

2017 ЖЫЛЫ
БЕКІТІЛГЕН ТЕРМИНДЕР

Нұр-Сұлтан

2020

Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Мемлекеттік терминология комиссиясы мәжілістерінде 2017 жылы бекітілген терминдер. *Құрастырушылар:* С.Жайлау, А.Қожахмет, О.Мақсұт. Нұр-Сұлтан, 2020, 1227 - бет

Бұл сөздікке Қазақстан Республикасы Үкіметінің жанындағы Мемлекеттік терминология комиссиясы мәжілістерінде 2017 бекітілген терминдер дефинициясымен, 8 тілдегі аудармасымен енді.

Кітап терминтанушы ғалымдар мен мамандарға, студенттерге, магистранттарға, докторанттарға және тақырыпқа қызығушылық білдірген көпшілікке арналған.

АЛҒЫ СӨЗ

Тілдің өміршендігінің басты көрсеткіштерінің бірі – оның ғылым тілі ретінде дамуы болса, ал ғылым тілінің дамуы терминологиямен тығыз байланысты.

Ал терминологияның өзекті мәселесі – терминдерді біріздендіру. Осы өзекті мәселені шешу жолында қазақ терминологиясында бекітілген, мақұлданған терминдерді сөздік етіп шығару үрдісі қалыптасқан. Атап айтқанда, 2012 жылы «Бекітілген терминдер жинағы» баспадан шығарылды. Сөздікте 1971-2011 жылдар аралығында бекітілген терминдер жинақталып, терминдер сала бойынша бекітілу уақытына қарай хронологиялық тәртіппен берілді. Ал осы 2020 жылы бекітілген терминдер екі кітап болып баспадан шығарылды. Бірінші кітапта жоғарыда аталған жинақ қайта басылып берілсе, екінші кітапта 2012-2019 жылдары бекітілген терминдер қамтылды. Екі кітаптан тұратын аталған сөздікте бекітілген терминдер орыс-қазақ тілінде берілген. Екі кітаптағы термин, сөз тіркесі, қысқарған сөздің жалпы саны – 30000-ға жуық.

Қазіргі ақпараттық ХХІ ғасырда ғаламтор кеңістігінің кең жайылуы сөздіктердің жаңа түрлерінің пайда болуына әсер еткені сөзсіз. Ұсынылып отырған «2017-2019 жылдардағы бекітілген терминдер» электронды сөздігі терминдерді біріздендіріп, тіліміздің өміршендігін арттырып, қажеттілігін өтеуге үлес қосу мақсатында әзірленген. Сөздіктегі терминдер биылғы жылы жарық көрген жинақтың екінші кітабында бар. Электронды сөздіктің ерекшелігі – терминнің шығу төркінінің анықталып, толық көлемде терминдер дефинициясының ашылып, 8 тілдегі аудармасының берілуі. Бұл өз кезегінде терминология мәселелеріне деген қызығушылықты арттырады деген үміттеміз.

Дегенмен де қазақ тілінің өркен жаюы үшін электронды сөздіктің сапасын арттыру – алдағы күндердің үлесінде. Себебі, бұл сөздікті жасауға бағдарламалық қамтамасыз етумен айналысатын бағдарлама жасаушылар, web-шеберлер, дизайнерлер мен электронды сөздікті жасаушы редактор, тілшілер тарту мүмкіндігі болған жоқ. «Тіл-қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығы Терминология және ономастика басқармасы қызметкерлерінің күшімен ғана терминдердің аталған жылдар аралығындағы электронды нұсқасы алынып, жинақталды, яғни еңбек электронды сөздік талабына толық жауап бере алмайды, бұл толыққанды электронды сөздік жасаудағы алғашқы талпыныс қана. Сол себепті болашақта көптеген сұраныстарды қанағаттандыра алатын, электронды сөздіктің құрылымына сәйкес келетін сөздік әзірлеуді қолға алу аса қажеттілік болып табылады.

2017 жылғы терминдер

МЕДИЦИНА САЛАСЫНЫҢ ТЕРМИНДЕРІ

P/c	Орыс тілінде	Қазақ тілінде	Түпкі тілде (нақты қай тіл екенін көрсету қажет) таңбалануы және білдіретін мағынасы
1.	абазия	абазия	<p>1. (еж. грек а– — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөзалды қосымшасы» + βᾶσις — «жүріс») — көбіне дененің тепе–теңдігін сақтауға немесе аяқтың қозғалу қабілеті бұзылуына байланысты жүйке жүйесі аурулары кезінде жүру қабілетінен айырылу. Науқастанған адам тиісті іс–қимылдарды жатып–ақ қажетті мөлшерде және жеткілікті күш шегінде орындай алады. Көбіне диссоциативті (конверсионды) бұзылулар (бұрын истерия деп аталатын) кезінде, аяқтың қозғалу қабілеті бұзылған және тепе–теңдікті сақтау (нақты айтқанда, қыртыстық атаксия) бұзылған кезде кездеседі. Көбіне астазиямен қатар жүреді. Абазияның хорейлық, паралитикалық, спастикалық және треморлы түрлері болады</p> <p>2. Әзербайжан: abasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: abasia</p> <p>5. Түрік: abasia</p> <p>6. Ағылшын: abasia – Inability to walk</p> <p>7. Испан: abasia</p> <p>8. Неміс: abasia</p> <p>9. Француз: abasie</p>
2.	абдоминопластика	абдоминопластика	<p>1. (лат. abdomen, abdominis – «іш» + грек plastike – «пластика өнері») – бұл іштің салбырап тұрған бос терісінен арылуға, ішті тартуға, ішінді жалпақ әрі әдемі пішінге келтіруге, тері мен майдан тұратын салбырап тұрған артық нәрселерді алып тастауға көмектесетін пластикалық ота түрі. Бұл ота іш қабырғасының тонусын қалпына келтіреді, нәтижесінде мүсініңіз сымбатты бола түседі. Абдоминопластика – ең танымал бес пластикалық операцияның бірі болып саналады.</p> <p>2. Әзербайжан: abdominoplasty</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Xotining</p> <p>5. Түрік: abdominoplasti</p> <p>6. Ағылшын: Abdominoplasty</p> <p>7. Испан: abdominoplastia</p> <p>8. Неміс: Abdominoplastik</p> <p>9. Француз: abdominoplastie</p>

3.	аберрация	аберрация	<p>1. (лат. aberratio – «ауытқу, алыстау, ерекшелену», лат. aberrare (лат. ab– – «бастап» + лат. errare – «адасу, шатасу») — «алыстау, ауытқу») – нормадан ауытқу; қателер, бұзылулар, ақаулықтар.</p> <p>2. Әзербайжан: aberrasiya</p> <p>3. Қырғыз: бурмалануу</p> <p>4. Өзбек: adashish</p> <p>5. Түрік: aberasyon</p> <p>6. Ағылшын: aberration – аберрация, ауытқу, шатасу, естент тану, дұрыс бағыттан ауытқу aberrance – дұрыс жолдан ауытқу, нормадан ауытқу, аберрация</p> <p>7. Испан: aberración</p> <p>8. Неміс: Aberration</p> <p>9. Француз: aberration – аберрация, бұрмалау, теріс түсіндіру, рухани бұзылу, шатасу, ілгек</p>
4.	абдомен	іш	<p>1. (лат. abdomen, abdo – «жасырамын» + omentum – «ішекті қаптап тұратын қабат») – іш қуысы анатомияда осылай аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: qarın</p> <p>3. Қырғыз: курсак</p> <p>4. Өзбек: qorin</p> <p>5. Түрік: karın</p> <p>6. Ағылшын: Abdomen</p> <p>7. Испан: abdomen</p> <p>8. Неміс: Bauch</p> <p>9. Француз: abdomen</p>
5.	аблактация	сүттенбеу	<p>1. (лат. ablactatio, ab – «болымсыздық шылау» + lactare – «сүт беру») – 1) баланы емшектен шығару; 2) өсіміктерді жақындастыру арқылы будандастыру.</p> <p>2. Әзербайжан: ablaktatsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ablaktatsiya</p> <p>5. Түрік: ablaktatsiya</p> <p>6. Ағылшын: Ablation</p> <p>7. Испан: ablaktatsiya</p> <p>8. Неміс: ablaktatsiya</p> <p>9. Француз: ablaktatsiya</p>
6.	аблефария	қабақсыздық	<p>1. (грек. а — «болымсыздық шылау» + blepharon – «қабақ») – қабақтың болмауы, әдетте, криптофтальмға (көздің дамымауы) ұқсайтын, сирек кездесетін кемтарлық. Көздің орташа ұрығы онымен бірігіп кеткен терімен жабылған, яғни көз саңылауы мен кірпік жетілмей, маңдай терісінің тікелей бет терісіне жалғасуы. Конъюнктивалды қабы жоқ. Көздің мүйізгек қабығы тұтас мөлдір</p>

			<p>емес, терімен бірігіп кеткен тіннен тұрады, сол себепті пат.–анатомиялық тұрғыдан оны <i>symblerpharon totale</i>, яғни көздің дамымауы салдарынан қабақ терісінің толық бірігуі деп атауға да болады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>ablephary</i></p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: <i>ablephary</i></p> <p>5. Түрік: <i>ablephary</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Aprrharia</i></p> <p>7. Испан: <i>ablephary</i></p> <p>8. Неміс: <i>ablephary</i></p> <p>9. Француз: <i>ablephary</i></p>
7.	аборт искусственный	жасанды түсік	<p>1. (лат. <i>abortus</i> — «түсік») — жүктілікті жасанды жолмен үзу. Заманауи медициналық стандарттар бойынша, жасанды түсік жүктіліктің 20 аптасына дейін немесе жүктілік мерзімі белгісіз болғанда, нәрестенің салмағы 400 г дейін жасалады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>induksiya abort</i></p> <p>3. Қырғыз: жасалма бойдон алдыруулардын</p> <p>4. Өзбек: <i>sun'iy abort</i></p> <p>5. Түрік: <i>kürtaj</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Artificial abortion</i></p> <p>7. Испан: <i>aborto inducido</i></p> <p>8. Неміс: <i>Abtreibung</i></p> <p>9. Француз: <i>l'IVG</i></p>
8.	аборт медицинский	медициналық түсік	<p>1. (лат. <i>abortus</i> — «түсік» және лат. <i>medicina ars medicina</i> – «емдеу өнері», «айығу, сауығу өнері» деген сөз тіркесінен пайда болған, және <i>medeor</i> – «айықтырамын» деген етістіктен де жасалған) – бұл 6–8 апта аралығындағы мерзімде қалаусыз жүктілікті жасанды түрде үзу. Бұл ота уақыт өтіп кеткен немесе жеңіл медикамент арқылы түсік тастауға немесе шағын түсік тастауға мүмкіндік болмаған кезде жасалады. <i>terapevtik abort</i></p> <p>2. Әзербайжан:</p> <p>3. Қырғыз: дарылоо-аборт</p> <p>4. Өзбек: <i>davolash abort</i></p> <p>5. Түрік: <i>terapötik kürtaj</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Medical abortion</i></p> <p>7. Испан: <i>aborto terapéutico</i></p> <p>8. Неміс: <i>therapeutische Abtreibung</i></p> <p>9. Француз: <i>l'avortement thérapeutique</i></p>
9.	аборт неполный	жартылай түсік	<p>1. (лат. <i>abortus</i> — «түсік») – қалаусыз жүктілікті жасанды түрде үзу кезінде болуы мүмкін асқинулардың бірі. Жартылай түсік ұрық жұмыртқасының немесе оның бір бөлігінің бұрынғыдай жатыр қуысында қалғанын білдіреді.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: natamam abort</p> <p>3. Қырғыз: толук бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: tugatilmagan abort</p> <p>5. Түрік: tamamlanmamış kürtaj</p> <p>6. Ағылшын: Incomplete abortion</p> <p>7. Испан: aborto incompleto</p> <p>8. Неміс: unvollständige Abtreibung</p> <p>9. Француз: avortement incomplet</p>
10.	аборт полный	толық түсік	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – ұрық жұмыртқасының толықтай жатырдан түсуін сипаттайтын өздігінен болған түсіктің соңғы кезеңі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: tam abort</p> <p>3. Қырғыз: толук бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: to'liq abort</p> <p>5. Түрік: tam kürtaj</p> <p>6. Ағылшын: Complete abortion</p> <p>7. Испан: aborto completa</p> <p>8. Неміс: vollständige Abtreibung</p> <p>9. Француз: avortement complet</p>
11.	аборт привычный, привычный выкидыш	үйреншікті түсік	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – әйелде ешқандай механикалық және медикаментоздық құралдар қолданылмай, 3 және одан да көп қайталанған өздігінен болған түсік түрі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: adi abort</p> <p>3. Қырғыз: туруктуу бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: oddiy abort</p> <p>5. Түрік: alışılmış kürtaj</p> <p>6. Ағылшын: Habitual abortion</p> <p>7. Испан: aborto habitual</p> <p>8. Неміс: gewöhnliche Abtreibung</p> <p>9. Француз: l'avortement habituel</p>
12.	аборт самопроизвольный	өздігінен болған түсік	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – 22 аптаға дейінгі мерзімде жүктілікті кенеттен табиғи түрде үзу. Бұл ұрықтың дамуы бұзылған немесе ананың бойында қандай да бір патология болған жағдайда орын алады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: tәbii abort</p> <p>3. Қырғыз: башаламан бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: o'z-o'zidan abort</p> <p>5. Түрік: spontan abortus</p> <p>6. Ағылшын: Spontaneous abortion</p> <p>7. Испан: aborto espontáneo</p> <p>8. Неміс: Spontanabort – түсік, өздігінен болған түсік, уақытынан ерте босану</p> <p>9. Француз: avortement spontané</p>
13.	аборт спонтанный	күтпеген түсік	<p>1. (лат. abortus — «түсік») және лат. <i>spontaneus</i> – «өздігінен») – жүктіліктің 20 аптасына дейін ұрықталу өнімдерінің пайда болуына байланысты</p>

			<p>ұрықтың немесе нәрестенің ықпалдандырылмаған қазасы.</p> <p>2. Әзербайжан: təbii abort</p> <p>3. Қырғыз: башаламан бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: o'z-o'zidan abort</p> <p>5. Түрік: spontan abortus</p> <p>6. Ағылшын: Spontaneous abortion</p> <p>7. Испан: aborto espontáneo</p> <p>8. Неміс: Spontanabort</p> <p>9. Француз: avortement spontané</p>
14.	аборт трубный	түтіктік түсік	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – ұрық жұмыртқасын жатыр түтігінен іш қуысына қарай итерумен сипатталатын түтіктегі жүктілік кезінде өздігінен болатын түсік.</p> <p>2. Әзербайжан: tubal abort</p> <p>3. Қырғыз: Тубал аборт</p> <p>4. Өзбек: tubal abort</p> <p>5. Түрік: tüp kürtaj</p> <p>6. Ағылшын: Tubal abortion</p> <p>7. Испан: aborto tubárico</p> <p>8. Неміс: Tubarabort</p> <p>9. Француз: l'avortement tubaire</p>
15.	аборт угрожающий	қауіпті түсік	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – жатыр мойны арнасы жабық болған кезде іштің төмен жағының аздап ауыруымен сипатталатын, өздігінен болатын түсіктің бастапқы кезеңі.</p> <p>2. Әзербайжан: təhdid abort</p> <p>3. Қырғыз: коркунуч бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: xavf ostida qolgan abort</p> <p>5. Түрік: tehdit kürtaj</p> <p>6. Ағылшын: Threatening abortion</p> <p>7. Испан: amenaza de aborto</p> <p>8. Неміс: bedrohte Abtreibung</p> <p>9. Француз: l'avortement menacé</p>
16.	абстинентный синдром	абстиненттік синдром	<p>1. (лат. Abstinencia — «тартыну») және көне-грек. συνδρομή – «топталу, жиналу») — психоактивті затты қабылдауды толық тоқтату не болмаса бірнеше рет, әдетте, ұзақ және/немесе жоғары мөлшерде пайдаланғаннан кейін оның мөлшерлемесін төмендету салдарынан пайда болатын, үйлесімі мен ауырлық деңгейі әртүрлі белгілер тобы. Абстиненттік синдром пайда болатын және жалғасатын уақыттық шеңбер бар, бірақ бұл науқастың қабылдаған психоактивті затының түріне және одан тартыну алдындағы мөлшерлемеге байланысты болады. Абстинентті синдром тәуелділік синдромының құрамдас бөлігі болып табылады. Абстинентті синдром көбіне</p>

			<p>едәуір жақсы зерттелген алкогольді абстинентті синдромнан (бас жазумен салыстыруға болмайды) бөлек болады.</p> <p>2. Әзербайжан: abstinence symptom</p> <p>3. Қырғыз: антынын белги</p> <p>4. Өзбек: ro'za alomat</p> <p>5. Түрік: perhiz semptom</p> <p>6. Ағылшын: Abstinence syndrome</p> <p>7. Испан: síntomas de abstinencia</p> <p>8. Неміс: Abstinenz Symptom</p> <p>9. Француз: symptôme d'abstinence</p>
17.	абстиненция	абстиненция	<p>1. I (лат. abstinencia – «тартыну») – құмар, психикалық, әсіресе физикалық тәуелділік анықталған затты пайдалануды тоқтатқан кезде пайда болатын психикалық, вегетативті-соматикалық және неврологиялық бұзылулар белгісінің кешені. Организмге берілетін токсикомания (алкоголь, нашақорлық, ұйықтататын препараттар және т.б.) тудыратын заттар неғұрлым күрт тоқтаса, абстиненция белгілері айқын байқалады. Кейбір жағдайдарда, мысалы, барбитуратизм кезінде барбитураттарды қабылдауды тоқтату адамның өліміне әкеп соғуы мүмкін. Абстиненцияның клиникалық бейнесінің ерекшелігі қабылдайтын зат түріне, мөлшеріне және оны пайдалану ұзақтығын байланысты. Абстиненцияның болуы қалыптасқан токсикоманияны айғақтайды. Сондай-ақ «абстиненция» терминін қандай да бір нәрседен, мысалы, жыныстық қатынастан тартынуды белгілеу үшін қолданады.</p> <p>II (лат. abstinencia – «тартыну»; син. абстинентті синдром) – токсикомандық тәуелділік тудыратын заттарды қабылдауды (енгізуді) күрт тоқтату салдарынан немесе олардың антагонистерін енгізуден болатын жай-күй; психикалық, вегетативті-соматикалық және неврологиялық бұзылулармен сипатталады; абстиненцияның клиникалық бейнесі мен ағымы зат түріне, мөлшеріне және оны пайдалану ұзақтығына байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан: abstinence</p> <p>3. Қырғыз: кармануу</p> <p>4. Өзбек: ro'za</p> <p>5. Түрік: kaçınma</p> <p>6. Ағылшын: Abstinence</p> <p>7. Испан: abstinencia</p> <p>8. Неміс: Abstinenz</p>

			9. Француз: abstinence
18.	абсцесс апикальный	ұштық іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу» және лат. apex – «бас жақ, ұшы») – тіс тамырының ұшы аймағында орналасатын іріңдік; жедел немесе асқынған ұш периодонтиті кезінде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: apical absesi</p> <p>3. Қырғыз: апикалдық ириьк</p> <p>4. Өзбек: apikal chirqon</p> <p>5. Түрік: apikal apse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess abscess</p> <p>7. Испан: absceso apical</p> <p>8. Неміс: apikalen Abszess</p> <p>9. Француз: abcès apical</p>
19.	абсцесс аппендикулярный	соқырішек іріңдігі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу» және лат. appendix – «қосымша; қосалқы, үстеме») Соқырішектің деструктивті түрінің асқынуы салдарынан пайда болатын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: appendiks absesi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: appendikulyar chirqon</p> <p>5. Түрік: arandisit apse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess appendicular</p> <p>7. Испан: absceso apendicular</p> <p>8. Неміс: Appendix Abszess</p> <p>9. Француз: abcès appendiculaire</p>
20.	абсцесс забрюшинный	ішастар арты іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – ішастар арты кеңістікте орын алатын іріңдік; панкреатит кезінде, он екі елі ішектің артқы қабырғаларына зақым келгенде, паранефрит және т.б. кезінде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: retroperitoneal abses</p> <p>3. Қырғыз: ичтеги ириьк</p> <p>4. Өзбек: qorin parda orti chirqon</p> <p>5. Түрік: retroperitoneal apse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of retroperitoneum</p> <p>7. Испан: absceso retroperitoneal</p> <p>8. Неміс: retroperitonealen Abszess</p> <p>9. Француз: abcès rétroperitonéale</p>
21.	абсцесс заглочный	жұтқыншақ арты іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – жұтқыншақ кеңістігіндегі (жұтқыншақтың артындағы аймақ) лимфа түйіншіктері мен бос жасушалардың іріңдеп қабынуы. Бұл ауру ересектерге қарағанда балаларда жиі кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: retropharyngeal absesi</p> <p>3. Қырғыз: retropharyngeal ириьк</p> <p>4. Өзбек: Retrofaringeal chirqon</p> <p>5. Түрік: retrofarengeal apse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of the pharynx</p>

			<p>7. Испан: absceso retrofaríngeo</p> <p>8. Неміс: Retropharyngealabscess</p> <p>9. Француз: abcès rétropharyngé</p>
22.	абсцесс малого таза	кіші жамбас іріңдігі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – ішперде қуысының айтарлықтай төмен бөлігінде (еркектердің тікішекті-қуық, әйелдердің тікішекті-жатыр [дуглас кеңістігі] қуысында) орналасқан іріңдік, жедел қабыну ауруларының, іш қуысы органдарына зақым келу немесе ота жасау салдарынан пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi pelvic</p> <p>3. Қырғыз: ириък жамбаш</p> <p>4. Өзбек: chipqon tos</p> <p>5. Түрік: arse pelvik</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of small pelvis</p> <p>7. Испан: absceso pélvico</p> <p>8. Неміс: Abszess Becken</p> <p>9. Француз: abcès pelvien</p>
23.	абсцесс метастатический	метастаздық іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – іріңді инфекциялардың қоздырғыштарын қашықтағы ошақтан гематогенді немесе лимфогенді тасымалдау салдарынан асқынатын іріңдік.</p> <p>2. Әзербайжан: metastatik absesi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: metastatik chipqon</p> <p>5. Түрік: metastatik abse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess metastatic</p> <p>7. Испан: absceso metastásico</p> <p>8. Неміс: metastasierendem Abszess</p> <p>9. Француз: abcès métastatique</p>
24.	абсцесс паранефральный	бүйрек жаны іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бүйрек жаны іріңдігі бір немесе екі бүйрек айналасындағы инфекция салдарынан туындаған ірің жиналатын қалта болып табылады. Бүйрек жаны іріңдігінің көбі несеп шығару жолдары инфекцияларының салдарынан орын алады, бұл инфекциялар қуықтан басталып, бүйрекке таралады, содан кейін бүйрек айналасындағы аймаққа таралады. Бүйрек жаны іріңдігінің басқа себептеріне несеп шығару жолдарына немесе репродуктивті жүйелерге жасалған оталар жатады. Бүйрек жаны іріңдігі үшін ең үлкен қауіп факторы бүйректегі тастар болып табылады, олар несеп ағынын бұғаттайды, соның салдарынан инфекция көбейетін аймақ түзіледі. Бактериялар тастарға жабысып алады, антибиотиктер оларды жоя алмайды. Бүйрек жаны іріңдігіне шалдыққан 20-60% пациентте тас болады.</p> <p>2. Әзербайжан: Perirenal absesi</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: Paranebral chipqon</p> <p>5. Түрік: perirenal abse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of the paranephric</p> <p>7. Испан: absceso perirrenal</p> <p>8. Неміс: perirenalen Abszess</p> <p>9. Француз: abcès péri-rénale</p>
25.	абсцесс паратонзиллярный	бадамша жаны іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – таңдайдың бадамша безін қоршап тұратын тіндерде орналасқан, ірің толған қуыс. Іріңдік (іріңді қуыс) осы тіндердің қабынуы салдарынан, көбіне ангинадан кейін (таңдай бадамша бездерінің жедел қабынуы) немесе созылмалы тонзиллиттің ауыр түрі кезінде (таңдай бадамша бездерінің созылмалы қабынуы кезінде) асқынады. Орын алатын жағдайлардың басым көпшілігінде іріңдік бір жағында асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi paratonsillar</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: chipqon paratonsillar</p> <p>5. Түрік: apse paratonsillar</p> <p>6. Ағылшын: Paratonsillar abscess</p> <p>7. Испан: paratonsillar absceso</p> <p>8. Неміс: Abszess paratonsillar</p> <p>9. Француз: abcès paratonsillar</p>
26.	абсцесс печени	бауыр іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бұл бауырдың іріңдеп-деструктивті түрде түзілуі, яғни тіндердің іріңденіп қабынуы, олардың жойылуы және іріңді қуыстың түзілуі салдарынан орын алады. Негізінен бауыр іріңдігі салдарлық болады (яғни, басқа ауру нәтижесінде асқынады).</p> <p>2. Әзербайжан: hepatophyma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: hepatophyma</p> <p>5. Түрік: hepatophyma</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of the liver</p> <p>7. Испан: hepatophyma</p> <p>8. Неміс: hepatophyma</p> <p>9. Француз: hepatophyma</p>
27.	абсцесс поддиафрагмальный	көкетасты іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бұл көкет күмбезі мен іш қуысының жоғарғы бөлігіне жанасып тұрған органдар (бауыр, асқазан және көкбауыр) арасында түзілетін жергілікті ірің. Көкет астындағы іріңдік кезінде гипертермия, әлсіздік, эпигастрия және қабырғаастының қатты ауыруы, демікпе, жөтел байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi subdiaphragmatic</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: chipqon diafragma ostidagi</p> <p>5. Түрік: apse subdiaphragmatik</p>

			<p>6. Ағылшын: Abscess diaphragmatic</p> <p>7. Испан: subdiafragmático absceso</p> <p>8. Неміс: Abszess subdiaphragmaler</p> <p>9. Француз: abcès sous-diaphragmatique</p>
28.	абсцесс подкожный	теріасты іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бұл ірің микробтарының әсерінен асқынатын іріңді қабынудың шектелген ошағы. Бұл ауру көршіқан, сыздауық, тілменің қабынуы, жарақат немесе тіліп алу салдарынан орын алуы мүмкін. Іріңдіктің белгілері ісіну, қызару, солқылдатып ауыруы болуы мүмкін. Бұл белгілермен қатар дене қалтырап, температураның көтерілуі, қабынудың жылдам күшейіп бара жатқанын білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: dərialtı absesi</p> <p>3. Қырғыз: Жылкыда ириѣк</p> <p>4. Өзбек: teri ostiga chirqon</p> <p>5. Түрік: deri altı apse</p> <p>6. Ағылшын: Subcutaneous abscess</p> <p>7. Испан: absceso subcutáneo</p> <p>8. Неміс: subkutaner Abszess</p> <p>9. Француз: abcès sous-cutané</p>
29.	абсцесс подпеченочный	бауырасты іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бауырдың төменгі қабаты мен ішек ілгектері арасындағы ішперде қуысына орналасатын іріңдік; бөлінген ірің перитониті салдарынан пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi obstructive</p> <p>3. Қырғыз: ириѣк тосуучу</p> <p>4. Өзбек: chirqon obstruktiv</p> <p>5. Түрік: apse obstrüktif</p> <p>6. Ағылшын: Abscessed paresis</p> <p>7. Испан: obstructiva del absceso</p> <p>8. Неміс: Abszess obstruktive</p> <p>9. Француз: obstructive abcès</p>
30.	абсцесс почки	бүйрек іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – жедел іріңді пиелонефриттің өте сирек кездесетін түрі. Бүйрек іріңдігі кеңінен қабынатын инфильтраттың асқынған жеріндегі тіннің іріңденіп балқуы не болмаса апостематозды пиелонефрит кезінде кішкентай іріңдер тобының бірігуі нәтижесінде немесе бүйректегі көршіқан іріңдеген жағдайда асқинуы мүмкін. Қабынудың экстрареналды ошақтарынан (деструктивті пневмония, септикалық эндокардит) алынған инфекцияларды енгізу кезінде туындайтын бүйректің метастатикалық іріңдеуі де болады. Жеке іріңдіктер, әдетте, бір жағында пайда болады, ал метастатикалық көбіне көп және екі жақты болып келеді.</p> <p>2. Әзербайжан: böyrək absesi</p>

			<p>3. Қырғыз: бөйрөк ириџк</p> <p>4. Өзбек: buyrak chirqon</p> <p>5. Түрік: böbrek apse</p> <p>6. Ағылшын: Kidney abscess</p> <p>7. Испан: absceso renal</p> <p>8. Неміс: Niere Abszess</p> <p>9. Француз: abcès du rein</p>
31.	абсцесс холодный	суық іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – іріңнің жай іріңге тән қабыну реакциясының жергілікті және жалпы белгілері (ауыру, терінің қызаруы, дене температурасының көтерілуі) жоқ шектеулі кеңістікке (әдетте, үлкен емес) жиналуы.</p> <p>2. Әзербайжан: soyuq abses</p> <p>3. Қырғыз: муздак ириџк</p> <p>4. Өзбек: sovuq chirqon</p> <p>5. Түрік: soğuk apse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess cold</p> <p>7. Испан: absceso frío</p> <p>8. Неміс: kalter Abszess</p> <p>9. Француз: abcès froid</p>
32.	абсцесс щеки	ұрт іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – процестің асқыну тереңдігіне қарай ісіну және қызару көбіне ұрттың тері қабаты жағынан, не ауыз қуысының шырышты қабатынанан айқын байқалады. Қатты ауырмайды, бірақ ауызды ашқан кезде күшейе түседі. Жалпы жағдайдың бұзылуы орташа байқалады. Іріңнің беттің басқа бөліктеріне таралуы өте қауіпті. Дәрігерге қаралғанға дейін (міндетті түрде бару керек) ауыруды басатын құрал ішу, жылу таңғыш басу, ауызды шайқау ұсынылады.</p> <p>2. Әзербайжан: yanaq absesi</p> <p>3. Қырғыз: бет ириџк</p> <p>4. Өзбек: yonoq chirqon</p> <p>5. Түрік: yanak absesi</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of cheek</p> <p>7. Испан: absceso mejilla</p> <p>8. Неміс: Wange Abszess</p> <p>9. Француз: abcès joue</p>
33.	абсцессотомия	іріңдікті кесу	<p>1. (abscessotomia; лат. abscessus – «іріңдеу» + грек. Томē – «кию, кесу») – іріңдікті ашатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан: abstsessotomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: abstsessotomiya</p> <p>5. Түрік: abstsessotomiya</p> <p>6. Ағылшын: Abscessotomy</p> <p>7. Испан: abstsessotomiya</p> <p>8. Неміс: abstsessotomiya</p>

			9. Француз: abstsessotomiya
34.	абсцессэктомия	іріңдікті алу	<p>1. (abscessectomia; лат. abscessus – «іріңдеу» + грек. ektome – «кесу, тілу, жою») – қаптамаланған іріңді ашпай, тілетін немесе сылып тастайтын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан: abstsessektomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: abstsessektomiya</p> <p>5. Түрік: abstsessektomiya</p> <p>6. Ағылшын: Abscessectomy</p> <p>7. Испан: abstsessektomiya</p> <p>8. Неміс: abstsessektomiya</p> <p>9. Француз: abstsessektomiya</p>
35.	абузус	абузус	<p>1. (лат. Abusus – «пайдалану, шамадан тыс пайдалану») – айқын интоксикацияға апарып соғатын алкогольдің немесе нашақорлық құралдың аздаған мөлшерін аз уақыт (бір немесе бірнеше күн бойы) пайдалану.</p> <p>2. Әзербайжан: abuzus</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: abuzus</p> <p>5. Түрік: abuzus</p> <p>6. Ағылшын: Abbusus</p> <p>7. Испан: abuzus</p> <p>8. Неміс: abuzus</p> <p>9. Француз: abuzus</p>
36.	авирулентность	вирулентсіздік	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. virulentus – «улы») – микроорганизмдердің патогенді түрлерінің жеке штаммаларының ауру тудыруға қабілетсіздігі.</p> <p>2. Әзербайжан: avirulence</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avirulence</p> <p>5. Түрік: avirülans</p> <p>6. Ағылшын: Avirulence</p> <p>7. Испан: avirulencia</p> <p>8. Неміс: Avirulenz-</p> <p>9. Француз: avirulence</p>
37.	авиационная травма	авиациялық жарақат	<p>1. (лат. avis – «құс» және көне-грек. τράυμα – «жара, зақымдану») – экипаж, жолаушылар немесе ұшаққа қызмет көрсететін техникалық қызметкерлердің ұшу аппараттарын әуеде не жерде пайдалану барысында немесе лаңкестік әрекет салдарынан пайда болған зақымдар кешені.</p> <p>2. Әзербайжан: aviasiya zədə</p> <p>3. Қырғыз: авиация жарақат</p> <p>4. Өзбек: aviatsiya jarohat</p> <p>5. Түрік: havacılık yaralanması</p>

			<p>6. Ағылшын: Air trauma 7. Испан: lesión de la aviación 8. Неміс: Luftfahrt Verletzung 9. Француз: blessure aviation</p>
38.	автовакцина	өздікекпе	<p>1. (көне.-грек. αὐτός – «өзі, өздігінен» + лат. <i>vaccina</i> – «сиыр») – науқастың өзінен алынған микробтардан дайындалған екпе. 2. Әзербайжан: avtogen vaksin 3. Қырғыз: грохоту вакцина 4. Өзбек: tub emlash 5. Түрік: otojen aşı 6. Ағылшын: Autovaccine 7. Испан: autovacuna 8. Неміс: autogenem Impfstoff 9. Француз: autovaccin</p>
39.	автогамия	автогамия	<p>1. (көне.-грек. αὐτός – «өзі, өздігінен» + грек. gamos – «неке») – 1) жоғары сатыдағы өсімдіктердің өздігінен тозаңдануы және өздігінен тұқымдануы түрлерінің бірі; 2) жалпы цитоплазмадағы қатар тұрған екі гаплоидты ядро бірігетін біржасушалы организмдердің (негізінен, қарапайымдыларда) өздігінен тұқымдануы. 2. Әзербайжан: autogamy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: autogamy 5. Түрік: autogamy 6. Ағылшын: autogamy – автогамия, өздігінен тұқымдану 7. Испан: autogamia 8. Неміс: autogamy 9. Француз: autogamy</p>
40.	автогемотерапия	өз қанымен емдеу	<p>1. (көне.-грек. αὐτός – «өзі, өздігінен» + грек. haimatos – «қан» + грек. therapeia – «емдеу») – бұл пациентке оның тамырынан алынған өзінің қанын тері астына немесе бұлшық етке енгізу арқылы бірқатар ауруды емдеудің көне тәсілдерінің бірі. Әдістің жақсы жағы – организмнің аурумен күресуі кезінде жеке қорғаныс күшіне ықпал етеді. 2. Әзербайжан: avtogemoterapiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: avtogemoterapiya 5. Түрік: avtogemoterapiya 6. Ағылшын: Autohemotherapy 7. Испан: avtogemoterapiya 8. Неміс: avtogemoterapiya 9. Француз: avtogemoterapiya</p>
41.	автогемотрансфузия	қанын ауыстыру	<p>1. (көне.-грек. αὐτός – «өзі, өздігінен» + грек. haimatos – «қан» + лат. transfusio – «күю») – бұл</p>

			<p>науқастан алдын ала алынған және қансырауының орнын толтыру үшін оған қайтарылған өзінің жеке қанын немесе оның компоненттерін (плазма, эритроцитарлы масса) науқасқа құю.</p> <p>Қан ауыстырудың мынадай түрлері бар:</p> <ul style="list-style-type: none"> – науқасқа өзінің алдын ала дайындалған қанын немесе оның компоненттерін құю: – науқастан тікелей ота алдында алынған (салынған наркоздан кейін) өз қанын құю, интраоталық гемодиллюция деп аталады: – науқасқа ота барысында ота жасалған аймақтан және жарақат немесе ауру салдарынан қуысқа төгілген қанды жинау арқылы оған қанын қайтару (реинфузия). <p>2. Әзербайжан: avtogemotransfuziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avtogemotransfuziya</p> <p>5. Түрік: avtogemotransfuziya</p> <p>6. Ағылшын: avtogemotransfuziya</p> <p>7. Испан: avtogemotransfuziya</p> <p>8. Неміс: avtogemotransfuziya</p> <p>9. Француз: avtogemotransfuziya</p>
42.	автоинфекция	өзіне-өзі жұқтыру	<p>1. (көне.-грек. αὐτός – «өзі, өздігінен» + орта-ғасырлық. лат. infectio – «жұқтыру») – организмнің өзінде тіршілік етіп жатқан немесе алдыңғы инфекциялық аурудан қалған бактерияларды өзіне жұқтыруы.</p> <p>2. Әзербайжан: self-infeksiya</p> <p>3. Қырғыз: өзүн-өзү жара</p> <p>4. Өзбек: o'z-o'zini infektsiya</p> <p>5. Түрік: kendini enfeksiyon</p> <p>6. Ағылшын: Autoinfection – өзіне-өзі жұқтыру, автоинфекция, аутоинфекция</p> <p>7. Испан: auto-infección</p> <p>8. Неміс: Selbst Infektion</p> <p>9. Француз: auto-infection</p>
43.	автолаборатория	автозертхана	<p>1. (көне.-грек. αὐτός – «өзі, өздігінен» + лат. laboro – «істеймін») – дала жағдайында зертханалық зерттеулер жүргізуге арналған жабдықтар орналасқан арнайы шанағы бар автокөлік.</p> <p>2. Әзербайжан: avtolaboratoriya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avtolaboratoriya</p> <p>5. Түрік: avtolaboratoriya</p> <p>6. Ағылшын: Autolaboratory</p> <p>7. Испан: avtolaboratoriya</p> <p>8. Неміс: avtolaboratoriya</p> <p>9. Француз: avtolaboratoriya</p>

44.	автоматизм сердца	жүрек автоматизмі	<p>1. (көне.-грек. αὐτόματος – «өздігінен қозғалушы») – қоздыру нәтижесінде пайда болатын жиырылу қабілеті. Жүректің ритмикалық қызметі негізгі орталықтың оң жүрекшесінің құлақшасы аймағындағы автоматизмнің — синусты-жүрекше (синусты) түйінінің болуы арқасында орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: ürək avtomatizm</p> <p>3. Қырғыз: жүрек автоматизмі</p> <p>4. Өзбек: yurak avtomatizmi</p> <p>5. Түрік: kalp otomatizm</p> <p>6. Ағылшын: Automatism of the heart</p> <p>7. Испан: automatismo del corazón</p> <p>8. Неміс: Herz Automatismus</p> <p>9. Француз: coeur automatisme</p>
45.	автономная нервная система	дербес жүйке жүйесі	<p>1. (көне.-грек. αὐτονομία – «автономия, тәуелсіз» + лат. nervus – «сіңір, бұлшық ет, жүйке» + көне.-грек. σύντημα – «құрастырылға; жасау») - бұл теріс бұлшық ет, миокард және бездерді реттеудің эфферентті жүйесі. Ол гомеостазды қолдауға және сыртқы стимулдарға жауап беруді үйлестіруге көмектеседі. Симпатикалық, парасимпатикалық және энтералды (ішек ішіндегі) бөлімдерден тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: avtonom sinir sistemi</p> <p>3. Қырғыз: autonomic тынчсыздана системасы</p> <p>4. Өзбек: avtonom nerv tizimi</p> <p>5. Түрік: Otonom sinir sistemi</p> <p>6. Ағылшын: Autonomic nervous system</p> <p>7. Испан: sistema nervioso autónomo</p> <p>8. Неміс: vegetatives Nervensystem</p> <p>9. Француз: Système nerveux autonome</p>
46.	автономный рост	дербес өсу	<p>1. (көне.-грек. αὐτονομία – «автономия, тәуелсіз») – бұл ісікке тән физиологиялық реттеуге байланысы жоқ, өсу ерекшелігі. Дербес өсудің негізгі ерекшелігі – оның түзілуіне әсер еткен себептерді жойғаннан кейін де ол тоқтамайды. Дербес өсу туралы түсінік бірқатар клиника-анатомиялық және эксперименттік бақылауларға негізделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Muxtar artım</p> <p>3. Қырғыз: Мухтар өсүшү</p> <p>4. Өзбек: avtonom o'sish</p> <p>5. Түрік: Özerk büyüme</p> <p>6. Ағылшын: Autonomous growth</p> <p>7. Испан: crecimiento autónomo</p> <p>8. Неміс: autonomes Wachstum</p> <p>9. Француз: croissance autonome</p>
47.	агалактия	сүт шықпау	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + грек. gala – «сүт») —</p>

			<p>босанғаннан кейін әйелден мүлдем сүттің шықпауы. Сүттің жартылай ғана шығуы гипогалактия деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: agalactia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agalactia</p> <p>5. Түрік: agalactia</p> <p>6. Ағылшын: Agalactia</p> <p>7. Испан: agalaxia</p> <p>8. Неміс: agalactia</p> <p>9. Француз: agalaxie</p>
48.	агорофобия	агорофобия	<p>1. (еж. грек. ἀγορά — «базар, нарық» және φόβος — «үрей») — ашық есіктен, ашық кеңістіктен қорқу; психиканың бұзылуы, яғни оқыс іс-әрекетті қажет етуі мүмкін адамдардың шоғырлануынан пайда болатын үрей; үлкен алаңда немесе ешкім жоқ жерде кетіп бара жатқанда тап болатын бейсаналы үрей. Қорғаныс тетігі ретінде бейсаналы түрде байқалады. Бұл фобия адамдарға, адамдардан алған эмоционалды жарақаттарға байланысты қандай да бір нәрседен шын өмірде үрейлену салдарынан пайда болады. Көптеген жүйке бұзылуларымен және психикалық аурулармен қатар жүреді. Алғаш рет бұл жайында Карл Вестфаль жазған болатын. Сондай-ақ мағынасы осыған ұқсас, бірақ дәл қазіргі сәтте ескірген демофобия (еж. грек. Δῆμος — «халық» және φόβος — «үрей») және охлофобия (еж. грек. ὄχλος — «жиын» және φόβος — «үрей») деген терминдер бар, бұлар жиыннан немесе адамдардың көп болып шоғырлануынан қорқуды білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: agorafobi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agorafobi</p> <p>5. Түрік: agorafobi</p> <p>6. Ағылшын: agoraphobia – агорафобия, кеңістіктен қорқу</p> <p>7. Испан: agorafobia</p> <p>8. Неміс: Agoraphobie – агорафобия Platzangst – агорафобия, кеңістіктен қорқу</p> <p>9. Француз: agoraphobie – агорафобия</p>
49.	агастрия	асқазансыздық	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + грек. Gastēr, gastros – «асқазан, іш») – дамудағы ауытқушылық: іш қабырғасының жоғарғы бөлігі мен іш қуысының жоғарғы бөлігі органдарының болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: agastriya</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: agastriya 5. Түрік: agastriya 6. Ағылшын: Agastrium 7. Испан: agastriya 8. Неміс: agastriya 9. Француз: agastriya</p>
50.	агглютинация специфическая	арнайы агглютинация	<p>1. (лат. <i>agglūtinātio</i> – «жабысу, жұғу» және лат. <i>specificus</i> – «түр, арнайы») – корпускулалық антиген мен арнайы антидененің өзара әрекеттесуі арқылы түсіндірілетін агглютинация. 2. Әзербайжан: <i>xüsusi iltisaiqilik</i> 3. Қырғыз: белгилүү бир агглютинация 4. Өзбек: <i>maxsus yopishtirish</i> 5. Түрік: <i>belirli aglütinasyon</i> 6. Ағылшын: <i>Agglutination specific</i> 7. Испан: <i>aglutinación específica</i> 8. Неміс: <i>spezifische Agglutination</i> 9. Француз: <i>agglutination spécifique</i></p>
51.	аггравация	аггравация	<p>1. (лат. <i>aggravatio</i> – «біреуге салмақ салу, ауырлату») – науқастың қандай да бір белгіні немесе ауыру жай-күйін тым әсірелеп жіберу. Әсіресе, психопатия, истерия, ятрогенияға шалдыққан науқастар аггравацияға бейім. 2. Әзербайжан: <i>kəskinləşmə</i> 3. Қырғыз: оордоо 4. Өзбек: <i>yomonlashish</i> 5. Түрік: <i>kızdırma</i> 6. Ағылшын: <i>Aggravation</i> 7. Испан: <i>agravación</i> 8. Неміс: <i>Verschlimmerung</i> 9. Француз: <i>aggravation</i></p>
52.	агеносомия	дене дамымауы	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + <i>genes</i> – «туылған»; <i>soma</i> – «дене») – жыныстық мүшенің туа бітті болмауы немесе жыныстық мүшенің дамуындағы ақаулық, жыныстық мүшенің туа бітті дамымауы. 2. Әзербайжан: <i>agenosomiya</i> 3. Қырғыз: 4. Өзбек: <i>agenosomiya</i> 5. Түрік: <i>agenosomiya</i> 6. Ағылшын: <i>Arteriosomia</i> 7. Испан: <i>agenosomiya</i> 8. Неміс: <i>agenosomiya</i> 9. Француз: <i>agenosomiya</i></p>
53.	агнозия акустическая	дыбыстық агнозия	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + <i>gnosis</i> – «білім» және грек. <i>Akustikos</i> – «есту») – әдеттегі күнделікті дыбыстардың шығу көзін және мәнін білу</p>

			<p>қабілетінің жойылуы. Пациент мәнсіз дыбыстар ағынын қабылдайды, олардың ішінде, иттің үруін, қадамдарды, жөтелді, телефон қоңырауын, толқындардың шуылын, автокөліктің шуылын және т.б. ажырата алмайды. Бұл бұзылу көбіне сенсорлы афазиямен қатар жүреді. Акустикалық агнозия түрлерінің бірі ретінде апперцептивті агнозия (лат. ad – «дейін», персерсіо – «қабылдау»)</p> <p>қарастырылады, яғни бұл – акустикалық нысанның жеке және оның элеменеттерінің дұрыс қабылданатын бүтін бейнесін құру қабілетінен айырылу, мысалы, музыка әуендерін тану қабілетінің бұзылуы.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: akustik agnosia 3. Қырғыз: акустикалық агнозия 4. Өзбек: akustik agnosia 5. Түрік: akustik agnosia 6. Ағылшын: Acoustic agnosia 7. Испан: agnosia acústica 8. Неміс: akustische Agnosie 9. Француз: agnosie acoustique
54.	агнозия вкусовая	дәмдік агнозия	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім») – заттарды олардың дәмдік сапасына қарап білу қабілетінің бұзылуы орын алатын агнозия. 2. Әзербайжан: dad agnosia 3. Қырғыз: таттырғыч агнозия 4. Өзбек: ta'mga agnosia 5. Түрік: tat agnozi 6. Ағылшын: Flavored agnosia 7. Испан: agnosia gustativa 8. Неміс: Geschmacks- agnosia 9. Француз: gustatifs agnosie
55.	агнозия зрительная	көру агнозиясы	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім») – көру анализаторы арқылы келіп түсетін ақпаратты білу және анықтаудың мүмкін еместігі. Бұл санатта Лиссауэрдін заттық агнозиясы жеке алып көрсетіледі, яғни бұл көру қызметі сақталған жағдайда әртүрлі заттарды танудың бұзылуы. 2. Әзербайжан: vizual agnosia 3. Қырғыз: көрүү агнозия 4. Өзбек: Visual agnosia 5. Түрік: görsel agnozi 6. Ағылшын: Visual agnosia 7. Испан: agnosia visual 8. Неміс: Agnosie 9. Француз: agnosie visuelle

56.	агнозия обонятельная	иістік агнозия	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім») – иістерді ажыраты қабілеті сақталса да, иісті атау, сипаттау, салыстырудың мүмкін еместігі.</p> <p>2. Әзербайжан: Olfaktör agnosia</p> <p>3. Қырғыз: жыт агнозия</p> <p>4. Өзбек: hidlash agnosia</p> <p>5. Түрік: koku alma agnozi</p> <p>6. Ағылшын: Olfactory agnosia</p> <p>7. Испан: agnosia olfativa</p> <p>8. Неміс: Riech agnosia</p> <p>9. Француз: agnosie olfactive</p>
57.	агнозия тактильная	жанасулық агнозия	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім» және лат. tactilis – «айтарлықтай») – G. Delay-дың 1935 ж. сипаттаған нейропсихологиялық бұзылуы. Жеке жанасу сезімдерінің (пішінін, салмағын, температурасын сезіну) сәйкестігі жеткілікті деңгейде болғанда заттарды тиісті түрде жанасу арқылы қабылдау қабілетінің жойылуымен сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан: toxunma agnosia</p> <p>3. Қырғыз: кёзь начар агнозия</p> <p>4. Өзбек: teginish agnosia</p> <p>5. Түрік: dokunsal agnosia</p> <p>6. Ағылшын: Agnosia tactile</p> <p>7. Испан: agnosia táctil</p> <p>8. Неміс: taktile Agnosie</p> <p>9. Француз: agnosie tactile</p>
58.	агнозия цветовая	түстік агнозия	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім») – түстерді саралау, бірдей түстерді таңдау немесе бір түстің реңктерін (әсіресе, қоңыр, күлгін, сарғыш, жұмсақ түстер) таңдау қабілетінің жойылуы. Олар аралас түстерді саралау кезінде қиындықпен байқалады. Сонымен қатар нақты заттағы түсті танудың бұзылуын атап өтуге болады, яғни белгілі бір нысанды қай түске жатқызуды білмей қиналу (мысалы, шөптің, қызанақтың, қардың түсін айту). Бұл ретте түрлі түсті көрудің қарапайым құрылысы бұзылмайды, науқастар жеке-жеке карточка ретінде ұсынылатын негізгі түстерді ажыратуы мүмкін. Көбіне сол жақтағы шүйделік үлес және онымен шекаралас аймақ зақымданған кезде пайда болады. Сонымен қатар агнозияның бұл түрі кезінде сол жақтағы шеке-самай аймағының процеске қатысуы туралы мәліметтер бар.</p> <p>2. Әзербайжан: rəng agnosia</p>

			<p>3. Қырғыз: түс агнозия</p> <p>4. Өзбек: rang agnosia</p> <p>5. Түрік: renk agnozi</p> <p>6. Ағылшын: Agnosia color</p> <p>7. Испан: agnosia del color</p> <p>8. Неміс: Farbe agnosia</p> <p>9. Француз: agnosie couleur</p>
59.	агонадизм	жыныстық дамымау	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + грек. gone – «себепкер болу») – жыныстық бездердің болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: agonadism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agonadism</p> <p>5. Түрік: agonadism</p> <p>6. Ағылшын: Agonadism</p> <p>7. Испан: agonadismo</p> <p>8. Неміс: agonadism</p> <p>9. Француз: agonadism</p>
60.	агранулоцитоз	агранулоцитоз	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. granulum – «ұрық» + грек. kytos – «жасуша») – гранулоциттер (кемінде $0,75 \cdot 10^9/\text{л}$) мен моноциттердің есебінен лейкоциттер деңгейінің (кемінде $1 \cdot 10^9/\text{л}$) төмендеуі байқалатын, организмнің бактериалды және грибокты инфекцияларға шалдыққыштығы ұлғаятын патологиялық жай-күй. Патогенезге байланысты миелотоксикалық агранулоцитоз (цитостатикалық ауру) және экзогенді антигендерге – агранулоцитоз гаптендеріне (гаптенді, дәрілік) қарсы антиденелердің түзілуіне байланысты болатын иммундық агранулоцитоз немесе аутоиммунды агранулоцитоз (коллагеноз, лимфома, вирусты гепатит кезінде) бар.</p> <p>2. Әзербайжан: aqranulositoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agronulotsitoz</p> <p>5. Түрік: agranülositoz</p> <p>6. Ағылшын: Agranulocytosis</p> <p>7. Испан: agranulocitosis</p> <p>8. Неміс: Agranulozytose</p> <p>9. Француз: agranulocytose</p>
61.	агранулоцитоз иммунный	иммундық агранулоцитоз	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. granulum – «ұрық» + грек. kytos – «жасуша» және лат. immunis – «қандайда бір заттан азат») – бұл қандағы лейкоциттер мен гранулоциттер мөлшерін төмендететін қан ауруы. Иммунды агранулоцитоз</p>

			<p>дәрілерді (анальгетиктер, стероидты қабынуға қарсы препараттар, сульфаниламидтер, антитиреоидты құралдар) қабылдау нәтижесінде қозады. Олар лейкоциттерге жабысып, олардың антидене түзуіне күш береді. Гранулоциттер бұзылады. Бұл тетіктің негізінде иммундық қақтығыс жатыр.</p> <p>Ал қандағы лейкоциттер ауыруы тоғызыншы дәрежедегі 1×10^9 /л, ал гранулоциттер – кемінде тоғызыншы дәрежедегі $0,75 \times 10^9$ /л.</p> <p>2. Өзербайжан: aqranulositoz immun</p> <p>3. Қырғыз: агранулоцитоз иммундук</p> <p>4. Өзбек: agronulotsitoz immun</p> <p>5. Түрік: agranülositoz bağışıklık</p> <p>6. Ағылшын: Agranulocytosis immune</p> <p>7. Испан: inmunológico agranulocitosis</p> <p>8. Неміс: Agranulozytose Immun</p> <p>9. Француз: immunitaire agranulocytose</p>
62.	агранулоцитоз миелотоксический	миелотоксиндік агранулоцитоз	<p>1. (грек. а..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі») + лат. granulum – «ұрық» + грек. kytos – «жасуша» және миело-: грек. myelos – «ми, мильқ тін, жұлын» + грек. toxikon – «улайтын») – цитостатикалық әсері бар химиялық және физикалық факторлардың әсері нәтижесінде жілік майындағы миелопоздін ауырлануы арқылы түсіндірілетін агранулоцитоз.</p> <p>2. Өзербайжан: myelotoxic aqranulositoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: myelotoxic agronulotsitoz</p> <p>5. Түрік: myelotoxic agranülositoz</p> <p>6. Ағылшын: Agranulocytosis myelotoxic</p> <p>7. Испан: agranulocitosis mielotóxica</p> <p>8. Неміс: myelotoxischen Agranulozytose</p> <p>9. Француз: myélotoxique agranulocytose</p>
63.	агранулоцитоз симптоматический	симптомдық агранулоцитоз	<p>1. Гипопластикалық анемия, лейкоз және т.б. сияқты қан жүйесінің кейбір аурулары кезінде гемопоэздін ауырлануы салдарынан асқынған агранулоцитоз.</p> <p>2. Өзербайжан: aqranulositoz simptomatik</p> <p>3. Қырғыз: агранулоцитоз симптоматикалық</p> <p>4. Өзбек: agronulotsitoz simptomatik</p> <p>5. Түрік: agranülositoz semptomatik</p> <p>6. Ағылшын: Agranulocytosis symptomatic</p> <p>7. Испан: sintomática agranulocitosis</p> <p>8. Неміс: Agranulozytose symptomatische</p> <p>9. Француз: agranulocytose symptomatique</p>
64.	агрегация клеток	жасуша агрегациясы	<p>1. (лат. aggregatio – «қосылу») – тінаралық айырмашылықтардың алғашқы белгісі бойынша</p>

			<p>сәйкестендірілетін жасушалардан дайындалған көп жасушалы құрылымдарды (агрегаттарды) түзу процесі; жасуша агрегациясы организмдердің қалыпты дамуы кезінде, ал экспериментте жасушаларды жасанды түрде ажыратқаннан кейін орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: mobil aqreqasiya</p> <p>3. Қырғыз: клетка жыйындысы</p> <p>4. Өзбек: Uyali aloqa jamlovchi</p> <p>5. Түрік: hücre agregasyonu</p> <p>6. Ағылшын: Aggregation of cells</p> <p>7. Испан: la agregación de células</p> <p>8. Неміс: Zellaggregation</p> <p>9. Француз: l'agrégation cellulaire</p>
65.	агрипния	ұйқысыздық	<p>1. (грек. Агрүрніа – «ұйқысыздық») – үстірт, аз уақыт, жиі-жиі ояну сияқты белгілермен сипатталатын ұйқының бұзылуы. Шизофрения, эндогенді депрессия, невроз тәрізді жай-күй сияқты көптеген психикалық аурулар кезінде байқалады. А.М. Эпштейннің [1928] пікірі бойынша, ұйқысыздық синдромы – бас жазу жағдайының белгісі, оның клиникалық картинасында ұйқының бұзылуы маңызды рөл атқарады (ұйқысыздық, жаман түс, гипнагогикалық және гипнопомпикалық галлюцинациялар).</p> <p>2. Әзербайжан: agripniya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agripniya</p> <p>5. Түрік: agripniya</p> <p>6. Ағылшын: Agripnia</p> <p>7. Испан: agripniya</p> <p>8. Неміс: agripniya</p> <p>9. Француз: agripniya</p>
66.	адаптация болевая	ауыруға бейімделу	<p>1. (лат. adaptatio – «бейімделу») – ауру сезімін басуға немесе жоюға әсер ететін зақымдаушы тітіркендіргіштерді іс-әрекетке итермелейтін рецепторлардың және арнайы орталық құрылымдардың бейімделуі.</p> <p>2. Әзербайжан: ağrı uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: оору жасоо</p> <p>4. Өзбек: og'riq moslashtirish</p> <p>5. Түрік: ağrı adaptasyonu</p> <p>6. Ағылшын: Adaptation painful</p> <p>7. Испан: adaptación de dolor</p> <p>8. Неміс: Anpassung des Schmerzes</p> <p>9. Француз: adaptation de la douleur</p>
67.	адаптация вкусовая	дәмге бейімделу	<p>1. (лат. adaptatio – «бейімделу») – дәм сезуді басуға әсер ететін дәм анализаторының бейімделуі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: dad uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: даам жасоо</p> <p>4. Өзбек: ta'mi moslashtirish</p> <p>5. Түрік: tat adaptasyonu</p> <p>6. Ағылшын: Flavor adaptation</p> <p>7. Испан: la adaptación del gusto</p> <p>8. Неміс: Anpassung des Geschmacks</p> <p>9. Француз: adaptation du goût</p>
68.	адаптация зрительная	көруге бейімделу	<p>1. (лат. adaptatio – «бейімделу») – көру анализаторының жарық (түс) сезімталдығының өзгеруіне әкеп соғатын жарық (түс) тітіркендіргіштерінің ашықтық деңгейіне бейімделуі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: vizual uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: көрүү ылайыкташуу</p> <p>4. Өзбек: Visual moslashtirish</p> <p>5. Түрік: görsel adaptasyon</p> <p>6. Ағылшын: Adaptation of the visual</p> <p>7. Испан: la adaptación visual</p> <p>8. Неміс: visuelle Anpassung</p> <p>9. Француз: adaptation visuelle</p>
69.	адаптация к высоте	биіктікке бейімделу	<p>1. (лат. adaptatio – «бейімделу») – дем алатын ауадағы оттегінің парциалдық қысымы төмен кезінде (әдетте, ұшу аппараттарының герметикаланбаған кабиналары және тауға шыққан кезде) адамның тіршілік ету жағдайына және белсенді қызмет етуге бейімделуі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: hündürlük uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: бийиктикке жасоо</p> <p>4. Өзбек: balandlikda uchun moslashtirish</p> <p>5. Түрік: yüksekliğe adaptasyon</p> <p>6. Ағылшын: Adaptation to height</p> <p>7. Испан: la adaptación a la altitud</p> <p>8. Неміс: Anpassung an die Höhe</p> <p>9. Француз: adaptation à l'altitude</p>
70.	адвентиция	адвентиция	<p>1. (лат. adventitia, лат. adventicius – «сыртқы»), негізінен талшықты байланыс тінінен түзілген органның сыртқы қабығы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: adventitia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adventitia</p> <p>5. Түрік: adventisya</p> <p>6. Ағылшын: Adventitia</p> <p>7. Испан: adventicia</p> <p>8. Неміс: adventitia</p> <p>9. Француз: adventice</p>
71.	аденовирус	аденовирус	<p>1. (грек. aden – «темір» + лат. virus «сілекей, сілекейлі шырын; у») – бұл инфекциялық вирустар</p>

			<p>тобы. Белгілері суық тиюге немесе өкпенің қабынуына ұқсас болады. Аденовирустар әдетте, тыныс алу жолдарын зақымдайды. Аденовирустар – әдетте, тыныс алу жолдарындағы тіндерді инфекциялайтын вирустар. Инфекцияның түріне қарай олар гастроэнтерит, конъюнктивит, цистит және бөртпе сияқты аурулар тудыруы мүмкін. Аденовирус–инфекциясының таралуы кезіндегі тығыздық, стресс жедел респираторлық ауруларға әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Өзбайжан: adenovirus</p> <p>3. Қырғыз: сыналуучу</p> <p>4. Өзбек: adenovirus</p> <p>5. Түрік: adenovirüs</p> <p>6. Ағылшын: Adenovirus</p> <p>7. Испан: adenovirus</p> <p>8. Неміс: Adenovirus</p> <p>9. Француз: adénovirus</p>
72.	аденогипофиз	аденогипофиз	<p>1. (adenohypophysis, PNA, LNH; грек. aden – «темір» + лат. hypophysis – «өскін») – құрылымы без сияқты болып келетін және ішкі секреция безі ретінде қызмет атқаратын гипофиздің үлесі; аденогипофиздің шұңқыр (pars infundibularis), аралық (pars intermedia) және дистальді (pars distalis) бөліктері бар.</p> <p>2. Өзбайжан: adenohypophysis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenohypophysis</p> <p>5. Түрік: adenohipofiz</p> <p>6. Ағылшын: Adenohypophysis</p> <p>7. Испан: adenohipófisis</p> <p>8. Неміс: Adenohypophyse</p> <p>9. Француз: adénohypophyse</p>
73.	аденоид	аденоид	<p>1. (грек. aden – «темір» + грек. eidos – «түр») – бұл жұтқын (жұтқыншақ) бадамша безінің (аденоидтардың) қабынып ауыруы. Көбіне мектепке дейінгі балалар мен бастауыш сыныпта оқитын балаларда кездеседі. Жұтқын бадамша безінің қабыну процесі тонзиллит (ангина) кезіндегі таңдай бадамша безіндегі қабыну процесі сияқты өтеді. Ангина сияқты ұзаққа созылған, емделмеген созылмалы аденоидит бүйрек (гломерулонефрит), ревматизм, жүрек ақауы, асқорыту жолдары органдарының аурулары және т.б. әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Өзбайжан: genik eti</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenoid</p>

			<p>5. Түрік: lenf bezi 6. Ағылшын: Adenoid 7. Испан: adenoideo 8. Неміс: adenoide 9. Француз: adénoïdes</p>
74.	аденоз влагалища	қынап аденозы	<p>1. – қынап аденозы қынаптағы жалпақ эпителийдің орнын басатын немесе бағынышты арқауда без түзетін безді эпителийдің болуымен сипатталады. Әдетте, бұл репродуктивті және етеккір үзілісінен кейін (орташа жас – 44) пайда болуы мүмкін сирек кездесетін асқыну түрі. 2. Әзербайжан: vaginal adenosis 3. Қырғыз: кын аденоз 4. Өзбек: qin adenosis 5. Түрік: vajinal adenozis 6. Ағылшын: Adenosis of the vagina 7. Испан: adenosis vaginal 8. Неміс: vaginal Adenose 9. Француз: adénose vaginale</p>
75.	аденоз железы молочной	сүт безі аденозы	<p>1. – безді эпителий гиперплазиясының үлесі басым болып келетін мастопатияның түрі. Сүт ағымы эпителийінің гиперплазиясы басым болса, көп мөлшердегі өлген эпителий жасушалары ағындардың саңылауын кеңейтіп, оларды бітеп тастайды. 2. Әзербайжан: süd vəzi adenosis 3. Қырғыз: Желин бези аденоз 4. Өзбек: ko'krak bezi adenosis 5. Түрік: Meme bezi adenozis 6. Ағылшын: Adenosis of breast gland 7. Испан: adenosis glándula mamaria 8. Неміс: Brustdrüse Adenose 9. Француз: adénose glande mammaire</p>
76.	аденоидит острый	жіті аденоидит	<p>1. – вирустық немесе бактериалды инфекция нәтижесінде аденоидтар қабынуының жедел асқынуы (жұтқыншақ бадамша бездерінің патологиялық жайылуы). 2. Әзербайжан: kəskin adenoids 3. Қырғыз: Алкым бездери курч 4. Өзбек: o'tkir adenoids 5. Түрік: keskin adenoid 6. Ағылшын: Adenoiditis acute 7. Испан: adenoides afilados 8. Неміс: adenoids scharf 9. Француз: végétations tranchants</p>
77.	аденоидэктомия	аденоидэктомия	<p>1. (грек. aden – «темір» + грек. «ektomē» - «кесілген, тілу, алынып тасталған») – экссудативті отитке шалдыққан немесе мұрын арқылы тыныс</p>

			<p>алуы кыиндаган наукастардын аденоидтарын хирургиялык жолмен алып тастау.</p> <p>2. Өзөрбайжан: adenoidectomy</p> <p>3. Кыргыз:</p> <p>4. Өзбек: adenoidectomy</p> <p>5. Түрик: adenoidektomi</p> <p>6. Ағылшын: Adenoidectomy</p> <p>7. Испан: adenoidectomía</p> <p>8. Немис: adenoidectomy</p> <p>9. Француз: adenoidectomy</p>
78.	аденолипома	аденолипома	<p>1. (грек. aden – «темір» + грек. λίπος — «май») - безді элементтерден тұратын липома.</p> <p>2. Өзөрбайжан: adenolipoma</p> <p>3. Кыргыз:</p> <p>4. Өзбек: adenolipoma</p> <p>5. Түрик: adenolipoma</p> <p>6. Ағылшын: Adenolipoma</p> <p>7. Испан: adenolipoma</p> <p>8. Немис: adenolipoma</p> <p>9. Француз: adenolipoma</p>
79.	аденолипомато з	аденолипомато з	<p>1. (грек. aden – «темір» + грек. λίπος — «май») – тері асты жасұнығында (көбіне арқада, шапта және қолтық қуысында) көптеген аденолиптердің пайда болуымен сипатталатын ауру.</p> <p>2. Өзөрбайжан: adenolipomatoz</p> <p>3. Кыргыз:</p> <p>4. Өзбек: adenolipomatoz</p> <p>5. Түрик: adenolipomatoz</p> <p>6. Ағылшын: Adenolipomatosis</p> <p>7. Испан: adenolipomatoz</p> <p>8. Немис: adenolipomatoz</p> <p>9. Француз: adenolipomatoz</p>
80.	аденома ворсинчатая	бүрлі аденома	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + -ομα «ісік») – гүлді орамжапыраққа ұқсайтын қатерсіз ісік, консистенциясы өте жұмсақ, кейде көлемі үлкейіп, ішек саңылауын циркулярлы түрде қамтиды. Ісік жоғарыда сипатталған тубулярлы аденомадан түрі және клиникалық белгілері арқылы өзгешеленеді. Бүрлі аденоманың әдетте, аяғы болмайды, жалпақ негіздемеде тұрады, құрылымы жағынан тілімделген губкаға ұқсас және қолыңды ақырын тигізсең болды, қанайды. Кейде бүрлі ісіктің шұғыл белгіленген пішіні болады, ол тоқ ішектің шырышты қабатының бетіне шығады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: villous adenoma</p> <p>3. Кыргыз: календардык аделаида</p> <p>4. Өзбек: villöz adenom</p> <p>5. Түрик: villöz adenom</p>

			<p>6. Ағылшын: Adenoma 7. Испан: adenoma velloso 8. Неміс: villous Adenom 9. Француз: adénome vilieux</p>
81.	аденома гепатоцеллюлярная	бауыржасушалық аденома	<p>1. (көне.-грек. ἀδῆν – «темір» + -ομα «ісік») – бұл қатерсіз бауыр жасушалы ісік. Сыртынан қарағанда ісік диаметрі 5 см басталатын тығыз жұмыр түйін. Анаболикалық стероидтарды қабылдаған тұлғаларда және гликогенозамияға шалдыққан науқастарда мұндай түйіндеп көп болуы мүмкін (түйін саны төрттен асқан жағдайда бұл ауру бауыр аденоматозы деп аталады). 2. Әзербайжан: hepatosellüler adenoma 3. Қырғыз: гепатоцеллюлярная аделаида 4. Өзбек: hepatocellular adenomasi 5. Түрік: hepatoselüler adenom 6. Ағылшын: hepatocellular adenoma 7. Испан: adenoma hepatocelular 8. Неміс: hepatozelluläres Adenom 9. Француз: adénome hépatocellulaire</p>
82.	аденома простаты	қуықасты безі аденомасы	<p>1. (көне.-грек. ἀδῆν – «темір» + -ομα «ісік» және грек. prostates – «алдыңғы жақта тұрушы») – кеңінен таралған ауру. 50 жастан асқан еркектердің 30-40 %-ында, 65 жастан асқан еркектердің 75-90 %-ында кездеседі, қуық мойны аймағындағы безді тіндердің жайылуы түріндегі өзгерістер орын алады. 2. Әзербайжан: prostat adenomasi 3. Қырғыз: простат аделаида 4. Өзбек: prostata adenomasi 5. Түрік: prostat adenomu 6. Ағылшын: prostate adenoma 7. Испан: adenoma de próstata 8. Неміс: Prostata-Adenom 9. Француз: adénome de la prostate</p>
83.	аденоматозный полип	аденоматоздық түймешік	<p>1. (көне.-грек. ἀδῆν – «темір» + -ομα «ісік» және көне.-грек. πολύπους - «көпаяқтық; полип (теңіз жануары)») – бұл тоқ ішектің беткі қабатында өсетін полиптер, қатерлі ісік асқынуының қаупі өте жоғары. Аденоматоздық түймешіктер қатерлі ісік алдындағы ауру деп саналады, олар тоқ ішек қатерлі ісігінде асқынуы мүмкін. Тоқ ішекте пайда болуы мүмкін түймешіктердің басқа да типтері – гиперпластикалық, қабыну және гамартомды түймешіктер. Олардың тоқ ішек қатерлі ісігінде қайта пайда болу ықтималдылығы аз. 2. Әзербайжан: adenomatöz polip 3. Қырғыз: аденоматозный кремнезем</p>

			<p>4. Өзбек: adenomatous polip 5. Түрік: adenomatöz polip 6. Ағылшын: adenomatous polyp 7. Испан: pólipos adenomatosos 8. Неміс: adenomatöser Polyp 9. Француз: polype adénomateux</p>
84.	аденопатия	без дерті	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. pathos – «қайғыру») – француз клиницистері әртүрлі сипаттағы түйіндердің, бездердің ауруларын белгілеу үшін қолданатын термин. Олай болса, без дерті жинақтамалық ұғым болып табылады және лимфаның, аппараттың қабыну және қабынбау, спецификалық және спецификалық емес өзгерістерін білдіруі мүмкін. Біздің медициналық номенклатурада «аденопатия» деген термин қолданылмаған. 2. Әзербайжан: adenopatıya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenopatıya 5. Түрік: adenopatıya 6. Ағылшын: adenopatıya 7. Испан: adenopatıya 8. Неміс: adenopatıya 9. Француз: adenopatıya</p>
85.	аденотомия	безді тілу	<p>1. (adenotomia; грек. Aden – «темір» + грек. Tome – «тілу, кесу») – аденоидтарды алып тастайтын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан: adenotomıya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenotomıya 5. Түрік: adenotomıya 6. Ағылшын: adenotomıya 7. Испан: adenotomıya 8. Неміс: adenotomıya 9. Француз: adenotomıya</p>
86.	аденофиброма	аденофиброма	<p>1. (adenotomia; грек. Aden – «темір» + лат. fibra – «талшық» + ... oma – «ісік атауларының алғашқы, бастапқы атауы») – бұл қатерсіз ісік. Фиброаденома көбіне сүт безінде болады. Фиброаденома көбіне 20–30 жас аралығында және 40–50 жас аралығында кездеседі. Фиброаденома – қатерсіз ісік, фиброаденоматоз – сүт бездерінің дисгормонды ауыруы. 2. Әзербайжан: adenofibroma 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenofibroma 5. Түрік: adenofibroma 6. Ағылшын: adenofibroma</p>

			<p>7. Испан: adenofibroma 8. Неміс: adenofibroma 9. Француз: adenofibrome</p>
87.	аденофлегмона	аденофлегмона, без іріңдеуі	<p>1. (adenotomia; грек. Aden – «темір» + көне.-грек. φλεγμονή — «ыстық көтерілуі, қабыну») – бұрын жұққан лимфа түйіншектерінен таралған инфекция салдарынан пайда болатын теріастындағы жасұнықтың іріңдеп қабынуы. Өте сирек кездеседі, ересектерге де, балаларға да жұғады. 2. Әзербайжан: adenoflegmona 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenoflegmona 5. Түрік: adenoflegmona 6. Ағылшын: adenoflegmona 7. Испан: adenoflegmona 8. Неміс: adenoflegmona 9. Француз: adenoflegmona</p>
88.	аденоциты	без жасушалары	<p>1. (adenocytі; грек. Aden – «темір» + гист. Cytus – «жасуша») – гипофиздің алдыңғы үлесінің шырышты жасушалары. 2. Әзербайжан: adenocitı 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenocitı 5. Түрік: adenocitı 6. Ағылшын: adenocitı 7. Испан: adenocitı 8. Неміс: adenocitı 9. Француз: adenocitı</p>
89.	аденотом	безтілгі	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. Tome «кесу, тілу») – аденоидтарды алып тастайтын құрал, домалақ пішінді, көлемі әртүрлі пышақ. 2. Әзербайжан: adenotom 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenotom 5. Түрік: adenotom 6. Ағылшын: adenotom 7. Испан: adenotom 8. Неміс: adenotom 9. Француз: adenotom</p>
90.	аденотонзиллэктомия	бадамша безді отау	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + лат. tonsilla – «миндал тірізді темір» + көне.-грек. ἐκτομή – «тілік») – Америка Құрама штаттарында обструктивті ұйқы апноэсін емдеу үшін жиі белгіленетін емшара. 2. Әзербайжан: adenotonzilléktomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenotonzilléktomiya 5. Түрік: adenotonzilléktomiya</p>

			<p>6. Ағылшын: adenotonzilléktomïya</p> <p>7. Испан: adenotonzilléktomïya</p> <p>8. Неміс: adenotonzilléktomïya</p> <p>9. Француз: adenotonzilléktomïya</p>
91.	адермия	терісіздік	<p>1. (adermia; грек а – «жоқ» + грек. derma тері) – дамудағы ауытқу; терідегі ақаулық немесе оның болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: adermïya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adermïya</p> <p>5. Түрік: adermïya</p> <p>6. Ағылшын: adermïya</p> <p>7. Испан: adermïya</p> <p>8. Неміс: adermïya</p> <p>9. Француз: adermïya</p>
92.	адипонекроз	адипонекроз	<p>1. Пайда болу себебі белгісіз тері астындағы қабаттың ошақты некрозы. Көбіне асептикалық болып келеді, бірақ түзілім іріндеп кетуі де мүмкін. Алғашқы 1-2 аптада арқада, аяқ аймағында, бөксенің теріастындағы қабатында диаметрі 1 см дейінгі тығыз орташа инфильтраттар пайда болуы мүмкін. Нығыз нәрсенің үстіндегі тері өзгермеген, пальпация ауыртпайды. Емдемеген жағдайда ошақтар бірнеше аптаның ішінде өздігінен жоғалып кетеді. Кейде нығыз нәрсенің үстіндегі теріде цианотикалық белгі, флюктуация және ауру сезімі пайда болады. Адипонекроз ошақтарын ашқан жағдайда ақ түсті ұнтақ тәрізді заттар бөлінеді, гистологиялық жағынан гранулематозды реакция ретінде бағаланады. Адипонекрозды өз бетінше ашу өте сирек болады. Балалардың жалпы жағдайына әсер етпейді.</p> <p>2. Әзербайжан: adïponekroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adïponekroz</p> <p>5. Түрік: adïponekroz</p> <p>6. Ағылшын: adïponekroz</p> <p>7. Испан: adïponekroz</p> <p>8. Неміс: adïponekroz</p> <p>9. Француз: adïponekroz</p>
93.	адипопексия	адипопексия	<p>1. Миға қан құйылу немесе ми қантамырларының бітелуі салдарынан оқыстан сал ауыруына ұшырау.</p> <p>2. Әзербайжан: adïropeksïya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adïropeksïya</p> <p>5. Түрік: adïropeksïya</p> <p>6. Ағылшын: adïropeksïya</p> <p>7. Испан: adïropeksïya</p>

			<p>8. Неміс: adipopeksiya</p> <p>9. Француз: adipopeksiya</p>
94.	адипсия	сусамау	<p>1. (грек. а – «жөкқа шығару формасы», + грек. dipsao – «шөлді сезінем») – организмде су тапшы немесе тұз шамадан тыс көп болған жағдайда да шөлдемейтін ауру түрі. Бұл өте сирек кездесетін жағдай, гипернатрийлі сусыздану кезінде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: adipsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adipsiya</p> <p>5. Түрік: adipsiya</p> <p>6. Ағылшын: adipsiya</p> <p>7. Испан: adipsiya</p> <p>8. Неміс: adipsiya</p> <p>9. Француз: adipsiya</p>
95.	адреналовая система	адреналдық жүйе	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. renalis – «бүйрек») және «көне.-грек. σύντημα - «құрастырылған; құрастыру») – басқаша айтқанда, параганглии немесе хромафты жүйе, адреналин және норадреналин гормондарын түзетін, негізінен бүйрек үсті безіндегі ми затында, симпатикалық түйіншектер мен өрімдерде шоғырланатын жасушалар жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: adrenalovaya sistemi</p> <p>3. Қырғыз: адреналовый системасы</p> <p>4. Өзбек: adrenalovaya tizimi</p> <p>5. Түрік: adrenalovaya sistemi</p> <p>6. Ағылшын: adrenalovaya system</p> <p>7. Испан: sistema de adrenalovaya</p> <p>8. Неміс: adrenalovaya System</p> <p>9. Француз: système adrenalovaya</p>
96.	адреноблокатор	адренотежегіш	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. renalis – «бүйрек») – адреналин (адреналин, норадреналин) тобының медиаторының рецепторларын бұғаттайтын химиялық заттар. Адренорецепторлардың бірнеше түріне әсер ететін бір топ реагенттердің біртекті емес тобы болып табылады. Адренорецепторлар мынадай түрлерге бөлінеді: альфа және бета–адреноблокаторлар, олардың ішінде 1 және 2 типті деп бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан: blocker</p> <p>3. Қырғыз: тыйыу</p> <p>4. Өзбек: bloker</p> <p>5. Түрік: bloker</p> <p>6. Ағылшын: blocker</p> <p>7. Испан: bloqueador</p> <p>8. Неміс: Blocker</p>

			9. Француз: bloqueur
97.	адреналэктомия	бүйрекусті безін отау	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. renalis – «бүйрек») – бір немесе екі бүйрек үсті безін хирургиялық жолмен алып тастау. Көбіне хирургиялық емдеу ісік процесіне байланысты жүргізіледі. Кушинг ауруының салдарынан болатын ауытқушылықтарды хирургиялық жолмен түзету үшін екі жақты (билатералды) бүйрек үсті безін отау жүргізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: adrenalectomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adrenalektomi</p> <p>5. Түрік: adrenalektomi</p> <p>6. Ағылшын: adrenalectomy</p> <p>7. Испан: adrenalectomía</p> <p>8. Неміс: Adrenalektomie</p> <p>9. Француз: surrénalectomie</p>
98.	адреномиметик	адрен–сергіткіш	<p>1. (лат. adrenomimeticum, лат. Ad – «жанындағы» + лат. renalis – «бүйрек», + лат. mimetes — еліктеу) (синонимдері — адреностимуляторлар, адренергиялық рецепторлар агонистері) — организмдегі адренергиялық рецепторларға күш беретін және организмде әртүрлі метаболикалық және функционалды өзгерістер тудыратын, табиғи немесе синтетикалық биологиялық белсенді заттар тобы.</p> <p>2. Әзербайжан: agonistler</p> <p>3. Қырғыз: агонисттер</p> <p>4. Өзбек: agonistleri</p> <p>5. Түрік: agonistleri</p> <p>6. Ағылшын: agonists</p> <p>7. Испан: agonistas</p> <p>8. Неміс: Agonisten</p> <p>9. Француз: agonistes</p>
99.	адренорецептор	адреноқабылдауыш	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. renalis – «бүйрек» + лат. receptor – «қайта өндіруші; жасырушы; пана») – катехоламиндерге сезімтал рецепторлар. Катехоламиндерге адреналин (эпинефрин), норадреналин және олардың алдында қолданылған дофамин жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: adrenoreceptor</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adrenoreceptor</p> <p>5. Түрік: adrenoreseptör</p> <p>6. Ағылшын: adrenoreceptor</p> <p>7. Испан: los receptores adrenérgicos</p> <p>8. Неміс: Adrenorezeptor</p> <p>9. Француз: adrénérgique</p>
100.	асбестоз	асбестоз	1. – асбест бөлшектерімен дем алу салдарынан

			<p>туындайтын тыныс алу жүйелерінің ауруы. Бұл бөлшектердің өкпеге ұзақ уақыт бойы тигізетін әсері өкпе тінінің тыртықтануына және демікпеге әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: asbestosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Asbestosis</p> <p>5. Түрік: asbestoz</p> <p>6. Ағылшын: Asbestosis</p> <p>7. Испан: asbestosis</p> <p>8. Неміс: Asbestose</p> <p>9. Француз: asbestose</p>
101.	азот остаточный	қалдық азот	<p>1. (көне.-грек. ἄζωτος — «жансыз») – қанның ақуызын тұндырғаннан кейін онда қалған азот қосылыстары (несепнәр, несеп қышқылы, креатинин, индикан). Азотемия (азоттың қандағы қалдығы) – бүйректің азот бөлетін қызметінің бұзылуы салдары (бүйрек тапшылығы).</p> <p>2. Әзербайжан: azot ostatoçny</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: azot ostatoçny</p> <p>5. Түрік: azot ostatoçny</p> <p>6. Ағылшын: nitrogen ostatoçny</p> <p>7. Испан: ostatoçny nitrógeno</p> <p>8. Неміс: Stickstoff ostatoçny</p> <p>9. Француз: ostatoçny d'azote</p>
102.	азотурия	азотурия	<p>1. (нем. Azoturie, фр. azoturie < көне.-грек. ἄζωτος — «жансыз» + urōn несеп) – несеппен бірге азотты өнімдердің жоғары деңгейде бөлінуі (несепнәр, несеп қышқылы және т.б.).</p> <p>2. Әзербайжан: azotwriya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: azotwriya</p> <p>5. Түрік: azotwriya</p> <p>6. Ағылшын: azotwriya</p> <p>7. Испан: azotwriya</p> <p>8. Неміс: azotwriya</p> <p>9. Француз: azotwriya</p>
103.	акалькулия	санай алмау	<p>1. (acalculia; грек. а – «жоққа шығару формасы» + лат. calculo считать) – бас ми қабығының әртүрлі аймақтарының зақымдануы салдарынан санау және санау операцияларының бұзылуынан байқалатын нейропсихологиялық белгі.</p> <p>2. Әзербайжан: akalkwliya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akalkwliya</p> <p>5. Түрік: akalkwliya</p> <p>6. Ағылшын: akalkwliya</p>

			<p>7. Испан: akalkwliya 8. Неміс: akalkwliya 9. Француз: akalkwliya</p>
104.	акантоз	акантоз	<p>1. (akantha – «қылқан, ұш, тікенек» + көне.-грек. - ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі) – сүйелді кератоздар тобына жататын ауру. Бұл аурудың медицинада таралған тағы бір атауы – терінің пигментті-бүртікті дистрофиясы, бұл аурудың сыртқы белгілерін нақты анықтайды. 2. Әзербайжан: akantoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akantoz 5. Түрік: akantoz 6. Ағылшын: akantoz 7. Испан: akantoz 8. Неміс: akantoz 9. Француз: akantoz</p>
105.	акантолиз	акантолиз	<p>1. (acantholysis; akantha – «қылқан, ұш, тікенек» + грек. Lysis – «бұзу, еру») – эпидермистің тікенекті қабатын дегенеративті түрде өзгерту, жасушааралық көпірлерді бұзудан, цитоплазманың көп бөлігінің жасушалары шығындалудан, ядролардың морфологиялық өзгеруінен байқалады; көпіршіктерді түзуге әкеп соғады. 2. Әзербайжан: akantolitichesky 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akantolitichesky 5. Түрік: akantolitichesky 6. Ағылшын: akantolitichesky 7. Испан: akantolitichesky 8. Неміс: akantolitichesky 9. Француз: akantolitichesky</p>
106.	акапния	акапния	<p>1. – қан құрамында көмір қышқылының болмауы немесе аздап төмендеуі. Бұл жай-күй тереңінен тыныс алу салдарынан немесе адамның физикалық белсенділігі төмен болған кезде асқынуы мүмкін. 2. Әзербайжан: akapniya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akapniya 5. Түрік: akapniya 6. Ағылшын: akapniya 7. Испан: akapniya 8. Неміс: akapniya 9. Француз: akapniya</p>
107.	акатаматезия	сөзтүсінбеушілік	<p>1. (acatamathesia; грек. а – «жоққа шығару формасы» + грек. Katamathesis – «толық білім») – психикалық бұзылу: әңгімелесушінің тілін толық түсінбеу. 2. Әзербайжан: akatamateziya</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: akatamateziya 5. Түрік: akatamateziya 6. Ағылшын: akatamateziya 7. Испан: akatamateziya 8. Неміс: akatamateziya 9. Француз: akatamateziya</p>
108.	акатафазия	акатафазия	<p>1. (грек. а – «болымсыздық белгісі» + грек. katarphasis – «бекіту») – сөздердің дұрыс синтаксистік құрылысын бұзудан тұратын сөйлеу кезіндегі бұзылу. Әдетте, акатафазия терминінің орнына аграмматизм деген термин қолданылады. Акатафазия термині Аристотельден алынған. 2. Әзербайжан: 3. Қырғыз: akatafaziya 4. Өзбек: akatafaziya 5. Түрік: 6. Ағылшын: akatafaziya 7. Испан: akatafaziya 8. Неміс: akatafaziya 9. Француз: akatafaziya</p>
109.	акме	ушығу	<p>1. (еж. грек. Ακμή — «жоғарғы нүкте, шың») — тұлғаның дамуының кемелділігін, қызметінің, шығармашылығының едәуір жоғары көрсеткіштерге қол жеткізуін сипаттайтын оның соматикалық, физиологиялық, психологиялық және элеуметтік жағдайы. 2. Әзербайжан: yüksək nailiyyət 3. Қырғыз: акматикалык 4. Өзбек: Acme 5. Түрік: doruk 6. Ағылшын: acme 7. Испан: cumbre 8. Неміс: Gipfel 9. Француз: acmé</p>
110.	акнефобия	безеуден қорқу	<p>1. (грек. Acne – «тері ауруының түрі» + phobos – «үрей») – 1. теріге безеу шығады дегеннен үрейлену; 2. Ауру себебінен теріге безеудің шығуынан үрейлену. 2. Әзербайжан: aknefobiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: aknefobiya 5. Түрік: aknefobiya 6. Ағылшын: aknefobiya 7. Испан: aknefobiya 8. Неміс: aknefobiya 9. Француз: aknefobiya</p>

111.	аккомодометр	аккомодометр	<p>1. (лат. accommodatio - «бейісделу» + грек. Metreo – «өлшеу, анықтау») – көз аккомодациясын зерттеуге арналған аспап.</p> <p>2. Әзербайжан: akkomodometr</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akkomodometr</p> <p>5. Түрік: akkomodometr</p> <p>6. Ағылшын: akkomodometr</p> <p>7. Испан: akkomodometr</p> <p>8. Неміс: akkomodometr</p> <p>9. Француз: akkomodometr</p>
112.	акриловые стоматиты	акрилды стоматиттер	<p>1. (көне.-грек. στόμα — «ауыз») – иммунопатологиялық реакциялардың (өте сезімталдылық, гиперергия) асқынуымен түсіндіруге болатын ауыз қуысының шырышты қабатындағы қабыну өзгерістері. Аллергиялық стоматит белгілеріне ісіну, гиперемия, қан ағу, жаралар және шырышты қабат эрозиясы, ауыздың күйі, тамақ ішкен кезде ауыру, гиперсаливация, кейде жалпы жағдайдың нашарлауы жатады. Аллергиялық стоматитке шалдыққан пациентті тексеру аллергологиялық анамнезді жинау, ауыз қуысын тексеру, провокациялық, элиминациялық сынамалар, тері сынақтарын өткізу және т.б. тұрады. Аллергиялық стоматитті емдеу аллергенмен түйісуге, антигистаминді құралдарды қабылдауға, шырышты қабатты медикаментозды өңдеуге жол бермейді.</p> <p>2. Әзербайжан: stomatit akrilovie</p> <p>3. Қырғыз: стоматит акриловый</p> <p>4. Өзбек: stomatit akrilovie</p> <p>5. Түрік: stomatit akrilovie</p> <p>6. Ағылшын: stomatitis akrilovie</p> <p>7. Испан: akrilovie estomatitis</p> <p>8. Неміс: Stomatitis akrilovie</p> <p>9. Француз: stomatite akrilovie</p>
113.	акроанестезия	Қол-аяқ сезімсіздігі	<p>1. (acroanaesthesia; грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. ἀναίσθησία — «сезімсіз») – аяқтың дистальді бөліктеріндегі сезімталдылықтың жоқтығы; ангиотрофоневроз және полиневрит кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: akroanesteziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akroanesteziya</p> <p>5. Түрік: akroanesteziya</p> <p>6. Ағылшын: akroanesteziya</p> <p>7. Испан: akroanesteziya</p> <p>8. Неміс: akroanesteziya</p>

			9. Француз: akroanesteziya
114.	акрогидроз	қол–аяқ тершеңдігі	<p>1. (acrohidrosis; грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. hydor – «су» + көне.-грек. -ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») – алақанның және (немесе) табанның тершеңдігі.</p> <p>2. Әзербайжан: akrogidroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akrogidroz</p> <p>5. Түрік: akrogidroz</p> <p>6. Ағылшын: akrogidroz</p> <p>7. Испан: akrogidroz</p> <p>8. Неміс: akrogidroz</p> <p>9. Француз: akrogidroz</p>
115.	акродерматит	акродерматит	<p>1. (грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + көне.-грек. δέρμα, δέρματος — «тері» + лат. itis — «қабыну») – табан терісінің немесе қол буынының қабынуы. Жайылған созылмалы акродерматит болған жағдайда зақымданған аймақтар ісініп, қызарады, әрі қарай атрофияға ұшырайды. Ауру себебі белгісіз; тиісті емі де жоқ.</p> <p>2. Әзербайжан: akrodermatit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akrodermatit</p> <p>5. Түрік: akrodermatit</p> <p>6. Ағылшын: akrodermatit</p> <p>7. Испан: akrodermatit</p> <p>8. Неміс: akrodermatit</p> <p>9. Француз: akrodermatit</p>
116.	акромегалия	акромегалия	<p>1. (грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + -megaly – «қандайда бір заттың аномалды ұлғайуын білдіретін қосымша») – бұл гипофиздің өсу гормоны соматотропиннің жоғары өнімділігімен байланысты ауруы, бұл ауру кезінде қаңқа және ішкі органдар тез өседі, бет әлпеті іріленіп, зат алмасу бұзылады.</p> <p>2. Әзербайжан: akromegaliya</p> <p>3. Қырғыз: тосмолоо</p> <p>4. Өзбек: akromegaliya</p> <p>5. Түрік: akromegali</p> <p>6. Ағылшын: acromegaly</p> <p>7. Испан: acromegalia</p> <p>8. Неміс: akromegalie</p> <p>9. Француз: acromégalie</p>
117.	акромикрия; короткопалость	қысқа саусақтық	<p>1. (грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. mikros – «кішкентай») – аяқтың перифериялық бөліктері көлемінің кішірейгендігін белгілеу үшін қолданылтын термин [акромегалияға қарама-қарсы]. Акрмикрия деп аталатын өзгерістердің</p>

			<p>мәні әртүрлі болуы мүмкін.</p> <p>2. Өзбайжан: akromikriya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akromikriya</p> <p>5. Түрік: akromikriya</p> <p>6. Ағылшын: akromikriya</p> <p>7. Испан: akromikriya</p> <p>8. Неміс: akromikriya</p> <p>9. Француз: akromikriya</p>
118.	акромион	топшы	<p>1. (грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + др.-грек. ὀνυμα – «есім») — бұғананың акромиалды буынның беткі қабатымен буындасатын жауырын сүйегінің латералдық ұшы (лат. Facies articularis acromii). Олар бірігіп акромиалды-бұғана буынын құрайды (лат. Articulatio acromioclavicularis).</p> <p>2. Өзбайжан: akromion</p> <p>3. Қырғыз: akromion</p> <p>4. Өзбек: akromion</p> <p>5. Түрік: akromion</p> <p>6. Ағылшын: akromion</p> <p>7. Испан: akromion</p> <p>8. Неміс: akromion</p> <p>9. Француз: akromion</p>
119.	акромиально-ключичный сустав	топшы-бұғана буыны	<p>1. (грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + др.-грек. ὀνυμα – «есім») – топшы мен бұғананың арасындағы байланыс.</p> <p>2. Өзбайжан: birgə klyuçiçniy akromialno</p> <p>3. Қырғыз: биргелешкен-ключичный акромиально</p> <p>4. Өзбек: qo'shma klyuçiçniy akromialno</p> <p>5. Түрік: ortak klyuçiçniy akromialno</p> <p>6. Ағылшын: akromialno joint-klyuçiçniy</p> <p>7. Испан: akromialno joint-klyuçiçniy</p> <p>8. Неміс: akromialno Joint-klyuçiçniy</p> <p>9. Француз: akromialno joint-klyuçiçniy</p>
120.	акропарестезия	сезім үйлесімсіздігі, акропарестезия	<p>1. (acroparaesthesia; грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек., реч. πῶρά – «жанынан», «қасынан», «тыс», «жанында» + - hiemi, - «итеру, жаралау») – приангиотрофоневроз, полиневрит сияқты аурулар кезінде байқалатын аяқтың дистальді бөліктеріндегі жансыздану, шаншу және т.б. сезімдерінің кенеттен пайда болуы.</p> <p>2. Өзбайжан: akroparesteziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akroparesteziya</p> <p>5. Түрік: akroparesteziya</p> <p>6. Ағылшын: akroparesteziya</p> <p>7. Испан: akroparesteziya</p>

			8. Неміс: akroparestezīya 9. Француз: akroparestezīya
121.	акрофобия	акрофобия	1. (грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + көне.-грек. φόβος - «қорқыныш, үрей») – биіктіктен қорқу. Бұл атау еж. грек. ἄκρος («биіктік») және φόβος («үрей»). Акрофобияға шалдыққан адам биік жерде тұрған кезде жүрегі айнып, басы айналады. Биік жерде тұрып бастың айналуы қалыпты физиологиялық реакция болып табылады. 2. Әзербайжан: Acrophobia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: acrophobia 5. Түрік: yükseklik korkusu 6. Ағылшын: acrophobia – акрофобия, биіктен қорқу 7. Испан: acrofobia 8. Неміс: Höhenangst 9. Француз: acrophobie –
122.	акроцефалия; голова коническая	сопақбас	1. (acroparaesthesia; грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + көне.-грек. κεφαλή — «бас») – дамудағы ауытқушылық: бас сүйек тігісінің уақытынан бұрын бітелуі салдарынан орын алатын жоғары конустық бас сүйек. 2. Әзербайжан: turricephalı 3. Қырғыз: 4. Өзбек: turricephalı 5. Түрік: turricephalı 6. Ағылшын: Acrocephaly 7. Испан: turricefalia 8. Неміс: Turmschädel 9. Француз: turricephalı
123.	акселерация	акселерация	1. (лат. Acceleratio — «жылдамдау») — тірі организмнің жылдам дамуы. Әдетте, соңғы 150 жылда байқалған адамның жылдам физиологиялық дамуын сипаттау үшін қолданылады, десе де бұл термин басқа да тірі организмдерге қатысты қолданыла береді. 2. Әзербайжан: təcil 3. Қырғыз: ылдамдатуу 4. Өзбек: tezlatish 5. Түрік: ivme 6. Ағылшын: acceleration – жылдамдау, акселерация, жиілеу 7. Испан: aceleración 8. Неміс: Beschleunigung – акселерация 9. Француз: accélération – жылдамдау, өсу, акселерация
124.	аксоплазматический ток	аксоплазмалық ағым	1. (көне.-грек. ἄξων – «өзек») + грек. πλάσμα – «соғып жапсыру», «рәсімделген») – аксоплазманың

			<p>және оның құрамындағы заттардың аксон бойынша нейрон денесінен периферияға дейін үздіксіз баяу қозғалуы.</p> <p>2. Әзербайжан: axoplasmatic cari</p> <p>3. Қырғыз: аксоплазмалық учурдагы</p> <p>4. Өзбек: axoplasmatic joriy</p> <p>5. Түрік: axoplasmatic akım</p> <p>6. Ағылшын: Axoplasmatic current</p> <p>7. Испан: actual axoplasmático</p> <p>8. Неміс: axoplasmatischen Strom</p> <p>9. Француз: courant axoplasmatic</p>
125.	акроэритроз	қол-аяқтың қызаруы	<p>1. (acroerythrosis; грек. akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. erythros – «қызыл» + көне.-грек. -ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») – жасөспірімдік шақта құлақ жарғағында, бет және алақанда тұрақты эритема түрінде пайда болатын туа біткен дерматоз.</p> <p>2. Әзербайжан: akroeritroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akroeritroz</p> <p>5. Түрік: akroeritroz</p> <p>6. Ағылшын: akroeritroz</p> <p>7. Испан: akroeritroz</p> <p>8. Неміс: akroeritroz</p> <p>9. Француз: akroeritroz</p>
126.	акроцианоз	акроцианоз	<p>1. (еж. грек. ακρόν «аяқ» + еж. грек. κυανός «қою көк» + көне.-грек. -ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») — ұсақ капиллярлардағы қанмен қамтамасыз етудің тапшылығына байланыста терінің көк түсті болуы. Қан айналымы бұзылған кезде цианоз жүректен едәуір қашықта орналасқан дене аймақтарынан, яғни қол және аяқ саусақтарына, мұрынның ұшынан, ерін, құлақ жарғағынан айқын байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: Akrosiyanoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: acrocyanosis</p> <p>5. Түрік: akrosiyanoz</p> <p>6. Ағылшын: Acrocyanosis</p> <p>7. Испан: acrocianosis</p> <p>8. Неміс: Akrozyanose</p> <p>9. Француз: acrocyanoses</p>
127.	акт дефекации	дәрет сындыру әрекеті	<p>1. (лат. actus – «әрекет» және нем. Defäkation – «кірден тазарту, кірді жою») – организмнің ішектің артқы бөлігін үлкен дәрет массасынан босату бойынша рефлекторлық қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан: qıǵlama</p> <p>3. Қырғыз: Заара</p>

			<p>4. Өзбек: tozlash</p> <p>5. Түрік: dışkılama</p> <p>6. Ағылшын: Act of defecation</p> <p>7. Испан: defecación</p> <p>8. Неміс: Defäkation</p> <p>9. Француз: défécation</p>
128.	АКТ ПОЛОВОЙ	ЖЫНЫСТЫҚ ҚАТЫНАС	<p>1. (лат. actus – «әрекет») – жыныстық қатынасты қанағаттандыру үшін немесе ұрпақ жалғастыру үшін екі индивидуумың генитальді қарым-қатынасқа түсуі. Жыныстық қатынаста қозу фазасы, плато-фаза, оргазм фазасы және кері даму фазасы болады. Әдетте, жыныстық қатынасқа түсер алдында өзара аймалау, құшақтасу, сүйісу сияқты кіріспе әрекеттер болады. Эрекция пайда болған кезде еркек жыныстық мүшесін қынапқа енгізуге қабілетті болады. Еркек жыныстық қатынас кезінде қозғалысын (фрикциясын) бірде тоқтатып, бірде қайта қалпына келтіре отырып қатынасты соза алады, бірақ белгілі бір уақытқа дейін ғана. Кенеттен өзінің қозуын бақылай алмайтын сәт келгенде ұрық шашады. Қозу фазасында әйелдердің жыныстық органына қан құйылады. Осыған байланысты жыныс ернеуі 2-3 есеге ұлғаяды, жыныстық қозу артқан сайын оның түсі ашық қызғылтым түстен ашық қызыл немесе қою қызыл түске дейін өзгереді. Көптеген әйелдердің шүртекейі ұлғайып, тығыздала түседі. Жыныстық қозу басталғаннан кейін 10-30 секундтан кейін әйелдің жыныстық органы суланып, жыныстық мүшенің қозғалуын жеңілдететіндей қынап майланады. Әрі қарай фрикцияның әсерімен жыныстық органда орналасқан жүйке ұштарының ырғақты түрде тітіркенуі нәтижесінде жыныстық қозу арта түседі. Белгілі бір уақыт аралығында (плато-фаза) бұл сақталып тұрады. Жыныстық қозудың әрі қарай артуы оргазмға әкеледі. Бұдан кейін кері даму кезеңі басталады, жыныстық органның қанға толуы азаяды. Бірнеше секундтан кейін еркектердің эрекциясы айтарлықтай басылып, жыныстық мүшесі жұмсарып, көлемі кішірейеді, еркек жыныстық қатынасты жалғастыру қабілетін біртіндеп жоғалтады. Эякуляциядан кейін еркекте жыныстық қозбау кезеңі орын алады. Кейбір әйелдер де оргазмнан кейін жыныстық қатынас кезінде қозбайды. Оргазм болғаннан кейін әйелдерде қынаптың сыртқы бөлігінің қанға толуы азаяды, соның нәтижесінде ол тарылып, шәуеттің</p>

			<p>ағып шығуына кедергі болады. Оргазммен аяқталған жығныстық қатынас аяқталған деп аталады. Аяқталмаған жыныстық қатынас кезінде қынап қабырғалары жиырылмай, оргазм болмай, азғантай ғана жыныстық қозу орын алады. Көптеген әйелдер үшін жыныстық қатынас еркектермен қарым-қатынас жасаудың маңызды сәті, онымен физикалық және рухани қосылуы. Жыныстық қатынастың ең аз ұзақтығы шамамен 1 минут, ең ұзағы – 3-5 минут (жасанды түрде созбаған жағдайда).</p> <p>2. Әзербайжан: cinsi əlaqə</p> <p>3. Қырғыз: жыныстық катнашка</p> <p>4. Өзбек: jinsiy aloqa</p> <p>5. Түрік: cinsel ilişki</p> <p>6. Ағылшын: Act of sexual</p> <p>7. Испан: relaciones sexuales</p> <p>8. Неміс: Beischlaf</p> <p>9. Француз: rapports sexuels</p>
129.	акт санитарного обследования	санитариялық тексеру куәлігі	<p>1. (лат. actus – «әрекет» және франц. sanitaire – «денсаулық сақтауға жататын; санитар») – нысанның санитарлық жағдайы көрсетілген және анықталған санитарлық ережелер мен нормаларды жою бойынша ұсыныстар берілген медициналық құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: sanitar yoxlama aktı</p> <p>3. Қырғыз: санитардык текшерүү иш</p> <p>4. Өзбек: sanitariya inspektsiyasi ish</p> <p>5. Түрік: sıhhi denetim eylemi</p> <p>6. Ағылшын: sanitaria acto de inspección...</p> <p>7. Испан: sanitaria acto de inspección</p> <p>8. Неміс: Sanitärinspektion Akt</p> <p>9. Француз: Loi sur l'inspection sanitaire</p>
130.	акт судебно-медицинской экспертизы	сот медициналық сараптама актiсі	<p>1. (лат. actus – «әрекет» және лат. Medicina, ars medicina — «емдеу өнері», «айықтыру өнері» сөз тіркесінен дәне medeor, «сауықтырамын» түбірінен жасалған және лат. expertus – «тәжірибе») - сарапшының іс-әрекеттерін сипаттаудың және оның қорытындысынан тұратын, сот-медициналық сараптама кезінде жасалатын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: akt Suclari</p> <p>3. Қырғыз: акт криминалистика</p> <p>4. Өзбек: ish sud</p> <p>5. Түрік: hareket adli</p> <p>6. Ағылшын: Forensic report</p> <p>7. Испан: acto forense</p> <p>8. Неміс: Akt Forensik</p> <p>9. Француз: médecine légale acte</p>

131.	активатор каналов калиевых	калий өзектерін белсендіруші	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және лат. canalis – «құбыр, астауша» және арабск. القنیه(qalyah-al) - «сақар») – тегіс бұлшық ет жасушаларының калий арналарының ашылуына көмектесетін препараттар, бұл калий иондарының жасушадан тыс кеңістікке шығуына әсер етеді.</p> <p>Бұл топ препараттарының перифериялық тамырды кеңейтетін және қысымды төмендететін әсерлері бар. Бұл дәрілік заттар тобына никорандил (Икорел), миноксидил, пинацидил жатады.</p> <p>2. Өзербайжан: kalium kanal activator 3. Қырғыз: калий канал активатор 4. Өзбек: kaliy kanali aktivator 5. Түрік: potasyum kanal aktive edici 6. Ағылшын: Activator of potassium channels 7. Испан: activador del canal de potasio 8. Неміс: Kaliumkanal -Aktivator 9. Француз: activateur des canaux de potassium</p>
132.	активированный уголь	белсендірілген көмір	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») - ағаш көмір (БАУ–А, ОУ–А, ДАК және т.б. маркалы белсендендірілген көмір), тас көмір коксы (АГ–3, АГ–5, АР және т.б. маркалы белсендендірілген көмір), мұнай коксы, кокос жаңғақтарының қабығы және басқа да материалдар сияқты органикалық заттардан дайындалатын әртүрлі көміртеққұрамды материалдардан алынған кеуекті зат. Ұсақ тесіктері өте көп, сондықтан да салмақ бірлігіне шаққандағы меншікті беткі қабаты үлкен болады, сондықтан да адсорбциялық қабілеті жоғары болады. Дайындау технологиясына қарай 1 грамм белсендендірілген көмір 500-ден 1500 м² дейінгі зат бетін алуы мүмкін. Әртүрлі заттарды тазарту, бөлу және алу үшін медицинада және өнеркәсіпте қолданылады.</p> <p>2. Өзербайжан: uducu karbon 3. Қырғыз: тизесинде көмүр 4. Өзбек: changni yutish, uglerod 5. Түрік: emici karbon 6. Ағылшын: Activated carbon – белсендірілген көмір 7. Испан: carbono absorbente 8. Неміс: Aktivkohle 9. Француз: carbone absorbant – белсендірілген көмір</p>
133.	активность физическая	физикалық белсенділік	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және еж.-грек. τὰ φυσικά немесе φυσική (ἐπιστήμη), φύσις - «зат; табиғат, мінез») – дененің бұлшық ет күші арқылы кез келген қозғалысы, мұндай қозғалыс кезінде күш-қуат шығындалады. Дене белсенділігінің деңгейін бағалау үшін екі сипаттама</p>

			<p>пайдаланылады: жұмыс істеу кезіндегі және бос кездегі қозғалыс белсенділігі.</p> <p>2. Әзербайжан: fiziki aktivlik</p> <p>3. Қырғыз: физикалык аракет</p> <p>4. Өзбек: jismoniy faoliyati</p> <p>5. Түрік: fiziksel Aktivite</p> <p>6. Ағылшын: Physical activity</p> <p>7. Испан: Actividad física</p> <p>8. Неміс: körperliche Aktivität</p> <p>9. Француз: L'activité physique</p>
134.	активность препарата удельная	препараттардың меншікті белсенділігі	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және лат. praeparatus – «дайындалған») – препараттың 1 мг және ақуыздың 1 мг шаққанда ферменттің ферментативті белсенділік бірлігімен (МЕ немесе ЕД) өрнектеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: hazırlanması xüsusi fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: даярдоо боюнча конкреттүү иш-аракет</p> <p>4. Өзбек: tayyorlash xos faoliyati</p> <p>5. Түрік: Preparatın spesifik aktivitesi</p> <p>6. Ағылшын: The activity of the drug is specific</p> <p>7. Испан: la actividad específica de la preparación</p> <p>8. Неміс: Die spezifische Aktivität des Präparates</p> <p>9. Француз: l'activité spécifique de la préparation</p>
135.	активность симпатомиметическая внутренняя	симпатомиметикалық ішкі белсенділік	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») – b-адреналинді бұғаттаушының бұғаттайтын ғана, сондай-ақ b-адренорцепторларларға күш беретін де қабілеті. Бұл топқа окспренолол, пиндолол, ацебутолол және целипролол жатады. Олар брадикардияны және перифериялық артерия спазмын тудырмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: daxili sympathomimetic fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: ички симпатомиметикалык иши</p> <p>4. Өзбек: Ichki sempatomimetik faoliyati</p> <p>5. Түрік: İç ve sempatomimetik aktivitesi</p> <p>6. Ағылшын: Activity sympathomimetic internal</p> <p>7. Испан: actividad simpaticomimética de la interna</p> <p>8. Неміс: sympathomimetische Aktivität der internen</p> <p>9. Француз: activité sympathomimétique de l'intérieur</p>
136.	активность фармакологическая	фармакологиялық белсенділік	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және грек. pharmakon – «дәрі» + еж. грек. λογική «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») – организмнің емделу, аурудың алдын алу немесе өмір сүрудің қажетті деңгейін сақтау кезінде пайдаланатын белгілі бір затты (немесе заттар қоспасын) қабылдауынан болатын әсерлер жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: farmakoloji Fəaliyyət</p> <p>3. Қырғыз: дары-дармек менен аракет</p> <p>4. Өзбек: farmakologik faoliyati</p>

			<p>5. Түрік: farmakolojik Aktivitesi 6. Ағылшын: Pharmacological activity 7. Испан: Actividad farmacológica 8. Неміс: pharmakologische Aktivität 9. Француз: Activité pharmacologique</p>
137.	актиномикоз	актиномикоз	<p>1. (жаңа лат. Actinomycosis; еж. грек. ἀκτίς — «сәуле» және μύκης — «саңырауқұлақ»; син. Тарамды грибок ауруы) — жануарлар мен адамдарда кездесетін микоз тобының созылмалы инфекциялық ауруы, әртүрлі тіндер мен органдарда актиномиком сияқты гранулематозды ошақтар пайда болады. Жануарлардың актиномикозы әлемнің барлық еліне таралған. 2. Әзербайжан: aktinomikoz 3. Қырғыз: актиномикоз 4. Өзбек: aktinomikoz 5. Түрік: aktinomikozu 6. Ағылшын: Actinomycosis 7. Испан: actinomicosis 8. Неміс: Aktinomykose 9. Француз: actinomycose</p>
138.	акупунктура	акупунктура	<p>1. (сондай-ақ инерекфлексотерапія, рефлексотерапія, инетерапія, ине салу; лат. acus — «ине» + лат. punctura (pungo, pungere) — «егу, салу») — дәстүрлі қытай медицинасындағы бағыт, бұл бағытта денедегі ерекше нүктелер арқылы арнайы инелермен организмге әсер етеді және оларды басқарады. Бұл нүктелер циді («өмірлік қуат») циркуляциялануы-мыс меридиандарда орналасқан. Әдіс ауруды басу үшін және емдік мақсатта пайдаланылады. 2. Әзербайжан: iynəbatırma 3. Қырғыз: акупунктура 4. Өзбек: ignaterapiya 5. Түрік: akupunktur 6. Ағылшын: acupuncture – ине салу, акупунктура, инемен емдеу 7. Испан: acupuntura 8. Неміс: Akupunktur – акупунктура, ине салу, инемен емдеу 9. Француз: acupuncture</p>
139.	акустическая травма	дыбыстық жарақат	<p>1. (еж. грек. ἀκουστικός – «естуші» және еж. грек. τραύμα – «жара, зақымдану») – шамадан тыс қатты дыбыс немесе сол дыбыстың ұзақтығы салдарынан есту органының ерекше зақымдануы. Бұл қатты шуылдың есту органына әсер етуі кезінде бақыланады (шу жарақаты). 2. Әзербайжан: akustik zədə</p>

			<p>3. Қырғыз: акустикалык жараат</p> <p>4. Өзбек: akustik jarohatlanish</p> <p>5. Түрік: akustik travma</p> <p>6. Ағылшын: Acoustic trauma</p> <p>7. Испан: trauma acústico</p> <p>8. Неміс: akustisches Trauma</p> <p>9. Француз: trauma acoustique</p>
140.	акушер	акушер	<p>1. (фр. accoucher — «босанған кезде көмектесу») — орташа медициналық қызметкер, жүкті және босанған әйелдерге көмек көрсететін, акушерлік саласындағы маман.</p> <p>2. Әзербайжан: mamaşa</p> <p>3. Қырғыз: акушер</p> <p>4. Өзбек: akusher</p> <p>5. Түрік: doğum uzmanı</p> <p>6. Ағылшын: obstetrician – акушер, акушерка accoucheur – акушер tocologist – акушер</p> <p>7. Испан: obstétrico</p> <p>8. Неміс: Geburtshelfer – акушер</p> <p>9. Француз: obstétricien – (le accoucheur) акушер</p>
141.	акушер– гинеколог	акушер– гинеколог	<p>1. (фр. accoucher — «босанған кезде көмектесу» + γυνή - «әйел» + λόγος «сөз, сөйлеу, ой; көзқарас») — акушерлік және гинекология, гинекологиялық патологияның алдын алу және емдеу, жүктіліктің өтуін медициналық тұрғыдан бақылау, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдегі процесс кезінде дәрігерлік көмек көрсету мәселелері бойынша арнайы дайындықтан өткен дәрігер-маман. Бір сөзбен айтқанда, баланы босану процесін бақылайтын, нәресте мен ананың денсаулығы үшін жауапты дәрігер.</p> <p>2. Әзербайжан: mama-ginekoloq</p> <p>3. Қырғыз: акушер-гинеколог</p> <p>4. Өзбек: akusher-ginekolog</p> <p>5. Түрік: kadın doğum uzmanı jinekolog</p> <p>6. Ағылшын: Obstetrician-gynecologist</p> <p>7. Испан: ginecólogo obstetra</p> <p>8. Неміс: Gynäkologen</p> <p>9. Француз: gynécologue-obstétricien</p>
142.	акушерское исследование	акушериялық зерттеу	<p>1. (фр. accoucher — «босанған кезде көмектесу») – әйелді жүктілік кезінде және босану кезінде білу және оларды бағалауды тексеру әдістері.</p> <p>2. Әзербайжан: OB</p> <p>3. Қырғыз: ОБ</p> <p>4. Өзбек: ob</p> <p>5. Түрік: OB</p>

			<p>6. Ағылшын: Obstetric research 7. Испан: OB 8. Неміс: OB 9. Француз: OB</p>
143.	алакримия	көз құрғақтығы	<p>1. – көзде туа біткен жастың болмауы, бұл көздегі жағымсыз сезім тудырады. Көздің құрғақтығы ксерофтальмияны, көз мүйізгегінің бұлдырлауын, шелдің жіңішкеруін асқындырады. Конъюнктива дөңестері, артқы симблефарон қысқаруы мүмкін. Көздің көру қабілеті бірден төмендейді. Көз құрғақтығын жас безінің болмауымен немесе жас безінің қызметіне әсер ететін орталық жүйке жүйесіндегі өзгерістермен түсіндіруге болады. Птоз, дистихиозбен қатар туа біткен көз құрғақтығы жағдайлары белгіленген. Ерін және таңдай жырығымен қатар орын алған көз құрғақтығының отбасылық жағдайы сипатталған. Көз құрғақтығы эктодермальді дисплазия және ангидроз кезіндегі тұрақты белгі болып табылады. Көз құрғақтығының оқшауланған бір жерді зақымдау сияқты туа біткен түрі анықталмаған. 2. Әзербайжан: alakrimiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alakrimiya 5. Түрік: alakrimiya 6. Ағылшын: Alacrimia 7. Испан: alakrimiya 8. Неміс: alakrimiya 9. Француз: alakrimiya</p>
144.	алейкия	лейкоцитсіздік	<p>1. (грек. А — «болымсыздық демеуліктер» + грек. leukos – «ақ») – агранулоцитоз, перифериялық қанда нейтрофильді гранулоциттер санының күрт азаюы немесе болмауы. Сүйек кемігінің қызметін бәсеңдетеді. Алиментарлы-токсикалық лейкоцитсіздік фузариотоксикозе, қанағыш лейкоцитсіздік кезінде асқынады. 2. Әзербайжан: aleukia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: aleukia 5. Түрік: aleukia 6. Ағылшын: Aleukia 7. Испан: aleucia 8. Неміс: aleukia 9. Француз: aleucie</p>
145.	алексия	оқи алмау	<p>1. (еж. грек. ἀ- – «болымсыздық демеулігі» + λέξις – «сөз») — сол жақтағы (оң қолмен жазатындарда) жартышар қабығының әртүрлі бөліктерінің зақымдануынан орын алатын оқу қабілетінің</p>

			<p>бұзылуы немесе оқу процесін меңгеруге қабілетсіздік. Оқи алмау көбіне жазу қабілетінің жоғалуымен және сөйлей алмаумен қатар жүреді. Үлкен жартышар қабығының зақымдану аймағына байланысты оқи алмаудың бірнеше түрі болады. Оқи алмаудың негізгі екі түрі кездеседі: «таза оқи алмау» және «жаза алмаумен қатар оқи алмау». «Таза оқи алмау» көру қыртысының сол жақтағы самай-шеке аймағымен байланысын үзген кезде шүйде үлесінің медиалды беткі қабатының зақымдануы кезінде асқынады. Әдетте, мұндай зақымдаулар бүйірлі қарыншаның артқы мүйізінің артында және төменгі жағында орналасқан зақымдаулар. «Таза оқи алмау» кезінде көптеген пациенттердің көру қабілеті қалыпты болады, десе де квадрантты гемианопсия немесе толық гемианопсия орын алуы мүмкін. Бейвербалды стимулдар (кез келген басқа да нысандар мен адамдар) қалыпты түрде танылуы мүмкін. «Жаза алмаумен қатар оқи алмау» шүйде үлесіне жақын, желке үлесінің конвексیتالды беткі қабатына тән, сондай-ақ мұндай кезде тек оқу қабілеті ғана бұзылмайды, сондай-ақ жазу ақаулығы да орын алады.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: alexia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Alexia 5. Түрік: okuma yitimi 6. Ағылшын: alexia – алексия 7. Испан: alexia 8. Неміс: Alexie 9. Француз: alexia
146.	алкалоз	алкалоз	<ol style="list-style-type: none"> 1. (кейінгі лат. alcali – «сілті», араб т. Al-qali) — абсолютті немесе қатыстық негіздемелердің шамадан тыс болуымен сипатталатын, организмдегі қышқыл-сілті тепе-теңдігінің бұзылуы. 2. Әзербайжан: alkaloz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alkaloz 5. Түрік: alkaloz 6. Ағылшын: alkalosis – алкалоз 7. Испан: alcalosis 8. Неміс: Alkalose 9. Француз: alcalose
147.	алкалоз выделительный	шығарушы алкалоз	<ol style="list-style-type: none"> 1. (кейінгі лат. alcali – «сілті», араб т. Al-qali) — организмнің анион қышқылдарының аздаған мөлшерін жоғалтуы немесе сілтілік катиондарды

			<p>бәсендетуі салдарынан асқынатын алкалоз; пилоростеноз, түйнек және басылмайтын құсумен, сондай-ақ бүйректің натрийді бөліп шығаруының бұзылуымен қатар жүретін басқа да жағдайлар кезінде туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: alkaloz ifrazat</p> <p>3. Қырғыз: алкалоз бөлүп чыгаруу</p> <p>4. Өзбек: alkaloz siydik</p> <p>5. Түрік: alkaloz boşaltım</p> <p>6. Ағылшын: Alkalosis excretory</p> <p>7. Испан: alcalosis excretor</p> <p>8. Неміс: Alkalose excretory</p> <p>9. Француз: alcalose excréteur</p>
148.	алкалоз газовый	газды алкалоз	<p>1. (кейінгі лат. <i>alcali</i> – «сілті», араб т. <i>Al-qali</i> және франц. gaze – «бетперде, дәке») — газды (респираторлы) алкалоз CO₂ организмнен шамадан тыс шығуына және артериялық қысымдағы көміртек диоксидінің парциалды қысымының 35 мм 49 Т. Ст. төмен болуына әкеп соғатын өкпенің гипервентиляциясы салдарынан туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: qaz alkaloz</p> <p>3. Қырғыз: газ алкалоз</p> <p>4. Өзбек: gaz alkaloz</p> <p>5. Түрік: gaz alkaloz</p> <p>6. Ағылшын: Alkalosis gas</p> <p>7. Испан: alcalosis gas</p> <p>8. Неміс: Gas Alkalose</p> <p>9. Француз: alcalose de gaz</p>
149.	алкалоз дыхательный	тыныстық алкалоз	<p>1. (кейінгі лат. <i>alcali</i> – «сілті», араб т. <i>Al-qali</i>) — қанның жылдам немесе терең дем алу салдарынан көмірқышқыл газының концентрациясы төмендейтін негізгі (сілтілік) реакция іске асатын жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан: tənəffüs alkaloz</p> <p>3. Қырғыз: дем алуу алкалоз</p> <p>4. Өзбек: nafas olish alkaloz</p> <p>5. Түрік: solunum alkaloz</p> <p>6. Ағылшын: Alkalosis respiratory</p> <p>7. Испан: alcalosis respiratoria</p> <p>8. Неміс: respiratorische Alkalose</p> <p>9. Француз: alcalose respiratoire</p>
150.	алкалоз метаболически й	метаболизмдік алкалоз	<p>1. (кейінгі лат. <i>alcali</i> – «сілті», араб т. <i>Al-qali</i> + еж. грек. μεταβολή - «айналу, өзгеру».) — жасушадан тыс сұйықтықта сутек иондары мен хлордың төмендеуінен, қандағы рН мәндерінің жоғары болуынан және қандағы бикарбонат концентрациясының жоғары болуынан байқалатын</p>

			<p>қышқыл-негізгі жағдайдың бұзылуы. Алкалозды сақтау үшін бүйрек экскрециясының HCO_3^- бұзылуы орын алуы керек. Ауыр жағдайларда симптомдары мен белгілеріне бас ауыруы, летаргия және тетания жатады. Диагностикасы клиникалық мәліметтер мен артериялық қандағы газ құрамын және плазмадағы электролиттердің деңгейін анықтауға негізделген. Бастапқы себебін түзету қажет, кейде күре тамырға немесе ауыз арқылы енгізу көрсетілген.</p> <p>2. Өзербайжан: metabolik alkaloz</p> <p>3. Қырғыз: метаболизм алкалоз</p> <p>4. Өзбек: metabolik alkaloz</p> <p>5. Түрік: metabolik alkaloz</p> <p>6. Ағылшын: Metabolic alkalosis</p> <p>7. Испан: alcalosis metabólica</p> <p>8. Неміс: metabolische Alkalose</p> <p>9. Француз: alcalose métabolique</p>
151.	алкаптонурия	алкаптонурия	<p>1. (alcaptomiria; алкаптон – «гомогентизді қышқыл» + грек. $\upsilon\rho\omicron\upsilon\eta$ – «несеп») – гомогентизин қышқылы оксидазасының бұзылуымен және гомогентизин қышқылының көп мөлшерінің несеппен бірге шығатын тирозин мен экскреция алмасуының бұзылуымен сипатталатын тұқым қуалайтын ауру.</p> <p>2. Өзербайжан: homogentisuria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: homogentisuria</p> <p>5. Түрік: homogentisuria</p> <p>6. Ағылшын: Alcaptonuria</p> <p>7. Испан: homogentisuria</p> <p>8. Неміс: homogentisuria</p> <p>9. Француз: homogentisuria</p>
152.	алкогольные психозы	маскүнемдік психоздар	<p>1. (араб. الكحل, al-kuhl — «сүрме» және еж. грек. $\psi\upsilon\chi\omega\sigma\iota\varsigma$ - «ішкі қобалжу») – бұл науқастың психикалық, биологиялық және әлеуметтік қызметінің қырлары сияқты өмірінің барлық салаларын бұзатын ауру. Сонымен қатар бұл ауру маскүнемнің өміріне де, оның отбасы мүшелеріне де жаман әсер ететіні белгілі.</p> <p>2. Өзербайжан: spiritli psikoz</p> <p>3. Қырғыз: алкогольдук психоз</p> <p>4. Өзбек: ichkilik psixoz</p> <p>5. Түрік: alkollü psikoz</p> <p>6. Ағылшын: Alcoholic psychosis</p> <p>7. Испан: psicosis alcohólica</p> <p>8. Неміс: alkoholische Psychose</p> <p>9. Француз: psychose alcoolique</p>
153.	аллантоис	несепқабық	<p>1. (грек. Allantoidēs — «шұжық тәрізді») — жоғары</p>

			<p>сатыдағы омыртқалы жануарлардың эмбриондық тыныс алу органы; эмбрионның артқы ішегінің қарсақтұс қабырғасында дамидын ұрық қабығы. Сонымен қатар несепқабық ұрықтың қоршаған ортамен газ алмасуына және сұйық қалдықтарды шығаруға қатысады.</p> <p>2. Әзербайжан: allantois</p> <p>3. Қырғыз: аллантаис</p> <p>4. Өзбек: allantois</p> <p>5. Түрік: allantois</p> <p>6. Ағылшын: Allantois</p> <p>7. Испан: alantoides</p> <p>8. Неміс: Allantois</p> <p>9. Француз: allantoïde</p>
154.	аллергическая реакция	аллергиялық реакция, серпіліс	<p>1. (еж. грек. <i>ἄλλος</i> - «басқа, өзге» + <i>ἔργον</i> - еж. грек. «іс, жұмыс» және лат. <i>reactio</i> - «кері әсер») – бұл организмнің, тіндердің қабынуы, сондай-ақ оның зақымдануы сияқты сыртқы факторларға берген реакциясы. Организмнің аллергиялық реакциясын аса сезімталдық деп атайды. Адамның иммундық жүйесінің жұмыс істеу принципі аллергия кезінде өтетін процестерге ұқсас.</p> <p>2. Әзербайжан: allergik reaksiya</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялық жооп</p> <p>4. Өзбек: allergik reaksiya</p> <p>5. Түрік: alerjik tepki</p> <p>6. Ағылшын: allergic reaction</p> <p>7. Испан: reacción alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Reaktion</p> <p>9. Француз: réaction allergique</p>
155.	аллергический ринит	аллергиялық ринит	<p>1. (еж. грек. <i>ἄλλος</i> - «басқа, өзге» + <i>ἔργον</i> - еж. грек. «іс, жұмыс» және грек. <i>rhis</i>, - «мұрын») - мұрынның шырышты қабатының аллергиялық қабынуы. Мұндай қабыну кезінде адамның мұрны бітеледі, түшкіреді және мұрынның шырышты қабаты ісінеді, қышиды. Аллергиялық ринит көбіне балаларда, жасөспірімдер мен жас адамдарда кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: burun allergiya</p> <p>3. Қырғыз: ринит</p> <p>4. Өзбек: burun allergiya</p> <p>5. Түрік: burun alerjisi</p> <p>6. Ағылшын: Allergic rhinitis</p> <p>7. Испан: alergia nasal</p> <p>8. Неміс: nasale Allergie</p> <p>9. Француз: allergie nasale</p>
156.	аллергический конъюнктивит	аллергиялық конъюнктивит	<p>1. (еж. грек. <i>ἄλλος</i> - «басқа, өзге» + <i>ἔργον</i> - еж. грек. «іс, жұмыс» және ерте лат. <i>conjunctivus</i> –</p>

			<p>«жалғастырушы» + лат. -itis — «қабыну мағынасын беретін жұрнақ») – жас ағу, ісіну және қышу сезімі сияқты белгілері бар көздің конъюнктивальді қабығының аллергиялық түрғыдан қабынуы (конъюнктивита – бұл көз алмасының алдыңғы беткі қабаты мен қабақтың ішкі беткі қабатын жауып тұратын тін).</p> <p>2. Әзербайжан: allergik konjonktivit</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялык зд</p> <p>4. Өзбек: allergik kon'yunktivit</p> <p>5. Түрік: alerjik konjonktivit</p> <p>6. Ағылшын: Allergic conjunctivitis</p> <p>7. Испан: conjuntivitis alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Konjunktivitis</p> <p>9. Француз: conjonctivite allergique</p>
157.	аллергический синусит	аллергиялық синусит	<p>1. (еж. грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον - еж. грек. «іс, жұмыс» және жаңалат. sinusitis, лат. sinus — «қуыс» + лат. -itis — «қабыну мағынасын беретін жұрнақ») – аллергиялық болып табылатын мұрынның қосалқы қуыстарының шырышты қабығының ауруы (көбіне гаймор және торлы).</p> <p>2. Әзербайжан: allergik sinüzit</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялык синусит</p> <p>4. Өзбек: allergik sinusit</p> <p>5. Түрік: alerjik sinüzit</p> <p>6. Ағылшын: Allergic sinusitis</p> <p>7. Испан: sinusitis alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Sinusitis</p> <p>9. Француз: sinusite allergique</p>
158.	аллергические дерматозы	аллергиялық дерматоз	<p>1. (еж. грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον - еж. грек. «іс, жұмыс» және dermatoses; грек. derma, dermatos – «тері» + -ōsis) – бұл теріде болатын аллергиялық ауру. Төменмолекулалы заттар, мысалы, металдар, латекс аллергені, дәрілік және косметикалық құралдар, тұрмыстық химия құралдары, азық-түлік, аэроаллергендер және тағы басқа аллергендер теріге тікелей әсер етуі немесе организмге шырышты асқазан-ішек жолы арқылы немесе инъекция арқылы енуі мүмкін. Аллергодерматоздың жалпы белгілері: терінің қышуы, тері гиперемиясы (қызаруы), уртикарлы бөртпе (күлдіреу, ісіну), экзематозды бөртпе (қабыршықтану, құрғау, терідегі суреттің өзгеруі).</p> <p>Аллергодерматоздың негізгі түрлері:</p> <ul style="list-style-type: none"> -атопиялық дерматит (экссудативті диатез, нейродермит); -аллергиялық есекжем; -түйіспелі дерматит.

			<p>Терідегі белгілермен қатар, азық-түлік және дәрі-дәрмекке болған аллергия асқазан-ішек жолдарынан да көрініс табуы мүмкін. Бұл еріннің, тілдің (Квинке ісігі) ісінуі, жүрек айну, құсу, іштің түйілмелі ауруы, диарея (аллергиялық энтеропатия) түрінде болады.</p> <p>2. Әзербайжан: allergik dermatit</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялық дерматит</p> <p>4. Өзбек: allergik dermatit</p> <p>5. Түрік: alerjik dermatit</p> <p>6. Ағылшын: Allergic dermatoses</p> <p>7. Испан: dermatitis alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Dermatitis</p> <p>9. Француз: dermatite allergique</p>
159.	аллергия	аллергия	<p>1. (еж. грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον - еж. грек. «іс, жұмыс») — бұрын организмді түршіктірген аллергеннің сол организмге қайта әсер етуі кезінде организмнің иммундық жүйесінің аса сезімталдығынан көрінетін типтік иммундық патологиялық процесс. Белгілері: көздің шаншуы, ісіну, мұрынның бітелуі, есекжем, түшкіру, жөтелу және т.б.</p> <p>2. Әзербайжан: allergiya</p> <p>3. Қырғыз: аллергия</p> <p>4. Өзбек: allergiya</p> <p>5. Түрік: alerji</p> <p>6. Ағылшын: allergy – аллергия, жиіркену, жоғары сезімталдық</p> <p>7. Испан: alergia</p> <p>8. Неміс: Allergie – аса сезімталдық, идиосинক্রазия, жоғары сезімталдық, жаңқа</p> <p>9. Француз: allergie – аллергия, жиіркену</p>
160.	аллергоз	аллергоз	<p>1. (еж. грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον - еж. грек. «іс, жұмыс» + -ōsis) — Асқынуына экзогенді аллергендердің иммундық реакциясы салдарынан туындайтын тіндердің зақымдануы негіз болған ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: allergosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: allergozlarida</p> <p>5. Түрік: allergoz</p> <p>6. Ағылшын: Allergic disease</p> <p>7. Испан: alergosis</p> <p>8. Неміс: Allergose</p> <p>9. Француз: allergosis</p>
161.	аллерголог	аллерголог	<p>1. (грек. Allos – «басқа, өзге»; ergon – «әсер») – аллергиялық ауруларды анықтауға және оларды</p>

			<p>емдеуге маманданған дәрігер.</p> <p>2. Өзбайжан: allergist</p> <p>3. Қырғыз: Алерголог</p> <p>4. Өзбек: Allergologiya</p> <p>5. Түрік: allergist</p> <p>6. Ағылшын: allergist – аллерголог, Allergologist – аллерголог</p> <p>7. Испан: alergólogo</p> <p>8. Неміс: Allergologe – аллерголог</p> <p>9. Француз: allergologue</p>
162.	аллопластика	аллопластика, бөтен тін жамау	<p>1. (alloplastica; грек. Allos – «басқа, өзге» + пластика; син. гомопластика) – басқа адамның тіндерін пайдалана отырып, ақауларды өзгерту немесе деформацияларды түзету.</p> <p>2. Өзбайжан: alloplastics</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: alloplastics</p> <p>5. Түрік: alloplastics</p> <p>6. Ағылшын: Alloplasty</p> <p>7. Испан: alloplastics</p> <p>8. Неміс: alloplastics</p> <p>9. Француз: alloplastics</p>
163.	аллоритмия	аллоритмия	<p>1. (allorhythmia; грек. Allos – «басқа, өзге» + грек. Rhythmos – «біркелкілік, ырғақ»: син. аллоритмиялық экстрасистолия) — әрбір (бигеминия), әрбір екінші (үшгеминия) немесе үшінші (квадригеминия) қалыпты қарынша кешенінің экстрасистолын тұрақты түрде ұстанумен сипатталатын жүрек аритмиясының бір түрі.</p> <p>2. Өзбайжан: allodromy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: allodromy</p> <p>5. Түрік: allodromy</p> <p>6. Ағылшын: Allorhythm</p> <p>7. Испан: allodromy</p> <p>8. Неміс: allodromy</p> <p>9. Француз: allodromy</p>
164.	аллотрансплант ат	бөтен қондырым	<p>1. (грек. Allos – «басқа, өзге» + лат. transplantare — «көшіру») – бір биологиялық дербес түрден алынған қондырым.</p> <p>2. Өзбайжан: allograft</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: allograft</p> <p>5. Түрік: allograft</p> <p>6. Ағылшын: Allograft</p> <p>7. Испан: aloinjerto</p> <p>8. Неміс: Allograft</p> <p>9. Француз: allogreffe</p>

165.	аллотрансплантация	бөтен тін қондыру	<p>1. (allotransplantatio; грек. Allos – «басқа, өзге» + лат. transplantare — «көшіру»; син. Гомотрансплантация) — бір биологиялық дербес түрден алынған органдар мен тіндерді ауыстыру (медицинада — адамның). Бөтен тін қондыру немесе гетерологиялық трансплантация — генетикалық және иммунологиялық басқа адамның организмі болып табылатын қондырым доноры кезіндегі трансплантация.</p> <p>«Алло» — (грек. Allos басқа, өзге) – «басқа», «өзге», «өзгеше», «өзгетілген» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздердің құраушы бөлігі. Оның мынадай түрлері бар:</p> <ul style="list-style-type: none"> -жақын туыстық аллотрансплантация (бұл кезде қондырым доноры жақын генетикалық туысы болып табылады); -алыс туыстық аллотрансплантация (бұл кезде донор алыс генетикалық туыс болып табылады); -туыстық емес аллотрансплантация (бұл кезде донор реципиентпен мүлдем генетикалық туыстығы жоқ бөтен адам болып табылады). <p>2. Әзербайжан: homeotransplantation 3. Қырғыз: homeotransplantation 4. Өзбек: homeotransplantation 5. Түрік: homeotransplantation 6. Ағылшын: Allotransplantation 7. Испан: homeotransplantation 8. Неміс: homeotransplantation 9. Француз: homeotransplantation</p>
166.	алопеция	шаш түсу, алопеция	<p>1. («лат. alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») - басындағы шашы түсетін және жаңа шаштың өсу процесі бұзылған ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: alopecia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alopecia 5. Түрік: kellik 6. Ағылшын: alopecia – алапес, таз, baldness – таз, қасқабастық, алапес, тақырбастылық 7. Испан: alopecia 8. Неміс: Alopezie 9. Француз: alopécie</p>
167.	алопеция гнездная	ұяшықтанған алопеция	<p>1. («лат. alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») - бұл шаштың түйінін, кейде тырнақты зақымдайтын тері тігістері жоқ қабыну сипатындағы созылмалы ауру. Осының нәтижесінде бастағы, бет және басқа да дене аймағындағы шаш түсіп қалады. Әдетте, бұл аймақтар домалақ пішінді болады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: alopecia areata</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: alopesi areata</p> <p>5. Түрік: alopesi areata</p> <p>6. Ағылшын: Alopecia areata</p> <p>7. Испан: alopecia areata</p> <p>8. Неміс: Alopecia areata</p> <p>9. Француз: pelade</p>
168.	алопеция сифилитическая	мерездік алопеция	<p>1. («лат. alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») - екінші қайтара сифилис жұқтырған науқастан байқалатын ауру. Басқаша айтар болсақ, бұл патология ауруға шалдыққаннан кейінгі 2-ші жартыжылдықта орын алатын рецидивті ауру. Сифилистік қасқабастық шаш қатты түскенде немесе қасқабастану салдарынан туындайды, бұл шаш түйініндегі инфильтрация пайда болғаннан кейін көп ұзамай басталады. Нәтижесінде науқастан түссіз трепонемдер анықталады, бұл сифилистік инфекция асқынған кезде немесе қайталанған кезде эндокринді және жүйке жүйесінің зақымдануы салдарынан пайда болады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: sifilitik alopecia</p> <p>3. Қырғыз: котон жара алопеция</p> <p>4. Өзбек: Sifilitik alopesia</p> <p>5. Түрік: frengili alopesi</p> <p>6. Ағылшын: Alopecia syphilitic</p> <p>7. Испан: alopecia sifilítica</p> <p>8. Неміс: syphilitischer Alopezie</p> <p>9. Француз: alopécie syphilitique</p>
169.	алопеция тотальная	тұтас алопеция	<p>1. («лат. alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») - бұл шаштың толық түсуі, сонымен қатар кейде бастағы шаш қана емес, басқа аймақтардағы да түктер түсіп қалады. Мұндай құбылысты әйелдерден де, еркектерден де, тіпті балалардан да байқауға болады. Кейде бастағы шаш 2-3 айда-ақ түсіп қалады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: sifilitik alopecia</p> <p>3. Қырғыз: котон жара алопеция</p> <p>4. Өзбек: Sifilitik alopesia</p> <p>5. Түрік: frengili alopesi</p> <p>6. Ағылшын: Alopecia syphilitic</p> <p>7. Испан: alopecia sifilítica</p> <p>8. Неміс: syphilitischer Alopezie</p> <p>9. Француз: alopécie syphilitique</p>
170.	альбинизм	ақтүстілік	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — теріге, шашқа, көздің нұрлы және пигментті қабықтарына бояу беретін меланин пигментінің туа бітті болмауы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: albinizm</p> <p>3. Қырғыз: көрүлгөн</p> <p>4. Өзбек: Albinizm</p> <p>5. Түрік: albinizm</p> <p>6. Ағылшын: albinism – альбинизм, пигменттің болмауы</p> <p>7. Испан: albinismo</p> <p>8. Неміс: Albinismus</p> <p>9. Француз: albinisme</p>
171.	альбинос	түссіз	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — терісі, жүні немесе жапырақтарында пигментациясы жоқ, ақ түсті адам, жануар немесе өсімдік.</p> <p>2. Өзөрбайжан: albinos</p> <p>3. Қырғыз: Albino</p> <p>4. Өзбек: albino</p> <p>5. Түрік: albino</p> <p>6. Ағылшын: albino – альбинос</p> <p>7. Испан: albino</p> <p>8. Неміс: Albino – альбинос</p> <p>9. Француз: albinos – альбинос</p>
172.	альбумин	альбумин	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — суда оңай еритін, қойылтылған тұз ерітіндісінде орташа еритін және қыздырған кезде қоюланатын ақуыз (ақуыздың денатурациясы). Олардың салыстырмалы молекулалық массасы шамамен 65000 құрайды, құрамында көмірсу жоқ. Жұмыртқа ақуызы сияқты альбуминнен тұратын заттар альбуминоидтар деп аталады. Сондай-ақ альбуминоидтарға қан ұйытындысы, өсімдіктің дәндері жатады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: albumin</p> <p>3. Қырғыз: Методикалық</p> <p>4. Өзбек: albumin</p> <p>5. Түрік: albümin</p> <p>6. Ағылшын: albumen – ақуыз, альбумин, ақуыз заты, ақ қыздырғыш, albumin – альбумин</p> <p>7. Испан: albúmina</p> <p>8. Неміс: Albumin – альбумин</p> <p>9. Француз: albumine</p>
173.	альбуминоз	албумин бүлінісі	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — асқазан сөлінің әсерінен өзгерген ақуыз.</p> <p>2. Өзөрбайжан: albumin</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: albumin</p> <p>5. Түрік: albümin</p> <p>6. Ағылшын: Albuminosis</p> <p>7. Испан: albuminoz</p> <p>8. Неміс: albuminoz</p> <p>9. Француз: albuminoz</p>

174.	альбуминурия	альбуминурия	<p>1. (лат. albumen — «акуыз» + еж. грек. οὔρον — «несеп») — протеинурия, акуыздың несеппен бірге бөлінуі, бүйректің қалыпты қызметінің бұзылу белгісі. Бүйрек, жүрек ауруы кезінде, көптеген жедел жұқпалы аурулар, улану кезінде байқалады. Сау адамның да несепінде акуыз болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: albuminuriya</p> <p>3. Қырғыз: азайтат</p> <p>4. Өзбек: albumin</p> <p>5. Түрік: albüminürya</p> <p>6. Ағылшын: albuminuria – альбуминурия</p> <p>7. Испан: albuminuria</p> <p>8. Неміс: Albuminurie</p> <p>9. Француз: albuminurie</p>
175.	альвеококк	бауыр құрты	<p>1. – көбіне бауырды зақымдайтын гельминт. Бұл паразиттің тудыратын ауруы альвеококкоз деген атауға ие.</p> <p>2. Әзербайжан: alveococcus</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: alveococcus</p> <p>5. Түрік: alveococcus</p> <p>6. Ағылшын: Alveococcus</p> <p>7. Испан: alveococcus</p> <p>8. Неміс: alveococcus</p> <p>9. Француз: alveococcus</p>
176.	альвеококкоз	альвеококкоз	<p>1. (лат. Alveococcosis; альвеолярлы эхинококкоз, көп камералы эхинококкоз) — ауыр созылмалы ауру, бауырдың ісік тәрізді алғашқы зақымдануы, кейде бас миы мен өкпедегі метостазалар, сондай-ақ көптеген басқа да органдардың зақымдануы арқылы сипатталатын цестодоз тобының гельминтозы. Көбіне бұл ауруға шалдыққандар қайтыс болады.</p> <p>2. Әзербайжан: alveococcosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: alveococcosis</p> <p>5. Түрік: alveococcosis</p> <p>6. Ағылшын: Alveococcosis</p> <p>7. Испан: alveococcosis</p> <p>8. Неміс: alveococcosis</p> <p>9. Француз: alveococcosis</p>
177.	альвеолярные возвышения	ұяшықтық дөңестер	<p>1. – тіс ұясының алдыңғы қабырғаларына сәйкес келетін жоғарғы және төменгі жақтың альвеолярлы өсінділеріндегі дөңестер.</p> <p>2. Әзербайжан: alveolar usalıq</p> <p>3. Қырғыз: кетет кардинал</p> <p>4. Өзбек: alveolyar balandlik</p> <p>5. Түрік: alveolar tepe</p>

			<p>6. Ағылшын: Alveolar elevations 7. Испан: eminencia alveolar 8. Неміс: alveolar Eminenz 9. Француз: éminence alvéolaire</p>
178.	альвеолярная дуга	ұяшықтық доға	<p>1. – тіс ұясының өсінділерінен тұратын жоғарғы жақтың альвеолярлы өсіндісінің (немесе альвеолярлы төменгі жақтың) доға тәрізді иілген бос ұшы. 2. Әзербайжан: alveolar qövs 3. Қырғыз: кетет жаа 4. Өзбек: alveolyar arc 5. Түрік: alveoler ark 6. Ағылшын: Alveolar arch 7. Испан: arco alveolar 8. Неміс: alveolar arc 9. Француз: arc alvéolaire</p>
179.	альвеолярные мешочки	ұяшықтық қапшалар	<p>1. – альвеолярлы бағыттың жасырын аяқталуынан тұратын өкпе ацинусының құрылымдық компоненті; ұяшықтық қапшалар көптеген альвеолдардан түзілген. 2. Әзербайжан: hava sacs 3. Қырғыз: Өпкөнүн аба чөйчөктөрү 4. Өзбек: havo xaltachalar 5. Түрік: hava keseleri 6. Ағылшын: Alveolar sacs 7. Испан: sacos de aire 8. Неміс: Luftsäcke 9. Француз: sacs aériens</p>
180.	альвеолярные отверстия	ұяшықтық тесіктер	<p>1. – қантамырлар мен жүйкелер жоғарғы тіске өтетін жоғарғы жақ денесінің шүйдеден төмен қабатындағы ұсақ тесіктер. 2. Әзербайжан: alveolar açılış 3. Қырғыз: кетет мүмкүндүктөрдү 4. Өзбек: alveolyar teshiklari 5. Түрік: alveolar açıklıklar 6. Ағылшын: Alveolar orifices 7. Испан: aberturas alveolares 8. Неміс: alveolar Öffnungen 9. Француз: des ouvertures alvéolaires</p>
181.	альвеолярный отросток	ұяшықтық өсінді	<p>1. – тістер орналасқан жоғарғы жақтың анатомиялық бөлігі. Төменгі жақтағы тиісті түзілімдер альвеолярлы бөлік деп аталады. Остеондары (тіс ұяшықтарының қабырғалары) бар жеке альвеолярлы сүйек және шағын әрі губка тәрізді заты бар сақтап тұратын альвеолярлы сүйек болады. 2. Әзербайжан: alveolar sümük 3. Қырғыз: кетет сөөк</p>

			<p>4. Өзбек: alveolyar suyak 5. Түрік: alveol kemiği 6. Ағылшын: alveolar ridge 7. Испан: hueso alveolar 8. Неміс: Alveolarknochen 9. Француз: os alvéolaire</p>
182.	альвеолярные ходы	ұяшықтық жолдар	<p>1. – бұл көбіне шиыршық пішінді перифериялық шағын вентиляциялық жолдар болып табылады. Олар тармақталады, ал олардың тармақтары әрі қарай тармақталады. 2. Әзербайжан: alveolar kanalları 3. Қырғыз: кетет ялары 4. Өзбек: alveolyar yo'llari 5. Түрік: alveolar kanallar 6. Ағылшын: Alveolar courses 7. Испан: conductos alveolares 8. Неміс: Alveolargänge 9. Француз: canaux alvéolaires</p>
183.	альгодисменорея	алгодисменорея	<p>1. («еж. грек. ἄλγος — «ауру») – бұл толғақ тәрізді, іштің төмен жағының солқылдауы, етеккір кезінде сегізкөз аймағының ауыруы, жалпы әлсіздік сияқты белгілерден байқалатын етеккір циклінің бұзылуы. 2. Әзербайжан: algomenorrhea 3. Қырғыз: 4. Өзбек: algomenorrhea 5. Түрік: algomenorrhea 6. Ағылшын: Algodismenorea 7. Испан: algomenorrhea 8. Неміс: algomenorrhea 9. Француз: algoménorrhée</p>
184.	альдостерома	альдостерома	<p>1. – клиникалық Конн синдромының – алғашқы альдостеронизмнің асқынуына әкеп соғатын бүйрекүсті безі қабығның шумақты эпителийіндегі гормоналды белсенді ісік. 2. Әзербайжан: aldosteronoma 3. Қырғыз: 4. Өзбек: aldosteronoma 5. Түрік: aldosteronoma 6. Ағылшын: Aldosterome 7. Испан: aldosteronoma 8. Неміс: Aldosteronom 9. Француз: aldosteronoma</p>
185.	альгофобия	кішкентайлықтан қорқу	<p>1. (грек. ἄλγος — «ауру», грек. φόβος — «үрей, қорқыныш») — ауру үреймен байланысты ерекше қорқу түрі. Оның пайда болуына бұрын шалдыққан ауру әсер етуі мүмкін. 2. Әзербайжан: algofobiya 3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: algofobiya 5. Түрік: algofobiya 6. Ағылшын: Algophobia 7. Испан: algofobiya 8. Неміс: algofobiya 9. Француз: algofobiya</p>
186.	амавроз	соқыр	<p>1. (грек. amauros – «қараңғы, соқыр») – жартылай немесе толық соқырлыққа әкеп соғатын торлы немесе көру жүйкесінің зақымдануын білдіретін медициналық термин, бұл көзде көзге көрінетін зақымдану мен кемшіліктер байқалмайды. 2. Әзербайжан: amaurosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: amaurosis 5. Түрік: amoroz 6. Ағылшын: amaurosis – амавроз, мүлдем соқырлық 7. Испан: amaurosis 8. Неміс: schwarzer Star 9. Француз: amaurose</p>
187.	амастия	емшексіздік	<p>1. (amastia; еж. грек. ἄ- – «болымсыздық демеулігі» + грек. mastos – «емшек») – ұрықтың жатыр ішінде дамуы кезінде орын алатын патология, бұл патология салдарынан адам бір немесе екі емшек безінсіз туылады. Емшексіздік сирек кездесетін ауру, бұл адам өмірі үшін қауіпсіз, алайда мұндай адам емшек емізе алмайды (егер бұл ауруға әйел шалдыққан жағдайда). Шетелдік медицинада амастия және амазия деген терминдердің арасында айырмашылық бар, алайда олар бір-бірін өзара алмастыратын синонимдер ретінде де қолданылады. Емшексіздік жұмыртқада немесе организмнің басқа да жүйелеріндегі ақаулықтармен қатар жүруі мүмкін, бірақ бұл міндетті шарт емес. 2. Әзербайжан: amazia 3. Қырғыз: Аматсиянын 4. Өзбек: amazia 5. Түрік: amazi 6. Ағылшын: Amastia 7. Испан: AMAZIA 8. Неміс: AMAZIA 9. Француз: AMAZIA</p>
188.	амблиопия	көру нашарлығы	<p>1. (грек. amblys – «өтпейтін, әлсіреген» + ops – «көз») – екі көздің біреуі көру процесіне жартылай қамтылмаған (немесе мүлдем қамтылмаған) көру қабілетінің функционалды түрде, қайтымды түрде төмендеуі. Көздер әртүрлі суреттерді көреді, ал ми оларды бір үлкен ауқымға біріктіре алмайды.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: göz tənbəlliği</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ambliyori</p> <p>5. Түрік: ambliyopisi</p> <p>6. Ағылшын: amblyopia – амблиопия</p> <p>7. Испан: ambliopía</p> <p>8. Неміс: Amblyopie</p> <p>9. Француз: amblyopie</p>
189.	амбулатория	амбулатория	<p>1. (лат. Ambulare — «жүру») — пациенттерге қабылдау кезінде және үйде көмек көрсететін, бірақ ішінде жататын кереуеті жоқ медициналық мекеме. Емханамен салыстырғанда амбулатория қызметтері емдеу, хирургия, стоматология (кейде, педиатрия, акушерлік және гинекология) сияқты негізгі бағыттар бойынша көрсетіледі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: klinika</p> <p>3. Қырғыз: оорукана</p> <p>4. Өзбек: klinika</p> <p>5. Түрік: klinik</p> <p>6. Ағылшын: Dispensary – диспансер, амбулатория, дәріхана, clinic – клиника, медпункт, емделетін жер, амбулатория, тақырыптық конференция, пән бойынша қсқаша курс, ambulant clinic – амбулатория</p> <p>7. Испан: clínica</p> <p>8. Неміс: Klinik – (der Ambulatorium) амбулатория</p> <p>9. Француз: clinique – (le ambulance) амбулатория, жедел жәрдем көлігі, la polyclinique – амбулатория, емхана</p>
190.	амебиаз	амебалық аурулар	<p>1. – гистолдық амебаның бір клеткалы паразиті тудыратын (Entamoeba histolytica) ауру. Паразит тоқ ішекті зақымдайды. Барлық жерлерде кездеседі, бірақ климаты ыстық елдерде жиі кездеседі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: amöbiaz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: amyobali</p> <p>5. Түрік: amoebiasis</p> <p>6. Ағылшын: Amebiasis</p> <p>7. Испан: amebiasis</p> <p>8. Неміс: Amöbenruhr</p> <p>9. Француз: amibiase</p>
191.	амелия	аяқ-қолсыз туу	<p>1. – жатыр ішінде даму нәтижесінде қолдың немесе аяқтың туа бітті болмауы. Ұрық дамуының мұндай ауытқушылығы жүктіліктің алғашқы кезеңінде талидомиданды қабылдаумен байланысты.</p> <p>2. Өзөрбайжан: Amelia</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: Amelia 5. Түрік: Amelia 6. Ағылшын: Amelia – Амелия, Эмилия 7. Испан: Amelia 8. Неміс: Amelia 9. Француз: Amelia</p>
192.	амелобластома	амелобластома	<p>1. – тіс емізікшесі эпителийінен, эмаль органының жасушалы элементінен немесе Малассе және Серре жасушалары сияқты оның терең қабатындағы дериваттарынан болатын қатерсіз ісік. Адамантиномның пайда болуына қарамастан (жақтағы барлық кистозды түзілімдердің 1,0 %-ы, жас және орта жастағы адамдарда пайда болады, 80,0 — 92,0 % жағдайда төменгі жақта, жақ денесінің бұрышы, тармағы және дистальді бөліктері аймағында, азу тіс және азу тісі алды аймағында орналасады) эмаль түзілмейді.</p> <p>2. Әзербайжан: ameloblastoma 3. Қырғыз: 4. Өзбек: ameloblastoma 5. Түрік: ameloblastoma 6. Ағылшын: Ameloblastoma 7. Испан: ameloblastoma 8. Неміс: Ameloblastom 9. Француз: ameloblastoma</p>
193.	аменорея	етеккірсіздік	<p>1. (еж. грек. ἀ- «болымсыздық демеулігі» + грек. мен – «ай» + rhoia – «ағым, өту») - бірнеше етеккір циклі ішінде етеккірдің болмауы. Етеккірсіздік – жеке диагноз емес, бұл анатомиялық, биохимиялық, генетикалық, физиологиялық немесе психикалық бұзылуды білдіретін симптом. Аменореяның екінші қайтара жиілігі — кемінде 3 %.</p> <p>2. Әзербайжан: amenorrhea 3. Қырғыз: аменорея 4. Өзбек: amenore 5. Түрік: amenore 6. Ағылшын: amenorrhea – аменорея, amenorrhoea – аменорея 7. Испан: amenorrea 8. Неміс: Amenorrhoe 9. Француз: aménorrhée</p>
194.	аметропия	көз кемістігі	<p>1. (еж. грек. ἄμετρος — «сәйкессіз» + ὄψ, ілік септігі ὀψ — «көз») — адам көзінің сыну қабілетінің өзгеруі, оның салдарынан аккомодациялық бұлшық ет босаңсыған кезде көздің артқы фокусы торлы қабатқа түспейді.</p> <p>2. Әзербайжан: ametropia 3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: ametropia 5. Түрік: ametropia 6. Ағылшын: Ametropia – аметропия 7. Испан: ametropía 8. Неміс: Fehlsichtigkeit 9. Француз: amétropie</p>
195.	амилоидоз	амилоидоз	<p>1. – ақуыз-полисахарид кешенінің, яғни амилоид тіндеріндегі қалдықпен және түзілімдермен қатар жүретін ақуыз алмасуының бұзылуы. 2. Әзербайжан: amiloidoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: amiloidoz 5. Түрік: amiloidoz 6. Ағылшын: amyloidosis – амилоидоз 7. Испан: amilosis 8. Неміс: Amyloidose 9. Француз: amyloïdose</p>
196.	аминацидурия	аминацидурия	<p>1. – амин қышқылдарының көп мөлшерінің несеппен бірге шығуы немесе несепте олардың алмасу өнімдерінің қалыптан тыс болуы (мысалы, кетон денесі); бүйрек арналарының эпителийі арқылы амин қышқылдары тасымалының туа біткен бұзылуы салдарынан асқынады. 2. Әзербайжан: aminatsiduriya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: aminatsiduriya 5. Түрік: aminatsiduriya 6. Ағылшын: Aminaciduria 7. Испан: aminatsiduriya 8. Неміс: aminatsiduriya 9. Француз: aminatsiduriya</p>
197.	аминокислоты	амин қышқылдары	<p>1. (аминкарбонды қышқыл; АМК) — молекуласының құрамында карбоксилді және амин органикалық топтар бар байланыстар. Амин қышқылдары бір немесе бірнеше сутек атомдары амин топтарына алмастырылатын карбон қышқылдарының туындылары ретінде қарастырылады. 2. Әзербайжан: amin turşuları 3. Қырғыз: аминокислоталар 4. Өзбек: aminokislotalar 5. Түрік: amino asitler, 6. Ағылшын: Amino acids 7. Испан: aminoácidos 8. Неміс: Aminosäuren 9. Француз: les acides aminés</p>
198.	аминокислоты заменимые	алмастырылатын амин	<p>1. – ақуыз тағамымен бірге организмiмiзге түсетiн немесе организмiмiзде басқа амин қышқылдарынан</p>

		қышқылдары	<p>түзілетін амин қышқылдары. Алмастырылатын амин қышқылдарына мыналар жатады: аргинин, глютамин қышқылы, глицин, аспарагин қышқылы, гистидин, серин, цистеин, тирозин, аланин, пролин.</p> <p>2. Әзербайжан: nonessential amin turşuları</p> <p>3. Қырғыз: анча аминокислоталар</p> <p>4. Өзбек: keraksiz amino kislotalar</p> <p>5. Түрік: esansiyel olmayan amino asitler,</p> <p>6. Ағылшын: Amino acids are interchangeable</p> <p>7. Испан: aminoácidos no esenciales</p> <p>8. Неміс: nicht-essentielle Aminosäuren</p> <p>9. Француз: acides aminés non essentiels</p>
199.	амиотония	бұлшық ет босауы	<p>1. (amyotonia; еж. грек. ἀ- – «болымсыздық демеулігі» + грек. mys (myos) – «бұлшық ет» + грек. tonos «күш салу»; син. Миатония) – бұлшық ет тонусының болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: amyotonia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: amyotonia</p> <p>5. Түрік: amyotonia</p> <p>6. Ағылшын: Amyotonia</p> <p>7. Испан: amyotonia</p> <p>8. Неміс: amyotonia</p> <p>9. Француз: amyotonie</p>
200.	амнионит	қағанақ қабынуы	<p>1. (грек. amnion – «ұрық қабықшасы») – қағанақ қабынуы ұрықтың дамуын қиындататын жабыспалар мен тартулардың түзілуіне әкеп соғатын қабыну.</p> <p>2. Әзербайжан: amnionitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Amnionit</p> <p>5. Түрік: amniyonit</p> <p>6. Ағылшын: Amnionite</p> <p>7. Испан: amnionitis</p> <p>8. Неміс: Amnionitis</p> <p>9. Француз: amniotite</p>
201.	амниотом	қағанақ жаратын құрал	<p>1. (грек. amnion – «ұрық қабықшасы») – қағанақ жаратын құрал акушерлікте баланы босандыру кезінде ұрық қуығын ашыу үшін қолданылады. Құрал бір ұшы жұмырланған үшкір ілгектің көмегімен ұрық қуысының қабығын ашуға мүмкіндік береді. Құрал жатыр мойны және ұрық үшін қауіпсіз.</p> <p>2. Әзербайжан: amniote</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: amniote</p> <p>5. Түрік: amniyota</p> <p>6. Ағылшын: Amniot</p>

			<p>7. Испан: amniote</p> <p>8. Неміс: amniote</p> <p>9. Француз: amniote</p>
202.	амниоцентез	қағанақты тесу	<p>1. (amniocentesis; грек. amnion – «ұрық қабықшасы, амнион» + грек. kentesis – «шаншу, сұғу») – зертханалық зерттеу жүргізу үшін, амниоредукция немесе амниотикалық қуысқа дәрілік құралдарды енгізу үшін шарана сұйықтығын алу мақсатында амниотикалық қабықты инемен тесуден тұратын инвазивті емшара.</p> <p>2. Әзербайжан: amniosentez</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: amniyosentez</p> <p>5. Түрік: amniyosentez</p> <p>6. Ағылшын: amniocentesis – амниоцентез</p> <p>7. Испан: amniocentesis</p> <p>8. Неміс: Amniozentese</p> <p>9. Француз: amniocentèse</p>
203.	амплитуда	амплитуда	<p>1. (лат. amplitudo — маңыздылық, кеңділік, үлкендік, А деген үлкен әріппен белгіленеді) — тербеліс немесе толқын қозғалысы кезінде орын ауысудың немесе ауыспалы шаманың орташа мәннен өзгеруінің ең жоғарғы мәні. Көлемі анықталатын физикалық шамаға сәйкес келетін оң скалярлы шама.</p> <p>2. Әзербайжан: amplituda</p> <p>3. Қырғыз: бир-</p> <p>4. Өзбек: amplituda</p> <p>5. Түрік: genlik</p> <p>6. Ағылшын: amplitude – тербеліс, қарқын, ауқымдылық, көлем, жалпақтық, т олықтық, range – диапазон, қатар, шеңбер, қашықтық, аймақ, тербеліс</p> <p>7. Испан: amplitud</p> <p>8. Неміс: Amplitude – (die Spannweite) аралық, қарқын, ерітінді, амплитуда, der Gipfel – ұшы, төбе, шың, жоғары, жоғарғы шек, тербеліс, der Scheitelwert – амплитуда</p> <p>9. Француз: amplitude – шама, ұзындық, тербеліс, қарқын, жалпақтық, тербеліс қарқыны</p>
204.	ампула маточной трубы	жатыр түтіктігінің ампуласы	<p>1. (лат. ampulla - «ампула, фляга, көпіршік») – жатыр түтіктігінің ампуласы (ampulla tubae uterinae) түтіктің сыртқы жағы кеңейтілген, ирелеңделген және едәуір ұзын болып келетін бөлігі (шамамен 8 см). Оның қимасы орташа алғанда 0,6-1 см, қабырғасының қалыңдығы мойнақтан аздау.</p> <p>2. Әзербайжан: anabir bogu ampulla</p> <p>3. Қырғыз: Жатындагы түтүк ампуласы</p>

			<p>4. Өзбек: Bachadon naycha ampulla 5. Түрік: rahimborusununampullanın 6. Ағылшын: Ampoule of the uterine tube 7. Испан: ampolla de la trompa uterina 8. Неміс: Ampulla des Röhrchens uterine 9. Француз: ampoule de la trompe utérine</p>
205.	ампула прямой кишки	тік ішек ампуласы	<p>1. (лат. ampulla - «ампула, фляга, көпіршік») – тік ішектің ампулалық бөлігі — адамның тік ішегінің жоғарғы, кең бөлігі, сегізкөзбен бір деңгейде орналасқан. Тік ішек ампуласының жоғарғы бөлігі сигма тәрізді жиектеме ішекке, яғни тоқ ішектің дистальді ұшына ауысады. 2. Әзербайжан: Düz bağırsağın ampul 3. Қырғыз: тешигинен Ампула 4. Өзбек: to'g'ri ichakning ampula 5. Түрік: rektum ampul 6. Ағылшын: Ampulla of the rectum 7. Испан: ampolla del recto 8. Неміс: Ampulle des Enddarms 9. Француз: ampoule du rectum</p>
206.	ампутация корня зуба	тіс түбірін кесіп тастау	<p>1. (лат. amputatio — «кесіп тастау») – бір түп аймағында патологиялық ошақ орналасқан жағдайда тістің тиссауыт бөлігін сақтау кезінде бүкіл түбінің алынуы. 2. Әзербайжан: kök amputasiya 3. Қырғыз: тамыры ампутация 4. Өзбек: ildiz kesib tashlash 5. Түрік: kök amputasyon 6. Ағылшын: Amputation of the tooth root 7. Испан: la amputación de la raíz 8. Неміс: Wurzelamputation 9. Француз: amputation racine 10. Заңнама: 11. ампутация корня зуба - тіс түбірін отау</p>
207.	ампутация круговая	дөңгелектеп кесіп тастау	<p>1. лат. amputatio — «кесіп тастау») – дөңгелектеп кесіп тастау кезінде аяқтың жұмсақ тіндерінің бәрі бір циркулярлық қозғалыспен сүйекке дейін кесіледі. Егер сүйек сол деңгейде кесілсе, мұндай дөңгелектеп кесіп тастау гильотинді деп аталады. Терінің, тері астындағы жасұнықтың, жеке шандырдың, беткейлі және терең бұлшық еттердің жиырылу қабілеті дөңгелектеп кесіп тастау деңгейінде бірдей емес. 2. Әзербайжан: dairəvi amputasiya 3. Қырғыз: тегерек ампутация 4. Өзбек: circular amputatsiya 5. Түрік: dairesel amputasyon 6. Ағылшын: Amputation Circular</p>

			<p>7. Испан: amputación circular</p> <p>8. Неміс: Kreis Amputation</p> <p>9. Француз: amputation circulaire</p>
208.	анаболизм	анаболизм	<p>1. (гр. ἀναβολή — «көтеру, көтерілу») — тірі ағзадағы жасушалар мен тіндердің құрылымдық бөліктерін түзуге және жаңартуға бағытталған химиялық процестердің жиынтығы, жасушалардың қоректік заттарды сіңіруге бағытталған процесі. Соның нәтижесінде ағза денесі қалыптасады. Анаболизм ағзаның қоршаған ортадан келетін заттарды сіңіріп, қоршаған орта мен ағза арасындағы зат алмасуын қамтамасыз етеді, соның нәтижесінде қарапайым молекулалардан жасуша құрамындағы күрделі органикалық қосылыстар құралады. Клетка құрамы күрделенеді, энергия (қуат) жинақталады. Анаболизм — катаболдануға (катаболизмге) кері эндоэнергиялық процесс. Мұның негізінде түрлі қосылыстар ыдырауынан пайда болған заттардан жаңа заттар түзіледі. Анаболизм жануарларда алғашқы жас даму сатысында, ал өсімдіктерде вегетац. көбею кезеңінде өте жақсы жүреді. Анаболизм — бейорганикалық заттардан органикалық қосылыстар құруда яғни фотосинтез процесі кезінде маңызды рөл атқарады. Анаболизмде жасушаға тән емес химиялық заттар өзгеріп, түрге тән заттарға айналады. Катаболизммен бір уақытта өтеді. Анаболизм — тіріағзаға тән зат алмасу процесінің (метаболизмнің) қарапайым заттардан қуатты (энергияны) жинақтау арқылы күрделі молекулалы органикалық заттарды түзу кезеңі, яғни ол метаболизмнің катаболизм кезеңіне (күрделі органикалық заттардың қуатты бөлу арқылы өзінің қарапайым құрамына ыңырау процесі) қарама-қарсы жүретін процесс. Анаболизмнің жержүзіндегі маңызды көрінісі – жасыл өсімдіктер жасушаларында жүретін фотосинтезпроцесі.</p> <p>2. Әзербайжан: anabolism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anabolizm</p> <p>5. Түрік: anabolizma</p> <p>6. Ағылшын: anabolism – анаболизм, ассимиляция процесі</p> <p>7. Испан: anabolismo</p> <p>8. Неміс: anabolism</p> <p>9. Француз: anabolisme</p>
209.	анакузия	саңыраулану	<p>1. (ан- + грек. akustikos – «есту») – құлақтың толық</p>

			<p>естімей қалуы.</p> <p>2. Өзербайжан: anacusia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anacusia</p> <p>5. Түрік: anacusia</p> <p>6. Ағылшын: Anacusia</p> <p>7. Испан: anacusia</p> <p>8. Неміс: anacusia</p> <p>9. Француз: anacusia</p>
210.	аналгезия	аналгезия	<p>1. (аналгезия, аналгия, лат. analgesia, analgia — сөзбе-сөз «ауыртпайтын») — әртүрлі топтағы фармакологиялық препараттардың (нашақорлық анальгетиктер, стероидты емес қабынуға қарсы құралдар, спазмолитиктер және т.б.), хирургиялық әдістердің (нейротомия), физиотерапевтік әсердің (электр ұйқы әдісі арқылы электраналгезия, ультражоғары, жоғары және өте жоғары жиілікті электр магниттік өрістер, төмен жиілікті магниттік өрістер және т.б.) көмегімен ауру сезімін басу (оның ішінде, сезімталдықтың басқа да түрлері туралы сөз болмайтын іріктемелі). Ауруды қабылдау қарқыны қабылдауды толық мүмкін еместікке дейін басады.</p> <p>Анальгезия жүйке жүйесінің кейбір аурулары кезінде байқалады.</p> <p>Анальгезияны гипноз арқылы В. М. Бехтерев пен В. М. Нарбут зерттеген.</p> <p>Туа біткен анальгезия жағдайлары өте сирек кездеседі, мұндай жағдайда адам қарапайым адамдарда ауру сезімі арқылы анықталатын аурулардың асқынуына жол бермес үшін өз денесін бақылаудың белгілі бір кестесін ұстанып, дәрігерге жиі қаралуы тиіс.</p> <p>2. Өзербайжан: analgesia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: og'riqsizlantirish</p> <p>5. Түрік: analjezi</p> <p>6. Ағылшын: Analgesia</p> <p>7. Испан: analgesia</p> <p>8. Неміс: Analgesie</p> <p>9. Француз: analgésie</p>
211.	анализ мочи	несепті талдау	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту») – бүйрек, несеп-жыныс жүйесінің ауруын, сондай-ақ зат алмасудың бұзылуын анықтауға мүмкіндік беретін тесттер кешені.</p> <p>2. Өзербайжан: idrar tahlili</p> <p>3. Қырғыз: отпуск убагында</p> <p>4. Өзбек: siydik</p>

			<p>5. Түрік: idrar tahlili</p> <p>6. Ағылшын: Analysis of urine – (urinalysis) несеп талдауы</p> <p>7. Испан: análisis de orina</p> <p>8. Неміс: Urinalysis</p> <p>9. Француз: analyse d'urine</p>
212.	анализ микроскопический	микроскопиялық талдау	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және лат. <i>microscopium</i>, <i>μικρός</i> – «кіші») – металдарды көзбен шолып немесе лупаның көмегімен зерттеу, бұл сынаманы алу орнын дұрыс таңдау мақсатындағы микроталдау алудың алдын ала кезеңі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: mikroskopik analiz</p> <p>3. Қырғыз: микроскопиялық анализ</p> <p>4. Өзбек: mikroskopik tahlil</p> <p>5. Түрік: mikroskopik analiz</p> <p>6. Ағылшын: Microscopic analysis</p> <p>7. Испан: análisis microscópico</p> <p>8. Неміс: mikroskopische Analyse</p> <p>9. Француз: analyse microscopique</p>
213.	анализ фармакогностически	фармакогностикалық талдау	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және еж. грек. <i>φάρμακον</i> – «дәрі, у» + <i>λόγος</i> — «сөз», «үйрену» + еж. грек. <i>γνώστικός</i> — «танушы») – дәрілік өсімдік негізді шикізатты, жануар тектес шикізаттар мен олардың өнімдерін талдау әдістерінің кешені, бұл олардың түпнұсқалығы мен қауіпсіздігін анықтауға мүмкіндік береді. Дәрілік құрал және одан алынған өнімдер НТҚ барлық параметрлеріне сәйкес келсе, толыққанды материал болып шығады. Бұл сәйкестік фармакогностикалық талдау арқылы анықталады. Оған талдаудың бірнеше түрі енеді.</p> <p>2. Әзербайжан: analiz Farmacognostic</p> <p>3. Қырғыз: талдоо фармакогностикалық</p> <p>4. Өзбек: tahlil Farmacognostic</p> <p>5. Түрік: analizi Farmacognostic</p> <p>6. Ағылшын: Pharmacological analysis</p> <p>7. Испан: análisis farmacognóstico</p> <p>8. Неміс: Analyse Pharmakognostische</p> <p>9. Француз: analyse pharmacognosie</p>
214.	анализ фармакопейный	фармокопейлік талдау	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және еж. грек. <i>φάρμακον</i> – «дәрі, у» + <i>λόγος</i> — «сөз», «үйрену» + грек. <i>ποιεο</i> – «жасаймын») - фармакопейлік талдау фармацевтикалық талдаудың бір бөлігі болып табылады және фармакопейда баяндалған дәрілік заттар мен дәрілік формаларды ресми зерттеу әдістерінің жиынтығы болып табылады және ол мыналар үшін</p>

			<p>пайдаланылады:</p> <p>а) зерттелетін препараттың түпнұсқалығын растау, б) қоспалардың жоқтығын немесе шекті құрамын тексеру, в) әсер ететін затты немесе дәрілік құралдың құрамына енетін ингредиенттерін сандық тұрғыдан анықтау.</p> <p>2. Әзербайжан: analiz Farmacopoeias 3. Қырғыз: фармокопаялык талдоо 4. Өзбек: tahlil farmakopelerde 5. Түрік: analiz Farmakopesiler 6. Ағылшын: Analysis of pharmacopoeia 7. Испан: Farmacopoeas de análisis 8. Неміс: Analyse Pharmacopoeias 9. Француз: analyse pharmacopées</p>
215.	анализ фитохимически й	фитохимиялық талдау	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және грек. φύτον – «отырызылған, мебілген қанадайда бір өсімдік; өсімдік» + лат. chymia – «химия») – биологиялық белсенді заттар мен олардың концентрациясының бар-жоқтығын анықтау мақсатында өсімдік негізді дәрілік шикізаттың химиялық құрамын сапалы әрі сандық талдау.</p> <p>2. Әзербайжан: phytochemical tahlil 3. Қырғыз: фитохимиялык талдоо 4. Өзбек: o'simlik chiqqan kimyoviy tahlil 5. Түрік: fitokimyasal analizleri 6. Ағылшын: Phytochemical analysis 7. Испан: análisis fitoquímico 8. Неміс: phytochemical Analyse 9. Француз: analyse phytochimique</p>
216.	анализатор болевой	ауырсыну сезімінің талдағышы	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту») – организмге зақымдайтын әсер ететін әртүрлі физикалық және химиялық әсерлер кезінде ауру сезімін құрайтын анализатор.</p> <p>2. Әзербайжан: ağrı analizator 3. Қырғыз: оору анализатор 4. Өзбек: og'riq analizator 5. Түрік: ağrı analizörü 6. Ағылшын: Pain analyzer 7. Испан: analizador de dolor 8. Неміс: Schmerz-Analysator 9. Француз: analyseur de douleur</p>
217.	анализатор вкусовой	дәм сезу талдағышы	<p>1. (еж. грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту») – адамдар мен жануарлардың дәм сезу органдарына әсер ететін химиялық тітіркендіргіштердің жеңіл талдауын қамтамасыз ететін күрделі анатомия-физиологиялық жүйе. Дәм сезу талдағышы перифериялық (хеморецепторлар), өткізгіштік</p>

			<p>(жүйке талшықтары) және орталық (сопақ ми, көру дөнестері және үлкен жартышар қабығының құрылымы) бөліктерден құралады. Дәм сезу талдағышы организмнің қажеттіліктеріне сәйкес келетін зиянды қосылыстар мен тағам таңдаудан бас тартуға әкеп соғады. Дәм сигналдарын алғаш рет кодтау хеморецепторлар деңгейінде жүргізіледі, бірақ дәм сезудің пайда болуында маңызды рөлді дәм сезу талдағышының орталық құрылымдары атқарады.</p> <p>2. Өзербайжан: analizator ləzzət</p> <p>3. Қырғыз: анализатор даам</p> <p>4. Өзбек: analizator lazzat</p> <p>5. Түрік: analizörü lezzet</p> <p>6. Ағылшын: Taste analyzer</p> <p>7. Испан: analizador de sabor</p> <p>8. Неміс: Analysator Geschmack</p> <p>9. Француз: saveur de l'analyseur</p>
218.	анализатор зрительный	көру талдағышы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау») – көру тітіркендіргіштерін қабылдауды және талдауды жүзеге асыратын адамның күрделі жүйке-рецепторлы жүйесі. Көру талдағышы үш бөліктен құралады: перифериялық (көз), өткізгіштік (көру жүйкесі, көру жолдары және қабық астындағы жүйке түзілімдері) және орталық (бас ми қабығының көру аймағы).</p> <p>2. Өзербайжан: vizual analizator</p> <p>3. Қырғыз: көрүү анализатор</p> <p>4. Өзбек: vizualizator</p> <p>5. Түрік: görsel analiz</p> <p>6. Ағылшын: Analyzer</p> <p>7. Испан: visual Analyzer</p> <p>8. Неміс: visueller Analysator</p> <p>9. Француз: analyseur visuel</p>
219.	анализатор обонятельный	иіс сезу талдағышы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау») – мұрын қуысының шырышты қабатына әсер ететін иісті заттарды талдауды жүзеге асыратын нейрофизиологиялық жүйе. Иіс сезу талдағышы перифериялық бөліктерден (иіс сезу рецепторлары), жүйке жолдарының ерекше өткізгішінен (иіс сезу жүйкесі және орталық иіс сезу жолы), қабық астындағы жүйке құрылымынан (еміздік тәрізді дене) және қабық бөлігінен (теңіз жыланының қатпары) тұрады.</p> <p>2. Өзербайжан: Olfaktör analizator</p> <p>3. Қырғыз: жыт анализатор</p> <p>4. Өзбек: hidlash analizator</p> <p>5. Түрік: koku analizörü</p>

			<p>6. Ағылшын: Olfactory analyzer 7. Испан: el analizador olfativa 8. Неміс: der olfaktorische Analysator 9. Француз: l'analyseur olfactif</p>
220.	анализатор слуховой	есту талдағышы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау») – қызметі адам мен жануардың дыбыстық тербелісін қабылдауды қамтамасыз ететін соматикалық, рецепторлық және жүйке құрылымдарының жиынтығы. Есту талдағышы сыртқы, орта және ішкі құлақтан, есту жүйкесінен, қабық астындағы релелік орталық пен қабық бөліктерінен тұрады. 2. Әзербайжан: qulaq analizator 3. Қырғыз: карынчалары анализатор 4. Өзбек: quloqqa oid analizator 5. Түрік: auriküler analizörü 6. Ағылшын: Hearing Aid Analyzer 7. Испан: analizador de auricular 8. Неміс: auricular Analysator 9. Француз: analyseur auriculaire</p>
221.	анализатор тактильный	жанасу талдағыш	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау» және лат. <i>tactilis</i> – «айтарлықтай») – жанасу талдағышы адамның денесіне әсер ететін барлық механикалық әсерлерді талдау үшін қолданылады. Оған арналған рецепторлар теріде, атап айтқанда, эпидермис, дерма және жартылай теріасты жасұнығында бар. 2. Әзербайжан: toxunma analizator 3. Қырғыз: кезъ начар анализатор 4. Өзбек: teginish analizator 5. Түрік: dokunsal analizörü 6. Ағылшын: Tactile analyzer 7. Испан: analizador táctil 8. Неміс: taktiler Analysator 9. Француз: taktiler Analysator</p>
222.	анамнез	анамнез, сыртартқы	<p>1. (грек. ἀνάμνησις — «естелік») — тексеріліп жатқан адамнан және/немесе оны білетін адамнан сұрау арқылы медициналық тексеру кезінде алынатын мәліметтер жиынтығы. Анамнезді анықтау, сондай-ақ сұрау сұрақтар мен жауаптардың жай ғана тізімі емес. Психологиялық үйлесімділік дәрігер мен науқастың әңгімелесу стиліне байланысты, бұл түпкілікті мақсат – пациент жағдайының жеңілдеуін анықтайды. Медициналық қызметкер анамнез мәліметтерін (аурудың асқынуы, өмір сүру жағдайы, тап болған аурулары, оталары, жарақаттары, жүктілігі, созылмалы патологиясы, аллергиялық реакциялары, тұқымқуалаушылық туралы мәліметтер және т.б.) диагностика жасау, емдеу және/немесе алдын алу</p>

			<p>әдісін тандау мақсатында анықтайды. Анамнезді жинау медициналық зерттеудің негізгі әдістерінің бірі болып табылады. Кейбір жағдайларда, жалпы тексерілумен қатар бұл әрі қарай диагностикалық емшаралар жасамай-ақ диагнозды дәл қоюға мүмкіндік береді. Анамнез жинау — бұл медицинаның барлық саласында қолданылатын әмбебап диагностика әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: tarix</p> <p>3. Қырғыз: тарых</p> <p>4. Өзбек: tarix</p> <p>5. Түрік: tarih</p> <p>6. Ағылшын: anamnesis – анамнез, еске түсіру, науқастан сұрау</p> <p>7. Испан: historia</p> <p>8. Неміс: Geschichte – (der Anamnese) анамнез, die Krankengeschichte – анамнез</p> <p>9. Француз: histoire – анамнез</p>
223.	анамнез жизни	өмірлік сыртартқы	<p>1. (грек. ἀνάμνησις — «естелік») — науқастың өмірі туралы мәліметтер нағыз аурудың сипатын анықтау және оның пайда болу себебі мен шарттарын анықтау кезінде аса маңызды.</p> <p>2. Әзербайжан: həyat tarixi</p> <p>3. Қырғыз: өмүр таржымалы</p> <p>4. Өзбек: hayot tarixi</p> <p>5. Түрік: hayat öyküsü</p> <p>6. Ағылшын: anamnesis of life</p> <p>7. Испан: historia de vida</p> <p>8. Неміс: Lebensgeschichte</p> <p>9. Француз: l'histoire de la vie</p>
224.	анаплазия	кері дамушылық	<p>1. (еж. грек. ἀνα- «артқа, кері» + еж. грек. πλάσις «күру») — жасушаның шығу тегін анықтау толық мүмкін болмағанға дейін тірі жасушалар мен тіндердің сараланбаған жағдайға өтуі.</p> <p>2. Әзербайжан: anaplasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anaplasia</p> <p>5. Түрік: anaplazi</p> <p>6. Ағылшын: Anaplasia</p> <p>7. Испан: anaplasia</p> <p>8. Неміс: Anaplasie</p> <p>9. Француз: indifférenciation</p>
225.	анастомозит	жалғама қабынуы	<p>1. (грек. anastomosis – «саңылау, шығу») – көбіне асқазан-ішек жолы органдарында жасанды түрде жасалған анастомоз саласындағы қабыну.</p> <p>2. Әзербайжан: anastomositis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anastomositis</p>

			<p>5. Түрік: anastomositis 6. Ағылшын: Anastomosing 7. Испан: anastomositis 8. Неміс: anastomositis 9. Француз: anastomositis</p>
226.	анатоксин столбнячный	сіреспелік анатоксин	<p>1. (грек. ana- - «кері» + грек. toxikon – «улаушы») – бұл вакцина ретінде енгізілетін дәрілік препарат. Айқын антитоксиндік, иммунномодуляциялаушы және иммунотүзетуші әсерлері бар. Жүйке жүйелерін зақымдаумен, бүкіл қаңқа бұлшық еттерінің тонустық кернеуімен және құрысқақпен сипатталатын бактериалдық жедел инфекциялық ауру болып табылатын сіреспеге қарсы ерекше иммундық жауапты қалыптастырады. 2. Әзербайжан: tetanus toxoid 3. Қырғыз: селейме оорусунан 4. Өзбек: qoqshol tokseid 5. Түрік: tetanos toksoid 6. Ағылшын: Tetanus toxoid 7. Испан: toxoide tetánico 8. Неміс: Tetanustoxoid 9. Француз: anatoxine tétanique</p>
227.	анатомия	тәнтану, анатомия	<p>1. (грек. ἀνα- — «қайта, жоғарыдан» + τέμνω — «кесемін», «шабамын», «ажыратамын») — организм денесінің құрылысы және олардың бөліктерін жасушадан жоғары деңгейде зерттейтін биологияның, нақты морфологияның бір бөлігі. Анатомия ғылым ретінде (атап айтқанда, анатомия пәні) жалпы организмнің сыртқы құрылысын ғана емес, сондай-ақ оның ішкі пішінін және оның құрамына енетін органдар құрылымын зерттейді. Қазіргі анатомия анатомиялық препараттарды кесу микроскопиясының көмегімен таным көкжиегін кеңейтіп, морфологиялық ғылымның тағы бір аспектісі – микроскопиялық анатомияны бөліп шығарды. Өз кезегінде, микроскопиялық анатомия тіндердің даму заңдылықтары мен құрылысын зерттейтін тіндер туралы ғылыммен (гистология грек. сөзі <i>Hystós</i> — тін), сондай-ақ зерттелініп отырған макроорганизмдердің тіндері мен органдары құрылған жеке жасушалардың даму заңдылықтарын, құрылысы мен қызметін зерттейтін жасуша туралы ғылыммен (цитологиягрек. сөзі <i>Cýtos</i> — жасуша) байланысты. Анатомия, гистология, цитология және эмбриология (грек. <i>Émbryon</i> — ұрық) бәрі бірге организмнің пішіні, дамуы мен құрылысы туралы жалпы ғылым морфологияны құрайды (грек. <i>Morphé</i> — пішін).</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: anatomiya</p> <p>3. Қырғыз: анатомия</p> <p>4. Өзбек: anatomiya</p> <p>5. Түрік: anatomi</p> <p>6. Ағылшын: anatomy – анатомия, анатомиялау, талдау, қаңқа, мұқият іріктеу, тері мен сүйек</p> <p>7. Испан: anatomía</p> <p>8. Неміс: Anatomie – анатомия</p> <p>9. Француз: anatomie – анатомия, анатомиялау, құрылғы</p>
228.	анафилаксия	анафилаксия	<p>1. (грек. ана- - «қарсы» + грек. phylaxis – «қорған») – ісік, тұншығу, бұлшық ет спазмдары және қатты ауыру белгілерімен қатар жүретін, белгілі бір аллергияға берген жедел, өмір үшін қауіпті реакция. Ол дәрілік құрадарды қабылдағаннан, жәндіктердің шағып алуынан немесе басқа тітіркендіргіштермен өзара байланысу нәтижесінде орын алуы мүмкін.</p> <p>2. Өзөрбайжан: anafilaksi</p> <p>3. Қырғыз: бронхалардын</p> <p>4. Өзбек: anafilaksi</p> <p>5. Түрік: anafilaksi</p> <p>6. Ағылшын: anaphylaxis – анафилаксия</p> <p>7. Испан: anafilaxia</p> <p>8. Неміс: Anaphylaxie</p> <p>9. Француз: anaphylaxie</p>
229.	анаэроб	анаэроб	<p>1. (грек. ανρ — «ауа» + βιοζ — «өмір») — анаэробпен салыстырғанда энергия синтезі процестеріне арналған бос молекулалық оттегіні қажет ететін организмдер. Анаэробтарға мыналар жатады: жануарлардың басым көпшілігі, барлық өсімдіктер, сондай-ақ микроорганизмдердің белгілі бір бөлігі.</p> <p>Молекулалық оттегіге қатысты мынадай түрлері болады: облигатты анаэробтар, микроаэрофилдер (ортадағы оттегінің төмен парциалды әсері), факультативті анаэробтар, облигатты анаэробтар.</p> <p>2. Өзөрбайжан: anaerobe</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anaerob</p> <p>5. Түрік: anaerob</p> <p>6. Ағылшын: anaerobe – анаэроб, anerobe – анаэроб</p> <p>7. Испан: anaerobio</p> <p>8. Неміс: anaerobe</p> <p>9. Француз: anaérobe – анаэроб</p>
230.	ангидремия	ангидремия	<p>1. (грек. А— «болымсыздық шылау» + грек. hydor— «су» + грек. haima — «қан») – қанның қоюлануы, гидремия, яғни қанның сұйылуына қарсы жағдай.</p>

			<p>Қандағы су мөлшерінің нормасы аздаған мөлшерде ғана өзгереді, өйткені қан өзін-өзі реттей алады. Мұндай өзін-өзі реттеудің негізінде осмоз құбылысы, сондай-ақ сұйық коллоид ретінде қанның өз құрамындағы судың белгілі бір мөлшерін мықтап сақтауы жатыр. Сондықтан да әдетте, көрсетілген қатынастағы ауытқушылық су құрамындағы қанның жойылуы кезінде де, организмге сұйықтың артық мөлшері енген кезде де жылдам теңеледі. Ангидремияның асқыну жағдайы организм судың көп немесе аз мөлшерін жоғалтқан кезде орын алады, мысалы, тырысқақ кезінде. Ангидремия қатты терлеген кезде де орын алуы мүмкін, десе де тәжірибе барысында алынған нәтижелер сәйкес келмейді, бұл тін сұйықтығындағы мөлшерлердің жеке ауытқушылығына байланысты сияқты. Қатты қан жоғалтқан кезде ангидремия тіндер алдын ала сусызданған жағдайда ғана орын алады, өйткені әдетте, организм су жоғалтқан кезде қантамырларына тіндердегі сұйықтық келіп түсе бастайды да, ангидремия емес, өтпелі гидремия орын алады. Ангидремияның салдары жоғалған сұйықтық шамасымен ғана емес, сондай-ақ шығындалудың жылдамдығымен анықталады. Тырысқақ кезінде қан қоюланып, қарайып кетеді, бұл жүректің жұмысын қиындатып жібереді; қанның қозғалысы бәсеңдейді, зат және газ алмасу төмендеп, бұзылады. Нәтижесінде денеде сақталған зат алмасу өнімдері өзін-өзі улауға әкеп соғады. Ашқан кезде ангидремия тіндер ылғалдылығының төмендеуінен, өкпе қабығының, көкшандырдың сірлі жапырақтарынан көрінеді, бұл дене қуыстарында мүлдем сұйықтық болмайды немесе сұйық шырыштың консистенциясы сияқты қатты қоюланып кетеді.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>angidremiya</i> 3. Қырғыз: 4. Өзбек: <i>angidremiya</i> 5. Түрік: <i>angidremiya</i> 6. Ағылшын: <i>Anhydromia</i> 7. Испан: <i>angidremiya</i> 8. Неміс: <i>angidremiya</i> 9. Француз: <i>angidremiya</i></p>
231.	ангидроз	ангидроз	<p>1. (грек. <i>an</i> — «болымсыздық шылауы» + грек. <i>Hidros</i> — «тер») — грек тілінен аударған кезде «тердің болмауы» деген мағынаны білдіреді. Бұл патологиялық жағдай тері безінің жұмысындағы</p>

			<p>өзгерістерге байланысты, бұл тері бөлінуінің айтарлықтай азаюына немесе оның мүлдем болмауына әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: anhidrosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anhidrosis</p> <p>5. Түрік: anhidrosis</p> <p>6. Ағылшын: Anhidrosis</p> <p>7. Испан: anhidrosis</p> <p>8. Неміс: Anhidrose</p> <p>9. Француз: anhidrosis</p>
232.	ангиит	ангиит	<p>1. – бұл дерматоздың бір түрі, оның пайда болуына тері қантамырлары қабырғаларының және теріастындағы жасұнықтың қабынуы себеп болады. Қабынудың аллергиялық сипаты бар. Васкулиттерге негізінен иммун кешенді патогенез тән.</p> <p>2. Әзербайжан: angiitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiitis</p> <p>5. Түрік: anjiitis</p> <p>6. Ағылшын: Angiitis</p> <p>7. Испан: angiitis</p> <p>8. Неміс: Angiitis</p> <p>9. Француз: angéite</p>
233.	ангина катаральная	талаураған баспа	<p>1. (лат. <i>angīna</i> – «тамақ қыспа, ангина» және еж. грек. <i>ῥέω</i> – «ағу, құйылу») – жедел инфекциялық ауру, баспаның клиникалық түрі, талаураған баспа кезінде бадамша без гиперемиясы, кейде таңдай доғасының ісінуі, бадамша бездің беткі қабатында шырышты-ірінді экссудат, аумақтық лимфа түйіндерінің орташа реакциясынан байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: kataral angina</p> <p>3. Қырғыз: сасык тумоо ангина</p> <p>4. Өзбек: Kataral angina</p> <p>5. Түрік: akıntılı anjin</p> <p>6. Ағылшын: Angina catarrhal</p> <p>7. Испан: angina catarral</p> <p>8. Неміс: katarrhalische Angina</p> <p>9. Француз: angine catarrhale</p>
234.	ангина лакунарная	үңгіршікті баспа	<p>1. (лат. <i>angīna</i> – «тамақ қыспа, ангина» және лат. <i>lacuna</i> – «тереңдеу, шұңқыр») – баспаның клиникалық түрі, үңгіршікті баспа кезінде бадамша без гиперемиясы, кейде таңдай доғасының ісінуі, бадамша бездің беткі қабатында шырышты-ірінді экссудат, аумақтық лимфа түйіндерінің орташа реакциясынан байқалады. Әдетте, бұл ауру 10 күнге созылады.</p> <p>2. Әзербайжан: lakunar angina</p>

			<p>3. Қырғыз: лакунарлы ангина 4. Өзбек: lacunar angina 5. Түрік: laküner anjina 6. Ағылшын: Angina lacunar 7. Испан: angina lacunar 8. Неміс: lacunar Angina 9. Француз: angine lacunaire</p>
235.	ангина моноцитарная	моноцитті баспа	<p>1. (лат. <i>angīna</i> – «тамақ қыспа, ангина» және грек. <i>μόνος</i> – «бір» лат. <i>citare</i> – «қозғалысқа келтіру, сілкілеу») – Негізінен 12-30 жас аралығындағы адамдарға тән вирустық ауру. Бұл ауру ауа-тамшылы жолмен беріледі, бірақ көп жүкпайды. 2. Әзербайжан: angina Monositar 3. Қырғыз: стенокардия моноцитарлы 4. Өзбек: angina monositik 5. Түрік: anjina monositik 6. Ағылшын: Monocyte angina 7. Испан: monocítica angina de pecho 8. Неміс: Angina monozytären 9. Француз: monocytaire de poitrine</p>
236.	ангина флегмонозная	іріңжайылмалы баспа	<p>1. (лат. <i>angīna</i> – «тамақ қыспа, ангина» және еж. грек. <i>φλεγμονή</i> — «ыстық, қабыну») – бадамша без маңындағы жасушалардың іріңдеп, жедел қабынуы. Ауру бірінші рет, сондай-ақ екінші қайта асқынуы мүмкін, яғни көпіршіктенген немесе үңгіршікті баспа түрінде асқынуы мүмкін. 2. Әзербайжан: boğaz absesi 3. Қырғыз: сезгенип ириьк 4. Өзбек: og'iz chirqon 5. Түрік: boğaz ağrısı apse 6. Ағылшын: Angina phlegmonous 7. Испан: absceso de garganta 8. Неміс: Halsschmerzen Abszess 9. Француз: abcès des maux de gorge</p>
237.	ангина фолликулярная	көпіршіктенген баспа	<p>1. (лат. <i>angīna</i> – «тамақ қыспа, ангина») - бұл ірің жеке нүктелі ошақ түрінде орналасатын бадамша без (жұтқыншақтың лимфа тәрізді түзілуі) фолликулаларының іріңденіп, қабынуы. Таңдай, түтік, жұтқыншақ және тіл бадамша бездерін зақымдауы мүмкін. Бұл ауру қабыну ошағынан лимфа ағатын мойын аймақтық лимфа түйіндерінің артуымен және қабынуымен қатар жүреді. 2. Әзербайжан: follikulyar angina 3. Қырғыз: лярдык тонзиллит 4. Өзбек: follikulyar angina 5. Түрік: foliküler bademcik 6. Ағылшын: Sore throat</p>

			<p>7. Испан: amigdalitis follicular</p> <p>8. Неміс: follikuläre Tonsillitis</p> <p>9. Француз: amygdalite folliculaire</p>
238.	ангиогепатография	ангиогепатография	<p>1. (грек. angeion — «түтік» + грек. kardia — «жүрек» + грек. grapho— «жазамын, бейнелеймін») — контрастілі заттарды енгізу арқылы жүрек қуысы мен магистральді қантамырлардың көлеңкелі бейнесін алуға мүмкіндік беретін рентгенологиялық зерттеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: angiogepatografiya</p> <p>3. Қырғыз: angiogepatografiya</p> <p>4. Өзбек: angiogepatografiya</p> <p>5. Түрік: angiogepatografiya</p> <p>6. Ағылшын: Angiogeopathography</p> <p>7. Испан: angiogepatografiya</p> <p>8. Неміс: angiogepatografiya</p> <p>9. Француз: angiogepatografiya</p>
239.	ангиография	ангиография	<p>1. (грек. angeion — «түтік» + грек. grapho— «жазамын, бейнелеймін») — қантамырларды контрастілі рентгенологиялық зерттеу әдісі. Рентгенография, рентгеноскопия, компьютерлік томография және гибридті отада қолданылады. Ангиография қантамырлардың функционалды жағдайын, жанама қан ағысын және патологиялық процестің ұзақтығын зерттейді.</p> <p>2. Әзербайжан: angiografiya</p> <p>3. Қырғыз: Алымбек</p> <p>4. Өзбек: angiografiya</p> <p>5. Түрік: anjiyografi</p> <p>6. Ағылшын: angiography – ангиография</p> <p>7. Испан: angiografia</p> <p>8. Неміс: Angiographie</p> <p>9. Француз: angiographie</p>
240.	ангиография коронарная	коронарлық ангиография	<p>1. (грек. angeion — «түтік» + грек. grapho— «жазамын, бейнелеймін» және лат. coronarius – «топай») — қантамырлар саңылауының қаншалықты тарылғанын, қандай ем белгілеуді анықтауға мүмкіндік беретін әдіс. Әдіс рентгенконтрастілі болып табылады, сондықтан да қантамырларын толтырып, тарылу деңгейін анықтауға мүмкіндік беретін арнайы зат қолданылады. Емшара алғаш рет 60 жылдары жүргізілген, алайда әлі күнге дейін өте бағалы әрі танымал болып келеді. Зерттеу өте күрделі болып табылатын бірнеше кезеңнен тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: koronar angiografiya</p> <p>3. Қырғыз: коронардык озгоруулор</p> <p>4. Өзбек: anjiyografi</p>

			<p>5. Түрік: koroner Anjiyografi 6. Ағылшын: Coronary angiography 7. Испан: Angiografía coronaria 8. Неміс: Koronarangiographie 9. Француз: coronarographie</p>
241.	ангиодисплазия	ангиодисплазия	<p>1. (грек. angeion — «түтік» + еж. грек. δυσ- — «сөздің дұрыс мағынасын терістеуші сөзалды қосымша» + πλάσις — «жасалу, түзілу») – туа біте пайда болатын сипаттағы қантамырлар (күретамыр, көктамыр немесе олардың үйлесуі) дамуындағы ақаулықтар. Адамның қантамыр арнасы әртүрлі анатомиялық құрылымдар арқылы берілген, сондықтан да ангиодисплазия тобы әртүрлі. 2. Әзербайжан: angiodyplasia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: angiodyplaziyasi 5. Түрік: anjiyodyplazi 6. Ағылшын: Angiodysplasia 7. Испан: angiodysplasia 8. Неміс: Angiodysplasie 9. Француз: angiodysplasie</p>
242.	ангиодистрофия	ангиодистрофия	<p>1. (грек. angeion — «түтік» + еж. грек. δυσ- — «сөздің дұрыс мағынасын терістеуші сөзалды қосымша» + грек. trophe – «қорек») – қабырғалар құрылымы дисфункциясының және бұлшық ет қабатының асқынуы салдарынан қантамырлардың тонустық бейімделу қызметі бұзылатын патологиялық жағдай, күретамыр да, көктамыр да зақымдалады. Қантамырлы дистония (тонус патологиясы) жергілікті қан ағысының немесе жалпы қан ағысының дисфункциясымен сипатталады. 2. Әзербайжан: Kvinke ödemi 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anjiyoödem 5. Түрік: anjiyoödem 6. Ағылшын: Angioedema 7. Испан: angioedema 8. Неміс: Angioödem 9. Француз: angioedema</p>
243.	ангиология	ангиология, тамыртану	<p>1. (грек. αγγεῖον — «тамыр» + λόγος — «ілім») — қантамыр және лимфа тамырларын, олардың құрылымы мен қызметін, олардың аурулары мен патологиялық жағдайын, осы ауруларға диагностика жасау, алдын алу және емдеу әдістерін зерттейтін анатомия мен клиникалық медицинаның бір бөлігі. 2. Әзербайжан: angiology</p>

			<p>3. Қырғыз: Ангиология 4. Өзбек: angiology 5. Түрік: anjioloji 6. Ағылшын: angiology – ангиология 7. Испан: angiología 8. Неміс: Angiologie 9. Француз: angiologie</p>
244.	анигиоматоз	анигиоматоз	<p>1. (angiomatosis; грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + грек. — «ісік»), гемангиоматоз — калибрі әртүрлі қантамырлардың шамадан тыс таралуы (пролиферация); мезенхиманы қалыптастыруға тән ақау. Орталық жүйке жүйесіндегі өзгерістермен (парездер, сал болу, психиканың қатты бұзылуы), ішкі органдар қызметінің бұзылуымен қатар жүреді. Ангиоматоз басқа да туа біткен ақаулармен (мысалы, қоянжырық) бірге жүреді. 2. Әзербайжан: anigiomatoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anigiomatoz 5. Түрік: anigiomatoz 6. Ағылшын: Anemiomatosis 7. Испан: anigiomatoz 8. Неміс: anigiomatoz 9. Француз: anigiomatoz</p>
245.	ангиопатия	ангиопатия	<p>1. (жаңа лат. Angiopathia; еж. грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + πάθος — «уайымдау, ауру»; син. Вазопатия) — жүйкені реттеу бұзылатын қантамырлардың зақымдануы. Ангиопатия дистониядан, уақытша кері спазмдардан және тамыр парездерінен байқалады. 2. Әзербайжан: angiopathy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: angiopathy 5. Түрік: anjiyopati 6. Ағылшын: Angiopathy 7. Испан: angiopatía 8. Неміс: Angiopathie 9. Француз: angiopathie</p>
246.	ангиосклероз	ангиосклероз	<p>1. (angiosclerosis; еж. грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + грек. sklerosis – «қатаю») – қосылу тіндерінің жайылуы салдарынан қантамыр қабырғаларының тығыздалуы және қалыңдауынан тұратын патологиялық процесс. 2. Әзербайжан: angioskleroz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: angiosclerosis 5. Түрік: angiosclerosis 6. Ағылшын: Angiosclerosis</p>

			<p>7. Испан: angiosclerosis</p> <p>8. Неміс: Angiosklerose</p> <p>9. Француз: angiosclerosis</p>
247.	ангиоскопия	ангиоскопия	<p>1. I Ангиоскопія (грек. Angeion – «тамыр» + skoreō – «қарастыру, зерттеу») арнайы эндоскоптың көмегімен қантамыр аймағының ішкі беткі қабатын көзі тірісінде тексеру әдісі.</p> <p>II Ангиоскопія (грек. Angeion – «тамыр» + грек. Skoreō – «қарастыру») – арнайы эндоскоптың көмегімен қантамыр қабырғаларының ішкі беткі қабатын тексеруден тұратын қантамырларды зерттеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: angioscopy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angioscopy</p> <p>5. Түрік: anjiyoskopisi</p> <p>6. Ағылшын: Angioscopy</p> <p>7. Испан: angioscopia</p> <p>8. Неміс: Angioskopie</p> <p>9. Француз: angioscopie</p>
248.	ангиостомия	тамыр тілу	<p>1. (грек. Angeion – «тамыр» + грек. Stoma – «саңылау») – физиол. Қантамырларға арнайы түтікшелерді (фистул) қою тәсілі, олардың көмегімен созылмалы тәжірибе жағдайында жануарлардан бірнеше рет қан алуға болады.</p> <p>2. Әзербайжан: angiostomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiostomy</p> <p>5. Түрік: angiostomy</p> <p>6. Ағылшын: Angiostomy</p> <p>7. Испан: angiostomy</p> <p>8. Неміс: angiostomy</p> <p>9. Француз: angiostomy</p>
249.	ангиотрипсия	тамыр жаншу	<p>1. (тар.; angiotripsia; грек. Angeion – «тамыр» + грек. Tripsis – «ұнтақтау, мыжғылау»; син. Артериотрипсия) – қан кетуді арнайы қыстырғыштың (тамырды жаншығыш) көмегімен тамырдың қан кетіп жатқан ұшын қатты жаншу және басу арқылы түбегейлі тоқтатудың лигатурсыз тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: angiotripsy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiotripsy</p> <p>5. Түрік: angiotripsy</p> <p>6. Ағылшын: Angiotripsy</p> <p>7. Испан: angiotripsy</p> <p>8. Неміс: angiotripsy</p> <p>9. Француз: angiotripsy</p>

250.	ангиэктазия	тамыр ошақталып кеңеюі	<p>1. (angiectasia; грек. Angeion – «тамыр» + грек. Ektasis – «кеңейту») – қабырғасындағы патологиялық өзгерістер немесе қан (лимфа) айналымының бұзылуы салдарынан қантамыр немесе лимфа тамырлары саңылауының тұрақты түрде кеңеюі.</p> <p>2. Әзербайжан: angiectasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiectasia</p> <p>5. Түрік: angiectasia</p> <p>6. Ағылшын: Angiectasia</p> <p>7. Испан: angiectasia</p> <p>8. Неміс: angiectasia</p> <p>9. Француз: angiectasia</p> <p>10. Заңнама:</p> <p>11. ангиэктазия – ангиэктазия</p>
251.	андрология	андрология	<p>1. (грек. андрікός — «еркек» + еж. грек. λόγος — «ілім») — еркектерді, еркектер анатомиясы мен физиологиясын, еркектердің жыныстық аймағы аурулары және оларды емдеу әдістерін зерттейтін медицина саласы. Еуропада андрология ғылым мен практиканың жеке саласы ретінде қарастырылады.</p> <p>2. Әзербайжан: Andrologiya</p> <p>3. Қырғыз: андролог</p> <p>4. Өзбек: Androloji'de</p> <p>5. Түрік: androloji</p> <p>6. Ағылшын: Andrology</p> <p>7. Испан: andrología</p> <p>8. Неміс: Andrologie</p> <p>9. Француз: andrologie</p>
252.	андрофилия	еркекжандылы қ	<p>1. (грек. андрікός — «еркек» + грек. phileo – «сүйемін») – ересек еркектерге құмар болатын еркектердегі гомосексуализм.</p> <p>2. Әзербайжан: androfiliya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: androfiliya</p> <p>5. Түрік: androfiliya</p> <p>6. Ағылшын: Androphilia</p> <p>7. Испан: androfiliya</p> <p>8. Неміс: androfiliya</p> <p>9. Француз: androfiliya</p>
253.	андрофобия	еркектен қорқу	<p>1. (грек. андрікός — «еркек» + еж. грек. φόβος – «қорқыныш, үрей») – еркектерден қорқу. Термин еж. грек. άνήρ «еркек» және φόβος «үрей» деген сөзден шыққан. Еркектен қорқу бұрын болған жанды жарақаттайтын оқиғаларға қатысты болады. Сондай-ақ бұл үрей социофобияға немесе әлеуметтік қатерлі бұзылуға, сондай-ақ зорлауға</p>

			байланысты болуы да мүмкін. Еркектен қорқу әйелдерде де, еркектерде де болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: Androphobia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Androphobia 5. Түрік: androphobia 6. Ағылшын: Androphobia 7. Испан: androphobia 8. Неміс: androphobia 9. Француз: androphobie
254.	ангиотомия	тамыр жару	1. (грек. angos, angeion – «тамыр» + грек. temnein – «кесу») – ғылыми мақсатта адам денесінің тамырларын ашу. 2. Әзербайжан: angiotomy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: angiotomy 5. Түрік: angiotomy 6. Ағылшын: Angiotomy 7. Испан: angiotomy 8. Неміс: angiotomy 9. Француз: angiotomy
255.	ангиома	тамыр ісігі	1. (грек. αγγειομα — «тамыр ісігі») — жаңа түзілген қантамырлардан (нағыз ангиома) немесе лимфа кеңістіктерінен (лимфангиома) ғана тұратын ісік. Нағыз ангиоманың екі түрі болады — қарапайым ангиома түрінде және үңгірлі қантамырлы ісік түрінде. 2. Әзербайжан: anjiyo 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Anjiyo 5. Түрік: anjiyom 6. Ағылшын: angioma – ангиома 7. Испан: angioma 8. Неміс: Angioma 9. Француз: angiome – ангиома
256.	ангиопластика	ангиопластика	1. (грек. angos, angeion – «тамыр» + грек. platike – «мүсіндеу») – тарылған тамырды арнайы құты немесе эндопротез (стент) арқылы кеңейту. 2. Әзербайжан: anjiyo 3. Қырғыз: ангиопластика 4. Өзбек: anjiyoplasti'nin 5. Түрік: anjiyoplasti 6. Ағылшын: Angioplasty 7. Испан: angioplastia 8. Неміс: Angioplastie 9. Француз: angioplastie
257.	ангиопластика коронарная	тәждік ангиопластика	1. (грек. angos, angeion – «тамыр» + грек. platike – «мүсіндеу») және лат. coronarius – «топай») –

			<p>жүректің тарылған тамырларын кеңейту үшін жасалатын хирургиялық манипуляция.</p> <p>2. Әзербайжан: təzhdik anjiyo</p> <p>3. Қырғыз: короно ангиопластика</p> <p>4. Өзбек: təzhdik anjiyoplasti'nin</p> <p>5. Түрік: təzhdik anjiyoplasti</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан: Təzhdik angioplasty</p> <p>8. Неміс: təzhdik Angioplastie</p> <p>9. Француз: angioplastie təzhdik</p>
258.	ангиопарез	ангиопарез	<p>1. (angioparesis; грек. angos, angeion – «тамыр» + грек. Paresis – «әлсіздену») тіннің тамырланған аймақтарындағы ісіктен және қызарудан байқалатын артериялық тамыр тонусының төмендеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: angioparalysis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angioparalysis</p> <p>5. Түрік: Angioparesis</p> <p>6. Ағылшын: angioparalysis</p> <p>7. Испан: angioparalysis</p> <p>8. Неміс: angioparalysis</p> <p>9. Француз: angioparalysis</p>
259.	ангиопульмонография	ангиопульмонография	<p>1. (грек. angos, angeion – «тамыр» + лат. pulmo, pulmonis – «өкпе» + грек. Graphō – «жазу, бейнелеу»; син. Ангиопневмография) – контрастілі затты енгізгеннен кейін қан айналымының кіші шеңберінің тамырларын рентгенологиялық зерттеу. Талғамалы ангиопульмонография (син. селективті ангиопульмонография) — контрастілеу зерттелініп жатқан өкпеге немесе оның бір бөлігіне сәйкес келетін күре тамырға енгізілген катетер арқылы жүргізілетін ангиопульмонография. Жалпы ангиопульмонография — контрастілі зат күре тамырға немесе катетер арқылы өкпе өзегіне енгізілетін ангиопульмонография, соның арқасында қан айналымының кіші шеңбері контрастіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: angiografıya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiografıya</p> <p>5. Түрік: anjiyografi</p> <p>6. Ағылшын: Angiopulmonography</p> <p>7. Испан: angiografia</p> <p>8. Неміс: Angiographie</p> <p>9. Француз: angiographie</p>
260.	ангиосаркома	ангиосаркома	<p>1. (грек. angos, angeion – «тамыр» + еж. грек. σάρξ, σαρκός – «ет, тән» + -ωμα еж. грек. εξόγκωμα – «кебу») – тамырлардың эндотелийі мен перителийі</p>

			<p>салдарынан туындайтын, өте қауіпті және көбінесе метастаздалатын ісік. Гистогенезі бойынша бұл ісіктер тобына Капош саркомасы жатады.</p> <p>Ангиосаркома — өте сирек кездесетін ауру, бұл 40-50 жас аралығындағы еркектер де, әйелдерде де бірдей кездеседі. Көбіне аяқта орналасады.</p> <p>Ангисаркоманың төрт клиникалық түрі бар: -аяқтың созылмалы лимфостазымен байланысты ангиосаркома (лимфангиосаркома);</p> <p>-беттің және бастың түкті қабатының идиопатиялық тері ангиосаркомасы;</p> <p>-сүт безінің алғашқы ангиосаркомасы;</p> <p>-радиациядан кейінгі тері ангиосаркомасы.</p> <p>2. Өзербайжан: Anjiyosarkom</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiosarcoma</p> <p>5. Түрік: anjiyosarkomu</p> <p>6. Ағылшын: Angiosarcoma</p> <p>7. Испан: angiosarcoma</p> <p>8. Неміс: Angiosarkom</p> <p>9. Француз: angiosarcome</p>
261.	ангиоспазм	ангиоспазм	<p>1. (angiospasmus; грек. angeion – «тамыр» + spasmos – «кұрысқақ, спазм») — тамыр қабырғалары бұлшық еттерінің қарқынды және ұзақ уақыт бойы шамадан тыс жиырылуы салдарынан күретамыр саңылауының өтпелі патологиялық тарылуы.</p> <p>2. Өзербайжан: angiospasm</p> <p>3. Қырғыз: angiospasm</p> <p>4. Өзбек: angiospasm</p> <p>5. Түрік: angiospasm</p> <p>6. Ағылшын: Angiospasm</p> <p>7. Испан: angiospasm</p> <p>8. Неміс: Angiospasmus</p> <p>9. Француз: angiospasm</p>
262.	ангулит	ангулит	<p>1. (angulitis; лат. angulus oris – «ауыз бұрышы» + -ит) – бұл стрептококк немесе Candida текті ашытқы тәрізді грибоктар тудыратын ауыз бұрышының шырышты қабығында болатын ауру. Сондай-ақ аралас инфекция жағдайлары да болады, медиктер мұндай инфекцияны ангулярлы стоматит немесе ангулярлы хейлит деп атайды.</p> <p>2. Өзербайжан: Angulo</p> <p>3. Қырғыз: Ангуло</p> <p>4. Өзбек: Angulo</p> <p>5. Түрік: Angulo</p> <p>6. Ағылшын: Angulitis</p> <p>7. Испан: Angulo</p> <p>8. Неміс: Angulo</p>

			9. Француз: Angulo
263.	аневризма артериовенозна я	артериавеналы қ аневризма	1. (грек. Aneurysma, aneurynein – «шайқалу» + еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» + лат. vena – «көктамыр, сіңір») – қабырғалары өзгерген, диаметрі әртүрлі варикоз-кеңейтілген тамырлар шумағы, бұл қабырғалардың құрылысы күре тамыр, сондай-ақ көктамыр қабырғаларының қалыпты құрылысынан өзгешеленеді. 2. Әзербайжан: arteriovenous anevrizma 3. Қырғыз: артериялык аневризма 4. Өзбек: arteriovenöz anevrizmasining 5. Түрік: arteriovenöz anevrizma 6. Ағылшын: Aneurysm arteriovenous 7. Испан: aneurisma arteriovenoso 8. Неміс: arteriovenöse Aneurysma 9. Француз: anévrisme artério
264.	аневризма ложная	жалған аневризма	1. (грек. Aneurysma, aneurynein – «шайқалу») – тамырдан тыс орналасқан және оның саңылауымен байланысқан қуыс, солқылдақ гематома туындаған кезде орын алады. Жалған аневризма тамыр қабырғаларының жарақаты кезінде түзіледі, соның салдарынан оның бүтіндігі бұзылады, бұл зақымданған деп аталады. 2. Әзербайжан: yalan anevrizma 3. Қырғыз: жалған Aneurysm 4. Өзбек: yolg'on anevrizmasining 5. Түрік: yalanci anevrizma 6. Ағылшын: Aneurysm is false 7. Испан: falso aneurisma 8. Неміс: falsches Aneurysma 9. Француз: faux anévrisme
265.	анемия апластическая	аплазиялық анемия	1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және грек. Α— «болымсыздық шылау» + грек. platike – «мүсіндеу») Миелодисплазия санатына жататын және сүйек кемігіндегі немесе панмиелофтиздегі үш жасушалы сызықтың бәрінің өсіп-жетілуінің күрт бәсеңдеуінен немесе тоқтауынан байқалатын қан өндіретін жүйе ауруы. 2. Әзербайжан: aplastik anemiya 3. Қырғыз: апластикалык анемия 4. Өзбек: aplastik anemiya 5. Түрік: aplastik anemi 6. Ағылшын: Anemia aplastic 7. Испан: anemia aplásica 8. Неміс: aplastischer Anämie 9. Француз: l'anémie aplasique
266.	анемия пернициозная,	қатерлі анемия	1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және лат. perniciosus — «апатты, қауіпті») – немесе

	злокачественная		<p>B12 тапшылығы бар анемия немесе мегалобластік анемия немесе Аддисон — Бирмер ауруы немесе (ескірген атауы) қауіпті қаназдық — организмде B12 дәруменінің тапшылығы салдарынан қан өндірудің бұзылуы арқылы түсіндірілетін ауру. Әсіресе, сүйек кемігі мен жүйке жүйесі тіндері осы дәруменнің тапшылығына өте сезімтал.</p> <p>2. Әзербайжан: məhvedici anemiya, məhvedici</p> <p>3. Қырғыз: залалдуу қаназдыкка, күрөшүүчү</p> <p>4. Өзбек: zararli anemiya, zararli</p> <p>5. Түрік: pernisiyöz anemi, öldürücü</p> <p>6. Ағылшын: Anemia pernicious, malignant</p> <p>7. Испан: anemia perniciosa, perniciosa</p> <p>8. Неміс: Perniziosa, verderblich</p> <p>9. Француз: l'anémie pernicieuse, pernicieuse</p>
267.	анемия токсическая	уытты анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және грек. toxikon – «у») – гемолитикалық фактор салдарынан туындаған анемия және қанның нормохромды және нормоцитарлы бейнесімен гематологиялық тұрғыдан сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан: zəhərli anemiya</p> <p>3. Қырғыз: анемия уулуу</p> <p>4. Өзбек: zaharli anemiya</p> <p>5. Түрік: toksik anemi</p> <p>6. Ағылшын: Anemia toxic</p> <p>7. Испан: anemia tóxica</p> <p>8. Неміс: Anämie giftig</p> <p>9. Француз: anémie toxique</p>
268.	анемия гемолитическая	гемолиздік анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және еж. грек. Αἷμα — «қан», λύσις — «бұзылу», еру және анемия) — бір жағынан, анемия мен эритроциттердің ыдырау өнімдерін көп түзу арқылы, екінші жағынан, реактивті күшейтілген эритропоэз арқылы түсіндірілетін эритроциттердің қатты бұзылуы сияқты ортақ белгісі бар сирек кездесетін аурулардың топтық атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: hemolitik anemiya</p> <p>3. Қырғыз: гемолетическая анемия</p> <p>4. Өзбек: gemolitik anemiya</p> <p>5. Түрік: hemolitik anemi</p> <p>6. Ағылшын: Hemolytic anemia</p> <p>7. Испан: anemia hemolítica</p> <p>8. Неміс: hämolytische Anämie</p> <p>9. Француз: anémie hémolytique</p>
269.	анемия гиперхромная	гиперхромдық анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және еж. грек. ὑπέρ – «үсті, жоғары» + грек. chroma – «түс») – гемоглобин тапшылығы салдарынан қанның түс көрсеткіші 0,8-ден аз болатын анемия</p>

			<p>түрінің жалпы атауы. Нозологиялық бірлік емес. Сондай-ақ гипохромия кезінде эритроциттегі гемоглобиннің орташа құрамы 30 пикограмнан аз, ал эритроциттегі гемоглобиннің орташа концентрациясы бір литрде 330 грамнан аз. Гипохромияның себептері – темір тапшылығы бар анемия, қорғасынмен созылмалы улану, әртүрлі талассемиялар, синтездің бұзылуы және порфириндердің жойылуы, В6 гиповитаминозы, сондай-ақ темір алмасуды бұзатын инфекциялық және инфекциялық емес генезді созылмалы қабыну аурулары.</p> <p>2. Әзербайжан: hyperchromic anemiya 3. Қырғыз: гиперхромдық анемия 4. Өзбек: hyperchromic anemiya 5. Түрік: hiperkromik anemi 6. Ағылшын: Anemia hyperchromatic 7. Испан: la anemia hyperchromic 8. Неміс: hyperchromen Anämie 9. Француз: l'anémie hyperchrome</p>
270.	анемия гипопластическая	гипоплазиялық анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және грек. hupo- - «нормадан төмендетілген дегенді білдіретін сөзалды қосымша» + plasis – «қалыптасу, түзу») — сүйек кемігінің қан өндіретін қызметінің бәсеңдеуімен сипатталатын және эритроциттер, лейкоциттер мен тромбоциттер (пангемоцитопения) немесе тек қана эритроциттер (парциалды гипопластикалық анемия, эритробластофтиз) жеткілікті түрде түзілмейтін қан жүйесі ауруы.</p> <p>2. Әзербайжан: aplastik anemiya 3. Қырғыз: апластикалық анемия 4. Өзбек: aplastik anemiya 5. Түрік: aplastik anemi 6. Ағылшын: Anemia hypoplastic 7. Испан: anemia aplásica 8. Неміс: aplastischer Anämie 9. Француз: l'anémie aplasique</p>
271.	анемия железодефицитная	теміртапшылықты анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және лат. deficit - «жеткіліксіз, жетіспейді») – организмдегі темір тапшылығы салдарынан гемоглобин мен эритроциттер мөлшерінің төмендеуін, сондай-ақ трофиялық бұзылуларды (тіндер құрылымының бұзылуы) сипаттайтын патологиялық жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: dəmir çatışmazlığı anemiya 3. Қырғыз: темир жетишсиздик анемия 4. Өзбек: temir tanqisligi anemiyasi</p>

			<p>5. Түрік: demir eksikliği anemisi</p> <p>6. Ағылшын: Anemia iron deficiency</p> <p>7. Испан: La anemia por deficiencia de hierro</p> <p>8. Неміс: Eisenmangelanämie</p> <p>9. Француз: anémie par carence en fer</p>
272.	анемия макроцитарная	макроциттік анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және еж. грек. μακρός – «ұзын; үлкен, кең» + лат. citare – «қозғалысқа келтіру, сілкілеу») – қандағы гемоглобин концентрациясы мен эритроциттер санының азаюын сипаттайтын анемияның тұқым қуалайтын түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: makrositik anemiya</p> <p>3. Қырғыз: macrocytic анемия</p> <p>4. Өзбек: macrocytic anemiya</p> <p>5. Түрік: makrositer anemi</p> <p>6. Ағылшын: Macrocytic anemia</p> <p>7. Испан: anemia macrocítica</p> <p>8. Неміс: makrozytären Anämie</p> <p>9. Француз: l'anémie macrocytaire</p>
273.	анемия микроцитарная	микроциттік анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және еж. грек. μικρός [микрос] – «аз» + еж. грек. μακρός – «ұзын; үлкен, кең» + лат. citare – «қозғалысқа келтіру, сілкілеу») – эритроциттердегі және жалпы организмдегі темір деңгейінің төмендеуімен сипатталатын қан жүйесіндегі қайталанатын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: mikrositik anemiya</p> <p>3. Қырғыз: микроциттік анемия</p> <p>4. Өзбек: mikrositik anemiya</p> <p>5. Түрік: mikrositer anemiler</p> <p>6. Ағылшын: Microcytic anemia</p> <p>7. Испан: anemia microcítica</p> <p>8. Неміс: mikrozytare Anämie</p> <p>9. Француз: l'anémie microcytaire</p>
274.	анемия нормохромная	нормохромдық анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және лат. norma «жапсырма; норма, ереже» + грек. chroma – «түс») – қанының түс көрсеткіші қалыпты болатын анемияның жалпы атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: normochromic anemiya</p> <p>3. Қырғыз: нормохромдық анемия</p> <p>4. Өзбек: normochromic anemiya</p> <p>5. Түрік: normokromik anemi</p> <p>6. Ағылшын: Normochromic anemia</p> <p>7. Испан: anemia normocítica</p> <p>8. Неміс: normochrome Anämie</p> <p>9. Француз: anémie normochrome</p>
275.	анемия постгеморрагич	постгеморрагия лық анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан» және лат. post- - «артынан» + еж. грек. αἱμορραγία:</p>

	еская		<p>αἷμα – «қан» + -ραγία «жырту, айыру») – қансыраудан кейін асқынады. Постгеморрагиялық анемия жедел және созылмалы болып бөлінеді. Жедел постгеморрагиялық анемия мол, жедел пайда болатын қансыраудан кейін асқынады. Созылмалы постгеморрагиялық анемия ұзаққа созылған мол емес қансыраудан кейін асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: hemorragik anemiya 3. Қырғыз: геморрагиялық анемия 4. Өзбек: gemorragik anemiya 5. Түрік: hemorajik anemi 6. Ағылшын: Anemia posthemorrhagic 7. Испан: la anemia hemorrágica 8. Неміс: hämorrhagische Anämie 9. Француз: l'anémie hémorragique</p>
276.	анемия серповидноклеточная	орақ жасушалы анемия	<p>1. . (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. грек. αἷμα – «қан») – ерекше кристалды құрылысқа ие болатын гемоглобин ақуызының құрылысын бұзумен байланысты тұқым қуалайтын гемоглобинопатия. Науқастардың гемоглобин түрі – S гемоглобині деп аталады. Қалыпты А гемоглобинінің орнына эритроциттерде болатын S гемоглобині микроскоппен қараған кезде өзіне тән орақ тәрізді пішінді болып келеді, сондықтан да гемоглобинопатияның бұл түрі орақ жасушалы анемия деген атауға ие болған.</p> <p>2. Әзербайжан: oraq hüceyrəli anemiya 3. Қырғыз: орок клетка анемиясы оорусу 4. Өзбек: o'roqsimon-xujayrali anemiya 5. Түрік: orak hücreli anemi 6. Ағылшын: Anemia sickle cell 7. Испан: anemia de células falciformes 8. Неміс: Sichelzellenanämie 9. Француз: l'anémie falciforme</p>
277.	анергия	анергия	<p>1. (грек. ап — «болымсыздық шылауы» + грек. Ergon – «жұмыс, әрекет») – белсенді қызметке (психикалық, қозғалыс, сөйлеу) деген қабілетінің төмендеуі, жоғалуы. Көбіне депрессия жағдайларында байқалады (анергиялық депрессия).</p> <p>2. Әзербайжан: anergy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anerjini 5. Түрік: anerji 6. Ағылшын: Anergy 7. Испан: anergia 8. Неміс: Anergie 9. Француз: anergie</p>
278.	анестезия	жапсырмалы	<p>1. (еж. грек. ἀνασθησία – «сезімсіздік, сезімсіз»</p>

	апликационна я	анестезия	және лат. applicatio – «қосылу; бейім») – тінге енгізбей, ауыруды басу қажет аймақтың беткі қабатына қою арқылы ауыруды басатын құрал. 2. Әзербайжан: anesteziya tətbiq başa 3. Қырғыз: анестезия арыз аяқтады 4. Өзбек: narkoz ariza yakunlandi 5. Түрік: anestezi uygulaması tamamlandı 6. Ағылшын: Application anesthesia 7. Испан: anestesia solicitud completa 8. Неміс: Anästhesie abgeschlossen Anwendung 9. Француз: demande dûment remplie anesthésie
279.	анестезия внутрикостная	сүйекішілік анестезия	1. (еж. грек. ἀνασθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») – көктамырға енгізілетін жергілікті анестезияның бір түрі. Сүйек ішіне енгізілген анестезиялық зат аяқтың веналық жүйесіне түсіп, тіндерді жаяды. Сүйекішілік анестезия аяққа ота жасау кезінде қолданылады. Аяқты жалпы қан ағысынан эластикалық бинт немесе тонометр манжетасы арқылы оқшаулайды. Анестезиялайтын затты аяқтың жоғарғы жағына және тоқпанжіліктің айдаршығына, шынтақжілік өсіндісіне, білек сүйегіне, ал төменгі жағында – ортанжіліктің, жіліншіктің айдаршығына, өкше сүйегіне енгізеді. Аяқтың жоғары жағына ота жасаған кезде бұрау иыққа, табанға ота жасаған кезде жіліншіктің төменгі жағының үштен бір бөлігіне, ал жіліншікке ота жасаған кезде санның төменгі үштен бір бөлігіне, санға ота жасаған кезде санның жоғарғы үштен бір бөлігіне салынады. 2. Әзербайжан: intraosseous anesteziya 3. Қырғыз: внутрикостная анестезия 4. Өзбек: intraosseous narkoz 5. Түрік: intraosseöz anestezi 6. Ағылшын: Anaesthesia intraosseous 7. Испан: La anestesia intraósea 8. Неміс: intraossäre Anästhesie 9. Француз: anesthésie intra-osseuse
280.	анестезия инфильтрацион ная	инфильтрациял ық анестезия	1. (еж. грек. ἀνασθησία – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. in – «-інде» + орта.-ғасыр. лат. filtratio – «сүзгіден өткізу») – бұл ауыруды басатын, жиі кездесетін тәсіл, әдетте, біз оны анестезияның бір түрі (қатыру) деп атаймын. Инфильтрациялық анестезия иненің көмегімен енгізілетін анестетик инъекциясы (мысалы, лидокаин, ультракаин және т.б.) болып табылады. 2. Әзербайжан: infiltrasiya anesteziya 3. Қырғыз: кирип анестезия 4. Өзбек: infiltratsion anesteziya

			<p>5. Түрік: infiltrasyon anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Infiltration anesthesia</p> <p>7. Испан: anestesia de infiltración</p> <p>8. Неміс: Infiltrationsanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie par infiltration</p>
281.	анестезия охлаждением	мұздатып анестезиялау	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») – суық затты (мұз, жылдам буланатын сұйықтық және т.б.) жергілікті жерге пайдалану арқылы жасалатын терминальді анестезия.</p> <p>2. Әзербайжан: cryanesthesia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: cryanesthesia</p> <p>5. Түрік: cryanesthesia</p> <p>6. Ағылшын: Cooling anesthesia</p> <p>7. Испан: cryanesthesia</p> <p>8. Неміс: cryanesthesia</p> <p>9. Француз: cryanesthesia</p>
282.	анестезия поверхностная	беткейлік анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») – беткейлік анестезия жергілікті анестезияның бір түрі болып табылады. Беткейлік анестезия дегеніміз – шырышты қабаттың немесе терінің жергілікті анестезиялайтын дәрілік препаратты сіңіруі. Беткейлік анестезияның әсер ету тетігі – жергілікті анестетик терінің немесе шырышты қабаттың терең қабатына ауқымды түрде еніп, жүйке рецепторлары мен талшықтарының қызметін бұзады, соның нәтижесінде ауру және басқа да сезімдер бұғатталады. Беткейлік анестезия техникасы өте оңай, анестезиялық құралды ауыруды басуды қажет ететін тері немесе шырышты қабат аймағына енгізу (қою, бүрку) қажет.</p> <p>2. Әзербайжан: permeation anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: беткейлік анестезия</p> <p>4. Өзбек: kirish narkoz</p> <p>5. Түрік: nüfuz anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia superficial</p> <p>7. Испан: La anestesia permeación</p> <p>8. Неміс: Permeation Anästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie de perméation</p>
283.	анестезия спинномозговая	жұлын арқылы анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») – жұлын арқылы салынатын анестезия кезінде жергілікті анестетик сүйек кемігінің субарахноидті кеңістігіне ерітінде түрінде енгізіледі. 1899 ж. Август Бир алғаш рет сипаттаған кезден бастап жұлын арқылы салынатын анестезия барынша танымал болу, сондай-ақ оны ұмыту заманын басынан кешірген. Бұл әдіс жаңа жергілікті</p>

			<p>анестетиктер пайда болған, пункциялық инелер жетілдірілген кезден бастап, сондай-ақ ықтимал асқынулар және олардың алдын алу кезіндегі шараларды дайындау анықталған кезден бастап белсенді түрде қолданылып келеді. Дриппстың 1960 жылдардың басында жүргізген эпидемиологиялық зерттеулер жүйке жүйесіне арналған жұлын арқылы салынатын анестезияның қауіпсіздігін көрсетіп, осы әдістің кеңінен таралуына ықпал етті.</p> <p>2. Әзербайжан: spinal anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: жүлүн анестезия</p> <p>4. Өзбек: o'murtqa behushlik</p> <p>5. Түрік: spinal anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anaesthesia spinal</p> <p>7. Испан: anestesia espinal</p> <p>8. Неміс: Spinalanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie spinale</p>
284.	анестезия ингаляционная	дем арқылы анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀνασθησία – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. inhalare – «дем алу») — тыныс алу жолдары арқылы науқастың организміне түсетін газ тәрізді немесе ұшпа жалпы анестетиктерді қолдануға негізделген жалпы анестезия тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: inhalyasiya anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: ичке анестезия</p> <p>4. Өзбек: nafas olish narkoz</p> <p>5. Түрік: inhalasyon anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia inhalation</p> <p>7. Испан: anestesia de inhalación</p> <p>8. Неміс: Inhalationsanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie par inhalation</p>
285.	анестезия местная	жергілікті анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀνασθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») — жүйке берілістерін беруді тоқтату арқылы шұғыл араласу саласындағы ауру және басқа да импульстерін бұғаттайтын анестезия түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: yerli keyimə</p> <p>3. Қырғыз: жергиликтүү анестезия</p> <p>4. Өзбек: mahalliy narkoz</p> <p>5. Түрік: lokal anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia local</p> <p>7. Испан: anestesia local</p> <p>8. Неміс: Lokalbetäubung</p> <p>9. Француз: anesthésie locale</p>
286.	анестезия неингаляционн ая	демнен тыс анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀνασθησία – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. inhalare – «дем алу») — анестетиктер организмге ингаляциялық емес жолмен түсетін, ауыруды басудың бір түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: anesteziya neingalyatsionnyh</p>

			<p>3. Қырғыз: анестезия неингаляционная</p> <p>4. Өзбек: narkoz neingalyatsionnyh</p> <p>5. Түрік: anestezi neingalyatsionnyh</p> <p>6. Ағылшын: Non-inhaling anesthesia</p> <p>7. Испан: neingalyatsionnyh anestesia</p> <p>8. Неміс: Anästhesie neingalyatsionnyh</p> <p>9. Француз: anesthésie neingalyatsionnyh</p>
287.	анестезия проводниковая	өткізгіш анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») – ота жасалады деп жоспарланған дене аймағында жүйке берілісі бұғатталатын анестезия түрлерінің бірі, анестезия салынған дене аймағы толық іс-қимылсыз қалады және ауыруы басылады.</p> <p>2. Әзербайжан: keçirilməsi anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: өткөрүү анестезия</p> <p>4. Өзбек: o'tkazilishi narkoz</p> <p>5. Түрік: iletim anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia</p> <p>7. Испан: anestesia de conducción</p> <p>8. Неміс: Leitungsanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie de conduction</p>
288.	анестезия регионарная	аумақтық анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. regiō (-onis) – «бағыт; шегара; облыс») – бұл белгілі бір дене аймағын жансыздандыру, мысалы, білектен шынтаққа дейін немесе тек қана білекті. Жергілікті жансыздандырудың бір түрі болып табылады және ота жасалатын пациенттің ауру ауырудан секем алуының алдын алу үшін хирургиялық араласу кезінде пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: regional anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: регионалдык анестезия</p> <p>4. Өзбек: mintaqaviy behushlik,</p> <p>5. Түрік: bölgesel anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Regional anesthesia</p> <p>7. Испан: anestesia regional</p> <p>8. Неміс: Regionalanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie loco-régionale</p>
289.	анестезия сакральная	сегізкөздік анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. sacrum — «қасиетті, құдайға бағытталған») – эпидуралдық анестезия кезінде анестезиялайтын зат ерітіндісі құйымшақ саңылауы арқылы құйымшақ арнасының эпидуралдық кеңістігіне енгізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: sakral anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: қасиеттүү анестезия</p> <p>4. Өзбек: sacral narkoz</p> <p>5. Түрік: sakral anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia sacral</p> <p>7. Испан: La anestesia sacra</p>

			<p>8. Неміс: Sakralanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie sacrale</p>
290.	анестезия эпидуральная	эпидуралдық анестезия	<p>1. (еж. грек. ἀναίσθησία – «сезімсіздік, сезімсіз») – сүйек кемігінің аймағына енгізілген ине-катетер, содан кейін бұл арқылы дененің төменгі бөлігінен сүйек кемігіне ауыру импульстерінің өтуін бұғаттайтын дәрі енгізіледі, бұл әйелді босандыру кезінде қолданылады. Әйелдің тілегі баланы босандыру кезіндегі ауыруды басу үшін жеткілікті көрсеткіш болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: epidural anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: арка</p> <p>4. Өзбек: epidural behushlik</p> <p>5. Түрік: epidural anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Epidural anesthesia</p> <p>7. Испан: la anestesia epidural</p> <p>8. Неміс: Periduralanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie péridurale</p>
291.	анетодермия	анетодермия, ошақталып семген тері	<p>1. (anetodermia, грек. anetos – «босаңсыған, солғын» + грек. derma – «тері») - ошақты алғашқы тері атрофиясының түрі. Өте сирек кездеседі, көбіне жас және орта жастағы әйелдер шалдығады. Этимологиясы белгісіз. Кей жағдайларда созылмалы инфекциямен (туберкулез, алапес) байланысы анықталған. Кейде пенициллинмен емдеу оң нәтиже беріп жатады, бұл инфекциялық теорияны растайды. Нейроэндокриндік бұзылулардың әсері де болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: anetodermiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anetodermiya</p> <p>5. Түрік: anetodermiya</p> <p>6. Ағылшын: Anethodermia</p> <p>7. Испан: anetodermiya</p> <p>8. Неміс: anetodermiya</p> <p>9. Француз: anetodermiya</p>
292.	анизорефлексия	рефлекс түрлілігі, рефлекс теңсіздігі	<p>1. (anisoreflexia; грек. anisos – «тең емес» + лат. reflexus - «түргіздіру») – дененің сол және оң жақ бөліктерінің сіңір және (тері) рефлекстерінің қарқындылығы бірқалыпсыз болатын жағдай; бұл жүйке жүйесінің органикалық ауру белгісі болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: anizorefleksiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anizorefleksiya</p> <p>5. Түрік: anizorefleksiya</p> <p>6. Ағылшын: Anisoreflexion</p> <p>7. Испан: anizorefleksiya</p>

			<p>8. Неміс: anizorefleksiya</p> <p>9. Француз: anizorefleksiya</p>
293.	анизохромия	алуантүстілік	<p>1. (anisochromia; грек. anisos – «тең емес» + грек. Chrōma – «түс, бояу») – жасушалардың және (немесе) жасуша құрылымдарының әртүрлі боялу деңгейі.</p> <p>2. Әзербайжан: anizohromiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anizohromiya</p> <p>5. Түрік: anizohromiya</p> <p>6. Ағылшын: Anisochromia</p> <p>7. Испан: anizohromiya</p> <p>8. Неміс: anizohromiya</p> <p>9. Француз: anizohromiya</p>
294.	анизогнозия	ауруын елемей	<p>1. (жаңа лат. Anosognosia; грек. ἀ- — «жоқ» + νόσος — «ауру» + γνῶσις — «білу, тану») — науқастың өз ақаулығын немесе ауруын (паралича, снижения зрения, слуха и т. д.) сыни тұрғыдан бағаламауы.</p> <p>Бұл құбылысты алғаш рет 1914 жылы Жозеф Бабинский сипаттаған.</p> <p>Ауруын елемей көбіне бас миының оң жақтағы төбе үлесінің зақымдануы кезінде байқалады.</p> <p>Психиатриядағы ауруын елемей дегеніміз – науқас өзінде психикалық бұзылудың (немесе ақаудың) бар екенін сезбейтін, осыған қарамастан тиісті ем жүргізуге қарсы болатын жағдай. Кей жағдайларда ауруын елемей өз-өзіне сыни тұрғыдан қарайтын ауыр психикалық бұзылуды білдіруі мүмкін (жарыместік, желікпе синдромы, сандырақтау немесе қарсақ психозы), кейбір жағдайларда науқас тұлғасының жағдайын (мысалы, маскүнемдік) немесе психологиялық қорғаныс тетіктерін кінәлі болу сезімінің әсерінен қолдануын білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: anizognoziya</p> <p>3. Қырғыз: anizognoziya</p> <p>4. Өзбек: anizognoziya</p> <p>5. Түрік: anizognoziya</p> <p>6. Ағылшын: Anisognosia</p> <p>7. Испан: anizognoziya</p> <p>8. Неміс: anizognoziya</p> <p>9. Француз: anizognoziya</p>
295.	анизокория	қарашық түрлілігі	<p>1. (грек. anisos – «тең емес» + грек. kore – «қарашық») – оң және сол көз қарашықтары көлемінің әртүрлілігін сипаттайтын симптом. Көздің бір қарашығы қалыпты болады да, екіншісі бір жерде тұрып қалатын жағдайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: anisocoria</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: anisocoria 5. Түрік: anizokori 6. Ағылшын: Anisocoria 7. Испан: anisocoria 8. Неміс: Anisokorie 9. Француз: anisocorie</p>
296.	анизометропия	анизометропия	<p>1. (лат. Anisometropia: грек. anisos – «тең емес» + грек. metron – «өлшем» + ops, opos – «көз») — көз рефракциясының қалыптыдан ауытқуымен сипатталатын көз ауруы. Ауру астигматизммен қатар және онысыз болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: anisometropia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anisometropia 5. Түрік: anizometropi 6. Ағылшын: Anisometropia 7. Испан: anisometropía 8. Неміс: anisometropia 9. Француз: anisometropia</p>
297.	анизоцитоз	анизоцитоз	<p>1. (лат. Anisometropia: грек. anisos – «тең емес» + гист. cytus – «жасуша» + -оз) — Қанда көлемін физиологиялық түр шегінен (нормадан) тыс болатын пішінді элементтердің (жасушалардың) болуы. 2. Әзербайжан: anisocytosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anisocytosis 5. Түрік: anizositoz 6. Ағылшын: Anisocytosis 7. Испан: anisocitosis 8. Неміс: Anisozytose 9. Француз: anisocytose</p>
298.	анизэйкония	анизэйкония	<p>1. (грек. anisos – «тең емес» + грек. eikon – «бейне») – қабылданатын бейнелердің көлемінде айтарлықтай айырмашылық болатын көздің жағдайы. Бұл екі көздің қабылдайтын толық бейнесінің көлеміндегі айырмашылық түрінде, сондай-ақ жеке меридиандардағы көлемнің айырмашылығы түрінде де қабылданады. 2. Әзербайжан: anizeykoniya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anizeykoniya 5. Түрік: anizeykoniya 6. Ағылшын: Aniseikonia 7. Испан: anizeykoniya 8. Неміс: anizeykoniya 9. Француз: anizeykoniya</p>

299.	аниридия	аниридия, нұрлы қабықтың болмауы	<p>1. (грек. an — «болымсыздық шылауы» + анат. iris, iridis – «нұрлы қабық») – көздің сыртқы мөлдір қабығының жоқ болуы арқылы сипатталатын, өте сирек кездесетін, туа біткен генетикалық ауру. Ол жарықтан қорқу, нистагм, көру қабілетінің қатты нашарлауы, көздің мүйізгек қабығының дегенерациясы, катаракта, глаукома және басқа да көз ауруларымен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: aniridia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aniridia</p> <p>5. Түрік: aniridi</p> <p>6. Ағылшын: Aniridium</p> <p>7. Испан: aniridia</p> <p>8. Неміс: Aniridie</p> <p>9. Француз: aniridie</p>
300.	анкилоблефарон	қабақтардың жабысып бітуі	<p>1. (грек. ankylos – «қисық, қиғаш» + грек. blepharon – «қабақ») – жоғарғы және төменгі қабақтың шеттерін жартылай немесе толық бітісіп кететін патология. Соның салдарынан көз саңылауы тарылады немесе жоғалады. Бұл аурудың туа бітетін және жүре келе пайда болатын түрі болады.</p> <p>2. Әзербайжан: ankyloblepharon</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ankyloblepharon</p> <p>5. Түрік: ankyloblepharon</p> <p>6. Ағылшын: Ankyloblepharon</p> <p>7. Испан: anquilobléfaron</p> <p>8. Неміс: Ankyloblepharon</p> <p>9. Француз: ankyloblépharon</p>
301.	анкилоз височно-нижнечелюстно го сустава	шықшыттық шорбуын	<p>1. (грек. ankylos – «қисық, қиғаш») – буындағы патологиялық өзгерістер арқылы түсіндіруге болатын төменгі жақтың жартылай немесе толық қозғалмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: temporomandibular birgə ankiloz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: TPJB ankylosis</p> <p>5. Түрік: temporomandibular eklem ankilozis</p> <p>6. Ағылшын: Ankylosis of temporomandibular joint</p> <p>7. Испан: anquilosis de la articulación temporomandibular</p> <p>8. Неміс: Ankylose des Kiefergelenks</p> <p>9. Француз: ankylose de l'articulation temporo-mandibulaire</p>
302.	ановуляция	овуляция болмау	<p>1. (грек. an — «болымсыздық шылауы» + лат. ovulum – «жұмалақ») – овуляцияның болмауы — етеккір циклінің бұзылуы, оның салдарынан жұмыртқа жасушалары жетілмейді және</p>

			<p>фолликулдан шықпайды, тиісінше бала бітпейді.</p> <p>2. Әзербайжан: anovulation</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anovulation</p> <p>5. Түрік: anovulasyonlarda</p> <p>6. Ағылшын: Anovulation</p> <p>7. Испан: anovulación</p> <p>8. Неміс: Anovulation</p> <p>9. Француз: anovulation</p>
303.	аноксемия	оттексіздік	<p>1. (грек. an — «болымсыздық шылауы» + окси(гениум) грек. Haima – «қан») – қанда оттегінің болмауы; өте сирек кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: anoxaemia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: qonda kislородning yetishmasligi</p> <p>5. Түрік: kanda oksijen azlığı</p> <p>6. Ағылшын: anoxemia – оттегісіздік, оттегінің жетіспеуі, қандағы оттегі тапшылығы, anoxaemia – оттегіге ашығу, аноксемия, қандағы оттегі тапшылығы</p> <p>7. Испан: anoxemia</p> <p>8. Неміс: Anoxämie</p> <p>9. Француз: anoxémie</p>
304.	аноксия	оттегісіз тін, аноксия	<p>1. (еж. грек. άν- — «болымсыздық шылауы, болмау» + жаңа лат. Oxygenium — «оттегі») — организмде немесе жеке органдарда, тіндерде, қанда оттегінің болмауы (аноксемия). Организмде оттегі тапшылығы, яғни гипоксияны де бұрындары аноксия деп атаған.</p> <p>Аноксия — бұл адам организмi тіндерінің оттегіні жеткілікті мөлшерде алмауы.</p> <p>Биік жерлерге шыққанда атмосфералық қысымның төмендеуі кезінде, қан айналымы жеткіліксіз болғанда, қандағы эритроциттер мен гемоглобин азайғанда, сондай-ақ қан айналымы жүйесінің әртүрлі аурулары кезінде, мысалы, жүрек жеткіліксіздігі кезінде орын алуы мүмкін. Сонымен қатар әртүрлі тыныс алудың бұзылуы салдарынан өкпедегі қанның оттегіні жеткілікті деңгейде алмауы немесе өкпе тінінің тиімді тыныс алатын беткі қабаты азаятын пневмония сияқты ауру салдарынан орын алады.</p> <p>Шынайы жалпы аноксия кезінде көп ұзамай адам қайтыс болады.</p> <p>2. Әзербайжан: anoxia</p> <p>3. Қырғыз: Аноксия</p> <p>4. Өзбек: anoxia</p> <p>5. Түрік: anoksi</p>

			<p>6. Ағылшын: apoxia – аноксия, оттегінің болмауы</p> <p>7. Испан: apoxia</p> <p>8. Неміс: Anoxie</p> <p>9. Француз: apoxie</p>
305.	аномалия развития	даму ауытқуы	<p>1. (еж. грек. ὀμάλος – «тегіс; орта, орташ») – организмнің құрылымында және (немесе) функциясында жалпы немесе оның бөліктері мен жеке органдарының нормадан патологиялық ауытқуы.</p> <p>2. Әзербайжан: maldevelopment</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: maldevelopment</p> <p>5. Түрік: çarpık</p> <p>6. Ағылшын: Anomaly of development</p> <p>7. Испан: trastornos del desarrollo</p> <p>8. Неміс: Fehlentwicklung</p> <p>9. Француз: maldéveloppement</p>
306.	анонихия	тырнақсыздық	<p>1. (грек. an — «болымсыздық шылауы» + грек. onyx, onychos – «тырнақ») – саусақта тырнақ пластинасы болмайтын қолдағы немесе аяқтағы тырнақ ауруы. Кейде бір ғана, кейде бірнеше, тіпті, барлық тырнақ болмайтын жағдайлар кездеседі. Мұндай жағдайда тырнақтың орнына тырнақ ұрығы тәрізді материалдан жасалған пішінсіз масса пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: onychosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: onychosis</p> <p>5. Түрік: onychosis</p> <p>6. Ағылшын: Anonichia</p> <p>7. Испан: onychosis</p> <p>8. Неміс: onychosis</p> <p>9. Француз: onychosis</p>
307.	анорхизм	атабезсіздік, анорхизм	<p>1. (еж. грек. ἀν- — «болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + ὄρχις — «жұмыртқа») — жұмыртқа мүлдем болмайтын дамудағы ауытқушылық; қуықалды бездің ұрық шығаратын арналары, жұмыртқа өсінділері болмайды. Ұма мен жыныстық мүше де дұрыс дамымайды.</p> <p>2. Әзербайжан: anorchia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anorchia</p> <p>5. Түрік: Anorşi</p> <p>6. Ағылшын: Anarchism</p> <p>7. Испан: anorquia</p> <p>8. Неміс: Anarchie</p> <p>9. Француз: anorchidie</p>
308.	анорхия	екіжақты	<p>1. (anorchia; грек. ἀν- — «болымсыздықты</p>

		атабезсіздік	<p>білдіретін сөзалды қосымшасы» + грек. Orchis – «жұмыртқа») – дамудағы ауытқушылық: гормоналды дисфункциямен және әтектікпен қатар жүретін, жұмыртқаның мүлдем болмауы; жұмыртқа өсінділері мен ұрық шығаратын арнаның дамымауымен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: anorchidism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anorchidism</p> <p>5. Түрік: anorchidism</p> <p>6. Ағылшын: Anarchy</p> <p>7. Испан: anorquia</p> <p>8. Неміс: anorchidism</p> <p>9. Француз: anorchidism</p>
309.	аноскоп	аноскоп	<p>1. (лат. anus «айланшық» + грек. skopeō – «қарастыру, зерттеу») – жарығы бар, екі жағы ашылатын тік ішектік айна болып табылатын құрал.</p> <p>2. Әзербайжан: anoscope</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Anoskop</p> <p>5. Түрік: anoskop</p> <p>6. Ағылшын: Anoscope</p> <p>7. Испан: anoscopio</p> <p>8. Неміс: anoscope</p> <p>9. Француз: anoscope</p>
310.	анофтальм	анофтальм	<p>1. (еж. грек. ἀν- — «болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + ὀφθαλμός — «көз») — көз алмасының дамымауы. Шынайы, сондай-ақ жалған анофтальмия кездеседі. Шынайы анофтальмия бір жақты болып табылады, ол алдыңғы мидың дамымауымен немесе даму процесінде көру жүйкесінің периферияға ауысуының бұзылуымен байланысты. Жалған анофтальмияның себебі – көз алмасының дамуын бәсеңдету болып табылады. Шынайы анофтальмия кезінде краниограммада көру саңылауы болмайды, жалған анофтальмия кезінде болады. Анофтальмияны рецессивті аутосомды ген арқылы түсіндіруге болады. Бұл белгі бойынша гомозиготаларда көз алмасы болмайды, ал гетерозиготаларда көз алмасы нормадан айтарлықтай төмен.</p> <p>2. Әзербайжан: anophthalmos</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anophthalmos</p> <p>5. Түрік: anophthalmos</p> <p>6. Ағылшын: Anophthalmos</p> <p>7. Испан: anoftalmos</p> <p>8. Неміс: Anophthalmus – (der Monophthalmie)</p>

			анофтальм, монофтальмия 9. Француз: anophthalmie
311.	АНТОГОНИЗМ веществ	заттар қайшылығы	1. (еж. грек. Ανταγωνισμός — «жарыс, бәсекелестік», еж. грек. ἄγων — «дау, күрес») — Организмдегі заттардың (амин қышқылдарының, дәрумендердің, дәрілердің) өзара әрекеттесуі, бұл процесс кезінде бір заттың әсері екінші заттың әсерін бәсеңдетеді. Оны дәрілік препараттарды кешенді түрде қолданған кезде ескерген жөн. 2. Әзербайжан: hüsumət maddələr 3. Қырғыз: антагонизм заттар 4. Өзбек: antagonizm moddalar 5. Түрік: antagonizmi maddeler 6. Ағылшын: Antagonism of substances 7. Испан: sustancias antagonismo 8. Неміс: Antagonismus Substanzen 9. Француз: substances antagonisme
312.	антацид	антацид	1. (еж. грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. acidus — «қышқыл») — асқазан сөлінің құрамына енетін тұз қышқылын бейтараптандыру арқылы асқазан-ішек жолдарының қышқылға тәуелді ауруларын емдеуге арналған дәрілік препараттар. 2. Әзербайжан: antacid 3. Қырғыз: нбаасы 4. Өзбек: antasit 5. Түрік: antiasit 6. Ағылшын: Antacid 7. Испан: antiácido 8. Неміс: säurebindendes Mittel 9. Француз: antiacide
313.	антеверзия матки	жатырдың алға еңкеюі	1. (anteversio uteri; еж. грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. verto, versum – «айналу, бұрылу») – денесі жамбас осіне қатысты бұрылып тұрған жатыр жағдайы; жатырдың қалыпты және патологиялық алға еңкеюі болады. 2. Әзербайжан: rəhm anteverziya 3. Қырғыз: Жатындагы антеверзия 4. Өзбек: bachadon anteverziya 5. Түрік: rahim anteverziya 6. Ағылшын: Anteversion of the uterus 7. Испан: anteverziya uterina 8. Неміс: uterine anteverziya 9. Француз: anteverziya utérine
314.	антепозиция	алға ығысу қалпы	1. (antepositio uteri; еж. грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. positio – «орналасу, жағдай») бүкіл жатырдың жамбас осіне қатысты алға қарай қозғалып кетуі. 2. Әзербайжан: antepozitsiya 3. Қырғыз:

			<p>4. Өзбек: antepozitsiya 5. Түрік: antepozitsiya 6. Ағылшын: Anthesis 7. Испан: antepozitsiya 8. Неміс: antepozitsiya 9. Француз: antepozitsiya</p>
315.	антефлексия	алға қарай бүгілу	<p>1. (anteropositio uteri; еж. грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. flexio - «иілу, ию») – жатыр денесінің алға қарап тұруы. Бұл жатырдың қалыпты орналасуы. 2. Әзербайжан: anteflektsiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anteflektsiya 5. Түрік: anteflektsiya 6. Ағылшын: Anteflexia 7. Испан: anteflektsiya 8. Неміс: anteflektsiya 9. Француз: anteflektsiya</p>
316.	анти	қарсы	<p>1. (грек. Anti – «қарсы, алды») – Қарама-қайшылықты немесе қарсы әрекетті білдіретін, басқа сөздермен бірге қолданылатын сөзалды қосымшасы 2. Әзербайжан: anti 3. Қырғыз: қаршы 4. Өзбек: Anti 5. Түрік: Anti 6. Ағылшын: anti – анти, қарсы 7. Испан: contra 8. Неміс: Anti 9. Француз: contre – қарсы, анти, алды</p>
317.	антиангинальн ые средства	жүрек қыспасына қарсы дәрілер	<p>1. (грек. Anti – «қарсы, алды» + лат. angina pectoris – «стенокардия») – стенокардияны тоқтатуға және оның алдын алуға арналған ишемиялық жүрек ауруын кешенді түрде емдеу кезінде негізгі ретінде қолданылатын фармакологиялық заттар тобы. 2. Әзербайжан: Antianjinal agentləri 3. Қырғыз: антиангиналдық агенттер 4. Өзбек: antianginal moddalar 5. Түрік: antianjinal maddeler 6. Ағылшын: Antianginal agents 7. Испан: agentes antianginosos 8. Неміс: Mittel gegen Angina 9. Француз: antiangineux</p>
318.	антиаритмичес кие средства	аритмияға қарсы дәрілер	<p>1. (грек. Anti – «қарсы, алды» + грек. ἀ'ρ'ρυθμία — «ерсі») – экстрасистолия, мерцательді аритмия, пароксизмальді тахикардия, қарыншаның фибрилляция және т.б. жүрек ритмінің әртүрлі бұзылулары кезінде қолданылатын дәрілік құралдар тобы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: antiaritmik</p> <p>3. Қырғыз: Антиаритмиялық</p> <p>4. Өзбек: Antiaritmik</p> <p>5. Түрік: arritmikalar</p> <p>6. Ағылшын: Antiarrhythmics</p> <p>7. Испан: antiarrítmicos</p> <p>8. Неміс: Antiarrhythmika</p> <p>9. Француз: antiarythmiques</p>
319.	антибиотикорезистенность	антибиотикке төзімділік	<p>1. (грек. Anti – «қарсы, алды» + грек. βίος – «өмір» + лат. resistentia — «қарсыласу, қарсы әрекет») – инфекцияны қоздырғыштар штаммасының бір немесе бірнеше бактерияға қарсы препараттардың әсеріне сөзімділігі, микроорганизмдердің бактерияға қарсы заттардың әсеріне деген төзімділігінің (тұрақтылықтың, қабылдамаушылығының) төмендеуі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: antibiotikorezistenost</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antibiotikorezistenost</p> <p>5. Түрік: antibiotikorezistenost</p> <p>6. Ағылшын: Antibiotic resistance</p> <p>7. Испан: antibiotikorezistenost</p> <p>8. Неміс: antibiotikorezistenost</p> <p>9. Француз: antibiotikorezistenost</p>
320.	антибиотикотерапия	антибиотикпен емдеу	<p>1. (еж. грек. ἀντί — «қарсы» + βίος — «өмір» + еж. грек. θεραπεία – «қызмет ету, оқу; емдеу») — тірі жасушалардың, көбіне прокариотикалық немесе қарапайым жасушалардың өсуін бәсеңдететін табиғи немесе жартылай синтетикалық зат. Табиғи тектес антибиотиктер көбіне актиномицеттер арқылы, кейде немицелиалды бактериялар арқылы өндіріледі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: antibiotik</p> <p>3. Қырғыз: антибиотик</p> <p>4. Өзбек: antibiotik</p> <p>5. Түрік: antibiyotik</p> <p>6. Ағылшын: Antibiotic therapy</p> <p>7. Испан: antibiótico</p> <p>8. Неміс: Antibiotikum</p> <p>9. Француз: antibiotique</p>
321.	антигенный детерминант	антигендік анықтағыш	<p>1. (ағыл. Antigen: antibody-generator — «қарсы дене өндіруші» және лат. determinans – «анықтаушы») – иммундық жүйе (қарсы денелер, В-лимфоциттер, Т-лимфоциттер) танитын антиген макромолекулаларының бір бөлігі. Эпитопты танитын қарсы дененің бір бөлігі паратоп деп аталады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: antigenic determinantları</p>

			<p>3. Қырғыз: антигендик анықтагычтар</p> <p>4. Өзбек: antijenik teoremlar</p> <p>5. Түрік: antijenikbelirleyicileri</p> <p>6. Ағылшын: Antigenic determinant</p> <p>7. Испан: determinantes antigénicos</p> <p>8. Неміс: Antigen-Determinanten</p> <p>9. Француз: déterminants antigéniques</p>
322.	антигистаминные средства	гистаминге қарсы заттар	<p>1. (еж. грек. ἀντί — «қарсы» + лат. congestus — «толтырылған, толы») – бұл бос гистаминнің әсерін бәсеңдететін зат. Организмге аллергияға түскен кезде гистамин организмнің иммундық жүйесіне енетін байланыстырғыш тінің шырлы жасушаларынан босайды.</p> <p>2. Әзербайжан: Antihistaminik</p> <p>3. Қырғыз: антигистаминдер</p> <p>4. Өзбек: antihistaminiklerin</p> <p>5. Түрік: antihistaminikler</p> <p>6. Ағылшын: Antihistamines</p> <p>7. Испан: antihistamínicos</p> <p>8. Неміс: Antihistaminika</p> <p>9. Француз: anti-histaminiques</p>
323.	антидепрессанты	депрессияға қарсы	<p>1. (еж. грек. ἀντί — «қарсы» + лат. depressio – «басу, жаншу») – бұл депрессияны жеңілдететін немесе оның алдын алатын препараттар. Депрессияға қарсы дәрілер табылғанға дейін депрессияны емдеу үшін қоздыратын әсері бар, эйфория (апиын және басқа да опиаттар, кофеин, женьшень) жағдайына итермелейтін заттар белсенді түрде қолданылған. Мазасыздану жағдайынан арылу және тітіркенуді басу үшін шүйгіншөп, сондай-ақ бром тұзы қолданылған. 50 жылдардың басында депрессияға қарсы дәрілердің пайда болуы психофармакологиядағы нағыз жаңалық болды. Сол кезден бастап жарты ғасыр бойы бұл препараттар депрессияға қарсы негізгі құрал ретінде қолданылып келеді. Депрессияға қарсы дәрілер дәуірінің жақында ғана басталуына қарамастан, оның өзіне тән «аңыздары» бар.</p> <p>2. Әзербайжан: antidepressanlar</p> <p>3. Қырғыз: депрессияға</p> <p>4. Өзбек: antidepressantlar</p> <p>5. Түрік: antidepressanlar</p> <p>6. Ағылшын: Antidepressants</p> <p>7. Испан: antidepressivos</p> <p>8. Неміс: Antidepressiva – (der Thymoleptika) антидепрессанттар</p> <p>9. Француз: antidépresseurs</p>
324.	антикоагулянт	қан ұюға қарсы	<p>1. (еж. грек. ἀντί — «қарсы» + лат. coagulans, ілік</p>

	Ы		<p>септігі coagulantis — «ұятуға әсер ету») — қанның ұю жүйесінің белсенділігін бәсеңдетіп, тромбылардың түзілуіне кедергі болатын химиялық заттар және дәрілік құралдар.</p> <p>2. Әзербайжан: anticoagulants</p> <p>3. Қырғыз: антикоагулянттык</p> <p>4. Өзбек: antikoagulyantlar</p> <p>5. Түрік: antikoagulanlar</p> <p>6. Ағылшын: Anticoagulants</p> <p>7. Испан: anticoagulantes</p> <p>8. Неміс: Antikoagulantien</p> <p>9. Француз: anticoagulants</p>
325.	антипатия	жақтырмау	<p>1. (грек. Αντιπάθεια, αντι — «қарсы», және грек. πάθος — «әуестік») — жек көру, жақтырмау немесе жиіркену сезімі, қандай да бір адамды немесе қандай да бір затты қабылдамаудың эмоционалды жағдайы. Бұл ұнатуға қарама-қарсы сезім. Жақтырмау да ұнату сияқты көбіне байыпсыз сезім болып табылады және де ерік-жігер арқылы түсіндірілмейді, десе де бұл сезім кейде саналы түрде, белгілі бір қоғамдағы көзқарастар жүйесінде қабылдағанды жақтырмайтын адамдарға, тірі ағзаларға немесе құбылыстарға қатысты моральдық бағалау нәтижесінде пайда болуы мүмкін. Жақтырмау зияндылық, қауіптілік, көріксіздік, жеке немесе тұқымқуалаушылық тәжірибе нәтижесінде пайда болған немесе тәрбие арқылы адамның бойына сіңірілген жақтырмайтын нысанның толыққанды еместігі туралы ұғымнан бастау алады. Бұл сезімнің негізінде индивидуумның жүйке жүйесінің ерекше қозғыштығы жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: antipatiya</p> <p>3. Қырғыз: жактырбаган нерселерин</p> <p>4. Өзбек: yoqtirmaslik</p> <p>5. Түрік: antipati</p> <p>6. Ағылшын: antipathy – жақтырмау, жек көру, үйлеспеу, aversion – жек көру, жақтырмау, зауықсыздық, жиіркеніштік, жек көретін зат, dislike – жақтырмау, сүймеу, жақтырмай, бейімделмеу, repulsion – итеру, жек көру, жақтырмау, repugnance – жек көру, жақтырмау, бейімделмеу, үйлеспеушілік, қарама-қайшылық, жүйесіздік</p> <p>7. Испан: antipatía</p> <p>8. Неміс: Antipathie – жақтырмау, die Abneigung – жақтырмау, жаратпау, жақтырмау, жек көру, die Aversion – жек көру, жақтырмау, der Widerwille – жиіркену, жақтырмау, қаламау</p> <p>9. Француз: antipathie – жақтырмау, жек</p>

			көру, жаратпау, le aversion – жақтырмау, жиіркену, жек көру, la répugnance – жақтырмау, жек көру, жиіркеніштік, le éloignement – қашықтық, алыстық, бөтендік, жақтырмау
326.	антирабические прививки	құтырмаға қарсы екпелер	<p>1. (грек. Anti – «қарсы» + лат. rabies – «құтыру») - құтыру вирусы жұққан адамдар ауруының алдын алу мақсатында ерекше вакциналар, сарысулар, гамма-глобулиндер салу.</p> <p>2. Әзербайжан: quduz peyvəndi</p> <p>3. Қырғыз: кутурма эмдөө</p> <p>4. Өзбек: quturgan emlash</p> <p>5. Түрік: kuduz aşısı</p> <p>6. Ағылшын: Antirabies vaccinations</p> <p>7. Испан: vacuna contra la rabia</p> <p>8. Неміс: Tollwutimpfung</p> <p>9. Француз: la vaccination contre la rage</p>
327.	антисептические препараты	микроб жойғыш препараттар	<p>1. (грек. Anti – «қарсы» + грек. septikos – «іріндену тудырушы, іріндеген» және лат. praeparatus – «дайындалған») – микробқа қарсы әсері бар және негізінен, тері мен шырышты қабатты өңдеу үшін, сондай-ақ жараларды жуу үшін сыртқа қолданылатын заттар. Антисептиктер тобы химиялық құрылымы, физика-химиялық қасиеттері және микробқа қарсы белсенділік деңгейі жағынан әртүрлі. Адамға едәуір тиімді әрі уыттылығы төмен құралдарды ғана қолдануға рұқсат етіледі. Алайда антисептиктердің тиімділігі микроорганизмдердің оған деген сезімталдылығына, әсер ету ұзақтығына, концентрациясына, температурасына, препаратты қолдану түріне байланысты екенін естен шығармау керек.</p> <p>2. Әзербайжан: antiseptik hazırlıq</p> <p>3. Қырғыз: антисептик препараттар</p> <p>4. Өзбек: antiseptik preparatlar</p> <p>5. Түрік: antiseptik hazırlıklar</p> <p>6. Ағылшын: Antiseptic preparations</p> <p>7. Испан: preparaciones antisépticas</p> <p>8. Неміс: antiseptische Präparate</p> <p>9. Француз: préparations antiseptiques</p>
328.	антропогенетика	адам тегін тану	<p>1. (грек. <i>ἄνθρωπος</i> – «адам» + еж. грек. <i>γεννητικός</i> – «туылғанға қатысты, шығу тегіне қатысты») – қазіргі және ежелгі адамдар популяция зерттеу кезінде генетиканың әдіс-тәсілдерін қолдануға негізделген адам генетикасының, адам биологиясы мен антропологиясының арнайы бағыты. Адамның популяциялық генетикасы, мінез-құлық генетикасы, цитогенетика, иммуногенетика, медициналық генетика, фармакогенетика, молекулалық генетика</p>

			<p>және т.б. бағыттардан тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: anthropogenetics</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anthropogenetics</p> <p>5. Түрік: anthropogenetics</p> <p>6. Ағылшын: Anthropogenetics</p> <p>7. Испан: anthropogenetics</p> <p>8. Неміс: anthropogenetics</p> <p>9. Француз: anthropogenetics</p>
329.	антропология	антропология	<p>1. (еж. грек. ἄνθρωπος — «адам» + λόγος — «ғылым») — адамды, оның шығу тегін, дамуын, табиғи және мәдени (жасанды) ортада тіршілік етуін зерттеумен айналысатын ғылыми пәндер жиынтығы. Антропология адамдардың әртүрлі табиғи-географиялық ортада дамуы барысында тарихи қалыптасқан адамдар арасындағы физикалық айырмашылықты зерттейді. Кеңес одағында антропология адам және оның нәсілінің шығу тегі мен эволюциясы туралы ғылым ретінде, яғни физикалық антропология ретінде түсіндірілген.</p> <p>2. Әзербайжан: antropologiya</p> <p>3. Қырғыз: антропология</p> <p>4. Өзбек: Antropologiya</p> <p>5. Түрік: antropoloji</p> <p>6. Ағылшын: anthropology – антропология</p> <p>7. Испан: antropología</p> <p>8. Неміс: Anthropologie – антропология</p> <p>9. Француз: anthropologie – антропология</p>
330.	апирогенность	қызба туындатпаушылық	<p>1. (еж. грек. ἀν- — «болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + еж. грек. πῦρ (πυρός) – «от» + грек. -genes – «туғызушы, өндіруші») – дәрілердің температураны туындатпауы, жаңа дәрілік құралдардың бәрі, әрбір инфузиялық ерітінділердің жаңа топтамасы, парентералдық енгізуге арналған антибиотиктер және кейбір ампулалық препараттар қызба туындатпаушылыққа тексеріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: apirogennost</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: apirogennost</p> <p>5. Түрік: apirogennost</p> <p>6. Ағылшын: Pyrogenicity</p> <p>7. Испан: apirogennost</p> <p>8. Неміс: apirogennost</p> <p>9. Француз: apirogennost</p>
331.	апнейстическое дыхание	ауыр демалыстық тыныс	<p>1. – жоғары дем алған кезде тыныс алуды кешіктіру арқылы дем алудың созылуымен сипатталады («инспираторлы спазм»). Тыныс алуды реттеуге</p>

			<p>қатысатын ми көпірі қақпағының орташа және каудальды бөліктерінің зақымдануын білдіреді. Ми көпірі аумағындағы инфаркті ошақты түзетін, вертебральді-базилярлы жүйедегі ишемиялық инсульт белгілерінің бірі, сондай-ақ гипогликемия, аноксия салдарынан болады, кейде менингиттің ауыр түрі кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: apneusticheskoe nəfəs</p> <p>3. Қырғыз: апнейстичеслык деми</p> <p>4. Өзбек: apneusticheskoe nafas</p> <p>5. Түрік: apneusticheskoe nefes</p> <p>6. Ағылшын: Apneus breathing</p> <p>7. Испан: aliento apneusticheskoe</p> <p>8. Неміс: apneusticheskoe Atem</p> <p>9. Француз: souffle apneusticheskoe</p>
332.	апостематозны й нефрит	ошақты-іріңді нефрит	<p>1. (кейінгі латын тілінде apostematosus, грек. apostema – «іріңдеген жер, іріңді ісік» + еж. грек. νεφρός — «бүйрек») — көбіне бүйректің қабығында затта көптеген іріңді ісіктер түзілетін метастаздық іріңдеу процесі.</p> <p>2. Әзербайжан: apostematozny nefrit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: apostematozny nefrit</p> <p>5. Түрік: apostematozny nefrit</p> <p>6. Ағылшын: Apostematous nephritis</p> <p>7. Испан: nefritis apostematozny</p> <p>8. Неміс: apostematozny Nephritis</p> <p>9. Француз: apostematozny néphrite</p>
333.	антиокислитель	тотықтырғышқа қарсы	<p>1. (грек. Anti – «қарсы») – тотығуды төмендетуге арналған химиялық қоспа. Майлы азық-түліктер көгеріп кетпес үшін, резеңке тозбас үшін, жанармайда шайыр түзілмес үшін және т.б. үшін қолданылады. Көбіне бұл органикалық аминдер және фенолдар, олардың әсерлері тотығуды туғызатын бос радикалдар арасындағы тізбекті реакцияны аяқтауға негізделеді. Азық-түліктерге арналған тотықтырғышқа қарсы зат ретінде көбіне күкірт диоксиді мен аскорбин қышқылы қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: antioksidləşdirici</p> <p>3. Қырғыз: антиоксидант</p> <p>4. Өзбек: antioksidant</p> <p>5. Түрік: antioksidan</p> <p>6. Ағылшын: Antioxidant</p> <p>7. Испан: antioxidante</p> <p>8. Неміс: Antioxidans</p> <p>9. Француз: antioxydant</p>
334.	антиоксидант	антиоксидант	1. (грек. Anti – «қарсы») – бұл заттар бос

			<p>радикалдарды бейтараптандырады. Антиоксиданттар тобына минералдар, каротиноидтер және дәрумендер жатады. Бос радикалдар 1 немесе бірден бірнеше электроннан айырылған молекулалар болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: antioksidləşdirici</p> <p>3. Қырғыз: антиоксидант</p> <p>4. Өзбек: antioksidant</p> <p>5. Түрік: antioksidan</p> <p>6. Ағылшын: antioxidant – антиоксидант</p> <p>7. Испан: antioxidante</p> <p>8. Неміс: Antioxidans</p> <p>9. Француз: antioxydant</p>
335.	антипиретик	антипиретик, қызу басатын	<p>1. (лат. antipyretic; еж. грек. ἀντί — «қарсы» + πῦρ — «от, ыстық») — ыстықты басатын әсері бар дәрілік құралдар тобы. Қызба кезінде жоғары дене температурасын басу үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: hummaya ait</p> <p>3. Қырғыз: pyretic</p> <p>4. Өзбек: Olov xorlovchi</p> <p>5. Түрік: ateş düşürücü</p> <p>6. Ағылшын: Antipyretic</p> <p>7. Испан: pirético</p> <p>8. Неміс: pyretic</p> <p>9. Француз: pyrétique</p>
336.	антисептика	антисептика	<p>1. (лат. anti — «қарсы» + лат. septicus — «шіру») — механикалық және физикалық әсер ету әдістері, белсенді химиялық заттар және биологиялық факторлар қолданылатын жарадағы, патологиялық ошақтағы, органдар мен тіндердегі, сондай-ақ жалпы науқастың организміндегі микроорганизмдерді жоюға бағытталған іс-шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: antiseptis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antiseptika</p> <p>5. Түрік: antisepsi</p> <p>6. Ағылшын: Antiseptic – антисептика</p> <p>7. Испан: antiseptia</p> <p>8. Неміс: Antiseptik</p> <p>9. Француз: antiseptie</p>
337.	антитела	қарсы денелер	<p>1. (лат. anti — «қарсы») – адамның организмине немесе жылықанды жануарларға бактериялар, вирустар, ақуыз токсиндері және т.б. антигендерді енгізу нәтижесінде қан плазмасында түзілетін ақуыз қосылыстары. Белсенді аймақтармен (орталықтармен), бактериялармен және вирустармен байланысқан қарсы денелер олардың</p>

			<p>көбеюіне кедергі жасап, олардың бөлетін уытты заттарын бейтараптандырады.</p> <p>Қарсы денелер мембрананы байланыстыратын рецепторлар түрінде В-лимфоциттерінің беткі қабатында және қан сарысуында болатын гликопротеиндердің ерекше санаты болып табылады. Қарсы денелер ерекше гуморалды иммунитеттің маңызды факторы болып табылады. Иммундық жүйе қарсы денелерді бактериялар және вирустар сияқты бөтен нысандарды сәйкестендіру және бейтараптандыру үшін пайдаланады. Қарсы денелер екі қызметті атқарады: антиген-байланысты және эффекторлық (белгілі бір иммундық жауабы бар, мысалы, комплементтің іске қосылуының классикалық схемасы басталады).</p> <p>Қарсы денелер антигендердің болуы нәтижесінде плазмалық жасушаларға айналатын кейбір В-лимфоциттерімен синтезделеді. Әрбір антиген үшін оған сәйкес келетін, сол антигенге арналған ерекше қарсы дене түзетін плазмалық жасушалар қалыптасады. Қарсы денелер антигеннің беткейлі немесе желілік амин қышқылдары тізбегінің өзіне тән фрагментімен, яғни белгілі бір эпитоппен байланысатын антигендерді анықтайды.</p> <p>Қарсы денелер екі жеңіл және екі ауыр тізбектен тұрады. Сүтқоректілерде қарсы денелердің бес санаты болады (иммуноглобулиндер) — IgG, IgA, IgM, IgD, IgE, бұлар ауыр тізбектердің құрылысы мен амин қышқылдарының құрамы, атқаратын эффекторлық қызметтері жағынан өзара ерекшеленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: antikor</p> <p>3. Қырғыз: антитело</p> <p>4. Өзбек: Antikor</p> <p>5. Түрік: antikor</p> <p>6. Ағылшын: Antibodies – (antibody) қарсы дене, қарсы зат, sorula – байлам, қарсы дене, қарсы дене, амбоцептор, fixative – фиксатив, қарсы дене, фиксаж</p> <p>7. Испан: anticuerpo</p> <p>8. Неміс: Antikörper – антитело</p> <p>9. Француз: anticorps – антитело, қарсы зат</p>
338.	антитоксин	уыт қайтарғы	<p>1. (лат. anti — «қарсы» + грек. toxikon – «уландырушы») – инфекциялық ауруларды қоздырғыштарды тудыратын улы заттарды зарарсыздандыратын қарсы дене түрі. Олар белгілі бір ауруға шалдыққан кезде немесе иммунитетті қалыптастыру кезінде уыт қайтарғылар түзеді.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: antitoksin 3. Қырғыз: Антитоксиндер 4. Өзбек: antitoksinlari 5. Түрік: antitoksin 6. Ағылшын: antitoxin – уыт қайтарғы, уға қарсы 7. Испан: antitoxina 8. Неміс: Gegengift – уға қарсы, уыт қайтарғы 9. Француз: antitoxine – уыт қайтарғы</p>
339.	антростомия	антростомия	<p>1. – синусит кезінде жасалатын хирургиялық ота, мұндай ота кезінде инфекция түскен сұйыққа дренаж жасау үшін мұрын қуысының (синустарының) біреуі ашылады. 2. Өзөрбайжан: antrostomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: antrostomiya 5. Түрік: antrostomiya 6. Ағылшын: Anthropmia 7. Испан: antrostomiya 8. Неміс: antrostomiya 9. Француз: antrostomiya</p>
340.	антротомия	антротомия	<p>1. (грек. tome – «тілік, кесу») – іріңді экссудатты алып тастау және дренаждалған жараны грануляциялау мақсатында самай сүйегінің емізік тәрізді өсіндісінің, оның ішінде емізік тәрізді қуыстың ауа тасымалдайтын ұяшықтарын ашатын хирургиялық ота. 2. Өзөрбайжан: antrotomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: antrotomiya 5. Түрік: antrotomiya 6. Ағылшын: Anthotomy 7. Испан: antrotomiya 8. Неміс: antrotomiya 9. Француз: antrotomiya</p>
341.	антрумэктомия	антрумэктомия	<p>1. (еж. грек. ѱντρον – «үңгір» + грек. ektome – «кесу, тілу, жою») – асқазанның қалтқы бөлігін резекциялайтын хирургиялық ота. 2. Өзөрбайжан: antrumectomy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: antrumectomy 5. Түрік: antrumectomy 6. Ағылшын: Antrumectomy 7. Испан: antrumectomy 8. Неміс: antrumectomy 9. Француз: antrumectomy</p>
342.	анулопластика	анулопластика	<p>1. (anuloplastica; лат. anulus – «сақина» + грек. platike – «мүсіндеу») – жіктерін гофрлеу арқылы жүректің фиброзды сақинасының шеңберін</p>

			<p>азайтатын хирургиялық ота; айқын жүрек кеңеюі бар митральді тапшылық кезінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: anuloplastika</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anuloplastika</p> <p>5. Түрік: anuloplastika</p> <p>6. Ағылшын: Anuloplasty</p> <p>7. Испан: anuloplastika</p> <p>8. Неміс: anuloplastika</p> <p>9. Француз: anuloplastika</p>
343.	анус	артқы өтіс	<p>1. (лат. anus — «артқы өтіс») — жануардың немесе адамның асқорыту жолының ең соңында орналасқан саңылау. Ол организмнен экскременттерді шығару үшін, сондай-ақ ішті босатқанға дейін экскременттерді тік ішекте ұстап тұру үшін керек.</p> <p>2. Әзербайжан: göt</p> <p>3. Қырғыз: көтөн чучук</p> <p>4. Өзбек: anal teshigi</p> <p>5. Түрік: anüs</p> <p>6. Ағылшын: Anus</p> <p>7. Испан: ano</p> <p>8. Неміс: Anus</p> <p>9. Француз: anus</p>
344.	анэнцефалия	мисыздық	<p>1. (еж. грек. άν- — «жоқ» + ж. грек. ἐγκέφαλος — «бас миы») — жүктіліктің ерте кезеңінде қалыптасатын ұрықтың дамуы кезінде құрсақ ішінде болатын ақаулық және де бұл қоршаған ортаның зиянды факторларының, уытты заттардың немесе инфекцияның әсерімен байланысты; бас миы дамуының қатты ақауы – бас миындағы үлкен жартышарлардың, бас сүйекті біріктіріп тұратын сүйектің және жұмсақ тіндердің мүлдем немесе жартылай болмауы. Туа біткен көпфакторлы даму ақауы, бұл нәрестенің туу алдындағы даму тетіктерінің бұзылуы, жүктіліктің 21-28 күні аралығында нәрестенің жүйке түтікшесінің қалыптасуының (жүйке түтікшесінің алдыңғы нейросаңылауының жабылмауы) бұзылуы салдарынан орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: Anencephaly</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anensefali</p> <p>5. Түрік: anensefali</p> <p>6. Ағылшын: Anencephaly</p> <p>7. Испан: anencefalia</p> <p>8. Неміс: Anenzephalie</p> <p>9. Француз: anencéphalie</p>

345.	аортит	қолқа қабынуы	<p>1. (aortitis; грек. Aortē аорта + -itis) – әдетте, инфекция немесе аллергия салдарынан болатын чешқолқа қабырғасының қабынуы. Кейде қолқа қабынуына себебі белгісіз алғашқы қолқа мелионекрозы жатады. Қолқа қабынуының аллергиялық түрлерінің ішінде аутоиммунды, инфекциялық-аллергиялық және уытты-аллергиялық түрлері бар.</p> <p>2. Әзербайжан: aortitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aortitis</p> <p>5. Түрік: aortit</p> <p>6. Ағылшын: aortitis – қолқа қабынуы</p> <p>7. Испан: aortitis</p> <p>8. Неміс: Mesaortitis</p> <p>9. Француз: aortites</p>
346.	аортит сифилитический	мерездік аортит	<p>1. – солғын трепонем сияқты патогенді қоздырғыштың патогенді белсенділігі салдарынан адам организмінде асқынатын жедел инфекциялық ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: sifilitik aortitis</p> <p>3. Қырғыз: котон жара аортит</p> <p>4. Өзбек: Sifilitik aortitis</p> <p>5. Түрік: frengili aortit</p> <p>6. Ағылшын: Aortitis syphilitic</p> <p>7. Испан: aortitis sifilitica</p> <p>8. Неміс: syphilitisches Mesaortitis</p> <p>9. Француз: syphilitique aortites</p>
347.	аплазия	дамымаушылық	<p>1. (aplasia; грек. ἀ- — «жоқ» + грек. plasis – «қалыптасу, түзілу») – органдардың ұрық жағдайында жеткілікті түрде дамымауы, кемтарлыққа себеп болады.</p> <p>2. Әзербайжан: aplaziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aplazisi</p> <p>5. Түрік: aplasia</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia</p> <p>7. Испан: aplasia</p> <p>8. Неміс: aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie</p>
348.	аплазия легкого	өкпе дамымаушылығы	<p>1. (aplasia; грек. ἀ- — «жоқ» + грек. plasis – «қалыптасу, түзілу») – өкпенің болмауы – даму кезінде өте сирек кездесетін ауытқушылық, мұндай ауытқушылық кезінде бүкіл орган, оның ішінде тиісті негізгі бронх мүлдем болмайды. Өкпе дамымаушылығы – эмбриондық кезеңде тек қана тұйықталып бітетін негізгі бронх қана қалыптасады, ал оның тармақтары мен өкпе ұлпасы</p>

			<p>дамымайды.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ađsiyər aplaziya</p> <p>3. Қырғыз: өпкөсүндө Aplasia</p> <p>4. Өзбек: o'rka aplazisi</p> <p>5. Түрік: akciđer aplazisi</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia of the lung</p> <p>7. Испан: aplasia de pulmón</p> <p>8. Неміс: Lunge aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie du poumon</p>
349.	аплазия кожи	тері аплазиясы	<p>1. (aplasia; грек.ἀ- — «жоқ» + грек. plasis – «қалыптасу, түзілу») – контурлары анық, бір немесе бірнеше жара немесе тыртық түрінде болатын туа біткен дерматоз.</p> <p>2. Өзөрбайжан: dəri hüseyrə aplaziya</p> <p>3. Қырғыз: тери клеткасы аплазия</p> <p>4. Өзбек: teri hujayra aplazisi</p> <p>5. Түрік: cilt hücre aplazisi</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia of the skin</p> <p>7. Испан: aplasia de células de piel</p> <p>8. Неміс: Haut Zelle aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie cellulaire de la peau</p>
350.	аплазия почки	бүйрек аплазиясы, туа біткен бүйрексіздік	<p>1. (aplasia; грек.ἀ- — «жоқ» + грек. plasis – «қалыптасу, түзілу») – бір немесе екі бүйректің мүлдем болмауы. Бүйрек аплазиясы - казуистикалық сирек кездесетін ауру. Мұндай ауруға шалдығып туылған адамдар қайтыс болады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: böyrək aplaziya</p> <p>3. Қырғыз: бөйрөк аплазия</p> <p>4. Өзбек: buyrak aplazisi</p> <p>5. Түрік: böbrek aplasia</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia of the kidney</p> <p>7. Испан: aplasia renal</p> <p>8. Неміс: Nieren aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie rénale</p>
351.	апоневроз	апоневроз	<p>1. (еж. грек. ἄλο- — «жою немесе бөлу, аяқтау, қайтару немесе оралу, болдырмау, тоқтату, айналу мағынасын беретін сөзалды қосымшасы» + νεῦρον – «сіңір, тарамыс, жүйке») — тығыз коллагенді және эластикалық талшықтардан құралған кең сіңір пластинкасы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: aponeurosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aponeurosis</p> <p>5. Түрік: aponeurosis</p> <p>6. Ағылшын: aponeurosis – апоневроз</p> <p>7. Испан: aponeurosis</p> <p>8. Неміс: aponeurosis</p> <p>9. Француз: aponevrose</p>

352.	апоплексия	қан құйылу, қан кету	<p>1. (еж. грек. ἄλο- — «жою немесе бөлу, аяқтау, қайтару немесе оралу, болдырмау, тоқтату, айналу мағынасын беретін сөзалды қосымшасы» + лат. plexus – «өрім») – миға қан құйылу немесе ми тамырының бітелуі салдарынан кенеттен сал болып қалу.</p> <p>2. Әзербайжан: iflic</p> <p>3. Қырғыз: Далия бир</p> <p>4. Өзбек: shol</p> <p>5. Түрік: felç</p> <p>6. Ағылшын: apoplexy – қан құйылу, сал болу, инсульт, соққы, органның сал болуы, fit of apoplexy – қан құйылу, соққы</p> <p>7. Испан: apoplejía</p> <p>8. Неміс: Apoplexie – қан құйылу, қан құйылатын соққы, инсульт</p> <p>9. Француз: apoplexie</p>
353.	апоплексия яичника	анабезден қан кету	<p>1. (еж. грек. ἄλο- — «жою немесе бөлу, аяқтау, қайтару немесе оралу, болдырмау, тоқтату, айналу мағынасын беретін сөзалды қосымшасы» + лат. plexus – «өрім») – құрсақ қуысында қан кетумн, ауыртатын синдроммен қатар жүретін жұмыртқа тінінің кенеттен жарылуы (бүтіндіктің бұзылуы).</p> <p>2. Әзербайжан: yumurtalıq iflic</p> <p>3. Қырғыз: жумурткалардын калган Далия</p> <p>4. Өзбек: tuxumdon shol</p> <p>5. Түрік: yumurtalık felç</p> <p>6. Ағылшын: Apoplexy of the ovary</p> <p>7. Испан: apoplejía de ovario</p> <p>8. Неміс: ovarian Apoplexie</p> <p>9. Француз: apoplexie de l'ovaire</p>
354.	апоптоз	апоптоз	<p>1. (еж. грек. ἀπόπτωσης — «жапырақтардың қурап түсуі») — бағдарламаланатын жасушалардың жойылуын реттейтін процесс, нәтижесінде жасуша плазмалық мембранамен шектелген жеке апоптотикалық денелерге ыдырайды.</p> <p>2. Әзербайжан: apoptozis</p> <p>3. Қырғыз: апоптоз</p> <p>4. Өзбек: apoptoz</p> <p>5. Түрік: apoptoz</p> <p>6. Ағылшын: Apoptosis</p> <p>7. Испан: apoptosis</p> <p>8. Неміс: Apoptose</p> <p>9. Француз: apoptose</p>
355.	апофиз	апофиз	<p>1. (apophysis, PNA, BNA; грек. Αποφυσις – «өсінді») — эпифиз маңындағы сүйек өсіндісінің жеке сүйектенген ядросынан пайда болады. Апофиздің қызметі – бұлшық ет оған бекітіліп</p>

			<p>тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: Apophys</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: apophys</p> <p>5. Түрік: apofizi</p> <p>6. Ағылшын: apophys – апофиза, апофиз</p> <p>7. Испан: apófisis</p> <p>8. Неміс: apophys</p> <p>9. Француз: apophyse – апофиз</p>
356.	аппарат вестибулярный	кіреберістік құрылғы	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап» + лат. vestibulum — «алды») – омыртқалы жануарлар мен адамның дене қозғалысының кеңістігі мен бағытындағы бас пен дене жағдайының өзгерісін қабылдайтын орган; ішкі құлақ бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: vestibulyar aparat</p> <p>3. Қырғыз: параганглиондордун аппараты</p> <p>4. Өзбек: vestibulyar aparat</p> <p>5. Түрік: vestibüler aparat</p> <p>6. Ағылшын: Vestibular apparatus</p> <p>7. Испан: aparato vestibular</p> <p>8. Неміс: Vestibularapparat</p> <p>9. Француз: appareil vestibulaire</p>
357.	аппарат дыхательный	тыныстық құрылғы	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – тыныс алу органдарын агрессивтік сыртқы ортадан қорғауды, дем алған кезде таза ауа беруді, дем шығару өнімдерін бөлуді жүзеге асыратын құрылғы. Оның екі түрі болады:</p> <p>Сүзгілейтін тыныс алу аппараттары — Бұл санатты аппараттарда қоршаған ортаның ауасы сүзгілер жиынтығы арқылы өтеді, содан кейін дем алу органдарына беріледі. Сүзгілейтін тыныс алу аппаратының ең қарапайым түрі дәке таңбасы болып табылады. Ал ең белгілісі газға қарсы таңба болып табылады.</p> <p>Оқшаулағыш тыныс алу аппараттары — сүзгілейтіндермен салыстырғанда оқшаулағыш ТА атмосферамен байланысты емес, өйткені оттегінің немесе ауаның жеке қоры бар. Осының арқасында мұндай ТА-да оттегісіз атмосферада (мысалы, өрт болған жерде) немесе сұйық ортада (суда) жұмыс жүргізуге болады. Бұл аппараттар екі санатқа бөлінеді:</p> <p>Ашық цикл. Мұндай жағдайда дем шығару өнімдері атмосфераға бөлінеді (акваланг).</p> <p>Тұйық цикл. Дем алу барысында бөлінетін көмірқышқыл газды химиялық құрам сіңіреді, оттегімен байытады, дем алуға беріледі (ребризер).</p> <p>Ашық циклді аппараттарға қарағанда, мұндай</p>

			<p>жабдықтаудағы ықтимал жұмыс істеу уақыты бірнеше есе көбірек. Алайда мұндай аппараттарды пайдаланған және оған қызмет көрсеткен күрделі.</p> <p>2. Әзербайжан: tənəffüs aparatı</p> <p>3. Қырғыз: дем алуучу аппарат</p> <p>4. Өзбек: nafas apparati</p> <p>5. Түрік: solunum cihazı</p> <p>6. Ағылшын: Breathing apparatus</p> <p>7. Испан: un equipo de respiración</p> <p>8. Неміс: Sauerstoffgerät</p> <p>9. Француз: appareil respiratoire</p>
358.	аппарат искусственного дыхания	жасанды тыныстық құрылғы	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – медицинада науқастың немесе жаралы адамның тыныс алуына көмектесетін машина. Өмір сүруді қамтамасыз ететін аппараттар – ауаны қысыммен мәжбүрлі түрде үрлейтін вентилятор. Ауа пациенттің өкпесіне түтік арқылы беріледі. Қысым қайта-қайта өшеді, сол кезде дем шығады. Бокс респираторы («темір өкпе») қарама-қарсы принцип арқылы әрекет етеді: пациентті оның көкірек қуысы камера қабырғасына тиіп тұратындай етіп жатқызады, камерадағы қысым төмендейді, ал өкпе ауаны «сіңіреді». Содан кейін қысымды арттырады (бұл белгілі бір кезеңмен жүргізіледі), сол кезде пациент дем шығарады.</p> <p>2. Әзербайжан: respirator</p> <p>3. Қырғыз: тумшук кап</p> <p>4. Өзбек: respirator</p> <p>5. Түрік: solunum cihazı</p> <p>6. Ағылшын: Artificial respiration apparatus</p> <p>7. Испан: respirador</p> <p>8. Неміс: Respirator</p> <p>9. Француз: respirateur</p>
359.	аппарат искусственного кровообращения	жасанды қанайналымдық құрылғы	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – науқастың организміндегі немесе оқшауланған органдағы қан айналымының тиімді деңгейін қамтамасыз ететін құрылғы; жүрек пен өкпенің қызметін уақытша атқаруға арналған.</p> <p>2. Әзербайжан: ürək yardım cihaz</p> <p>3. Қырғыз: Жүрөк-жардам түзмөк</p> <p>4. Өзбек: yurak-yordam qurilma</p> <p>5. Түрік: Kalp-yardımcı cihaz</p> <p>6. Ағылшын: Cardiopulmonary bypass</p> <p>7. Испан: de asistencia cardiaca dispositivo</p> <p>8. Неміс: Herzunterstützungsvorrichtung</p> <p>9. Француз: assistance cardiaque dispositif</p>
360.	аппарат нервно-	нерв-бұлшық еттік құрылғы	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – бұл қозғалыс бірліктерінің жиынтығы. Әрбір қозғалыс</p>

	мышечный		<p>бірлігі мотонейрон, аксон және бұлшық ет талшықтарының жиынтығынан тұрады. Адамдардағы қозғалыс бірлігі өзгермейді.</p> <p>2. Әзербайжан: Neuro-əzələ sistemi</p> <p>3. Қырғыз: Нейро-төшү системасы</p> <p>4. Өзбек: neuro-mushak tizimi</p> <p>5. Түрік: nöro-kas sistemi</p> <p>6. Ағылшын: Neuromuscular device</p> <p>7. Испан: sistema neuro-muscular</p> <p>8. Неміс: neuro-muskuläre System</p> <p>9. Француз: système neuro-musculaire</p>
361.	аппараты компрессионно - дистракционные	қысу-созу құрылғылары	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») және лат. compressus — «қысу») – сүйек тінінің қалдығын ұзақ уақыт бекітіп тұруға, сондай-ақ оны қысуға («компрессиялауға») немесе созуға («дистракциялауға») арналған, яғни «сүйек арқылы остеосинтез» жасауға арналған медициналық аппарат. Аппарат жарақаттарды, аяқ сүйегінің сынған жерін, туа біткен сүйек тіні деформациясын емдеу үшін қолданылады. Сондай-ақ аяқты ұзарту және түзулеу үшін жасалатын антропометрлік (ортопедиялық) косметологиялардағы «эстетикалық» ота кезінде қолданылады. Аппарат сүйек тіні арқылы өтетін «біздерге» бекітілетін металл «сақина» болып табылады. Сақиналар күніне шамамен бір миллиметр жылдамдықпен бағытын ауыстыруға мүмкіндік беретін механикалық өзектермен байланысқан. Алғаш рет компрессионды-дистракциялық аппаратты кеңес хирургі Г. А. Илизаров ойлап тапқан.</p> <p>2. Әзербайжан: sıxılma-yaındırma cihazlar</p> <p>3. Қырғыз: кысуу-алаксытуу түзмөктөр</p> <p>4. Өзбек: siqish-ko'ngil ochish qurilmalar</p> <p>5. Түрік: kompresyon-distraksiyon aygitlari</p> <p>6. Ағылшын: Compression-distraction apparatuses</p> <p>7. Испан: Los dispositivos de compresión-distracción</p> <p>8. Неміс: Die kompressions Distraktionsvorrichtungen</p> <p>9. Француз: Les dispositifs de compression-distraction</p>
362.	аппарат опорно-двигательный	тірек-қимыл құрылғысы	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – сүйек-бұлшық ет жүйесі, адамның немесе жануардың денесіне тірек болатын және олардың кеңістікте қозғалуын, сондай-ақ денесі мен органдарының жеке бөліктерінің (басы, аяғы және т.б.) қозғалуын қамтамасыз ететін сүйек, буын, қосылыс, бұлшық ет, олардың жүйке түзілімдерінен тұратын бірыңғай кешен. Тірек-қимыл құрылғысы қызметінің біртұтастығы организмнің эмбриондық</p>

			<p>дамуы кезінде, склеротомдардың қатар қалануымен анықталады, әрі қарай сүйек жүйесі мен миотомдар, әрі қарай бұлшық ет түзіледі. Тірек-қимыл құрылғысының пассив бөлігі қаңқа болып табылады, қаңқа – дегеніміз ішкі органдарды бірқатар механикалық әсерлерден (мысалы, соққылардан) қорғайтын дененің мықты негізі. Қаңқа сүйектеріне көлденең жолақты (қаңқа) бұлшық еттер бекітіледі, олардың қызметін жүйке ұштары арқылы орталық жүйке жүйесі басқарады. Тірек-қимыл құрылғысының белсенді бөлігі – бұлшық еттер. Дене бұлшық еттері қызметінің келісілген қызметінің арқасында көптеген және әртүрлі қозғалыстар іске асады. Дененің негізі тұрған немесе отырған кезде, кеңістікте қозғалған (мысалы, жүрген, жүгірген, жүзген, еңбектеу, секіру) кезде, дененің жеке бөліктері қозғалған кезде бұлшық етке белсенді түрде күш түседі. Тірек-қимыл құрылғысының қандай да бір бөлігі ауырған немесе зақымданған кезде организмнің динамикасы мен статикасы бұзылады, бүкіл тірек-қимыл құрылғысы, көбіне ішкі органдары зақымданады. Аяқтың біреуі қысқа болса, омыртқа қисаяды, соның салдарынан омыртқа жасушасы да деформацияланып, тыныс алу органдарының ауруы мен қан айналымын асқынуы мүмкін.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: maşın lokomotiv 3. Қырғыз: машина стили 4. Өзбек: mashina lokomotiv 5. Түрік: makine lokomotif 6. Ағылшын: Musculoskeletal system 7. Испан: locomotora de la máquina 8. Неміс: Maschine Lokomotive 9. Француз: locomotive machine
363.	аппаратура медицинская	медициналық аппаратура	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап» және лат. medicina «medicina – «дәрігерлік ғылым, медицина») – ауруға диагностика жасау үшін, оны емдеу үшін, сондай-ақ науқас пациенттерге күтім жасауға бағытталған әртүрлі шараларды жүзеге асыру үшін қолданылатын арнайы техникалық құрылғылардың көптеген спектрі. 2. Әзербайжан: tibbi avadanlıq 3. Қырғыз: медициналық жабдуулар 4. Өзбек: tibbiy uskunalar 5. Түрік: tibbi malzeme 6. Ағылшын: Medical equipment 7. Испан: equipos médicos 8. Неміс: medizinische Geräte

364.	аппаратура наркозная	наркоздық аппаратура	<p>9. Француз: équipements médicaux</p> <p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап» және еж.-грек. νάρκωσις – «тен айырылып қалушылық») - жалпы анестезияны қамтамасыз етуге арналған медициналық жабдық. Наркоз аппаратын анестезияны қамтамасыз етуге арналған жүйе деп атауға болады. Егер алғашқы наркоз аппараттарының қызметі – ингаляциялық анестетиктердің қоспасын және өмір сүруді қамтамасыз ететін газдарды пациентке беру болса, кейінгі жүлделер газ тәрізді және сұйық ингаляциялық анестетиктер мен оттегіні беруін, сондай-ақ өмірлік көрсеткіштердің кешенді мониторингін (тыныс алу жолдарындағы қысым, оттегі ағысы мен концентрациясы) және пациент өкпесінің автоматты жасанды вентиляциясын қамтамасыз ете алады.</p> <p>2. Әзербайжан: keyidici avadanlıq</p> <p>3. Қырғыз: анестезиологиялык жабдуулар</p> <p>4. Өзбек: anestetik uskunalar</p> <p>5. Түрік: anestezi ekipman</p> <p>6. Ағылшын: Anesthetic equipment</p> <p>7. Испан: equipos de anestesia</p> <p>8. Неміс: Anästhesiegeräte</p> <p>9. Француз: matériel d'anesthésie</p>
365.	аппаратура рентгеновская	рентгендік аппаратура	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») - рентген сәулелерін медицинада қолдануға арналған медициналық жалпы жабдық. Рентгендік аппаратура рентген арқылы диагностика жасауға және рентген арқылы емдеуге арналған. Оған рентген сәулесі бар жоғары вольтті қуат беру құрылғысы, сәуле бергішті бекітуге және ауыстыруға, зерттеу немесе емдеу нысаны мен рентген сәулесін қабылдағышты орналастыруға арналған құрылғы жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: X-ray avadanlıq</p> <p>3. Қырғыз: Рентген жабдуулар</p> <p>4. Өзбек: X-ray uskunalar</p> <p>5. Түрік: Röntgen cihazı</p> <p>6. Ағылшын: X-ray equipment</p> <p>7. Испан: equipo de rayos X</p> <p>8. Неміс: Röntgengeräte</p> <p>9. Француз: appareils à rayons X</p>
366.	аппаратура физиотерапевтическая	физиотерапиялық аппаратура	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап» және грек. physis – «табиғат, табиғат қасиеттер» + еж. грек. θεραπευτής — қадірлеуші, табынушы, қызмет етуші (дни)) - адамның организміне емдеу мақсатында қолданылатын механикалық,</p>

			<p>радиациялық, магниттік және электрлік әсері бар аппараттар мен құрылғылар кешені.</p> <p>Физиотерапиялық аппаратураға сынап-кварц шамдары, соллюкс шамдары, гальвандауға арналған аппараттар, аспаптар (кернеуі төмен тұрақты ток, жиілігі 10 – 100 Гц импульсті ток қолданылады), ӨЖЖ аспаптар (работающие на частоте 39 МГц) және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: fizioterapiya avadanlıq</p> <p>3. Қырғыз: дене тарбия жабдуулары</p> <p>4. Өзбек: fizioterapiya uskunalari</p> <p>5. Түрік: fizyoterapi ekipmanlari</p> <p>6. Ағылшын: Physiotherapeutic equipment</p> <p>7. Испан: equipos de fisioterapia</p> <p>8. Неміс: Physiotherapiegeräte</p> <p>9. Француз: matériel de physiothérapie</p>
367.	аппендикулярный абсцесс	соқырішектік іріңдік	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – соқырішектік іріңдік қарын ішперде қуысында немесе ішастар арты жасушасында орналасады және жедел соқырішектің қабынуы салдарынан орын алады. Орналасатын жері — көбіне оң жақтағы мықын тұсы, кейде – кіші жамбас немесе ретробүйендік аймақ. Жиілігі — соқырішектік инфильтраттың 14-19%-ы. Басым көпшілігі әйел жыныстыларда кездеседі, өйткені әйелдер ауыру синдромын ішкі жыныстық органдардағы өзгерістермен байланыстырып, хирургке бармайды.</p> <p>2. Әзербайжан: appendiks absesi</p> <p>3. Қырғыз: аппендиккулярный ириьк</p> <p>4. Өзбек: appendikulyar chirqon</p> <p>5. Түрік: arandisit apse</p> <p>6. Ағылшын: Appendicular abscess</p> <p>7. Испан: absceso apendicular</p> <p>8. Неміс: Appendix Abszess</p> <p>9. Француз: abcès appendiculaire</p>
368.	аппендикулярный инфильтрат	соқырішектік сіңбелену	<p>1. (лат. in «в» + лат. filtratus – «сүзгілеу») – аралық кезеңдегі (3-5 күн) жедел аппендициттің асқыну түрінің бірі. Бір-бірімен тығыз байланысқан конгломерат, соқырішектің өзін қоса алғанда, қабыну салдарынан өзгерген тіндер, сондай-ақ соқырішек, аш ішек, іш май сияқты оның айналасындағы түзілімдер бар.</p> <p>2. Әзербайжан: appendicular sizib</p> <p>3. Қырғыз: аппендикулярный кирерин</p> <p>4. Өзбек: appendikulyar infiltrat</p> <p>5. Түрік: appendicular infiltrasyon</p> <p>6. Ағылшын: Appendicular infiltration</p> <p>7. Испан: infiltrado apendicular</p>

			8. Неміс: appendicular infiltrieren 9. Француз: infiltrat appendiculaire
369.	аппендикулярный перитонит	соқырішектік перитонит	1. Перитонит — ауқымды, сондай-ақ жалпы симптомдармен қатар жүретін ішперденің қабынуы. 2. Әзербайжан: appendicular peritonit 3. Қырғыз: аппендиклярлык перитонит 4. Өзбек: appendikulyar peritonit 5. Түрік: appendicular peritonit 6. Ағылшын: Appendicular peritonitis 7. Испан: peritonitis apendicular 8. Неміс: appendicular Peritonitis 9. Француз: péritonite appendiculaire
370.	аппендицит гангренозный	шіріктік соқырішек	1. (лат. appendix – «қосымша; қосалқы, үстеме» және грек. gaggraina – «күйдіруші жара») – шіріктік соқырішек аурудың жедел іріңді формасының соңғы кезеңі болып табылады. Бұл соқырішек қабырғасындағы некроздың асқынуымен сипатталады. Бұл кезең науқас үшін өте қауіпті, өйткені өсінді қабырғасы жарылып, ірің ішпердеге түсуі мүмкін. Аурудың бұл кезеңінің симптоматикасы басқаларынан өзгеше, өйткені маманға тезірек жүгіну керек. 2. Әзербайжан: qanqren appendisit 3. Қырғыз: жара сыяктуу тез жайыла турган ичеги 4. Өзбек: gangrenoz appenditsit 5. Түрік: kangrenli apandisit 6. Ағылшын: Appendicitis gangrenous 7. Испан: apendicitis gangrenosa 8. Неміс: brandige Appendizitis 9. Француз: appendicite gangreneuse
371.	аппендицит острый	жіті соқырішек	1. (лат. appendix – «қосымша; қосалқы, үстеме») – әртүрлі факторлардың әсерінен адам организмі мен микробтар арасындағы биологиялық арақатынастардың өзгеруі салдарынан асқынатын, спецификалық емес құрт тәрізді өсіндінің ауқымды қабынатын ауруы. Дереу хирургиялық емдеуді қажет етеді. 2. Әзербайжан: kəskin appendisit 3. Қырғыз: курч ичеги 4. Өзбек: o'tkir appenditsit 5. Түрік: akut apandisit 6. Ағылшын: Appendicitis acute 7. Испан: apendicitis aguda 8. Неміс: akute Appendizitis 9. Француз: appendicite aiguë
372.	аппендицит перфоративный	жарылған соқырішек	1. (лат. appendix – «қосымша; қосалқы, үстеме») – деструктивті соқырішек кезінде соқырішек

			<p>қабырғасы тіндері бұзылып, жарылады.</p> <p>2. Өзербайжан: ruptured appendisit</p> <p>3. Қырғыз: омурткасына ичеги</p> <p>4. Өзбек: Yorilgan appenditsit</p> <p>5. Түрік: rüptüre arandisit</p> <p>6. Ағылшын: Appendicitis perforated</p> <p>7. Испан: apendicitis perforada</p> <p>8. Неміс: geplatzten Blinddarm</p> <p>9. Француз: appendicite rupture</p>
373.	аппендицит хронический	созылмалы соқырішек	<p>1. (лат. appendix – «қосымша; қосалқы, үстеме» және еж. грек. χρονικός – «уақытша») – пецификалық емес сипаттағы құрт тәрізді өсіндінің бірінші немесе екінші созылмалы қабыну өзгерістері орын алған, белгілі бір клиникалық картинасы бар ауру.</p> <p>2. Өзербайжан: l'appendicite chronique</p> <p>3. Қырғыз: өнөкөт ичеги</p> <p>4. Өзбек: surunkali appenditsit</p> <p>5. Түрік: kronik arandisit</p> <p>6. Ағылшын: Appendicitis chronic</p> <p>7. Испан: apendicitis crónica</p> <p>8. Неміс: chronische Appendizitis</p> <p>9. Француз: l'appendicite chronique</p>
374.	аптека	дәріхана	<p>1. (еж. грек. ἀποθήκη — ақамба, қоймаө) — дәрілік құралдарды өндірумен, бөліп салумен, талдаумен және сатумен айналысатын денсаулық сақтау жүйесінің ерекше маманданған ұйымы. Дәріхана дәстүрлі түрде денсаулық сақтау мекемесі ретінде қарастырылады, ал оның қызметі «халыққа фармацевтикалық көмек көрсету» ретінде құрылады. Фармацевтикалық көмекке едәуір тиімді, қауіпсіз және үнемді емдеу мақсатында дәрігер мен пациенттің кеңес беру рәсімі жатады.</p> <p>2. Өзербайжан: farmasiya</p> <p>3. Қырғыз: фармация</p> <p>4. Өзбек: dorixona</p> <p>5. Түрік: eczane</p> <p>6. Ағылшын: pharmacy – дәріхана, фармация, drugstore – дәріхана, дәріхана дүкені chemist's shop– дәріхана, apothecary – дәріханашы, дәріхана, фармацевт, dispensary – диспансер, амбулатория, дәріхана</p> <p>7. Испан: farmacia</p> <p>8. Неміс: Apotheke – дәріхана, дәрі қобдишасы, der Drogerie – дәріхана</p> <p>9. Француз: pharmacie – дәріхана, фармация, дәріханашы мамандығы, la droguerie – дәріхана</p>

375.	аптека дежурная	кезекші дәріхана	<p>1. (еж. грек. ἀποθήκη — ақамба, қоймаә) — бұл тәулік бойы жұмыс істейтін дәріхана. Егер сізге қандай да бір дәрі керек болып, ал әдеттегі дәріханалардың жұмыс күні аяқталса, кезекші дәріхана өте ыңғайлы.</p> <p>2. Әзербайжан: növbətçi əsxaхana</p> <p>3. Қырғыз: күзөттө аптека</p> <p>4. Өзбек: navbatchi dorixona</p> <p>5. Түрік: nöbetçi eczane</p> <p>6. Ағылшын: Pharmacy attendant</p> <p>7. Испан: farmacia de guardia</p> <p>8. Неміс: Apotheke im Dienst</p> <p>9. Француз: pharmacie de garde</p>
376.	аптекарь	дәріханашы	<p>1. (нем. Apotheker) — дәрілер саласындағы маман, қазіргі заманауи атауы — фармацевт.</p> <p>2. Әзербайжан: əsxaсı</p> <p>3. Қырғыз: дабагери</p> <p>4. Өзбек: dorixona</p> <p>5. Түрік: eczacı</p> <p>6. Ағылшын: Apothecary – дәріханашы, дәріхана, фармацевт, druggist – дәріханашы, фармацевт, chemist – химик, дәріханашы</p> <p>7. Испан: boticario</p> <p>8. Неміс: Apotheker – дәріханашы, фармацевт</p> <p>9. Француз: apothicaire – дәріханашы, фармацевт, le apothicaire – дәріханашы</p>
377.	ареолит	емшекүшы жаны қабынуы	<p>1. (areolitis; анат. Areola mammae – «емшек ұшы айналасындағы шеңбер» + -ит) емшек ұшы айналасындағы сүт безінің қабынуы; маститтің түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: areola</p> <p>3. Қырғыз: Ареола</p> <p>4. Өзбек: boshi</p> <p>5. Түрік: areola</p> <p>6. Ағылшын: Areolite</p> <p>7. Испан: areola</p> <p>8. Неміс: Warzenhof</p> <p>9. Француз: aréole</p>
378.	арефлексия	арефлексия, рефлекс болмаушылық	<p>1. (грек.ἀ- — «жоқ» + лат. reflexio – «жымқыру») – рефлекс доғасы бүтіндігінің бұзылуымен, жүйке жүйесінің жоғарғы бөліктерінің тежегіш әсерімен түсіндіруге болатын бір немесе бірнеше рефлектің болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: arefleksiya</p> <p>3. Қырғыз: arefleksiya</p> <p>4. Өзбек: arefleksiya</p> <p>5. Түрік: arefleksiya</p> <p>6. Ағылшын: Areflexion</p>

			<p>7. Испан: arefleksiya 8. Неміс: arefleksiya 9. Француз: arefleksiya</p>
379.	аритмия сердца	жүрек ырғақсыздығы	<p>1. (грек. 'α'ρ'ρυθμία — «келістіре алмаушылық») – жүрек ырғағының бұзылуы немесе жүрек ырғақсыздығы жүректің жиырылуына әсер ететін электр импульстері дұрыс істемеген жағдайда орын алып, жүректің жылдам немесе баяу немесе тұрақсыз әрі ырғақсыз соғуына әсер етеді. 2. Әзербайжан: ürək aritmiya 3. Қырғыз: жүрөк аритмиянын 4. Өзбек: yurak aritmiya 5. Түрік: kalp ritim bozukluğu 6. Ағылшын: Heart arrhythmia 7. Испан: arritmia cardíaca 8. Неміс: Herzhrythmusstörungen 9. Француз: arythmie cardiaque</p>
380.	аритмия синусовая	синустық ырғақсыздық	<p>1. (грек. 'α'ρ'ρυθμία — «келістіре алмаушылық» және лат. sinus – «бүгіліс, синус») – жүрек ырғағының бұзылуы, мұндай бұзылу кезінде жүрек жиырылысының үйлесімділігі (жүрек камерасының (бөліктерінің) дұрыс әрі жүйелі жиырылуы) сақталған жағдайда олардың (жиырылу тең уақыт аралығы арқылы өтпейді) ырғағының бұзылуы. 2. Әзербайжан: sinus aritmiya 3. Қырғыз: синус аритмиянын 4. Өзбек: bo'shliq aritmiya 5. Түрік: sinüs aritmisi 6. Ағылшын: Sinus arrhythmia 7. Испан: arritmia sinusal 8. Неміс: Sinusarrhythmie 9. Француз: arythmie sinusale</p>
381.	артериальная гипертензия	артериялық гипертензия	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» және еж. грек. ὑψέρ — «жоғары» + еж. грек. τόνος — «көтерілу») — артериялық қысымның 140/90 сын. бағ. мм және одан да жоғары болып тұрақты түрде көтерілуі. Эссенциалдық гипертензия (гипертониялық ауру) гипертензия жағдайының 90-95 %-ын құрайды. 2. Әзербайжан: arterial hipertoniya 3. Қырғыз: артериялық гипертензия 4. Өзбек: arterial gipertenziya 5. Түрік: arteriyel hipertansiyon 6. Ағылшын: arterial hypertension 7. Испан: hipertensión arterial 8. Неміс: arterielle Hypertonie 9. Француз: l'hypertension artérielle</p>
382.	артериальное	артериялық	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия») –</p>

	давление	қысым	<p>артерия өлшенетін қан қысымы. Қысым тамыр жүйесіне қан айдайтын жүрек жұмысының және тамырлардың кедергісі салдарынан туындайды. Артериядағы, көктамыр мен капиллярдағы қан қысымының шамасы әртүрлі және организмнің функционалды жағдайы көрсеткіштерінің бірі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: arterial təzyiq</p> <p>3. Қырғыз: артерия басымы</p> <p>4. Өзбек: arterial bosim</p> <p>5. Түрік: arter basıncı</p> <p>6. Ағылшын: arterial pressure – қайнаунүктесі, артериалдықсым, Британдықфарма копея, қайнаутемпературасы</p> <p>7. Испан: presión arterial</p> <p>8. Неміс: arterieller Druck</p> <p>9. Француз: la pression artérielle</p>
383.	артериальный проток	артериялық түтік	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия») – түтік, эмбриондарда құрғақ омыртқалы өкпе өзегінің қолқамен байланысқан, 6-шы артериялық доғаның жоғарғы бөлігі.</p> <p>Бала туылғаннан кейін өседі де, қан өтпейтін артериялық байламға айналады. Артериялық түтік арқылы көктамырдағы қан қолқаның таза (артериялық) қанымен араласады. Кей жағдайларда артериялық түтік өспейді, бірақ туа біткен жүрек ақауы, яғни ашық артериялық түтік пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: ductus arteriyasının</p> <p>3. Қырғыз: суу каналына</p> <p>4. Өзбек: Ductus Arteriosus</p> <p>5. Түрік: duktus arteriosus</p> <p>6. Ағылшын: Arterial duct</p> <p>7. Испан: ductus arterioso</p> <p>8. Неміс: Ductus arteriosus</p> <p>9. Француз: arteriosus ductus</p>
384.	артериальный пульс	артериялық тамырсоғыс	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» және орта.-лат. pulsus (vēnārum) – «тамыр соғысы») Артериялық тамырсоғыс дегеніміз – систолы аралығындағы қысымның артуы арқылы түсіндірілетін артерия қабырғасының ырғақты ауытқуы. Артерияның тамырсоғысын кәріжілік (a. Radialis), самай (a. Temporalis), табанның сыртқы артериясы (a. Dorsalis pedis) және т.б. кез келген артерияны ұстап көру арқылы оңай анықтауға болады.</p> <p>2. Әзербайжан: arterial nəbz</p> <p>3. Қырғыз: артериялық кагуусу</p> <p>4. Өзбек: arterial puls</p>

			<p>5. Түрік: arteryel darbe 6. Ағылшын: Arterial pulse 7. Испан: pulso arterial 8. Неміс: arterieller Puls 9. Француз: pouls artériel</p>
385.	артериит	артериит	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» + -ит) – инфекция немесе аутоиммунды реакция нәтижесінде артерия қабырғаларының қабынуы. Артериит – бұл толық зерттелмеген бұзылулар кешені. Осы ауруға шалдыққан организм жүйесіне негізделген артерииттердің бірнеше түрін бөліп көрсетуге болады. Артерииттің асқынуы тромбоз болып табылады, бұл өлімге апарып соғады. Артериит және флебит васкулит формасының бір түрі болып табылады. 2. Әзербайжан: arteriti 3. Қырғыз: артериит 4. Өзбек: arterit 5. Түрік: arterit 6. Ағылшын: arteritis – артериит 7. Испан: arteritis 8. Неміс: Arteriitis 9. Француз: artérite</p>
386.	артерио-венозный анастомоз	артерия-веналық анастомоз	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» + лат. venosus – «күретамыр, желілі» және грек. anastomosis – «сыңылау, шығу») – капиллярлардан тыс, аумақтық перифериялық қан ағысын реттеу қызметін атқаратын артериялық арнаны күретамырмен байланыстыратын қантамырлар. Артерия-веналық анастомоз транскапиллярлы қан ағысының жолдарымен салыстырғанда едәуір қысқа болғандықтан, оларды шунт деп атайды. 2. Әзербайжан: arterio-venoz anastomoz 3. Қырғыз: Тамыр-тамыр анастомоз 4. Өзбек: arterio-venoz anastomoz 5. Түрік: arteriyo-venöz anastomoz 6. Ағылшын: Arterio-venous anastomosis 7. Испан: anastomosis arterio-venosa 8. Неміс: arteriovenöse Anastomose 9. Француз: anastomose artério-veineuse</p>
387.	артериализация миокарда	миокардтың артериялануы	<p>1. (еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» және грек. mys (myos) – «бұлшық ет» + грек. kardia – «жүрек») – миокардтың қанмен жабдықталуын жақсартатын хирургиялық әдістердің жалпы атауы. 2. Әзербайжан: miokard arterialization 3. Қырғыз: миокарддын артериализация 4. Өзбек: miokard arterialization 5. Түрік: miyokardiyal damarlaştırma</p>

			<p>6. Ағылшын: Arterialization of the myocardium 7. Испан: arterialization infarto 8. Неміс: myokardiale Arterialisaton 9. Француз: artériatisation du myocarde</p>
388.	артериопластик а	артериопластик а	<p>1. (грек. «árthron» — буын + plastike — «мүсіндеу, пластика») — буын қызметін қалпына келтіретін ота. Буынның ұштарын ажырату артропластикасы, жаңа буынның беткі қабатын модельдеу және олардың арасына науқастың тінінен (тері, шандыр) төсеме салу кезінде қолданылады. 2. Әзербайжан: arterioplasty 3. Қырғыз: 4. Өзбек: arterioplasty 5. Түрік: arterioplastiden 6. Ағылшын: Arterioplasty 7. Испан: arterioplastia 8. Неміс: Arterienplastik 9. Француз: artérioplastie</p>
389.	артериосклероз	артериосклероз	<p>1. (грек. Athéra – «быламық» + грек. sklérōsis – «қату») — липидті және ақуыз алмасуының бұзылуы салдарынан орын алатын, қантамырлар саңылауында холестерин және липопротеидтердің кейбір қалдықтары жиналатын, эластикалық және бұлшық ет-эластикалық типті созылмалы артерия ауруы. Қалдықтар атероматозды түйіндік түрінде қалыптасады. Кейін оларда біріктіргіш тіннің (склероздың) өсуі және қантамыр қабырғаларының кальцинозы саңылауды деформациялап, тіпті, бітелуге (тамырды бітеу) дейін тарылтады. Атеросклерозды Менкеберг артериосклерозынан ажырата білген жөн, бұл артерияның склероздық зақымдануының басқа түрі, мұндай зақымдану кезінде кальций тұздары артерияның орташа қабығында жиналады. Жүрек тамырының атеросклерозы ишемиялық жүрек ауруының асқынуына әкеп соғады. 2. Әзербайжан: arterioskleroz 3. Қырғыз: атеросклероз 4. Өзбек: arterioskleroz 5. Түрік: arterioskleroz 6. Ағылшын: arteriosclerosis – артериосклероз 7. Испан: arteriosclerosis 8. Неміс: Arteriosklerose – артериосклероз 9. Француз: artériosclérose – артериосклероз</p>
390.	артериосклероз облитерирующ ий	тығындалушы артериосклероз	<p>1. (грек. Athéra – «быламық» + грек. sklérōsis – «қату») — тамыр хирургиясындағы мәселелердің бірі – аяқ тамырларының стенозды ауруларын, аяқтың дистальді аймағындағы трофиялық</p>

			<p>бұзылушылықтарды емдеу. Мұндай патологиясы бар науқастар саны азаймай тұр, өйткені емдеудің тиімділігі төмен.</p> <p>Артерия ауруы кезінде оның саңылауы толық бітелгенше тарылып, қан ағысы бұзылады. Жағдайлардың үштен бір бөлігінде қолқа және мықын артериясы зақымданады, жағдайлардың екіден үш бөлігінде сан-тізе сегменті зақымданады. Бұл ауру 40 жастан асқанда басталады. Бұл гипертониялық ауру, семіздік, жүрек қантамырлары мен бас миының атеросклерозы, қант диабетімен қатар жүреді.</p> <p>Науқастардан ұстамалы қисаю (балтыр бұлшық еттері, сан бұлшық еттері, жамбас бұлшық еттері ауырады, жүрген кезде ауру күшейе түседі) белгісі байқалады, тез шаршайды. Пациентті қараған кезде бұлшық еттің әлсіз дамуы, терінің солғындығы, түк қабатының болмауы, аяқтың тоңуы, жамбас артериясында тамырсоғысының баяулығы немесе болмауы байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: damar sәrtliyi obliterans 3. Қырғыз: атеросклероз өчүргүлө 4. Өзбек: arteroskleroz obliterans 5. Түрік: arterioskleroz obliterans 6. Ағылшын: Obliterating arteriosclerosis 7. Испан: arteriosclerosis obliterante 8. Неміс: Arteriosklerose obliterans 9. Француз: artérioscлérose oblitérante</p>
391.	артериэктазия	артериоэктазия , артерия кеңею	<p>1. (arteriectasia; еж. грек. ἀρτηρία – «кенірдек, артерия» + грек. Ektasis – «кеңею») Ұсақ және орташа калибрлі артерия саңылауының диффузиялық, ұзын болып кеңеюі, алайда олардың қабырғаларының құрылымы өзгермейді.</p> <p>2. Әзербайжан: arteriectasia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: arteriectasia 5. Түрік: arteriectasia 6. Ағылшын: Arterectasia 7. Испан: arteriectasia 8. Неміс: arteriectasia 9. Француз: arteriectasia</p>
392.	артерия бедренная	сан артериясы	<p>1. (лат. arteria femoralis) — аяқ, атап айтқанда, сан аймағын қанмен қамтамасыз ететін ірі қантамыр. Сыртқы мықын артериясының жалғасы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bud arteriyası 3. Қырғыз: бир кыялдардан артериясы 4. Өзбек: son arteriyasi</p>

			<p>5. Түрік: femoral arter 6. Ағылшын: Artery femur 7. Испан: arteria femoral 8. Неміс: Femoralarterie 9. Француз: artère fémorale</p>
393.	артериотомия	Артерия кесу	<p>1. (грек. arteria – «артерия» және tome – «ажырау») – артерия саңылауын хирургиялық жолмен ашу. Бұл емшара артеография немесе жүреке катетер салу, қолқа-коронарлы шунттау кезіндегі диагностикалық зерттеу барысында жасалады. Кейде артерия кесу эмболды алып тастау үшін де қолданылады. 2. Әзербайжан: arteriotomy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: arteriyotomi 5. Түрік: arteriyotomi 6. Ағылшын: Arteriotomy 7. Испан: arteriotomía 8. Неміс: Arteriotomie 9. Француз: artériotomie</p>
394.	артикулятор	артикулятор	<p>1. (лат. articulo, articulatum – «бөлшектеу, бөлшектеп айт») – бұл төменгі жақ қозғалысы мен қабақ қозғалысын имитациялауға, шайнау қызметі кезінде тістің окклюзионды түйісуін іске асыруға арналған механикалық аспап. 2. Әзербайжан: articulator 3. Қырғыз: 4. Өзбек: artikülatöre 5. Түрік: articulator 6. Ағылшын: Articulator 7. Испан: articulador 8. Неміс: Artikulator 9. Француз: articulateur</p>
395.	артикуляция зубов	тістер артикуляциясы	<p>1. (лат. articulo, articulatum – «бөлшектеу, бөлшектеп айт») – 1) Шайнау бұлшық еттерінің көмегімен іске асатын төменгі жақтың жоғарғы жаққа қатысты әртүрлі күйі және қозғалуы. 2. Әзербайжан: diş diksiya 3. Қырғыз: стоматологиялық лимитед 4. Өзбек: tish artikulatsiya 5. Түрік: diş artikülasyon 6. Ағылшын: Articulation of teeth 7. Испан: articulación dental 8. Неміс: Zahnartikulations 9. Француз: articulation dentaire</p>
396.	артроцентез	буынтесушілік	<p>1. – бұл буынды инемен тесу емшарасы. Буынтесушілік дұрыс орындалған және буында жалқық болған жағдайда жалқықты зерттеу үшін алуға болады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: artrotsentez</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: artrotsentez</p> <p>5. Түрік: artrotsentez</p> <p>6. Ағылшын: Arthrocentesis</p> <p>7. Испан: artrotsentez</p> <p>8. Неміс: artrotsentez</p> <p>9. Француз: artrotsentez</p>
397.	асинергия	әрекетсіздік	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + еж. грек. Συnergyia, еж. грек. Συν — «бірге», еж. грек. Εργία — «әсер ететін, әсер») — үйлесімді қозғалыстар жасау қабілетінің бұзылуы. Әрекетсіздік мишық зақымдануының белгісі болып табылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: hyposynergia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: hyposynergia</p> <p>5. Түрік: hyposynergia</p> <p>6. Ағылшын: Asynergy</p> <p>7. Испан: hyposynergia</p> <p>8. Неміс: hyposynergia</p> <p>9. Француз: hyposynergia</p>
398.	асистолия	жүрек тоқтауы	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ», «емес» + грек. systole – «қысқарту») — биоэлектрлік белсенділік жоғалатын жүрек қызметінің тоқтауы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: asystole</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ASISTOLI</p> <p>5. Түрік: asistoli</p> <p>6. Ағылшын: Asystole</p> <p>7. Испан: asistolia</p> <p>8. Неміс: Asystolie</p> <p>9. Француз: asystolie</p>
399.	аспирация	аспирация	<p>1. (лат. aspiratio – «иіскеу») — қысымның төмен болуы салдарынан орын алатын «сору» әсері. Мысалы, естен танып қалған жағдайда асқазан ішіндегісі тыныс алу жолдарына аспирацияланады, бұл ателектазға немесе аспирациялық пневмонияға әкеп соғады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: arzu</p> <p>3. Қырғыз: умтулуу</p> <p>4. Өзбек: intilish</p> <p>5. Түрік: özlem</p> <p>6. Ағылшын: aspiration – ұмтылу, аспирация, талшыну, тілек, қырылдаған дыбыс, қатты қалау, inhalation – дем шығару, ингаляция, дем алу, аспирация</p> <p>7. Испан: aspiración</p>

			<p>8. Неміс: Aspiration – аспирация, der Behauchung – қырылдақ дыбыс, аспирация, die Absaugung – аспирация, сору, сору</p> <p>9. Француз: aspiration</p>
400.	аспления	көкбауыр жоқтығы	<p>1. (asplenia; еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + + грек. Splen – «көкбауыр») – дамудағы ауытқушылық, көкбауырдың болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: aspleniya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: asplenia</p> <p>5. Түрік: aspleni</p> <p>6. Ағылшын: Aspiration</p> <p>7. Испан: asplenia</p> <p>8. Неміс: asplenia</p> <p>9. Француз: asplénie</p>
401.	ассенизация	қоқыстан тазарту	<p>1. (фр. Assainissement — «сауығу») — коммуналды қызмет саласы, қаладағы кірді тазалау, стационарлы қоймаларды (кәрізден өзгеше) сорып алу және науаларды кәдеге жарату. Ассенизатор — қоқыстан тазарту жүйесінің қызметкері немесе осы мақсатта қолданылатын цистерна-сорғы көлік.</p> <p>2. Әзербайжан: tullantıların toplanması</p> <p>3. Қырғыз: таштандыларды чогултуу</p> <p>4. Өзбек: chiqindilarni yig'ish</p> <p>5. Түрік: atik toplama</p> <p>6. Ағылшын: Sewage</p> <p>7. Испан: recogida de residuos</p> <p>8. Неміс: Abfallsammlung</p> <p>9. Француз: la collecte des déchets</p>
402.	астазия-абазия	тік жүре алмау	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Stasis – «тұру» + еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. basis – қозғалу) – науқастың жатқан қалыпта барлық қозғалысы сақталса да, тұру және жүру қабілетінің, аяқтағы бұлшық ет күшінің жоғалуынан тұратын қозғалыс бұзылуларының синдромы.</p> <p>2. Әзербайжан: astasia-abasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astasia-abasia</p> <p>5. Түрік: astasia-abasia</p> <p>6. Ағылшын: Astasia-abasia</p> <p>7. Испан: astasia-abasia</p> <p>8. Неміс: Astasie-abasia</p> <p>9. Француз: astasie-abasie</p>
403.	астенический синдром	әлсіздік синдромы	<p>1. (грек. ασθένεια – «күшсіздік, әлсіздік») – бұл бас миы және басқа да органдар мен жүйелер ауруына</p>

			<p>(жүрек-қантамыр, асқазан-ішек) байланысты орын алатын әлсіздік, жұмыс істеу қабілетінің төмендеуі және эмоционалды бұзылулар (көбіне – көңіл-күйдің болмауы, алайда ашушандық, қызбалық болуы да мүмкін) арқылы сипатталатын жай-күй.</p> <p>2. Әзербайжан: astenik sindrom</p> <p>3. Қырғыз: астеникалық синдрому</p> <p>4. Өзбек: asthenic sindromi</p> <p>5. Түрік: astenik sendromu</p> <p>6. Ағылшын: Asthenic syndrome</p> <p>7. Испан: El síndrome asténico</p> <p>8. Неміс: asthenic Syndrom</p> <p>9. Француз: syndrome asthénique</p>
404.	астереогноз	астереогноз	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + лат. stereos – «қатты» + лат. gnosis – «білім») – таныс заттарды көзді жұмып тұрып ұстаған кезде оларды танымау. Мидың шеке аймағындағы екінші қабық жолақтарының зақымдануы арқылы түсіндіруге болады, бұл әртүрлі тері-кинестезиялық сезімдерді талдау және синтездеудің бұзылуына және заттардың тактильді бейнесін әлсіздендіруге әкеп соғады. Сол жартышардың (оңқайларда) самай бөліктері зақымданған кезде астереогноз афферентті моторлы немесе кинестезиялық афазиямен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: astereognosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astereognosis</p> <p>5. Түрік: astereognosis</p> <p>6. Ағылшын: Asteroognosis</p> <p>7. Испан: astereognosia</p> <p>8. Неміс: Astereognosie</p> <p>9. Француз: astéréognosie</p>
405.	астигматизм	астигматизм	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + στίγμα «шаншылған белгі; клеймо; дақ; нүкте») – көру қабілетінің төмен болуына әсер ететін себептердің бірі. Көбіне астигматизм алыстан нашар көрумен (миопиялық астигматизм) немесе алысты көргіштікпен (гиперметропиялық астигматизм) қатар жүреді. ...Астигматизм көздің мүйізгек қабығы (кейде көзбұршағы) пішінінің дұрыс болмауы (сфералық емес) салдарынан туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: astigmatism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astigmatizm</p> <p>5. Түрік: astigmatizm</p>

			<p>6. Ағылшын: astigmatism – астигматизм</p> <p>7. Испан: astigmatismo</p> <p>8. Неміс: Astigmatismus – астигматизм</p> <p>9. Француз: astigmatisme – астигматизм</p>
406.	астматоидный синдром	демiкпе синдромы	<p>1. (еж. грек. σπνδρομή - «жиналу, топталу») - бронхты демiкпе ұстамасын еске түсіретін, бірақ патогенетикалық тұрғыдан аллергияға байланысты емес симптом кешені; мысалы, созылмалы бронхит, көкеттің өңеш саңылауының жарығы кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: astmatoidny sindromu</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astmatoidny sindromi</p> <p>5. Түрік: astmatoidny sendromu</p> <p>6. Ағылшын: Astmatoid syndrome</p> <p>7. Испан: El síndrome astmatoidny</p> <p>8. Неміс: astmatoidny Syndrom</p> <p>9. Француз: syndrome de astmatoidny</p>
407.	астма сердечная	жүрек демiкпесi	<p>1. (еж. грек. ἄσθμα – «ауыр демалу») – жүректің сол жақ бөлігінің жұмысы бұзылған кезде өкпе көктамырында қанның іркіліп қалуы салдарынан туындаған демiкпе және тұншығу ұстамалары. Жүрек демiкпесінің ұстамасы стресс, денеге түскен жүктеме салдарынан немесе қан ағысының өкпеге құйылуы күшейетін түнгі уақытта пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: ürək astması</p> <p>3. Қырғыз: жүрек муунтма</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік: yurak astma</p> <p>6. Ағылшын: Cardiac asthma</p> <p>7. Испан: asma cardíaca</p> <p>8. Неміс: Herzasthma</p> <p>9. Француз: asthme cardiaque</p>
408.	асфикция странгуляционная	странгуляциялық тұншығу	<p>1. (лат. asphyxia: еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + + σφύζω – «соғу, лүпілдеу») – странгуляциялық тұншығу (тұншығу) тыныс алу жолдарының өткізгіштігін жедел бұзу түрлерінің бірі және бұл кеңірдек, қантамыр және мойынның жүйке өзегін тікелей басқан кезде орын алады. Көп жағдайларда странгуляциялық тұншығу – өз-өзін асу, созылмалы маскүнемдікке шалдыққан (66%) немесе психикалық ауруға шалдыққан (25%) тұлғалардың суицидтік ұмтылыстары нәтижесі.</p> <p>2. Әзербайжан: asphyxiation boğulma</p> <p>3. Қырғыз: муунуу муунтуу</p> <p>4. Өзбек: bo'g'ilish bo'g'ilish</p> <p>5. Түрік: boğulma boğma</p>

			<p>6. Ағылшын: Aspiration strangulation 7. Испан: estrangulamiento asfixia 8. Неміс: Erstickung Strangulation 9. Француз: strangulation asphyxiés</p>
409.	атака ревматическая	құздамалық өршу	<p>1. (еж. грек. ρέυματισμός – «ревматизм» еж. грек. ρέμμα - «ағым, ағыс; кету, өту») – бұл әдетте, жас адамдар шалдығатын жүрек ауруы. Өкінішке орай, бұл ауру маңызды және жүрек жұмысының емделмейтін бұзылуына әкеп соғуы мүмкін, сондықтан да бұл ауруды жеңген адам абай болуы тиіс. Бірақ та мұндай адам белсенді өмір сүруге қабілетті болады. Құздамалық өршудің себебі – белгілі бір бактериялардың жұғуы болып табылады. Бұл ауру науқастанып қалған адам белгілі бір бактерияға аллергиясы бар сияқты болып жүреді. Сондай-ақ бұл тұқым қуалаушылықтың нәтижесі болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: revmatik hücum 3. Қырғыз: кызыл чабуул 4. Өзбек: revmatik hücum 5. Түрік: romatizmal saldırı 6. Ағылшын: Rheumatic attack 7. Испан: ataque reumática 8. Неміс: rheumatischen Angriff 9. Француз: attaque rhumatismale</p>
410.	атаксия	қимыл үйлесімсіздігі	<p>1. (грек. Ataxia — «ретсіздік») — қозғалыс үйлесімділігінің бұзылуы; моториканың бұзылуы жиі кездеседі. Статикалық қимыл үйлесімсіздігі – тік тұрған қалпында тепе-теңдікті бұзу, динамикалық қимыл үйлесімсіздігі – қозғалыс кезіндегі үйлесімділіктің бұзылуы. 2. Әзербайжан: ataxia 3. Қырғыз: атаксиянын 4. Өзбек: ataksiya 5. Түрік: ataksi 6. Ағылшын: ataxia – атаксия, ataxu – атаксия 7. Испан: ataxia 8. Неміс: Ataxia 9. Француз: ataxie</p>
411.	атачмены	атачмендер	<p>1. (ағылш. Attachment — «қосылу, бекіту») — тіс протезін механикалық тұрғыдан бекітуге, кідіртуге және тұрақтандыруға арналған құлыпты немесе топсалы құрылғы. Атачмендер бір-біріне қойылатын екі негізгі бөліктен тұрады және тіс протезінің тікелей бекітілуін қамтамасыз етеді. 2. Әзербайжан: əlavə</p>

			<p>3. Қырғыз: тиркеме 4. Өзбек: ilova 5. Түрік: haciz 6. Ағылшын: Attachments 7. Испан: fijación 8. Неміс: Befestigung 9. Француз: attachement</p>
412.	атерома	атерома	<p>1. (грек. athera – «быламық» + грек. oma – «ісік мағынасын беретін сөз бөлігі») - майбез ағысын бітеу және одан сөлдің жылыстауы нәтижесінде пайда болатын терідегі қауіпсіз ісік болып табылатын майбез кистасы. 2. Әзербайжан: ateroma 3. Қырғыз: 4. Өзбек: ateromdan 5. Түрік: aterom 6. Ағылшын: Atheroma – майбез, атерома, майлы түйін, стеатома, үлкен, халқы көп қала 7. Испан: ateroma 8. Неміс: atheroma 9. Француз: athérome</p>
413.	атероматоз	атероматоз	<p>1. (грек. Athera – «быламық») – май субстанциялары, холестерин кристалдары, әк тұздары және т.б. быламық тәрізді массалардан тұратын, сол массаларда ыдырау фокустарының түзілуіне әсер ететін тіндердің патологиялық өзгеруі болып табылады. Атероматозды ыдырау ошақтары әсіресе, айқын атеросклероз кезінде артерияның ішкі қабығында жиі кездеседі. Жараланған атероматозды ошақтар атероматозды жараға айналып, артерияның саңылауын ашады. Бұлар көбіне қабырға жанындағы тромбалармен қапталып тұрады. Атероматозды ыдырау ошақтарының ыдырауын аралық тіндегі липоидты заттардың көп мөлшерде түзілуі, атап айтқанда, кенеттен пайда болған айқын атеросклероз кезінде холестериннің түзілуі арқылы түсіндіруге болады. Май қышқылдарын түзетін холестерин эстерлерінің ыдырауы және олардың плазманың әк тұздарымен жүйелі байланысуы салдарынан мұндай ошақтарда әктің түзілуі қайталаынады. Артерия қабырғаларынан басқа атероматоз жүрек қақпақшасы, сіңір және т.б. сияқты тығыз фиброзды-эластикалық тін жиналған организмнің басқа да аймақтарында кездеседі. Атероматозды ыдырау шеңберінің айналасында әдетте, солғын реактивті өзгерістер байқалады, мысалы, адасқан жасушалардың жиналуы, сіңіргіш және ксантом жасушаларына айналған липоидтар</p>

			<p>түрінде. Атероматозға апарып соғатын этиологиялық сәттер, атеросклероз кезіндегі сияқты бір жағынан липоидты зат алмасудың бұзылуынан, екінші жағынан, жергілікті механикалық әсерден тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: atheromatosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: atheromatosis</p> <p>5. Түрік: atheromatosis</p> <p>6. Ағылшын: Atheromatosis</p> <p>7. Испан: ateromatosis</p> <p>8. Неміс: Atheromatose</p> <p>9. Француз: athérome</p>
414.	атеросклероз	атеросклероз	<p>1. (грек. athera — «быламық» + грек. sklerosis — «катаю») — артерияның ішкі қабырғасында холестерин және қақ және түйіндік түріндегі басқа да майлар жиналатын, ал қабырғалар тығыздалып, созылғыштығынан айырылатын созылмалы ауру. Бұл ауру салдарынан артерияның саңылауы тарылады, демек, қанның ағуы қиындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: ateroskleroz</p> <p>3. Қырғыз: атеросклероз</p> <p>4. Өзбек: ateroskleroz</p> <p>5. Түрік: ateroskleroz</p> <p>6. Ағылшын: atherosclerosis – атеросклероз</p> <p>7. Испан: atherosclerosis</p> <p>8. Неміс: Atherosklerose</p> <p>9. Француз: athérosclérose</p>
415.	атетоз	қимыл тұрақсыздығы	<p>1. (еж. грек. athetos — «тұрақсыз») — гиперкинез (патологиялық еріксіз қозғалыстар), аяқ, бет, денедегі баяу тонустық құрысқақ түрінде болады. Ол дистония мен хорейаның арасындағы аралық орында, осы гиперкинездердің белгілерін біріктіріп тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: athetosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: athetosis</p> <p>5. Түрік: atetozis</p> <p>6. Ағылшын: Athetosis</p> <p>7. Испан: atetosis</p> <p>8. Неміс: Athetose</p> <p>9. Француз: athétose</p>
416.	атипия	өзге түрлілік	<p>1. – бұл жасушалардың құрылымы қисық, әртүрлі морфологиялық пішінді, көлемді болатын, дисплазия ұғымының құраушы бөліктерінің бірі болып табылады. Бұл патологиялық процесс, организмдегі жағымсыз, органның ісік алдындағы жағдайын немесе ісіктің бар екенін білдіретін белгі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: atyria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: otib</p> <p>5. Түрік: atiri</p> <p>6. Ағылшын: Atyria</p> <p>7. Испан: atipia</p> <p>8. Неміс: atyria</p> <p>9. Француз: atyrie</p>
417.	атония желудка	асқазан тонуссыздығы	<p>1. (грек. atonia – «босансу») – жүйке талшықтарының зақымдануы немесе жалпы айқын астения нәтижесінде орын алған асқазан бұлшық еттері тонусының жоғалуы арқылы сипатталатын ауыр жағдай.</p> <p>2. Өзөрбайжан: mädä kuvvetsizlik</p> <p>3. Қырғыз: ашказан atony</p> <p>4. Өзбек: oshqozon lanjlik</p> <p>5. Түрік: gastrik atoni</p> <p>6. Ағылшын: Atony of the stomach</p> <p>7. Испан: atonía gástrica</p> <p>8. Неміс: Magenatonie</p> <p>9. Француз: gastrique atonie</p>
418.	атрезия ануса	артқы өтістің бітеулігі	<p>1. (еж. грек. a- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. tresis – «саңылау» және лат. anus (annus) «сақина, шеңбер, анус») – анал саңылауының болмауы патологиясы. Бұл ақау туа бітеді және бала туылған кезде көзбен қарап көру арқылы анықталады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: göt of atresia</p> <p>3. Қырғыз: н тешигине боюнча atresia</p> <p>4. Өзбек: orqa chiqarish teshigi ning atrezi</p> <p>5. Түрік: anüs atrezi</p> <p>6. Ағылшын: Atresia</p> <p>7. Испан: atresia del ano</p> <p>8. Неміс: Atresie des Anus</p> <p>9. Француз: atrésie de l'anus</p>
419.	атрезия влагалища	қынаптың бітеулігі	<p>1. (еж. грек. a- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. tresis – «саңылау» және лат. vagina — «қын, қаптама») – қынап қабырғаларының оқшауланып алғаш рет (туа біткен) немесе екінші рет (жүре пайда болған) бітісуі. Клиникалық қынаптың бітеулігі гематокольпос, гематометра, гематосальпинкс, мукокольпос, жыныстық қарым-қатынас жасаудың мүмкін еместігі арқылы сипатталады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: vaginal atresia</p> <p>3. Қырғыз: қын atresia</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік: qin atrezi</p>

			<p>6. Ағылшын: Atresia of the vagina 7. Испан: atresia vaginal 8. Неміс: Vaginalatresie 9. Француз: atrésie vaginale</p>
420.	атрезия матки	жатыр бітеулігі	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. tresis – «саңылау») – орган қуысының немесе мойынының анатомиялық құрылысы қалыптыдан өзгешеленетін және жүрмеу, ұзарудан байқалатын ауру. 2. Әзербайжан: hysteratresia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: hysteratresia 5. Түрік: hysteratresia 6. Ағылшын: Atresia of the uterus 7. Испан: hysteratresia 8. Неміс: hysteratresia 9. Француз: hysteratresia</p>
421.	атрезия слезной точки	көзжас тесігінің бітеулігі	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. tresis – «саңылау») – көзжас тесігінің бітеулігі көзжас арнасының үстіндегі эпителийдің жеткілікті түрде ашылмауы салдарынан болады. Көзжас тесігінің проекциясын қабақтың ортаңғы шетіне жоғарыға қарай орналастыру керек. Егер тиісті аймақ сәйкестендірілсе, үшкір құралмен мембрананы ашып, жас зондын көзжас арнасына енгізеді. Көзжас тесігінің көбі әдетте, көзжас арнасының қалыпты саңылауынан назальді орналасқан. 2. Әзербайжан: lacrimal kəsir atresia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: ko'z yosh nuqtasi atrezi 5. Түрік: lakrimal noktasının atrezisi 6. Ағылшын: Atresia of lacrimal point 7. Испан: atresia del punto lagrimal 8. Неміс: Atresie des Tränenpunkt 9. Француз: atrésie du point lacrymal</p>
422.	атрепсия	емшекке жарымау	<p>1. (athrepsia; еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Threpsis – «тамақ, ас») – емшек ембейтін емшек жасындағы балалардан байқалатын, трофика бұзылуының ауыр түрі 2. Әзербайжан: athrepsia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: athrepsia 5. Түрік: athrepsia 6. Ағылшын: Atrepia 7. Испан: athrepsia 8. Неміс: athrepsia</p>

423.	атриовентрикулярная блокада	жүрекше-қарыншалық бөгелу	<p>9. Француз: athrepsie</p> <p>1. (лат. atrium атриум – «ежелгі рим үйінің алдыңғы залы» + лат. ventriculus – «қарыен, қарынша») және франц. bloquer – «қамауды ығыстыру ертеректегі, қоршау типі) – электр импульсінің жүрекшеден қарыншаға (атриовентрикулярлық өткізгіш) өтуінің бұзылуы білдіретін жүрек бөгелуінің түрі, кейде жүрек ырғағының бұзылуына және гемодинамикаға апарып соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: atrioventrikulyar məhəllə</p> <p>3. Қырғыз: айнегине блогу</p> <p>4. Өзбек: atrioventriküler blok</p> <p>5. Түрік: atrioventriküler blok</p> <p>6. Ағылшын: Atrioventricular block</p> <p>7. Испан: bloqueo auriculoventricular</p> <p>8. Неміс: AV-Block</p> <p>9. Француз: bloc auriculo</p>
424.	атриовентрикулярный узел	жүрекше - қарыншалық түйін	<p>1. (лат. atrium атриум – «ежелгі рим үйінің алдыңғы залы» + лат. ventriculus – «қарыен, қарынша») – жүректің өткізгіш жүйесінің бөлігі; жүрекше аралығында орналасқан. Импульс синусты жүрекше торабынан жүрекше кардиомиоциттері арқылы оған түседі, содан кейін жүрекше -қарыншалық түйін арқылы жүрекше миокардына беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: atrioventrikulyar node</p> <p>3. Қырғыз: айнегине түйүн</p> <p>4. Өзбек: atrioventriküler tugun</p> <p>5. Түрік: atrioventriküler</p> <p>6. Ағылшын: Atrioventricular node</p> <p>7. Испан: nodo atrioventricular</p> <p>8. Неміс: Atrioventrikularknoten</p> <p>9. Француз: nœud auriculo-ventriculaire</p>
425.	атрофодермия	тері атрофиясы	<p>1. I Атрофодермия (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + лат. trophia – «ашығу, жүдеу, арығу») + грек. Derma – «тері») – тері атрофиясы арқылы сипатталаты тері ауруларының тобы. Құрт тәрізді, идиопатиялық және невротикалық тері атрофиясы болады.</p> <p>Құрт тәрізді тері атрофиясы —сирек, кейде бүкіл отбасында кездесетін ауру. Оның эндокринопатиямен, гиповитаминозбен байланысы анықталды. Бұл ауру 5-12 жас аралығында басталады. Бетке симметриялы түрде (көбіне құлақ аймағында) жеңіл эритема негізінде көлемі түйрегіштің басы сияқты көптеген фолликулярлы мүйіз тығындары пайда болады; олар түскеннен кейін ағаштың қабығында болатын құрт жеген</p>

жерді еске түсіретін торлы тыртық атрофиясы пайда болады. Жас өскен сайын торлы кемірілген жер біртіндеп тегістеледі. Амбулаторлық емді дерматолог және косметолог жүргізеді. А, аевита дәруменін ұзақ уақыт пайдалану; эндокриндік бұзылуларды түзеу; жергілікті жылу емшараларын; **дермабразия** жүргізу керек. Науқастардың көпшілігі үшін косметикалық қатынастар жағымды болады. Идиопатиялық тері атрофиясы — неден пайда болғаны белгісіз, сирек кездесетін ауру. Кейбір зерттеушілер оны шектелген склеродермияның бір түрі ретінде қарастырады. Туған-туыстарда идиопатиялық тері атрофиясының болуы және зақымдау ошақтарының сегментарлы орналасуы оның тұқымқуалаушылық рөлін айғақтайды. Көбіне қыздар мен жас әйелдерден байқалады. Бастапқыда диаметрі 2 см және одан да жоғары көгілдір-сұр немесе қоңыр-күлгін түсті шұғыл сызылған бір немесе көптеген домалақ дақтар аздап пайда болады. Дененің симметриялы терісі зақымданады. Дақтар біртіндеп ұлғайып, көлемі алақандай болатын, әртүрлі сызылған, шет-шеттері сәл көтеріңкі және терең тері көктамырлары көрініп тұратындай ортасы басылған атрофиялы түйіндіктерді түзеді. Субъективті сезімдер болмайды. Ауру баяу асқынады. Әдетте, амбулаторлық жолмен емделеді, емді дерматолог жүргізеді. Поливитаминдер (токоферол, аевит, кальций пангаматы), туынды 4-аминхинолин (делагил, плаквенил) белгіленеді. Невротикалық тері атрофиясын әдетте, пайда болуы әртүрлі перифериялық иннервация бұзылулары (жүйке жарақаты, **полиневрит** және т.б.) арқылы түсіндіруге болады. Аяқ терісі (ең алдымен, саусақтар терісі) құрғап, ауырланады, жалтырап, көк-қызғылтымданып, содан кейін бозарады. Зақымданған аймақтардағы түк түсіп қалады. Тырнақтар көбіне дистрофияланады. Қатты ауыруы мүмкін. Неврологиялық бұзылушылықтарды емдеу керек; жылы ванна қабылдап, дәруменделген майлы кремдерді қолдану керек.

II Тері атрофиясы (atrophoderma; еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Трофē **нәрлендіру** + derma тері) тері атрофиясын сипаттайтын аурулар мен синдромдар тобының жалпы атауы.

2. Әзербайжан: atrophoderma

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: atrophoderma 5. Түрік: Atrophoderma 6. Ағылшын: Atrophoderma 7. Испан: atrofodermia 8. Неміс: atrophoderma 9. Француз: atrophodermie</p>
426.	атриотомия	қақпақшаны кесу	<p>1. (atriotomia; лат. atrium атрий – «ежелгі рим үйінің алдыңғы залы» + грек. Tome – «кесу, тілу») – жүрекше қабырғасының кесілуі; жүрекше аралығына және жүрекше-қарынша қақпақтарына жету үшін жасалады. 2. Әзербайжан: atriotomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: atriotomiya 5. Түрік: atriotomiya 6. Ағылшын: Atriotomy 7. Испан: atriotomiya 8. Неміс: atriotomiya 9. Француз: atriotomiya</p>
427.	атрофия зрительного нерва	көру жүйкесі семуі	<p>1. (лат. trophia – «ашығу, жүдеу, арығу») – көру жүйкесі талшықтарының біртіндеп өлуі, оның салдарынан көздің ішкі тор қабығындағы ақпарат миға бұрмаланған күйінде жеткізіледі. Бұл процесс көптеген офтальмологиялық аурулардың салдарынан болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: optik atrofi 3. Қырғыз: оптикалык иштеши начарлап 4. Өзбек: optik atrofiyasi 5. Түрік: optikatrofi 6. Ағылшын: Atrophy of the optic nerve 7. Испан: atrofia óptica 8. Неміс: Opticusatrophie 9. Француз: atrophie optique</p>
428.	аудиограмма	аудиограмма	<p>1. (лат. Аудио – «есту» + грек. gramma - «кескін, әріп, жазу») – бұл адамның есту қабілетінің жай-күйін көрсететін кесте. Көлденең ось бойына жиіліктер (от 125 до 8000 Гц, набор значений частот стандартный), ал тік ось бойына – тиісті жиіліктердегі есту ақаулықтары, яғни пациент дыбысты еститін сигналдың дыбыстық қысымының ең төменгі деңгейлері жиналады. 2. Әзербайжан: Audiogram 3. Қырғыз: 4. Өзбек: audiogram 5. Түрік: odiogram 6. Ағылшын: audiogram – аудиограмма 7. Испан: audiograma</p>

			<p>8. Неміс: Audiogramm 9. Француз: audiogramme</p>
429.	аттикоантротомия	дабыл жарғағы үстіндегі қуысты ашу	<p>1. (atticoantrotomia: грек. attikos – «аттикалық» + анат. Antrum mastoideum – «емізік тәрізді қуыс» + грек. Томē – «кесу, тілу») — созылмалы іріңді отит кезінде патологиялық өзгерген тіндерді жою үшін дабыл жарғағы үстіндегі қуысты және емізік тәрізді өсіндінің қуысын ашу арқылы жасалатын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан: attikoantrotomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: attikoantrotomiya 5. Түрік: attikoantrotomiya 6. Ағылшын: Atticoanthrotomy 7. Испан: attikoantrotomiya 8. Неміс: attikoantrotomiya 9. Француз: attikoantrotomiya</p>
430.	аудиометрия речевая	сөйлеу аудиометриясы	<p>1. (лат. Аудио – «есту» + лат. māteria – «алғашқы заттек, материя») – сөйлеуді белгіленген дыбыс қарқындылығымен беретін магнитофон немесе аудиометр қолданылатын аудиометрия әдісі. 2. Әзербайжан: ҫихиҫ Кӱлекҫи 3. Қырғыз: сүйлөө аудиометриясы 4. Өзбек: nutq audiometry 5. Түрік: konuşma odyometrisi 6. Ағылшын: Audiometry 7. Испан: audiometría vocal 8. Неміс: Sprachaudiometrie 9. Француз: audiométrie vocale</p>
431.	аутбридинг	туыс емес неке, жат неке	<p>1. (ағылш. Out — «тыс» + breeding — «ажырату») – туыс емес жеке организмдерді будандастыру немесе будандастыру жүйесі. «Туыс емес» деген сөз 4-6 ұрпақта ортақ бабаларының болмауы білдіреді (белгілі бір популяциядан таңдалған кез келген кездейсоқ жұппен салыстырғанда туыстық қатынасы жоқ екі жеке организмді будандастыру). Будандастыратын организмдердің туыстық деңгейі төмен болған сайын оларда белгілі бір гендердің әртүрлі аллельдерінің болу ықтималдылығы артады. Туыс емес неке дербес организмдердің гетерозиготалығының белгілі бір деңгейін арттыру немесе сақтау үшін пайдаланылады (көптеген биологиялық параметрлер бойынша гетерозиготалар көбіне гомозиготалық формалардан басым болады). Туыс емес жат неке ауылшаруашылық малдары мен өсімдіктерінің селекциясында және оларды өсіруде аса маңызды рөл атқарады.</p>

			<p>Сызықаралық және тұқымаралық (сұрыпаралық) будандастыру жүргізе отырып, туыс емес неке негізінде гетерозисті формалар алынады.</p> <p>2. Әзербайжан: outbreeding</p> <p>3. Қырғыз: инбридинг</p> <p>4. Өзбек: outbreeding</p> <p>5. Түрік: outbreeding</p> <p>6. Ағылшын: Outbreeding</p> <p>7. Испан: exogamia</p> <p>8. Неміс: outbreeding</p> <p>9. Француз: exogamie</p>
432.	аутоагрессия	аутоагрессия	<p>1. (еж. грек. αὐτός – «өзі, ол» + лат. aggressio – «шабулдау») - жаулық әрекет белгілі бір себептер бойынша (көбіне әлеуметтік – агрессия тудырған нысанға қол жетпеген кезде, тым күшті, яғни қалай болғанда да әлсіз жақтары жоқ болғанда) тітіркендіретін нысанға емес, адамның өз-өзіне бағытталатын агрессивті мінез-құлық түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: autoaggression</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autoaggression</p> <p>5. Түрік: saldırganlık gösterileri</p> <p>6. Ағылшын: Autoaggression</p> <p>7. Испан: autoagresión</p> <p>8. Неміс: Autoaggressions</p> <p>9. Француз: auto-agression</p>
433.	аутоаллергия	аутоаллергия	<p>1. (еж. грек. αὐτός – «өзі, ол» + еж. грек. ἄλλος – «басқа, өзге» + ἔργον – «іс, жұмыс») – организмде аутоаллергендер деп аталатын ерекше аллергендердің түзілуі нәтижесінде орын алатын жоғары сезімталдылық жағдайы. Негізі зақымданбаған ақуыздар жеке организмді сезімтал етпейді.</p> <p>2. Әзербайжан: autoallergy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autoallergy</p> <p>5. Түрік: autoallergy</p> <p>6. Ағылшын: Auto-allergy</p> <p>7. Испан: autoallergy</p> <p>8. Неміс: autoallergy</p> <p>9. Француз: auto-allergie</p>
434.	аутоантиген	өзіндік жаттек	<p>1. (еж. грек. αὐτός – «өзі, ол» + ағыл. antigen: antibody-generator — «қарсы дене өндіруші») – белгілі бір жағдайларда бөтен ретінде танылатын жоғары сатыдағы жануарлардың жасуша, орган және тіндер құрамындағы заттар молекуласы.</p> <p>2. Әзербайжан: self-antigen</p>

			<p>3. Қырғыз: өзүн-өзү антиген 4. Өзбек: o'z-o'zini antigen 5. Түрік: kendinden antijen 6. Ағылшын: Autoantigen 7. Испан: autoantígeno 8. Неміс: Selbstantigen 9. Француз: l'auto-antigène</p>
435.	аутоантитело	өзіндік антидене	<p>1. (еж. грек. αὐτός – «өзі, ол» + ағылш. antigen: antibody-generator — «қарсы дене өндіруші») – организмнің жеке жасушаларының немесе тіндерінің құрамына енетін заттардың молекулаларына қарсы денелер. Өзіндік антидене өнімдері В-лимфоциттерінің «тыйым салынған» клондары пайда болатын немесе «өзіндік» және «жат» сияқты иммундық тану тетігінің бұзылуынан болатын өзіндік антигендерге иммундық жауап ретінде пайда болады. Өзіндік антидененің синтезіне көптеген экзо және эндогенді факторлар (тұқымқуалаушылық) әсер етеді. Физика-химиялық қасиеттері бойынша өзіндік антидене экзоантигендер арқылы әсер ететін өзіндік антиденеден ерекшеленбейді. Толық өзіндік антидене (суықтық гемагглютининдер, антилейкоцитарлық Ат, созылмалы тиреоидит кезіндегі Ат), толық емес өзіндік антидене (ревматизм кезіндегі) және сарысу факторлары (антинуклеарлы, ревматоидты) бар. Өзіндік антидене физиологиялық (эмбрионның дамуы, организмнің қартаюы, организмнен зақымданған және өлі жасушаларды, денегенерацияланған ақуыздарды шығару) және патологиялық процестерде болжанады. Өзіндік антиденені, сондай-ақ аутоАг анықтау – аурудың аутоиммунды табиғатын немесе инфекциялық және инфекциялық емес патогенездегі аутоиммунды компоненттің болу-болмауын анықтаудың басты критерийлерінің бірі. Бұл әдеттегі иммунол. реакциялардың көмегімен жүргізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: antikor 3. Қырғыз: 4. Өзбек: otoantikor 5. Түрік: otoantikor 6. Ағылшын: Autoantibody 7. Испан: autoanticuerpos 8. Неміс: Autoantikörper 9. Француз: autoanticorps</p>
436.	аутовакцина	өз екпесі	<p>1. (еж. грек. αὐτός – «өзі, ол» + лат. vaccina –</p>

			<p>«сиыр») – бұл науқастың өзінен бөлінген микроорганизмдерден тұратын препарат. Өз екпесі адамның ауруын тікелей тудыратын флорадан дайындалатындықтан, кез келген басқа құралдарды, оның ішінде антибиотиктерді қолдануға қарағанда, барынша әсер беруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: müvafiq reyvənd</p> <p>3. Қырғыз: тиешелүү вакцина</p> <p>4. Өзбек: tegishli emlash</p> <p>5. Түрік: karşılık gelen aşı</p> <p>6. Ағылшын: Autovaccine</p> <p>7. Испан: correspondiente vacuna</p> <p>8. Неміс: entsprechender Impfstoff</p> <p>9. Француз: vaccin correspondant</p>
437.	аутогемотрансфузия	өз қанын өзіне құю	<p>1. (еж. грек. αὐτός – «өзі, ол» + грек. haimatos – «қан» + лат. transfusio – «қотара құю») – науқасқа ота жасаудан бірнеше күн бұрын алынған оның өзінің қанын құю.</p> <p>2. Әзербайжан: autogemotransfuziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autohemotransfusion</p> <p>5. Түрік: autohemotransfusion</p> <p>6. Ағылшын: Autohemotransfusion</p> <p>7. Испан: autohemotransfusion</p> <p>8. Неміс: autohemotransfusion</p> <p>9. Француз: autohemotransfusion</p>
438.	аутоинтоксикация	өзіндік уыттану	<p>1. (грек. Autos – «өзі» + лат. in – «сөзалды қосымша» + грек. toxikon – «у») — организмде түзілетін заттардан улану салдарынан туындайтын өзіндік уыттану, патологиялық жағдай. Пайда болу тетігіне байланысты өзіндік уыттанудың бірнеше түрі болады.</p> <p>2. Әзербайжан: autointoxication</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avtointoksikatsiya</p> <p>5. Түрік: kendi kendini toksinleme</p> <p>6. Ағылшын: autointoxication – аутоинтоксикация, өзіндік уыттану</p> <p>7. Испан: autointoxicación</p> <p>8. Неміс: autointoxication</p> <p>9. Француз: autointoxication</p>
439.	аутоинфекция	өзіндік жұқпа	<p>1. (грек. Autos – «өзі» + лат. infectio – «сөзбе сөз жұқпа, індет») – сөзбе-сөз алатын болсақ, өздігінен жұғу, яғни организмде патогенді формадан тыс болған немесе организмнің қорғаныс күштерін жеңуге қабілетсіз болған тітіркендіргіш салдарынан туындаған ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: autoinfection</p>

			<p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autoinfection</p> <p>5. Түрік: otoenfeksiyon</p> <p>6. Ағылшын: autoinfection – өзіне-өзі жұқтыру, аутоинфекция, self-infection – өзіндік жұқпа, аутоинфекция, аутоинфекция</p> <p>7. Испан: autoinfeción</p> <p>8. Неміс: Autoinfektion</p> <p>9. Француз: autoinfection</p>
440.	аутокость	өз сүйегі	<p>1. (грек. Autos – «өзім») – өз тіндерін пайдаланып жөндеу үшін пайдаланылатын науқастың сүйегі.</p> <p>2. Әзербайжан: autobone</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autobone</p> <p>5. Түрік: AutoBone</p> <p>6. Ағылшын: Autochthonism</p> <p>7. Испан: AutoBone</p> <p>8. Неміс: AutoBone</p> <p>9. Француз: AutoBone</p>
441.	аутокровь	өз қаны	<p>1. (грек. Autos – «өзім») – деинфузия, аутогемотрансфузия немесе аутогемотерапия үшін пайдаланылатын науқастың қаны.</p> <p>2. Әзербайжан: otolog qan</p> <p>3. Қырғыз: кан</p> <p>4. Өзбек: otolog qon</p> <p>5. Түрік: otolog kan</p> <p>6. Ағылшын: Autoblood</p> <p>7. Испан: sangre autóloga</p> <p>8. Неміс: Eigenblut</p> <p>9. Француз: sang autologue</p>
442.	аутопластика	өз тіндерін пайдаланып жөндеу	<p>1. грек. Autos – «өзім» + грек. platike – «мүсіндеу»] – мед. Организмнің жетіспейтін немесе зақымданған бөліктерінің немесе тіндерінің орнына сол организмнің өзге бөліктерін немесе тіндерін ауыстырып орналастыру арқылы ауыстыру.</p> <p>2. Әзербайжан: autoplasty</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autoplasty</p> <p>5. Түрік: autoplasty</p> <p>6. Ағылшын: autoplasty – аутопластика</p> <p>7. Испан: autoplastia</p> <p>8. Неміс: autoplasty</p> <p>9. Француз: autoplastie</p>
443.	аутотрансплант ат	өзіндік қондырым	<p>1. (autograft: грек. Autos — «өзім» + лат. Transplantare — «қондыру») – қондырылған организмнен алынған қондырылатын материал (тін, орган).</p> <p>2. Әзербайжан: autoplast</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: autoplast 5. Түрік: Autoplast 6. Ағылшын: Autograft 7. Испан: Autoplast 8. Неміс: Autoplast 9. Француз: Autoplast</p>
444.	аутостилия	аутостилия	<p>1. (грек. Autos — «өзім» + грек. Stylos — бағана, тірек) – кейбір балықтарда, жер бетіндегі барлық омыртқалылар мен адамдардағы бірінші жоғарғы жақтың (таңдайдағы шаршылы шеміршек) осьтік бас сүйекпен тікелей байланысуы. Аутостилия кезінде жақ аппаратының тіл астындағы доғаның жоғарғы бөлігі, яғни салпыншақ арқылы бас миына жалғасқан жері болмайды. Тұтасбастылар мен қос тынысты балықтардың алғашқы жоғарғы жақтары осьтік бас сүйегімен бірігеді, бұл ретте қос тынысты балықтардың салпыншақтары әдетте, қатты азаяды. Таңдайдағы шаршылы шеміршек бірігетін немесе өзінің өсінділері арқылы осьтік бас мимен қосылатын жер бетіндегі омыртқалылардың аутостилиясы саусаққанатты балықтардың қосарлы байланысынан пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: autostiliya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: autostiliya 5. Түрік: autostiliya 6. Ағылшын: Autostylia 7. Испан: autostiliya 8. Неміс: autostiliya 9. Француз: autostiliya</p>
445.	ауторепродукция	өзін қайта шығару	<p>1. (грек. Autos — «өзім» + лат. re – «қайта» + productio – «жалғасу») – генетикалық ақпараттың дәл көшірмесін тұқымқуалаушылық (жасушадан жасушаға) арқылы беретін нуклеин қышқылдары молекулаларының өзін өндіру процесі. Қайта шығару спецификалық ферменттерді (хеликаза <helicase>, контролирующая расплетание молекулы ДНК, ДНК-полимеразы <DNA polymerase> I и III, ДНК-лигаза <DNA ligase>) қатыстыра отырып іске асады, репликативті айырды түзе отырып, жартылай консервативті түр арқылы өтеді; тізбектердің біреуінде үйлесімді тізбек синтезі үздіксіз, ал екіншісінде Дказак қалдықтарын түзі есебінен іске асады. Қайта шығару – өте дәл процесс, қате жіберу жиілігі 10⁻⁹ аспайды; эукариотты қайта шығару</p>

			<p>ДНҚ бір молекуласының бірнеше нүктесінде бірден іске асады; эукариотты қайта шығару жылдамдығы шамамен секундына 100 нуклеотид, ал бактерияларда – 1000.</p> <p>2. Өзбайжан: t�krarlanması</p> <p>3. Қырғыз: копиялоо</p> <p>4. Өзбек: replikatsiya</p> <p>5. Түрік: коруа</p> <p>6. Ағылшын: Autoreproduction</p> <p>7. Испан: replicaci�n</p> <p>8. Неміс: Replikation</p> <p>9. Француз: r�plication</p>
446.	аутопогнозия	�зіндік (�зіне т�н) қалпын ажырата алмау	<p>1. (грек. Autos — «�зім» + грек. Topos – «орын» + a + грек. gnosis – бiлiм, iлiм) – �з денесi немесе оның жеке б�ліктерi туралы т�сiнiктiң жалпы б�зылуы. Науқастар �з денесiнiң жағдайына бағдарлана алмайды, танымайды ж�не �з денесiнiң б�ліктерiн, �сiресе, сал болған жақтарын к�срете алмайды. �зiндiк қалпын ажырата алмаудың бiрнеше т�рi болады: денесiнiң жартысын ажырата алмау, саусақ агнозиясы, тұрған қалпын ажырата алмау, оң-сол жақтағы бағдарының б�зылуы. Үлкен мидың субдоминантты жартышары қабығының зақымдануы кезiнде т�н.</p> <p>2. Өзбайжан: autotopognoziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autotopognoziya</p> <p>5. Түрік: autotopognoziya</p> <p>6. Ағылшын: Autopognosy</p> <p>7. Испан: autotopognoziya</p> <p>8. Неміс: autotopognoziya</p> <p>9. Француз: autotopognoziya</p>
447.	аутотрансплантация	�зiндiк қондырымды қою	<p>1. (грек. Autos — «�зім» + орта-ғасыр. лат. transplantatio – «к�шіру») – қондырым реципиентiнiң �зіне донор болуы. Мысалы, зақымданбаған аймақтардағы терiнi к�йген аймақ терiсiне �зiндiк қондырымды қою қатты к�ю кезiнде кеңiнен пайдаланылады.</p> <p>2. Өзбайжан: autotopognoziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autotopognoziya</p> <p>5. Түрік: autotopognoziya</p> <p>6. Ағылшын: Autopognosy</p> <p>7. Испан: autotopognoziya</p> <p>8. Неміс: autotopognoziya</p> <p>9. Француз: autotopognoziya</p>
448.	аутотрансфузия	�зiндiк к�ю	<p>1. (грек. Autos – «�зім» + лат. Trans— «арқылы» + fundo — «к�ямын») – науқасқа �зiнiң қанын к�ю.</p>

			<p>Өзіндік құюдың ең қарапайым тәсілі – перифериядағы (науқастың аяғынан) қанды ішкі, өмір үшін маңызды органдарға құю. Мысалы, аяқты кесудің алдында белгілі бір уақыт аралығында аяқты сәл көтеріп тұру керек немесе ота жасар алдында (қабыну құбылыстары болмаса) аяқтағы қанды тығыздап таңу арқылы алу (жарақаттанған кезде аяқты кесу кезінде кеңінен қолданылады). Ішкі қансырау кезінде (жатырдан тыс жүктілік, бауыр, көкбауыр және ұйқы безі сияқты ішперде қуысының паренхиматозды органдарының жаралануы және кесілуі, көкірек қуысы органдары – өкпе және жүрек) қан құю түрлерінің бірі болып табылатын модификация пайдаланылады. Бұл тәсіл былай іске асады: қансыраған жер анықталып, қансырау тоқтатылғаннан кейін сұйық құйылған қан қуыстан қасық немесе дәке сулығы арқылы жиналып, 10% Natrii citrici ерітіндісі бар ыдысқа сығылады, бұл ерітінді жиналған қан құрамында 0,4%-ға дейін болатындай есеппен қосылады. Жиналған қан дәкенің бірнеше қабаты арқылы сүзгіленеді, белгілі бір пропорцияда тұз ерітіндісімен сұйылтылады да, шынтақ бүгілісінің көктамырына немесе гинекологиялық ота кезінде кең жатырлы байлам көктамырларының біріне құйылады. Инфекцияның болуы салдарынан ішектің бірмезгілде зақымдануы болған жағдайда қарсы көрсетілген. Осы себепті ішперде қуысында ұзақ жатқан (бір тәуліктен аса) қанды құюға болмайды, өйткені мұндай жағдайларда бактериялар немесе олардың уытты заттары ішек қабырғалары арқылы терлеп, қанға инфекция түсіруі мүмкін. Өзіндік құю қазіргі таңда көп қолданылмайды.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: autotransfusion 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Ototransfüzyon 5. Түрік: ototransfüzyon 6. Ағылшын: Autotransfusion 7. Испан: autotransfusión 8. Неміс: Autotransfusions 9. Француз: autotransfusion
449.	аутотренинг	өзін жаттықтыру	<ol style="list-style-type: none"> 1. (ағыл. autotraining: ағыл. auto- - «өзі-» + ағыл. training – «жаттығу») – бұл арнайы өзін-өзі сендіру. Көз байлау, яғни гипноз деген құбылыс бар. Гипноздың көмегімен адамды кез келген нәрсеге сендіруге болады. Бір сеанста гипноздаушы адам жас жігітті гипноздық ұйқы жағдайына енгізіп,

			<p>қолына үлкен басты пияз берді. Содан кейін қолыңда өте дәмді алма тұр, дәмін татып көрші деді. Әлгі жігіт пиязды жей бастады, оны түгел бітіргенше тамсана жеді. Әрине, адамдардың бәрі оңай сене бермейді, бірақ мүлдем сенбейтін адамдар болмайды. Жақсы нәтижеге жету үшін арнайы әдіс-тәсілдерді пайдалану керек. Өзін жаттықтыру гипноздың әсеріне қарағанда әлсіздеу. Десе де, өзін жаттықтырудың көмегімен де өзіңе көптеген нәрселерді сендіруге болады. Тіпті, кейбір аурулар өзін жаттықтыру арқылы емделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Autotraining</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autotraining</p> <p>5. Түрік: autotraining</p> <p>6. Ағылшын: Auto-training – ауотренинг, аутогенді жаттығу</p> <p>7. Испан: autoaprendizaje</p> <p>8. Неміс: autotraining</p> <p>9. Француз: autoformation</p>
450.	афты; пузырчатка; волдырь	күлдіреуік	<p>1. (грек. arphthai – «бөрту, ауыз қуысына жара шығу») – асқазанға қатысты қиындықтар немесе дене қызуының жоғары көтерілуі салдарынан ауыз қуысында пайда болатын жаралар немесе ашық жаралар. Олар қатты ауырады және кішкентай нүкте, сондай-ақ, көзге көрініп тұратын жара түрінде болады.</p> <p>2. Әзербайжан: Aft</p> <p>3. Қырғыз: жаралары</p> <p>4. Өзбек: olabilirler.Majör</p> <p>5. Түрік: aftlar</p> <p>6. Ағылшын: arphthae – күлдіреуік, аусыл, ауыз қуысындағы жара, ауыздың уылуы</p> <p>7. Испан: aftas</p> <p>8. Неміс: Aphthen</p> <p>9. Француз: aphtes</p>
451.	ахалазия пищевода	өңеш ахалазиясы	<p>1. (achalasia; a- + грек. chalasis расслабление) Өңештің қозғалыс белсенділігінің бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: özofagus akalazyu</p> <p>3. Қырғыз: тамак түтүгү менен achalasia</p> <p>4. Өзбек: qizilo'ngach achalasia</p> <p>5. Түрік: özofagus akalazyu</p> <p>6. Ағылшын: Achalasia of the esophagus</p> <p>7. Испан: acalasia esofágica</p> <p>8. Неміс: Ösophagus-Achalasie</p> <p>9. Француз: achalasia de l'oesophage</p>
452.	ахалазия мочеточника	несепағар ахалазиясы	<p>1. (грек. А – болымсыздық және chalasis – босаңсу) – несеппағардың жиі және ауыр ауытқушылығы</p>

			<p>болып табылатын нейро-бұлшық ет дисплазиясы кезеңдерінің бірі (I – жасырын немесе Н.А. Лопаткин және Л.Н. Лопаткина бойынша орны толтырылған).</p> <p>2. Әзербайжан: akalazyu ureter</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: achalasia siydik nayi</p> <p>5. Түрік: akalazyu üreter</p> <p>6. Ағылшын: Achalasia of the ureter</p> <p>7. Испан: uréter acalasia</p> <p>8. Неміс: Achalasia Harnleiter</p> <p>9. Француз: achalasia uretère</p>
453.	ахейлия	ерінсіздік	<p>1. (acheilia; еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Cheilos - «ерін») – даму ауытқушылығы: бір немесе екі еріннің бірдей болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: acheilia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: acheilia</p> <p>5. Түрік: acheilia</p> <p>6. Ағылшын: Acheilia</p> <p>7. Испан: acheilia</p> <p>8. Неміс: acheilia</p> <p>9. Француз: acheilia</p>
454.	ахейрокинез	қимылсыз қол	<p>1. (acheiroparesis; еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Cheir «қол» + грек. kinēsis – «қозғалыс») – жүру кезінде қолдың үйлесімді қозғалысының болмауы; паркинсонизм белгісі.</p> <p>2. Әзербайжан: aheyrokinez</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aheyrokinez</p> <p>5. Түрік: aheyrokinez</p> <p>6. Ағылшын: Aheyroparesis</p> <p>7. Испан: aheyrokinez</p> <p>8. Неміс: aheyrokinez</p> <p>9. Француз: aheyrokinez</p>
455.	ахиллобурсит	ахиллобурсит	<p>1. «еж. грек. Ἀχιλλεύς — «гректің ер адам есімі» + лат. bursa — «қалта, эмианның алғашқы мағынасы» + -ит) – Ахилл сіңірін қоршап тұратын синовиалық қоржынның қабынуы. Ахилл сіңірі – организмдегі ең мықты сіңір, ол жіліншік бұлшық еттерін артқы жағындағы өкше сүйегіен байланыстырып тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: retrocalcaneobursitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: retrocalcaneobursitis</p> <p>5. Түрік: retrocalcaneobursitis</p> <p>6. Ағылшын: Achillobursitis</p>

			<p>7. Испан: retrocalcaneobursitis</p> <p>8. Неміс: retrocalcaneobursitis</p> <p>9. Француз: retrocalcaneobursitis</p>
456.	ахлоргидрия	тұз қышқылсыздық	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + лат. acidum hydrochloricum – «тұз қышқылы» - асқазан сөлінде тұз қышқылының концентрациясы аз болатын немесе мүлдем болмайтын ауру. Тамақты өңештің басқа бөліктері қорытатындықтан, бұл ауру бастапқы кезеңде өте сирек анықталады.</p> <p>2. Әзербайжан: achlorhydria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: achlorhydria</p> <p>5. Түрік: aklorhidri</p> <p>6. Ағылшын: Achlorhydria</p> <p>7. Испан: aclorhidria</p> <p>8. Неміс: achlorhydria</p> <p>9. Француз: achlorhydria</p>
457.	ахолия	өттің ішекке түспеуі	<p>1. (еж. грек. а- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. chole — «өт») – өттің ұлтабарға түсуінің тоқтауы; кейбір аурулардың, көбіне өт жолдары ауруларының (жалпы өт ағысының бітелуі) белгісі. Бауырда қалған өт қанға түседі. Өттің ішекке түспеуі кезінде сары ауру, түссіз, балшық тәрізді нәжіс, өт түстес зәр, терінің қышуы, өте сирек ауыр ми құбылыстары (сандырақтау, кома), теріге және шырышты қабатқа қан кету, кейде жоғары температура орын алады. Емі: өттің ішекке түспеуін емдеу керек.</p> <p>2. Әзербайжан: acholia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: acholia</p> <p>5. Түрік: acholia</p> <p>6. Ағылшын: Achiolia</p> <p>7. Испан: acolia</p> <p>8. Неміс: Acholie</p> <p>9. Француз: acholie</p>
458.	ахромазия	түс ажыратпау	<p>1. – науқас қоршаған ортаны ақ-қара түспен көретін, түсті қабылдаудың қатты бұзылуымен сипатталатын ауру. Бұл ауру тұқым қуалаудың аутосомды-рецессивті түрі тән болатын тұқымқуалаушылық патологиясына жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: ahromaziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ahromaziya</p> <p>5. Түрік: ahromaziya</p> <p>6. Ағылшын: Achromatization</p> <p>7. Испан: ahromaziya</p>

			8. Неміс: ahromaziya 9. Француз: ahromaziya
459.	ацидоз компенсирован ный	теңгерілген ацидоз	1. (лат. acidus – «қышқыл») – қандағы рН айтарлықтай өзгермейтін (7,35-7,45 шегінде қалатын) және қышқыл-сілті тепе-теңдігі көрсеткіштерінің жиынтығы бойынша анықталатын ацидоз. 2. Әзербайжан: kompensasiya asidoz 3. Қырғыз: Төлөнүүчү ацидоз 4. Өзбек: kompanse yomon 5. Түрік: kompanse asidoz 6. Ағылшын: Acidosis compensated 7. Испан: La acidosis compensada 8. Неміс: kompensierte Azidose 9. Француз: acidose compensé
460.	ацидофилия	ацидофилия	1. (лат. Acidus — «қышқыл» + еж. грек. Φιλέω — «сүйемін») — қышқылдарға, оның ішінде қышқылды бояуыштарға ұқсас. Қышқыл бояуыштар арқылы боялу қабілетін сияқты ацидофилияның себебі – бояйтын элементтердің негізгі (сілтілік) қасиетінде. Ацидофилия жасуша құрылымдарын саралау кезінде, мысалы, қан жасушасын талдау кезінде пайдаланылады. 2. Әзербайжан: acidophilia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: acidophilia 5. Түрік: acidophilia 6. Ағылшын: Acidophilia 7. Испан: acidofilia 8. Неміс: acidophilia 9. Француз: acidophilie
461.	аэрозоли	ауа кірнелер	1. (еж. грек. ἀήρ – «ауа» + лат. solutio — «ажырату, ерітінді) - бүріккіш қақпақ жүйесімен жабдықталған, герметикалық қаптамаға пропелленттермен бірге қысыммен салынатын, дәрілік заттардың ерітінділері, эмульсиялары, суспензиялары түрінде болатын дәрілік форма (дозаланатын немесе дозаланбайтын). Ауа кірнелер демді ішке жұтуға (ингаляцияға) да арналуы мүмкін. Ингаляциялық дәрілік формалардың түрі – ішке жұтуға болатын ұнтақтар (инхалерлер) болып табылады, олар ротодиск, вентодиск және т.б. сияқты арнайы қаптау-дозалау құрылғыларына салып шығарылады. Сондай-ақ, ауа кірнелер теріге, шырышты қабатқа, жараға емдік мақсатта жағылады. Ауа кірнелер мен бүріккіштерді ажырата білу керек. Ауа кірнелерінде дәрілік қоспа құтыдағы шамадан

			<p>тыс қысымның әсерімен қақпақты ашу арқылы құтыдан беріледі. Ал бүріккіштерде құтыдағы қысым атмосфералық қысыммен бірдей, ал дәрілік қоспа микрсорғының піспегін механикалық жолмен басу арқылы құтыдан беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: aeroxollar</p> <p>3. Қырғыз: аэрозолдорду</p> <p>4. Өзбек: aeroxol</p> <p>5. Түрік: aerosoller</p> <p>6. Ағылшын: Aerosols – аэрозоль, құты, аэрозоль қаптамасы, ұсақ сұйық бөлшектер, ұсақ қатты бөлшектер</p> <p>7. Испан: aerosoles</p> <p>8. Неміс: Aerosole – аэрозоль, бүріккіш, бүріккіш, құты, ингалятор</p> <p>9. Француз: aérosols – аэрозоль</p>
462.	аэроотит	аэроотит	<p>1. (еж. грек. <i>ἀήρ</i> – «ауа» + грек. otos – «құлау») – бұл атмосфералық қысымның өзгеруі салдарынан орын алатын ортаңғы құлақтағы қабыну процесі. Оның маңызды өзгерістері дабыл қуысының, мұрын мен өкпенің қосалқы қуыстарының зақымдануына әсер етеді. Сондай-ақ ауру жарылыс немесе құлақты жаралау кезінде алынған атмосфералық жарақат салдарынан орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: aeroxotitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aeroxotitis</p> <p>5. Түрік: aeroxotitis</p> <p>6. Ағылшын: Aeration</p> <p>7. Испан: aeroxotitis</p> <p>8. Неміс: aeroxotitis</p> <p>9. Француз: aeroxotitis</p>
463.	аэросинуит	аэросинуит	<p>1. (грек. <i>Αἶρ</i> — «ауа» + лат. Sinus — «қуыс») — барометрлік қысым шұғыл ауытқыған кездегі атмосфералық жарақат салдарынан орын алатын мұрын маңындағы қуыстардың шырышты қабатының қабынуы. Аэросинуит ұшы аппараттары экипаждар мүшелерінде жиі, кейде әуе жолаушыларында орын алады. Аэросинуиттің себебі: сыртқы қысым мен мұрын маңындағы қуыстардағы қысымның тепе-теңсіздігі, бұл анатомиялық өзгеріс немесе шеке-мұрын немесе гаймор қуысына кіру арналарының тарылуына әкеп соғатын мұрынның және мұрын маңындағы қуыстардың шырышты қабатындағы аурулары кезіндегі өзгеріс салдарынан болады. Аэросинуиттің белгілері: мұрын мен қуыстың шырышты қабатының қызаруы, осы аймақтардың</p>

			<p>ауыруы. 5-10 күнге созылған аэросинуит кезінде экипаж мүшелері ұшуға жіберілмейді.</p> <p>2. Әзербайжан: aerosinuit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aerosinuit</p> <p>5. Түрік: aerosinuit</p> <p>6. Ағылшын: Aerosynew</p> <p>7. Испан: aerosinuit</p> <p>8. Неміс: aerosinuit</p> <p>9. Француз: aerosinuit</p>
464.	аэротерапия	ауамен емдеу	<p>1. (грек. aeris — «ауа»; грек. therapia — «медициналық күтім, емдеу») — таза ауаны пайдалану, ашық ауада ұзақ уақыт жүру, ауа ваннасын қабылдау арқылы емделу және аурудың алдын алу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: aérotherapy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aérotherapy</p> <p>5. Түрік: aérotherapy</p> <p>6. Ағылшын: aérotherapy – аэротерапия, ауамен емдеу</p> <p>7. Испан: aéroterapia</p> <p>8. Неміс: aérotherapy</p> <p>9. Француз: aérothérapie</p>
465.	бабезиаз	бабез құрт ауруы	<p>1. (лат. Babesiosis) — қарапайым бабез құрт ауруы салдарынан пайда болатын жануарлар мен адамдардағы инвазиондық трансмиссивті аурулар. Ауру дене қызуының көтерілуі, анемия, сары ауру, гемоглобинурия белгілерімен қатар жүреді. Ұсақ және ірі қара малда, сондай-ақ итте болатын бабез құрт ауруының едәуір ветеринарлық мәні бар. Адам да ауыруы мүмкін. Антарктикадан басқа барлық құрлықта таралған. Жеткілікті түрде зерттелмегендіктен және зерттеушілердің пікірлері әртүрлі болғандықтан, бабез құрт ауруын пироплазмозбен теңестіреді, қоздырғыштарының, сондай-ақ, аурудың клиникалық картинасының этиологиясы әртүрлі болғандықтан, бұл дұрыс емес. Аурулардың халықаралық классификациясы бойынша , адамда болатын бабез құрт ауруының коды – B60.0.</p> <p>2. Әзербайжан: babeziaz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: babeziaz</p> <p>5. Түрік: babeziaz</p> <p>6. Ағылшын: Babesiosis</p> <p>7. Испан: babeziaz</p> <p>8. Неміс: babeziaz</p>

			9. Француз: babeziaz
466.	базальная дуга	негіздік доға	<p>1. (грек. basis – «негіз») – тіс түптерінің жоғарғы қабатының жоғарғы және төменгі жақтың сыртқы беткі қабаты төбелерінің проекциясы бойынша өтетін қисық.</p> <p>2. Әзербайжан: bazal qövs</p> <p>3. Қырғыз: базалдык жаа</p> <p>4. Өзбек: bazal arc</p> <p>5. Түрік: bazal ark</p> <p>6. Ағылшын: Basal arch</p> <p>7. Испан: arco basal</p> <p>8. Неміс: basalen arc</p> <p>9. Француз: arc de base</p>
467.	базальная мембрана	негіздік жарғақша	<p>1. (грек. basis – «негіз» + лат. membrāna – «қабықша, қабық, жарғақ») – біріктіруші тінді эпителийден немесе эндотелийден ажыратып тұратын жұқа жасушасыз қабат. Негіздік жарғақша екі пластинкадан тұрады: ақшыл (lamina lucida) және қара (lamina densa).</p> <p>2. Әзербайжан: zirzəmi membran</p> <p>3. Қырғыз: төлөдөгү мембрана</p> <p>4. Өзбек: Erto'la membrana</p> <p>5. Түрік: bazal membran</p> <p>6. Ағылшын: Basal membrane</p> <p>7. Испан: membrana basal</p> <p>8. Неміс: Basalmembran</p> <p>9. Француз: membrane basale</p>
468.	базальные ядра	негіздік ядролар	<p>1. (грек. basis – «негіз») – соңғы мидың жартышарындағы негіздеме деңгейінде таламустың бүйіріндегі ақ затта орналасқан сұр заттың айтарлықтай жиналуы. Негіздік ядролар самай үлестері мен би бағанасы үстіндегі аралық шекарада орналасқан алдыңғы мидың құрамына енеді.</p> <p>2. Әзербайжан: bazal ganglionlar</p> <p>3. Қырғыз: базалдык ядролар</p> <p>4. Өзбек: bazal ganglia</p> <p>5. Түрік: bazal gangliyonlar</p> <p>6. Ағылшын: Basal cores</p> <p>7. Испан: los ganglios basales</p> <p>8. Неміс: die Basalganglien</p> <p>9. Француз: les noyaux gris centraux</p>
469.	базиллярная артерия	негіздік артерия	<p>1. (грек. basis – «негіз» және еж. грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, күретамыр») – базилярлы көпір сайында орналасқан жұпсыз қантамыр. Артерия көпір мен мишыққа тарамдалады, артқы екі ми артериясы арқылы жалғасады.</p> <p>2. Әзербайжан: bazilyar arteriya</p>

			<p>3. Қырғыз: дихотомияны артериясы</p> <p>4. Өзбек: basilar tomir</p> <p>5. Түрік: baziler arter</p> <p>6. Ағылшын: Basilar artery</p> <p>7. Испан: arteria basilar</p> <p>8. Неміс: basilaris</p> <p>9. Француз: artère basilaire</p>
470.	базофилия	базофилдік	<p>1. (еж. грек. βάσις – «негіз» + еж. грек. φίλια — «достық, махаббат, бейімділік») — негіздемерге, оның ішінде негізгі бояуыштарға химиялық ұқсастық. ... Қан жасушаларын ажырату, гипофиздің алдыңғы үлесінің жасушаларын, ұйқы безінің аралшық тіндерін талдау үшін пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: basophilia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: basophilia</p> <p>5. Түрік: bazofili</p> <p>6. Ағылшын: Basophilia</p> <p>7. Испан: basofilia</p> <p>8. Неміс: Basophilie</p> <p>9. Француз: basophilia</p>
471.	бактериальная культура	бактерия өсіріндісі	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + лат. cultura – «өңдеу, аудау; тәрбиелеу») – бір бактериялы жасушаның ұрықтары болып табылатын бір түрлі бактерияларының нәрлендіргіш ортада жиналып, жасанды түрде өсірілуі.</p> <p>2. Әзербайжан: bakterial mədəniyyət</p> <p>3. Қырғыз: бактериялық маданият</p> <p>4. Өзбек: bakterial madaniyat</p> <p>5. Түрік: bakteriyel kültür</p> <p>6. Ағылшын: Bacterial culture</p> <p>7. Испан: cultivo bacteriano</p> <p>8. Неміс: Bakterienkultur</p> <p>9. Француз: culture bactérienne</p>
472.	бактериальный фильтр	бактериялық сүзгі	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + лат. filtrum – «киіз; киілден жасалған сүзгі») – сұйықтықтарды (қоректік орталарды), газдарды көлемі бактерия жасушаларының және олардың спораларының (яғни, споралардың көлемі микрон үлесін құрайды) көлемінен кішкентай кеуекті материал арқылы өткізу әдісімен бактериялардан босатуға арналған аппарат. Сүзгілейтін элемент ретінде керамика, асбест пластинкалары және арнайы жарғақшалар пайдаланылады. Микробиологияда және медицинада қоректік орталарды және дәрілік препараттарды «суықтай»</p>

			<p>зарарсыздандыру кезінде, техникада – технологиялық сұйықтықтар мен жоғары нүктелі (мысалы, микроэлектроникада) технология газдарын тазарту үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bakterial filter</p> <p>3. Қырғыз: бактериялық чыпкасы</p> <p>4. Өзбек: bakterial filtr</p> <p>5. Түрік: bir bakteri filtresi,</p> <p>6. Ағылшын: Bacterial filter</p> <p>7. Испан: filtro bacteriano</p> <p>8. Неміс: Bakterienfilter</p> <p>9. Француз: filtre bactérien</p>
473.	бактерид	бактерид	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ») – инфекциялық-аллергиялық тұрғыдан пайда болған тері бөртпелерінің жалпы атауы. Пустулалық бактерид – іріңді бөртпе түрінде болатын, көбіне білек пен табанда орналасатын бактерид; организмде стрептококк немесе стафилококк инфекцияларының қоздырғыштары болған кезде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteridov</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bakteridov</p> <p>5. Түрік: bakteridov</p> <p>6. Ағылшын: Bacterium</p> <p>7. Испан: bakteridov</p> <p>8. Неміс: bakteridov</p> <p>9. Француз: bakteridov</p>
474.	бактериемия	бактерияның қанға өтуі	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + αἷμα — «қан») — қанда бактериялардың болуы. Әдетте, қан зарарсыздандырылған болып саналады, ал қанда бактериялардың болуы (әдетте, қанды отырғызудың көмегімен) патологияны білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteriyemi</p> <p>3. Қырғыз: бактериемия</p> <p>4. Өзбек: bakteremi</p> <p>5. Түрік: bakteriyemi</p> <p>6. Ағылшын: Bacteremia</p> <p>7. Испан: bacteriemia</p> <p>8. Неміс: Bakteriämie</p> <p>9. Француз: bactériémie</p>
475.	бактериофобия	бактериядан қорқу	<p>1. (bacteriophobia: еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + еж. грек. φόβος – «қорқыныш, үрей») – микроб жұқтырып алудан қорқу салдарынан туындайтын үрей.</p> <p>2. Әзербайжан: bacteriophobia</p> <p>3. Қырғыз: бактериоскопия</p> <p>4. Өзбек: bacteriophobia</p>

			<p>5. Түрік: bacteriophobia 6. Ағылшын: Bacteriophobia 7. Испан: bacteriophobia 8. Неміс: bacteriophobia 9. Француз: bacteriophobia</p>
476.	бактерия	бактерия	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ») — прокариотты (ядросыз) , көбіне біржасушалы микроорганизмдердің домені (патшалық үсті). Қазіргі таңда бактерияның он мыңға жуық түрі сипатталған, олар миллионнан аса деген болжам бар, алайда бактерияның түрлері деген ұғымды қолданудың өзі қиындық тудырады. Микробиологияның бактериология деген бөлімі бактерияларды зерттейді.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteriya 3. Қырғыз: бактерия 4. Өзбек: bakteriya 5. Түрік: bakteri 6. Ағылшын: bacterium – бактерия 7. Испан: bacteria 8. Неміс: Bakterie – бактерия, das Bakterium – бактерия, der Spaltpilz – бактерия 9. Француз: bactérie – бактерия, le microbe – микроб, бактерия</p>
477.	бактерия анаэробная	анаэробты бактерия	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және грек. 'α(ν)- — жоқ деген мағына беретін сөзалды қосымша, грек. 'αῖρ — «ауа» + грек. βίος — «өмір») — өсу үшін оттегінің аздаған мөлшері қажет болатын, 10% көмір қышқылы бар тығыз қоректік ортаның беткі қабатында өсе алмайтын бактериялар.</p> <p>2. Әзербайжан: anaerob bakteriyalar 3. Қырғыз: анаэробдук бактериялардын 4. Өзбек: anaerob bakteriyalar 5. Түрік: anaerobik bakteri 6. Ағылшын: Bacterium anaerobic 7. Испан: bacterias anaerobias 8. Неміс: anaerobe Bakterien, 9. Француз: les bactéries anaérobies</p>
478.	бактерии капсульные	қапшықты бактериялар	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және лат. capsula – «жәңбікше, қобдиша, сандықша») – ауру малдың организмінде, сондай-ақ қоректік орталарда микробты жасуша айналасында капсула өндіруге қабілетті, Enterobacteriaceae тұқымдас Klebsiella түрінің бактериялар тобы. Ұштары жұмыр болып келетін қысқа таяқшалар, қозғалмайды, спора түзбейді, грамтеріс, қарапайым қоректік орталарда өседі,</p>

			<p>факультативті аэробтар, капсулалары арнайы бояумен бояған кезде дәл анықталады. Жоғары температура мен антисептиктердің әсеріне сезімтал. Қапшықты бактериялар, әсіресе Фридендер таяқшасы (<i>Klebsiella pneumoniae</i>) жануарлардың клебсиеллөзге шалдықтырады. Сондай-ақ, капсулалар ашытқы және зең саңырауқұлақтарын түзеді.</p> <p>2. Әзербайжан: capsular bakteriyalar 3. Қырғыз: капсула бактериялар 4. Өзбек: kapsüler bakteriyalar 5. Түрік: kapsül bakteri 6. Ағылшын: Bacterium capsule 7. Испан: bacterias capsulares 8. Неміс: Kapselbakterie 9. Француз: bactéries capsulaires</p>
479.	бактерии непатогенные	залалсыз бактериялар	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және грек. Pathos — «қайғыру» + genes — «пайда болатын, тудыратын») — ауру тудырмайтын, көбіне организмге көмектесетін организмнің қалыпты микрофлорасының бактериялары (лактобактериялар, бифидумбактериялар, энтерококктар, ішек таяқшасы және т.б.). Мысалы, адамның терісінде және ішегінде тіршілік ететін жеке залалсыз бактериялар тірі организмге пайдалы әсер етеді, өйткені өздері орналасқан аймақтағы кез келген инфекцияны шығарып тастауға қабілетті. Тірі залалсыз бактериялардан дайындалған биопрепараттар дисбактериоздың алдын алу және емдеу үшін қолданылады. Алайда белгілі бір жағдайларда ауру тудырмайды деп есептелінетін кейбір бактериялар залалды болуы мүмкін, мысалы, несеп шығару жолдарының қабынуына тоқ ішекте қалыпты болатын бактериялар әсер етеді.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-patogen bakteriyaların 3. Қырғыз: эмес патогендүү бактериялар 4. Өзбек: non-patogen bakteriyalar 5. Түрік: patojenik olmayan bakteriler 6. Ағылшын: Non-pathogenic bacteria 7. Испан: bacterias no patógenas 8. Неміс: nicht-krankheitsserregende Bakterien 9. Француз: bactéries non pathogènes</p>
480.	бактерии патогенные	залалды бактериялар	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және грек. Pathos — «қайғыру» + genes — «пайда болатын, тудыратын») — бұл инфекция тудыратын бактериялар. Бактериялардың көпшілігі зиянсыз немесе тіпті пайдалы деуге олады, алайда олардың кейбірі залалды болады. Өте ауыр болып саналатын</p>

			<p>бактериалды аурулардын бірі – <i>Mycobacterium tuberculosis</i> бактериясы салдарынан туындайтын туберкулез болып табылады, бұл ауру негізінен, Африка елдерінің оңтүстігінен Сахараға дейін жылына 2 миллионға жуық адамды өлтіреді. Залалды бактериялар <i>Streptococcus</i> және <i>Pseudomonas</i> сияқты бактериялар тудыртатын пневмония, <i>Shigella</i>, <i>Campylobacter</i> және <i>Salmonella</i> сияқты бактериялар тудыртатын тағамдық аурулар сияқты басқа маңызды аурулардың асқынуына әсер етеді. Сондай-ақ, залалды бактериялар сіреспе, іш сүзек, дифтерия, сифилис және алапес сияқты инфекцияларды қоздырады. Сондай-ақ залалды бактериялар дамушы елдердегі балалар өлімінің жоғарғы көрсеткішіне себеп болып отыр.</p> <p>2. Әзербайжан: patogen bakteriyaların 3. Қырғыз: патогендүү бактериялар 4. Өзбек: patogen bakteriyalar 5. Түрік: patojenik bakteriler 6. Ағылшын: Bacteria pathogenic 7. Испан: bacterias patógenas 8. Неміс: pathogene Bakterien 9. Француз: bactéries pathogènes</p>
481.	бактерии условнопатогенные	шартты детті бактериялар	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және грек. Pathos — «қайғыру» + genes — «пайда болатын, тудыратын») — дені сау организмде мекендейтін және белгілі бір жағдайларда, макроорганизмге оның резистенттілігін төмендететін әртүрлі стресс факторларының әсер етуі кезінде патогенді қасиетке ие болатын потенциалды патогенді микробтар.</p> <p>2. Әзербайжан: fürsətçi bakteriyalar 3. Қырғыз: оппортунисттик бактериялар 4. Өзбек: opportunistik bakteriyalar 5. Түрік: fürsətçi bakterilerin 6. Ағылшын: Opportunistic bacteria 7. Испан: bacterias oportunistas 8. Неміс: opportunistische Bakterien 9. Француз: bactéries opportunistes</p>
482.	бактериолиз	бактериолиз	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + грек. Lysis – «бұзылыс») – бактерия қабығының еріп, цитоплазманың қоршаған ортаға шығуы. Бактериофагтар мен бактериялар бөлетін ерекше заттардың (бактериолизиндер) әсерінен орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: bacteriolysis 3. Қырғыз: бактериородопсин 4. Өзбек: bakterioliiz 5. Түрік: bakterileri yok etme</p>

			<p>6. Ағылшын: bacteriolysis – бактериолиз</p> <p>7. Испан: bacteriolisis</p> <p>8. Неміс: Bacteriolyse – бактериолиз</p> <p>9. Француз: bactériolysie</p>
483.	бактериолог	бактерияны зерттеуші маман	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ») – бактериология жөніндегі ғалым-маман.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteriolog</p> <p>3. Қырғыз: бактериолог</p> <p>4. Өзбек: bakteriologi</p> <p>5. Түрік: bakteriyolog</p> <p>6. Ағылшын: bacteriologist – бактериолог</p> <p>7. Испан: bacteriólogo</p> <p>8. Неміс: Bakteriologe – бактериолог</p> <p>9. Француз: bactériologiste – бактериолог</p>
484.	бактериология	бактериология	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + еж. грек. λογική – «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») – бактериялар туралы ғылым, айтарлықтай кең ғылыми пән болып табылатын микробиологияның бір бөлімі. Бактериология бірқатар жеке салаларға бөлінеді. Жалпы бактериология бактериялардың морфология, физиология, биохимия, олардың өзгергіштігі мен тұқымқуалаушылығын, эволюциясын, табиғатта таралуын және т.б. зерттейді. Медициналық және ветеринарлық бактериология ауру тудыратын бактериялардың биологиясын, олардың ажырату және анықтау әдістерін, иммунитеттік құбылыстарын зерттейді. Ауылшаруашылық бактериология топырақ, оның жемісі құрылымындағы, өсімдіктерді нәрлендіру, ауылшаруашылық өнімдерін (сүрлеу, ашыту, жібіту және т.б.) өңдеудегі бактериялардың рөлін зерттейді. Техникалық (өнеркәсіптік) бактериология бактериялардың спирт, органикалық қышқылдар, ферменттер, амин қышқылдарын, антибиотиктерді, өсу стимуляторларын түзу және т.б. процестерді зерттейді.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteriolojiya</p> <p>3. Қырғыз: бактериология</p> <p>4. Өзбек: bakteriologiya</p> <p>5. Түрік: bakteriyoloji</p> <p>6. Ағылшын: bacteriology – бактериология, микробиология</p> <p>7. Испан: bacteriología</p> <p>8. Неміс: Bakteriologie – бактериология</p> <p>9. Француз: bactériologie – бактериология</p>

485.	бактериоуловит ели	бактерия ұстаушылар	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ») – емдік, тұрғын және өнеркәсіптік ғимараттарда ауаның бактериялық ластану деңгейі мен сипатын анықтау мақсатында ауадағы өлшенген микроорганизмдерін ұстауға арналған аспаптар. Ю. А. Кротовтың бактерия ұстаушылар жүйесінде саңылау арқылы ауа сорылады да, қатты қоректік ортасы бар айналмалы Петри кесесіне ұрылады. Басқа бактерия ұстаушыларда ауа сұйық (су, қоректік сорпа) немесе құрғақ сіңіргіш орта арқылы сорылады. С. С. Речменскидің бактерия ұстаушылар жүйесінде бактериялар бүріккіш сұйықтықтың ұсақ тамшылары арқылы сіңіріледі де, содан кейін аспаптың қабырғаларына қонады. Ластануды әрі қарай анықтау микробтарды ұстайтын сұйықтықты қоректік ортаға салу арқылы жүргізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteriouloviteli</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bakteriouloviteli</p> <p>5. Түрік: bakteriouloviteli</p> <p>6. Ағылшын: Bacteriophas</p> <p>7. Испан: bakteriouloviteli</p> <p>8. Неміс: bakteriouloviteli</p> <p>9. Француз: bakteriouloviteli</p>
486.	бактерофаг	бактерофаг	<p>1. (еж. грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + еж. грек. Φᾶγω — «жеймін») — бактериалық жасушаларды іріктеп зақымдайтын вирустар. Бактериофагтар көбіне бактерияның ішінде көбейіп, олардың лизисін тудырады. Бактериофаг ақуыз қабығынан және біртізбекті немесе екітізбекті нуклеин қышқылдарының (ДНҚ немесе РНҚ) генетикалық материалынан тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: bakterofag</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bakterofag</p> <p>5. Түрік: bakterofag</p> <p>6. Ағылшын: Bacteriophage</p> <p>7. Испан: bakterofag</p> <p>8. Неміс: bakterofag</p> <p>9. Француз: bakterofag</p>
487.	баллотирование головки плода	нәресте басының еркін ығысуы	<p>1. (франц. ballotер: ballote – «дауыс беруге арналған шар») – жүкті әйелдің жатырының түбіндегі ішперде қабырғасын толқын тәрізді басқан кезде анықталатын ұрықтың басының тербелу қозғалыстары; ұрықтың жамбаста жату белгісінің бірі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: səsvermə fetal rəhbəri</p> <p>3. Қырғыз: шайлоо түйүлдүктүн башчысы</p>

			<p>4. Өзбек: maxfiy homila bosh</p> <p>5. Түрік: gizli oylama fetal baş</p> <p>6. Ағылшын: Balloting of the fetal head</p> <p>7. Испан: cabeza fetal votación</p> <p>8. Неміс: balloting Fötuskopfes</p> <p>9. Француз: tête du foetus scrutin</p>
488.	бальнеолечебница	балшықпен емдеу орны	<p>1. (лат. Balneum — «ванна, шомылу») – емдік-профилактикалық мекеме немесе табиғи минералды суларды (теңіз, нарзан, радон, йодбромды ванналар), жасанды минералды суларды және тұщы суды (інжу ванналары, өсімдік сығындылары, хош иісті майлар және т.б. қосылған ванналар). Бальнеотерапия (су емшаралары: душ, ванна, жуу, суландыру, ингаляция және т.б.) өткізуге маманданған медициналық немесе шипажай-курорттық мекемедегі мамандандырылған бөлімше.</p> <p>2. Әзербайжан: balneolechebnitsa</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: balneolechebnitsa</p> <p>5. Түрік: balneolechebnitsa</p> <p>6. Ағылшын: Balneary</p> <p>7. Испан: balneolechebnitsa</p> <p>8. Неміс: balneolechebnitsa</p> <p>9. Француз: balneolechebnitsa</p>
489.	бальнеология	бальнеология	<p>1. (латин тілінен balneum – «монша, шомылу» + еж. грек. λογική – «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») – минералды суларды және олардың емдік-профилактикалық қолданылуын, сондай-ақ балшықпен емдеу мәселелерін зерттейтін курортология бөлігі. Табиғи және жасанды түрде дайындалған минералды сулармен емдеу әдістері бальнеотерапия деп аталады .</p> <p>2. Әзербайжан: balneoloji</p> <p>3. Қырғыз: өпкөбронхиалдық</p> <p>4. Өзбек: balneologiya</p> <p>5. Түрік: banyo ile tedavi bilimi</p> <p>6. Ағылшын: balneology – бальнеология</p> <p>7. Испан: balneology</p> <p>8. Неміс: Balneologie</p> <p>9. Француз: balnéologie – бальнеология, курортология</p>
490.	бальнеотерапия	балшықпен емдеу	<p>1. (лат. Balneum – «ванна, шомылу» + грек. Therapeia – «емдеу») – табиғи және жасанды түрде дайындалған минералды суларды медициналық оңалту мақсатымен әртүрлі ауруларды емдеу және алдын алу үшін пайдалану.</p> <p>2. Әзербайжан: kurortoterapiyası</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: Balneoterapi</p> <p>5. Түрік: balneoterapi</p> <p>6. Ағылшын: balneotherapy – бальнеотерапия</p> <p>7. Испан: balneoterapia</p> <p>8. Неміс: Balneotherapie</p> <p>9. Француз: balnéothérapie</p>
491.	барабанная перепонка	дабыл жарғағы	<p>1. (лат. membrana tympani) — сыртқы және ортаңғы құлақты бөліп тұратын, ауа мен сұйық өткізбейтін жұқа мембрана. Дыбыстық ауытқушылықтарды ішкі құлаққа беруге арналған, сондай-ақ дабыл қуысына өзге денелердің түсіп кетпеуіне кедергі болады.</p> <p>Жер бетіндегі омыртқалыларда (құйрықты, аяқсыз қосмекенділерді, інқазғыш жыландарды қоспағанда) бар. Адамдарда сыртқы есту өткізгішінің тереңінде орналасады.</p> <p>Тілжұтқыншақтың тармағы болып табылатын дабыл жүйкесінің тармақтарымен инверттелген.</p> <p>2. Әзербайжан: qulaq pərdəsi</p> <p>3. Қырғыз: кулак тарсылдагы</p> <p>4. Өзбек: yuza</p> <p>5. Түрік: kulak zarı</p> <p>6. Ағылшын: eardrum – дабыл жарғағы, tympanic membrane – дабыл жарғағы, tympanum – тимпан, дабыл жарғағы, дабыл жарғағы, ортаңғы құлақ, drum – дабыл, цилиндр, дабылдың соғылуы, дабыл жарғағы, drumhead – дабыл жарғағы, дабылдағы тері, дромгед, шпильдің ұшы</p> <p>7. Испан: tímpano</p> <p>8. Неміс: Trommelfell – дабыл жарғағы</p> <p>9. Француз: tympan – дабыл жарғағы, тимпан</p>
492.	барабанная полость	дабыл қуысы	<p>1. (лат. Cavum tympani) — жер бетіндегі омыртқалы жануарлар мен адамның ортаңғы құлағының қуысы. Бірінші желбезек саңылау қуысы – бүрікпе тесіктен дамиды.</p> <p>Онда евстахий түтігі арқылы шырышты қабат төселген (жұтқан кезде ашылады және дабыл қуысы ішіндегі ауаны сыртқы ауамен теңестіруге арналған), ақпарат ауыз қуысынан барады және балғашық (оның бір өсіндісі, тұтқышы дабыл жарғағына бекітіледі), төс және ішкі құлақтың сопақ терезесіне жапсарлас үзеңгі сияқты есту сүйектерінен тұрады; төс және үзеңгі арасында тағы да кішкентай жасымық тәрізді сүйек бар. Есту сүйектері дыбыстық ауытқушылықтарды ішкі құлаққа береді және өзіне бекітілген бұлшық еттердің көмегімен дабыл жарғағындағы күшті және дыбыстың күшіне қарай лабиринттің ішіндегі</p>

			<p>сұйықтық қысымын өзгертеді. Тіл-жұтқыншақ жүйкесінің тармағы болып табылатын дабыл жүйкесімен және жүйке өрімімен инверттеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: timpan 3. Қырғыз: тарсылдагы 4. Өзбек: quloq 5. Түрік: kulak zarı 6. Ағылшын: Tympanum – тимпан, дабыл жарғағы, дабыл жарғағы, ортаңғы құлақ, barrel – баррель, өзек, бөшке, бөшке, цилиндр, дабыл қуысы 7. Испан: tímpano 8. Неміс: Tympanum 9. Француз: tympan</p>
493.	барабанная струна	дабыл ішегі	<p>1. – дабыл қуысы арқылы бұлшық ет сіңірінің үстінен өтетін, дабыл жарғағын созатын, бас сүйек жүйкесінің 7 жұбынан тұратын жіңішке бұтақша (N. Facialis), бұл дабыл қуысынан және Глазеров саңылауынан (Fissura Glaseri) шығады да, содан кейін ganglion oticum тармақшасымен бірігеді, әрі қарай тіл жүйкесімен байланысып (үш тармақты жүйкенің үштен бір тармағының біреуімен), тіластындағы түйінмен және тілмен бірігеді. Айырушы және қантамырларды кеңейтетін талшықтар Chorda tympani төменгі жақ безі және тіл асты сілекей безіне апарып соғады. Оның тітіркенуі сұйық сілекейдің молынан бөлініп, төменгі жақ безінің қанға толуына әсер етеді (симпатикалық жүйкенің тітіркенуі салдарынан туындайтын ажыратуға қарама-қарсы).</p> <p>2. Әзербайжан: tympani 3. Қырғыз: 4. Өзбек: timpaninin 5. Түрік: timpani 6. Ағылшын: Drum string 7. Испан: tímpano 8. Неміс: tympani 9. Француз: timbales</p>
494.	барабанное кольцо	дабыл сақинасы	<p>1. – жаңа туылған нәрестенің дабыл жарғағын бекіту үшін қолданылатын сүйекті тұйықталмаған шеңбер; дабыл сақинасының нәтижесінде шеке сүйегінің дабыл бөлігі дамиды.</p> <p>2. Әзербайжан: drum ring 3. Қырғыз: барабан шакек 4. Өзбек: drum halqa 5. Түрік: tambur halkası 6. Ағылшын: Drum ring 7. Испан: anillo de tambor</p>

			8. Неміс: Trommelring 9. Француз: anneau de tambour
495.	барагноз, барагнозия	сезбеушілік	1. (грек. Baros — «ауырлық» + грек. agnosia — «білмеу») – салмақты білу қабілетінің болмауы. 2. Әзербайжан: baragnosis, baragnosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: baragnosis, baragnosis 5. Түрік: baragnosis, baragnosis 6. Ағылшын: Baragnosis 7. Испан: baragnosis, baragnosis 8. Неміс: baragnosis, baragnosis 9. Француз: baragnosis, baragnosis 10. Заңнама: 11. барагноз, барагнозия – сезбеушілік
496.	барбитураты	барбитураттар	1. – орталық жүйке жүйесіне қысым түсіретін әсері бар барбитура қышқылынан өндірілген дәрілік құралдар тобы. Мөлшерлемесіне қарай олардың емдеу әсері жеңіл тыныштандыратыннан наркоз деңгейіне дейін әсер етеді. 2. Әзербайжан: Barbitüratlar 3. Қырғыз: 4. Өзбек: barbituratlar 5. Түрік: barbitüratlar 6. Ағылшын: Barbiturates 7. Испан: barbitúricos 8. Неміс: Barbiturate 9. Француз: barbituriques
497.	барбитуратизм	барбитураттарға а үйреніп қалу	1. – барбитураттардың көп мөлшерін жүйелі түрде қабылдаумен және созылмалы интоксикацияның асқынуымен байланысты токсикомания түрі. 2. Әзербайжан: barbituratizm 3. Қырғыз: 4. Өзбек: barbituratizm 5. Түрік: barbituratizm 6. Ағылшын: Barbituratism 7. Испан: barbituratizm 8. Неміс: barbituratizm 9. Француз: barbituratizm
498.	баротерапия	қысыммен емдеу	1. (санск. vadra – «үлкен» және еж. грек. θερραλία – «қызмет ету, табынушылық; емдеу») – организмге жоғары немесе төмен атмосфералық қысымның әсер етуінен тұратын физиотерапия. Гипербариялық (қысымы төмен) және гипобариялық (қысымы төмен) жалпы қысыммен емдеу бір немесе бірнеше пациентке есептелген арнайы барокамераларда өткізіледі. Сондай-ақ, жергілікті қысыммен емдеу бар, оған, мысалы, медициналық банкілерді қою арқылы жасалатын вакууммен емдеу жатады.

			<p>Емдік әсері қантамыр жүйесі шарттарының өзгеруіне, газ алмасу шарттарының өзгеруіне байланысты.</p> <p>Спортшыларды қалпына келтіруге арналған жоғары жетістік спортында қысыммен емдеуді қолдану «реинкарнациялауға» және осы физиотерапия әдісін қарқынды дамытуға барынша күш берді. Жоғары жетістік спортында пайдаланылатын қысыммен емдеудің бір түрі – қысыммен жаттығу болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: aeropiezotherapy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aeropiezotherapy</p> <p>5. Түрік: aeropiezotherapy</p> <p>6. Ағылшын: Barotherapy</p> <p>7. Испан: aeropiezotherapy</p> <p>8. Неміс: aeropiezotherapy</p> <p>9. Француз: aeropiezotherapy</p>
499.	бартолинова железа	бартолиний безі	<p>1. – әйелдер сарпайының үлкен жапсарының артқы кіреберісінің үштен бір бөлігінде орналасқан күржелі жұпты орган. Орналасқан жеріне қарай орган кіреберістің үлкен безі деп аталады. Бұл бір-бірімен байланытса жұмыс істейтін май және тері бездерінің жиынтығы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: Bartholin vəzi</p> <p>3. Қырғыз: Бартолиний бези</p> <p>4. Өзбек: Bartholin bez</p> <p>5. Түрік: Bartholin bezi</p> <p>6. Ағылшын: Bartholin gland</p> <p>7. Испан: glándula de bartholin</p> <p>8. Неміс: bartholin Drüse</p> <p>9. Француз: glande de Bartholin</p>
500.	бартолинит	бартолинит	<p>1. – бартолиний безі аймағында туындайтын қабыну процесі. Оның пайда болуына несеп шығару жолдарынан немесе қынаптан шыға алмайтын ішек таяқшасы, стафилококтар, трихомонадалар және т.б. әртүрлі бактериялар болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bartholinitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bartholinitis</p> <p>5. Түрік: bartolinit</p> <p>6. Ағылшын: Bartholinite</p> <p>7. Испан: bartholinitis</p> <p>8. Неміс: bartholinitis</p> <p>9. Француз: Bartholinite</p>
501.	барьер гематофтальмический	қандық-көздік тосқауыл	<p>1. (франц. barrière – «сақшы, тосқауыл» және грек. haimatos — «қан» + грек. ophthalmos – «көз») – бұл толы қабат капиллярларының эндотелийі мен нұрлы</p>

			<p>қабықшадан, торлы қабаттың цилиарлы эпителийі мен пигментті эпителийден түзілген кедергі. Бұл жергілікті қантамырлар мен көздің жеке ішкі бөлігі арасындағы физиологиялық кедергі.</p> <p>2. Әзербайжан: qan maneə</p> <p>3. Қырғыз: кан-тоскоолдук</p> <p>4. Өзбек: qon-to'siq</p> <p>5. Түрік: kan bariyer</p> <p>6. Ағылшын: Hemato-ophthalmic barrier</p> <p>7. Испан: la sangre de barrera</p> <p>8. Неміс: die Blut-Schranke</p> <p>9. Француз: le sang-barrière</p>
502.	барьер гематотестикулярный	қандық-атабездік тосқауыл	<p>1. (франц. barrière – «сақшы, тосқауыл» және грек. haimatos — «қан») — қантамырлар мен шәуеттік түтікше арасындағы физикалық кедергі. Кедергі шәует түтікшелері мен сперматогонияның қоректендіргіш жасушаларының эпителиоциттері тіреп тұратын, өзара тығыз тұтасқан Сертоли жасушаларынан, шәуеттік түтікшенің жеке қабықшасынан (ирелендеген түтікшенің тіректік жарғағы, миоид жасушалары, біріктіргіш тін), адлюминальді және базальді компартменттен түзіледі. Сондай-ақ тіректік жарғақты қантамыр капиллярынан және капилляр эндотелиоциттерінен түзіледі.</p> <p>Кедергі цитотоксиндердің қаннан шәует түтікшелеріне енуіне кедергі болады. Осындай кедергінің арқасында сперматогенді эпителийдің адлюминальді кеңістігінде тестостеронның деңгейі жоғары орта түзіледі, бұл қалыпты сперматогенез үшін өте қажет.</p> <p>2. Әзербайжан: maneə gematotestikulyarny</p> <p>3. Қырғыз: тоскоолдук gematotestikulyarny</p> <p>4. Өзбек: to'siq gematotestikulyarny</p> <p>5. Түрік: bariyer gematotestikulyarny</p> <p>6. Ағылшын: Hematotesticular barrier</p> <p>7. Испан: gematotestikulyarny barrera</p> <p>8. Неміс: Barriere gematotestikulyarny</p> <p>9. Француз: barrière gematotestikulyarny</p>
503.	барьер гематоэнцефалический	гематоэнцефалдық тосқауыл	<p>1. (франц. barrière – «сақшы, тосқауыл» және еж. грек. Αἷμα, ілік септігі αἷματο — «қан» және еж. грек. Εγκεφαλος — «бас миы») — миға ірі немесе полярлы молекулалардың, сондай-ақ қан, оның ішінде иммундық жүйе жасушаларының енуіне кедергі болатын қан мен жүйке тіні арасындағы жартылай өткізбейтін кедергі.</p> <p>2. Әзербайжан: qan-beyin baryeri</p> <p>3. Қырғыз: кан-мээ тоскоолдук</p>

			<p>4. Өзбек: qon-miya to'siq 5. Түрік: kan-beyin bariyeri 6. Ағылшын: Blood-brain barrier 7. Испан: la barrera sangre-cerebro 8. Неміс: die Blut-Hirn-Schranke 9. Француз: la barrière hémato-encéphalique</p>
504.	барьер гистогематический	қан-тіндік тосқауыл	<p>1. (франц. barrière – «сақшы, тосқауыл» және еж. грек. ιστός — «тін» + еж. грек. Αἷμα — «қан») — қан мен тін сұйықтығы арасында болатын физиологиялық «сүзгілердің» жалпы атауы. 2. Әзербайжан: maneə gistogematicheskіe 3. Қырғыз: тоскоолдук гистогематический 4. Өзбек: to'siq gistogematicheskіe 5. Түрік: bariyer gistogematicheskіe 6. Ағылшын: Barrier of histogematic 7. Испан: gistogematicheskіe barrera 8. Неміс: Barriere gistogematicheskіe 9. Француз: barrière gistogematicheskіe</p>
505.	батигиперестезия	сезімділіктің өршуі	<p>1. – проприоцептивті сезімталдылықтың артуы. 2. Әзербайжан: bathyperesthesia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: bathyperesthesia 5. Түрік: bathyperesthesia 6. Ағылшын: Batigyperesthesia 7. Испан: bathyperesthesia 8. Неміс: bathyperesthesia 9. Француз: bathyperesthesia</p>
506.	баугиноспазм	баугин қақпақшасы түйілуі	<p>1. – мықын ішектің ұшындағы бұлшық ет қысқышының түйілімелі жиырылуы; ішектің уақытша түйнегін тудырады. 2. Әзербайжан: bauginospazm 3. Қырғыз: 4. Өзбек: bauginospazm 5. Түрік: bauginospazm 6. Ағылшын: Bauginospasm 7. Испан: bauginospazm 8. Неміс: bauginospazm 9. Француз: bauginospazm</p>
507.	бахромка гиппокампа	гиппокамп шашағы	<p>1. (араб. mahrama – «орамал» және еж. грек. ἵπποκάμπος — «теңіз мысығ») – гиппокамптың жоғары медиалды ұшында орналасқан және дөңестің аяғына ауысатын оның эфферентті талшықтары арқылы түзілген мидағы ақ зат жолағы. 2. Әзербайжан: fimbria dənizatı 3. Қырғыз: 4. Өзбек: fimbria Hippocampus 5. Түрік: saçaklı da hipokampus 6. Ағылшын: Fimbria of the hippocampus</p>

			<p>7. Испан: fimbria del hipocampo</p> <p>8. Неміс: fimbria Hippocampus</p> <p>9. Француз: fimbria hippocampe</p>
508.	бахромки маточной трубы	жатыр түтігі шашақтары	<p>1. (араб. mahrama – «орамал») – жұмыртқа жасушаларын жатыр түтігінің саңылауына қарай итеруге көмектесетін жатыр түтігі шұңқырының шетіндегі көптеген өсінділер.</p> <p>2. Әзербайжан: fallop boru fimbriyaların</p> <p>3. Қырғыз: домен түтүк шашақтары</p> <p>4. Өзбек: fallop kolbasi fimbriya</p> <p>5. Түрік: Fallop tüpü fimbriya</p> <p>6. Ағылшын: Fimbria</p> <p>7. Испан: fimbrias de las trompas de Falopio</p> <p>8. Неміс: Fimbrien der Eileiter</p> <p>9. Француз: fimbriae de la trompe de Fallope</p>
509.	бациллоноситель	бацилла тасымалдаушы	<p>1. (лат. bacillus – «таяқша») – медицинада – сыртынан қарағанда сау адам, бірақ организмінде өзін зақымдамайтын, басқа адамдарға берілуі мүмкін ауру қоздырғышы бар. Бацилла тасымалдаушыны анықтау қиын; көбіне олар өздерінің инфекция тасымалдаушылары екенін сезбейді.</p> <p>2. Әзербайжан: basillər carrier</p> <p>3. Қырғыз: Зонне ташуучу</p> <p>4. Өзбек: batsilla tashuvchisi</p> <p>5. Түрік: basil taşıyıcı</p> <p>6. Ағылшын: Bacilli carrier – (contact) байланыс, қатынас, байланыстар, түйісу, жанасу, бацилла тасымалдаушы, carrier – тасымалдаушы, тасымалдаушы, тасымалдаушы, ұстаушы, жүк, бацилла тасымалдаушы, vector – вектор, тасымалдаушы, тасымалдаушы, инфекция тасымалдаушы, бірөлшемді массив, бацилла тасымалдаушы</p> <p>7. Испан: portador de bacilos</p> <p>8. Неміс: Bazillen Träger – бацилла тасымалдаушы</p> <p>9. Француз: support de bacilles</p>
510.	бедренно-половой нерв	сан-жыныс жүйкесі	<p>1. (лат. nervus – «сіңір, бұлшықет, жүйке») – бел өрімінің жүйкесі. Сан-жыныс жүйкесі (LI — LII) үлкен бел бұлшықеттерінің қалың қабаты және оның алдыңғы беткі қабаты арқылы өтеді, несептамырдың артында орналасады және шап аймағына қарай кетеді. Қалың қабатта немесе одан шыққан жерде екі тармаққа бөлінеді – сан және шап.</p> <p>2. Әзербайжан: genitofemoral sinir</p> <p>3. Қырғыз: сан-жыныс нерв</p> <p>4. Өзбек: genitofemoral nerv</p>

			<p>5. Түрік: Genitofemoral sinir 6. Ағылшын: Femoral-genital nerve 7. Испан: nervio genito-femoral 8. Неміс: N. genitofemoralis 9. Француз: nerf génito</p>
511.	бедренное кольцо	сан сақинасы	<p>1. – шап байламы астындағы қантамыр қуысының медиалды бұрышында орналасқан сан түтікшесінің ішкі саңылауы; шап байламы (алдынан), сан көктамырының қынабы (жанынан), қуысты байлам (ортаңғы) және иректі байлам (артынан) арқылы түзілген; сан жарығы түзілген кезде жарық қақпақтарының рөлі бар. 2. Әзербайжан: bud ring 3. Қырғыз: бир кыялдардан шакек 4. Өзбек: son halqa 5. Түрік: femoral halka 6. Ағылшын: Femoral ring 7. Испан: anillo femoral 8. Неміс: femoralen Ring 9. Француз: anneau fémoral</p>
512.	бедренный канал	сан өзегі	<p>1. (лат. <i>canalis</i> – «күбыр, астауша») – алдындағы санның кең шандырының беткі қабатты парағының орақ тәрізді шетінің жоғарғы мүйізінен, артындағы – тарақты шандырдан, жанындағы – сан көктамырының қынабынан түзілген тар үшбұрышты саңылау; ішкі саңылауы бар – сан сақинасы және сыртқы – теріастындағы сақина; қалыпты жағдайда сан өзегінде талшық, лимфа түйіндері, қантамырлар бар; сан жарығының шығатын жері болып табылады. 2. Әзербайжан: bud kanal 3. Қырғыз: бир кыялдардан канал 4. Өзбек: son kanal 5. Түрік: femoral kanal 6. Ағылшын: Femoral canal 7. Испан: canal femoral 8. Неміс: Femurkanals 9. Француз: canal fémoral</p>
513.	бедренный треугольник	сан үшбұрышы	<p>1. – үстінен – шап байламымен, сыртынан – тігінші бұлшық етінің ішкі шетімен, ішінен – ұзын, әкелетін бұлшық етпен шектелген санның алдыңғы беткі қабатының үшбұрышты аймағы. 2. Әзербайжан: bud üçbucaq 3. Қырғыз: бир кыялдардан үч бурчтук 4. Өзбек: son uchburchak 5. Түрік: femoral üçgen 6. Ағылшын: Femoral triangle 7. Испан: triángulo femoral</p>

			<p>8. Неміс: femoralen Dreieck 9. Француз: triangle fémoral</p>
514.	бедро	сан	<p>1. – адамның (жануарлардың, құстардың, жәндіктердің артқы аяғы) төменгі аяғының жамбас және тізе буындары арасындағы 2. Әзербайжан: bud 3. Қырғыз: сан 4. Өзбек: son 5. Түрік: uyluk 6. Ағылшын: hip – сан, вальма, бүйір, уайым, төбе шатыржалы, төбенің қабырғасы, thigh – сан, femur – сае, сан сүйегі, haunch – сан, борбай, артқы аяқ, артқы бөлік, арканың жартылай доғасы, дөңестің қанаты, Ham – ветчина, сан еті, радиоәуестік, сан, борбай, нашар актер, reed – қамыс, қамыс, сыбызғы, қамыс өсінділері, садақ, сан, huckle – сан 7. Испан: muslo 8. Неміс: Schenkel – (der Lanke) бел, сан, тұтас еттің артқы жағы, der Hüfte – сан, жая, der Lende – сан, сан, бел, жон еті, die Schenkel – сан, борбай, тізе, аяқ 9. Француз: cuisse – сан, сан, la hanche – сан</p>
515.	белая горячка, делирий	елірме	<p>1. (лат. delirium – «есалаңдық, ақылдан адасқандық») – маскүнемдік негізінде болатын ауыр психикалық ауру. Сана бұзылатын психикалық бұзылушылық (ақыл-есінен айырылу жағдайынан комаға дейін). Шынайы, көбіне көзге көрінетін галлюцинациялар мен иллюзиялардың болуымен, соның салдарынан екінші реттік сандырақтың болуымен; эмоционалды аффектілі бұзылушылықтардың, сенестопатияның болуымен, қоршаған ортада бағдардың қиындауымен, уақыт жақынан бағдардың болмауымен сипатталады. Бұл ретте жеке тұлғаны және қауіптіліктерді түйсіну сақталады. Науқастың эмоционалды жағдайы галлюцинация сипатына байланысты болады. Елірмеден шыққаннан кейін жартылай конградты амнезия (нақты оқиғалар және жанға бататын естеліктер ұмытылады) орын алады. Науқас өзіне және айналадағы адамдарға қауіпті болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: delirium tremens, delirium 3. Қырғыз: буулукмасы, Анекдоты 4. Өзбек: darg'azab tremens, darg'azab 5. Түрік: delirium tremens, deliryum 6. Ағылшын: Delirium fever 7. Испан: delirium tremens, el delirio 8. Неміс: Delirium, Delirium</p>

			9. Француз: delirium tremens, le délire
516.	безымянный палец	атаусыз саусақ	<p>1. (лат. digitus annularius) — бас бармақтан бастап санағанда, төртінші саусақ, ортаңғы саусақ пен шынашақтың ортасында тұрады. Ұзындығы шамамен алғанда сұқ саусақпен бірдей. Сондықтан да мысырлықтар мен римдіктер неке сақинасын сол қолдың атаусыз саусағына таққан.</p> <p>2. Әзербайжан: ring barmaq</p> <p>3. Қырғыз: аты жок</p> <p>4. Өзбек: yon barmoq</p> <p>5. Түрік: yüzük parmak</p> <p>6. Ағылшын: Ring finger – (annulary) атаусыз саусақ, annular – атаусыз саусақ, ring-finger – атаусыз саусақ</p> <p>7. Испан: dedo anular</p> <p>8. Неміс: Ringfinger – безымянный палец</p> <p>9. Француз: ring-finger</p>
517.	белковая дистрофия	ақуыздық дистрофия	<p>1. (франц. dystrophie, нем. Dystrophie: еж. грек. δυσ- - «сөздің тура мағынасын терістеуші сөзалды қосымша» + еж. грек. τροφήα – «қорек») – ақуыз алмасуының бұзылуына байланысты ауру. Дистрофияның үш түрінің бір түріне (паренхиматозды дистрофияға) жатады. Ақуыз жасуша мен тіндердің негізгі компоненттерінің бірі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: proteinosis</p> <p>3. Қырғыз: протеинозун</p> <p>4. Өзбек: proteinozis</p> <p>5. Түрік: proteinozisli</p> <p>6. Ағылшын: Albuminous degeneration</p> <p>7. Испан: proteinosis</p> <p>8. Неміс: Proteinose</p> <p>9. Француз: protéinose</p>
518.	бессознательно сть	естен танушылық	<p>1. – субъект (адам) санасының саласына енбейтін, яғни сананы бақылауға қатысты психикалық процестер мен құбылыстардың жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: düşüncəsizlik</p> <p>3. Қырғыз: эсин жоготуу</p> <p>4. Өзбек: beixtiyor</p> <p>5. Түрік: bilinçsizlik</p> <p>6. Ағылшын: Unconsciousness</p> <p>7. Испан: inconsciencia</p> <p>8. Неміс: Bewusstlosigkeit</p> <p>9. Француз: inconscience – бейсаналық, саналылық</p>
519.	беттолепсия	ұстамалы жөтел	<p>1. Беттолепсия (грек. bêttō – «жөтелу» + грек. lēpsis – «ұстама») – қатты жөтел ұстамасы кезінде асқынатын, кейде құрысқақпен қатар жүретін сананың бұзылуы. Оның негізінде – кеуде ішілік</p>

қысымның және гипервентиляцияның артуы салдарынан туындаған миды қанмен жабдықтаудың бұзылуы жатыр. Ұстамалы жөтел көбіне өкпелік жүрекке және күретамырдағы қантамырларының қанға толуына шалдыққан науқастардан байқалады. Көкжөтел, бронхты демікпеге шалдыққан науқастарда, сондай-ақ жоғарғы көмей жүйкесінің невралгиясы кезінде респираторлық-ми эпилепсиялық ұстамасы сипатталған. Ұстамалы жөтелдің патогенезінде жедел күретамырдағы іркілумен қатар рефлексогенді тыныс алу жолдары аймақтарынан, жоғары көмей жүйкесінен, каротидті синус рецепторларынан, қолқадан, мойындырақ көктамыр, мидың көктамырлы синустарынан келген патологиялық импульсация маңызды рөл атқарады, бұл кезбе жүйке орталығының тітіркенуі мен жедел брадикардияға, тіпті Морган — Адамс — Стокс синдромының асқынуына әкеп соғады.

Ұстамалы жөтелдің клиникалық белгілері әртүрлі науқастарда ауырлығына қарай, кейде бір ғана науқастан әр уақытта әртүрлі болуына қарай байқалады. Жөтел кезінде қысқа уақытты күңгірт саналы күйден құрысқақпен, несеп мен нәжіс ұстамаумен қатар жүретін қатты естен тануға дейінгі түрлері бар. Әдетте, науқас жөтелген кезде кенеттен естен танып, біраз уақыттан кейін қалпына келеді. Кейде эпилепсиялық формалы құрысқақ байқалады, бұл дененің қандай да бір аумағымен шектелуі мүмкін. Көбіне талма эпилепсияға тән психикалық бұзылулары бар кезеңсіз, жылдам аяқталады.

Ұстамалы жөтелдің ағысы мен аяқталуы негізінен, науқастың жалпы соматикалық жағдайына байланысты. Атеросклероз, гипертониялық ауру негізіндегі созылмалы ми қан айналымының тапшылығына шалдыққан науқастарда ұстамалы жөтел тұрақты салдары бар бас ми құрылымының зақымдануларына әкеп соғуы мүмкін.

Емдеу кезінде негізгі ауруды емдеу керек. Ұстамалы жөтел әдетте, терапевтік емсіз, бірнеше секунд немесе минуттан кейін өтеді.

Ұстамалы жөтел алғаш рет анықталған жағдайда науқасты тексеру үшін емханға жатқызған жөн. Созылмалы бронх-өкпе ауруына шалдыққан науқастың ұстамалы жөтелінің алдын алу мақсатында жөтелуге қарсы, бронхтың түйіндігін жақсартатын препараттар мен құралдар белгіленеді. Егер ұстама кезінде **брадикардия** анықталса,

			<p>атропин белгіленуі қажет. Ұстамалы жөтелге шалдыққан науқастар терапевтке де, невропатологқа да қаралуылары тиіс.</p> <p>II Беттолепсия (грек. bēttō – «жөтелу» + грек. lēpsis – «ұстап қалу, ұстама») –</p> <p>Қатты жөтел ұстамасы кезінде, кейде құрысқақпен қатар жүретін, көбіне созылмалы өкпе-жүрек тапшылығына шалдыққан науқастарда кездесетін, естен айырылу.</p> <p>2. Әзербайжан: bettolepsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bettolepsiya</p> <p>5. Түрік: bettolepsiya</p> <p>6. Ағылшын: Bettlepsy</p> <p>7. Испан: bettolepsiya</p> <p>8. Неміс: bettolepsiya</p> <p>9. Француз: bettolepsiya</p>
520.	билирубин непрямой	жанама билирубин	<p>1. (лат. bilis — «өт» + лат. ruber — «қызыл») – қан плазмасының ақуызында адсорбцияланған, суда онша ерімейтін, қосымша өңдегеннен кейін ғана Эрлиха diazoреактивімен реакцияға түсетін билирубин; қан плазмасында жанама билирубиннің жоғары болуы билирубин көп түзілген кезде, мысалы, гемолитикалық сары ауру кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: sərbəst bilirubin</p> <p>3. Қырғыз: жанама билирубиндин</p> <p>4. Өзбек: qisqa borayotgan indirekt bilirubin</p> <p>5. Түрік: indirekt bilirubin</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubin indirect</p> <p>7. Испан: bilirrubina no conjugada</p> <p>8. Неміс: unkonjugiertes Bilirubin</p> <p>9. Француз: bilirubine non conjuguée</p>
521.	билирубин прямой	тікелей билирубин	<p>1. (лат. bilis — «өт» + лат. ruber — «қызыл») – бұл бауырда түзілетін, уыттылығы аз және суда еритін, қандағы жалпы билирубин фракциясы. Бауырда синтезделетін бұл билирубин фракциясының көп бөлігі әрі қарай аш ішекке түседі.</p> <p>2. Әзербайжан: birbaşa bilirubin</p> <p>3. Қырғыз: түздөн-түз билирубиндин</p> <p>4. Өзбек: to'g'ridan-to'g'ri bilirubin</p> <p>5. Түрік: direkt bilirubin</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubin straight</p> <p>7. Испан: bilirrubina directa</p> <p>8. Неміс: direkte Bilirubin</p> <p>9. Француз: bilirubine directe</p>
522.	билирубинемия	билирубиннің қанға өтуі	<p>1. (лат. bilis — «өт» + лат. ruber — «қызыл») – қанның құрамындағы билирубин; әдетте, бұл</p>

			<p>термин қызыл түсті қанды денелердің (гемолиздер) ыдырауы салдарынан немесе оны шығару төмендеген кезде (бауыр және өт шығару жолдарының ауыруы) түзілетін қан құрамындағы билирубиннің жоғары екенін белгілеу үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bilirubinemia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bilirubinemia</p> <p>5. Түрік: bilirubini</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubinemia</p> <p>7. Испан: bilirubinemia</p> <p>8. Неміс: Bilirubinämie</p> <p>9. Француз: bilirubinémie</p>
523.	билирубинурия	билирубиннің несеппен бөлінуі	<p>1. I Билирубинурія (лат. bilis — «өт» + лат. ruber — «қызыл» + грек. Уρον – «несеп») – билирубиннің несеппен бірге шамадан тыс бөлінуі; бұл кезде несеп қоюланады (сырамен түстес). Қалыпты кезде несептің құрамындағы билирубин көп болмайды, оны қарапайым зертханалық әдістер арқылы анықтау мүмкін емес. Несеппен бірге тікелей (глюкурон қышқылымен байланысты) Билирубин бөлінеді. Тікелей емес (бос) билирубин нашар еритіндіктен және нашар байланысқандықтан, бүйрек шумақшасы арқылы өтпейді және несептен анықталмайды. Сондықтан да билирубиннің несеппен бөлінуі паренхиматозды және обтурациялық сияқты сары аурудың екі түрі кезінде байқалады, бұл кезде қанда тікелей билирубин жиналады. Гемолитикалық сары ауру кезінде қанда тікелей емес билирубин жиналады, билирубиннің несеппен бөлінуі байқалмайды (бір ғана ерекше жағдай – жаңа туылған нәрестелердің физиологиялық сарылығы, бұл кезде тікелей емес билирубин бүйрек сүзгісінің жоғары өткізгіштігі салдарынан несепке өтеді).</p> <p>Билирубиннің несеппен бөлінуі сары ауруға ұласуы мүмкін, епатобилиарлы жүйенің зақымданғаны туралы ерте анықталған белгі болуы мүмкін. Сары ауру кезінде несепте билирубиннің болмауы қанда тікелей емес билирубиннің бар екенін айғақтайды. Билирубиннің несеппен бөлінуі аурудың ауырлығымен қатар күшейеді. Обтурациялық сары ауру кезінде билирубиннің несеппен бөлінуінің төмендеуі өт жолдары өткізгіштігінің қалпына келіп жатқандығын білдіреді.</p> <p>Клиникалық тәжірибеде билирубиннің несеппен бөлінуін анықтау үшін негізінен, биливердинмен</p>

			<p>араласып, көк бояу беретін, тотықтырудың әсерінен жасыл биливердинне немесе қызыл билипурпуриндерге айналдыруға негізделген тікелей билирубинді анықтаудың сапалы әдістерін пайдаланады. Билирубинге жасалған көптеген сынаманың ішінен 1 % спирттік йод ерітіндісімен жасалатын Розин реакциясы немесе Фуше реактивімен бірге Гаррисон сынамасы қолданылады.</p> <p>II Билирубинурія (лат. bilis — «өт» + лат. ruber — «қызыл» + грек. Уρον – «несеп») – Билирубиннің несеппен бірге бөлінуі.</p> <p>2. Әзербайжан: bilirubinuria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bilirubinuria</p> <p>5. Түрік: bilirubinüri</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubinuria</p> <p>7. Испан: bilirrubinuria</p> <p>8. Неміс: Bilirubinurie</p> <p>9. Француз: bilirubinurie</p>
524.	бинокулярное зрение, зрение одновременное	қос көзбен көру	<p>1. (лат. binі — «екі» және лат. oculus — «көз») — заттың бейнесін екі көзбен анық көру қабілеті; мұндай жағдайда адам өзі қарап тұрған заттың бір бейнесін көреді, яғни бұл әр көздің алған бейнесін көру анализаторында (бас миының қабығында) бірыңғай бейнеге бейсаналы түрде байланыстыру арқылы қос көзбен көру. Бейнеге көлем береді. Сондай-ақ бинокулярлық көру қабілетін стереоскопиялық деп атайды.</p> <p>Егер бинокулярлық көру қабілеті дамымаса, тек сол немесе оң көз арқылы көруге болады. Мұндай көру қабілеті монокулярлы деп аталады.</p> <p>Кезекпен көру қабілеті де орын алуы мүмкін: біресе сол көзбен, біресе оң көзбен, яғни бұл монокулярлы алмасатын. Кейде екі көзбен де көру қабілеті кездеседі, бірақ бір көру бейнесіне бірмезгілде қосылмайды.</p> <p>Екі көз ашық тұрған кезде бинокулярлы көру қабілетінің болмауы біртіндеп асқынып келе жатқан қылилық түрінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: binokulyar görmə, eyni zamanda görmə</p> <p>3. Қырғыз: бинокулярдык көрүнүш, бирок ошол эле учурда бул көрүнүш</p> <p>4. Өзбек: ikki ko'z, bir vaqtning o'zida ko'rish</p> <p>5. Түрік: binoküler görme, aynı zamanda görme</p> <p>6. Ағылшын: Binocular vision, simultaneous vision</p> <p>7. Испан: la visión binocular, la visión a la vez</p>

			<p>8. Неміс: Binokularsehen, die Vision zugleich</p> <p>9. Француз: la vision binoculaire, la vision en même temps</p>
525.	бинт	дәкеден жасалған таңғыш	<p>1. (нем. Binde — «жиектеме, таңғыш) – бұл таңбаны бекіту үшін, сондай-ақ кейбір хирургиялық ауруларды емдеу және алдын алу үшін қолданылатын медициналық бұйымдар.</p> <p>2. Әзербайжан: sarğı</p> <p>3. Қырғыз: бинт</p> <p>4. Өзбек: bint</p> <p>5. Түрік: bandaj</p> <p>6. Ағылшын: bandage – таңба, дәке, бандаж, таңба материалы, байлап, ұстатқыш, roller – ролик, білік, қақтаушы, көк қарға, бигуди, бинт, swathe – таңба, бинт, орау, fascia – шандыр, белдік, белбеу, маңдайша, жолақ, бинт, roller-bandage – бинт, бинт орамы</p> <p>7. Испан: vendaje</p> <p>8. Неміс: Verband – (die Bandage) бинт, бандаж, die Binde – таңба, бинт, бандаж, бант, der Verband – таңба, бинт, таңу, одақ, қоғам, федерация</p> <p>9. Француз: bandage – (la bande) магнитофон таспасы, жолақ, топ, топ, компания, бинт, le Bandage – бинт, таңу, бандаж, шеңбер, жиектеме, тартпа қамыт</p>
526.	биогенез	биогенез	<p>1. (др.-грек. βίος — «өмір» + грек. genesis – «жаралу, шығу, бастау») – тірі организмдердің органикалық байланыстар түзуі. Кең мағынада алғанда, биогенез – тірі нәрсенің бәрі тірі нәрседен ғана бастау алады деген пайымдаманың эмпирикалық жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: biogenesis</p> <p>3. Қырғыз: Сынак жумалығы</p> <p>4. Өзбек: Biyo</p> <p>5. Түрік: biogenez</p> <p>6. Ағылшын: biogenesis – биогенез</p> <p>7. Испан: biogénesis</p> <p>8. Неміс: Biogenese</p> <p>9. Француз: biogènèse</p>
527.	биогенные стимуляторы	биогендік ынталандырғыш	<p>1. (др.-грек. βίος — «өмір» + еж. грек. γένος — «тұқым» және нем. Stimulator: < лат. stimulus — «жүк арбасына жегілген буйволды (бұқаны) айдау үшін қолданылатын сырықтың үшкір металл ұштығы» - жануарлар мен өсімдіктердің қолайсыз орта жағдайларына бейімделуі барысында олардың оқшауланған тіндерінде түзілетін, биологиялық белсенділігі бар заттар.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: biogen stimulyatorlar</p> <p>3. Қырғыз: биогендик стимуляторлорун</p> <p>4. Өзбек: biyojenik oghlantirguvchilar</p> <p>5. Түрік: biyojenik uyaricilar</p> <p>6. Ағылшын: Biogenic stimulators</p> <p>7. Испан: estimuladores biogénicos</p> <p>8. Неміс: biogenen Stimulatoreн</p> <p>9. Француз: stimulateurs biogènes</p>
528.	биологические активные вещества	биологиялық белсенді заттар	<p>1. (грек. βιολογία: еж. грек. βίος — «өмір» + еж. грек. λόγος — «оқу, ғылым» және лат. activus – «әрекет етуші») – тірі организмдердің белгілі бір тобына (бірінші кезекте – адамға қатысты, сондай-ақ өсімдіктерге, жануарларға, саңырауқұлақтарға және т.б. қатысты) немесе олардың жасушаларының жеке топтарына қатысты үлкен концентрация кезінде жоғары физиологиялық белсенділікке ие химиялық заттар. Заттардың физиологиялық белсенділігі оларды медициналық тұрғыдан пайдалану мүмкіндігі тұрғысынан да, адам организмнің қалыпты өмір сүруін қамтамасыз ету немесе организмдер тобына ерекше қасиеттер беру тұрғысынан да (мысалы, мәдени өсімдіктердің ауруларға төзімділігін арттыру ретінде) қарастырылады.</p> <p>Пайда болуына қарай ББЗ биогенді және абиогенді болып бөлінеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: bioloji aktiv maddə</p> <p>3. Қырғыз: биологиялық активдүү зат</p> <p>4. Өзбек: biologik faol modda</p> <p>5. Түрік: Biyolojik aktif madde</p> <p>6. Ағылшын: Biological active substances</p> <p>7. Испан: la sustancia activa biológica</p> <p>8. Неміс: der biologische Wirkstoff</p> <p>9. Француз: la substance active biologique</p>
529.	биогеоценоз	биогеоценоз	<p>1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. γη — «жер» + грек. κοινός — «жалпы») — тірі организмдердің тобын және онымен байланысты өзара заттар мен энергия ағыны (табиғи экожүйе) ұласулары арқылы байланысқан, бір аумақ шегіндегі ортаның абиотикалық факторлар жиынтығынан құралған жүйе.</p> <p>2. Өзөрбайжан: biogeocoenosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biogeocoenosis</p> <p>5. Түрік: biogeocoenosis</p> <p>6. Ағылшын: Biogeocoenosis</p> <p>7. Испан: biogeocoenosis</p> <p>8. Неміс: biogeocoenosis</p>

			9. Француз: biogeocoenosis
530.	биомеханика нижней челюсти	төменгі жақсүйектің биомеханикасы	1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. mechanike: mechane – «машина») - төменгі жақсүйектің қозғалыс заңдарын зерттейді. 2. Әзербайжан: mandibular Biyomekanik 3. Қырғыз: жаак биомеханика 4. Өзбек: pastki biyomekanik 5. Түрік: Alt çene biyomekanik 6. Ағылшын: Biomechanics of the lower jaw 7. Испан: biomesánica mandibular 8. Неміс: Kiefer Biomechanik 9. Француз: biomécaniques mandibulaires
531.	биометрия	биометрия	1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. metreo — «өлшеймін») - тірі организмдерді зерттеу кезінде статистикалық әдістерді пайдалану туралы ғылым. Табындағы және популяциядағы жануарлардың шаруашылық-пайдалы белгілерінің өзгеру және тұқымқуалау заңдылықтарын зерттейді. 2. Әзербайжан: biometry 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Biyometri 5. Түрік: biyometri 6. Ағылшын: biometrics – (biometrics) биометрия, biometry – биометрия 7. Испан: biometría 8. Неміс: Biometrie – биометрия 9. Француз: biométrie
532.	биомикроскопи я	биомикроскопи я	1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. μικρός — «ұсақ, кішкентай» + грек. σκοπέω — «көремін») – саңылау шамы деген арнайы оптикалық аспаптың көмегімен жүргізілетін көздің құрылымын бүге-шігесіне дейін зерттелуі. Аспаптың негізгі бөлігі – тар саңылау түріндегі диафрагма болып табылады, атауы да осыдан шыққан. 2. Әзербайжан: biomikroskopiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: biomicroscopy 5. Түрік: biyomikroskopi 6. Ағылшын: Biomicroscopy 7. Испан: biomicroscopía 8. Неміс: biomikroskopisch 9. Француз: biomicroscopie
533.	бионика	бионика	1. (еж. грек. Βίον — «тіршілік ететін») — техникалық құрылғылары мен жүйелерінде тірі табиғаттың құрылымын, қасиетін, қызметтері мен құрылысын, яғни табиғаттағы тірі нәрселер мен олардың өнеркәсіптегі аналогтарын пайдалану туралы қолданбалы ғылым. Қарапайым тілмен

			<p>айтқанда, бионика — бұл биология мен техниканың бірігуі. Бионика биология мен техниканы жаңа қырынан қарастырып, табиғат пен техникадағы ортақ белгілер мен айырмашылықтарды түсіндіреді. Түрлері:</p> <ul style="list-style-type: none"> - биологиялық бионика, биологиялық жүйелерде болатын процестерді зерттейді; - теориялық бионика, осы процестердің математикалық модельдерін құрады; - техникалық бионика, инженерлік міндеттерді шешу үшін теориялық бионика модельдерін пайдаланады. <p>Бионика биология, физика, химия, кибернетика және электроника, навигация, байланыс, теңіз ісі және басқа да инженерлік ғылымдармен байланысты.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: bionika 3. Қырғыз: бионик 4. Өзбек: bionika 5. Түрік: biyonik 6. Ағылшын: bionics – (bionics) бионика, bionic – бионика 7. Испан: biónica 8. Неміс: Bionik – бионика 9. Француз: Bionique – бионика
534.	биополе	биоөріс	<ol style="list-style-type: none"> 1. (еж. грек. Βίον — «тіршілік ететін») – тірі организмдер жасайтын энергетикалық өріс. 2. Әзербайжан: Biosahə 3. Қырғыз: 4. Өзбек: biofield 5. Түрік: Biyo alanlarında 6. Ағылшын: Biofield 7. Испан: biofield 8. Неміс: Biofeld 9. Француз: biofield
535.	биопсия	ұлпа кесіндісін зерттеу, биопсия	<ol style="list-style-type: none"> 1. (еж. грек. Βίος — «өмір» + ὄψις — еж. грек. - «сыртқы түр») — диагноз жасау немесе зерттеу мақсатында тірі организмнен жасуша немесе тін (биоптата) алу жүргізілетін зерттеу әдісі. Биопсия – онкологиялық аурулар бар деген күмән болған жағдайда диагнозды растаудың міндетті әдісі болып табылады. 2. Әзербайжан: biopsiyası 3. Қырғыз: биопсиясы 4. Өзбек: biopsiya 5. Түрік: biyopsi 6. Ағылшын: biopsy – биопсия 7. Испан: biopsia

			<p>8. Неміс: Biopsie – биопсия</p> <p>9. Француз: biopsie – биопсия</p>
536.	биопсия пункционная	пункциялық биопсия	<p>1. (еж. грек. Βίος — «өмір» + ὄψις — еж. грек. - «сыртқы түр» және лат. punctio — «укол») — арнайы иненің көмегімен іске асырылатын тіндердің қалдықтарын жинау. Бұл зерттеу түрі мыналарды қамтиды: аспирациялық (жіңішке ине) биопсия және трепан-биопсия (жуан ине), тінге енгізілетін бұрандасы бар инелерді пайдалануды көздейтін.</p> <p>2. Әзербайжан: biopsiyası iynə</p> <p>3. Қырғыз: биопсиясы ийне</p> <p>4. Өзбек: biopsiya igna</p> <p>5. Түрік: biyopsi iğnesi</p> <p>6. Ағылшын: Biopsy of puncture</p> <p>7. Испан: aguja de biopsia</p> <p>8. Неміс: Biopsienadel</p> <p>9. Француз: aiguille de biopsie</p>
537.	биоритм	биоырғақ	<p>1. (грек тіліндегі βίος — bios, - «өмір» және ῥυθμός — rhythmos, - «кез келген қайталанатын қозғалыс, ырғақ») — биологиялық процестер мен құбылыстар сипаты мен қарқындылығының кезең-кезеңмен қайталанатын өзгерістері. Олар молекулалық және субжасушалықтан бастап биосфераға дейінгі құрылымы әртүрлі деңгейдегі тірі материяға тән. Кейбір биологиялық ырғақтар салыстырмалы түрде жеке болады (мысалы, жүректің жиырылу, тыныс алу жиілігі), кейбіреуі организмдердің геофизикалық циклдерге бейімделуіне байланысты: тәуліктік (мысалы, жасушалардың бөліну, зат алмасу, жануарлардың қозғалыс белсенділігі қарқындылығының ауытқуы), көтерілу (мысалы, теңіздің көтерілу деңгейіне байланысты теңіз моллюскілері бақалшығының ашылып-жабылуы), жылдық (жануарлардың саны мен белсенділігінің, өсімдіктердің өсуінің және дамуының өзгеруі және т.б.)</p> <p>2. Әзербайжан: biorhythm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biorhythm</p> <p>5. Түрік: biorhythm</p> <p>6. Ағылшын: Biorhythm</p> <p>7. Испан: biorritmo</p> <p>8. Неміс: Biorhythmus</p> <p>9. Француз: biorythme</p>
538.	биосинтез	биотүзілу, биосинтез	<p>1. (еж. грек. Βίος — «өмір» + грек. synthesis — «қосу, үйлестіру») - тірі организмдердің табиғи органикалық байланыстар синтезінің процесі.</p>

			<p>2. Әзербайжан: biosintezi</p> <p>3. Қырғыз: биосинтези</p> <p>4. Өзбек: biosintezi</p> <p>5. Түрік: biyosentezi</p> <p>6. Ағылшын: biosynthesis – биосинтез</p> <p>7. Испан: biosíntesis</p> <p>8. Неміс: Biosynthese – биосинтез</p> <p>9. Француз: biosynthèse</p>
539.	биосфера	биосфера	<p>1. (еж. грек. βίος — «өмір» + еж. грек. σφαῖρα — «сала, шар») — тірі организмдер қоныстанған, олардың әсері орын алған, оларды өмір сүрумен қамтамасыз етуге арналған өнімдер салынған Жер қабығы; «өмір үлдірі»; Жердің жаһандық экожүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: biosfer</p> <p>3. Қырғыз: бекитүү</p> <p>4. Өзбек: biosfera</p> <p>5. Түрік: biyosfer</p> <p>6. Ағылшын: biosphere – биосфера</p> <p>7. Испан: biosfera</p> <p>8. Неміс: Biosphäre</p> <p>9. Француз: biosphère – биосфера</p>
540.	биотелеметрия	биоөлшемдер	<p>1. (еж. грек. βίος — «өмір» + грек. Tele — «алыста, алыс» + грек. metreo — «өлшеймін») – адамның денесіне немесе жануарға бекітілген бергіштен келген дабылды тіркеу тәсілі. Әдетте, ол үшін шағын ұзын толқынды радиобергіштер мен радиоактивтің қайнар көздері пайдаланылады. Биоөлшемдер әдісі белгілі бір малдың орналасқан жерін нақты анықтауға, жүрек жиырылуының ырғағын, қан қысымын және т.б. тіркеуге болады.</p> <p>2. Әзербайжан: biotelemetry</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biotelemetry</p> <p>5. Түрік: biyotelemetri</p> <p>6. Ағылшын: Biotelemetry</p> <p>7. Испан: biotelemetría</p> <p>8. Неміс: biotelemetry</p> <p>9. Француз: biotélémetrie</p>
541.	биотоки	биотоктар	<p>1. (еж. грек. βίος — «өмір») – әртүрлі биопотенциалдың әсерінен тірі организмнің әртүрлі аймақтарына өтетін токтар. Бұлшық ет, жүрек, ми және т.б. биотоктары болады. Биотоктар тиісті органның жағдайы мен қызметі туралы ақпаратты береді. Медицина және т.б. мақсатта биоэлектродтардың көмегімен биотоктарды организмнің әртүрлі жерлеріне енгізеді де (немесе орнатады), осы электродтарға қосылған аспаптар арқылы сезімталдылықты өлшейді. Сондай-ақ</p>

			<p>биотоктар биобасқару үшін де пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: biotoki</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biotoki</p> <p>5. Түрік: biotoki</p> <p>6. Ағылшын: Biocurrents</p> <p>7. Испан: biotoki</p> <p>8. Неміс: biotoki</p> <p>9. Француз: biotoki</p>
542.	биотонус	биотонус	<p>1. (грек. bios — «өмір» + грек. to-nos — «күш») – ассимиляция процестерінің жалпы сомасының диссимиляция процестерінің жалпы сомасына қатынасы, уақыт бірлігіне шаққандағы белгілі бір тірі зат көлемінің бірлігімен өлшенеді. Биотонустың бұл анықтамасын Макс Ферворн (Verworn) берген; қазіргі таңда биотонус деген термин сирек қолданылады. Егер ассимиляциялық процестердің жалпы қосындысын А деп, ал диссимиляциялық процестердің жалпы сомасын D деп белгілесек, -g- бөлшегі сандық биотонусты білдіреді. $A=D$ болғанда, $-t_j = 1$ болады, бұл зат алмасудың тепе-теңдігіне сәйкес келеді. $A^>B$ сәйкес келсе, бөлшек $->1$ болады; бұл өсуге сәйкес келеді. $A<CD$ болса, бөлшек $—< 1$ болады; бұл атрофияға сәйкес келеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Biotonus</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Biotonus</p> <p>5. Түрік: Biotonus</p> <p>6. Ағылшын: Biotonic</p> <p>7. Испан: Biotonus</p> <p>8. Неміс: Biotonus</p> <p>9. Француз: Biotonus</p>
543.	биотин	биотин	<p>1. (грек. bios — «өмір») – В тобының түссіз, суда еритін дәрумені. Шашқа, теріге және тырнаққа тигізетін оң әсерінің арқасында биотинді «сұлулық дәрумені» деп атайды. Биотин бактериялармен, зенмен және ашытқыш саңырауқұлақтармен, балдыркөкпен және кейбір өсімдіктермен синтезделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: biotin</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biotin</p> <p>5. Түрік: biyotin</p> <p>6. Ағылшын: Biotin</p> <p>7. Испан: biotina</p> <p>8. Неміс: Biotin</p> <p>9. Француз: biotine</p>
544.	биоценоз	биоценоздар	<p>1. (грек. bios — «өмір» + грек. koinos – «жалпы») –</p>

			<p>бұл салыстырмалы түрде алғанда, бірқалыпты тіршілік кеңістігін мекендейтін (күрлықтың немесе судың белгілі бір бөлігі) және өздерін қоршаған ортамен өзара байланысқан жануарлардың, өсімдіктердің, саңырауқұлақтар мен микроорганизмдердің тарихи қалыптасқан жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: biocenose</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biocenose</p> <p>5. Түрік: biocenose</p> <p>6. Ағылшын: biocenosis – биоценоз, biocenose – биоценоз</p> <p>7. Испан: biorecursos</p> <p>8. Неміс: biocenose – (die Lebensgemeinschaft) симбиоз, биоценоз, брак, супружество, совместная жизнь</p> <p>9. Француз: biocénose</p>
545.	биофармация	биофармация	<p>1. (грек. bios — «өмір» +англ. pharmacy — «дәріжәнедәрі қабылдау») - фармацевтика ғылымдарының заманауи саласы, зерттеу пәні дәрілік формалардағы дәрілік құралдардың физика-химиялық қасиеттері, дәрілік формалар мен олардың тигізетін терапевтік әсері арасындағы өзара қарым-қатынастың кең ауқымы.</p> <p>2. Әзербайжан: Bio ərzaçılıq</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Biopharmacy</p> <p>5. Түрік: Biyofarmasi</p> <p>6. Ағылшын: Biopharmacy</p> <p>7. Испан: biofarmacia</p> <p>8. Неміс: Biopharmazie</p> <p>9. Француз: biopharmacie</p>
546.	биоэлектрический потенциал	биоэлектрлік қарым	<p>1. (грек. bios — «өмір» +еж.-грек. ἤλεκτρον — «янтарь» және лат. potentialis— «күшті») - зерттелініп отырған тірі тінде, мысалы, мидың әртүрлі аймағында, жасушалары мен басқа да құрылымында болатын зарядтардың өзараәрекеттесуінің энергетикалық сипаттамасы.</p> <p>2. Әзербайжан: fəaliyyət potensial</p> <p>3. Қырғыз: иш-аракеттер мүмкүн</p> <p>4. Өзбек: harakat salohiyati</p> <p>5. Түрік: aksiyon potansiyeli</p> <p>6. Ағылшын: Bioelectric potential</p> <p>7. Испан: potencial de acción</p> <p>8. Неміс: Aktionspotential</p> <p>9. Француз: potentiel d'action</p>
547.	биоэнергетика	биоэнергетика	<p>1. (грек. bios — «өмір» +еж.-грек. ἤλεκτρον —</p>

			<p>«янтарь») - тірі субъектілердің организмінде болатын, олардың тіршілік ету процестері үшін жауап беретін энергияны трансформациялау процестерінің тобы. Индивидтердің организмінде түзілетін энергия жасушалық тотығу салдарынан жылу энергиясына және оның басқа да түрлеріне түрленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: bioenergetics</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Biyoenerji</p> <p>5. Түрік: biyoenerji bilimi</p> <p>6. Ағылшын: Bioenergetics – биоэнергетика</p> <p>7. Испан: bioenergética</p> <p>8. Неміс: Bioenergetik – биоэнергетика</p> <p>9. Француз: bioénergétique</p>
548.	бластогенез	бластогенез	<p>1. (грек. blastos – «өскін, ұрық»+ грек. genesis – «пайда болу, шығу, даму») - көпжасушалы тірі организмнің жыныссыз (вегетативті) көбеюі кезіндегі жеке дамуы. Эмбриогенезден өзгешелігі бластогенездің бастапқы кезеңі жұмыртқа емес, көптеген соматикалық жасушалар түрінде болып келетін бүршік болып табылады. Сондықтан да бластогенезде бөлшектену және гастрюляция процестері болмайды, дамуы бүйректің құрамына енетін аналықтың тініне байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан: blastogenesis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastogenesis</p> <p>5. Түрік: blastogenezis</p> <p>6. Ағылшын: Blastogenesis</p> <p>7. Испан: blastogénesis</p> <p>8. Неміс: blastogenesis</p> <p>9. Француз: blastogenesis</p>
549.	бластодерма	бластодерма	<p>1. (еж. грек. Βλαστός — «өсінді, ұрық» + еж. грек. δέρμα — «тері, қабат») — ядролардың, ал кейін бластула кезеңінде толық бөлшектелмейтін көпжасушалы жануарлардың ұрығынан тұратын жасушалардың қабаты.</p> <p>2. Әзербайжан: blastoderm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastoderm</p> <p>5. Түрік: blastoderm</p> <p>6. Ағылшын: blastoderm – бластодерма</p> <p>7. Испан: blastodermo</p> <p>8. Неміс: blastoderm</p> <p>9. Француз: blastoderme – бластодерма</p>
550.	бластопатия	бластопатия	<p>1. (еж. грек. Βλαστός — «өсінді, ұрық» + грек. Pathos – «уайымдау, ауру») – бластула</p>

			<p>құрылымындағы ауытқушылықтардың жалпы атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: blastopatiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastopatiya</p> <p>5. Түрік: blastopatiya</p> <p>6. Ағылшын: Blastopathy</p> <p>7. Испан: blastopatiya</p> <p>8. Неміс: blastopatiya</p> <p>9. Француз: blastopatiya</p>
551.	бластотрансформация лимфоцитов	лимфоциттің бластқа айналуы	<p>1. (еж. грек. Βλαστός — «өсінді, ұрық» + жаңа лат., rans + formatio – «түрдің пайда болуы» және грек. κύτος — «кең орын») - иммунобласттағы лимфоциттердің нақты антигендерге сәйкес келетін иммуноглобулиндер түзуге қабілетті жасушаларға айналу процесі; БТЛ реакциясы иммундық жауап жағдайын анықтау үшін антигендердің қатысуымен лимфоциттерді қопсыту арқылы жүргізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: blastotransformatsiya lenfosit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastotransformatsiya limfotsitlar</p> <p>5. Түрік: blastotransformatsiya lenfositler</p> <p>6. Ағылшын: Blastotransformation of lymphocytes</p> <p>7. Испан: linfocitos blastotransformatsiya</p> <p>8. Неміс: blastotransformatsiya Lymphozyten</p> <p>9. Француз: lymphocytes blastotransformatsiya</p>
552.	бледность	бозару, қуаңқылық	<p>1. – тері қантамырлары тонусының өзгеруі немесе гемоглобин концентрациясының төмендеу және перифериялық қан құрамында эритроциттердің болуы салдарынан терінің бозаруы. Бозарған тері әрдайым аурудың белгісі бола бермейді, бұл кейде жеке ерекшелік, кейде таза ауаға көп шықпайтын адамдардан байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: solğunluq</p> <p>3. Қырғыз: уялуу</p> <p>4. Өзбек: yuz terisining oqarganligi</p> <p>5. Түрік: solukluk</p> <p>6. Ағылшын: pallor – солғындық, paleness – бозару, whiteness – ақ, ақ түс, бозару, тазалық, дақсыз, insipidity – бозарыңқылық, жансыздық, түссіздік, дәмсіз, тұщылық, сылбырлық, wan – бозару, feebleness – шарасыздық, әлсіздік, күшсіздік, дәрменсіздік, бозару, faintness – әлсіздік, талмаурау, солғындық, жасықтық</p> <p>7. Испан: palidez</p> <p>8. Неміс: Blässe – бозару, күңгірттік</p> <p>9. Француз: pâleur – солғындық, бозарған түс, la fadeur – дәмсіздік, дәмі жоқ, бозарыңқылық</p>

553.	бленнорея	көз былшықтануы	<p>1. (еж. грек. Βλέννος — «шырыш»+ еж. грек. ῥέω — «ағамын») – көбіне гонококк (гонобленнорея) салдарынан болатын көздің шырышты қабығының (конъюнктива) жедел іріңдеп қабынуы. Көбіне босанған кезде анасының ауру гонорейасынан жұғатын жаңа туылған нәрестелерді болады. Соқырлыққа әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: blennophthalmia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blennophthalmia</p> <p>5. Түрік: blennophthalmia</p> <p>6. Ағылшын: Blenorrhea</p> <p>7. Испан: blennophthalmia</p> <p>8. Неміс: blennophthalmia</p> <p>9. Француз: blennophthalmia</p>
554.	блефаропластика	қабақты жөндеу	<p>1. (еж. грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек., plassein – «қырлау») – қабақтың пішінін, көздің қиығын өзгерту үшін жасалатын ота. Шұғыл араласудың бұл түрі тері қабаты мен май түзілімдерін тилуді қажет етеді.</p> <p>Қабақты жөндеу отасын жасауға болатын жағдайлар: жоғарғы және төменгі қабақ терісінің салбырауы, қабақтың «май түзілімдері», көздің төменгі бұрышының салбырауы, көздің қиығы мен формасы.</p> <p>Ота кезіндегі артық тері мен май көздің табиғи қатпарларын кесу арқылы алынады. Қабақты жөндеу отасы стационар жағдайында, жалпы жансыздандыру арқылы жасалады. Ұзақтығы 2-3 сағат. Оңалту кезеңі 10-12 күннен аспайды.</p> <p>2. Әзербайжан: Blepharoplasty</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Blepharoplasty</p> <p>5. Түрік: Blefaroplasti</p> <p>6. Ағылшын: Blepharoplasty</p> <p>7. Испан: blefaroplastia</p> <p>8. Неміс: blepharoplasty</p> <p>9. Француз: blépharoplastie</p>
555.	блефароплегия	қабақ қимылсыздығы	<p>1. (blepharoplegia: еж. грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек. Ρlēgē соққы) – жоғарғы қабақ пен көздің айналасындағы бұлшық еттің қабақ бөлігін көтеріп тұратын бұлшық еттердің салдануынан болатын қабақтың салы.</p> <p>2. Әзербайжан: blefaroplegiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blefaroplegiya</p> <p>5. Түрік: blefaroplegiya</p> <p>6. Ағылшын: Blepharoplegia</p>

			<p>7. Испан: blefaroplegiya 8. Неміс: blefaroplegiya 9. Француз: blefaroplegiya</p>
556.	блефароптоз	жоғарғы қабақ салбырауы	<p>1. (еж. грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек. ptosis – «құлау») – әртүрлі себеп (истерия, көзді қимылдату жүйкесінің зақымдануы, көздің симпатикалық иннервациясының бұзылуы) салдарынан болатын жоғарғы қабақтың түсуі. 2. Әзербайжан: blepharoptosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: blepharoptosis 5. Түрік: Blefaroptosis 6. Ағылшын: Blepharoptosis 7. Испан: blefaroptosis 8. Неміс: blepharoptosis 9. Француз: blépharoptose</p>
557.	блефарорафия	қабақтарды қосып тігу	<p>1. (blepharorrhaphia: еж. грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек. Rraphe – «тігіс») - көз саңылауын уақытша немесе тұрақты, жартылай немесе толық жабу үшін жасалатын хирургиялық ота; лагофтальма, нейросал болу кератиті және т.б. кезінде қолданылады, сондай-ақ, бұл орбитотомия және оптико-цилиарлы неврэктомия отасының кезеңі. 2. Әзербайжан: blepharorrhaphy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: blepharorrhaphy 5. Түрік: blepharorrhaphy 6. Ағылшын: Blepharorrhaphy 7. Испан: blepharorrhaphy 8. Неміс: blepharorrhaphy 9. Француз: blepharorrhaphy</p>
558.	блефароспазм	қабақтардың тырысуы	<p>1. (еж.-грек. βλέφαρον — «қабақ»+еж.-грек. σπασμός — «қатты жиырылу»)– беттегі спазмның бір түрі, көздің айналасындағы бұлшық еттердің өздігінен жиырылуы. Сырттай қарағанда мұндай тырысу қабақтың қарқынды түрде қабысуы сияқты болып көрінеді. Ауру қабақтың ісінуімен, жас ағумен (тері мацерациясына әкеп соғады), жас бөлінуінің бұзылуымен қатар жүреді. 2. Әзербайжан: nictitating spazm 3. Қырғыз: 4. Өзбек: nictitating siqilish 5. Түрік: gözkaşağı spazm 6. Ағылшын: Blepharospasm 7. Испан: espasmo nictitante 8. Неміс: nictitating Krampf 9. Француз: spasmes nictitante</p>
559.	блефарофимоз	қабақтардың	<p>1. Блефарофимоз (грек. Blepharon – «қабақ» + грек.</p>

		тарылуы	<p>phimōsis – «тұйықталу, саңылаудың тарылуы») – әдетте, көздің сыртқы бұрыштарындағы қабақтың тұтасуы нәтижесінде көз саңылауының тарылуы; созылмалы конъюнктивит кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: blepharophimosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharophimosis</p> <p>5. Түрік: blefarofimosis</p> <p>6. Ағылшын: Blepharopathy</p> <p>7. Испан: blefarofimosis</p> <p>8. Неміс: Blepharophimose</p> <p>9. Француз: blépharophimosis</p>
560.	блефарохалазис	қабақ қалталануы	<p>1. (грек. Blepharon – «қабақ» + грек. chalasis – «босаңсу») - әрқайсысы бірнеше күнге созылатын, мезгіл-мезгіл болып тұратын қабақтың ауырмай ісіну ұстамасы. Бұл жергілікті ангионевротикалық ісік түрі, яғни сұйықтың тіндерге жылдам жиналуы болып табылады. Мезгіл-мезгіл болып тұратын ұстамалар терінің жұқарып, атрофиялануына әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: blepharochalasis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharochalasis</p> <p>5. Түрік: blepharochalasis</p> <p>6. Ағылшын: Blepharochalasis</p> <p>7. Испан: blefarocalasia</p> <p>8. Неміс: Blepharochalasis</p> <p>9. Француз: blépharochalasis</p>
561.	близнец, двойня	егіз	<p>1. - жүктілік бойы дамыған, босану кезінде аздаған уақыт аралығында бірінен кейін бірі жарық дүниеге келген бір ананың балалары. Егіздердің негізгі екі түрі болады: - монозиготалы (гомозиготалы); - дизиготалы (гетерозиготалы); аралық тип: монозиготалы полярлық (жартылай ұқсас).</p> <p>2. Әзербайжан: əkiz, twins</p> <p>3. Қырғыз: эгиз, эгиз</p> <p>4. Өзбек: egizak, egizaklar</p> <p>5. Түрік: ikiz, ikizler</p> <p>6. Ағылшын: Twin, twins</p> <p>7. Испан: gemelos, gemelos</p> <p>8. Неміс: Zwilling, Zwillinge</p> <p>9. Француз: jumeau, jumeaux</p>
562.	близнецовый метод	егіздік әдіс	<p>1. (еж.-грек. μέθοδος — «зерттеу жолы немесетану»)– тұқымқуалаушылық факторлары мен ортаның адам бойындағы қасиеттерді қалыптастыруға тигізетін әсерін анықтауға</p>

			<p>мүмкіндік беретін егіз жұп мүшелерінің ерекшеліктерін салыстыру болып табылатын генетикадағы зерттеу әдістерінің бірі. Терминді алғаш рет Фрэнсис Гальтон ұсынған болатын.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: əkiz üsul 3. Қырғыз: эгиз ыкмасы 4. Өзбек: egizak usuli 5. Түрік: ikiz yöntemi 6. Ағылшын: Twin method 7. Испан: método twin 8. Неміс: Zwillingsmethode 9. Француз: méthode double
563.	близнецы однойяйцевые	біржұмыртқалық егіздер	<p>1. (гомозиготалы, ұқсас немесе монозиготалы) — бір жұмыртқа жасушасын ұрықтандыру және екі немесе одан да көп ұрықтың (егіздің) дамуы нәтижесінде орын алған көпұрықты жүктіліктің нәтижесі. Жатыр ішіндегі даму барысында бөлшектеу кезеңінде екі (немесе одан да көп) бөлікке бөлінген бір зиготадан (бір сперматозоид арқылы ұрықтанған бір жұмыртқа жасушасынан) генетикалық көшірмелер (табиғи клондау жүреді) түзіледі. Осылайша дүниеге сыртқы келбеттері (фенотипке ұқсас) ғана ұқсайтын емес, сондай-ақ генотипі де ұқсас егіздер дүниеге келеді. Гомозиготалы егіздердің шамамен 25%-ы айна сияқты. Оны сырттай қарағанда (біреуінің қалы сол бетте болса, екіншісінікі оң бетте болады), тіпті ішкі органдарының орналасуынан (мысалы, егіздердің біреуінің жүрегі оң жақта болуы мүмкін) білуге болады, мұндай егіздердің біреуі көбінесе солақай, екіншісі – оңақай. Зигота неғұрлым кешірек бөлінсе, егіздердің айналы болу ықтималдылығы соғұрлым жоғары. Гомозиготалы егіздердің саусақ іздері шаблон іздері, сызық саны сияқты кейбір сипаттамалар бойынша ұқсас, бірақ толық суреті өзгешеленеді.</p> <p>Біржұмыртқалы (гомозиготалы) егіздер ұрықтандырылған бір жұмыртқа жасушасынан дамиды. Біржұмыртқалы егіз, үшем және әрі қарай т.б. пайда болуы екі (немесе одан да көп) ядросы бар жұмыртқа жасушаларын ұрықтандырумен байланысты немесе бұл бөліктерге бөлшектену кезеңінде бірыңғай эмбрионды ұрықты (зиготаны) бөлу нәтижесінде орын алады, әрі қарай олардың әрқайсысы ұрықты түзеді. Біржұмыртқалы егіз биамниотикалық (ұрықтар әрқайсысы үшін жеке амнион түзіп, жекеленген жағдайда), монохорионалды (амниотикалық қаптың екеуі де</p>

			<p>екі егіз үшін бір ортақ хорионда болған жағдайда), моноамниотикалық (екі ұрық та ортақ амниотикалық қуыста дамиды) болуы мүмкін. Гомозиготалы егіздердің сыртқы келбеті бір-біріне өте ұқсас болады және жыныстары бірдей болады. Қан тобы да бірдей.</p> <p>2. Әзербайжан: monozygotic twins</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: monozygotic egizaklar</p> <p>5. Түрік: tek yumurta ikizleri</p> <p>6. Ағылшын: Twins are identical</p> <p>7. Испан: los gemelos monocigóticos</p> <p>8. Неміс: eineiigen Zwillingen</p> <p>9. Француз: jumeaux monozygotes</p>
564.	близнецы двухяйцевые	екіжұмыртқалы қ егіздер	<p>1. – әртүрлі екі сперматозоидтың ұрықтандыруы нәтижесінде әртүрлі екі жұмыртқа жасушасынан дамиды егіздер. Жыныстары бірдей және әртүрлі болады, әдеттегі аға-әпкелерде болатын өзгешеліктері болады.</p> <p>2. Әзербайжан: twins dvuhyaytsevye</p> <p>3. Қырғыз: эгиз екіжұмыртқалы</p> <p>4. Өзбек: Egizaklar dvuhyaytsevye</p> <p>5. Түрік: ikizler dvuhyaytsevye</p> <p>6. Ағылшын: Twins twins</p> <p>7. Испан: gemelos dvuhyaytsevye</p> <p>8. Неміс: Zwillinge dvuhyaytsevye</p> <p>9. Француз: jumeaux dvuhyaytsevye</p>
565.	близкофокусная лучевая терапия	жақынфокусты қ сәуле емі	<p>1. – сәуле көзі сәуле түсетін дене аймағынан 5-10 см қашықта тұратын рентген терапиясы; сәуле көзі сәуле түсетін дене аймағынан 30 см қашықта тұратын гамма терапиясы.</p> <p>2. Әзербайжан: yaxın diqqət radiasiya terapiya</p> <p>3. Қырғыз: жакынкы басым нурлануу терапиясы</p> <p>4. Өзбек: yaqin-fokus radiatsiya davolash</p> <p>5. Түрік: yakın odaklama radyasyon tedavisi</p> <p>6. Ағылшын: Close-focus radiation therapy</p> <p>7. Испан: radioterapia del foco de cerca</p> <p>8. Неміс: Naheinstellungspunkt Strahlentherapie</p> <p>9. Француз: près de focalisation radiothérapie</p>
566.	близорукость	сығырлық	<p>1. (еж. грек. Μύω — «сығырамын» және ὀψις — «көзқарас, көру») — бейне көздің торлы қабығында емес, оның алдында қалыптасатын көз ақауы (рефракция ауытқушылығы). Аметропияның бір түрі болып табылады. Оның ең көп таралған себебі – көз алмасының ұзындық бойымен ұлғаюы, оның салдарынан торлы қабық фокалды жазықтықтан тыс орналасады. Сирек кездесетін түрі – көздің сындырушы жүйесі сәулені әдеттегіден қаттырақ</p>

			<p>бір орынға жинастырады (соның салдарынан олар торлы қабықта емес, оның алдында бірігеді). Кез келген түрінде қашықтағы заттарды қараған кезде торлы қабықта анық емес, бұлдыр бейне пайда болады.</p> <p>Адам жақыннан жақсы көреді де, алыстан көрмейді, бұл мәселені шешу үшін оптикалық күші теріс мәнді көзілдірік немесе түйіспелі линза тағады.</p> <p>2. Әзербайжан: uaxingörmə</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: miyori</p> <p>5. Түрік: miyori</p> <p>6. Ағылшын: myopia – алыстан нашар көру, миопия, near-sightedness – алыстан нашар көру, short-sightedness – алыстан нашар көру, short sight – алыстан нашар көру, purblindness – алыстан нашар көру, алыстан көрмеу, near-sight – алыстан нашар көру</p> <p>7. Испан: miopía</p> <p>8. Неміс: Kurzsichtigkeit – алыстан нашар көру, der Myopie – алыстан нашар көру, миопия</p> <p>9. Француз: myopie – алыстан нашар көру</p>
567.	близорукость ложная (миопия)	жалған сығырлық	<p>1. Аккомодация (лат. accomodatio — «бейімделу») — көздің әртүрлі қашықтықтарда анық көру қабілеті. Бұл кірпік (цилиарлы) бұлшық ет, кірпік байланыс және көзбұршақ сияқты үш элементтің келісілген жұмысының көмегімен іске асады.</p> <p>2. Әзербайжан: yalan nearsightedness (miyoriya)</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: yolg'on uzoqni ko'ra olmaslik (miyori)</p> <p>5. Түрік: Yanlıř uzađı (miyop)</p> <p>6. Ағылшын: Nearsightedness false (myopia)</p> <p>7. Испан: falsa miopía (miopía)</p> <p>8. Неміс: Falsch Kurzsichtigkeit (Myopie)</p> <p>9. Француз: fausse myopie (myopie)</p>
568.	близорукость высокая	жоғары сатылы сығырлық	<p>1. – алыста орналасқан заттарды көре алмайтын, маңызды мәселе. Сығырлық (миопия) – бұл адам жақын тұрған заттарды көре алатын, бірақ қашықты дұрыс көре алмайтын көру қабілетінің бұзылуы. Жоғары сатылы миопия – бұл оптикалық бұзылу 6 дптр жоғары болатын ауру деңгейі. Жалпы алғанда, төмен сатылы миопия (3 дптр. дейін) және орташа сатылы миопия (3-6 дптр.) бар.</p> <p>2. Әзербайжан: yüksək miyoriya</p> <p>3. Қырғыз: жогорку миопия</p> <p>4. Өзбек: miyoriq</p> <p>5. Түрік: yüksek miyori</p> <p>6. Ағылшын: Myopia high</p>

			<p>7. Испан: alta miopía</p> <p>8. Неміс: Myopie</p> <p>9. Француз: myopie forte</p>
569.	близорукость прогрессирующая	үдемелі сығырлық	<p>1. – алыстан көру қабілетінің нашарлауымен сипатталатын сығырлықтың кез келген түрі. Шынайы сығырлықтың алдында жалған сығырлық болады деген мәліметтер бар. Бұл спазм немесе күш, аккомодация салдарынан алыстан көру қабілетінің жылдам әрі айқын төмендеуі байқалатын жағдай. Алайда циклоплегиялық құралдардың (атропин, скополамин, гоматропин) көмегімен спазмды басқаннан кейін көру қабілеті қалыпты жағдайға келеді, ал рефрактометрия кезінде эмметропия немесе көрегендік орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: mütərəqqi miopıya</p> <p>3. Қырғыз: прогрессивдүү миопия</p> <p>4. Өзбек: ilg'or miyopi</p> <p>5. Түрік: ise ilerleyici miyopi</p> <p>6. Ағылшын: Nearsightedness progressing</p> <p>7. Испан: miopía progresiva</p> <p>8. Неміс: progressive Myopie</p> <p>9. Француз: myopie progressive</p>
570.	блок мышцы	бұлшықет шығыршығы	<p>1. – шеміршекпен жабылған, астаушасы бар сүйектегі дөңес жер. Блок бұлшық ет сіңірі асылған сүйекте орналасқан, бұл осы жерде бағытын өзгертеді, бірақ, блоктың арқасында шетке қарай қозғалмайды және күш салу иіңтірегін ұлғайтады. Кейде сіңір мен блок арасында шырышты қап түзіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: blok əzələ</p> <p>3. Қырғыз: бөгөттөөлөр булчуң</p> <p>4. Өзбек: blok mushak</p> <p>5. Түрік: blok kas</p> <p>6. Ағылшын: Muscle block</p> <p>7. Испан: muscular bloque</p> <p>8. Неміс: Block Muskel</p> <p>9. Француз: muscle bloc</p>
571.	блок кости плечевой	тоқпан жілік шығыршығы	<p>1. – буын шеміршегімен жабылған және шынтақ буынындағы шынтақ сүйегімен байланысқан, ортасында саңылауы бар көлденең білікше түріндегі иық сүйегінің дистальді эпифизінің медиалды бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: çiyin sümük məhəllə</p> <p>3. Қырғыз: ийин сөөгү блогу</p> <p>4. Өзбек: elka suyagi blok</p> <p>5. Түрік: omuz kemik bloğu</p> <p>6. Ағылшын: Block of bones of the shoulder</p> <p>7. Испан: bloque de hueso del hombro</p>

			8. Неміс: Schulterknochenblock 9. Француз: bloc d'os de l'épaule
572.	блокада внутрижелудоч ковая	қарыншаішілік бөгеу	1. (ағыл. blockade – «блокада») – әртүрлі факторлардың жүрекке тигізетін әсері немесе мұндай әсерінсіз түсіндірілетін, әртүрлі жастағы пациенттерде дамиды жүрек қарыншалары бойынша электр импульстері өткізгіштігінің бұзылуы. Бөгеу көбіне қартайған шақта (60-70 жастан асқан адамдарда 1-2%) кездеседі, жастар арасында сирек кездеседі — қырық жасқа толмаған тұлғалардың 0,6%-ы. Бөгеулер балалар жасында да, шамамен алғанда, жүз мың баланың ішінен 5-еуінен кездесуі мүмкін. 2. Әзербайжан: intraventricular məhəllə 3. Қырғыз: себебинен қарынчалар блогу 4. Өзбек: intraventriküler blok 5. Түрік: intraventriküler blok 6. Ағылшын: Intraventricular blockade 7. Испан: bloqueo intraventricular 8. Неміс: intraventrikulären Block 9. Француз: intraventriculaire
573.	блокада внутрикостная	сүйек ішінде бөгеу	1. (ағыл. blockade – «блокада») – бұл анестетикті сүйектің кемікті затына енгізу арқылы ауруды және ауруға байланысты сезімтал, қозғалыс, қантамыр бұзылуларын емдеу тәсілі. 2. Әзербайжан: intraosseous blokada 3. Қырғыз: сүйек ішінде блокада 4. Өзбек: intraosseous qurshov 5. Түрік: intraosseöz blokaj 6. Ағылшын: Intraosseous blockade 7. Испан: bloqueo intraósea 8. Неміс: intraosseous Blockade 9. Француз: blocus intraosseuse
574.	блокада внутрипредсерд ная	жүрекшеішілік бөгеу	1. (ағыл. blockade – «блокада») – электр импульсінің жүрекшенің өткізгіш жүйесі бойымен өтуінің бұзылуы. 2. Әзербайжан: blokada intraatrial 3. Қырғыз: блокада жүрекшеішілік 4. Өзбек: qurshov intraatrial 5. Түрік: blokajı intraatriyal 6. Ағылшын: Atrial block 7. Испан: intraauricular bloqueo 8. Неміс: Blockade intraatriale 9. Француз: blocus intra-auriculaire
575.	блокада новокаином	новокаинмен бөгеу	1. (ағыл. blockade – «блокада») –новокаин ерітіндісі зақымданған орган иннервациясына қатысатын тінге және жүйке түзілімдеріне кезекпен енгізілетін

			<p>ауыруды басу және емдеу әдісі. Сонымен қатар спазмолитикалық әсері де бар.</p> <p>2. Әзербайжан: Novocaine blokada</p> <p>3. Қырғыз: новокаинмен блокада</p> <p>4. Өзбек: novokain qurshov</p> <p>5. Түрік: novokain blokajı</p> <p>6. Ағылшын: Blockade with novocaine</p> <p>7. Испан: bloqueo de novocaína</p> <p>8. Неміс: Novocain Blockade</p> <p>9. Француз: blocus novocaïne</p>
576.	блокада паранефральная	бүйрек маңайын бөгеу	<p>1. (ағыл. blockade – «блокада») – бүйрек маңайын бөгеу дегеніміз – анестетикті (көбінесе новокаинды) бүйрек маңайындағы кеңістікке енгізу, бұл рефлексогенді аумақтарды (анестетик бүйрек қантамырларының бойымен қолқаға дейін жүреді де, оның қасында орналасқан жүйке өрімдерін бөгейді) бөгейді.</p> <p>2. Әзербайжан: Perirenal blokada</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Paranebral blokada</p> <p>5. Түрік: perirenal blokaj</p> <p>6. Ағылшын: Blockade of the paranephric</p> <p>7. Испан: bloqueo perirrenal</p> <p>8. Неміс: perirenal Blockade</p> <p>9. Француз: blocus périrénale</p>
577.	блокада проводниковая	өткізгіштік бөгеу	<p>1. (ағыл. blockade – «блокада») – ауру белгілерін басудың ең тиімді тәсілдерінің бірі. Оның әсер ету тетігі – бас миына ауырып тұрған жер туралы ақпарат беретін жүйке импульстерін бұзғаттауға негізделген. Бұл ауру деңгейін уақытша басып, хирургиялық ота жасауға мүмкіндік береді. Өткізгіштік бөгеудің артықшылықтары:</p> <ul style="list-style-type: none"> -басым көпшілігі пациенттерге жағады; -ауыруды басу әсері керемет; -шұғыл араласудан кейін ауру симптоматикасын басу; -тромбының түзілу қаупін төмендету. <p>2. Әзербайжан: məhəllə wiring</p> <p>3. Қырғыз: бөгөттөөлөр зымдары</p> <p>4. Өзбек: blok elektr tarmog'i</p> <p>5. Түрік: blok kablo</p> <p>6. Ағылшын: Blockade conductor</p> <p>7. Испан: cableado del bloque</p> <p>8. Неміс: Blockschaft</p> <p>9. Француз: câblage bloc</p>
578.	блоковидная вырезка	шығыршық тәрізді тілік	<p>1. (ағыл. blockade – «блокада») – шынтак сүйегінің проксималды соңындағы жартылай ай пішінді тесік, шынтак және тәждік өсінділермен шектелген; иық</p>

			<p>сүйегінің блогымен бірігеді.</p> <p>2. Әзербайжан: trochlear notch</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: trochlear belgi</p> <p>5. Түрік: troklear çentik</p> <p>6. Ағылшын: Block-shaped cutting</p> <p>7. Испан: escotadura troclear</p> <p>8. Неміс: trochlear Kerbe</p> <p>9. Француз: encoche trochlear</p>
579.	блоковой нерв	шығыршық жүйкесі	<p>1. (ағыл. blockade – «блокада» және лат. nervus- «сіңір, бұлшықет, жүйке») – бас сүйек жүйкесінің IV жұбы, көз алмасын сыртқа және төменге қарай бұрайтын жоғарғы қисық бұлшық етті жүйкелендіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: riqqətli</p> <p>3. Қырғыз: жалкая</p> <p>4. Өзбек: ta'sirli</p> <p>5. Түрік: acıklı</p> <p>6. Ағылшын: Nerve block</p> <p>7. Испан: patético</p> <p>8. Неміс: armselig</p> <p>9. Француз: pathétique</p>
580.	блуждающий нерв	кезбе жүйке	<p>1. (лат. nervus- «сіңір, бұлшықет, жүйке») — бас сүйек жүйкесінің X жұбы. Аралас болып табылады. Мыналарды қамтамасыз етеді:</p> <p>-жұмсақ таңдай, жұтқыншақ, көмей бұлшық еттерінің, сондай-ақ, өңештің көлденең-жолақты бұлшық еттерін қозғалысты жүйкелендіру;</p> <p>- өкпе, өңеш, асқазан және ішектің (жиектеме ішектің көкбауырлы бүгілісіне дейін) тегіс бұлшық еттерін, сондай-ақ, жүрек бұлшық еттерін парасимпатикалық жүйкелендіру. Сондай-ақ асқазан безі мен ұйқы безінің секрециясына әсер етеді.</p> <p>- жұтқыншақ пен көмейдің төменгі бөлігінің, құлақ артындағы тері аймағы мен сыртқы есту арнасы, дабыл жарғағы және артқы бас сүйек шұңқырындағы қатты ми қабығы бөліктерінің шырышты қабатының сезімтал жүйкеленуі.</p> <p>2. Әзербайжан: vagus</p> <p>3. Қырғыз: адашма</p> <p>4. Өзбек: vagus</p> <p>5. Түрік: vagus</p> <p>6. Ағылшын: nervus vagus – жылжымалы жүйке</p> <p>7. Испан: vago</p> <p>8. Неміс: vagus</p> <p>9. Француз: pneumogastrique</p>
581.	боковая	беттің бүйірлік	<p>1. – жақ, құлақ маңы-шайнау аймағы және</p>

	область лица	аймағы	самайасты шұңқырында орналасқан түзілімдерден тұратын беттің жұптық бөлігі. 2. Әзербайжан: yan üz sahəsi 3. Қырғыз: каптал бети аймағы 4. Өзбек: yon yuzi maydoni 5. Түрік: yan yüz alanı 6. Ағылшын: Side face 7. Испан: área de la cara lateral 8. Неміс: Seitenflächenbereich 9. Француз: côté surface frontale
582.	боковые лакуны	бүйірлік шұңқырлар	1. (лат. lacuna — «шұңқырлау, шұңқыр»)– синус саңылауы арқылы берілетін қатты ми қабығының жапырақтарынан түзілен қуыстар. 2. Әзербайжан: lateral boşluqlar 3. Қырғыз: жанынан кемчиликтер 4. Өзбек: lateral bo'shliqlar 5. Түрік: yan boşluklar 6. Ағылшын: Lateral lacunae 7. Испан: brechas laterales 8. Неміс: seitliche Lücken 9. Француз: lacunes latérales
583.	болевой синдром	ауырсыну синдромы	1. (грек. syndromē – «жиналу, топталу»)– әрбір адам өмірінде ең болмаса бір рет сезінген жайсыз жағдай. Барлық ауру дерлік осындай жағымсыз процеспен қатар жүреді, сондықтан да бұл белгінің түрлері көп, олардың әрқайсысының өзіндік туындау себептері, белгілері, олардың қарқындылығы, ұзақтығы және емдеу тәсілдері бар. 2. Әзербайжан: ağrı sindromu 3. Қырғыз: оору синдрому 4. Өзбек: og'riq sindromi 5. Түрік: ağrı sendromu 6. Ағылшын: pain syndrome 7. Испан: El síndrome de dolor 8. Неміс: Schmerzsyndrom 9. Француз: syndrome douloureux
584.	болевая чувствительность	ауыруға сезімталдық	1. – өте күшті және талқандаушы тітіркендіргіштерге деген сезімталдық; кенеттен жағымсыз эмоционалды реңкі және вегетативті реакциялары (тыныс алудың жиілігі, көз қарашығының ұлғаюы, перифериялық қантамырлардың тарылуы және т.б.) бар ауру сезімдерінің туындауымен байланысты сезімталдық бұзылған жағдайда (мысалы, есту қабілеті бұзылуының кейбір формаларында) ауруға сезімталдық деңгейінің төмендегені байқалады. 2. Әзербайжан: algesthesia 3. Қырғыз:

			<p>4. Өзбек: algesthesia 5. Түрік: algesthesia 6. Ағылшын: Pain sensitivity 7. Испан: algesthesia 8. Неміс: algesthesia 9. Француз: algesthesia</p>
585.	болезнетворность	ауру тудырғыш	<p>1. – микроорганизмдердің (немесе кез келген басқа агенттің) ауру тудыруға деген қабілеті. 2. Әзербайжан: zəhər 3. Қырғыз: бөлүү 4. Өзбек: yomonlik 5. Түрік: öldürücülük 6. Ағылшын: Disease 7. Испан: virulencia 8. Неміс: Virulenz 9. Француз: virulence</p>
586.	болезни алиментарные	ауқаттық аурулар	<p>1. (лат. alimentum – «тамақ, қорек»)– тамақтану кезінде белгілі бір тағамдық заттардың тапшылығына немесе шамадан тыс болуына байланысты туындаған аурулар. 2. Әзербайжан: qida xəstəlik 3. Қырғыз: азықтық оору 4. Өзбек: ozuqaviy kasallik 5. Түрік: beslenme hastalık 6. Ағылшын: Diseases of alimentary 7. Испан: enfermedad nutricional 8. Неміс: Ernährungskrankheit 9. Француз: maladie nutritionnelle</p>
587.	болезни кожные, дерматоз	тері аурулары, дерматоз	<p>1. – паразиттер (қотыр, теміреткі, таз) салдарынан, механикалық немесе химиялық тітіркендіргіштер, көгеру және лас (күс) салдарынан теріде болатын әртүрлі зақымданулар. 2. Әзербайжан: dəri xəstəlikləri, dermatozlar 3. Қырғыз: тери оорулары, дерматитке 4. Өзбек: teri kasalliklari, dermatosis 5. Түрік: deri hastaliklari, dermatoz 6. Ағылшын: Dermatological diseases 7. Испан: enfermedades cutáneas, dermatosis 8. Неміс: Hautkrankheiten , Dermatosen 9. Француз: les maladies cutanées, les dermatoses</p>
588.	болезни сопутствующие	ілеспе аурулар	<p>1. – белгілі бір науқастың негізгі ауруымен қатар жүретін аурулары; диагноз қойған кезде көрінеді. 2. Әзербайжан: əlaqədar xəstəliklər 3. Қырғыз: оорулары менен байланыштуу 4. Өзбек: tegishli kasalliklar 5. Түрік: ilgili hastaliklar 6. Ағылшын: Diseases associated 7. Испан: enfermedades relacionadas</p>

			8. Неміс: Krankheiten verwandte 9. Француз: maladies connexes
589.	болезни хромосомные	хромосомолық аурулар	<p>1. (еж.-грек. χρωμα — «түс»+ еж.-грек. σωμα — «дене»)– хромосома санының немесе құрылымының өзгерістері арқылы түсіндіруге болатын тұқымқуалаушылық аурулары. Геномды мутациялар немесе жеке хромосомалардың құрылымдық өзгерістері арқылы түсіндіруге болатын аурулар хромосомалы ауруларға жатады. Хромосомалы аурулар ата-анасының біреуіндегі жыныстық жасушалардағы мутация салдарынан орын алады. Ұрпақтан-ұрпаққа оның 3-5 %-ы ғана беріледі. Хромосомалы бұзылушылық салдарынан шамамен 50 % күтпеген түсік жасалып, 7 %-ға жуық бала өлі туылады.</p> <p>Хромосомалы аурулардың бәрін екі топқа бөлуге болады: хромосома сандарының ауытқуы және хромосома құрылымының бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: xromosom xəstəlikləri 3. Қырғыз: хромосомдук оорулар 4. Өзбек: xromosoma kasalliklari 5. Түрік: kromozomal hastalıklar 6. Ағылшын: Chromosomal diseases 7. Испан: enfermedades cromosómicas 8. Неміс: chromosomalen Erkrankungen 9. Француз: maladies chromosomiques</p>
590.	болезнь адаптации	бейімделу ауруы	<p>1. (лат. adapto — «бейімделемін»)– шамадан тыс стресс алу, стреске түсіретін зақымдау тетіктері асқындыратын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: uyğunlaşma xəstəlik 3. Қырғыз: ылайыкташуу оорусу 4. Өзбек: moslashish kasallik 5. Түрік: adaptasyon hastalığı 6. Ағылшын: Adaptation disease 7. Испан: enfermedad de adaptación 8. Неміс: Anpassung Krankheit 9. Француз: la maladie d'adaptation</p>
591.	болезни хронические	созылмалы аурулар	<p>1. (грек chronos – «уақыт»)– канадалық патолог Г. Сельенің организмнің бейімделу реакцияларының жетілмеуі нәтижесінде организмге спецификалық емес патогенді орта факторларының әсер етуі кезінде туындайтын патологиялық жағдайды белгілеу үшін ұсынған термині.</p> <p>2. Әзербайжан: xroniki xəstəlik 3. Қырғыз: өнөкөт оорулар 4. Өзбек: surunkali kasallik 5. Түрік: kronik hastalık 6. Ағылшын: Chronic diseases</p>

			<p>7. Испан: enfermedad crónica</p> <p>8. Неміс: chronische Krankheit</p> <p>9. Француз: maladie chronique</p>
592.	<p>болезнь бронхоэктатическая</p>	<p>бронхоэктаздық ауру</p>	<p>1. (грек. Βρόγχος – «кеңірдек» + грек. Éktasis - «созу») — көбіне өкпенің төменгі бөліктеріндегі қайтымсыз өзгерген (кеңейген, деформацияланған) және функционалды тұрғыдан толық емес бронхыдағы созылмалы іріңдеу процесімен сипатталатын жүре пайда болған немесе туа біткен ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: bronxoektaziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bronşektazi</p> <p>5. Түрік: bronşektazi</p> <p>6. Ағылшын: Bronchoectatic disease</p> <p>7. Испан: bronquiectasia</p> <p>8. Неміс: Bronchiektasen</p> <p>9. Француз: bronchectasie</p>
593.	<p>болезнь венерический</p>	<p>венерологиялық аурулар</p>	<p>1.– негізінен инфекцияланған серіктеспен жыныстық қатынасқа түскен кезде пайда болатын жұқпалы аурулар тобы. Бастапқыда венерологиялық ауруға бес ауру жататын, олар: гонорея, сифилис, жұмсақ шанкр, шап лимфогранулематозы және венерологиялық гранулема. 1960 жылдары жыныстық қатынас арқылы басқа да аурулардың берілетіні көрсетілді. «Жыныстық қатынас арқылы берілетін аурулар» деген термин қазіргі таңда жоғарыда аталған аурулармен ғана шектелмейді, ол хламидиоз (<i>Chlamydia trachomatis</i> салдарынан болатын), жыныстық мүше герпесі, цитомегаловирус инфекциясы, В тобының стрептококкы, гепатит, вагинит, іш қуысы органдарының инфекциялары, сүйір кондилома және зоопаразитарлы ауруларды да қамтиды. Әртүрлі инфекция салдарынан өлімге әкеп соғатын жүре пайда болған иммун тапшылығы синдромы жыныстық қатынас арқылы да, басқа жолдармен де беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: v.d.</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: v.d.</p> <p>5. Түрік: v.d.</p> <p>6. Ағылшын: Venereal disease</p> <p>7. Испан: v.d.</p> <p>8. Неміс: V. D.</p> <p>9. Француз: V.D.</p>
594.	<p>болезнь врожденная</p>	<p>тума дерт</p>	<p>1. – бала туылған кезде айқын немесе жасырын формада болатын аурулар және даму ақаулықтары.</p>

			<p>Туабіткен аурулардың бір бөлігі, оның ішінде ферментопатия тұқымқуалаушылық арқылы беріледі. Басқа тума дерттердің себептері ананың бойындағы аурулар, жүктілік кезінде алкоголь, кейбір дәрілік препараттар (цитостатиктер, стероидты гормондар, салицилаттар және т.б.), иондалған сәулеленудің ұрыққа тигізетін әсері, инфекция қоздырғыштар және т.б. болып табылады. Перинаталдық аурулар және өлім құрылымында тума дерт бірінші орындардың бірінде тұр.</p> <p>2. Әзербайжан: anadangəlmə xəstəlik</p> <p>3. Қырғыз: тубаса оору</p> <p>4. Өзбек: tug'ma kasallik</p> <p>5. Түрік: doğuştan hastalık</p> <p>6. Ағылшын: Congenital disease</p> <p>7. Испан: enfermedad congénita</p> <p>8. Неміс: Erbkrankheit</p> <p>9. Француз: maladie congénitale</p>
595.	болезнь гипертоническая	гипертония ауруы	<p>1. – ең басты клиникалық белгісі – артериалды қысымның ұзақ уақыт бойы әрі тұрақты түрде көтерілуі болып табылатын созылмалы ауру.</p> <p>2. Әзербайжан:</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік:</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан:</p> <p>8. Неміс:</p> <p>9. Француз:</p>
596.	болезнь декомпрессионная	декомпрессиялық ауру	<p>1. – организм қаны мен тіндерінде еріген газдардың қанға көпіршік түрінде бөлінуі, бұл жасуша қабырғаларын, қантамырларды бұзып, қан ағысын бұғаттайды. Сондай-ақ, бұл жағдай кессонн ауруы деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан:</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік:</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан:</p> <p>8. Неміс:</p> <p>9. Француз:</p>
597.	болезнь душевная	рухани дерт	<p>1. – адамның айналадағы ақиқатты дұрыс түсіну және өзін-өзі басқару қабілетіне айтарлықтай ықпал ететін қалыпты психикалық қызметінің бұзылуынан байқалатын ауру. Қабылдау, ойлау, есте сақтау, эмоция, зейін, ерік-жігер, әуестік және мінез-құлықтың бұзылуынан байқалады. Рухани дертке</p>

			<p>шизофрения, эпилепсия, паранойя, олигофрения және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан:</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік:</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан:</p> <p>8. Неміс:</p> <p>9. Француз:</p>
598.	болезнь изнурительная	аздыратын ауру	<p>1. – өте ауыр, күш-қуат пен денсаулықтан айыратын, қалжырататын дерт.</p> <p>2. Әзербайжан:</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік:</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан:</p> <p>8. Неміс:</p> <p>9. Француз:</p>
599.	болезнь лучевая	сәулелік ауру	<p>1. - иондалған сәулеленудің бірнеше түрінің әсері салдарынан туындайтын және зақымдаушы сәулеленудің түріне, мөлшеріне, сәулелендіру көзінің орналасқан жеріне, мөлшерлемені уақыт бойынша және тіршілік иесінің (мысалы, адамның) денесіне таратуға байланысты симптоматикамен сипатталатын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: radiasiya xəstəlik</p> <p>3. Қырғыз: нур оору</p> <p>4. Өзбек: radiatsiya kasallik</p> <p>5. Түрік: radyasyon hastalığı</p> <p>6. Ағылшын: Radiation sickness</p> <p>7. Испан: enfermedad por radiación</p> <p>8. Неміс: Strahlenkrankheit</p> <p>9. Француз: le mal des rayonnements</p>
600.	нервные болезни	жүйке аурулары	<p>1. (лат. nervus - «сіңір, бұлшықет, жүйке»)– бас миы және жұлынның, сондай-ақ перифериялық жүйке өзектері мен жүйке түйінінің зақымдануы салдарынан асқынатын ауру. Жүйке аурулары медицина білімінің мамандандырылған саласы – неврологияның зерттеу пәні болып табылады. Жүйке жүйесі организмнің барлық органдары мен жүйелерін байланыстырып, реттейтін күрделі аппарат, неврология кардиология, гастроэнтерология, гинекология, офтальмология, эндокринология, ортопедия, травматология, логопедия және т.б. клиникалық пәндермен тығыз байланысты. Жүйке аурулары саласындағы негізгі</p>

			<p>мамандық невролог болып табылады.</p> <p>2. Өзбайжан: sinir xəstəliyi</p> <p>3. Қырғыз: нерв оорусу</p> <p>4. Өзбек: asab kasalligi</p> <p>5. Түрік: sinir hastalığı</p> <p>6. Ағылшын: Nerve diseases</p> <p>7. Испан: enfermedad de los nervios</p> <p>8. Неміс: Nervenkrankheit</p> <p>9. Француз: maladie nerveuse</p>
МЕДИЦИНА САЛАСЫНЫҢ ТЕРМИНДЕРІ			
601.	болезнь ожоговая	күйіктік ауру	<p>1. Ауқымды күйік салдарынан асқынатын орган және жүйе қызметінің кешенді бұзылуы. Күйіктік аурудың пайда болу себебі – тері қабаты қызметінің барлық түрінің жойылуы, плазманың жойылуы, эритроциттердің ыдырауы, сондай-ақ зат алмасудың бұзылуы.</p> <p>2. Өзбайжан:хəстəлік yandırmaq</p> <p>3. Қырғыз:оорусу, ал күйүктөн</p> <p>4. Өзбек:kasallik yondirib</p> <p>5. Түрік:hastalık yakmak</p> <p>6. Ағылшын:Burn disease</p> <p>7. Испан:quemar la enfermedad</p> <p>8. Неміс:Verbrennungskrankheit</p> <p>9. Француз:brûler la maladie</p>
602.	болезнь паркинсона	паркинсон ауруы	<p>1. Бұл дофамин медиаторын түзетін қозғалыстағы жүйке жасушаларының (нейрондардың) біртіндеп жойылуы салдарынан болатын ауру. Бұл аурудың салдарынан қозғалыс және бұлшықет тонусы бұзылады, оның <i>діріл, бөгеліп қалу, тұру және қозғалуының бұзылуы</i> сияқты белгілері бар.</p> <p>2. Өзбайжан:Parkinson xəstəliyi</p> <p>3. Қырғыз:Паркинсон оорусу</p> <p>4. Өзбек:Parkinson kasalligi</p> <p>5. Түрік:Parkinson hastalığı</p> <p>6. Ағылшын:Parkinson's disease</p> <p>7. Испан:enfermedad de Parkinson</p> <p>8. Неміс:Parkinson-Krankheit</p> <p>9. Француз:maladie de Parkinson</p>
603.	болезнь психическая	психикалық ауру	<p>1. Психикалық аурулар ұғымын анықтау психиатрияның даму дәрежесіне орай үнемі өзгеріске ұшырауда.Психикалық аурулардың баламасы ретінде психоздар деген сөз де алынады. Бұл ауру кезінде психикалық реакция ақиқат қарым-қатынастарға шұғыл, дөрекі қарама-қайшы келеді, мұның өзі ақиқат дүниені бейнелеудің бұзылуынан және мінез-құлықтың өзгеріске</p>

			<p>ұшырауынан байқалады. Психоз кезінде психикалық қызмет сыртқы дүниемен қарым-қатынаста өзгеріске ұшырайды, осының әсерінен ішкі жағдайлар, өзгереді — мидың рефлекстік қызметі бұзылады немесе ми қызметі әлсірейді, бұрмаланады, тіпті толық істен шығады. Соның салдарынан көңіл күй, уайымдау, шешім қабылдау іштей болады. Ал дені сау адамда шешім қабылдау, пайымдау, сезім сыртқы әсерлер себебінен туындап, ақиқат дүниемен үйлесімді байланыста болып келеді. Психикалық аурулар кезінде жоғарғы жүйке қызметінің бұзылуы — негізгі ми процестеріндегі әр алуан зақымданудың ара салмақтарына — қозу мен тежелуге, бірінші және екінші сигналдық жүйелердің, ми қыртысы мен қыртыс астының өзара қарым-қатынасына, мидың жүйелі қызметінің зақымдалуына байланысты. Психикалық аурулар кезіндегі патология ми қызметімен шектелмейді, ол бүкіл ағза қызметінің бұзылуынан байқалады. Психикалық аурулар — көбіне ми зақымға ұшырайтын бүкіл ағзаның аурулары. Ми алғаш рет зақымға ұшырағанда (мысалы, жарақаттанғанда) оның қызметі ғана емес, сондай-ақ көптеген жүйелер мен мүшелердің қызметі де бұзылады. Әртүрлі жалпы аурулар да мидың екінші рет зақымдануын туғызады (мысалы, улану нәтижесінде).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: ruhi xəstəlik 3. Қырғыз: психикалық оору 4. Өзбек: ruhiy kasallik 5. Түрік: akıl hastalığı 6. Ағылшын: Mental illness 7. Испан: enfermedades mentales 8. Неміс: Geisteskrankheit 9. Француз: maladie mentale
604.	болезнь спаечная	жабысқақ ауру	<ol style="list-style-type: none"> 1. Көптеген аурулар кезінде іш қуысында жабысқақтардың (тіндерді біріктіргіш жолақ) түзілуіне байланысты жай-күй. Іш қуысындағы қабыну процесі әрдайым жабысқақтың түзілуіне әсер етпейді. 2. Әзербайжан: adhesions xəstəlik 3. Қырғыз: жана кнопкалар оорусу 4. Өзбек: bitishmalar kasallik 5. Түрік: yapışıklıklar hastalığı 6. Ағылшын: The disease is adhesive 7. Испан: enfermedad de adherencias 8. Неміс: Verwachsungen Krankheit 9. Француз: maladie adhérences/

605.	болезнь сывороточная	сарысулык ауру	<p>1. (лат. <i>serum</i>- «сарысу») - жануар тектес иммундық сарысумен емдеген кезде орын алатын жағдай. Бөтен сарысу ақуыздарын енгізуге қарсы иммундық реакция, олардың көп мөлшердегі антиденелерін адам организмінің плазмциттерімен байланыстырудан тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>serum xəstəlik</i></p> <p>3. Қырғыз:<i>кан оору</i></p> <p>4. Өзбек:<i>achitqi kasallik</i></p> <p>5. Түрік:<i>serum hastalığı</i></p> <p>6. Ағылшын:<i>Whey</i></p> <p>7. Испан:<i>enfermedad del suero</i></p> <p>8. Неміс:<i>Serumkrankheit</i></p> <p>9. Француз:<i>maladie sérique</i></p>
606.	болезнь язвенная	ойық жара ауруы	<p>1. Адамның асқазанында және (немесе) ұлтабарында ақаулар (жаралар) пайда болатын ауру. Ойық жара көбіне көктемде және күзде белгі береді.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>Pertik xora</i></p> <p>3. Қырғыз:<i>жарасын</i></p> <p>4. Өзбек:<i>me'da yara</i></p> <p>5. Түрік:<i>ülser</i></p> <p>6. Ағылшын:<i>Ulcerative disease</i></p> <p>7. Испан:<i>úlceras pépticas</i></p> <p>8. Неміс:<i>Magengeschwür</i></p> <p>9. Француз:<i>ulcère gastro-duodénal</i></p>
607.	болезнь ятрогенная	емқателік ауру, ятрогендік ауру	<p>1. (еж.-грек. <i>ιάτρος</i> — «дәрігер»жәнееж.-грек. <i>γενεά</i> — «туу») — бұл терминнің екі мағынасы бар:</p> <p>1. емқателік ауру – дәрігерлердің немесе науқастың психикасына әсер еткен медицина қызметкерлерінің басқа да өкілдерінің абайсызда айтқан пікірі салдарынан туындайтын аурулар.</p> <p>2. Емдеу патологиясы – диагностикалық, профилактикалық және емдік әсерлер арқылы түсіндіруге болатын патологиялық жағдайлар және аурулар.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>yatrogen xəstəlik</i></p> <p>3. Қырғыз:<i>iatrogenic оору</i></p> <p>4. Өзбек:<i>yatrogen kasalligi</i></p> <p>5. Түрік:<i>iyatrojenik hastalık</i></p> <p>6. Ағылшын:<i>Iatrogenic disease</i></p> <p>7. Испан:<i>enfermedad iatrogénica</i></p> <p>8. Неміс:<i>iatrogene Krankheit</i></p> <p>9. Француз:<i>maladie iatrogène</i></p>
608.	боль ангинозная	жүректің қысып ауыруы	<p>1. (лат. <i>ango</i> — «қысамын, кептеймін, тұншықтырамын») —стенокардияныңкүш түсу, мазасыздану және инфаркт миокарды сияқты негізгі белгілері болып табылатын ауру түрі.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>anginal ağrı</i></p>

			<p>3. Қырғыз:anginal оору</p> <p>4. Өзбек:anginal og'riq</p> <p>5. Түрік:anjinal ağrı</p> <p>6. Ағылшын:Anginous pain</p> <p>7. Испан:dolor anginoso</p> <p>8. Неміс:Angina pectoris</p> <p>9. Француз:la douleur angineuse</p>
609.	больница психиатрическа я	психиатриялы қ аурухана	<p>1. (еж.-грек. ψυχή (psyché) – «жан»жәнеiatρεία (iatreía) – «ем») — психиатриялық ауруға шалдыққан адамдарды емдеуді және оңалтуды іске асыратын, сондай-ақ сот-психиатрия, әскери және еңбек сараптамасы сияқты сараптамалық қызметтерді атқаратын денсаулық сақтау саласының стационарлық мекемесі.</p> <p>2. Әзербайжан:psixiatriya Hospital</p> <p>3. Қырғыз:психиатриялық оорукана</p> <p>4. Өзбек:jinnixonaga</p> <p>5. Түрік:psikiyatrik Hastanesi</p> <p>6. Ағылшын:Psychiatric hospital. psychiatric hospital – синонимы. <i>имясуществительное:</i> mental institution, insane asylum, mental hospital, institution, mental home, asylum</p> <p>7. Испан:hospital psiquiátrico</p> <p>8. Неміс:psychiatrisches Krankenhaus</p> <p>9. Француз:Hôpital psychiatrique</p>
610.	больной амбулаторный	амбулаториял ық науқас	<p>1. (лат. ambulatorius - «серуендеу, жылжымалы») – стационардағы, ауруханада жататын, пәтерде жататын науқасқа қарама-қарсы,ambuлаторияға, емханаға, дәрігерге бару арқылы медициналық көмек алатын науқас. Амбулаториялық науқастар бөтен біреудің көмегінсіз қозғалуға қабілетті немесе аурудың өзі қозғала алатындай деңгейіндегі «жеңіл» науқастар санатын құрайды. Бұл санатқа шұғыл жұқпалы ауруға шалдыққан науқастар жатпайды. Амбулаториялық науқастар көбіне ауруының «айқындылығы» анықталған науқастардың негізгі бөлігін құрайды. Амбулаториялық науқастарды қабылдауды дұрыс реттеу үлкен ұйымдастырушылық мәселе болып табылады, сондықтан да амбулатория жанында әдетте, амбулаториялық науқастарды қабылдау тәртібі туралы нұсқаулықтар мен ережелер болады.</p> <p>2. Әзербайжан:ambulator xəstə</p> <p>3. Қырғыз:амбулаториялық бейтап</p> <p>4. Өзбек:ko'chma sabr</p> <p>5. Түрік:ayakta hasta</p> <p>6. Ағылшын:Patient outpatient</p>

			<p>7. Испан: paciente ambulatorio</p> <p>8. Неміс: ambulante Patienten</p> <p>9. Француз: patients ambulatoires</p>
611.	больной инфекционный	жұқпалы науқас	<p>1. (лат. infectio – «сөзбе сөзжұқпа») – жұқпалылық деңгейіне, яғни инфекцияның қайнар көзі ретінде қоршаған орта үшін қауіптілігіне қарамастан инфекциялық ауруға шалдыққан науқастар.</p> <p>2. Әзербайжан: yoluxucu xəstələr</p> <p>3. Қырғыз: жугуштуу оору менен</p> <p>4. Өзбек: yuqumli bemorlar</p> <p>5. Түрік: bulaşıcı olan hastalar</p> <p>6. Ағылшын: Sick infectious</p> <p>7. Испан: pacientes con enfermedades infecciosas</p> <p>8. Неміс: Patienten mit infektiösen</p> <p>9. Француз: les patients atteints infectieux</p>
612.	больной стационарный	стационарлық науқас	<p>1. (лат. stationarius — «тұрушы, жылжымайтын») - стационарға орналастырылған, емдеу, тексеру немесе бақылаудың барлық кезеңінде сонда жататын пациент.</p> <p>2. Әзербайжан: xəstə stasionar</p> <p>3. Қырғыз: чыдамдуулук туруктуу</p> <p>4. Өзбек: sabr statsionar</p> <p>5. Түрік: hasta sabit</p> <p>6. Ағылшын: Patient stationary</p> <p>7. Испан: estacionaria paciente</p> <p>8. Неміс: Patienten stationär</p> <p>9. Француз: stationnaire du patient</p>
613.	большая кривизна желудка	асқазанның үлкен иіні	<p>1. Бұл өңеш пен ішек арасында орналасқан асқорыту қуысы. Орташа созылған асқазанның өлшемі: ұзындығы – 25 см, ені – 11 см, алдынан артқа дейінгі диаметрі – 9 см. Асқазанның жалпы пішіні – тік және көлденең екі сегменті бар «J» әрпінің жазба түрі пішінді. Тік сегмент мыналардан тұрады: өңеш саңылауы немесе кардия; жуан бөлік, үлкен без немесе асқазандағы ауаға арналған қуыс; үлкен бездің астында – асқазанның жалпақ негізгі бөлігі немесе фундус.</p> <p>Көлденең сегмент солдан оңға қарай бағытталған. Ол асқазан қуысы деген атауға ие және асқазанды ұлтабармен байланыстырып тұратын саңылаумен аяқталады, бұл саңылау қалтқы деп аталады.</p> <p>Асқазанның сол жақ шеті үлкен иін, ал сол жағы – кішкентай иін деп аталады. Асқазанның қабырғасы төрт қабаттан тұрады. Яғни қуыстың сыртынан ішіне қарай: ішпердеден тұратын сулы қабат; домалақ тәрізді, бойлық және еңіс талшықтардан тұратын бұлшық етті қабат; байланыстыратын тіндерден тұратын шырышасты қабат; әртүрлі</p>

			<p>бездерден тұратын шырышты қабат.</p> <p>2. Әзербайжан:mədə böyük əyriyi</p> <p>3. Қырғыз:Ашказандын көбүрөөк ийрилиги</p> <p>4. Өзбек:oshqozon katta egrilik</p> <p>5. Түрік:Midenin büyük eğrilik</p> <p>6. Ағылшын:High curvature of the stomach</p> <p>7. Испан:la curvatura mayor del estómago</p> <p>8. Неміс:die stärkere Krümmung des Magens</p> <p>9. Француз:la grande courbure de l'estomac</p>
614.	большая надключичная ямка	бұғанаүстілік үлкен шұңқыр	<p>1. (fossa supraclavicularis major, PNA, BNA, JNA) — төс-бұғана-емізик және трапеция тәрізді бұлшық еттер арасындағы бұғана үстінде орналасқан қуыс; жауырын-бұғана үшбұрышына сәйкес келеді.</p> <p>2. Әзербайжан:böyük Supraclavicular fossa</p> <p>3. Қырғыз:чоң supraclavicular ямка</p> <p>4. Өзбек:katta umumiy supraskapular chuqurcha</p> <p>5. Түрік:Büyük supraklavikular fossa</p> <p>6. Ағылшын:Large supraclavicular fossa</p> <p>7. Испан:gran fosa supraclavicular</p> <p>8. Неміс:große Supraklavikulargrube</p> <p>9. Француз:grand-claviculaire fossa</p>
615.	большеберцова я кость	асықты жілік	<p>1. (лат. os tibia) — жіліншіктің ірі, орта тұсында орналасқан сүйек. Оның жоғарғы эпифизи ортан жілікпен бірігіп, тізе буынын, ал төменгісі асық сүйекті құрайды. Үлкен жіліншік сүйек асық жілік шыбығымен, жіліншіктің сүйекаралық жарғақпен және асық жілік шыбығының синдесмозымен бірігеді. Асықты жіліктің төменгі эпифизи орта тұстағы жіліншікке; орта тұстағы жіліншіктің буынды беткі қабаты мен асықты жіліктің төменгі эпифизиіне өтіп, асық сүйекпен бірігеді.</p> <p>2. Әзербайжан:Tibia</p> <p>3. Қырғыз:аюунун</p> <p>4. Өзбек:Tibia</p> <p>5. Түрік:kaval kemiği</p> <p>6. Ағылшын:tibia.</p> <p>7. Испан:tibia</p> <p>8. Неміс:Tibia</p> <p>9. Француз:tibia</p>
616.	большеберцевы й нерв	асықты жілік жүйкесі	<p>1. (лат. nervus— «сіңір, бұлшық ет, жүйке») – сегізкөз өрімінің жүйкесі. Құйымшақ жүйкесінің жалғасы болып табылады. Жүйкелердің L_{IV}, L_V, S_I, S_{II}, S_{III} талшықтарынан құралған. Тізе астындағы қуыстың жоғарғы жағынан басталып, алшақ бұрышқа қарай тік қалпында жүреді, шандырдың тікелей астында, шандыр мен тізеастындағы қантамырларының арасындағы қуыс аймағында орналасады.</p>

			<p>Балтыр бұлшықетінің ұштары арасында орналасады, тізеастындағы бұлшық еттің артқы беткі қабатына орналасады және артқы асық жілікпен бірге камбала тәрізді бұлшықеттің сіңірлік доғасы астынан өтеді, бұл жерде оны осы бұлшық ет жауып тұрады. Табан саусақтарының ұзын бүккіштерінің бүйір жағы мен үлкен саусағының ұзын бүккішінің орта тұсы арасындағы жіліншіктің терең жапырақты шандырының астынан өтіп асықты жілік жүйкесі жіліншіктің орта тұсының артқы беткі қабатына дейін жетеді, онда осы жер мен табан сіңірі арасындағы арақашықтықтың ортасына орналасады. Бүккіштерді ұстап тұрғандардың астынан өткен жүйкенің екі өзіндік ұштық тармақтары бар: орта тұсты және бүйірлі табан жүйкелері.</p> <p>2. Әзербайжан:bolshebertsevy sinir 3. Қырғыз:bolshebertsevy нерв 4. Өзбек:bolshebertsevy nerv 5. Түрік:bolshebertsevy sinir 6. Ағылшын:Tibial nerve 7. Испан:nervio bolshebertsevy 8. Неміс:bolshebertsevy Nerven 9. Француз:nerf bolshebertsevy</p>
617.	большие коренные зубы, зубы моляры	үлкен тістер азу	<p>1. (лат. Iapis molaris – «диірмен тасы») – бұл жақтың сол және оң жағында болатын тұрақты тіс қатарының алтыншы, жетінші және сегізінші тістері немесе сүт тістер қатарының төтінші және бесінші тістері. Олар азу тістердің артында орналасқан. Кейде (австралоидты нәсіл өкілдерінде) төртінші азу тістер (үшінші – ақыл тістер) кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан:böyük azı dişlər, azı dişlər diş 3. Қырғыз:чоң Иттин, Иттин тиши 4. Өзбек:katta ozi tishlari, molar tish 5. Түрік:büyük azı dişler, azı dişleri diş 6. Ағылшын:Large molars, molars teeth 7. Испан:grandes molares, molares dientes 8. Неміс:große Molaren, Molaren Zähne 9. Француз:grandes dents molaires, molaires</p>
618.	большие подъязычные протоки	тіластындағы үлкен түтіктер	<p>1. Тіласты сілекей безінің шығыс ағындарының бірі. Үлкен тіласты ағыны тіласты бүртіктерінде жеке ашылады немесе жақ асты безінің шығыс ағындары бар бір жалпы саңылауда ашылады. Ауыз қуысына тіласты сілекей безінің сөлін, яғни сілекейді жіберу қызметін атқарады.</p> <p>2. Әзербайжан:əsas sublingual kanal 3. Қырғыз:негизги Анатомиялык трос 4. Өзбек:asosiy til osti yo'l</p>

			<p>5. Түрік:majör dilaltı kanalı 6. Ағылшын:Large hyoid ducts 7. Испан:importante conducto sublingual 8. Неміс:Haupt sublingual Kanal 9. Француз:canal de rivinus</p>
619.	большое крыло	үлкен қанат	<p>1. Пішіні жағынан құстың қанатына ұқсас, сүйек денесінің төмен жақтағы бөлігінен сыртқа және жоғарыға қарай кететін мидың шыбық сүйегінің жұпты бөлігі. 2. Әзербайжан:böyük qanad 3. Қырғыз:чоң канаты 4. Өзбек:katta qanoti 5. Түрік:büyük kanat 6. Ағылшын:Big wing 7. Испан:ala grande 8. Неміс:große Flügel 9. Француз:grande aile</p>
620.	большой круг кровообращения	үлкен қанайналым шеңбері	<p>1. Сол жүрекшеден артериалды қан келіп құйылады да, жүректің сол қарыншасынан басталады. Сол қарыншадан қолқа шығады, одан барлық дене органдары мен тіндеріне таралатын және артериол мен капиллярларға дейін тарамдалатын артериялар шығады. Осы қан айналымды үлкен қанайналым шеңбері деп атаймыз 2. Әзербайжан:sistemli dövriyyəsi 3. Қырғыз:системалық қан айлануу 4. Өзбек:tizimli aylanishi 5. Түрік:büyük kan dolaşımı 6. Ағылшын:Large circulation 7. Испан:circulación sistémica 8. Неміс:Kreislauf 9. Француз:circulation systématique</p>
621.	большой мозг	үлкен ми	<p>1. Үлкен ми, cerebrum, соңғы мидың туындысы болып табылады. Бұл бас миының ең көлемді бөлігі болып табылады және де бас сүйегі қуысының үлкен бөлігін атқарады. 2. Әзербайжан: beyin 3. Қырғыз:байкалгандай мээнин 4. Өзбек:bosh miya 5. Түрік:beyin 6. Ағылшын:Big brain; cerebrum 7. Испан:cerebro 8. Неміс:Großhirn 9. Француз:cerveau</p>
622.	большой небный канал	таңдайлық үлкен өзек	<p>1. (лат. canalis- «құбыр, астауша») – үстіңгі жақтың таңдай сайы мен таңдай сүйегінің бірігуінен түзілген, қанаттаңдай қуысын ауыз қуысымен біріктіретін, өзек, үлкен таңдай саңылауы арқылы</p>

			<p>ашылады; тандайлық үлкен өзек арқылы тандайға таңдай артериясы, көктамыр және аттас жүйке шығады.</p> <p>2. Әзербайжан:böyük damaq kanal</p> <p>3. Қырғыз:көп тилде чыгуучу канал</p> <p>4. Өзбек:katta yumshoq kanal</p> <p>5. Түрік:Büyük damak kanal</p> <p>6. Ағылшын:Palatine</p> <p>7. Испан:gran canal palatino</p> <p>8. Неміс:große Gaumen Kanal</p> <p>9. Француз:grand canal palatin</p>
623.	большой палец руки	бас бармақ	<p>1. Қол білегінің бір бөлігі, адамның басқа саусақтарға қарама-қарсы саусағы. Үш бөліктен тұратын басқа саусақтарға қарағанда ол екі бөліктен тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан:baş barmaq</p> <p>3. Қырғыз:бармақ</p> <p>4. Өзбек:boshmaldoq</p> <p>5. Түрік:başparmak</p> <p>6. Ағылшын:thumb; pollex</p> <p>7. Испан:pulgar</p> <p>8. Неміс:Daumen</p> <p>9. Француз:pouce</p>
624.	бородавка обыкновенная	кәдімгі сүйел	<p>1. Мүйізгектенген эпителий жасушаларының өсінділерімен жабылған, қабынбаған іріңсіз бөртпе тәрізді болып келетін, теріде пайда болған қатерсіз құрылым. Сүйел дененің кез келген жеріне шығуы мүмкін, көбіне, саусаққа, білезіктің ішкі жағына, сирек бетке шығуы мүмкін. Мұндай құрылымдардың түсі денемен түстес түстен сұр түске дейін өзгеруі мүмкін. Кәдімгі сүйелдің көлемі 0,5-1,5 см аралығында болуы мүмкін, беткі қабаты тегіс емес, кедір-бұдырлы.</p> <p>2. Әзербайжан:Verruca vulgaris</p> <p>3. Қырғыз:verruca же уятсыз</p> <p>4. Өзбек:Verruca vulgaris</p> <p>5. Түрік:verruka vulgaris</p> <p>6. Ағылшын:Wart vulgaris</p> <p>7. Испан:verruca vulgaris</p> <p>8. Неміс:verruca vulgaris</p> <p>9. Француз:verruques vulgaires</p>
625.	бородавка плоская	жалпақ сүйел	<p>1. Тері жабындысының беткі қабатынан сәл ғана биіктеу тұратын, көлемі 5 мм дейін болатын жалпақ түйіншек сияқты болатын қатерсіз тері құрылымы. Жалпақ сүйелдер бетте, білезіктің сыртына, жіліншікке көп болып орналасады. Диагноз құрылымды көзбен шолып қарау арқылы негізделеді және алынып тасталған сүйелге</p>

			<p>гистологиялық зерттеу жүргізу арқылы расталады. Жалпақ сүйелді емдеу – сұйық азотпен күйдіру, радиотолқынды әдіс немесе лазердің көмегімен алу болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:düz ziyil 3. Қырғыз:жалпақ сөөл 4. Өзбек:yassi wart 5. Түрік:düz siğil 6. Ағылшын:Wart flat 7. Испан:verruca plana 8. Неміс:flache Warze 9. Француз:verru plane</p>
626.	бородавка подошвенная	табандық сүйел	<p>1. Табанда немесе аяқтың саусақтарында пайда болатын (басқа жерлердегі АПВ инфекциялары табанда пайда болмайды), адамның папиллома вирусы салдарынан болатын сүйелдер.</p> <p>2. Әзербайжан:plantar ziyil 3. Қырғыз:таман сөөл 4. Өзбек:plantar wart 5. Түрік:plantar siğil 6. Ағылшын:Plantar wart 7. Испан:verruca plantar 8. Неміс:Warze 9. Француз:verru plantaire</p>
627.	борозда странгуляционн ая	қылқындыру жүлгесі	<p>1. Асылып өлген немесе буындырып өлтірілген адамдардың мойнында болады. Мәйіттегі қылқындыру жүлгесі бір немесе екі немесе бірнеше қатар болады, бұл жіптің қалай салынғанына байланысты. Жуан жіптен немесе баудан, т.б. жасалған ілмек әдетте, жалпақ болады; көп қылқындыру жүлгесі – жұқа жіптен жасалған (жіңішке арқан және т.б.) ілгектен болады. Жүлгенің түсі – сарылау немесе қоңырлау, көктеу немесе ашық сарылау болып келеді. Мойынға салынған жүлгенің бағыты мен орналасуына қарамастан тұншығу тәсілін шамалап анықтауға болады.</p> <p>2. Әзербайжан:boğulma şırım 3. Қырғыз:муунтуу бороздор 4. Өзбек:bo'g'ilish ajin 5. Түрік:boğma kırık 6. Ағылшын:Striae furrow 7. Испан:surco de estrangulamiento 8. Неміс:Strangulation Furche 9. Француз:sillon strangulation</p>
628.	бороздка подглазничная	көзұясты жүлгесі	<p>1. Көзұясты өзегінің алдына қарай өтетін, оның артқы шетінің ортасындағы үстіңгі жақтағы көзұясы беткі қабатының тереңдеуі.</p>

			<p>2. Өзербайжан:infraorbital groove 3. Қырғыз:infraorbital карапайым 4. Өзбек:infraorbital o'yiq 5. Түрік:infraorbital oluk 6. Ағылшын:Infraorbital furrow 7. Испан:surco infraorbitario 8. Неміс:Infraorbital- Nut 9. Француз:rainure infraorbital</p>
629.	бортолинит	бортолин безінің қабынуы	<p>1. Бұл бартолин безінің (қынап алдындағы үлкен без) қабыну ауруы. Бартолин(бартолиний) безі үлкен жыныстық ернеудің қалың қабатында орналасады. Бұл жұпты орган. Бездің көлемі шамамен 2 см. Бартолин безі механикалық әсер ету және жыныстық қозу кезінде мөлдір май бөледі, сондай-ақ шырышты сыртқы жыныс органдарының сулануын, жыныстық актінің қалыпты өтуін қамтамасыз етеді. Жыныстық жетілу кезеңіне дейін үлкен бездер дамымайды, сондықтан да балалар бартолинит ауруына шалдықпайды.</p> <p>2. Өзербайжан:bartholinitis 3. Қырғыз:bartholinitis 4. Өзбек:bartholinitis 5. Түрік:bartolinit 6. Ағылшын:Bartholinite 7. Испан:bartholinitis 8. Неміс:bartholinitis 9. Француз:Bartholinite</p>
630.	брадибазия	жүріс баяулауы	<p>1. (грек. bradys – «баяу»және basis – «жүру, жүріс») – жүрістің баяулауы, бұл брадикинезияның белгісі.</p> <p>2. Өзербайжан:bradibaziya 3. Қырғыз:bradibaziya 4. Өзбек:bradibaziya 5. Түрік:bradibaziya 6. Ағылшын:Bradibasy 7. Испан:bradibaziya 8. Неміс:bradibaziya 9. Француз:bradibaziya</p>
631.	брадикардия синусовая	синустық брадикардия	<p>1. (bradycardia; грек. bradys – «баяу»және грек. kardia – «жүрек») - ырғақтылық (тең уақыт аралығында өтетін жиырылу)және үйлесімділік (жүрек камерасының (бөліктерінің) дұрыс жиырылу реті) сақталған кезде жүрек жиырылысының жиілігі (минутына кемінде 60 ет жиырылу) қысқаратын (сирек болады) жүрек ырғағының бұзылуы. Синусты брадикардия физиологиялық жай-күй болуы да мүмкін, мысалы, ұйықтаған және демалған кезде. Жүректің қатты жаттығуы салдарынан</p>

			<p>спортшыларға тән баяулаған жүрек ырғағы.</p> <p>2. Өзербайжан:sinus bradikardiya</p> <p>3. Қырғыз:синус bradycardia</p> <p>4. Өзбек:bo'shliq bradikardiya</p> <p>5. Түрік:sinüs bradikardi</p> <p>6. Ағылшын:Sinus bradycardia</p> <p>7. Испан:bradycardia sinusal</p> <p>8. Неміс:Sinusbradykardie</p> <p>9. Француз:bradycardie sinusale</p>
632.	брадикинезия; брадипраксия	қимыл баяулауы, бәсеңдеуі	<p>1. (еж. грек. βραδύς — «баяу» және κίνησις — «қозғалыс») — белсенді және біріккен қозғалыстардың баяулауы, солғын шардың зақымдануының маңызды белгілерінің бірі. Брадикинезия кезінде бұлшық ет тонусы (бұлшық еттің ебедейсіздігі) айтарлықтай артып, шынайы шала салдану жоқ кезде байқалады. Экстрапирамида жүйесінің зақымдануымен түсіндіріледі. Летаргиялық Экономозэнцефалиті, Паркинсон ауруы, ми қантамырларының атеросклерозы және басқа да тұқымқуалаушылық ауруларынан кейінгі (Вильсон-Коновалов ауруы, псевдосклероз)паркинсонизм кезінде асқынады.</p> <p>2. Өзербайжан:bradykinesia; bradipraksiya</p> <p>3. Қырғыз:bradykinesia; bradipraksiya</p> <p>4. Өзбек:bradikinezi; bradipraksiya</p> <p>5. Түрік:bradikinezi; bradipraksiya</p> <p>6. Ағылшын:Bradykinesia; Bradipraxia</p> <p>7. Испан:bradicinesia; bradipraksiya</p> <p>8. Неміс:Bradykinesie; bradipraksiya</p> <p>9. Француз:bradykinésie; bradipraksiya</p>
633.	қимыл баяулауы	баяу сөйлеу	<p>1. (грек. βραδύς — «баяу» және λαλία — «сөйлеу») — Брадифразия – әлсіз ойлау процесі салдарынан баяу сөйлеуге қарама-қарсы, дыбыстарды буынға бөліп айтудың қиындатылған қабілеті салдарынан сөйлеудің баяулауы; екі патологиялық жағдай да бас миының жергілікті ауруы салдарынан орын алады. 2. Өзербайжан:bradilaliya</p> <p>3. Қырғыз:bradilaliya</p> <p>4. Өзбек:bradilaliya</p> <p>5. Түрік:bradilaliya</p> <p>6. Ағылшын:Brady</p> <p>7. Испан:bradilaliya</p> <p>8. Неміс:bradilaliya</p> <p>9. Француз:bradilaliya</p>
634.	брадилексия	баяу әңгімелеу, мәлімдеу	<p>1. (грек. βραδύς — «баяу» және грек. lexis – сөйлеу, сөз) - оқу қарқынының төмендеуі.</p> <p>2. Өзербайжан:bradileksiya</p>

			<p>3. Қырғыз:bradileksiya 4. Өзбек:bradileksiya 5. Түрік:bradileksiya 6. Ағылшын:Braduxia 7. Испан:bradileksiya 8. Неміс:bradileksiya 9. Француз:bradileksiya</p>
635.	брахицефалия	бастың сүйір болуы	<p>1. (грек. brachys –«қысқа» және грек. kephale – «бас») – басы қысқа; бастың ең үлкен жалпақтығының ең үлкен ұзындыққа қатысты көрсеткішінің жоғары болуымен өзгешеленетін бас пішіні. 2. Әзербайжан:brahiotsefaliya 3. Қырғыз:brahiotsefaliya 4. Өзбек:brahiotsefaliya 5. Түрік:brahiotsefaliya 6. Ағылшын:Brachiocephaly 7. Испан:brahiotsefaliya 8. Неміс:brahiotsefaliya 9. Француз:brahiotsefaliya</p>
636.	бред антагонистический	ерегеспе сандырақ	<p>1. (грек. antagonisma – «дауласу, күресу») – пациентке мейірімділік пен жауыздық, жарық пен қараңғы, жалған мен шындық және т.б. тұрғысынан алғанда, әлемдік күштерге қарсы күрестің пайымдаушысы, пассив куәсі екенін айтып, патологиялық сендіру. 2. Әзербайжан:antagonist delirium 3. Қырғыз:Анекдоты антагонисттик 4. Өзбек:antagonistik darg'azab 5. Түрік:antagonistik deliryum 6. Ағылшын:Raving antagonistic 7. Испан:delirio antagónica 8. Неміс:Delirium antagonistische 9. Француз:délire antagoniste</p>
637.	бред воздействия	әсер ету сандырағы	<p>1. Науқастың ойлауына, сезіміне, іс-әрекетіне бөтен біреудің ықпал ету идеясынан тұратын, мұндай әсердің табиғаты (гипноз, радио, "ғарыштық сәуле" және т.б.) туралы нақты пайымдамасы бар сандырақ; Кандинский-Клерамбо синдромы. 2. Әзербайжан:delirium təsiri 3. Қырғыз:Ал чала таасири 4. Өзбек:deliryum ta'siri 5. Түрік:deliryum etkisi 6. Ағылшын:Delusions of influence 7. Испан:el impacto del delirio 8. Неміс:die Auswirkungen von Delirium 9. Француз:l'impact du délire</p>
638.	бред высокого	жоғары	<p>1. Науқас туған ата-анам деп санамайтын ата-</p>

	происхождения	тектілік сандырағы	анасына қарағанда, өзін қоғамда жоғары орынға ие тұлғалардан туылдым деп санау идеясынан тұратын сандырақ. 2. Әзербайжан: yüksək doğum səfəngiyatdır 3. Қырғыз: төрөттүн жогорулашынан жана төрөттүн нонсенс 4. Өзбек: yuqori Tug'ilgan bema'nilik 5. Түрік: yüksek doğum saçma 6. Ағылшын: Delirium of high origin 7. Испан: disparate alta cuna 8. Неміс: hohe Geburtenrate Unsinn 9. Француз: un non-sens élevé de naissance
639.	бред галлюцинаторный	елестеу сандырағы	1. (жаңа лат. hallucinatio <лат. alucinatio — «мағынасыз шатпақ», сандырақ, орындалмас арман») — қарқынды және тұрақты сандырақ кезінде, әсіресе есту сандырағы кезінде туындайтын сандырақ. 2. Әзербайжан: hallucinatory delirium 3. Қырғыз: Петер Энглунд: Анекдоты 4. Өзбек: hallucinatory darg'azab 5. Түрік: halüsinasyon deliryum 6. Ағылшын: Delirium hallucinatory 7. Испан: delirio alucinatorio 8. Неміс: halluzinatorische Delirien 9. Француз: délire hallucinatoire
640.	бред депрессивный	депрессиялы сандырақ	1. (лат. deprimō — «жаншу», «басу»)– депрессия жағдайында туындайтын және өзін-өзі айыптау, жокшылыққа ұшырау, жазылмайтын ауыруға шалдығу және т.б. идеялардан тұратын қайталамалы сандырақ. 2. Әзербайжан: depresif sayıqlamaları 3. Қырғыз: депрессиялык куру кыялды 4. Өзбек: ruhiy tushkunlik delusions 5. Түрік: depresif hezeyanlar 6. Ағылшын: Delirium depressing 7. Испан: delirios depresivos 8. Неміс: depressiver Wahn 9. Француз: délires dépressifs
641.	бред любовный	сүйіспеншілік сандырағы	1. Пациенттің (көбіне әйелдің) өзіне қандай да бір абыройлы адамның жасырын ғашық екендігі, белгілі бір себептермен өзінің сезімін жасыруға мәжбүр екендігі туралы пайымдамасы. Мұндай пациенттердің кейбіреуі бөтен біреудің отбасына араласып, өзінің махаббаттық қарым-қатынасын айтып, маңызды мәселелер тудыртады. Кейін сандырақтың романтикалық фазасының орнына түңілу келеді, содан кейін кек алу және нағыз агрессия идеялары бар жалған ғашығына деген

			<p>жеккөрүшүлүк орын алады.</p> <p>2. Өзөрдбайжан:sevgi delirium</p> <p>3. Кыргыз:сүйүү адашуулардан</p> <p>4. Өзбек:muhabbat darg'azab</p> <p>5. Түрік:aşkın deliryum</p> <p>6. Ағылшын:Nonsense love</p> <p>7. Испан:delirio de amor</p> <p>8. Неміс:Delirium der Liebe</p> <p>9. Француз:le délire de l'amour</p>
642.	бред паранойяльный	паранойялды сандырақ	<p>1. (еж.-грек. παράνοια – «ессіздік») – әдеттегі өмірлік ситуациялар туралы гипертрофияланған ұғым негіз болатын сандырақ. Бұл ретте сандырақтап сөйлеу негізді, жүйелі құрылған әрі қисынды болуы мүмкін. Сандырақтың бұл түріне өнертапқыш, реформатор, қызғаныш және т.б. сандырағы жатады.</p> <p>2. Өзөрдбайжан:paranoid sayıqlamaları</p> <p>3. Кыргыз:паранойялык куру кыялды</p> <p>4. Өзбек:paranoid delusions</p> <p>5. Түрік:paranoyak hezeyanlar</p> <p>6. Ағылшын:Raving paranoid</p> <p>7. Испан:delirios paranoides</p> <p>8. Неміс:paranoide Wahnvorstellungen</p> <p>9. Француз:délires paranoïaques</p>
643.	бред преследования	соңына түсу сандырағы	<p>1. (лат. persecutio — «соңына түсу») – күнделікті өмірде «соңына түсуәуестігі» деген қате түсінік қолданылады) — қандай да бір тұлға немесе тұлғалар тобы жансыз болып жүр, апақа салып жүр, қорлап жүр, зиян келтірейін деп жүр, тонап кетейін деп жүр, өлтірейін деп жүр және т.б. сияқты өзін аңдып жүр деген негізсіз пайымдама қалыптасқан психикалық бұзылушылық. Соңына түсушілер көршілері, әріптестері, құпия ұйым, үкімет және т.б. болуы мүмкін.</p> <p>2. Өзөрдбайжан:təqib sindromu</p> <p>3. Кыргыз:куугунтукка синдрому</p> <p>4. Өзбек:ta'qiblar sindromi</p> <p>5. Түрік:eziyet sendromu</p> <p>6. Ағылшын:Raving persecution</p> <p>7. Испан:síndrome de persecucióн</p> <p>8. Неміс:Verfolgung Syndrom</p> <p>9. Француз:syndrome de persécution</p>
644.	бред резидуальный	ауру қалдығы сандырағы	<p>1. (лат. residuus – «қалған, сақталған») – аурудың басқа белгілері кеткеннен кейін сол қалпында, өзгермеген күйде қалатын сандырақ, оған деген сыни қары-қатынастың қалпына келтірілуі; көбіне толық амнезиямен (делирий, онейроидты синдром) қатар жүрмейтін сананың тұндырау күйінен кейін</p>

			<p>пайда болады.</p> <p>2. Өзербайжан:qalıq delirium</p> <p>3. Қырғыз:калган йт</p> <p>4. Өзбек:qoldiq darg'azab</p> <p>5. Түрік:rezidüel deliryum</p> <p>6. Ағылшын:Delirium</p> <p>7. Испан:delirio residual</p> <p>8. Неміс:Rest Delirium</p> <p>9. Француз:délire résiduel</p>
645.	бред ретроспективный	ретроспективтік сандырақ, еске түсіру сандырағы	<p>1. (лат.retro – «артқа» және respecto – «қараймын») - өткен өмірінде болған шынайы немесе жалған оқиғалар туралы жалған пайымдамадан, оның ішінде ауру басталар алдында болған оқиғалардан тұратын сандырақ.</p> <p>2. Өзербайжан:delirium retrospectiv</p> <p>3. Қырғыз:Анекдоты мүнөз</p> <p>4. Өзбек:darg'azab retrospectiv</p> <p>5. Түрік:deliryum retrospectif</p> <p>6. Ағылшын:Delirium retrospective</p> <p>7. Испан:retrospectiva delirio</p> <p>8. Неміс:Delirium retrospectiven</p> <p>9. Француз:délire rétrospective</p>
646.	бред систематизированный	жүйелі сандырақ	<p>1. (еж.-грек. <i>συστήμα</i>– «біріктіру; құрастыру») – патологиялық идеялардың өзара байланысты жүйелерінің бір бөлігі болып табылатын сандырақ пайымдама. Мұндай сандырақ алғаш рет болуы мүмкін немесе сандырақ алғышарттары жүйесінен шығарылған квазилогиялық қорытынды болып табылады.</p> <p>2. Өзербайжан:sistemləşdirilmiş sayıqlamaları</p> <p>3. Қырғыз:тутумдашкан куру кыялды</p> <p>4. Өзбек:tizimlashtirilgan delusions</p> <p>5. Түрік:sistemmatize sanrılar</p> <p>6. Ағылшын:Delirium systematized</p> <p>7. Испан:ilusiones sistemáticas</p> <p>8. Неміс:systematisierten Wahn</p> <p>9. Француз:délires systématisés</p>
647.	бред ущерб	зиян тигізу сандырағы	<p>1. Науқастың тонау, заттарын ұрлау және т.б. сияқты өзіне материалдық зиян келтірілді деген пайымдамасы. Материалдық зиян тигізу сандырағы жоқшылыққа ұшырау және соңына түсу сандырақтарының үйлесуі нәтижесінде пайда болады. Сандырақтың бұл түрлері егде жастағы органикалық және функционалдық психоздар кезінде кездеседі.</p> <p>2. Өзербайжан:zəgər delirium</p> <p>3. Қырғыз:зиян йт</p> <p>4. Өзбек:zarar darg'azab</p>

			<p>5. Түрік:hasar deliryum 6. Ағылшын:Delirium of damage 7. Испан:delirio daños 8. Неміс:Schaden Delirium 9. Француз:le délire de dégâts</p>
648.	бред фантастический	фантазия сандырағы	<p>1. (еж.-грек. φανταστική — «қиялдану өнері, фантазия) — кәдімгі мазмұны жоқ сандырақ идеялар тобы. Атауы шартты түрде берілген және де дау-дамай тудырады. Соған қарамастан, фантазия сандырағын бөліп көрсетудің клиникалық мәні бар, өйткені мұндай сандырақ сананың онейроидты тұндырауына себепші болады. 2. Әзербайжан:fantastik sayıqlama 3. Қырғыз:фантастикалык куру кыялды 4. Өзбек:fantastik delusions 5. Түрік:fantastik sanrılar 6. Ағылшын:Delirium fantastic 7. Испан:delirios fantásticos 8. Неміс:fantastische Illusionen 9. Француз:délires fantastiques</p>
649.	бред чувственный	сезім сандырағы	<p>1. Бейнелі елестер (фантазия, қиял) басым болып келетін сандырақ; қауіп, қорқыныш, экстаз немесе сасқалақтаумен қатар жүреді. 2. Әзербайжан:şəhvətli delirium 3. Қырғыз:дене йт 4. Өзбек:shahvoniy darg'azab 5. Түрік:tensel deliryum 6. Ағылшын:Delirium sensual 7. Испан:delirio sensual 8. Неміс:sinnlich Delirium 9. Француз:sensuel délire</p>
650.	бровь	қас	<p>1. Түкті қабатты болып келетін, көзді қатты жарықтан, көзге тердің және басқа да сұйықтықтардың ағып кетуінен қорғайтын ерекше corrugator superciliibұлшық етімен қамтамасыз етілген, көзұясынан жоғары орналасқан доға тәрізді. 2. Әзербайжан:qaş 3. Қырғыз:каш 4. Өзбек:qosh 5. Түрік:kaş 6. Ағылшын:eyebrow 7. Испан:ceja 8. Неміс:Augenbraue braue~~POS=HEADCOMP 9. Француз:sourcil</p>
651.	бронх	бронх	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» лат. bronchia) — жоғары омыртқалылардың (амниоттардың) (оның ішінде</p>

			<p>адамның) дем алатын тамағының тармағы. Бронхтар ауа тасымалдаушы жолды құрайды, онда газ алмасу жүреді (бұл анатомиялық өлі кеңістік деп аталады). Олардың қызметі ауа ағынын респираторлы бөліктерге (ацинустарға) өткізу, оны қыздыру, ылғалдандыру және тазарту.</p> <p>2. Әзербайжан:bronx</p> <p>3. Қырғыз:бронх</p> <p>4. Өзбек:bronxial</p> <p>5. Түрік:bronş</p> <p>6. Ағылшын:bronchus</p> <p>7. Испан:bronquio</p> <p>8. Неміс:Bronchie</p> <p>9. Француз:bronche</p>
652.	бронхиальная астма	бронх демікпесі	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және еж. грек. ἄσθμα — «ауыр дем алу, демікпе») — әртүрлі жасуша элементтері қатысатын, тыныс алу жолдарының созылмалы қабынып ауыруы. Негізгі белгісі – бронхиалды обструкция (бронх саңылауларының тарылуы), спецификалық иммунологиялық (сенсбилизация және аллергия) немесе спецификалық емес тетіктер арқылы түсіндіруге болады, ысқырықты дем алу, демікпе, көкіректің бітеліп қалуы және жөтел сияқты белгілері қайталаанады. Бронхиалды обструкция жартылай немесе толық, спонтанды немесе емнің әсерімен қайтады.</p> <p>2. Әзербайжан:bronxial astma</p> <p>3. Қырғыз:бронхтук астма</p> <p>4. Өзбек:bronxial astma</p> <p>5. Түрік:bronşiyal astım</p> <p>6. Ағылшын:bronchial asthma</p> <p>бронхиальная астма: варианты перевода <i>имя существительное</i></p> <p>bronchial asthma бронхиальная астма</p> <p>7. Испан:asma bronquial</p> <p>8. Неміс:Asthma bronchiale</p> <p>9. Француз:l'asthme bronchique</p>
653.	бронхиальное дыхание	бронхтық тыныс алу	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – тыныс алу кезіндегі шуыл, дені сау адамда бұл шуыл кеңірдегінен, көмейінен және бронхысынан естіледі. Дем алған кездегіге қарағанда, дем шығарған кезде шуыл ұзаққа созылады. Шуылдың дауысы ұзақ уақыт айтылатын «х» дыбысына ұқсас.</p> <p>2. Әзербайжан:bronxial nəfəs</p> <p>3. Қырғыз:бронхиалдык дем алуу</p> <p>4. Өзбек:bronxial nafas</p>

			<p>5. Түрік:bronşiyal solunum 6. Ағылшын:Bronchial respiration 7. Испан:la respiración bronquial 8. Неміс:Bronchialatmen 9. Француз:la respiration bronchique</p>
654.	Бронхиальный свищ	бронхтық жыланкөз	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – бронх тармақтарының саңылауы арқылы тұрақты патологиялық ара өкпеқап қуысымен, көкірек қабырғасының тері қуысымен немесе ішкі орган (өңеш, асқазан, өт жолдары және т.б.) саңылауымен байланысады. 2. Әзербайжан:bronxial fistula 3. Қырғыз:бронхиалдык блок 4. Өзбек:bronxial fistula 5. Түрік:bronşiyal fistül 6. Ағылшын:Bronchial fistula 7. Испан:fístula bronquial 8. Неміс:bronchiale Fistel 9. Француз:fistule bronchique</p>
655.	бронхиола	бронхша	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – шеміршегі жоқ, өкпенің альвеолярлы жүрістеріне өтетін бронх тармақтарының соңғы тармағы. Бронхша диаметрі 1 мм көп емес. Бронхша ауа ағынын реттеп, оған деген қарсылықты бақылайды. 2. Әзербайжан:bronchiole 3. Қырғыз:bronchiole 4. Өзбек:bronşiyol 5. Түрік:bronşiyol 6. Ағылшын:bronchiole 7. Испан:bronquiolo 8. Неміс:bronchiole 9. Француз:bronchioles</p>
656.	бронхиолит	бронхша қабынуы	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») және лат. itis — «қабыну») – төменгі тыныс алу жолдарының (ұсақ бронхтар мен бронхшалар) жедел қабыну ауруы. Бұл аурудың белгілері көбіне қабыну және бронхты обструкция. 2. Әзербайжан:bronchiolitis 3. Қырғыз:bronchiolitis 4. Өзбек:bronşiyolitis 5. Түрік:bronşiolit 6. Ағылшын:Bronchiolitis 7. Испан:bronquiolitis 8. Неміс:Bronchiolitis 9. Француз:bronchiolites</p>
657.	бронх добавочный	қосымша бронх	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – бронхтың негізгі екеуіне қосымша</p>

			<p>асқынған бронх, асқынудағы ауытқу.</p> <p>2. Әзербайжан:bronx uzadılması</p> <p>3. Қырғыз:бронх узартуу</p> <p>4. Өзбек:bronxial kengaytirish</p> <p>5. Түрік:bronş uzantısı</p> <p>6. Ағылшын:Bronchus</p> <p>7. Испан:extensión de los bronquios</p> <p>8. Неміс:Bronchus Erweiterung</p> <p>9. Француз:extension bronchus</p>
658.	бронх долевоу	үлестік бронх	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – өкпе үлесіне бағытталған, сегментарлы бронхтарға бөлінетін бронх; оң өкпеде жоғарғы, ортаңғы және төменгі оң үлестік бронх, ал сол жағында – жоғарғы және төменгі сол үлестік бронх орналасады.</p> <p>2. Әзербайжан:bronx kapital</p> <p>3. Қырғыз:бронх капитал</p> <p>4. Өзбек:bronxial xolislik</p> <p>5. Түрік:bronş özkaynak</p> <p>6. Ағылшын:Bronchus</p> <p>7. Испан:equidad bronquio</p> <p>8. Неміс:Bronchus Eigenkapital</p> <p>9. Француз:équité bronchus</p>
659.	бронх дольковуу	үлесшелік бронх	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – өкпе үлестеріне жататын, көбіне 8-ші тармақты болып келетін ұсақ бронхтар.</p> <p>2. Әзербайжан:lobular bronx</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:lobüler bronxial</p> <p>5. Түрік:lobüler bronş</p> <p>6. Ағылшын:Bronchus</p> <p>7. Испан:bronquio lobular</p> <p>8. Неміс:lobular Bronchus</p> <p>9. Француз:lobulaire bronchus</p>
660.	бронх дренажнуу	дренаждық бронх	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» + англ. drain– «кептіру») – өкпеде түзілген (абсцесс, туберкулезтесігі)қуысты босату іске асырылатын бронх.</p> <p>2. Әзербайжан:bronx drenaj</p> <p>3. Қырғыз:бронх дренаж</p> <p>4. Өзбек:bronxial drenaj</p> <p>5. Түрік:bronş drenaj</p> <p>6. Ағылшын:Bronchus</p> <p>7. Испан:el drenaje bronquial</p> <p>8. Неміс:Bronchus Drainage</p> <p>9. Француз:drainage bronchus</p>
661.	бронх сегментарнуу	сегменттік бронх	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» + лат. segmentum — «кесік, жолақ») –</p>

			<p>өкпе сегментіне бағытталған үлестік бронхтың тармағы.</p> <p>2. Әзербайжан:segmental bronx</p> <p>3. Қырғыз:бронх</p> <p>4. Өзбек:segmentar bronxial</p> <p>5. Түрік:segment bronşu</p> <p>6. Ағылшын:Segmental bronchus</p> <p>7. Испан:bronquio segmentario</p> <p>8. Неміс:Segmentbronchus</p> <p>9. Француз:bronche segmentaire</p>
662.	бронхит	бронх қабынуы	<p>1. (лат. bronchitis, еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және -itis — «қабыну») — қабыну процесіне бронхтар қосылған кезде тыныс алу жүйесінің ауыруы. Медициналық көмекке жүгінуге негіз болатын ең көп себептердің бірі. Көп жағдайда жедел бронхиттің себебі – инфекция болып табылады, мысалы, вирустық немесе бактериалды, оны вирусқа қарсы препараттармен немесе антибиотиктермен емдеу керек. Созылмалы бронхит жедел бронхиттің асқынуы түрінде болуы мүмкін немесе шаң сияқты инфекциялық емес тітіркендіргіш факторлардың ұзақ уақыт бойы әсер етуі салдарынан асқынуы мүмкін. Кейбір жағдайларда бронхит кезінде шырышты қабаттың ісінуі салдарынан бронх бітеліп қалады, мұндай бронхит обструктивтібронхит деп аталады. Бронхитті емдеу қоздыратын факторға, емдеу түріне және ауру түріне байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан:bronxit</p> <p>3. Қырғыз:бронхит</p> <p>4. Өзбек:bronxit</p> <p>5. Түрік:bronşit</p> <p>6. Ағылшын:bronchitis</p> <p>бронхит: аударма варианттары <i>zat esim</i> bronchitisбронхит, бронхиалды катар</p> <p>7. Испан:bronquitis</p> <p>8. Неміс:Bronchitis</p> <p>бронхит: аударма варианттары <i>zat esim</i> die Bronchitis бронхит</p> <p>9. Француз:bronchite</p> <p>бронхит: аударма варианттары <i>zat esim</i> labronchiteбронхит</p>
663.	бронхоаденит	бронхоаденит	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және аден және -itis — «қабыну»)– бұл өкпе тамырындағы лимфа түйіндері және көкірек</p>

			<p>ауруу. Алғашқы туберкулездің бұл түрі кезінде қабыну процесіне көбіне кеуде ішіндегі лимфа түйіндері қатыстырылады. Аурудың жеке түрі ретінде бронхоаденитэтиологиясы туберкулезден болады.</p> <p>2. Әзербайжан:bronhoadenit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:bronhoadenit</p> <p>5. Түрік:bronhoadenit</p> <p>6. Ағылшын:Bronchoadenitis</p> <p>7. Испан:bronhoadenit</p> <p>8. Неміс:bronhoadenit</p> <p>9. Француз:bronhoadenit</p>
664.	бронхогенный рак	бронхтық карцинома	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және лат. genus – «шығу тегі, тегі») - әртүрлі калибрлі бронхтардың эпителий тіндерінен пайда болатын қатерлі жаңа құрылым. Пайда болған жеріне қарай ориталық, перифериялық және ауқымды (аралас) болып бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан:bronchogenic karsinoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:bronkojenik karsinom</p> <p>5. Түрік:bronşgenik karsinoma</p> <p>6. Ағылшын:Bronchogenic carcinoma</p> <p>7. Испан:carcinoma broncogénico</p> <p>8. Неміс:Bronchialkarzinom</p> <p>9. Француз:cancer broncho-pulmonaire</p>
665.	бронхография	бронхография	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және грек. grapho – «жазамын») - ауа тасымалдаушы жолдар, тыныс жолдары және бронхтарды қарама-қарсы қою арқылы олардың жай-күйін рентгенологиялық зерттеудің қосымша әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан:bronchography</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:bronchography</p> <p>5. Түрік:bronkografi</p> <p>6. Ағылшын:Bronchography</p> <p>7. Испан:broncografia</p> <p>8. Неміс:Bronchographie</p> <p>9. Француз:bronchographie</p>
666.	бронхолегочные сегменты	бронх-өкпелік сегменттер	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» + лат. segmentum — «кесік, жолақ») – бронх-өкпе сегменті бір сегментарлы бронх желдететін, бір артерия қанмен қамтамасыз ететін өкпе үлесінің бір аумағы болып табылады. Сегменттегі қанды бөлетін көктамырлар сегментаралық аралықтардан өтіп, көбіне екі</p>

			<p>шекаралас сегмент үшін ортақ болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:bronхорpulmonal seqmentləri</p> <p>3. Қырғыз:bronхорpulmonary сегменттер</p> <p>4. Өзбек:bronхорpulmoner segmentlar</p> <p>5. Түрік:bronхорpulmoner segment</p> <p>6. Ағылшын:Bronхорpulmonary segments</p> <p>7. Испан:segmentos bronхорpulmonares</p> <p>8. Неміс:bronхорpulmonale Segmente</p> <p>9. Француз:segments bronхорpulmonaires</p>
667.	бронхопневмония	бронхопневмония	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және грек. pneumon –«өкпе») - бронхша қабырғасының жедел қабынуы болып табылады. Пневмонияның бұл түрі бір немесе бірнеше өкпе үлестеріне тиіп тұрған көптеген оқшаулау ошақтарымен, жедел шоғырланумен сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан:bronхорpnevmoniya</p> <p>3. Қырғыз:bronхорpnevmonia</p> <p>4. Өзбек:bronхорpnevmoniyalarda</p> <p>5. Түрік:bronхорpnevmonia</p> <p>6. Ағылшын:bronхорpnevmonia</p> <p>бронхопневмония: аударма варианттары <i>zat esim</i></p> <p>bronхорpnevmonia бронхопневмония</p> <p>7. Испан:bronхорpnevmonía</p> <p>8. Неміс:bronхорpnevmonia</p> <p>9. Француз:bronхорpnevmonie</p>
668.	бронхоспазм	бронхтардың жиырылуы	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және еж.-грек. σπασμός, σπᾶω — «тарту») - бронхты демікпе немесе бронхит кезінде бірқатар факторлардың әсеріне жауап ретінде бұлшық еттің жиырылуы салдарынан туындаған бронхтардың тарылуы.</p> <p>Науқас әдетте, өкпесіне ауаны еркін жұта алады, бірақ ауаны шығарған кезде бұлшық еттеріне айтарлықтай күш түседі, тыныс алған кезде қатты шуыл естіледі, әсіресе стетоскоптың көмегімен жақсы естіледі. Бронхолитикалық құралдардың көмегімен бронхоспазм тоқтатылатын жағдай тыныс алу жолдарының қайтымды бітелуі деп аталады, оған бронхты демікпе жатады.</p> <p>Бронхолитикалық құралдар жеңілдетпейтін жағдай тыныс алу жолдарының қайтымсыз бітелуі деп аталады, оған созылмалы бронхит жатады.</p> <p>2. Әзербайжан:bronхосpazm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:bronхосpazm</p> <p>5. Түрік:bronхосpazm</p> <p>6. Ағылшын:Bronхoconstriction</p>

			<p>7. Испан:broncoespasmo 8. Неміс:Bronchospasmus 9. Француз:bronchospasme</p>
669.	бронхоспирография	бронхоспирография	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және лат. spirare — «дем алу» және грек. γράφω — «жазамын») – өкпедегі газ алмасуды бронхоспирографияның көмегімен әр өкпеге бөлек-бөлек оның көрсеткіштерін графикалық тұрғыдан тіркеу арқылы зерттеу әдісі. 2. Әзербайжан:bronchospirograph 3. Қырғыз: 4. Өзбек:bronchospirograph 5. Түрік:bronchospirograph 6. Ағылшын:Bronchospirography 7. Испан:bronchospirograph 8. Неміс:bronchospirograph 9. Француз:bronchospirograph</p>
670.	бронхостеноз	бронхтың тарылуы	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және грек. stenosis—«тарылу, тығыз»), бронхиалды саңылаудың тарылуы. Мынадай түрлері бар: 1. Бронхқа сырттан келтірілген қысым салдарынан тарылуы. Мұндай қысымға мыналар жатады: қолқа аневризмдері, өңеш, көкірек және өкпе ісіктері, жүрек қабында сұйықтықтың көп мөлшерде жиналуы, жүрек көлемінің айтарлықтай үлкеюі (әсіресе, сол жақ жүрекшесі), омыртқа туберкулезі кезінде сауысты іріндеген жерлер, антракоз немесе туберкулез салдарынан ұлғайған бронхиалды және бронхо-пульмоналды лимфа бездері, әсіресе, айналасындағы біріктіргіш тіндердің беріштенуіне және тыртыюына әсер ететін периадениттер, өкпе париетальді өкпе қабығымен біріккен, қозғалмалылығын сақтаған жағдайда өкпенің әртүрлі қатты цирроздану процесінің салдарынан болған тігістер болған жағдайда (әйтпеген жағдайда бронхо-эктаздар асқынады). 2. Бронхты қабырғаның ауыруы салдарынан тарылуы. Жиілігі жағынан бірінші орында әртүрлі қабыну өнімдері тұр – инфекциялық гранулемалар, сүзбе массалары, шырыш, ірің, фибринозды үлдірлер және т.б.; әрі қарай бронхтың сифилистік зақымдануы кезіндегі тіліктер немесе бронхта онымен дәнекерленген антракотикалық немесе казеозды қайта пайда болған лимфа бездерінің бронхқа өтуі салдарынан туындайтын перфорациялық саңылаулар жазылған жағдайда; бронх ісіктері (обыр, аденома, липома, саркома</p>

			<p>және т.б.). Ұсақ бронхты тармақтарда (бронхша) саңылаудың айтарлықтай тарылуы катарра салдарынан болатын шырышты қабаттың ісінуі кезінде орын алады, соның арқасында таралған бронхшалар, әсіресе, балаларда қатты демікпемен қатар жүреді.</p> <p>3. Бөтен дененің түсуі салдарынан тарылу (сүйектің сынықтары, ет тілімі, жасанды тістер, жемістің тұқымдары, күнбағыс, дәндер, тиын, түйме, шеге және т.б.). Бронхтың бұл түрі көбіне балаларда кездеседі. Бронхтың салдарлы негізгі нәрсеге және саңылаудың тарылу деңгейіне байланысты. Бронх саңылауының толық жаппауы кейде тиісті альвеолярлы паренхимде эмфизема тудыруы мүмкін (экспирацияның қиындауы салдарынан); кейде баяу және ауаның жеткілікті түрде түспеуі салдарынан үлкен өзектің айтарлықтай тарылуы кезінде жартылай ателектаздар асқынады. Саңылаудың толық жабылуы альвеоланың тиісті топтарының төмендеуіне әсер етеді. Тарылу ұзақ уақыт болған жағдайда тарылған бронхтың перифериялық бөліктерінде әдетте бронхоэктаздар асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: bronchiarctia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: bronchiarctia 5. Түрік: bronchiarctia 6. Ағылшын: Bronchoconstriction 7. Испан: bronchiarctia 8. Неміс: bronchiarctia 9. Француз: bronchiarctia</p>
671.	бронхофония	бронх дыбысы	<p>1. (bronchophonia; еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және грек. phone – «дыбыс, дауыс») - сыбырлап сөйлесу (әдетте мынадай сөздерді сыбырлап айту: бір, екі, үш, отыз үш); өкпе тіні тығыздалған кезде және құрғақ бронхпен қарым-қатынасқа түскен кезде өкпенің үлкен қуыстарында болған кезде жақсарады. Өкпе қап қуысында бос сұйықтық (экссудат, трансудат) немесе ауа (пневмоторакс) және ателектаз болған кезде дыбыстың өтуі нашарлайды. Өту деңгейі сол өкпедегі және қарама-қарсы өкпедегі симметриялы аймақтармен салыстыру арқылы анықталады.</p> <p>2. Әзербайжан: bronhofoniya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: bronhofoniya 5. Түрік: bronhofoniya 6. Ағылшын: Bronchophony</p>

			<p>7. Испан:bronhofoniya 8. Неміс:bronhofoniya 9. Француз:bronhofoniya</p>
672.	бронхоцеле	бронх кеңею ауруы	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек» және грек. kele – «бөрту; ісіну; кампию, домбыққандық, грыжа») – бронх бөлігі, ұласқан сөл арқылы түзілген өкпедегі қуыс; бронх өткізгіштігі бұзылған кезде немесе бронхты тармақтың асқынуы кезінде байқалады. 2. Әзербайжан:bronchocele 3. Қырғыз:bronchocele 4. Өзбек:bronchocele 5. Түрік:Bronkosel 6. Ағылшын:Bronchocele 7. Испан:bronchocele 8. Неміс:Kropf 9. Француз:bronchocèle</p>
673.	бронхосредостенный ствол	бронхкөкірека ралық дің	<p>1. (еж. грек. βρόγχος — «дем алатын тамақ, кеңірдек») – көкірек қуысы қабырғалары мен органдарынан лимфа жинайтын жұпты лимфа қантамыры. Көпіршік түйіндердің көтеріңкі қантамырларынан түзіледі; сол өзек көкірек ағынына құйылады, ал оң өзек оң лимфа ағынына құйылады. 2. Әзербайжан:bronhosredostenny magistral 3. Қырғыз:bronhosredostenny магистралдык 4. Өзбек:bronhosredostenny magistral 5. Түрік:bronhosredostenny gövde 6. Ағылшын:Bronchoscopic trunk 7. Испан:tronco bronhosredostenny 8. Неміс:bronhosredostenny Stamm 9. Француз:coffre bronhosredostenny</p>
674.	брыжейка	шажырқай	<p>1. Іш қуысының бос органдары арқылы іштің артқы қабырғасына бекітілген адамның асқорыту жүйесі органы. Іш қабырғасына бекітілген шажырқайдың артқы шеті көлемі 15-17 см дейінгі шажырқайдың тамыры құрайды. Шажырқай ішперденің қосарланған парағы (іш қуысының барлық органдарын жауып тұратын жұқа үлдір) түрінде болып келеді, онда ішектің қантамырлары, лимфа бездері және жүйке өрімдері бар. Шажырқай ішектің барлық ілгектерін біріктіріп тұрады және олардың іш қуысының артқы қабырғасына бекітіліп тұруын қамтамасыз етіп, олардың өзара айқастануының алдын алады. 2. Әзербайжан:mesentery 3. Қырғыз:mesentery 4. Өзбек:tutqichning</p>

			<p>5. Түрік:mesenter</p> <p>6. Ағылшын:mesentery аударма варианты <i>zат есім</i> mesentery шажырақай frilloборка, желбіреуік, бүрме, желбіреуіш, шажырақай, бүрмеше</p> <p>7. Испан:mesenterio</p> <p>8. Неміс:Gekröse аударма варианты <i>zат есім</i> dasGekröse шажырақай, балықтың не кұстың ішек-қарны, ішек-қарын</p> <p>9. Француз:mésentère аударма варианты <i>zат есім</i> lemésentère шажырақай</p>
675.	брюшинная полость	ішастар қуысы	<p>1. Кеудеде көкеттен төмен, іш органдары тұтас орналасқан кеңістік. Жеке іш қуысы және жамбас қуысы болып екіге бөлінеді. Қуысқа ұйыма қабық, яғни, ішперде қуысын (тар мағынада, ішперде қуысын) ішперде артындағы кеңістіктен ажыратып тұратын ішперде төселген.</p> <p>2. Әзербайжан:peritoneal boşluğu</p> <p>3. Қырғыз:перитонеалдык көңдөй</p> <p>4. Өзбек:qorin bo'shlig'i</p> <p>5. Түрік:periton boşluğu</p> <p>6. Ағылшын:Peritoneal cavity</p> <p>7. Испан:cavidad peritoneal</p> <p>8. Неміс:Peritonealhöhle</p> <p>9. Француз:cavit�� periton��ale</p>
676.	брюшко; желудочек	қарынша	<p>1. Бунақ аяқтылар денесінің артқы бөлігі. Өрмекшілер мен кенелердің қарынша сегменттері біріккен. Жәндіктердің қарыншасының алдында орналасқан дене бөлігі кеуде, ал өрмекші тәрізділерде баскөкірек деп аталады. Кейбір бунақ денелілердің қарыншасы алдыңғы құрсақты және артқы құрсақты болып бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан:qarın; m��d��sik</p> <p>3. Қырғыз:курсақ; қарынчанын</p> <p>4. Өзбек:qorin; qorincha</p> <p>5. Түрік:karın; karınsık</p> <p>6. Ағылшын:abdomen; Ventricle</p> <p>7. Испан:abdomen; ventr��culo</p> <p>8. Неміс:Bauch; Kammer</p> <p>9. Француз:abdomen; ventricule</p>
677.	брюшная часть аорты	қолқаның іштік бөлігі	<p>1. (лат. aorta, грек. Aorte) – қолқаның кеуде бөлігінің жалғасы болып табылады. XII кеуде</p>

			<p>омыртқасы деңгейінен басталып, IV—V бел омыртқасына дейін барады. Мұнда қолқаның іші жалпы екі бүйірлі артерияға бөлінеді. Ажырау орны қолқа бифуркациясы деп аталады. Бифуркациядан төменге қарай жұқа тармақ өтеді, бұл сегізкөздің алдыңғы бетінде орналасады, яғни, ортаңғы сегізсөз артериясы.</p> <p>2. Әзербайжан:aorta qarın hissəsi 3. Қырғыз:ДМЖП ич бөлүгү 4. Өзбек:aorta qarın qismi 5. Түрік:Aort karın kısmı 6. Ағылшын:Abdominal aorta 7. Испан:parte abdominal de la aorta 8. Неміс:abdominalen Teil der Aorta 9. Француз:la partie abdominale de l'aorte</p>
678.	брюшной тиф	іш сүзегі	<p>1. Salmonella typhi (Salmonella enterica серотип typhi)бактериялары салдарынан болатын, ауқаттық жолмен берілетін жедел циклді түрде өтетін ішектіңантропонозды инфекциясы, қызу көтерілу, тифозды мәртебе асқынып, жалпы интоксикация құбылыстары, теріге шығатын розеолезді бөртпелер, аш ішектің төменгі бөлігінің лимфа жүйесін гепато жәнеспленомегалиялық және спецификалық зақымдануы сияқты белгілермен сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан:yatalaq 3. Қырғыз:келте 4. Өзбек:ich 5. Түрік:tifo 6. Ағылшын:typhoid fever</p> <p style="text-align: right;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> typhoid fever іш сүзегі typhoid іш сүзегі, тифоид enteric fever іш сүзегі enteric іш сүзегі</p> <p>7. Испан:tifoidea 8. Неміс:Typhus 9. Француз:typhoïde</p> <p style="text-align: right;">Аударма варианты <i>Cöz тіркесі</i> fièvre de typhoïde іш сүзегі</p>
679.	бубон	бубон, шошынған	<p>1. (еж.-грек. βουβῶν– «шап») – қабыну салдарынан, лимфа түйіндерінің ұлғаюы. Без обасы, гонорея,</p>

		лимфа түйіні	<p>хламидиоз, туберкулёз, шанкрнемесесифилис сияқты инфекциялық аурулар кезінде кездеседі. Сыртқы түріне қарағанда үлкен мүйізгекке ұқсайды, негізі қолтыққа, шапқа немесе мойынға шығады. Тарихи жазбаларға сәйкес, бубон Қара өлім деген атаумен танымал індет, бәлкім ежелгі дәуірдегі басқа да індеттер кезінде шыққан екен. Мұндай індет кезінде бубон салу керек екен. Қазіргі медицинада бұл ем пайдасыз, тіпті, зиянды болып саналады.</p> <p>Бубонға қандай да бір жергілікті күтім жасаудың қажеті жоқ. Без обасына шалдыққан науқастар үшін тілік және дренаж пациентпен қарым-қатынаста болатын қоршаған адамдар бубон құрамының аэролизациялануы себепті қауіпті. Пункция диагностикалық мақсатта ғана орындалады, сондай-ақ, белгілерінің жеңіл өтуіне әсер етуі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:хіуагәк 3. Қырғыз:Шаржа 4. Өзбек:bubon 5. Түрік:hıуагсік 6. Ағылшын:bubo Аударма варианты Зат есім bubобубон</p> <p>7. Испан:bubón 8. Неміс:Beule 9. Француз:bubon Аударма варианты Зат есім Lebubонбубон</p>
680.	бугор верхней челюсти	жоғарғы жақсүйек төмпесі	<p>1. Жоғарғы жақ денесінің самайасты бетіндегі төменгі артқы дөңес жер; қиғаш бастың латералды қанат тәрізді бұлшық етке бекітілген жері.</p> <p>2. Әзербайжан:тәрә җәнә 3. Қырғыз:бугор ээк 4. Өзбек:balandlik maksiller 5. Түрік:terecik maksiller 6. Ағылшын:Tubercle of upper jaw 7. Испан:maxilar loma 8. Неміс:Hügelchen Kiefer 9. Француз:maxillaires tertre</p>
681.	бугор зрительный	көру төмпесі	<p>1. (грек.θάλαμος — «дөңес»; синонимі:көру дөңесі; латын тілінде айтылуы:талямус) — иіс сезуден басқа сезу органдарынан бастап ақпаратты бас миының қабығына дейін таратуға жауап беретін бас миының аумағы. Бұл ақпарат (импульстер) таламус өзегіне келіп түседі. Өзектер нейрондар түзген сұр</p>

			<p>заттан тұрады. Әрбір ядро нейрондардың шоғырлануы түрінде болып келеді. Ядроларды ақ зат бөледі.</p> <p>2. Әзербайжан:mound göz</p> <p>3. Қырғыз:адыр көз</p> <p>4. Өзбек:ko'tarma ko'z</p> <p>5. Түрік:höyük göz</p> <p>6. Ағылшын:Hillock</p> <p>7. Испан:ojo montículo</p> <p>8. Неміс:Hügel Auge</p> <p>9. Француз:oeil monticule</p>
682.	буж	сүмбі	<p>1. Сүмбі немесе дилататор (фр. bougie — «свеча, сүмбі») — түтікшелі органдарды (несеп шығару арнасы, өңеш және тағы басқа) зерттеуге және кеңейтуге арналған құрал.</p> <p>2. Әзербайжан:bougie</p> <p>3. Қырғыз:Буже</p> <p>4. Өзбек:bougie</p> <p>5. Түрік:buji</p> <p>6. Ағылшын:bougie</p> <p style="text-align: center;">Аударма варианты <i>Zat esim</i> Bougie</p> <p style="text-align: right;">сүмбі, балауыз</p> <p>майшам, кеңейткіш, дилататор</p> <p>7. Испан:candelilla</p> <p>8. Неміс:bougie</p> <p>9. Француз:bougie</p>
683.	бужирование	сүмбілеу	<p>1. Несеп шығару арнасы (несеп жолы), өңеш, тік ішек, көмей, кеңірдек, жатыр мойны және тағы басқа бос органдар аурулары кезінде қолданылатын диагностика жасау және емдеу әдісі.</p> <p>Сүмбі — икемді немесе қатты (металл) білік түріндегі құрал. Сүмбілеу түтікшелі органның кесілуі және т.б. кезіндегі тарылуы орын алған кезде саңылауын кеңейту үшін жасалады.</p> <p>Сүмбіні бос органға әр емшара сайын сүмбінің диаметрін ұлғайта отырып енгізеді. Емшара бірнеше аптаның ішінде жүргізілуі мүмкін. Емшара санын әр пациент үшін дәрігер жеке анықтайды.</p> <p>2. Әзербайжан:bougielage</p> <p>3. Қырғыз:bougielage</p> <p>4. Өзбек:bougielage</p> <p>5. Түрік:buji</p> <p>6. Ағылшын:Bougie</p> <p>7. Испан:La dilatación</p> <p>8. Неміс:Bougierung</p> <p>9. Француз:bougirage</p>
684.	бульботомия	буылтықты	<p>1. (bulbus medullae spinalis –«сопақша ми» + еж.</p>

		кесу	<p>грек. Τομή — «тілік, кесу») — гиперкинез кезінде сопақша ми жолдарына жасалатын (экстрапирамидальқ) тілудің (кесудің) хирургиялық отасы.</p> <p>2. Өзербайжан:bulbotomiya</p> <p>3. Қырғыз:bulbotomiya</p> <p>4. Өзбек:bulbotomiya</p> <p>5. Түрік:bulbotomiya</p> <p>6. Ағылшын:Bulbotomy</p> <p>7. Испан:bulbotomiya</p> <p>8. Неміс:bulbotomiya</p> <p>9. Француз:bulbotomiya</p>
685.	бумага вощенная	балауызды қағаз	<p>1. Екі жағында жұқалап жағылған балауыз жабындысы бар, су өткізбейтін қағаз. Көбіне азық-түлік немесе пісірме сақтау үшін қолданылады. Кейде қамыр маймен жақсылап майланған противеньге пісірілсе де, жабысып қалады. Мысалы, безе сияқты құрамында қанты көп өнімдер. Мұндай жағдайда қалыпқа немесе противеньне аспаздық қағаз төсеген жөн. Пергамент қағазымен салыстырғанда оның екі жағына да балауыз жағылған және маймен арнайы майлаудың қажеті жоқ.</p> <p>2. Өзербайжан:waxed kağız</p> <p>3. Қырғыз:жетип, кагаз</p> <p>4. Өзбек:boraverdi qog'oz</p> <p>5. Түрік:mumlu kağıt</p> <p>6. Ағылшын:Waxed paper</p> <p>7. Испан:papel encerado</p> <p>8. Неміс:Wachspapier</p> <p>9. Француз:papier ciré</p>
686.	бурсит	бурсит	<p>1. (кейінгі латы тілінде Bursa — «қалта») — көбіне буын саласында шырышты қалталардың қабынуы. Көбіне иық буынында, кейде шынтак, тізе, жамбас буындарында және ахилл сіңірі мен өкше сүйегі арасындағы синовиалық қалтада пайда болады. Клиникалық белгілері бойынша бурситтер жедел, жеделдеу, созылмалы, қайта соқпалы болып бөлінеді; қоздырғыштың сипаты бойынша — спецификалық емес немесе спецификалық (гонорея, бруцеллез, туберкулёз, сифилистік) болып бөлінеді; экссудат сипаты бойынша — ұйыма, іріңді немесе геморрагиялық деп бөлінеді.</p> <p>Бурситтің пайда болу себептері – жарақаттар, жиі болып тұратын қайталамалы тітіркенулер, инфекциялар мендиатез, кейде еш негізсіз де асқынуы мүмкін.</p> <p>2. Өзербайжан:bursit</p>

			<p>3. Қырғыз:бурсит 4. Өзбек:bursit 5. Түрік:bursan iltihaplanması 6. Ағылшын:bursitis Аударма варианты <i>Zam esim</i> Bursitisбурсит, жырық 7. Испан:bursitis 8. Неміс:Bursitis 9. Француз:hygroma</p>
687.	бурсэктомия	бурсэктомия	<p>1. (лат. bursa — «қалта, әмиан» сөздерінің алғашқы мағынасы және грек. ektomē — «кесу, тілу, алып тастау») – синовиалық қалтаны кесетін хирургиялық ота. 2. Әзербайжан:bursectomy 3. Қырғыз: 4. Өзбек:bursectomy 5. Түрік:bursectomy 6. Ағылшын:Bursectomy 7. Испан:bursectomía 8. Неміс:Bursektomie 9. Француз:bursectomie</p>
688.	буферная система	буферлік жүйе	<p>1. (ағыл. buffer, ондан әрі buff– «соққыны жеңілдету» + еж.-грек. σύστημα– «біріктіру; құрастыру») –рН өзгеруінің алдын алатын ерітіндідегі иондардың аздап өзгеруіне әсер ететін орташа қышқыл мен орташа негізді тұз қоспасы. 2. Әзербайжан:bufer sistemi 3. Қырғыз:туруучу система 4. Өзбек:bufer tizimi 5. Түрік:tampon sistemi 6. Ағылшын:Buffer system 7. Испан:sistema tampón 8. Неміс:Puffersystem 9. Француз:système tampon</p>
689.	буфтальм	үлкен көз (өгіз көз)	<p>1. (грек. bús — «өгіз» және ophthalmós — «көз») – өгіз көз, көз алмасы көлемінің патологиялық көлемде үлкеюі. Негізінен көз ішіндегің қысымның жоғары болуы салдарынан туа біткен глаукомаға шалдыққан балаларда кездеседі, өйткені, ересек адамға қарағанда баланың көз қабықшасы созылуға бейім болып келеді; туа біткен глаукома кезіндегі үлкен көз гидрофтальм (көз шемені) деп те аталады. Үлкен көз кезінде көру қабілеті нашар болады немесе көз мүлдем көрмейді. Емі – хирургиялық жолмен іске асады. 2. Әзербайжан:buphthalmos 3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек:buphthalmos 5. Түрік:buphthalmos 6. Ағылшын:Buphthalmus 7. Испан: buftalmos 8. Неміс: Buphthalmus Аударма варианты <i>Zam esim</i> der Buphthalmus буфтальм der Hydrophthalmus буфтальм 9. Француз: buphtalmie</p>
690.	бюгельный протез	бюгелді протез	<p>1. (франц. <i>prothèse</i>, одан әрі. еж.-грек. <i>πρόσθεσις</i> – «қойылған; қосылған, қосақталған») – бұл жасанды тістер мен жасанды қызылиектен тұратын, жартылай алынып-салынатын протез. Бюгельді конструкцияда жалпақ пластинканың орнына жіңішке әрі нақышты металл доға пайдаланылады, соның арқасында пациент протезге тез үйренеді. 2. Әзербайжан:qusaqlamaq protez 3. Қырғыз:Калып протез жасатууга 4. Өзбек:qisqich tezlari 5. Түрік:toka protezi 6. Ағылшын:Clasp prosthesis 7. Испан:broche de prótesis 8. Неміс:Spange Prothese 9. Француз:prothèse de fermoir</p>
691.	вагинизм	вагинизм	<p>1. (лат. <i>vagina</i> –«қынап») – әйелдің жыныстық қатынас тұрғысынан, сондай-ақ, тампондарды енгізу және гинекологиялық тексеру кезінде енгізу сияқты вагиналды енудің кез келген түріне қатысу мүмкіндігіне кері әсер ететін жағдай. Бұл шат-құйымшақ сүйегінің еріксіз жиырылу нәтижесінде орын алады. Қынап бұлшықеттерінің еріксіз жиырылуы күтпеген жерден орын алады, бұл кез келген, оның ішінде жыныстық қатынас кезінде де қынапқа ену әрекетіне жол бермейді немесе қатты ауыру сезімін тудырады. Бұл ауыртатын жыныстық қатынастың қауіпті түрі. 2. Әзербайжан:vaginizm 3. Қырғыз: 4. Өзбек:vajinismusun 5. Түрік:vajinismus 6. Ағылшын:Vaginismus 7. Испан:vaginismo 8. Неміс:Scheidenkrampf 9. Француз:vaginisme</p>
692.	вагинопексия	қынапты бекіту	<p>1. (лат. <i>vagina</i> –«қынап» және грек. <i>pexis</i> – «бекіту, жапсыру»)– қынап қабырғалары төмендеп кеткен кезде оны іш қабырғасына тігетін гинекологиялық</p>

			<p>ота.</p> <p>2. Өзбайжан:vagınoreхu</p> <p>3. Қыргыз:</p> <p>4. Өзбек:vagınoreхu</p> <p>5. Түрік:vagınoreхu</p> <p>6. Ағылшын:Vagınoreхu</p> <p>7. Испан:vagınoreхu</p> <p>8. Неміс:vagınoreхu</p> <p>9. Француз:vagınoreхu</p>
693.	вагинопластика	қынапты жөндеу	<p>1. (лат. vagina –«қынап» және грек. platike – «мүсіндеу») – қынапқа жасалатын пластикалық ота.</p> <p>2. Өзбайжан:vagınoplastiya</p> <p>3. Қыргыз:</p> <p>4. Өзбек:vagınoplasty</p> <p>5. Түрік:vajınoplasti</p> <p>6. Ағылшын:Vagınoplasty</p> <p>7. Испан:vagınoplastia</p> <p>8. Неміс:vagınoplasty</p> <p>9. Француз:vagınoplastie</p>
694.	вагиноскопия	қынапты көру	<p>1. (лат. vagina –«қынап» және грек. skopeo – «қарау») - жатыр мойнының қынаптық бөлігінің шырышты қабатын оптикалық кольпоскоп аспабының көмегімен зерттеу әдісі.</p> <p>2. Өзбайжан:Vaginoscopy</p> <p>3. Қыргыз:</p> <p>4. Өзбек:kolposkopiya</p> <p>5. Түрік:Kolposkopi</p> <p>6. Ағылшын:Vaginoscopy</p> <p>7. Испан:vaginoscopia</p> <p>8. Неміс:Vaginoskopie</p> <p>9. Француз:vaginoscopie</p>
695.	вагинальная часть шейки матки	жатыр мойнының қынаптық бөлігі	<p>1. (лат. vagina –«қынап») – домаланып қынаптың артқы бөлігіне кіріп тұратын, оның қабырғаларымен түйіскен жерлерінде қынап дөңесін түзетін қынаптың сыртқы бөлігі. Жатыр мойнының қынап бөлігінің беткі қабатын қызғылтым түсті көп қабатты жалпақ эпителий жауып тұрады. Оның домалақтанған беткі қабатының ортасында жатыр мойнының сыртқы аузы болады, мұнда сперматозоидтар кіретін ұрық сұйықтығына арналған резервуардың рөлін атқаратын ұзын артқы дөңестен сұйылтылғаннан кейінгі сперма құйылады. Әйел босанған кезде мойынның қынаптық бөлігі, сондай-ақ, жатыр мойнының өзі де 10 см дейін созылады.</p> <p>2. Өзбайжан:serviks vaginal hissəsi</p> <p>3. Қыргыз:жатын моюнчасынын кын бөлүгү</p> <p>4. Өзбек:bachadon bo'yni qin qismi</p>

			<p>5. Түрік:serviksin vajinal kısmı 6. Ағылшын:Vaginal part of cervix 7. Испан:parte vaginal del cuello uterino 8. Неміс:vaginal Teil des Gebärmutterhalses 9. Француз:partie vaginale du col</p>
696.	вагинальное исследование	қынапты зерттеу	<p>1. (лат. vagina –«қынап») – қынаптың шырышты қабатын, жатыр мойнының жағдайын және шығындысын бағалау арқылы жыныстық органдарының жай-күйін зерттеудің мануалды әдісі. 2. Әзербайжан:vaginal təhsil 3. Қырғыз:кын изилдөө 4. Өзбек:qin o'rganish 5. Түрік:vajinal çalışma 6. Ағылшын:Vaginal examination 7. Испан:estudio vaginal 8. Неміс:vaginale Untersuchung 9. Француз:étude vaginale</p>
697.	вагинит, кольпит	қынап қабынуы	<p>1. (лат. vagina –«қынап» және -itis — «қабыну», грек. κόλλος — «құрсақ, жатыр, қынап») – ауру тудыратын микробтардың әсері салдарынан болатын қынаптың шырышты қабатының қабынуы. Вагинитгинекологияда жиі кездесетін ауру. Өкінішке орай, қазіргі таңда вагинитке шалдыққан адамдар саны артып келеді. 2. Әзербайжан:vaginit, coleitis 3. Қырғыз:кой, coleitis 4. Өзбек:vaginit, coleitis 5. Түрік:vajinit, coleitis 6. Ағылшын:Vaginitis, colpitis 7. Испан:vaginitis, coleitis 8. Неміс:Vaginitis, coleitis 9. Француз:vaginite, la vaginite</p>
698.	вагинотомия	қынап тілу	<p>1. (лат. Nervus vagus — «кезбе жүйке» және грек. Томē — «тілік, кесу») — асқазан мен ұлтабардың ойық жарасын, сондай-ақ,рефлюкс-эзофагитті және басқа да өңеш ауруларын емдеу кезінде қолданылатын хирургиялық ота, бұл отада асқазандағы тұз қышқылының сөлін реттейтін кезбе жүйке немесе оның жеке тармақтары кесіледі. Ваготомияның негізгі мақсаты – асқазандағы қышқыл өнімдерді төмендету, асқазандағы және ұлтабардағы ойық жараны жазу немесе асқазан құрамындағы қышқылды төмендетудің арқасында өңештің шырышты қабатына әсер ететін қышқылды азайту болып табылады. 2. Әзербайжан:vaginitomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:vaginitomiya</p>

			<p>5. Түрік:vaginotomiya 6. Ағылшын:Vaginotomy 7. Испан:vaginotomiya 8. Неміс:vaginotomiya 9. Француз:vaginotomiya</p>
699.	вагинофиксация матки	жатырды қынапқа бекіту	<p>1. (лат. vagina –«қынап» және нем. fixieren– «бекіту») – қынап төмендеп кеткен кезде және қозғалмалы ретрофлексия кезінде оны қынап қабырғасына бекітетін гинекологиялық ота. 2. Әзербайжан:rəhm vaginofixation 3. Қырғыз:Жатындагы 4. Өзбек:bachadon vaginofixation 5. Түрік:rahim vaginofixation 6. Ағылшын:Vaginocarpeption of the uterus 7. Испан:vaginofixation uterina 8. Неміс:uterine vaginofixation 9. Француз:vaginofixation utérine</p>
700.	вазоактивный интестинальный пептид	тамыр белсенді ішектік пептид	<p>1. (лат. vas – «қантамыр» және лат. activus- «әрекет етуші»)+ лат. intestinum – «ішек, ішек қарын») - ішек, бас миы және жұлын, ұйқы безі сияқты көптеген органдардан анықталатын нейропептидті гормон. 2. Әзербайжан:vasoactive bağırsaq peptid 3. Қырғыз:натрийуретикалык ичеги пептиддик 4. Өзбек:vazoaktiv ichak peptid 5. Түрік:vazoaktiv intestinal peptid 6. Ағылшын:Vasoactive intestinal peptide 7. Испан:peptido intestinal vasoactivo 8. Неміс:vasoaktives intestinales Peptid 9. Француз:le peptide intestinal vasoactif</p>
701.	вазодилатация	қантамыр кеңеюі	<p>1. (лат. vas – «қантамыр» және лат. dilatatio – «кеңею, ұлғаю») – қантамыр қабырғаларындағы тегіс бұлшық етті босаңсытуды сипаттау үшін қолданылатын медициналық термин. Бұл шырлы жасушалардан гистамин мен гепариннің бөліну процесінің нәтижесі, бұл қабыну ошағындағы қантамыр және Т-Лимфоциттерінің адгезиясы (жабысу және қантамырдан ену) саңылауының кеңеюіне әкеп соғады. 2. Әзербайжан:damar 3. Қырғыз: 4. Өзбек:tomir 5. Түрік:vazodilatasyon 6. Ағылшын:Vasodilation 7. Испан:vasodilatación 8. Неміс:Vasodilatation 9. Француз:vasodilatation</p>
702.	вазопрессия	тамыр	<p>1. (лат. Vas — «қантамыр» және лат. presso —</p>

		қысушылық	<p>«қысамын») - гипофиздің артқы үлесі бөлетін гормон; қантамырлардың тарылуына (олардың қабырғаларының тегіс бұлшық еттеріне әсер етеді) және қан қысымының көтерілуіне (қысым әсері) әсер етеді, сондай-ақ, бүйректің тікелей арналарындағы судың тиісті деңгейде кері сіңірілуін ұстап тұруға әсер етеді, яғни, бөлінетін несеп мөлшерін азайтады (антидиуретикалық әсер). Гипоталамустың алдыңғы ядросының нейросекреторлы жасушаларында түзіледі, жүйке талшықтары арқылы гипофизге түседі. Гормонның антидиуретикалық немесе несеп айдайтын әсері – омыртқалы жануарлар мен адамның организмінде су-тұз алмасудың салыстырмалы тұрақтылығын сақтайтын факторлардың бірі. Тамыр қысушылықтың жетіспеушілігі қантсыз диабетке әкеп соқтыруы мүмкін, бұл кезде несеп бөліну күрт көтеріліп кетеді. Тамыр қысушылық гипофиздің артқы үлесінен алынатын препараттардың құрамында болады. Оның химиялық табиғаты – 8 амин қышқылдарының негізінде құрылған октапептид болып табылады (көптеген жануарлар мен адамдардың тамыр қысушылығы цистин, тирозин, фенилаланин, глутамин, аспарагин, пролин, аргинин, глициннен тұрады; шошқаларда аргининализиннің орнында).</p> <p>2. Әзербайжан: vasopressin</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: vasopressin</p> <p>5. Түрік: vazopressin</p> <p>6. Ағылшын: Vasopressin</p> <p>7. Испан: vasopresina</p> <p>8. Неміс: Vasopressin</p> <p>9. Француз: vasopressine</p>
703.	ваготомия	кезбе жүйкені кесу	<p>1. (vagus – «кезбе жүйке» және грек. tome – «тілік, кесу») – кезбе жүйкенің негізгі өзегін немесе тармағын ажырататын хирургиялық емшара.</p> <p>2. Әзербайжан: vagotomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: vagotomi amaliyotiga</p> <p>5. Түрік: vagotomi</p> <p>6. Ағылшын: Vagotomy</p> <p>7. Испан: vagotomía</p> <p>8. Неміс: Vagotomie</p> <p>9. Француз: vagotomie</p>
704.	ваготомия селективная	селективті ваготомия	<p>1. (лат. vagus – «кезбе жүйке» және грек. tome – «тілік, кесу» + франц. sélectif- «іріктеуші, таңдаушы; іріктеп алынған») – кезбе жүйкенің</p>

			<p>тармақтарын ажырататын емшара.</p> <p>2. Әзербайжан:seçmə vagotomy</p> <p>3. Қырғыз:тандалма</p> <p>4. Өзбек:tanlab vagotomi amaliyotiga</p> <p>5. Түрік:seçici vagotomi</p> <p>6. Ағылшын:Selective vagotomy</p> <p>7. Испан:vagotomía selectiva</p> <p>8. Неміс:selektive Vagotomie</p> <p>9. Француз:vagotomie sélective</p>
705.	ваготония	ваготония	<p>1. (vagus – «кезбе жүйке» және грек. tonos – «күш салу») - вегетативті иннервацияның парасимпатикалық бөлігінің гиперфункциясы салдарынан туындаған жай-күй. Ваготонияны негізгі белгілері мыналар болып табылады: 1. брадикардия, 2. артериалды гипотония, 3. гипогликемия, 4. гипергидроз, 5. тыныс алудың қиындауы, 6. бас айналу, 7. Есінен танып қалуға бейімділік.</p> <p>2. Әзербайжан:vagotonia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vagotonia</p> <p>5. Түрік:vagotoni</p> <p>6. Ағылшын:Vagotonia</p> <p>7. Испан:vagotonia</p> <p>8. Неміс:vagotonia</p> <p>9. Француз:vagotonie</p>
706.	вагус, нерв блуждающий	кезбе жүйке	<p>1. (vagus – «кезбе жүйке») – бұл диагноз емес, бұл бас сүйек-ми жүйкелерінің он екі жұбының біреуінің атауы. Адам организмнің өміріндегі бұл жүйкенің рөлі аса маңызды. Өйткені кезбе жүйкенің құрамына барлық ішкі органдардың иннервациясын қамтамасыз ететін парасимпатикалық талшықтар енеді.</p> <p>2. Әзербайжан:vagus of vagus sinir</p> <p>3. Қырғыз:адашма жана адашма нерв</p> <p>4. Өзбек:vagus ning vagus nerv</p> <p>5. Түрік:vagus vagus siniri</p> <p>6. Ағылшын:Vagus</p> <p>7. Испан:nervio vago del vago</p> <p>8. Неміс:Vagusnerv des Vagus</p> <p>9. Француз:nerf vague du nerf vague</p>
707.	вазовазостомия	тамырды тамырмен жалғастыру	<p>1. (vasovasostomia; лат. Vas — «қантамыр» + грек. Stoma– «саңылау») – тарылтылған аймақты кескеннен кейін ұрық шығаратын ағынның орталық және перифериялық аймақтары арасына анастомоз салатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:vasovasostomy</p> <p>3. Қырғыз:vasovasostomy</p>

			<p>4. Өзбек:vasovasostomy 5. Түрік:vazovazostomi 6. Ағылшын:Vasovazostomy 7. Испан:vasovasostomy 8. Неміс:Vasovasostomie 9. Француз:vasovasostomie</p>
708.	вазография	тамырды рентгенге түсіру	<p>1. (лат. Vas — «қантамыр» және грек grapho — «жазамын») - қантамыр немесе лимфа қантамырларын рентген контрастілі заттарды енгізгеннен кейінгі рентгенологиялық зерттеу әдісі. 2. Әзербайжан:angiografıya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:angiografiya 5. Түрік:anjıyografi 6. Ағылшын:Angiography 7. Испан:angiografia 8. Неміс:Angiographie 9. Француз:angiographie</p>
709.	вазодилататор	тамыр кеңейткіш	<p>1. (лат. Vas — «қантамыр» және лат. Dilatio - «кеңею») – қантамыр саңылауын кеңейтетін және қан қысымын төмендететін (оның ішінде перифериялық кедергіні азайту есебінен) құрал. 2. Әзербайжан:vasodepressor 3. Қырғыз: 4. Өзбек:vasodepressor 5. Түрік:vazodepressör 6. Ағылшын:Vasodilator 7. Испан:vasodepresor 8. Неміс:vasodepressor 9. Француз:vasodilatateur</p>
710.	вазоконстриктор	тамыр тарылтқыш	<p>1. (лат. Vas — «қантамыр» және лат. constrictio— «тарту, тарылту») – қантамырларын тарылтуға және ондағы қан ағымын төмендетуге, тамырды тарылтуға әсер ететін зат. Олар негізінен альфа-адреномиметиктерге жатады. Тамыр тарылтқышқа метараминолменфенилэфрин жатады. Тамыр тарылтатын құралдар қан айналымының әртүрлі бұзылулары кезінде, шок немесе қатты қан ағу кезінде артериалдық қысымды арттыру үшін, сондай-ақ, ота кезінде артериалдық қысымның белгілі бір деңгейін ұстап тұру үшін қолданылатын тамыр тарылтатын құралдар. Кейде тамыр тарылтатын құралдарды(мысалы, ксилометазолин, оксиметазолин) жергілікті жерге қолданған кезде организмге жылдам әсер етеді, өйткені, олар көбіне мұрынның бітелу сезімінен арылту үшін қолданылады. 2. Әзербайжан:vasoconstrictor</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:vazokonstriktör 5. Түрік:vazokonstriktör 6. Ағылшын:Vasoconstrictor 7. Испан:vasoconstrictor 8. Неміс:Vasokonstriktor 9. Француз:vasoconstricteur</p>
711.	вазokonстрикция	тамыр тарылуы	<p>1. (жаңа лат. Vasoconstrictio; вазo-Vaso – «қантамыр»және лат. Constrictio — «тарту, тарылту») — қантамыр, әсіресе, артерия саңылауларының тарылуы. 2. Әзербайжан:vasoconstriction 3. Қырғыз:vasoconstriction 4. Өзбек:Tomirlarning 5. Түрік:vazokonstriksiyon 6. Ағылшын:Vasoconstriction 7. Испан:vasoconstricción 8. Неміс:Vasokonstriktion 9. Француз:vasoconstriction</p>
712.	вазолигатура	тамыр жібі	<p>1. (жаңа лат. Vaso – «қантамыр»жәnelат. ligatura-«байланыс») – 1) қантамыр немесе лимфа тамырларын таңу; 2) ұрық шығаратын ағынды таңатын хирургиялық ота;простатэктомия кезінде өндіріледі. 2. Әзербайжан:vasoligature 3. Қырғыз: 4. Өзбек:vasoligature 5. Түрік:vasoligature 6. Ағылшын:Vagabond 7. Испан:vasoligature 8. Неміс:vasoligature 9. Француз:vasoligature</p>
713.	вазорезекция	тамыр кесіп алу	<p>1. (жаңа лат. Vaso – «қантамыр»жәnelат. resectio – «кесіп тастау») – бұл жарақаты аз ота, бұл отаның арқасында ұрық шығаратын ағын кесіледі, соның нәтижесінде сперматозоидтар несеп шығаратын арнаға түспейді және спермамен бірге шықпайды. 2. Әзербайжан:vasoresection 3. Қырғыз:vasoresection 4. Өзбек:vasoresection 5. Түрік:vasoresection 6. Ағылшын:Vasorectomy 7. Испан:vasoresection 8. Неміс:vasoresection 9. Француз:vasoresection</p>
714.	вазоренальная гипертензия	тамырлық-бүйректік гипертензия	<p>1. (жаңа лат. Vaso – «қантамыр»+ еж.-грек. ύπέρ-«үстіңгі, жоғарғы» және лат. tensio –«күш салу») – шамадан тыс ренин бөлінетін бүйрек ишемиясы</p>

			<p>салдарынан пайда болатын қайталама артериалды гипертензия. Ишемиялық нефропатия – шумақтық сүзілудің төмендеуі және бүйрек артериясының гемодинамикалық маңызды тарылуы салдарынан бүйректің басқа да функцияларының бұзылуы.</p> <p>Бүйрек артериясы тарылуының себептері: атеросклероз, фиброзды-бұлшық ет дисплазиясы, артериит (артерияның түйіндік қабынуы, Такаясу ауруы), бүйрек артериясыныңаневризмдері, эмболия, сегментарлы артерияобтурациясы (зақымданғаннан кейін), артериовеноздыжараның аузы (туа біткен/зақымданғаннан кейін), нейрофиброматоз, ауыстырып салынған бүйректің бүйрек артериясының тарылуы (бүйрек артериясының катетерлеуінен кейінгітромбоз, ангиопластика немесе стент орнату кезіндегі зақымдану, ота кезіндегі тану, іш қуысының зақымдануы, сәуле терапиясынан кейінгі өзгерістер); пролиферативті өзгерістер, бүйрек ісігі, туа біткен бүйрек гипоплазиясы, қолқа тарылуы, қолқа эндопротезі арқылы бүйрек артериясыныңобтурациясы, бүйректің атеросклероздық эмболикалық ауруы (бүйректің холестериндік эмболиясы), бүйректен тыс өзгерістер (ісіктің қысуымысалы, феохромоцитома, туа біткен фиброздытәж, көкет сабағының қысылуы, субкапсулярлы гематома [паранефралды], ішперде артындағы фиброз, нефроптоз).</p> <p>Артерия немесе бүйрек артериясы гемодинамикалық тұрғыдан айтарлықтай тарылу нәтижесінде (тамыр диаметрі>60–70%) бүйрек гипоперфузиясы және салдары бар РАА жүйесі белсенділігінің артуы орын алады.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:renovaskulyar hipertoniya 3. Қырғыз:Артериялық гипертензия 4. Өзбек:renovasküler gipertoniya 5. Түрік:renovasküler hipertansiyon 6. Ағылшын:Vasorenal hypertension 7. Испан:hipertensión renovascular 8. Неміс:renovaskuläre Hypertonie 9. Француз:hypertension rénovasculaire
715.	вакуоль	көпіршік	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. vacuus – «бос, қуыс») – кейбір эукариоттық жасушаларда болатын және әртүрлі қызмет (секреция, экскреция және қордағы заттарды сақтау, аутофагия, автолиз және т.б.) атқаратын бір мембраналы органоид. Көпіршіктер және олардың құрамы цитоплазмадан өзгеше компартмент ретінде

			<p>қарастырылады.</p> <p>2. Әзербайжан:vakuollarında</p> <p>3. Қырғыз:Митохондриянын</p> <p>4. Өзбек:vakuola</p> <p>5. Түрік:koful</p> <p>6. Ағылшын:Vacuole</p> <p>7. Испан:vacuola</p> <p>8. Неміс:Vakuole</p> <p>9. Француз:vacuole</p>
716.	вакуольная дистрофия	көпіршікті дистрофия	<p>1. (лат. vacuus – «бос, қуыс» + франц. dystrophie, нем. Dystrophie, еж.-грек. δυσ-сөздің жағымды ойын жоққа шығарушы сөзалды қосымша және еж.-грек. трофеΐα – «тамақтану») – цитоплазмада жасушаларды бұзатын көпіршіктердің пайда болуы салдарынан эпителий жасушаларында болатын ішкі жасушалы ісік. Кейде көпіршік өзекті шетке қарай ығыстырып, бүкіл жасушаны алып жатады. Бұл кезде өзек ершік тәрізді пішінге ие болады. Көпіршікті дистрофияның себебі – эпителиалды жасушалар цитоплазмасындағы дегенеративті өзгерістер болып табылады. Осы процеспен қатар жүретін аурулар:</p> <ul style="list-style-type: none"> -үлкен дүңгіршек; -кәдімгі герпес; -қызыл жегі; <p>эндокринді аурулар кезінде шырышты қабатта болатын өзгерістер (жүктілерде болатын гингивит, Иценко-Кушинг синдромы және т.б.).</p> <p>2. Әзербайжан:vacuolar degenerasiya</p> <p>3. Қырғыз:анус бузулуу</p> <p>4. Өзбек:vacuolar dejeneresansi</p> <p>5. Түрік:vakuolar dejenerasyon</p> <p>6. Ағылшын:Vacuolar degeneration</p> <p>7. Испан:degeneración vacuolar</p> <p>8. Неміс:vacuolar Degeneration</p> <p>9. Француз:dégénérescence vacuolaire</p>
717.	вакуум-перфорация	вакуумдық тесу	<p>1. (лат. vacuum- «бостық, қуыстық» + лат. perforare –«тесіп өткенше бұрғылау») – іштегі нәрестенің бас миын сорып алып, оны бұзу арқылы жасалатын акушерлік ота.</p> <p>2. Әзербайжан:Vacuum perforasiya</p> <p>3. Қырғыз:боштук тешүү</p> <p>4. Өзбек:Chang teshik</p> <p>5. Түрік:Yakum delinmesi</p> <p>6. Ағылшын:Vacuum perforation</p> <p>7. Испан:perforación de vacío</p> <p>8. Неміс:Yakuumperforation</p> <p>9. Француз:perforation sous vide</p>

718.	вакуум-стимулятор	вакуумдық ынталандырғыш	<p>1. (лат. <i>vacuum</i>- «бостық, қуыстық») – босану іс-әрекетіне күш беретін аппарат, ол жасанды түрде жасалған теріс қысымының есебінен нәрестенің басын ұстап тұратын резеңке түтікшесі бар қақпақтан тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>vakuum xəbərdarlıqçı</i></p> <p>3. Қырғыз:<i>боштук стимулдаштыруучу</i></p> <p>4. Өзбек:<i>vakuum oghlantiruvchi</i></p> <p>5. Түрік:<i>vakum uyarıcı</i></p> <p>6. Ағылшын:<i>Vacuum stimulator</i></p> <p>7. Испан:<i>estimulante de vacío</i></p> <p>8. Неміс:<i>Vakuum-Stimulans</i></p> <p>9. Француз:<i>stimulant de vide</i></p>
719.	вакуум-экстрактор	вакуумдық тарту	<p>1. (лат. <i>vacuum</i>- «бостық, қуыстық» + лат. <i>extraho, extractum</i> – «шығару, тарту») – кейде босану іс-әрекетін жеңілдету үшін акушерлік тәжірибеде қолданылатын құрылғы; ол нәрестенің басына қойылатын арнайы сорғыштан тұрады, содан кейін нәрестені анасының жатырынан баяу тарту іске асырылады. Вакуумдық тарту 1954 жылы жасалған болатын, біраз уақытқа дейін кеңінен қолданылып келді, алайда қазіргі таңда акушерлік қысқыш көбірек қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>ventouse</i></p> <p>3. Қырғыз:<i>ventouse</i></p> <p>4. Өзбек:<i>ventouse</i></p> <p>5. Түрік:<i>vantuzlu</i></p> <p>6. Ағылшын:<i>Vacuum extractor</i></p> <p>7. Испан:<i>ventosa</i></p> <p>8. Неміс:<i>ventouse</i></p> <p>9. Француз:<i>Ventouse</i></p>
720.	вазофиксатор	тамыр бекіту	<p>1. (жаңа лат. <i>Vaso</i> – «қантамыр»және лат. <i>Ago, fixum</i> – «бекіту») – пневмонэктомия кезінде өкпенің ірі тамырларын қысуға арналған хирургиялық қысқыш.</p> <p>2. Әзербайжан:<i>vazofiksator</i></p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:<i>vazofiksator</i></p> <p>5. Түрік:<i>vazofiksator</i></p> <p>6. Ағылшын:<i>Vasophictator</i></p> <p>7. Испан:<i>vazofiksator</i></p> <p>8. Неміс:<i>vazofiksator</i></p> <p>9. Француз:<i>vazofiksator</i></p>
721.	вазэктомия	тамырды кесіп тастау	<p>1. (жаңа лат. <i>Vaso</i> – «қантамыр»жәнегрек. <i>ektome</i> – «кесу, кесіп тастау, алып тастау») — еркектердің ұрық шығаратын жолдарының фрагментіне таңба тағылатын немесе алынып тасталатын хирургиялық ота. Бұл ота жыныстық қызметті сақтап,</p>

			<p>ұрықсыздандыруға (ұрпақ жалғастыру қабілетсіздігіне)әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан:avtokalibrə</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vasectomy</p> <p>5. Түрік:meni kanalı ameliyatı</p> <p>6. Ағылшын:Vasectomy</p> <p>7. Испан:vasectomía</p> <p>8. Неміс:Vasektomie</p> <p>9. Француз:vasectomie</p>
722.	вакуолизация	көпіршіктену	<p>1. Цитоплазмада су, гликоген немесе липидтерден тұратын көпіршік түзілетін жасушалы дистрофия түрі.</p> <p>2. Әзербайжан:vacuolation</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vacuolation</p> <p>5. Түрік:vaküolleşme</p> <p>6. Ағылшын:Vacuolation</p> <p>7. Испан:vacuolización</p> <p>8. Неміс:Vakuolisierung</p> <p>9. Француз:vacuolisation</p>
723.	вакцинопрофил актика	екпелік алдын алу	<p>1. (лат. <i>vaccina</i> - «сиыр» және грек. <i>prophylaktikos</i> — «қауіпсіздендіретін») – халықты әртүрлі инфекциялық аурулардан, көбіне белгілі бір жаста өлімге апаратын аурулардан тұрақты эпидемиологиялық қорғауға бағытталған іс-шаралар кешені. Оның мақсаты – популяциядағы белгілі бір қоздырғышты жою немесе оны толық бақылауда ұстау.</p> <p>2. Әзербайжан:vaccinal</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vaccinal</p> <p>5. Түрік:аşı</p> <p>6. Ағылшын:Vaccine prophylaxis</p> <p>7. Испан:vacunal</p> <p>8. Неміс:Impf-</p> <p>9. Француз:vaccinal</p>
724.	вакцинотерапия	екпелік емдеу	<p>1. (лат. <i>vaccina</i> - «сиыр» және грек. <i>therapeia</i> – «емдеу») —организмнің өзіне тән иммунитетіне белсенді түрде күш беру, қорғаныс күшін және қоздырғышқа немесе оны ыдыратқан өнімдерге дегендесенсибилизациясын арттыру мақсатында инфекциялық ауру қоздырғыштарының жеке компоненттерін (антигендерін), өлтірілген немесе әлсізденген (аттенуирленген) тірі тұқымдарынан жаслаған екпені организмге егуге негізделген емдеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан:vaccinotherapy</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:vaccinotherapy 5. Түрік:vaccinotherapy 6. Ағылшын:Vaccine therapy Аударма варианты <i>Zam esim</i> vaccine therapy вакцинотерапия 7. Испан:vaccinotherapy 8. Неміс:vaccinotherapy 9. Француз:vaccinothérapie</p>
725.	вакцинофобия	екпеден қорқу	<p>1. (лат. Vaccinus – «сиыр» және грек. Phobos – «қорқыныш») – 1. Инфекциялық агенттерге қарсы екпелерден мезі болатын үрей. 2. Ауруға себеп болған, кейде зұлматқа әкеп соққан екпелерден қорқудың кез келген түрі. 2. Әзербайжан:vaktsinofobiya 3. Қырғыз:vaktsinofobiya 4. Өзбек:vaktsinofobiya 5. Түрік:vaktsinofobiya 6. Ағылшын:Vaccinophobia 7. Испан:vaktsinofobiya 8. Неміс:vaktsinofobiya 9. Француз:vaktsinofobiya:</p>
726.	вальвулопластика	қақпақшаны жөндеу	<p>1. (лат. valvula – valva «есік жармасы» деген сөздің кішірейткіш формасы және грек. plastikē (technē)– «өнер») – жүректің қандай да бір қақпақшасының жеткіліксіздігі кезінде оның қызметін қалпына келтіруге бағытталған хирургиялық оталардың жалпы атауы. 2. Әзербайжан: 3. Қырғыз: 4. Өзбек: 5. Түрік: 6. Ағылшын: 7. Испан: 8. Неміс: 9. Француз:</p>
727.	вальвулотомия	қақпақшаны кесу	<p>1. (valvulotomia; лат. valvula – valva «есік жармасы» деген сөздің кішірейткіш формасы және грек. Tomē – «кесу, тілік») – жүрек қақпақшасының қосыла өскен жармаларын ажырату үшін жасалатын хирургиялық оталардың жалпы атауы. 2. Әзербайжан:Valvüloplasti 3. Қырғыз: 4. Өзбек:valvüloplasti 5. Түрік:valvuloplasti 6. Ағылшын:Valvuloplasty 7. Испан:valvuloplastia</p>

			8. Неміс:valvuloplasty 9. Француз:valvuloplastie
728.	вариабельность	түрленгіштік	1. (лат. <i>variabilis</i> - «өзгергіш, құбылғыш») – өзгергіштік. Биологияда – ата-анасы бір ұрпақтың немесе бір түрге немесе нәсілге жататын ұрпақтың бір-бірінен өзгеше болатын, сол түрден ауытқыған организм өзгешелігі. Өзгергіштік вариация, ал өзгеру нәтижесі көбіне вариация немесе вариант деп аталады. Түрленгіштік іріктеуге арналған материал болып табылады, Дарвиннің пікірінше, іріктеудің нәтижесінде жаңа түрлер пайда болады, «бейімділері ғана тірі қалады». 2. Әзербайжан:dəyişkənlik 3. Қырғыз:өзгөргүчтүк 4. Өзбек:o'zgaruvchanlik 5. Түрік:değişkenlik 6. Ағылшын:Variability 7. Испан:variabilidad 8. Неміс:Variabilität Аударма варианты Зат есім dieVariabilität өзгергіштік, түрленгіштік, иілгіштік 9. Француз:variabilité
729.	варикозное расширение вен	веналардың варикоздық кеңеюі	1. (лат. <i>varix</i> — «түйін, кебу» және еж.-грек. - <i>οσις</i> – «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша + лат. <i>vena</i> - «көктамыр, қан тамыры») — веналық қабырғаның жіңішкеріп, веналық қабырғаның өрескел патологиясы, сондай-ақ, генетикалық ақаулық нәтижесінде олардың қақпақшаларының жеткіліксіздігі салдарынан «түйіншектер» түзілетін, аяқтағы веналардың (жүрекке қан апаратын тамырлардың) тұрақты түрде және қайтымсыз кеңеюі мен ұзаруы. 2. Әзербайжан:phlebeurysm 3. Қырғыз: 4. Өзбек:phlebeurysm 5. Түрік:phlebeurysm 6. Ағылшын:phlebeurysm 7. Испан:phlebeurysm 8. Неміс:phlebeurysm Аударма варианты Зат есім derVarikositätварикозное тамырдың кеңеюі 9. Француз:phlebeurysm
730.	варикотомия	кеңейген веналарды кесу	1. (лат. <i>varix</i> , <i>varicis</i> – «тамырдың кеңеюі және еж.-грек. <i>τομή</i> – «тілік, кесу») - варикоз венасының аймағын кесу.

			<p>2. Өзөрбайжан:varikotomiya 3. Қырғыз:varikotomiya 4. Өзбек:varikotomiya 5. Түрік:varikotomiya 6. Ағылшын:Varicotomy 7. Испан:varikotomiya 8. Неміс:varikotomiya 9. Француз:varikotomiya</p>
731.	вегетативная нервная система	вегетативтік жүйке жүйесі	<p>1. (лат. <i>vegeto</i> — «жанданамын, қозамын, одан әрі — өсемін» + лат. <i>nervus</i>- «қан тамыры, бұлшық ет, жүйке» + еж.-грек. <i>σύστημα</i>– «құрастырылған; құрастыру») – ішкі органның, ішкі және сыртқы секреция бездерінің, қантамырлары мен лимфа қантамырларының қызметін реттейтін жүйке жүйесінің бөлігі. Организмнің ішкі ортасының тұрақтылығын сақтауда және барлық омыртқалылардың бейімделу реакцияларында маңызды рөл атқарады.</p> <p>2. Өзөрбайжан:avtonom sinir sistemi 3. Қырғыз:autonomic тынчсыздана системасы 4. Өзбек:avtonom nerv tizimi 5. Түрік:Otonom sinir sistemi 6. Ағылшын:Autonomic nervous system 7. Испан:sistema nervioso autónomo 8. Неміс:vegetatives Nervensystem 9. Француз:Сystème nerveux autonome</p>
732.	вегетативные расстройства	вегетативтік бұзылыстар	<p>1. (лат. <i>vegeto</i> — «жанданамын, қозамын, одан әрі — өсемін») – орталық және перифериялық жүйке жүйелері аурулары, психикалық және эндокринді бұзылыстар кезінде жүйкеге күш беретін бұзылыстар салдарынан туындаған ішкі органдар мен жүйелердің қызметінің бұзылуын біріктіретін жалпы ұғым.</p> <p>2. Өзөрбайжан:avtonom iğtişaşlar 3. Қырғыз:autonomic бузулулар 4. Өзбек:vegetativ kasalliklar 5. Түрік:otonomik bozukluklar 6. Ағылшын:Autonomic disorders 7. Испан:trastornos autonómicos 8. Неміс:vegetative Störungen 9. Француз:troubles végétatifs</p>
733.	вакцина	екпе	<p>1. (лат. <i>Vacca</i> — «сиыр») — инфекциялық ауруларға қарсы иммунитет қалыптастыруға арналған медициналық немесе ветеринарлық иммунобиологиялық препарат. Вакцина әлсізденген немесе өлтірілген микроорганизмдерден, олардың тіршілікке қабілетті өнімдерінен немесе ген-инженерлік немесе химиялық жолмен алынған</p>

			<p>олардың антигендерінен дайындалады.</p> <p>2. Өзербайжан:vaksin</p> <p>3. Қырғыз:вакцина</p> <p>4. Өзбек:vaktsina</p> <p>5. Түрік:aşı</p> <p>6. Ағылшын:vaccine</p> <p>Аударма варианты</p> <p><i>Zam esim</i></p> <p>Vaccine екпе</p> <p>Animallymph екпе</p> <p>7. Испан:vacuna</p> <p>8. Неміс:Impfstoff</p> <p>Аударма варианты</p> <p><i>Zam esim</i></p> <p>dieVakzine екпе</p> <p>derImpfstoff екпе, модификатор</p> <p>9. Француз:vaccin</p> <p>Аударма варианты</p> <p><i>Zam esim</i></p> <p>Levaccin екпе</p>
734.	валик носа	мұрын буылтығы	<p>1. Мұрын қуысындағы латералды қабырғада және кірісті шектеп тұратын ортаңғы мұрын жолының басындағы дөңес жер.</p> <p>2. Өзербайжан:burun yastığı</p> <p>3. Қырғыз:мурун жаздык</p> <p>4. Өзбек:burun yostiқ</p> <p>5. Түрік:burun yastığı</p> <p>6. Ағылшын:Cushion</p> <p>7. Испан:cojín de nariz</p> <p>8. Неміс:Nasenpolster</p> <p>9. Француз:coussin de nez</p> <p>10. Заңнамадағы қолданысы:</p> <p>11. Ұсыныстар:мұрын буылтығы</p>
735.	валик мышцы	бұлшықет буылтығы	<p>1. Жұмсақ таңдайды көтеріп тұратын бұлшық еттің үстіндегі шырышты қабат қатпарынан түзілетін жұтқыншақтың мұрын бөлігінің бүйірлі қабырғасындағы үлкендігі орташа дөңес жер.</p> <p>2. Өзербайжан:əzələlərin roller</p> <p>3. Қырғыз:алгач ролик</p> <p>4. Өзбек:mushaklari to'lqin</p> <p>5. Түрік:kaslar makaralı</p> <p>6. Ағылшын:Muscle cushion</p> <p>7. Испан:rodillo músculos</p> <p>8. Неміс:Muskeln Rollen</p> <p>9. Француз:rouleau muscles</p>
736.	вальвулит	қақпақша қабынуы	<p>1. (лат. valvula – valva «есік жармасы» деген сөздің кішірейткіш формасы және -itis — «қабыну») –Бір немесе бірнеше қақпақшалардың, әсіресе, жүрек</p>

			<p>қақпақшаларының қабынуы. Мұндай қабыну жедел немесе созылмалы болуы мүмкін, қақпақша қабынуының себебі – көбіне ревматизмдік безгек.</p> <p>2. Әзербайжан:dicliditis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:dicliditis</p> <p>5. Түрік:dicliditis</p> <p>6. Ағылшын:Valvulitis</p> <p>7. Испан:dicliditis</p> <p>8. Неміс:dicliditis</p> <p>9. Француз:dicliditis</p>
737.	вальвулопексия аортальная	қолқа қақпақшалары н бекіту	<p>1. (valvulopexia aortalis; вальвуло- (Вальвул-) + грек. Pēxis – «бекіту») - қолқа қақпақшасының жеткіліксіздігі кезінде салбырап тұрған жартылай ай тәрізді жапқыштың бос шеттерін немесе дәнекер аймақты тігу арқылы оны қысқарту болып табылатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:valvulopeksiya aortalnaya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:valvulopeksiya aortalnaya</p> <p>5. Түрік:valvulopeksiya aortalnaya</p> <p>6. Ағылшын:Valvulopexy arthral</p> <p>7. Испан:valvulopeksiya aortalnaya</p> <p>8. Неміс:valvulopeksiya aortalnaya</p> <p>9. Француз:valvulopeksiya aortalnaya</p>
738.	вальвулотомия	қақпақшаларды кесу	<p>1. (valvulotomia; лат. valvula – valva «есік жармасы» деген сөздің кішірейткіш формасы және грек. Tomē – «кесу, тілу») – жүрек қақпақшаларының бірге өскен жармаларын кесетін хирургиялық оталардың жалпы атауы.</p> <p>2. Әзербайжан:valvulotomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:valvulotomy</p> <p>5. Түрік:valvulotomi</p> <p>6. Ағылшын:Valvulotomy</p> <p>7. Испан:valvulotomía</p> <p>8. Неміс:valvulotomy</p> <p>9. Француз:valvulotomie</p>
739.	вальгус	сыртқа қайырылу	<p>1. немесесыртқа қайырылу деформациясы – бірінші табан-сүйек бақайшақтар буыны деңгейіндегі сыртқы дөңес жері бар табанның бас бармағының ішке қарай бүгілуі. Тұрмыста бұл ауру көбіне «сүйек» деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан:valgus</p> <p>3. Қырғыз:valgus</p> <p>4. Өзбек:valgus</p> <p>5. Түрік:valgus</p> <p>6. Ағылшын:Valgus</p>

			<p>7. Испан:valgo 8. Неміс:valgus 9. Француз:valgus</p>
740.	варикоз	варикоз	<p>1. (лат. varix, varicis – «тамырдың кеңеюі»)және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша) – көбіне аяқ бұлшық еттерінің беткі қабатынан көрінетін, терінің астындағы перифериялық веналардың ісінуі, веналар ісініп, иректеліп, көк түсті болып тұрады. Сонымен қатар түйіншектер түзіледі, ал қақпақшалы аппарат бұзылады. Веналардағы қан стандарттан тыс ағуы мүмкін. 2. Әзербайжан:varicosity 3. Қырғыз: 4. Өзбек:varicosity 5. Түрік:varis 6. Ағылшын:Varicose veins 7. Испан:varicosity 8. Неміс:varicosity 9. Француз:varicosités</p>
741.	варикоцеле	варикоцеле	<p>1. (жаңа лат. varicocele; лат. varix, varicis — «тамырдың кеңеюі» және еж.-грек. kēlē — «ісік») — жұмыртқаның бір шоқ сияқты қосылуынан түзілетін венаның варикозды кеңеюі. Оны вена түйіншіктерінен түзілген «ісік» деп түсіндіруге болады. 2. Әзербайжан:varikosel 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Varikotsele 5. Түрік:varikosel 6. Ағылшын:Varicocele 7. Испан:varicocele 8. Неміс:Varikozele 9. Француз:varicocèle</p>
742.	вариолоид	шешектің жеңіл түрі	<p>1. (кейінгі лат. Variola — «шешек» және грек. Éidos — «түр») - кейде сыртқы белгілері бойынша желшешекке ұқсайтын табиғи шешектің жеңіл түрі. Оны жұқтыру табиғи шешектің ауыр түрінің қайнар көзі болуы мүмкін. 2. Әзербайжан:varioloïd 3. Қырғыз:varioloïd 4. Өзбек:varioloïd 5. Түрік:varioloïd 6. Ағылшын:Varioloïd 7. Испан:varioloïde 8. Неміс:Variolois 9. Француз:varioloïde</p>
743.	варус	ішке қайырылу	<p>1. Тура сызыққа қатысты алғанда, табанның немесе</p>

			<p>қол білезігінің ішке қайырылып тұратын деформациясы. Ішке қайырылған маймақтық дамып, табанның бас бармағы қисаюы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:varus</p> <p>3. Қырғыз:Varus</p> <p>4. Өзбек:echintirib</p> <p>5. Түрік:varus</p> <p>6. Ағылшын:Varus</p> <p>7. Испан:varo</p> <p>8. Неміс:Varus</p> <p>9. Француз:varus</p>
744.	васкулит	васкулит	<p>1. (лат. vasculum — «көк тамыр» және -itis — «қабыну») – қантамырлар қабырғасының қабынуымен және бұзылуымен сипатталатын аурулар тобына арналған жалпы атау. Әдетте, ауру бірнеше тінді немесе органды зақымдайды: зақымданған қантамырлардың тарылуы органдардың қанмен қамтамасыз етілуін бұзады, қанмен қамтамасыз ететін тіндерді жояды.</p> <p>2. Әзербайжан:vaskulit</p> <p>3. Қырғыз:-жылы</p> <p>4. Өзбек:vaskulit</p> <p>5. Түрік:vaskulit</p> <p>6. Ағылшын:Vasculitis</p> <p>7. Испан:vasculitis</p> <p>8. Неміс:Vaskulitis</p> <p>9. Француз:vascularite</p>
745.	васкуляризация	тамырлану	<p>1. (лат. Vasculum– «кішірейту», vas – «тамыр») - қантамырларымен қамтамасыз ету, демек органдарды, дене ауқымдары мен бөліктерін қанмен қамтамасыз ету.</p> <p>2. Әзербайжан:vaskulyarizasiyası</p> <p>3. Қырғыз:vascularization</p> <p>4. Өзбек:vaskulyarizatsiyasi</p> <p>5. Түрік:damarlanma</p> <p>6. Ағылшын:Vascularization</p> <p>7. Испан:vascularización</p> <p>8. Неміс:Vaskularisierung</p> <p>9. Француз:vascularisation</p>
746.	вата	мақта	<p>1. Әртүрлі бағыттарда өзара әлсіз өрімделген талшықтардың жұмсақ массасы.</p> <p>2. Әзербайжан:pambıq</p> <p>3. Қырғыз:камтылбаган,</p> <p>4. Өзбек:пахта</p> <p>5. Түрік:vatka</p> <p>6. Ағылшын:Wadding</p> <p style="text-align: center;">Аударма варианты Зат есім</p>

			<p>waddingвата, ватин, толтыру, тыгу, төсем, ұлтандау, жүн cottonхлопок, мақтамақталы кағаз, қағаз мата, мақта қағаздан жасалған киім cottonwoolвата, шикі мақта</p> <p>7. Испан:guata 8. Неміс:Watte Аударма варианты Zam есім dieWatteвата</p> <p>9. Француз:ouate Аударма варианты Сөз тіркесі coton hydrophile мақта zam есім la ouate мақта le coton мақта</p>
747.	вата гигроскопическ ая	ылғал тартқыш мақта	<p>1. (грек. ὕρρος– «дымқыл, сулы» және σκοπέω-«бақылаймын, қараймын») – құрамында май және басқа да қоспалар жоқ, ылғалды өзіне оңай сіңіретін, тазартылған мақта. 2. Әзербайжан:absorbent pambıq 3. Қырғыз:тизесинде нымдуу 4. Өзбек:changni yutish, momig 'paxta 5. Түрік:patuğu 6. Ағылшын:Cotton wool hygroscopic 7. Испан:lana de algodón absorbente 8. Неміс:saugfähige Watte 9. Француз:la laine de coton absorbante</p>
748.	введение парентеральное	парентералдық енгізу	<p>1. (еж. грек. Παρά- «жаны» және εἴντερᾱ- «ішек») — дәрілерді ауыз арқылы қабылдау тәсіліне қарағанда асқазан-ішек жолынан тыс өтетін, дәрілік құралдарды организмге енгізу жолы. Бұл ең алдымен, инъекциялар мен ингаляция. 2. Әзербайжан:Karaböcüoğlu 3. Қырғыз:парентералдуу 4. Өзбек:parenteral 5. Түрік:parenteral 6. Ағылшын:Parenteral injection 7. Испан:parenteral 8. Неміс:parenteral 9. Француз:parentérale</p>
749.	вегетарианец	вегетариан	<p>1. (англ. vegetarian– «ет жемейтін адам») – вегетариандық аспен тамақтанатын вегетариандықты ұстанушы. 2. Әзербайжан:vegetarian 3. Қырғыз:чөп 4. Өзбек:vegetarian</p>

			<p>5. Түрік:vegetaryen</p> <p>6. Ағылшын:vegetarian Аударма варианты <i>Zam esim</i> Vegetarian вегетариан Veggie вегетариан Vegie вегетариан</p> <p>7. Испан:vegetariano</p> <p>8. Неміс:Vegetarier Аударма варианты <i>Zam esim</i> derVegetarierвегетариан</p> <p>9. Француз:végétarien Аударма варианты <i>Zam esim</i> Levégétarienвегетариан</p>
750.	везикопростатотом	везикопростатотом	<p>1. (лат. vesico- - «зәр көпіршіктерін» білдіретін сөзалды қосымша және грек. prostates –«алдында тұрушы» және грек. Томē – «кесу») – ұзын тұтқасы және үрпі катетеріне арналған саңылауы бар циркулярлық пышақ түрінде болатын трансвезикалды аденомэктомияға арналған хирургиялық құрал.</p> <p>2. Әзербайжан:vezikoprostatotom</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vezikoprostatotom</p> <p>5. Түрік:vezikoprostatotom</p> <p>6. Ағылшын:Vesicostrostanter</p> <p>7. Испан:vezikoprostatotom</p> <p>8. Неміс:vezikoprostatotom</p> <p>9. Француз:vezikoprostatotom</p>
751.	везикулография	шәует көпіршіктерінің рентгені	<p>1.(лат. vesico- - «зәр көпіршіктерін» білдіретін сөзалды қосымша және грек. grapho – «жазамын»)-рентгеннің көмегімен ішіне контрастілі зат толтырылған ұрық көпіршіктерін зерттеу.</p> <p>2. Әзербайжан:vesiculography</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vesiculography</p> <p>5. Түрік:vesiculography</p> <p>6. Ағылшын:Vesicology</p> <p>7. Испан:vesiculografia</p> <p>8. Неміс:vesiculography</p> <p>9. Француз:vesiculography</p>
752.	везикулит	везикулит	<p>1. (лат. vesico- - «зәр көпіршіктерін» білдіретін сөзалды қосымша және -itis — «қабыну») – бұл инфекциялық ауру. Бактериемия (баспа, пневмония, тұмау кезінде гематогенді жолмен) кезінде микроб лимфа ағынымен (лимфогенді жолмен) және</p>

			<p>ұрыққанатик (өрлеу жолы) арқылы ұрық көпіршіктеріне түседі.</p> <p>2. Әзербайжан:vesiculitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vesiculitis</p> <p>5. Түрік:vezikülitis</p> <p>6. Ағылшын:Vesiculitis</p> <p>7. Испан:vesiculitis</p> <p>8. Неміс:Vesikulitis</p> <p>9. Француз:vésiculite</p>
753.	везикулярное дыхание, дыхание нормальное	қалыпты тыныс алу	<p>1. (лат. vesico- - «зәр көпіршіктерін» білдіретін сөзалды қосымша) – дені сау адамның өкпесінің аускультациясы кезінде естілетін негізгі тыныс алу шуылы. Қалыпты тыныс алудың қалыптасу тетігі айтарлықтай күрделі. Оның негізін ауа кірген кезде альвеола қабырғаларындағы ауытқу дыбысы құрайды.</p> <p>2. Әзербайжан:veziküler tənəffüs, normal nəfəs</p> <p>3. Қырғыз:анус дем, кадимкидей дем</p> <p>4. Өзбек:vezikulyar nafas olish, normal nafas</p> <p>5. Түрік:veziküler solunum normal nefes</p> <p>6. Ағылшын:Vesicular breathing, normal breathing</p> <p>7. Испан:la respiración vesicular, la respiración normal</p> <p>8. Неміс:Zellatmung , Atemnormal</p> <p>9. Француз:la respiration vésiculaire, respiration normale</p>
754.	везикулярный стоматит	көпіршікті стоматит	<p>1. (лат. vesico- - «зәр көпіршіктерін» білдіретін сөзалды қосымша+грек. stomatos –«ауыз» және -itis — «қабыну») – дене қызуы көтерілетін, көп мөлшерде сілекей бөлінетін, негізінен ауыз қуысында көпіршік түзілетін ірі қара малда, тақтұяқтылар мен шошқаларда болатын жедел вирустық ауру.</p> <p>2. Әзербайжан:vezikulyar stomatit</p> <p>3. Қырғыз:караганда биздики</p> <p>4. Өзбек:vezikulyar stomatit</p> <p>5. Түрік:veziküler stomatit</p> <p>6. Ағылшын:Vesicular stomatitis</p> <p>7. Испан:estomatitis vesicular</p> <p>8. Неміс:vesikulärer Stomatitis</p> <p>9. Француз:stomatite vésiculeuse</p>
755.	велоэргометрия	велоэргометрия	<p>1. Латентті (жасырын) коронарлы жеткіліксіздікті анықтау және зерттеуге алынған адамның велоэргометрде орындайтын ұлғайып отыратын сатылы дене жүктемесі пайдаланылатын дене жүктемесіне деген жеке төзімділікті анықтауға арналған диагностикалық әдіс.</p> <p>2. Әзербайжан:veloergometry</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:veloergometry 5. Түрік:veloergometry 6. Ағылшын:Veloergometry 7. Испан:veloergometry 8. Неміс:veloergometry 9. Француз:veloergometry</p>
756.	веко	кабақ	<p>1. Көздің айналасындағы жылжымалы тері қатпарлары. Көзді сыртқызақымдаудан қорғайды, көз сұйықтығының ағуына, шынайна мен шелді тазартуға әсер етеді, көру қабілетінің шоғырлануына, көздің ішкі қысымын реттеуге көмектеседі, шынайнаның оптикалық геометриясын қалыптастыруға қатысады. Сүтқоректілердің қабағының бос шетінде кірпік және бездердің аузы орналасады.</p> <p>2. Әзербайжан:göz qarağı 3. Қырғыз:көздүн кабыгы 4. Өзбек:ko'z qovog'I 5. Түрік:gözqarağı 6. Ағылшын:eyelid Аударма варианты <i>Zam esim</i> Eyelid қабақ Lid қақпақ, қабақ, қалпақ, тыйым, дуылға</p> <p>7. Испан:рагрардо 8. Неміс:Augenlid Аударма варианты <i>Zam esim</i> dasLid қабақ dasAugenlid қабақ</p> <p>9. Француз:раурière Аударма варианты <i>Zam esim</i> Lараурière қабақ</p>
757.	векорасширите ль	кабақ кеңейткіш	<p>1. Тексеріп қарау және хирургиялық оталар кезінде қабақты ажыратуға және ұстап тұруға арналған, қабақты серіппенің немесе бұранданың көмегімен бекітетін, қармауыш қызметін атқаратын ығыстырғыш медициналық құрал.</p> <p>2. Әзербайжан:blepharostat 3. Қырғыз: 4. Өзбек:blepharostat 5. Түрік:blepharostat 6. Ағылшын:Eyelid 7. Испан:blefarostato 8. Неміс:blepharostat 9. Француз:blépharostat</p>

758.	вена водоворотная (вортикозная)	иірімді вена	<p>1. (лат.:vena– «қан тамыр») - көз экваторы аумағында бөлінетін, қантамыр қабатының әлдеқайда тар веналары бірігетін жалпақ қызғылтым жолақтар, түтіктер түрінде болатын веналар.</p> <p>Жалпы иірімді (көздің қантамырлы қабаты) веналар жоғарғы көз венасына құйылады. Көз алмасының ішкі веналарынан тұрады. Көздің қантамырлы қабығының барлық бөлігі, кірпік денесі және нұрлы қабықша қаны осы жерде жиналады.</p> <p>2. Әзербайжан:Vienna eddy (vortikoznaya)</p> <p>3. Қырғыз:Vienna ирим (vortikoznaya)</p> <p>4. Өзбек:Vena eddy (vortikoznaya)</p> <p>5. Түрік:Viyana girdap (vortikoznaya)</p> <p>6. Ағылшын:Vein vortex (vortex)</p> <p>7. Испан:Viena Eddy (vortikoznaya)</p> <p>8. Неміс:Wien Wirbel (vortikoznaya)</p> <p>9. Француз:Foucault Vienne (vortikoznaya)</p>
759.	вена пупочная	кіндік венасы	<p>1. (лат.:vena– «қан тамыр») - несепқабық капиллярларынан басталып, артериалды қанды нәрестенің жүрегіне тасымалдайтын қантамырлар. Айтарлықтай кейінгі кезеңде бұл веналар қанының жартысын бауырдың қақпалық жүйесіне береді, ал туылғаннан кейін жансызданады немесе байламға айналады. Бауырдан кіндікке қарай бағытталған бұл кіндік-бауыр немесе домалақ байлам деп аталады. Тұқым қабықшасы жоқ кейбір омыртқалыларда бауыр мен бүйректің қақпалық жүйесінен тыс өтетін, дененің артқы бөлігінен жүрекке (Кювьеров ағынына) қан жеткізетін қантамыр болады. Бүйірлі деп аталатын бұл веналар кіндікті жоғары омыртқалылардың гомологтары болып саналады.</p> <p>2. Әзербайжан:Vienna göbək</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Vena kindik</p> <p>5. Түрік:Viyana göbek</p> <p>6. Ағылшын:Umbilical vein</p> <p>7. Испан:umbilical Viena</p> <p>8. Неміс:Wien Nabelschnur</p> <p>9. Француз:Vienne ombilicale</p>
760.	венепункция	венаны тесу	<p>1. (лат.:vena–«қан тамыр»)және punctio– «тесу») - венадан қан алу үшін оны тесу, венаға дәрілік ерітінділер құю, қан ауыстыру. Венаны тесу үшін ыңғайлы тәсіл – донормен жарама қатынасқа түсу арқылы қан алу болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Venipuncture</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vene kiritish</p>

			<p>5. Түрік: damar delinmesi</p> <p>6. Ағылшын: venipuncture Аударма варианты <i>Zam esim</i> venipuncture венаны тесу, венепункция</p> <p>7. Испан: venopunción</p> <p>8. Неміс: venipuncture</p> <p>9. Француз: venipuncture</p>
761.	венерические болезни	жыныстық аурулар	<p>1. (лат. venereus «venereus, венерин»), одан әрі Venus «Venus, Венера», venus- «махаббат», одан әрі ата индоеур. *wen- «қалау») – негізінен жыныстық жолмен берілетін аурулар. Оның қоздырғыштары әртүрлі: бактериялар, вирустар, грибоктар, паразиттер.</p> <p>2. Әзербайжан: zöhrəvi xəstəlik</p> <p>3. Қырғыз: Даярдоо</p> <p>4. Өзбек: tanosil kasalliklari</p> <p>5. Түрік: zührevi hastalık</p> <p>6. Ағылшын: Venereal diseases</p> <p>7. Испан: enfermedad venérea</p> <p>8. Неміс: Geschlechtskrankheit</p> <p>9. Француз: maladie vénérienne</p>
762.	венозный возврат	веналық қайтым	<p>1. (лат. venosus– «веналық, қан тамырлық») – веналар арқылы жүрекке келетін қан мөлшері. Веналық қайтым ірі веналар бойынша іске асады, ондағы қысым «толтырудың орташа қысымына» сәйкес болады және жүрек қалдығына (керісінше, жүрек қалдығы веналық қайтымға тәуелді болады!) тәуелді болмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: venoz qaytarılması</p> <p>3. Қырғыз: тамыр кайра</p> <p>4. Өзбек: venoz Qaytish</p> <p>5. Түрік: venöz dönüş</p> <p>6. Ағылшын: Venous return</p> <p>7. Испан: el retorno venoso</p> <p>8. Неміс: venöser Rück</p> <p>9. Француз: retour veineux</p>
763.	венозный застой	веналық іркіліс	<p>1. (лат. venosus– «веналық, қан тамырлық») – созылмалы веналық жеткіліксіздік аясында көбіне аяқтан байқалатын артериялар бойынша қанның қалыпты ағуы кезінде веналық ағудың қиындаған жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан: phlebostasis</p> <p>3. Қырғыз: venalyk irkilis</p> <p>4. Өзбек: phlebostasis</p> <p>5. Түрік: phlebostasis</p> <p>6. Ағылшын: Venous congestion</p> <p>7. Испан: phlebostasis</p>

			8. Неміс:phlebostasis 9. Француз:phlebostasis
764.	венотомия	венаны тіліп ашу	1. (лат.:vena– «қан тамыр» және грек. Томē – «кесу»; син. Флеботомия) - мысалы, тромбаны алу үшін вена саңылауын кеңейтіп ашу. 2. Әзербайжан:cirsotomy 3. Қырғыз:cirsotomy 4. Өзбек:cirsotomy 5. Түрік:cirsotomy 6. Ағылшын:Venotomy 7. Испан:cirsotomy 8. Неміс:cirsotomy 9. Француз:cirsotomy
765.	вентиляция легких	өкпе желдетілуі	1. (лат. ventilatio – «желдету, желпу») – тыныс алу жолына ауаның түсу және оның одан шығу процесі. Тыныс алу жолдары арқылы өтетін ауа газ алмасу процесіне қатыспайды, сондықтан да бұл аумақ өлі тыныс алу кеңістігі деп аталады; бұл кеңістік трахеостомияның көмегімен кішірейтілуі мүмкін. Өкпе альвеолаларында капилляр арқылы өтетін қан мен альвеолаларды желдететін ауа арасында тиімді газ алмасу (перфузия)жүреді. Желдету процесінің / перфузияның (қанмен нашар шайылатын желдету немесе нашар желдетілетін альвеолаларперфузиясы) бұзылуыаноксия мен цианоздың асқынуының маңызды себептерінің бірі болып табылады. 2. Әзербайжан:ventilyasiya 3. Қырғыз:шамалдатуу 4. Өзбек:havo almashtirish 5. Түрік:havalandırma 6. Ағылшын:Ventilation 7. Испан:ventilación 8. Неміс:Belüftung 9. Француз:ventilation
766.	вентиляция легких искусственная	өкпені жасанды желдету	1. . (лат. ventilatio – «желдету, желпу») – қоршаған орта (немесе арнайы іріктелген газдар қоспасы) ауасы мен өкпе альвеолалары арасындағы газ алмасуды қамтамасыз етеді. 2. Әзербайжан:Süni ventilyasiya 3. Қырғыз:жасалма жол менен желдетүү 4. Өзбек:sun'iy shamollatish 5. Түрік:Yapay havalandırma 6. Ағылшын:Artificial ventilation 7. Испан:La ventilación artificial 8. Неміс:künstliche Beatmung 9. Француз:ventilation artificielle
767.	вентрикулит	қарыншалардың қабынуы	1. (лат. ventriculus – «қарын, қарынша» және -itis — «қабыну») – бас миы қарыншалары қабырғасының

			<p>қабынуы.</p> <p>2. Әзербайжан:ventrikulit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikülit</p> <p>5. Түрік:ventrikülit</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculitis</p> <p>7. Испан:ventriculitis</p> <p>8. Неміс:Ventriculitis</p> <p>9. Француз:ventriculite</p>
768.	вентрикулопункция	қарыншаларды тесу	<p>1. (лат. ventriculus – «қарын, қарынша» және лат. punctum– «укол, нүкте, пункт») – бүйірлі қарыншаның артқы немесе алдыңғы мүйізін Кушинг инесімен тесу. Паллиативті манипуляция. Оны өткізудің шұғыл көрсетілімі – Брунс синдромы арқылы асқынған окклюзионды гидроцефалия.</p> <p>2. Әзербайжан:ventrikulopunktsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikulopunktsiya</p> <p>5. Түрік:ventrikulopunktsiya</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculopuncture</p> <p>7. Испан:ventrikulopunktsiya</p> <p>8. Неміс:ventrikulopunktsiya</p> <p>9. Француз:ventrikulopunktsiya</p>
769.	вентрикулосепт опексия	қарынша қабырғасын бекіту	<p>1. (ventriculoseptorhexia; лат. ventriculus – «қарын, қарынша» және лат. septum «аралық» және грек.pexis – «бекіту») – жүректің қарынша арасындағы аралықтарындағы ақаулықтарды жабатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:ventrikuloseptopeksiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikuloseptopeksiya</p> <p>5. Түрік:ventrikuloseptopeksiya</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculoseptorhexy</p> <p>7. Испан:ventrikuloseptopeksiya</p> <p>8. Неміс:ventrikuloseptopeksiya</p> <p>9. Француз:ventrikuloseptopeksiya</p>
770.	вентрикулотомия	қарыншаларды кесу	<p>1. (ventriculotomia; лат. ventriculus – «қарын, қарынша» және грек. tomē – «тілік, кесу») - бас ми қарыншасының қуысын ашатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:ventrikulotomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikulotomiya</p> <p>5. Түрік:ventrikulotomiya</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculotomy</p> <p>7. Испан:ventrikulotomiya</p> <p>8. Неміс:ventrikulotomiya</p>

771.	вертебральная ангиография	омыртқалық ангиография	<p>9. Француз:ventrikulotomiya</p> <p>1. (лат. vertebra – «омыртқа» + еж.-грек. αγγείο– «көк тамыр». Және γράφο– «жазамын») – омыртқа артериясы мен бас ми қантамырларының ангиографиясы.</p> <p>2. Әзербайжан:fəqərə angiografıya</p> <p>3. Қырғыз:эпидуралдык озгоруулор</p> <p>4. Өзбек:vertebral angiografiya</p> <p>5. Түрік:vertebra anjiyografi</p> <p>6. Ағылшын:Vertebral angiography</p> <p>7. Испан:La angiografia vertebral</p> <p>8. Неміс:Wirbel Angiographie</p> <p>9. Француз:angiographie vertébrale</p>
772.	вестибуломоторные рефлексы	вестибулоқимыл рефлекстері	<p>1. (франц. vestibule (vestible) «вестибюль, алдыңғы»және лат. motor- «қозғалтқыш»+ лат. reflexus– «түргізу»)– филогенетикалықескі қарапайымүшсинаптикалық рефлекс [бірінші синапс — ЧН VIII жұбының вестибулярлы талшықтары мен вестибулярлы өзегі арасында, екіншісі —вестибулярлы және көз қозғалтқыш өзек арасында (III, IV, VI), үшіншісі — жүйке-бұлшық ет, яғни, көз қозғалтқыш жүйке өзектерінің аксондары мен көз алмасының сыртқы бұлшық еттерінің біреуі арасында]. Нейрон арқылы осылайша қарапайым тасымалдау стимулдардың вестибулярлы жүйеден көз қозғалтқыш жүйесіне жылдам әрі тиімді берілуіне кепілдік береді.</p> <p>2. Әзербайжан:vestibulomotornye reflekslerinin</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:vestibulomotornye refleksi</p> <p>5. Түрік:vestibulomotornye refleksler</p> <p>6. Ағылшын:Vestibulomotor reflexes</p> <p>7. Испан:reflejos vestibulomotornye</p> <p>8. Неміс:vestibulomotornye Reflexe</p> <p>9. Француз:réflexes vestibulomotornye</p>
773.	ветряная оспа	желшешек	<p>1. Өзіне тән көпіршікті бөртпе түрінде өтетін, өте қатты жұқпалы болып табылатын жедел инфекциялық ауру. Көбіне балабақшаға немесе мектепке, яғни, адам көп жиналған ортаға баратын балалар жиі ауырады. Бұл ауруды герпес вирустарының бірі (3 типті герпесвирус) тудырады.</p> <p>2. Әзербайжан:suçiçəyi</p> <p>3. Қырғыз:суу чечек</p> <p>4. Өзбек:suvchekchak</p> <p>5. Түрік:su çiçeği</p> <p>6. Ағылшын:chickenpox</p> <p style="text-align: center;">Аударма варианты Зат есім</p>

			<p>Chickenpox желшешек Varicella жел шешек, варицелла</p> <p>7. Испан:varicela 8. Неміс:Windpocken Аударма варианты Зат есім dieWindpocken желшешек</p> <p>9. Француз:la varicelle Аударма варианттар Сөз тіркесі petite vérole желшешек зат есім lavaricelle желшешек</p>
774.	вибрационная болезнь	діріл- тербелістік ауру	<p>1. (лат. vibratio– «дірілдеу») – өндіріс жағдайында ұзақ уақыт бойы дірілдің әсерінен болатын (кемінде 3-5 жыл) кәсіби ауру. Сондай-ақ, ақ саусақ синдромы, псевдо-Рейно ауруы, қолдың жарақаттанудан болған қантамыр ауруы.</p> <p>2. Әзербайжан:pnevmatik çəkiç xəstəlik 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Pnevmatik Hammer kasallik 5. Түрік:pnömatik çekiç hastalığı 6. Ағылшын:Vibration disease 7. Испан:enfermedad martillo neumático 8. Неміс:Preßlufthammer Krankheit 9. Француз:maladie de marteau pneumatique</p>
775.	вибротравма	діріл-тербеліс жарақаты	<p>1. (лат. vibratio– «дірілдеу» және еж.-грек. τράυμα– «жара, жарақат») – қысқа уақыттық қарқынды діріл әсерінен тіндерде және органдарда пайда болатын патологиялық өзгерістер.</p> <p>2. Әзербайжан:barotrauma 3. Қырғыз:barotrauma 4. Өзбек:barotrauma 5. Түрік:barotravmadır 6. Ағылшын:Barotrauma 7. Испан:barotrauma 8. Неміс:Barotrauma 9. Француз:barotraumatisme</p>
776.	венеролог	венеролог	<p>1. (venerologia; сөз ауыруларыжәне грек. logos – «үйрену, ғылым») – дәрігер, жыныстық жұқпалы аурулар жөніндегі маман.</p> <p>2. Әзербайжан:veneroloq 3. Қырғыз: 4. Өзбек:venerolog 5. Түрік:zührevi hastalıklar uzmanı 6. Ағылшын:venereologist Аударма варианты Зат есім</p>

			<p>venereologist венеролог</p> <p>7. Испан:venereólogo</p> <p>8. Неміс:Venerologie</p> <p>9. Француз:véneréologue</p> <p>Аударма варианты <i>Zam esim</i> levénéréologisteвенеролог</p>
777.	венерология	венерология	<p>1. (venerologia; соз ауыруларыжәне грек. logos – «үйрену, ғылым») – жыныстық жолмен берілетін инфекцияларды немесе басқаша айтар болсақ, венерологиялық ауруларды зерттейтін медицина саласы. Венерология (лат. Venus, ілік септігі Veneris — Венера, ежелегі римдіктердің махаббат құдайы) — венерологиялық аурулардың ағымы, емі мен оның алдын алу туралы ғылым. Венерология деген атау махаббат құдайы – Венераның құрметіне орай атау берген француз дәрігері Жан Фернельдің арқасында 14 ғасырда ғана пайда болды. Алайда бұрын белгісіз болған аурулардың көптеген түрі пайда болған соң, 1974 жылы ДДҰ сарапшылары жыныстық жолмен берілетін аурулар деген жаңа атау қабылдады. Қазіргі таңда оның құрылымында ескі немесе классикалық венерологиялық аурулар (гонорея, сифилис, донованоз, жеңіл шанкр, венерологиялық лимфогранулема) мен жаңа ауруларды немесе урогениталды венерологиялық ауруларды (хламидиоз, уреаплазмоз, микоплазмоз, трихомониаз, кандидоз, гарднереллез, цитомегаловирус, генитал ьный герпес, адам папилломасы вирусы, ВИЧ-инфекциясы) ажырату қабылданған.</p> <p>2. Әзербайжан:venerologiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:venerologiya</p> <p>5. Түрік:zührevi</p> <p>6. Ағылшын:Venerology</p> <p>7. Испан:venereología</p> <p>8. Неміс:Venerologie</p> <p>9. Француз:véneréologie</p> <p>Аударма варианты <i>Zam esim</i> Levéneréologieвенерология</p>
778.	венесекция	венаны кесу	<p>1. (лат.:vena– «қан тамыр» және лат. sectio - «кесу, тілу») - вена қабырғасын ашу. Венаны тесу мүмкін болмаған жағдайларда (анық көрінбейтін немесе мүлдем көрінбейтін веналар) жасалады. Арналымы: қан жіберу, венаға дәрілік ерітінділер, қан және қан</p>

			<p>алмастырғыш құю, әсіресе, тамшылатып құю тәсілі арқылы.</p> <p>2. Әзербайжан:venesection</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:venesection</p> <p>5. Түрік:venesection</p> <p>6. Ағылшын:venesection</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Zam esim</i></p> <p style="padding-left: 40px;">Venesection венаны кесу, қан жіберу, венаны ашу</p> <p>7. Испан:venesección</p> <p>8. Неміс:venesection</p> <p>9. Француз:saignées</p>
779.	венечная артерия	тәждік артерия	<p>1. (еж.-грек. ἀρτηρία– «кеңірдек, артерия») – жүрек бұлшық еттерін қанмен қамтамасыз ететін артериялар. Олардың атеросклероз кезінде зақымдануы – ишемиялық жүрек ауруының себебі болады. Жүрек қызметі үшін едәуір маңыздысы сол тәждік артерия, әсіресе, оның қарынша арасындағы алдыңғы тармағы болып табылады, оны «кенеттен болатын өлім артериясы» (оның зақымдануы өлімге апарып соғады) деп атайды.</p> <p>2. Әзербайжан:coronaria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Coronaria</p> <p>5. Түрік:coronaria</p> <p>6. Ағылшын:Coronary artery</p> <p>7. Испан:El coronaria</p> <p>8. Неміс:coronaria</p> <p>9. Француз:coronaria</p>
780.	венечная борозда	тәждік жүлге	<p>1. Қарыншалар мен жүрекшелер арасында орналасқан жүректің беткі қабатының шұңқыры, онда оң веналық артерия, тәждік синус, периартериалды жүйке өрімі және лимфа қантамырлары орналасқан.</p> <p>2. Әзербайжан:coronal sulcus</p> <p>3. Қырғыз:coronal жараканын</p> <p>4. Өзбек:saltanat sulcus</p> <p>5. Түрік:koronal sulkus</p> <p>6. Ағылшын:Coronal sulcus</p> <p>7. Испан:el surco coronal</p> <p>8. Неміс:die Koronalsulkus</p> <p>9. Француз:le sulcus coronale</p>
781.	венечный синус	тәждік қойнау	<p>1. Жүректің тәждік жүлгесінің артқы бөлігінде орналасқан, оң жүрекшеге барып құятын қантамыр; Тәждік қойнауға жүректің үлкен, ортаңғы және кіші веналары, сол қарыншаның</p>

			<p>артқы венасы, сол жүрекшенің қиғаш венасын келіп кұяды.</p> <p>2. Әзербайжан:koronar sinus</p> <p>3. Қырғыз:коронардык синус</p> <p>4. Өзбек:koronar bo'shliq</p> <p>5. Түрік:koroner sinüs</p> <p>6. Ағылшын:Coronary sinus</p> <p>7. Испан:seno coronario</p> <p>8. Неміс:Koronarsinus</p> <p>9. Француз:sinus coronaire</p>
782.	венография почечная	бүйрек венографиясы	<p>1. Рентгенконтрастілі заттарды селективті енгізу әдісі, оның нәтижесінде бүйрек венасы мен оның тармақтарының негізгі өзегін ретроградты контрактілеу іске асады. Алайда тоққа қарсы тікелей венография кезінде контрастілі зат айтарлықтай бүйрек қан ағысы нәтижесінде негізгі бүйрек венасынан тыс оның алғашқы тармақтарына ғана барып түседі (100 г бүйрек тініне 400—500 мл/мин). Тек фармаковенография ғана барлық интравеналды веналық жүйенің суретін алуға мүмкіндік береді.</p> <p>2. Әзербайжан:böyrək venography</p> <p>3. Қырғыз:бөйрөк venography</p> <p>4. Өзбек:buyrak venography</p> <p>5. Түрік:böbrek venografi</p> <p>6. Ағылшын:Renal vein</p> <p>7. Испан:venografia renal</p> <p>8. Неміс:Nieren venography</p> <p>9. Француз:phlébographie rénale</p>
783.	венокавография	венокавографи я	<p>1. (лат.:vena– «қан тамыр» және грек. graphō – «жазу, суреттеу») – бос венаның ангиографиясы.</p> <p>2. Әзербайжан:venokavografiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:venokavografiya</p> <p>5. Түрік:venokavografiya</p> <p>6. Ағылшын:Crocheting</p> <p>7. Испан:venokavografiya</p> <p>8. Неміс:venokavografiya</p> <p>9. Француз:venokavografiya</p>
784.	веноэкстрактор	венасуырғыш	<p>1. (лат.:vena– «қан тамыр» және лат. Extraho, extractum – «алу») – аяқтың тері астындағы варикозы кеңейген веналарын алып тастауға арналған хирургиялық құрал, доғал немесе үшкір зәйтүн түріндегі жұмыс бөлігі бар икемді зондка ұқсас болады.</p> <p>2. Әзербайжан:venoekstraktor</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:venoekstraktor</p>

			<p>5. Түрік:venoekstraktor 6. Ағылшын:Vein extractor 7. Испан:venoekstraktor 8. Неміс:venoekstraktor 9. Француз:venoekstraktor</p>
785.	вентиляционны й индекс	ауа алмасу индексі	<p>1. (лат. ventilare- «сермеу, желкілдету, үрлеу» + лат. index - «жеткізуші, көрсеткіш, сұқ саусақ, сілтеуші»)– денеге түскен жүктеме кезінде сыртқы тыныс алу қызметінің жай-күйінің көрсеткіші, 2 минуттағы тыныс алудың минуттық көлеміне қатынасы түрінде есептелінеді. Жүктеме және 5 мин. демалыстың (1 мин. миллилитр)өкпенің тіршілік етуінің нақты сыйымдылығына (миллилитрмен)қатынасы. 2. Әзербайжан:ventilyasiya index 3. Қырғыз:желдетүү индекси 4. Өзбек:ventilyatsiya indeksi 5. Түрік:havalandırma endeksi 6. Ағылшын:Ventilation index 7. Испан:índice de ventilación 8. Неміс:Lüftungsindex 9. Француз:indice de ventilation</p>
786.	вентрикулоаур икулостомия	вентрикулоаур икулостомия	<p>1. (ventriculoauriculostomia; лат. ventricularis,ventriculus - «қарын, қарынша»және лат. Auriculaatrii – «жүрекшенің құлақшасы» және грек. stoma – «саңылау») – жасанды дренажды қақпақшалы жүйенің көмегімен бас миының бүйірлі қарыншасынан ми-жұлын сұйықтығын жүрекшенің оң жақ құлақшасына апаратын хирургиялық ота; окклюзионды гидроцефалияны емдеу мақсатында қолданылады. 2. Әзербайжан:ventriculo aurikulostomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Ventrikulo aurikulostomiya 5. Түрік:ventrikulo aurikulostomiya 6. Ағылшын:Ventriculo auriculostomy 7. Испан:ventrículo aurikulostomiya 8. Неміс:ventrikulo aurikulostomiya 9. Француз:ventriculo aurikulostomiya</p>
787.	вентрикуломаст оидостомия	вентрикуломас тоидостомия	<p>1. (ventriculomastoidostomia; лат. ventricularis,ventriculus- «қарын, қарынша» және лат. Processus mastoideus – «еміздік тәрізді өсінді» және грек. Stoma – «саңылау») – окклюзионды гидроцефалияны емдеу мақсатында ми-жұлын сұйықтығын бүйірлі қарыншадан самай сүйегінің еміздік тәрізді өсіндісінің ұяшығына апару үшін жасалатын</p>

			<p>хирургиялық ота.</p> <p>2. Өзербайжан:ventrikulomastoidoskopiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikulomastoidoskopiya</p> <p>5. Түрік:ventrikulomastoidostomiya</p> <p>6. Ағылшын:ventriculomastoidoscopy</p> <p>7. Испан:ventriculomastoidoscopy</p> <p>8. Неміс:ventriculomastoidoskopie</p> <p>9. Француз:ventriculomastoidoscopie</p>
788.	вентрикулоперитонеостомия	вентрикулоперитонеостомия	<p>1. (ventriculoperitoneostomia; лат. ventricularis, ventriculus- «қарын, қарынша» және лат.peritoneum – «ішперде» және грек. Stoma – «саңылау») – жасанды дренажды қақпақшалы жүйенің көмегімен бас миының бүйірлі қарыншасынан ми-жұлын сұйықтығын ішперде қуысына апаратын хирургиялық ота; окклюзионды гидроцефалияны емдеу мақсатында қолданылады.</p> <p>2. Өзербайжан:ventriculo mastoidostomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Ventrikulo mastoidostomiya</p> <p>5. Түрік:ventrikulo mastoidostomiya</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculo mastoidostomy</p> <p>7. Испан:ventrículo mastoidostomiya</p> <p>8. Неміс:ventrikulo mastoidostomiya</p> <p>9. Француз:ventriculo mastoidostomiya</p>
789.	вентрикулоцистерностомия	вентрикулоцистерностомия	<p>1. (лат. ventricularis, ventriculus- «қарын, қарынша» және лат. cisterna –«су қоймасы»және грек. Stoma – «саңылау») – ми-жұлын сұйықтығының қарыншалардан ми цистернасына ағуын қалпына келтіру мақсатында қарынша мен бас миының негіздік цистерналары арасында тасымал жасау бойынша жасалатын ота, ми цистернасында ол сорылады. Негізі II қарынша түбінің вентрикулоцистерностомиясы жасалады.</p> <p>2. Өзербайжан:ventrikulotsisternostomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikulotsisternostomiya</p> <p>5. Түрік:ventrikulotsisternostomiya</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculocysternostomy</p> <p>7. Испан:ventrikulotsisternostomiya</p> <p>8. Неміс:ventrikulotsisternostomiya</p> <p>9. Француз:ventrikulotsisternostomiya</p>
790.	вентрикулоюгулостомия	вентрикулоюгулостомия	<p>1. (ventriculojugulostomia; лат. ventricularis, ventriculus- «қарын, қарынша» және лат. Venajugularis – «мойындырық вена» және грек. Stoma – «саңылау») - ашық және окклюзионды гидроцефалияны емдеу</p>

			<p>мақсатында қолданылатын, жасанды дренажды қақпақшалы жүйенің көмегімен бас миының бүйірлі қарыншасынан ми-жұлын сұйықтығын мойындырық венасына апаратын хирургиялық ота.</p> <p>2. Өзербайжан:ventrikuloyugulostomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:ventrikuloyugulostomiya</p> <p>5. Түрік:ventrikuloyugulostomiya</p> <p>6. Ағылшын:Ventriculohygulostomy</p> <p>7. Испан:ventrikuloyugulostomiya</p> <p>8. Неміс:ventrikuloyugulostomiya</p> <p>9. Француз:ventrikuloyugulostomiya</p>
791.	венула	венула	<p>1. (лат. venula - «кішкентай вена») — оттегісі азайған қанның капиллярдан венаға ағуын қамтамасыз ететін ұсақ қантамырлар. Капилляр желісінің жалғасы болып табылады. Кішкентай венаның диаметрі —20 - 100 мкм аралығында. Кішкентай венаның қабырғасы үш қабаттан тұрады.</p> <p>2. Өзербайжан:venule</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:venule</p> <p>5. Түрік:venule</p> <p>6. Ағылшын:Venule</p> <p>7. Испан:venule</p> <p>8. Неміс:venule</p> <p>9. Француз:veinule</p>
792.	вербигерация	вербигерация	<p>1. (лат. verbigero, verbigeratum – «сандырақтау») - бір одағай сөздерді немесе қысқа-қысқа сөздерді қайталау немесе айқайлап айту түріндегі психикалық бұзылыс.</p> <p>2. Өзербайжан:verbigeration</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:verbigeration</p> <p>5. Түрік:verbigeration</p> <p>6. Ағылшын:verbigeration</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Zam esim</i></p> <p style="padding-left: 40px;">verbigeration вербигерация, мағынасыз сөздерді қайталау</p> <p>7. Испан:verbigeration</p> <p>8. Неміс:Verbigeration</p> <p>9. Француз:verbigeration</p> <p>10. Заңнамадағы қолданысы:</p> <p>11. Ұсыныстар:вербигерация</p>
793.	веретенообразный	ұршық тәрізді	<p>1. Ұршық пішінді, ұзын.</p> <p>2. Өзербайжан:spindly</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:spindly</p>

			<p>5. Түрік:cılız</p> <p>6. Ағылшын:fusiform</p> <p>Аударма варианты Зам есім Fusiform ұршық тәрізді spindle-shaped ұршық тәрізді spindly ұршық тәрізді, ұызн жіңішке</p> <p>7. Испан:zanquívano</p> <p>8. Неміс:spindeldürr</p> <p>9. Француз:chétif</p>
794.	вертлужная впадина	ұршықтық ойыс	<p>1. Ұршықтық ойыс жамбас сүйектің бір бөлігі болып табылатын жамбас сүйектің жалпы басындағы шұңқырға ұқсайды. Жамбас сүйегінің басымен бірге ол жамбас буынын құрайды, ол организм үшін күрделі әрі маңызды қызметтерді, яғни, тірек және қозғалыс қызметтерін атқарады.</p> <p>2. Әзербайжан:acetabulum</p> <p>3. Қырғыз:уулдары: Хебер менен</p> <p>4. Өзбек:asetabulum</p> <p>5. Түрік:çanakçık</p> <p>6. Ағылшын:Acetabulum</p> <p>7. Испан:acetábulo</p> <p>8. Неміс:Hüftpfanne</p> <p>9. Француз:cotyle</p>
795.	вертлужная губа	ұршықтық ернеу	<p>1. Жамбас сүйегінің ұршықты ойысының шетінен өтетін, оны тереңдететін шеміршекті жиектеме.</p> <p>2. Әзербайжан:acetabular dodaq</p> <p>3. Қырғыз:acetabular эрин</p> <p>4. Өзбек:asetabuler lab</p> <p>5. Түрік:asetabulum dudak</p> <p>6. Ағылшын:Acetabulum</p> <p>7. Испан:labio acetabular</p> <p>8. Неміс:acetabular Lippe</p> <p>9. Француз:lèvre acétabulaire</p>
796.	веррукозный	сүйелді	<p>1. (verrucosus; лат. Verruca – «сүйел» және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша) - сыртқы түрі сүйелге ұқсас, сүйелдердің болуымен сипатталатын.</p> <p>2. Әзербайжан:sığilli</p> <p>3. Қырғыз:verrucose</p> <p>4. Өзбек:verrucose</p> <p>5. Түрік:sığilli</p> <p>6. Ағылшын:Verrucous</p> <p>Аударма варианты Сын есім Warty</p> <p>сүйелді, сүйелмен көмкерілген, веррукозный</p> <p>7. Испан:verrucose</p>

			<p>8. Неміс:verrucose</p> <p>9. Француз:verruqueuse</p>
797.	верхнечелюстн ый нерв	жоғарғы жақсүйек жүйкесі	<p>1. (лат. nervus - «сіңір, бұлшық ет, жүйке») - үш тармақты жүйкенің бір тармағы. Қызметі жағынан сезімтал. Ұш тармақты тораптан басталады (лат. Ganglion trigeminale). Бас сүйек қуысынан домалақ саңылау арқылы шығады. Домалақ саңылаудан шыққан соң, қанат таңдай шұңқырына түсіп, мынадай тармақтарға бөлінеді:</p> <p>1 Көзүя асты жүйкесі</p> <p>2 Түйін тармақтары</p> <p>3 Жақсүйек жүйкесі</p> <p>2. Әзербайжан:çənə sinir</p> <p>3. Қырғыз:ээк нерв</p> <p>4. Өзбек:maksiller nerv</p> <p>5. Түрік:maksiller sinir</p> <p>6. Ағылшын:Maxillary nerve</p> <p>7. Испан:nervio maxilar</p> <p>8. Неміс:Kiefernerve</p> <p>9. Француз:nerf maxillaire</p>
798.	верхнечелюстн ая артерия	жоғарғы жақсүйек артериясы	<p>1. (еж.-грек. ἀρτηρία - «кеңірдек, артерия») – сыртқы ұйқы артериясынан төменгі жақ мойны деңгейіндегі тік бұрыштың астына қарай кетеді. Артерияның бастапқы бөлігі құлақмаңы безімен жабылған. Әрі қарай артерия бұраландап төменгі жақ пен қиық тәрізді төменгі жақ байламы арасындағы алдыңғы бөлікке көлденең бағытталады.</p> <p>Әрі қарай артерия латералды қатаң тәрізді бұлшық ет пен самай бұлшық етінің арасынан өтіп, қанат тәрізді таңдай шұңқырына жетеді де, ұштық тармақтарға бөлінеді.</p> <p>Жоғарғы жақ артериясынан шығатын, оның жеке бөліктерінің топографиясына сәйкес келетін тармақтар шартты түрде үш топқа бөлінеді.</p> <p>Бірінші топқа төменгі жақ мойнының қасындағы негізгі өзектен шығатын тармақтар жатады, бұл жоғарғы жақ артериясының төменгі жақ бөлігінің тармақтары.</p> <p>Екінші топқа латералды қанат тәрізді және самай бұлшық еттері арасында жатқан бөліктен басталатын тармақтар, жоғарғы жақ артериясының қанат тәрізді бөлігінің тармақтары жатады.</p> <p>Үшінші топқа қанат тәрізді таңдай шұңқырында орналасқан аймақтан шығатын тармақтар, жоғарғы жақ артериясының қанат тәрізді таңдай бөлігінің тармақтары жатады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:çəne arteriya 3. Қырғыз:ээк артериясы 4. Өзбек:maksiller tomir 5. Түрік:maksiller arter 6. Ағылшын:Maxillary artery 7. Испан:arteria maxilar 8. Неміс:A. maxillaris 9. Француз:artère maxillaire</p>
799.	верхняя носовая раковина	жоғарғы мұрын қалқаны	<p>1. Ортаңғы және төменгі мұрын қалқанына қарағанда жоғарғы мұрын қалқаны кішіректеу. Ол әлдеқайда қысқа болып табылады. Иіс сезу аумағы орналасқан мұрынның жоғарғы жолының қашық бөлігінде орналасады. ЛОР дәрігері алдыңғы риноскопия жүргізген кезде жоғарғы мұрын қалқаны көрінбейді. 2. Өзөрбайжан:supraturbinal 3. Қырғыз:supraturbinal 4. Өзбек:supraturbinal 5. Түрік:supraturbinal 6. Ағылшын:Upper nasal concha 7. Испан:supraturbinal 8. Неміс:supraturbinal 9. Француз:supraturbinal</p>
800.	верхний изгиб двенадцатиперстной кишки	оңкіелі ішектің жоғарғы иілісі	<p>1. Ұлтабардың жоғарғы бөлігінің төменгі бөлікке ұласқан жері. 2. Өзөрбайжан:onikibarmaq bağırsaқ uхарı curve 3. Қырғыз:ичегиге жогорку сызык 4. Өзбек:o'n ikki barmoqli ichak yuqori egri 5. Түрік:duodenumun üst eđri 6. Ағылшын:Upper bend of the duodenum 7. Испан:la curva superior del duodeno 8. Неміс:Die obere Kurve des Duodenums 9. Француз:la courbe supérieure du duodénum</p>
801.	верхний констриктор глотки	жұтқыншақтың жоғарғы қысқышы	<p>1. Бұлшық ет — адам жұтқыншағының қысқышы. Жоғарғы қысқыштан басқа жұтқыншақтың басқа да қысқыштары бар: жұтқыншақ пен бұлшық еттің төменгі және ортаңғы қысқыштары — жұтқыншақты көтергіштер: бізді жұтқыншақты және түтікшелі-жұтқыншақты. 2. Өзөрбайжан:üstün pharyngeal constrictor əzələ 3. Қырғыз:жогорку pharyngeal constrictor булчуң 4. Өзбек:ustun xalkum constrictor mushak 5. Түрік:Üstün yutak yılanı kas 6. Ағылшын:Upper pharynx 7. Испан:músculo constrictor superior de la faringe 8. Неміс:Musculus constrictor pharyngis superior 9. Француз:pharyngée muscle constricteur supérieur</p>
802.	верхний	мидың	<p>1. Мишықтың жоғарғы аяқтары арасында</p>

	мозговой парус	жоғарғы желкені	орналасқан, жүйке талшықтары көп ақ ми затының жұқа қабаты түрінде болып табылатын төртбұрышты конфигурацияның ұзын құрылымы. 2. Әзербайжан:beyin uxaarı sail 3. Қырғыз:мээ жогорку сүзгөн 4. Өзбек:miya yuqori Yelkan 5. Түрік:serebral üst yelken 6. Ағылшын:Upper cerebral sail 7. Испан:extradós cerebral 8. Неміс:zerebrale Obersegel 9. Француз:cérébrale voile supérieure
803.	верхний носовой ход	мұрынның жоғарғы жолы	1. Жоғарғы және төменгі мұрын қалқандары арасында орналасқан мұрын жолы. Төменгі мұрын жолы (m. N. Inferior, PNA, BNA, JNA) — төменгі мұрын қалқаны мен мұрын қуысының төменгі қабырғасы арасында орналасқан мұрын жолы. 2. Әзербайжан:ухаarı burun keçid 3. Қырғыз:жогорку мурун үзүндү 4. Өзбек:Yuqori burun o'tish 5. Түрік:Üst nazal pasaj 6. Ағылшын:Upper nasal passage 7. Испан:el pasaje nasal superior 8. Неміс:der obere Nasengang 9. Француз:le passage nasal supérieur
804.	верхняя брыжеечная артерия	шажырқайлық жоғарғы артерия	1. (еж.-грек. ἀρτηρία- «кеңірдек, артерия») – шажырқайлық жоғарғы артерия ірі қантамыр болып табылады, ол ұйқы безінің артындағы құрсақ өзегінен сәл төмен (1-3 см), қолқаның алдыңғы қабатынан басталады. 2. Әзербайжан:üstün mezenterik arteriya 3. Қырғыз:жогорку агышы 4. Өзбек:yuqori tutqich arteriyasi 5. Түрік:Üst mezenterik arter 6. Ағылшын:Superior mesenteric artery 7. Испан:arteria mesentérica superior 8. Неміс:A. mesenterica superior 9. Француз:artère mésentérique supérieure
805.	верхняя глазничная щель	көзұяның жоғарғы саңылауы	1. Көзұяның жоғарғы саңылауы көзұяның шұңқырындағы сыртқы және жоғарғы қабырға шекарасында орналасқан. Ол шыбық сүйегінің үлкен және кішкентай қанаттарымен шектелген, бас сүйектің ортаңғы шұңқырын көзұя қуысымен байланыстыратын саңылау тәрізді кеңістік түрінде болады. 2. Әзербайжан:ухаarı orbital çat 3. Қырғыз:жогорку орбиталык жаракалуу 4. Өзбек:yuqori orbital yoriq 5. Түрік:Üst orbital fissür

			<p>6. Ағылшын:Upper orbital fissure 7. Испан:la fisura orbital superior 8. Неміс:das obere orbital Fissur 9. Француз:la fissure orbitaire supérieure</p>
806.	верхняя губа	жоғарғы ерін	<p>1. Ауыз аппаратының сыңар бөлігі. Клипеуспен (бастың алдыңғы жоғарғы бөлігімен) жалғасады және басқа да ауыз органдарын жауып тұрады. 2. Әзербайжан:labrum 3. Қырғыз:Короону 4. Өзбек:labrum 5. Түрік:labrum 6. Ағылшын:upper lip Аударма варианты <i>Za esim</i> labrum жоғарғы ерін 7. Испан:labrum 8. Неміс:Labrum 9. Француз:labre</p>
807.	верхняя челюсть	жоғарғы жақсүйек	<p>1. Бас сүйектің бет бөлігіне қатысты жұпты сүйек. Ауа тасымалдаушы, өйткені, онда жалпақ қуыс – жоғарғы жақ қуысы орналасқан. 2. Әзербайжан:çəpə 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Jag 5. Түрік:çene kemiği 6. Ағылшын:Upper jaw Аударма варианты <i>Za esim</i> Maxilla жоғарғы жақ 7. Испан:maxilar superior 8. Неміс:Oberkiefers 9. Француз:maxillaires</p>
808.	верхняя полая вена	жоғарғы қуыс вена	<p>1. Бастан басталып, оң жүрекшеге құятын, дененің жоғарғы бөлігіндегі (бастан, мойыннан және аяқтың жоғарғы жағынан, сондай-ақ, v. azygos et v. hemiazygos келіп құятын бронхты веналар арқылы өкпеден және бронхтан шығатын веналық қан, сыңар венаның құйылуы есебінен іш қуысы қабырғаларынан да аздап қан жинайды) вена қандарын жинайтын қысқа вена. Оң және сол бас-иық веналарының бірігуінен түзіледі. Жоғарғы көкіректе орналасады. 2. Әзербайжан:уухарı boş Vienna 3. Қырғыз:жогорку көндөй вена 4. Өзбек:ууqорı, ichi bo'sh Vena 5. Түрік:Üst oyuk Viyana 6. Ағылшын:Upper vena cava 7. Испан:la Viena hueco superior</p>

			8. Неміс:das obere Hohl Wien 9. Француз:le creux supérieur Vienne
809.	верхняя ягодичная артерия	бөкселік жоғарғы артерия	<p>1. (еж.-грек. ἀρτηρία- «кеңірдек, <i>артерия</i>») – ішкі бүйір артериясының ең мықты тармағы. Артқы өзектің жалғасы бола отырып, ол алмұрт тәрізді саңылаудың үсті арқылы жамбас қуысынан артқа, бөксе аумағына шығады, алмұрт тәрізді, ішкі жапқыш бұлшық ет пен артқы тесікті көтеріп тұратын бұлшық етке тармақтар береді. Жамбас қуысынан шығатын артерия екі тармаққа бөлінеді: беткі қабатты және терең.</p> <p>Беткі қабатты тармақұлкен және орташа бөксе бұлшық еттері арасында орналасады және оларды қанмен қамтамасыз етеді;</p> <p>Терең тармақ жоғарғы және төменгі тармақ болып бөлінеді.Ортаңғы және кішкентай бөксе бұлшық еттерінің арасына орналасқан ол осы бұлшық еттер мен жалпақ шандырды тартып тұратын бұлшық етті қанмен қамтамасыз етеді, жамбас буынына бірнеше тармақ таратады.</p> <p>2. Әзербайжан:üstün gluteal arteriya 3. Қырғыз:жогорку аймалган артериясы 4. Өзбек:ustun dumba arteriyasi 5. Түрік:superior gluteal arter 6. Ағылшын:Superior gluteal artery 7. Испан:arteria glútea superior 8. Неміс:gluteus superior Arterie 9. Француз:supérieure artère fessière</p>
810.	верхнее зубное сплетение	жоғарғы өрімі тіс	<p>1. Жоғарғы тіс өрімі (plexus dentalis superior) артқы, ортаңғы және алдыңғы альвеолярлы тармақтардан тұрады, олар тістің түбірінің үстінде жоғарғы жақтың альвеолярлы өсіндісінің қалың қабатында орналасады. Өрімнен сезімтал жүйке ұштары таралады:</p> <ul style="list-style-type: none"> – тіс (rami dentales), пульпаға қарай; – периодонталды (rami periodantles), периодонтке қарай; – қызылиек (rami gingivales),шырышты қабатқа қарай; – альвеола аралық (rami interalveolares), шырышты қабатқа және жоғарғыжақ қуысының сүйек құрылымы мен альвеолярлы өсіндіге қарай. <p>Бұл ретте күрек тістер мен азу тістер жүйкеленеді.</p> <p>2. Әзербайжан:уухарı diş plexus 3. Қырғыз:жогорку стоматологиялык түйүнүндө 4. Өзбек:yuqori tish Pleksus 5. Түрік:üst diş pleksus 6. Ағылшын:Upper dental plexus</p>

			<p>7. Испан:plexo dental superior 8. Неміс:oberer Zahn Plexus 9. Француз:plexus dentaire supérieure</p>
811.	верхушка корня зуба	тіс түбірінің ұшы	<p>1. Тістің тамырлары мен жүйкесіне өтуге арналған саңылау бар тіс түбірінің ұшы. 2. Әзербайжан:APEX 3. Қырғыз:чоку 4. Өзбек:cho'qqi 5. Түрік:doguk 6. Ағылшын:Apex of tooth root 7. Испан:ápice 8. Неміс:Apex 9. Француз:sommet</p>
812.	верхушка сердца	жүрек ұшы	<p>1. Жүректің төмен, алға және солға қараған, домалақ тарылған бөлігі. Сол қарыншаның қабырғасы арқылы түзілген. 2. Әзербайжан:ürək APEx 3. Қырғыз:жүрөк-жансыз 4. Өзбек:yurak cho'qqi 5. Түрік:kalbin tepe 6. Ағылшын:Apex 7. Испан:ápice del corazón 8. Неміс:Spitze des Herzens 9. Француз:pointe du cœur</p>
813.	веснушка	секпіл	<p>1. Көбіне бетте, қолдың білезігінде, кейде кеудеде болатын, ақшыл және қою сары түсті орташа пигментті дақтар. Оның пайда болуына теріде ерекше бояушы зат меланиннің жиналуы себеп болады. 2. Әзербайжан:çilləmək 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Freckle 5. Түрік:çil 6. Ағылшын:freckle Аударма варианты <i>За есім</i> Freckle секпіл fleckпятно, дақ, веснушка, бөлшек sunspot күн көзіндегі дақ, секпіл heat-spot секпіл, безеу 7. Испан:pesa 8. Неміс:Sommersprosse Аударма варианты <i>За есім</i> derSommersprosse секпіл 9. Француз:rousseur Аударма варианты <i>Сөз тіркесі</i></p>

			tache de rousseur секпіл tache de son секпіл
814.	вестибулопластика	вестибулопластика	1. (лат. vestibulum – «кіреберіс» және грек. plassein – «қырлау») – бекітілген қызылиекті ұлғайтуға бағытталған ота. Оның негізі – альвеолярлы өсіндіге бекітілген бұлшық етті ауыз қуысының тереңдеу жеріне жылжыту болып табылады. 2. Әзербайжан: vestibuloplastika 3. Қырғыз: 4. Өзбек: vestibuloplastika 5. Түрік: vestibuloplastika 6. Ағылшын: Vestibuloplasty 7. Испан: vestibuloplastika 8. Неміс: vestibuloplastika 9. Француз: vestibuloplastika
815.	вестибулотомия	вестибулотомия	1. (лат. vestibulum – «кіреберіс» және еж.-грек. τομή- «тілік, кесу»)– әртүрлі аурулармен қатар жүретін немесе басты ерекшелігі болатын және адам организмінде кенеттен пайда болатын немесе үнемі болатын бас айналу және жүрген кезде қисаландау белгілері байқалатын белгілер кешені. 2. Әзербайжан: vestibulopathy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: vestibulopathy 5. Түрік: vestibulopatide 6. Ағылшын: Vestibulopathy 7. Испан: vestibulopatía 8. Неміс: Vestibulopathie 9. Француз: vestibulopathie
816.	ветвь нижней челюсти	төменгі жақсүйек тармағы	1. Төменгі жақтың жұпты тік бөлігі; самай-төменгі жақ буынына енетін буынның беткі қабаты бар; шайнау бұлшық еттері бекітілген жер. 2. Әзербайжан: mandibular şöbəsi 3. Қырғыз: жаак тармағы 4. Өзбек: mandibular bo'lagi 5. Түрік: mandibular branch 6. Ағылшын: mandibular branch 7. Испан: rama mandibular 8. Неміс: mandibulärer Zweig 9. Француз: branche mandibulaire:
817.	вещества секреторные	секреторлық заттектер	1. (лат. secretoris, secretio- «бөлімше, бөлектеу») – кәдеге жаратылмайтын немесе физиологиялық процесс барысында жартылай ғана кәдеге жаратылатын, қайталама зат алмасудан жиі, алғашқы зат алмасудан сирек болатын артық заттар. Оларға ерімеген тұздар түрінде бөлінетін артық иондар, қант немесе жасуша қабырғасын түзетін заттар, жасушаның тіршілік ету процесіне

			<p>қатысатын алкалоидтар, таннидтер, латекс, шайырлар, эфирмайлары, әртүрлі кристалдар сияқты заттар түрінде бөлінетін артық ассимилянттар.</p> <p>2. Өзербайжан:mandible filiali 3. Қырғыз:жаак тармагы 4. Өзбек:Pastki jag filiali 5. Түрік:mandibula dalı 6. Ағылшын:Mandibular branch 7. Испан:rama de la mandíbula 8. Неміс:Mandibula Zweig 9. Француз:branche mandibule</p>
818.	вещества холиномиметич еские	холиномимети калық заттектер	<p>1. (холин және грек. Mimetikos – «еліктей алатын, елестету») — әсері холинергиялық жүйкені немесе ацетилхолин медиаторының қозуына әкеп соғатын заттар.</p> <p>2. Өзербайжан:cholinomimetic maddələr 3. Қырғыз:cholinomimetic заттар 4. Өзбек:cholinomimetic moddalar 5. Түрік:kolinomimetik maddeler 6. Ағылшын:Substances holinomimeticieskie 7. Испан:sustancias colinomiméticas 8. Неміс:cholinomimetisch Substanzen 9. Француз:cholinomimétiques</p>
819.	вещество белковое	нәруызды зат	<p>1. Бұл өмір сүру процесіне, яғни метаболизмге аса қажет 29 маңызды органикалық қосылыстар санатының ішіндегі біреуі.</p> <p>Жануарлар мен өсімдіктердің организмдерінде ақуыздар әртүрлі қызмет атқарады:</p> <ul style="list-style-type: none"> -катализдік; -құрылыс; -энергетикалық; -зат алмасу; -қорғаныс. <p>Жасуша протоплазмасы жасушаларының негізгі массасы ақуыздан тұрады. Олар зат алмасу және жасушалардың көбею процесерінде шешуші рөл атқарады. Ақуыздар тірек, жабын және бұлшық ет тіндерінің (сүйектер, шеміршектер, сіңірлер, тері) негізін құрайды.</p> <p>Ферменттер, гормондар, пигменттер, антибиотиктер, токсиндер сияқты басқа да маңыздыфизиологиялық белсенді қосылыстар да ақуыздар болып табылады.</p> <p>Негізі организм қызметінің бәрі (даму, қозғалыс, ыдырау және т.б.) ақуыз алмасуымен байланысты.</p> <p>Ақуыздардың классификациясы.</p> <p>Қазіргі таңда ақуыздар классификациясының</p>

			<p>бірнеше түрі бар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - күрделілік деңгейі бойынша; - жеке ерітінділерде ерігіштігі бойынша; - молекулалар формасы бойынша. <p>Күрделілік деңгейі бойынша ақуыздар екіге бөлінеді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - қарапайым ақуыздар (протеиндер); - күрделі ақуыздар (протеидтер). <p>Протеиндер – құрамы тек амин қышқылдарының ғана қалдықтарынан тұратын қосылыстар.</p> <p>Протеидтер – ақуыз және ақуыздық емес бөліктерден тұратын қосылыстар. Гидролиз кезінде олар амин қышқылдары мен ақуыздық емес заттар (мысалы, фосфор қышқылын, көмірсуларды және т.б.) береді.</p> <p>Ақуыздық емес, бірақ ақуыз заттарының құрамына енетін заттар простетикалық топ деп аталады.</p> <p>Протеидтер ақуыздық емес бөліктің құрамына (простетикалық топқа) байланысты мынадай топтарға бөлінеді:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. нуклеопротеидтер – қарапайым ақуыз бен нуклеин қышқылына гидролизденетін қосылыстар. Протоплазма, жасуша ядросы, вирустардың құрамына енеді. Нуклеин қышқылдары маңызды биополимерлерге жатады, тұқымқуалаушылық кезінде маңызды рөл атқарады. 2. фосфопротеидтер – қарапайым ақуыз бен фосфор қышқылына гидролизденетін қосылыстар. Жас организмді қоректендіруде маңызды рөл атқарады. Мысалы: казеин – сүт ақуызы. 3. гликопротеидтер – қарапайым ақуыз бен көмірсуға гидролизденетін қосылыстар. Жануарлардың әртүрлі шырышты бөліністерінің құрамында болады. <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:protein maddə 3. Қырғыз:белок зат 4. Өзбек:oqsil modda 5. Түрік:protein maddesi 6. Ағылшын:Substance, protein 7. Испан:sustancia proteica 8. Неміс:Proteinsubstanz 9. Француз:substance protéique
820.	вещество губчатое	кемікті зат	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сығу және созылу күшінің бағытына сәйкес орналасқан және сүйектің құрылымдық негізін құрайтын сүйек маңдайшаларының массасы түрінде болатын сүйектің ішкі бөлігі. 2. Әзербайжан:məsaməli maddə 3. Қырғыз:Губка сымал зат

			<p>4. Өзбек:süngersi modda 5. Түрік:süngerimsi madde 6. Ағылшын:Spongy substance 7. Испан:sustancia esponjosa 8. Неміс:Spongiosa 9. Француз:substance spongieuse</p>
821.	вещества сопутствующие	ілеспелі заттектер	<p>1. Дәрілік заттар организмінде маңызды биологиялық рөл атқаратын, бірақ, терапевтік көзқарас тұрғысынан жеке назар аударуға тұрмайтын әсер ететін табиғи ілеспелі заттар ілеспелі заттар деп аталады. Ілеспелі заттардың бір бөлігі (мысалы, ақуыздар, қанттар, крахмал) айқын фармакологиялық әсері жоқ қосылыстар болып табылады. Ал басқалары тітіркендіргіш сияқты жағымсыз әсерлермен сипатталады. Кейбір ілеспелі заттар әсер ететін заттарда асқазан-ішек жолынан сіңіруді (сапониндер) күшейтеді, соның арқасында олардың әсерін күшейтеді; кейбіреулері керісінше, сіңіруді баяулатып, кейде дюрантты (созылмалы) әсермен (ілік заттар) қамтамасыз етеді; бірқатар ілеспелі заттардың көмкеріп алатын қасиеттері бар және жергілікті тітіркендіру әсерін әлсіздендіреді (шырыштар, шайырлар).</p> <p>2. Әзербайжан:bağlı maddələr 3. Қырғыз:байланышқан заттар 4. Өзбек:bilan bog'liq moddalar 5. Түрік:ilgili maddeler 6. Ағылшын:Related substances 7. Испан:sustancias relacionadas 8. Неміс:verwandte Substanzen 9. Француз:substances apparentées</p>
822.	вещество газообразное	газ тәрізді заттар	<p>1. Майлау-салқындату қасиеттеріне ғана емес, сондай-ақ, химиялық тұрғыдан әсер ету қабілетіне ие. Мұндай жағдайда салқындатқыш әсер газдарда маңызды болмайтын бу түзу жылуының есебінен емес, берілетін газ ағынының төмен температурасының арқасында көтеріледі. Газдармен салқындату кезінде қауіпсіздік техникасының ережесін қатаң сақтау керек. Кесілетін аймақтың қыздырылған беткі қабатындағы сұйықтықтардың булануы нәтижесінде түзілетін беткі қабатты белсенді заттардың булары құралдың кесетін бөлігін қамтып алып, түйіспе аумағына еніп, тотықпаған беткі қабат жаңқасымен жоғары жылдамдықты реакцияға түседі. Айтарлықтай мықты майлау үлдірі түзіледі. Қыздырылған беткі қабаттардағы сұйықтықтың еркін булануы жылуды айтарлықтай сіңіру арқылы орын алады және ұсақ</p>

			<p>бөлшектерге ыдырайды.</p> <p>2. Өзербайжан:qaz maddə</p> <p>3. Қырғыз:газ зат</p> <p>4. Өзбек:gazsimon modda</p> <p>5. Түрік:gazlı madde</p> <p>6. Ағылшын:Gaseous substance</p> <p>7. Испан:sustancia gaseosa</p> <p>8. Неміс:gasförmige Substanz</p> <p>9. Француз:substance gazeuse</p>
823.	вещество гидрофильное	гидрофилді, сумен жұғысатын заттар	<p>1. (грек. «гидро» —«су» және грек. «филео» — «жақсы көремін») — су молекулаларына тартылу энергиясы сутектік байланыс энергиясынан (су молекулалары арасындағы тартылыс энергиясы) жоғары болатын заттар, сондықтан да көптеген гидрофильді заттар суда жақсы ериді. Оларға кейбір ақуыздар (протеиндер), көмірсулар (глюкоза, фруктоза, сахароза, инулин) жатады.</p> <p>2. Өзербайжан:hydrophilic maddə</p> <p>3. Қырғыз:кычкылдуулукка зат</p> <p>4. Өзбек:hidrofil modda</p> <p>5. Түрік:hidrofilik madde</p> <p>6. Ағылшын:Hydrophilic substance</p> <p>7. Испан:sustancia hidrófila</p> <p>8. Неміс:hydrophile Substanz</p> <p>9. Француз:substance hydrophile</p>
824.	вещество психодислептическое	психиканы бұзатын заттар	<p>1. (еж.-грек. ψυχή- «дем алу, жан, рух») – адамның бойында галлюцинация тудыруға қабілетті зат (мысалы, каннабис және лизергин қышқылыныңдиэтиламиді). Бұл заттар бұрын психикалық аурулардың кейбіреулерін емдеу үшін кеңінен пайдаланылған.</p> <p>2. Өзербайжан:maddə psychotogenic</p> <p>3. Қырғыз:зат psychotogenic</p> <p>4. Өзбек:modda psychotogenic</p> <p>5. Түрік:madde psikotojenik</p> <p>6. Ағылшын:Psychodisperse substance</p> <p>7. Испан:psychotogenic sustancia</p> <p>8. Неміс:Substanz psychotogenic</p> <p>9. Француз:substance psychotogenic</p>
825.	вещество сильнодействующее	күшті әсерлі заттар	<p>1. Айтарлықтай мөлшерін қабылдаған жағдайда немесе медициналық қарсы көрсетілімдер болған жағдайда денсаулық пен өмірге қауіпті әсер ететін заттар. Тәуелділік жағдайын тудырады, орталық жүйке жүйесіне күш беретін және депрессия тудырады, галлюцинацияның пайда болуына моторлы қызметті немесе ойлау, өзін-өзі ұстау, қабылдау және т.б. қызметтерді бұзады.</p> <p>2. Өзербайжан:Güclü maddə</p>

			<p>3. Қырғыз:күчтүү зат 4. Өзбек:Kuchli modda 5. Түрік:Güçlü madde 6. Ағылшын:Strong substance 7. Испан:Sustancia fuerte 8. Неміс:Starke Substanz 9. Француз:Substance forte</p>
826.	вещество ядовитое	улы заттар	<p>1. Адамның организмне уытты (уладыратын) әсер ететін заттар. Тіпті аздаған мөлшерін қолданған жағдайда да қатты уландыруы немесе өлімге апарып соғуы мүмкін. Заттарды улы заттардың құрамына жатқызу міндетті түрде сараптама өндірісін қажет етеді. 2. Әзербайжан:güclü maddə 3. Қырғыз:күчтүү зат 4. Өзбек:kuchli modda 5. Түрік:güçlü bir madde 6. Ағылшын:Strong substance 7. Испан:potente sustancia 8. Неміс:potente Substanz 9. Француз:substance puissante</p>
827.	Взаимодействи лекарственных средств	дәрілік заттардың өзара әрекеттесуі	<p>1. Екі немесе одан да көп препаратты бір мезгілде немесе жүйелі түрде қолданған жағдайда дәрілік құрал әсерінің сандық немесе сапалық өзгеруі. 2. Әзербайжан:dərman reaksiya 3. Қырғыз:медикаменттер жооп 4. Өзбек:dori bilan reaksiyaga 5. Түрік:ilaçların reaksiyona 6. Ағылшын:Drug interactions 7. Испан:reaccionar medicamentos 8. Неміс:Umsetzen von Arzneimitteln 9. Француз:faire réagir des médicaments</p>
828.	визуально-оптические методы	визуальды-оптикалық әдіс	<p>1. (лат. visualis - «көзбен көрінетін, көзбен бақылау» және лат. opticus- «көзбен көрінетін» + еж.-грек. μέθοδος- «әдіс, ғылым») – бақылау нысанын аспапсыз көзбен немесе оптикалық құралдардың (лупа, микроскоп, эндоскоп, бороскоп және т.б.), сондай-ақ, оптикалық сәуле мен бақылау нысанының өзара әрекеттесуі нәтижесіндегі анализдің көмегімен көзбен шолып қарауға негізделген визуалды-оптикалық әдіс. 2. Әзербайжан:visual-optik üsulları 3. Қырғыз:көргөзмө-оптикалық ыкмалар 4. Өзбек:Visual-optik usullari 5. Түрік:Görsel-optik yöntemler 6. Ағылшын:Visual optical methods 7. Испан:métodos visual-ópticas 8. Неміс:visuell-optische Methoden</p>

829.	визуальный метод	көзбен шолып тексеру	<p>9. Француз:méthodes visuelles optiques</p> <p>1. (лат. visualis - «көзбен көрінетін, көзбен бақылау» + еж.-грек. μέθοδος- «әдіс, ғылым») – көру қабілеті органдарының көмегімен нысанның сыртқы түрін және/немесе түсін қабылдауға негізделген әдіс.</p> <p>2. Әзербайжан:vizual metodu</p> <p>3. Қырғыз:көрүү ыкмасы</p> <p>4. Өзбек:Visual usuli</p> <p>5. Түрік:görsel yöntemi</p> <p>6. Ағылшын:Visual method</p> <p>7. Испан:método visual</p> <p>8. Неміс:visuelle Methode</p> <p>9. Француз:méthode visuelle</p>
830.	вивисекция	вивисекция, тірідей кесу әдісі	<p>1. (лат. vivus — «тірі» және лат. sectio — «кесу») — организм (немесе алынған жеке органдардың) қызметтерін зерттеу, дәрілік заттардың әсер ету тетіктерін зерттеу, хирургиялық ем әдістерін әзірлеу немесе білім алу мақсатында тірі жануарларға жасалатын хирургиялық оталар. Қазіргі таңда жануарларға жасалатын тәжірибе туралы жиі жазатын, биология мен медициналық білімдері жоқ бұқаралық ақпарат құралдары жануарлар және адамдарға жасалатын, олардың денсаулықтарын бұзатын, жаңа дәрілік заттардың уытты әсерін, тұрмыстық химия құралдарын, электр тогының соғуы және т.б. тексеру үшін жасалатын кез келген экспериментті (оның ішінде, хирургиялық ота жасалмайтын) «вивисекция» деп атап жүр.</p> <p>2. Әзербайжан:vivisection</p> <p>3. Қырғыз:алына</p> <p>4. Өзбек:viviseksiya</p> <p>5. Түрік:denek hayvanı üzerinde yapılan deney</p> <p>6. Ағылшын:vivisection</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты Зат есім Vivisection тірідей кесу әдісі, тірі тілім</p> <p>7. Испан:vivisección</p> <p>8. Неміс:Vivisektion</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты Зат есім derVivisektion тірідей кесу әдісі</p> <p>9. Француз:vivisection</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты Зат есім la vivisection тірідей кесу әдісі</p>
831.	виды дезинфекции	биологиялық дезинфекция	<p>1. (лат. infectio (infectiōnis)- «боялған; аздыру» + еж.-грек. βίος- «өмір» және λόγος- «сөз, сөйлеу, ой»;</p>

	биологическая	түрлері	<p>пікір») – сыртқы ортадағы микроорганизмдерді, оның ішінде инфекциялық ауру қоздырғыштарын биологиялық құралдар арқылы жою, мысалы, антагонист микробтардың, термофилді микробтардың көмегімен. Олар суару және сүзгілеу алаңдарындағы ақпа суды, қоқыстарды, қалдықтарды, тыңайтқыштарды, өліктерді және т.б. зарарсыздандыру үшін тиімді.</p> <p>2. Әзербайжан:bioloji dezinfeksiya növləri</p> <p>3. Қырғыз:биологиялық зыянсыздандыруу түрлөрү</p> <p>4. Өзбек:biologik dezinfeksiya turlari</p> <p>5. Түрік:Biyojik dezenfeksiyon çeşitleri</p> <p>6. Ағылшын:Types of biological disinfection</p> <p>7. Испан:tipos de desinfección biológica</p> <p>8. Неміс:Arten von biologischer Desinfektion</p> <p>9. Француз:types de désinfection biologique</p>
832.	вирилизм	әйелдерде сақал, мұрт өсу	<p>1. (лат. virilis –«еркектерге тән») – әйел организмінде еркектерге тән сипаттамалардың болуы. Бұл еркектерге тән жыныстық гормондардың шамадан тыс өндірілуі салдарынан орын алады, бұл медицина ғылымында гиперандрогения деп аталады. Еркектердің жыныстық гормондары бүйрек үсті және жұмыртқада өндіріледі.</p> <p>2. Әзербайжан:virilism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:virilism</p> <p>5. Түрік:virilizm</p> <p>6. Ағылшын:Virilism</p> <p>7. Испан:virilización</p> <p>8. Неміс:virilism</p> <p>9. Француз:virilisme</p>
833.	вирулентность	вируленттік	<p>1. (лат. Virulentus — «улы») — белгілі бір инфекциялық агенттің (микроорганизм немесе вирус штаммасы) белгілі бір организмге жұғуға қабілеттілік деңгейі.</p> <p>2. Әзербайжан:zəhər</p> <p>3. Қырғыз:көрүүнүн</p> <p>4. Өзбек:yomonlik</p> <p>5. Түрік:öldürücülük</p> <p>6. Ағылшын:virulence</p> <p>Аударма варианты Zam esim Virulenceвируленттік, улылық, өшпенділік, күш, ашу</p> <p>7. Испан:virulencia</p> <p>8. Неміс:Virulenz</p> <p>Аударма варианты</p>

			<p><i>Zam esim</i> dieGiftigkeit</p> <p>улылық, улағыштық, вируленттік, ашу, зәрлілік, мысқылшылдык</p> <p>9. Француз:virulence</p>
834.	вирулицидность	вирусты жойғыштық	<p>1. (ви́ро- және лат. caedo – «өлтіру») – физикалық және химиялық факторлардың вирустың белсенділігін төмендету қасиеті. Вирусты жойғыштық қасиеті стерилизаттарға, дезинфектанттарға, антисептиктер мен химпрепараттарға қойылады.</p> <p>2. Әзербайжан:virucidal</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:virucidal</p> <p>5. Түрік:virüsidal</p> <p>6. Ағылшын:Virulicide</p> <p>7. Испан:virucida</p> <p>8. Неміс:viruzid</p> <p>9. Француз:virucide</p>
835.	вирусемия	вирусемия, вирустың қанға өтуі	<p>1. (лат. virus — «у» және грек. haima – «қан») – вирустар қан ағымына түсетін және бүкіл денеге таралуы мүмкін организм жағдайын білдіретін медициналық ұғым. Ол қан ағымына бактериялар түсетін бактериемияға ұқсас. Вирусемия вирустарды трансмиссивті жолмен беруге мүмкіндік береді.</p> <p>2. Әзербайжан:viremia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Viremia</p> <p>5. Түрік:viremi</p> <p>6. Ағылшын:Viremia</p> <p>7. Испан:viremia</p> <p>8. Неміс:Virämie</p> <p>9. Француз:virémie</p>
836.	вирусология	вирусология	<p>1. (лат. virus — «у» және грек. λόγος- «сөз, сөйлеу, ой; пікір») – Вирустарды, олардың морфологиясын, физиологиясын, генетикасын, сондай-ақ, вирустар эволюциясы мен экология мәселелерін зерттейтін микробиология бөлімі. Медициналық және ветеринарлық вирусология ең алдымен, адам мен жануарды зақымдайтын вирустарды қарастырады, инфекциялық және онкологиялық аурулардың асқыну кезіндегі олардың ролін зерттейді, вирустық аурулардың диагностика, емдеу және алдын алу тәсілдерін анықтайды.</p> <p>Вирусологияны дамыту нәтижесінде кейбір вирустық инфекциялармен күрес кезінде белгілі бір табыстарға қол жеткізілді. Мысалы, 20 ғасырда жер</p>

			<p>жүзіндегі халыққа жаппай екпе салудың арқасында шешек жойылған болатын. Десе де ғылымның қазіргі даму кезеңінде емі табылмаған бірқатар вирустық аурулар бар, олардың ішіндегі ең белгілігіс — ВИЧ-инфекция.</p> <p>2. Әзербайжан:virusologiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:virusologiya</p> <p>5. Түрік:viroloji</p> <p>6. Ағылшын:virology</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;">Зат есім</p> <p style="padding-left: 40px;">Virologyвирусология</p> <p>7. Испан:virología</p> <p>8. Неміс:Virologie</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;">Зат есім</p> <p style="padding-left: 40px;">derVirologieвирусология</p> <p>9. Француз:virologie</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;">Зат есім</p> <p style="padding-left: 40px;">Lavirologieвирусология</p>
837.	висок	самай	<p>1. Алды, жоғарғы және артқы жағы еңбек сүйегінің жоғары самай сызығымен (самай шандыры бекітілген жер), ал төменгі жағы жақ сүйегінің доғасымен шектелген, құлақ пен маңдай арасындағы адам басының жұпты анатомиялық аумағы. Көзұясы бар самай аумағының шекарасы жақ сүйегінің маңдай өсіндісі және маңдай сүйегінің жақ өсіндісі болып табылады. Самай аумағының шекарасы самай бұлшық етінің контурларына сәйкес келеді, оларды тісті қысқан кезде анықтауға болады. Самай аумағындағы тері жұқа, әсіресе, оның алдыңғы бөлігіндегі тері жұқа; тері астындағы жасұнық жұмсақ. Самай бөлігінің артқы бөлігінде түкті жабын бар.</p> <p>2. Әзербайжан:məbəd</p> <p>3. Қырғыз:ибадаткана</p> <p>4. Өзбек:ibodatxona</p> <p>5. Түрік:tapınak</p> <p>6. Ағылшын:temple</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;">Зат есім</p> <p style="padding-left: 40px;">templeхрам, самай, самай аумағы, қысу тақтайшасы</p> <p>7. Испан:templo</p> <p>8. Неміс:Tempel</p>

			<p>Аударма варианты <i>Zam esim</i> dieSchläfe самай</p> <p>9. Француз:temple Аударма варианты <i>Zam esim</i> Latempre самай</p>
838.	височно-нижечелюстной сустав	шықшыт буыны	<p>1. Төменгі жақ пен бас сүйек негізін байланыстырып тұратын бас сүйектегі жұпты диартроз. Төменгі жақ сүйегінің басынан және самай сүйегінің төменгі жақ шұңқырынан құралған. Буынның ерекше құрылымы – буын ішіндегі диск болып табылады, ол буын капсуласымен бітісіп, буын капсуласының қуысын екі жеке бөлікке бөледі.</p> <p>2. Әзербайжан:temporomandibular birgə nizhechelyustny</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Chakka qo'shma nizhechelyustny</p> <p>5. Түрік:temporomandibular eklem nizhechelyustny</p> <p>6. Ағылшын:Temporomandibular joint</p> <p>7. Испан:nizhechelyustny articulación temporomandibular</p> <p>8. Неміс:Kiefergelenk nizhechelyustny</p> <p>9. Француз:nizhechelyustny articulation temporo-mandibulaire</p>
839.	висцерит	ішкі ағзаның қабынуы	<p>1. (лат. viscera – «ішкі жақтық» және лат. -itis — «қабыну») – ішкі органдардың қабынуы.</p> <p>2. Әзербайжан:viscera</p> <p>3. Қырғыз:ички</p> <p>4. Өзбек:ichki organlar</p> <p>5. Түрік:iç organlar</p> <p>6. Ағылшын:Viscerite</p> <p>7. Испан:vísceras</p> <p>8. Неміс:Eingeweide</p> <p>9. Француз:viscères</p>
840.	«висячая капля»	«ілінген тамшы»	<p>1. Алғаш рет Кох енгізген, микробтарды тірі күйінде бақылауға арналған әдіс, ол микробтардың қозғалғыштығын, олардың көбею және споралардың өсу сипатын, олардың химиялық тітіркендіргіштерге (тропизмдердің реакциялары) қатынасын, иммундық сарысулардың оларға тигізетін әсерлерін (агглютинация, лизис реакциясы) зерттеу үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан:"Asma drop"</p> <p>3. Қырғыз:"Илип тамчы"</p> <p>4. Өзбек:"Osilib tomchi"</p> <p>5. Түрік:"Asılı damla"</p>

			<p>6. Ағылшын:"Hanging drop" 7. Испан:"Gota colgante" 8. Неміс:"Hanging drop" 9. Француз:« Goutte suspendue »</p>
841.	виталяная тоска	қиялданып қамығу	<p>1. (лат. vitalis– «өмір; жігерлендіретін») – көңіл-күйдің себепсіз түсуі, әуестік, тілек, қалау күрт әлсірейтін, баста, кеудеде («жанның ауыруы», «ауыр тас» және т.б. түрінде), жүрек аумағында жанды қинайтын сезім пайда болатын ауыру жағдайы. 2. Әзербайжан:həyatı həsrət 3. Қырғыз:маанилүү зар 4. Өзбек:muhim orzu 5. Түрік:hayati özlem 6. Ағылшын:Vital anguish 7. Испан:anhelo de vital importancia 8. Неміс:vital Sehnsucht 9. Француз:désir vital</p>
842.	витамино недос таточность	дәрумен тапшылығы	<p>1. (лат. vita- «өмір» және ағыл. amine- «амин, азот құрамды заттек») – адам организмне тамақпен бірге түсетін органикалық қосылыстар. Олар организмнің нәрлі заттарды сіңіруін күшейту үшін және жасушалар мен тіндерді қалпына келтіру үшін қажет. Егер адам дәруменнің қажетті мөлшерін алмаса, гиповитаминоз немесе тапшылық пайда болады. 2. Әзербайжан:vitamin A çatışmazlığı 3. Қырғыз:витамин жетишсиздиги 4. Өзбек:vitamin A tanqisligi 5. Түрік:A vitamini eksikliği 6. Ағылшын:Vitamin deficiency 7. Испан:la deficiencia de vitamina A 8. Неміс:Vitamin-A-Mangel 9. Француз:carence en vitamine A</p>
843.	витаминация	дәрумендеу	<p>1. (лат. vita- «өмір» және ағыл. amine- «амин, азот құрамды заттек») – 1. Дәрумен беру. 2. Осындай іс-әрекеттің нәтижесі. 2. Әзербайжан:istehkam 3. Қырғыз:коргон 4. Өзбек:istihkam 5. Түрік:istihkâm 6. Ағылшын:Vitaminization 7. Испан:fortificación 8. Неміс:Fortifikation 9. Француз:fortification</p>
844.	витамино терапия	витамино терапия, дәруменмен	<p>1. (лат. vita- «өмір» және ағыл. amine- «амин, азот құрамды заттек» және еж.-грек. θεραπεία- «қызмет ету, қадірлеу; емдеу») – В дәрумені негізгі емдеу</p>

		<p>емдеу</p>	<p>түрі болып табылады, алайда оны шамадан тыс пайдалануға болмайды, өйткені, ол аллергиялық реакция тудыруы мүмкін. Дәрігер белгілеген мөлшерді қатаң түрде сақтау керек. А дәрумені ксероофтальмияны емдеу үшін, В1 дәрумені — бери-бери ауруын емдеу үшін, В2 дәрумені — арибофламинозды емдеу үшін, РР дәрумені — пеллаграны емдеу үшін, В12 — Адиссон-Бирмер ауруын емдеу үшін, С дәрумені — қыркұлак ауруын емдеу үшін, фолий қышқылы — іштің көбіктеніп өтуін емдеу үшін, D дәрумені — рахит ауруын емдеу үшін қолданылады. Мұндай жағдайларда препараттың терапевтік мөлшері бірнеше есеге артады. Спецификалық емес әсер ету мақсатында дәрумендер дәрумен тапшылығына байланыссыз әртүрлі аурулар кезінде пайдаланылады, мысалы, тұмау және ЖРВИ кезінде С дәруменінің көп мөлшерін қолдану (дәрілік түрін, цитрустық түрін), қабынуға қарсы әсер етеді. Дәрумендерді (атап айтқанда, В1, В12, В15, С және РР) қолдану бірқатар медикаменттерді улы белгілерін әлсіздендіруге көмектесіп, кейбір дәрілердің тиімділігін арттырады. Дәруменмен емдеу ақуызға бай диета кезінде жүргізіледі, яғни, ақуыз организмдегі дәрумендерді ұстап тұрады. Дәруменмен емдеу таблетка қабылдау, сондай-ақ, дәрі егу (тамыр ішіне, бұлшық етке және тері астына) және дәрі тамызғыш түрінде жүргізіледі. Дәрумендермен емделу ұзақтығы аурудың сипатына және дәрумендердің жеке адамға жағу-жақпау сипаты арқылы анықталады.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: vitamin 3. Қырғыз: витамин 4. Өзбек: vitamin 5. Түрік: vitamin 6. Ағылшын: Vitamin therapy 7. Испан: vitamina 8. Неміс: Vitamin 9. Француз: vitamine
845.	ВИЧ (вирус иммунодефицита человека)	АИВ (адам иммундық тапшылық вирусы)	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. <i>virus</i> — «у» және франц. <i>immunité</i> — «босату; тиісілмеген» және лат. <i>deficit</i> — «жетіспеушілік») – адамның иммун тапшылығы вирусының атауы, яғни, бұл иммундық жүйені зақымдайтын вирус. АИВ тек адамның организмінде ғана тіршілік етіп, көбейеді. 2. Әзербайжан: HIV (insan immun çatışmazlığı virusu) 3. Қырғыз: ЖИКС (адамдын иммуножетішсиздигинин вирус)

			<p>4. Өзбек:OIV (Odamning immunitet tanqisligi virusi)</p> <p>5. Түрік:HIV (insan bağışıklık eksikliğı virüsü)</p> <p>6. Ағылшын:HIV (human immunodeficiency virus)</p> <p>7. Испан:VIH (virus de inmunodeficiencia humana)</p> <p>8. Неміс:HIV (human immunodeficiency virus)</p> <p>9. Француз:VIH (virus de l'immunodéficience humaine)</p>
846.	влагалищное исследование	қынаптық тексеру	<p>1. Қынап қабырғасы арқылы, пальпациялау арқылы әйелдің кіші жамбас органдарын зерттеу әдісі. Бимануалды қынаптық зерттеу — екінші қол алдыңғы іш қабырғасына орналасатын қынаптық тексеру. Қынапты саусақ арқылы зерттеу (e. V. Digitalis) — сұқ және ортаңғы саусақ арқылы іске асырылатын қынаптық тексеру.</p> <p>2. Әзербайжан:vaginal müayinə</p> <p>3. Қырғыз:Кындын</p> <p>4. Өзбек:qin tekshirish</p> <p>5. Түрік:vajinal muayene</p> <p>6. Ағылшын:Vaginal examination</p> <p>7. Испан:examen vaginal</p> <p>8. Неміс:vaginale Untersuchung</p> <p>9. Француз:examen vaginal</p>
847.	влечение половое	жыныстық құмарту	<p>1. Өмір сүруге бағытталған биологиялық түйсіктерге негізделген тілек-қалаулар мен оларға байланысты қобалжу кешені.</p> <p>2. Әзербайжан:cinsi cəlb</p> <p>3. Қырғыз:жыныстық тартуу</p> <p>4. Өзбек:jinsiy jalb</p> <p>5. Түрік:cinsel çekim</p> <p>6. Ағылшын:Sexual attraction</p> <p>7. Испан:la atracción sexual</p> <p>8. Неміс:sexuelle Anziehung</p> <p>9. Француз:attirance sexuelle</p>
848.	вливание внутриаортальное	қолқаишілік құю	<p>1. Сұйықтықтың қолқаға құйылуы; торакалды хирургиялық ота және т.б. кезінде қан жоғалтуды жылдам қалпына келтіру үшін, диагностикалық мақсатта (аортография, артериография кезінде)қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан:infuziya Intra</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:infuzion ichi</p> <p>5. Түрік:infüzyon Intra</p> <p>6. Ағылшын:Intraaortic infusion</p> <p>7. Испан:infusión intra</p> <p>8. Неміс:Infusions Intra</p> <p>9. Француз:perfusion intra</p>
849.	вливание	тері астылық	<p>1. Сұйықтықтың жамбастың алдыңғы сыртқы беткі</p>

	подкожное	құю	<p>қабатындағы тері асты май жасұнығына құйылуы.</p> <p>2. Өзербайжан: dərialtı inyeksiya</p> <p>3. Қырғыз: Жылкыда сайынуу</p> <p>4. Өзбек: teri osti qarshi</p> <p>5. Түрік: deri altına enjeksiyon</p> <p>6. Ағылшын: Subcutaneous infusion</p> <p>7. Испан: inyección subcutánea</p> <p>8. Неміс: subkutane Injektion</p> <p>9. Француз: injection sous-cutanée</p>
850.	вместилище	жиналатын орын	<p>1. Қандай да бір нәрсені орналастыруға, салуға арналған орын, ыдыс, резервуар.</p> <p>2. Өзербайжан: konteyner</p> <p>3. Қырғыз: контейнер</p> <p>4. Өзбек: konteyner</p> <p>5. Түрік: konteyner</p> <p>6. Ағылшын: Reseptacle</p> <p>Аударма варианты</p> <p><i>Zam esim</i></p> <p>reseptacle сауыт, қабылдағыш, жиналатын орын, ұя, гүлкіндік, патрон</p> <p>container контейнер, қор жинағыш, сауыт, жиналатын орын, баллонша, қабылдағыш</p> <p>repository қойма, жиналатын орын, сағана, сенімді тұлға</p> <p>cistern цистерна, су жиналым, қор жинағыш, бак, жиналатын орын</p> <p>7. Испан: envase</p> <p>8. Неміс: Behälter</p> <p>Аударма варианты</p> <p><i>Zam esim</i></p> <p>die Behälter</p> <p>контейнер, ыдыс, саауыт, банкаша, қор жинағыш, жиналатын орын</p> <p>9. Француз: récipient</p> <p>Аударма варианты</p> <p><i>Zam esim</i></p> <p>la contenance вместилище, присутствие духа</p> <p>le récipient реципиент, вместилище</p>
851.	вирилизация	әйелде еркектің белгілерінің пайда болуы	<p>1. (лат. virilis – «еркекке тән») – еркек тәрізденунемесеәйелде еркек белгілерінің пайда болу синдромы — еркектерге тән жыныстық гормондар, яғни, андрогендердің іске қосылуы салдарынан әйелдерде еркектерге тән белгілердің (дене бітімі, түктену, дауыс ырғағы және т.б.) пайда болуымен сипатталатын белгілер кешені.</p> <p>2. Өзербайжан: virilization</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:erkekleşmesi 5. Түрік:virilizasyon 6. Ағылшын:Virilization 7. Испан:virilización 8. Неміс:virilization Аударма варианты <i>Zam esim</i> der Maskulinisierung әйелде еркектің белгілерінің пайда болуы 9. Француз:virilisation</p>
852.	внебольничная помощь	ауруханадан тыс көмек	<p>1. I Ауруханадан тыс көмек. Емхана, амбулатория, диспансер, диагностикалық орталықтар, әйелдер кеңесі, медицина-санитарлық бөлімдер, жедел жәрдем стансалары, денсаулық пункттері және фельдшер-акушерлік пункттерде халыққа көрсетілетін емдік-профилактикалық көмектің барлық түрінің жалпы атауы. II Ауруханадан тыс көмек. Стационардан бас барлық медициналық көмек түрлерінің жалпы атауы; амбулатория-емхана мекемелерінің барлық түрі, сондай-ақ, жедел және шұғыл медициналық көмек стансалары көрсететін медициналық көмек. 2. Әзербайжан:icma qauğı 3. Қырғыз:жамааттык сактоо 4. Өзбек:jamoа saqlash 5. Түрік:toplum sağılıđı 6. Ағылшын:Out-of-hospital care 7. Испан:atención comunitaria 8. Неміс:Gemeinschaftspflege 9. Француз:soins communautaires</p>
853.	внематочная беременность	жатырдан тыс жүктілік	<p>1. Ұрықтанған ұрық жасушасы жатыр қуысынан тыс жерге бекітілген кезде жүктіліктің асқынуы. Кейбір жағдайлар болмаса, жатырдан тыс жүктілік тіршілікке қабілетсіз және көбіне ішкі қансырау себебін ананың денсаулығы үшін өте қауіпті. 2. Әзербайжан:ektopik hamiləlik 3. Қырғыз: 4. Өзбек:ektopik homiladorlik 5. Түрік:ektopik gebelik 6. Ағылшын:ectopic pregnancy Аударма варианты <i>Zam esim</i> abdominal pregnancy жатырдан тыс жүктілік 7. Испан:embarazo ectópico 8. Неміс:Eileiterschwangerschaft 9. Француз:grossesse extra-utérine</p>

854.	внутренности	ішкі ағзалар	<p>1. Негізінен кейде және іш қуыстарында орналасқан жануарлардың (және адамдардың) органдары, атап айтқанда, тыныс алу, асқорыту, несеп жыныстық және жүрек-қантамыр органдары. Ішкі органдар мен ішкі секреция органдарын спланхнология зерттейді. Адамның ішкі органдарының ауруларын зерттейтін медицина саласы ішкі медицина деп аталады.</p> <p>2. Өзбекбайжан:insides</p> <p>3. Қырғыз:курсакка</p> <p>4. Өзбек:ichi</p> <p>5. Түрік:içi</p> <p>6. Ағылшын:Entrails</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> inside ішкі жақ, ішкі ағзалар, ішкі бөлік, іш жағы, ішкі жақ, жан entrails ішкі жақ, жер қойнауы, ішек viscera ішкі ағзалар, ішкі орган innards ішкі ағзалар inwards ішкі ағзалар inward ішкі ағзалар, ішкі жақ guts ішек, еркектік, ішкі ағзалар, ішектер, ерік күші, мінез bowels жер қойнауы, ішек, ішкі ағзалар bejesus потроха, ішкі ағзалар</p> <p>7. Испан:entrañas</p> <p>8. Неміс:Innen</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> die Eingeweide ішкі ағзалар, ішек, ішек қарын das Innere ішкі ағзалар, ішкі жақ, ішкі әлем, ортасы, жер қойнауы, тереңдік die Innereien ішкі ағзалар, ішек қарын</p> <p>9. Француз:intérieur</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> les viscères ішкі ағзалар les intérieurs ішкі ағзалар les entrailles ішкі ағзалар, жер қойнауы</p>
855.	внутриутробный	жатырдағы (күрсақішілік)	<p>1. Ананың жатырында болатын нәрселер.</p> <p>2. Өзбекбайжан: intrauterine</p> <p>3. Қырғыз: жатын</p> <p>4. Өзбек: bachadon</p> <p>5. Түрік: intrauterin</p> <p>6. Ағылшын: Intrauterine</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p>

			<p><i>Zam esim</i> prenatal туу алды, жатыр ішіндегі, тууға дейінгі оқиға antenatal туу алды, ана кұрсағында, жатыр ішіндегі, ана кұрсағындағы кезең 7. Испан: intrauterino 8. Неміс: intrauterine 9. Француз: stérilet</p>
856.	внутреннее слуховое отверстие	ішкі есту тесігі	<p>1. Ішкі есту жолына барып қосылатын самай сүйегіндегі пирамиданың артқы беткі қабатындағы саңылау; бет, аралық және кіреберіс ұлу жүйелерінің, артериялар мен лабиринт веналарының өтетін жері. 2. Әзербайжан:daxili eşitmə ağız 3. Қырғыз:Ички угуу казуу 4. Өзбек:ichki eshituv teshik 5. Түрік:İç kulak deliğinin 6. Ағылшын:Internal auditory opening 7. Испан:orificio auditivo interno 8. Неміс:innere Gehöröffnung 9. Француз:orifice auditif interne</p>
857.	внутреннее ухо	ішкі құлақ	<p>1. Есту және тепе-теңдік органдарының үш бөлігінің бірі. Есту органының анағұрлым күрделі бөлігі болып табылады, пішіні күрделі болғандықтан, лабиринт деп аталады. 2. Әзербайжан:daxili qulaq 3. Қырғыз:ички кулак 4. Өзбек:ichki quloq 5. Түрік:iç kulak 6. Ағылшын:Inner ear 7. Испан:El oído interno 8. Неміс:das Innenohr 9. Француз:l'oreille interne</p>
858.	внутренний сфинктер заднего прохода	артқы өтістің ішкі қысқышы	<p>1. (еж.-грек. Σφιγκτήρ,σφίγγω — «қысамын») – артқы өтістің екі қысқышының бірі. 2. Әзербайжан:daxili anal sfinkter 3. Қырғыз:ички анал түшүнгөндө 4. Өзбек:ichki ort sfinkter 5. Түрік:internal anal sfinkter 6. Ағылшын:Internal sphincter of anus 7. Испан:interna del esfinter anal 8. Неміс:Innen der analen Schließmuskels 9. Француз:le sphincter anal interne</p>
859.	внутренняя грудная артерия	кеуделік ішкі артерия	<p>1. (еж.-грек. ἀρτηρία- «кеңірдек, артерия») – бұғана асты артериясының төменгі беткі қабатынан шығады. Бұғана асты артериясы төменгі кұрсақ үстімен жалғасады, бұл сыртқы бүйір артериясының бассейніне қатысты болады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:daxili döş arteriyası 3. Қырғыз:ички көкүрөк артериясы 4. Өзбек:ichki ko'krak tomir 5. Түрік:internal torasik arter 6. Ағылшын:Internal thoracic artery 7. Испан:arteria torácica interna 8. Неміс:Brustwandarterie 9. Француз:artère thoracique interne</p>
860.	внутренняя капсула	ішкі қапшық	<p>1. (лат. capsula - «жәшік, қобдиша, сандықша») – латералды жағынан жасымық тәрізді ядромен, ал медиалды жағынан – құйрықты ядроның басымен (алды) және таламуспен (арты) шектелген бұрышы арқылы бүгілген қалың ақ зат. 2. Өзөрбайжан:daxili kapsul 3. Қырғыз:ички капсула 4. Өзбек:ichki kapsula 5. Түрік:iç kapsül 6. Ағылшын:Inner capsule 7. Испан:cápsula interna 8. Неміс:innere Kapsel 9. Француз:capsule interne</p>
861.	внутренняя сонная артерия	ішкі ұйқы артериясы	<p>1. (еж.-грек. ἀρτηρία- «кеңірдек, артерия») – мойын мен бастың жұпты ірі артериясы. Жалпы ұйқы артериясының бифуркациясынан бастау алады, мұнда ұйқы артериясы ішкі және сыртқы ұйқы артериясы болып бөлінеді. 2. Өзөрбайжан:daxili uxu arteriyası 3. Қырғыз:ички болгондой, күрөө тамыр 4. Өзбек:ichki karotid tomir 5. Түрік:internal karotis arter 6. Ағылшын:Internal carotid artery 7. Испан:arteria carótida interna 8. Неміс:A. carotis interna 9. Француз:artère carotide interne</p>
862.	внутренняя яремная вена	ішкі мойындырық вена	<p>1. (лат. arna - «жабдық, әбзел»+ лат. vena - «көк тамыр, қан тамыр») – бас сүйектен қан шығаратын ең ірі, негізгі тамыр болып табылады. Алдыңғы мойындырық вена – ұсақ, иектің тері астындағы веналарынан құралады, мойынның ортаңғы сызығынан белгілі бір арақашықтықта төмен қарай түседі. 2. Өзөрбайжан:daxili vidaci Vienna 3. Қырғыз:ички күрөө вена 4. Өзбек:ichki bo'yin Vena 5. Түрік:internal juguler Viyana 6. Ағылшын:Internal jugular vein 7. Испан:Viena yugular interna 8. Неміс:jugularis interna Wien</p>

863.	внутриаптечный контроль	дәріханаішілік бақылау	<p>9. Француз: Vienne jugulaires internes</p> <p>1. (др.-греч. ἀποθήκη- «қойма, зат қоятын бөлме» + франц. contrôle, contrerôle - «тізім») – дәрілерді дайындау, рәсімдеу және сату кезінде орын алатын қателіктерді, олқылықтарды уақытында ескертуге және анықтауға бағытталған шаралар кешені.</p> <p>2. Әзербайжан: Vnutriaptechnoe nəzarət</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Vnutriaptechnoe nazorat</p> <p>5. Түрік: Vnutriaptechnoe kontrolü</p> <p>6. Ағылшын: Intra-neural control</p> <p>7. Испан: Control Vnutriaptechnoe</p> <p>8. Неміс: Vnutriaptechnoe Steuer</p> <p>9. Француз: contrôle Vnutriaptechnoe</p>
864.	внутрибольничная инфекция	ауруханаішілік жұқпа	<p>1. (лат. infectio – сөбе сөз «жұқпа») - ДДҰ берген анықтамасына сәйкес, науқасты зақымдайтын, соның салдарынан науқас емделу үшін емдік мекемеге жататын немесе келетін микроб тектес кез келген клиникалық айқын аурулар, сондай-ақ, мұндай тұлғалар стационарда болған кезде ауру белгілерінің көрінуіне немесе көрінбеуіне қарамастан, өз қызметтерін іске асыратын аурухана қызметкерлері.</p> <p>Инфекция алғаш рет 48 сағат өткен соң немесе аурухана түскеннен кейін мұндай инфекциялардың клиникалық белгілері болмағандықтан және инкубациялық кезең ықтималдылығы жойылған жағдайда ауруханада жатқаннан кейін ғана аурухана ішілік болып саналады.</p> <p>Ауруханаішілік инфекцияларды емқателік және оппортунистік инфекциялар деген шектес ұғымдармен шатастырмаған жөн.</p> <p>2. Әзербайжан: xəstəxana infeksiyası</p> <p>3. Қырғыз: оорукана жара</p> <p>4. Өзбек: shifoxona infektsiyani</p> <p>5. Түрік: hastane enfeksiyonu</p> <p>6. Ағылшын: Nosocomial infection</p> <p>7. Испан: infección hospitalaria</p> <p>8. Неміс: Krankenhausinfektionen</p> <p>9. Француз: infection à l'hôpital</p>
865.	внутривенный	венаішілік	<p>1. (лат. vena - «көк тамыр, қан тамыр») – Дәрілік препаратты немесе сұйық затты венаға енгізу.</p> <p>2. Әзербайжан: venadaxili</p> <p>3. Қырғыз: венанын ичине</p> <p>4. Өзбек: venadagi</p> <p>5. Түрік: damar içi</p> <p>6. Ағылшын: intravenous</p> <p style="text-align: center;">Аударма варианты</p>

			<p><i>сын есім</i> intravenous венаишілік</p> <p>7. Испан:intravenoso 8. Неміс:intravenös</p> <p>Аударма варианты <i>сын есім</i> intravenös венаишілік</p> <p>9. Француз:intraveineuse</p>
866.	внутриглазная жидкость	көзішілік сұйықтық	<p>1. Шынайна мен көзбұршақ арасындағы кеңістікті толтырып тұрады. Кірпікті дене эпителийі арқылы 2-3 мк/мин жылдамдықпен секреттеледі. Көзішілік сұйықтық көзбұршақ пен шынайна арасындағы көз алмасын толтырып тұратын сұйықтық.</p> <p>2. Әзербайжан:intraokulyar maye 3. Қырғыз:өлчөөчү суюктук 4. Өзбек:ichi suyuqligi 5. Түрік:Göz içi sıvısı 6. Ағылшын:Intraocular fluid 7. Испан:fluido intraocular 8. Неміс:intraokulare Flüssigkeit 9. Француз:fluide intraoculaire</p>
867.	внутриглазное давление	көзішілік қысым	<p>1. Көз ішіндегі сұйықтықтың қысымы. Оны анықтау үшін көзге күтім жасау жөніндегі мамандар тонометрия деп аталатын әдісті пайдаланады. Көзішілік қысым глаукома қаупі бар пациенттерді бағалаудағы маңызды аспект.</p> <p>2. Әзербайжан:intraokulyar təzyiq 3. Қырғыз:басымын өлчөөчү 4. Өзбек:Ko'z ichi bosimi 5. Түрік:Göz içi basıncı 6. Ағылшын:intraocular pressure</p> <p>Аударма варианты <i>Зат есім</i> intraocular pressure көзішілік қысым intraocular tension көзішілік қысым</p> <p>7. Испан:presión intraocular 8. Неміс:Augeninnendruck 9. Француз:la pression intraoculaire</p>
868.	вода для инъекций	инъекцияға арналған су	<p>1. (лат. <i>injectio</i>- «тастау, лақтыру») – түсі, дәмі немесе иісі жоқ ерекше зарарсыздандырылған сұйықтық. Сондықтанда дәрі жіберу үшін дәрілік препарат ерітіндісі қажетті мөлшерде дайындалуы тиіс.</p> <p>2. Әзербайжан:Enjeksiyon Su 3. Қырғыз:Ийне суу 4. Өзбек:In'ektsiya uchun suv 5. Түрік:Enjeksiyon için su 6. Ағылшын:water for injections</p>

			<p>7. Испан: Agua para Inyección 8. Неміс: Wasser für Injektionszwecke 9. Француз: Eau pour injection</p>
869.	вода грыжевая	жарық суы	<p>1. Іш жарығының түсуі кезінде жарық қабының қуысына жиналатын сұйықтық. 2. Әзербайжан: Herniated su 3. Қырғыз: суу Эгерде чурку 4. Өзбек: Hernili suv 5. Түрік: Sarmaşık suyu 6. Ағылшын: Herniated water 7. Испан: Herniated water... 8. Неміс: Vergrenztes wasser 9. Француз: Eau héritée</p>
870.	водно – солевой баланс	су-тұз теңгерімі	<p>1. (лат. bilanx - «екі ыдыстың бірі»)– организмге түскен және одан шығарылған су мен тұз мөлшерінің арақатынасы. 2. Әзербайжан: Su və duz balansı 3. Қырғыз: суу - туз балансы 4. Өзбек: Suv va tuz balansı 5. Түрік: Su ve tuz dengesi 6. Ағылшын: Water and salt balance 7. Испан: Saldo de agua y sal 8. Неміс: Wasser- und Salzbilanz 9. Француз: Solde de l'eau et du sel</p>
871.	водные эпидемии	су арқылы тарайтын індеттер	<p>1. (греч. ἐπιδημία — «ауыру індет») - инфекцияны қоздырғыштардың таралуы су арқылы жүзеге асатын эпидемия. 2. Әзербайжан: Su epidemiyası 3. Қырғыз: суу эпидемиясы 4. Өзбек: Suv epidemiyasi 5. Түрік: Su salgınları 6. Ағылшын: Water epidemics 7. Испан: Epidemia de agua 8. Неміс: Wasser-Epidemien 9. Француз: Epidémies d'eau</p>
872.	водный раствор	сулы ерітінді	<p>1. Су еріткіш болып табылатын ерітінді түрі. Химиядағы еріткіштердің көбін дайындау үшін су қолданылады, ол керемет еріткіш. 2. Әзербайжан: Sulu həll 3. Қырғыз: суу чечим 4. Өзбек: Suvli eritma 5. Түрік: Sulu çözelti 6. Ағылшын: water solution Аударма варианты <i>Zam esim</i> aqueous solution су ерітіндісі 7. Испан: Solución acuosa 8. Неміс: Wässrige Lösung</p>

			9. Француз:Solution aqueuse
873.	внутричерепно е давление	басішілік қысым	<p>1. Ми сауытындағы циркуляцияның бұзылуы салдарынан орын алатын оның белгілі бір бөлігіндегі ми-жұлын сұйықтығының жиналуы немесе жетіспеушілігі. Сұйық жұлын сұйығы деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан:İntrakranial təzyiq</p> <p>3. Қырғыз:ичиндеги басым</p> <p>4. Өзбек:İntrakranial bosim</p> <p>5. Түрік:İntrakranyal basınç</p> <p>6. Ағылшын:intracranial pressure</p> <p>7. Испан:Presión intracraneal</p> <p>8. Неміс:Intrakranieller Druck</p> <p>9. Француз:Pression intracrânienne</p>
874.	водно-солевой обмен	су-тұз алмасуы	<p>1. Су және тұздарды (электролиттерді) тұтыну, оларды сіңіру, ішкі орталарға тарату және организмнен бөліп алу процестерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан:Su tuzu mübadiləsi</p> <p>3. Қырғыз:суу-туз зат</p> <p>4. Өзбек:Suv tuzi almashinuvi</p> <p>5. Түрік:Su tuzu değişimi</p> <p>6. Ағылшын:Water-salt exchange</p> <p>7. Испан:Intercambio agua-sal</p> <p>8. Неміс:Wassersalzaustausch</p> <p>9. Француз:Echange eau-sel</p>
875.	водобоязнь,гид рофобия	судан қорқу	<p>1. (еж. грек. ὕδωρжәнелат. Aqua — «су» және грек. φόβος — «үрей») — батып кетемін деген үрей, суға шомылу, суға кіру және жүзу алдындағы қорқыныш. Гидрофобия көбіне жүзе алмайтын адамдар өзенге, теңізге немесе мұхитқа келген кезде немесе осы көрген кезде байқалады, яғни, мұндай кезде өзін-өзі сақтау түйсігі іске қосылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hidrofobiya, hidrofobiya</p> <p>3. Қырғыз:кутурма, бакырык</p> <p>4. Өзбек:Hidrofobi, hidrofobiya</p> <p>5. Түрік:Hidrofobi, hidrofobi</p> <p>6. Ағылшын:Hydrophobia, hydrophobia</p> <p>7. Испан:Hidrofobia, hidrofobia</p> <p>8. Неміс:Hydrophobie, hydrophobie</p> <p>9. Француз:Hydrophobie, hydrophobie</p>
876.	водолечебница	су емханасы	<p>1. Науқас адамдарды ванна, салқын су құю және т.б. емшаралармен емдеуге арналған арнайы жабдықтарыбар медициналық мекеме.</p> <p>2. Әзербайжан:Balneary</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Balneary</p> <p>5. Түрік:balneary</p> <p>6. Ағылшын:Balneary</p>

			<p>Аударма варианты <i>Zat esim</i> hydropathic су емханасы baths баня, су емханасы hydro су емханасы</p> <p>7. Испан:Balneario 8. Неміс:Balneary 9. Француз:Balnéaire</p>
877.	водолечение, гидротерапия	сумен емдеу	<p>1. (грек. <i>Hydōr</i> – «су» және лат. <i>therapeia</i> – «емдеу») — ауруларды емдеу және оның алдын алу мақсатында тұщы суды (су құбырындағы, өзендегі, көлдегі, жаңбыр суы) сыртқа пайдалану. Су емшараларының түрлері: ванна, душ, салқын су құю, ысқылау, орану. Сумен емдеу физиотерапия бөлімдерінің бірі (жалпы медицина бағыты), сондай-ақ, натуропатияда (балама медицинада) да қолданылалы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>Hidroterapi, hidroterapiya</i> 3. Қырғыз: <i>хидротерапия, хидротерапия</i> 4. Өзбек: <i>Hidroterapiya, gidroterapiya</i> 5. Түрік: <i>Hidroterapi, hidroterapi</i> 6. Ағылшын: <i>Hydrotherapy, hydrotherapy</i> 7. Испан: <i>Hidroterapia, hidroterapia</i> 8. Неміс: <i>Hydrotherapie, Hydrotherapie</i> 9. Француз: <i>Hydrothérapie, hydrothérapie</i></p>
878.	водородный показатель	сутек көрсеткіші	<p>1. pH (<i>лат. Pondus Hydrogenii</i> — «сутектің салмағы», «пэ-аш» деп оқылады) — қышқылдығын сан түрінде білдіретін ерітіндідегі сутек иондарының белсенділік өлшемі (қатты сұйылтылған ерітінділерде концентрацияға балама).</p> <p>2. Әзербайжан: <i>Hidrogen indeksi</i> 3. Қырғыз: 4. Өзбек: <i>Vodorod ko'rsatkichi</i> 5. Түрік: <i>Hidrojen endeksi</i> 6. Ағылшын: <i>Hydrogen index</i> 7. Испан: <i>Índice de hidrógeno</i> 8. Неміс: <i>Wasserstoffindex</i> 9. Француз: <i>Indice d'hydrogène</i></p>
879.	возвратный тиф	қайталама сүзек	<p>1. Дене қызуының көтерілуі және дененің қалыпты қызуы кезеңдерінің кезектесуі арқылы өтетін эпидемиялық (қоздырғышты тасымалдаушы — бит) және эндемиялық (қоздырғышты тасымалдаушы — кене) спирохетоздарды біріктіретін жалпы атау.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>Təkrarlanan tifüs</i> 3. Қырғыз: <i>нече ысытма</i> 4. Өзбек: <i>Takrorlab turuvchi tif</i> 5. Түрік: <i>Tekrarlayan tifüs</i> 6. Ағылшын: <i>relapsing fever</i></p>

			<p>Аударма варианты <i>Zam esim</i> relapsing fever қайталама сүзек recurrentfever қайталама сүзек</p> <p>7. Испан:Tifus recurrenre 8. Неміс:Wiederkehrender Flecktyphus 9. Француз:Trogus récurrent</p>
880.	воздушнокапельная инфекция	ауа-тамшылы жұқпа	<p>1. (лат. infectio – сөбе сөз «жұқпа») - <i>Ауа-тамшылы инфекциялар</i> барлық инфекциялық аурулар құрылымындағы ең көп таралғандар болып табылады. Олардың бәрі берудің ауа-тамшылы тетігі арқылы біріктірілген. Адам онымен алғаш рет бала кезінде «танысады», кейін ұйымдастырылған ұжымға кірген кезде жиі тап болады. Балабақшаға баратын балалар үйде отыратын балаларға қарағанда ауа-тамшылы инфекцияларға көбірек шалдығады.</p> <p>Ауа-тамшылы инфекциялардың себептері: Вирустар – жедел респираторлық вирустық инфекция (ЖРВИ, халық арасында - тұмау), тұмау, желшешек (бұл аурудан сауыққаннан кейін иммунитет тұрақтанады, бала кезінде жеңіл өтеді) сияқты кеңінен таралған ауруларды қоздырғыштар. Бактериялар – легионеллез, дифтерия, көкжөтел, туберкулез. Дифтерия және көкжөтел бақыланатын инфекциялар болып табылады, өйткені, олар екпелер күнтізбесіне енген. Туберкулездің жұғуы 90 %-ды құрайды, алайда, иммунитет қалыпты жұмыс істеген жағдайда ауру асқынбайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Navadan infeksiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Havo infektsiyasi 5. Түрік:Hava yolu enfeksiyonu 6. Ағылшын:Airborne infection 7. Испан:Infeción transmitida por el aire 8. Неміс:Luftinfektion 9. Француз:Infection aérienne</p>
881.	водянка головного мозга	ми шемені	<p>1. Мидың қарынша жүйесінде сұйықтық жиналатын ауру. Сұйықты қалыпты құрғату бұзылып, бас сүйек тіндерін қысуға, жұмсақ тіндердің бұзылуына әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан:Beynin ödəməsi 3. Қырғыз:мээдеги суу 4. Өзбек:Miyaning to'lovi 5. Түрік:Beysin ödemi 6. Ағылшын:Edema of the brain</p> <p>Аударма варианты <i>Zam esim</i></p>

			<p>hydrocephalus гидроцефалия, ми шемені</p> <p>water on the brain ми шемені, гидроцефалия</p> <p>7. Испан:Edema del cerebro 8. Неміс:Ödem des Gehirns</p> <p>Аударма варианты <i>Zam esim</i> derWasserkopf рахит нәтижесіннен бастың үлкен болуы, мидың ми шемені, гидроцефалия</p> <p>9. Француз:L'œdème du cerveau</p>
882.	водянка желчного пузыря	өт қабының шемені	<p>1. Қап ағыны жартылай немесе толық тоқтайтын қабынбайтын ауру, соның салдарынан өт қабында шырыш және жалқаяқ түзіледі. Өт қабының шемені ұзақ уақыт бойы қалыптасады, белгілері ұзақ уақыт бойы болмауы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Safra kesesinin ödemi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:O't pufaging shishi</p> <p>5. Түрік:Safra kesesi ödemi</p> <p>6. Ағылшын:Edema of the gallbladder</p> <p>7. Испан:Edema de la vesícula biliar</p> <p>8. Неміс:Ödem der Gallenblase</p> <p>9. Француз:L'œdème de la vésicule biliaire</p>
883.	водянка оболочек яичка	атабез қабықтарының шемені	<p>1. (атабез шемені, атабез қабығы шемені — еж. грек. ὕδρω — «су» және грек. κήλη — «кебу») — жұмыртқаның жеке қабығы арасында ұйыма сұйықтың жиналуы, бұл кезде оның көлемі ұлғаяды.</p> <p>2. Әзербайжан:Mədəaltıların şişməsi</p> <p>3. Қырғыз:сары суу оорусу</p> <p>4. Өзбек:Moyaklarning shishi</p> <p>5. Түрік:Testislerin ödemi</p> <p>6. Ағылшын:Edema of testicles</p> <p>7. Испан:Edema de los testículos</p> <p>8. Неміс:Ödeme der Hoden</p> <p>9. Француз:Oedème de testicules</p>
884.	водянка грудная	кеуде шемені	<p>1. Кеуде шемені дегеніміз – өкпеқаптарымен, кейде бір мезгілде екі кеуде аралығында шектелген кеңістікте сулы сұйықтықтың жиналуы. Бұл жеке ауру емес, басқа аурулардың салдары.</p> <p>2. Әзербайжан:Dropsy</p> <p>3. Қырғыз:көкүрөк аксак</p> <p>4. Өзбек:Dropsy</p> <p>5. Түрік:göğüs ödem</p> <p>6. Ағылшын:Dropsy</p> <p>7. Испан: Dropsy</p> <p>8. Неміс: Dropsy</p>

			9. Француз: Dropsy
885.	водянка живота	іш шемені	<p>1. Ішперде қуысындағы ісіну қуысының айтарлықтай жиналуы. Аурудың себебі – қақпалық гипертензия болып табылады, ол әртүрлі патологиялық жағдайлардың салдарына айналады. Бұл ретте қақпалық қан ағысы бауыр үстінде, ішінде немесе астында бұғатталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Dropsy</p> <p>3. Қырғыз:Курсак аксак</p> <p>4. Өзбек:Dropsy</p> <p>5. Түрік:karında su toplanması</p> <p>6. Ағылшын:Dropsy</p> <p>7. Испан:...Dropsy</p> <p>8. Неміс: Dropsy</p> <p>9. Француз: Dropsy</p>
886.	водянка семенного канатика	шәует шылбырының шемені	<p>1. Жұмыртқа қабықтары мен шәует шылбыры арасындағы ісікті сұйықтықтың жиналуы, олардың көлемінің ұлғаюы.</p> <p>2. Әзербайжан:Spermatik kordun damcılıǵı</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Dropsy</p> <p>5. Түрік:Spermatik kordun düşmesi</p> <p>6. Ағылшын:Dropsy of spermatic cord</p> <p>7. Испан:Dropsia del cordón espermático</p> <p>8. Неміс:Dropsy von spermatische schnur</p> <p>9. Француз:Dropsy</p>
887.	возвратный гортанный нерв	қайырылма көмей жүйкесі	<p>1. (лат. nervus - «қантамыр, бұлшық ет, жүйке») – көмей, оның ішінде дауыс қабаттары құрылымының қозғалыс қызметі мен сезімталдылығын қамтамасыз ететін кезбе жүйке тармағы (бас сүйек жүйкелерінің оныншы жұбы).</p> <p>2. Әзербайжан:Təkrarlanan laringeal sinir</p> <p>3. Қырғыз:нече laryngeal нерв</p> <p>4. Өзбек:Muntazam laringeal asab</p> <p>5. Түрік:Rekürren laringeal sinir</p> <p>6. Ағылшын:Recurrent laryngeal nerve</p> <p>7. Испан:Nervio laríngeo recurrente</p> <p>8. Неміс:Wiederkehrender Larynxnerv</p> <p>9. Француз:Nerf laryngien récurrent</p>
888.	возвышение пальца большого	бас бармақ томпағы	<p>1. Бас бармақтың бұлшық еттері құрап тұрған, білектің шетіне жақынырақ орналасқан алақандағы дөңес жер.</p> <p>2. Әзербайжан:Böyük baş barmağının qalxması</p> <p>3. Қырғыз:бармагы чоң тоолуу</p> <p>4. Өзбек:Katta bosh barmog'ining ko'tarilishi</p> <p>5. Түрік:Büyük başparmakun yüksekliǵı</p> <p>6. Ағылшын:The elevation of the thumb of a large</p> <p>7. Испан:La elevación del pulgar de un gran</p>

			<p>8. Неміс: Die Erhebung des Daumens eines großen</p> <p>9. Француз: L'élévation du pouce d'un grand</p>
889.	воздухоносная кость	ауалы сүйек	<p>1. Ауалы сүйектің денесінде шырышты қабат төселген және ауа толтырылған қуыс болады, мысалы, бас сүйектің маңдай, шыбық, торлы сүйек, жоғарғы жақ сияқты кейбір сүйектер.</p> <p>2. Әзербайжан: Nava sümüyü</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Navo suyagi</p> <p>5. Түрік: Nava taşıyan kemik</p> <p>6. Ағылшын: Air-bearing bone</p> <p>7. Испан: Hueso de aire</p> <p>8. Неміс: Luftgetragener Knochen</p> <p>9. Француз: Os porteur d'air</p>
890.	возраст	жас	<p>1. Тірі организмнің туылған сәтінен бастап осы күнге дейінгі немесе басқа да белгілі бір уақыт кезеңіне дейінгі кезең аралығы.</p> <p>Әдетте, «жас» деген сөзге организм дамуының факторлары ескерілмейтін күнтізбелік жас деген түсінік қамтылған. Организм дамуының жеке ерекшеліктерінен орташа көрсеткіштерден бақыланатын өзгешеліктері «биологиялық жас» немесе «даму жасы» сияқты ұғымдардың енгізуге негіз болды.</p> <p>2. Әзербайжан: Yaş</p> <p>3. Қырғыз: жашы</p> <p>4. Өзбек: Yoshi</p> <p>5. Түрік: yaş</p> <p>6. Ағылшын: age</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> Age жас, ғасыр, дәуір, кезең, қарттық, әулет Years жас years old жас, жыл саны year жыл, жас time уақыт, рет, мерзім, кезең, жас</p> <p>7. Испан: Edad</p> <p>8. Неміс: Alter</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> dasAlter жас, қарттық, көнелік, ертелік</p> <p>9. Француз: Âge</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> Lasâge дәуір, жас, жаз, ғасыр</p>
891.	волна пульсовая	тамыр соғу толқыны	<p>1. (ескі.-лат. pulsus (vĕnārum) - «көктамыр соққысы»)– систола кезеңінде жүректің сол қарыншасынан қан төгілетін, артерияларға</p>

			<p>таралатын жоғарғы қысым толқыны. Қолқадан бастап капиллярларға дейін таралатын тамыр соғу толқыны бәсеңдейді.</p> <p>2. Әзербайжан:Pulse dalğası</p> <p>3. Қырғыз:сигнал толкуну</p> <p>4. Өзбек:Darbeli to'lqin</p> <p>5. Түрік:Nabız dalgası</p> <p>6. Ағылшын:Pulse wave</p> <p>7. Испан:Onda de pulso</p> <p>8. Неміс:Pulswelle</p> <p>9. Француз:Onde d'impulsion</p>
892.	волокнистый хрящ	талшықты шеміршек	<p>1. Талшықты шеміршек денеге көбірек қысым түсетін немесе сығылысатын қаңқа бөліктерінде басымырақ орналасады. Шеміршектің коллагенді талшықтары бір байламға жиналған және ретпен орналасуы арқылы өзгешеленеді. Ол омыртқааралық дискіде және ұзын сүйектердің ұшына бекітілген сіңір бөліктерінде бар. Талшықты шеміршектің негізгі құраушысы талшықты ақуыз КОЛЛАГЕН болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Fibröz qıǵırdaq</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Fibröz kıkırdaǵı</p> <p>5. Түрік:Fibröz kıkırdak</p> <p>6. Ағылшын:Fibrous cartilage</p> <p>7. Испан:Cartílago fibroso</p> <p>8. Неміс:Faserknorpel</p> <p>9. Француз:Cartilage fibreux</p>
893.	волокно, фибра	талшық	<p>1. («лат. fibra –«талшық») – өсімдік, жануар немесе минералды негізді жұқа иірілмеген жіп.</p> <p>2. Әзербайжан:Fiber, lif</p> <p>3. Қырғыз:була, була</p> <p>4. Өзбек:Elyaf, tolalar</p> <p>5. Түрік:Lif, elyaf</p> <p>6. Ағылшын:Fiber, fiber</p> <p>7. Испан:Fibra, fibra</p> <p>8. Неміс:Faser, Faser</p> <p>9. Француз:Fibre, fibre</p>
894.	волокно коллагеновое	коллаген талшығы	<p>1. (греч. kolla — "желім" және genēs — "туылған") – жануарлар организміндегі біріктіргіш тін талшықтарының түрлері. Негізінен фибробласттар, хондробласттар және остеобласттар арқылы синтезделетін коллаген ақуыздарынан тұрады. Коллаген талшығы фибрилла (диам. 20—100нм)байламдарынан түзіледі, әрбір фибриллапротофибрилладан тұрады. Протофибриллалар молекулаагрегаттарынан(диам. 1—1,5нм, ұзындығы270нм) тұрады. Проколлагеннің</p>

			<p>шиыршық тәрізді бұралған 3 полипептидтік тізбектерінен тұратыны тропоколлаген деп аталады. Коллаген талшығында қара және ақ аймақтар (жолақтар) кезеңі кезектеседі. Тропоколлагенді полимерлеудің жасушадан тыс кеңістігінде құралады. Коллаген талшықтары берік, бірақ, онша серпімді емес, механикалық (тірек) қызмет атқарады. Шеміршектегі коллаген талшығы хондрин, ал сүйектегі оссеин деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Kollagen lifi 3. Қырғыз:коллаген була 4. Өзбек:Kollagen tolası 5. Түрік:Kolajen elyafi 6. Ағылшын:Fibra de colágeno... 7. Испан:Fibra de colágeno 8. Неміс:Kollagenfaser 9. Француз:Fibre de collagène</p>
895.	волокно мышечное	бұлшықет талшығы	<p>1. Бұлшық еттердің құрылыс бірлігі; көлденең жолақты бұлшық еттің бұлшық ет талшығының қабығы бар, оның ішінде ядросы бар протоплазма орналасқан; протоплазманың ішінде бұлшық еттің бір ұшынан екінші ұшына қарай жұқа қысқаратын жіптер, яғни, бір бұлшық ет талшығында 100-ге дейін болатын миофибриллалар болады. Көлденең жолақты бұлшық еттің бұлшық ет талшығының ұзындығы 12 см дейін және диаметрі 10-150.</p> <p>2. Әзербайжан:Fiber əzələsi 3. Қырғыз:булчуң була 4. Өзбек:Elyaf mushagi 5. Түрік:Lif kasları 6. Ағылшын:Fiber muscle 7. Испан:Músculo de la fibra 8. Неміс:Faser Muskel 9. Француз:Fibre musculaire</p>
896.	волосы	шаштар	<p>1. Терінің эпителийден тұратын қабыршықтанған үстеме өсінділері. Бұл тек қана сүтқоректілерде, оның ішінде адамда болады. Адамның денесінде миллионнан аса түк бар, оның ішінде шамамен 100 мыңға жуық шаш баста өседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Tüylər: 3. Қырғыз:чач 4. Өзбек:Sochlar 5. Түрік:saç 6. Ағылшын:hair</p> <p>Аударма варианты <i>Zat esim</i> Hair шаш, түк, жүн, сәнді шаш Locks шаш</p>

			<p>Wig жасанды шаш, шаш Wool жүн, жүннен жасалған бұйым, шаш, жүннен жасалған иірілген жіп, жабағы Lock қамал, тиек, шлюз, ысырма, тежеуіш, шаш Hackles шаш, иттің шоқтығындағы шаш, жақ сақал Fell тері, шаш, жүн, жабағы, орман түбірі, шабылған орман саны 7. Испан: Pelos 8. Неміс: Haare Аударма варианты <i>Zam esim</i> dasHaar шаш, жүн, түк dieHaareволосы 9. Француз: Poils Аударма варианты <i>Zam esim</i> Lescheveux шаш</p>
897.	волосковая сенсорная клетка	кірпікшелі сезімтал жасуша	<p>1. (лат. <i>sensus</i>- «сезім, сезілу, қабылдау») – дене еңкейген немесе теңселген кезде жүйке импульстерін өндіретін механорецептор түрі. 2. Әзербайжан: Saç hüceyrəsi 3. Қырғыз: чач клеткасы 4. Өзбек: Soch hujayrasi 5. Түрік: Soch hujayrasi... 6. Ағылшын: Hair cell 7. Испан: Célula de pelo 8. Неміс: Haarzelle 9. Француз: Cellule capillaire</p>
898.	волчья пасть	жарық таңдай	<p>1. Жұмсақ және қатты таңдайдың ортаңғы бөлігіндегі тіндер арасындағы тілік немесе жырық болып табылатын, туа біткен, емдеуге болатын ақаулық. Эмбрионалды даму кезінде таңдайдың 2 жартысының бітпеуі салдарынан пайда болады. 2. Әзербайжан: Yarım damaq 3. Қырғыз: жырык таъдай 4. Өзбек: Yarim tuproq 5. Түрік: Damak yarıkları 6. Ағылшын: Cleft palate Аударма варианты <i>Zam esim</i> cleft palate қасқы жағы 7. Испан: Paladar hendido 8. Неміс: Gaumenspalte 9. Француз: Palissandre éclair</p>
899.	ворота gryжевые	жарық қақпасы	<p>1. Жарықтың ішіндегі шығатын ішперде қабырғасындағы саңылау. Ішперде қабырғасының</p>

			<p>«элсіз жерлері» қақпалар деп аталады, олар шап шұңқырлары, кіндік сақинасы және т.б.</p> <p>2. Әзербайжан:Hernial herniasiya</p> <p>3. Қырғыз:дарбаза чуркусу</p> <p>4. Өзбек:Hernial herniatsiya</p> <p>5. Түрік:Hernial fitıklaşma</p> <p>6. Ағылшын:Hernial herniation</p> <p>7. Испан:Hernia herniaria</p> <p>8. Неміс:Hernial-Herniation</p> <p>9. Француз:Hernie herniale</p>
900.	воронка маточной трубы	жатыр түтігінің құйғысы	<p>1. Жатыр түтікшесінің іш саңылауларының шұңғыма тәрізді кеңеюі.</p> <p>2. Әзербайжан:Fallop tüpünün hunisi</p> <p>3. Қырғыз:ыткын домен</p> <p>4. Өзбек:Fallob naychasining huni</p> <p>5. Түрік:Fallop tüpü hunisi</p> <p>6. Ағылшын:Funnel of the fallopian tube</p> <p>7. Испан:Embudo de la trompa de Falopio</p> <p>8. Неміс:Trichter der Eileiter</p> <p>9. Француз:Entonnoir de la trompe de Fallope</p>
901.	ворота легкого	өкпе қақпасы	<p>1. Қабырғалық өкпеқаптың көкірек бөлігінен ағзалық өкпеқапқа өтетін, кеуде ішілік шандыр және өкпеқап өсінділерімен жабылған негізгі бронх, өкпе артериясы және екі вена, бронхартериялары, лимфа тамырлары және түйіндері, жүйке өрімдері.</p> <p>2. Әзербайжан:Үака</p> <p>3. Қырғыз:дарбаза жарык</p> <p>4. Өзбек:Үоқа</p> <p>5. Түрік:karı ışıǵı</p> <p>6. Ағылшын:Collar</p> <p>7. Испан:Cuello</p> <p>8. Неміс:Kragen</p> <p>9. Француз:Collier</p>
902.	ворота печени	бауыр қақпасы	<p>1. Бауырдың төменгі беткі қабатындағы (висцералды) көлденеңшұңқыр, ол арқылы бауырға бауыр артериясы, қақпалы вена, бауыр өрімінің жүйкелері кіреді және бауыр ағыны мен лимфа тамырлары шығады.</p> <p>2. Әзербайжан:Qaraciyərin qarısı</p> <p>3. Қырғыз:hepar боюнча Porta</p> <p>4. Өзбек:Jigarning eshigi</p> <p>5. Түрік:Karaciğer karısı</p> <p>6. Ағылшын:Gate of the liver</p> <p>7. Испан:Puerta del hígado</p> <p>8. Неміс:Tor der Leber</p> <p>9. Француз:Porte du foie</p>
903.	воротная вена	қақпалық вена	<p>1. (лат. <i>vena</i>- «тамыр, көктмыр») – адам мен жануарларда болады, іш қуысындағы сыңар</p>

			<p>органдардағы (асқазан, көкбауыр, ішек (адамдарда тік ішектің үштен бір бөлігінен төмен) және ұйық безі) қанды бауырға жинайтын веналық өзек. Атауы келіп құйылатын бауырдың «қақпасы» деген мағынаны білдіреді. Адамда болатын көлемі: ұзындығы — 6-8 см, ені — 1-1,5 см. Бұл жай ғана ірі вена емес, сондай-ақ, бауырдың қақпалық жүйесі деп аталаты веналық түйін. Қақпалық вена лимфа түйіндерімен, қантамырлар мен жүйкелермен бірге бауыр артериясы мен жалпы өт ағыны артындағы бауыр-он екі елі ішек түйінінің қалың қабатында орналасады.</p> <p>Жоғарғы шажырқай, төменгі шажырқай және көкбауыр веналарының бірігуі қақпалы венаны (оның ағындары) құрайды. Кейде қақпалық вена көкбауыр және жоғарғы шажырқай деген 2 вена өзектерінің үйлесуі арқылы түзіледі, мұндайда төменгі шажырқай вена көкбауыр венасына келіп құяды. Қақпалық венаға келіп құятындар: қап венасы (v. Cystica), кіндік маңы венасы (vv. Paraumbilicales), сол және оң қарынша венасы (vv. Gastricae sinistra et dextra), алдыңғы қақпалық вена (v. Prepylorica). Қақпалық венаның түбірі мыналар болып табылады: жоғарғы шажырқай венасы, көкбауыр венасы, төменгі шажырқай венасы.</p> <p>2. Әзербайжан: Portal venası 3. Қырғыз: дарбаза Vienna 4. Өзбек: Portal venalari 5. Түрік: Portal ven 6. Ағылшын: portal vein Аударма варианты <i>Zam esim</i> portal vein қақпалық вена 7. Испан: Vena porta 8. Неміс: Portalvene 9. Француз: Portail veineux</p>
904.	воротник шанца	шанцтың жағасы	<p>1. Мойынның әлсізденген бұлшық еттерін уақытша алмастыратын, омыртқаға түскен жүктемеден арылуға көмектесетін ортопедтік құрылғы. Ол мойынның айналасында тұратын тығыз, бірақ икемді тірек түрінде болып келеді, сондай-ақ, мойын бөлігінің тыныштығын қамтамасыз етіп, ұстап тұрады. Мұндай жағаны шина деп те атайды, өйткені, ол омыртқаны бекітіп, оны тартып тұрады, яғни, омыртқаны орнына қоюға көмектеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: Xəndək yaxası 3. Қырғыз: анын каргысы, арык 4. Өзбек: Xanjar</p>

			<p>5. Түрік: Açmanın yaka 6. Ағылшын: Collar of trench 7. Испан: Collar de zanja 8. Неміс: Griff des Grabens 9. Француз: Collier de tranchée</p>
905.	воспитание гигиеническое	гигиеналық тәрбие	<p>1. (еж.-грек. ὑγιεινή — «денсаулық») – салауатты өмір салтын білу және оны ұстану қажеттілігіне көз жеткізу ережелерінің негізінде пайдалы дағдыларды қалыптастыру жүйесі. 2. Әзербайжан: Gıgiyena təhsili 3. Қырғыз: гигиеналық билим 4. Өзбек: Gıgiyena ta'limi 5. Түрік: Hijyen eğitimi 6. Ағылшын: Hygiene education 7. Испан: Hygiene education... 8. Неміс: Hygieneausbildung 9. Француз: Education à l'hygiène</p>
906.	воспаление гнилостное	шіріктік қабыну	<p>1. Шірікті инфекция кезінде туындайтын қабыну, жағымсыз иісті газ түзілетін тіндердің шіруі арқылы сипатталады. 2. Әзербайжан: Çirkinliyin iltihabı 3. Қырғыз: апкелген сезгениши 4. Өзбек: Cho'kishning yallig'lanishi 5. Түрік: Çürüme iltihabı 6. Ағылшын: Inflammation of putrefaction 7. Испан: Inflamación de la putrefacción 8. Неміс: Entzündung der Fäulnis 9. Француз: Inflammation de la putréfaction</p>
907.	воспаление интерстициальное	аралық қабыну	<p>1. Миокард, бауыр, бүйрек, өкпе стромасында жасушалы инфильтрат түзу белгілері бар организмнің қорғаныс реакциясы. Инфильтрат гистиоциттерден, моноциттерден, лимфоциттерден, плазмалы жасушалардан, лаброциттерден, жеке нейтрофилдерден, эозинофилдерден тұруы мүмкін. 2. Әзербайжан: İnterstiyal iltihab 3. Қырғыз: Аягын сезгениши 4. Өзбек: Interstitsial yallig'lanish 5. Түрік: İnterstisyel enflamasyon 6. Ағылшын: Interstitial inflammation 7. Испан: Inflamación intersticial 8. Неміс: Interstitielle Entzündung 9. Француз: Inflammation interstitielle</p>
908.	воспаление фибринозное	фибринды қабыну	<p>1. (лат. fibra – «талшық») және еж.-грек. -ὄσις – «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша») – фибрина жіптерінен және қан плазмасындағы басқа да ақуыздардан тұратын, сұр-сары түсті үлдір түріндегі (қабықшалы қабыну) жалқаяқтың түзілуімен сипатталады. *Этиологиясы</p>

			<p>–туберкулез бактериялары, дифтерия таяқшалары, тұмау вирустары, организм уланған жағдайдағытоксиндер (мысалы, уремия кезінде).</p> <p>2. Әзербайжан:Fibrinozun iltihabı</p> <p>3. Қырғыз:fibrinous сезгениши</p> <p>4. Өзбек:Fibrinozning yallig'lanishi</p> <p>5. Түрік:Fibrinöz iltihaplanma</p> <p>6. Ағылшын:Inflammation of the fibrinous</p> <p>7. Испан:Inflamación de la fibrina</p> <p>8. Неміс:Entzündung der fibrinösen</p> <p>9. Француз:Inflammation de la fibrine</p>
909.	воспаление хроническое	созылмалы қабыну	<p>1. (еж.-грек. <i>χρονικός</i>– «уақытша»)– бактериалдық, вирустық, химиялық, иммунологиялық және т.б. қоса алғанда, зақымдаушы агенттің ұзақ уақыт болуына қарсы тіндер жауабының қосындысы.</p> <p>2. Әзербайжан:Хroniki iltihab</p> <p>3. Қырғыз:өнөкөт сезгенүүсү</p> <p>4. Өзбек:Surunkali yallig'lanish</p> <p>5. Түрік:Kronik inflamasyon</p> <p>6. Ағылшын:Chronic inflammation</p> <p>7. Испан:Inflamación crónica</p> <p>8. Неміс:Chronische Entzündung</p> <p>9. Француз:Inflammation chronique</p>
910.	воспалительный инфильтрат	қабыну сіңбесі	<p>1. (лат. In — «ішінде» және лат. filtratus — «сүзгіленген») – қан және лимфа қоспалары бар жасушалы элементтер тіндеріндегі жиналған нәрсе. Қабыну сіңбесі негізінен гистиоциттер мен плазмалық жасушалардан (гистиоцитарлы-плазможасушалы сіңбе), полиморфты ядролық лейкоциттерден (іріңдісіңбе), эритроциттерден (геморрагиялық сіңбе), лимфоидты жасушалардан (домалақ жасушалысіңбе) тұрады. Мұндай сіңбелер сорылуы немесе балқытылуы, сондай-ақ, каверна, абсцесс, тілік түзіп беріштенуі мүмкін. Десе де ем уақытылы басталған жағдайда флегмон (жасушалы кеңістіктердің жедел таралған іріңді ісінуі) менабсцестің түзілуіне жол бермеуге болады. Алайда олар түзілген жағдайда тіндер өледі, іріңді процесс бірнеше аумаққа таралған жағдайда өлімге апарып соғуы мүмкін. Қабыну сіңбесі көбіне жақ маңындағы тіндерде, әсіресе, балаларда болатын пульпит, периодонтит, периаденит, ұйыма периостит кезінде түзіледі.</p> <p>2. Әзербайжан:İltihab infiltratı</p> <p>3. Қырғыз:сезгенүү кирерин</p> <p>4. Өзбек:Yallig'lanish infiltrati</p> <p>5. Түрік:İnflamatuvar sızma</p> <p>6. Ағылшын:Inflammatory infiltrate</p>

			<p>7. Испан:Infiltrado inflamatorio</p> <p>8. Неміс:Entzündliches Infiltrat</p> <p>9. Француз:Infiltration inflammatoire</p>
911.	восстановленный гемоглобин	қалыптандырылған гемоглобин	<p>1. (еж.-грек. αἷμα «қан» жәнелат. globus- «шар») – оттегі немесе су, көміртек қышқылы сияқты басқа да қосылыстарды қосуға қабілетті гемоглобиннің түрі.</p> <p>2. Әзербайжан:Yenidən qurulan hemoglobin</p> <p>3. Қырғыз:кыскарган гемоглобин</p> <p>4. Өзбек:Qayta tiklangan gemoglobin</p> <p>5. Түрік:Yeniden yapılandırılmış hemoglobin</p> <p>6. Ағылшын:Reconstituted hemoglobin</p> <p>7. Испан:Hemoglobina reconstituida</p> <p>8. Неміс:Rekonstituiertes Hämoglobin</p> <p>9. Француз:Hémoglobine reconstituée</p>
912.	восходящая ободочная кишка	жоғарылаған жиек ішек	<p>1. Жиек ішектің басталған (тоқ ішектің бір бөлігі болып табылады) бөлігі, соқыр ішектің жалғасы. Өрлеме жиек ішегінің алды мен жанын ішперде жауып тұрады. Өрлеме жиек ішегінің ұзындығы шамамен 24 см. Ішектің ішкі диаметрі — шамамен 7 см.</p> <p>2. Әзербайжан:Artan kolon</p> <p>3. Қырғыз:бүтүндөй өрттөлүүчү чекит</p> <p>4. Өзбек:Ortiq kolonna</p> <p>5. Түрік:Artan iki nokta üst üste</p> <p>6. Ағылшын:Ascending colon</p> <p>7. Испан:Colon ascendente</p> <p>8. Неміс:Aufsteigender Dickdarm</p> <p>9. Француз:Colon ascendant</p>
913.	восходящая часть аорты	қолқаның жоғарылаған бөлігі	<p>1. (грек.aorte– қантамыр) - қолқаның аузынан басталып, сол қарыншаның артериалды конусының жалғасы болып табылады. Кеуде жасушасының сол жағындағы 3 қабырғаның төменгі жағы деңгейінен басталады, ол жоғарыға қарай бағытталады да, аздап оңға және алға қарай бұрылып, оң жақтағы II қабырғаның шеміршек деңгейіне дейін жетеді де, әрі қарай қолқа доғасына ұласып кетеді.</p> <p>2. Әзербайжан:Aorta hissəsinin böyüməsi</p> <p>3. Қырғыз:бүтүндөй өрттөлүүчү аорта</p> <p>4. Өзбек:Aortaning o'sib borishi</p> <p>5. Түрік:Aortun artan kısmı</p> <p>6. Ағылшын:Ascending part of the aorta</p> <p>7. Испан:Parte ascendente de la aorta</p> <p>8. Неміс:Aufsteigender Teil der Aorta</p> <p>9. Француз:Partie ascendante de l'aorte</p> <p>10. Заңнамадағы қолданысы:</p> <p>11. Ұсыныстар: қолқаның жоғарылаған бөлігі</p>
914.	вошь	бит	<p>1. Мамық жегі отрядының ұсақ</p>

			<p>облигаттыэктопаразиттерінің отряд тармағы. Биттердің ауыз органдары жануар қожайынның терісін тесіп, қанын соруға ыңғайланған. Тар шеңберде мамандандырылған паразиттер жануарлардың бір немесе бірнеше туыстық түрлерінде ғана тіршілік етеді. Биттердің бұл ерекшелігі кейбір жағдайларда тасымалдаушы қожайындар түрлерінің жақындығын анықтауға мүмкіндік береді. Биттер, мысалы адамда болатын биттер бөртпе және қайталама тиф деген қауіпті аурулардың тасымалдаушылары болуы мүмкін. Бүкіл дүниежүзіне таралған.</p> <p>2. Әзербайжан:Vir bala</p> <p>3. Қырғыз:бит</p> <p>4. Өзбек:Vir bola</p> <p>5. Түрік:Vir bit</p> <p>6. Ағылшын:louse</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> louseвошь, жиіркенішті тип</p> <p>7. Испан:Un piojo</p> <p>8. Неміс:Eine lose</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> dieLaus бит</p> <p>9. Француз:Un poux</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты <i>Zam esim</i> Lerou бит</p>
915.	вошь головная	бас биті	<p>1. Адамда болатын биттердің екі түрінің біреуі немесеморфотипті бит. Тіршілік ету ортасы – адам басының шашы (сақал-мұрт, шаш), атауы да осыдан шыққан. Бас битінің аяқтары бастың домалақ жерінде жүруге ыңғайланған, Дененің үшбұрышты қималы болып келетін төменгі бөлігіндегі шашта биттің басқа түрі – қасаға биті тіршілік етеді. Ішкіімдерде болатын биттердің басқа морфотипіне қарағанда, бас битінің түсі сұр болады және кеудесі қысқа болады. Қан ішкеннен кейін денесінің түсі қызыл немесе қанқызыл түске өзгереді. Үлкен еркектің ұзындығы 2-3 мм, ал ұрғашыларының ұзындығы – 4 мм. Ересек ұрғашы бір айға жуық тіршілік етеді, тәулігіне бес жұмыртқа тастайды. Жұмыртқа немесе сірке шаштың түбіне бекітіледі де, 7-10 күн ойы жетіледі. Жас бит жұмыртқадан шыққанша, ол бос қалпында шашта ілініп тұра береді. Жас жеке паразиттің жетілуі үшін 7-10 күн керек. Адам үшін дене битіне қарағанда бас биті</p>

			<p>онша қауіпті емес, ол бөртпе тифі сияқты аурудың тасымалдаушысы емес. Соған қарамастан сілекейдің жараға тиіп кетуі нәтижесінде болатын қышу тітіркенуге әкеп соғады және инфекцияның бас терісінің зақымданған аймақтары арқылы түсу ықтималдылығы артады.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:Rəhbəri 3. Қырғыз:башчысы бит 4. Өзбек:Bosh barmoq 5. Түрік:Kafa biti 6. Ағылшын:Head louse 7. Испан:Piojo de la cabeza 8. Неміс:Kopf Laus 9. Француз:Poulet à tête
916.	вошь лобковая	қасаға биті	<p>1. Адамың денесінде, әсіресе, қасаға аймағында, жыныстық органда, айланшықтың айналасында, кейде қолтық қуысы, көкірек және іш аймағы сияқты түкті аймақтарды тіршілік ететін отряд тармағына жататын эктопаразиттік жәндік.Адамда болатын биттен өзгешелігі ешқашан бастағы шаш бөлігінде тіршілік етпейді. Себебі қасаға битінің аяғы домалақ жердегі бастың шашымен салыстырғанда үшбұрышты қимадағы шашта ұстануға және қозғалуға бейімделген. Қожайынының қанымен ғана қоректенеді. Азығы болмаса 24 сағатта өліп қалады. Бұл жәндік салдарынан қасақа педикулёзі немесефтириаз деген аурулар пайда болады.</p> <p>Қасаға битінің көлемі шамамен 1—3 мм болады. Еркектерге қарағанда ұрғашылар 1,5 есе үлкенірек болады.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:Louse pubic 3. Қырғыз:чаттагы бит 4. Өзбек:Louse pubic 5. Түрік:Köylü küfür 6. Ағылшын:Louse pubic 7. Испан:Piojo púbico 8. Неміс:Lauspubic 9. Француз:Poire pubien
917.	вошь платяная	киім биті	<p>1. Қожайының ерекшелігіне ғана тиесілі жәндік, адам паразиті.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:Louse louse 3. Қырғыз:бүргө көшөгөнү 4. Өзбек:Xushchaqchaq 5. Түрік:Louse louse 6. Ағылшын:Louse louse 7. Испан:Piojo del piojo 8. Неміс:Laus Laus

918.	врач	дәрігер	<p>9. Француз:Poux poulain</p> <p>1. Аурулардың алдын алу және оны емдеу барысында өзінің дағдыларын, білімі мен тәжірибесін қолданатын, адам организмінің қалыпты өмір сүруін сақтап тұратын адам. Әлемнің көптеген елінде дәрігер қызметін атқару үшін жергілікті билік органдарының рұқсаты немесе тиісті біліктілік қажет, ал заңсыз қызмет жазаға апарып соғады. Дәрігер — доктор, медик, сондай-ақ, тиісті мамандық (арнайы орта медициналық білімі бар тіс дәрігерлерінен басқа (стоматологтармен шатастырмаңыз)) бойынша медициналық білім алған тұлға.</p> <p>2. Әзербайжан:Нәкім</p> <p>3. Қырғыз:доктор</p> <p>4. Өзбек:Shifokor</p> <p>5. Түрік:doktor</p> <p>6. Ағылшын:doctor</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Zam esim</i></p> <p style="padding-left: 40px;">Doctor дәрігер, қырғыш, тәуіп</p> <p style="padding-left: 40px;">Physician дәрігер, медицина қызметкері, терапевт, емші, тәуіп</p> <p style="padding-left: 40px;">Medicмедицина қызметкері, дәрігер, студент-медик</p> <p style="padding-left: 40px;">medical man дәрігер</p> <p style="padding-left: 40px;">medicaladviser дәрігер</p> <p style="padding-left: 40px;">hakeem дәрігер</p> <p style="padding-left: 40px;">hakim билеуші, ірі шенеунік, судья, дәрігер</p> <p style="padding-left: 40px;">Aesculapius дәрігер</p> <p>7. Испан:Médico</p> <p>8. Неміс:Arzt</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Zam esim</i></p> <p style="padding-left: 40px;">dieÄrztинврач, дәрігер</p> <p style="padding-left: 40px;">derArztврач, дәрігер</p> <p>9. Француз:Médecin</p> <p style="padding-left: 40px;">Аударма варианты</p> <p style="padding-left: 40px;"><i>Zam esim</i></p> <p style="padding-left: 40px;">le médecin дәрігер, емші, медицина қызметкері</p> <p style="padding-left: 40px;">le docteur доктор, дәрігер</p>
919.	врач общей практики	жалпы тәжірибелік дәрігер	<p>1. (еж.-грек. практикῆ (χρῆσις) - «тәжірибелік қолдану») - жалпы медицина саласындағы маман. Жалпы тәжірибелік дәрігердің түрі – отбасылық дәрігер. Жалпы тәжірибелік дәрігердің мақсаты – алғашқы дәрігерлік көмек көрсету болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Ümumi praktik</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:Umumiy amaliyot shifokori 5. Түрік:Pratisyen doktor 6. Ағылшын:general doctor Аударма варианты <i>Zam esim</i> GPврач жалпы тәжірибелік, терапевт <i>Zam esim</i> general practitioner жалпы тәжірибелік дәрігер internistтерапевт, жалпы тәжірибелік дәрігер 7. Испан:Médico general 8. Неміс:Allgemeinmediziner 9. Француз:Médecin généraliste Аударма варианты <i>Zam esim</i> Legénéraliste жалпы тәжірибелік дәрігер</p>
920.	врач специалист	маман дәрігер	<p>1. (лат. speciālis- «ерекше, айырықша»)– резидентураны оқыған тұлғалардың тиісті білім беру бағдарламалары негізінде берілетін мамандықтың жоғарғы дәрежесі. 2. Әзербайжан:Doktor mütəxəssisi 3. Қырғыз:медициналық адис 4. Өзбек:Doktor mutaxassisi 5. Түрік:Doktor uzmanı 6. Ағылшын:Doctor specialist 7. Испан:Médico especialista 8. Неміс:Arzt-Spezialist Аударма варианты <i>Zam esim</i> dieFachärztin маман-дәрігер derFacharzt маман-дәрігер 9. Француз:Médecin spécialiste</p>
921.	врач эксперт	сарапшы дәрігер	<p>1. (лат. expertus - «тәжірибесімен білуші») - мамандығына және атқаратын қызметіне қарамастан, анықтау, тергеу және сот органдарының тапсырмасы бойынша кейде сот-медициналық сарапшы міндетін атқаратын дәрігер. 2. Әзербайжан:Doktor mütəxəssisi 3. Қырғыз:адис бир доктор 4. Өзбек:Doktor mutaxassisi 5. Түрік:Doktor uzmanı 6. Ағылшын:Doctor expert 7. Испан:Doctor experto 8. Неміс:Arztfachmann 9. Француз:Expert en docteur</p>
922.	врачебная	дәрігерлік	1. Кәсіби немесе кәсіби лауазымды қызмет

	ответственность Б	жауапкершілік	саласындағы құқық бұзушылық үшін дәрігердің заң тұрғысынан жауапты болуы. 2. Әзербайжан: Tibbi məsuliyyət 3. Қырғыз: медициналық жоопкерчилиги 4. Өзбек: Tibbiy mas'uliyat 5. Түрік: Tibbi sorumluluk 6. Ағылшын: Medical liability 7. Испан: Responsabilidad médica 8. Неміс: Medizinische Haftung 9. Француз: Responsabilité médicale
923.	врачебная ошибка	дәрігерлік қателік	1. Немкұрайлық пен алақолдылықты қоспағанда, дәрігердің (немесе кез келген басқа медициналық қызметкердің) кәсіби қызметі барысындағы байқаусызда жіберген қателігі. 2. Әзербайжан: Tibbi səhv 3. Қырғыз: медициналық ката 4. Өзбек: Tibbiy xato 5. Түрік: Tibbi hata 6. Ағылшын: Medical error 7. Испан: Error médico 8. Неміс: Medizinischer Fehler 9. Француз: Erreur médicale
924.	врачебно- трудовая экспертиза (ВТЭ)	еңбектік- дәрігерлік сараптама (ЕДС)	1. (лат. expertus - «тәжірибесімен білуші») - ұзақ уақытқа немесе тұрақты түрде еңбекке қабілеттілігінің жоғалуына сараптама жасау үшін және науқастардың денсаулық жағдайын зерттеу үшін еңбектік-дәрігерлік сараптама жүргізіледі, мұндай сараптама әлеуметтік қамтамасыз ету және оларға тәуелді органдар жүргізетін емдік-профилактикалық мекемелер базасындағы аумақтық принцип бойынша ұйымдастырылады. 2. Әзербайжан: Tibbi və əmək təcrübəsi (VTE) 3. Қырғыз: медициналық эмгек экспертиза (SBE) 4. Өзбек: Tibbiy-mehnat ekspertiza (VTE) 5. Түрік: Tibbi ve işgücü uzmanlığı (VTE) 6. Ағылшын: Medical and labor expertise (VTE) 7. Испан: Experiencia médica y laboral (TEV) 8. Неміс: Medizinische und Fachwissen (VTE) 9. Француз: Expertise médicale et professionnelle (VTE)
925.	врачебный участок	дәрігерлік телім	1. Өндірістік принцип бойынша біріктірілген, медициналық көмек алу, профилактикалық іс-шаралар өткізу және денсаулық жағдайын зерттеу үшін емхананың (медицина-санитарлық бөлім, амбулатория, учаскелік аурухана) белгілі бір дәрігеріне бекітілген белгілі бір тұрғындар немесе жұмысшылар мен қызметкерлер саны бар аумақ. 2. Әзербайжан: Tibb stansiyası

			<p>3. Қырғыз: медициналық район</p> <p>4. Өзбек: Tibbiy stantsiya</p> <p>5. Түрік: Tibbi istasyon</p> <p>6. Ағылшын: Medical station</p> <p>7. Испан: Estación médica</p> <p>8. Неміс: Krankenstation</p> <p>9. Француз: Station médicale</p>
926.	вредная привычка	зиянды әдет	<p>1. Белгілі бір мерзімділікпен қайталанатын және адамға немесе оны қоршаған адамдарға зиян келтіретін іс-әрекет. Зиянды әдеттер мен олардың ауыр салдарын зиянды және жай ғана пайдасыз деп екі бөлуге болады.</p> <p>2. Әзербайжан: Kötü vərdis̆</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Yomon odat</p> <p>5. Түрік: Kötü alışkanlık</p> <p>6. Ағылшын: bad habit</p> <p>7. Испан: Mal hábito</p> <p>8. Неміс: Schlechte gewohnheit</p> <p>9. Француз: Mauvaise habitude</p>
927.	вредные вещества	зиянды заттар	<p>1. Қауіпсіздік талаптары бұзылған жағдайда қазіргі және кейінгі ұрпақтың өміріндегі жұмыс барысында, сондай-ақ, кейінгі мерзімде анықталатын өндірістік жарақаттар, кәсіби аурулар немесе денсаулық жағдайындағы ауытқушылықтар.</p> <p>2. Әзербайжан: Zərərli maddələr</p> <p>3. Қырғыз: зияндуу заттардын</p> <p>4. Өзбек: Zararli moddalar</p> <p>5. Түрік: Zararli maddeler</p> <p>6. Ағылшын: harmful substances</p> <p>7. Испан: Sustancias nocivas</p> <p>8. Неміс: Schadstoffe</p> <p>9. Француз: Substances nuisibles</p>
928.	вредные производственные факторы	өндірістік зиянды себептер	<p>1. (лат. factor- «істеуші, тудырушы; жасаушы, себепкер») – белгілі бір жағдайларда қызметкерге әсер ететін, ауруға немесе жұмыс қабілетінің төмендеуіне әкеп соғатын өндірістік фактор.</p> <p>2. Әзербайжан: Zərərli istehsal amilləri</p> <p>3. Қырғыз: зияндуу өндүрүштүк жағдайлар</p> <p>4. Өзбек: Zararli ishlab chiqarish omillari</p> <p>5. Түрік: Zararli üretim faktörleri</p> <p>6. Ағылшын: Harmful production factors</p> <p>7. Испан: Factores de producción nocivos</p> <p>8. Неміс: Schädliche Produktionsfaktoren</p> <p>9. Француз: Facteurs de production nocifs</p>
929.	время кровотечения	қан ағу уақыты	<p>1. Терінің қалыпты жарақаттанған сәтінен бастап қанның ағуы тоқтаған сәтке дейінгі уақыт. Ол тромбоциттердің функционалды белсенділігімен</p>

			<p>және тромбоциттердің қантамыр қабырғасымен өзара әрекеттесуін сипаттайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Qanama vaxt</p> <p>3. Қырғыз:кан убакыт</p> <p>4. Өзбек:Qon ketish vaqti</p> <p>5. Түрік:Kanama zamanı</p> <p>6. Ағылшын:Bleeding time</p> <p>7. Испан:Tiempo de sangrado</p> <p>8. Неміс:Blutungszeit</p> <p>9. Француз:Temps de saignement</p>
930.	время риска	қауіп-қатерлі уақыт	<p>1. (грек. $\rho\acute{\iota}\zeta\kappa\acute{o}\nu$– «жартас») – аурулардың жоғары көрсеткіштері кезеңі.</p> <p>2. Әзербайжан:Riskin vaxtı</p> <p>3. Қырғыз:тобокелдик убакыт</p> <p>4. Өзбек:Xavf vaqti</p> <p>5. Түрік:Risk zamanı</p> <p>6. Ағылшын:Time of risk</p> <p>7. Испан:Tiempo de riesgo</p> <p>8. Неміс:Zeit des Risikos</p> <p>9. Француз:Temps de risque</p>
931.	врожденный	туа біткен	<p>1. Қандай да бір салдардан жүре пайда болған емес, организмде туа біткен нәрселердің болуы; яғни, генетикалық фактор әсерлерінің өнімі. Терминнің осы анықтама шегінде екі мағынасы бар. Біріншісі, даму процесінде пайда болмаған, белгілі бір түр өкілдерінен байқалатын белгілерге жатады (мысалы, балықтар жүзуді үйренбейді, демек, жүзе білу шеберлігі балықтар үшін туа біткен болып табылады).</p> <p>Екінші мағынасы – тұлғаның генетикалық сипаттамалары. Белгілі бір түрге жататын қалған өкілдерден генетикалық тұрғыдан өзгеше болумен түсіндіріледі.</p> <p>2. Әзербайжан:Doğuşdan</p> <p>3. Қырғыз:тубаса</p> <p>4. Өзбек:Tug'ma</p> <p>5. Түрік:doğuştan</p> <p>6. Ағылшын:congenital</p> <p>7. Испан:Congénito</p> <p>8. Неміс:Kongenital</p> <p>9. Француз:Congénital</p>
932.	вскармливание искусственное	қолдан қоректендіру	<p>1. Емшек сүтін (немесе бала рационының 2/3 бөлігін) жасанды сүт қоспаларына толық ауыстыру. «Жасанды тамақ» ішетін баланы өмірге келген сәттен бастап 3 немесе 3,5 сағат сайын тәулігіне 6-7 рет тамақтандыру қажет.</p> <p>2. Әзербайжан:Süni qidalanma</p> <p>3. Қырғыз:бутылка-тамақтандыруу</p>

			<p>4. Өзбек:Sun'iy oziqlantirish 5. Түрік:Suni yem 6. Ағылшын:Artificial feeding 7. Испан:Alimentación artificial 8. Неміс:Künstliche Fütterung 9. Француз:Alimentation artificielle</p>
933.	вскрытие трупа	мүрдені (мәйітті, өлікті) ашу	<p>1. Дене құрылысын зерттеу, органдар мен тіндердегі өзгерістерді анықтау мақсатында, сондай-ақ, өлу себебін белгілеу үшін өлі адамның денесін зерттеу. Мүрдені анатомиялық, патологоанатомиялық және сот-медициналық ашу түрлері бар. 2. Әзербайжан:Otopsi 3. Қырғыз:кайра союу 4. Өзбек:Otopsi 5. Түрік:otopsi 6. Ағылшын:Autopsy 7. Испан:Autopsia 8. Неміс:Autopsie 9. Француз:Autopsie</p>
934.	вспышка болезни	арудың бұрқ ете түсуі	<p>1. Белгілі бір қауым, географиялық аудан немесе жыл мезгілі үшін саны әдеттегіден артық ауыру жағдайларының пайда болуы. Арудың бұрқ ете түсуі шектеулі географиялық аумақта туындауы мүмкін, кейбір бірнеше елге таралуы да мүмкін. 2. Әзербайжан:Хәстәлік 3. Қырғыз:тутанышы 4. Өзбек:Olish 5. Түрік:firar 6. Ағылшын:Outbreak 7. Испан:Brote 8. Неміс:Ausbrechen 9. Француз:Écllosion</p>
935.	вспышка эпидемическая	індеттің бұрқ ете түсуі	<p>1. (лат. epidēmia - «тобыр, халық») – белгілі бір аудандағы (белгілі бір ұжымда) адамдарда инфекцияның жалпы қайнар көзімен немесе оның таралу жолдарымен байланысты инфекциялық аурулардың бір мезгілде туындауы арқылы сипатталатын эпидемиялық процесс қарқындылығының категориясы. 2. Әзербайжан:Хәстәлік 3. Қырғыз:эпидемиянын жайылышы 4. Өзбек:Olish 5. Түрік:salgın salgın 6. Ағылшын:Outbreak 7. Испан:Brote 8. Неміс:Ausbrechen 9. Француз:Écllosion</p>

936.	вставление головки плода	нәресте басының кептелуі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Босану кезінде нәрестенің басы кіші жамбасқа кіру қуысына (үлкен немесе кішкентай сегмент) кіріп тұратын, босану жолындағы қалпы. 2. Әзербайжан:Dölün başının taxılması 3. Қырғыз:түйүлдүктүн башы коюу 4. Өзбек:Homila boshini qo'shish 5. Түрік:Fetüs başının yerleştirilmesi 6. Ағылшын:Insertion of the fetal head 7. Испан:Inserción de la cabeza fetal 8. Неміс:Einfügung des fetalen Kopfes 9. Француз:Insertion de la tête du fœtus
937.	вульвит	қынап ернеуінің қабынуы	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. vulva — «әйелдердің жыныстық органдарының жинақтық атауы» және -itis — «қабыну») – қынап ернеуінің (әйелдердің сыртқы жыныстық органдары) қабыну процесі. Қынап ернеуінің қабынуы жайсыздық тудырып, қынап пен жатыр мойнының қабынып, асқынуына, жаралардың пайда болуына әкеп соғуы мүмкін. 2. Әзербайжан:Vulvit 3. Қырғыз:vulvitis 4. Өзбек:Vulvit 5. Түрік:vulviti 6. Ағылшын:Vulvitis 7. Испан:Vulvitis 8. Неміс:Vulvitis 9. Француз:Vulvite
938.	вшивость	биттеу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ауру құбылысы ретінде тері жабындыларына биттің жұғуы. 2. Әзербайжан:Səadət 3. Қырғыз:баштагы бит 4. Өзбек:Aybsizlik 5. Түрік:bitlenme sonucu kaşıntı 6. Ағылшын:Lousiness 7. Испан:La miseria 8. Неміс:Lust auf 9. Француз:Lousiness
939.	выбухание мозга	мидың ісінуі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бас миы затының ми қабықтары мен бас сүйектер арқылы дүрдиіп ісінуі. Мидың екінші рет ісінуі — бас сүйек-ми жарасы арқылы өтіп, іріңдеу-қабыну асқынуларын тудыратын мидың ісінуі(диффузды немесе шектеулі энцефалит, ми абсцесы). Мидың бірінші рет ісінуі— мидың жарақатты ісінуі, бас сүйек ішіндегі қан құйылу немесе жедел жарақаттану алдындағы гидроцефалия салдарынан болатын бас сүйек-ми жарақатының ісінуі. 2. Әзербайжан:Veyin bulgusu 3. Қырғыз:

			<p>4. Өзбек:Miyaning paydo bo'lishi</p> <p>5. Түрік:Beyin Bulging</p> <p>6. АҒЫЛШЫН:Bulging of the brain</p> <p>7. Испан:Abultamiento del cerebro</p> <p>8. Неміс:Ausbuchtung des Gehirns</p> <p>9. Француз:Bulging of the brain</p>
940.	ВЫВИХ ВИСОЧНО-НИЖНЕЧЕЛЮСТНОГО СУСТАВА	ШЫҚШЫТ ШЫҒУЫ	<p>1. Құлақтың төменгі бөлігінің тура алдында орналасқан самай-төменгіжақ буыны. Ол төменгі жақтың қозғалуын қамтамасыз етеді. Ауыз қатты ашылған кезде буын басы буын шұңқырынан шығып, алға қарай жылжиды.</p> <p>2. Әзербайжан:Temporomandibular birgə dislokasiya</p> <p>3. Қырғыз:temporomandibular биргелешкен кетүүлөрү</p> <p>4. Өзбек:Temporomandibulyar qo'shimchani chiqarib tashlash</p> <p>5. Түрік:Temporomandibular eklem çikığı</p> <p>6. АҒЫЛШЫН:Dislocation of the temporomandibular joint</p> <p>7. Испан:Dislocación de la articulación temporomandibular</p> <p>8. Неміс:Verlagerung des Kiefergelenks</p> <p>9. Француз:Dislocation de l'articulation temporo-mandibulaire</p>
941.	ВЫВИХ ВРОЖДЕННЫЙ	туа біткен буын шығуы	<p>1. Жүкті жатыр көлемінің төмендеу және нәрестенің дұрыс орналаспауы салдарынан буын қабысуының – жамбас буынының бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Anadangəlmə dislokasiya</p> <p>3. Қырғыз:тубаса чыгып кетиши</p> <p>4. Өзбек:Tug'ma joyni chiqarib tashlash</p> <p>5. Түрік:Yer değiştirme konjenital</p> <p>6. АҒЫЛШЫН:Dislocation congenital</p> <p>7. Испан:Dislocación congénita</p> <p>8. Неміс:Verlagerung angeboren</p> <p>9. Француз:Dislocation congénitale</p>
942.	ВЫВИХ НЕПОЛНЫЙ	буынның жартылай шығуы	<p>1. Буынның беткі қабаттарының жартылай түйісуі сақталатын шығу.</p> <p>2. Әзербайжан:Dislokasiya tamamlanmamışdır</p> <p>3. Қырғыз:жарым-жартылай чыгып кетүүлөрү</p> <p>4. Өзбек:Chiqarish tugallanmagan</p> <p>5. Түрік:Yer değiştirme tamamlanmamış</p> <p>6. АҒЫЛШЫН:Dislocation incomplete</p> <p>7. Испан:Dislocación incompleta</p> <p>8. Неміс:Versetzung unvollständig</p> <p>9. Француз:Dislocation incomplète</p>
943.	ВЫВИХ ПАТОЛОГИЧЕСКИЙ	патологиялық буын шығуы	<p>1. (еж.-грек. λέγω- «айтамын, хабарлаймын, әңгімелеймін») – аурудан айығу салдары ретінде пайда болатын буын шығуы. Буын шығудың мұндай</p>

			<p>түрлері туберкулез, остеомиелит, подагр, полиомиелит сияқты аурулардан кейін байқалады. Бұл қиындыққа көбіне балалар душар болып жатады, өйткені, олардың аяқтары дамудан артта қалуы мүмкін немесе буындары шамадан тыс қозғалады.</p> <p>2. Әзербайжан: Abdominal dislokasiya 3. Қырғыз: кетүүлөрү патологиялык 4. Өзбек: Qorin bo'shlig'idan ajratish 5. Түрік: Karın çikıǵı 6. Ағылшын: Abdominal dislocation 7. Испан: Dislocación abdominal 8. Неміс: Abdominalverlagerung 9. Француз: Dislocation abdominale</p>
944.	ВЫВИХ СУСТАВА	буын шығуы	<p>1. Буынның сіңірлік-капсулалық аппаратының зақымдануымен қатар жүретін сүйектердің буын ұштарының қозғалуы.</p> <p>2. Әзербайжан: Birləşmənin dislokasiyası 3. Қырғыз: ТУБАСА биргелешкен 4. Өзбек: Qo'shimchadan chiqarib tashlash 5. Түрік: Eklem çikıǵı 6. Ағылшын: Dislocation of the joint 7. Испан: Dislocación de la articulación 8. Неміс: Verlagerung des Gelenks 9. Француз: Déplacement de l'articulation</p>
945.	ВЫВИХ ЗУБОВ	тістердің орнынан таюы	<p>1. Периодонтты (тісті қоршап тұрған біріктіргіш тіндер) және тістің жүйке-қантамыр байламын зақымдаумен қатар жүретін, күштелген механикалық әсер салдарынан тістің альвеолаға қатысты патологиялық түрде қозғалуы.</p> <p>2. Әзербайжан: Dişlərin yerindən çıxması 3. Қырғыз: ТУБАСА тиштер 4. Өзбек: Tishlarni chiqarib tashlash 5. Түрік: Dişlerin çikıklıǵı 6. Ағылшын: Dislocation of teeth 7. Испан: Dislocación de los dientes 8. Неміс: Verlagerung der Zähne 9. Француз: Dislocation des dents</p>
946.	ВЫВОРОТ ВЕКА	қабақтың теріс айналуы	<p>1. Қабақтың теріс айналуы немесе эктропион – қабақ сыртқа айналатын жағдай, бұл ретте қабақ пен көз ұясының тығыз қатынасы бұзылып, шырышты қабат (конъюнктива) жалаңаштанады. Бұл ауру төменгі қабаққа ғана тән.</p> <p>2. Әзербайжан: Əsrin dəyişməsi 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Asrning o'zgarishi 5. Түрік: Yüzyülin evrimi 6. Ағылшын: Eversion of the century</p>

			<p>7. Испан:Eversión del siglo</p> <p>8. Неміс:Eversion des Jahrhunderts</p> <p>9. Француз:Eversion du siècle</p>
947.	вййнаа область	желке аймағы	<p>1. Жоғарғы жағы шүйде дөңесімен және жоғарғы желке сызықтарымен, төменгі жағы – жауырынның топшы өсінділері арқылы өтетін көлденең сызықпен және VII мойын омыртқасының жота өсіндісімен, бүйірлері – трапеция тәрізді бұлшық еттің латералды шеттерімен шектелген мойынның артқы бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hog sahəsi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:To'shak joy</p> <p>5. Түрік:Domuz alanı</p> <p>6. Ағылшын:Hog area</p> <p>7. Испан:Área de cerdo</p> <p>8. Неміс:Hog Bereich</p> <p>9. Француз:Aire de porc</p>
948.	вййнаа связка	желке байламы	<p>1. Алдыңғы ұшы желке сүйегіне, ал артқы жағы соңғы мойын омыртқасының сүйекті өсіндісіне бекітілген, басты ұстап тұратын мықты әрі өте иілгіш байлам. Адамның мұндай байламы салыстырмалы түрде алғанда онша дамымаған. Бұл байлам жануарларда, әсіресе, басы ауыр және мүйізі үлкен жануарларда, мысалы, күйіс қайыратын жануарларда жақсы дамыған.</p> <p>2. Әзербайжан:Ligamentous ligament</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Ligamentous ligament</p> <p>5. Түрік:Bağ demir</p> <p>6. Ағылшын:Ligamentous ligament</p> <p>7. Испан:Ligamento ligamentoso</p> <p>8. Неміс:Ligamentöses Ligament</p> <p>9. Француз:Ligament ligamentaire</p>
949.	выкашливание	жөтелмен қақырық шығару	<p>1. 1. Қақырық шығару етістігі бойынша іс-әрекет процесі.</p> <p>2. Қандай да бір әрекеттің нәтижесі.</p> <p>2. Әзербайжан:Öskürək</p> <p>3. Қырғыз:жөтел чейин</p> <p>4. Өзбек:Yo'talish</p> <p>5. Түрік:tükürme</p> <p>6. Ағылшын:Coughing</p> <p>7. Испан:Tos</p> <p>8. Неміс:Husten</p> <p>9. Француз:Toux</p>
950.	выносящие каналыцы яичка	атабездің шығаратын өзекшелері	<p>1. Атабездің шығаратын өзекшелері бұралаңдап барып, атабез желісінен үстеме өсіндіге қарай бағытталып, оның басын түзеді. Әрбір шығаратын</p>

			<p>өзекше үстеме өсіндінің тілімін құрайды. Шығаратын өзекшелердің бәрі үстеме өсіндінің бір ғана бұранда тәрізді ұзын иірілген тармағына келіп түседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Endometrial tüpler</p> <p>3. Қырғыз:эн челдери жана чыгаруучу трубочки</p> <p>4. Өзбек:Endometriyal tubulalar</p> <p>5. Түрік:Endometrial tubüller</p> <p>6. Ағылшын:Endometrial tubules</p> <p>7. Испан:Túbulos endometriales</p> <p>8. Неміс:Endometriale tubuli</p> <p>9. Француз:Tubules endométriques</p>
951.	выпадение влагалища	қынаптың түсуі	<p>1. Қынап қабырғаларының қатты түсу (түсіп кету) түрі. Қынаптың түсуі – қынаптың жыныстық саңылаудан оның қабырғасы көрініп тұратын жағдайға дейін өзгеруі. Қынап қабырғаларының төмендеуі мен түсуі жатыр денесінің төмендеуімен немесе түсуімен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Vaginanın qalxması</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Vagina yo'qolishi</p> <p>5. Түрік:Vajinanın kalması</p> <p>6. Ағылшын:Abaissement of the vagina</p> <p>7. Испан:Abaissement de la vagina</p> <p>8. Неміс:Abwesenheit der Vagina</p> <p>9. Француз:Abaissement du vagin</p>
952.	выпадение матки	жатырдың түсуі	<p>1. Органның қынапқа төмен қарай төмендеп, сыртқа толық шығып кетуге дейін қозғалатын патологиясы, бұл ретте жатыр мойыны өз орнында қалады. Бұл жағдай бүкіл әлемге белгілі «жамбас органдарының төмендеу» деп аталатын ауру белгілерінің бірі.</p> <p>2. Әзербайжан:Uterusun prolapsusu</p> <p>3. Қырғыз:Жатындагы ичегинин</p> <p>4. Өзбек:bachadonning prolapsasi</p> <p>5. Түрік:Rahim prolapsusu</p> <p>6. Ағылшын:Prolapse of the uterus</p> <p>7. Испан:Prolapso del útero</p> <p>8. Неміс:Prolaps des Uterus</p> <p>9. Француз:Prolapsus de l'utérus</p>
953.	выпадение прямой кишки	тік ішектің түсуі	<p>1. Тік ішектің барлық қабатының артқы айланшық арқылы сыртқа шығуы. Кейде ішкі ректалды пролапс деп аталатын түрі де кездеседі, бұл ауру кезінде тік немесе сигма тәрізді ішек сыртқа шықпай-ақ, интаректалды қынапталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Rektum prolapsusu</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Rektum prolapsasi</p> <p>5. Түрік:Rektum prolapsusu</p>

			<p>6. Ағылшын:Prolapse of rectum 7. Испан:Prolapso del recto 8. Неміс:Prolaps des Rektums 9. Француз:Prolongement du rectum</p>
954.	выпадение пуповины	кіндік баудың түсуі	<p>1. Нәрестенің қабын ашқан кезде (өз еркімен немесе жасанды түрде) кіндік нәрестенің алдыңғы жағындағы бөліктен төмен орналасады, кіндіктің алда жатуы – нәрестенің қабы бүтін болған кезде кіндік алдыңғы жағынан төмен орналасады. Кіндіктің патологиялық жағдайының асқынуына байланысты босану және босануға берілетін рұқсат. 2. Әзербайжан:Proksinalı göbək kordonu 3. Қырғыз:prolapsed жип 4. Өзбек:Yuqib qolgan kindik ichakchasidagi 5. Түрік:Prolabe edilmiş göbek kordonu 6. Ағылшын:Prolapsed umbilical cord 7. Испан:Cordón umbilical prolongado 8. Неміс:Prolapsed Nabelschnur 9. Француз:Cordon ombilical suspendu</p>
955.	высшая нервная деятельность	жоғары жүйке қызметі	<p>1. (лат. nervus - «қан тамыр, бұлшық ет, жүйке») – жануарлар мен адамдардың қоршаған ортаға барынша бейімделуін қамтамасыз ететін орталық жүйке жүйелерінің жоғарғы бөліктерінің қызметі. 2. Әзербайжан:Yüksək sinir fəaliyyəti 3. Қырғыз:жогорку тынчсыздана иш-аракет 4. Өзбек:Oliy asabiy faoliyat 5. Түрік:Sinir aktivitesi yüksek 6. Ағылшын:Higher nervous activity 7. Испан:Mayor actividad nerviosa 8. Неміс:Höhere nervöse Aktivität 9. Француз:Une activité nerveuse plus élevée</p>
956.	высотная болезнь	биіктік ауруы	<p>1. Биік тауларға шыққанда, сондай-ақ, герметикалық кабинамен жабдықталмаған ұшу аппараттарымен (мысалы, параплан, дельтаплан, герметикалық емес гондоласы бар әуе шарлары) ұшқан кезде, теңіз деңгейінен шамамен 2000 метр биіктіктен басталатын ішке жұтатын ауадағы оттегінің парциалды қысымының төмендеуі салдарынан оттектің тапшылығына байланысты болатын ауру жағдайы. 2. Әзербайжан:Yüksəklik xəstəliyi 3. Қырғыз:тоолуу оору 4. Өзбек:Balandlik kasalligi 5. Түрік:Yükseklik hastalığı 6. Ағылшын:Altitude sickness 7. Испан:Enfermedad de altitud 8. Неміс:Höhenkrankheit 9. Француз:Maladie d'altitude</p>

957.	выступ гортани	көмей шодыры	<p>1. Көбіне еркектерде болатын, мойынның алдыңғы беткі қабатына шығып тұратын қалқанша бездің алдыңғы жоғарғы бөлігі. «Кадык» деген атау түркі тіліндегі «қатты, мықты, алға шығып тұратын» деген сөздерден шыққан болу керек және бұл тек еркектерге қатысты болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Laryngeal proyeksiya</p> <p>3. Қырғыз:Адам атанын алма</p> <p>4. Өзбек:Laryngeal proektsiyalash</p> <p>5. Түрік:Laryngeal projeksiyon</p> <p>6. Ағылшын:Laryngeal projection</p> <p>7. Испан:Proyección laríngea</p> <p>8. Неміс:Kehlkopfprojektion</p> <p>9. Француз:Projection laryngée</p>
958.	высыхание трупное	өлік кебуі	<p>1. Өлген адам денесінің беткі қабатындағы ылғалдың булануы арқылы түсіндірілетін тері мен беткі қабатта орналасқан шырышты қабаттың дегидратациясы. Адам өлгеннен кейін бірден пайда болады, бірақ, қайтыс болғаннан кейін бірнеше сағат өткен соң байқала бастайды. Мәйіттің беткі қабатта орналасқан тіндеріне сұйықтықтың келіп түсуінің тоқтауы, сондай-ақ, мәйіттің дене бөліктерінен жоғары орналасқан қан және лимфаның өлгеннен кейінгі ағыныны тоқтауы өліктің кебуіне әсер етеді.</p> <p>2. Әзербайжан:Cadaveric qurutma</p> <p>3. Қырғыз:кургатуу, катаалдык</p> <p>4. Өзбек:Kadavrali quritish</p> <p>5. Түрік:Kadavra kurutma</p> <p>6. Ағылшын:Cadaveric drying</p> <p>7. Испан:Secado cadaverico</p> <p>8. Неміс:Kadaver-Trocknung</p> <p>9. Француз:Séchage Cadaveric</p>
959.	высшая нервная деятельность	жоғары жүйке әрекеті	<p>1. (лат. nervus - «қан тамыр, бұлшық ет, жүйке») – жануарлар мен адамның қоршаған ортаға барынша бейімделуін қамтамасыз ететін орталық жүйке жүйесінің жоғарғы бөліктерінің қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан:Yüksək sinir fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз:жогорку тынчсыздана иш-аракет</p> <p>4. Өзбек:Oliy asabiy faoliyat</p> <p>5. Түрік:Sinir aktivitesi yüksek</p> <p>6. Ағылшын:Higher nervous activity</p> <p>7. Испан:Mayor actividad nerviosa</p> <p>8. Неміс:Höhere nervöse Aktivität</p> <p>9. Француз:Une activité nerveuse plus élevée</p>
960.	гайморит	гайморит	<p>1. (Гаймора есімімен байланысты және -itis — «қабыну») – жоғарғы жақсүйек (гаймор) қойнауы шырышты қабатының қабынуы. Ауру біржақты</p>

			<p>немесе екіжақты болуы мүмкін, сондай-ақ, мұрынның басқа да қосалқы қойнауларын зақымдаумен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Sinüzit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Sinusit</p> <p>5. Түрік:antritis</p> <p>6. Ағылшын:Sinusitis</p> <p>7. Испан:Sinusitis</p> <p>8. Неміс:Sinusitis</p> <p>9. Француз:Sinusite</p>
961.	гайморова пазуха	гаймор қойнауы	<p>1. (Гаймора есімімен байланысты) – жоғарғы жақ сүйегінің барлық денесі алып жатқан мұрынның жұпты қосалқы қойнауы.</p> <p>2. Әзербайжан:Maxillary sinus</p> <p>3. Қырғыз:ээк синус</p> <p>4. Өзбек:Maksillar sinusi</p> <p>5. Түрік:Maksiller sinüs</p> <p>6. Ағылшын:Maxillary sinus</p> <p>7. Испан:Seno maxilar</p> <p>8. Неміс:Maxillarsinus</p> <p>9. Француз:Sinus maxillaire</p>
962.	гайморотомия	гаймор қойнауын ашу	<p>1. (Гаймора есімімен байланысты және еж.-грек. τομή- «тілік, кесу») – Гаймор шұңқырын (мұрынның жоғарғы жақ қойнауы) емдеу, патологиялық құрамын және бөтен заттарды алып тастау, сондай-ақ, мұрын арқылы тыныс алу мақсатында оған жасалатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:Науморотомі</p> <p>3. Қырғыз:ээк sinusotomy</p> <p>4. Өзбек:Науморотоміа</p> <p>5. Түрік:maksiller sinusotomy</p> <p>6. Ағылшын:Науморотому</p> <p>7. Испан:Науморотоміа</p> <p>8. Неміс:Науморотоміе</p> <p>9. Француз:Науморотому</p>
963.	галактостаз	сүт жиналу	<p>1. (галакто және еж.-грек. στάσις «орналастырып қою, орналастыру») – сүт тектес түтіктердегі бұлшық ет талшықтары тонусының бұзылуымен, сондай-ақ, сүттің көптеп өндірілуімен түсіндірілетін емізетін ананың сүт бездерінде сүттің іркіліп қалуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Galaktostaz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Galaktostaz</p> <p>5. Түрік:galaktostaz</p> <p>6. Ағылшын:Galactostasis</p> <p>7. Испан:Galactostasis</p> <p>8. Неміс:Galaktostase</p>

			9. Француз:Galactostase
964.	галакторея, лакторея	сүт ағу	<p>1. (galactorrhoea; галакто- және грек. rhoia – «ағын, ағып кету) – бұл емшек емізуге байланыссыз, емшектен сүт немесе уыздың бөлінуі. Галакторея көбіне гиперпролактинемия (қанда пролактингормонының көп болуы) салдарынан болады. Сондай-ақ, оның себебі - эстроген (әйелдердің жыныстық гормондары) гормонының көп болуы мүмкін. Көбіне әйелдерде кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Galaktore, laktore</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Galaktore, laktore</p> <p>5. Түрік:Galaktor, laktor</p> <p>6. Ағылшын:Galactorrhea, lactorrhea</p> <p>7. Испан:Galactorrea, lactorrea</p> <p>8. Неміс:Galaktorrhoe, Lactorrhoe</p> <p>9. Француз:Galactorrhée, lactorrhea</p>
965.	галактотерапия, лактотерапия	сүтпен емдеу	<p>1. (lactotherapia; лакто- «сүтке қатысты» және еж.-грек. θεραλεία- «қызмет ету, қадірлеу; емдеу») – 1) зарарсыздандырылған сүтті тері астына немесе бұлшық ет ішіне енгізуден тұратын протеинмен емдеу түрі; 2) сүтті емдік мақсатта ішке пайдалану.</p> <p>2. Әзербайжан:Galaktoterapiya, laktoterapiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Galaktoterapiya, laktoterapiya</p> <p>5. Түрік:Galaktoz tedavisi, laktoterapi</p> <p>6. Ағылшын:Galactoterapia, lactoterapia...</p> <p>7. Испан:Galactoterapia, lactoterapia</p> <p>8. Неміс:Galaktotherapie, Laktotherapie</p> <p>9. Француз:Galactothérapie, lactothérapie</p>
966.	галактофорит	емшек түтікшелерінің қабынуы	<p>1. (galactophoritis; галакто- және грек. Phoros – «тасымалдаушы»)және --itis — «қабыну») –сүт бездері жолдарының қабынуы; маститтің бір түрі.</p> <p>2. Әзербайжан:Galaktoforit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Galaktophorit</p> <p>5. Түрік:galactophoritis</p> <p>6. Ағылшын:Galactophorite</p> <p>7. Испан:Galactoforita</p> <p>8. Неміс:Galactophorit</p> <p>9. Француз:Galactophorite</p>
967.	галактоцеле	сүт безінің кеңеюі	<p>1. (galactosele; галокто- және греч. kele «ісу, ісініп кеткендік) – сүтке толы сүт бездері аймағында пайда болған жаңа қауіпсіз өскін. Мамандардың пікірі бойынша, ерекше ретенциялық киста – қауіпсіз, бірақ уақытында ем қабылдамаған жағдайда денсаулық айтарлықтай асқынады, атап айтқанда, обыр жасушалары пайда болады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:Galaktosel</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Galaktosel</p> <p>5. Түрік:galactoceles</p> <p>6. Ағылшын:Galactocele</p> <p>7. Испан:Galactocele</p> <p>8. Неміс:Galactocele</p> <p>9. Француз:Galactocele</p>
968.	галлюцинации вербальные	сөз елестері	<p>1. (лат. alucinatio — «мәнсіз сандырақ, сандырақ, орындалмас арман» + лат. verbum- «сөз») – мазмұны әртүрлі, жалған естілетін сөздердің жалпы атауы. Әдетте, мұндай елестерге қандай да бір ой-пікірлер негіз болмайды немесе екеуі қатар жүрмейді, қалыпты жағдайда бұл субъективті түрде сезіледі.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Sözsüz hallucinasiyalar</p> <p>3. Қырғыз:оозеки парестезиясы</p> <p>4. Өзбек:Gaplashadigan so'zlar</p> <p>5. Түрік:Sözlü varsanılar</p> <p>6. Ағылшын:Hallucinations verbal</p> <p>7. Испан:Alucinaciones verbales</p> <p>8. Неміс:Halluzinationen verbal</p> <p>9. Француз:Hallucinations verbales</p>
969.	галлюцинации висцеральные	ағзалық елестер	<p>1. (лат. alucinatio — «мәнсіз сандырақ, сандырақ, орындалмас арман» + лат. Viscus, visceris, көпше түрі viscera — «ішкі жақ») — құрамында организм ішіндегі нысандар (мысалы, бөтен денелер) бар елестер немесе организмде болып жатқан физиологиялық процестер.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hallucinations visceral</p> <p>3. Қырғыз:антиамерикалық парестезиясы</p> <p>4. Өзбек:Visseral yiringlash</p> <p>5. Түрік:Visseral Halüsinasyonlar</p> <p>6. Ағылшын:Hallucinations visceral</p> <p>7. Испан:Alucinaciones viscerales</p> <p>8. Неміс:Halluzinationen visceral</p> <p>9. Француз:Hallucinations viscérales</p>
970.	галлюцинации вкусовые	дәм елестері	<p>1. (лат. alucinatio — «мәнсіз сандырақ, сандырақ, орындалмас арман») – жалған дәм сезімталдылығы (пациентке, сондай-ақ, бейтаныс адамдарға белгілі жалған дәм сезімдері, ол дәм жағымды немесе жағымсыз, бірдей немесе өзгергіш, анық, аңқыған және тітіркендіргіш немесе білінер-білінбес, әлсіз болуы мүмкін).</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hallucinasıyalar әтірлі</p> <p>3. Қырғыз:парестезиясы даамы</p> <p>4. Өзбек:Xushbo'y hidlash</p> <p>5. Түрік:Halüsinasyonları tatlandırıcı</p>

			<p>6. Ағылшын: Hallucinations flavoring 7. Испан: Alucinaciones aromatizantes 8. Неміс: Halluzinationen Aroma 9. Француз: Alucinations aromatisantes</p>
971.	галлюцинации слуховые	дыбыс елестері	<p>1. (лат. alucinatio — «мәнсіз сандырақ, сандырақ, орындалмас арман») – соматикалық аурулардың психикалық және кейбір түрлері кезінде таралған белгілердің бірі: мұндай жағдайға шалдыққан пациент объективті шынайы өмірде жоқ дауыстарды, шуылдарды, дыбыстарды, сондай-ақ, жеке ойын естуі мүмкін. 2. Әзербайжан: Xəstəliklərin işıqlandırılması 3. Қырғыз: угуу парестезиясы 4. Өзбек: Gallusatsiyalar auditoriyasi 5. Түрік: Hallucinations auditory... 6. Ағылшын: Hallucinations auditory 7. Испан: Alucinaciones auditivas 8. Неміс: Halluzinationen auditiv 9. Француз: Hallucinations auditives</p>
972.	галлюцинации тактильные	жанасу елестері	<p>1. (лат. alucinatio — «мәнсіз сандырақ, сандырақ, орындалмас арман» + лат. tactilis– «көрнекті») – дененің беткі қабатында, теріде немесе тері астында жанды (жәндіктер, паразиттер, құрттар және т.б.) немесе жансыз нысандар жүргендей сезімде болатын елестер. 2. Әзербайжан: Hallucinations toxunma 3. Қырғыз: тийүү парестезиясы 4. Өзбек: Xamzamonlarning xushbichimliklari 5. Түрік: Halüsinasyonlar dokunsal 6. Ағылшын: Hallucinations tactile 7. Испан: Alucinaciones táctiles 8. Неміс: Halluzinationen taktil 9. Француз:</p>
973.	галлюцинация	елес, елестеу	<p>1. (жаңа лат. Hallucinatio < лат. Alucinatio — мағынасыз мылжың, сандырақ, орындалмаған арман) — санада сыртқы тітіркендіргішсіз пайда болатын бейне. Елестер қатты шаршағанда, алкоголь, кейбір психотропты заттар ішкенде және кейбір психикалық және неврологиялық аурулар кезінде пайда болады. Терминді алғаш рет Ж.-Э. Эскирол 1817 жылы енгізген болатын. 2. Әзербайжан: Hüsümət 3. Қырғыз: көзгө көрүнүү 4. Өзбек: Halüsinasyon 5. Түрік: sanrı 6. Ағылшын: hallucination 7. Испан: Alucinación 8. Неміс: Halluzination</p>

			9. Француз:Hallucination
974.	галлюциноз алкогольный	маскүнемдікте н болатын елестеу	<p>1. Спирттік сусындарды ұзақ уақыт бойы шамадан тыс пайдаланған адамдарда пайда болатын психикалық ауру. Бұл ауру кезінде құлаққа естілетін вербалды елестердің және елес сандырағының басым болуымен сипатталады. Белгілі бір жағдайда сана айқын болып тұрған кезде немесе орынға және уақытқа қалыпты бағдар жасау негізінде туындайды. Бұл ауруды кейде маскүнемдердің естен адасу сандырағы, сондай-ақ, маскүнемдердің елестету сандырағы деп атайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Hallucinoz spirtli</p> <p>3. Қырғыз:алкоголдук галлюциноз</p> <p>4. Өзбек:Hallusinoz alkogol</p> <p>5. Түрік:Halüsinasyon alkolik</p> <p>6. Ағылшын:Hallucinosiс alcoholic</p> <p>7. Испан:Alucinación alcohólica</p> <p>8. Неміс:Halluzinose alkoholische</p> <p>9. Француз:Hallucinosiс alcoolique</p>
975.	гамартома	гамартома, түйінді ісік	<p>1. (еж. грек. ἀμάρτημα — «қате», «ақаулық» және – ωμαῶκωμα — «ісік») — тіннің дамуындағы ауытқушылық түрінде болатын ісік тәрізді түйіндік қатерлі құрылым.</p> <p>2. Әзербайжан:Hamartoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hamartoma</p> <p>5. Түрік:hamartoması</p> <p>6. Ағылшын:Hamartoma</p> <p>7. Испан:Hamartoma</p> <p>8. Неміс:Hamartoma</p> <p>9. Француз:Hamartoma</p>
976.	ганглиома	ганглиома	<p>1. (лат. ganglion - «жүйкелік торап» және грек. Oμα – «ісік дегенді білдіретін сөз бөлшегі») – қантамыр тіндері жасушаларынан тұратын қатерсіз ісік. Әдетте, мұндай ауру жаңа туылған нәрестелерден және бірнеше айға толған балалардан анықталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Ganglion</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Ganglion</p> <p>5. Түрік:tümörleri için</p> <p>6. Ағылшын:Ganglion</p> <p>7. Испан:Ganglio</p> <p>8. Неміс:Ganglion</p> <p>9. Француз:Ganglion</p>
977.	ганглионеврит	жүйке түйіні қабыну	<p>1. (лат. ganglion - «жүйкелік торап» және лат. nervus - «қантамыр, бұлшықет, жүйке») – ганглияның қабынып зақымдануы жүйке өзектерінің ганглиясына байланысты қабыну процесіне</p>

			<p>ұласатын ауру.</p> <p>2. Өзербайжан:Ganglionik vertebra</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Ganglionli vertebra</p> <p>5. Түрік:Ganglionik omur</p> <p>6. Ағылшын:Ganglionic vertebra</p> <p>7. Испан:Vértebra ganglionar</p> <p>8. Неміс:Ganglionwirbel</p> <p>9. Француз:Vertèbre ganglannaire</p>
978.	ганглионейробл астома	ганглилердің қатерлі ісігі	<p>1. (лат. ganglion - «жүйкелік торап» және лат. nervus - «қантамыр, бұлшықет, <i>жүйке</i>» және еж.-грек. βλαστός (blastos) - «бүршіктену, ұрық» және еж.-грек. -ωμα (-ōma) (ісік дегенді білдіретін суффикс) –Нейробласттардан тұратын және ганглия жасушаларын саралаудың әртүрлі кезеңінде болатын қатерлі неврогенді ісік. Ганглилердің қатерлі ісігі кезінде анорексия, арықтау, дене қызуы, катехоламиндердің шамадан тыс болу белгілері (АҚ жоғары болуы, тершендік, бет гиперемиясы, тахикардия) орын алады.</p> <p>2. Өзербайжан:Ganglioneuroblastoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Ganglioneuroblastoma</p> <p>5. Түрік:ganglioneuroblastoma</p> <p>6. Ағылшын:Ganglioneuroblastoma</p> <p>7. Испан:Ganglioneuroblastoma</p> <p>8. Неміс:Ganglioneuroblastom</p> <p>9. Француз:Ganglioneuroblastoma</p>
979.	гангрена	гангрена	<p>1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара»; лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio) — сыртқы ортамен (тері, өкпе, ішек және т.б.) тікелей немесе анатомиялық арналар арқылы байланысты, орган тіндерінде асқынатын қара немесе қап-қара түсті тірі организм тіндерінің некрозы.</p> <p>2. Өзербайжан:Gangren</p> <p>3. Қырғыз:гангрена</p> <p>4. Өзбек:Gangrena</p> <p>5. Түрік:kangren</p> <p>6. Ағылшын:gangrene</p> <p>7. Испан:Gangrena</p> <p>8. Неміс:Gangrän</p> <p>9. Француз:Gangrene</p>
980.	гангрена влажная	дымқыл гангрена	<p>1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара»; лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio) — өлген тіндер құрғап үлгермейтін, олар шіру салдарынан ыдырайтын гангрена түрі. Тіндердің жансыздануының ең күрделі түрлерінің бірі болып табылады, қатты уланумен қатар жүреді. Қанмен</p>

			<p>қамтамасыз ету жедел бұзылған жағдайларда туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Gangren nəmli</p> <p>3. Қырғыз:нымдуу гангрена</p> <p>4. Өзбек:Gangrenaning namligi</p> <p>5. Түрік:Kangren nemli</p> <p>6. Ағылшын:Gangrene moist</p> <p>7. Испан:Gangrena húmeda</p> <p>8. Неміс:Gangren feucht</p> <p>9. Француз:Gangrène humide</p>
981.	гангрена газовая	газды гангрена	<p>1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара»; лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio) — адам организмінің жұмсақ тіндерінде, әсіресе, аяқ тіндерінде клостридия түрі бактерияларының өсуі және көбеюі негізінде туындайтын инфекция. Микроорганизм адам организміне тері жабындысының және соған қатысты тіндерінің бұзылуы салдарынан түседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Gangren</p> <p>3. Қырғыз:газ гангрена</p> <p>4. Өзбек:Gangrena</p> <p>5. Түрік:gazlı kangren</p> <p>6. Ағылшын:Gangrene</p> <p>7. Испан:Gangrena</p> <p>8. Неміс:Gangrän</p> <p>9. Француз:Gangrene</p>
982.	гангрена диабетическая	сусамыр гангренасы	<p>1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара»; лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio + еж.-грек. διαβαίνω — «өтемін, қиямын») — сыртқы ортамен (тері, ішек, өкпе) байланысты органдарда асқынатын организм тіндерінің некрозы (жансыздануы). Гангрена кезіндегі қара түсті гемоглобин молекулаларының құрамына кіретін темір сульфиді мен күкіртсутек ауасының түзілуі арқылы түсіндіруге болады. Гангрена оттегінің тіндерге қалыпты жетпеуі салдарынан пайда болады. Аяқта болатын диабеттік гангрена «диабет табаны синдромымен» байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан:Gangren diabetikdir</p> <p>3. Қырғыз:диабет гангрена</p> <p>4. Өзбек:Gangren diabetikdir</p> <p>5. Түрік:Kangren diyabetik</p> <p>6. Ағылшын:Gangrene is diabetic</p> <p>7. Испан:Gangrena es diabética</p> <p>8. Неміс:Gangrän ist Diabetiker</p> <p>9. Француз:Gangrene est diabétique</p>
983.	гангрена легких	өкпе	<p>1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін</p>

		гангренаcы	жара»; лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio) — нақты демаркациясы жоқ, әрі қарай таралу үдерісі бар өкпе ұлпасының кеңейтілген аймағының іріңді-шірікті некрозымен сипатталатын өкпедегі деструктивті процесс. 2. Әзербайжан: Ağciyərlərin qangrenası 3. Қырғыз: ПК гангрена 4. Өзбек: O'pka gangrenasi 5. Түрік: Akciğerlerin kangreni 6. Ағылшын: Gangrene of the lungs 7. Испан: Gangrena de los pulmones 8. Неміс: Gangren der Lunge 9. Француз: Gangrene des poumons
984.	гангрена сухая	кұрғақ гангрена	1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара»; лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio) — бұзатын факторлардың әсерінен немесе қанмен қамтамасыз етудің тоқтауы салдарынан тіндердің жансыздануы. Қартаю, сегмент көлемінің кішіреюі, тыртию және ылғалдың жоғалуы сияқты белгілермен қатар жүреді. 2. Әзербайжан: Gangren quru 3. Қырғыз: кургак гангрена 4. Өзбек: Gangren quriydi 5. Түрік: Kuru kangren 6. Ағылшын: Gangrene dry 7. Испан: Gangrena seca 8. Неміс: Gangren trocken 9. Француз: Gangrène sec
985.	гангреноз	гангреноз, өліеттену	1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара» және лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio) — гангрена немесе антон отымен зақымданған. 2. Әзербайжан: Gangrenous 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Gangrenoz 5. Түрік: gangrenoz 6. Ағылшын: Gangrenous 7. Испан: Gangrenous... 8. Неміс: Gangrenous 9. Француз: Gangereux
986.	гангренозный аппендицит	гангреналық соқырішек	1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара» және лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio + лат. appendix- «үстеме кесек; қосымша, үстеме») — қабырғасы қайтымсыз бұзылыстарға ұшыраған (деструкция) күрт тәрізді өсіндінің іріңді қабыну түрі. Сондықтан да, оны деструктивті соқырішек түрлерінің қатарына жатқызады. Мұндай диагноз аппендиксті интраоталық визуалды бағалаудан кейін, күрт ісінген, жұмсақ, фибринмен

			<p>және іріңді қатпармен жабылу белгілерінің негізінде ғана қойылады.</p> <p>Гангреналық өзгерген аппендикске жасалған кез келген іс-әрекет оның жарылуымен аяқталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Gangrenoz arandisit</p> <p>3. Қырғыз:жара сыяктуу тез жайыла турган ичеги</p> <p>4. Өзбек:Gangrenoz appendisit</p> <p>5. Түрік:Gangrenöz arandisit</p> <p>6. Ағылшын:Gangrenous appendicitis</p> <p>7. Испан:Aréndice gangrenoso</p> <p>8. Неміс:Gangröse Blinddarmenzündung</p> <p>9. Француз:Appendicite gangereuse</p>
987.	гангренозный холецистит	өтқап гангренасы	<p>1. (еж. грек. Γάγγραινα — «шірітетін жара» және лат. Necrosis, mortificatio, mumificatio + грек. cholē, - «өт» + kýstis –«көпіршік») — өт қабының жедел қабынуының өте ауыр түрінің бірі, ол қабырға тіндерінің жылдам жансыздануымен қатар жүреді. Мұндай некроздық өзгерістер қан циркуляциясының айқын бұзылуымен тікелей байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан:Gangrenoz cholestist</p> <p>3. Қырғыз:жара сыяктуу тез жайыла турган преднизолон</p> <p>4. Өзбек:Gangrenoz choletsistit</p> <p>5. Түрік:Kangrenik kolesistit</p> <p>6. Ағылшын:Gangrenous cholecystitis</p> <p>7. Испан:Colecistitis gangrenosa</p> <p>8. Неміс:Gangrige Cholezystitis</p> <p>9. Француз:Cholécystite ganglionnaire</p>
988.	гассеров узел	гассер түйіні	<p>1. (Гассеров есімімен байланысты) – үш тармақты жүйкенің үлкен, сезімтал түбірінде жатқан жүйке түйіні; одан үш тармақты жүйке шығады; ол жұлын жүйкелерінің артқы түбірлеріндегі ганглияға сәйкес келеді.</p> <p>2. Әзербайжан:Gasser node</p> <p>3. Қырғыз:Gasser анын тураарын</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік:Gasser'in düğümü</p> <p>6. Ағылшын:Gasser's node</p> <p>7. Испан:Nodo de Gasser</p> <p>8. Неміс:Gassers Knoten</p> <p>9. Француз:Nœud de Gasser</p>
989.	гастроденит	асқазан безі қабынуы	<p>1. Бұл асқазан мен ішектің шырышты қабатының қабынуы. Гастроэнтерит көбіне вирус (ротавирустар, калицивирустар, аденовирустар) салдарынан туындайды, олардан басқа ауруды бактериялар мен паразиттер тудырады.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastradenit</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gastradenit 5. Түрік:gastradenit 6. Ағылшын:Gastradenite 7. Испан:Gastradenita 8. Неміс:Gastradenit 9. Француз:Gastradenite</p>
990.	гастралгия	асқазан ауыруы	<p>1. (ағылш. Gastralgia; еж. грек. Γαστήρ — «асқазан» және ἄλγος — «ауру») — асқазан ауырған кезде, сондай-ақ, вегетативті невроз және басқа да кейбір аурулар кезінде пайда болатын эпигастралды аумақтың (яғни, асқазанның алдыңғы іш қабырғасының проекциясына сәйкес келетін семсер тәрізді өсіндінің тікелей астындағы аумақтың)толғақ сияқты ауыруы. Асқазан ауыруының негізгі себебі – асқазан және он екі елі ішек моторикасының бұзылуы (спазмы немесе созылуы) болып табылады. Асқазан қабырғасындағы бұлшық еттер жиырылуының күшеюі мен оның ішіндегісінің баяу алынуы асқазан ауыруын тудырады. Әдетте, пайда болуы асқазан және он екі елі ішек спазмына немесе созылуға қатысты болатын ауру ішкіағзалық деп аталады, ол сыздап ауырады, әдетте, іштің ортаңғы сызығының бойынан сезіледі. Ішкіағзалық асқазан ауруларына иррадиация, тиісті ішкі органдардан импульс өткізетін сезімтал талшықтар өтетін түбірлерден жүйкеленетін дене аумақтарындағы ауру сезімдерін беру белгісі тән.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastralegia 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gastralegia 5. Түрік:stomachalgia 6. Ағылшын:Gastralegia 7. Испан:Gastralegia 8. Неміс:Gastralegie 9. Француз:Gastralegia</p>
991.	гастрит	асқазан қабынуы	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және -itis — «қабыну») –асқазанның шырышты қабатының қабынуы, сол органның қызметін бұзады. Асқазанның қабынуы туындаған жағдайда тамақ дұрыс қорытылмайды, салдарынан күш-қуат азаяды. Көптеген аурулар сияқты асқазан қабынуының да жедел және созылмалы түрлері болады. Сонымен қатар асқазанның қышқылдығы төмен, қалыпты және жоғары асқазан қабынуы да бар.</p> <p>Қазіргі таңда асқазан қабынуын ғасыр ауруы деп</p>

			<p>атауға да болады. Бұл ауруға ересектер де, балалар да шалдығады.</p> <p>Асқазан қабыну ауруын асқындыратын көптеген сыртқы және ішкі себептер бар. Клиникалық тұрғыдан қабыну (жедел немесе созылмалы) түрінде өтеді. Жедел қабыну қысқа мерзімде болады. Асқазанның шырышты қабатының концентрацияланған қышқылдармен, сілтілермен және басқа да химиялық заттармен қабынуы адам өліміне апарып соғуы мүмкін.</p> <p>2. Өзербайжан:Gastrit 3. Қырғыз:гастрит 4. Өзбек:Gastrit 5. Түрік:gastrit 6. Ағылшын:gastritis 7. Испан:Gastritis 8. Неміс:Gastritis 9. Француз:Gastrite</p>
992.	гастрит анацидный	қышқылсыз гастрит	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және -itis — «қабыну» + еж.-грек. ἀντι- — «қарсы» және лат. acidus — «қышқыл») –қышқылдығы төмен асқазан қабынуы орын алатын ауру. Аурудың бұл түрінде асқазан жасушалары жансызданып, асқазан сөлі дұрыс өндірілмейді.</p> <p>2. Өзербайжан:Qastritlär anatlıdır 3. Қырғыз:гастрит anatsidny 4. Өзбек:Gastrit anatiz 5. Түрік:Gastrit anacid 6. Ағылшын:Gastritis anacid 7. Испан:Gastritis anacida 8. Неміс:Gastritis anacid 9. Француз:Gastrite anacide</p>
993.	гастрит гиперацидный	молқышқылды гастрит	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және -itis — «қабыну» + еж.-грек. ὑπέρ- «үсті, жоғары» және лат. acidum – «кислота») - асқазан сөлі қышқылдығының жоғары болуына байланысты асқазанның созылмалы қабыну ауруы. Бұл балаларда да, ересектерде де кездесетін асқазан қабынуының ең көп таралған түрі.</p> <p>2. Өзербайжан:Qastrit hiperaziddir 3. Қырғыз:гастрит hyperacid 4. Өзбек:Gastrit giperasidadir 5. Түрік:Gastrit aşırı asidir 6. Ағылшын:Gastritis is hyperacid 7. Испан:La gastritis es hiperácido 8. Неміс:Gastritis ist hyperacid 9. Француз:La gastrite est hyperacide</p>
994.	гастрит	азқышқылды	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және -itis —</p>

	гипоацидный	гастрит	<p>«қабыну» + еж.-грек. ὑλέρ- «үсті, жоғары» және лат. acidum – «кислота») - бездердің секреторлық қызметі төмен асқазанның шырышты қуысының қабынуы орын алатын гастрит түрі. Шырышты қабатта өсінділер, құрылымдар пайда болып, кейін ісікке түрленуі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Qastrit hipoasidi</p> <p>3. Қырғыз:гастрит hupoacid</p> <p>4. Өзбек:Gastrit gipoasidi</p> <p>5. Түрік:Gastrit hipoasit</p> <p>6. Ағылшын:Gastritis hypoacid</p> <p>7. Испан:Gastritis hipocida</p> <p>8. Неміс:Gastritis hypoacid</p> <p>9. Француз:Gastro-hypoacide</p>
995.	гастрит острый	жіті гастрит	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және -itis — «қабыну») - күшті тітіркендіргіштердің аз уақыт аралығында тигізген әсері кезінде пайда болатын асқазанның шырышты қабатының жедел қабынуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastrit</p> <p>3. Қырғыз:курч гастрит</p> <p>4. Өзбек:Gastrit</p> <p>5. Түрік:akut gastrit</p> <p>6. Ағылшын:Gastritis</p> <p>7. Испан:Gastritis</p> <p>8. Неміс:Gastritis</p> <p>9. Француз:Gastrite</p>
996.	гастрит хронический	созылмалы гастрит	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және -itis — «қабыну» + еж.-грек. χρονικός- «уақытша») - тиісті белгілері байқалатын, асқазанның шырышты қабатының асқынып қабынуы тән болатын ауру. Асқазанның ішкі қабатының зақымдануы алғашқы (жеке ауру), сондай-ақ, басқа да аурулардың салдарынан болатын қайталама болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Qastrit xroniki</p> <p>3. Қырғыз:өнөкөт гастрит</p> <p>4. Өзбек:Surunkali gastrit</p> <p>5. Түрік:Gastrit kronik</p> <p>6. Ағылшын:Gastritis chronic</p> <p>7. Испан:Gastritis crónica</p> <p>8. Неміс:Gastritis chronisch</p> <p>9. Француз:Gastrite chronique</p>
997.	гастродуоденит	асқазан-он екі елі ішек қабынуы	<p>1. (лат. Gastroduodenitis; еж. грек. Γαστήρ- «асқазан»және duodenum – «он екі елі ішек»және -ит — «қабыну») — он екі елі ішектің шырышты қабатының және асқазанның ішқақпа аймағының қабынып ауыруы.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroduodenit</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек:Gastroduodenit</p> <p>5. Түрік:gastroduodenit</p> <p>6. Ағылшын:Gastroduodenitis</p> <p>7. Испан:Gastroduodenitis</p> <p>8. Неміс:Gastroduodenitis</p> <p>9. Француз:Gastroduodénite</p>
998.	гастрокардиальный синдром	асқазан-жүректік синдром	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және грек. kardia – «жүрек» + еж.-грек. σύνδρομη- «топталу, жиналу») - механикалық және химиялық әсерлерге сезімтал өңеш және асқазан рецепторларының тітіркенуі кезінде пайда болатын жүрек-қантамыр жүйесі жұмысындағы рефлекторлық сипаттағы өзгерістер жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastrocardial sindromu</p> <p>3. Қырғыз:gastrocardiac синдрому</p> <p>4. Өзбек:Gastrocardial sindrom</p> <p>5. Түрік:Gastrokardiyal sendrom</p> <p>6. Ағылшын:Gastrocardial syndrome</p> <p>7. Испан:Síndrome gastrocardiaco</p> <p>8. Неміс:Gastrokardiales syndrom</p> <p>9. Француз:Syndrome gastro-cardiaque</p>
999.	гастроюнодуоденопластика	асқазан мен он екі елі ішекті жөндеу	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және Jejunum – «аш ішек» және duodenum – «он екі елі ішек» және грек., от plassein – «қырлау») – асқазан мен бүкіл он екі елі ішекті аш ішекке ауыстыру, оның саңылауына ұйқы безі тарамдалатын жалпы өт ағысын ауыстырып орналастыру іске асырылатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroeyjunoduodenoplastika</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gastroeyjunoduodenoplastika</p> <p>5. Түрік:gastroeyunoduodenoplastika</p> <p>6. Ағылшын:Gastroejunoduodenoplasty</p> <p>7. Испан:Gastroejunoduodenoplastia</p> <p>8. Неміс:Gastroejunoduodenoplastik</p> <p>9. Француз:Gastroejunoduodenoplastie</p>
1000.	гастроптоз	асқазанның төмен түсуі	<p>1. (еж.-грек. γαστήρ (gaster) – «асқазан» және грек. ptosis – «күлау») – асқазанның ұзаруы және гипотониямен қатар жүретін төменге түсуі. Бұл патология тұқымқуалаушылық факторлары арқылы түсіндірілетін туа біткен, сондай-ақ, жүре пайда болған болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroptoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gastroptoz</p> <p>5. Түрік:ventroptosis</p> <p>6. Ағылшын:Gastroptosis</p> <p>7. Испан:Gastroptosis</p>

			<p>8. Неміс:Gastroptose</p> <p>9. Француз:Gastroptose</p>
1001.	гастроррагия	асқазаннан қан кету	<p>1. (грек. Gaster – «қарын» және rhegnymi – «жарамын») – асқазанның қанауы, қан құсу.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastrorrhagia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gastrorrhagia</p> <p>5. Түрік:gastrorragiya</p> <p>6. Ағылшын:Gastrorrhagia</p> <p>7. Испан:Gastrorrhagia</p> <p>8. Неміс:Gastrorrhagie</p> <p>9. Француз:Gastrorrhagia</p>
1002.	гастроскопия	асқазан қарау	<p>1. (еж. грек.Γαστήρ — «асқазан» жәнеσκοπέω — «бақылаймын, қараймын») - эзофагогастроуденоскопия деген тағы бір атауы бар, ЭГДС —эндоскопиялық тексерудің бір түрі, яғни, ауыз және өңеш арқылы енгізілетін гастроскоп деген арнайы құралдың көмегімен өңеш, асқазан және он екі елі ішек қабырғаларын визуалды тексеріп қарау.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroskopiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gastroskopiya</p> <p>5. Түрік:gastroskopi</p> <p>6. Ағылшын:gastroscopy</p> <p>7. Испан:Gastroscopia</p> <p>8. Неміс:Gastroskopie</p> <p>9. Француз:Gastroscopie</p>
1003.	гастроспазм	асқазанның түйілуі	<p>1. (еж. грек.Γαστήρ — «асқазан» жәнеж.-грек.σπασμός, σπᾶω — «тарту») - асқазан бұлшық еттерінің сіресіп жиырылуы түріндегі қозғалыс қызметінің бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastro-spazm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gastro-spazm</p> <p>5. Түрік:gastrospazm</p> <p>6. Ағылшын:Gastro-spasm</p> <p>7. Испан:Gastroespasmo</p> <p>8. Неміс:Gastro-krampf</p> <p>9. Француз:Gastro-spasme</p>
1004.	гастроэктомия	асқазанды кесіп алу	<p>1. (еж. грек.Γαστήρ — «асқазан» жәнегрек. ektomē – «кесіп тастау, кесу, жою) - өңеш-ішек ауыздарының қосылысы (анастомоз) қойып, асқазанды толық алып тастауды білдіретін хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroektomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gastroektomiya</p> <p>5. Түрік:gastrektomi</p>

			<p>6. Ағылшын:Gastroectomy 7. Испан:Gastroectomía 8. Неміс:Gastroectomie 9. Француз:Gastroectomie</p>
1005.	гастроэнтерит	асқазан-аш ішек қабынуы	<p>1. (еж. грек. Γαστήρ — «асқазан» және грек. enteron — «ішек, ішектер» және лат. -ит — «қабыну») — бұл аш ішек пен асқазанның шырышты қабаттарының қабынып ауруы. Асқазан-аш ішек қабынуы дәретханаға барғаннан кейін қарапайым гигиена ережелерін ұстанбаған жағдайда су, тамақ арқылы адам организміне түсетін ротавирустық инфекцияға тікелей байланысты. 2. Әзербайжан:Gastroenterit 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gastroenterit 5. Түрік:gastroenterit 6. Ағылшын:gastroenteritis 7. Испан:Gastroenteritis 8. Неміс:Gastroenteritis 9. Француз:Gastro-entérite</p>
1006.	гастроэнтероанастомоз	асқазан-ашішектік жалғама	<p>1. (gastroenterostomia; грек. gaster – «асқазан»және enteron – «ішек»және stoma – «ауыз, саңылау, өтіс»және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша») — асқазан мен аш ішек арасына ауыздар қосылысын орнату отасы. Алғаш рет оны 1881 ж. Вельфлер (A. Wolfler), ассистенті Т. Бильрота жасаған болатын. Вельфлеротаға қатысқан Николадонидің (C. Nicoladoni) кеңесі бойынша обыр ісігі салдарынан асқазанның тарылған шығыс бөлігін айналдырып, алдынан көлденең жиектемелі асқазан арқылы, асқазанның алдыңғы қабырғасымен біріктірген, яғни, алдыңғы жиектеме алдындағы гастроэнтероанастомоз. Көп ұзамай асқазан-ашішектік жалғама асқазанның антралды бөлігіндегі тарылатын ісік кезінде ғана емес, сондай-ақ, қалтқының тыртықтан-жарадан тарылуы кезінде де жасалатын болды. Ресейде асқазанның күйіп қалуы салдарынан қалтқының тыртықтан тарылуы кезінде 1882 ж. алғаш рет Н. Д. Монастырский ота жасаған екен. 2. Әзербайжан:Gastroenteroanastomoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gastroenteroanastomoz 5. Түрік:gastrojejunostomi 6. Ағылшын:Gastroenteroanastomosis 7. Испан:Gastroenteroanastomosis 8. Неміс:Gastroenteroanastomose</p>

			9. Француз:Gastro-éneramostomose
1007.	гастроэнтероколит	асқазан-ішектік қабыну	<p>1. (еж. грек. Γαστήρ — «асқазан» және және грек. enteron – «ішек, ішектер» және грек. kolon- «тоқ ішек» және лат. -ит — «қабыну») – асқорыту жолының бәріне қатысты болатын қабыну процесі, алайда, ол тоқ және аш ішекті көбірек зақымдайды. Ауру жедел және созылмалы түрде болады, пайда болуы инфекциялық және инфекциялық емес болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroenterokolit</p> <p>3. Қырғыз:гастроэнтероколиттин</p> <p>4. Өзбек:Gastroenterokolit</p> <p>5. Түрік:gastroenterocolitis</p> <p>6. Ағылшын:Gastroenterocolitis</p> <p>7. Испан:Gastroenterocolitis</p> <p>8. Неміс:Gastroenterokolitis</p> <p>9. Француз:Gastroenterocolite</p>
1008.	гастроэнтерология	гастроэнтерология	<p>1. (еж. грек. Γαστήρ — «асқазан» және және грек. enteron – «ішек, ішектер» және өңеш, асқазан, он екі елі ішек, ішек, бауыр, өт қабы және еж.-грек. λογική- «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») - ұйқы безі ауруларының диагнозын қою, емдеу және алдын алу. Гастроэнтерологияда бауыр мен өт айдау жолдары ауруларын зерттейтін жеке бағыт бар.</p> <p>2. Әзербайжан:Gastroenterologiya</p> <p>3. Қырғыз:жаап калуу</p> <p>4. Өзбек:Gastroenterologiya</p> <p>5. Түрік:gastroenteroloji</p> <p>6. Ағылшын:Gastroenterology</p> <p>7. Испан:Gastroenterología</p> <p>8. Неміс:Gastroenterologie</p> <p>9. Француз:Gastro-entérologie</p>
1009.	гаустры ободочной кишки	жиек ішек қампаймасы	<p>1. (haustra coli, PNA, BNA, JNA; лат. Haurio, haustum – «алу, өзіне таңдап алу») — жиектеме ішектің циркулярлық керіліп тұруы.</p> <p>2. Әзербайжан:Kolon qaşları</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Yo'g'on ichak qovuzloqlari</p> <p>5. Түрік:İki nokta üstüste</p> <p>6. Ағылшын:Gausters of the colon</p> <p>7. Испан:Gausters del colon</p> <p>8. Неміс:Gauter des Dickdarms</p> <p>9. Француз:Gausters of the colon</p>
1010.	гельминтоз	ішек құрт ауруы	<p>1. (лат. Helminthosis, жекеше түрі; еж. грек. ἑλμινθωσις немесе ἑλμινθος — «паразитті құрт, ішек құрт») және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша») — паразитті</p>

			<p>күрттар болып табылатын ішек күрттары тудыратын адам, жануар және өсімдіктердің паразитарлық ауры.</p> <p>2. Әзербайжан:Helminthiasis</p> <p>3. Қырғыз:бот</p> <p>4. Өзбек:Helmintoz</p> <p>5. Түрік:bot</p> <p>6. Ағылшын:Helminthiasis</p> <p>7. Испан:Helminthiasis</p> <p>8. Неміс:Helminthiasis</p> <p>9. Француз:Helminthiasis</p>
1011.	гемагглютинация	гемагглютинация	<p>1. (грек. Háima — «қан» және лат. Agglutinatio — «желімдеу»), эритроциттердің, сондай-ақ, гемагглютининдердің беткі қабатында адсорбцияланатын бактериялардың, вирустардың, токсиндердің және т.б. әсерінен эритроциттердің желімделуі және шөгіндіге айналуы. Бір жануардың эритроциттері қалыпты изогемагглютининдердің (антиденелердің) болуы нәтижесінде басқа жануардың сарысуымен агглютинациялануы мүмкін. Гемагглютинация реакциясының көмегімен қан тобы анықталады. Гемагглютинация феномені микробиологиялық және иммунологиялық зерттеулер кезінде пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemagglutination</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemagglutinatsiya</p> <p>5. Түрік:hemagglutination</p> <p>6. Ағылшын:Hemagglutination</p> <p>7. Испан:Hemagglutinación</p> <p>8. Неміс:Hemagglutination</p> <p>9. Француз:Hemagglutination</p>
1012.	гемангиома	қан тамыр ісігі	<p>1. (грек. haima, haimatos – «қан» және грек. Angeion – «қантамыр» және греч. –ома – «ісік») – қантамыр тіндерінің жасушаларынан тұратын қатерсіз ісік. Әдетте бұл ауру жаңа туылған сәбилерден, бірнеше айға толған балалардан анықталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemangioma</p> <p>3. Қырғыз:hemangioma</p> <p>4. Өзбек:hemangioma...</p> <p>5. Түрік:hemanjiyom</p> <p>6. Ағылшын:Hemangioma</p> <p>7. Испан:Hemangioma</p> <p>8. Неміс:Hämangiom</p> <p>9. Француз:Hemangiome</p>
1013.	гемангиома капиллярная	капиллярлық ісік	<p>1. (грек. haima, haimatos – «қан» және грек. Angeion – «қантамыр» және грек. –ома – «ісік» + лат. capillus –«түк») – көптеген ұсақ капиллярлы</p>

			<p>қантамырлардың салдарынан асқынуы мүмкін қатерсіз ісік. Көбіне балалар осындай ісікпен туылады, бірақ, осы сияқты жаңа құрылымдар нәресте дүниеге келгеннен кейін бірнеше күн өткен соң пайда болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Kapilyar hemangioma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Kapillary gemangioma</p> <p>5. Түрік:Kılcal hemanjiyom</p> <p>6. Ағылшын:Capillary hemangioma</p> <p>7. Испан:Hemangioma capilar</p> <p>8. Неміс:Kapillar-Hämangiom</p> <p>9. Француз:Hémangiome capillaire</p>
1014.	гемангиома кавернозная	үңгірлі ісік	<p>1. (грек. haima, haimatos – «қан» және грек. Angeion – «қантамыр» және грек. –ома – «ісік» + лат.Cavernosus –«үңгірлі; қуыстықты, немесекавернді) - үңгірлі ісік деген термин бос құрылым түрінде өсетін қатерсіз қантамырлы ісіктің ерекше түрі дегенді білдіреді. Оған бір немесе бірнеше ірі қантамыр, негізінен, артериалды қантамырлар қорек беріп тұрады. Ең жиі орналасатын жері – тері.</p> <p>2. Әзербайжан:Cavernöz hemangioma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Kavernoz gemangioma</p> <p>5. Түрік:Kavernöz hemanjiyom</p> <p>6. Ағылшын:Cavernous hemangioma</p> <p>7. Испан:Hemangioma cavernoso</p> <p>8. Неміс:Kavernisches Hämangiom</p> <p>9. Француз:Hémangiome caverneux</p>
1015.	гемартроз	қанды буын	<p>1. (грек. haima, haimatos –«қан» және грек. arthron – «қантамыр»және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша») - буынға қан құйылу. Буынішілік құрылымдарды қанмен қамтамасыз ететін қантамырлардың жарылуы салдарынан пайда болады. Көбіне тізе буынынан байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemartrozlar</p> <p>3. Қырғыз:гемартрозу</p> <p>4. Өзбек:Hemartrozlar</p> <p>5. Түрік:hemartrozu</p> <p>6. Ағылшын:Hemarthrosis</p> <p>7. Испан:Hemartrosis</p> <p>8. Неміс:Hämarthrose</p> <p>9. Француз:Hémarthrose</p>
1016.	гематемезис, рвота кровавая	қан құсу	<p>1. (грек., haima – «қан» жәнеεμεο – «құсу») – қан құсу.</p> <p>2. Әзербайжан:Hematemez, qanlı qusma</p>

			<p>3. Қырғыз: кандуу кусуу</p> <p>4. Өзбек: Gematemez, qoni bilan qonsiz</p> <p>5. Түрік: Hematemez, kusma kanlı</p> <p>6. Ағылшын: Hematemesis, vomiting bloody</p> <p>7. Испан: Hematemesis, vómitos sangrientos</p> <p>8. Неміс: Hämatemesis, Erbrechen blutig</p> <p>9. Француз: Hématome, vomissement sanglant</p>
1017.	гематогенный	қанмен таралған	<p>1. (грек., haima – «қан» және грек. -genes – «туғызу») - I. Жануарлардың қанынан дайындалатын. Гематогенді препараттар. II. Қан жасушаларының түзілуіне және дамуына әсер ететін, қан жасайтын. Гематогенді құралдарды пайдалану.</p> <p>2. Әзербайжан: Hematojen</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hematogen</p> <p>5. Түрік: hematojen</p> <p>6. Ағылшын: Hematogenous</p> <p>7. Испан: Hematógena</p> <p>8. Неміс: Hämatogen</p> <p>9. Француз: Hématogène</p>
1018.	гематокольпос	қынапқа қан жиналу	<p>1. (haematocolpos; грек., haima – «қан» және грек. Kolpos – «қынап»)- қыздық перденің немесе төменгі және ортаңғы қынап бөлігінің бітелуіне байланысты етеккір кезінде жатырдан ағатын қанның қынапқа жиналуы.</p> <p>2. Әзербайжан: Hematocolpos</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hematokolpos</p> <p>5. Түрік: hematokolpos</p> <p>6. Ағылшын: Hematocolpos</p> <p>7. Испан: Hematocolpos</p> <p>8. Неміс: Hämatocolpos</p> <p>9. Француз: Hematocolpos</p>
1019.	гематокрит	гематокрит	<p>1. (грек., haima – «қан» және грек. kritos – «жеке, белгілі бір» және лат. -ит — «қабыну»)- эритроциттер құрайтын қанның жалпы көлемінің бір бөлігі (%), яғни, эритроциттердің қан плазмасына қатынасы. Көбіне гематокрит көлемінің көмегімен анемияның айқындылық деңгейі бағаланады, соның салдарынан ол 15-25 %-ға дейін төмендеуі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: Hematokrit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gematokrit</p> <p>5. Түрік: hematokrit</p> <p>6. Ағылшын: Hematocrit</p> <p>7. Испан: Hematocrito</p>

			<p>8. Неміс:Hämatokrit</p> <p>9. Француз:Hématocrite</p>
1020.	гематология	гематология	<p>1. . (грек., haima – «қан» және еж.-грек. λοῦκῆ-«талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») — қанды, қан жасау органдары мен қан ауруларын зерттейтін медицина бөлімі. Гематология қан және оның компоненттері өндірісіне, атап айтқанда, қан жасушасы, гемоглобин, қан ақуызы және коагуляция тетігіне (қанның ұюына) әсер ететін қан жүйесі ауруларының этиологиясын, диагностикасын, емін, болжамы мен алдын алуын зерттейді. Осы саладағы ғылыми зерттеулерді биомедицина мамандары жүргізеді. Сондай-ақ, гематологтар обырды емдейтін онкология саласындағы зерттеулермен шұғылданады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hematoloji</p> <p>3. Қырғыз:гематология</p> <p>4. Өзбек:Gematologiya</p> <p>5. Түрік:hematoloji</p> <p>6. Ағылшын:hematology</p> <p>7. Испан:Hematología</p> <p>8. Неміс:Hämatologie</p> <p>9. Француз:Hématologie</p>
1021.	гематома	қанды ісік	<p>1. (еж. грек. Αἷμα «қан» + -ομα «ісік»); тұрмыстық тілде – «көгерген жер») — қантамырлардың жарылуына (жаралануына) байланысты органдар мен тіндердің жабық және ашық зақымдануы кезінде қанның шектеулі түрде жиналуы; бұл ретте сұйық және ұйыған қаннан тұратын қуыс түзіледі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hematom</p> <p>3. Қырғыз:гематомалар</p> <p>4. Өзбек:Gematoma</p> <p>5. Түрік:hematom</p> <p>6. Ағылшын:hematoma</p> <p>7. Испан:Hematoma</p> <p>8. Неміс:Hämatom</p> <p>9. Француз:Hématome</p>
1022.	гематома носовой перегородки	мұрын қалқасының қанталауы	<p>1. (еж. грек. Αἷμα «қан» + -ομα «ісік»); тұрмыстық тілде – «көгерген жер») — гематома түзетін мұрын аралығының шырышты қабатының астындағы қан құйылу. Әрі қарай гематомаға инфекция түскен жағдайда абсцесс түзіледі. Мұрын қалқасы гематомасының асқыну себебі – жарақаттар болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Burun septumunun hematoması</p> <p>3. Қырғыз:мурун көрсө гематомалар</p> <p>4. Өзбек:Burun septumining gematomasi</p>

			<p>5. Түрік:Burun septumu hematomu 6. Ағылшын:Hematoma of nasal septum 7. Испан:Hematoma del tabique nasal 8. Неміс:Hämatom des Nasenseptums 9. Француз:Hématome du septum nasal</p>
1023.	гематома субдуральная	субдуралдық қанды ісік	<p>1. (еж. грек. Αἷμα «қан» + -ομα «ісік»; тұрмыстық тілде – «көгерген жер») — немесе субдуралдық қан құйылу – әдетте, бас сүйек-ми жарақатына байланысты болатын гематома түрі. 2. Әзербайжан:Hematom subduralnaya 3. Қырғыз:subdural гематомалар 4. Өзбек:Gematoma subduralnaya 5. Түрік:Hematom subduralnaya 6. Ағылшын:Hematoma subduralnaya 7. Испан:Hematoma subduralnaya 8. Неміс:Hämatom subduralnaya 9. Француз:Hematoma subduralnaya</p>
1024.	гематометра	жатырға қан жиналуы	<p>1. (греч., от haima –«қан»және meter –«ана, жатыр») – қанның жылыстауының бұзылуы салдарынан жатыр қуысында қанның жиналуы. Бұл патологиялық жағдай әйелдердің босанғаннан кейінгі кезеңінде, түсіктен кейін, жатырды қырып тазартқаннан кейін байқалады. Егер жатырдағы қанға инфекция түссе, пиометр байқалады. 2. Әзербайжан:Hematometr 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gematometr 5. Түрік:hemometra 6. Ағылшын:Hematometer 7. Испан:Hematómetro 8. Неміс:Hämatometer 9. Француз:Hématométrie</p>
1025.	гематомиелия	жұлынға қан құйылу	<p>1. (грек., от haima –«қан»және грек. myelos «жұлын») – жұлын затына қанның құйылуы. Оның пайда болу себебі – жарақат болып табылады, бірақ,жұлынға қан құйылу бұлшық етке қатты күш түсу, жұлын қантамырлары аневризмнің жарылуы салдарынан болуы да мүмкін. 2. Әзербайжан:Hematomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gematomiya 5. Түрік:hemorhachis 6. Ағылшын:Hematomia 7. Испан:Hematomia 8. Неміс:Hämatomie 9. Француз:Hematomia</p>
1026.	гематопоз, кровообразование	қан өндіру	<p>1. (грек., от haima –«қан»және грек. poiesis – «жарату»), қан өндіру — омыртқалыларда</p>

			<p>лейкоциттер, эритроциттер, тромбоциттер сияқты қан жасушасының түзілу, даму және жетілу процесі. Эмбрионалды (жатыр ішіндегі) қан өндіру және постэмбрионалды қан өндіру.</p> <p>2. Өзербайжан:Hematopoezlər, hematopoezlər</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hematopoezlar, gematopoezlar</p> <p>5. Түрік:Hematopoez, hematopoietik</p> <p>6. Ағылшын:Hematopoiesis, hematopoiesis</p> <p>7. Испан:Hematopoiesis, hematopoiesis...</p> <p>8. Неміс:Hämatopoese, Hämatopoese</p> <p>9. Француз:Hématopoïèse, hématopoïèse</p>
1027.	гематоракс	гематоракс	<p>1. (грек. haima –«қан»жәнегрек. Thorax – «кеуде, төс») – өкпеқап қуысында қанның жиналуына әкеп соғатын өкпеқап ішіндегі қан кету, бұл өкпенің қысылуымен және көкірек органдарының қарама-қарсы жағына қозғалуымен қатар жүреді.</p> <p>2. Өзербайжан:Hematox</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hematok</p> <p>5. Түрік:gematoraks</p> <p>6. Ағылшын:Hematox</p> <p>7. Испан:Hematox</p> <p>8. Неміс:Hämatox</p> <p>9. Француз:Hematox</p>
1028.	гематосальпинкс	гематосальпинкс	<p>1. (греч., haima –«қан»жәнегрек. salpinx –«түтік») – жатыр түтігі аумағында пайда болатын, олардың өткізгіштігінің бұзылуымен сипатталатын патология. Белгілері көбіне салпингит (жатыр түтікшесінің қабынуы) нәтижесінде пайда болатын құбыр саңылауындағы сұйықтықтың жиналуы себепті пайда болатын гидросальпинкс.</p> <p>2. Өзербайжан:Hematosalpinx</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gematosalpinx</p> <p>5. Түрік:gematosalpinks</p> <p>6. Ағылшын:Hematosalpinx</p> <p>7. Испан:Hematosalpinx...</p> <p>8. Неміс:Hämatosalpinx</p> <p>9. Француз:Hematosalpinx</p>
1029.	гематурия	қан сию	<p>1. (лат. Haematuria греч., haima –«қан»жәнеοὔρον — «несеп») — несепте физиологиялық норманы құрайтын шамадан тыс қанның болуын білдіретін медициналық термин. Әртүрлі аурулар кезінде бүйрек және несеп шығаратын жолдардың әдеттегідей зақымдалу белгілерінің бірі.</p> <p>2. Өзербайжан:Hematura</p> <p>3. Қырғыз:гематурия</p>

			<p>4. Өзбек: Gematura 5. Түрік: hematüri 6. Ағылшын: Hematuria 7. Испан: Hematuria 8. Неміс: Hämaturie 9. Француз: Hématurie</p>
1030.	гематурия терминальная	ақтық гематурия	<p>1. (лат. Haematuria грек., haima —«қан»және οὐρον — «несеп» + лат. terminus – «шек, соңы») — несеп шығару әрекетінің соңында (несептің соңғы үлесіндегі) қан сию; қуық жатырының аурулары кезінде байқалады. 2. Әзербайжан: Hematury terminal 3. Қырғыз: терминал гематурия 4. Өзбек: Gematura terminali 5. Түрік: Hematüri terminali 6. Ағылшын: Hematuria terminal 7. Испан: Hematuria terminal 8. Неміс: Hämaturia-Terminal 9. Француз: Terminal d'hématurie</p>
1031.	гемералопия, куриная слепота	ақшамсоқырлық	<p>1. (еж.-грек. ἡμεράλωψ «күндізгі жанар» және ἀλαός- «соқыр») - гемералопияның мағынасы: түндегі соқырлық, «ақшам соқыр» — қас қарайған сәтте көру қабілетінің төмендеуі, күндізгі уақыттағы соқырлық — күн жарқырап шыққан кезде көру қабілетінің төмендеуі. 2. Әзербайжан: Hematulopiya, gecə korluq 3. Қырғыз: күнү-сокур, шам сокур 4. Өзбек: Hematulopiya, tungi jasad 5. Түрік: Hematulopi, gece körlüğü 6. Ағылшын: Hematulia, night blindness 7. Испан: Hematulopía, ceguera nocturna 8. Неміс: Hämatulopie, Nachtblindheit 9. Француз: Hématulopie, cécité nocturne</p>
1032.	гемиалгия	дененің бір жағының ауыруы	<p>1. (hemialgia; греч. hemi- «жартылай, жарты, бірбағытты» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздің бір бөлшегі және грек. Algos – «ауру») - дененің оң немесе сол бөлігінің ауыруы; көп жағдайда таламустың зақымдалуы арқылы түсіндіріледі. 2. Әзербайжан: Hemialgia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Hemialgiya 5. Түрік: hemialgia 6. Ағылшын: Hemialgia 7. Испан: Hemialgia 8. Неміс: Hemialgia 9. Француз: Hémialgie</p>
1033.	гемианестезия	дененің бір	<p>1. (грек. hemi- «жартылай, жарты, бірбағытты»</p>

		жақты жансыздануы	деген мағынаны білдіретін күрделі сөздің бір бөлшегіжәнеж.-грек. <i>ἀναίσθησία</i> - «сезімсіздік, сезімсіз») – дененің бір бөлігіндегі тері сезімталдылығының жоғалуы, орталық жүйке жүйесінің аурулары кезінде, көбіне истерия кезінде, сондай-ақ, басқа да белгілермен бірге бас миы аурулары кезінде кездеседі. 2. Әзербайжан:Hemiyenteziya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemyonesteziya 5. Түрік:hemianesthesia 6. Ағылшын:Hemianesthesia 7. Испан:Hemianestesia 8. Неміс:Hemianästhesie 9. Француз:Hémiesthésie
1034.	гемианопсия	гемианопсия	1. (грек. hemi- «жартылай, жарты, бірбағытты» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздің бір бөлшегіжәнеάν- — «болымсыздықты білдіретін сөз алды қосымшасы» + ὄψις — «көру») — көру шегінің жартысындағы екі жақтың да соқырлығы. Гемианопсия көру жолдары немесе бас миының көру қабығы деңгейіндегі көру жүйесінің зақымдануы арқылы түсіндіріледі. 2. Әзербайжан:Hemianopsiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemyanopsiya 5. Түрік:hemianopsi 6. Ағылшын:Hemianopsia 7. Испан:Hemianopsia 8. Неміс:Hemianopsia 9. Француз:Hemianopsie
1035.	гемиатаксия	гемиатаксия	1. (грек. hemi- «жартылай, жарты, бірбағытты» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздің бір бөлшегіжәнеж.-грек. <i>ἀταξία</i> - «ретсіздік») - дененің жарты бөлігіндегі қозғалыс үйлесімділігінің бұзылуы. 2. Әзербайжан:Hemisyakiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:gemiataksiya... 5. Түрік:gemiataksiya 6. Ағылшын:Hemiataxiya 7. Испан:Hemiataxia 8. Неміс:Hämiataxie 9. Француз:Hemiataxiya
1036.	гемиатетоз	гемиатетоз	1. (грек. hemi- «жартылай, жарты, бірбағытты» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздің бір бөлшегіжәнегрек. <i>athetos</i> —«тұрақсыз») - дененің жартысындағы қимыл тұрақсыздығы; қарама-қарсы

			<p>жақтағы стриопаллидарлы жүйелер түзілімдерінің зақымдануы кезінде байқалады.</p> <p>2. Өзербайжан:Hematetoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hematetoz</p> <p>5. Түрік:gematetoz</p> <p>6. Ағылшын:Hemiathetosis</p> <p>7. Испан:Hemiathetosis</p> <p>8. Неміс:Hemiathetose</p> <p>9. Француз:Hemiathetosis</p>
1037.	гемиатрофия	бір жақты сему	<p>1. (грек. hemi- «жартылай, жарты, бірбағытты» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздің бір бөлшегіжәнелат. atrophia- «ашығу, жүдеу, солу») – Бір жақты семубас, ми, кеуде, аяқтың бір бөлігінің дамуының кешігуі салдарынан дененің жарты көлемінің кішіреюі.</p> <p>Бір жақты сему пайда болғанда вегетативті жүйке жүйесінің симпатикалық бөлігінің патологиясына, үш тармақты жүйке жүйесінің зақымдануына, бас ми қабығының ошақты зақымдануына, склеродермияға баса назар аударылады. Бір жақты семудің асқынуына бас миы аумағындағы мидағы қан айналымының бұзылу салдары, сондай-ақ, отбасылық жағдайлар әсер ететіні сипатталған. Клиникалық белгісі – дененің оң және сол жақ бөліктері көлеміндегі айырмашылық болып табылады. Әдетте, бет ассиметриялы болады, мойын, иық белдеуі, кеуде, аяқ бұлшық еттерінің көлемі кішірейеді, тонусы төмендейді, бұлшық еттің күш-қуаты төмендейді, сіңір рефлекстері әлсірейді. Балалардың көбіне қозғалып, дамуы кешеуілдейді. Бір жақты сему оң жақта болса, сөйлеу қызметі бөгеледі. Бір жақты сему орын алған жерде гипо немесе гипергидроз, терінің жұқаруы, депигментация немесе гиперпигментация аймақтары байқалады. Жамбас буыны және омыртқаның бел бөлігі ауыруы мүмкін. Рентгенологиялық тұрғыдан кейде жамбас буынының гипоплазиясы, омыртқаның қисаюы анықталды. Электроэнцефалографи мидың әртүрлі құрылымдарының зақымдануын, эхографияішкі гидроцефалия және бас миының қарама-қарсы жарты шарындағы атрофия белгілерін, реоэнцефалография зақымдануға қарама-қарсы аймақта азаятын қан өндіру ассиметриясын анықтайды.</p> <p>ІІБір жақты сему.</p> <p>Тіндердегі трофиканың және зат алмасу процесінің</p>

			<p>бұзылуымен үйлесетін, кеуде, аяқ және (немесе) беттің бір жақты кішіреюі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hematrophy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hematrofiyasi</p> <p>5. Түрік:hemiatrophy</p> <p>6. Ағылшын:Hemiatrophy</p> <p>7. Испан:Hemiatrofia</p> <p>8. Неміс:Hämiatrophie</p> <p>9. Француз:Hemiatrophy</p>
1038.	гемибаллизм	бір жақты қимылдау	<p>1. Гемибаллизм (грек. Hemi – «жартылай» және ballo – «тастау, сермеу, секіру») – ядроны итеруді немесе доп лақтыруды еске түсіретін, дененің бір жағындағы үлкен көлемдегі жылдам құлаштап қозғалуы арқылы сипатталатын экстрапирамидалық гиперкинез түрі, кеудеде ротаторлық қимыл-қозғалыс элементтері де болуы мүмкін. Кеуденің қалпы және жүріс өзгертін гемигипотониямен қатар жүруі мүмкін, эмоция әсерінен күшеюі мүмкін. Кейде дененің екі бөлігін де қамтуы мүмкін. Аяқтың проксималды буындарынан барынша айқын білінеді. Гемибаллизм Мацдорф-Лермитт белгі кешендеріне жатады (дененің бір жағындағы, әсіресе, иық және жамбас белдеулеріндегі хорейя тәрізді бұлшық ет жиырылулары, хорейялық дизартерия және дисфагия, орташа гемигипергидроз, кейде дененің бір жағының ісінуі, бұлшық ет гипотониясы; әлсізденген бұлшық ет жиырылулары ұйықтаған кезде де сақталады. Төмпе астындағы өзек (Льюис субталамустық денесі) және оның ақшыл шармен байланысы зақымданған кезде байқалады. Зақымдаудың басты себебі – төмпе астындағы өзек аймағындағы инфаркт. Кейде функционалды гемибаллизм (бас сүйек-ми жарақатынан кейін) де кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemiballizm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemiballizm</p> <p>5. Түрік:hemiballismus</p> <p>6. Ағылшын:Hemiballism</p> <p>7. Испан:Hemiballismo</p> <p>8. Неміс:Hemiballismus</p> <p>9. Француз:Hemiballisme</p>
1039.	гемигепатэктомия	гемигепатэктомия	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»және hepar, hepat[os] «өкпе» + ectome – «кесу, алып тастау») — бауырдың анатомиялық жеке бөлігін алып тастау, бауыр резекциясы түрлерінің бірі.</p>

			<p>Гемигепатэктомия отбасын алғаш рет 1911 ж. Вендель (W. Wendel) жасаған екен. Гемигепатэктомия іш қуысы органдарына жасалатын ең күрделі ота түріне жатады екен және өте сирек қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemihepatotomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemihepatotomiya</p> <p>5. Түрік:hemihepatotomy</p> <p>6. Ағылшын:Hemihepatotomy</p> <p>7. Испан:Hemihepatotomie...</p> <p>8. Неміс:Hemihepatotomie</p> <p>9. Француз:Hemihepatotomie</p>
1040.	гемигидроз	бір жақты тершендік	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнееж.-грек. ὑδωρ hydro - «су»)және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша») - дененің бір бөлігінің қатты терлегіштігі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemihidrosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemihidroz</p> <p>5. Түрік:gemigidroz</p> <p>6. Ағылшын:Hemihydrosis</p> <p>7. Испан:Hemihidrosis</p> <p>8. Неміс:Hemihydrosis</p> <p>9. Француз:Hemihydrosis</p>
1041.	гемикастрация	бір жақты пішу	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнелат. castratio – «піштіру») - жұмалақтың біреуін сақтап, екіншісін алып тастайтын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemicastration</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemikastratsiya</p> <p>5. Түрік:gemikastratsiya</p> <p>6. Ағылшын:Hemicastration</p> <p>7. Испан:Hemicastración</p> <p>8. Неміс:Hemicastration</p> <p>9. Француз:Hemicastration</p>
1042.	ГЕМИКОЛЭКТОМИЯ	ГЕМИКОЛЭКТОМИЯ	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнегрек. kolon — "тоқ ішек" және ektome — "кесу, кесіп тастау, жою") - тоқ (жиектеме) ішектің жартысын алып тастау. Бұл отаны жасауға себеп болатын көрсетілім – жиектеме (тоқ) ішек обыры болып табылады. Гемиколэктомия алдыңғы іш қабырғасының үлкен тілігі арқылы жалпы жансыздандыру арқылы жасалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemikolektomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemikolektomiya</p> <p>5. Түрік:hemikolektomi</p>

			<p>6. Ағылшын:Hemicolectomy 7. Испан:Hemicolectomía 8. Неміс:Hemikolectomie 9. Француз:Hémocélectomie</p>
1043.	гемикрания	шекенің бір жақты ауырсынуы	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнегрек. kranion –«бас сүйек») – бас ауруы, яғни, қатты солқылдап ауыратын, бас миының жарты шарының біреуінде иррадиацияланатын жедел ауыруы. 2. Әзербайжан:Hemikranium 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemikraniy 5. Түрік:hemikranya 6. Ағылшын:Hemicranium 7. Испан:Hemicranio 8. Неміс:Hemicranium 9. Француз:Hémicranium</p>
1044.	геминефрэктомия	геминефрэктомия	<p>1. (heminephrectomia; грек. hemi- «жартылай»жәнегрек. nephros – «бүйрек» және грек. ektome – «кесу, тілу, жою»)– қосарланған бүйректің бір бөлігін алып тастайтын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан:Heminefektomi 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gemineefrektomi 5. Түрік:heminefektomi 6. Ағылшын:Heminephrectomy 7. Испан:Heminefectomía 8. Неміс:Heminephrektomie 9. Француз:Heminephrectomie</p>
1045.	гемипарез	дененің бір жақты салдануы	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»және грек. paresis – «әлсіреу») – дененің бір бөлігіндегі бұшық еттердің әлсізденуі, бұл ретте екінші бөлігі қалыпты жағдайда сақталады. Мидың жоғарғы нейрондары мен аксондарының зақымдануы осы патологияның асқынуына әкеп соғады. 2. Әзербайжан:Hemiparez 3. Қырғыз:гемипарез 4. Өзбек:Hemiparez 5. Түрік:hemiparezi 6. Ағылшын:Hemiparesis 7. Испан:Hemiparesia 8. Неміс:Hemiparesis 9. Француз:Hémiparésie</p>
1046.	гемипарестезия	гемипарестезия	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнегрек aisthesis – «сезіну») – өте жоғары сезімталдылық. Бұл термин екі мағынада қолданылады: жоғары психикалық ашуланғыштық және терінің жоғары сезімталдылығы (кейде тістің).</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:Hemiparez</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemiparez</p> <p>5. Түрік:gemiparesteziya</p> <p>6. Ағылшын:Hemiparesis</p> <p>7. Испан:Hemiparesia</p> <p>8. Неміс:Hemiparesis</p> <p>9. Француз:Hémiparésie</p>
1047.	гемиплегия	гемиплегия	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнегрек. plege – «соққы») – дененің бір бөлігінде қозғалу белсенділігі толық жоғалатын жағдай. Бұлшық ет төмендейтін гемипарезден өзгешелігі гемиплегия кезінде қозғалу мүлдем мүмкін болмайды. Мұндай жағдай көбіне бас миының инсульті асқыну салдарынан орын алады.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hemipleji</p> <p>3. Қырғыз:гемиплегия</p> <p>4. Өзбек:Hemipleji</p> <p>5. Түрік:kısmi felç</p> <p>6. Ағылшын:Hemiplegia</p> <p>7. Испан:Hemiplejia</p> <p>8. Неміс:Hemiplegie</p> <p>9. Француз:Hemiplegie</p>
1048.	гемиспазм	гемиспазм	<p>1. (грек. hemi- «жартылай»жәнеж.-грек. σπασμός- «қысып буу, сiңiр тартылу»)- дененің бір бөлігінің немесе оның бөлігінің бұлшық етіндегі ұстама тәрізді тонустық күш түріндегі гиперкинез.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hemispaзм</p> <p>3. Қырғыз:gemispaзм</p> <p>4. Өзбек:Hemispaзм</p> <p>5. Түрік:gemispaзм</p> <p>6. Ағылшын:Hemispasm</p> <p>7. Испан:Hemispasmo</p> <p>8. Неміс:Hemispasm</p> <p>9. Француз:Hémispasme</p>
1049.	гемобластоз	гемобластоз	<p>1. (лат. haemoblastosis; еж. грек. αίμα- «қан» және грек. Влаστός - «өсінді, ұрық»және еж.-грек. -ωσις – «қалыпты жағдайдың бұзылуы дегенді білдіретін қосымша») — қан өндіретін және лимфа тінінің ісік тәрізді (неопластикалық) ауруы. Гемобластоza жүйелі (лейкоз) және аймақтық (лимфом) деп екіге бөлінеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hemoblastoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemoblastoz</p> <p>5. Түрік:hemoblastozlarının</p> <p>6. Ағылшын:Hemoblastosis</p> <p>7. Испан:Hemoblastosis</p>

			<p>8. Неміс:Hämoplastose</p> <p>9. Француз:Hemoplastose</p>
1050.	гемоглобин	гемоглобин	<p>1. (еж. грек.Αἷμα — «қан» және лат. Globus — «шар») — оттегіні тінге өткізуді қамтамасыз етіп, онымен кері байланыста бола алатын, қан айналымы бар жануарлардың темірқұрамды күрделі ақуызы. Омыртқалы жануарлардың эритроциттерінің құрамында бар, омыртқасыз жануарлардың көбінің қан плазмасында ерітілген (эритрокрорин) және басқа да тіндерде болуы мүмкін. Адам гемоглобинінің молекулалық массасы шамамен 66,8 кДа.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemoglobin</p> <p>3. Қырғыз:гемоглобин</p> <p>4. Өзбек:Gemoglobin</p> <p>5. Түрік:hemoglobin</p> <p>6. Ағылшын:hemoglobin</p> <p>7. Испан:Hemoglobina</p> <p>8. Неміс:Hämoglobin</p> <p>9. Француз:Hémoglobine</p>
1051.	гемоглобин фетальный	нәрестелік гемоглобин	<p>1. (еж. грек.Αἷμα — «қан» және лат. Globus — «шар» + лат. fetus – «туған нәрсе, ұрпақ») — нәрестенің эритроциттерінде түзілетін және жасы кішкентай балаларда аздаған мөлшерде болатын қалыпты гемоглобин. Ол жаңа туылған сәби гемоглобинінің 50-90%-ын құрайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemoglobin fetal</p> <p>3. Қырғыз:түйүлдүктүн гемоглобин</p> <p>4. Өзбек:Gemoglobin хомиласи</p> <p>5. Түрік:Hemoglobin fetüsü</p> <p>6. Ағылшын:Hemoglobin fetal</p> <p>7. Испан:Hemoglobina fetal</p> <p>8. Неміс:Hämoglobin fetal</p> <p>9. Француз:Hémoglobine foetale</p>
1052.	гемоглобинемия	гемоглобинемия	<p>1. (еж. грек.Αἷμα — «қан» және лат. Globus — «шар») - қан плазмасында бос гемоглобиннің жоғары мөлшерде болуы; қантамыршілік гемолиз және бұлшық ет тінінің жылдам көлемді ыдырауы кезінде (мысалы, жұмсақ тіндер көбейген кезде) орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemoglobinemiya</p> <p>3. Қырғыз:hemoglobinemia</p> <p>4. Өзбек:Gemoglobinemiya</p> <p>5. Түрік:hemoglobinemi</p> <p>6. Ағылшын:hemoglobinemi...</p> <p>7. Испан:Hemoglobinemia</p> <p>8. Неміс:Hämoglobinämie</p> <p>9. Француз:Hémoglobinémie</p>

1053.	гемоглобинурия	гемоглобинурия	<p>1.(еж. грек.Αἷμα — «қан» және лат. Globus — «шар» және грек. υρον —«зәр») – гемолиздік анемия (гемоглобинемия) түрінің бірі, нақтырақ айтқанда, гемоглобин қантамыр жанындағы ортаға және несепке жаппай шыққан кезде қызыл қанды денелердің(эритроциттер) қантамыр ішіндегі патологиялық зақымдануының белгісі.</p> <p>2. Өзбайжан:Hemoglobinüri</p> <p>3. Қырғыз:гемоглобинурия</p> <p>4. Өзбек:Gemoglobinuriya</p> <p>5. Түрік:hemoglobinüri</p> <p>6. Ағылшын:Hemoglobinuria</p> <p>7. Испан:Hemoglobinuria</p> <p>8. Неміс:Hämoglobinurie</p> <p>9. Француз:Hémoglobinurie</p>
1054.	гемоглобинопатия	гемоглобин дерттері	<p>1. (еж. грек.Αἷμα — «қан» және лат. Globus — «шар» және грек. pathos – «жапа шегу, ауыру)-ақуызгемоглобині құрылымының тұқымқуалаушылық арқылы берілетін немесе туа біткен өзгерісі немесе бұзылуы, әдетте, бұл оттегі-тасымалдау қызметіндегі немесе эритроциттердің құрылымы мен қызметіндегі клиникалық немесе зертханалық өзгерістерге әкеп соғады.Гемоглобин дерттерінің жиі кездесетін және танымал түрлеріне орақ жасушалы анемия, бета-талассемия, нәрестелік гемоглобиннің ұзақ сақталуы жатады.</p> <p>2. Өзбайжан:Hemoglobinopati</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gemoglobinopati</p> <p>5. Түрік:hemoglobinopatilerden</p> <p>6. Ағылшын:Hemoglobinopathy</p> <p>7. Испан:Hemoglobinopatía</p> <p>8. Неміс:Hämoglobinopathie</p> <p>9. Француз:Hémoglobinopathie</p>
1055.	гемограмма	гемограмма	<p>1. (грек. Haίμα – «қан»және gramma – «жазу») — қанның клиникалық талдауы. Қанның барлық формалық элементтері, олардың морфологиялық ерекшеліктері, ЭШЖ, гемоглобин құрамы, түс көрсеткіші, гематокриттік сан, лейкоциттердің бірнеше түрінің арақатынасы және т.б. туралы мәліметтер қамтылған.</p> <p>2. Өзбайжан:Hemogram</p> <p>3. Қырғыз:қан анализи</p> <p>4. Өзбек:Hemogram</p> <p>5. Түрік:kan sayımı</p> <p>6. Ағылшын:Hemogram</p> <p>7. Испан:Hemograma</p> <p>8. Неміс:Hämogramm</p>

			9. Француз:Hémogramme
1056.	гемодиализ	кан тазарту	<p>1. (грек. Haima – «қан»және еж. грек.διάλυσις — «ажырау, ыдырау») — жедел және созылмалы бүйрек тапшылығы кезінде қанды бүйректен тыс тазарту әдісі. Гемодиализ кезінде организмнен зат алмасудағы улы заттар шығарылады, су және электролит теңгерімінің бұзылуы қалыптандырылады.</p> <p>Гемодиализді (қанды тазарту «жасанды бүйрек» аппаратын қолдану арқылы жасанды мембранамен іске асырылады) ішастар диализі (қанды тазарту іш қуысындағы арнайы ерітінділерді ауыстыру есебінен жүргізіледі,мембрана қызметінпациенттің іші атқарады) мен ішек диализінен (ішектің шырышты қабатын орташа гипертониялық ерітінділермен жуу) ажырата білген жөн.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemodiyaliz</p> <p>3. Қырғыз:гемодиализ</p> <p>4. Өзбек:Gemodializ</p> <p>5. Түрік:hemodiyaliz</p> <p>6. Ағылшын:hemodialysis</p> <p>7. Испан:Hemodiálisis</p> <p>8. Неміс:Hämodialyse</p> <p>9. Француз:Hémodialyse</p>
1057.	гемодинамика	гемодинамика	<p>1. (грек. Haima – «қан»және грек. dynamis — «күш») – қантамыр жүйесінің әртүрлі аймақтарындағы гидростатикалық қысымның әртүрлі болуы салдарынан қанның қантамырлар бойымен қозғалуы (қан жоғары қысым аймағынан төменгі аймаққа қарай қозғалады). Қантамыр қабырғаларындағы қанның ток кедергісіне және қанның тұтқырлығына байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemodinamika</p> <p>3. Қырғыз:қан айлануу системасынын динамикасы</p> <p>4. Өзбек:Hemodinamika</p> <p>5. Түрік:dolaşım dinamiği</p> <p>6. Ағылшын:Hemodynamics</p> <p>7. Испан:Hemodinámica</p> <p>8. Неміс:Hämodynamik</p> <p>9. Француз:Hemodynamique</p>
1058.	гемокоагуляция	гемокоагуляция	<p>1. (грек. Haima – «қан»жәнелат. coagulatio — «ұйығыштық, қоюлық, үлкейту») – қантамыр жүйесіндегі қанның сақталуына бағытталған және қантамыр жарақаты кезінде организмді қанның жоғалуы салдарынан оның өліп қалуының алдын алатын өмірлік маңызды қорғаныс реакциясы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemokoagülasyon</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек:Hemokoagulyatsiya 5. Түрік:hemocoagulation 6. Ағылшын:Hemocoagulation 7. Испан:Hemocoagulación 8. Неміс:Hämokoagulation 9. Француз:Hemocoagulation</p>
1059.	гемоконцентрация	қан қоюлануы	<p>1. (грек. Haima – «қан»және франц. concentration- «жинақтау, шоғырлау») – плазма көлемінің азаюына байланысты плазмадағы эритроцит көлемінің артуы. Гемоконцентрация организмнен сұйықтықтың қатты шығындалуымен қатар жүретін кез келген ауру кезінде туындайды. 2. Әзербайжан:Hemokonsentrasyon 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemokonsentratsiya 5. Түрік:Hemokonsantrasyon 6. Ағылшын:Hemoconcentration 7. Испан:Hemoconcentración 8. Неміс:Hemoconzentration 9. Француз:Hémoconcentration</p>
1060.	гемолиз	эритроциттердің ыдырауы, гемолиз	<p>1. (еж. грек. αίμα– «қан»және грек. λυσις– «ыдырау, бұзылу») — қоршаған ортаға гемоглобин бөлінетін қан эритроциттерінің бұзылуы. Қалыпты жағдайда физиологиялық гемолиз эритроциттердің өмірлік циклін (120 тәулік) аяқтайды және де бұл адам мен жануарлар организмінде үздіксіз жүріп отырады. 2. Әзербайжан:Hemoliz 3. Қырғыз:хинолондорго 4. Өзбек:Gemoliz 5. Түрік:hemoliz 6. Ағылшын:hemolysis 7. Испан:Hemólisis 8. Неміс:Hämolyse 9. Француз:Hémolyse</p>
1061.	гемолитический	гемолиттік	<p>1. (еж. грек. αίμα– «қан»және грек. lytikos – «бұзуға қабілетті, еріту)– 1.Гемолит, онымен байланысты. 2.Гемолитге тән. 2. Әзербайжан:Hemolitik 3. Қырғыз:гемолетическая 4. Өзбек:Gemolitik 5. Түрік:hemolitik 6. Ағылшын:Hemolytic 7. Испан:Hemolítico 8. Неміс:Hämolytisch 9. Француз:Hémolytique</p>
1062.	гемоперикард	гемоперикард	<p>1. (еж. грек. αίμα– «қан»және грек. peri – «айналасы, шамасында, жақын»және грек. kardia – «жүрек») – перикардтық қуыста немесе жүрек қасындағы</p>

			<p>қалташада қанның жиналуы арқылы сипатталатын ауру. Екінші атауы гемоперикард – жүрек тампонадасы. Шетелдік медициналық әдебиетте «жүрек тампонадасы» деген термин перикардта қанның ғана емес, сондай-ақ, сұйықтықтың да жиналуын білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: Hemopericardium</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hemoperikardiya</p> <p>5. Түрік: hemoperikardiyum</p> <p>6. Ағылшын: Hemopericardium</p> <p>7. Испан: Hemopericardium</p> <p>8. Неміс: Hemopericardium</p> <p>9. Француз: Hemopéricardium</p>
1063.	гемоперитонеу М	гемоперитонеу М	<p>1. (еж. грек. αἷμα– «қан»жәнегрек. peri – «айналасы, шамасында, жақын»және peritoneum – «көкшандыпр») – (лапарогеморрагия, іш қуысындағы қансырау немесе интраабдоминалды қансырау) – іштегі қансырау, оның салдарынан бос қан іш қуысына қарай ағады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hemoperitoneum</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hemoperitoneum</p> <p>5. Түрік: haemoperitoneum</p> <p>6. Ағылшын: Hemoperitoneum</p> <p>7. Испан: Hemoperitoneo</p> <p>8. Неміс: Hemoperitoneum</p> <p>9. Француз: Hemoperitoneum</p>
1064.	гемопоетическ е факторы	гемопоездік ықпалдар	<p>1. (haemopoetina; еж. грек. αἷμα– «қан»жәнегрек. Poiesis– «өндіру, түзу») - организмде қан өндіруге күш беретін заттар түзеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Hemopoetik faktorları</p> <p>3. Қырғыз: как тамыр жағдайлар</p> <p>4. Өзбек: Hemopoietik omillar</p> <p>5. Түрік: Hemopoietik faktörler</p> <p>6. Ағылшын: Hemopoietic factors</p> <p>7. Испан: Factores hemopoуéticos</p> <p>8. Неміс: Hämopoetische Faktoren</p> <p>9. Француз: Facteurs hémoпоіétiques</p>
1065.	гемопозз	қан түзілу	<p>1. (еж. грек. αἷμα– «қан»жәнегрек. poiesis – «жаралу»)– гемопозз, қан түзілу — омыртқалыларда лейкоциттер, эритроциттер, тромбоциттер сияқты қан жасушаларын түзі, дамыту және жетілдіру процесі. Эмбрионалды (жатыр ішіндегі) гемопоззжәне постэмбрионалдыгемопозз болады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hemopoezlar</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hemopoezlar</p>

			<p>5. Түрік:hemogenesis 6. Ағылшын:Hemopoiesis 7. Испан:Hemopoiesis 8. Неміс:Hemopoiesis 9. Француз:Hémopoïèse</p>
1066.	геморрагический е диатезы	геморрагиялық диатездер	<p>1. (еж.-грек. αἱμορραγία, αἷμα- «қан» және -ραγία- «жырту, айыру»+ грек. diathesis – «бейімділік, бір нәрсеге ыңғайлылық») – тұқымқуалайтын және жүре пайда болатын аурулар тобы, негізгі клиникалық белгісі – қатты қансырау болып табылады, организмнің өздігінен немесе аздаған жарақат алғаннан кейін пайда болатын қайталама қансырауға және қан құйылуға бейімділігі. 2. Әзербайжан:Hemorrhagic diatez 3. Қырғыз:геморрагиялық диатез 4. Өзбек:Gemorragik diatez 5. Түрік:Kanamalı diyare 6. Ағылшын:Hemorrhagic diathesis 7. Испан:Diátesis hemorrágica 8. Неміс:Hämorrhagische Diathese 9. Француз:Diathèse hémorragique</p>
1067.	геморрагический е лихорадки	геморрагиялық қызба	<p>1. (еж.-грек. αἱμορραγία, αἷμα- «қан» және -ραγία- «жырту, айыру») – вирус салдарынан туындайтын жедел қызба ауыруы. Патогенезде көбіне тромбогеморрагиялық синдромды асқындыруға әкеп соғатын қантамырлардың зақымдануы байқалады. Қанға жасалатын жалпы талдау көп жағдайда алдымен лейкопенияны, содан кейін тромбоцитопенияны анықтайды. 2. Әзербайжан:Hemorrhagic fever 3. Қырғыз:геморрагиялық ысышы 4. Өзбек:Gemorragik jarohatlar 5. Түрік:Hemorajik ateşler 6. Ағылшын:Hemorrhagic fevers 7. Испан:Fiebre hemorrágica 8. Неміс:Hämorrhagische Fieber 9. Француз:Fièvres hémorragiques</p>
1068.	геморрой	геморрой	<p>1. (еж.-грек. αἱμορροίς, αἷμα– «қан» + грек. ρόος- «ағу») – тік ішекті өрімнің ішкі веналық түйіндерінің қабынуы және ұлғаюы, сондай-ақ, қансырауы және төмен түсуі. Ресми мәліметтер бойынша, жер әлемде әрбір жетінші адам, яғни, жер беті халқының 15%-ы геморрой ауруына шалдыққан. Бірақ бұл тек ресми мәлімет! Бұл ауруға шалдыққан кез келген адам дәрігерге бірден көрінбейді. Жер бетіндегі халықтың төрттен бір бөлігі геморройға шалдығады деп болжауға болады. Адамдар дәрігерге ауру қатты асқынып, одан айыға</p>

			<p>алмаған кезде ғана жүгінеді. Геморрой ауруына әйелдер де, еркектер де шалдығады. 2. Әзербайжан:Hemoroidlər 3. Қырғыз:геморрой 4. Өзбек:Gemoroidlar 5. Түрік:basur 6. Ағылшын:hemorrhoids 7. Испан:Hemorroides 8. Неміс:Hämorrhoiden 9. Француз:Hémorroïdes</p>
1069.	гемосидероз	гемосидероз	<p>1. (лат. Haemosiderosis еж. грек. Αἷμα — «қан» және грек. σίδηρος — «темір» + еж.-грек. -ωσις — «қалыпты жағдайдың бұзылуы дегенді білдіретін қосымша») — гемосидериннің организм тіндерінде шамадан тыс жиналуы. Гемосидероздың ықтимал себептері — эритроциттердің қатты ыдырауы, эритроцитопоз процесінде бұл пигменттің кәдеге асырылуының бұзылуы, оның ішекте қатты сіңірілуі, темірқұрамды пигменттер алмасуының бұзылуы, ацерулоплазминемиа, темір препараттарын (венофер, ликферр) шамадан тыс қолдану. 2. Әзербайжан:Hemozidoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemozidoz 5. Түрік:hemosideroz 6. Ағылшын:Hemosiderosis 7. Испан:Hemosiderosis 8. Неміс:Hemosiderose 9. Француз:Hemosiderosis</p>
1070.	гемосорбция	гемосорбция	<p>1. (грек. Наема – «қан» және лат. Sorbere – «сіңіру») — сорбенттің беткі қабатындағы улы адсорбциялау арқылы қанды улы заттардан бүйректен тыс тазарту әдісі. Сіңіретін заттың бөлшектері және сіңіргіштер химиялық өзара әрекеттесуге түсетін сорбция процесінің түрі. 2. Әзербайжан:Hemosorbsiya 3. Қырғыз:hemosorbtion 4. Өзбек:Hemosorptsiya 5. Түрік:hemosorbtion 6. Ағылшын:Hemosorption 7. Испан:Hemosorción 8. Неміс:Hämosorption 9. Француз:Hémosorption</p>
1071.	гемоспермия	қанды шәует	<p>1. (грек. Наема – «қан» және грек. sperma – «отбасы») – бұл шәуетте қанның болуымен түсіндірілетін патологиялық құбылыс. Белгілі бір жағдайларда қан</p>

			<p>дені сау адамдардың шәуетінде де пайда болуы мүкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemospermiya</p> <p>3. Қырғыз:gemospermiya</p> <p>4. Өзбек:Hemospermiya</p> <p>5. Түрік:gemospermiya</p> <p>6. Ағылшын:Hemospermiya</p> <p>7. Испан:Hemospermiya</p> <p>8. Неміс:Hemospermiya</p> <p>9. Француз:Hémospermiya</p>
1072.	гемостаз	қан кетуді тоқтату	<p>1. Гемостаз (haemostasis; грек. Haima– «қан»және stasis– «тоқтап тұру») - қан кетудің алдын алуға және тоқтатуға бағытталған организм реакцияларының кешені. Клиникалық практикада «гемостаз» деген терминді қан кетуді тоқтатуға әсер ететін емдік шараларды белгілеу үшін де қолданады. Қан кетуді тоқтату жүйесінің толыққандылығы қантамыр қабырғаларының, әсіресе, қан құрамындағы тромбоциттеріжеткілікті болатын жұқа қабырғаларының (капиллярлардың, венуланьң)жағдайымен, қанның ұйытатын және фибринді ерітетін жүйесінің жағдайымен анықталады.</p> <p>Гемостаздың екі негізгі тетігі бар: қантамыр-тромбоцитарлы (микроциркуляторды) және коагуляциялық. Қантамыр-тромбоцитарлы тетік қантамырларда бірінші рет болатын спазм арқылы ұсақ қантамырлардан ағуының, тромбоциттердің қантамыр қабырғаларының зақымданған жеріне және жараланған беткі қабатқа жабысуының (адгезия) және бөртуінің, сондай-ақ, қан аққан тамырларды тромбоциттердің агрегаттарымен тығындауының және тромбоциттің тығынды фибринмен бекітудің алдын алуды және тоқтатуды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ, тромбоциттердеангиотрофиялық қызмет болады, олардың жеткіліксіз болуы салдарынан микроқантамырлар (нүктелі бөртпелер және көгерген жерлер оңай пайда болады, бұрау және шымшым сынамалары оң болып шығады) жарылғыш болып келеді. Коагуляциялық тетік – көп сатылы ферментті ақуыз реакциясы, оның нәтижесінде қан плазмасының құрамындағы ақуыз фибриногені ыдырайды, содан кейін қан кетіп жатқан қантамырларды тығындайтын фибрин (тромб) түйіншегі түзіліп полимерленеді. Гемостаз жүйесінің шамадан тыс іске қосылуына қарсы әсер етеді және циркуляциялайтын қанды сұйық</p>

			<p>жағдайда, тромбоциттердің агрегатталуына кедергі келтіретін заттарды (мысалы, простаглицлиннің қантамырлы эндотелийінде өндірілетін), физиологиялық антикоагулянттарды (антитромбинIII, гепарин, С және S ақуызы, α_2-макроглобулиндер және т.б.), сондай-ақ, фибринолитикалық жүйені сақтайды. Гемостаздың бұзылуы генетикалық (тұқымқуалаушылық) және жүре пайда болған болуы мүмкін. Олардың сипаты: қан ағу, тромбогеморрагиялық синдромның асқынуы немесе қайта соқпалы тромбоздар.</p> <p>Гемостазды зерттеу әдістеріне мыналар жатады: жеке отбасылық геморрагиялық немесе тромбоздық анамнез – спонтанды қан кету (қанды бөртпелер мен көгерген жерлердің пайда болуы, геморрагиялық бөртпелер, мұрын, қызылиек және басқа да жердің қанауы, етеккірдің қатты келуі, буындарға, бұлшық еттерге, тері асты талшықтарына қан құйылу, ішектің қансырауы, гематурия), тіс жұлғанда, қолды кесіп алғанда, ота жасағанда ұзақ уақыт қан ағу; қайталама спонтанды тромбоздар мен вена ішіне дәрі еккеннен кейін болатын тромбоздарға деген бейімділіктің анықталуы.</p> <p>III Гемостаз (haemostasis; гемо- (Гем-) + Стаз)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) хирургияда — қан ағуды тоқтату; 2) патологияда — орган немесе тін аймағындағы қантамырлардағы қан ағысының тоқтауы. <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:Hemostaz 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gemostaz 5. Түрік:hemostaz 6. Ағылшын:hemostasis 7. Испан:Hemostasia 8. Неміс:Hämostase 9. Француз:Hémostase
1073.	гемотерапия	қанмен емдеу	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек. Háima — «қан» және therapéia — «емдеу»), қанмен емдеу. Жедел асептикалық іріңденген қабыну процестерін (артрит, бурсит, тендовагинит, сыздауық, жара) емдеу кезінде қолданылады. Қанмен емдеудің жақсы әсері анемия, геморрагиялық диатез, созылмалы пневмония кезінде байқалады. Ауто, гомо және гетеро қанмен емдеу түрі бар. 2. Әзербайжан:Hemoterapiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemoterapiya 5. Түрік:hemotherapy

			<p>6. Ағылшын:Hemotherapy 7. Испан:Hemoterapia 8. Неміс:Hämotherapie 9. Француз:Hémothérapie</p>
1074.	гемотоксичность	қанға уыттылық	<p>1. (грек. Háima — «қан» және лат. toxicum- «у») - организмге механикалық емес жолмен әсер етіп, бауырдың құрылымдық-функционалды бұзылыстарын тудыратын химиялық заттардың қасиеті. 2. Әзербайжан:Hematoksisite 3. Қырғыз:gemotoksichnost 4. Өзбек:Hematoksislik 5. Түрік:gemotoksichnost 6. Ағылшын:Hematotoxicity 7. Испан:Hematotoxicidad 8. Неміс:Hämatoxizität 9. Француз:Hématotoxicité</p>
1075.	гемоторакс	көкірек қуысына қан жиналу	<p>1. (грек. Háima — «қан» және грек. thorax – «кеуде, төс») - қанның өкпеқап қуысына жиналуына әсер ететін өкпеқабы ішіндегі қан кету, бұл өкпенің қысылуымен және көкірек органдарының қарама-қарсы жаққа қозғалуымен қатар жүреді. 2. Әзербайжан:Hemotorax 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemotokoraks 5. Түрік:hemopleura 6. Ағылшын:Hemothorax 7. Испан:Hemotórax 8. Неміс:Hemothorax 9. Француз:Hemothorax</p>
1076.	гемотрансфузионный шок	гемотрансфузиялық шок	<p>1. (грек. Háima — «қан» және лат. transfusio - «күйю» + нидерл. schokken- «итеру,итеріп жіберу») - сәйкес келмейтін қанды енгізген кезде 2-3 минуттан соң гемотрансфузиялық шоктың ауыр түрі пайда болады, яғни, тамырдың соғуы жиілейді, бет қызарады, мазасызданады, бел ауырады, көкіректі қысу сезімі пайда болады. 2. Әзербайжан:Qan transfüzyonu şoku 3. Қырғыз:куюу шок кыздар 4. Өзбек:Qon quyish shoki 5. Түрік:Kan nakli şoku 6. Ағылшын:Blood transfusion shock 7. Испан:Shock de transfusión de sangre 8. Неміс:Bluttransfusionsschock 9. Француз:Choc de transfusion sanguine</p>
1077.	гемотиз , кровохарканье , харкать	қан түкіру	<p>1. (еж. грек. Αἷμα– «қан» + грек. λυσίς– «ыдыралу, бұзылу») — қоршаған ортаға гемоглобин бөлініп шығатын эритроциттердің бұзылуы. Қалыпты</p>

	кровью		<p>жағдайда физиологиялық гемолиз эритроциттердің тіршілік ету циклін аяқтайды (120 тәулік) және бұл адам мен жануарлар организмінде үздіксіз өтеді.</p> <p>2. Әзербайжан:Hematoz, hemoptizi, qan tökülməsi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hematoz, hemoptizi, qon tupurish</p> <p>5. Түрік:Hematoz, hemoptizi, kan dökmesi</p> <p>6. Ағылшын:Hematoz, hemoptizi, blood spitting</p> <p>7. Испан:Hematoz, hemoptizi, escupir sangre</p> <p>8. Неміс:Hämatoz, Hämoptisen, Blutsputten</p> <p>9. Француз:Hématose, hémoptisie, crachat de sang</p>
1078.	гемотрансфузия, переливание крови	қан құю	<p>1.(еж. грек. Αἷμα — «қан» және лат. Transfusio — «құю») — қан құю, донордан реципиентке құйылатын биологиялық сұйықтық қан немесе оның компоненттері болып табылатын жеке трансфузия жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан:Qan transfuziyası, qan transfüzyonu</p> <p>3. Қырғыз:қан куюу, қан куюу</p> <p>4. Өзбек:Qon quyish, qon quyish</p> <p>5. Түрік:Kan nakli, kan nakli</p> <p>6. Ағылшын:Blood transfusion, blood transfusion</p> <p>7. Испан:Transfusión de sangre, transfusión de sangre</p> <p>8. Неміс:Bluttransfusion, Bluttransfusion</p> <p>9. Француз:Transfusion sanguine, transfusion sanguine</p>
1079.	гемофилия	гемофилия	<p>1. (еж. грек. Αἷμα — «қан» және еж. грек. Φιλία — «махаббат») — коагуляцияның (қанныңүю процесімен) бұзылуына байланысты сирек кездесетін тұқым қуалайтын ауру. Бұл ретте ауру спонтанды түрде, сондай-ақ, жарақат немесе хирургиялық ота салдарынан болады, буынға, бұлшық ет пен ішкі органдарға қан кетеді. Гемофилия кезінде пациенттің миға, тіпті, болмашы жарақат кезінде өмір сүру үшін маңызы зор органдарға қан кетуіден өліп қалу қаупі шұғыл түрде өседі. Гемофилияның ауыр түріне шалдыққан науқастар буындарына (гемартрозы) және бұлшық ет тіндеріне (гематома) жиі қан кету салдарынан мүгедек болып қалады. Гемофилия гемостаздың (коагулопатия) плазмалық тобының бұзылуы арқылы түсіндірілетін геморрагиялық диатезге жатады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemofiliya</p> <p>3. Қырғыз:hemophilia</p> <p>4. Өзбек:Gemofiliya</p> <p>5. Түрік:hemofili</p> <p>6. Ағылшын:hemophilia</p> <p>7. Испан:Hemofilia</p> <p>8. Неміс:Hämophilie</p>

			9. Француз:Hémophilie
1080.	гемофтальм	гемофтальм	<p>1. (еж. грек. Αἷμα — «қан» және грек. ophthalmos — «көз») - қанның шыны тәрізді денеге немесе оның айналасында қалыптасқан кеңістіктердің біріне енуі. Оның себебі – көздің ішкі тор қабығы жарылған кезде немесе қалыптымен салыстырғанда көздің әлдейқайда осал жаңа құрылған қантамырлары кезінде зақымдануы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemophthalmus</p> <p>3. Қырғыз:hemophthalmus</p> <p>4. Өзбек:Gemofitalm</p> <p>5. Түрік:hemophthalmus</p> <p>6. Ағылшын:Hemophthalmus</p> <p>7. Испан:Hemofthalmus</p> <p>8. Неміс:Hemophthalmus</p> <p>9. Француз:Hémophthalme</p>
1081.	гемоцит, клетка крови	қан жасушасы	<p>1. (еж. грек. Αἷμα — «қан» және лат. -ит — «қабыну») - қанның толық қалыптаспаған кез келген жасушасы: эритроцит, лейкоциттің барлық түрі, тромбоцит, амёбоцит. Омыртқасыздардыңқанында (гемолимфасында) гемоциттің 1 түрі болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemocyte, qan hüceyrəsi</p> <p>3. Қырғыз: қан клеткалары</p> <p>4. Өзбек:Hemozit, qon hujayrasi</p> <p>5. Түрік:Hemocyte, kan hücresi</p> <p>6. Ағылшын:Hemocyte, blood cell</p> <p>7. Испан:Hemocito, célula sanguínea</p> <p>8. Неміс:Hämozyten, Blutzelle</p> <p>9. Француз:Hémocyte, cellule sanguine</p>
1082.	гемоцитобласт	қан бастама жасушасы	<p>1. (еж. грек. Αἷμα — «қан» және cytus — «клетка»және грек. blastos — «өскін, ұрық»)– гемопоздтік өзек талшықтары (ГӨТ, сондай-ақ,гемоцитобласттар деп те аталады) — бұл барлық қан жасушаларына бастау беретін қан жасушаларының ең ертелері, гемангиобласттардан және прегемангиобласттардан түзіледі, ал олар алғашқы эмбрионды мезодерма жасушаларынан түзіледі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemocytoblast</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemozitoblast</p> <p>5. Түрік:erythrogonium</p> <p>6. Ағылшын:Hemocytoblast</p> <p>7. Испан:Hemocitoblasto</p> <p>8. Неміс:Hämozytoblast</p> <p>9. Француз:Hemocytoblaste</p>
1083.	гемохроматоз	гемохроматоз	1. (еж. грек. Αἷμα — «қан» және грек. chroma,

			<p>chromatos – «рең түс»және еж.-греч. -ωσις-оз – «кандайда бір калыптан ауытқу дегенді білдіретін қосымша») – организмдегі темір алмасу бұзылатын тұқым қуалайтын ауру. Организмге келіп түсетін темір асқазан-ішек жолына өте белсенді сіңіріледі де, әртүрлі органдар мен тіндерде жиналады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hemokromatoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hemokromatoz</p> <p>5. Түрік:hemokromatoz</p> <p>6. Ағылшын:Hemochromatosis</p> <p>7. Испан:Hemocromatosis</p> <p>8. Неміс:Hämochromatose</p> <p>9. Француз:Hémocromatose</p>
1084.	ген	ген	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек») — тірі организмдердің тұқым қуалауының құрылымдық және функционалды бірлігі. Ген белгілі бір полипептидтің ретін немесе функционалды РНҚ белгілейтін ДНҚ аймағы болып табылады. Гендер (дәлірек айтқанда, гендердің аллелі) көбею процесі кезінде ата-анадан ұрпаққа берілетін организмнің тұқым қуалау белгілерін анықтайды. Кейбір организмдердің ішінде, негізінен, бір жасушалы организмдерде көбеюге байланысты емес гендерді көлденең ауыстыру кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Gene</p> <p>3. Қырғыз:ген</p> <p>4. Өзбек:Gene</p> <p>5. Түрік:gen</p> <p>6. Ағылшын:gene</p> <p>7. Испан:Gen</p> <p>8. Неміс:Gen</p> <p>9. Француз:Gène</p>
1085.	ген структурный	құрылымдық ген	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек» + лат. structura- «құрылыс») — қандай да бір полипептидті тізбекті немесе РНҚ молекуласын, оның ішінде, басқа гендердің экспрессиясын анықтайтын өнімдерді кодтайтын реттеуіш гендерді кодтайтын кез келген ген.</p> <p>2. Әзербайжан:Struktur gen</p> <p>3. Қырғыз:структуралық ген</p> <p>4. Өзбек:Struktural gen</p> <p>5. Түрік:Yapısal gen</p> <p>6. Ағылшын:Structural gene</p> <p>7. Испан:Gen estructural</p> <p>8. Неміс:Strukturgen</p> <p>9. Француз:Gène structurel</p>
1086.	генерализация	таралу, жайылу	<p>1. (лат. Generalis – «жалпы, негізгі») – 1) жинақтау,</p>

			<p>жекениң жалпыға ауысуын, жеке құбылыстардың жалпы принципке тәуелділігін қарастыратын логикалық әдіс; 2) сипаттамасы бірдей көптеген элементтерді бөлуге (негізгі жиынтық) және осы элементтердің көлемін (жүйелерін) зерттеуді талдау бірлігін таңдауға негіз болатын таным әдісі. Негізгі жиынтыққа белгілі бір элементтің жұмыс анықтамасына сәйкес келетін элементтер жатады. Жиынтық элементіне қайталанбастық және ерекшелік беретін қасиеттің белгілері жойылады. Нысанды (негізгі жиынтықты) және жүйені талдау бірліктерін рәсімдеу орын алады. Мысалы, әлеуметтануда қалалық отбасының әлеуметтік жағдайын (талдау бірлігін) талдау әзірленген (негізгі жиынтық элементі - «қалалық отбасы»). Таралу (жайылу) әдісі зерттеудің іріктемелі әдісіне қарама-қарсы әдіс, бұл негізгі жиынтықтың белгілі бір бөліктерін зерттеу негізінде оның зерттелінетін белгілерін анықтау сипаты туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:Ümumiləşdirmə 3. Қырғыз:жалпылоо 4. Өзбек:Boshlash 5. Түрік:genelleme 6. Ағылшын:generalization 7. Испан:Generalización 8. Неміс:Verallgemeinerung 9. Француз:Généralisation
1087.	генетика	Генетика	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек.Γενητος — «тудыратын, біреуден туған») — тұқым қуалау және өзгергіштік заңдылықтары туралы ғылым. Зерттеу нысанына қара өсімдік, жануар, микроорганизмдер, адам және т.б. генетикасы болып бөлінеді; басқа пәндерде қолданылатын әдістерге қарай молекулалық генетика, экологиялық генетика және тағы басқа болып бөлінеді. Генетика идеялары мен әдістері медицинада, ауылшаруашылығында, микробиологиялық өнеркәсіпте, сондай-ақ, генетикалық инженерияда маңызды рөл атқарады. 2. Әзербайжан:Genetika 3. Қырғыз:тукум куучулук 4. Өзбек:Genetika 5. Түрік:genetik 6. Ағылшын:genetics 7. Испан:Genética 8. Неміс:Genetik 9. Француз:Génétiqne

1088.	генная инженерия	гендік инженерия	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек» + лат. structura-«құрылыс» + лат. ingeniosus — «шебер») — Рекомбинантты РНҚ және ДНҚ алу, организмнен (жасушалардан) гендерді бөлу, гендермен манипуляция жасау, оларды басқа организмдерге енгізу, таңдалған гендерді ДНҚ-дан жойғаннан кейін жасанды организмдер өсіру әдіс-тәсілдері мен технологияларының жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан:Genetik mühendisliği</p> <p>3. Қырғыз:генетикалық инженерия</p> <p>4. Өзбек:Genetik muhandislik</p> <p>5. Түрік:Genetik mühendisliği</p> <p>6. Ағылшын:Genetic Engineering</p> <p>7. Испан:Ingeniería genética</p> <p>8. Неміс:Gentechnik</p> <p>9. Француз:Génie génétique</p>
1089.	генопатия	гендік дерттер	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек») – көп мөлшерде қолданған жағдайда сау адамдардың бойынан сол аурудың белгілерін байқататын дәрілерді аз мөлшерде пайдаланудан тұратын ауруды емдеу тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан:Genopatiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Genopati</p> <p>5. Түрік: genopatiya</p> <p>6. Ағылшын: Genopathy</p> <p>7. Испан: Genopatía</p> <p>8. Неміс: Genopathie</p> <p>9. Француз: Genopathie</p>
1090.	генетосовместимость	тек үйлесімділігі	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек») – органдар мен тіндердің үйлесімділігі, мысалы, трансплантация кезінде үйлесімді тінді реципиенттің организмі қабылдамайды. Жасуша мембранасында орналасқан жүйенің ерекше антигендік HLA кешендері арқылы анықталады.</p> <p>2. Әзербайжан: Gen uyğunluğu</p> <p>3. Қырғыз: genetosovmestimost</p> <p>4. Өзбек: Gen muvofiqligi</p> <p>5. Түрік: genetosovmestimost</p> <p>6. Ағылшын: Gene-compatibility</p> <p>7. Испан: Compatibilidad genética</p> <p>8. Неміс: Gen-Kompatibilität</p> <p>9. Француз: Compatibilité génétique</p>
1091.	гениталии, половые органы	сыртқы жыныс ағзалары	<p>1. (лат. Genitalia, gignere – «тудыру, өндіру») – жыныстық органдар.</p> <p>2. Әзербайжан:Cinsiyətlər, cinsiyət orqanları</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Genitallar, jinsiy organlar</p>

			<p>5. Түрік:Genitaller, cinsel organlar</p> <p>6. Ағылшын:Genitals, genitals</p> <p>7. Испан:Genitales, genitales</p> <p>8. Неміс:Genitalien, Genitalien</p> <p>9. Француз:Genitales, organes génitaux</p>
1092.	генотип	гендік түр	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек» және еж.-грек. τύπος-«соққы, із, таңба») – генофонд ұғымымен салыстырғанда осы организм гендерінің жиынтығы түрді емес, жеке организмді сипаттайды. Тар мағынада алар болсақ, гендік түр дегеніміз белгілі бір ген аллельдері мен нақты бір организмде болатын локустың комбинациясы. Гендік түрді анықтау процесі гендік түрлендіру деп атайды. Сыртқы орта факторларымен бірге гендік түр организмнің фенотипін анықтайды. Бұл ретте гендік түрлері әртүрлі жеке организмдердің фенотипі бірдей болуы мүмкін, ал генотипі бірдей жеке организмдер әртүрлі жағдайда бір-бірінен өзгеше болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Genotip</p> <p>3. Қырғыз:генотип</p> <p>4. Өзбек:Genotip</p> <p>5. Түрік:genotip</p> <p>6. Ағылшын:genotype</p> <p>7. Испан:Genotipo</p> <p>8. Неміс:Genotyp</p> <p>9. Француз:Génotypage</p>
1093.	генофонд	гендік қор	<p>1. (еж. грек.Γένος — «тек» және франц. fond – «негіз») – белгілі бір популяцияның, түрдің барлық гендік нұсқаларының (аллельдерінің) жиынтығын сипаттайтын популяциялық генетика ұғымы.</p> <p>2. Әзербайжан:Gen havuzu</p> <p>3. Қырғыз:ген бассейн</p> <p>4. Өзбек:Gen pulining</p> <p>5. Түрік:Gen havuzu</p> <p>6. Ағылшын:Gene pool</p> <p>7. Испан:Gene pool</p> <p>8. Неміс:Genpool</p> <p>9. Француз:Pool de gènes</p>
1094.	генуинный	табиғи, нағыз түпнұсқасы	<p>1. (лат. genuinus – «тума, табиғи») – табиғи, шынайы, алғашқы, туа біткен. Қайта асқынатын аурулармен салыстырғанда, организмде алғаш пайда болған ауру процестерін белгілеу үшін медицинада қолданылатын термин.</p> <p>2. Әзербайжан:Genovinous</p> <p>3. Қырғыз:genuinny</p> <p>4. Өзбек:Genovinous</p> <p>5. Түрік:genuinny</p>

			<p>6. Ағылшын: Genovinous</p> <p>7. Испан: Genovino</p> <p>8. Неміс: Genovinous</p> <p>9. Француз: Genovinous</p>
1095.	геофагия	геофагия, жерді жеу	<p>1. (грек. γῆ (өзге формада γέα, γαῖα) - «жер» - және грек. phagein – «жеу»)– геофагия, литофагия немесетопырақ жеу — топырақ, күл, кір, сондай-ақ, тастардағы минералды шығындыларды тағам ретінде пайдалану. Көптеген жануарларда және адамдарда кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: Geofagy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Geofagiya</p> <p>5. Түрік: pika</p> <p>6. Ағылшын: Geofagy</p> <p>7. Испан: Geofagy</p> <p>8. Неміс: Geofagy</p> <p>9. Француз: Geofagy</p>
1096.	гепатикодуоденостомия	гепатикодуоденостомия	<p>1. (hepaticoduodenostomia; Гепатико- және Duodenum «он екі елі ішек») және грек. Stoma – «саңылау») - Жалпы өт ағыны жүрмеген кезде бауырдың ағу жолы мен он екі елі ішек арасына анастомоз салатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан: Hepatokoduodenostomiya</p> <p>3. Қырғыз: hepaticoduodenostomy</p> <p>4. Өзбек: Hepatokoduodenostomiya</p> <p>5. Түрік: hepaticoduodenostomy</p> <p>6. Ағылшын: Hepatocoduodenostomy</p> <p>7. Испан: Hepatocoduodenostomía</p> <p>8. Неміс: Hepatokoduodenostomie</p> <p>9. Француз: Hepatocoduodénostomie</p>
1097.	гепатит	бауыр қабынуы, гепатит	<p>1. (грек. ἥπατις) — «бауыр» және лат. -ит — «қабыну») — бауырдың қабынып ауыруы, бұл вирустық тұрғыдан пайда болған. ДДҰ гепатитті қауіпті ауру ретінде қарастырады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hepatit</p> <p>3. Қырғыз: гепатит</p> <p>4. Өзбек: Hepatit</p> <p>5. Түрік: hepatit</p> <p>6. Ағылшын: hepatitis</p> <p>7. Испан: Hepatitis</p> <p>8. Неміс: Hepatitis</p> <p>9. Француз: Hépatite</p>
1098.	гепатит сывороточный	сарысулық гепатит	<p>1. (грек. ἥπατις) — «бауыр» және лат. -ит — «қабыну») — дәрігерлер В гепатитінің түрін осылай атайды. Бұл аурудың мұндай атауы мынадан шыққан, В гепатитінің вирусы қан арқылы жұғуы</p>

			<p>мүмкін. Гепатиттің жұғуына вирустық бөлшектердің аздаған мөлшері жеткілікті.</p> <p>2. Әзербайжан: Serum hepatit</p> <p>3. Қырғыз: кан гепатит</p> <p>4. Өзбек: Sarum gepatit</p> <p>5. Түрік: Serum hepatit</p> <p>6. Ағылшын: Serum hepatitis</p> <p>7. Испан: Hepatitis sérica</p> <p>8. Неміс: Serumhepatitis</p> <p>9. Француз: Hépatite sérique</p>
1099.	гепатит токсический	уытты гепатит	<p>1. (грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және лат. -ит — «қабыну» + грек.τοξικόν — «у») — химиялық немесе басқа да зиянды заттардың (дәрілік препараттар, алкоголь, улы саңырауқұлақтар) организмге түсуі салдарынан асқынатын жедел немесе созылмалы түрде болатын бауыр ауруы, олардың улы әсері бауыр жасушасына әсер етіп, жасушаларды қабындырып, оларды өлтіреді, бауырдың көлемі ұлғайып, қабырға асты ауырады, сары ауру асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hepatit zəhərli</p> <p>3. Қырғыз: уулуу гепатит</p> <p>4. Өзбек: Gepatit toksik</p> <p>5. Түрік: Hepatit toksik</p> <p>6. Ағылшын: Hepatitis toxic</p> <p>7. Испан: Hepatitis tóxica</p> <p>8. Неміс: Hepatitis giftig</p> <p>9. Француз: Hépatite toxique</p>
1100.	гепатит холестатически й	өттік гепатит	<p>1. (грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және лат. -ит — «қабыну»+ грек. chole. – «өт»және statikos – «қозғалмайтын») – диффузиялық сипаттағы бауыр ауруы. Бұл ауру ірі емес өт жолдарының бойындағы қабыну процестері салдарынан, сондай-ақ, бауыр ұлпасында өттің жиналуы салдарынан қозады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hepatit kolestatik</p> <p>3. Қырғыз: cholestatic гепатит</p> <p>4. Өзбек: Gepatitning xolestasi</p> <p>5. Түрік: Hepatit kolestatik</p> <p>6. Ағылшын: Hepatitis cholestatic</p> <p>7. Испан: Hepatitis colestática</p> <p>8. Неміс: Hepatitis cholestatic</p> <p>9. Француз: Hepatite cholestatique</p>
1101.	гепатогенный	бауырлық	<p>1. (грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және грек. –genes– «туылған») - бауырдың зақымдануы салдарынан бауырда түзілген немесе басталған.</p> <p>2. Әзербайжан: Hepatojenik</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gepatogen</p>

			<p>5. Түрік:gepatogenny 6. Ағылшын:Hepatogenic 7. Испан:Hepatogénico 8. Неміс:Hepatoген 9. Француз:Hépatogène</p>
1102.	гепатодуоденостомия	гепатодуоденостомия	<p>(hepaticoduodenostomia; грек.ήπατιςήπαρ — «бауыр» және Duodenum – «онекі елі ішек» + грек. Stoma – «саңылау») - жалпы өт ағыны жүрмеген кезде бауырдың ағу жолы мен он екі елі ішек арасына анастомоз салатын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан:Hepatoduodenoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gepatoduodenoz 5. Түрік:gepatoduodenostomiya 6. Ағылшын:Hepatoduodenosis 7. Испан:Hepatoduodenosis 8. Неміс:Hepatoduodenose 9. Француз:Hépatoduodénose</p>
1103.	гепатоз	гепатоз	<p>1. (грек.ήπατιςήπαρ — «бауыр»және еж.-грек. - ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылу мағынасын беретін қосымша»)– бауыр жасушаларындағы (гепатоциттерде) зат алмасу бұзылатын және бауыр жасушаларында дистрофиялық өзгерістер орын алатын бауырдағы аурулар тобы. Бұл ретте қабыну құбылыстары болмайды немесе әлсіз көрінеді. 2. Әзербайжан:Hepatoz 3. Қырғыз:steatosis 4. Өзбек:Gepatoz 5. Түрік:yağlanma 6. Ағылшын:Hepatosis 7. Испан:Hepatosis 8. Неміс:Hepatose 9. Француз:Hépatose</p>
1104.	гепатолиенальный синдром	бауыр-көкбауырлық диагноз	<p>1. (грек.ήπατιςήπαρ — «бауыр» және лат. Lien – «көкбауыр»)- пациенттің бауырының (гепатомегалия), сондай-ақ, көкбауырының (спленомегалия) ұлғаюы байқалатын патологиялық жағдай. 2. Әзербайжан:Hepatoliyen sindromu 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gepatolienal sindrom 5. Түрік:Hepatolienal sendrom 6. Ағылшын:Hepatolienal syndrome 7. Испан:Síndrome hepatolienal 8. Неміс:Hepatolienales Syndrom 9. Француз:Syndrome d'Hepatolienal</p>
1105.	гепатолитиаз	бауыр тасы	<p>(hepatolithiasis; грек.ήπατιςήπαρ — «бауыр» және грек. Lithos «тас» + -иаз) - бауыр жолында</p>

			<p>конкременттердің болуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatolitiyaz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatolitiyoz</p> <p>5. Түрік:gepatolitiyaz</p> <p>6. Ағылшын:Hepatolithiasis</p> <p>7. Испан:Hepatolitis</p> <p>8. Неміс:Hepatolithiasis</p> <p>9. Француз:Hépatolithiase</p>
1106.	гепатология	гепатология	<p>1. (hepatologia; грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және грек. logos – «үйрену, ғылым») - бауыр органының әртүрлі ауруларына диагноз қойылатын және ем белгіленетін белгілі бір медицина саласының маманы. Осының негізінде гепатологтің кім екенін, оның не емдейтінін, оған қандай мәселелер бойынша жүгінуге болатынын түсінуге болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatoloji</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatologiya</p> <p>5. Түрік:hepatoloji</p> <p>6. Ағылшын:Hepatology</p> <p>7. Испан:Hepatología</p> <p>8. Неміс:Hepatologie</p> <p>9. Француз:Hépatologie</p>
1107.	гепатома	гепатома	<p>1. (грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және грек. Оμα – «ісік деген мағынаны білдіретін күрделі сөз бөлшегі») – бұл бауырдың алғаш пайда болған обыры, бұл ауруды медицина мамандары дәл осылай классификациялайды. Диагноздың толық түрі «гепатоцеллюлярлы карцинома» деп аталады. Мұндай сұмдық ауруға кімдер шалдығады деген сұрақ бірден ойға оралады. Оның пайда болуына себеп болатын нәрселер алкоголизм және бауыр циррозы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatoma</p> <p>5. Түрік:hepatoma</p> <p>6. Ағылшын:Hepatoma</p> <p>7. Испан:Hepatoma</p> <p>8. Неміс:Hepatoma</p> <p>9. Француз:Hépatome</p>
1108.	гепатомегалия	бауыр үлкеюі	<p>1. (грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және лат. -megaly –«қандайда бір заттың шамадан тыс ұлғаю мағынасын білдіретін қосымша») – бұл бауырдың ұлғаюы, бұл әртүрлі аурулардың белгісі болып табылады. Бауырдың патологиялық тұрғыдан ұлғаюыгепатомегалия деп аталады және улы</p>

			<p>заттармен немесе токсиндермен уланған кезде туындауы мүмкін.</p> <p>2. Өзербайжан:Hepatomegali</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatomegali</p> <p>5. Түрік:hepatomegali</p> <p>6. Ағылшын:Hepatomegaly</p> <p>7. Испан:Hepatomegalia</p> <p>8. Неміс:Hepatomegalie</p> <p>9. Француз:Hépatomégalie</p>
1109.	гепатопексия	бауыр бекіту	<p>1. (hepatorexia; грек.ήπατιτιςήлар — «бауыр» және грек. Pexis– «бекіту») - бауырды ішперде қабырғасына бекітуден тұратын гепатоптоз кезіндегі хирургиялық ота.</p> <p>2. Өзербайжан:Hepatoreksiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatoreksiya</p> <p>5. Түрік:gepatoreksiya</p> <p>6. Ағылшын:Hepatorexia</p> <p>7. Испан:Hepatorexia</p> <p>8. Неміс:Hepatorexie</p> <p>9. Француз:Hepatorexie</p>
1110.	гепатоптоз	гепатоптоз	<p>1. (hepatoptosis; грек.ήπατιτιςήлар — «бауыр» және грек. ptosis – «түсу») – басқа органдарға қатысты анықталатын бауырдың тік қалпында патологиялық тұрғыдан төмен түсуі.</p> <p>2. Өзербайжан:Hepatoratiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatoratiya</p> <p>5. Түрік:gepatoptoz</p> <p>6. Ағылшын:Hepatorathy</p> <p>7. Испан:Hepatoratía</p> <p>8. Неміс:Hepatorathie</p> <p>9. Француз:Hépatorathie</p>
1111.	гепаторафия	бауыр кесу	<p>1. (hepatorrhaphia; грек.ήπατιτιςήлар — «бауыр» + грек. Rharhe – «тігіс») – бауыр жарасын тігу.</p> <p>2. Өзербайжан:Hepatorrhaphy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Geperrhaphy</p> <p>5. Түрік:geporafiya</p> <p>6. Ағылшын:Hepatorrhaphy</p> <p>7. Испан:Hepatorrhaphy</p> <p>8. Неміс:Hepatorrhaphy</p> <p>9. Француз:Hepatorrhaphy</p>
1112.	гепаторенальный синдром	бауырлық-бүйректік диагноз	<p>1. (hepatorenalis; грек.ήπατιτιςήлар — «бауыр» және лат. ren – «бүйрек» + еж.-грек. συνδρομή- «жиналу, топталу») – бауырдың қатты зақымдануы кезінде туындайтын патологиялық жағдайы және қатты</p>

			<p>бауыр тапшылығына дейін бауыр қызметінің қайта бұзылуынан көрініс табады. Бұл ретте биопсияда бауырдың органикалық бұзылуы әдетте, анықталмайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatorenal sindromu</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Geperenal sindrom</p> <p>5. Түрік:Hepatorenal sendrom</p> <p>6. Ағылшын:Hepatorenal syndrome</p> <p>7. Испан:Síndrome hepatorenal</p> <p>8. Неміс:Hepatorenales Syndrom</p> <p>9. Француз:Syndrome hépatoréнал</p>
III3.	гепатотоксичность	бауырға уытты әсер	<p>1. (грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және грек.τοξικόν — «у») — Организмге механикалық емес жолмен әсер етіп, бауырдың құрылым-функционалдық бұзылуын тудыратын химиялық заттардың қасиеті.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatotoksisite</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gepatotsitlik</p> <p>5. Түрік:hepatotoxicity</p> <p>6. Ағылшын:Hepatotoxicity</p> <p>7. Испан:Hepatotoxicidad</p> <p>8. Неміс:Hepatotoxizität</p> <p>9. Француз:Hépatotoxicité</p>
III4.	гепатохолангит	бауыр-өт жолдары қабынуы	<p>(hepatocholangitis; грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және грек. Cholē — «өт»және angeion — «қантамыр»және лат. -ит — «қабыну»)- бауыр мен өт жолдарының бірге қабынуы.</p> <p>Диффузиялықгепатохолангит (тар.; h. Diffusa) — процесс бүкіл органды қамтитын бауыр-өт жолдары қабынуы.</p> <p>Қантамырларының тарылу гепатохолангиті (тар.; h. Obliterans) — холестаз құбылыстары бар өт жолдарының тарылуы байқалатын бауыр-өт жолдары қабынуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatocholangitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:gepatoholangit...</p> <p>5. Түрік:gepatoholangit</p> <p>6. Ағылшын:Hepatocholangitis</p> <p>7. Испан:Hepatocholangitis</p> <p>8. Неміс:Hepatocholangitis</p> <p>9. Француз:Hepatocholangite</p>
III5.	гепатохолецистит	бауыр мен өт қабының қабынуы	<p>1. (hepatocholecystitis; грек.ήπατιτιςήπαρ — «бауыр» және грек. chole — «өт»және kystis — «көпіршік» және лат. -ит — «қабыну») - бауыр (гепатит) мен өт қабының (холецистит) бірге қабынуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hepatokolekistit</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gepatokolekistit 5. Түрік:hepatocholecystitis 6. Ағылшын:Hepatocholecystitis 7. Испан:Hepatocholecistitis 8. Неміс:Hepatocholezystitis 9. Француз:Hepatocholecystite</p>
116.	гепатоцеребральная дистрофия	бауырлық-милық дистрофия	<p>1 .(грек. Нēpar, hēpatos – «бауыр» және лат. Cerebrum – «бас миы» + еж.-грек. δυσ- «сөздің оң мағынасын жоққа шығарушы сөз алды қосымша» + еж.-грек. трофеΐα - «қорек») — бауыр мен бас миының зақымдануы қатар жүретін, тұқым қуалайтын асқынған ауру. 2. Әзербайжан:Hepatocerebral distrofiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gepatoserebral distrofiya 5. Түрік:Hepatoserebral distrofi 6. Ағылшын:Hepatocerebral dystrophy 7. Испан:Distrofia hepatocerebral 8. Неміс:Hepatocerebrale Dystrophie 9. Француз:Dystrophie hépatocérébrale</p>
117.	гепатоцит	бауыр жасушасы	<p>1. (грек. Нēpar, hēpatos – «бауыр» және cytus – «клетка») – адам мен жануардың бауыр ұлпасының жасушалары. Бұл жасушалар ақуыздардың синтезіне және оларды сақтауға, көмірсуларды тасымалдауға, холестеринді, өт тұздары мен фосфолипидтердің синтезіне, эндогенді субстанцияларды уытсыздандыруға, түрлендіруге және организмнен шығаруға қатысады. 2. Әзербайжан:Hepatosit 3. Қырғыз:hepatocyte 4. Өзбек:Gepatotsitlar 5. Түрік:hepatosit 6. Ағылшын:Hepatocyte 7. Испан:Hepatocito 8. Неміс:Hepatocyte 9. Француз:Hépatocytes</p>
118.	гериатрия	гериатрия	<p>1. (греч.Gérōn – «ақсақал» және iatrēia – «емдеу») — егде жастағы ауруларды зерттеумен, алдын алу және емдеумен шұғылданатын геронтологияның жеке бір бөлігі.Кейбір аурулар егде адамдардан байқалады. Мысалы, Альцгеймер ауруы 65 жастан асқан адамдардан байқалады. 2. Әзербайжан:Geriatři 3. Қырғыз:Гериатрия 4. Өзбек:Geriatři 5. Түрік:geriatři 6. Ағылшын:geriatrics</p>

			<p>7. Испан:Geriatría</p> <p>8. Неміс:Geriatrics</p> <p>9. Француз:Gériatrie</p> <p>10. Заңнамадағы қолданысы: Гериатрия – Гериатрия</p> <p>11. Ұсыныстар: Гериатрия</p>
1119.	гермафродит, двуполый; бисексуальный	қос жынысты	<p>1. Еркектер мен әйелдер жынысына тән белгілер бар, еркектерге де, әйелдерге де тән жыныстық органдары бар организм. Организмнің мұндай жағдайы табиғи болуы мүмкін, яғни, түр нормасы немесе патологиялық болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Hermaphrodite, biseksual; Biseksual</p> <p>3. Қырғыз:кыстеке, бисексуал; бисексуал</p> <p>4. Өзбек:Hermaphrodite, biseksual; Biseksual</p> <p>5. Түрік:Hermaphrodite, biseksüel; biseksüel</p> <p>6. Ағылшын:Hermaphrodite, bisexual; Bisexual</p> <p>7. Испан:Hermafrodita, bisexual; Bisexual</p> <p>8. Неміс:Hermaphrodite, bisexuell; Bisexuell</p> <p>9. Француз:Hermaphrodite, bisexuelle; Bisexuel</p>
1120.	герминома	ұрық ісігі	<p>1. (germinoma; лат. germen, germinis – «өскін, ұрық және грек. -ома - «ісік деген мағынаны беретін қосымша») - ОЖЖ ұрық ісігі қауіпсіз болуы да мүмкін, бірақ, бұл әдетте инвазивті түрде өсетін қауіпті ісік. Бұл ауру кезінде гипоталамо-гипофизарлық жүйе қызметтері бұзылады, оның ішіндеқантсыз диабет, көру аймақтарының ақаулығы, есте сақтау қабілетінің бұзылуы және көңіл-күйдің бұзылуы, гидроцефалия белгілері байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Germinoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Germinoma</p> <p>5. Түрік:germinomlar</p> <p>6. Ағылшын:Germinoma</p> <p>7. Испан:Germinoma</p> <p>8. Неміс:Germinoma</p> <p>9. Француз:Germinome</p>
1121.	герниология	хирургияның жарықты емдейтін саласы	<p>1. (лат. hernia – «грыжа» және грек. Logos – «ілім») - іш жарығының этиологиясын, патогенезін, түрі мен орналасқан жерін зерттейтін және олардың алдын алу және емдеу әдістерін әзірлейтін абдоминалды хирургия бөлімі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hernilik</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Herniologiya</p> <p>5. Түрік:herniology</p> <p>6. Ағылшын:Herniology</p> <p>7. Испан:Herniología</p>

			<p>8. Неміс:Herniologie 9. Француз:Hernieologie</p>
1122.	герогигиена	қарттар гигиенасы	<p>1. Герогигиена (грек. Gerōn – «қарт» және hygieinos – «емдік, денсаулық беретін») – тіршілік ету ортасы (әлеуметтік, тұрмыстық, табиғи) мен өмір салты факторларының адамның қартаюу процесіне әсер етуін зерттейтін және сол факторлардың жағымсыз әсерін жоюға бағытталған, адамның белсенді және толыққанды өмірін барынша ұзартуға әсер ететін практикалық іс-шараларды әзірлейтін геронтологияның бір бөлімі.</p> <p>Әлеуметтікқарттар гигиенасы әлеуметтік-экономикалық факторлардың жасы үлкен топтарға жататын тұлғалардың денсаулық жағдайына тигізетін әсерін зерттейді. Коммуналдық қарттар гигиенасы егде және қарт адамдардың тұрмыс-тіршіліктік мәселелерін қарастырады. Тамақтанудағы қарттар гигиенасы қартайып бара жатқан организмнің зат алмасу процестері мен энергияны жұмсау ерекшеліктерін ескере отырып, тамақтану рационының сандық және сапалық құрамын, тамақ қабылдау режимін анықтауға бағытталған. Еңбектік қарттар гигиенасы өндірістік факторлардың қарт адамдардың организміне немесе жұмыс істейтін зейнеткерге тигізетін әсерін зерттейді, еңбек қызметі және қарт адамдардың зейнеткерлік алдындағы дайындық мәселелері бойынша ұсыныстар жасайды, бұл олардың өмірлік ұстанымын белсендендіруге әсер етеді.</p> <p>II Герогигиена (геро- (Гери-) + Гигиена) - Тіршілік ету жағдайы мен өмір салтының адамның қартаюу процесіне тигізетін әсерін зерттейтін және ерте және патологиялық тұрғыдан қартаюудың алдын алуға жол бермеуге, халықтың белсенді әрі ұзақ өмір сүруін қамтамасыз ететін жағдай жасауға бағытталған іс-шараларды әзірлейтін геронтологияның бір бөлімі.</p> <p>2. Әзербайжан:Qəhrəmanlıq 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Qahramonlik 5. Түрік:gerogigiena 6. Ағылшын:Heroism 7. Испан:Heroísmo 8. Неміс:Heldentum 9. Француз:Héroïsme</p>
1123.	геродермия	әжімделу	<p>1. (gerodermia; еж.-грек. ἦρως - «батыр, ержүрек; жартылай құдай» - және грек. Derma – «тері») - терінің қарт адамдарға тән тері сияқты</p>

			<p>патологиялық атрофиялануы, мысалы, жыныстық бездердің гипофункциясы, гипофиз кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Geradermia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Geradermiya</p> <p>5. Түрік:geroderma</p> <p>6. Ағылшын:Geradermia</p> <p>7. Испан:Geradermia</p> <p>8. Неміс:Geradermia</p> <p>9. Француз:Geradermia</p>
1124.	геронтология	геронтология	<p>1. (еж. грек.Γέρων — «қарт» және грек. λόγος — «білім, сөз, ілім») — адамның қартаюының биологиялық, әлеуметтік және психологиялық аспектілерін, оның себебін және онымен күресу тәсілдерін (жасау) зерттейтін ғылым. Бір ғасыр бұрын пайда болған. Геронтологияның құрамдас бөліктері келесідей: гериатрия — инволюциялық өзгерістерге байланысты аурулар туралы ілім, сондай-ақ, қарт және егде жастағы ауруларды емдеу және оның алдын алу ерекшеліктері; герогиена – ересек жастағы адамдардың жалпы және арнайы гигиена мәселелерін зерттейді; геронтопсихология – егде және қарт жастағы адамдардың психология-мінез-құлықтық ерекшеліктері зерттейді.</p> <p>2. Әзербайжан:Gerontologiya</p> <p>3. Қырғыз:геронтологиялық</p> <p>4. Өзбек:Gerontologiya</p> <p>5. Түрік:yaşlılık hastalıkları bilimi</p> <p>6. Ағылшын:gerontology</p> <p>7. Испан:Gerontología</p> <p>8. Неміс:Gerontologie</p> <p>9. Француз:Gérontologie</p>
1125.	геронтофилия	қарттарға жыныстық құштарлық	<p>1. (еж. грек.Γέρων — «қарт» және грек. philia – «махаббат, бейімділік) – егде жастағы адамдарға деген жыныстық құмарлық. Кейбір қылықты қыздар сенімді, әкелері сияқты мейірімді егде жастағы еркектерге ғашы болады, олар өздерін «тас қамалдың» артында тұрғандай сезінеді. Бозбалалар кейде егде жастағы әйелдерге ғашық болмауы мүмкін, бірақ, оларда кейде өздерінен үлкен әйелдерге деген жыныстық құмарлық болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Gerontofiliya</p> <p>3. Қырғыз:Эски аялдар</p> <p>4. Өзбек:Gerontofiliya</p> <p>5. Түрік:yaşlı kadınlar</p> <p>6. Ағылшын:Gerontophilia</p> <p>7. Испан:Gerontofilia</p>

			8. Неміс:Gerontophilie 9. Француз:Gerontophilia
1126.	геронтофобия	қарттардан қорқу	1. (еж. грек.Γέρων — «қарт» және еж.-грек. φόβος - «қорқыныш, үрей») - егде жастағы адамдардың алдындағы қорқыныш, сондай-ақ, адам санасында мосқал жасқа байланысты болатын қартаюдан, әлсіздіктен және қауқарсыздықтан қорқу. Бұл қорқынышты басқаша гераскофобия деп атауға болады. 2. Әзербайжан:Gerontofobiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gerontofobiya 5. Түрік:gerontophobia 6. Ағылшын:Gerontophobia 7. Испан:Gerontofobia 8. Неміс:Gerontophobie 9. Француз:Gerontophobia
1127.	герпес простой	кәдімгі ұшық	1. (еж.-грек. ἕρπης - «жылжымалы, кең таралған тері ауыруы)— теріде және шырышты қабаттарда көпіршіктер топталып шығатын вирустық ауруы. HSV-1 және HSV-2 сияқты екі түрлі герпесвирустарының салдарынан туындайды. 2. Әзербайжан:Herpes sadə 3. Қырғыз:жөнөкөй герпестин 4. Өзбек:Herpes oddiy 5. Түрік:Herpes simple 6. Ағылшын:Herpes simple 7. Испан:Herpes simple 8. Неміс:Herpes einfach 9. Француз:Herpès simple
1128.	герпес опоясывающий	белдеулік ұшық	1. (еж.-грек. ἕρπης - «жылжымалы, кең таралған тері ауыруы) – қатты ауыратын синдромы бар, біржақты герпес сияқты бөртпе түрінде болатын вирустық ауру. 2. Әзербайжан:Herpes zoster 3. Қырғыз:тиймеге 4. Өзбек:Herpes zoster 5. Түрік:Herpes zoster 6. Ағылшын:Herpes zoster 7. Испан:Herpes zoster 8. Неміс:Herpes zoster 9. Француз:Herpès zoster
1129.	герпетиформный	ұшық тәріздес	1. (лат. Herpetiformis; (еж.-грек. ἕρπης - «жылжымалы, кең таралған тері ауыруы және лат. – formis – «тәріздес, ұқсас») - герпеске ұқсас. 2. Әзербайжан:Herpetiform 3. Қырғыз:dartrous 4. Өзбек:Herpetiform

			<p>5. Түрік: dartrous 6. Ағылшын: Herpetiform 7. Испан: Herpetiforme 8. Неміс: Herpetiform 9. Француз: Herpetiforme</p>
1130.	гетерогенез	гетерогенез	<p>1. (грек. ἕτερος - «өзге (екеудің біреуі) және еж.-грек. γένεσις - «туу») - 1) екі немесе одан да көп тұқымда организмдердің көбею тәсілдерінің ауысуы, тұқымдар кезектесуінің жеке жағдайы. 2) Ата-ана түрлерінің бірнеше белгілерінен күрт өзгешеленетін, ерекше организмдердің кенеттен пайда болуы. 2. Әзербайжан: Heterogenez 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Heterogenez 5. Түрік: heterogenesis 6. Ағылшын: heterogenesis 7. Испан: Heterogénesis 8. Неміс: Heterogenese 9. Француз: Hétérogénèse</p>
1131.	гестагены	жүктілік гормондары	<p>1. (лат. Gesto – «жүкті болу» және грек. Genes – «туған»), прогестеронның биологиялық белсенділігіне ие табиғи гормондар және олардың аналогтарының тобы. Лютеинді гормонның түзілуін тежейді, фолликулаға күш беретін гормонның гипофизден босауына әсер етеді, жатырдың шырышты қабатының пролиферациясына әсер етеді, аденоматозды гиперплазия мен эндометрияның кері дамуын тудырады, эстрадиолдың эстрионэстриолға айналуын күшейтеді, жатыр бұлшық етін босаңсытады, миометрияның тыныштық әлеуетін арттырады, жатыр түтікшелерінің жиырылуын төмендетеді, жатыр түтікшелерінің трофиялық процестерін арттырады.</p> <p>Организмде эстроген мөлшері шамадан көп болған жағдайда гестагендер жатырды ацетилхолинге, адреналинге, эстрогендерге төзімді етеді, сүт бездерінің без тіндерінің асқынуына әсер етеді және оларды лактацияға және баланы босанғаннан кейінгі кезеңде дайындауға көмектеседі. Әйел өмірінің әртүрлі кезеңдерінде гестагендер репродуктивті жүйеге бірдей әсер етпейді. Организмдегі гестагендердің тапшылығы бедеулікке, етеккір циклінің бұзылуына және жүктілік кезінде түсікке әкеп соғады. Жыныстық орган қызметтері бұзылған кезде, сары дененің прогестерон бөлуінің тапшылығы кезінде,</p>

			<p>плацентаның гормоналды тапшылығы кезінде, ювенильді және климаксты қан ағу, аменорея, альгоменорея, жыныстық органдардың дамымауы, бедеулік және жыныстық органдардың ісігі кезінде пайдаланылады. Гестагендердің аздаған мөлшері овуляция тудыруы мүмкін.</p> <p>Гестагендерді жыныстық органдардың қабынып ауыруы кезінде, түсіктен кейін ұрықты жұмыртқа қалған кезде, етеккір циклінің бірінші бөлігінде және т.б. қарсы көрсетілген. Кері әсерлеріне организмде тұз бен судың кідіруі жатады, кейбір әйелдерде еркек тәріздену белгілері байқалуы мүмкін.</p> <p>2. Өзербайжан:Gestagens</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gestagens</p> <p>5. Түрік:progestinler</p> <p>6. Ағылшын:Gestagens</p> <p>7. Испан:Gestagens</p> <p>8. Неміс:Gestagens</p> <p>9. Француз:Gestagens</p>
1132.	гестационный	жүктіліктік	<p>1. (лат. Gestatio – «жүктілік») - жүктілікке жатады немесе соны түсіндіреді.</p> <p>2. Өзербайжан:Gestational</p> <p>3. Қырғыз:гестоз</p> <p>4. Өзбек:Homiladorlik</p> <p>5. Түрік:gestasyonel</p> <p>6. Ағылшын:Gestational</p> <p>7. Испан:Gestacional</p> <p>8. Неміс:Gestationalen</p> <p>9. Француз:Gestationnel</p>
1133.	гестоз	гестоз, жүктілік токсикозы	<p>1. (gestosis; лат. gesto – «жүкті болу» және еж.-грек. -ωσις«қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») - жүктіліктің соңғы кезеңіндегі қатты асқыну, сондықтан да, оны кейінгі “токсикоз” деп атайды. Гестоз кезінде болашақ ананың бүйрек, қантамыр және бас ми жұмысы нашарлайды. Оған тән белгілер – артериалды қысымның көтерілуі, несеп талдауында ақуыздың пайда болуы.</p> <p>2. Өзербайжан:Gestoz</p> <p>3. Қырғыз:преэклампсия</p> <p>4. Өзбек:Gestoz</p> <p>5. Түрік:preeklampsi</p> <p>6. Ағылшын:Gestosis</p> <p>7. Испан:Gestosis</p> <p>8. Неміс:Gestosis</p> <p>9. Француз:Gestosis</p>
1134.	гетерогенность	гетерогенділік	<p>1. (грек.’Ετερος — «басқа» және грек. γένω —</p>

			<p>«түр») — басқа, бөтен; қандай да бір нәрсенің құрылымында, құрамында бірдей емес бөліктердің болуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Heterojenlik</p> <p>3. Қырғыз:эместигин</p> <p>4. Өзбек:Heterojenlik</p> <p>5. Түрік:heterojenliği</p> <p>6. Ағылшын:heterogeneity</p> <p>7. Испан:Heterogeneidad</p> <p>8. Неміс:Heterogenität</p> <p>9. Француз:Hétérogénéité</p>
1135.	гетеромастия	еркек сүт бездерінің үлкеюі	<p>1. (heteromastia; грек.Ἴτερος — «басқа» және грек. mastos – «емшек») - 1) әйелдерде сүт бездерінің дамымауы; 2) еркектерде сүт бездерінің шамадан тыс дамуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Heteromastia</p> <p>3. Қырғыз:heteromastiya</p> <p>4. Өзбек:Heteromastiya</p> <p>5. Түрік:heteromastiya</p> <p>6. Ағылшын:Heteromastia</p> <p>7. Испан:Heteromastia</p> <p>8. Неміс:Heteromastie</p> <p>9. Француз:Hétéroastie</p>
1136.	гетероморфный	эртүрлі құрылымды	<p>1. (грек.Ἴτερος — «басқа» және лат. morphe – «түр, пішін») - пішіні эртүрлі және эртүрлі пішінге ие болады. Гетероморфты организмдер.</p> <p>2. Әзербайжан:Heteromorfik</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Heteromorfik</p> <p>5. Түрік:heteromorphic</p> <p>6. Ағылшын:Heteromorphic</p> <p>7. Испан:Heteromórfico</p> <p>8. Неміс:Heteromorph</p> <p>9. Француз:Hétéomorphique</p>
1137.	гетеропластика	бөтен тектік тінді жамау	<p>1. (грек.Ἴτερος — «басқа» және грек. plastikē (technē) - «(өнер) пластика») - бас биологиялық түрге жататын ерекше организмдерге тіндер мен органдарды ауыстырып салу, атап айтар болсақ, жануардан адамға ауыстырып салу.</p> <p>2. Әзербайжан:Heteroplastika</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Heteroplastika</p> <p>5. Түрік:heteroplastika</p> <p>6. Ағылшын:Heteroplasty</p> <p>7. Испан:Heteroplastia</p> <p>8. Неміс:Heteroplastik</p> <p>9. Француз:Hétéroplastie</p>
1138.	гетеросексуаль	өзгежынысқа	<p>1. (грек.Ἴτερος — «басқа» + лат. Sexus —</p>

	ность	күштарлык	<p>«жыныс») — өзге жынысты тұлғаларға деген эмоционалды, романтикалық (желөкпе махаббат), эротикалық (сезімтал) немесе жыныстық құмарлық; өзге жынысты нысанға эротикалық бағыттылық; өзге жынысты сексуалды серіктестерді қалау; адамның жыныстық құмарлығының өзге жынысты тұлғаға бағытталуы.</p> <p>Өзгежынысқа деген күштарлык адамдар мен қосжынысты жануарлардың көбіне тиесілі.</p> <p>2. Әзербайжан:Heteroseksualizm</p> <p>3. Қырғыз:heterosexuality</p> <p>4. Өзбек:Heteroseksuallik</p> <p>5. Түрік:heteroseksüellik</p> <p>6. Ағылшын:Heterosexuality</p> <p>7. Испан:Heterosexualidad</p> <p>8. Неміс:Heterosexualität</p> <p>9. Француз:Heterosexualité</p>
1139.	гетеротопия	гетеротопия	<p>1. (грек. heteros – «өзге» және грек. topos – «орын»), орган тіндерінің немесе бөліктерінің қалыптан тыс орналасуы, басқаша айтар болсақ, өзге жерлерде пайда болу. Мысалы, асқазанның шырышты қабатының өңеште орналасуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Heterotopiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Heterotopiya</p> <p>5. Түрік:heterotopi</p> <p>6. Ағылшын:Heterotopy</p> <p>7. Испан:Heterotopie...</p> <p>8. Неміс:Heterotopie</p> <p>9. Француз:Hétérotopie</p>
1140.	гетеротрансплантация	Гетеротрансплантация	<p>1. (грек. heteros – «өзге» және лат. transplantatio - «ауыстырып саламын») – бір түрге жататын жануардың органын, тінін өзге түрге жататын жануарға ауыстырып салу, қан құю; без-эндокринді жүйе қызметтерін зерттеу әдісі ретінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Heterotransplantasiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Heterotransplantatsiya</p> <p>5. Түрік:heterotransplantatsiya</p> <p>6. Ағылшын:Heterotransplantation</p> <p>7. Испан:Heterotrasplante</p> <p>8. Неміс:Heterotransplantation</p> <p>9. Француз:Hétéroproplantation</p>
1141.	гиалиново-мембранная болезнь новорожденных	нәрестелердің гиалиндік-жарғақтық ауруы	<p>1. Жаңа туылған сәбилерде, көбіне салмағы аз болып туылған сәбилерде гиалин тәрізді заттың альвеол мен альвеол жүрістерінде жиналуымен сипатталатын өкпенің инфекциялық емес</p>

	х		<p>зақымдануы.</p> <p>2. Өзербайжан:Yenidoğulmuşların hiyalin-membran xəstəliyi</p> <p>3. Қырғыз:төрөлгөн hyaline кабыкча оорусу</p> <p>4. Өзбек:Yangi tug'ilgan chaqaloqlarning gialin-membran kasalligi</p> <p>5. Түрік:Yeni doğanların hyaline-membran hastalığı</p> <p>6. Ағылшын:Hyaline-membrane disease of newborns</p> <p>7. Испан:Enfermedad de la membrana hialina de los recién nacidos</p> <p>8. Неміс:Hyalin-Membran-Krankheit von Neugeborenen</p> <p>9. Француз:Maladie de la membrane hyaline des nouveau-nés</p>
1142.	гибрид	будан	<p>1. (лат. Hibrida, hybrida — «шатыс») — генетикалық тұрғыдан өзгеше түрлерді будандастыру нәтижесінде алынған организм немесе жасуша.</p> <p>2. Өзербайжан:Hibrid</p> <p>3. Қырғыз:гибрид</p> <p>4. Өзбек:Gibrid</p> <p>5. Түрік:melez</p> <p>6. Ағылшын:hybrid</p> <p>7. Испан:Híbrido</p> <p>8. Неміс:Hybride</p> <p>9. Француз:Hybride</p>
1143.	гигантизм	алыптық	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып») – соматотропиннің (өсу гормоны) жоғары мөлшерде түзілуі байқалатын ауру, бұл аяқ пен кеуденің шамадан тыс пропорционалды өсуіне әкеп соғады. Бұл ауруға шалдыққан еркектердің бойы 200 см, ал әйелдерде 190 см жоғары болады.</p> <p>2. Өзербайжан:Gigantism</p> <p>3. Қырғыз:Gigantism</p> <p>4. Өзбек:Gigantizm</p> <p>5. Түрік:devlik</p> <p>6. Ағылшын:gigantism</p> <p>7. Испан:Gigantismo</p> <p>8. Неміс:Gigantismus</p> <p>9. Француз:Gigantisme</p>
1144.	гигантизм акромегалический	мүшелер ұштарының алыптығы	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып» және грек. akros – «соңғы, ең шеткі, жоғарғы» және грек. μέγας — «үлкен» және грек. λίθος — «тас») – жастық шақта соматотропин гормонының шамадан тыс өндірілуі арқылы түсіндірілетін мүшелер ұштығының алыптығы.</p> <p>2. Өзербайжан:Akromegali qüvvəsi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Akromegali gigantizmi</p>

			<p>5. Түрік: Akromegali'nin deveciliği</p> <p>6. Ағылшын: Gigantism of acromegaly</p> <p>7. Испан: Gigantismo de la acromegalia</p> <p>8. Неміс: Gigantismus der Akromegalie</p> <p>9. Француз: Gigantisme de l'acromégalie</p>
1145.	гигантизм внутренних органов	ішкі ағзалардың алыптығы	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып» + еж.-грек. ὄργανον - «құрал, сайман; машина; орган») – ішкі орган көлемі мен салмағының шамадан тыс болуымен сипатталатын патологиялық жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: Daxili orqanların gigantizmi</p> <p>3. Қырғыз: ички органдардын Gigantism</p> <p>4. Өзбек: Ichki organlarning gigantizmi</p> <p>5. Түрік: İç organların deveciliği</p> <p>6. Ағылшын: Gigantism of internal organs</p> <p>7. Испан: Gigantismo de los órganos internos</p> <p>8. Неміс: Gigantismus der inneren Organe</p> <p>9. Француз: Gigantisme des organes internes</p>
1146.	гигантизм евнухоидный	әтектік алыптық	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып» + еж.-грек. εὐνοῦχος - «арнаны қорғаушы») - аяқтарының пропорционалды емес ұзындығымен, білезік буынында ашық аймақтардың болуымен, гонадотропиндер секрециясының жоғарылығымен сипатталатын гипогенитализмге шалдыққандардың әтектік алыптығы.</p> <p>2. Әзербайжан: Gigantizm eunuxoid</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gigantizm eynikoid</p> <p>5. Түрік: Devecilik</p> <p>6. Ағылшын: Gigantism eunuchoid</p> <p>7. Испан: Gigantismo eunuchoid</p> <p>8. Неміс: Gigantismus Eunuchoid</p> <p>9. Француз: Gnamtism eunuchoid</p>
1147.	гигантизм истинный	нағыз алыптылық	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып») – (g. verus) қандай да бір патологиялық белгілері жоқ, дене көлемінің пропорционалды түрде өсуі.</p> <p>2. Әзербайжан: Gigantizm dođru</p> <p>3. Қырғыз: гигантизм чыныгы</p> <p>4. Өзбек: Gigantizm haqiqatdir</p> <p>5. Түрік: Devecilik gerçek</p> <p>6. Ағылшын: Gigantism is true</p> <p>7. Испан: El gigantismo es verdadero</p> <p>8. Неміс: Gigantismus ist wahr</p> <p>9. Француз: Le gigantisme est vrai</p>
1148.	гигантизм парциальный	үлестік алыптылық	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып» + лат. pars – «бөлік») – эмбриогенез бұзылыстары немесе жүйке-трофиялық бұзылыстар арқылы түсіндірілетін дененің жеке бөліктерінің немесе жартысының алыптығы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:Gigantism qisim</p> <p>3. Қырғыз:жарым-жартылай гигантизм</p> <p>4. Өзбек:Gigantizm qisman</p> <p>5. Түрік:Kısmi devecilik</p> <p>6. Ағылшын:Gigantism partial</p> <p>7. Испан:Gigantismo parcial</p> <p>8. Неміс:Gigantismus teilweise</p> <p>9. Француз:Gigantisme partiel</p>
1149.	гигантизм половинный	жартылай алыптылық	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып») – денесінің жартысының үлкеюі арқылы сипатталатын алыптық.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Gigantizm yarısı</p> <p>3. Қырғыз: жарым гигантизм</p> <p>4. Өзбек:Gigantizmning yarmi</p> <p>5. Түрік:Devecilik yarısı</p> <p>6. Ағылшын:Gigantism half</p> <p>7. Испан:Mitad del gigantismo</p> <p>8. Неміс:Gigantismus halb</p> <p>9. Француз:Gigantisme à moitié</p>
1150.	гигантизм церебральный	ми алыптылығы	<p>1. (еж.-грек. γίγας – «γίγας, алып» + лат. cerebrum – «ми, ой, ақыл») – бұл балаларда болатын ауру, бойдың өсуі (түпкілікті өсу шегі әдетте, қалыпты шектен аспайды), сүйек жасының өсуі, қаракұстың өзгермеуі және үдемесіз ақыл-ойдың кешеуілдеуі арқылы сипатталады. Пневмоэнцефалография кезінде ОЖЖ зақымдану ошағының белгілері жоқ, ми қарыншасының кеңеюі анықталады. Ішкі секреция бездерінің бастапқы қызметтерін анықтау нәтижелері қалыпты шекте қалады; плазмада СТГ деңгейінің өсуі байқалмайды, десе де, оның секрециясын зерттеу бір тәулік бойы жүргізілмеген. Мұндай жағдайдағы ми алыптылығы СТГ парадоксалды гиперсекрециясы кезінде сипатталатын нейрофиброматоз кезінде болатын алыптылықтан өзгешеленеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Gigantism serebral</p> <p>3. Қырғыз:мээ гигантизм</p> <p>4. Өзбек:Gigantizm miya yarimi</p> <p>5. Түрік:Devingenlik serebral</p> <p>6. Ағылшын:Gigantism cerebral</p> <p>7. Испан:Gigantismo cerebral</p> <p>8. Неміс:Gigantismus zerebral</p> <p>9. Француз:Gigantisme cérébral</p>
1151.	гигиена больничная	ауруханалық гигиена	<p>1. (еж.-грек. ὑγιεινή — «денсаулық») - науқастарды емдік-профилактикалық мекемелерде емдеуге қолайлы жағдай жасауды және медициналық қызметкерлердің тиімді жағдайда жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған нормативтер мен</p>

			<p>талаптарды дайындайтын гигиена саласы.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Хәстәхана gigiyenası</p> <p>3. Қырғыз:оорукана гигиенасы</p> <p>4. Өзбек:Kasalxona gigiyenası</p> <p>5. Түрік:Hastane hijyeni</p> <p>6. Ағылшын:Hospital hygiene</p> <p>7. Испан:Higiene hospitalaria</p> <p>8. Неміс:Krankenhaushygiene</p> <p>9. Француз:Hygiène hospitalière</p>
1152.	гигиенист	ауруханалық гигиена	<p>1. (еж.-грек. ὑγιεινή — «денсаулық») - 1.Гигиена саласындағы маман.</p> <p>2. Еңбек, тамақтану гигиенасы және т.б. бойынша санитарлық дәрігер.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Gigiyenik</p> <p>3. Қырғыз:Санинструктор</p> <p>4. Өзбек:Gigienist</p> <p>5. Түрік:hijenist</p> <p>6. Ағылшын:Hygienist</p> <p>7. Испан:Higienista</p> <p>8. Неміс:Hygieniker</p> <p>9. Француз:Hygiéniste</p>
1153.	гидатида маточной трубы	жатыр түтігінің сарысулы ісігі	<p>1. (грек. Hydatis, hydatidos – «сулы көпіршік») – жатыр түтігінің сарысулы ісігі дегеніміз – жатыр түтігінің дистальді бөлігінде шоғырланған, цилиндрлік немесе кубтық эпителиймен жабылған көптеген орташа сарысулы ісік. Жатыр түтігінің сарысулы ісігі аяқтағы домалақ пішінді құрылымы тәрізді болады. Бұл құбылыс лапароскопияны өткізу арқылы анықталады.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Fallopıya borusunun histotıtləri</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Fallop naychasining gıstatıti</p> <p>5. Түрік:Fallop tüpünün hystatıti</p> <p>6. Ағылшын:Hystatıtıs of the fallopıan tube</p> <p>7. Испан:Hıstatıtıs de la trompa de Falopıo</p> <p>8. Неміс:Hystatıtıs des Eıleıters</p> <p>9. Француз:Hystestatıte de la trompe de Fallope</p>
1154.	гидатида яичка	атабездік сарысулы күлдіреуік ұяшығы	<p>1. (грек. Hydatis, hydatidos – «сулы көпіршік»), ұяшықпен және үстеме өсіндімен байланысты немесе аяқта орналасатын ұяшықтардың қосымша құрылымдарының сулы көпіршік түрінде кеңеюі болып табылатын мюллер ағындарының рудименттері.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Testıcular gıdatıde</p> <p>3. Қырғыз:гидатида жумуртка</p> <p>4. Өзбек:Tajrıbalı gıdatıd</p> <p>5. Түрік:Testıküler gıdatıd</p> <p>6. Ағылшын:Testıcular gıdatıde</p>

			<p>7. Испан:Gidatide testicular</p> <p>8. Неміс:Hodengidatid</p> <p>9. Француз:Gidatide testiculaire</p>
1155.	гидатидурия	гидатидурия	<p>1. (грек. Hydatis, hydatidos – «сулы көпіршік» және грек. υρον – «несеп») - <i>несепте</i> гидатидтердің болуы; несеп жолдарынан анықталған, бүйректің эхинококк сулы көпіршіктерінің белгісі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hydatiduria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gidatiduriya</p> <p>5. Түрік:gidatiduriya</p> <p>6. Ағылшын:Hydatiduria</p> <p>7. Испан:Hidatiduria</p> <p>8. Неміс:Hydatidurie</p> <p>9. Француз:Hydatidurie</p>
1156.	гидраденит	итемшек, гидраденит	<p>1. (грек. hidros – «тер» және грек. aden – «темір» және лат. -ит — «қабыну») – тері бездерінің инфекциялық қабынуы. Аурудың негізгі қоздырғышы – стафилококк болып табылады. Әдетте, гидрадениттерде тері бездері көп болатын қолтық аймағында орналасады, кіндік, анал тесігі, үлкен жыныс ернеулері және ұма жанында сирек болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hidradenit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gidradenit</p> <p>5. Түрік:hydradenitis</p> <p>6. Ағылшын:Hydradenite</p> <p>7. Испан:Hidradenita</p> <p>8. Неміс:Hydradenit</p> <p>9. Француз:Hydradenite</p>
1157.	гидраденома	гидраденома	<p>1. (грек. hidros – «тер» және еж.-грек. ἀδήν - «темір» және еж.-грек. ἐξόγκωμα - «ісу») - тері бездері элементтерінен туындайтын теріде пайда болатын қатерсіз ісік.</p> <p>2. Әзербайжан:Hydradenoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gidragenom</p> <p>5. Түрік:gidradenoma</p> <p>6. Ағылшын:Hydradenoma</p> <p>7. Испан:Hidradenoma</p> <p>8. Неміс:Hydradenom</p> <p>9. Француз:Hydradenome</p>
1158.	гидратация	гидраттану	<p>1. (еж. грек. ὕδωρ — су) — су молекулаларының молекулаларға немесе иондарға қосылуы. Гидратация молекулаларға немесе заттардың иондарына органикалық еріткіштің молекулалары қосылатын сольватацияның жеке жағдайы болып</p>

			<p>табылады. Гидролизге қарағанда гидратация кезінде сутекті немесе гидроксилді иондар түзіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: Nəmləndirici</p> <p>3. Қырғыз: СУУНУН</p> <p>4. Өзбек: Hidratsiya</p> <p>5. Түрік: hidrasyon</p> <p>6. Ағылшын: hydration</p> <p>7. Испан: Hidratación</p> <p>8. Неміс: Hydratation</p> <p>9. Француз: Hydratation</p>
1159.	гидремия, гемодилуция	қан сұйылу	<p>1. (грек. Нύδωρ — «су» және грек. háima — «қан»), қанның плазма есебінен көлемінің жалпы ұлғаюы. Қан сұйылуы кезінде қанның тығыздығы, оның тұтқырлығы, 1 мм³ құрамындағы эритроциттер мен гемоглобин, жалпы ақуыз концентрациясы азаяды. Қан сұйылудың себептері: сұйықтықты шамадан тыс қолдану немесе гипопропротеинемия кезінде судың қан ағымында кідіруі. Бұл ретте глобулиндердің салыстырмалы түрде ұлғаюы және альбуминдердің азаюы есебінен ақуыз коэффициентінің өзгеруі орын алады. Организмнің шаршауы, қатерлі ісіктер, туберкулез, қайталама анемия, созылмалы іріңді процестер, жүрек ақауы, кейбір бүйрек аурулары, ұзақ уақыт бойы аш жүру және т.б. белгілермен қатар жүретін әртүрлі аурулар кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hidromiya, hemodilution</p> <p>3. Қырғыз: негизги нуктан</p> <p>4. Өзбек: Hidromiya, gemodilyutsiya</p> <p>5. Түрік: Hydromia, hemodilüsyon</p> <p>6. Ағылшын: Hydromia, hemodilution</p> <p>7. Испан: Hidromía, hemodilución</p> <p>8. Неміс: Hydromie, Hämodilution</p> <p>9. Француз: Hydromia, hémodilution</p>
1160.	гидроартроз	субуын	<p>1. (грек. Hydor – «су» және артроз) - буынға су толу, буын аймағына сұйықтықтың жиналуы; әртүрлі буын аурулары кезінде, олардың зақымдануы кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hidroartroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gidroartroz</p> <p>5. Түрік: gidroartroz</p> <p>6. Ағылшын: Hydroarthrosis</p> <p>7. Испан: Hidroartrosis</p> <p>8. Неміс: Hydroarthrose</p> <p>9. Француз: Hydroarthrose</p>
1161.	гидроз	гидроз	<p>1. (грек. Hydor – «су» және еж.-грек. -ωσις – «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – тері бездері қызметтері бұзылуының</p>

			<p>жалпы атауы. 2. Өзбайжан:Hidrosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hidrosis 5. Түрік:idrosis 6. Ағылшын:Hydrosis 7. Испан:Hidrosis 8. Неміс:Hydrosis 9. Француз:Hydrosis</p>
1162.	гидрокистома	гидрокистома	<p>1. (hidrocystoma; грек. Hidros – «тер» және грек. kystis – «көпіршік» және грек. -oma - «ісік деген мағынаны білдіретін қосымша») - тері безінің сарысулы іріңі; тері безінің шығыс арнасының немесе соңғы бөлігінің кеңеюі, сондай-ақ, ағын эпителийлерінің пролиферациясы нәтижесінде түзіледі, бұл тері ағуының бұзылуын әкеп соғады, қатты терлеу кезінде асқынуы мүмкін. 2. Өзбайжан:Hidrokiptom 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hidrosistom 5. Түрік:gidrokiptoma 6. Ағылшын:Hydrocystome 7. Испан:Hidrokiptoma 8. Неміс:Hydrozystem 9. Француз:Hydrocystome</p>
1163.	гидромассаж	сумен уқалау	<p>1. (грек. Hydor – «су» және франц. massage - «уқалау, ысқылау») - адам суда болғанда су ағынымен жасалатын уқалау. Қазіргі таңда сумен уқалау дегенді су астындағы гидроуқалау деп түсінеді, өйткені, бұл уқалаудың баршаға белгілі түрі және адамдардың жақсы пікіріне ие болып жатыр. Судың температурасы жайлы болады, бұл денені босаңсытады. Су ағынымен бағытталған қысым адам денесінің емшара кезінде барынша босаңситынын ескеретін болсақ, белгілі бір емдік тұрғыдан әсер етеді. 2. Өзбайжан:Hidromasaj 3. Қырғыз:hydromassage 4. Өзбек:Hidromasaj 5. Түрік:hidromasaj 6. Ағылшын:hydromassage 7. Испан:Hidromasaje 8. Неміс:Hydromassage 9. Француз:Hydromassage</p>
1164.	гидронефроз	субүйрек	<p>1. (hydronephrosis; грек. Hydor – «су» және грек. nephros – «бүйрек» және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – Пиелонесеп жолы сегментіндегі несеп ағынының</p>

			<p>бұзылуы салдарынан бүйрек астауы мен тостақшаларының тұрақты түрде әрі асқынып кеңеюі, бұл біртіндеп бүйрек паренхимасының атрофиясына әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hidronefroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gidronefroz</p> <p>5. Түрік:hidronefroz</p> <p>6. Ағылшын:Hydronephrosis</p> <p>7. Испан:Hidronefrosis</p> <p>8. Неміс:Hydronephrose</p> <p>9. Француз:Hydronephrose</p>
1165.	гидроперикард	гидроперикард	<p>1. (грек. Hydor – «су» және грек. peri – «айнала, шамасында, жаныда» және грек. kardia – «жүрек») – қабынбайтын сұйықтықтың жүрек жанындағы қалташаға жиналуы, басқаша айтар болсақ, жүрек жейдесінің суға толуы. Перикард жапырақтарының аралығында 30 мл аспайтын (физиологиялық норма) мөлшерде трансудат жиналған кезде «гидроперикард» деген диагнозды қоюға болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hydropericardium</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gidroperikardiy</p> <p>5. Түрік:hydropericardiumdur</p> <p>6. Ағылшын:Hydropericardium</p> <p>7. Испан:Hidropericardio</p> <p>8. Неміс:Hydropericardium</p> <p>9. Француз:Hydropericardium</p>
1166.	гидропневмато ракс	гидропневмато ракс	<p>1. (грек. Hydor – «су» және еж.-грек. πνεῦμα — «есу, ауа» және θώραξ — «кеуде») – өкпеқап қуысында сұйықтықтың және ауа немесе газдың жиналуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hydropneumathorax</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gidropnömotoraks</p> <p>5. Түрік:gidropnevmentoraks</p> <p>6. Ағылшын:Hydropneumathorax</p> <p>7. Испан:Hydropneumathorax</p> <p>8. Неміс:Hydropneumathorax</p> <p>9. Француз:Hydropneumathorax</p>
1167.	гидросальпинкс	гидросалпинкс	<p>1. (грек. Hydor – «су» және грек. salpinx – «түтік») - жатыр түтікшесі аймағында пайда болатын, олардың өткізгіштігінің бұзылуын сипаттайтын патология. Түтікшенің тесігінде сұйықтықтың жиналуы сияқты белгісі бар гидросальпинкс көбіне салпингит (жатыр түтікшесінің қабынуы) салдарынан орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hidrosalpin</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:hidrosalpinks... 5. Түрік:hidrosalpinks 6. Ағылшын:Hydrosalpine 7. Испан:Hidrosalpina 8. Неміс:Hydrosalpin 9. Француз:Hydrosalpine</p>
1168.	гидростатическое давление	гидростаздық қысым	<p>1. (грек. Hydor – «су» және греч. statikos – «тоқтаған, орналастырушы») - шартты деңгейден жоғары су ағынының қысымы. Су ағынының биіктігімен өлшенеді, ұзындық бірлігімен немесе атмосферада өлшенеді. 2. Әзербайжан:Hidrostatik təzyiq 3. Қырғыз:гидростатикалық басым 4. Өзбек:Gidrostatik bosim 5. Түрік:Hidrostatik basınç 6. Ағылшын:Hydrostatic pressure 7. Испан:Presión hidrostática 8. Неміс:Hydrostatischer Druck 9. Француз:Pression hydrostatique</p>
1169.	гидроторакс	гидроторакс	<p>1. (лат. Hydrothoraxж. грек. ὕδωρ — «су» және грек. θώραξ — «кеуде») — өкпеқап қуысындағы қабынбаған сұйықтықтың жиналуы (транссудат). Қан айналымының үлкен шеңберінде қан тұрып қалатын жүрек тапшылығы кезінде, нефротикалық синдром қалыптасатын бүйрек ауруы кезінде; бауыр циррозы кезінде; генезі әртүрлі асцит кезінде; бұзылған сіңіру синдромы кезінде, алиментарлы дистрофия; перитонеальді диализ; микседем; көкірек ісігі кезінде пайда болуы мүмкін. 2. Әзербайжан:Hydrothorax 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hydrotorax 5. Түрік:pleurorrhoea 6. Ағылшын:Hydrothorax 7. Испан:Hidrotórax 8. Неміс:Hydrothorax 9. Француз:Hydrothorax</p>
1170.	гидротубация	гидротубация	<p>1. (грек. Hydōr – «су» және лат. Tuba – «түтік») — сұйықтықты жатыр түтікшелерінің өткізгіштігін анықтау үшін және емдік мақсатта жатыр қуысы арқылы жатыр түтікшесіне сұйықтық енгізу. Бұрын гидротубацияны түтік бедеулігін тексеру және емдеу үшін кеңінен пайдаланған. 2. Әзербайжан:Hidrotubasiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hidrotubatsiya 5. Түрік:gidrotubatsiya</p>

			<p>6. Ағылшын:Hydrotubation 7. Испан:Hidrotubación 8. Неміс:Hydrotubation 9. Француз:Hydrotubation</p>
1171.	гидроуретер	гидроуретер	<p>1. (hydroureter; грек. Hydōr – «су» және грек. Urētēr – «зәрағар») - несептің ағуын қиындататын кедергілердің болуы салдарынан кеңейген зәрағарда сұйықтықтың жиналуы. 2. Әзербайжан:Hidro-reaktor 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gidro-reaktor 5. Түрік:uroreter 6. Ағылшын:Hydro-reactor 7. Испан:Reactor hidráulico 8. Неміс:Hydroreaktor 9. Француз:Hydro-réacteur</p>
1172.	гидроуретеронефроз	гидроуретерон нефроз	<p>1. (грек. Hydōr – «су» және грек. Urētēr – «зәрағар» және грек. nephros – «бүйрек» еж.-грек. -ωσις қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – Гидроуретеронефроз немесе зәрағардың дилатациясы – зәрағар, астау және тостағанша кеңейетін күрделі ауру. Түптеп келгенде, зақымданған бүйректің функционалды қабілеті айтарлықтай төмендеп, паренхима атрофияланады. 2. Әзербайжан:Hydroureteronephrosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hydroureteronephrosis 5. Түрік:hidroüreteronefroz 6. Ағылшын:Hydroureteronephrosis 7. Испан:Hydroureteronephrosis 8. Неміс:Hydroureteronephrose 9. Француз:Hydroureteronephrose</p>
1173.	гидрофтальм	көзге сужиналушылық	<p>1. (грек. Hydōr – «су» және грек. ophthalmos – «көз») - туа біткен глаукома кезінде асқынатын көз алмасының созылуы және айқын көрінуі. 2. Әзербайжан:Hydrophthalmic 3. Қырғыз:gidroftalm 4. Өзбек:Gidroftalmik 5. Түрік:gidroftalm 6. Ағылшын:Hydrophthalmic 7. Испан:Hidroftálmico 8. Неміс:Hydrophthalmisch 9. Француз:Hydrophthalmique</p>
1174.	гидроцеле	атабез қабығы шемені	<p>1. (грек. Hydōr – «су» және греч. kele – «қампаю») - жұмыртқаның қынап қабықшасындағы жапырақтар арасында қабықшаның эпителийі өндіретін сұйықтық жиналатын ауру. Кейде бұл сұйықтық</p>

			<p>шәуетбау қабықшалары арасында да жиналуы мүмкін. Мұндай жағдайда фуникуллоцеле (шәуетбаудың сарысулы ісігі) туралы әңгіме қозғалады.</p> <p>Гидроцеле классификациясы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Туа біткен, - Жүре пайда болған, - Жедел, - Созылмалы. <p>2. Әзербайжан: Hidrocele 3. Қырғыз: сары суу оорусу 4. Өзбек: Gidrosetel 5. Түрік: hidrosel 6. Ағылшын: Hydrocele 7. Испан: Hidrocele 8. Неміс: Hydrocele 9. Француз: Hydrocéle</p>
1175.	гидроцефалия	суми	<p>1. (еж. грек. ὕδωρ- «су» + κεφαλή - «бас»), бас миының суы — бас миының қарынша жүйесінде жұлын-ми сұйықтығының шамадан тыс жиналуымен сипатталатын, секреция орнынан (бас миының қарыншалары) абсорбция орны – қантамыр жүйесіне (торлы қабық астылық кеңістік) қозғалудың қиындығы салдарынан пайда болатын ауру, бұл окклюзионды гидроцефалия деп аталады, абсорбцияның бұзылуы салдарынан пайда болатыны абсорбтивті гидроцефалия деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hidrosefali 3. Қырғыз: кездешет 4. Өзбек: Gidrozefali 5. Түрік: hidrosefali 6. Ағылшын: hydrocephalus 7. Испан: Hidrocefalia 8. Неміс: Hydrocephalus 9. Француз: Hydrocéphalie</p>
1176.	гидроцефалия внутренняя	ішкі шемені ми	<p>1. (еж. грек. ὕδωρ- «су» + грек. κεφαλή - «бас») - жұлын-ми сұйықтығының (жұлын сұйығы) қарынша жүйесінің ішіне (ми қарыншаларына) шамадан тыс жиналуымен сипатталатын бас миының ауыр сырқаты.</p> <p>2. Әзербайжан: Hidrosefali daxili 3. Қырғыз: ички кездешет 4. Өзбек: Ichki gidroksept 5. Түрік: İç hidrosefali 6. Ағылшын: Hydrocephalus internal 7. Испан: Hidrocefalia interna 8. Неміс: Hydrocephalus intern 9. Француз: Hydrocéphalie interne</p>

1177.	гидроцефалия врожденная	туа біткен ми шемені	<p>1. (еж. грек. ὕδωρ- «су» + грек. κεφαλή - «бас») - ауру түрінің бірі. Ұйыған қан, ісік, спайка процестерінің жұлын сұйығы өтетін жолдарды жабуы салдарынан жұлын-ми сұйықтығының ағуында ақау болатын көрінбейтен немесе жабық форма. Оның дистальді формасы (окклюзия негізгі цистернаның жанында болса) және проксимальді (блок қарыша жүйесінің жанында орын алады) формасы болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hidrocefali doğuşdan</p> <p>3. Қырғыз:тубаса кездешет</p> <p>4. Өзбек:Gidrocefaliya konjenital</p> <p>5. Түрік:Hidrocefali konjenital</p> <p>6. Ағылшын:Hydrocephalus congenital</p> <p>7. Испан:Hidrocefalia congénita</p> <p>8. Неміс:Hydrozephalus angeboren</p> <p>9. Француз:Hydrocéphalie congénitale</p>
1178.	гидроцефалия окклюзионная	бөгелген ми шемені	<p>1. (еж. грек. ὕδωρ- «су» + грек. κεφαλή - «бас») - қазіргі таңда бұл ауру кеңінен таралған. Халық арасында бұл ауру бас миының суға толуы деп аталады. Ресми статистикаға сүйенетін болсақ, әлемдегі әрбір 450-ші бала осындай ақаумен туылады екен. Ересектерде бұл көрсеткіш әлдеқайда төменірек. Бұл ауру кезінде жұлын-ми сұйықтығы (жұлын сұйығы) бас миының қорабына шамадан тыс жиналады. Ағу процесінің бұзылуы салдарынан сіңіру процесі де бұзылады. Дені сау адамның жұлын сұйығындағы тепе-теңдік әрдайым сақталады, осылайша қысым да сақталады. Процестің бұзылуы ағуды бұғаттап, сырқаттың асқынуына әкеп соғады. Заттың стандартты түсі – түссіз, мөлдір. Ересек адам үшін көлемінің орташа көрсеткіші 0,150 литр. Организм өмір сүру үшін өндіру мөлшері мен сіңіру мөлшерін өзі реттеп, тепе-теңдікті сақтайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Hydrocephalus occlusive</p> <p>3. Қырғыз:окклюзиондук кездешет</p> <p>4. Өзбек:Hidrocefalus yopishqoq</p> <p>5. Түрік:Hidrocefali, tıkaуıcı</p> <p>6. Ағылшын:Hydrocephalus occlusive</p> <p>7. Испан:Hidrocefalia oclusiva</p> <p>8. Неміс:Hydrozephalus okklusiv</p> <p>9. Француз:Hydrocéphalie occlusive</p>
1179.	гименорафия	қыздықты тігу	<p>(hymenorrhaphia; грек. hymen – «қабық, үлдір, жарғақ» және грек. Rhaphē – «жік») - қыздық пердеге тігіс салынатын хирургиялық ота, дефлорациядан кейін азғантай мөлшерде одан қан ағады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:Hymenoraphy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hymenoraphy</p> <p>5. Түрік:gimenorafıya</p> <p>6. Ағылшын:Hymenoraphy</p> <p>7. Испан:Himenorrafia</p> <p>8. Неміс:Hymenoraphie</p> <p>9. Француз:Hyménoraphy</p>
1180.	ГИНГИВИТ	ГИНГИВИТ	<p>1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және лат. -ит — «қабыну») – тіске жабысып тұрған қызылиектің, оның ішінде, тісаралық бүртіктің шеткі бөлігінің қабынуы. Гингивиттің ең көп таралған белгілері қанау, көгеру немесе қызылиектің қызаруы болып табылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Gingivitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gingivit</p> <p>5. Түрік:dişeti iltihabı</p> <p>6. Ағылшын:gingivitis</p> <p>7. Испан:Gingivitis</p> <p>8. Неміс:Gingivitis</p> <p>9. Француз:Gingivite</p>
1181.	ГИНГИВИТ атрофический	солған гингивит	<p>1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және лат. -ит — «қабыну» + гр. а..., ап... — «жоққа шығарушы сөзалды қосымша» және франц. <i>trophique</i> - «қоректенуші; қорек») – тістің айналасындағы қызылиек тіні көлемінің азаюымен сипатталатын ауыз қуысының созылмалы ауруы. Атрофиялық гингивит кезінде қабыну белгілері көбіне болмайды, бірақ, тістің түп жағы біртіндеп жалаңаштанады және температураның өзгеруіне деген сезімталдық асқынады.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Atrofik gingivit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Atrofik gingivit</p> <p>5. Түрік:Atrofik diş eti iltihabı</p> <p>6. Ағылшын:Gingivitis atrofıca...</p> <p>7. Испан:Gingivitis atrofıca</p> <p>8. Неміс:Atrophische Gingivitis</p> <p>9. Француз:Gingivite atrophique</p>
1182.	ГИНГИВИТ гангренозный	гангреноалық гингивит	<p>1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және лат. -ит — «қабыну» + грек. <i>gaggraina, grao</i> – «кеміру, жеу» және еж.-грек. <i>-ωσις</i>– «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») - қызылиек шетінің айқын білініп тұрған альтерациясы және некрозы.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Gingivit gangrenoz</p> <p>3. Қырғыз:жара сыяктуу тез жайыла турган гингвит</p> <p>4. Өзбек:Gingivitis gangrenoz</p>

			<p>5. Түрік:Kangren diş eti iltihabı 6. Ағылшын:Gingivitis gangrenous 7. Испан:Gingivitis gangrenosa 8. Неміс:Gingivitis gangrenous 9. Француз:Gingivite gangrène</p>
1183.	гингивит гипертрофический	гипертрофиялық гингивит	<p>1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және еж.-грек. <i>ὕπερ</i> – «үсті, жоғарығы» және франц. <i>trophique</i> – «қоректенуші; қоректендіруші») – қызылиек тінінің пролиферациясымен (көлемінің ұлғаюы) қатар жүретін, тіс-қызылиек бекіткіші бұзылмаған қызылиек тінінің созылмалы қабыну процесі. 2. Әзербайжан:Gingivit hipertrofiyası 3. Қырғыз:апыртылған гингивит 4. Өзбек:Gingivitis gipertrofik 5. Түрік:Diş eti iltihabı hipertrofisi 6. Ағылшын:Gingivitis hypertrophic 7. Испан:Gingivitis hipertrófica 8. Неміс:Gingivitis hypertrophisch 9. Француз:Gingivite hypertrophique</p>
1184.	гингивит диабетический	диабетті гингивит	<p>1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және еж.-грек. <i>διαβαίνω</i> — «өтемін, қиямын») – көмірсу алмасуының бұзылуы салдарынан диабет кезінде пайда болатын катаральді гингивит; кейінгі кезеңдерде тісаралық шекаралардың рентгенологиялық жолмен анықталатын деструкциясымен қатар жүруі мүмкін. 2. Әзербайжан:Gingivit diabetik 3. Қырғыз:диабет гингивит 4. Өзбек:Gingivitis diabetik 5. Түрік:Diş eti iltihabı diyabetik 6. Ағылшын:Gingivitis diabetic 7. Испан:Gingivitis diabética 8. Неміс:Gingivitis Diabetiker 9. Француз:Gingivite diabétique</p>
1185.	гингивит катаральный	талаураған гингивит	<p>1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» + еж.-грек. <i>κατά</i> – «төмен» және еж.-грек. <i>ρέω</i> – «ағу, құю») – гингивиттің ең көп таралған түрі, сыртқы және ішкі факторлардың әсері салдарынан қызылиектің қабынуы. Ересек пациенттердекатаральді гингивитсозылмалы ауру ретінде кездеседі. 2. Әзербайжан:Gingivitis catarrhal 3. Қырғыз:сасық тумоо гингивит 4. Өзбек:Gingivitis kataral 5. Түрік:Gingivitis catarrhal 6. Ағылшын:Gingivitis catarrhal 7. Испан:Gingivitis catarral 8. Неміс:Gingivitis catarrhal 9. Француз:Gingivite catarrhale</p>

1186.	гингивит краевой	жиектік гингивит	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек») – қызылиектің шеттері мен тіс аралық бүртіктердің бәрін зақымдайтын гингивит. 2. Әзербайжан:Gingivitis 3. Қырғыз: чек арагингвит 4. Өзбек:Gingivit 5. Түрік:gingivitis sınır 6. Ағылшын:Gingivitis 7. Испан:Gingivitis 8. Неміс:Gingivitis 9. Француз:Gingivite
1187.	гингивит язвенный	ойық жаралы гингивит	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек») – көптеген деструктивті өзгерістермен қатар жүретін қызылиектің қабынып ауыруы. Бұл аурудың пайда болуына себепші – тіс қалдықтарында жиналатын микрофлораның іске қосылуы. Мұндай қалдықтардың пайда болу себебі – ауыз қуысының нашар гигиенасы болып саналады. Гингивитке шалдыққан науқастардың құрт жеген тістері көп болады және ол тістердің түбі бұзылған болады. Аурудың басталуы жедел түрде болады, ал оның жалғасуы он-жиырма күнге созылады. Организм әлсіз болған жағдайда гингивиттің жедел формасы созылмалы формаға айналады. 2. Әзербайжан:Gingivit yarası 3. Қырғыз:экрозиялық гингвит 4. Өзбек:Gingivitis ülseratif 5. Түрік:Ülsere yönelik diş eti iltihabı 6. Ағылшын:Gingivitis ulcerative 7. Испан:Gingivitis ulcerativa 8. Неміс:Gingivitis ulzerativ 9. Француз:Gingivite ulcéreuse
1188.	гингивопластик а	гингивопласти ка	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және грек. <i>plastikē (technē)</i> - «(өнер) пластика») – пародонт тіндерін құрылымдық және эстетикалық жағынан жақсарту үшін қолданылатын хирургиялық стоматология емшараларының бірі. Бұл отаның негізі – қызылиек тіндерін қалыптастыру болып табылады. 2. Әзербайжан:Gingivoplastika 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gingivoplastika 5. Түрік:Gingivoplasti 6. Ағылшын:Gingivoplasty 7. Испан:Gingivoplastia 8. Неміс:Gingivoplastik 9. Француз:Gingivoplastie
1189.	гингивотомия	гингивотомия	<ol style="list-style-type: none"> 1. (лат. <i>gingiva</i> – «қызыл иек» және еж.-грек. <i>τομή</i> -

			<p>«кесемін, шабамын») - пародонтальді абсцесті ашу немесе ашық түрдегі қырып тазалауды визуалды бақылау мақсатында пародонтальді қалташаның қабырғасын сызық бойымен ажырату. Көрсеткіштері бір немесе бірнеше тіс аймағындағы терең және дұрыс көрінбейтін пародонтальді қалташалар, жеке асқынып жатқан абсцестер болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Gingivotomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gingivotomiya</p> <p>5. Түрік:gingivotomy</p> <p>6. Ағылшын:Gingivotomy</p> <p>7. Испан:Gingivotomía</p> <p>8. Неміс:Gingivotomie</p> <p>9. Француз:Gingivotomie</p>
1190.	гинеколог	гинеколог	<p>1. (грек. γυνή (род. п. γυναικός) – «әйел» және грек. λόγος - «сөз, сөйлеу, ақыл; көзқарас») - дәрігер, гинекология маманы.</p> <p>2. Әзербайжан:Ginekoloq</p> <p>3. Қырғыз:гинеколог аял</p> <p>4. Өзбек:Ginekolog</p> <p>5. Түрік:jinekolog</p> <p>6. Ағылшын:gynecologist</p> <p>7. Испан:Ginecólogo</p> <p>8. Неміс:Gynäkologe</p> <p>9. Француз:Gynécologue</p>
1191.	гинекологическое кресло	гинекологиялық орындық	<p>1. (грек. γυνή – «әйел» және грек. λόγος - «сөз, сөйлеу, ақыл; көзқарас») - несеп-жыныс органдарына шағын ота жасаған жағдайда тексеру, манипуляция немесе шағын жедел ота жасау үшін қажет арнайы медициналық жабдық. Орындық тексеріп қарау төсегінің эргономиялық баламасы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Ginekologiya kafedrası</p> <p>3. Қырғыз:гинекологиялық стул</p> <p>4. Өзбек:Ginekologiya kafedrası</p> <p>5. Түрік:Jinekolojik sandalye</p> <p>6. Ағылшын:gynecological chair</p> <p>7. Испан:Silla ginecológica</p> <p>8. Неміс:Gynäkologischer Stuhl</p> <p>9. Француз:Chaise gynécologique</p>
1192.	гинекология	гинекология	<p>1. (грек. γυνή – «әйел» және грек. λόγος - «сөз, сөйлеу, ақыл; көзқарас») - әйелдің организміне ғана тән ауруларды, ең алдымен әйелдердің репродуктивті жүйесінің ауруларын зерттейтін медицина саласы.</p> <p>2. Әзербайжан:Ginekologiya</p>

			<p>3. Қырғыз:гинекология 4. Өзбек:Ginekologiya 5. Түрік:jinekoloji 6. Ағылшын:gynecology 7. Испан:Ginecología 8. Неміс:Gynäkologie 9. Француз:Gynécologie</p>
1193.	гинекомастия	гинекомастия	<p>1. (грек. γυνή, γυναικός) – «әйел» және лат. mastos – «емшек») - Емшек бездерінің немесе еркектердің бездерінің үлкеюі. Нағызгинекомастияның пайда болуына без тіндерінің (сүт бездері тіндерінің)өсуімен түсіндіріледі, жалған гинекомастия артық салмақ кезіндегі жаппай май қалдықтарының пайда болуымен байланысты, бұл емшек безінің көлемін ұлғайтып жібереді.</p> <p>2. Әзербайжан:Jinekomastiya 3. Қырғыз:гинекомастиядан 4. Өзбек:Ginekostastiya 5. Түрік:jinekomasti 6. Ағылшын:Gynecomastia 7. Испан:Ginecomastia 8. Неміс:Gynäkomastie 9. Француз:Gynécomastie</p>
1194.	гинеоидное ожирение	әйел тәрізді семіру	<p>1. Әйел сияқты семіру әйелдерге тән нәрсе, бұл дененің төменгі бөлігінде, атап айтқанда, кіндік астына, жамбасқа, тіпті, жіліншікке тері астындағы май талшықтарының шамадан тыс жиналуымен сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан:Gynoid obezite 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gynoid semizlik 5. Түрік:Ginoid obezite 6. Ағылшын:Gynoid obesity 7. Испан:Obesidad ginoidal 8. Неміс:Gynoid-Adipositas 9. Француз:Obésité Gynoïde</p>
1195.	гипакузия	мүкістік	<p>1. (hyperacusia; еж.-грек. ὑλέρ - «үсті, жоғарығы») және грек. akusis – «есту») – есту жолдарындағы процестердің күшеюі мен тежелуі арасындағы тепе-теңдіктің бұзылуы. Оның нәтижесінде қоздыру шегі төмендеп, әдеттегі дыбыстар адам төзгісіз болады. Мүкістіктің асқынуына әсер ететін негізгі себеп – сыртқы, ортаңғы және ішкі құлақ аурулары болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipoksi 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hipoksi 5. Түрік:gipakuziya 6. Ағылшын:Huroxia</p>

			<p>7. Испан:Hiproxia 8. Неміс:Huroxie 9. Француз:Huroxie</p>
1196.	гипалгезия	ауырғанды сезбеу	<p>1. ((hupalgesia; гип- + грек. algesis – «ауырсынуды сезіну») – ауыруға деген өте төмен сезімталдық. 2. Әзербайжан:Gipaljeziya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gipaljeziya 5. Түрік:hupalgesia 6. Ағылшын:Gipalgesia 7. Испан:Gipalgesia 8. Неміс:Gipalgesie 9. Француз:Gipalgesie</p>
1197.	гиперазотемия	қандағы азоттың көбеюі	<p>1. (еж.-грек. <i>ὕπερ</i> – «үсті, жоғарығы» және азот және грек. <i>haima</i> – «қан») - қан құрамында туынды азоттың шамадан көп болуы. Интоксикация, бүйрек, бауыр ауруы кезінде, рационда азотты қоспаларды (карбамид және т.б.) ұзақ уақыт қолданған кезде пайда болады. 2. Әзербайжан:Hiperemiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hiperemiya 5. Түрік:hyperasotemia 6. Ағылшын:Hyperaemia 7. Испан:Hiperemia 8. Неміс:Hyperämie 9. Француз:Hyperaémie</p>
1198.	гиперактивност ь	жоғары белсенділік	<p>1. (еж.-грек. <i>ὕπερ</i> - «үсті, жоғарығы» және лат. <i>activus</i> - «әрекет етуші») – адамның қозғалу белсенділігі мен ашулануы нормадан тыс болатын, тиісті деңгей шегінен асып кететін, өнімсіз болатын жағдай. Жоғары белсенділік жүйке жүйенің теңгерімсіздігінің белгісі болып табылады. 2. Әзербайжан:Hiperaktivlik 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperaktivlik 5. Түрік:hiperaktivite 6. Ағылшын:Hyperactivity 7. Испан:Hiperactividad 8. Неміс:Hyperaktivität 9. Француз:Hyperactivité</p>
1199.	гиперакузия	саққұлақ	<p>1. (hyperacusia; Гипер- + грек. akusis есту қабілеті), бет арнасындағы бет жүйкесі зақымданған кезде бұлшық еттің салдануына байланысты жедел, ұнамсыз сезім тудыратын дыбыстарды қабылдау. 2. Әзербайжан:Hyperacusis 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hyperakusis</p>

			<p>5. Түрік:hiperakuzi 6. Ағылшын:Hyperacusis 7. Испан:Hiperacusia 8. Неміс:Hyperakusis 9. Француз:Hyperacusis</p>
1200.	гипералгезия	ауырғанды әсіре сезіну	<p>1. (лат. Hyperalgesia еж. грек. ὑπερ- — «тыс» және грек. ἄλγος — «ауру, қайғылану») — организмнің ауыру стимулдарына деген жоғары сезімталдық. Гипералгезия ноцицепторлардың немесе перифериялық нервтердің зақымдануы нәтижесінде пайда болады. 2. Әзербайжан:Hyperalgesiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperaljeziya 5. Түрік:hiperaljezi 6. Ағылшын:Hyperalgesia 7. Испан:Hiperalgesia 8. Неміс:Hyperalgesie 9. Француз:Hyperalgésie</p>
1201.	гиперальдостеронизм	гипералдостеронизм	<p>1. (еж.-грек. ὑπερ - «үсті, жоғарығы») – бүйрекүсті бездерінің қабығы натрий-калий тепе-теңдігін сақтау үшін қалыпты деңгейде талап етілгеннен де көп альдостеронды секреттейтін жағдай. Мұндай бұзылу бірінші рет және қайта бұзылуы мүмкін. 2. Әзербайжан:Hiperaldosteronizm 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hyperaldosteronizm 5. Түрік:hiperaldosteronizm 6. Ағылшын:Hyperaldosteronism 7. Испан:Hiperaldosteronismo 8. Неміс:Hyperaldosteronismus 9. Француз:Hyperaldosteronisme</p>
1202.	гипербарическая оксигенация	жоғарғы қысымда оттекті беру	<p>1. (еж.-грек. ὑπερ - «үсті, жоғарығы») – бұл оттегіні жоғары қысыммен емдік мақсатта пайдалану әдісі. Гипербариялық барокамераларда қолданылады. 2. Әзербайжан:Hiperbarik oxygenləşmə 3. Қырғыз:оксибаротерапиядан кычкылтек терапиясы 4. Өзбек:Hiperbarik kislrod 5. Түрік:Hiperbarik oksijenasyon 6. Ағылшын:Hyperbaric oxygenation 7. Испан:Oxigenación hiperbárica 8. Неміс:Hyperbare Oxygenierung 9. Француз:L'oxygénation hyperbare</p>
1203.	гипервентиляция легких	өкпенің аса желдетілуі	<p>1. (еж.-грек. ὑπερ - «үсті, жоғарығы» және лат. ventilatio- «желдету, желпу») – бұл құбылыс беткі тыныс алу кезінде жиі орын алады, мұндай жағдайда тыныс алу кеуде жасушасының жоғарғы</p>

			<p>бөлігінде жүреді, бұл қандағы көмірқышқыл газының деңгейін төмендетеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Ağciyərlərin hiperventilasiyası</p> <p>3. Қырғыз: истериянын</p> <p>4. Өзбек: O'pka hiperventiliyasi</p> <p>5. Түрік: Akciğerlerde hiperventilasyon</p> <p>6. Ағылшын: Hyperventilation of the lungs</p> <p>7. Испан: Hiperventilación de los pulmones</p> <p>8. Неміс: Hyperventilation der Lunge</p> <p>9. Француз: Hyperventilation des poumons</p>
1204.	гиперволемия	қан көбеюі	<p>1. (еж.-грек. <i>ὕλερ</i> - «үсті, жоғарығы») – циркуляциялайтын қан мен плазмадағы көлемнің ұлғаюы. Циркуляциялайтын қан көлемі мен циркуляциялайтын плазма көлемнің қалыпты жағдайдағы орташа мәні еркектерде – дене салмағының 69 және 39 мл/кг, әйелдерде — дене салмағының 65 және 40 мл/кг құрайды.</p> <p>2. Әзербайжан: Hypervolemia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hipervolemiya</p> <p>5. Түрік: hipervolemi</p> <p>6. Ағылшын: Hypervolemia</p> <p>7. Испан: Hipervolemia</p> <p>8. Неміс: Hypervolemie</p> <p>9. Француз: Hypervolemia</p>
1205.	гипергевзия	дәм сезу күштілігі	<p>1. (грек. <i>Hyper</i> – «жоғары, үстінде» және грек. <i>geusis</i> – «дәм») – дәм сезімін күшейту. ... Дәм — (<i>gustus</i>) химиялық тітіркендіргіштердің (тағамдық және тағамдық емес заттар) тіл және ауыз қуысы рецепторларына әсер етуі кезінде пайда болатын сезім.</p> <p>2. Әзербайжан: Hipergebrizm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gipergebraizm</p> <p>5. Түрік: gipergevziya</p> <p>6. Ағылшын: Hipergebraism</p> <p>7. Испан: Hipergebratismo</p> <p>8. Неміс: Hipergebraismus</p> <p>9. Француз: Hipergeémie</p>
1206.	гипергидратация, гипергидрия	су жиналу	<p>1. (ағылш. <i>Hyperhydratation</i>; грек. <i>Hyper</i> – «жоғары, үстінде» және гидратация) — организмде немесе оның жеке бөліктерінде судың шамадан тыс жиналуы. Су-тұз алмасудың бұзылуының бір түрі болып табылады. Науқастарда клиникалық тұрғыдан мынадай белгілер пайда болады: беттің, аяқтың ісінуі, асциттің асқынуы, өкпе және мидың ісігі.</p> <p>2. Әзербайжан: Hiperhidratsiya</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperhidratsiya 5. Түрік:hiperhidrasyon, gipergidriya 6. Ағылшын:Hyperhydration 7. Испан:Hiperhidratación 8. Неміс:Hyperhydratation 9. Француз:Hyperhydratation</p>
1207.	гипергидроз, потливость	тершеңдік	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «шамадан тыс» және еж. грек. ἰδρώς — «тері» және еж.-грек. -ωσις қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») — терінің шамадан тыс бөлінуі. 2. Әзербайжан:Hiperhidroz, tərləmə 3. Қырғыз:душтар, денеси оорушу, 4. Өзбек:Hiperhidroz, terlash 5. Түрік:Hiperhidroz, terleme 6. Ағылшын:Hyperhidrosis, sweating 7. Испан:Hiperhidrosis, sudoración 8. Неміс:Hyperhidrose, Schwitzen 9. Француз:Hyperhidrose, transpiration</p>
1208.	гипергликемия	гипергликемия, қанда қант көбеюі	<p>1. (грек. Hyper – «жоғары, үстінде» және глик- + грек. haima кровь) - қан сарысуының құрамындағы қанттың (глюкозаның) жоғары екендігін білдіретін клиникалық белгі. Гипергликемия қант диабеті немесе эндокринді жүйенің басқа да аурулары кезінде пайда болады. Егер қанттың деңгейі 6,5 ммоль/л жоғары болса, прекоматозды күй немесе кома кезінде пайда болуы мүмкін. 2. Әзербайжан:Hyperglycemia 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperglikemiya 5. Түрік:hiperglisemi 6. Ағылшын:Hyperglycemia 7. Испан:Hiperglucemia 8. Неміс:Hyperglykämie 9. Француз:Hyperglycémie</p>
1209.	гипердиагностика	жоқ аурудың диагнозын қою	<p>1. (грек. Hyper – «жоғары, үстінде» және еж.-грек. διαγνωστικός- «тану қабілеттілігі») - тексерілген адамда аурудың немесе оның асқынуының бар екендігі туралы қате медициналық қорытынды, шын мәнінде, қорытындыда көрсетілген аурудың немесе оның асқынуының жоқ болуы. 2. Әзербайжан:Overdiagnosis 3. Қырғыз:гипердиагностикасына 4. Өзбек:Overdiagnosis 5. Түрік:Fazla tanı konulması 6. Ағылшын:Overdiagnosis 7. Испан:Sobrediagnóstico</p>

			8. Неміс:Überdiagnose 9. Француз:Surdiagnostic
1210.	гиперемия	қан кернеуі	1. (еж. грек. ὕπερ- — тыс- және грек. αἷμα — «қан») — қандай да бір органдағы немесе дене аймағындағы қантамыр жүйесінің қантамырларының қанға толуы. Оның мынадай түрлері бар: белсенді гиперемия немесе артериалды қанның көп болып ағуына байланысты болатын артериалды гиперемия; веналық (пассив) гиперемия , веналық қан ағуының қиындауымен түсіндіріледі. 2. Әзербайжан:Hiperemiya 3. Қырғыз:гиперемия 4. Өзбек:Hiperemiya 5. Түрік:hiperemi 6. Ағылшын:hyperemia 7. Испан:Hiperemia 8. Неміс:Hyperämie 9. Француз:Hyperémie
1211.	гиперергия	аса сезімталдық	1. (грек. hyper — «шамадан тыс» және грек. ergon — «әрекет») - тін аллергиясының түрлерін белгілеу үшін қолданылатын термин, реактивті процестердің белгілі бір тітіркендіргішке жауап ретінде, нормасымен салыстырғанда шұғыл көтерілуі; көбіне әңгіме антигенді қасиеті бар тітіркендіргіштер туралы болады, бұл гиперергия ұғымын жергілікті тінді анафилаксия деген ұғыммен жақындастырады. 2. Әзербайжан:Hyperergia 3. Қырғыз:giperergiya 4. Өзбек:Hyperergiya 5. Түрік:giperergiya 6. Ағылшын:Hyperergia 7. Испан:Hiperergia 8. Неміс:Hyperergie 9. Француз:Hyperergie
1212.	гипериммунизация	асаиммундау	1. (грек. hyper — «жоғары» және франц. immunité- «босатылу (салықтан, міндеттен)») - ерекше бактерияға қарсы немесе токсиндерге қарсы сарысу алу үшін тірі организмге тиісті вакциналар, токсиндер немесе тірі микробтарды салу арқылы иммундау. 2. Әзербайжан:Hyperimmunizasiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hyperimmunizatsiya 5. Түрік:Hyperimmunisation 6. Ағылшын:Hyperimmunization 7. Испан:Hiperinmunización

			8. Неміс:Hyperimmunisierung 9. Француз:Hyperimmunisation
1213.	гиперкалиемия	қанда калий артуы	1. (грек. <i>hupér</i> — «жоғары» және арабск. <i>القَالِيَة</i> (<i>al-qalyah</i>)– «сақар» және грек. <i>αἷμα</i> —«қан») – қандағы калийдің жоғары концентрациясын тудыратын патологиялық жағдай. Калий бұлшық еттердің жиырылуы (оның ішінде, жүрек) кезінде және көптеген күрделі ферменттердің қызметі кезінде маңызды рөл атқарады. 2. Әзербайжан:Hiperkalemiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperkalemiya 5. Түрік:hiperkalemiya 6. Ағылшын:Hyperkalemia 7. Испан:Hipercalemia 8. Неміс:Hyperkaliämie 9. Француз:Hyperkaliémie
1214.	гиперкальциемия	қанда кальций артуы	1. (грек. <i>hupér</i> — «жоғары» және лат. <i>calcium</i> «кальций» және грек. <i>αἷμα</i> —«қан») – қан плазмасында кальций концентрациясының жоғары мөлшерде болуы. Құрамындағы ақуыз қалыпты болған жағдайда қан плазмасындағы жалпы кальцийдің құрамы 3,0 ммоль/л және иондалғанының 1,3—1,5 ммоль/л жоғары болуы гиперкальциемия ретінде бағаланады. 2. Әзербайжан:Hiperkalsemiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperkerkemiya 5. Түрік:hiperkalsemi 6. Ағылшын:Hypercalcemia 7. Испан:Hipercalcemia 8. Неміс:Hyperkalzämie 9. Француз:Hypercalcémie
1215.	гиперкапния	гиперкапния	1. (еж. грек. <i>ὕπερ-</i> — «шамадан тыс» және грек. <i>καπνός</i> — «түтін») — қанда CO ₂ мөлшерінің шамадан тыс көп болуы салдарынан туындайтын жағдай. Жеке гипоксия жағдайы болып табылады. 2. Әзербайжан:Hipercapnia 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hypercapnia 5. Түрік:hipercapni 6. Ағылшын:Hypercapnia 7. Испан:Hipercapnia 8. Неміс:Hyperkarnie 9. Француз:Hypercapnie
1216.	гиперкератоз	аса қабыршақтану	1. (еж. грек. <i>ὕπερ-</i> — «шамадан тыс» және грек. <i>keras, keratos</i> – «мүйіз, мүйіз заттегі» және еж.-грек. <i>-ωσις</i> – «қандайда бір қалыптың бұзылуын

			<p>білдіретін қосымша») - терінің мүйізді қабатының жасушаларының өте жоғары бөліну жылдамдығымен және олардың түсуінің бұзылуымен сипатталатын тері патологиясы. Терминнің өзі hyper («көп») және keratosis («кератин») деген екі грек сөзінің симбиозы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperkeratoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giperkeratoz</p> <p>5. Түрік:hiperkeratoz</p> <p>6. Ағылшын:Hyperkeratosis</p> <p>7. Испан:Hiperqueratosis</p> <p>8. Неміс:Hyperkeratose</p> <p>9. Француз:Hyperkératose</p>
1217.	гиперкетонемия	гиперкетонемия	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «шамадан тыс» және неміс — «Aketon» және грек. αἷμα —«қан») – Қан құрамында кетонды денелердің көп мөлшерде болуы; қант диабеті, ашығу, бауырдың ауыр дерті кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperketonemi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giperketonemiya</p> <p>5. Түрік:giperketonemiya</p> <p>6. Ағылшын:Hyperketonemia</p> <p>7. Испан:Hipermetonemia</p> <p>8. Неміс:Hyperketonämie</p> <p>9. Француз:Hypercétonémie</p>
1218.	гиперкинез	қимыл-қозғалыс өршуі	<p>1. (грек. ὑπερ- —«үсті» және грек. κίνησις — «қозғалыс») немесе дискинезия — бас миының қате командасы бойынша бір немесе бірнеше топтағы бұлшық еттерде патологиялық тұрғыдан кенеттен пайда болатын еріксіз қозғалыстар.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperkinesis</p> <p>3. Қырғыз:hyperkinesia</p> <p>4. Өзбек:Giperkinez</p> <p>5. Түрік:hiperkinezi</p> <p>6. Ағылшын:Hyperkinesis</p> <p>7. Испан:Hiperquinesis</p> <p>8. Неміс:Hyperkinesis</p> <p>9. Француз:Hyperkinésie</p>
1219.	гиперкинезия	гиперкинезия	<p>1. (грек. ὑπερ- —«үсті» және грек. κίνησις — «қозғалыс») – бұлшық ет тонусының және нерв импульсінің өткізгіштігінің бұзылуы салдарынан қатты қозу жағдайы. Балаларда болатын гиперкинезия әртүрлі симптом түрінде байқалуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperkinziya</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hiperkinesiya 5. Түрік:hiperkinezi 6. Ағылшын:Hyperkinesia 7. Испан:Hipercinesia 8. Неміс:Hyperkinesie 9. Француз:Hyperkinésie</p>
1220.	гиперкоагуляция	гиперкоагуляция	<p>1. (грек. ὑπερ- —«үсті» және лат. coagulatio — "үю, қоюлану, ірілендіру") – қанның үю жүйесінің жоғары белсенділігі жағдайын білдіретін медициналық термин. 2. Әзербайжан:Hypercoagulation 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperkoagulyatsiya 5. Түрік:hiperkoagülabilitesi 6. Ағылшын:Hypercoagulation 7. Испан:Hipercogulación 8. Неміс:Hyperkoagulation 9. Француз:Hypercoagulation</p>
1221.	гиперкортицизм	гиперкортицизм	<p>1. (грек. ὑπερ- —«үсті» және лат. cortex, corticis – «қабық») – бүйрек үсті қабығы синтездейтін гормон – кортизолдың қалыптан тыс мөлшерде адам организміне ұзақ уақыт бойы тигізетін әсерімен сипатталатын немесе глюкокортиокидтарды шамадан тыс мөлшерде пайдалану салдарынан орын алатын эндокринді ауру. Гиперкортицизмнің Иценко Кушинга синдромы деген де атауы бар. Еркектерге қарағанда әйелдер 10 есе көбірек гиперкортицизмге шалдығады, негізінен 25-40 жас аралығында. Гиперкотицизм көп мөлшердегі кортизолдың жасушамызға ауадай қажет глюкозаны өндіруді баяулатудан көрініс табады. Оның салдарынан көптеген жасушалардың қызметі жойылып, тіндер атрофияланады. 2. Әзербайжан:Hypercorticism 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hipero kortizm 5. Түрік:hiperkortikoidizm 6. Ағылшын:Hypercorticism 7. Испан:Hipercorticismo 8. Неміс:Hyperkortizismus 9. Француз:Hypercortisme</p>
1222.	гиперлейкоцитоз	лейкоцит саны көбеюі	<p>1. (hyperleucocytosis; грек. ὑπερ- —«үсті» және еж.-грек. λευκός — «ақ» және грек. κύτος — «кең орын; сыйымды ыдыс; кең ыдыс, дене» және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») — қан құрамында лейкоциттердің өте</p>

			<p>жоғары мөлшерде болуы (1 мкл 50 мыңнан жоғары); кейде бұл термин лейкоциттердің мөлшері 1 мкл 40 мыңнан асса да қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperleukositoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hyperleukotsitoz</p> <p>5. Түрік:hyperskeocytosis</p> <p>6. Ағылшын:Hyperleukocytosis</p> <p>7. Испан:Hiperleucocitosis</p> <p>8. Неміс:Hyperleukozytose</p> <p>9. Француз:Hyperleukocytose</p>	
1223.	гиперлипемия	қанда көбеюі	май	<p>1. (грек. үлер- —«үсті» және грек. lipos – «май» және грек. haima – «қан») — адам қанында липидтердің және/немесе липопротеиндердің жоғары деңгейде болуы. Липидтер және липопротеиндер алмасуының бұзылуы жалпы популяцияда жиі кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperlipidemiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hiperlipidemiya</p> <p>5. Түрік:hiperlipidemi</p> <p>6. Ағылшын:Hyperlipidemia</p> <p>7. Испан:Hiperlipidemia</p> <p>8. Неміс:Hyperlipidämie</p> <p>9. Француз:Hyperlipidémie</p>
1224.	гиперменорея, меноррагия, полименорея	етеккір келуі	көп	<p>1. (грек. үлер- —«үсті» және грек. men – «ай» және rhoia – «ағын, өту, кету») - бұл тұрақты интервалдар аралығында қайталанып тұратын жатырдағы ұзақ уақытқа созылған және көп мөлшерде қан ағу. Етеккір көп келеді деген диагноз етеккір 7 күнге созылса және 90—100 мл аса қан құйылса ғана қойылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipermenoreya, menorrhagia, polmenore</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gipermenoriya, menarragiya, polmenore</p> <p>5. Түрік:Hipermorefor, menoraji, polimonez</p> <p>6. Ағылшын:Hypermenorrhoea, menorrhagia, polymenorrhoea</p> <p>7. Испан:Hipermenorrea, menorrhagia, polimorresa</p> <p>8. Неміс:Hipermenorrea, menorrhagia, polimorresa...</p> <p>9. Француз:Hyperménorrhée, ménorrhagie, polyménorrhée</p>
1225.	гиперметропия	гиперметропия		<p>1. (грек. үлер- —«үсті» және грек. metron – «өлшем» және грек. ops – «көз») – заттардың бейнесі торлы қабаттың артқы жағында қалыптасатын көз рефракциясының патологиясы. Алыстан көре алу кезінде көз осі не аздап</p>

			<p>қысқарады (23,5 мм аз), не шынайнаның сыну күші әлсіз болады. Алыстан көре алатын адамдар көру қабілетіне шағым келтірмейді, өйткені, оларда аккомодацияға деген қабілеттілік жақсы дамыған. Алыстан көрушілік деңгейі әлсіз болған кезде алыстан және жақыннан көру қабілеті жақсы болады, бірақ, жылдам шаршап қалу, көру қабілетіне жүктеме түсірген жағдайда бастың ауыруы сияқты шағымдар болуы мүмкін. Алыстан көру қабілетінің орташа деңгейі кезінде алыстан көру қабілеті жақсы болып қалады, ал жақыннан көру қиындайды. Жоғары гиперметропия кезінде – алыстан да, жақыннан да көру қабілеті нашарлайды, өйткені, көздің бейнені, тіпті, алыста орналасқан заттарды торлы қабыққа шоғырландыру мүмкіндігі таусылады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hipermetropiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gipermetropiya</p> <p>5. Түрік: hipermetropiuk</p> <p>6. Ағылшын: hypermetropia</p> <p>7. Испан: Hipermetropia</p> <p>8. Неміс: Hypermetropie</p> <p>9. Француз: Hypermétropie</p>
1226.	гипермнезия	гипермнезия	<p>1. (еж. грек. ὑπέρ — «үстіңгі» және грек. μνήμη — «жады») — есте сақтау және ақпаратты қайталау қабілетінің жоғары болуы. Көбіне жағымсыз, жанды ауыртатын құбылыс болып табылады (мысалы, маңызды емес нәрселерді есте сақтаған кезде).</p> <p>2. Әзербайжан: Hipermnesiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Gipermnesiya</p> <p>5. Түрік: hypermnesia</p> <p>6. Ағылшын: Hypermnesia</p> <p>7. Испан: Hipermnesia</p> <p>8. Неміс: Hypermnésie</p> <p>9. Француз: Hypermnésie</p>
1227.	гипероксия	оттек көбеюі	<p>1. (еж. грек. ὑπέρ — «үстіңгі» және лат. oxugenium – «кислород») – қысым жоғары болған жағдайда құрамында оттегі бар газ қоспаларымен (ауа, нитрокс) тыныс алу салдарынан орын алатын улану. Оттегімен уланған кезде орталық жүйке жүйесі, тыныс алу органдары және қан айналым қызметтерінің бұзылуы асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: Hiperoksi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Hiperoksiya</p> <p>5. Түрік: hiperoksi</p>

			<p>6. Ағылшын:Hyperoxia 7. Испан:Hiperoxia 8. Неміс:Hyperoxie 9. Француз:Hyperoxie</p>
1228.	гиперосмия	аса иісшілдік	<p>1. (грек., hyper – «шамадан тыс» және грек. osme – «иіс» және грек. ozo – «иіс сезу») - иісті қатты сезу, қалыпты өмір сүру ырғағын бұзатын және бас ауыруы, ашуланшақтық және психоэмоционалды бұзылушылықтар; ішкі органдардың дисфункциясы сияқты жағымсыз белгілермен қатар жүретін үлкен дерт. Аса иісшілдік кезінде адам тіпті, ең әлсіз иістерді сезуі мүмкін, ал иіс сезу жүйесі қалыпты қызмет ететін адамдар оны ажырата алмайды, ал өткір иістерден ауырып қалады. Әрине, иістердің бәрі науқастың организміне жағымсыз әсер ете бермейді. Бірақ, негізінен, белгілі бір хош иісті заттар не пациентті есінен тандырады, не оның жүйкесін тоздырып, қатты ашуландырып, эмоционалды ауытқушылыққа шалдырады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperosmiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hiperosmiya 5. Түрік:hyperospheresia 6. Ағылшын:Hyperosmia 7. Испан:Hiperosmia 8. Неміс:Hyperosmie 9. Француз:Hyperosmie</p>
1229.	гиперостоз	гиперостоз	<p>1. (грек., hyper – «шамадан тыс» және грек. osteon – «сүйек») және еж.-грек. -ωσiς – «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – өзгермейтін сүйек тінінде сүйек затының жоғары концентрациясы болатын сүйектің патологиялық жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperostoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperostoz 5. Түрік:hiperostozu 6. Ағылшын:Hyperostosis 7. Испан:Hiperostosis 8. Неміс:Hyperostose 9. Француз:Hyperostose</p>
1230.	гиперпаратиреоз	гиперпаратиреоз	<p>1. (грек., hyper – «шамадан тыс» және лат. (glandula) parathyreoidea – «қалқанша маңы безі» және еж.-грек. -ωσiς – «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – адам организмінде қалқанша жанындағы без гормондарының секрециясы жоғары болатын эндокринологиялық ауру. Соның салдарынан сүйек жүйесінде</p>

			<p>кальцийдің мөлшері көбейіп, гиперкальциемия синдромы пайда болады. Оның салдарынан сүйектердің беріктігі төмендеп, сүйектің сыну мүмкіндігі жоғары болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperparatiroidizm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hyperparatiroidizm</p> <p>5. Түрік:hiperparatiroidizm</p> <p>6. Ағылшын:Hyperparathyroidism</p> <p>7. Испан:Hyperparathyroidism...</p> <p>8. Неміс:Hyperparathyreoidismus</p> <p>9. Француз:Hyperparathyroïdie</p>
1231.	гиперпатия	сезімділіктің шектен тыс өзгеруі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. pathos – «уайымдау») — ауруды тудырумен немесе әдеттегі залалсыз тітіркендіргіштерге басқа да жағымсыз әсер ететін (қышу, ауырлық) жоғары сезімталдық.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperpati</p> <p>3. Қырғыз</p> <p>4. Өзбек:Hyperpati</p> <p>5. Түрік:hiperpatia</p> <p>6. Ағылшын:Hyperpathy</p> <p>7. Испан:Hyperpatía</p> <p>8. Неміс:Hyperpathie</p> <p>9. Француз:Hyperpathie</p>
1232.	гиперпериксия	дене қызуының тым жоғары көтерілуі	<p>(hyperpyrexia; грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. Pyrexia – «қызу көтерілу, мазасыздану», pyrexia – «мазасыздану, ыстықтау») - дене температурасының 41° жоғары болуымен сипатталатын организм жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperperixiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hyperperixiya</p> <p>5. Түрік:hiperperiksiya</p> <p>6. Ағылшын:Hyperperixia</p> <p>7. Испан:Hyperperixia</p> <p>8. Неміс:Hyperperixie</p> <p>9. Француз:Hyperperixia</p>
1233.	гиперпигментация	қалыптан тыс пигменттелу	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және лат. pigmentum- «баяу, бояғыш») – тері жабындысының негізгі түсінен өзгеше болатын, дақ түрінде пайда болатын, терідегі пигменттердің қатты және бірқалыпсыз жиналуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperpigmentasiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hyperpigmentatsiya</p> <p>5. Түрік:hiperpigmentasyon</p> <p>6. Ағылшын:Hyperpigmentation</p>

			<p>7. Испан:Hiperpigmentación</p> <p>8. Неміс:Hyperpigmentierung</p> <p>9. Француз:Hyperpigmentation</p>
1234.	гиперплазия	гиперплазия	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. plasis – «түзілу, жасалу») – органдағы немесе тіндегі (ісіктен басқа) жасуша санының көбеюі салдарынан сол органның немесе құрылымның көлемі ұлғаятын процесс. Мұндай процестің пайда болуына анаболикалық стероидтарды пайдалану да әсер ететін жағдай кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperplazi</p> <p>3. Қырғыз:гиперплазия</p> <p>4. Өзбек:Giperplaziya</p> <p>5. Түрік:hiperplazisi</p> <p>6. Ағылшын:Hyperplasia</p> <p>7. Испан:Hiperplasia</p> <p>8. Неміс:Hyperplasie</p> <p>9. Француз:Hyperplasie</p>
1235.	гиперпноное	терең тыныс	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. рное – «дем») – организмдегі зат алмасуды күшейтетін пропорционалды, әлдеқайда терең әрі жиі тыныс алу: мысалы, гиперпноэ адам физикалық жаттығуларды орындаған кезде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperprous</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hiperproze</p> <p>5. Түрік:giperpное</p> <p>6. Ағылшын:Hyperprous</p> <p>7. Испан:Hyperprous</p> <p>8. Неміс:Hyperprous</p> <p>9. Француз:Hyperprieux</p>
1236.	гиперполяризация	поляризация күшеюі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және еж.-грек. πόλος- «ось (айналу), үйек») – мембрана поляризациясының күшеюі – физиологиялық тыныштық жағдайындағы тірі жасуша мембранасының сыртқы және ішкі жақтары арасындағы потенциалдар әртүрлілігінің жоғары болуы, яғни, тыныштық потенциалының жоғары болуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperpolarizasiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hiperpolarizatsiya</p> <p>5. Түрік:hiperpolarizasyon</p> <p>6. Ағылшын:Hyperpolarization</p> <p>7. Испан:Hiperpolarización</p> <p>8. Неміс:Hyperpolarisation</p> <p>9. Француз:Hyperpolarisation</p>
1237.	гиперпротеине	қанда нәруыз	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және еж.-</p>

	мия	көбеюі	<p>грек. πρῶτος - «алғашқы» және грек. haima – «қан») – қандағы ақуыздың жоғары концентрациясы. Мысалы, миеломалық ауру, макроглобулинемия, криоглобулинемия, гиперглобулинемиялық пурпур кезінде байқалады. Ақуыз интоксикациясы — организмде ақуыздардың ыдырауы салдарынан жиналатын токсиндер.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperproteinemiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giperproteinemiya</p> <p>5. Түрік:albuminosis</p> <p>6. Ағылшын:Hyperproteinemia</p> <p>7. Испан:Hyperproteinemia</p> <p>8. Неміс:Hyperproteinämie</p> <p>9. Француз:Hyperprotéinémie</p>
1238.	гиперрефлекси я	гиперрефлекси я	<p>1. (жаңа лат. Hyperreflexia; грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және лат. reflexus- «түргіздіру; түргізу; түрдіру») — бас ми қабығының сегментарлы рефлекторлы аппаратқа тигізетін әсерінің әлсізденуі салдарынан сегментарлық рефлекстердің көбеюі. Мысалы, пирамидалы жолдардың зақымдануы кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperreflexion</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giperrefleksion</p> <p>5. Түрік:hiperrefleksi</p> <p>6. Ағылшын:Hyperreflexion</p> <p>7. Испан:Hyperreflexión</p> <p>8. Неміс:Hyperreflexion</p> <p>9. Француз:Hyperreflexion</p>
1239.	гиперсаливация	сілекей көбеюі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және лат. salivatio- «сілекей ағу») – бұл сілекей бездері секрециясының көбеюі. Физиологиялық құбылыс ретінде 3-6 айлық балалардан байқалады. Одан үлкенірек жаста бұл эстетикалық ақаулық аландаушылық пен жағымсыз әсер тудыратын ауру болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypersalivation</p> <p>3. Қырғыз:hyperptyalism</p> <p>4. Өзбек:Hypersalivation</p> <p>5. Түрік:hyperptyalism</p> <p>6. Ағылшын:Hypersalivation</p> <p>7. Испан:Hipersalivación</p> <p>8. Неміс:Hypersalivierung</p> <p>9. Француз:Hypersalivation</p>
1240.	гиперсекреция	сөл бөлу көбеюі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және лат. secretio – «бөліну») - секреттің қатты немесе төмен деңгейде түзілуі, сыртқы, сондай-ақ, ішкі</p>

			<p>секрециямен бірдей бездердің функциялық жағдайының сипатына қатысты қолданылатын термин.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypersecretion</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hiperkekretiya</p> <p>5. Түрік:hipersekresyonu</p> <p>6. Ағылшын:Hypersecretion</p> <p>7. Испан:Hipersecreción</p> <p>8. Неміс:Hypersekretion</p> <p>9. Француз:Hypersecretion</p>
1241.	гиперсомния	ұйқышылдық	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және лат. somnus – «ұйқы») – шамадан тыс, ұзақ уақыт ұйықтауды білдіретін термин. Ұйқышылдыққа күндізгі ұйқышылдықтың қайталамалы көріністері мен түнгі ұйқының шамадан тыс болуы жатады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypersomnia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipersomniya</p> <p>5. Түрік:hipersomnia</p> <p>6. Ағылшын:Hypersomnia</p> <p>7. Испан:Hipersomnia</p> <p>8. Неміс:Hypersomnia</p> <p>9. Француз:Hypersomnie</p>
1242.	гиперспленизм	гиперспленизм	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. splen – «көкбауыр») – сүйек кемігінде жасушалы элемент мөлшерінің көп болуына және перифериялық қанда формалық элементтердің аз болуына (мысалы, безгек, саркоидоз кезінде) байланысты көкбауырдың ұлғаюы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypersplenism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hypersplenism</p> <p>5. Түрік:hipersplenizm</p> <p>6. Ағылшын:Hypersplenism</p> <p>7. Испан:Hipersplenismo</p> <p>8. Неміс:Hypersplenismus</p> <p>9. Француз:Hypersplenisme</p>
1243.	гиперестезия	аса сезімділік	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aïsthanesthai – «сезіну») – жоғары сезімталдылық. Бұл термин екі мағынада қолданылады: жоғары психикалық ашуланшақтық және терінің (кейде тістің) жоғары сезімталдылығы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperesteziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giperesteziya</p> <p>5. Түрік:hiperestezi</p> <p>6. Ағылшын:Hyperesthesia</p>

			<p>7. Испан:Hiperestesia 8. Неміс:Hyperästhesie 9. Француз:Hyperthésie</p>
1244.	гиперестезия зуба	тіс сезімталдығын ың артуы	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну») – тістің қатты тіндерінің жоғары сезімталдылығы. Гиперестезия әртүрлі тітіркендіргіштердің (химиялық, температуралық немесе тактильді) әсеріне жауап ретінде пайда болатын, қысқаша сипаттағы ауыру сезімі түрінде көрініс табады. Ауыру реакциясының қарқындылығы жеңіл сезімталдықтан (жайсыздықтан) тамақ ішу және тіс тазалауды қиындататын қатты ауыруға дейін өзгеруі мүмкін. Гиперестезия көбіне тіс тіндерінің тісжегі зақымдамаған жерлерінде болады және олардың деструктивті әсеріне тура реакция болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Diş hiperesteziyası 3. Қырғыз:тиш гиперсезгичтик 4. Өзбек:Tishning giperesteziyasi 5. Түрік:Dişin hiperestezi 6. Ағылшын:Hyperesthesia of the tooth 7. Испан:Hiperestesia del diente 8. Неміс:Hyperästhesie des Zahnes 9. Француз:Hyperthésie de la dent</p>
1245.	гиперстенурия	гиперстенурия	<p>1. (грек. Hyper – «жоғары» және грек. sthenos – «күш» және грек. uron – «несеп») – несептің меншікті салмағының (тығыздығының) жоғары болуы. Урологиялық практикада үлкен клиникалық маңызы жоқ, өйткені, бүйрек аурулары кезінде байқалмайды. Қант диабеті (несепте глюкоза деңгейінің көтерілуі есебінен), гиперпаратиреоз, ауыр металдардың тұздарымен созылмалы түрде улану, организмге жеткілікті деңгейде сұйықтықтың түспеуі кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperstenuriya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperstenuriya 5. Түрік:baruria 6. Ағылшын:Hypersthenuria 7. Испан:Hiperstenia 8. Неміс:Hypersthenurie 9. Француз:Hypersthénurie</p>
1246.	гипертензия артериальная	артериялы қысымның көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну» + еж.-грек. ἀρτηρία - «кеңірдек, артерия») – бұл ауру әдетте, біртіндеп асқынады. Артериалды қысым (АҚ) кейде ғана көтеріледі, мысалы, стресс, дәрігерге келген кезде «ақ халаттан қорқу», ауру емес. Артериалды</p>

			<p>гипертензияға артериалды қысымның тұрақты түрде көтерілуі тән.</p> <p>2. Әзербайжан:Arterial hipertansiyon</p> <p>3. Қырғыз:артериялық гипертония</p> <p>4. Өзбек:Arterial gipertenziya</p> <p>5. Түрік:Arteriyel hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:Hypertension arterial</p> <p>7. Испан:Hipertensión arterial</p> <p>8. Неміс:Hypertonie arteriell</p> <p>9. Француз:Hypertension artérielle</p>
1247.	гипертензия внутричерепная	басішілік қысымның көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aïsthanesthai – «сезіну») – бас сүйек қуысындағы қысымның жоғары болуы. Бас миының патологиясы салдарынан да орын алуы мүмкін (бас сүйек-ми жарақаты, ісік, бас сүйек ішіндегі қан ағу, энцефаломенингит және т.б.).</p> <p>2. Әзербайжан:Hipertansiyon intrakraniyal</p> <p>3. Қырғыз:ичиндеги гипертония</p> <p>4. Өзбек:Gipertenziya intrakraniyali</p> <p>5. Түрік:Intrakranyal hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:Hypertension intracranial</p> <p>7. Испан:Hipertensión intracraneal</p> <p>8. Неміс:Hypertonie intrakraniell</p> <p>9. Француз:Hypertension artérielle intracrânienne</p>
1248.	гипертензия злокачественная	қысымның қатерлі көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aïsthanesthai – «сезіну») – тұрақты артериалды гипертония, кейде асқынатын, тіпті қатерлі сипатқа ие болады, десе де емді уақытында алған жағдайда мұндай жағдай орын алмайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Malign hipertansiyon</p> <p>3. Қырғыз:гипертония оорусунда</p> <p>4. Өзбек:Malign gipertenziya</p> <p>5. Түрік:Malign hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:Malignant hypertension</p> <p>7. Испан:Hipertensión maligna</p> <p>8. Неміс:Bösartige Bluthochdruck</p> <p>9. Француз:Hypertension maligne</p>
1249.	гипертензия легочная	өкпе қысымы көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aïsthanesthai – «сезіну») – өкпе артериясындағы артериалды қысымның жоғары болуы (тыныштық жағдайында 25 мм сын. бағ. жоғары) деген бір ғана ерекше белгі өзара байланыстыратын, сондай-ақ, жүректің оң қарыншасына түскен күштің ұлғаюына байланысты болатын әртүрлі аурулар синдромы, бұл оның гипертрофиясына (ұлғаюына) және әрі қарай декомпенсациялануына (жүктеменің көтере алмау) әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан:Pulmoner hipertansiyon</p>

			<p>3. Қырғыз:өпкө гипертензиясы 4. Өзбек:Oshqozon gipertenziya 5. Түрік:Pulmoner hipertansiyon 6. Ағылшын:Pulmonary hypertension 7. Испан:Hipertensión pulmonar 8. Неміс:Pulmonale Hypertonie 9. Француз:Hypertension pulmonaire</p>
1250.	гипертензия мозговая	ми қысымы көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну») – бас сүйек қусында қысымның жоғары болуы. Бас миының патологиясына байланысты болуы мүмкін (бас сүйек-ми жарақаты, ісік, бас сүйек ішіндегі қан ағу, энцефаломенингит және т.б. 2. Әзербайжан:Hipertansiyon serebral 3. Қырғыз:гипертония мээ 4. Өзбек:Gipertenziya miya yarimligi 5. Түрік:Hipertansiyon serebral 6. Ағылшын:Hypertension cerebral 7. Испан:Hipertensión cerebral 8. Неміс:Hypertonie zerebral 9. Француз:Hypertension artérielle</p>
1251.	гипертензия ортостатическая	ортостатикалық қысым көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну» + грек. Orthos – «дұрыс деген мағынаны білдіретін сөздің алғашқы бөлігі» және грек. statikos – «тоқтатушы, орнатушы») – ортостатикалық қысым көтерілуі, сондай-ақ, постуралды гипотония деп аталады, бұл отырған немесе жатқан қалпыңыздан тұрған кезде артериалды қысымның төмендеуі. Ортостатикалық қысым көтерілуі адамның құсқысын келтіруге, бас айналуға, тіпті талып қалуға апарып соғуы мүмкін. Ортостатикалық гипотензия әдетте, бірнеше секундтан бірнеше минутқа дейін болуы мүмкін, орташа түрде көрініс табады. Әлсіз байқалатын ортостатикалық гипотензия әдетте, емдеуді қажет етпейді. Көптеген адамдар жатқан немесе отырған қалпынан тұрғанда кейде бастарының айналатынын сезеді, оған алаңдаудың қажеті бар екенін білдіреді. Ортостатикалық гипотензияның ауыр түрлері себебіне байланысты болады. 2. Әзербайжан:Ortostatik hipertansiyon 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Ortostatik gipertenziya 5. Түрік:Ortostatik hipertansiyon 6. Ағылшын:Orthostatic hypertension 7. Испан:Hipertensión ortostática 8. Неміс:Orthostatische Hypertonie</p>

			9. Француз:Hypertension artérielle
1252.	гипертензия пароксизмальна я	ұстамалы қысым көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну» + еж.-грек. παροξυσμός- «түршігу, ашуландыру; көтермелеу») – үнемі бірнеше сағатқа немесе күнге созылатын, артериалды ұстамалы қысым көтерілуі, мысалы, гипертониялық ауру, климаксе, феохромоцитома кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Paroksismal hipertenziya</p> <p>3. Қырғыз:пароксизмалдуу гипертония</p> <p>4. Өзбек:Paroksismal gipertenziya</p> <p>5. Түрік:Paroksismal hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:Paroxysmal hypertension</p> <p>7. Испан:Hipertensión paroxística</p> <p>8. Неміс:Paroxysmale Hypertonie</p> <p>9. Француз:Hypertension artérielle</p>
1253.	гипертензия системная	қысымның жүйелік көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну» + еж.-грек. σύστημα- «құрастырылған; құрастыру») – қан айналымының үлкен шеңберіндегі артерия жүйесіндегі қан қысымының жүйелік көтерілуі.</p> <p>2. Әзербайжан:Sistemik hipertansiyon</p> <p>3. Қырғыз:системалык гипертония</p> <p>4. Өзбек:Tizimli gipertenziya</p> <p>5. Түрік:Sistemik hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:Systemic hypertension</p> <p>7. Испан:Hipertensión sistémica</p> <p>8. Неміс:Systemische Hypertonie</p> <p>9. Француз:Hypertension systémique</p>
1254.	гипертензия транзиторная	қысымның өткінші көтерілуі	<p>1. (грек. Hyper – «үсті, жоғарғы жағы» және грек. aisthanesthai – «сезіну») - артериалды қысым қалыпты болған кезде осы кезеңдер аралығында бірнеше сағатқа немесе күнге пайда болатын орташа артериалды қысымның өткінші көтерілуі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipertansiyon keçici</p> <p>3. Қырғыз:убактылуу гипертония</p> <p>4. Өзбек:Gipertenziya vaqtinchalik</p> <p>5. Түрік:Geçici hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:Hypertension transient</p> <p>7. Испан:Hipertensión transitoria</p> <p>8. Неміс:Hipertensión transitoria...</p> <p>9. Француз:Hypertension transitoire</p>
1255.	гипертермия	асқын қызыну	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «шамадан тыс» және грек. θερμη — «жылулық») — сыртқы ортаға жылу беруді қиындататын немесе жылудың сырттан келуін арттыратын сыртқы фактор салдарынан туындайтын, адам және жануар организмінде дене температурасы көтеріліп, жылудың шамадан тыс</p>

			<p>жиналуы, қатты қызу.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipertermi</p> <p>3. Қырғыз:гипертермия</p> <p>4. Өзбек:Gipertermiya</p> <p>5. Түрік:hipertermi</p> <p>6. Ағылшын:Hyperthermia</p> <p>7. Испан:Hipertermia</p> <p>8. Неміс:Hyperthermie</p> <p>9. Француз:Hyperthermie</p>
1256.	гипертиреоз	қалқанша без қызметінің күшеюі	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «шамадан тыс» және лат. (glandula) thyreoidea – «қалқанша без» және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – қалқанша без түзетін қандағы гормондардың көтерілуі арқылы түсіндірілетін қалқанша бездің созылмалы ауруы. Бұл без йод атомдарынан тұратын тиреоидты гормондар секрециясына жауап береді.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipertiroidizm</p> <p>3. Қырғыз:гипертиреоз</p> <p>4. Өзбек:Gipertireoz</p> <p>5. Түрік:hipertiroidizm</p> <p>6. Ағылшын:Hyperthyroidism</p> <p>7. Испан:Hipertiroidismo</p> <p>8. Неміс:Hyperthyreose</p> <p>9. Француз:Hyperthyroïdie</p>
1257.	гипертония	гипертония	<p>1. (еж.-грек.ὑπέρτονος - «қатты күш салу») – қан қысымының жоғары болуынан көрініс табатын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipertansiyon</p> <p>3. Қырғыз:гипертония</p> <p>4. Өзбек:Gipertenziya</p> <p>5. Түрік:hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын:hypertension</p> <p>7. Испан:Hipertensi6n</p> <p>8. Неміс:Hypertonie</p> <p>9. Француз:Hypertension artérielle</p>
1258.	гипертрофия	гипертрофия, ұлғаю	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық» және грек. τροφή — «ас, тамақ») — әртүрлі факторлардың әсерінен орган, жасуша көлемі мен массасының ұлғаюы. Гипертрофия шынайы және жалған болуы мүмкін. Жалған гипертрофия кезінде органның ұлғаюы май тіндерінің дамуы арқылы түсіндіріледі. Шынайы гипертрофия негізінде органның спецификалық қызмет ететін элементтер көлемінің ұлғаюы жатыр. Шынайы гипертрофия көбіне белгілі бір органға шамадан тыс функционалды жүктеменің түсуі салдарынан орын алады (жұмыс гипертрофиясы деп аталады). Мұндай гипертрофияға мысалы, дене</p>

			<p>еңбегімен айналысатын адамдардың, спортшылардың бұлшық еттерінің күшті болып дамуы. Жаттығу сипатына қарай бұлшық еттерде гипертрофияның бірнеше түрі болуы мүмкін: саркоплазмалық және миофибриллярлық.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipertrofiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipertrofiya</p> <p>5. Түрік:hipertrofi</p> <p>6. Ағылшын:hypertrophy</p> <p>7. Испан:Hipertrofia</p> <p>8. Неміс:Hypertrophie</p> <p>9. Француз:Hypertrophie</p>
1259.	гипертрофия миокарда	миокард гипертрофиясы	<p>1. (еж. грек. ύπερ- — «тым, артық» және грек. τροφή — «ас, тамақ» + грек. mys (myos) – «бұлшық ет» және лат. carduus- «тікенқурай, түйетікен») — Сол қарыншаның қабырғасы құрылымындағы ауыр патология, бұл жүрек бұлшық етінің жұмысына қатты күш түсу салдарынан жүректің бұл бөлігіндегі бұлшық ет көлемінің ұлғаюымен сипатталады. Сонымен қатар мұндай патология кезінде жүрек қабырғасы жұқарып, жүрек аралығында әртүрлі өзгерістер байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Miyo kard hipertrofiyası</p> <p>3. Қырғыз:миокарддын</p> <p>4. Өзбек:Miyo kardiyal gipertrofiya</p> <p>5. Түрік:Miyo kard hipertrofisi</p> <p>6. Ағылшын:Myocardial hypertrophy</p> <p>7. Испан:Hipertrofia miocárdica</p> <p>8. Неміс:Myokardhypertrophie</p> <p>9. Француз:Hypertrophie du myocarde</p>
1260.	гипертрофия небных миндалин	таңдай бадамшалары үлкеюі	<p>1. (еж. грек. ύπερ- — «тым, артық» және грек. τροφή — «ас, тамақ» + еж.-грек. ἀμυγδαλῖς, ἀμυγδαλον — «миндаль») – таңдай бадамшаларының үлкеюі кезінде таңдай бездерінің көлемі айтарлықтай ұлғаяды. Бұл ретте таңдай бездерінің қабынуы байқалмайды, яғни, таңдай бездері құрылымында өсуден басқа өзгерістер орын алмайды.</p> <p>2. Әзербайжан:Şaftın bədənin hipertrofiyası</p> <p>3. Қырғыз:арткы</p> <p>4. Өзбек:Tentin bodomsimon bezining gipertrofiyasi</p> <p>5. Түрік:Palatine bademcik hipertrofisi</p> <p>6. Ағылшын:Hypertrophy of palatine tonsils</p> <p>7. Испан:Hipertrofia de las amígdalas palatinas</p> <p>8. Неміс:Hypertrophie von Gaumen-Tonsillen</p> <p>9. Француз:Hypertrophie des amygdales palatines</p>
1261.	гиперфагия	қомағайлық	<p>1. (еж. грек. ύπερ- — «тым, артық») – тамақты бақыламай жей берумен сипатталатын, нәтижесінде</p>

			<p>семіру орын алатын патологиялық жағдай. Қомағайлық – зат алмасудың бұзылуы емес, ол психикалық патология, өйткені, тамақты шамадан тыс көп жеу организмнің стреске берген жауабы ретінде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperfagiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giperfagiya</p> <p>5. Түрік:hiperfaji</p> <p>6. Ағылшын:Hyperphagia</p> <p>7. Испан:Hiperfagia</p> <p>8. Неміс:Hyperphagie</p> <p>9. Француз:Hyperphagie</p>
1262.	гиперхлоргидрия	гиперхлоргидрия	<p>1. (hyperchlorhydria; еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық» және франц. [acide] chlorhydrique – «тұз қышқылы») - асқазан сөлінде тұз қышқылының жоғары мөлшерде болуы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperchlorhydria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hiperklorhidriya</p> <p>5. Түрік:hiperklorhidri</p> <p>6. Ағылшын:Hyperchlorhydria</p> <p>7. Испан:Hiperclorhidria</p> <p>8. Неміс:Hyperchlorhydrien</p> <p>9. Француз:Hyperchlorhydrie</p>
1263.	гиперхилия	асқазан сөлінде тұзқышқылы мен ферменттердің көбеюі	<p>1. (hyperchylia; еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық» және грек. chylos – «шырын») - асқазан бездерінің тұзды қышқыл мен ферменттерді негізінен, асқазан секрециясының жүйке регуляциясының бұзылуы кезінде көп мөлшерде бөлуі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hyperhilia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hyperhilia</p> <p>5. Түрік:giperhiliya</p> <p>6. Ағылшын:Hyperhilia</p> <p>7. Испан:Hyperhilia</p> <p>8. Неміс:Hyperhilia</p> <p>9. Француз:Hyperhilie</p>
1264.	гиперхолестеринемия	қандағы холестерин көбеюі	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық» және еж.-грек. χολή - «өт» және еж.-грек. στερεός- «қатты») – қан құрамында холестерин деңгейінің жоғары болуы. Бұл бұзылу жеке ауру емес, жүрек-қан тамыр жүйесінің патологиясын тудыру қаупін арттырып, атеросклероздың асқынуына әсер ететін негізгі себептердің бірі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiperkolesterolemiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hiperkolesterolemiya</p>

			<p>5. Түрік:hiperkolesterolemi 6. Ағылшын:Hypercholesterolemia 7. Испан:Hipercolesterolemia 8. Неміс:Hypercholesterinämie 9. Француз:Hypercholestérolémie</p>
1265.	гиперхроматоз	жасуша ядросы боялуы	<p>1. (hyperchromatosis; еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық» және грек. Chrōma, chrōmatos – «бояу, түс» және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – 1) пигментті алмасудың әртүрлі бұзылуы салдарынан органның немесе тіннің қатты пигментациясы; 2) жасуша ядроларының негізгі бояуштарға боялу қабілетінің жоғары болуы (мысалы, ісіктерде, регенерацияда). 2. Әзербайжан:Hiperkromatoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Giperkromatoz 5. Түрік:giperhromatoz 6. Ағылшын:Hyperchromatosis 7. Испан:Hiperchromatosis 8. Неміс:Hyperchromatose 9. Француз:Hyperchromatose</p>
1266.	гиперфункция	артық қызмет атқару	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық» және лат. functio- «орындау, міндет, жарна») – қандай да бір органның, қандай да бір жүйенің немесе тіннің шамадан тыс қатты жұмыс істеуі. 2. Әзербайжан:Hyperfunction 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hyperfunksiya 5. Түрік:hiperfonksiyon 6. Ағылшын:Hyperfunction 7. Испан:Hiperfunción 8. Неміс:Hyperfunktion 9. Француз:Hyperfonctionnement</p>
1267.	гиперчувствительность	жоғарғы сезімталдық	<p>1. (еж. грек. ὑπερ- — «тым, артық») – тамақпен, ауамен, тері жабындысымен түйіскен кезде және медикаментоздық емдеу нәтижесінде организмге түсетін, иммундық жүйенің әртүрлі компоненттерге қайтарған реакциясы. Мұндай аурудың себебі – организмнің иммундық жүйесінің әртүрлі бұзылулары болып табылады. 2. Әзербайжан:Həssaslıq 3. Қырғыз:гиперсезгичтик 4. Өзбек:Haddan tashqari sezuvchanlik 5. Түрік:aşırı hassasiyet 6. Ағылшын:Hypersensitivity 7. Испан:Hipersensibilidad</p>

			8. Неміс:Überempfindlichkeit 9. Француз:Hypersensibilité
1268.	гипестезия	сезімталдық кемуі	1. (hypoesthesia; греч. hypo- «1) астында; 2) төмендету, кішірейту, жетіспеушілік деген мағынаны беретін сөзалды қосымша» және грек. aisthesis – «сезіну, сезім») – неврология саласына жататын патология. Басқаша айтқанда, дененің әртүрлі бөліктерінің қатты жансыздануы, тері жабындысына деген сезімталдылықтың жоғалуы. 2. Әзербайжан:Hipoesteziya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Gipoesteziya 5. Түрік:hipoestezi 6. Ағылшын:Hypoesthesia 7. Испан:Hipoesthesia 8. Неміс:Hypästhesie 9. Француз:Hypoesthésie
1269.	ГИПНОЗ	ГИПНОЗ	1. (еж.-грек. ύπνος - «ұйқы») – сендіру арқылы орын алатын, ұйқыға кеткен адам еркінің ұйықтатын адамның еркіне бағынуымен қатар жүретін ұйқыға ұқсас жағдай немесе жартылай ұйқы, сондай-ақ, осылайша сендіру тәсілі. 2. Әзербайжан:Hipnoz 3. Қырғыз:гипноз 4. Өзбек:Gipnoz 5. Түрік:hipnoz 6. Ағылшын:hypnosis 7. Испан:Hipnosis 8. Неміс:Hypnose 9. Француз:Hypnose
1270.	гипнотерапия	иландырып емдеу	1. (грек. ύπνο — «астында» және еж.-грек. θεραπεῖα - «қызмет ету, сыйыну; емдеу») – иландырып сендірудің көмегімен кейбір жүйке бұзылыстарын және т.б. емдеу. 2. Әзербайжан:Hipnoterapiya 3. Қырғыз:гипнотерапия 4. Өзбек:Hipnoterapiya 5. Түрік:hipnoterapi 6. Ағылшын:hypnotherapy 7. Испан:Hipnoterapia 8. Неміс:Hypnotherapie 9. Француз:Hypnothérapie
1271.	гипоальбуминемия	гипоалбуминемия	1. (грек. ύπλο — астында және лат. album- «қол қою үшін ашылған парақ»)және грек. haima – «қан») – қан сарысуындағы альбумин деңгейінің бір литрде 35 грамнан төмен болуымен сипатталатын патологиялық жағдай. Гипопротеинемия формасы. Негізінен, нефротикалық синдром, сепсис,

			<p>алиментарлы дистрофия, бүйрек және бауыр тапшылығы кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypoalbuminemia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipoalbuminemiya</p> <p>5. Түрік:Hipoalbuminemiye</p> <p>6. Ағылшын:Hypoalbuminemia</p> <p>7. Испан:Hipoalbuminemia</p> <p>8. Неміс:Hypoalbuminämie</p> <p>9. Француз:Hypoalbuminémie</p>
1272.	гиповентиляция	ауа алмасуы азаюы	<p>1. (грек. ύπο — астында және лат. ventilatio- «желдету, желпу») – көмір қышқылының құрамын арттыруға, қандағы оттегінің құрамын төмендетуге әкеп соғатын өкпенің жеткілікті деңгейде желдетілмеуі (сирек беткі қабатты, бірақ ырғақты дем алу).</p> <p>2. Әзербайжан:Hipoventiliya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gipoventilatsiya</p> <p>5. Түрік:hipoventilasyon</p> <p>6. Ағылшын:Hypoventilation</p> <p>7. Испан:Hipoventilación</p> <p>8. Неміс:Hypoventilation</p> <p>9. Француз:Hypoventilation</p>
1273.	гиповитаминоз	дәрумен жетіспеушілігі	<p>1. (грек. ύπο — «астында» және лат. vita «өмір» + англ. amine- «амин, азот құрамды заттек»және еж.-грек. -ωσις– «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – дәрумендердің шығындалуы мен олардың организмге түсуі аралығындағы сәйкестік бұзылған кезде пайда болатын ауру жағдайы, дәрумен тапшылығы десе де болады. Гиповитаминоз дәрумендер жеткіліксіз деңгейде түскен кезде асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipovitaminoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Gipovitaminoz</p> <p>5. Түрік:gipovitaminoz</p> <p>6. Ағылшын:Hypovitaminosis</p> <p>7. Испан:Hipovitaminosis</p> <p>8. Неміс:Hypovitaminose</p> <p>9. Француз:Hypovitaminose</p>
1274.	гиповолемия	қан мөлшері азаюы	<p>1. (грек. ύπο — «астында» және франц. volume – «көлем» және грек. haima – «қан») – циркуляциялайтын қан көлемінің азаюы. Қан мөлшерінің азаюы тиісті емес соңғы-диастиолалық қысымнан байқалады, бұл кішірейтілген жүрек қалдығына және перфузияның төмендеуіне әкеп соғады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан:Hipovolemiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipovolemiya</p> <p>5. Түрік:hipovolemi</p> <p>6. Ағылшын:Hipovolemia</p> <p>7. Испан:Hipovolemia</p> <p>8. Неміс:Hipovolämie</p> <p>9. Француз:Hipovolémie</p>
1275.	гипогалактия	сүт азаюы	<p>1. (грек. ὑλο — «астында» және грек. gala, galaktos – «сүт») – бұл сүт бездерінің төмендетілген секреторлық қабілеті. Сүт азаюының алғашқы белгілері: баланың мазасыздануы, әсіресе, тамақтандырып болғаннан кейін, кіші дәретке сирек бару, үлкен дәреттің кешігуі, дене салмағының аз қосылуы. Айлғашқы және қайталанатын сүт азаюы бар.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hipogalaktiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipogalaktika</p> <p>5. Түрік:hipogalaksi</p> <p>6. Ағылшын:Hipogalactia</p> <p>7. Испан:Hipogalactia</p> <p>8. Неміс:Hipogalaktie</p> <p>9. Француз:Hipogalactia</p>
1276.	гипогевзия	дәм сезу кемістігі	<p>1. (hypogeusia, грек. ὑλο — «астында» және грек. Geusis – «дәм») - дәм сезудің нашарлауына байланысты дәм сезудің бұзылуы.</p> <p>2. Өзөрбайжан:Hipogeous</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipogeous</p> <p>5. Түрік:hipogevziya</p> <p>6. Ағылшын:Hipogeous</p> <p>7. Испан:Hipogeo</p> <p>8. Неміс:Hipogeous</p> <p>9. Француз:Hipogeous</p>
1277.	гипогидратация	гипогидратация	<p>1. (грек. ὑλο — «астында» және және грек. hidros – «тер») – организм құрамындағы судың азаюы. Жасушадан тыс гипогидратация (h. Extracellularis) — судың жасушаға ауысуы немесе оның бүйрек арқылы қатты шығуы нәтижесінде организмнің жасушадан тыс кеңістігінің гипогидратациясы. Жасуша ішіндегі гипогидратация (h. Intracellularis) — жасуша құрамындағы судың азаюымен сипатталатын гипогидратациясы; организмге жеткілікті деңгейде түспеуі кезінде және қатты бөлінген, гиперальдостеронизм кезінде тұздардың баяулауы және т.б. кезде байқалады. Гиперосмотикалық гипогидратация (h.</p>

			<p>Hyperosmotica) — физиологиялық сұйықтықтың жоғары осмотикалық қысымымен сипатталатын және су шығынымен салыстырғанда тұздардың шығындалуы төмен болған кезде асқынатын гипогидратация.</p> <p>Гипоосмотикалық гипогидратация (h. Hypoosmotica) — физиологиялық сұйықтықтың осмотикалық қысымының төмен болуымен сипатталатын және су шығынымен салыстырғанда тұз шығыны жоғары болатын гипогидратация.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypohydration</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipohidratsiya</p> <p>5. Түрік:Hipohidrasyon</p> <p>6. Ағылшын:Hypohydration</p> <p>7. Испан:Hipohidratación</p> <p>8. Неміс:Hypohydration</p> <p>9. Француз:Hypohydratation</p>
1278.	гипогидроз	аз терлеу	<p>1. (hypohidrosis; грек. ὑπο — «астында» және грек. hidros - «тер» және еж.-грек. -ωσις— «қандайда бір қалыптың бұзылуын білдіретін қосымша») – Қоршаған орта температурасына, организмнің белсенділігіне немесе басқа да факторларға сәйкес келмейтін, тердің аз бөлінуі.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipohidrozo</p> <p>3. Қырғыз:gipogidroz</p> <p>4. Өзбек:Gipohidrozo</p> <p>5. Түрік:gipogidroz</p> <p>6. Ағылшын:Hypohydrosis</p> <p>7. Испан:Hipohidrosis</p> <p>8. Неміс:Hypohydrogen</p> <p>9. Француз:Hypohydrose</p>
1279.	гипогиноз	ұйқы азаю, ұйықтай алмау	<p>1. (грек. ὑπό — «төмен, астында» және грек. κίνησις — «қозғалыс») — қозғалыс қарқыны мен көлемін шектеу арқылы организмнің қозғалыс белсенділігінің төмен болуы жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipogonoz</p> <p>3. Қырғыз:gipoginoz</p> <p>4. Өзбек:Gipogonoz</p> <p>5. Түрік:gipoginoz</p> <p>6. Ағылшын:Hypogonosis</p> <p>7. Испан:Hipogonosis</p> <p>8. Неміс:Hypogonose</p> <p>9. Француз:Hypogonosis</p>
1280.	гипогликемическая кома	гипогликемиялық кома	<p>1. (грек. ὑπό — «төмен, астында» және грек. glykys – «тәтті» және грек. haima – «қан» + еж.-грек. κῶμα— «ұйқы, қалғу, мүлгу») – жедел түрде пайда болатын патологиялық жағдай, гликемия (қан</p>

			<p>плазмасындағы көмірсу концентрациясы) деңгейінің төмендеуіне немесе шұғыл төмендеуіне байланысты жүйке жүйесінің белгілі бір жүйесінің реакциясынан көрініс табады (үлкен жарты шар қабығы → мишық → ми қабы асты-диэнцефальді құрылымдар → сопақша мидың өмір үшін маңызды орталықтары). Кома жедел асқынады. Кейде алдыңғы болған қысқамерзімді кезеңнің аз болатыны соншалық, кома кенеттен басталады, бірнеше минуттың ішінде есіңнен айырылып, сопақша мидың өмір үшін маңызды орталықтары сал болады.</p> <p>Олай болса, гипогликемиялық кома — гипогликемияның ең соңғы белгісі, қан плазмасында глюкоза концентрациясы жылдам төмендеген кезде және бас мидағы глюкозаны шығындау шұғыл төмендеген кезде асқынады (көбіне — енгізілетін инсулин мөлшерінің немесе кейде сульфаниламидті препараттар мен қабылдайтын тағамның сәйкес келмеуінің салдары). Гипогликемиялық комы кезеңінің алдында болатын гипогликемия белгілері әртүрлі және оны мынадай екі тетік арқылы түсіндіруге болады:</p> <p>бас миындағы глюкоза құрамының азаюы (нейрогликопения) — мінез-құлық түрліше бұзылады, неврологиялық белгілер, естен айырылу және ақыл-естің бұзылуы, тырысқақ және кома орын алады:</p> <p>симпатика-адренал жүйесінің тітіркенуіне байланысты реакциялар жүйесі – көптеген вегетативті бұзылыстар, тахикардия, қантамырлар спазмі, пиломоторлы реакция, терінің бөлінуі, күш түсу, мазасыздану, үрей орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipoglisemik coma 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hipoglisemik coma 5. Түрік:Hipoglisemik komaya girme 6. Ағылшын:Hypoglycaemic coma 7. Испан:Hypoglycaemic coma... 8. Неміс:Hypoglykämisches Koma 9. Француз:Coma hypoglycémique</p>
1281.	гипогликемия	қанда қант азаюы	<p>(еж. грек. ὑπό — астынан, астында және грек. γλυκός — «тәтті») және грек. αἷμα — қан) — қандағы глюкоза концентрациясының 3,5 ммоль/л төмен, перифериялық қанда нормадан (3,3 ммоль/л) төмен болатын патологиялық жағдай, соның салдарынан гипогликемиялық синдром орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipoglikemiya</p>

			<p>3. Қырғыз:гипогликемия 4. Өзбек:Gipoglikemiya 5. Түрік:hipoglisemi 6. Ағылшын:Hypoglycemia 7. Испан:Hipoglucemia 8. Неміс:Hypoglykämie 9. Француз:Hypoglycémie</p>
1282.	ГИПОГОНАДИЗМ	ГИПОГОНАДИЗМ	<p>1. (греч. hupo – «астына, төменде» және грек. gone – «себепкер болу; тапқызу; тудыру») – жыныстық гормондар деңгейінің төмендеуі, клиникалық белгілермен қатар жүретін жұмыртқа тапшылығы, жұмыртқалардың органикалық патологиясымен түсіндіруге болады. 2. Әзербайжан:Hipogonadizm 3. Қырғыз:Гипогонадизм 4. Өзбек:Gipogonadizm 5. Түрік:hipogonadizm 6. Ағылшын:Hypogonadism 7. Испан:Hipogonadismo 8. Неміс:Hypogonadismus 9. Француз:Hypogonadisme</p>
1283.	ГИПОДИНАМИЯ	ГИПОДИНАМИЯ	<p>1. (грек.ύλό — «астында» және грек. δύναις — «күш») — қозғалыс белсенділігі шектеулі болған кезде организм қызметінің (тірек-қозғалыс аппараты, қан айналымы, тыныс алу, асқорыту) бұзылуы, бұлшық еттердің жиырылу күшінің төмендеуі. Гиподинамия урбанизацияға, еңбектің автоматтандырылуы мен механикаландырылуына, коммуникация құралдары рөлінің артуына байланысты өсіп келеді. 2. Әзербайжан:Fiziki hərəkətsizlik 3. Қырғыз:көнүгүү жоктугу 4. Өзбек:Jismoniy harakatsizlik 5. Түрік:Fiziksel hareketsizlik 6. Ағылшын:Physical inactivity 7. Испан:Inactividad física 8. Неміс:Physische Inaktivität 9. Француз:Inactivité physique</p>
1284.	ГИПОЕСТЕЗИЯ	аз сезгіштік	<p>1. (грек.ύλό — «астында» және грек. aisthesis – «сезім, түйсік») – неврология саласына қатысты болатын патология. Басқаша айтар болсақ, дененің әртүрлі бөліктерінің жансыздануы немесе тері жабындысының сезімталдылығының жоғалуы. 2. Әзербайжан:Hypostestion 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hypostestion 5. Түрік:gipoesteziya 6. Ағылшын:Hypostestion</p>

			<p>7. Испан:Hiposusción 8. Неміс:Hypostestion 9. Француз:Hypostestion</p>
1285.	гипокалиемия	гипокалиемия	<p>1. (грек. ὑπό — «астында» және араб. القَالِيَة (al-qalyah) – «сақар» және грек. αἷμα — қан) — адам организмінде калий тапшылығы салдарынан болатын ауру (грек. Нуро- және калий және грек. Наίμα – «қан») - гипокалиемия плазмадағы калий иондарының тұрақты төмен концентрациясымен сипатталады, яғни, 3,5 ммоль/л деңгейінен төмен болады және жасуша ішілік тапшылық, 40 ммоль/л кем.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipokalemiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hipokalemiya 5. Түрік:kaliopenia 6. Ағылшын:Hypokalemia 7. Испан:Hipopotasemia 8. Неміс:Hypokaliämie 9. Француз:Hypokaliémie</p>
1286.	гипокапния	гипокапния	<p>1. (еж. грек. ὑπο- — «сапаның әлсізденуін білдіретін сөзалды қосымшасы» және грек. καπνός — «түтін») — қандағы CO2 тапшылығы салдарынан орын алатын жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан:Hurosarpiä 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hipokarpiya 5. Түрік:hipokarpi 6. Ағылшын:Hurosarpiä 7. Испан:Hirosarpiä 8. Неміс:Hurosarpiä 9. Француз:Hurosarpié 10. Заңнамадағы қолданысы: 11. Ұсыныстар: гипокапния</p>
1287.	гипокинезия	қимыл-қозғалыс азаюы	<p>1. (грек. ὑπό — «төмен, астында» және грек. κίνησις — «қозғалыс») — организмнің қозғалыс ырғағы мен көлемін шектеу арқылы қозғалыс белсенділігін төмендету жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipokinesiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hipokinesiya 5. Түрік:hipokinezi 6. Ағылшын:Hypokinesia 7. Испан:Hipocinesia 8. Неміс:Hypokinesie 9. Француз:Hypokinésie</p>
1288.	гипокортицизм	гипокортицизм	<p>1. (грек. ὑπό — «төмен, астында» және лат. cortex, corticis – «қабық») – бұл бүйрек үсті безі кортизолы</p>

			<p>мен альдостероны секрециясының тапшылығы кезінде орын алатын ауру. Бүйрек үсті безі қабығының алғашқы тапшылығы кезінде (алғашқы гипокортицизм, аддисонов немесе қола ауруы) бүйрек үсті безінің екі жағы да зақымданып, асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipokortizm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipokortizm</p> <p>5. Түрік:gipokortitsizm</p> <p>6. Ағылшын:Hypokorticism</p> <p>7. Испан:Hipokorticismo</p> <p>8. Неміс:Hypokortizismus</p> <p>9. Француз:Hypokortisme</p>
1289.	гипоксемия	қанда оттегі азаюы	<p>1. (еж. грек. ὑπο- — «сапаның әлсізденуін білдіретін сөзалды қосымшасы» және жаңа лат. Oxygenium — «оттегі» және еж. грек. Αἷμα — «қан») — қан айналымының бұзылуы, тіндердің оттегіні аса қажет етуі (шамадан тыс бұлшық ет күші және т.б.), өкпе аурулары кезінде өкпедегі газ алмасудың төмендеуі, қан құрамындағы гемоглобиннің азаюы (мысалы, анемия кезінде), дем алатын ауадағы оттегінің парциалды қысымының азаюы және т.б. сияқты әртүрлі себеп салдарынан қандағы оттегі құрамының төмендеуі. Қандағы оттегі азайған кезде артериалды қандағы оттегінің (PaO₂) парциалды қысымы 60 мм сын. бағ. кем болмайды, сатурация 90 % төмен болмайды. Қанда оттектің азаюы гипоксияның бірден-бір себебі болып табылады. .</p> <p>2. Әзербайжан:Hipoksemiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipoksemiya</p> <p>5. Түрік:supervenosity</p> <p>6. Ағылшын:Hypoxemia</p> <p>7. Испан:Hipoxemia</p> <p>8. Неміс:Hypoxämie</p> <p>9. Француз:Hypoxémie</p>
1290.	гипоксия	оттегі азаюы	<p>1. (еж. Грек. ὑπό — «астында») және грек. Οξυγόνο — «оттегі; оттегіге ашығу») — организмде немесе оның жеке органдары мен тіндерінде оттегінің төмендеуі. Оттектің азаюы дем алатын ауадағы, қандағы немесе тіндердегі (тіннің тыныс алуының бұзылуы) оттегі тапшылығы кезінде орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipoksi</p> <p>3. Қырғыз:гипоксия</p> <p>4. Өзбек:Hipoksi</p> <p>5. Түрік:oksijen yetmezligi</p> <p>6. Ағылшын:Hypoxia</p>

			<p>7. Испан:Hipoxia 8. Неміс:Hypoxie гипоксия: варианты перевода <i>имя существительное</i> derSauerstoffmangelкислородная недостаточность, гипоксия 9. Француз:Hypoxie</p>
1291.	гипоксия гемическая	қандық гипоксия	<p>1. (еж. Грек. ὑπό — «астында»)және грек. Οξογόνο — «оттегі; оттегіге ашығу» + греч. hemi- «жарты, жартылай, біржақты деген мағынаны білдіретін көрделі сөздің бөлшегі») — қанның оттегі сыйымдылығының азаюы нәтижесінде пайда болатын гипоксия; анемия, гидремия кезінде және гемоглобиннің тіндерді байланыстыру, тасымалдау немесе оттегі беру қабілеті бұзылған кезде байқалады (мысалы,карбоксигемоглобин, метгемоглобин түзілген кезде). 2. Әзербайжан:Hemik hipoksiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек:Hemik hipoksi 5. Түрік:Hemik hipoksisı 6. Ағылшын:Hemic hypoxia 7. Испан:Hipoxia hemática 8. Неміс:Hemische Hypoxie 9. Француз:Hypoxie hemique</p>
1292.	гипоксия смешенная	аралас гипоксия	<p>1. (еж. Грек. ὑπό — «астында»)және грек. Οξογόνο — «оттегі; оттегіге ашығу») — кез келген типті гипоксия белгілі бір дәрежеге жетіп, оттегіні жеткізуді және оны жоюды қамтамасыз етуге қатысатын әртүрлі органдар мен жүйелердің функцияларын бұзады. Әртүрлі типті гипоксияның үйлесуі атап айтқанда, шок, жауынгерлік улы заттармен улану, жүрек аурулары, коматозды жағдай және т.б. кезінде байқалады. 2. Әзербайжан:Qarışıq hipoksiya 3. Қырғыз:аралаш гипоксиянын 4. Өзбек:Aralash hipoksiya 5. Түрік:Karışik hipoksi 6. Ағылшын:Mixed hypoxia 7. Испан:Hipoxia mixta 8. Неміс:Gemischte Hypoxie 9. Француз:Hypoxie mixte</p>
1293.	гипоксия тканевая	тіндік гипоксия	<p>1. (еж. Грек. ὑπό — «астында»)және грек. Οξογόνο — «оттегі; оттегіге ашығу») — тіндік гипоксия дегеніміз – адам организміндегі тіндер жасушаларының оттегіні қажетсінуі. Тіндер жасушаларының оттегіні пайдалану тиімділігін төмендететін кез келген, тіпті, ең кішкентай</p>

			<p>фактордың өзі осындай жағдай тудыруы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: Toxuma hipoksi</p> <p>3. Қырғыз: кыртыш гипоксиянын</p> <p>4. Өзбек: To'qima gipoksiyasi</p> <p>5. Түрік: Doku hipoksisi</p> <p>6. Ағылшын: Tissue hypoxia</p> <p>7. Испан: Hipoxia del tejido</p> <p>8. Неміс: Gewebehypoxie</p> <p>9. Француз: Hypoxie tissulaire</p>
1294.	гипоксия циркуляторная	қанайналымды қ гипоксия	<p>1. (еж. Грек. ὑλό — «астында» және грек. Οξογόνο — «оттегі; оттегіге ашығу») — тіндерді жеткілікті деңгейде қанмен қамтамасыз етпейтін қан айналымының бұзылуы кезінде орын алатын гипоксия.</p> <p>2. Әзербайжан: Circulatory hypoxia</p> <p>3. Қырғыз: гипоксиянын айлануу</p> <p>4. Өзбек: Tirilish gipoksiyasi</p> <p>5. Түрік: Dolaşım hipoksisi</p> <p>6. Ағылшын: Circulatory hypoxia</p> <p>7. Испан: Hipoxia circulatoria</p> <p>8. Неміс: Kreislaufhypoxie</p> <p>9. Француз: Hypoxie circulatoire</p>
1295.	гипоксия экзогенная	экзогендік гипоксия	<p>1. (еж. Грек. ὑλό — «астында» және грек. Οξογόνο — «оттегі; оттегіге ашығу» + грек. ἔξω- «тыс, сыртқы») — экзогенді гипоксия ішке жұтатын ауадағы рО₂ төмен болған кезде пайда, оның екі түрі бар: нормобаралық және гипобаралық.</p> <p>Экзогенді гипоксияның гипобаралық түрі биік тауға шыққан кезде және жеке оттегі құралдары жоқ ашық типті ұшу аппараттарының көмегімен биік жерге көтерілген кезде асқынады.</p> <p>Экзогенді гипоксияның нормобаралық түрі шахтаға, терең құдыққа, су асты қайықтарымен, суда жүзу костюмдерімен жүрген кезде асқинуы мүмкін, ота жасалып жатқан пациенттерде наркоз-тыныс алу аппаратурасы бұзылған кезде, мегаполистердегі ауа түтінді және газды болған, жалпы атмосфералық қысым қалыпты болса да, ішке жұтатын ауадағы О₂ мөлшері жеткіліксіз болған кезде асқынады.</p> <p>Экзогенді гипоксияның гипобаралық және нормобаралық түрлері кезінде альвеолалардағы оттегінің парциалды қысымы төмендейді, осыған байланысты өкпедегі гемоглобиннің оксигенация процесі баяулайды, оксигемоглобин пайызы мен қандағы оттегі күші төмендейді, яғни, гипоксемия жағдайы орын алады. Сонымен қатар қан құрамындағы қалпына келтірілген гемоглобин</p>

			<p>көтеріледі, бұл цианоздың асқынуымен қатар жүреді. Қан мен тіндердегі оттегі кернеуі деңгейлерінің арасындағы айырмашылық төмендейді, оның тінге келіп түсу жылдамдығы баяулайды. Тіннің тыныс алуы іске асырылатын оттегінің төменгі күші қауіпті деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: Eksogen hipoksiya 3. Қырғыз: гипоксиянын экзогендик 4. Өзбек: Ekzogen hipoksi 5. Түрік: Ekzojen hipoksi 6. Ағылшын: Exogenous hypoxia 7. Испан: Hipoxia exógena 8. Неміс: Exogene Hypoxie 9. Француз: Hypoxie exogène</p>
1296.	гипоплазия	гипоплазия	<p>1. (грек. hupo – «төменде, төменгі; асты» және грек. plasis – «түзілу») – эмбриогенез процесі кезінде орын алған бұзылыстар себеп болған тіннің, органның немесе түгелдей организмнің жетілмеуін білдіретін термин.</p> <p>2. Әзербайжан: Hipoplazi 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Hipoplaziya 5. Түрік: hipoplazi 6. Ағылшын: Hypoplasia 7. Испан: Hypoplasia... 8. Неміс: Hypoplasie 9. Француз: Hypoplasie</p>
1297.	гипомастия	сүт безінің шала дамуы	<p>1. (грек. hupo – «төменде, төменгі; асты» және грек. Mastos – «емшек») - әйелдердегі сүт безінің жетілмеуін немесе көрінбеуін тудыратын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: Hypomastia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Gipomastiya 5. Түрік: gipomastiya 6. Ағылшын: Hypomastia 7. Испан: Hipomastia 8. Неміс: Hypomastie 9. Француз: Hypastie</p>
1298.	гипоменорея	етеккір аз келуі	<p>1. (hypomenorrhoea; грек. hupo – «төменде, төменгі; асты» және грек. men – «ай» және грек. rhoia – «ағу, ағып біту») – етеккір циклінің бұзылуынан байқалатын гинекологиялық ауру. Гипоменорея — етеккірдің аз келуі, қоңыр түсті болады, мұндай етеккірдің мөлшері стандартты физиологиялық нормаға жетпейді. Гипоменорея кезінде қан шығындылары көп келмейді және қоңыр түсті болады. Бұл аурудың белгілері: етеккір ұзаққа созылмайды (олигоменорея) немесе мүлдем етеккір</p>

			<p>келмейді (аменорея). Гипоменорея әйелдер физиологиясының өзгеруінің диагностикалық көрсеткіші немесе әйелдің жыныстық саласында патологияның туынды асқыну процесі болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан:Hipomenoreya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipomenoreya</p> <p>5. Түрік:hipomenoreya</p> <p>6. Ағылшын:Hypomenorrhea</p> <p>7. Испан:Hipomenorrea</p> <p>8. Неміс:Hypomenorrhoe</p> <p>9. Француз:Hypoménorrhée</p>
1299.	гипосмия	иіс сезу нашарлығы	<p>1. (грек. hupo – «төменде, төменгі; асты» және грек.osme — «иіс, иіс сезу») — иіс сезудің нашарлауы. Барлық немесе кейбір иістерге ғана қатысты болуы мүмкін, біржақты немесе екіжақты болады.</p> <p>Мұрын арқылы тыныс алу бұзылған кезде, мұрын қуысының жедел немесе созылмалы қабынулары, иіс сезу жүйкесінің перифериялық бөлігіндегі аурулар, иіс сезу орталығы зақымданған кезде пайда болады. Диагноз қарапайым иіс сынамаларының немесе иіс сезудің күштілігін өлшейтін аспап ольфактометрдің көмегімен қойылады.</p> <p>2. Әзербайжан:Hiposmiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Giposmiya</p> <p>5. Түрік:hyposphresia</p> <p>6. Ағылшын:Hyposmia</p> <p>7. Испан:Hiposmia</p> <p>8. Неміс:Hyposmie</p> <p>9. Француз:Hyposmie</p>
1300.	гипопаратиреоз	гипопаратиреоз	<p>1. (hypoparathyreosis: грек. hupo – «төменде, төменгі; асты» және лат. parasītus- «дәмдес; дәмдес-тұздас; мәжілістес; тағамдас; тұздас; тұздас-дәмдес; табақтас; арамтамақ; жарамсақ») – паратгормонның кейбір немесе барлық әсерінің төмендеуі арқылы сипатталатын бірқатар жағдайларды біріктіретін патология, бұл гипокальциемиямен қатар жүреді.</p> <p>2. Әзербайжан:Hypoparathyroidism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:Hipoparathiroidizm</p> <p>5. Түрік:hipoparatiroidizm</p> <p>6. Ағылшын:Hypoparathyroidism</p> <p>7. Испан:Hipoparatiroidismo</p> <p>8. Неміс:Hypoparathyreoidismus</p>

9. Француз: Нуропаратироидіе

ҚР ҰЛТТЫҚ БАНКІ ҰСЫНҒАН ТЕРМИНДЕР

1301.	дооценка	үстеме бағалау	<p>1. «Дооценка»— құнның бір бөлігін есептен шығарып тастауға қарама-қарсы операция, яғни егер активтердің нарықтық құны, бағалау құны немесе есептік құны оның баланстық құннан асып кететін болса, активтердің баланстық құнын олармен сәйкестікке келтіру мақсатында арттыру (https://banking_finance.academic.ru/952/Дооценка).</p> <p>«Үстеме баға» I. Тұрақты тіркес.</p> <p>1. Өз бағасынан артық қойылған баға.</p> <p><i>Жасыратыны жоқ, ауылдық жерлерде мезгілсіз кез де үстеме баға қойып арақ сатушылық әлі де кездеседі («Қазақ әдебиеті»).</i></p> <p>2. экон. Негізгі капиталға алынған пайда шамасы мен пайданың кепілді нормасы; мемлекеттік бағалы қағаз бойынша төленетін пайыз арасындағы оң айырма (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика.). (ҚС, 1352).</p> <p>2. Әзербайжан: qiymətləndirmə</p> <p>3. Қырғыз: кошумча баа</p> <p>4. Өзбек: baholash</p> <p>5. Түрік: ek deęerlendirme</p> <p>6. Ағылшын: appraisal</p> <p>7. Испан: tasaci3n</p> <p>8. Неміс: Gutachten</p> <p>9. Француз: 3valuation</p>
1302.	эмиссия	эмиссия, шығару	<p>1.«Эмиссия» – лат. emissio – шығарылым. Жаңа акциялар мен басқа да бағалы қағаздар шығарылатын баға.</p> <p>«Эмиссия» (лат. emissio – шығарылым) – барлық нысандағы бағалы қағаздарды, ақша белгілерін, банк және қазынашылық билеттерін айналысқа шығару. Қолма-қол ақша және банк эмиссиясын эмиссиялық банк (ұлттық, орталық банк) жүзеге асырады; депозиттік чек эмиссиясын коммерциялық банктер атқарады; бағалы қағаздар эмиссиясын мемлекеттік акциондық қоғамдар орындайды. (https://kk.wikipedia.org/wiki/Эмиссия).</p> <p>«Эмиссия» I. Зат есім. 1. [латын. emissio] қаржы термині. Бағалы қағаздар мен қағаз ақшалар шығару ісі. <i>Ресми ақша бірлігін, тиындарын нақыштау тәртібі мен ақша белгілерінің эмиссиясының ақша айналымын ұйымдастыру мен реттеуді қамтитын ақша айналымының құқықтық негіздері мен</i></p>

ұйымдастыру нысандары 1993 жылғы 13 желтоқсанда «Қазақстан Республикасындағы ақша жүйесі туралы» Заңмен белгіленген болатын («Егемен Қазақстан»). Қолма-қол ақша және банк **эмиссиясын** эмиссиялық банк (ұлттық, орталық банк) жүзеге асырады (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика.). 2. [латын. emissio] ф и з и к а л ы қ. Қыздырудың ықпалымен, электр аясы мен өзге де себептерден қатты және сұйық денелердің фотондар, электрондар мен иондарды бөлуі, сәуле шығаруы. (ҚС, 1478).

«Шығару» I. Етістік.

1. «Шығар» етістігінің қимыл атауы. Тысқа жеткізу, апару.
– Байқайсың ба, сонда әлгі вагонетканы біржолалық карьердің сыртына шығарудың қажеті жоқ (С.Хайдаров, Құрыш білкітер). 2. Жариялау. – Мынау өлеңдеріңді кітап етіп шығаруға болмайды, – деп төтесінен бір-ақ айтты (Т.Ахтанов, Боран).

3. Бір нәрсенің қатарына, құрамына қосу, жіберу. Қалай дегенмен, атты бабына келтіріп барып, бәйге жолына шығару керек (Ғ.Нұрпейісов, Бесқара). 4. Босату. Сізді институттан шығаруға жетерлік фактілер анықталды (Қ.Мәшһүр-Жүсіпов, Қыздар, жігіттер). Интернетқа түсіп оқығаныма үш жыл болды. Одан шығару керек болса, амалым не, өзім-ақ кетейін (Ә.Жылқышиев, Балжанның тағдыры). 5. Есептің жауабын табу. ...Балалар тақтаға жазылған есеп пен мысалдарды қағаздарына көшіріп, шығаруға кірісті (З.Ақышев, Бәрі де есте). 6. Көтеру, абыройын асыру. Сенің мына күшігің басқарма боп тұрып та жаман ағасын жарылқап халықтың төбесіне бір шығаруға жарамады (Ә.Нұрпейісов, Сең). 7. <ағылшын. output> Ақпаратты компьютердің негізгі жедел жадынан сыртқы құрылғысына шығару.

8. Деректерді негізгі жадтан сыртқы құрылғыға беру. (ҚС, 1431).

2. Әзербайжан: emissiya
3. Қырғыз: эмиссия
4. Өзбек: emissiya
5. Түрік: emisyon

			<p>6. Ағылшын: emission 7. Испан: emision 8. Неміс: Emission 9. Француз: émission</p>
1303.	стерилизация	ретке келтіру, стерилизациялау	<p>1. Үкімет валюта нарықтарында өктемдіктер жүргізген жағдайларда орын алатын инфляциялық-дефляциялық әсерлердің орнын толтыру процесі. «Стерилизация» (ағыл. <i>Sterilization</i>) – (экономика) елдің орталық банкінің айналымдағы қолма-қол ақша мөлшерін мәжбүрлі түрде азайтуы, мемлекеттің кредиттік саясатының бір элементі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/ Стерилизация). «Зарарсыздану» I. Етістік. 1. Зиянсыздану, залалсыздану. <i>Личинкалар қыста түгелдей қырылып қалады да, көктемге дейін жайылым зарарсызданады</i> (Ө.Қарамендин, Бұзау ауруы). <i>Сөйтіп кеңсірік арқылы өкпеге өтетін ауа тазарып, жылынады және зарарсызданады</i> (Адам анатомиясы). (ҚС, 555). 2. Әзербайжан: sterilizasiya 3. Қырғыз: стерилдөө 4. Өзбек: sterilizatsiya 5. Түрік: sterilizasyon 6. Ағылшын: sterilization 7. Испан: dauðhreinsun 8. Неміс: Sterilisation 9. Француз: stérilisation</p>
1304.	филтрация	іріктеу, сүзгіден өткізу	<p>1. «Филтровка́ние» (лат. <i>filtrum</i> – киіз, ағылшын. <i>filtration</i>, фр. <i>filtration</i>) – әртекті (дисперстік) жүйелерді (мысалы, суспензия, аэрозоль) дисперстік ортаны өткізетін және дисперстік қатты фазаны «ұстап қалатын» саңылаулы арақабырғалардың көмегімен ажырату процесі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Филтровка́ние). «Филтрация» – хабарламалардың олардың жоғары, төмен немесе ұйым шегінде қандай да бір деңгейде қозғалу шамасына қарай бұрмалану үрдісі (https://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_physics/2258/Филтрация). «Іріктеу» I. Етістік. 1. «Ірікте» етістігінің қимыл атауы; таңдап іштей бөлу, сұрыптау. <i>Соттардың төрағалары мен әкімшілері қызметіне кандидаттарды іріктеу процесі едәуір демократиялана түсті</i> («Егемен Қазақстан») . <i>Биыл Қазақстан ұлттық</i></p>

құрамасы өзі өз болғалы тұңғыш рет УЕФА қанатының астында әлем біріншілігінің **іріктеу** кезеңіне қатысуды бастайды («Жас Алаш»). (ҚС, 1464).

«Сүзгі» I. Зат есім. 1. с ө й л е у. Сүзгіш. Сүтті тез сүзу мақсатымен

сүзгіні қозғалтып, сүтті шайқай беру – араласқан заттарды бөлшектеп, сүттегі бактериялардың арта түсуіне себепкер (З. Сейітов).

Камфора майдың сұйық бөлегінен тоңазыту, **сүзгіден** өткізу, преске салып с ыру арқылы бөлінеді (С. Сұбханбердин, Өсімдік – дәрі-дәрмек қоймасы). 2. ж е р г і л і к т і. Тесік ожау, шолпы.

Сүзгі нан пісіруге қолданылады (Қазақ тілінің аймақтық сөздігі). 3. Шәйнектен

шайды кесеге құйғанда саманы ұстап қалатын сүзгіш құрал. Біздер **сүзгі** болмаса, шай іше алмаймыз (Қазақ тілінің аймақтық сөздігі).

4. т е х н и к а л ы қ.

<француз. filtre> Сұйықты немесе газды бөгде қатты қоспалардан тазалауға арналған қондырғы немесе зат. Сүзгінің өте майда тесіктерінен сұйық пен газ өтеді де,

қатты түйіршіктер онда қалып қояды. Мұндай **сүзгілер** мақта-матадан, жүннен, тоқыма кенептен, шыпы талшықтардан және т.б. жасалады (Қазақ тілі

терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Тамақ). Өндірісте көпшілік жағдайда вакуум **сүзгілер** және пресс-сүзгілер қолданылады. Вакуум сүзгілер барабанды

және дискілі болып бөлінеді (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Кен). 5. т е х н и к а л ы қ. Белгілі бір жиілікті дыбыстың, электромагниттік

толқындарды, кейбір сәулелерді тоқтататын аспап (жылу сүзгісі, жарық сүзгісі).

Электр **сүзгілер** түзеткіштерде, көп арналы байланыс жүйелерінде, радиоқұрылғыларда, автоматика, телемеханика құрылғыларында т.б.кеңінен қолданылады (ҚҰЭ). (ҚС, 1179).

2. Әзербайжан: filtrasiya

3. Қырғыз: чыпкалоо

4. Өзбек: filtrlash

5. Түрік: süzme

6. Ағылшын: filtration

7. Испан: síun

			<p>8. Неміс: Filtration 9. Француз: la filtration</p>
1305.	выкуп	құнын төлеп сатып алу	<p>1. Акционерлік компания акцияларының бақылау пакетін иелену. «Выкуп» – тұтқындағы адамды құтқару үшін ақшалай немесе мүліктік төлем немесе осы төлем үшін берілетін қаражат (https://ru.wikipedia.org/wiki/Выкуп). 2. Өзбекбайжан: fidyə 3. Қырғыз: куткаруу 4. Өзбек: to'lov 5. Түрік: fidyе 6. Ағылшын: ransom 7. Испан: rescate 8. Неміс: Lösegeld 9. Француз: rançon</p>
1306.	верификация	дұрыстығын тексеру, куәландыру	<p>1. Қисынды әдістердің көмегімен қабылданған және берілген ақпараттың сәйкес келуін анықтау. «Верификация» (лат. verificatio – дәлел, растау) – ғылыми ақиқат пен оның деректері (мәліметтері) эмпирикалық, яғни тәжірибелік тексеру арқылы айқындалады деген әдістемелік концепция, принцип. (https://philosophy_kaz.academic.ru/74/Верификация). «Верификация» (лат. verus – «шынайы» және facere – «делать»): 1) қандай да бір теориялық тұжырымдарды, алгоритмдерді, бағдарламаларды және рәсімдерді тәжірибелі (эталонды және эмпирикалық) деректермен, алгоритмдермен, бағдарламалармен салыстыра отырып дәлелдеу арқылы тексеру, растау, растау тәсілі; 2) соңғы өнімнің алдын ала анықталған эталонды талаптарға сәйкестігін растау; 3) жалғандықты (жасырушылықты, бұрмалауды) танып білу әдістемесі (https://ru.wikipedia.org/wiki/Верификация). «Верификация» (<фр. verification, <лат. verus – шынайы, facio – істеймін) – теориялық қағидалардың шынайылығын тексеру, растықты бақыланатын объектілермен, тәжірибемен салғастыру жолымен анықтау; құжаттарды, есептерді, т.б. тексеру (<i>Тоқсанбай, 12-бет</i>). «Верификация». I. Зат есім. 1. [француз тілінде verification]. Теориялық қағидалардың шынайылығын тексеру, растықты бақыланатын нысандармен, тәжірибемен жалғастыру жолымен анықтау; құжаттарды, есептерді т.б. тексеру. (<i>ҚС, 308</i>).</p>

			<p>«Куәландыру» I. Етістік.</p> <p>1. «Куәландыр» етістігінің қимыл атауы. Растау, айғақтау.</p> <p><i>Жоғарыда айтылғандарды куәландыру ретінде саған осы грамота берілді (Б.Момышұлы, Біздің генерал). Олардың араларында ағы алыс-берісті куәландырудан басқа істе біздің жұмысымыз жоқ (Ғ.Мүсірепов). Вавилондағы, Мысырдағы, сондай-ақ минойлық және микендік өркениеттердегі секілді Грецияда да әрбір заттың түпнұсқа екендігін әрі соларға қатысты құжаттардың төл дүние екендігін куәландыру мақсатында бедерлі мөрлер пайдаланылды («Парасат»).</i></p> <p>2. заң. Қылмыстық іске қатынасы бар кейбір мәселелерді анықтау үшін адамның денесін, киген киімін қарап тексеруді қажет ететін тергеу әрекеті.</p> <p>Куәландырудың өзі <i>тергеу және медициналық болып екі топқа бөлінеді (Заң терминдерінің қазақша-орысша, орысша-қазақша анықтамалық сөздігі). (ҚС, 692).</i></p> <p>2. Әзербайжан: uoxlama 3. Қырғыз: текшерүү 4. Өзбек: tekshirish 5. Түрік: doğrulama 6. Ағылшын: verification 7. Испан: verificación 8. Неміс: Bestätigung 9. Француз: vérification</p>
1307.	сговор	сөз байласу	<p>1. Экономикалық операцияларға қатысушылардың өз мүдделері үшін және басқа экономикалық субъектілердің мүддесіне зиян келтіретіндей етіп, осындай операциялардың алдында алдын ала, жария етпей уағдаласуы.</p> <p>«Сговор» – операцияға қатысушы бірнеше тараптың өздерінің мүдделері тұрғысынан және басқа экономикалық субъектілердің мүдделеріне зиян келтіретін жағдайда әрекет етуі туралы уағдаластық жария етілмейтін экономикалық операциялар. Әдетте «сөз байласу» заңға қайшы сипатта болады және мемлекеттің немесе үшінші тараптың мүдделеріне қысым көрсетеді.</p> <p>(https://dic.academic.ru/dic.nsf/econ_dict/13474).</p> <p>«Сөз байлады». I. Тұрақты тіркес. Уәде берді, келісті (ҚС, 1163).</p> <p>«Сөз байласты». I. Тұрақты тіркес. Келісті,</p>

			<p>шешімге келді, мәміле етті (ҚС, 1163).</p> <p>2. Өзербайжан: söhbət</p> <p>3. Қырғыз: жашыруун сөздөнүү</p> <p>4. Өзбек: kelishmovchiliklar</p> <p>5. Түрік: komplo</p> <p>6. Ағылшын: collusion</p> <p>7. Испан: colusión</p> <p>8. Неміс: Kollusion</p> <p>9. Француз: collusion</p>
1308.	присвоение	иемдену	<p>1. Меншік иесі, иегері болғысы келетін тұлғаның объектіні меншігінен, меншік иесін мүліктік және рухани құндылықтарынан заңсыз, негізсіз аластатуы.</p> <p>«Присвоение» – меншікке қарсы қылмыс, кінәліге сеніп тапсырылған тауар-материалдық құндылықтарды заңсыз иелене отырып, өз пайдасы немесе өзгелердің пайдасы үшін алу, меншіктену және айналысқа жіберу сипатындағы ұрлаудың өзіндік нысаны. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Присвоение).</p> <p>«Иемдену» I. Етістік. 1. «Иемден» етістігінің қимыл атауы. Иеленіп алу, өзіне меншіктеп алу. <i>Өзімшіл болуыңа, әрі өзімдікі деп мені иемденуіңе таң қаламын</i> (Ж.Молдағалиев, Айналайын атыңнан). <i>Енді бізге қа йткен күнде де сол қайыққа тез барып жетіп, оны өзгеден бұрын иемденуіміз керек . Әйтпесе қайықты басқа біреу алып қояды</i> (А.Қалығұлов, Сан сырлы). <i>Шаригатт ың заңы бойынша олжа тауып алған адам үш рет айқайлауға тиіс. Егер иесі шықпа са, иемденуге құқы бар</i> (О.Бөкеев, Өн салады шағылдар). 2. Ресми түрде өз иелігіне бекіту, өзінің меншігі ретінде рәсімдеп алу. <i>Қалалық үй қорынан екі бөлмелі пәтер алынған шақта Елдос оны иемденуден бас тартып, сол пәтер Бект ен мен Маруаға бұйырды</i> (А.Байтанаев, Қансонар). <i>Кейіннен, діни, зираттық құрылыстардың пайдалылығы, тиімділігі карьерлерді жергілікті байлар мен сұлта ндардың иемденуіне әкеліп соқтырса керек. Бұған «Кіші Бозда тауындағы тас өндіру орнын Шығаяев сұлтанға беру туралы» іс дәлел бола алады</i> (Р.Бекназаров). <i>Бұ л оларды ұстаушылардың бюджетке ақша қаражатын аударғанын куәланды ратын және осы бағалы</i></p>

			<p>қағаздарды иемденудің барлық мерзімі бойына белгіленген табысты алуға хұқ беретін, ерікті негізде тұрғындар арасында орналастырылатын мемлекеттік бағалы қағаз түрі (Б.Жүнісов). 3. Тәуелдеу, қол астына алу, өзіне күшпен меншіктеп алу. Оңтүстік Американы Испания, Португалия, Англия, Франция отарлаушылары өзара бөлісіп алып, оның тұнып жатқан жаратылыс қорын, табиғи байлығын иемденуі салдарынан Оңтүстік Америкаға да отарлаушылар Мексика бұғазы арқылы кіріп, қырғын салды (Н.Баяндин. Ғасырлар қойнауында). 4. инф. <ағыл. trap> Басқаруды беру жүргізілген ұяшықтың адресін сақтап, автоматты түрде орындалатын жадтың ұяшығына бағдарлама ланбаған шартты түрде өту. Иемденудің сызықжолды иемдену, жазбаларды иемдену, байланыс арнасын иемдену, файлды иемдену сияқты түрлері болады (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика.). (ҚС, 568).</p> <p>«Иелену» I. Етістік.</p> <p>1. «Иелен» етістігінің қимыл атауы; меншіктену. Жердің үсті біздікі, енді астын да иеленуіміз керек (С.Мұқанов, Аспаз). Ендеше, бақытты сондай болуға қақысы бар адам ғана иелену керек (Р.Тоқтаров). (ҚС, 568).</p> <p>2. Әзербайжан: Ödəniş 3. Қырғыз: дайындоо 4. Өзбек: ajratish 5. Түрік: atama 6. Ағылшын: appropriation 7. Испан: apropiación 8. Неміс: Aneignung 9. Француз: appropriation</p>
1309.	преобладающее большинство	басым көпшілік	<p>1. «Басым көпшілік» I. Тұрақты тіркес. 1. Көбі, негізгі бөлігі, көп бөлігі. Калинин облысындағы 500 көлдің басым көпшілігі осы төңіректе болып жүрмегей (Ә.Сәрсенбаев). Шиштердің кейбір радикалды топтары болмаса, басым көпшілігі дәл қазір американдық әкімшілігін қолдап отыр («Жас Алаш»). Совет Армиясының адам күші мен техникасының басым көпшілігі Сталинград түбіне шоғырландырылды (Қ.Көпішев, Қаһарман). (ҚС, 203).</p> <p>2. Әзербайжан: əksəriyyət 3. Қырғыз: басымдуу көпчүлүгү</p>

			<p>4. Өзбек: ko'pchilik 5. Түрік: büyük çoğunluğu 6. Ағылшын: majority 7. Испан: mayoría 8. Неміс: Mehrheit 9. Француз: la majorité</p>
1310.	поручительство	кепілдеме	<p>1. Кепіл берушінің кредитор алдында борышкер өзінің міндеттемелерін толық немесе ішінара орындайтынына жауап беруге міндеттенетін шарт түрі.</p> <p>«Поручительство» – қарыз алушы кредитордың алдында өз міндеттемесін орындауы үшін осы кредитордың алдында субъектінің (кепілгердің) мойнына алған міндеттемесі. Кепілгерлік қарым-қатынас жалпы қағида бойынша ерекше кепілгерлік шарт жасалу нәтижесінде туындайды. Кепілгерлік міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етудің бір тәсілі ретінде күшіне енеді. (https://ru.wikipedia.org/wiki/ Поручительство).</p> <p>«Поручительство» – Басқа адамның міндеттемелерін қамтамасыз етуді мойнына алған біреудің өзіне алған жауапкершілігі (https://www.google.kz/).</p> <p>«Кепілдеме» – (мүлікті) қарызды қамтамасыз ету үшін беру (https://kk.wikipedia.org/wiki/Кепілдеме).</p> <p>«Кепілгерлік» –1) міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету тәсілі. Ол заң жүзінде ресімделген шарт болуы мүмкін, бұл шарт бойынша кепілгер борышқордың өз міндеттемелерін толық немесе ішінара орындауы үшін несиегердің алдында жауапкершілікті мойнына алады. К. екі түрге бөлінеді: басты борышқор міндеттемені орындамаған жағдайда несиегер тікелей кепілгерге талап қоя алатын ынтымақты К.; 2) банк кепілдігі. (<i>Тоқсанбай, 186-бет</i>).</p> <p>«Кепілдеме» I. Зат есім.</p> <p>1. Белгілі бір істі орындау үшін берілетін куәлік.</p> <p><i>Ойласам</i> енді толғана, Жаңарту үшін көнені, Алыптын онда бір гана Алғашқы кепілдемені (Х.Ерғалиев, Өлеңдері). 2. с о в е т и з м. Белгілі бір партия, не ұйымға мүшелікке өтерде берілетін мінездеме. <i>Түсірдің осы жолға – коммунистін, Сенімді сенің берген кепілдемең</i> (Т.Молдағалиев, Өлеңдері). – <i>Иә, олар ылғи сүйтіп... – Айтпақшы, завком демекші, парткомда болдың ба? – Оны қайдан естідіңіз? – Жел айтты! – Рас,</i></p>

парткомге барып, анкет алып... –
 Елғазы мәз боп күліп отыр, – өзіңізден **кепілдеме**
 сұрайын деп... (Ә.Тарази, Бұлтқа салған ұясын). *Ке*
ше кешкісін *«мені* *іздемеңдер,*
совхоз орталығына барамын», деп ферма меңгеруші
сінің алдынан *өтіп* *қойған.*
 Өзімен бірге істейтін үш коммунистің **кепілдемесі**
 қалтасында, арызы *алдеқашан*
 жазылған, енді орталыққа барып, парторгке жолы
 қпақшы (Д.Досжанов, Дария).

3. *с а я с и.* Куәлік, растаушылық, айғақтық.
 Қазақстан Республикасы Жоғарғы
 Сотының Төрағасын, алқаларының төрағаларын ж
 әне Жоғарғы соттың судьяларын Республиканың Ж
 оғарғы Сот Кеңесінің **кепілдемесіне** негізделген
 Республика
 Президентінің ұсынуымен Сенат сайлайды (ҚР Кон
 ституциясы). 4. Айғақ, дәлел.
 «Атаң да қара жер, анаң да қара жер» деген сөздің
 растығы – тумақ *болса,*
 өлмек те хақ екендігіне **кепілдеме** болса керек. (О.Бө
 кеев). *Шахта бастығы*
Горбатов, партком хатшысы Еркін, жұмысшылар
Жанәбіл, Бораи және т.б. *образы – романның*
идеялық бағытының айқын **кепілдемесі**
 (Х.Сүйіншәлиев. Ізденіс іздері). 5. Біреудің мінез-
 құлқына, жұмыс істеу қабілетіне берілетін
 жағымды пікір. **Кепілдеме** ауызша және жазбаша
 түрде берілетін жағымды пікір,
 рекомендация («Ана тілі»). (ҚС, 629).

«Кепілгерлік» I. Зат есім. 1. **экономикалық,**
 Міндеттемелердің орындалуын
 қамтамасыз ету тәсілі. **Кепілгерлік** заң жүзінде
 ресімделген шарт болуы мүмкін,
 бұл шарт бойынша кепілгер борышқордың өз мінде
 ттемелерін толық немесе ішінара орындауы үшін н
 есиеге затын алады (Қазақ тілі терминдерінің салал
 ық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика). (ҚС,
 629).

2. Әзербайжан: etibarlılıq
 3. Қырғыз: кепилдик
 4. Өзбек: kafillik
 5. Түрік: kefil
 6. Ағылшын: surety
 7. Испан: garantia
 8. Неміс: Bürgschaft
 9. Француз: caution

СӨЗДЕР МЕН СӨЗ ТІРКЕСТЕРІ

1311.	сторнирование	қайтарылатын	<p>1. «Сторнирование» – жазбада жіберілген қателерді түзету мақсатында жазылатын кітаптағы жазбаны (мақаланы) білдіретін бухгалтерия термині. (https://ru.wikisource.org/wiki/Сторнирование). «Сторнирование» – қандай да бір операцияны жоймай-ақ оны болдырмау. Мұндай операция кассалық операциялардың қорытындысына әсер етеді. (http://www.jadatex.com/wiki/documentation/storn). «Қайтарылу» I. Етістік. 1. «Қайтарыл» етістігінің қимыл атауы. <i>Жолаушылардың бір тобы билетке төлеген ақшаларының қайтарылуын талап ете бастаған</i> (Ә.Әлімжанов, Отырардан жеткен сый). (ҚС, 734). «Түзету» I. Есістік. 1. «Түзет» етістігінің қимыл атауы; жөнге салу, жөнге келтіру. <i>Салдырдың жиырма мың сомасынан, Оздырдың бұл ісінді алашыңнан. Түзету ондай орын қиын сауда, Шығарып бір кісінің шамасынан</i> (Кердері Әбубәкір). <i>Кәсібі жаман нысықтың – «Жүзік көзінен жүз өту». Орыннан тұрар ұшып кім, Арманы – елді түзету?!</i> (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). (ҚС, 1293). 2. Әзербайжан: bərra 3. Қырғыз: өзгөрүү 4. Өзбек: bekor qilish 5. Түрік: tersine çevirme 6. Ағылшын: reversal 7. Испан: inversión 8. Неміс: umkehrung 9. Француз: renversement</p>
1312.	ходатайствоват ь	өтініш ету, өтіну	<p>1. «Ходатай» деген зат есімнің түрленуі арқылы туындаған етістік. Ресми мекемелерге, тұлғаларға қолдау көрсету туралы өтініш жасау. «Ходатайствовать» – ресми тұлғаларға, мекемелерге өтінішпен жүгіну; сұрау, өтіну, әлектену (https://ru.wiktionary.org/wiki/Ходатайствовать). «Ходатайствовать» – біреу, бір нәрсе туралы өтініш айту, біреу үшін өтіну. (Ожегов, 2025). «Өтініш» I. Зат есім. 1. Арыз, тілек, қалау, сұрау. – <i>Менің сенен бір өтінішім, қарағым, бізге арнайы келіп малышылардың тұрмысын өз көзіңмен бір көрсең</i> (Ә.Әлімжанов, Махамбеттің жебесі). <i>Жылау да сы</i></p>

			<p><i>лтау, күлулер, Өкініш пенен өтініш, Тірліктің құны білінер, Толысып ойың, бекіп іш</i> (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). <i>Ғанидың өтініші бойынша шақырылған қазақ жастары өкілдерінің мәжілісі өтті</i> (Ш.Өтепов, Ғани Мұратбаев). Сонда айтқан өтініш <i>ің осы емес пе, Қаймығып, қаралайсың неге нахақ?</i> (Айтыс). 2. р е с м и. Ресми қатынаста бір жақтың немесе тараптың екінші жаққа жазбаша түрде рәсімдеп білдірген сұрауы, арыз-талабы. Өтініш <i>жазып, жұмысқа алуды сұрадым</i> (“Қазақ әдебиеті”). Өтініштің <i>бірнеше түрі олады. Ол азаматтық құжаттар типіне жатады</i> (Ісқағаздар.).(ҚС, 1044). 2. Әзербайжан: şəfaət 3. Қырғыз: сураныч 4. Өзбек: shafoat qilish 5. Түрік: dilekçe 6. Ағылшын: intercede 7. Испан: interceder 8. Неміс: intercede 9. Француз: intercéder</p>
1313.	нерационально е расходование бюджетных средств	бюджет қаражатын тиімсіз жұмсау	<p>1. Бюджет қаражатын жұмсауда сараланатын бухгалтерия саласының термині. «Нерациональный» – 1) ұтымдылығынан айырылған, бір нәрсені ақылмен қолдануға бағытталмаған; 2) өмірге деген аса парасатты көзқарасымен ерекшеленбейтін. (https://ru.wiktionary.org/wiki/Нерациональный) «Бюджет қаражаты» – мемлекеттік меншікке түсуі және жұмсалуды бюджетте ақшалай нысанда көрсетілетін мемлекеттің ақшасы мен өзге де активтері. (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K080000095_). «Расходовать»– 1. Бір нәрсені жұмсау, қолдану. 2. Өзінің жұмысы, қозғалысы үшін тұтыну. (Ожегов, 1557). «Тиімсіз» I. Сын есім. 1. Қажеті шамалы, пайдасыз. <i>Бұл жағдайдың өзіне тиімсіз екенін түсінген қарсыласы қызбалықты қойып, шай қастың барысын басқаша жоспарлай бастады</i> (Ә.Бүркімбаев, Жетімек). Ханға тиімсіз жағдай бүкіл қазақ даласына тиімсіз болып саналуға тиіс (І.Есенберлин, Жанталас). (ҚС, 1249). «Орынсыз» I. Сын есім. 1. Жөн-</p>

			<p>жосықсыз, ретсіз, қисынсыз. <i>Ғибрат ал жақсылықтан жақын жүріп, Аулақ қаш жамандықтан сырттан шеттей. Орынсыз батырлыққа аран дама, Әр істің мазмұнына көзің жетпей</i> (М. Дулатов). Мұндайда сый алған балалар сый алу үшін гана тырысып, кеуделеріне орынсыз менмендік, ретсіз тәкаппарлық кіріп, сый алмаған балалар күншіл һәм өзіне-өзі сенбейтін жасық болып шығады (М. Жұмабаев). Сол жаһатты сөз жаздым, Рүстембек, Шайхы шырынға. Сіздерге бұл сөз насихат, Есен жүрсең ер жетіп: Орынсыз іске ұрынба! (О. Шораяқов, Шайыр). Мұндай жағдайда қай-қайсымыздың да ортақ үйіміздің тезірек іргесі бүтінделіп, үзiгi ағаруы үшін істейтін өз міндетіміз бен парызымызды түсіндірмесек, сый-сияпат пән құрмет дәметуіміз орынсыз болар еді (Ә. Кекілбаев, Үш белес). (ҚС, 1012).</p> <p>«Жұмсау» I. Етістік. 1. «Жұмса» етістігінің қимыл атауы. Бір істі атқаруға, орындауға жіберу. <i>Жұмыстан бос уақытың Билігі енді өзіңде. Жұмсауға байдың әлі жоқ Бос отырған кезіңде</i> (С. Сейфуллин, Шығармалары).</p> <p>2. Сілтеу, қолдану. <i>Өзі тікелей ұрысқа қатыспайтындығынан хан көптен б ері сойыл, найзаны жұмсауды ұмытқан</i> (І. Есенберлин, Алмас қылыш). (ҚС, 529).</p> <p>«Бюджет» – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə fondlarının səmərəsiz xərclənməsi</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик каражаттардын калдыктары</p> <p>4. Өзбек: byudjet mablag'larining samarasiz sarflanishi</p> <p>5. Түрік: bütçe fonlarının verimsiz harcamaları</p> <p>6. Ағылшын: inefficient spending of budget funds</p> <p>7. Испан: gasto ineficiente de los fondos presupuestarios</p> <p>8. Неміс: ineffiziente Ausgaben der Haushaltsmittel</p> <p>9. Француз: dépenses inefficaces des fonds budgétaires</p>
1314.	законодательная инициатива	заң шығару инициативасы	<p>1. «Инициатива» – лат. initium – бастау.</p> <p>«Законодательная инициатива» – заң шығару билігі органдарының заң жобасын немесе заңды қабылдау, өзгерту, күшін жою туралы ұсыныстарды қарауына енгізуден тұратын заң шығару процесінің кезеңі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Законодательная инициатива).</p>

«**Законодательство**»– 1. Заңдар жиынтығы. 2. Заңдарды әзірлеу және шығару. 3. Акт (*Ожегов, 462*).

«**Инициатива**». 1. Бастама, қызметтің жаңа түрлеріне деген ішкі ниет, тапқырлық. 2. Қандай да бір істегі басқарушылық рөл. 3. Талқылауға шығарылған ұсыныс. (*Ожегов, 556*).

«**Инициатива**» I Зат есім. 1. [француз. initiative]. Бастама (белгілі бір істі, жұмысты атқаруға байланысты алғашқы бастама, ілкі қадам).

Инициативаның
қандайы болсын дер кезінде көрсетілген көмектің жәрдемімен гана буыны қатайып, бұғанасы бекімек (Б.Ырзабаев, Егінді көл жұлдыздары). Республикамыздың қолөнершілері цементтің орнына жүретін материалдарды өндіру жөніндегі тамаша **инициатива** көрсетіп отыр (Қ.Сәтбаев, Қазақстан – менің Отаным).2. Искерлік, өз бетінше белсенді әрекет жасау қабілеті. *Жеткіншектердің қоғамдық істерге өз инициативаларымен қатысуына мектепте, мектептен тыс жерлерде жағдайлар баршалық («Қазақстан мектебі»).* **Инициатива** – ынта, ықылас (іс-әрекетке жетелейтін қабілет). *Сыртқы түрткілерден және өзіне тәуелсіз де фактормен анытайтын адамның белсенділігі (Әлеуметтанудың түсіндірме сөздігі).* 3. р е с м и. Талқылауға ұсынылған ұсыныс. *Бейбіт инициативалармен танылды.* Білгіңіз келсе мұның өзі дәл осы менен шыққан **инициатива** (Ж.Еділбаев).(ҚС, 581).

«**Бастама**» I. Зат есім.

1. Бір нәрсенің, істің басы, ең алғашқы ұйытқысы. *Өкпінше орай, жоғары жақтан қолдау таппауы себепті – жақсы бастама жалғасын таппады («Қазақстан заман»).* 1963 жылы Ашхабадта түйе шаруашылығы көрмесі өткізілді. Бұл жақсы **бастама** (И.Жұмағұлов, Түйе өсіру). 2. Әдеби немесе музыкалық шығарманың басы. *Күй бастамасында жосылта шапқан ат тұяғының тасыртұсыры құлаққа келгендей* (Ж.Рысалдин, Ахмет Жұбанов). 3. ауыс. Бір нәрсенің бастауы, қайнар көзі, түп-тамыры, негізі. *Әлди, әлди – бастамасы бар әннің, Әлди, әлди – арманы зой адамның, Өмірімнің күй сазы боп*

			<p>шалқыған, Әлдиі зой менің әзіз анамның (Ғ.Мүсірепов, Раушан).(ҚС, 201).</p> <p>«Заң шығару бастамасы – елдегі заң шығарушы органның қарауына белгіленген рәсімдемеге сәйкес заң жобасын ресми түрде енгізу құқығы; заң шығару процесінің алғашқы сатысы. Заң шығарушы орган енгізілген заң жобасын өзінің мәжілісінде қарауға міндетті. Қазақстанда Конституцияның 61-бабының 1-тармағына сәйкес Заң Шығару Бастамасының құқығы Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттарына, Республика Үкіметіне берілген және заң жобасы тек Парламент Мәжілісінің қарауына тапсырылады. Мәжіліске заң жобаларын енгізу туралы шешімді Парламент (Мәжіліс пен Сенаттың) депутаттары тиісті ұсыныспен рәсімдейді. Үкімет заң жобаларын енгізу туралы шешімге тиісті қаулы шығару арқылы қатысады. Заң Шығару Бастамасы құқығы жоқ мемл. ұйымдардан, қоғамдық бірлестіктер мен жеке азаматтардан түскен заң жобалары Мәжіліске Заң Шығару Бастамасы құқығы бар органдар мен тұлғалар арқылы ғана енгізілуі мүмкін. Президентке Заң Шығару Бастамасы құқығы берілмеген, алайда, Президент заң шығару процесіне ықпал ете алатындай өкілеттікпен қамтамасыз етілген (https://kk.wikipedia.org/wiki/Заң_Шығару_Бастамасы).</p> <p>2. Әзербайжан: qanunvericilik rəhbərliyi 3. Қырғыз: мыйзам жетекчилиги 4. Өзбек: qonun rahbariyati 5. Түрік: yasama liderlik 6. Ағылшын: legislative initiative 7. Испан: iniciativa legislativa 8. Неміс: legislative Initiative 9. Француз: initiative législative</p>
1315.	неустойка	тұрақсыздық айыбы	<p>1. Тараптардың бірі міндеттемесін орындамағаны үшін төлейтін айыппұл.</p> <p>«Неустойка» – борышкер өз міндеттемелерін орындамаған немесе тиісті түрде орындамаған, көбінесе орындау мерзімін ұзартып алған жағдайда кредиторға төлеуге міндетті, заңмен немесе шартпен белгіленген ақша сомасы (https://ru.wikipedia.org/wiki/Неустойка).</p> <p>«Неустойка» – 1. Тараптардың бірі шарттық міндеттемесін ндамаған немесе тиісті түрде орындамаған жағдайда төлейтін ақшалай өтемі. 2. Қандай да бір істегі сәтсіздік, құлдырау (Ожегов, 955).</p>

«**Тұрақсыздық**» I. Зат есім. 1. Тұрлауы жоқтық, баянсыздық, жалғандық (дүние туралы). *Мүсірәлі тіршілік шіркіннің тұрақсыздығын, бұл жалғанда бауыры бүтін пенденің жоғын, түбінде баршамыздың барар жеріміз бір екенін айтты* (Т.Әлімқұлов, Ақбоз ат). 2. Сөзінде тұрмаушылық, е кісөзділік; айнымалылық. *Бұл көкең өмірде сирек ұшырасатын тұрақсыздық дегенді суқаны сүймейді* (Досжанов). *Көбелектің «кеселі» – Тұрақсыздық деседі. Гүлден алған шапағатты сезімі Келесі бір гүлге жетпей өшеді. Өз мінезі өзіне үкім кеседі... (М.Шаханов). (ҚС, 1288).*

«**Айып**» I. Зат есім. 1. [араб. عیب] Жазық, кінә. *Кемісін кей сараңдар мойнына алмай, Айттың деп айыбымды өкпелейді* (Базар жырау, Шығармалары). *Жиырмаға жеткен қыз кәрі болар, Өңі кетіп, шырайы сары болар. Ер елуге жетсе де айыбы жоқ, Әр уақытта біреудің жары болар* (Шал ақын, Өлеңдері). *Бөрік дейміз. Астында оның жатыр кім? Айыбы не сотталардай пақырдың?! Айқасып-ақ өлетұғын, шіркін-ай, Ашық майдан – Арманы зой батырдың!* (Қ.Мырзалиев). *Және де бір саудагер байып еді, Саудасын әр жерлерге-ақ жайып еді. Үстіне байығанның байимын деу, Оның да осы бір зор айыбы еді* (А.Байтұрсынов). 2. Қылмыс жасап, жазалы, жазықты, кінәлі болғаны үшін ақшалай не заттай төленетін ақы, айыппұл, өтем. *Кейін қалма айып төлейтіннен жаман өзгелері де төңкере бастады* (Ж.Аймауытов, Шығармалары). *[Құлыншақ Абайға] – Айыпқа мал бермеді деп, Бөжсей жағы қомсынды білем, сол кішкене қарындасыңның күтімі де келісті емес деп есіттім-ау!* (М.Әуезов, Таңдамалы). *Күніне екі-үш мезгіл ет жейтін боп, Өткізген енді солай тірілікті, Көрші ел Бозкеңнің момын екен, Сол елді Бозбай қасқыр торыр екен, Арық тоқты сойса да айып алып, Ел үшін арын сатқан обыр екен* (М.Дулатов). *Шахтаны тоқтатқаныңыз үшін шығынымызды өтеумен бірге бес жүз сом айып төлейсіз* (Ө.Әбішев, Замана перзенттері).

3. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Мін, кемшілік. *Бара алмай, өтірікші болып әбден, Семейдің түрмесінде отыр балаң. Мал ұрлап, кісі өлтірген айыбы жоқ, Ө*

кімет – өр зорлыққа не бар шараң?!
(А.Байтұрсынов). Біреудің
сиықсыз болуы оның жаратылысынан. Қырғауылды
ң **айыбы** – тек сиықсыздығы
(Аяз би). Жаңа бір сөзінде Үміттің: «Көкемнің мұр
агері болсам, мұның несі **айып**?!» –
деп қарыса түсуінің себебін Шарипа енді аңғарғанд
ай еді (Ө.Қанахин).(ҚС, 45).

«Айыппұл» I. Зат есім.

1. [араб.+иран.] Жазасы үшін төленетін ақшалай өте
м. *Оның*
үстіне сот шешім шығармай жатып, шетел азма
тына миграция полициясы қызметкерлері **айыппұл**
төлеткен («Егемен Қазақстан»). Мәселен, Луговая с
тансасының желілік полиция бөлімінің бастығы Әу
елбек Әбдірашевтің айтуынша, елімізді заңсыз дәліз
етуге ұмтылған 1850 адам ұсталып, оларға 2280м
ың 800 теңге **айыппұл**
салынған, 200 шетел азаматы кейін қайтарылған (
«Егемен Қазақстан»). Жұман
машинасымен келе жатып, көше тәртібін бұзғаны
үшін милиция инспекторына екі жүз теңге **айыппұл**
төлеп, бұдан былай көшеде жүру тәртібін бұзбауғ
а уәде етті
(«Алматы ақшамы»). Темекіні тастамаймын деген
адамдарды қомақты а й ы п п ұ л күтіп тұр («Ана ті
лі»).2. экон. Екі тараптың бірінің шарт бойынша
міндеттемелерді
бұзғаны үшін төлем, тұрақсыздық айыбының түрі.
Айыппұлдың мақсаты – шарт тәртібін нығайту
және зардап шеккен тарапқа залалдың орнын
толтыру (Қазақ тілі терминдерінің салалық
ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика.). (ҚС, 45).

«Ақы» I. Зат есім.

1. Істеген еңбегі үшін төленетін төлем, еңбектің өтеу
і. *Сәтемір үй*
сытырушы болып жалданып, **ақысына** оқу оқиды (Ы
.Алтынсарин). Ем болды ма
ақымды үйге бермей, Шешесіне сый қылып, жаққан
ым да. Бекерге шықты оны бала
күннен Меншіктеп, бойға үйір қып, баққаным да. Тө
бемнен жай түскендей бір-ақ білдім,
Шалекең көп мал беріп, қаққанында (С.Торайғыров,
Алаш ұраны).

2. Бір заттың бағасы, нарқы, құны; соған лайықты ақ
ша, зат, мал-мүлік. *Арбамызды,*
бір текеметтік ақ киізді, тағы да бір бұйымдарды с
оган қалдырдық та, соның

			<p><i>бәрінің ақысына татардан еркек қоңыр тайынша алдық (Ж.Жұмаханов).</i></p> <p>3. Аласы, алашақ. <i>Көшпелі елде ақың болса, көше-көше қасыңа келер (Мақал-мәтел).</i></p> <p><i>Қатты айтсам, қарындастың көңілі қалады, ақыры н айтсам, ақым кетіп барады (Мақал-мәтел).</i></p> <p>4. Пара, ауыз бастырық. <i>Бір мезгілдер болғанда ол есебін адамға сездірмей, бір мыстан кемпірге а қ ы беріп ағасын өлтіртіп, мұра менікі, деп ағасының орнына патша б олды (Қазақ ертегілері).</i></p> <p>5. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Парыз, міндет.</p> <p><i>Жолаушы ақысы жүрсе бітеді (Мақал-мәтел).</i></p> <p><i>Бұған күллі Қазақстандағы жолдастар кірісу керек. Сөйтсек біздің мойнымызд ағы борыш, жолдастық ақы ақталады (С.Сейфуллин, Шығармалары).(ҚС, 60).</i></p> <p>«Тұрақсыздық айыбы» – өз міндеттемесін орындамаған жағдайда борышқордың несиегерге төлейтін ақша сомасы (https://kk.wikipedia.org/Тұрақсыздық айыбы).</p> <p>2. Әзербайжан: itkin düşmüşdür</p> <p>3. Қырғыз: жаза</p> <p>4. Өзбек: yo'qotish</p> <p>5. Түрік: ceza</p> <p>6. АҒЫЛШЫН: forfeit – айыппұл, фант, төлем, тәркілеу</p> <p>7. Испан: perder</p> <p>8. Неміс: verfällt</p> <p>9. Француз: perdre</p>
1316.	правопреемник	біреудің құқығын ауыстырып алушы	<p>1. Азаматтық-құқықтық қатынастарда құқықтар мен міндеттерді бастапқы иеленуші орында тұрған жеке немесе заңды тұлға.</p> <p>«Правопреемник» – басқа адамның барлық құқықтарын, міндеттемелерін, борыштарын өз мойнына алатын адам. Мысалы, қайтыс болған адамның (өмірі сүрген кезінде болған) қызметінің барлық субъектілері мұрагерлік жолымен оның туыстарына өтеді. (http://1nasledstvo.ru/nasledniki/pravopreemnik.html).</p> <p>«Құқықтық» I. Сын есім.</p> <p>1. Құқыққа қатысты, құқықпен байланысты.</p> <p><i>Адамның және азаматтың Конституцияда баянды етілген құқықтары мен бостандықтарына нұқсан келтірілген деп танылған заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық</i></p>

актілердің күші жойылады және қолданылуға жатпайды (ҚР Конституциясы). Біз **құқықтық** қоғамға неғұрлым жақындай түскен сайын, қазақстандықтар өздерінің еліміздің толыққанды және белсенді азаматтары екендіктеріне көбірек сене түсетін болады (Н.Ә.Назарбаев, Ғасырлар тоғысында). Қоғамымыздың әлеуметтік-экономикалық және саяси өмірінде болып жатқан өзгерістер жедел **құқықтық** ресімдеу мәселесін алға қойды («Егемен Қазақстан»). Біздің де бастапқы екі жылымыз тәуелсіздігімізді жүзеге асырудың **құқықтық** негізін жасауға кетті (Ә.Кекілбай, Тіл және тәуелсіздік). (ҚС, 837).

«Мирасқор» I. Зат есім.

1. Мирасқа (мұраға) ие болушы, мұрагер. *Ғалым өмірінің заңды жалғасы, ата мұрасына ие болып қалған – **мирасқор** шәкірт еді* (С.Мәуленов, Үркер төбеде тұр). Біздер, ақынның **мирасқорлары** Сұлтанмахмұт мерекесін поэзия тойына айналдырып, кемеңгер ақынның есімін жаңғырта түсуге тиістіміз («Қазақ әдебиеті»). *Жоқ еді бұрын менің **мирасқорым**, Басымнан Қайысты алып кетті сорым. Оллаһи, маған малдың керегі жоқ, Ол малға ие болмақ сіздерге орын* (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). (ҚС, 932).

«Мұрагер» I. Зат есім. 1. Өзінен бұрынғы кісінің артында қалған дүниесіне ие болушы, мирасқор. *Елуге таяған Әбілқайырдың тікелей хан тағына отырар **мұрагерің** тұңғышы марқұм Шах-Будақ сұлтан болатын* (І. Есенберлин, Алмаз қылыш). *Мұра қалдырушының шығармасын **мұрагерлер** өзге біреудің иемденіп кетуінен қорғай алады* (Қазақстан Ұлттық Энциклопедия). *Нақ сол адам күйеу балам болады, Әрі мына таағым да **мұрагер** боп қалады!* (М.Шаханов).

2. Белгілі бір істі, өнерді т.б. жалғастырушы, дамытушы, өнегелі жолды қуушы. *Ол шыбықтай бұралып өсіп, енді-енді толыса бастаған домбырашы Динадан өз өнерінің **мұрагері** мен ертеңгі дағдырын бірден таниды* («Қазақстан әйелдері»). *Қазақ баласы жердің негізгі иесі, даладағы ұлы тарихтың **мұрагері** екенін, осы елдегі*

			<p><i>жақсыға да, жаманға да жауапкер екенін толық сезінетін болды («Егемен Қазақстан»). Бүгінгі замандас – кешегі сұрапыл соғыс майданында ел намысы мен халық бостандығын қорғап қалған Ұлы Отан соғысы батырларының мұрагері</i> (Ж.Исмағұлов, Адам мерейі). 3. Бала, ұрпақ. <i>Сен де тұр қатарға, Манастың мұрагер ұлы, аяулы Шыңғыс ағам-ау, қырғыздың құлагер ұлы. Халқының жігер-күшіне қаламын жаныған Азияның заңғар шыңысың заманың таныған (М.Шаханов). (ҚС, 950).</i></p> <p>2. Әзербайжан: təqəüdçü</p> <p>3. Қырғыз: оордун басуучу аял</p> <p>4. Өзбек: huquq egasi</p> <p>5. Түрік: halef</p> <p>6. Ағылшын: assignee – <i>құқықтық мирасқор, уәкілетті тұлға, өкіл</i></p> <p>7. Испан: cesionario</p> <p>8. Неміс: Rechtsnachfolger</p> <p>9. Француз: cessionnaire</p>
1317.	прерванное производством	өндіріспен тоқтатылған	<p>1. Қылмысқа қатысты мән-жай анықталмағанда өндірісі тоқтатылатын процесс.</p> <p>«Произвóдство» – қандай да бір өнімді жасау процесі (https://ru.wikipedia.org/wiki/Производство)</p> <p>«Производство» – 1. Өндіру. 2. Қоғамның өндіруші күштерін, сондай-ақ адамдардың өндірістік қарым-қатынасын қамтитын материалдық игіліктерді жасау процесі. 3. Қандай да бір өнімді дайындау, өндіру, әзірлеу. 4. Қандай да бір өнім өндіретін қызмет саласы. 5. Өнімді тікелей дайындау бойынша жұмыстар. (Ожегов, 1422-1423).</p> <p>«Прервать»– 1. Күрт тоқтату, үзу что. 2. Сөйлеушіге кедергі келтіріп сөзі бөлу, тоқтату. (Ожегов, 1359).</p> <p>«Өндіріс» I. Зат есім. 1. Тұтынуға қажетті материалдық игіліктерді, құнды заттарды жасап шығаратын өнеркәсіп саласы. <i>Қараганды көмір өндірісі емес, мәдениет те өндірісі</i> (Ғ. Мұстафин,). <i>Қоланы, мысты, кейінірек қорғасынды, алтын-күмісті құйып қорытатын өзінше өндірісі болған</i> (Н. Баяндин). <i>Тағы да жаңа завод, жаңа өндірісі, Даланы еркін жайлап алған өріс</i> (Ж.Молдағалиев, Таңдамалы шығармалар). (ҚС, 1030).</p> <p>«Тоқтату» I. Етістік.</p> <p>1. «Тоқтат» етістігінің қимыл атауы. Аялдату, кідірт</p>

			<p>у. <i>Арызга келген жетімді Жібермей тоқтату, Билері м, сізге жөн бе екен? (Бес ғасыр жырлайды). Қауіпті ой ешкімді де жүдетпесін, Күш қайда тоқтатуға шірет, көшін. Әлемнен сонда-дағы бір сығалап Кетер ме ек екі жүздей жыл өткесін?! (Ж.Жақыпбаев, Ләйлә).</i></p> <p>2. Белгілі бір істі әрі қарай жалғастырмай, тыю, тоқтату қою. <i>Республика Президентін қызметінен кетіру туралы мәселе ол Республика Парламентінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату жөнінде мәселе қарап жатқан кезде қозғалмайды (ҚР Конституциясы). Менің міндетім – өзім сияқты өкілдермен бірлесіп, мал өлімін тоқтатуды (Ә.Нұршайықов, Жер туралы жыр).(ҚС, 1254).</i></p> <p>«Үзу» І. Етістік.1. «Үз» етістігінің қимыл атауы; бүтін, тұтас заттың, нәрсенің бір бөлегін қолмен жұлып алу, бөлу, бөлектеу. <i>Сырбай жыланның құйрығын үзуді қоя беруді білмей тұрғанда, көз алдынан бірдеме сып етіп өткендей болды (С.Мұқанов, Сырдария). Сыпайылық, сыршылдық Бар еді ұяң жүзінде, Сенделіп өрттей сезіммен Лапылдап кетіп барамын. Үзуге моншақ көзімнен Жақындап кетіп барамын (Т.Айбергенов, Мен саған ғашық едім). (ҚС, 1343).</i></p> <p>2. Әзербайжан: istehsal tərəfindən kəsildi 3. Қырғыз: үзгүлтүккө өндүрүш 4. Өзбек: ishlab chiqarishga to'sqinlik qildi 5. Түрік: üretim kesintiye uğratılmış 6. Ағылшын: interrupted by production 7. Испан: interrumpido por la producción 8. Неміс: unterbrochen durch die Produktion 9. Француз: interrompue par la production</p>
1318.	ускоренное производство	үдемелі өндіріс	<p>1. Тергеушінің қызметіндегі тергеу жөніндегі сотқа дейінгі өндірістің ерекше түрі. «Произвóдство» – қандай да бір өнімді жасау процесі (https://ru.wikipedia.org/wiki/Производство) «Производство» – 1. Өндіру. 2. Қоғамның өндіруші күштерін, сондай-ақ адамдардың өндірістік қарым-қатынасын қамтитын материалдық игіліктерді жасау процесі. 3. Қандай да бір өнімді дайындау, өндіру, әзірлеу. 4. Қандай да бір өнім өндіретін қызмет саласы. 5. Өнімді тікелей дайындау бойынша жұмыстар. (Ожегов, 1422-1423).</p>

«Өндіріс» I. Зат есім. 1. Тұтынуға қажетті материалдық игіліктерді, құнды заттарды жасап шығаратын өнеркәсіп саласы. *Қарағанды көмір өндірісі емес, мәдениет те өндірісі* (Ғ. Мұстафин,). *Қоланы, мысты, кейінірек қорғасынды, алтын-күмісті құйып қорытатын өзінше өндірісі болған* (Н. Баяндин). *Тағы да жаңа завод, жаңа өндірісі, Даланы еркін жайлап алған өріс* (Ж.Молдағалиев, Таңдамалы шығармалар). (ҚС, 1030).

«Ускоренный».Әдеттегіден тез жүзеге асырылатын (Ожегов, 1964).

«Үдемелі» I. Сын есім. 1. Еселеніп арта беретін, үстемеленіп молая түсетін. *Не де*

болса Жапония экономикасының санаулы жылдар ішінде қайтадан алға шыққаны, соңғы он сегіз жыл бойына ылғи үдемелі қарқынмен өркендеп келе жатқаны кім-кімге де аян (Ә.Кекілбаев, Тырау-тырау тырналар). (ҚС, 1342).

«Жеделдету» I. Сын есім. 1. «Жеделдету» етістігінің қимыл атауы; тездету, жылдамдату. *Шаңғышылар жүрісті жеделдету үшін қол-аяғында тыным*

болмайды (Б.Омарұлы, Жүрек және қан тамыр аурулары). *Шапшаң қолдар ұршықтай тез қимылдап, жұмылса да жеделдету қиын-ақ* (Қ.Бекхожин, Шардара).

Амангелді кенінің аса мол бокситтерін игеру ісін жеделдету шараларын қолдану керек, соның негізінде Павлодарда ірі алюминий зауытын салуға болады (Қ.Сәтбаев). *Бұл жерде әңгіме экономикалық циклдың ағымдағы фазасының қозғалысын өзгерту, оның ішінде, экономикалық дағдарыстың қанат жаюын шектеу, бәсеңдету, жандану фазасының басталуын жеделдету, өндірістік өрлеу фазасын тұрақтандыру немесе оны одан ары қарай созу туралы болып отыр* (Б.Жүнісов). (ҚС, 494).

2. Әзербайжан: sürətlənmiş istehsal

3. Қырғыз: тездетилген өндүрүш

4. Өзбек: tezlashtirilgan ishlab chiqarish

5. Түрік: hızlandırılmış üretim

6. Ағылшын: accelerated production

7. Испан: producción acelerada

8. Неміс: beschleunigte Produktion

			9. Француз: production accélérée
1319.	обоснованное возражение	дәлелді наразылық	<p>1. Жеке тәжірибе негізінде туындайтын қарсылық. Мәселен, тауардың бағасы сапасына сай болмағанда.</p> <p>«Обоснованное возражение» – әлеуетті клиентті сіздің ұсынысыңыздың барлық құндылығын шығарып алу үшін көндіру әрекеті (https://books.google.kz/books).</p> <p>«Обоснованный» – деректермен, дәлелдермен расталған, сенімді (Ожегов, 1002).</p> <p>«Возражение» – бір нәрсеге қарсы дәлел, пікір; бір нәрсемен келіспеуді білдіру (Ожегов, 188).</p> <p>«Дәлелді» I. Сын есім.</p> <p>1. Бір негізге сүйенген, нанымды, қисынды.</p> <p><i>Әбіштің сөзі</i></p> <p><i>Тәкежандарға жат көрінгенімен, дәлелді сияқты (М.Әуезов, Ақын аға). Нұржанның дәл осы бір сөзі дәлелді, тауып айтылған сияқты (З.Шашкин, Өмір тынысы).</i></p> <p><i>Жоғарғы Кеңесте болсын, Жаңаөзенде немесе өзге жерде болсын Әбекеңнің байсалды-басалқалы, дәлелді, уәжді сөзі тәуелсіздік іргесінің нақтылануына қызмет етті («Егемен Қазақстан»). Даярмыз деген мырзалардың дайындығы ат ерттеліп, киімін киіп, тойға жүруге дайындалған даярланыс емес, сиезге алып келіп салатын дәлелді докладтары даяр деп ұғамыз (түсінеміз) (А.Байтұрсынұлы). (ҚС, 355).</i></p> <p>«Наразылық» I. Зат есім. 1. қоғамдық-саяси. Қандай да бір жүйеге, ережеге, іс-шараға, ой-пікір, тұжырымға, шешімге немесе мемлекет саясатына деген қарсылық.</p> <p>Наразылық ауызша не жазбаша, әрекет не әрекетсіздік арқылы білдіреді (ҚҰЭ). Саяси-әлеуметтік наразылық аштық жариялау, жария түрде өзін-өзі өлтіру, белгілі бір кәсіп иелерінің жұмыс берушіге, үкіметке немесе бір мемлекеттің екінші мемлекетке байкот жариялауынан көрініс табады (ҚҰЭ). 2. Келіспеушілік, қолдалаушылық, реніш. Кімде-кім қайғы тартып, бейнет көрсе, Сұм жалғанның қылғаны бұл дей берсе, Әлбетте, бұл – тағдырға наразылық, Түбі аллаға қарсылық, ондайға ерсе (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). Ғали әлі қалың бермеген бір талапты жігіт болғанға, Жамалдың күйеуіне наразылығына</p>

			<p>қарай екі тараптан да бір-біріне махаббат байланды деуге лайық болды (М.Дулатов). (ҚС, 967).</p> <p>«Қарсылық» I. Зат есім.</p> <p>1. Қарсыласушылық, қарсы тұрушылық. Жанталасқан Жанталасқан бай-кулактардың қарсылығын Әкімбай сол жолы көрген (Р.Райымқұлов, Болаттың сынығы). (ҚС, 769).</p> <p>«Негіздеу» I. Зат есім. 1. Айғақты дәлел. Одан да гөрі соғыста болған жағдайға байланысты өзіңіздің шешіміңізді айтып, негіздеу, дәлелдеуіңізді келтіріңіз (Б.Момышұлы, Шығармалары). 2. Ғ ы л ы м и. Ғылым әдіснамасы мен логикада білімнің әртүрлі нысандармен (гипотеза, теория, тұжырым) ақиқаттығы анықталған басқа пікірлер мен тұжырымдарға, теорияларға сүйену арқылы дәлелдеу. (ҚС, 973).</p> <p>«Негізделу» I. Етістік.</p> <p>1. «Негіздел» етістігінің қимыл атауы. <i>Белгілі бір нәрсені басшылыққа алуда, тірек етуде, сүйенуде әрқашан партиялық принципке негізделуіміз керек</i> («Социалистік Қазақстан»). (ҚС, 973).</p> <p>2. Әзербайжан: etibarlı etiraz 3. Қырғыз: жүйөлөштүрүлгөн каршы пикир 4. Өзбек: haqiqiy e'tiroz 5. Түрік: geçerli itiraz 6. Ағылшын: valid objection 7. Испан: objeción válida 8. Неміс: gültiger Einwand 9. Француз: objection valide</p>
1320.	аффилированно сть	аффилирлеу	<p>1. Ағылшын тілді термин (to affiliate, affiliated company, affiliation) экономикалық тәуелділік пен бақылаудың әртүрлі формасында туындаған екі немесе одан да көп өтініш жасаушы субъектілердің өзара қатынасын білдіреді.</p> <p>«Аффилированность» сөзі «аффилированный» (байланысты, жалғанған, қосылған) деген сөзден шығады (http://budem.vpered.ru/archives/535)</p> <p>«Аффилировать» – 1) заңдық тұрғыда қандай да бір адаммен немесе ұйыммен байланысты; 2) қандай да бір тұлғамен ортақ мүдделері байланысты (https://ru.wiktionary.org/wiki/Аффилированный).</p> <p>«Үлес» I. Зат есім. 1. Сыбаға, тиесі. <i>О, көктем, ол иісті білесің сен, Бөлетін әр</i></p>

тірліктің үлесін сен. Сәбидің қолтығында, борбайында Айналып хош иіске жүресің сен (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). *Ықпалы ілімдінің зият болмақ. Үлестен кезіндегі алсыбаға!* (О.Шораяқов, Шайыр). 2. Белгілі бір істің, жұмыстың орындалуына қосылған еңбегі. *Болды!.. Болды!.. Бәрін де білесіңдер, Бұл Жеңісті әркім де үлесім дер. ...Аждаһалар тіріліп келе жатыр! Сақтаныңдар, Адамдар! Күресіңдер!!!* («Жұлдыз»). *Еттің жоспарын орындауда үлесіңіз орасан зор* (Д. Досжанов, Зауал).

3. <латын. pro tio> Белгілі бір нормаға сай адамға тиісті үлес немесе мөлшер; мейрамханада, асханада бір адамға шақталып берілетін тағам немесе сусын.

4. Меншігі. *Үнімен қоңыр назды домбыраның Мен саған мамыр сазды ән құрадым. Санасам, борышым көп, барлығын да Келер күн үлесіне қалдырамын* (М. Шаханов). 5. ауыс. Алланың берген ризығы. *Өгей демей, не дейміз? Көз, құлағың түрік жатыр, Өзіңе аян, заманыңа кімнің қанша үлесі. Күрес әлі жүріп жатыр Байлық пенен кедейліктің күресі, Ақ пен қара күресі, Тән мен сана күресі* (М.Шаханов). (ҚС, 1348).

«Үлескер». I. Зат есім. 1. экон. Жоспарланған нәтиже алу (табыс алу, әлеуметтік және табиғат қорғау объектілерін, т.б. іске қосу) мақсатымен ақшалай қаражаттың, мүліктің немесе қандай да бір басқа құндылықтардың белгілі бір сомасын жарғы капиталына енгізу арқылы қандай да бір бірлескен жобаға қатысушыға айналған жеке немесе заңды тұлға. *Үлескерлер мүддесін мемлекет қорғайды* («Егемен Қазақстан»). *Үлескерлер Үкіметтен үміт күтуде* («Айқын»). (ҚС, 1348).

«Үлескерлік». I Зат есім. 1. экон. Жер иесінің жалдау ақысын онан түскен өнімінің бір бөлігімен алатын жерді жалға берудің бір түрі. *Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі үлескерлік құрылысты реттеу мәселесі жөнінде кеңес өткізді* («Егемен Қазақстан»). (ҚС, 1348).

«Үлеспұл». I. Зат есім: 1. экон. Ортақ іске жеке қатысушының осы ортақ іске қосқан ақшалай жарнасы. (ҚС, 1348).

«Үлестік». I. Сын есім. Сыбағасына, үлесіне тиген (нәрсе). *Өз көңілінің жарастығын, тағдырдың шеберлігімен жасағанда*

			<p><i>й, үлестігін тапса керек</i> (С. Алдабергенов, Қанат ұшқанда қатаяды). (ҚС, 1348).</p> <p>2. Әзербайжан: mənsubiyyət</p> <p>3. Қырғыз: таандық</p> <p>4. Өзбек: a'zolik</p> <p>5. Түрік: üyelik</p> <p>6. Ағылшын: affiliation</p> <p>7. Испан: afiliación</p> <p>8. Неміс: Zugehörigkeit</p> <p>9. Француз: affiliation</p>
1321.	о восстановлении сроков исковой давности	талап қою мерзімдерін жаңарту туралы	<p>1. Талап қою мерзімі өтіп кеткен құжаттардың мерзімін жаңарту. «Восстановление срока исковой давности судом» – соттың қандай да бір істің мерзімі өтіп кетсе де, құқығын қорғау қажет деп санайтын шешімі (https://ru.wikipedia.org/Исковая давность) «Жаңарту» I. Зат есім. 1. и н ф о р м а т и к а л ы қ. Жаңа талапқа сай болуы үшін мәлімет файлдарына немесе жүйелерге енгізілген өзгертулер (модификация). <i>Жаңартудың жеңіл жүйесі жадқа еркін қатынас құруды пайдалануды талап етеді</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). <i>Жаңарту бойынша операция өзіне файлды экранға шығаруды және осы мәліметтерді редакциялауды қамтиды</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). <i>Радакцияланғаннан кейін файл дискіге жазылады, олай болмаған жағдайда мәліметтерді жаңарту жұмысы аяқталмайды</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). <i>Егер жиі жаңарту талап етілсе, онда мәліметтер базасының қарапайым типтеріне қарағанда жазба құжаттық мәліметтер базасын пайдалану тиімдірек</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). (ҚС, 468). «Қалпына келтіру» I. Тұрақты тіркес. 1. латын. Restauratio. Ескірген, тозған, бастапқы сынын жоғалтқан архитектуралық ескерткіштерді, материалдық мәдениет мұраларын алғашқы өңіне келтіру, жаңартып, жөндеу. <i>Қазақстандағы қалпына келтіру жұмыстары 18-19 ғасырларда тек жөндеу, ал 19 ғасырдың соңы мен 20 ғасырдың бас кезіне қарай нысандарды жаңғырт</i></p>

у, өңдеу дәрежесінде болды (Қазақстан Ұлттық Энциклопедия). *Атап айтқанда, бөлінген қаржылар: облыстық әкімшілік үйлерін жөндеуге, политехникалық колледждің жатақханасын қайта қалпына келтіруге, 46 пәтерлік екі тұрғын үйді, «Ажар», «Қайнар» сияқты пәтер тектес жатақханаларды пайдалануға беруге, облыстық мекемелер қызметкерлері үшін үй сатып алуға және бірқатар пәтерлерді жөндеуге жұмсалған* («Егемен Қазақстан»). (ҚС, 743).

«Талап». I. Зат есім.

1. Ынта, ықылас, ұмтылушылық. *Сынамасаң жақсының сөзін қорып, **Талабыңды** жоғалтар іштен сорып. «Санда лған түспе ізіме» деген Абай Жүрсіндер осы сөзін қалай жорып?* (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). *Бойдағы бар қуаттың бәрін алып, Қайрат, өнер, **талапқа** қат қылғандай. Ойым – у, өмірім – су, үмітім – бу, Қалмады бір сүйеніш шат қылғандай* (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары).

*Бұл **талап** сәті болса – таудай **талап**, Ниеті қабыл болғай*

Құдай қалап. Әркімнің жүреkteгі дертін козғап, Жазылар талай сөздер неше тарап (Ж.Аймауытов, Шығармалары). *Талантты өсіреті н – **талап*** (Мақал-нама). 2. псих.

Адамның ішкі ізденісінен туындап, ілгері ұмтылысы мен сипатталатын ізгі қасиеті.

*Адамның тұрмыс-тіршілікте ілгерілеуге, қоғамдағы өз орнын табуға, рухани дамуға, ілім-білімін молайтуға ұмтылысымен көрінетін **талап** - өз кезегінде тұлғаның өзіне-өзі сын көзбен қарап, өзінің хал-жағдайына қанағаттанбай, талап*

*қоя білуінен туындайды (ҚҰЭ). **Талап** қанағатсыздыққа ұрындырмай адамды ілгері бастыруы үшін ынсаптылықтың нәзік өлшемі ұмытылмағаны абзал (ҚҰЭ).* 3. Мақсат, тілек. *Қайырсыз неше сараң байлар да бар, Қайықтай толқындағы қалтылдаған. Бәрінен тыныш ұйықтап жатқандар көп, Ұмтылып, **талап** ойлап*

талпынбаған (А.Байтұрсынов, Шығармалары). 3–4 жылдан бері Мединеде оқып жатқан 10-15 қазақ шәкірттері Медине шаһарында қазақ атына бір зор медіресе салу **талабында** болған. Сол ниетпен барғ

			<p>ан қажылардан жылда ақша жинай бастаған (М.Д улатов. Шығармалары). <i>Тау биік, талап таудан да биік</i> (М. Әлімбаев, Өрнекті сөз – ортақ қазына). 4. Міндет, жауапкершілік. <i>Әдебиет өскен сайын оқу-үйрену талаптары да тереңдей беруге тиісті</i> (Ғ.Мүсірепов, Суреткер парызы). <i>Ойменен, талаппенен болды сегіз, Айтылмай енді қалды неменеміз? Өзге жақсы мін ездің бәрі-дағы Шығады осылардан түгел деңіз</i> (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). (ҚС, 1211).</p> <p>«Мерзім». I. Зат есім. 1. Сәт, кез, уақыт. <i>Кездескен кездердің мерзімі есте сақталмағаны – өкініш</i> (С.Мәуленов, Үркер төбеде тұр). <i>Надандардың сөгуі айып емес, Мен ешкімге байлаулы зайып емес. Хақиқатты жырлаған келешекте Мерзім болып шығуы зайып емес</i> (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). <i>Мен офицерлерімді бөліп-бөліп отрядықа қосамын, ал бұл істі іске асыру үшін маған бір жұма мерзім бересіз</i> (Х.Есенжанов, Тар кезең). <i>Осының бәрі қас-қағымдай мерзімдегі жәйт еді</i> (М.Сқақбаев, Сұлтұт).</p> <p>2. Уақыттың шамасы мен ұзақ-қысқалығы. <i>Мезгіл сол уақытың белгілі бір сәтін ғана айқындайды. Мысалы, қас қағым, сүт пісірім, бие сауым, елең-алаң, таң сәрі, шаңқай түс, сәске, бесін, екінді, ымырт, іңір, намаздыгер, ақшам және т.б. Мерзім өлшеміне күн, апта, тоқсан, жыл аттары жа тады</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика.). <i>Осы тұрғыда тұрғын үй құнын төмендету, ипотекалық несиенің қайтарымы мерзімін созу, төлемақы жарнасы мен несие ставкасын төмендету қажеттігін баса көрсетті</i> («Жас алаш»). (ҚС, 923).</p> <p>2. Әзербайжан: məhdudiyuət dövrünün bərpası barədə 3. Қырғыз: доонун эскирүү калыбына келтирүү 4. Өзбек: cheklash muddatini tiklash to'g'risida 5. Түрік: sınırlama döneminin restorasyonu üzerine 6. Ағылшын: on the restoration of the limitation period 7. Испан: sobre la restitución del plazo de prescripción 8. Неміс: über die Wiederherstellung der Verjährungsfrist 9. Француз: sur la restauration du délai de prescription</p>
1322.	коррупциогенность	коррупциогендік	<p>1. «Коррупция» терминінде латынша «corruptio» – параға жығу, гректік түбірінде «katalysis» – бұзу, ыдырату, тоздыру, жою мағынасы жатыр.</p>

«**Коррупциогенность**» – сыбайлас жемқорлыққа бейілділік; сыбайлас жемқорлық әлеуеті (<https://ru.wiktionary.org/wiki/Коррупциогенность>).

«**Коррупция**» I. Зат есім. 1. [латын. corruptio] қоғамдық. Жемқорлық (мемлекеттік басқару құрылымдарындағы лауазымды қызметкерлердің өздеріне тапсырылған қызмет мүмкіндіктерін жеке бастарының пайдасы мен мүддесі үшін пайдалану мақсатында жасаған қоғамға қауіпті қылмыстық іс-әрекеттері). **Коррупция** – мемлекеттік құрылымдардың қылмыстық дүние құрылымдарымен біте қайнасуы (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика). **Коррупция** – мемлекеттік және саяси қайраткерлердің параға сатылуы (Қазақстан Совет энциклопедиясы). **Коррупция** – мемлекеттік билік иелері мен лауазымды адамдардың параға сатылуы, сатылғыштығы, парақорлығы, яғни лауазымды адамдардың жеке басының баюы мақсатымен өзінің лауазымымен байланысты құқықтарын тікелей пайдалануы (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика). (ҚС, 661).

«**Сыбайлас жемқорлық**» I. Тұрақты тіркес. 1. заң. [латын. corruptio]. Мемлекеттік құрылымдардың экономика аясында қылмысты құрылымдармен біте қайнасуы, сондай-ақ мемлекеттегі лауазымды адамдардың, қоғамдық және саяси қайраткерлердің сатылғыштығы, парақорлығы. Қазақстанда сондай-ақ **Сыбайлас жемқорлық** үшін қылмыстық, тәртіптік, әкімшілік жауапкершілікті реттейтін арнайы нормативтік-құқықтық актілер де қабылданды (ҚҰЭ). (ҚС, 1186).

«**Бейімділік**» I. Зат есім. 1. Бейімді болушылық, икемділік, оңтайлылық, ыңғайлылық. Әрбір адамның әр нәрсеге өз икемі, қабілеті, соған **бейімділігі** болады дегені рас қой деймін (С.Бақбергенов, Алты немелден асқанда). Ойын тәртібі деп команданың алаңға шығар негізгі алты ойыншысының жеке шеберлігіне, олардың **бейімділігіне** қарай ойын кезіндегі атқаратын міндеттерді бөліп орналастыруды айтады («Спорт»). Бұлардың жаңа жерге, жаңа жағдайға **бейімділігі** түрліше болды (Д.Керімбаев, Жылқы өсіру). 2. Қабілеттілік, іскерлік, ептілік. Шоқанның ғылыми

			<p><i>жұмысқа бейімділігін корпус бастықтары да көрген (М.Ақынжанов, Қазақтың ағартушылары). Баймаз амбеттің өлең шығаруға бейімділігі он жасынан байқалған сияқты (С.Мұқанов, Өсу жолдарымыз). Күләштың искусствоға бейімділігін ең алғаш халық артисі Серке Қожамқұлов байқайды (С.Мұқанов, Саяхаттар). (ҚС, 220).</i></p> <p>2. Әзербайжан: korrupsiya 3. Қырғыз: планы мүмкүн 4. Өзбек: korrupsiya 5. Түрік: yolsuzluk potansiyeli 6. Ағылшын: corruptionism 7. Испан: el corrupcionismo 8. Неміс: korrptionismus 9. Француз: corruptionisme</p>
1323.	ВЫМОГАТЕЛЬСТВО	қорқытып алу	<p>1. Жәбірленушіні немесе оның туыстарын арнамысы мен қадір-қасиетіне зиян келтіретін кез келген мәліметтерді жариялаймын деп қорқытып, бөтен мүлікті не мүлікке құқықты беруді немесе мүліктік сипатқа ие өзге де әрекеттерді жасауды талап ету.</p> <p>«Вымогательство» – қылмыстық құқықта қандай да бір тұлғаны немесе оның жақындарын күшпен қорқыту , сондай-ақ оларды масқара қылатын мәліметтерді жариялаймын немесе олардың мүлкін жоямын деп қорқыту арқылы мүлікті (немесе мүлік құқығын) беруді талап ету жолымен жеке меншікке қарсы жасалатын қылмыс. (http://vseslova.com.ua/word/Вымогательство).</p> <p>«Бопсалау». I. Етістік. 1. Қоқан-лоқылап, сес көрсету. <i>«Ұрыны ұстап тұрған алып кел» деп, бопсалап батыраштар шал атанды (І. Жансүгіров, Шығармалар жинағы). Тінтуден нәтиже шықпады, бопсалап, қорқытып сұрап еді, «мектептен шығып, жол-жөнекей кластас жолдасым Генаның үйіне кірдім» – дегеннен басқа тіс жарып ештеңе айтпады (К. Сейдеханов, Түркістан түлегі). Сөйтіп, ондағы аз күнгі мүмкіндікті пайдаланып, «мені тергеу басқармасының қызметкерлері бопсалады» деп қарсы арыз жазып үлгереді («Егемен Қазақстан»).</i> (ҚС, 247).</p> <p>«Қорқытып алушылық» I. Тұрақты тіркес. 1. заң. Бөтен мүлікті немесе мүлікке құқықты беруді немесе күш қолданумен не бөтен мү</p>

			<p>лікті жоюмен немесе бүлдірумен қорқыту арқылы мүліктік сипаттағы басқа да іс-әрекеттер жасауды талап ету, сол сияқты жәбірленушіні немесе оның жақындарын масқаралайтын мәліметтерді таратумен, не жәбірленушінің немесе оның жақындарының мүдделеріне елеулі зиян келтіру мүмкін өзге де мәліметтерді жариялау (Заң терминдерінің қазақша-орысша анықтамалық сөздігі). (ҚС, 818).</p> <p>«Күнезер» I. Сын есім.</p> <p>1. Неден болса да қайтпайтын даукес, даукұмар. <i>Жұман байды шама келгенше дабырасыз жерлеп, жегісі н өткізгеннен кейін, сақалтай-сақалтай күнезер балалары енші алысу жайын қолға алысып, тарбайысып қалып еді</i> (Ғ.Мүсірепов, Таңдамалы шығармалары). (ҚС, 826).</p> <p>2. Әзербайжан: qəsb</p> <p>3. Қырғыз: опузалап талап кылуу</p> <p>4. Өзбек: tovlamachilik</p> <p>5. Түрік: gasp</p> <p>6. Ағылшын: extortion</p> <p>7. Испан: extorsión</p> <p>8. Неміс: erpressung</p> <p>9. Француз: extorsion</p>
--	--	--	---

СӨЗДЕР МЕН СӨЗ ТІРКЕСТЕРІ

1324.	объекткондоминиума	кондоминиум объектісі	<p>1. «Кондоминиум» (лат. <i>con</i> – «бірге», <i>dominium</i> – «иелену») – тұрғын үйлерді, екі және одан да көп жеке ғимараттарды қамтитын ерекше жеке меншік нысаны.</p> <p>«Кондоминиумның объектісі» деп жер учаскесінен (жер учаскелерінен), бастапқы және кейінгі объектілерден тұратын мүліктік кешен, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленетін кондоминиум нысанында жылжымайтын мүлікке меншік танылады. (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/V070004945)</p> <p>«Объект» I. Зат есім. 1. [латын. <i>objectum</i>] философиялық. Адам санасынан тыс және оған тәуелсіз өмір сүретін материалдық дүние, нысан. <i>Адамның санасы мен қызметі неге бағытталса, сол нәрсені объект деп атайды</i> (Саяси сөздік). <i>Тіпті өзіме жеке ғылыми объектінің табылғанына қуанғанымды да жасыра алмаймын</i> (Т.Әбдіков, Ақиқат). <i>Еттің жиырылуын зерттеу үшін ең жақсы объект бақаның оңашалап бөліп алған балтыр еті болып та</i></p>
-------	--------------------	-----------------------	---

			<p>былады (Адам анатомиясы). 2. Белгілі бір жұмыс (құрылыс) істеліп жатқан жер. <i>Өткен түнде басқа объектілер бетон сұрамапты</i> (А.Жақсыбаев, Менің досым). <i>Құрылыс материалдарын қандай объектілерге жіберудің қажеттігі туралы пікір алысты</i> (Е.Естаев, Өмір өткелдері). <i>Алдағы жылдары тағы да бірнеше құрылыс объектілерін салуды жоспарлап отырмыз</i> («Лениншіл жас»).(ҚС, 986).</p> <p>2. Өзбайжан: kondominium obyektі</p> <p>3. Қырғыз: кондоминиум объекти</p> <p>4. Өзбек: kvartiralarning ob'ekti</p> <p>5. Түрік: mülkiyet nesnesi</p> <p>6. Ағылшын: condominium object</p> <p>7. Испан: objeto de condominio</p> <p>8. Неміс: Eigentumswohnung</p> <p>9. Француз: objet en copropriété</p>
1325.	опекун	қамқоршы	<p>1. «Опекун» («попечитель») – мемлекет ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаға ол кәмелеттік жасқа жеткен кезеңге дейін қамқорлық жасауды сеніп тапсыратын тұлға. (http://www.probirka.org/usynovlenie/3146-kto-takoy-opekun-rebenka.html).</p> <p>«Қорғаншы» – өзінің әрекеттерімен қорғауындағыға құқық және міндет еншілей отырып, әрекет қабілеттілігі жоқ адамның орнына өзі әрекет жасайды. (http://malimetter.kz/korganshylyar-men-kamkorshylardyn-kukyktary-men-mindetteri/).</p> <p>«Қамқоршы адамдар» ішінара әрекет қабілеттілігі бар адамдарға өздерінің міндеттерін орындағанда көмектесіп, бақылауына алады, сонымен қатар оларды үшінші жақтардан болатын қиянаттардан қорғап жүреді (http://malimetter.kz/korganshylyar-men-kamkorshylardyn-kukyktary-men-mindetteri/).</p> <p>«Қамқоршы» I. Зат есім. 1. Біреудің қамын ойлаушы, қамқорлық жасаушы, жақсылық, мейірбандық етуші, қорғаушы; ақылгөй. <i>Мен үшін жазушыдан жазушының артықшылығы жоқ. Мен бәріне бірдей қамқоршымын</i> (Ә.Нұршайықов). <i>Талайдың қамқоршысы қайтқан мендей, Артында қайғылы жас қалған сендей.</i></p> <p><i>Жүрерсің көпке дейін көндіге алмай, Қолайсыз дастарханға жыртық жеңдей</i> (О.Шораяқов, Шайыр). <i>Менің де сіздей бар еді «Қарағым» дейтін анамыз,</i></p>

		<p>Қамқоршы болған бабамыз, Мендей-ақ шығар балаңыз, Әкем де менің сіздей-ақ, Балаңыз да біздей-ақ, Тіліңізді аламыз (Бақтыбай ақын, Жел қобыз). Айнала қара көзін қызыл басқан, Кірпігі оза шығып, қара қас тан. Кім нашар болса соның сөзін сөйлеп, Қамқоршы бола білген бала жастан (К.Әзірбаев). 2. діни. Демеуші, қолдаушы ие. Малдың қамқоршы иесі болады. Қой иесі – шопан ата, сиыр иесі – зеңгі баба, жылқы иесі – қамбар ата, түйе иесі – ойсыл қара деген наным болды (ҚазССР тарихы).</p> <p>3. заң. Жақтаушы, қорғаушы адам. Қамқоршы (опекун) қамқорлыққа берген мекеменің келісімінсіз баланың (балигатқа толмаған баланың) дүние-мүлікке иелік правосына қайшы келетін әрекет жасай алмайды (Семья тәрбиесі). Қалың мал әкесінің, ең жақын туысының немесе қамқоршысының пайдасына түсетін (ҚазССР тарихы). Қамқоршы – ата-аналары қайтыс болған балаларды немесе ата-аналық құқығынан айрылғандардың балаларын асырап алушы адамдар (Қаз. тілі термин. Педагогика.).(ҚС, 747).</p> <p>«Қорғаншы» I. Зат есім. 1. с ө й л е у. Қорғаушы.Ертеңіне Бұхара тағына Мұхаммед дінінің жаңа қорғаншысы, мәртебелі Әбді-Мумин әмір келіп отырды (І.Есенберлин, Жанталас). Мұндай жағдайда гуілдеген, шуылдаған, атой қойған қалың топты көріп, қамал қорғаншылары шыдай алмады, қарадай зәре-құты қашып, қамалды қорғамақ түгіл, бекініс үстінде де отыра алмай, көбіне-ақ қаша жөнелді (І.Есенберлин, Қаһар). Моңғол әскері әлсін-әлсін тынығып алады, ал өздерінің мұндай мүмкіншіліктері жоқ медине қорғаншылары әбден қажып түбі жеңіледі (І.Есенберлин, Алмас қылыш). (ҚС, 816).</p> <p>2. Әзербайжан: tərbiyəçi 3. Қырғыз: опекун 4. Өзбек: o'qituvchi 5. Түрік: vasi 6. Ағылшын: guardian 7. Испан: tutor 8. Неміс: Nachhilfe 9. Француз: tuteur</p>
1326.	клиринг	клиринг 1. « Клиринг » (ағылш. <i>clearing</i> – есеп айырысу) –

			<p>тараптардың өзара талаптар мен міндеттемелерді есепке алуына негізделген қолма-қол ақшасыз есеп айырысу жүйесі. Көптеген елдердің ішкі айналысында жекелеген кәсіпорындар (фирмалар, ұйымдар, т.б.) мен банктердің арасында тауарлар, көрсетілген қызметтер, бағалы қағаздар үшін есеп айырысумен байланысты қоғамдық шығындарды үнемдеу құралы ретінде пайдаланылады. Клирингілік есеп айырысуды лицензиясы бар мекемелер клирингілік келісімдер негізінде жүзеге асырады. (https://kk.wikipedia.org/wiki/Клиринг).</p> <p>«Клиринг» I. Зат есім. 1. [ағылшын. clearing] экон. Тараптардың өзара талаптар мен міндеттемелерді есепке алуына негізделген қолма-қол ақшасыз есеп айырысу жүйесі. <i>Ол банк және валюта клирингі болып екіге бөлінеді. Банк клирингінің ерекшелігі сол, мұнда банктер бір-бірімен төлемдер сомасы мен келіп түскен ақша сомасы арасындағы айырма көлемінде есепте сін отырады. Ал валюта клирингібірнеше елдің арасындағы сыртқы сауда немесе басқа да экономикалық байланыстар кезінде туатын халықаралық қолма-қол ақшасыз есеп жасауды реттеп отырады</i> (Орысша-қазақша түсіндірме сөздік. Экономика). <i>Қазіргі кезеңде халықаралық клиринг ең алдымен ұлттық валюталары айырбасталмайтын, СКВ (ЕАВ) мен алтын қоры шектеулі елдерде қолданылады</i> (Қазақстан Ұлттық энциклопедиясы). (ҚС, 647).</p> <p>2. Әзербайжан: klirinq 3. Қырғыз: ачылуу 4. Өзбек: tozalash 5. Түрік: takas 6. Ағылшын: clearing 7. Испан: aclarar 8. Неміс: Löschen 9. Француз: dégageмент</p>
1327.	интеллектуальное творчество	санаткерлік шығарма	<p>1.Санаткерлік (зияткерлік) шығарма – бұл нәтижесінде қайталанбастығымен, өзіндік және қоғамдық-тарихи бірегейлігімен ерекшеленетін сапалы жаңа нәрсе ойлап шығарылатын мақсатты бағытталған адамның зияткерлік қызметі.</p> <p>«Интеллектуальное творчество» – стандартты талаптардың шеңберіннен шығып кете отырып, өнімді бірегей идеялар тудыру қабілетіне негізделген, субъективті жаңа нәрселер жасау процесі. (http://online.rae.ru/1401).</p> <p>«Интеллектуалдық» I. Сын есім.</p>

1. Зияткерлік (интеллектуалға қатысты). *Эстетикалық тәрбиеден нәр алған адам өзінің барлық рухани, саяси моральдық, интеллектуалдық қасиеттерін байытады* (Е.Байзақов, Еңбек эстетикасы). *Біздің еліміз де еңбек адамдарының үлкен мәдениетке, биік интеллектуалдық өреге көтерілу, дене еңбегі мен ой еңбегінің арасындағы ашақтықтың да бірте-бірте жойылып келе жатқандығы белгілі* (І. Омаров). *Біздің ақпараттық және интеллектуалдық салиқалы әлеуетіміз бар. Ең бастысы, осынау тарихи тағылымнан тиісті қорытындылар шығара білу ләзім* («Егемен Қазақстан»). *Интеллектуалдық интуиция танымың ең жоғарғы түрі деп танылады* (Мәдени-философиялық энциклопедиялық сөздік). (ҚС, 583).

«Санаткер» І. Зат есім.

1. Алдыңғы қатарлы, басты, таңдаулы адам деген мағынада.

Ол таңдаған тақырыбына бүкіл болмысымен бойлай еніп, алты-жеті жыл көлемінде қолтаңбасы орныққан санаткерлер қатарына қосылды (Ж.Әбдірашев).

Ойлы санаткер санатында Шоқан әртүрлі ағымдағы кісілермен пікірлес, дәмдестүздас болды (Т.Әлімқұлов, Кертолғау). (ҚС, 1111).

«Шығарма». І. Зат есім. 1. ескі кітаби. Белгілі бір автордың ойдан шығарып жазған әдеби, ғылыми т.б. туындысы. *Сөз өнерінен жасалып шығатын нәрсенің жалпы аты – шығарма сөз, ол аты қысқартылып, көбінесе шығарма деп айтылады* (А.Байтұрсынов, Шығармалары). *Біздің жазушыларымыздың көптеген шығармалары дүние жүзіндегі ондаған шетел тіліне аударылды* (Ә.Шәріпов, Алыс жағалаулар).

2. Мектеп оқушыларының әдебиеттен алған білімін жетілдіріп, белгілі бір стильдегі, үлгідегі композициялық нысандағы мәтін құрастыруы үшін мұғалімдердің бағыттауымен сын ыпта, үйде жазған өзіндік еңбегі; мектептегі шығармашылық тапсырманың бір түрі. *Оныншы кластың ортан беліне келген кезіміз. Бір күні әдебиеттен беретін мұғаліміміз: «Өзің жайлы, өмір жайлы толғап көр» – деген шығарма тақырыбын ұсынды* (Е.Әкімқұлов, Қош ата).

			<p><i>Мұғаліміміз еркін тақырыпқа шығарма жазып келіңдер деп үйге тапсырма берді</i> (М.Әлімбаев, Тәрбие туралы әңгімелер).</p> <p>Шығарма – мектеп оқушыларының ана тілі мен әдебиет сабақтарында алған білімдері мен машықтарын орнықтыру, байланысқан сөз мәтінін құрау құралы (Қазақ тілі терминдерінің салалық түсіндірме сөздігі. Педагогика). (ҚС, 1431).</p> <p>«Шығармашылық» I. Зат есім. 1. кітаби стиль. Шығарма тудырушылық, шығарушылық. <i>Ноғай жазушыларының қатары барған сайын көбейіп келеді. Олардың шығармашылық өнеріне сипаттама жасау арнаулы еңбектер үлесі</i> (Р.Бердібаев, Достық кемесінде). <i>Дұрыс па, бұрыс па, өзінің творчестволық көзқарасы, шығармашылық принципі тұрғысынан келеді</i> (Қ.Ергөбеков, Жан жылуы). <i>Әркімнің ана тілі мен төл мәдениетін пайдалануға, қарым-қатынас, тәрбие, оқу және шығармашылық тілін еркін таңдап алуға құқығы бар</i> (ҚР Конституциясы). (ҚС, 1431).</p> <p>«Зияткер» I. Зат есім. 1. Ақыл-ой, қабілеті асқан адам, интеллектуал (ҚС, 562).</p> <p>«Зияткерлік» I. Сын есім. 1. Жеке адамның интеллектуалдық ақыл-ой қабілетін дамытуға бағытталған. (ҚС, 562). 2. Әзербайжан: intellektual yaradıcılıǵı 3. Қырғыз: интеллектуалдық чыгармачылығын 4. Өзбек: intellektual ijodkorlik 5. Түрік: entelektüel yaraticılık 6. Ағылшын: intellectual creativity 7. Испан: creatividad intelectual 8. Неміс: intellektuelle Kreativität 9. Француз: créativité intellectuelle</p>
1328.	внутренние органы / органы внутренней/	ішкі мүшелер, ішкі ағзалар	<p>1. «Ішкі мүшелер» (висцеральные органы – organa viscerales; лат. organ – мүше, орган, ағза; visceralis – ішкі) – дене қуыстарында (көкірек, құрсақ, жамбас қуыстары) орналасқан түтік тәрізді және қомақты паренхималы мүшелер. Ішкі мүшелерге организмдегі зат алмасу және көбею процестерін іс жүзіне асыратын мүшелер жүйелері (асқорыту, тыныс алу, зәр бөлу, аталық және аналық көбею мүшелері) жатады (https://kk.wikipedia.org/wiki/Ішкі мүшелер).</p> <p>«Внутренности», «внутренние органы», «висцеральные органы» (лат. viscera, греч. splanchnon) – негізінен</p>

жануардың (және адамның) кеуде және қарын бөліктерінде орналасқан органдар, атап айтқанда, тыныс алу, ас қорыту, зәр шығару-жыныс, жүрек-қантамыр

органдары ([https://ru.wikipedia.org/wiki/Внутренние органы](https://ru.wikipedia.org/wiki/Внутренние_органы)).

«Ішкі» Сын есім. 1. Іш жағындағы, ішіндегі. 2. Көңілдегі, ойдағы, іштегі (ҚС, 1468).

«Мүше» І. Зат есім. 1. Адам, жан-жануар денесінің басты бөлігі (қол, аяқ, көз, құлақ т.б.). – *Нұрбайдың тым құрыса қол-аяғы бүтін, ал бұл байғұс соғыста бір*

мүшесін беріп келді емес пе? (Б.Тоғысбаев, Асыл адам айнымас). – *Менің бір көзім*

ағып түссе ештеңе емес, басқа мүше мүше бүтін. Сенің көзің ағып түссе, жарасарсың

(З.Ақышев, Жесірлер). *Қорапқа қарғып мінген екі жігіт машина үстіндегі ағаш*

жәшік ішінен терісі алынғанмен, мүшесі бұталмаған екі қойды сопаң еткізіп суырып алды (Ә.Сараев, Бозқырау).

2. биологиялық. Өзіне тән құрылысы болатын және арнайы қызмет атқаратын организмнің бөлігі.

Мүше әртүрлі ұлпалардан құралады. Құрылысына сәйкес *мүше* паренхималы, түтікше және қабатты болып бөлінеді (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Биология).

3. этн. Сойылған мал етінің қонағына қарай тартар негізгі бөлшегі (жамбас, жілік, сүбе, бұғана т.б.). *Ақсақалдар өкпелеп, дау шығармасын деп, етті мүшесімен табақтарға бөлгелі үйден шыққан Наз әже жігіттерге ұрсып тастады*

(А.Жағанова, Еркежан). *Міне – бұғана. Бұл да еті қаттылау болғанмен қадірлі мүше –*

құдаға салады (С.Жүнісов, Ақан сері). 4. Белгілі бір ұйымның, ұжымның құрамына енетін адам.

Қазақ-қырғыз білім комисиесі осы кеңестің бір бөлімі болды. Комисияның мүшелері қайта сайланды

(Х.Досмұхамедұлы). *Үкіметтің жүргізіп отырған саясатымен келіспейтін немесе оны жүргізбейтін Үкімет мүшесі орнына түсуге өтініш береді не ол лауазымнан босатылуға тиіс*

(ҚР Конституциясы). (ҚС, 956).

«Ағза» І. Зат есім.

1. [араб. أعضاء] көнерген сөз. Адамның дене мүшелері. «Балалы жетпіс қасқыр» – нәпсің шығар, *Ағзаңды* әр ишқыңмен қамап жатқан.

«Қоралы қой» дегенің иман шығар, көңіліңе қорқыны

			<p><i>шты көп ойлатқан (Кете Жүсіп, Өлеңдер). Келгенде жеті-сегізге мектеп көріп, Ғылымның он жасында дәмін татқан, Он екі әр пендеңнің азгасы бар, тұтас боп алты жерде қара тапқан</i> (Шәді төре). <i>Үш жүз алпыс тамырың Бәрі тегіс суалып, Азгалар қурап кепкені</i> (Кердері Әбубәкір, Қазағым). 2. Адамның, жан-жануарлардың дене құрылысы, тұла бойы, тұрқы. <i>Сау жер жоқ азгасында ауру да, Өлімнен тірлікті көрген артық</i> (А.Байтұрсынов, Шығармалары). <i>Адам азгасының әрекет, сырлары турасындағы ғылымдар бар</i> (М.Әуезов, Абай жолы). 3. б и о л о г и я л ы қ. <латын. organismus>.</p> <p>Үйлесімді қызмет атқаратын мүшелері бар тірі тұтастық (тіршілік иесі немесе өсімдік). <i>Әрбір азганың өзіне тән белгілері, қасиеттері және даму ерекшеліктері ұрпақтарына беріледі (Биология). Азгалар өзгергіштік қасиеті арқылы орта жағдайының түрлі өзгерістеріне бейімделеді. Осы қасиет арқылы бірте-бірте жаңа түрлер пайда болады (Биология). Бүгінгі тәжірибе трансплантация ғылымының хирургиялық беті, операциялық техникасы жетілдірілгеннен, өліктен алған азгалардың өмірін жоймай сақтауға, оларды емдік құрал етуге болатынын аңғартады</i> (Е.Оразақов). (ҚС, 27).</p> <p>2. Әзербайжан: daxili orqanlar, daxili orqanlar 3. Қырғыз: ички органдар, ички органдар 4. Өзбек: ichki organlar, ichki organlar 5. Түрік: iç organlar, iç organlar 6. Ағылшын: internal organs, internal organs 7. Испан: órganos internos, organos internos 8. Неміс: innere Organe, innere Organe 9. Француз: organes internes, organes internes</p>
1329.	завещание	өсиет	<p>1. «Өсиет» – жазбаша түрде немесе ауызша айтылып, қалдырылған ақыл-кеңес, талап-тілек. «Өсиет», «уасийа» (көпше түрі – уасайа; түрікше – уасиет, парсыша – уасият).</p> <p>1. Дүние салар алдында айтылатын ең соңғы тілек, аманат. 2. Шииттік догматиканың түсіндіруі бойынша «әл-уәсиә» – имамның өзінің орнын басушыны «анық көрсететін» рухани өсиет ретінде айтатын сөзі. (https://kk.wikipedia.org/wiki/Өсиет).</p> <p>«Өсиет» I. Зат есім. 1. Жасы үлкен немесе парасатты, білімді, тәжірибелі адам</p>

			<p>тарапынан өзінен кейінгілерге, жасы кішілерге айтылатын ақыл, кеңес, ғибрат, үлгі, өнеге. Абай ұғарлық, ойланарлық сана барау деген кісілерге өсиет, ақыл айтып, ұстаздық етеді (М.Әуезов, Әр жылдар ойлары). Жа назама пәлен мал шығар, пәлендей малды пәленшеге беріңдер деген сықылды өсиет қылмаса дегенім зой (Ж.Аймауытов, Шығармалары). Хосе Мартиннің ай тқан нақыл сөздері, қаһарман ұрандары, өлеңдері өшпес өсиет ретінде халық аузында (Б.Момышұлы). Бұл – өсиет, өнеге айту, ақыл, кеңес беру, жасы кішіге үлкеннің өмір тәжірибесін ұсынуы (М.Әлімбаев). Жазығың сол атамыз қазақтың «бір күн қарны ашқан кісіден қырық күнге дейін ақыл сұрама» деген өсиетін білмегендігің (Ә.Әбішев, Үлкен жолда). Жаңа жыл алаулаған тұр өнімде, Атаның өсиетінде е, тілегінде. Күніге жүз айналып-толғанатын Ананың Жаңа жыл бар жүрегінде (Т.Айбергенов, Мен саған ғашық едім). 2. заң. <ағылшын. will; testament> Мүлік, құндылықтар, ақшалай салымдар иесінің өзі қайтыс болған жағдайда бұлардың кімнің иелігіне берілуге тиіс екендігі туралы қолданыстағы заңнамаға сәйкес жазылып, нотариалдық жолмен расталған жазбаша өкімі. Қалыптасқан құқық бойынша азамат өсиет жазып, өзінің мүліктерінің барлығын немесе оның бөлігін, заң жүзінде мұрагерлер санатына жататын-жатпайтынына қарамастан, бір немесе бірнеше адамға, сондай-ақ, мемлекетке, не жекелеген мемлекеттік, қоғамдық, т.б. ұйымдарға қалдыра алады (Заңтану терминдерінің орысша-қазақша түсіндірме сөздігі). (ҚС, 1039).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: vasiyetname 3. Қырғыз: болот 4. Өзбек: vasiyat 5. Түрік: irade 6. Ағылшын: will 7. Испан: testamento 8. Неміс: Testament 9. Француз: testament
1330.	модернизация	жаңғырту	<p>1. «Модернизация» француз тілінде «moderne» – «қазіргі», ағылшын тілінде – «modernization» – жаңарту, жаңғырту, қоғамды, экономиканы, әлеуметтік саланы қазіргі заман талабына сай</p>

жаңғырту деген ұғымды білдіреді. Бұл ұғым «өркениет» ұғымымен бірге әдебиетте XVII ғасырдан бері қолданылып келеді. Жаңғыртудың кең тараған түсінігі – адамдардың тұрмыс деңгейінің өсуі, әл-ауқатының артуы, қоғамдағы экономикалық жетістіктер.

«Жаңғырту» дегеніміз – қоғам және адам өмірінің сапалы түрде өзгеруі. Жаңғыртудың нәтижесінде қоғам да, адам да ешнәрсеге алаңдамай, өздігінен, өз күшімен өмір сүретін және дамитын дәрежеге жетеді (http://www.inform.kz/kz/zhangyrtu-kogam-damuynyn-basty-ozegi-t-ryskaliev-filosofiya-gylymdarynyn-doktory-professor_a2514112).

«Модернизация»(франц. – жаңғырту) – артта қалған елдердің алдыңғы қатардағы елдердің деңгейіне жетуге бағытталған мемлекеттің саясаты. (<https://kk.wikipedia.org/wiki/Модернизация>).

«Модернизация». I. Зат есім. 1. Қазіргі талапқа сай етіп жаңалаушылық, жаңғыртушылық. *Өндірістегі құрал жабдықтарды жаңалау, демек модернизация дегеніміз не?* («Лениншіл жас»). (ҚС, 934).

«Жаңғырту» I. Зат есім. 1. Белгілі бір дүниені, халықтық мұраны жаңарту, қайта өңдеу. *Соңғы жылдары сол ұмытылған аспаптарды тауып, оларды жаңартып жасау, қайта жаңғырту жөнінде бірқатар жұмыстар істелді* («Білім және

еңбек»). *Ендеше ең алдымен туған тілдің негізін білу, қазынасын бағалау парыз, оның алуан бояуын, жұп ар иісін жаңарту, жаңғырту мүмкіншіліктерін тану қажет*

(М.Әлімбаев). *Одан да маңыздысы рухани тазалыққа, дәстүрлі мәдениетін*

жаңғыртуға ұмтылды, өнердің барлық салаларында өзгеріс енгізді («Егемен

Қазақстан»). *Ал халық туындыларын бүгінгі заманға талғамына сай жаңғырту*

жолында Марат ондаған жылдар бойы ізденіп келе жатыр емес пе? (Қ.Боқаев). (ҚС, 469).

2. Әзербайжан: modernləşmə

3. Қырғыз: өркүндөтүү

4. Өзбек: modernizatsiya qilish

5. Түрік: modernizasyon

6. Ағылшын: modernization

7. Испан: modernizacion

8. Неміс: modernisierung

9. Француз: modernisation

1331.	предварительный	алдын ала	<p>1. «Предварительный»– 1. Бірдеңенің алдында осылай болатын жағдай. Бір нәрсенің, негізгі, басты нәрсенің алдында болатын жағдай. 3. Өзгертілуі, қайта қаралуы, бас тартылуы мүмкін соңғы жағдай. 4. Бұрын, алдын ала жасалған, қабылданған, дайындалған. (http://tolkslovar.ru/p17047.html).</p> <p>«Предварительный»–1. Бір нәрсенің алдында болатын жағдай. 2. Аяқталмаған, артынан бір нәрсе немесе жағдай болатын. (<i>Ожегов, 1347</i>).</p> <p>«Алдын ала» I. Тұрақты тіркес.</p> <p>1. Күн ілгері, күні бұрын, бұрынырақ. <i>Алдын ала үй бөліп, орын-жай әзірлеп қойдық</i> (Х.Рахимов, Қарлығаштар). <i>Созақ көтерілісін басу үшін Түркістаннан 500 атты әскер төте жолға салып, суыт келе жатады. Осы жағдайды алдын ала білген көтерілісшілер таудағы «Суындықтың асуына» құралайды көзден ататын мерген – Салықбайды, ал «Балықшының асуына» Жақаиш мергенді отырғызады («Жас Алаш»).</i> <i>Үкімет осы өнімдерді сатып алады. Өнімнің белгілі бір бөлігінің ақшасын алдын ала төлейді («Жас Алаш»).</i>(ҚС, 21).</p> <p>2. Әзербайжан: müvəqqəti</p> <p>3. Қырғыз: алдын ала</p> <p>4. Өзбек: vaqtinchalik</p> <p>5. Түрік: ön</p> <p>6. Ағылшын: preliminary</p> <p>7. Испан: provisional</p> <p>8. Неміс: provisorisch</p> <p>9. Француз: provisoire</p>
1332.	разгон	екпін	<p>1.«Разгón» – «разогнать» (үдеу, қарқындау) етістігі мағынасындағы іс-әрекет. Сондай-ақ бұл термин мына мағыналарда жұмсалады: 1) «выгнать» (қуып шығу, қуып тарату), «уволить» (жұмыстан қуып жіберу, жұмыстан шығарып жіберу); 2) «заставить разойтись» (тарап кетуге мәжбүрлеу), «заставить разбежаться» (қашып кетуге мәжбүрлеу). (https://ru.wikipedia.org/wiki/Разгон).</p> <p>«Разгон» – 1. Екпіндеп ұмтылу. 2. Сөгіс алу, сазайын тарту, тарату. (<i>Ожегов, 1502</i>).</p> <p>«Екпін» – сөйлем ішіндегі кейбір сөздердің немесе сөз ішіндегі кейбір буын, дыбыстардың басқа тілдік бөліктерден ерекшеленіп, көтеріңкі айтылуы (https://kk.wikipedia.org/wiki/Екпін).</p> <p>«Екпін». I. Зат есім.</p> <p>1. Белгілі бір күштің пәрмені, серпіні. <i>Өзен арнасының белінен</i></p>

баса сұлап жатқан үлкен көпірдің түбіне ұшқыр **екпінмен** зулап тақай бергем.

Кенет бір нәрсе құлағымды тұндыра шатыр етіп ж арылды (З.Жәкенов). Жел **екпіні** барған сайын күшейіп толқын сарылы молая түскен (Ә. Сәрсенбаев, Капитан ұлы).

2. Күш, тегеурін. Қызыл Армияның **екпініне** төтеп бере алмай ығысып бара жатып, осы жердегі елді шауып-тонап, баса-көктей өтпек болған (Н. Ғабдуллин, Өмір күйі). Отрядқа қала көпшілігі сүйсінсе де, Оси повтың **екпініне** төтеп бере алады деп бәрі бірдей сене қойған жоқ (Ж. Арыстан ов). Дархан сенің **екпінің** тәуір еді ғой, мүмкін сен ай тарсың? – деген сөз жігерін қайрағандай, ол басын көтеріп алды (Ә.Әбішев, Сәуленің күлкісі).

3. Қарқын. Көпірсең жұмақ исі анадайдан, Кеудеңді жарып кетер әлдеқайдан. **Екпінің** еш нәрсеге жол бере ме, Өзендей гүр-гүр етіп аққан сайдан (Үш ғасыр жырлайды). «Абай» операсынан кейінгі өсу **екпіні** Брусиловский мен Төлебаевтың 1945 жылы алғаш р ет мен қойған «Аманкелді» операсы жалғастырғаны белгілі (Қ.Байсейітов, Құ штар көңіл). Жер жүгірген **екпінмен** алысқа кетейін десе, күн тартып тұрады (А.Байтұрсынов). 4. ауыс. поэт. Бір нәрсенің әсері, буы, қуаты.Ыбырай бір сәт шарасыздыққа тірелгендей болады. Тек той **екпіні** ғана көңілін көтергендей (Ж. Молдағалиев, Самал). Жырлауға жастық **екпінін**, Қ аламымды алам қолыма. Өтеді солай көп күнім, Қыз ығым жастық жолына (Пернедегі термелер). Кейде озып, кейде топтан жүрем кейін, Азырақ шаршаса м да сыр бермеймін. Айдында жұлдызша аққан жұр т легінен **Екпінін** жастық шақтың көргендеймін (Ә . Фатихов, Менің босағам).

5. м у з ы к а л ы қ. Музыка алық шығарманың орындалу жылдамдығы, қарқыны .Музыкалық шығарма мен оның жеке бөлімінің **екпіні** әдетте италяниша атаумен б елгіленеді. Оның негізгі 3 түрі қалыптасты: жәй **екпін**, орташа **екпін**, жылдам **екпін** (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). **Екпін** шығарманың сипатына, мазмұнына, орындаушының көңіл күйіне байланысты (“Мәдениет және тұрмыс”).

б. л и н г в и с т и к а л ы қ. Сөз ішіндегі белгілі бір буынның сөздің басқа буындары

н біріктіруші қызмет алып, күшті, көтеріңкі дауыспен айтылып, айқын естілуі. Қазақ тіліндегі **екпін** басқа түркі тілдеріндегі **екпін** тәрізді сөздің көбіне соңғы буынына түседі (Қазіргі қазақ тілі).

Қазақ тіліндегі **екпін** орыс тіліндегідей форма ажыратарлық, мағына ажыратарлық қызмет атқара алмайды (Қазіргі қазақ тілі). 7. а у ы с п а л ы м а ғ ы н

а. Белгілі бір

сөздің мән беріле, көңіл аударыла айтылуы; дауыстың көтеріңкі шығуы. Дәрмен

соңғы сөзін **екпінмен** даусын көтере айтты (А.Байтанаев, Қансонар). Ол осы сөзді ерекше бір **екпінмен** айтты («Лениншіл жас»). Бұндағы «қолың бер» деген сөз

ерекше **екпінмен** оқылады («Қазақстан мұғалімдері»). (ҚС, 401).

«Қарқын» I. Зат есім.

1. Екпін, жылдамдық, шапшаңдық. Аттың қарқынын

бәсеңдетіп, тізгінін тартуға болмайды (Ө.Жолымбетов, Айгөлек). Қырмандағы адамдардың

қарқыны өте қызу (О.Бодықов, Бұлбұл). 2. Күш-жігер, қайрат, қуат. Бүгінгі ұрпақ ата-баба еңбегін ұмытпайды, солар бастаған ұлы құрылысты жаңа

қарқынмен алға бастырады (Ж.Арыстанов, Естен кетпес есімдер). Трактордың

қарқыны, Тауды талқан еткендей. Кездессе қамал қиратып, Қиналмай-ақ өткендей

(Ә.Тәжібаев, Шығармалары).

3. ж е р г і л і к т і с ө з. Су тасқыны. Көктемде су қарқыны

кезінде аздап көгереді (Қазақ тілінің аймақтық сөздігі). (ҚС, 767).

«Қарқындау» I. Етістік.

1. Екпіндеу, үдеу; жылдамдату, тездету.

Ә дегенде үйме-

жүйме тобымен бірге аттанып, біраз

қарқындағанша қатарласа, қапталдаса шапқан шабандоздар шоғыры енді ыдырады (М.Хасенов, Тұлпардың дүбірі). Арлан жан дәрменде қайт

а қарқындап, тоғайдың тасасына айнала тартты (С.Жүнісов, Ақан сері). Жүйткі, поезд,

қарқында, Шаршамастан самғап көр, Жасыл жарық алдыңда, Ашулы тұр семафор (А.Хангелдин, Қыз жүрегі). 2. Күш-жігер алу, шабыттану, еселену.

Ұлттық шеңбердегі үлгілерді гана мектеп еткен

әдебиет **қарқындап** өсе алмайды (Ғ.Мүсірепов, Суреткер парызы). Соңғы жылы атқарылған көптеген жаңа өзгерістердің ауыл өмірі мәдениетінің қарқындап өсуінің куәсі («Қазақстан әйелдері»). (ҚС, 767).

«Үдеу» I. Зат есім. 1. физикалық. Жылдамдық қарқынының уақыт бірлігі ішінде өзгеруін көрсететін физикалық шама. Газ тәріздес денелер қыздыру нәтижесінде **үдеу** береді (К.Әбдіғапаров, Қызықты физика). Физикада жылылықтың **үдеуін** арнаулы аспаппен өлшеуге болады (Физика курсы). Тартылыс күшінің әсерінен планета **үдеу** алып отырады (Астрономия). 2. «Үде» етістігінің қимыл атауы; күшею, өсу, қарқындау. Балуан Шолақты ұстасақ былай да зорлықпен бағындырып отырған қазақтардың үкіметке наразылығы **үдеуі**, тіпті көтеріліс шығуы мүмкін, сондықтан әзірге оған тимеуіңізді мақұл көрем (С.Мұқанов, Балуан Шолақ). (ҚС, 1343).

«Үдету» I. Етістік.

1. «Үдет» етістігінің қимыл атауы. Күшейту, өсіру, қарқындату.

Арнаулы бағыттағы біздің қорғанысқа шабуылды **үдету** үшін дайындалған жаудың еселенген күші соққы жепті (Б.Момышұлы, Біздің генерал). Қаратайдың «қатын би боладысы» Шабан байдың Нағымға деген наразылығын **үдетуге** бола айтылған көрінеді (А.Жүнісов, Өмір ізі).

2. әдебиеттану. Шешендік сөз қолдану тәсілі,

бейнелі сөздерді, бірыңғай эпитеттерді, ұқсас теңеулерді, мәндес сөздерді (синоним)

тізбектеп келтіріп, ойды өзгеше әсерлі еткізіп жеткізуге.

Қазақтың шешендік сөздерінде толғау, терме үлгісіндегі жыр-өлеңде **үдету** тәсілі жиі қолданылады. Мұндай лексикамен қатарласып құйылып келетін сөздер айтылатын ойды

үдетіп, күшейтумен бірге, айрықша шешендік, сөз тапқыштықты да танытады (Әдебиет терминдерінің сөздігі). (ҚС, 1343).

«Пәрмен» I. Зат есім.

1. Қарқынды екпін, күш, қайрат-жігер, тегеурінді қуат.

Қойбағар ауыр тоқпақты **пәрменімен** сілтей соққанда, келте қазық жерге ортан беліне дейін кіріп кет

			<p><i>ті</i> (М.Хасенов, Тұлпар). <i>Ол енді-енді бұрылам дегенше қолымдағы найзаны пәрменімен жіберіп кеп қалдым</i> (Е.Салихов, Алақан). <i>Қимылында пәрмен бар аңгүдіктің, Үміті көп көңілде әр күдіктің. Бұлтартқызбас дәл келген жазымыш тай Кездейсоқ пен айқасы заңдылықтың</i> (К.Салықов, Жезкиік). 2. Күрделі бір істі орындату үшін берілетін әмір, бұйрық, тиісті жарлық. <i>Мұнда басқа елдердің музейлерінен кезігер-кезікпесі екіталай бір ғана қызық нәрсе – патшаның пәрмендері жазылған папирустар</i> (Қ.Сатыбалдин, Қараторғай). – <i>Аттарыңнан түс! деген Пәрмен болды жасаққа, – «Қыр да қанын іш!» деген... Бауыздалды ұл мен қыз</i> (І.Жансүгіров, Поэмалары). <i>Ей, алла, разымын с алғаныңа, Жеткізбей армандамын алғаныңа. Билетің, Шам, Бағдат, жетпіс әлем, Көндірдім талай елді пәрманыма.</i></p> <p><i>Бір алла, жалғыз ұл бер, жарылқай көр! Көре алмай армандамын қалғаныма. Кетейін өзім барда патша сайлап, Артымда тапсырайын қалғаныма!»</i> (Ә. Найманбаев, Шығармалары). (ҚС, 1056).</p> <p>«Пәрмендеу» I. Етістік. 1. Екпіндеу, қайраткүші, қуаты тасу, арту, қарқындау. <i>Мұқажанның бұл күнде қағанағы қарқ, сағанағы сарқ, дүрілдеп, пәрмендеп тұрған кезі</i> (Б.Тілегенов, Аққайнар). <i>Дегенмен қаулап өскен әдебиетіміздің пәрмендеп құлаш жайған бүгінгісін, жаңадан бұтақ жарған кешегісін ойласақ, сәйгүлік тердің екпіндей шапқан шаңын көреміз</i> (І.Омаров, Шабыт шалқары). (ҚС, 1056).</p> <p>2. Әзербайжан: sürətləndirmək 3. Қырғыз: ылдамдатуу 4. Өзбек: tezlashtirish 5. Түрік: ivme 6. Ағылшын: acceleration 7. Испан: aceleración 8. Неміс: Beschleunigung 9. Француз: accélération</p>
1333.	росчерк	шимай сызық	<p>1. «Росчерк» – қойылатын қолтаңбаның (қолдан) соңғы бөлігі, қойылған қолдың соңғы әрпін көлемі ұлғайтылған, жолүсті және жоласты кәріптерімен жалғастырыла, соңғы таңбаны «өрнектеуге» арналған іс-қимылдың жалғасы арқылы қалыптасады. Қойылатын қолдың ең шеткі әрпінің жалғасы болуы да мүмкін. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Росчерк).</p> <p>«Росчерк» – қойылған қолдың соңғы әрпіне</p>

қойылатын қосымша сызықша немесе ширатылған сызық (Ожегов, 1598).

«Шимай». I. Зат есім. 1. Айқыш-ұйқыш, иір-қиыр сызықтар. *Шымылдықтың*

етектеріне бір заманда қызыл жіппен машина кестесі, ирек шимайы салыныпты

(М.Әуезов, Таңдамалы шығармалары). *Ой сонда неше толғау шимай салмақ,*

Қайтсе жөні келер деп өлшеуге алмақ. Дәл солай қыл айын деп ұнағанда, Әділетті жүрегің бір қозғалмақ (Ш.Құдайбердиев, Өлеңдер мен поэмалар). –

Мынаны қарашы, балалардың ісі зой, – деді есіктегі шимайды нұсқап, – не адамға, не басқадай мақұлыққа

ұқсамайды (Ө. Ахметов, Алтын арқау). 2. Оқылуы

қиын, нашар жазу, шимай-шатпақ. – Мына толып жатқан шимайдың қайсысы арабшаң? – деді бір

жазуды сұқ қолымен нұсқап (Қ.Әбдіқадыров). *Айта берсек бір талай*

шимай жатыр, Түк қалдырмай сөйлеуге сыймай жатыр (М.Ж.Көпеев). (ҚС, 1409).

«Сызық». I. Зат есім. 1. Қағаз бетіне болмаса басқа бір затқа түскен жазу, сызылған шимай. *Столдың үстіндегі әйнектің астында бір қағазға сызылған*

сызықтар жатты (М.Иманжанов). *Үйге келсе, науқас құрдасы қағаз бетіне ерсілі-қарсылы сызықтар*

тартып, бір демелерді шимайлап жазып отыр (Ж.Алтайбаев, Сыпырғыш). *Ойдың әсем дүниесін сызықтаумен отырды. Толып жатқан сызықтар*

Қағаз бетін толтырды (С.Сейітов, Большевиктер). 2. геом. Түзу түріндегі геометриялық фигура. *Беттің кез келген бөлігінің шекаралары, сондай-ақ қозғалыстағы нүктелердің траекториясы да сызық болып есептеледі* (ҚҰЭ).

«Жазық орындар» деп аталатын Аполлонийдің тағы бір геометриялық шығармасы геометриялық нүктелер орнын классификациялауға, оның ішінде өзі «жазық орындар» деп атаған түзу сызықпен шеңберді зерттеуге арналады (А.Көбесов).

3. ауыс. Бетке, маңдайға түскен әжім. *Маңдайына да қисық сызықтар қаптап кеткен екен* (Қ.Найманбаев, Үміт өткелі). *Мұт шалғысын салты десек қызыққан. Екі көзде мұң тұнып тұр біз ұққан. Сол заманның шырғалаңы н аңдатар Маңдайдағы жылғаланған сызықтар* (К.Салықов, Жезкиік). *Ажарлы өңін*

қалың әжім қаптап, бетіне уайым **сызықтары** із тастаған (Е.Әкімқұлов, Қош бол, альбом). Қағазға үңілгенде езуіндегі **сызығы** тереңдеп, екі ұрты салбырап кетті (Т.Ахтанов, Боран).

4. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Тағдыр бұйрығы, жазуы. Бәрімізге ортақ бір ғана тағдыр **сызығы** бар-ды (Т.Шаханов, Жоғалған жауһар). Бұл сөздің жаңа жеттік қызығына, Тағдырдың пәнде көнер **сызығына**. Қыз бастап байбатшаны алып келді, Баяғы өзі көрген құдығына (Ә.Найманбаев, Шығармалары). Қайғылы менің көңілім тола ма екен, Алланың **сызығы** екі бола ма екен? Маңайға тантық құлды жолатқызбай, Қорқытып қойған оны құдай екен (Қозы Көрпеш – Баян Сұлу).

5. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Көңілдегі қайғы-қасірет, іштегі күйік. Осы күн өмірімнің, Ешбір жоқ қызығы. Жаралы көңілімнің, Жазылмай **сызығы** (Абай).

6. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Қас, қыздың қасы. Жүре берсе, шіркін-ай, кезе берсе, Үнсіз-түнсіз бір-бірін сезе көрсе, Өз-өзінен қос **сызық** қосылатын, Қосылмасқа көнбейтін меже келсе (М.Мақатаев, Шығармалары).

7. и н ф о р м а т и к а л ы қ. Экрандағы түзу сызық түріндегі геометриялық фигура немесе оны кескіндеу элементі және графиктік редактордағы ең қарапайым геометриялық элемент. (ҚС, 1188).

«Ширатпа» I. Сын есім. 1. Ширатылған, есілген. Ибрагим тік жағалы көйлек етегін шалбар сыртына жалаң жіберген де, белін **ширатпа** жібек белбеумен буынған (Е.Қалиев, Рудный оттары). 2. Сақал-мұртын бұрап, сәндеген. Жиі дем алған сайын ұзын ақ сақалы желп-желп етіп, **ширатпа** мұрты жыбырлап жатыр (С.Досанов, Тау жолы).

3. зергерлік. Алтын, күміс шыбығы, талшығы, бұралған, есілген, өрмеленген. Тек ол бір **ширатпа** алтын білезікті Үйеме төренің тоқалына өзі апарып бергенін мойындады (Б.Құсбегин, Зуқа батыр). (ҚС, 1410).

2. Әзербайжан: flourish
3. Қырғыз: гүлдөйт
4. Өзбек: gullab-yashnaydi
5. Түрік: güzelleşmek
6. Ағылшын: flourish
7. Испан: florecer

			8. Неміс: gedeihen 9. Француз: fleurir
1334.	реализация	жүзеге асыру; жүзеге шығару; іске асыру	<p>1. «Реализация» (лат. realis – заттық, маңызды) – 1) өндірістік тауарлар мен қызметтерді сату; 2) ниеттің орындалуы, нәтиже алу (https://dic.academic.ru/dic.nsf/econ_dict/12342).</p> <p>«Реализация» (лат. realis – заттық, маңызды) – 1) өндірістік тауарлар мен қызметтерді сату; 2) ниеттің орындалуы, нәтиже алу; 3) хабарландыру (информатика) (https://ru.wikipedia.org/wiki/Реализация).</p> <p>«Реализовать»– 1. Жүзеге асыру, іске асыру. 2. Сату (<i>Ожегов, 1565</i>).</p> <p>«Іске асыру». I. Тұрақты тіркес. 1. Жүзеге асыру. <i>Жуырда гана талқыланған «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасын іске асырудағы Ассамблеяның орны мен рөлін айқындап алу керек («Қазақ әдебиеті»). Бұл ойын іске асыру үшін ол Омбыға арнаулы кісі жіберді (С.Мұқанов, Аққан жұлдыз). (ҚС, 1465).</i></p> <p>«Жүзеге асырылды». I. Тұрақты тіркес. Іске асырылды, жасалды (ҚС, 115).</p> <p>2. Әзербайжан: həyata keçirilməsi 3. Қырғыз: ишке ашыруу 4. Өзбек: amalga oshirish 5. Түрік: gerçekleştirilmesi 6. Ағылшын: realization of 7. Испан: realización de 8. Неміс: realisierung von 9. Француз: réalisation de</p>
1335.	стандарт	стандарт	<p>1. «Стандарт», үлгіқалып (ағылш. standard – өлшем, үлгі, өлшегіш) – басқа ұқсас нысандарды, заттарды салыстыру үшін бастапқы үлгі ретінде қабылданатын үлгі, эталон, модель; құзыретті орган қабылдаған, шама өлшемін, терминдерді және олардың анықтамасын, өнімге және өндіріс үдерістеріне қойылатын талаптарды, адамдардың қауіпсіздігін, материалдық құндылықтардың сақталуын, т.б. айқындайтын нормативтік-анықтамалық құжат; кең мағынада өзіне ұқсас басқа нысандармен салыстыру үшін қолданылатын негізгі үлгі, эталон, модель; мүдделі жақтардың келісуі негізінде дайындалған және әр түрлі іс-әрекеттің немесе оның нәтижесіне қатысы бар ережелерді, жалпы принциптерді немесе сипаттамаларды жалпыға бірдей және дүркін-дүркін пайдалану үшін белгілейтін танылған стандарттау, метрология мен</p>

			<p>сертификаттау жөніндегі органмен бекітілген құжат (https://kk.wikipedia.org/wiki/Стандарт).</p> <p>«Стандарт» – 1. Белгілері, қасиеттері, сапасы бойынша бір нәрсеге сәйкес болуға, бір нәрсені қанағаттандыруға тиіс үлгі; сондай-ақ тиісті мәліметтерден тұратын құжат (ресми); 2. Үлгілік, трафареттік сипаттағы, түпнұсқалық, шығармашылық сипаты жоқ бір нәрсе (<i>Ожегов, 1782</i>).</p> <p>«Стандарт». I. Зат есім. 1. [ағылшын. standard]. Басқа ұқсас нысандарды, заттарды салыстыру үшін бастапқы үлгі ретінде қабылданатын үлгі, эталон, модель.</p> <p>Бұйымның сапасы мен қасиеті жағынан танылған, қалыптасқан мемлекет бекіткен типтік үлгі. <i>Машина жасау өнеркәсібінің өнімдеріне мемлекеттік жаңа стандарт белгіленеді («Лениншіл жас»)</i>. <i>Стандарт бойынша түйе жүнін төрт түрлі класқа бөледі: биязы, қылшықты, шуда және жабағы (И.Жұмағұлов)</i>. 2. Тиісті ұйымдар ресми құжат ретінде қабылдаған технологиялық процестер мен өнімдерге қойылатын талаптар мен ережелерді реттейтін нормативтік-техникалық құжат.</p> <p><i>Стандарт құзыреті орган қабылдаған, шама өлшемін, терминдерді және олардың анықтамасын, өнімге және өндіріс үдерістеріне қойылатын талаптарды, адамдардың қауіпсіздігін, материалдық құндылықтардың сақталуын, т.б.</i></p> <p><i>айқындайтын нормативтік-анықтамалық құжат (ҚҰЭ). Стандарт ғылым, техника, өндіріс, практикалық тәжірибе саласындағы отандық және әлемдік жетістіктерді көрсетеді және сонымен бірге оларды тиісті қызмет салаларында енгізудің директивасы болып табылады (ҚҰЭ) . (ҚС, 1167).</i></p> <p>2. Әзербайжан: standart 3. Қырғыз: стандарт 4. Өзбек: standart 5. Түрік: standart 6. Ағылшын: standard 7. Испан: standart 8. Неміс: standart 9. Француз: standart</p>
1336.	методология	әдістеме	<p>1.«Әдістеме» – педагогика ғылымының жеке пәндерден берілетін білім көлемі мен мазмұнын негіздеп, оны оқытудың тиімді әдістерін зерттейтін бір саласы. Тұтасынан алғандағы жас</p>

ұрпақты тәрбиелеу мен оқыту **процесінің** заңдылықтарын **дидактика** зерттейді. (<https://kk.wikipedia.org/wiki/Әдістеме>).

Әдіснама /методология/ (грек. *methodos* – зерттеу жолы, теория және *logos* – ілім) – 1) ғылыми таным әдісі; 2) ғылымда қолданылатын негізгі **принциптер**. Психология теориясына лайықты танымның ұстанымы, әдісі, нысаны мен таным амалдары арқылы психологиялық болмысты өзгеріске түсіру. Зерттеуші психологтың нәтижеге жетуі оның ғылыми құрал-жабдықтармен қарулануымен қатар, түрлі тәсілдерді әдіснама қорынан таңдап алуына байланысты; 3) дүниенің, қоғамның объективтік заңдылықтары мен құбылыстарын практика және теория игертуге және өзгертуге бағытталған таным принциптерінің жиынтығы (<https://kk.wikipedia.org/wiki/Әдіснама>).

«Методология» (грек. *μεθοδολογία* – тәсілдер туралы ілім; көне грек. *μέθοδος μετά-* + *ὁδός*, – «бір нәрсенің артынан еретін жол», көне грек. *λόγος* – ой, себеп) – затты зерттеудің әдістері, тәсілдері және стратегиялары туралы ілім. (<https://ru.wikipedia.org/wiki/Методология>).

«Методология». I. Зат есім. 1. грек *metodos* – таным жолы, *logos* – ілім. Әдіснама. *Мүмкіншілікті шындықтан нақ өзіңіз жазып отырған «методологияда» ажырату керек* (В.И. Ленин, Шығармалары). *Сондықтан келесі Түркологтар конференциясына күн тәртібі етіп, теория, методология, түркі тіл білімінің методикасы мәселесін қойған мақұл болар* («Білім және еңбек»). *Ертедегі философиялық жүйелерде методологиялық негізі салынды* (Ғ. Мүсірепов, Суреткер). (ҚС, 926).

«Әдістеме». I. Зат есім. 1. термин. Бір нәрсені іс жүзіне асыруда қолданылатын әдіс, тәсілдердің жиынтығы. *Ғылыми зерттеудің әдістемесі*. 2. пед. Белгілі бір ғылымды оқытудың, білім жүйесін меңгерудің әдістері туралы ілім, педагогиканың бір саласы. **Әдістеме** дидактикаға ғана негізделіп қоймайды, ол психология, педагогика, филология және т.б. ғылымдардың жетістіктеріне сүйеніп, білім беру жүйесіндегі озат тәжірибелер мен мәселелерді жедел ғылыми талдаудан өткізіп отырады (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика.). (ҚС,

			<p>150).</p> <p>«Әдіснама» I. Зат есім.</p> <p>1. термин. <грек. methodos – әдіс, logos – ілім>.</p> <p>Ақиқат дүниені ғылыми тұрғыдан зерттеп тануда қолданылатын әдіс-тәсілдердің жүйесі. <i>Әдіснаманың негізіне белгілі бір білімдер (ұғымдар мен заңдар) жүйесі жатады</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика.). <i>Ғылыми теория мен әдіснама өте тығыз байланысты</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика.). (ҚС, 150).</p> <p>2. Әзербайжан: metodologiya</p> <p>3. Қырғыз: методология</p> <p>4. Өзбек: metodikasi</p> <p>5. Түрік: metodoloji</p> <p>6. Ағылшын: methodology</p> <p>7. Испан: metodología</p> <p>8. Неміс: Methodik</p> <p>9. Француз: méthodologie</p>
1337.	технический регламент	техникалық регламент	<p>1.«Техникалық регламент» – Қазақстан Республикасының техникалық реттеу туралы заңнамасына сәйкес әзірленетін және қолданылатын, өнімге және (немесе) олардың өмірлік циклі процестеріне қойылатын міндетті талаптар белгіленетін нормативтік құқықтық акт (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z040000603_).</p> <p>«Техникалық» I. Сын есім.</p> <p>1. Техникаға тән, техникаға қатысты. – «Өледі» дегенді әлде бір ашумен айтты. – Облыстан бүкіл техникалық аппараттарымен дәрігер шақырттық, келісімен операция жасаймыз (Б.Нұр жекеев, Бір ғана махаббат).</p> <p><i>Шындықта, біздің конструкторлар үлкен талантты сонымен қабат техникалық ғылымдарды толық меңгерген адамдар</i> (Ғ.Мұстафин, Ой әуендері). (ҚС, 1247).</p> <p>«Регламент» I. Зат есім. 1. ресми. Мәжілісті жүргізудегі келісілген уақыт мөлшері, өлшемі, жүргізу тәртібі. <i>Белгіленген межелі регламент болмаса, Мұқаң, дауылды күні бұрқанған теңіздей болып, ертеңнен кешке дейін осы ырғақтан жаңылмай сөйлей беретін сияқтанды</i> (Ә.Нұршайықов, Менің Қазақстаным). <i>Парламент Палаталарының төрағалары өздеріне Парламент регламенті жүктейтін басқа да</i></p>

			<p><i>міндеттерді атқарады (ҚР Конституциясы).</i></p> <p>2. Қандай да бір мемлекеттік орган мен оның құрылымдық бөлімшелері қызметінің ішкі тәртібін реттейтін ереже.</p> <p>3. Халықаралық конгрестердің актілері. (ҚС, 1085).</p> <p>2. Әзербайжан: <i>texniki tənzimləmə</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>техникалық регламенттер</i></p> <p>4. Өзбек: <i>texnik tartibga solish</i></p> <p>5. Түрік: <i>teknik düzenleme</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>technical regulation</i></p> <p>7. Испан: <i>reglamento técnico</i></p> <p>8. Неміс: <i>technische Vorschrift</i></p> <p>9. Француз: <i>règlement technique</i></p>
1338.	нетарифное регулирование	тарифтік емес реттеу	<p>1. Тарифтік емес реттеу шаралары – тауарлар мен көлік құралдарын Қазақстан Республикасына әкелуге және Қазақстан Республикасынан әкелуге тыйым салулар мен шектеулер, квоталау, лицензиялау, тауарлардың қауіпсіздігі бойынша стандарттар мен талаптарға (соның ішінде техникалық, фармакологиялық, санитарлық, ветеринариялық, фитосанитарлық, радиациялық, экологиялық, стандарттарға) сәйкестігін растау және Қазақстан Республикасының заң актілерімен және (немесе) Қазақстан Республикасы Үкіметінің нормативтік қаулыларымен белгіленетін өзге де талаптар (https://kk.wikipedia.org/wiki/Тарифтік емес реттеу шаралары).</p> <p>«Тарифтік» I. Сын есім.</p> <p>1. Тарифке байланысты, соған қатысты. <i>Жұмысшылардың еңбегіне ақы тарифтік система негізінде төленеді (Қысқаша саяси экономикалық сөздік). Колхоздарда ғылыми негізделген нормаларды қолдану арқылы еңбекақыны совхоз жұмысшыларының еңбекақы дәрежесіне жақындас тыру жолдарын көздеу қажет. Негізделген тұрақты тарифтік жүйе жасалғаны дұрыс (Ө.Шөденов, М.Есқалиев, Бүгінгі ауыл бейнесі). Ж. Кенжебаеваға толықтай тарифтік еңбекақысы төленді («Қазақстан мұғалімі»). Түйешіге еңбекақы совхоздарда тарифтік жүйенің төртінші разряды бойынша төленеді (И.Жұмағұлов, Озат түйешілердің бота өсіру тәжіри белері). (ҚС, 1221).</i></p> <p>«Емес» I. Етістік.</p> <p>1. «Е» көмекші етістігінің есімше тұлғалы болымсыз түрі. <i>Бөтенім емессің, ертең туысым болайын деп отырсың (Б.Ті</i></p>

			<p>легенов, Аққайнар). <i>Ерлік білекте емес, жүректе (Мақал). Көкейді тескен тірліктің білгенге мәні Көп емес пе еді? Көк мидың бір демде бәрі: «Өрісте малы, өкімі, билігі жоқтың Сүйегіндегі жүйріктік кімдерге дәрі? (Ж.Жұматаев, Ләйлә.). Бұл өмір бір күн шаттық, бір күн егес, Тірліктің барлық мәні күлкіде емес, Болсын мейлі көл жалғыз, терек жалғыз, Менің жалғыз болуым мүмкін емес (М.Шаханов, Ғасырларды безбегендеу). (ҚС, 410).</i></p> <p>«Реттеу» I. Етістік.</p> <p>1. «Реттеу» етістігінің қимыл атауы. <i>Экспонаттарды бір реттеуде музей қызметкерлері жаңылып, тас этикеткасын ауыстырып алған деп түсіндіріпті (Қаныш аға). Ертеңгісін дүкеніне келіп есеп-қисапқа кіріскен Айжан тыным-тыныштық таппай, шаң басқан ескі киім-кешектерді аударып отырып бір мігірі болмаған: түскі де, кешкі де тағам жайын Майра ойлап, бұл алдына қойған асты да құлықсыздау ішіп, тексерілген заттарды реттеумен жүрді (М.Сүндетов, Бесқонақ). Мұнда организмнің тамаша өзін-өзі реттеу қабілеті барлығы байқалады (Жалпы биология). (ҚС, 1089).</i></p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-tarif tənzimlənməsi 3. Қырғыз: эмес төлөмдөрдү жөнгө салуу 4. Өзбек: tariflarni tartibga solish 5. Түрік: tarife dışı düzenleme 6. Ағылшын: non-tariff regulation 7. Испан: regulación no arancelaria 8. Неміс: nichttarifäre Regelung 9. Француз: réglementation non tarifaire</p>
1339.	денонсировани е договора	шарттың күшін жою	<p>1. «Денонсация», «денонсирование» (фр. <i>dénoncer</i> – «бұзу», «шартты бұзу», лат. <i>denuntiatio</i> – хабарлама) – бір Тараптың екінші Тарапқа шарттан шығуы немесе шартты орындаудан бас тартуы туралы жолдайтын дипломатиялық хабарламаны білдіреді. Сондай-ақ (франц.тілінен <i>denoncer</i> – <i>расторгать</i> – бұзу) шарттан шығу, оны орындаудан бас тарту деген мағынаны да білдіреді. Денонсация – жасасқан шарттан шығу тәсілі. Бұл шарттың толық күшін жоюды білдірмейді, себебі шарт көпжақты болуы мүмкін. Егер шартқа бірнеше қатысушы болса, бір тараптың шарттан шығуы басқа қатысушылар үшін шарттың күшін</p>

жоймайды. Бұл ретте бір немесе бірнеше тарап үшін «**шарттан шығу**» деген термин орынды сияқты. Бұл термин қалған қатысушылар үшін шарттың күші сақталатынын білдіреді. Ал «**шарттың күшін жою**» деген термин шартқа қатысушы болып қалатын басқа тараптар үшін де күшін жояды дегенді білдіреді. Егер, шарт екі жақты болса, бір тарап шарттан шықса, шарт өзінен өзі күшін жояды, сондықтан күшін жою деген термин бұл ретте де қолданылмауға тиіс.

«**Денонсация**», «**денонсирование**» *фр. dénoncer* – «бұзу», «шартты бұзу», *лат. denuntiatio* – *хабарлама*) – мемлекеттің жасалған халықаралық шарттан тиісті түрде рәсімделген бас тартуы. Халықаралық шарттық міндеттемелерді бұзудың басқа талаптарынан айрымашылығы – «денонсацияға» берілетін құқық шарттың өзінде көзледуге тиіс және белгіленген қатаң шарттық тәртіпте жүзеге асырылады (мысалы, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде дайындалып жатқан «денонсация» туралы міндетті түрде хабарлау көзделуі мүмкін). Бұл тәртіптің сақталмауы «денонсацияның» шынайылығын даулауға негіз болып табылады (<https://ru.wikipedia.org/wiki/Денонсация>).

«**Күшін жою**» – Қазақстан Республикасының өзі жасасқан халықаралық шарттан тиісінше ресімдеп бас тартуы және Қазақстан Республикасы халықаралық шартының қолданылуын тоқтату тәсілдерінің бірі (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z050000054_).

«**Денонсация**». I. Зат есім. 1. [француз. *denociatio*]. с а я с и. Екі арадағы шарттың бұзылғандығы туралы бір мемлекеттің екінші мемлекетке хабарлауы. **Денонсация** *әлдебір мемлекеттің екіжақты не көптарапты келісімшартқа қатысудан бас тартуы, одан шығуға ерік білдіруі* (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). *Құқыққа сыйымдылығы оның заң мәнінен туындайды, өйткені денонсация талаптары келісімшарт жасаушы тараптардың келісімімен айқындалып, жүзеге асырылуы тиіс* (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). (ҚС, 364)

«**Күшін жойды**» I. Тұрақты тіркес. А) Заңсыз, жарамсыз деп танылды; Ә) Өз мәнінен айырылды (ҚС, 711).

2. Әзербайжан: *bir razılaşma denonsasiya*

			<p>3. Қырғыз: келишим жокко чыгаруу 4. Өзбек: bitimni bekor qilish 5. Түрік: bir sözleşmenin feshi 6. Ағылшын: denunciation of an agreement 7. Испан: denuncia de un acuerdo 8. Неміс: Kündigung einer Vereinbarung 9. Француз: dénonciation d'un accord</p>
1340.	прецедент	іс, оқиға (Заң терминдерінің сөздігі, 2008 ж. Алматы)	<p>«Прецедент» (фр. précédant, лат.praecedens – алдыңғы, бұрынғы) – бұдан бұрын орын алған және осы кездегі ұқсас әрекеттерге үлгі немесе негіз боларлықтай оқиға, жағдай, әрекет. Ұқсас жағдайлар туындаған кезде, үлгі ретінде қарастырылатын белгілі бір жағдайдағы тәлім-жосық.</p> <p>«Прецедент» – ақпараттық жүйе, кіші жүйе немесе класс сыртқы ақпараттық жүйелермен өзара іс-қимыл жасай отырып, жүзеге асыратын әрекеттердің ілеспелік ерекшелігі (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1300008470).</p> <p>«Сот прецеденті» – соған ұқсас істерді шешу кезінде не міндетті күші болмайтын заңды түсіндіруде үлгі қызметін атқаратын сол немесе төменгі сатыдағы соттар үшін міндетті болып табылатын нақты іс бойынша шешім.Соттың үлгі боларлықөнегесіоның міндеттілігін мойындайтын елдерде, құқық көзі болып табылады. Бұл терминді шет тілінен енген сөз ретіндесол қалпы прецедент деп қалдыру ұсынылады.</p> <p>«Прецедент» – кейінгі ұқсас жағдайларға үлгі болатын немесе олардың ақтауға себеп болатын жағдай (<i>Ожегов, 1363</i>).</p> <p>«Прецедент». I. Зат есім. 1. Ұқсас мән-жайлар кезінде үлгі ретінде қарастырылатын белгілі бір ахуалдағы мінез-құлық (Заңтану терминдерінің орысша-қазақша түсіндірме сөздігі). <i>Көпшілікке таныс, үлгі болған, ел аузындағы жағдай, оқиганың осы кездегі оқиғаға байланысты еске түсіру.</i> (ҚС, 1071).</p> <p>«Іс-әрекет» – әлемді және өз-өзін саналы түрде өзгертетін процесте адамның немесе топтың әлеммен жасайтын өзара әрекеті (https://kk.wikipedia.org/wiki/Іс-әрекет).</p> <p>«Іс». I. Зат есім. 1. Еңбек, жұмыс, қарекет, шаруа. <i>Бай көріп аң-таң қалды мұның күшін, Еш адам қылар емес қылған ісін.</i> «Өз қорама алайын, өзің келсең, Боласың ба қызметші менің кісім?» (Абай, <i>Толық жинақ</i>). <i>Іс бас</i></p>

қаруға сайланған кісілердің ретіне қарағанда, бұл іс өздеріне пайдалы, басқаларға өрнек болуы үміт етіл еді (М.Дулатов, Шығармалары).

2. Жасалған бұйым, тауар. Атаның харекетін ұстай алды, Өнері артық шығып, жан таң қалды. Алушылар көбейіп мұның ісін, Бұрынғыдан артылып мал құралды (Абай, Толық жинақ).

3. Оқиға, жағдай. Білгендердің сөзіне Махаббатпен ерсеңіз. Ақыл сенбей сенбеңіз, Бір іске кез келсеңіз (Абай, Толық жинақ). Хан айтты: «Саған бір іс қыламын – деп, Өзіңді-өзің өлімге ұнадың – деп. Қасындағы жендетке бұйрық қылды, Көп сөйлетпей басын ал мынаның» деп (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары).

4. Нәрсе, жұмыс. Аз ба, көп пе, адам баласы бір түрлі мақтаннан аман болмағы қиын іс (Абай).

Жолдастық, сұхбаттастық – бір үлкен іс, Оның қадірін жетесіз адам білмес. Сүйікті ер білген сырын сыртқа жаймас, Артыңнан бір ауыз сөз айтып күлмес (Абай, Толық жинақ).

5. Қылық, әрекет. Қулық саумақ, көз сүзіп, тіленіп, адам саумақ - өнерсіз иттің ісі (Абай, Толық жинақ). Осындай дүниенің ісін байқап, Достық пен жақындыққа талғап сенем (А.Байтұрсынов, Шығармалары).

6. Тігін жұмысы. Етіндей жас баланың білегі бар, Ажымсыз ақ саусағы іске ыңғайлы. Қолаң қара шашы бар жібек жалды, Торғындай толқын ұрып, көз таңдайды (Абай, Толық жинағы).

7. Қылмысты жұмыс, қылмысты адам туралы мәселе қаралатын жұмыс. Аупартком секретары Жамановтың Оразалиевтің ісін созғанына ренжігені және «шалағайлық жасады» деп айтқаны көңіліңе ауыр тиді (Е. Оразақов, Дәрігер парызы). Олар Аманкелдіні ақтайтын қағаздар әкеліп, Қостанайдың уездік сотынан істі қозғай бастады. Бірақ сот Аманкелдінің ісін кешіктіре берді (М.Жұмағұлов).

8. ауыс. Ойға алған шаруа, мақсат, ниет. Тауыса алмай сөздеріңнің бәрін теріп, Іс бітіп, уағдасын мықтап беріп, Ұрлығын қойып, тауық бақпақшы боп, Ауылға Түлкі келді мұжыққа еріп (А.Байтұрсынов, Шығармалары). Шырақтар, ең құмарың осы болсын, «Алла сүйсең, адамды сүй»

дегендей. Құмарың бір, **ісің** көп болсын, жаным, Кепке құмар, еріншек болма мендей (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). 9. ауыс. Үлгі, өнеге. Бұл өмірдің қызығы махаббатпен, Көрге кірсең үлгілі жақсы атақпен. Арттағыға сөзің мен **ісің** қалса, Өлсең де, өлмегенмен боласың тең (Абай). II. Сын есім. 1. жергілікті сөз. Үшкір, істік, сүйір. Сына бір баулардан **істей** ғып үйіп қойғанын қарашы. **Іс** темірмен бүйірінен сұғып алыпты (Қазақ тілінің аймақ. сөздігі). III. Етістік. 1. Қабынып, дүмпийіп кету, күп болу. *Мойылдың қабығын қайнатқан суды тер шығару үшін, ревматизмді және аяғы **ісетін** ауруды емдеу үшін қолданады* (К.Шамкенова, Жеміс, жидек, бүлдірген). Бұл оқтың тиген жері **ісіп**, іріңдеп кетіпті (М.Ғабдуллин, Сұрапыл жылдар). 2. ауыс. Өзінше көкірек керу. *Кербездерің керіліп, Басуға аяқ ерініп; Шешенің судай төгіліп, Тындаушың бордай егіліп, Өз-өзіңнен **іскенсің*** (Дулат Бабатайұлы, Замана сазы). (ҚС, 1465).

«**Оқиға**» I. Зат есім. 1. [арабша]. Болып өткен іс, маңызды елеулі құбылыс. **Оқиға** – қалыпты өмір ағымындағы өзгеріс, санаға сілкініс әкелетін жәйт; құбылыстың, әрекеттің өту барысы (Қазақстан Ұлттық Энциклопедиясы). *Дүниеде себепсіз неш іс істелген емес, не шбір **оқиға** туған емес* («Абай» журналы). *Былтыр Павлодар үйезінде бір қызық **оқиға** болды. Қарамола елі екі партияға бөлініп, өткен сайлауда жеңілген жағы ана жағының, бас адамдарының үстінен ұрлық қылады, жұртты бұзады деп арызды жаудыра береді* (М.Дулатов, Шығармалары). *Қазір дүниенің назарын аударған ірі-ірі **оқиғалар** барысы осы кітапта суреттелген қалып бойынша өріс алып келе жатқандай* («Егемен Қазақстан»).

*Желтоқсан **оқиғасын** бастан өткізбек тұрмақ, ол туралы естудің өзі жан түршіктіреді* («Түркістан»). (ҚС, 993).

2. Әзербайжан: əvvəlcədən
3. Қырғыз: прецедент
4. Өзбек: masal
5. Түрік: emsal
6. Ағылшын: precedent

			<p>7. Испан: el precedente 8. Неміс: Der Präzedenzfall 9. Француз: le précédent</p>
ХАНА сөздерімен берілген атаулар			
1341.	аптека	дәріхана	<p>1. «Аптека» (көне грек. ἀποθήκη – қойма, сақтайтын орын) – дәрі-дәрмек құралдарын дайындаумен, тоғанақтаумен және сатумен айналысатын денсаулық сақтау жүйесінің мамандандырылған ерекше ұйымы. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Аптека). «Аптека». 1. Дәрі, дәрі-дәрмек құралдары, санитария және гигиена заттары сатылатын (немесе дайындалатын және сатылатын) мекеме. 2. Алғашқы көмек көрсетуге арналған дәрі-дәрмек жиыны, сондай-ақ осы жиын салынған шкаф, қорап. (Ожегов, 31). «Аптека» I. Зат есім. 1. [грек. apotheke] Дәріхана. <i>Дәрі жасалатын шикізаттардың қорын бір жерге сақтау керек болды. Мұндай жерді аптека деп атады. «Аптека» – грек сөзі, ол «қойма» деген мағынада</i> (С.Сұбханбердин, Дәрі – дертке дауа, жанға шипа). <i>Домалақ, ұнтақ, сұйық дәрі дегендер Әділдің үйде тартпасынан, кеңседе қалтасынан үзілмейді. Үйдегі столының үсті кішігірім бір аптека секілді.</i> (Ғ.Орманов, Жүрек). <i>Қуанышы жүрегіне сыймай, Көкі жатағын а аяңдап жаяу қайтқан-ды: Медпунктті уақытша аптека меңгерушісі Аннаға тапсырмақ. Бұйрық солай.</i> (З.Шашкин, Өмір тынысы). (ҚС, 93). «Дәріхана» I. Зат есім. 1. [иран.]. Халықты дәрі-дәрмекпен, санитарлық гигиеналық заттармен, таңғыш материалдармен, зарарсыздандырығыш заттармен т.б. сауда жасайтын денсаулық сақтау мекемесі. <i>Қазақстанда тұңғыш дәріхана 1842 жылы Орал қаласында ашылды (ҚҰЭ). Ақшасыз оқу істерін жүргізу, ақшасыз аурухана, дәріханалар істерін жүргізу... жәрдем, көмек беру мүмкін емес</i> (С. Сейфуллин). <i>Ол бұрын тұмау сүзекпен жиі ауырады екен. Бірақ дәрігерге көрінбей, тек дәріханадан бас ауру, жөтел дәрілерін алып ішіп жүре берінті</i> (Е. Оразақов, Туберкулез). (ҚС, 358). 2. Әзербайжан: əsçaçılıq 3. Қырғыз: фармацевция 4. Өзбек: eczane</p>

			<p>5. Түрік: eczane 6. Ағылшын: pharmacy 7. Испан: farmacia 8. Неміс: Apotheke 9. Француз: pharmacie</p>
1342.	баня	монша	<p>1. «Баня» (правслав. *ban'a < вульг. лат. *bāneum < класс. лат. balneum/balineum < көне грек. βᾱλνείον) – су мен ыстық ауаның немесе су мен будың (орыс және финн моншасында) бір мезгілдегі әрекеті арқылы адам жуыну үшін жабдықталған үй-жай (https://ru.wikipedia.org/wiki/Баня).</p> <p>«Баня». 1. Жуынатын және буға түсетін арнаулы үй-жай немесе мекеме. 2. Адамдардың жуынуы (сөйлеу) (<i>Ожегов, 51</i>).</p> <p>«Монша» I. Зат есім. 1. Буға шабынып, жуынып-шайынуға арнап салынған үй. <i>Моншаға зияраттың тасын алып, Ағашын отқа, мұжық, жағасың да. Та ба алмай бір барғанда еш белгісін, Көзден жас келдей болып ағасың да</i> (М.Дулатов). <i>Ол шағын екі бөлмеден тұратын монша салдырды</i> (Ж.Дүйсекеев). <i>Екеуі қосылып өзбектің «хамам» атты қыш моншасына шомылып қайтты</i> (Д.Досжанов). <i>Неге өзімді қинаймын деп соншама (Осындайда маған жолдас болшы, аға!) Кенеп қолғап және қайың сыпыртқы ап, Кей күндері кетіп қалам моншаға</i> (Қ. Мырзалиев).</p> <p>«Монша» сөзі орыс тілінің «мыться» деген сөзінен ауысып, татар тіліне «мунча» (Радлов. Опыт. сл. I-IV.) болып енген. Қазақ тілінің фонетикалық ерекшеліктеріне сай «мунча» сөзі «монша» болып өзгерген. У дыбысы о-ға, ч дыбысы ш-ға ауысқан. Сөйтіп, «монша» қазақ тіліне көршілес татар тілі арқылы орыс тілінен ауысқан сөз. (<i>ҚС, 940</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: hamam 3. Қырғыз: ванна 4. Өзбек: hammom 5. Түрік: banyo 6. Ағылшын: bathhouse 7. Испан: casa de baños 8. Неміс: Badhaus 9. Француз: maison de bain</p>
1343.	туалет	әжетхана, дәретхана	<p>1.«Туалет» (фр. <i>toilette</i>) – табиғи қажеттіліктерді өтеуге арналған үй-жай; киім; сыртқы келбетті ретке келтіру; алдында тұрып киінетін, таранатын, айнасы бар шағын үстел; медицинада: «күтім», «тазалық», «санация»</p>

			<p>(https://ru.wikipedia.org/wiki/Туалет).</p> <p>«Туалет». 1. Киім-кешек заттары, гардероб. 2. Киіну, сыртқы келбетті ретке келтіру. 3. Алдында тұрып киінетін, таранатын, айнасы бар шағын үстел. 4. Дәретхана, әжетхана. (Ожегов, 1908).</p> <p>«Туалет» I. Зат есім. 1. [француз toilette]. сөйлеу. Дәретхана. <i>Туалет жаққа барып қайтқан боп сәл жүріп, енді орнына кеп отыра бергенде бөлмеге Айнаш кіріп келді</i> (А.Байтанаев). (ҚС, 1281).</p> <p>«Дәретхана» I. Зат есім. 1. [араб.] Дәретке отыратын жер. <i>Мейманхана дегені: қорасы, үйінің іші-сырты тап-таза, кеңдеу төрт бөлмесі бар, ас пісіретін бөлмесі бар, қорада дәретханасы бар үй екен</i> (С.Мұқанов, Есею жылдары). <i>Тұрғын барақтардың бәрі кірден, қоқыр-қоңсықтан тазартылып, әктелінді. Дәретханаларға хлорка құйылды</i> (М. Қаратаев, Дал адағы дабыл). <i>Мына жұпары бұрқыраған құрма бағының ішінен дәретхана қаза алмаспыз</i> (М.Сқақбаев). (ҚС, 357).</p> <p>«Әжетхана» I. Зат есім. 1. [араб.+иран. خانه – ءةاح]. сөйлеу. Дәретхана. <i>Шыбын ауру қоздырғыш микробтарды өзіне көбінесе әжет ханадағы нәжісті аралау арқылы жұқтырады</i> (Ж.Сұлтанов). <i>Станцияда әжетхана жоқ</i> (С.Төлешев). (ҚС, 150).</p> <p>2. Әзербайжан: tualet 3. Қырғыз: WC 4. Өзбек:dush 5. Түрік: WC 6. АҒЫЛШЫН: toilet, bathroom, lavatory, restroom, toilette, loo 7. Испан: inodoro 8. Неміс: Toilette 9. Француз: toilette</p>
1344.	столовая	асхана	<p>1. «Столóвая» – қоғамдық тамақтану кәсіпорнының бір түрі, аспаздық өнім өндіруші және сатушы, жалпыға қолжетімді немесе белгілі бір адамдар тобына арналған тамақтану кәсіпорны (https://ru.wikipedia.org/wiki/Столóвая).</p> <p>«Столóвая». 1. Пәтерде, үйде үстел қойылған, тамақ ішіп-жеуге арналған бөлме. 2. Осындай бөлмеген арналған жиһаз жиыны (Ожегов, 1800).</p> <p>«Асхана» I. Зат есім.</p> <p>1. [иран. آشخانه] Көпшілік тамақтанатын орын. <i>Сақал алып,</i></p>

			<p><i>Шаи тарап, Сылап бетті креммен, Адамдардай аш қарақ Асханаға кірем мен</i> (Қ.Мырзалиев, Мәңгі майдан). <i>Студенттердің шағын асханасы. Стол басында үйлену тойына жиналған адамдар</i> (М.Шаханов, Ғасырларды безбендеу). <i>Асханада тамақ ішіп отырып та, оның есінен бүгін орыс тілінен сабақты білмей қалғаны кетпеді</i> (М.Иманжанов, Адам туралы аңыз). (ҚС, 114).</p> <p>2. Әзербайжан: kantin 3. Қырғыз: ашкана 4. Өзбек: oshxonada 5. Түрік: yemek odası 6. Ағылшын: canteen 7. Испан: cantina 8. Неміс: Kantine 9. Француз: cantine</p>
1345.	больница	аурухана	<p>1. «Больница» – науқастарды емдеуге және/немесе стационарлық жағдайларда ауруға мамандандырылған сараланымды диагностика қоюға бағытталған азаматтық стационарлық медициналық мекеменің бір түрі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Больница).</p> <p>«Больница». Стационарлық емдеуге арналған медициналық мекеме (Ожегов, 98).</p> <p>«Аурухана» I. Зат есім.</p> <p>1. Науқас адамдар жатып емделетін мекеме. <i>Мұның алдында халықтың сәлеметтігі жайынан ел ішіндегі ауру-сырқаудың, өлім-жітімнің көптігін, хүкіметтің бұл туралы жеткілікті жәрдем бермей, ауруханалар ашпай, доктор, фельдшерлер жібермей тұрғанын жазып едік</i> (М.Дулатов, Шығармалары).</p> <p><i>Бір ауданды басқарып отырған адамның соңғы бір жыл ішінде алты ай өмірін ауруханада өткізуі, әрине, оңай емес</i> (З.Шүкіров, Қиын түйін). <i>Әскери қызметкерді емдейтін аурухананы госпиталь, ал жоғары медициналық оқу орнының базасы болатын аурухананы клиника деп атайды</i> (Қазақстан Ұлттық энциклопедия).</p> <p><i>Жомарт ойы қона қалған бойына, Қауымына сәулесін шашып келген, Перзентінің тағдыр қосу тойына ауруханада жатқан жерінен қашып келген Медет қартқа берілмек ендігі сөз</i> (М.Шаханов, Ғасырларды безбендеу). (ҚС, 129).</p>

			<p>2. Өзөрдбайжан: хәстәхана</p> <p>3. Қыргыз: оорукана</p> <p>4. Өзбек: shifoxona</p> <p>5. Түрік: hastane</p> <p>6. Ағылшын: hospital</p> <p>7. Испан: hospital</p> <p>8. Неміс: Krankenhaus</p> <p>9. Француз: hôpital</p>
1346.	типография	баспахана	<p>1. «Типография» (көне грек. τύπος – «бедер» және γραφή – «жазу») – басып шығару алдындағы дайындық (баспа нысанын, клише, мөртабандар даярлау), тасымалдаушыға (қағаз, пластик, металл) бейне салу, таралымын басу, сондай-ақ баспа өнімдерін басудан кейінгі өңдеу (брошюралау, ламинациялау, желімдеу және т.б.) жұмыстары жүзеге асырылатын полиграфиялық өндірістік кәсіпорын. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Типография).</p> <p>«Типография».Кітап, журнал, газет және басқа да баспа өнімдерін дайындаушы полиграфиялық кәсіпорын (Ожегов, 1826).</p> <p>«Типография» I. Зат есім. 1. [грек typos – таңба, grapho – жазамын] зат есім. Өртүрлі кітап, журнал, газет т.б. заттарды басып шығатын орын; баспахана.</p> <p><i>Кеше типографиядан кісілер келіп: «Бодаш ауырып қалған жоқ па?» – деп сұрап кетті</i> (М.Дүйсенов, Ант). <i>Карта-геодезия жұмыстарының орындалу нәтижесінде Қазақстанның барлық жеріндегі жұмыстардың 90 проценті дерлік 100 мыңдық, 200 мыңдық масштабта типография карталарымен толық қамтамасыз етілді</i> (Қ.Сәтбаев, Қазақстан – менің отаным). (ҚС, 1248).</p> <p>«Баспахана»I. Зат есім.1. <грек. typos- таңба, із, grapho-жазамын>. Кітап, газет, журналдарды басып шығаратын өндіріс орны.</p> <p><i>Баспахана және шықты кітап басатұғын, Халыққа һүнер, мағариф шашатұғын</i> (М.Дулатов, Шығармалары).</p> <p><i>Қазақша баспахана орнатып, газет шығармақшы болдық</i> (С.Сейфуллин). <i>М.Сералин Қазанға барып қаз ақша әріптер алып келді. Қостанайда баспахана ұйымдастырылды</i> (Б.Кенжебаев, Қазақ халқының XX ғасыр басындағы демократ жазушылары). (ҚС, 201).</p> <p>2. Өзөрдбайжан: мәтбәә еві</p> <p>3. Қыргыз: басма үйү</p>

			<p>4. Өзбек: matbaa uyi</p> <p>5. Түрік: matbaa</p> <p>6. Ағылшын: printing house</p> <p>7. Испан: imprenta</p> <p>8. Неміс: Druckerei</p> <p>9. Француз: imprimerie</p>
1347.	ресторан	мейрамхана	<p>1. «Ресторан» (лат. <i>Restauro</i> – қалпына келтіру, нығайту) – тапсырысты және фирмалық тағамдарды қоса алғанда, дайындалуы күрделі тағамдардың мол түрін дайындайтын қоғамдық тамақтану кәсіпорны(https://ru.wikipedia.org/wiki/Ресторан).</p> <p>«Ресторан». Әдетте музыкалық эстрадасы бар, қымбат тапсырысты тағамдар мен сусындар сататын, жақсы сәндендірілген, түрге дейін немесе түнде де ашық болатын тамақтану орны. (<i>Ожегов, 1580</i>).</p> <p>«Ресторан» I. Зат есім. 1. Мейрамхана (тамақ, ішімдік ішетін, билеп демалатын асхана тектес қоғамдық орын мейрамхана).</p> <p><i>Бұл той үшін Балташ Н. қаласындағы ресторанның әдейі ас дайындайтын кісілер шақырды (І.Есенберлин, Айқас). Мысалы, өзіңіз ойлаңыз, шетелден келген әнші әлбетте, жәй әншейін қонақ үйге тоқтамайды, жәй ресторанның ауқаттанбайды («Қазақ әдебиеті»). Тіпті, оны был ай қойғанда, ресторанда пісірілген балық сорпасының да кешкі тұман үйірілген өзен жағасында мосыға асып, күйелі шелекке пісірілген иісі мұрын жаратын басқа балық сорпасынан да аяландай айырмасы жоқ (Қазақтар хақында). (ҚС, 1089).</i></p> <p>«Мейрамхана» I. Зат есім. 1. Тағам, ішімдік сататын, билеп, демалатын, асхана тектес қоғамдық орын, ресторан. <i>Соңғы жылдары Алматы қаласында мейрамханалар саны бірнеше есе өсті («Жас Алаш»). (ҚС, 916).</i></p> <p>2. Әзербайжан: restoran</p> <p>3. Қырғыз: ресторан</p> <p>4. Өзбек: restoran</p> <p>5. Түрік: restoran</p> <p>6. Ағылшын: a restaurant</p> <p>7. Испан: Restaurante</p> <p>8. Неміс: Restaurant</p> <p>9. Француз: restaurant</p>
1348.	аудитория	дәрісхана	<p>1. «Аудитория» (лат. <i>auditorium</i> – «тыңдауға арналған орын») – оқу орнында немесе басқа да</p>

			<p>қоғамдық ғимаратта жұртшылық алдында ауызша сөз сөйлеуге арналған үй-жай (https://ru.wikipedia.org/wiki/Аудитория).</p> <p>«Аудитория». 1. Дәріс оқуға арналған үй-жай. 2. Дәрісті, баяндаманы тыңдаушылар (<i>Ожегов, 41</i>).</p> <p>«Аудитория» I. Зат есім.</p> <p>1. [латын. auditorium] п е д а г о г и к а л ы қ. Дәрісхан а.</p> <p><i>Кейде университеттің тыныштық билеген еңселі аудиториясында отырған тәрізденеді</i> (С.Шаймерденов, Болашаққа жол). <i>Оқытушы шығып кеткеннен кейін екеу-екеуден қатар отырған қыздар бір-бірімен күбірлесе күлісті де, тегіс кеуделерін қозғап, жүздерін аудиторияның ең артында отырған маған қарай бұрды</i> (Ә.Нұршайықов, Махаббат жырлары). (<i>ҚС, 127</i>).</p> <p>«Дәріс». 1. [араб.] к ө н е р г е н с ө з. Жоғары және арнаулы оқу орындарындағы оқытушының тақырыпты түсіндіруі, лекция, сабақ жүргізудің негізгі әдістерінің бірі. Дәріс арнаулы кәсіптік оқу орындарында, жалпы білім беретін орта мектептердің жоғары сыныптарында, саяси-ағарту жүйелерінде қолданылады (<i>Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика</i>). <i>Бұл кітап 2-3 жыл бұрын қысқа уақыттық мұғалімдер курсына оқылған дәрістерден түзілген еді, бұл күнге шейін басылып шығып жарық көре алмады</i> (М.Жұмабаев, Шығармалары). (<i>ҚС, 116</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: auditoriya 3. Қырғыз: угуучулар 4. Өзбек: auditoriya 5. Түрік: seyirci 6. Ағылшын: lecture hall 7. Испан: auditorio 8. Неміс: auditorium 9. Француз: auditorium</p>
1349.	общежитие	жатақхана	<p>1. «Общеж́итие» (сөйлеу. «Общага») – басқа жақтан келген студенттердің оқу кезінде уақытша тұруына арналған орын, маусымдық жұмысшылар үшін – жұмыс уақытында немесе мекеме жұмыскерлерінің тұрғылықты жеріне айналған орын (https://ru.wikipedia.org/wiki/Общежитие).</p> <p>«Общежитие». 1. Кәсіпорынның жұмысшыларына, оқу орнының білім алушыларына берілетін, жабдықталған тұрғын үй-жай. 2. Қоғамдық тұрмыс. (<i>Ожегов, 1014</i>).</p>

			<p>«Жатақхана» I. Зат есім. 1. Бір мекемеде жұмыс істейтін немесе бір оқу орнында оқитын адамдардың бірге тұратын тұрақ жайы. <i>Кешкі тамақтан кейін жатақханада бір бөлмеде тұратын төрт жігіт сабағымызды әзірлеп отыр едік, Бейімбет кіріп келді (Ғ.Мүсірепов, Кездеспей кеткен бір бейне). Осы бригадалар комбинаттың жұмысшылары үшін жатақхана салған (Е.Байзақов, Еңбек эстетикасы). Кешке жатақхананың суық бөлмесінде жалғыз қалған мен көзіме күлімдеп тұрған сені елестеттім (Ә.Нұршайықов, Махаббат қызық мол жылдар).</i></p> <p>«Нан» дүкенінің ғимараты (жатақхананың төменгі қабатында орналасқан) («Егемен Қазақстан»). (ҚС, 485).</p> <p>2. Әзербайжан: hostel 3. Қырғыз: жатакана 4. Өзбек: hostel 5. Түрік: pansiyon 6. Ағылшын: dormitory 7. Испан: hostal 8. Неміс: hostel 9. Француз: auberge</p>
1350.	лаборатория	зертхана	<p>1. «Лаборатория» (орта. лат. <i>laboratorium, laboro</i> – «жұмыс істеймін») – арнаулы тәжірибелер мен химиялық, физикалық, техникалық, механикалық, физиологиялық, психологиялық және т.б. зерттеулерге бейімделген, жабдықталған үй-жай; әдетте жоғары оқу орындарында, зауыттарда, дәріханаларда және т.б. болады. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Лаборатория).</p> <p>«Лаборатория». 1. Ғылыми және техникалық тәжірибелер, эксперименттік зерттеулер, талдаулар жүргізілетін мекеме, бөлім. 2. ауыс. Шығармашылық қызметтің ішкі жағы. (Ожегов, 721).</p> <p>«Лаборатория» I. Зат есім. 1. [латын. <i>laboratorium</i>]. Зертхана (арнаулы жабдықтары бар, техникалық және ғылыми-зерттеу тәжірибелерін жүргізетін орын). <i>Тұқымның өнгіштік проценті тұқым сапасын бақыл ау лабораториясында анықталады (А.Ажкеев, Қант қызылшасы). Туберкулез ауруының диагнозын қою үшін үлкен тәжірибе, лабораториялар мен рентгендер керек (Ш.Көшербаев, Туберкулез). (ҚС, 877).</i></p>

			<p>«Зертхана» I. Зат есім. 1. <көне латын. laboratorium>. Техникалық және ғылыми зерттеу тәжірибелерін жасайтын арнайы жабдықталған орын. <i>Бауырды ағза «зертханасы» деп те атайды</i> (Тәнтану). (ҚС, 561).</p> <p>2. Әзербайжан: laboratoriya 3. Қырғыз: лаборатория 4. Өзбек: laboratoriya 5. Түрік: laboratuvar 6. Ағылшын: laboratory 7. Испан: laboratorio 8. Неміс: Laboratorium 9. Француз: laboratoire</p>
1351.	библиотека	кітапхана	<p>1. «Библиотека» (грек. Βιβλίον – кітап + θήκη – қойма, жәшік) – қоғамдық пайдалану үшін баспа және жазба шығармаларын жинаушы және сақтаушы, сондай-ақ ақпараттық-библиографиялық жұмысты жүзеге асырушы мекеме. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Библиотека).</p> <p>«Библиотека». 1. Қоғамдық пайдалану үшін баспа және жазба шығармаларын жинаушы және сақтаушы, сондай-ақ ақпараттық-библиографиялық жұмысты жүзеге асырушы мекеме. 2. Кітаптардың, баспа шығармаларының жиыны, сондай-ақ олар сақталатын үй-жай. 3. Тақырыбы немесе арналымы, жанры бойынша біріккен кітаптар топтамасының атауы. (Ожегов, 79).</p> <p>«Кітапхана» I. Зат есім. 1. [араб. + иран.]. Баспа өнімдерін пайдалану ісін ұйымдастырып, оқырмандарға мәдени-ағарту және ғылыми бағытта көмек көрсететін мекеме.</p> <p><i>Кітапхана тарихы 4-5 ғасырларда Қаңлы патшалығы сарайындағы кітапханалардан, 11-12 ғасырлардағы Отырар кітапханасынан басталды</i> (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). <i>Қазақстанның кітапханаларынан көптеген әдебиеттің шығармаларын табуға болады</i> (Ғ.Мүсірепов). <i>Ресей Мемлекеттік кітапханасында Қазақстанның раритеттері болып табылатын, сонау XII ғасырдан бергі тарихты, мәдениетті, өнерді қамтитын кітаптар көрсетілді</i> («Егемен Қазақстан»).</p> <p>2. Жеке адамның үйіндегі кітаптар жинағы. <i>Профессор Есімбекке иін тірескен екі бөлмедегі бай кітапханасынын қалаған кітабын оқуға беретін</i> (Е.Оразақов, Дәрігер). <i>Марқұмның кітапханасы</i></p>

			<p>жайлы сұрадым. Көршісі білетін боп шықты (М.М ағауин, Бір ата). 1903 жылы Петропавл, Көкшетау, Павлодар және Семей уәздерінде белгілі- белгілі қазақтардың үйінде тінту жүргізілді. Соның барысында алынған</p> <p>кітапханалар әлі күнге дейін иелеріне қайтарылмай отыр («Ана тілі»).3. и н ф о р м а т и к а л ы қ. <ағылшын. library> Атаулары бойынша тікелей қатынас құруға сәйкестендірілген тараулар мен бөлімдерден тұратын мәліметтер жинағы. Кітапханаға және оның бөлімдеріне қатынас құру тікелей, ал бөлімдерден мәліметтерді таңдау тізбектік түрде іске асырылады (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика және компьютерлік техника).(ҚС, 718).</p> <p>2. Әзербайжан: kitabxana 3. Қырғыз: китепкана 4. Өзбек: kutubxona 5. Түрік: kütüphane 6. Ағылшын: library 7. Испан: la biblioteca 8. Неміс: Die Bibliothek 9. Француз: la bibliothèque</p>
1352.	казино	ойынхана	<p>1. «Казинó» – Карта ойындарына және сүйекпен ойнайтын ойындарға арналған рулеткаларды, ойын үстелдерін, ойын автоматтарын, сондай-ақ басқа да ойын жабдықтарын қолдану арқылы ақшалай немесе басқа да мүліктік ұтыс жарияланатын құмар ойындар ойналатын орын. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Казино).</p> <p>«Казино». Ойын үйі (Ожегов, 585).</p> <p>«Казино». I. Зат есім. 1. [француз. casino]. Ойынхана (түрлі көңілдендіруші мақсаттағы қызметтері бар әмбебап ойынханалық орын). (ҚС, 317).</p> <p>2. Әзербайжан: casino 3. Қырғыз: казино 4. Өзбек: kazino 5. Түрік: kumarhane 6. Ағылшын: casino 7. Испан: casino 8. Неміс: casino 9. Француз: casino</p>
1353.	поликлиника	емхана	<p>1. «Поликліника» (көне грек. πόλι – «көп» және көне грек. κλινική – емдеу, айықтыру) – науқастарға қабылдау кезінде және үйде амбулаториялық медициналық көмек көрсетуге арналған көпсалалы</p>

			<p>немесе мамандандырылған емдеу-алдын алу мекемесі. https://ru.wikipedia.org/wiki/Поликлиника). «Поликлиника». Науқастар келгенде немесе оларға үйіне барып көмек көрсетуге арналған түрлі мамандықтардағы дәрігерлері бар емдеу мекемесі (<i>Ожегов, 1283</i>). «Поликлиника». I. Зат есім. 1. [грек. poliklinik, polis – қала, klinike – ем] с ө й л е у. Емхана (науқас адамдар келіп-кетіп емделетін медициналық мекеме). <i>Әдетте мектеп және участкалық поликлиникалар оқушыларды арнаулы қабылдау комиссияларына жібереді (Семья тәрбиесі). (ҚС, 863).</i> «Емхана» I. Зат есім. 1. м е д и ц и н а л ы қ. Аурулар барып-келіп емделетін аурудың алдын алу шараларын жүргізетін мекеме. <i>Емхананың негізгі міндеттері: өзіне бекітілген тұрғындарына денсаулығын қадағалау, белгілі жоспар бойынша түрлі ауруларға қарсы егу, ауыр операция жасатқан және түрлі жұқпалы аурулармен ауырған адамдарды диспансерлік есепке алу (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). Жаңылды емханаға тіркегіп, қай дәрігерге көрінетін қағазын бердім де, өзім Оралдың хал-жағдайын білуге ауруханаға келдім (М.Дүзенов, Ақәже). Жеті ауылдық отбасылық емханаларға, оның ішінде Қожбақы ауылдық емханасына жедел жәрдем автокөліктері берілді («Жас Алаш»). Ауруханаларды, емханаларды дәрігерлермен қамтамасыз ету және ауыл-селолық жерлерде жұмыс істейтін дәрігерлерге жағдай жасау жөнінде де бірсыпыра шаралар белгіленуде («Социалистік Қазақстан»). (ҚС, 168).</i> 2. Өзбайжан: poliklinika 3. Қырғыз: оорукана 4. Өзбек: poliklinika 5. Түрік: klinik 6. Ағылшын: polyclinic 7. Испан: policlínico 8. Неміс: Polyclinisch 9. Француз: polyclinique</p>
1354.	пекарня	наубайхана	<p>1. «Пекáрня» – Нан-бөлке және кондитерлік өнімдерді пісірумен және сатумен айналысатын шағын механикаландырылмаған кәсіпорын. https://ru.wikipedia.org/wiki/Пекарня). «Пекарня». Нан өнімдерін пісіру кәсіпорны.</p>

			<p>(Ожегов, 1150).</p> <p>«Наубайхана» I. Зат есім.</p> <p>1. Нан пісіретін орын. <i>Ұн дүкенге түседі, нан наубай ханада піседі</i> (Қ.Ысқақов, Тұйық). Наубайхана қақпасынан жан-жағына жаңа піскен нан иісін таратып машина өтті («Лениншіл жас»). (ҚС, 346).</p> <p>2. Әзербайжан: çögək</p> <p>3. Қырғыз: наабаткана</p> <p>4. Өзбек: o'choq</p> <p>5. Түрік: fırıncılık</p> <p>6. Ағылшын: bakery</p> <p>7. Испан: panadería</p> <p>8. Неміс: bäckerei</p> <p>9. Француз: boulangerie</p>
--	--	--	---

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі тарапынан ұсынылған терминдер

1355.	амбициозный	өршіл, асқақ	<p>«Амбиция» – лат. ambitio – өзін-өзі аса сүюшілік. Белгілі бір мақсаттарға қол жеткізу арқылы өзінің артықшылығын дәлелдеуге ұмтылудан көрінетін сананың бұзылуы.</p> <p>Өршілдік. зат. Қайсарлық, бірбеттік, табандылық (ҚС, 1038).</p> <p>Өршіл сын. Қайсар, қайтпас.</p> <p>Асқақ I. сын. 1. Биік, заңғар, зәулім; асқар. 2. ауыс. Өркөкірек, менмен, тәкаппар. 3. ауыс. поэт. Шарықтаған, шалқыған, шабытты. 4. ауыс. Жоғары, ұлы, өр, паң. 5. ауыс. Бейнелі, көркем, әдемі. 6. ауыс. Әдемі, сұлу.</p> <p>2. Әзербайжан: iddialı</p> <p>3. Қырғыз: мансапкор</p> <p>4. Өзбек: shuhratparast</p> <p>5. Түрік: hırslı</p> <p>6. Ағылшын: ambitious</p> <p>7. Испан: ambicioso</p> <p>8. Неміс: Ehrgeizig</p> <p>9. Француз: ambitieux</p>
1356.	боевик	содыр	<p>Содыр I. зат. 1. жаңа сөз. Экстремизмді қолдаушы. II. сын. 1. Сотқар, тентек, бұзақы, бейбас адам.</p> <p>«Боевик» – заңсыз қарулы ұйымдарға (ұйымдасқан қылмыстық топ, террорлық ұйым және т.б.) қатысушы.</p> <p>2. Әзербайжан: thriller</p> <p>3. Қырғыз: триллер</p> <p>4. Өзбек: triller</p> <p>5. Түрік: gerilim</p> <p>6. Ағылшын: thriller – триллер, соғыс туралы кино,</p>

			<p>қорқынышты кино 7. Испан:novela de suspense 8. Неміс:Thriller 9. Француз: thriller</p>
1357.	взвешенный	байыпты (саясат, көзқарас)	<p>Байыпты I. сын. 1. Сабырлы, салмақты, орнықты (адамға қатысты). 2. Тұрақты, әбден қалыптасқан. 3. ауыс. Сәтті, жақсы. Салмақты I. сын. 1. Ауыр, салмағы көп. 2. ауыс. Байсалды, байыпты, орнықты (мінез). 3. ауыс. Нақты анық, асықпай орнықты айтылған (сөз). 4. ауыс. Астарлы, зілді (сөз). 5. ауыс. Қиындықты, ауыртпалықты, қайғылы, дертті. «Взвешенный» – 1. Жоғары көтеріліп тұрған қалып (ауыс. толық белгісіздік жағдайында). 2. Жақсылап ойластырылған, салмақты шешім. 2. Әзербайжан: ағирліqlі 3. Қырғыз: салмактанып алынған 4. Өзбек: talabaları 5. Түрік: ағирліklі 6. Ағылшын: suspended – аспалы, шартты, ілінген, тоқтатылған, өлшенген, ілініп тұрған 7. Испан: ponderado 8. Неміс: Gewichtete – піскен, толған, ойластырылған, салмақтанған, негізді 9. Француз:pondéré</p>
1358.	воинствующий экстремизм	өштес экстремизм	<p>Экстремизм I. зат. 1. [лат. extremus – өте-мөте, аса]. Шектен асатын, біржақты көзқарастар мен шараларға берілгендік. «Воинствующий» – бітіспес, ымырасыз, агрессиялы, бір нәрсемен белсенді түрде күресуші. Өштес I. ет. 1. Қастасу, араздасу, жауласу, бір-бірімен дұшпан болу. Бітіспес I. сын.1. Ешбір мәмілеге, ымыраға келмейтін. 2. Әзербайжан: zorakı ekstremizm 3. Қырғыз: айыгышқан экстремизм 4. Өзбек: zo'ravon ekstremizm 5. Түрік: şiddetli aşırıclık 6. Ағылшын: militant extremism 7. Испан:extremismo violento 8. Неміс:gewalttätiger Extremismus 9. Француз: l'extrémisme violent</p>
1359.	насильственный экстремизм	зорлық- зомбылық экстремизмі	<p>Экстремизм I. зат. 1. [лат. extremus – өте-мөте, аса]. Шектен асатын, біржақты көзқарастар мен шараларға берілгендік. Зорлық-зомбылық зат.1. Қиянат-қылмыс, зәбір-жапа.</p>

			<p>«Насильственный» – зорлық-зомбылық, күштеу арқылы іске асырылатын; ерік-жігерге қарсы жүргізілетін.</p> <p>Зорлықшыл I. сын. 1. Қиянатшыл, әділетсіз, зорлық көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: zorakı ekstremizm</p> <p>3. Қырғыз: айыгышкан экстремизм</p> <p>4. Өзбек: zo'ravon ekstremizm</p> <p>5. Түрік: şiddetli aşırıcılık</p> <p>6. Ағылшын: violent extremism</p> <p>7. Испан: extremismo violento</p> <p>8. Неміс: gewalttätiger Extremismus</p> <p>9. Француз: l'extrémisme violent</p>
1360.	гармонизация	үндестіру	<p>Үндестіру I. ет. 1. Сәйкестендіру, үйлестіру.</p> <p>«Гармонизация» – 1. Үйлесім жағдайына әкелу. 2. Аккордты немесе хордың даусын қандай да бір әуенге үйлестіру.</p> <p>2. Әзербайжан: uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: шайкеш келтирүү</p> <p>4. Өзбек: sergak</p> <p>5. Түрік: uyumlaştırma</p> <p>6. Ағылшын: harmonization – үйлестіру, үйлестірім</p> <p>7. Испан: armonización</p> <p>8. Неміс: Harmonisierung</p> <p>9. Француз: harmonisation</p>
1361.	горячая линия	қауырт желі	<p>«Горячая линия» – оқиға орынан ең соны жаңалықтарды немесе мәліметтерді алғашқы дереккөзден таратуға арналған тікелей байланыс (мысалы, телефон желісі).</p> <p>Қауырт I. үстеу. 1. Жаппай. 2. Асығыс, тез арада.</p> <p>Шұғыл I. үстеу. 1. р е с м и. Тез, тығыз, жедел. 2. Дереу, бірден. 3. Кенет, кілт, аяқ астынан (жылдам, шапшаң, шалт, дереу, лезде, сәтте, заматта, демде, жедел, зәуметте, іле, әудемде, әндемде, әп-сәтте, қас-қағымда, тез).</p> <p>Қарбалас I. ет.1. Жанталасу, жанұшыру; асығыс-үсігіс қимылдау. II. үстеу.1. Тығыз-таяң, асығыс, қауырт.2. Асығыс-үсігіс қимыл, жанталас.</p> <p>2. Әзербайжан: qaunar xətt</p> <p>3. Қырғыз: шашылыш</p> <p>4. Өзбек: ishonch telefoni</p> <p>5. Түрік: danışma hattı</p> <p>6. Ағылшын: hot line – шұғыл желі, тікелей байланыс желісі</p> <p>7. Испан: línea telefónica</p>

			8. Неміс: Hotline 9. Француз: hotline
1362.	горячая точка	қақтығыс ошағы	<p>«Горячая точка» – қарулы қақтығыс, ұрыс қимылдары жүріп жатқан жер, өңір.</p> <p>Қақтығыс I. ет. 1. Қағылып-соғылу, соқтығысу. 2. Ұрысып-керісу, сөзге келу, айтысу. 3. Қырғи-қабақ болу араздасу. II. Зат. 1. Бетпебет соғыс, шайқас. 2. Ұрыс-керіс.</p> <p>Ошак I. зат. 1. Үстіне қазан қойып, тамақ пісіруге арналған үш аяқты қоршау темір. 2. Үстіне қазан асып тамақ пісіретін, тастан, кірпіштен қалап жасалған немесе қазылған орын; жерошақ. 3. ауыс. Үй-іші, бала-шаға, отбасы. 4. ауыс. Бір нәрсенің шоғырланған, шоқталған жері.</p> <p>2. Әзербайжан: hot spot 3. Қырғыз: ысык чекит 4. Өзбек: issiq nuqta 5. Түрік: sıcak bölge 6. Ағылшын: hot spot – шиеленіс ошағы, құнарлы жер, қызған жер 7. Испан: punto caliente 8. Неміс: Hot-Spot 9. Француз: point chaud</p>
1363.	корреспондировать	ұштастыру	<p>«Корреспондировать» – (ескі) қандай да біреумен хат-хабар алысып тұру; (ескі) қандай да бір жаққа хабарлама жазу және жіберу; (ресми) қандай да бір нәрсеге сәйкес келу; қандай да бір нәрсемен арақатынаста болу.</p> <p>Ұштастыру I. ет. 1. Ұластыру, жалғастыру. 2. ауыс. Байланыстыру, қатар алып жүру.</p> <p>2. Әзербайжан: qiyabi daxil 3. Қырғыз: кат алышуунун салып 4. Өзбек: yozishmaga 5. Түрік: yazışma içine 6. Ағылшын: correspond 7. Испан: en correspondencia 8. Неміс: in Korrespondenz 9. Француз: en correspondance</p>
1364.	детонатор	тұтатқыш; пілте	<p>Детонатор (lang-fr etoner – жарылу) – бризанттық жарғыш заттар заряды; артиллериялық снарядтардың, миналардың, авиабомбалардың, ракетаның ұрыстық бөлігінің негізгі зарядын, сондай-ақ қопарғыш зарядты жару (оталдыру) үшін қолданылады.</p> <p>Тұтатқыш I. зат. Ашық оралған шиыршығы бар,</p>

			<p>тұтатуға арналған электр құрал.</p> <p>Пілте I. зат. 1. с ө й л е у. Білте (шам, шырақ сияқты жарық беретін құралдарды тұтандыру, от алдыру үшін пайдаланылатын ширатылған, өрілген мақта жіп).</p> <p>2. Әзербайжан: detonator</p> <p>3. Қырғыз: детонатор</p> <p>4. Өзбек: detonator</p> <p>5. Түрік: patlatıcı</p> <p>6. Ағылшын: detonator – капсуль, детонатор, петарда</p> <p>7. Испан: detonador</p> <p>8. Неміс: Zünder – жарғыш, тұтандырғыш</p> <p>9. Француз: détonateur – детонатор, петарда</p>
1365.	детонация	жарылыс	<p>«Детона́ция» – фр. détoner – «жарылу», лат. detonare – «күркіреу». Заттың бойы арқылы химиялық жану реакциясын тудыратын соққы толқын таралатын жану режимі, мұнда соққы толқынның қозғалысы экзотермиялық реакциядан бөлінетін жылу арқылы жүзеге асырылады.</p> <p>Жарылыс I. зат. 1. Оталып тұтанатын заттың жарылуынан пайда болған қопарылыс, дүмпу. 2. ауыс. Ішкі серпіліс, тұла бойды серпілткен күш.</p> <p>2. Әзербайжан: detonasiya</p> <p>3. Қырғыз: жарылуусунан</p> <p>4. Өзбек: yonish</p> <p>5. Түрік: patlama</p> <p>6. Ағылшын: detonation – детонация, жарылыс, жарылыс кезіндегі гүрсіл</p> <p>7. Испан: detonación</p> <p>8. Неміс: Explosion – жарылыс, айырылу, детонация</p> <p>9. Француз: détonation – детонация, атыс дауысы, жарылыс, гүрсіл, күркіреу</p>
1366.	досье	дерекнама	<p>Дерекнама I. зат. 1. Белгілі бір ғылыми зерттеуге негіз болатын жазба дүние, ескерткіш.</p> <p>«Досье» (фр. dossier) – қандай да бір нақты іске немесе мәселеге қатысты құжаттар мен материалдардың жиынтығы, сондай-ақ осы материалдар салынған папка.</p> <p>2. Әзербайжан: dosye</p> <p>3. Қырғыз: мумбайда</p> <p>4. Өзбек: fayli</p> <p>5. Түрік: dosya</p> <p>6. Ағылшын: dossier – файл, егеу, картотека, қайрақ</p> <p>7. Испан: dossier</p> <p>8. Неміс: Dossier – іс, дерекнама, құжат</p> <p>9. Француз: dossier – іс, арқалық, негіз, дерекнама, папка, жоба</p>

1367.	зрелость	кемелдік	<p>Кемелдік I. зат. 1. Кемеліне келгендік, жетілгендік, толысқандық. «Зрелость» – адам өміріндегі ең ұзақ әрі ең маңызды кезең (адамның жекетұлғалық қасиетіне байланысты 30-65 жас аралығын қамтиды).</p> <p>Кемелділік I. зат. 1. Толып жетілгендік, кемеліне келгендік.</p> <p>2. Әзербайжан: yetkinlik</p> <p>3. Қырғыз: мөөнөтү</p> <p>4. Өзбек: yetuklik</p> <p>5. Түрік: vade</p> <p>6. Ағылшын: maturity – кемелдік, аяқталғандық, кәмететтік, ержеткендік</p> <p>7. Испан: madurez</p> <p>8. Неміс: Reife – піскендік, жетілгендік</p> <p>9. Француз: maturité – кемелдік, пісу</p>
1368.	истерика	есерлену, аласұру, долылық	<p>«Истерика» – hystérique adj. < лат. hysterica < гр. hystera – жатыр (әйелдің дене мүшесі. Жүйкенің психикалық дерті; жүйке ұстамасы.</p> <p>Есерлену I. зат. 1. Әумесерлену, есіру, делқұлылану. 2. Ақымақтану, әңгілену, қызбалану. 3. ауыс. Ес жиғызбау, күшею, құтырыну.</p> <p>Аласұру I. зат. 1. Тыпыршып қолды-аяққа тұрмау; бой бермеу; байыз таппау. 2. Жанталасу, жаны қиналу, арпалысу. 3. Жанын салу, тыныштық көрмеу, тыным таппау. 4. ауыс. Желдің, боранның, дауылдың тұруы, қатты соғуы; теңіздің буырқануы, күннің күйдіруі.</p> <p>Долылық I. зат. 1. Қатты кернеген ыза, ызалы ашу. 2. ауыс. Өзен сулардың, табиғаттың ерекше өзгерісі, жайсыз құбылысы.</p> <p>2. Әзербайжан: isteriya</p> <p>3. Қырғыз: чатак</p> <p>4. Өзбек: hysterics</p> <p>5. Түрік: sinir bozukluğu</p> <p>6. Ағылшын: hysterics – есерлік, есірік ұстама</p> <p>7. Испан: histerismo</p> <p>8. Неміс: Hysterie</p> <p>9. Француз: hystériques</p>
1369.	конфронтация	текетірес	<p>«Конфронтация» (франц. confrontation) – текетірес, әлеуметтік жүйелердің, топтар мүдделерінің, сенімдердің карама-қарсылығы.</p> <p>Текетірес I. зат. 1. Бірін-бірі жеңе алмаушылық, басым түспеушілік. II. ет. 1. Бірін-бірі жеңе алмау, басым түспеу.</p> <p>2. Әзербайжан: qarşıdurma</p>

			<p>3. Қырғыз: бетме бет коюу</p> <p>4. Өзбек: qaramaqarshilik</p> <p>5. Түрік: yüzleşme</p> <p>6. Ағылшын: confrontation – конфронтация, текетірес, беттестіру, салыстыру</p> <p>7. Испан:confrontación</p> <p>8. Неміс: Konfrontation – беттестіру, конфронтация, текетірес, қақтығыс, салыстыру</p> <p>9. Француз:affrontement</p>
1370.	турбулентность	құйындама	<p>«Турбулэнтность» – лат. turbulentus – екпінді, қарқынды, ретсіз.</p> <p>2. Әзербайжан: соғğunluq</p> <p>3. Қырғыз: дуулдоо</p> <p>4. Өзбек: girdobli harakat</p> <p>5. Түрік: türbülans</p> <p>6. Ағылшын: turbulence – турбуленттілік, қобалжу, екпінділік, ретсіздік</p> <p>7. Испан: turbulencia</p> <p>8. Неміс: Turbulenz – турбуленттілік, толқыныс, құйындау</p> <p>9. Француз: turbulence</p>
1371.	«тихая дипломатия»	«үнсіз дипломатия»	<p>Үнсіз I. сын. 1. Дыбыс шығармай, дыбыссыз. 2. Жым-жырт, ләм демей. 3. ауыс. Меңіреу (тыныштық).</p> <p>Дипломатия I. зат. 1. [француз. diplomatie] саяси. Мемлекеттің сыртқы, халықаралық саясатын жүргізу жөніндегі үкімет әрекеті. 2. ауыс. Қулық, айла-шарғы.</p> <p>Бұйығы I. зат.1. ботаникалық. Құмды жерде өсетін өсімдік. II. сын.1. Тұйық, сөзге сараң, ұяң (адам).2. ауыс. Енжар, марғау.3. ауыс. Тып-тыныш жатқан, меңіреу.4. ауыс. Бір қалыпты, өзгеріссіз.</p> <p>2. Әзербайжан: sakit diplomatiya</p> <p>3. Қырғыз: тынч дипломатия</p> <p>4. Өзбек:sokin diplomatik</p> <p>5. Түрік:sessiz diplomasi</p> <p>6. Ағылшын: quiet diplomasy</p> <p>7. Испан:diplomacia discreta</p> <p>8. Неміс: stille Diplomatie</p> <p>9. Француз: calme diplomatie</p>
1372.	ориентировать	бағдар беру	<p>«Ориентировать»– бір нәрсенің орналасқан жерін қоршаған ортаға қатысты анықтау.</p> <p>Бағдар I. зат. 1. <неміс. Marschrute>. Бағыт, беталыс, алдын ала белгіленген жол.</p> <p>2. Әзербайжан: səmtləmək</p>

			<p>3. Қырғыз: бағыт 4. Өзбек: yo'llamoq 5. Түрік: doğrultmak 6. Ағылшын: orient – бағыттау, орналасқан жерін анықтау, шығысқа қарай бұру 7. Испан: orientar 8. Неміс: ausrichten – тегістеу, туралау, теңестіру, дұрыстау, бағдарлау 9. Француз: s'orienter – бағдарлау, анықтау, бағыт беру</p>
1373.	отправная точка	бастапқы нүкте	<p>Бастапқы I. сын. 1. Әуелгі, алғашқы, алдыңғы. Нүкте I. зат. 1. Кішкентай ғана қара дақ, ноқат. 2. грамматика. Ойдың аяқталғандығын білдіру үшін сөйлем соңына қойылатын тыныс белгісі. 3. мат. Геометрияның жүйелі түрде баяндалуындағы негізгі ұғымдардың бірі. 4. Орын, мекенжай, елді мекен. 5. инфор. Эcran бетіндегі немесе параққа басылған графикалық кескіннің бағдарлама бойынша түсі өзгертіле алатын ең кіші элементі. 2. Әзербайжан: başlanqıç nöqtəsi 3. Қырғыз: баштапқы чекити 4. Өзбек: boshlang'ich nuqtasi 5. Түрік: hareket noktası 6. Ағылшын: a starting point – жолданатын жер, жолданатын пункт 7. Испан: punto de partida 8. Неміс: Ausgangspunkt – бастапқы пункт, жолданатын жер 9. Француз: point de départ</p>
1374.	«облетная группа»	байыптау тобы	<p>Байыптау I. ет. 1. Аңғару, көру. 2. Ақылға салып жан-жақты байқау; топшылау (абайлау, байқау, аңдау, аңғару, аңыстау, бағдарлау, байымдау, байқастау, парықтау, бағамдау, парлау). Байқастау I. ет.1. Абайлап, байқап қарау.2. Аңғару, аңдап білу. Топ I. зат. 1. Бірнеше адамның, малдың және т.б. заттардың басы қосылған шағын жиыны. 2. қоғ.-әлеу. Қоғамдағы өндірістік тәсілдерге сәйкес пайда болатын әлеуметтік жік. 3. Бір мүдде топтастырған адамдар. 4. пед. Әлеуметтік тұтастықтан белгілі бір нышанадары негізінде бөлінетін адамдардың шектеулі шамадағы қауымдастығы. 5. көнерген сөз. Зеңбірек. 2. Әзербайжан: obletnaya qrup 3. Қырғыз: obletnaya тобу 4. Өзбек: obletnaya guruhi</p>

			<p>5. Түрік: obletnaya grubu 6. Ағылшын: flying group 7. Испан: grupo obletnaya 8. Неміс: obletnaya Gruppe 9. Француз: groupe obletnaya</p>
1375.	«передовая группа»	алдыңғы топ	<p>Алдыңғы I. үстеу. 1. Ілгері, әуелгі, бастапқы, алдағы, кейінгі емес. 2. Бұрынғы, өткен уақыт, өткен күн, кешеден арғы күнгі, былтыр дан арғы жылы. 3. Болашақ, келер уақыт, алдағы уақыт. Топ I. зат. 1. Бірнеше адамның, малдың және т.б. заттардың басы қосылған шағын жиыны. 2. қоғ.- әлеу. Қоғамдағы өндірістік тәсілдерге сәйкес пайда болатын әлеуметтік жік. 3. Бір мүдде топтастырған адамдар. 4. пед. Әлеуметтік тұтастықтан белгілі бір нышанадары не гізінде бөлінетін адамдардың шектеулі шамадағы қ ауымдастығы. 5. көнерген сөз. Зеңбірек. 2. Әзербайжан: advance komanda 3. Қырғыз: алдын ала командасы 4. Өзбек: advance jamoasi 5. Түрік: öncü ekip 6. Ағылшын: advanced group 7. Испан: equipo de avanzada 8. Неміс: Vormannschaft 9. Француз: équipe avance</p>
1376.	отписка	сырғытпа жауап	<p>«Отписка» – қандай да бір сұрақ немесе мәселеге байланысты істің мән-жайына қатысы жоқ мазмұнсыз, формалды жазбаша жауап. Сырғытпа I. сын. 1. Шығарыпсалма, жылжытпа (сөз). Жауап I. зат. 1. [араб.] Біреудің сұрағына берілетін уәж, қайтарылатын сөз. 2. ауыс. Қарсы әрекет; еруліге қарулы. 3. ауыс. Тергеу, сот. 4. матем. Есептің қорытындысы, нәтижесі. 5. жерг. сөз. Рұқсат. 2. Әзербайжан: gəlib-off 3. Қырғыз: келип-өчүрүү 4. Өзбек: kelib-off 5. Түрік: gel-off 6. Ағылшын: unsubscribing – әдіс-айла, бұлтақ, сырғытпа, аяқтау 7. Испан: venir-off 8. Неміс: Austritts 9. Француз: come-off</p>

1377.	калибровка	калибрлеу, дәлдеп-түзеу	<p>Калибрлеу – 1) прокат өндірісінде – металл шыбықтарды, сымды және басқа да осындай металл бұйымдарды белгілі бір өлшеммен шығару үшін созу станының арнаулы тесігінен өткізіп, суық күйінде сәл сығымдай созу; 2) тұқымды калибрлеу – әр түрлі дақылдардың (жүгері, қант қызылшасы және т.б.) дән түйірлерінің өлшемдеріне сәйкес іріктелуі. Дән сепкішті біркелкі тұқымдармен қамтамасыз етеді. Калибрлеу арнайы калибрлегіш машинамен жүзеге асырылады; 3) жемістерді калибрлеу – қолмен не калибрлеуші машина жәрдемімен жемістерді өлшемдеріне сәйкес біркелкі түйірлерге ажырату. Жемістерді (алма, цитрусты жемістер және т.б.) сапасы мен өлшемдеріне қатысты калибрлеу калибрлеуші машина (диам. 55-75 мм тесігі бар 5 транспортер) арқылы іске асырылады.</p> <p>Дәлдеу I. ет. 1. Дөп келетіндей етіп туралау, сәйкестіру, үйлестіру. 2. Нысанаға алып нақтай көздеу, мүлт жібермеу.</p> <p>Түзеу I. ет. 1. Қисық нәрсені түзу қалыпқа келтіру; дұрыстау. 2. Жөндеу, жөнге келтіру. 2. Әзербайжан: kalibrләmә 3. Қырғыз: калибрлөө 4. Өзбек: kalibrлаsh 5. Түрік: ayarlama 6. Ағылшын: calibration – калибрлеу, өлшемін алу, шамасы бойынша іріктеу 7. Испан:calibraci6n 8. Неміс:Kalibrierung 9. Француз: étalonnage – калибрлеу, өлшемін тексеру, іріктеу, ыдысқа бөліп салу</p>
1378.	корреляция	корреляция, туралап-түзеу, арасалмақ	<p>Корреляция (көне лат. correlatio – арақатынас). 1) Биологияда – организмнің дамуы және тіршілігі кезіндегі клеткаларының, тіндерінің, органдарының және жүйелерінің құрылысы мен атқаратын қызметтерінің бір-біріне сәйкестілігі, үйлесімділігі. 2) Геологияда – бір-бірінен шалғай аймақтарда тараған тау жыныстары топтарының өзара қатынасы бойынша олардың геологиялық жасын анықтау. 3) Математикалық статистикада – қарастырылатын жалпы жағдайда тікелей функциялық байланыста болмайтын, ықтималдық немесе статисталық тәуелділік.</p> <p>Туралау I. зат. 1. инф. Мәтін жолына оның</p>

			<p>сөздерінің немесе символдарының арасындағы бос орындарды өзгерту (көбейту не азайту) арқылы көрсетілген пішімді пайдалану тәсілі. II. сын 1. Бағыты дұрыс, түзулеу; дұрыстау. III. ет. 1. Ретке келтіру, ыңғайлау.</p> <p>Түзеу I. ет. 1. Қисық нәрсені түзу қалыпқа келтіру; дұрыстау. 2. Жөндеу, жөнге келтіру.</p> <p>Арасалмақ I. зат. 1. Көлем-мөлшер. 2. Әзербайжан: nisbət 3. Қырғыз: өз ара байланыш 4. Өзбек: korrelyatsiya 5. Түрік: bağıntı 6. Ағылшын: correlation – корреляция, арақатынас, өзара байланыс, өзара тәуелділік, өзара қарым-қатынас 7. Испан: correlaci6n 8. Неміс: Korrelation – корреляция, арақатынас 9. Француз: corrélation – корреляция, пропорция, келісу, өзара байланыс, арақатынас</p>
1379.	линия разлома	тайталас сызығы	<p>«Линия» – лат. linea – «жіп, бау; сызық». Созылған, жіңішке объект; ауыс. Бір-бірімен байланысқан объектілер тізбегі.</p> <p>«Разлом» – қандай да бір нәрсенің сынған жері.</p> <p>Тайталас I. зат. 1. Талас-тартыс, егес, қақтығыс. 2. Қатарлас, бірге, тең. II. ет. 1. Сөзбен я күшпен тіресу, таласып-тартысу. 2. Бәсекелесу, жарысу.</p> <p>Сызық I. зат. 1. Қағаз бетіне болмаса басқа бір затқа түскен жазу, сызылған шимай. 2. геом. Түзу түріндегі геометриялық фигура. 3. ауыс. Бетке, маңдайға түскен әжім. 4. ауыс. Тағдыр бұйрығы, жазуы. 5. ауыс. Көңілдегі қайғы-қасірет, іштегі күйік. 6. ауыс. Қас, қыздың қасы. 7. инф. Экрандағы түзу сызық түріндегі геометриялық фигура немесе оны кескіндеу элементі және графиктік редактордағы ең қарапайым геометриялық элемент.</p> <p>Кікілжің I. зат. 1. Реніш, кейіс, өкпе (реніш, кірбің, кірбелең, кейіс, қыжыл, өкпе, қынжылыс, кірбең, кіркілжің, қаяу, нала, налыс, наза, керкіл, қапа, қырқылжың).</p> <p>Күйреу I. ет. 1. Кұлдырау, дағдарысқа ұшырап, құру, құлау. 2. Бұзылу, қирау, сыну. 3. ауыс. Іштей таусылып жер болу, жасу. 4.</p>

			<p>ауыс. Әлсіздік, осалдық көрсету, имену.</p> <p>2. Өзбайжан: qırıq xətt</p> <p>3. Қырғыз: жаракан сызык</p> <p>4. Өзбек: sinish liniyasi</p> <p>5. Түрік: kırık çizgi</p> <p>6. Ағылшын: fault line</p> <p>7. Испан: línea de fractura</p> <p>8. Неміс: Bruchlinie</p> <p>9. Француз: ligne de fracture</p>
1380.	линия соприкоснове ния	тоғысу сызығы	<p>«Соприкосновение» – 1. Екі немесе бірнеше дененің бір-бірінің шегімен, бөліктерімен жанасқан жағдайы. 2. Қандай бір нәрселердің арасында тікелей жанасу орын алуы мүмкін тікелей жақындық, қалып. 3. ауыс. Тікелей қарым-қатынас, таныстық.</p> <p>«Линия» – лат. linea – «жіп, бау; сызык». Созылған, жіңішке объект; ауыс. Бір-бірімен байланысқан объектілер тізбегі.</p> <p>Тоғысу I. ет. 1. этн. Айдың Үркеді басып өтуі. 2. Әр тараптан келіп, бір-бірімен түйісу, тоқайласу, бір арнаға құю. 3. Бір жерге жиналу, бас қосу, кездесу. 4. ауыс. Ойлары бір жерден шығу, үйлесе кету. 5. ауыс. Табысу. 6. ауыс. Ұштасу, ұласу. 7. ауыс. Үстін-үстін үйілу. 8. ауыс. Ұқсау, бірдей болу. 9. ауыс. Тартысу, таласу.</p> <p>Сызык I. зат. 1. Қағаз бетіне болмаса басқа бір затқа түскен жазу, сызылған шимай. 2. геом. Түзу түріндегі геометриялық фигура. 3. ауыс. Бетке, маңдайға түскен әжім. 4. ауыс. Тағдыр бұйрығы, жазуы. 5. ауыс. Көңілдегі қайғы-қасірет, іштегі күйік. 6. ауыс. Қас, қыздың қасы. 7. инф. Экрандағы түзу сызык түріндегі геометриялық фигура немесе оны кескіндеу элементі және графиктік редактордағы ең қарапайым геометриялық элемент.</p> <p>2. Өзбайжан: təmas xəttində</p> <p>3. Қырғыз: байланыштын сызык</p> <p>4. Өзбек: aloqa liniyasi</p> <p>5. Түрік: temas hattı</p> <p>6. Ағылшын: contact line</p> <p>7. Испан: línea de contacto</p> <p>8. Неміс: Berührungslinie</p> <p>9. Француз: ligne de contact</p>
1381.	маргинал	маргинал, қолшоқпар;	<p>Маргинал (лат. margo – шет). I. зат. 1. лат. marginalis.</p>

		куыршак	<p>филос. Өртүрлі әлеуметтік институттар мен топтар арасында аралық жағдайда тұрған, өз тобына тән белгілерінен айырылған жеке тұлғалар мен топтар.</p> <p>Қолшоқпар I. зат. 1. Ерте кездегі жорықшылардың, батырлардың қаруы (бір құлашқа таяу шоқпар ағаш). 2. ауыс. Біреудің сойылын соғушы, сөзін сөйлеуші.</p> <p>Қуыршак I. зат. 1. Сәби бейнесіндегі қыз балалар ойыншығы. 2. Осы ойыншықпен ойнайтын ойын. 3. Ойыншық сияқты, кіп-кішкентай. 4. ауыс. Әркімнің еркінде кететін, біреудің айтқанын істейтін адам. 5. саяси. <франц. marionette>. Басқа біреудің, күштердің ыркымен жүріп, еркіне бағынатын адам, ұйым, мемлекет т.б. 6. Адам бейнесіндегі мүсін. 7. зоол. Толық түрленіп дамитын насекомдардың ересек насекомға айналар аралығындағы қоректенбейтін, қозғалмайтын, тыныштық қалпы.</p> <p>2. Әзербайжан: səfil 3. Қырғыз: кошпой 4. Өзбек: quvilgan 5. Түрік: serseri 6. Ағылшын: marginal 7. Испан: marginado 8. Неміс: Ausgestoßene 9. Француз: banni</p>
1382.	месседж	месседж; жолданым	<p>Месседж (ағылшын. message) – хабар, жолдау, арнау.</p> <p>2. Әзербайжан: mesaj 3. Қырғыз: кайрылуусу 4. Өзбек: xabar 5. Түрік: mesajı 6. Ағылшын: message 7. Испан: mensaje del 8. Неміс: Botschaft 9. Француз: message</p>
1383.	международный посредник	халықаралық дәнекер	<p>«Посредник» – коммерциялық, қаржылық операциялар жасау, сондай-ақ әртүрлі қатынастардағы даулы мәселелерді реттеу бойынша қызмет көрсететін заңды немесе жеке тұлға.</p> <p>Халықаралық I. сын. 1. Сыртқы саясатқа, халықтар мен елдердің өзара байланысына қатысты, соларға тән. 2. Көптеген халықтарға тараған, солардың арасында болатын, интернационалды.</p> <p>Дәнекер I. зат. 1. тех. Металдан жасалған</p>

			<p>заттарды ұстатып біріктіретін қорытпа, металл. 2. Екі затты қосып байланыстырушы зат. 3. ауыс. Адамдар арасын тығыз байланыстыратын, жақындастыратын негіз, себеп. 4. ауыс. Түрлі әрекеттерге ықпал етуші жағдайлар, себеп. 5. Қорек, қорек бергіш.6. Байланыстырғыш, жалғастырғыш.7. ауыс. Дәлел, көмек, айғақ.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq vasitəçi 3. Қырғыз:эл аралық арачы 4. Өзбек: xalqaro vositachi 5. Түрік: uluslararası arabulucu 6. Ағылшын: international mediator 7. Испан:mediador internacional 8. Неміс:internationale Vermittler 9. Француз: médiateur international</p>
1384.	мозговой центр	ой-талқы орталығы	<p>«Мозговой центр» – аналитикалық орталықтар, «фабрика мысли», «мозговой трест»; англ. think tanks, англ. brains trust. Әдетте өздерінің күш-жігерін гуманитарлық ғылымдар – саясаттану, экономика, әлеуметтану, құқық және т.б. салаларда үйлестіретін ғылыми-зерттеу ұйымдары.</p> <p>2. Әзербайжан: hesab-tank 3. Қырғыз: ойлоу борбору 4. Өзбек: deb o'ylayman 5. Түрік: düşünce kuruluşu 6. Ағылшын: think-tank – ойшыл орталық, сарапшылар комиссиясы, бақыраш, құты, бас 7. Испан:de reflexión 8. Неміс:Think-Tank 9. Француз: think-tank</p>
1385.	«мягкая сила»	«жұмсақ күш»	<p>«Мягкая сила» (англ. soft power) – еркін қатысу, мейірбандық көрсету негізінде оң нәтижелерге қол жеткізуді көздейтін сыртқы саяси стратегия нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: yumşaq güc 3. Қырғыз: жумшак күчтү 4. Өзбек: yumshoq kuch 5. Түрік: yumuşak güç 6. Ағылшын: soft power 7. Испан: poder blando 8. Неміс:soft Power 9. Француз:soft power</p>
1386.	приветственное слово	ілтисат лебіз	<p>«Привётствие» – адамның (адамдар тобының) басқа адаммен (адамдар тобымен) қатынасқа түсуіне қажетті ым-ишара, сөз, сөз тіркестері, жазбаша жолдау (немесе осылардың барлығы) немесе басқаша бір жоралғы.</p>

			<p>Ілтипат I. зат. 1. [араб]. Біреуге деген жақсы ниет, риясыз көңіл; назар, ықылас, пейіл, ниет.</p> <p>Лебіз I. зат. 1. Сөйленген сөз, лепес. 2. Үн, дауыс. 3. линг. Айтылым, сөйлеу мағынасында. 4. ауыс. Ант, серт, уәде. 5. ауыс. Махаббат, сезім. 6. ауыс. Жанға жайлы жаймашуақ ауарайы туралы.</p> <p>2. Әзербайжан: хоş ünvan 3. Қырғыз: саламдашуу дареги 4. Өзбек: xush kelibsiz manzil 5. Түрік: karşılama adresi 6. Ағылшын: greeting – сәлемдесу, кездесу, тағзым, тәжім 7. Испан: bienvenida 8. Неміс: willkommen Adresse 9. Француз: discours de bienvenue</p>
1387.	поздравительно е слово	құттықтау сөз, құттықтау лебіз	<p>«Поздравление» – қандай да бір салтанатты немесе қуанышты жағдай бойынша өзінің сәлемін және көзқарасын білдіру.</p> <p>Құттықтау I. зат. 1. сөйлеу. Құттықтау хат. II. ет. 1. Ресми құттықтау хат жолдау.</p> <p>Сөз I. зат. 1. Адамның ой-пікірі, көзқарасы. 2. линг. Белгілі бір мағынасы бар заттар мен құбылыстардың атауын білдіретін тілдің негізгі бірлігі. 3. Бір нәрсе жайында айтылған әңгіме. 4. Жиналыста көпшілікке қаратыла айтылатын пікір, мәлімдеме, деректі ақпар. 5. Өнге арналған өлең мәтіні.</p> <p>Лебіз I. зат. 1. Сөйленген сөз, лепес. 2. Үн, дауыс. 3. линг. Айтылым, сөйлеу мағынасында. 4. ауыс. Ант, серт, уәде. 5. ауыс. Махаббат, сезім. 6. ауыс. Жанға жайлы жаймашуақ ауарайы туралы.</p> <p>2. Әзербайжан: təbrik söz 3. Қырғыз: куттуктоо сөзү 4. Өзбек: tabrik so'zi 5. Түрік: tebrik kelime 6. Ағылшын: congratulatory word 7. Испан: palabra de felicitación 8. Неміс: Gratulations Wort 9. Француз: mot de félicitation</p>
1388.	резонанс	резонанс	<p>Резонанс – лат. resono, фр. resonance – үн қосу, дыбыс қайтару. Периодты түрде сырттан әсер етуші күштің жиілігі тербелмелі жүйенің меншікті жиілігіне жақындағанда сол тербелмелі жүйедегі еріксіз тербелістер амплитудасының күрт арту құбылысы; мәжбүр етуші күштің жиілігі жүйе тербелісінің меншікті жиілігіне жуықтаған кезде</p>

			<p>жүйедегі мәжбүр тербеліс амплитудасының кенеттен артып кету құбылысы</p> <p>Резонанс I. зат. 1. Дыбыстың жақсы естілуі. 2. Дыбысты күшейтетін, жақсы естіретін сипат, мекеме, орын-жайдың ыңғайлылығы.</p> <p>2. Әзербайжан: rezonans</p> <p>3. Қырғыз: резонанс</p> <p>4. Өзбек: rezonans</p> <p>5. Түрік: rezonans</p> <p>6. Ағылшын: resonance</p> <p>7. Испан: resonancia</p> <p>8. Неміс: Resonanz – резонанс, жаңғырық, үн қату</p> <p>9. Француз: résonance</p>
1389.	риторика	даурықпа	<p>«Риторика» – көне грек. ῥητορικὴ – «шешендік өнер», ῥήτωρ – «шешен». Сөйлеу өнерін, көркем сөйлеудің құрылу ережесін, шешендік өнерді зерттейтін филологиялық пән.</p> <p>Даурықпа I. зат. 1. Көпірме, бос сөз. II. сын. 1. Дабырлаған, қатты шыққан (дыбыс). 2. Айғай-шулы, таласты.</p> <p>2. Әзербайжан: ritorika</p> <p>3. Қырғыз: риторика</p> <p>4. Өзбек: ritorikasi</p> <p>5. Түрік: belâgat</p> <p>6. Ағылшын: rhetoric – риторика, сөзуарлық, шешендік өнер</p> <p>7. Испан: retórica</p> <p>8. Неміс: Rhetorik – шешендік өнер, сөзшендік, риторика</p> <p>9. Француз: rhétorique</p>
1390.	умеренный	біртоға, ұстамды	<p>«Умеренный» – екі шектің арасындағы орташа қалып – үлкен емес және кіші емес, күшті емес және әлсіз емес.</p> <p>Біртоға I. сын. 1. Бірқалыпты, сабырлы, көп сөйлемейтін, бірмінезді.</p> <p>Ұстамды I. сын. 1. Байыпты, байсалды, сабырлы (сабырлы, байсалды, салмақты, маңғаз, салиқалы, сарабал, тағатты, байыпты, басалқы).</p> <p>2. Әзербайжан: mülayim</p> <p>3. Қырғыз: орточо</p> <p>4. Өзбек: o'rtacha</p> <p>5. Түрік: ılımlı</p> <p>6. Ағылшын: moderate – бірқалыпты, орташа, шағын, ұстамды, тапал, шамалылық</p> <p>7. Испан: moderado</p> <p>8. Неміс: mäßig – бірқалыпты, ұстамды, сабырлы, шағын, орташа</p> <p>9. Француз: modéré – бірқалыпты, ұстамды,</p>

			сабырлы, ақыл-ойы түзу
1391.	утечка информации	ақпараттың таралып кетуі	<p>«Утечка информации» – қорғалатын ақпараттың жария болуы, ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу және қорғалатын ақпаратты шетелдік барлаушылардың алуы салдарынан бақылаусыз таралуы.</p> <p>2. Әзербайжан: məlumat sızmaq</p> <p>3. Қырғыз: маалымат ийилүү</p> <p>4. Өзбек: axborot oqish</p> <p>5. Түрік: bilgi sızıntı</p> <p>6. Ағылшын: information leak – ағу, ағып кету, ақпараттың таралуы, борпас жер</p> <p>7. Испан: información fuga</p> <p>8. Неміс: Informationen Leck</p> <p>9. Француз: information fuite – жосу, шұбыру, ағу, ағып кету, ақпараттың таралуы, жылтылдау</p>
1392.	скептически	күмәнмен қарау	<p>«Скептически» – грек. skeptomai – ойға бату, толғану. Қандай да бір нәрсеге сындарлы, сенімсіз қатынас, қандай да бір нәрсенің дұрыстығына, шынайылығына күмәнмен қарау.</p> <p>Күмән I. зат. 1. [иран] Сенбеуден туған сезікті ой, шүбә, күдік.</p> <p>2. Әзербайжан: skeptically</p> <p>3. Қырғыз: күмөн</p> <p>4. Өзбек: skeptically</p> <p>5. Түрік: skeptically</p> <p>6. Ағылшын: skeptically – сенімсіз, күмәнмен</p> <p>7. Испан: escepticismo</p> <p>8. Неміс: Skeptisch – сенімсіз</p> <p>9. Француз: sceptiquement</p>
1393.	скептик	күмәншіл	<p>«Скептик» – грек. skeptomai – ойға бату, толғану.</p> <p>1) скептикалық ілімнің ұстанушысы. 2) ешқандай дәлелі жоқ болса да үнемі күмәнданып жүретін, ешкімге сенбейтін адам.</p> <p>Күмәншіл I. сын 1. Күдіктене қарайтын, қауіпшіл.</p> <p>2. Әзербайжан: skeptik</p> <p>3. Қырғыз: шектенгендерден</p> <p>4. Өзбек: shubhachi</p> <p>5. Түрік: kuşkucu</p> <p>6. Ағылшын: skeptic – дірге сенбейтін, скептик</p> <p>7. Испан: escéptico</p> <p>8. Неміс: Noes – қарсы дауыс беруші, терістеуші, скептик, нигилист, барлық нәрсені терістеуші</p> <p>9. Француз: sceptique</p>
1394.	соображение	ой-пайым	<p>Ой I. зат. 1. Объективтік шындық туралы түсінік, пікір, ұғым. 1. Адамның ой-өрісіне тән ұғым-түсінік, бір нәрсенің жөн-жобасы. 2. псих. Адам санасындағы</p>

			<p>ойлау процесінің тұжырымынан кейінгі нәтижесі. Пайым I. зат. 1. Адамның ой-өрісіне тән ұғым-түсінік, бір нәрсенің жөн-жобасы. 2. псих. Адам санасындағы ойлау процесінің тұжырымынан кейінгі нәтижесі. 2. Әзербайжан: mülahizə 3. Қырғыз: карап чыгуу 4. Өзбек: ko'rib chiqish 5. Түрік: düşünce 6. Ағылшын: consideration – қарастыру, назар, түсінік, талқылау, өтеу, құрмет 7. Испан: consideración 8. Неміс: Berücksichtigung – аргумент, дәлел, сылтау, түсінік, ақыл-ой, логикалық ойлау, шама, өлшем 9. Француз: considération – қарастыру, бағалау, түсінік, құрметтеу</p>
1395.	обострение	шиеленісу, асқыну	<p>Шиеленісу I. ет. 1. Ушығысу, күрделене түсу. 2. Егесу, қақтығысу, шекісу. Асқыну I. ет. 1. Күшею, меңдеу. 2. Әзербайжан: kəskinləşməsi 3. Қырғыз: курчуу 4. Өзбек: alangasi 5. Түрік: azdırma 6. Ағылшын: exacerbation – шиеленісу, күшею, эксацербация, пароксизм, ушықтыру 7. Испан: exacerbación 8. Неміс: Exazerbation – шиеленісу, күшею 9. Француз: exacerbation</p>
1396.	эскалация	ушығу	<p>«Эскалация» – ағылшын. escalation – сөзбе-сөз: баспалдықтың көмегімен көтерілу. Қандай да бір нәрсенің үнемі артып отыруы, күшеюі, кеңеюі (мысалы, биліктегі сыбайлас жемқорлықтың артуы, соғыс эскалациясы); асқыну, созылу (соғыс қимылдары), таралу (қақтығыс), шиеленісу (жағдай). Ушығу I. зат. 1. Жарақаттың асқынып кетуі. 2. ауыс. Араздықтың, өкпе-реніштің үдей түсуі, өршуі. 2. Әзербайжан: gərginlik 3. Қырғыз: эскалация 4. Өзбек: bekorchilik 5. Түрік: kızışma 6. Ағылшын: escalation – эскалация, шиеленісу, кеңею, ауқымның ұлғаюы 7. Испан: escalada 8. Неміс: Eskalation</p>

			9. Француз: escalade – асып түсу, өр, көтерілу, эскалация
1397.	персона нон-грата	қалаусыз тұлға, жағымсыз тұлға	<p>«Персона нон грата» (лат. persona non grata) – «жағымсыз персона», «жағымсыз тұлға» ретінде түсіндірілетін дипломатиялық термин.</p> <p>Жағымсыз I. сын. 1. Сүйкімі жоқ, ұнамсыз. 2. Қолайсыз, жайсыз, келіссіз. 3. Құлаққа жат, қатқыл. 4. Денсаулыққа жақпайтын, улы.</p> <p>Тұлға I. зат. 1. Адамның дене бітімі, пішіні. 3. Белгілі бір елдің танымал адамы, қоғамға еңбегі сіңген қайраткер, айтулы азамат. 4. филос. Жеке адамның өзіндік адамгершілік, әлеуметтік, психологиялық қырларын ашып, адамды саналы іс-әрекет иесі және қоғам мүшесі ретінде жан-жақты сипаттайтын ұғым.</p> <p>2. Әзербайжан: persona non grata 3. Қырғыз: персона нон грата 4. Өзбек: persona non grata 5. Түрік: istenmeyen adam 6. Ағылшын: persona non grata 7. Испан: persona non grata 8. Неміс: Persona non grata 9. Француз: persona non grata</p>
1398.	переплетение	астасу, ұштасу	<p>«Переплестись»– 1. Өрілу. 2. ауыс. Шатасу, араласып кету, астасып кету.</p> <p>Астасу I. ет. 1. Үйлесу, үндесу.</p> <p>Ұштасу I. ет. 1. Ұласу, жалғасу, байланысты болу. 2. Бірігу, қосылу.</p> <p>2. Әзербайжан: interweaving 3. Қырғыз: аралаштыруу 4. Өзбек: qorishib 5. Түрік: birbirinin içine girme 6. Ағылшын: weave – торап, тор, тізбек, сұлба, қоғамдастық, өрілу, араласу 7. Испан: entrelazamiento 8. Неміс: Verflechtung – араласу, бітісіп кету, өзара байланыс, байланыстылық 9. Француз: entrelacement – қосылыс, орап байлау, таңу, өру, байланыстырушы, қоспа</p>
1399.	размораживани е конфликта	жанжалды жаңғырту	<p>«Разморозиться» – 1. Тоңазытылған қалыптан шығу, жібу. 2. Жылудың ықпалынан мұзынан арылу.</p> <p>Жанжал I. зат. 1. Дау, шатақ, ұрыс-керіс. 2. саяси. Қоғамдағы әртүрлі әлеуметтік топтар арасындағы қордаланған өткір проблемалард</p>

			<p>ын, халықаралық кикілжіндердің дер кезінде реттелмей, әртүрлі қақтығыстарға алып келуі.</p> <p>Жаңғырту I. ет. 1. Белгілі бір дүниені, халықтық мұраны жаңарту, қайта өңдеу.2. ауыс.</p> <p>Асқындыру, ушықтыру, шиеленістіру.</p> <p>Өршіту I. зат.1. Үдету, күшейту.</p> <p>2. Әзербайжан: münaqişənin unfreezing</p> <p>3. Қырғыз: жанжал эритүү</p> <p>4. Өзбек: mojaro ozod</p> <p>5. Түрік: çatışma serbest bırakılması</p> <p>6. Ағылшын: thawing out a conflict</p> <p>7. Испан: descongelamiento del conflicto</p> <p>8. Неміс: unfreezing des Konflikts</p> <p>9. Француз: décrystallisation du conflit</p>
1400.	реакция	реакция	<p>Реакция – лат. re... – карама-қарсы + лат. actio – іс-әрекет. I. зат. 1. физ. Организмнің сыртқы және ішкі тітіркендіргіштерге әр кезде беретін жауабы. 2. хим. Зат құрамының химиялық әсерлестігі. 3. хим. Бір заттардың бастапқы заттардан құрамы мен қасиеттері жағынан ерекше басқа бір заттарға айналуы. 4. саяси. Күні бітуге айналған таптардың қоғамдық прогреске жасайтын қарсылығы.</p> <p>2. Әзербайжан: reaksiya</p> <p>3. Қырғыз: жооп</p> <p>4. Өзбек: reaktsiya</p> <p>5. Түрік: reaksiyon</p> <p>6. Ағылшын: reaction – реакция, ден қою, карама-қарсы әрекет, іс-әрекет, әсер, ықпал</p> <p>7. Испан: reaktion – reacció n</p> <p>8. Неміс: Reaktion – реакция, үн қату, жауап</p> <p>9. Француз: réaction – реакция, кері әрекет, карама-қарсы әрекет</p>
1401.	рецессия	рецессия	<p>Рецессия (<лат. recessus – шегіну) – өндірістің құлдырауы, өсу қарқынының баяулауы.</p> <p>2. Әзербайжан: uzaqlaşdırma</p> <p>3. Қырғыз: тереңдик</p> <p>4. Өзбек: tushish</p> <p>5. Түрік: durgunluk</p> <p>6. Ағылшын: recession</p> <p>7. Испан: recesión</p> <p>8. Неміс: Rezession – рецессия, өндірістің құлдырауы</p> <p>9. Француз: récession – шегіну, секіру, қайтарым, рецессия, регресс</p>

1402.	заморозка конфликта	жанжалды доғарып қою	<p>«Заморозить» – 1. Қандай да бір нәрсені немесе қандай да бір адамды суықтың, үсіктің әсеріне шалдықтыру. 2. Қандай да бір нәрсенің қатты суыту. 3. Қандай да бір жерді ауыртпау. 4. ауыс. Қандай да бір нәрсені немесе қандай да бір істі бұрынғыша қалдыру, пайдаланбау.</p> <p>Жанжал I. зат. 1. Дау, шатақ, ұрыс-керіс. 2. саяси. Қоғамдағы әртүрлі әлеуметтік топтар арасындағы қордаланған өткір проблемалардың, халықаралық кикілжіндердің дер кезінде реттелмей, әртүрлі қақтығыстарға алып келуі.</p> <p>Доғару I. ет. 1. Жегулі арба-шананы тоқтатып, босату. 2. ауыс. Тоқтату, аяқтау.</p> <p>2. Әзербайжан: dondurulmuş münaqişə 3. Қырғыз: тоңдурулган жанжал 4. Өзбек: muzlatilgan mojaro 5. Түрік: dondurulmuş çatışma 6. Ағылшын: freezing of the conflict 7. Испан:conflicto congelado 8. Неміс:frozen Conflict 9. Француз: conflit gelé</p>
1403.	охлаждение отношений	қарым-қатынастардың суынуы (сұйылуы)	<p>Қарым-қатынас I. зат. 1. Байланыс, барыс-келіс. 2. қоғам. Адамдар арасында бірлескен іс-әрекет қажеттілігін туғызып, байланыс орнататын күрделі процесс.</p> <p>Суыну I. ет. 1. Салқындау, суу. 2. ауыс. Ынтығы басылу.</p> <p>Сұйылу I. ет. 1. Сұйық бола бастау, сұйқылдану (сиреу, селдіреу, саябырсу).</p> <p>Суу I ет.1. Салқын күйге келу, тоназу, салқындау.2. ауыс. Аралары алшақтау; салқын тарту, ренжісу.</p> <p>2. Әзербайжан: əlaqələrini soyutma 3. Қырғыз: мамилелердин муздатуу 4. Өзбек:munosabatlarning sovutish 5. Түрік:ilişkilerin soğutma 6. Ағылшын: cooling relations 7. Испан:enfriamiento de las relaciones 8. Неміс:Abkühlung der Beziehungen 9. Француз: refroidissement des relations</p>
1404.	результаты не внушает оптимизма	нәтиже көңілге қонбайды	<p>«Оптимизм» – лат. optimus – «ең жақсы, барынша озық». Өмірге деген оң көзқарас, жарқын болашаққа деген сенімділік.</p> <p>«Внушать» – 1) қандай да бір адамның қандай да бір сезімін тудыру, қоздыру; 2) қандай да бір адамды қандай да бір ойға берілуге немесе қандай да бір сенімге келуге мәжбірлей отырып әсер ету.</p> <p>Нәтиже I. зат. 1. Белгілі бір іс-</p>

			<p>әрекеттен туатын, шығатын қорытынды, түйін. 2. Қол жеткізген табыс, жеңіс. 2. Әзербайжан: nəticələr ümidverici deyil 3. Қырғыз: натыйжалары оптимизм емас 4. Өзбек: natijalar rag'batlantirish emas 5. Түрік: sonuçlar cesaret verici değil 6. Ағылшын: the results are not encouraging 7. Испан: los resultados no son alentadores 8. Неміс: die Ergebnisse sind nicht ermutigend 9. Француз: les résultats ne sont pas encourageants</p>
1405.	«сверка часов»	«уақыт салыстыру», іс-қимылдарды үйлестіру	<p>«Сверка часов» – әскери және полициялық операцияларға дайындықтың маңызды элементі және күнделікті флоттық әдет-салт. Бұл операцияны ескермеудің салдары жеке құрам шығынының көп болуына, техникалық құралдардың, тартылған күштердің іс-әрекетінің үйлестірілмеуіне әкеліп соқтыруы мүмкін. 2. Әзербайжан: saatlar sinxronizasiya 3. Қырғыз: саат синхрондоштуруу 4. Өзбек: soatlar sinxronlashtirish 5. Түрік: saatlerimizi ayarlayalım 6. Ағылшын: clock reconciliation 7. Испан: sincronizar relojes 8. Неміс: synchronisieren Uhren 9. Француз: synchroniser les montres</p>
1406.	ультраправый	әсіре оңшыл	<p>«Ультраправые» («крайне правые», «радикальные правые») – саяси алаңның оң «жағында» болатын топтың немесе жеке адамның көзқарасын, айқындамасын білдіру үшін қолданылатын термин. Мұндай идеология әдетте авторитаризм, ұлтшылдық, расизм, фашизм және ксенофобия сияқты саяси жүйелерге тән болады. Әсіре I. үстеу. 1. Шамадан, шектен тыс, ерекше, тез. Оңшыл I. сын. 1. саяси. Саяси кертартпалықты қуаттайтын, реакцияшыл. 2. Әзербайжан: - 3. Қырғыз: - 4. Өзбек: - 5. Түрік: - 6. Ағылшын: ultra-right 7. Испан: de ultra 8. Неміс: - 9. Француз: -</p>
1407.	свидетельствовать свое уважение	өз ілтипатын қуаттау	<p>«Свидетельствовать» – 1. Куәгер, айғақ ретінде бір нәрсенің шынайылығын растау. 2. Куәгер болу. 3. Сотта куәгерлік ету. 4. Бір нәрсенің шынайылығын ресми түрде растау.</p>

			<p>«Уважение» – бір адамның екінші адамға қатысты көзқарасы, жеке басының құндылықтарын мойындауы.</p> <p>Ілтипат I. зат. 1. [араб]. Біреуге деген жақсы ниет, риясыз көңіл; назар, ықылас, пейіл, ниет.</p> <p>Қуаттау I. ет.</p> <p>1. Біреудің айтқан сөзін, ұсынысын қолдау (жақтау, қорғау, қолдау, қоштау, қостау, құптау, мақұлдау).</p> <p>2. Әзербайжан:öz hörmət ifadə etmək</p> <p>3. Қырғыз: алардын урмат күбөлөндүрүп турат</p> <p>4. Өзбек: ularning hurmatini guvohlik uchun</p> <p>5. Түрік: saygılarını ifade vermek üzere</p> <p>6. Ағылшын: testify to one's respect</p> <p>7. Испан:a declarar su respeto</p> <p>8. Неміс: auszusagen ihren Respekt</p> <p>9. Француз: pour témoigner leur respect</p>
1408.	имеет честь сообщить	хабарлауды мәртебе санайды	<p>«Честь» – адамның құрмет пен мақтанышқа лайық моральдық қасиеттері.</p> <p>Хабарлау I ет.</p> <p>1. Болған, істелген іс жайлы хабар беру (мәлімдеу, жариялау, құлақтандыру, әйгілеу, ақпарлау).</p> <p>Мәртебе I. зат. 1. Абырой-атақ, дәреже, даңқ. 2. Бақ, дәреже, мақтаныш. 3. ресми. латын status. Азаматтың немесе заңды тұлғаның құқығы мен міндеттерінің жиынтығы, сондай-ақ қандай да бір нысанның заңды дәрежесі, қоғамдық рөлі, орны мен маңызын белгілейтін құқықтық жағдайы.</p> <p>Санау I. ет. 1. Есептеу, санын анықтау. 2. ауыс. Ойлау, есептеу, түсіну. 3. инф. ағылшын. notation. Сандарды бейнелеу және өрнектеу тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: bu elan edir</p> <p>3. Қырғыз: бул жарыялоого кубанычта</p> <p>4. Өзбек: bu e'lon qiladi</p> <p>5. Түрік: duyurmaktan mutluluk duyar</p> <p>6. Ағылшын: has the honor to inform</p> <p>7. Испан:es el placer de anunciar</p> <p>8. Неміс: Es gibt Bekannt</p> <p>9. Француз: il est heureux d'annoncer</p>
1409.	уверения в своем высоком уважении	өзінің зор ілтипатын білдіру	<p>«Уверёние» – (кітаби) – қандай да бір нәрсені растайтын, сендіретін өтініш.</p> <p>Ілтипат I. зат. 1. [араб]. Біреуге деген жақсы ниет, риясыз көңіл; назар, ықылас, пейіл, ниет.</p> <p>Зор I. зат. 1. жерг. Әл-күш, қуат. II. сын. 1. Ірі, үлкен, дәу. 2. Мықты, күшті. 3. Мықты, күшті нәрсе, адам т.б.4. Ерекше, айрықша, орасан.5. ауыс. сөйлеу. Қатты, ауыр. 6. ауыс. Көп, мол.7.</p>

			<p>ауыс. Қатты шығатын, ащы (дауыс).8. жерг. Тамаша, әдемі.</p> <p>Білдіру I. ет. 1. Көрсету, сездіру, байқау. 2. Айтып жеткізу, үйрету.</p> <p>2. Өзербайжан: onun ən dərin ehtiramımı</p> <p>3. Қырғыз:анын жогорку кароонун ынандырганын</p> <p>4. Өзбек:uning eng yuqori ko'rib va'dalari</p> <p>5. Түрік:onun en derin saygılarımı</p> <p>6. Ағылшын: assurances of respect</p> <p>7. Испан:las seguridades de su más alta consideración</p> <p>8. Неміс:die Versicherung ihrer ausgezeichneten Hochachtung</p> <p>9. Француз: les assurances de sa très haute considération</p>
1410.	уверения в своем весьма высоком почтении	аса зор ілтипат-пейілін білдіру	<p>Аса I. зат. 1. миф. Диуананың, діни-мифтік аңыздардағы пайғамбарлардың қолына ұстайтын ерекше таяғы. 2. Ұзын таяқ. 3. Дәрежелі адамдар (хан, би, қажы т.б.) қолына ұстайтын таяқ. 4. Балгер, сопылар ұстайтын таяқ. II. ет. 1. Ауызды толтыра тамақ жеу. 2. ауыс. Біреудің есесінен пайда табу, жем қылу. III. сын. 1. Артық, астам, көп. IV. Үстеу. 1. Өте, сонша, ерекше, тым.</p> <p>Ілтипат I. зат. 1. [араб]. Біреуге деген жақсы ниет, риясыз көңіл; назар, ықылас, пейіл, ниет.</p> <p>Пейіл I. зат. 1. Ниет, пиғыл, ықылас, көңіл (любезность, расположенность; желание). II. сын. 1. Ынтық, құмар, бейім, дайын (нрав, характер).</p> <p>Зор I. Зат. 1. жерг. Әл-күш, қуат. II. сын. 1. Ірі, үлкен, дәу. 2. Мықты, күшті. 3. Мықты, күшті нәрсе, адам т.б. 4. Ерекше, айрықша, орасан. 5. ауыс. сөйлеу. Қатты, ауыр. 6. ауыс. Көп, мол. 7. ауыс. Қатты шығатын, ащы (дауыс). 8. жерг. Тамаша, әдемі.</p> <p>Білдіру I. ет. 1. Көрсету, сездіру, байқау. 2. Айтып жеткізу, үйрету.</p> <p>2. Өзербайжан: ən yüksək ehtiram bəslədiyimə əmin</p> <p>3. Қырғыз: анын жогорку урмат ынандырганын</p> <p>4. Өзбек: uning eng yuqori hurmat va'dalari</p> <p>5. Түрік:en yüksek saygı güvence</p> <p>6. Ағылшын: assurances of his highest consideration</p> <p>7. Испан:las seguridades de su más alta estima</p> <p>8. Неміс:die Versicherung seiner Hochachtung</p> <p>9. Француз: les assurances de sa très haute estime</p>
1411.	заверения в своем самом	өзінің аса терең ілтипатын	<p>Аса I. зат. 1. миф. Диуананың, діни-мифтік аңыздардағы пайғамбарлардың</p>

	глубоком уважении	білдіру	<p>қолына ұстайтын ерекше таяғы. 2. Ұзын таяқ. 3. Дәрежелі адамдар (хан, би, қажы т.б.) қолына ұстайтын таяқ. 4. Балгер, сопылар ұстайтын таяқ. II. ет. 1. Ауызды толтыра тамақ жеу. 2. ауыс. Біреудің есесінен пайда табу, жем қылу. III. сын. 1. Артық, астам, көп. IV. Үстеу. 1. Өте, сонша, ерекше, тым.</p> <p>Ілтипат I. зат. 1. [араб]. Біреуге деген жақсы ниет, риясыз көңіл; назар, ықылас, пейіл, ниет.</p> <p>Терең I. сын. 1. Түбіне бойламай кететін тұңғиық; шыңырау. 2. ауыс. Белгілі бір территорияның ішкі жағы, түкпірі. 3. ауыс. Өте қымбатты, бағалы, маңызды, мәнді. 4. ауыс. Әр жақты, мейлінше, кең түрде. II. зат. 1. ауыс. Ішкі сыр. Ішкі мән-жай.</p> <p>Білдіру I. ет. 1. Көрсету, сездіру, байқау. 2. Айтып жеткізу, үйрету.</p> <p>2. Әзербайжан: onun ən dərin ehtiramımı 3. Қырғыз: анын жогорку кароонун ынандырганын 4. Өзбек: uning eng yuqori ko'rib va'dalari 5. Түрік: onun en derin saygılarımı 6. Ағылшын: assurances of the highest consideration 7. Испан: las seguridades de su más alta consideración 8. Неміс: die Versicherung ihrer ausgezeichneten Hochachtung 9. Француз: les assurances de sa très haute considération</p>
1412.	пользуясь возможностью (случаем)	мүмкіндікті пайдалана отырып	<p>Мүмкіндік I. зат. 1. Белгілі бір іске септігін тигізетін қолайлы жағдай. 2. ауыс. Шама-шарық.</p> <p>Пайдалану I. ет. 1. Пайдаға, іске асыру, керегіне, қажетіне жарату. 2. ауыс. Біреудің еңбегін жеу, біреудің арқасында күн көру. 2. Жарату, көмегін алу. 3. Қажетіне, игілігіне жарату. 4. Тұтыну, жұмсау. 5. Біреуді өз керегіне, дегеніне жүргізу.</p> <p>2. Әзербайжан: mən bu fürsətdən 3. Қырғыз: мүмкүнчүлүктү колдонуу 4. Өзбек: men bu fürsətdan 5. Түрік: ben bu vesileyle 6. Ағылшын: taking the opportunity 7. Испан: quiero aprovechar esta oportunidad 8. Неміс: ich nutze diese Gelegenheit 9. Француз: Je saisis cette occasion</p>
1413.	выражать	алғыс білдіру,	Алғыс I. зат. 1. Рақмет, ризашылық. 2. Үздік еңбегі,

	благодарность	алғыс айту, алғыс жеткізу	<p>үлгілі тәртібі, ерлігі үшін айтылатын ресми құрмет түрі.</p> <p>Білдіру I. ет. 1. Көрсету, сездіру, байқау. 2. Айтып жеткізу, үйрету.</p> <p>Айт I. ет. 1. Сөзбен ой-пікірді білдіру, ауызша сөйлеу. 2. ауыс. Тапсыру, сұрау. II. 1. [араб. عدي]. д і н и. Ораздан ауыз ашқаннан кейінгі мұсылманда рдың ұлы мейрамы. II. од. 1. Итті біреуге немесе бір нәрсеге айтақтату, өршеленді ру үшін айтылатын сөз.</p> <p>Жеткізу I. ет. 1. Затты тиісті жерге апарып беру. 2. Санын теңестіру.3. Хабар беру, құлаққағыс ету, айту.</p> <p>2. Әзербайжан: express təşəkkür 3. Қырғыз: ыраазычылык билдиру 4. Өзбек:express minnatdorchilik 5. Түрік:ekspres şükran 6. Ағылшын: express gratitude 7. Испан:expreso agradecimiento 8. Неміс:Express Dankbarkeit 9. Француз: reconnaissance expresse</p>
1414.	выражать надежду	сенім білдіру, үміт арту	<p>Сенім I. зат. 1. лат. veritas, verus. 1. Бір нәрсеге, біреуге көзі жетіп иланушылық сезімі, жеке адамдар арасындағы не жеке адамдар ме н қоғам арасындағы, қатынастың сапалық өлшемі. 2. Күткен үміт, ықылас, ниет. 3. Діндегі басты дүниетанымдық ұстаным; Құдайың барлығына және жалғыз екендігі не сену. Сенімі күшті.</p> <p>Үміт I. зат. 1. Белгілі бір істің, ойдың жүзеге асуына білдірілген се нім, дәме. 2. Арман-тілек. 3. ауыс. Үміт арттары, сенері.</p> <p>Білдіру I. ет. 1. Көрсету, сездіру, байқау. 2. Айтып жеткізу, үйрету.</p> <p>2. Әзербайжан: ümidifadə 3. Қырғыз: үмүт билдиру 4. Өзбек: iltimosli 5. Түрік: dilek ve temenniler 6. Ағылшын: to express hope 7. Испан: suplicante 8. Неміс: precatory 9. Француз:précatif</p>
1415.	признаваться	мойындау, ризашылық білдіру	<p>Мойындау I. ет. 1. Мойында етістігінің қимыл атауы. Мойнына алу, бо й ұсыну. 2. Тану, есептесу.3. Растау, келісу.</p> <p>Ризашылық I. зат. 1. Риза болушылық, ризалық.</p>

			<p>Білдіру I. ет. 1. Көрсету, сездіру, байқау. 2. Айтып жеткізу, үйрету.</p> <p>2. Әзербайжан: etiraf etmək</p> <p>3. Қырғыз: etiraf etmək</p> <p>4. Өзбек: tan</p> <p>5. Түрік: itiraf etmek</p> <p>6. Ағылшын: confess – ғибадат ету, мойындау, өкіну, арылу, опыну, тәубе қылу</p> <p>7. Испан: confesar</p> <p>8. Неміс: beichten – мойындау, түсіну, мойнына алу, өкіну, ғибадат ету</p> <p>9. Француз: avouer – мойындау, мойнына алу, растау</p>
1416.	гостеприимство	қонақжайлық	<p>Қонақжайлық I. зат. 1. сөйлеу. Қонақжайлылық. 2. этнографиялық. Қазақ халқына тән қонақжай қасиет.</p> <p>Қонақжайлылық I. зат. 1. Қонақуарлық, меймандостық. 2. этн. Қазақ халқының қанға сіңген ұлттық қасиеті.</p> <p>2. Әзербайжан: qonaqrəvərlik</p> <p>3. Қырғыз: меймандостук</p> <p>4. Өзбек: mehmondo'stlik</p> <p>5. Түрік: misafirperverlik</p> <p>6. Ағылшын: hospitality – қонақжайлылық, жылы шырайлылық, қонақжай</p> <p>7. Испан: hospitalidad</p> <p>8. Неміс: Gastfreundschaft – қонақжайлылық, жылы шырайлылық, меймандостық</p> <p>9. Француз: hospitalité</p>
1417.	теплый прием	жылы қабылдау	<p>Жылы I. сын. 1. Ыстық пен салқын күйдің аралық қалпы. 2. Денені суықтан қорғайтын, суық өткізбейтін. 3. ауыс. Мейірімді, ақпейілді, ілтипатты. 4. ауыс. Жақсылық, рақат.</p> <p>Қабылдау I. зат. 1. Адамдарды бір нәрсенің немесе әлдекімнің құрметіне орай шақыру, жиналыс, кездесу. 2. ресми. Үкімет басшыларының, ресми тұлғалардың, Президенттің бір нәрсенің не біреудің құрметіне немесе белгілі бір айтулы күнге байланысты қонақтарды қабылдауы, шақырылғандармен жиналыс жасауы.</p> <p>3. псих. Сезім органдарының рецепторлық беттеріне физикалық тітіркендіргіштердің тікелей әсері кезінде пайда болатын заттардың, жағдаяттар мен оқиғалардың тұтас бейнесі. 4.</p>

			<p>псих. Заттар мен құбылыстардың мида тұтас бейнелену процесі. II. ет. 1. Белгілі бір мәселе бойынша айтылған, ұйғарылған ұсыныс, пікір, қаулы, заңдарды көпшілік дауыспен қабыл алу, келісу, құп көру. 2. Бір нәрсені өзінің қарамағына өткізу.</p> <p>2. Әзербайжан: isti qarşılama 3. Қырғыз: жылуу қабыл алуу 4. Өзбек: iliq kutib 5. Түрік: sıcak karşılama 6. Ағылшын: warm welcome 7. Испан: cálida bienvenida 8. Неміс: herzlich Willkommen 9. Француз: accueil chaleureux</p>
1418.	горячий прием	ыстық ықыласпен қабылдау	<p>Ыстық I. сын. 1. Отқа қыздырылып, ысыған (ас, су). 2. Қатты қызған, температурасы жоғарылаған (ауа райы). 3. ауыс. Ардақты, қымбат, жақын. 4. ауыс. Қызу сезімге толы, жалындаған әсерлі. II. зат. 1. вет. Арқа ісігінің шектен тыс үлкейіп тырсылдып кетуі, ісік. 2. Адам не мал денесіндегі қалыпты температураның ауырған кездегі көтерілуі, қызуы.</p> <p>Ықылас I. зат. 1. [араб.] Жақсы ниет, пиғыл. 2. Зерде, ынта. 3. Көңіл, назар. (ынта, зейіл, талап, рай, ниет, пейіл, көңіл, зауық, ілтипат, іждағат, мезірет).</p> <p>Қабылдау I. зат. 1. Адамдарды бір нәрсенің немесе әлдекімнің құрметіне орай шақыру, жиналыс, кездесу. 2. ресми. Үкімет басшыларының, ресми тұлғалардың, Президенттің бір нәрсенің не біреудің құрметіне немесе белгілі бір айтулы күнге байланысты қонақтарды қабылдауы. 3. Сезім органдарының рецепторлық беттеріне физикалық тітіркендіргіштердің тікелей әсері кезінде пайда болатын заттардың, жағдаяттар мен оқиғалардың тұтас бейнесі. 4. псих. Заттар мен құбылыстардың мида тұтас бейнелену процесі. II. ет. 1. Белгілі бір мәселе бойынша айтылған, ұйғарылған ұсыныс, пікір, қаулы, заңдарды көпшілік дауыспен қабыл алу, келісу, құп көру. 2. Бір нәрсені өзінің қарамағына өткізу.</p> <p>2. Әзербайжан: sətimli qəbula 3. Қырғыз: жылуу қабыл алуу 4. Өзбек: samimiy qabul 5. Түрік: sıcak alımı 6. Ағылшын: hot welcome – қуана қабылдау, ыстық</p>

			ықыласпен қабылдау 7. Испан:cálida recepción 8. Неміс:wärmer Empfang 9. Француз: accueil chaleureux
1419.	восхищаться	сүйсіну	Сүйсіну I. ет. 1. Разы болу, ұнату, таңдану (насааттану, тұшыну, ләззаттану, рақаттану). 2. Әзербайжан:хоşlanmaq 3. Қырғыз:суктануу 4. Өзбек: zavqlanmoq 5. Түрік:hayranım 6. Ағылшын: admire – қайран қалу, масаттану, сүйсіну, шаттану 7. Испан: admirar 8. Неміс: bewundern – сүйсіну, шаттану 9. Француз: admirer – қайран қалу, масаттану, сүйсіну, қадірлеу, таң қалдыру
1420.	благополучие	игілік, амандық	«Благополучие» – бақытсыздық, сәтсіздік жағдайлары орын алмайтын, өмірдің бірқалыпты, жайбарақат ағымы. Игілік I. зат. 1. Жақсылық, жақсы іс (доброе дело, благо; благополучие). 2. Шапағатты, қайырымды іс, қайырымдылық. 3. Байлық, дәулет, бақыт, ырыс. 4. Адамның белгілі бір қажеттерін қанағаттандыратын, оның мүддесіне, мақсаты мен ниетіне сәйкес келетін нәрселер; қажетті жағдай. 5. термин. Ырыздықты, рухани және мәдени байлықты білдіретін жалпы ұғым (байлық, қазына, дәулет). Амандық I. зат. 1. Саулық, есендік, деннің саулығы. (приветствие). 2. Бүтіндік, түгелдік. 2. Әзербайжан: rifahını 3. Қырғыз: бакубаттык 4. Өзбек: farovonligi 5. Түрік:refah 6. Ағылшын: prosperity – аман-саулық, ырыс, молшылық, денсаулық, өркендеу 7. Испан:bienestar 8. Неміс: Wohlbefinden – аман-саулық, жақсы көңіл күй, молшылық 9. Француз: bien-être – береке, аман-саулық, өркендеу
1421.	процветание	өркендеу (мемлекетке, экономикаға	Өркендеу I. ет. 1. Жан-жақты өсу, даму, көркею (развитие, расцвет). 2. Тоңғақтың шұбатылып шығуы (даму, өсу, өну,

		<p>қатысты), құт-береке (халыққа қатысты)</p>	<p>өркендеу, өрістеу, өрбу, өрлеу, қарыштау). Құт-береке I. зат. 1. Байлық, береке, ырыс, дәулет. 2. Әзербайжан: firavanlıq 3. Қырғыз: жағымдуулук 4. Өзбек: gullab-yashnash 5. Түрік: refah 6. Ағылшын: prosperity – өркендеу, ырыс-береке, тоқшылық, табыс табу, дәулеттілік, табыс 7. Испан: prosperidad 8. Неміс: Wohlstand – гүл, түс, гүлдеу, таң, гүлдеу, бүртік 9. Француз: prospérité – ауқаттылық, аман-саулық, өрлеу, өркендеу</p>
1422.	мир	<p>бейбітшілік, бейбіт заман, әлем</p>	<p>Бейбітшілік I. зат. 1. Мемлекеттер, елдер мен халықтар арасындағы соғыссыз, бейбіт қарым-қатынас, татулық, тыныштық. 2. Тыныштық, татулық. Бейбіт I. сын. 1. [иран.] Айғай-шусыз, тыныш, тыныштық, жайбарақат, бейқам (мирный). 2. Дос, тату. 3. Соғыссыз, ұрыссыз. (Жайбарақат, бейқам, бейжай, қамсыз, қаперсіз). Заман I. зат. 1. [араб.]. Дәуір, кезең. (эпоха, эра; времена). 2. Мерзім, уақыт, кез. (время; период, век). 3. Өмір сүрген уақыт. 4. Халық, жұрт, ел деген мағынада. 5. астр. <латын. aera>. Белгілі бір уақыттан басталатын күнтізбелік жылдар есебінің жүйесі, жылдар есептемесі, эра. Әлем I. зат. 1. [араб. عالم]. Жер жүзі, дүние жүзі, жиһан. (мир; свет; вселенная). 2. Жер бетін мекендеуші барлық халық, әлеумет. 3. Табиғат дүниесінің жеке-жеке бөліністері, түрлері. 4. ауыс. Өмір тіршілігіндегі әртүрлі құбылыстар, салалық бөліністер. 5. [араб. عالم]. діни. Қасиетті, киелі жерлерге, ағаш бұтақтарына, әулиелерге сыйынудың белгісі ретінде тағылатын белгі, байланатын шүберек. 6. Жүйрік атқа, домбыраға т.б. қасиеттеп, қадірлеу үшін тағылатын шүберек. 7. ауыс. Масқаралап қорлау үшін жапқан әлем-жәлем жамылғы. 2. Әзербайжан: dünya 3. Қырғыз: дүйнө 4. Өзбек: dunyo 5. Түрік: dünya 6. Ағылшын: peace – тыныштық, тыным, рақат, тыныш, бейбіт шарт, қоғамдық тәртіп</p>

			<p>7. Испан:mundo 8. Неміс: Welt – тыныштық, Жер шары, жарық дүние, әлем 9. Француз: monde – Жер шары, ғалым, тыныштық, жарық, сала, халық</p>
1423.	желать мира и добра	бейбітшілік пен жақсылық, мейір-шапағат тілеу	<p>Бейбітшілік I. зат. 1. Мемлекеттер, елдер мен халықтар арасындағы соғыссыз, бейбіт қарым-қатынас, татулық, тыныштық (мир, спокойствие). 2. Тыныштық, татулық.</p> <p>Жақсылық I. зат. 1. Қайырымдылық ізгі іс, рақымдылық. 2. Кісінің я заттың бойындағы тәуір қасиет, сапа.</p> <p>Мейір-шапағат I. зат. 1. Рақым, қайырым, ықылас-ілтипат.</p> <p>Тілеу I. зат. 1. Адал ниет, ақ көңілден шыққан ізгі тілек, тәтті үміт, нысаналы арман-мақсат. II. ет. 1. Бір істің орындалуын қажет етіп, сәті түсуін қалау, жалбарына сұрау, жалынышты күйде өтіну. 2. Тілек білдіру, бір нәрсе ойлау.</p> <p>2. Әзербайжан: sülh və yaxşı arzulayıram 3. Қырғыз: тынчтык жана жакшылык каалайм 4. Өзбек: tinchlik va yaxshi tilayman 5. Түрік: barış ve iyi dilek 6. Ағылшын: wish for peace and good 7. Испан:desear la paz y la buena 8. Неміс:wollen Frieden und gute 9. Француз: souhaite la paix et la bonne</p>
1424.	с большим сожалением	зор күйзеліспен	<p>Зор I. Зат. 1. жерг. Әл-күш, қуат. II. сын. 1. Ірі, үлкен, дәу. 2. Мықты, күшті. 3. Мықты, күшті нәрсе, адам т.б. 4. Ерекше, айрықша, орасан. 5. ауыс. сөйлеу. Қатты, ауыр. 6. ауыс. Көп, мол. 7. ауыс. Қатты шығатын, ащы (дауыс). 8. жерг. Тамаша, әдемі.</p> <p>Күйзеліс I. зат. 1. псих. Дағдарыс, қатты қиналыс, жан азабы. 2. Қиналып қайғырушылық, қажығандық.</p> <p>2. Әзербайжан: böyük təəssüf hissi ilə 3. Қырғыз: тилекке менен 4. Өзбек: ming afsuski bilan 5. Түрік: büyük pişmanlıkla 6. Ағылшын: with great regret 7. Испан:con gran pesar 8. Неміс: mit großen Bedauern 9. Француз: avec un grand regret</p>

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс қимыл		СӨЗДЕР МЕН СӨЗ ТІРКЕСТЕРІ	
1425.	сторнирование	қайтарылатын	<p>1. «Сторнирование» – жазбада жіберілген қателерді түзету мақсатында жазылатын кітаптағы жазбаны (мақаланы) білдіретін бухгалтерия термині. (https://ru.wikisource.org/wiki/Сторнирование).</p> <p>«Сторнирование» – қандай да бір операцияны жоймай-ақ оны болдырмау. Мұндай операция кассалық операциялардың қорытындысына әсер етеді. (http://www.jadatex.com/wiki/documentation/storn).</p> <p>«Қайтарылу» I. Етістік. 1. «Қайтарыл» етістігінің қимыл атауы. <i>Жолаушылардың бір тобы билетке төлеген ақшаларының қайтарыл уын талап ете бастаған</i> (Ә.Әлімжанов, Отырардан жеткен сый). (ҚС, 734).</p> <p>«Түзету» I. Есістік. 1. «Түзет» етістігінің қимыл атауы; жөнге салу, жөнге келтіру. <i>Салдырдың жиырма мың сомасынан, Оздырдың бұл ісінді алашыңнан. Түзету ондай орын қиын сауда, Шығарып бір кісінің шамасынан</i> (Кердері Әбубәкір). <i>Кәсібі жаман нысықтың – «Жүзік көзінен жүз өту». Орыннан тұрар ұшып кім, Арманы – елді түзету?!</i> (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). (ҚС, 1293).</p> <p>2. Әзербайжан: bərra 3. Қырғыз: өзгөрүү 4. Өзбек: bekor qilish 5. Түрік: tersine çevirme 6. Ағылшын: reversal 7. Испан: inversión 8. Неміс: umkehrung 9. Француз: renversement</p>
1426.	ходатайствоват ь	өтініш ету, өтіну	<p>1. «Ходатай» деген зат есімнің түрленуі арқылы туындаған етістік. Ресми мекемелерге, тұлғаларға қолдау көрсету туралы өтініш жасау. «Ходатайствовать» – ресми тұлғаларға, мекемелерге өтінішпен жүгіну; сұрау, өтіну, әлектену (https://ru.wiktionary.org/wiki/Ходатайствовать).</p> <p>«Ходатайствовать» – біреу, бір нәрсе туралы өтініш айту, біреу үшін өтіну. (Ожегов, 2025).</p> <p>«Өтініш» I. Зат есім. 1. Арыз, тілек, қалау, сұрау. – <i>Менің сенен бір өтінішім, қарағым, бізге арнайы келіп малышылардың тұрмысы</i></p>

			<p><i>н өз көзіңмен бір көрсең</i> (Ә.Әлімжанов, Махамбеттің жебесі). <i>Жылау да сылтау, күлулер, Өкініш пенен</i> өтініш, <i>Тірліктің құны білінер, Толысып ойың, бекініш</i> (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). <i>Ғанидың өтініші бойынша шақырылған қазақ жастары өкілдерінің мәжілісі өтті</i> (Ш.Өтепов, Ғани Мұратбаев). <i>Сонда айтқан өтінішің осы емес пе, Қаймығып, қаралайсың неге нахақ?</i> (Айтыс). 2. р е с м и. Ресми қатынаста бір жақтың немесе тараптың екінші жаққа жазбаша түрде рәсімдеп білдірген сұрауы, арыз-талабы. Өтініш жазып, жұмысқа алуды сұрадым (“Қазақ әдебиеті”). Өтініштің бірнеше түрі олады. Ол азаматтық құжаттар типіне жатады (Ісқағаздар.).(ҚС, 1044). 2. Әзербайжан: şəfaət 3. Қырғыз: сураныч 4. Өзбек: shafolat qilish 5. Түрік: dilekçe 6. Ағылшын: intercede 7. Испан: interceder 8. Неміс: intercede 9. Француз: intercédér</p>
1427.	нерационально е расходование бюджетных средств	бюджет қаражатын тиімсіз жұмсау	<p>1. Бюджет қаражатын жұмсауда сараланатын бухгалтерия саласының термині. «Нерациональный» – 1) ұтымдылығынан айырылған, бір нәрсені ақылмен қолдануға бағытталмаған; 2) өмірге деген аса парасатты көзқарасымен ерекшеленбейтін. (https://ru.wiktionary.org/wiki/Нерациональный) «Бюджет қаражаты» – мемлекеттік меншікке түсуі және жұмсалуды бюджетте ақшалай нысанда көрсетілетін мемлекеттің ақшасы мен өзге де активтері. (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K080000095_). «Расходовать»– 1. Бір нәрсені жұмсау, қолдану. 2. Өзінің жұмысы, қозғалысы үшін тұтыну. (Ожегов, 1557). «Тиімсіз» I. Сын есім. 1. Қажеті шамалы, пайдасыз. <i>Бұл жағдайдың өзіне тиімсіз екенін түсінген қарсыласы қызбалықты қойып, шай қастың барысын басқаша жоспарлай бастады (Ә.Бүркімбаев, Жетімек).</i> Ханға тиімсіз жағдай бүкіл қазақ даласына</p>

			<p>тиімсіз болып саналуға тиіс (І.Есенберлин, Жанталас). (ҚС, 1249).</p> <p>«Орынсыз» І. Сын есім. 1. Жөн-жосықсыз, ретсіз, қисынсыз. <i>Фибрат ал жақсылықтан жақын жүріп, Аулақ қаш жамандықтан сырттан шеттей. Орынсыз батырлыққа аран дама, Әр істің мазмұнына көзің жетпей</i> (М. Дулатов). <i>Мұндайда сый алған балалар сый алу үшін ғана тырысып, кеуделеріне орынсыз менмендік, ретсіз тәкаппарлық кіріп, сый алмаған балалар күншіл һәм өзіне-өзі сенбейтін жасық болып шығады</i> (М. Жұмабаев). <i>Сол жаһантты сөз жаздым, Рүстембек, Шайхы шырынға. Сіздерге бұл сөз насихат, Есен жүрсең ер жетіп: Орынсыз іске ұрынба!</i> (О. Шораяқов, Шайыр). <i>Мұндай жағдайда қай-қайсымыздың да ортақ үйіміздің тезірек іргесі бүтінделіп, үзгі ағаруы үшін істейтін өз міндетіміз бен парызымызды түсіндірмесек, сый-сияпат пән құрмет дәметуіміз орынсыз болар еді</i> (Ә. Кекілбаев, Үш белес). (ҚС, 1012).</p> <p>«Жұмсау» І. Етістік. 1. «Жұмсау» етістігінің қимыл атауы. Бір істі атқаруға, орындауға жіберу. <i>Жұмыстан бос уақытың Билігі енді өзіңде. Жұмсауға байдың әлі жоқ Бос отырған кезіңде</i> (С. Сейфуллин, Шығармалары).</p> <p>2. Сілтеу, қолдану. <i>Өзі тікелей ұрысқа қатыспайтындығынан хан көптен бері сойыл, найзаны жұмсауды ұмытқан</i> (І. Есенберлин, Алмас қылыш). (ҚС, 529).</p> <p>«Бюджет» – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>büdcə fondlarının səmərəsiz xərcələnməsi</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>бюджеттик каражаттардын калдыктары</i></p> <p>4. Өзбек: <i>byudjet mablag'larining samarasiz sarflanishi</i></p> <p>5. Түрік: <i>bütçe fonlarının verimsiz harcamaları</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>inefficient spending of budget funds</i></p> <p>7. Испан: <i>gasto ineficiente de los fondos presupuestarios</i></p> <p>8. Неміс: <i>ineffiziente Ausgaben der Haushaltsmittel</i></p> <p>9. Француз: <i>dépenses inefficaces des fonds budgétaires</i></p>
1428.	законодательная инициатива	заң шығару инициативасы	<p>1. «Инициатива» – лат. <i>initium</i> – бастау.</p> <p>«Законодательная инициатива» – заң шығару билігі органдарының заң жобасын немесе заңды</p>

қабылдау, өзгерту, күшін жою туралы ұсыныстарды қарауына енгізуден тұратын заң шығару процесінің кезеңі. ([https://ru.wikipedia.org/wiki/Законодательная инициатива](https://ru.wikipedia.org/wiki/Законодательная_инициатива)).

«**Законодательство**»– 1. Заңдар жиынтығы. 2. Заңдарды әзірлеу және шығару. 3. Акт (*Ожегов, 462*).

«**Инициатива**». 1. Бастама, қызметтің жаңа түрлеріне деген ішкі ниет, тапқырлық. 2. Қандай да бір істегі басқарушылық рөл. 3. Талқылауға шығарылған ұсыныс. (*Ожегов, 556*).

«**Инициатива**» I Зат есім. 1. [француз. initiative]. Бастама (белгілі бір істі, жұмысты атқаруға байланысты алғашқы бастама, ілкі қадам).

Инициативаның

қандайы болсын дер кезінде көрсетілген көмектің жәрдемімен гана буыны қатайып, бұғанасы бекімек (Б.Ырзабаев, Егінді көл жұлдыздары). Республикамыздың қолөнершілері цементтің орнына жүретін материалдарды өндіру жөніндегі тамаша

***инициатива** көрсетіп отыр (Қ.Сәтбаев, Қазақстан – менің Отаным).*2. Искерлік, өз бетінше белсенді әрекет жасау қабілеті. *Жеткіншектердің қоғамдық істерге өз*

***инициативаларымен** қатысуына мектепте, мектептен тыс жерлерде жағдайлар*

*баршалық («Қазақстан мектебі»). **Инициатива** – ынта, ықылас (іс-әрекетке жетелейтін қабілет).*

Сыртқы тұлғалардан және өзіне тәуелсіз де фактормен анытайтын адамның белсенділігі (Әлеуметтанудың түсіндірме сөздігі). 3. р е с м и.

*Талқылауға ұсынылған ұсыныс. Бейбіт инициативалармен **танылды**.*

*Білгіңіз келсе мұның өзі дәл осы менен шыққан **инициатива** (Ж.Еділбаев).(ҚС, 581).*

«**Бастама**» I. Зат есім.

1. Бір нәрсенің, істің басы, ең алғашқы ұйытқысы. *Өкпіншіке орай,*

*жоғары жақтан қолдау таппауы себепті – жақсы **бастама** жалғасын таппады («Қазақстан заман»). 1963 жылы Ашхабадта түйе шаруашылығы көрмесі өткізілді. Бұл жақсы **бастама** (И.Жұмағұлов, Түйе өсіру).*

2. Әдеби немесе музыкалық шығарманың басы. *Күй **бастамасында** жосылта шапқан ат тұяғының тасыртұсыры құлаққа келгендей (Ж.Рысалдин, Ахмет Жұбанов).* 3. ауыс.

			<p>Бір нәрсенің бастауы, қайнар көзі, түп-тамыры, негізі. <i>Әлди, әлди – бастамасы бар әннің, Әлди, әлди – арманы зой адамның, Өмірімнің күй сазы боп шалқыған, Әлдиі зой менің әзіз анамның</i> (Ғ.Мүсірепов, Раушан). (ҚС, 201).</p> <p>«Заң шығару бастамасы – елдегі заң шығарушы органның қарауына белгіленген рәсімдемеге сәйкес заң жобасын ресми түрде енгізу құқығы; заң шығару процесінің алғашқы сатысы. Заң шығарушы орган енгізілген заң жобасын өзінің мәжілісінде қарауға міндетті. Қазақстанда Конституцияның 61-бабының 1-тармағына сәйкес Заң Шығару Бастамасының құқығы Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттарына, Республика Үкіметіне берілген және заң жобасы тек Парламент Мәжілісінің қарауына тапсырылады. Мәжіліске заң жобаларын енгізу туралы шешімді Парламент (Мәжіліс пен Сенаттың) депутаттары тиісті ұсыныспен рәсімдейді. Үкімет заң жобаларын енгізу туралы шешімге тиісті қаулы шығару арқылы қатысады. Заң Шығару Бастамасы құқығы жоқ мемл. ұйымдардан, қоғамдық бірлестіктер мен жеке азаматтардан түскен заң жобалары Мәжіліске Заң Шығару Бастамасы құқығы бар органдар мен тұлғалар арқылы ғана енгізілуі мүмкін. Президентке Заң Шығару Бастамасы құқығы берілмеген, алайда, Президент заң шығару процесіне ықпал ете алатындай өкілеттікпен қамтамасыз етілген (https://kk.wikipedia.org/wiki/Заң_Шығару_Бастамасы).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: qanunvericilik rəhbərliyi 3. Қырғыз: мыйзам жетекчилиги 4. Өзбек: qonun rahbariyati 5. Түрік: yasama liderlik 6. Ағылшын: legislative initiative 7. Испан: iniciativa legislativa 8. Неміс: legislative Initiative 9. Француз: initiative législative
1429.	неустойка	тұрақсыздық айыбы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тараптардың бірі міндеттемесін орындамағаны үшін төлейтін айыппұл. <p>«Неустойка» – борышкер өз міндеттемелерін орындамаған немесе тиісті түрде орындамаған, көбінесе орындау мерзімін ұзартып алған жағдайда кредиторға төлеуге міндетті, заңмен немесе шартпен белгіленген ақша сомасы (https://ru.wikipedia.org/wiki/Неустойка).</p>

«Неустойка» – 1. Тараптардың бірі шарттық міндеттемесін ндамаған немесе тиісті түрде орындамаған жағдайда төлейтін ақшалай өтемі. 2. Қандай да бір істегі сәтсіздік, құлдырау (Ожегов, 955).

«Тұрақсыздық» I. Зат есім. 1. Тұрлауы жоқтық, баянсыздық, жалғандық (дүние туралы). *Мүсірәлі тіршілік шіркіннің тұрақсыздығын, бұл жалғанда бауыры*

бүтін пенденің жсоғын, түбінде баршамыздың барар жеріміз бір екенін айтты

(Т.Әлімқұлов, Ақбоз ат). 2. Сөзінде тұрмаушылық, е кісөзділік; айнымалылық. *Бұл*

көкең өмірде сирек ұшырасатын тұрақсыздық дегенді суқаны сүймейді (Досжанов). Көбелектің «кеселі» – Тұрақсыздық деседі. Гүлден алған шапағатты сезімі

Келесі бір гүлге жетпей өшеді. Өз мінезі өзіне үкім кеседі... (М.Шаханов). (ҚС, 1288).

«Айып» I. Зат есім. 1. [араб. عيب] Жазық, кінә.

Кемісін кей сараңдар мойнына

алмай, Айттың деп айыбымды өкпелейді (Базар жырау, Шығармалары). Жиырмаға жеткен қыз кәрі болар, Өңі кетіп, шырайы сары болар. Ер елуге жетсе де айыбы

жоқ, Әр уақытта біреудің жары болар (Шал ақын, Өлеңдері). Бөрік дейміз. Астында оның жатыр кім?

Айыбы не сотталардай пақырдың?! Айқасып-ақ өлетұғын, шіркін-ай, Ашық майдан – Арманы зой батырдың! (Қ.Мырзалиев). Және де бір саудагер байып еді, Саудасын әр жерлерге-ақ жайып еді. Үстіне байығанның

байимын деу, Оның да осы бір зор айыбы еді (А.Байтұрсынов). 2. Қылмыс жасап, жазалы, жазықты, кінәлі болғаны үшін ақшалай не заттай төленетін ақы, айыппұл, өтем.

Кейін қалма айып төлейтіннен жаман өзгелері де төңкере бастады (Ж.Аймауытов, Шығармалары). [Құлыншақ Абайға] – Айыпқа мал бермеді деп,

Бөжсей жағы қомсынды

білем, сол кішкене қарындасыңның күтімі де келісті емес деп есіттім-ау!

(М.Әуезов, Таңдамалы). Күніне екі-үш мезгіл ет жейтін боп, Өткізген енді солай

тірілікті, Көрші ел Бозкеңнің момын екен, Сол елді Бозбай қасқыр торыр екен, Арық тоқты сойса да айып алып, Ел үшін арын сатқан обыр екен (М.Дулатов). Шахтаны тоқтатқаныңыз үшін шығынымызды

өтеумен бірге бес жүз сом **айып** төлейсіз
(Ө.Әбішев, Замана перзенттері).

З. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Мін, кемшілік. *Бара алмай, өтірікші болып әбден, Семейдің түрмесінде отыр балаң. Мал ұрлап, кісі өлтірген айыбы жоқ, Өкімет – өр зорлыққа не бар шараң?!*

(А.Байтұрсынов). Біреудің сиықсыз болуы оның жаратылысынан. *Қырғауылдың айыбы – тек сиықсыздығы*

(Аяз би). *Жаңа бір сөзінде Үміттің: «Көкемнің мұр агері болсам, мұның несі айып?!» – деп қарыса түсуінің себебін Шарипа енді аңғарғанд ай еді (Ө.Қанахин). (ҚС, 45).*

«**Айыппұл**» I. Зат есім.

1. [араб.+иран.] Жазасы үшін төленетін ақшалай өте м. *Оның*

үстіне сот шешім шығармай жатып, шетел азаматына миграция полициясы қызметкерлері айыппұл төлеткен («Егемен Қазақстан»). Мәселен, *Луговая с тансасының желілік полиция бөлімінің бастығы Әу елбек Әбдірашевтің айтуынша, елімізді заңсыз дәліз етуге ұмтылған 1850 адам ұсталып, оларға 2280 мың 800 теңге айыппұл*

салынған, 200 шетел азаматы кейін қайтарылған («Егемен Қазақстан»). *Жұман*

машинасымен келе жатып, көше тәртібін бұзғаны үшін милиция инспекторына екі жүз теңге айыппұл төлеп, бұдан былай көшеде жүру тәртібін бұзбауға уәде етті

(«Алматы ақшамы»). *Темекіні тастамаймын деген адамдарды қомақты а й ы п п ұ л күтіп тұр («Ана тілі»).*

2. экон. Екі тараптың бірінің шарт бойынша міндеттемелерді

бұзғаны үшін төлем, тұрақсыздық айыбының түрі. **Айыппұлдың** мақсаты – шарт тәртібін нығайту және зардап шеккен тарапқа залалдың орнын толтыру (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика.). (ҚС, 45).

«**Ақы**» I. Зат есім.

1. Істеген еңбегі үшін төленетін төлем, еңбектің өтеуі. *Сәтемір үй*

сыпырушы болып жалданып, ақысына оқу оқиды (Ы.Алтынсарин). Ем болды ма

ақымды үйге бермей, Шешесіне сый қылып, жаққаным да. Бекерге шықты оны бала

күннен Меншіктеп, бойға үйір қып, баққаным да. Төбемнен жай түскендей бір-ақ білдім,

Шалекең көп мал беріп, қаққанында (С.Торайғыров,

			<p>Алаш ұраны).</p> <p>2. Бір заттың бағасы, нарқы, құны; соған лайықты ақша, зат, мал-мүлік. <i>Арбамызды, бір текеметтік ақ киізді, тағы да бір бұйымдарды с оған қалдырдық та, соның бәрінің ақысына татардан еркек қоңыр тайынша алдық</i> (Ж.Жұмаханов).</p> <p>3. Аласы, алашақ. <i>Көшпелі елде ақың болса, көше-көше қасыңа келер</i> (Мақал-мәтел). <i>Қатты айтсам, қарындастың көңілі қалады, ақыры н айтсам, ақым кетіп барады</i> (Мақал-мәтел).</p> <p>4. Пара, ауыз бастырық. <i>Бір мезгілдер болғанда ол есебін адамға сездірмей, бір мыстан кемпірге а қ ы беріп ағасын өлтiртіп, мұра менікі, деп ағасының орнына патша б олды</i> (Қазақ ертегілері).</p> <p>5. а у ы с п а л ы м а ғ ы н а. Парыз, міндет. <i>Жолаушы ақысы жүрсе бітеді</i> (Мақал-мәтел). <i>Бұған күллі Қазақстандағы жолдастар кірісу керек. Сөйтсек біздің мойнымызд ағы борыш, жолдастық ақы ақталады</i> (С.Сейфуллин, Шығармалары). (ҚС, 60).</p> <p>«Тұрақсыздық айыбы» – өз міндеттемесін орындамаған жағдайда борышқордың несиегерге төлейтін ақша сомасы (https://kk.wikipedia.org/Тұрақсыздық айыбы).</p> <p>2. Әзербайжан: itkin düşmüşdür</p> <p>3. Қырғыз: жаза</p> <p>4. Өзбек: yo'qotish</p> <p>5. Түрік: ceza</p> <p>6. АҒЫЛШЫН: forfeit – айыппұл, фант, төлем, тәркілеу</p> <p>7. Испан: perder</p> <p>8. Неміс: verfällt</p> <p>9. Француз: perdre</p>
1430.	правопреемник	біреудің құқығын ауыстырып алушы	<p>1. Азаматтық-құқықтық қатынастарда құқықтар мен міндеттерді бастапқы иеленуші орында тұрған жеке немесе заңды тұлға.</p> <p>«Правопреемник» – басқа адамның барлық құқықтарын, міндеттемелерін, борыштарын өз мойнына алатын адам. Мысалы, қайтыс болған адамның (өмірі сүрген кезінде болған) қызметінің барлық субъектілері мұрагерлік жолымен оның туыстарына өтеді. (http://1nasledstvo.ru/nasledniki/pravopreemnik.html).</p> <p>«Құқықтық» I. Сын есім.</p>

1. Құқыққа қатысты, құқықпен байланысты. *Адамның және азаматтың Конституцияда баянды етілген құқықтары мен бостандықтарына нұқсан келтірілген деп танылған заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық* актілердің күші жойылады және қолданылуға жатпайды (ҚР Конституциясы). Біз **құқықтық** қоғамға неғұрлым жақындай түскен сайын, қазақстандықтар өздерінің еліміздің толыққанды және белсенді азаматтары екендіктеріне көбірек сене түсетін болады (Н.Ә.Назарбаев, Ғасырлар тоғысында). Қоғамымыздың әлеуметтік-экономикалық және саяси өмірінде болып жатқан өзгерістер жедел **құқықтық** ресімдеу мәселесін алға қойды («Егемен Қазақстан»). Біздің де бастапқы екі жылымыз тәуелсіздігімізді жүзеге асырудың **құқықтық** негізін жасауға кетті (Ә.Кекілбай, Тіл және тәуелсіздік). (ҚС, 837).

«Мирасқор» I. Зат есім.

1. Мирасқа (мұраға) ие болушы, мұрагер. *Ғалым өмірінің заңды жалғасы, ата мұрасына ие болып қалған –* **мирасқор шәкірт еді** (С.Мәуленов, Үркер төбеде тұр). Біздер, ақынның **мирасқорлары** Сұлтанмахмұт мерекесін поэзия тойына айналдырып, кемеңгер ақынның есімін жаңғырта түсуге тиістіміз («Қазақ әдебиеті»). *Жоқ еді бұрын менің* **мирасқорым, Басымнан Қайысты алып кетті сорым. Оллаһи, маған малдың керегі жоқ, Ол малға ие болмақ сіздерге орын** (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). (ҚС, 932).

«Мұрагер» I. Зат есім. 1. Өзінен бұрынғы кісінің артында қалған дүниесіне ие болушы, мирасқор. *Елуге таяған Әбілқайырдың тікелей хан тағына отырар* **мұрагерің** тұңғышы марқұм Шах-Будақ сұлтан болатын (І. Есенберлин, Алмаз қылыш). *Мұра қалдырушының шығармасын* **мұрагерлер** өзге біреудің иемденіп кетуінен қорғай алады (Қазақстан Ұлттық Энциклопедия). *Нақ сол адам күйеу балам болады, Әрі мына тағымда да* **мұрагер** боп қалады! (М.Шаханов).

2. Белгілі бір істі, өнерді т.б. жалғастырушы, дамытушы, өнегелі жолды қуушы. *Ол*

			<p><i>шыбықтай бұралып өсіп, енді-енді толыса бастаған домбырашы Динадан өз өнерінің мұрагері мен ертеңгі дағдырын бірден таниды («Қазақстан әйелдері»). Қазақ баласы жердің негізгі иесі, даладағы ұлы тарихтың мұрагері екенін, осы елдегі жақсыға да, жаманға да жауапкер екенін толық сезінетін болды («Егемен Қазақстан»). Бүгінгі замандас – кешегі сұрапыл соғыс майданында ел намысы мен халық бостандығын қорғап қалған Ұлы Отан соғысы батырларының мұрагері (Ж.Исмағұлов, Адам мерейі). 3. Бала, ұрпақ. Сен де тұр қатарға, Манастың мұрагер ұлы, аяулы Шыңғыс ағам-ау, қырғыздың құлагер ұлы. Халқының жігер-күшіне қаламын жаныған Азияның заңғар шыңысың заманың таныған (М.Шаханов). (ҚС, 950).</i></p> <p>2. Әзербайжан: təqəüdçü 3. Қырғыз: оордун басуучу аял 4. Өзбек: huquq egasi 5. Түрік: halef 6. Ағылшын: assignee – құқықтық мирасқор, уәкілетті тұлға, өкіл 7. Испан: cesionario 8. Неміс: Rechtsnachfolger 9. Француз: cessionnaire</p>
1431.	прерванное производством	өндіріспен тоқтатылған	<p>1. Қылмысқа қатысты мән-жай анықталмағанда өндірісі тоқтатылатын процесс. «Произвóдство» – қандай да бір өнімді жасау процесі (https://ru.wikipedia.org/wiki/Производство) «Производство» – 1. Өндіру. 2. Қоғамның өндіруші күштерін, сондай-ақ адамдардың өндірістік қарым-қатынасын қамтитын материалдық игіліктерді жасау процесі. 3. Қандай да бір өнімді дайындау, өндіру, әзірлеу. 4. Қандай да бір өнім өндіретін қызмет саласы. 5. Өнімді тікелей дайындау бойынша жұмыстар. (Ожегов, 1422-1423). «Прервать»– 1. Күрт тоқтату, ұзу что. 2. Сөйлеушіге кедергі келтіріп сөзі бөлу, тоқтату. (Ожегов, 1359). «Өндіріс» I. Зат есім. 1. Тұтынуға қажетті материалдық игіліктерді, құнды заттарды жасап шығаратын өнеркәсіп саласы. <i>Қарағанды көмір өндірісі емес, мәдениет те өндірісі</i> (Ғ. Мұстафин,). <i>Қоланы, мысты, кейінірек қорғасынды, алтын-</i></p>

			<p>күмісті құйып қорытатын өзінше өндірісі болған (Н. Баяндин). Тағы да жаңа завод, жаңа өндірісі, Даланы еркін жайлап алған өріс (Ж.Молдағалиев, Таңдамалы шығармалар).(ҚС, 1030).</p> <p>«Тоқтату» I. Етістік.</p> <p>1. «Тоқтат» етістігінің қимыл атауы. Аялдату, кідірт у. <i>Арызға келген жетімді Жібермей тоқтату, Билері м, сізге жән бе екен? (Бес гасыр жырлайды). Қауіпті ой ешкімді де жүдетпесін, Күш қайда тоқтатуға шірет, көшін. Әлемнен сонда-дағы бір сығалап Кетер ме ек екі жүздеі жыл өткесін?! (Ж.Жақыпбаев, Ләйлә).</i></p> <p>2. Белгілі бір істі әрі қарай жалғастырмай, тыю, тоқт ау қою. <i>Республика Президентін қызметінен кетіру туралы мәселе ол Республика Парламентінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату жөнінде мәселе қарап жатқан кезде қозғалмайды (ҚР Конституциясы). Менің міндетім – өзім сияқты өкілдермен бірлесіп, мал өлімін тоқтату еді (Ә.Нұршайықов, Жер туралы жыр).(ҚС, 1254).</i></p> <p>«Үзу» I. Етістік.1. «Үз» етістігінің қимыл атауы; бүтін, тұтас заттың, нәрсенің бір бөлегін қолмен жұлып алу, бөлу, бөлектеу. <i>Сырбай жыланның құйрығын үзуді қоя беруді білмей тұрғанда, көз алдынан бірдеме сып етіп өткендей болды (С.Мұқанов, Сырдария). Сыпайылық, сыршылдық Бар еді ұяң жүзінде, Сенделіп өрттей сезіммен Лапылдап кетіп барамын. Үзуге моншақ көзімнен Жақындап кетіп барамын (Т.Айбергенов, Мен саған ғашық едім). (ҚС, 1343).</i></p> <p>2. Әзербайжан: istehsal tərəfindən kəsildi 3. Қырғыз: үзгүлтүккө өндүрүш 4. Өзбек: ishlab chiqarishga to'sqinlik qildi 5. Түрік:üretim kesintiye uğratılmış 6. Ағылшын: interrupted by production 7. Испан: interrumpido por la producción 8. Неміс: unterbrochen durch die Produktion 9. Француз: interrompue par la production</p>
1432.	ускоренное производство	үдемелі өндіріс	<p>1. Тергеушінің қызметіндегі тергеу жөніндегі сотқа дейінгі өндірістің ерекше түрі. «Производство» – қандай да бір өнімді жасау</p>

процесі (<https://ru.wikipedia.org/wiki/Производство>)
«**Производство**» – 1. Өндіру. 2. Қоғамның өндіруші күштерін, сондай-ақ адамдардың өндірістік қарым-қатынасын қамтитын материалдық игіліктерді жасау процесі. 3. Қандай да бір өнімді дайындау, өндіру, әзірлеу. 4. Қандай да бір өнім өндіретін қызмет саласы. 5. Өнімді тікелей дайындау бойынша жұмыстар. (Ожегов, 1422-1423).

«**Өндіріс**» I. Зат есім. 1. Тұтынуға қажетті материалдық игіліктерді, құнды заттарды жасап шығаратын өнеркәсіп саласы. *Қарағанды көмір өндірісі емес, мәдениет те өндірісі* (Ғ. Мұстафин,). *Қоланы, мысты, кейінірек қорғасынды, алтын-күмісті құйып қорытатын өзінше өндірісі болған* (Н. Баяндин). *Тағы да жаңа завод, жаңа өндірісі, Даланы еркін жайлап алған өріс* (Ж.Молдағалиев, Таңдамалы шығармалар). (ҚС, 1030).

«**Ускоренный**».Әдеттегіден тез жүзеге асырылатын (Ожегов, 1964).

«**Үдемелі**» I. Сын есім. 1. Еселеніп арта беретін, үстемеленіп молая түсетін. *Не де болса Жапония экономикасының санаулы жылдар ішінде қайтадан алға шыққаны, соңғы он сегіз жыл бойына ылғи үдемелі қарқынмен өркендеп келе жатқаны кім-кімге де аян* (Ә.Кекілбаев, Тырау-тырау тырналар). (ҚС, 1342).

«**Жеделдету**» I. Сын есім. 1. «Жеделдету» етістігінің қимыл атауы; тездету, жылдамдату. *Шаңғышылар жүрісті жеделдету үшін қол-аяғында тыным болмайды* (Б.Омарұлы, Жүрек және қан тамыр аурулары). *Шапшаң қолдар ұршықтай тез қимылдап, жұмылса да жеделдету қиын-ақ* (Қ.Бекхожин, Шардара). *Амангелді кенінің аса мол бокситтерін игеру ісін жеделдету шараларын қолдану керек, соның негізінде Павлодарда ірі алюминий зауытын салуға болады* (Қ.Сәтбаев). *Бұл жерде әңгіме экономикалық циклдың ағымдағы фазасының қозғалысын өзгерту, оның ішінде, экономикалық дағдарыстың қанат жаюын шектеу, бәсеңдету, жандану фазасының басталуын жеделдету, өндірістік өрлеу фазасын тұрақтандыру немесе оны одан ары қарай созу туралы болып отыр*

			<p>(Б.Жүнісов). (ҚС, 494).</p> <p>2. Әзербайжан: sürətlənmiş istehsal</p> <p>3. Қырғыз: тездетилген өндүрүш</p> <p>4. Өзбек: tezlashtirilgan ishlab chiqarish</p> <p>5. Түрік: hızlandırılmış üretim</p> <p>6. Ағылшын: accelerated production</p> <p>7. Испан: producción acelerada</p> <p>8. Неміс: beschleunigte Produktion</p> <p>9. Француз: production accélérée</p>
1433.	обоснованное возражение	дәлелді наразылық	<p>1. Жеке тәжірибе негізінде туындайтын қарсылық. Мәселен, тауардың бағасы сапасына сай болмағанда.</p> <p>«Обоснованное возражение» – әлеуетті клиентті сіздің ұсынысыңыздың барлық құндылығын шығарып алу үшін көндіру әрекеті (https://books.google.kz/books).</p> <p>«Обоснованный» – деректермен, дәлелдермен расталған, сенімді (Ожегов, 1002).</p> <p>«Возражение» – бір нәрсеге қарсы дәлел, пікір; бір нәрсемен келіспеуді білдіру (Ожегов, 188).</p> <p>«Дәлелді» I. Сын есім.</p> <p>1. Бір негізге сүйенген, нанымды, қисынды.</p> <p><i>Әбіштің сөзі</i> Тәкежандарға жат көрінгенімен, дәлелді сияқты (М.Әуезов, Ақын аға). <i>Нұржанның дәл осы бір сөзі дәлелді, тауып айтылған сияқты</i> (З.Шашкин, Өмір тынысы).</p> <p><i>Жоғарғы Кеңесте болсын, Жаңаөзенде немесе өзге жерде болсын Әбекеңнің байсалды-басалқалы, дәлелді, уәжді сөзі тәуелсіздік іргесінің нақтылануына қызмет етті</i> («Егемен Қазақстан»). <i>Даярмыз деген мырзалардың дайындығы ат ерттеліп, киімін киіп, тойға жеруге дайындалған даярланыс емес, сиезге алып келіп салатын дәлелді докладтары даяр деп ұғамыз (түсінеміз)</i> (А.Байтұрсынұлы). (ҚС, 355).</p> <p>«Наразылық»I. Зат есім. 1. қоғамдық-саяси. Қандай да бір жүйеге, ережеге, іс-шараға, ой-пікір, тұжырымға, шешімге немесе мемлекет саясатына деген қарсылық.</p> <p>Наразылық ауызша не жазбаша, әрекет не әрекетсіздік арқылы білдіреді (ҚҰЭ). <i>Саяси-әлеуметтік наразылық аштық жариялау, жария түрде өзін-өзі өлтіру, белгілі бір кәсіп иелерінің жұмыс берушіге, үкіметке немесе бір мемлекеттің екінші мемлекетке</i></p>

			<p><i>байкот жариялауынан көрініс табады (ҚҰЭ).2. Келіспеушілік, қолдалаушылық, реніш.Кімде-кім қайғы тартып, бейнет көрсе, Сұм жалғанның қылғаны бұл дей берсе, Әлбетте, бұл – тағдырға наразылық, Түбі аллаға қарсылық, ондайға ерсе (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). Ғали әлі қалың бермеген бір талапты жігіт болғанға, Жамалдың күйеуіне наразылығына қарай екі тараптан да бір-біріне махаббат байланды деуге лайық болды (М.Дулатов). (ҚС, 967).</i></p> <p>«Қарсылық» I. Зат есім.</p> <p>1. Қарсыласушылық, қарсы тұрушылық. Жанталасқан Жанталасқан бай-кулактардың қарсылығын Әкімбай сол жолы көрген (Р.Райымқұлов, Болаттың сынығы). (ҚС, 769).</p> <p>«Негіздеу» I. Зат есім. 1. Айғақты дәлел. Одан да гөрі соғыста болған жағдайға байланысты өзіңіздің шешіміңізді айтып, негіздеу, дәлелдеуіңізді келтіріңіз (Б.Момышұлы, Шығармалары). 2. Ғ ы л ы м и. Ғылым әдіснамасы мен логикада білімнің әртүрлі нысандармен (гипотеза, теория, тұжырым) ақиқаттығы анықталған басқа пікірлер мен тұжырымдарға, теорияларға сүйену арқылы дәлелдеу. (ҚС, 973).</p> <p>«Негізделу» I. Етістік.</p> <p>1. «Негіздел» етістігінің қимыл атауы. <i>Белгілі бір нәрсені басшылыққа алуда, тірек етуде, сүйенуде арқашан партиялық принципке негізделуіміз керек («Социалистік Қазақстан»).</i> (ҚС, 973).</p> <p>2. Әзербайжан: etibarlı etiraz 3. Қырғыз: жүйөлөштүрүлгөн каршы пикир 4. Өзбек: haqiqiy e'tiroz 5. Түрік: geçerli itiraz 6. Ағылшын: valid objection 7. Испан: objeción válida 8. Неміс: gültiger Einwand 9. Француз: objection valide</p>
1434.	аффилированно сть	аффилирлеу	<p>1. Ағылшын тілді термин (to affiliate, affiliated company, affiliation) экономикалық тәуелділік пен бақылаудың әртүрлі формасында туындаған екі немесе одан да көп өтініш жасаушы субъектілердің өзара қатынасын білдіреді.</p>

«Аффилированность» сөзі «аффилированный» (байланысты, жалғанған, қосылған) деген сөзден шығады (<http://budem.vpered.ru/archives/535>)

«Аффилировать» – 1) заңдық тұрғыда қандай да бір адаммен немесе ұйыммен байланысты; 2) қандай да бір тұлғамен ортақ мүдделері байланысты (<https://ru.wiktionary.org/wiki/Аффилированный>).

«Үлес» I. Зат есім. 1. Сыбаға, тиесі. *О, көктем, ол иісті білесің сен, Бөлетін әр тірліктің үлесін сен. Сәбидің қолтығында, борбайында Айналып хош иіске жүресің сен* (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). *Ықпалы ілімдінің зият болмақ. Үлестен кезіндегі ал сыбаға!* (О.Шораяқов, Шайыр). 2. Белгілі бір істің, жұмыстың орындалуына қосылған еңбегі. *Болды!.. Болды!.. Бәрін де білесіңдер, Бұл Жеңісті әркім де үлесім дер. ...Аждаһалар тіріліп келе жатыр! Сақтаныңдар, Адамдар! Күресіңдер!!!* («Жұлдыз»). *Еттің жоспарын орындауда үлесіңіз орасан зор* (Д. Досжанов, Зауал).

3. <латын. pro tio> Белгілі бір нормаға сай адамға тиісті үлес немесе мөлшер; мейрамханада, асханада бір адамға шақталып берілетін тағам немесе сусын.

4. Меншігі. *Үнімен қоңыр назды домбыраның Мен саған мамыр сазды ән құрадым. Санасам, борышым көп, барлығын да Келер күн үлесіне қалдырамын* (М. Шаханов). 5. ауыс. Алланың берген ризығы. *Өгей демей, не дейміз? Көз, құлағың түрік жатыр, Өзіңе аян, заманыңа кімнің қанша үлесі. Күрес әлі жүріп жатыр Байлық пенен кедейліктің күресі, Ақ пен қара күресі, Тән мен сана күресі* (М.Шаханов). (ҚС, 1348).

«Үлескер». I. Зат есім. 1. экон. Жоспарланған нәтиже алу (табыс алу, әлеуметтік және табиғат қорғау объектілерін, т.б. іске қосу) мақсатымен ақшалай қаражаттың, мүліктің немесе қандай да бір басқа құндылықтардың белгілі бір сомасын жарғы капиталына енгізу арқылы қандай да бір бірлескен жобаға қатысушыға айналған жеке немесе заңды тұлға. *Үлескерлер мүддесін мемлекет қорғайды* («Егемен Қазақстан»). *Үлескерлер Үкіметтен үміт күтуде* («Айқын»). (ҚС, 1348).

«Үлескерлік». I Зат есім. 1. экон. Жер иесінің жалдау ақысын онан түскен өнімінің бір бөлігімен алатын жерді жалға берудің бір түрі. *Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі*

			<p><i>үлескерлік құрылысты реттеу мәселесі жөнінде кеңес өткізді («Егемен Қазақстан»). (ҚС, 1348).</i></p> <p>«Үлеспұл». I. Зат есім: 1. экон. Ортақ іске жеке қатысушының осы ортақ іске қосқан ақшалай жарнасы. (ҚС, 1348).</p> <p>«Үлестік». I. Сын есім. Сыбағасына, үлесіне тиген (нәрсе). <i>Өз көңілінің жарастығын, тағдырдың шеберлігімен жасағандай, үлестігін тапса керек</i> (С. Алдабергенов, Қанат ұшқанда қатаяды). (ҚС, 1348).</p> <p>2. Әзербайжан: mənsubiyyət</p> <p>3. Қырғыз: таандык</p> <p>4. Өзбек: a'zolik</p> <p>5. Түрік: üyelik</p> <p>6. Ағылшын: affiliation</p> <p>7. Испан: afiliación</p> <p>8. Неміс: Zugehörigkeit</p> <p>9. Француз: affiliation</p>
1435.	о восстановлении сроков исковой давности	талап қою мерзімдерін жаңарту туралы	<p>1. Талап қою мерзімі өтіп кеткен құжаттардың мерзімін жаңарту.</p> <p>«Восстановление срока исковой давности судом» – соттың қандай да бір істің мерзімі өтіп кетсе де, құқығын қорғау қажет деп санайтын шешімі (https://ru.wikipedia.org/Исковая давность)</p> <p>«Жаңарту» I. Зат есім. 1. и н ф о р м а т и к а л ы қ. Жаңа талапқа сай болуы үшін мәлімет файлдарына немесе жүйелерге енгізілген өзгертулер (модификация).</p> <p>Жаңартудың жеңіл жүйесі жадқа еркін қатынас құруды пайдалануды талап етеді (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). Жаңарту бойынша операция өзіне файлды экранға шығаруды және осы мәліметтерді редакциялауды қамтиды (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). Радакцияланғаннан кейін файл дискіге жазылады, олай болмаған жағдайда мәліметтерді жаңарту жұмысы аяқталмайды (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика). Егер жиі жаңарту талап етілсе, онда мәліметтер базасының қарапайым типтеріне қарағанда жазба құжаттық мәліметтер базасын пайдалану тиімдірек (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылым</p>

и түсіндірме сөздігі. Информатика). (ҚС, 468).

«Қалпына келтіру» I. Тұрақты тіркес.

1. латын. Restauratio. Ескірген, тозған, бастапқы сынын жоғалтқан архитектуралық ескерткіштерді, материалдық мәдениет мұраларын алғашқы өңіне келтіру, жаңартып, жөндеу. *Қазақстандағы қалпына келтіру жұмыстары 18-19 ғасырларда тек жөндеу, ал 19 ғасырдың соңы мен 20 ғасырдың бас кезіне қарай нысандарды жаңғырту, өңдеу дәрежесінде болды*

(Қазақстан Ұлттық Энциклопедия). *Атап айтқанда, бөлінген қаржылар: облыстық әкімшілік үйлерін жөндеуге, политехникалық колледждің жатақханасын қайта қалпына келтіруге, 46 пәтерлік екі тұрғын үйді, «Ажар», «Қайнар» сияқты пәтер тектес жатақханаларды пайдалануға беруге, облыстық мекемелер қызметкерлері үшін үй сатып алуға және бірқатар пәтерлерді жөндеуге жұмсалған* («Егемен Қазақстан»). (ҚС, 743).

«Талап». I. Зат есім.

1. Ынта, ықылас, ұмтылушылық. *Сынамасаң жақсының сөзін*

*қорып, **Талабыңды** жоғалтар іштен сорып. «Санда лған түспе ізіме» деген Абай*

Жүрсіңдер осы сөзін қалай жорып? (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). *Бойдағы бар*

*қуаттың бәрін алып, Қайрат, өнер, **талапқа** қат қылғандай. Ойым – у, өмірім – су, үмітім – бу,*

Қалмады бір сүйеніш шат қылғандай (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары).

*Бұл **талап** сәті болса – таудай **талап**, Ниеті қабыл болғай*

Құдай қалап. Әркімнің жүреkteгі дертін козғап, Жазылар талай сөздер неше тарап

(Ж.Аймауытов, Шығармалары). *Талантты өсіреті н – **талап*** (Мақал-нама). 2. псих.

Адамның ішкі ізденісінен туындап, ілгері ұмтылысы мен сипатталатын ізгі қасиеті.

*Адамның тұрмыс-тіршілікте ілгерілеуге, қоғамдағы өз орнын табуға, рухани дамуға, ілім-білімін молайтуға ұмтылысымен көрінетін **талап** - өз кезегінде тұлғаның өзіне-*

өзі сын көзбен қарап, өзінің хал-жағдайына қанағаттанбай, талап

қоя білуінен туындайды (ҚҰЭ). **Талап** қанағатсыздыққа ұрындырмай адамды ілгері бастыруы үшін ынсаптылықтың нәзік өлшемі ұмытылмағаны абзал (

ҚҰӘ). 3. Мақсат, тілек. *Қайырсыз неше сараң байлар да бар, Қайықтай толқындағы қалтылдаған. Бәрінен тыныш ұйықтап жатқандар көп, Ұмтылып, талап ойлап талпынбаған* (А.Байтұрсынов, Шығармалары). 3–4 жылдан бері Мединеде оқып жатқан 10-15 қазақ шәкірттері Медине шаһарында қазақ атына бір зор медресе салу **талабында** болған. Сол ниетпен барған қажылардан жылда ақша жинай бастаған (М.Дулатов. Шығармалары). *Тау биік, талап таудан да биік* (М. Әлімбаев, Өрнекті сөз – ортақ қазына).

4. Міндет, жауапкершілік. *Әдебиет өскен сайын оқу-үйрену талаптары да тереңдей беруге тиісті* (Ғ.Мүсірепов, Суреткер парызы). *Ойменен, талаппенен болды сегіз, Айтылмай енді қалды неменеміз? Өзге жақсы мін ездің бәрі-дағы Шығады осылардан түгел деңіз* (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). (ҚС, 1211).

«**Мерзім**». I. Зат есім. 1. Сәт, кез, уақыт. *Кездескен кездердің мерзімі есте сақталмағаны – өкініш* (С.Мәуленов, Үркер төбеде тұр). *Надандардың сөгуі айып емес, Мен ешкімге байлаулы зайып емес. Хақиқатты жырлаған келешекте **Мерзім** болып шығуы зайып емес* (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары). *Мен офицерлерімді бөліп-бөліп отрядықа қосамын, ал бұл істі іске асыру үшін маған бір жұма **мерзім** бересіз* (Х.Есенжанов, Тар кезең). *Осының бәрі қас-қағымдай **мерзімдегі** жәйт еді* (М.Сқақбаев, Сұлутор).

2. Уақыттың шамасы мен ұзақ-қысқалығы. *Мезгіл сол уақытың белгілі бір сәтін ғана айқындайды. Мысалы, қас қағым, сүт пісірім, бие сауым, елең-алаң, таң сәрі, шаңқай түс, сәске, бесін, екінді, ымырт, іңір, намаздыгер, ақшам және т.б. **Мерзім** өлшеміне күн, апта, тоқсан, жыл аттары жатады* (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика.). *Осы тұрғыда тұрғын үй құнын төмендету, ипотекалық несиенің қайтарымы **мерзімін** созу, төлемақы жарнасы мен несие ставкасын төмендету қажеттігін баса көрсетті* («Жас алаш»). (ҚС, 923).

2. Әзербайжан: məhdudiyuət dövrünün bərpası barədə
3. Қырғыз: доонун эскирүү калыбына келтирүү
4. Өзбек: cheklash muddatini tiklash to'g'risida

			<p>5. Түрік: sınırlama döneminin restorasyonu üzerine 6. Ағылшын: on the restoration of the limitation period 7. Испан: sobre la restitución del plazo de prescripción 8. Неміс: über die Wiederherstellung der Verjährungsfrist 9. Француз: sur la restauration du délai de prescription</p>
1436.	коррупциогенность	коррупциогендік	<p>1. «Коррупция» терминінде латынша «corruptio» – параға жығу, гректік түбірінде «katalysis» – бұзу, ыдырату, тоздыру, жою мағынасы жатыр. «Коррупциогенность» – сыбайлас жемқорлыққа бейілділік; сыбайлас жемқорлық әлеуеті (https://ru.wiktionary.org/wiki/Коррупциогенность). «Коррупция» I. Зат есім. 1. [латын. corruptio] қоғамдық. Жемқорлық (мемлекеттік басқару құрылымдарындағы лауазымды қызметкерлердің өздеріне тапсырылған қызмет мүмкіндіктерін жеке бастарының пайдасы мен мүддесі үшін пайдалану мақсатында жасаған қоғамға қауіпті қылмыстық іс-әрекеттері). Коррупция – мемлекеттік құрылымдардың қылмыстық дүние құрылымдарымен біте қайнасуы (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика). Коррупция – мемлекеттік және саяси қайраткерлердің параға сатылуы (Қазақстан Совет энциклопедиясы). Коррупция – мемлекеттік билік иелері мен лауазымды адамдардың параға сатылуы, сатылғы иштығы, парақорлығы, яғни лауазымды адамдардың жеке басының баюы мақсатымен өзінің лауазымымен байланысты құқықтарын тікелей пайдалануы (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Экономика). (ҚС, 661). «Сыбайлас жемқорлық» I. Тұрақты тіркес. 1. заң. [латын. corruptio]. Мемлекеттік құрылымдардың экономика аясында қылмысты құрылымдармен біте қайнасуы, сондай-ақ мемлекеттегі лауазымды адамдардың, қоғамдық және саяси қайраткерлердің сатылғыштығы, парақорлығы. Қазақстанда сондай-ақ Сыбайлас жемқорлық үшін қылмыстық, тәртіптік, әкімшілік жауапкершілікті реттейтін арнайы нормативтік-құқықтық актілер де қабылданды (ҚҰЭ). (ҚС, 1186). «Бейімділік» I. Зат есім. 1. Бейімді болушылық, икемділік, оңтайлылық, ыңғайлылық. Әрбір адамның әр нәрсеге өз икемі, қабілеті, соған бейімділігі</p>

			<p>болады дегені рас қой деймін (С.Бақбергенов, Алты немелден асқанда). Ойын тәртібі деп команданың алаңға шығар негізгі алты ойыншысының жеке шеберлігіне, олардың бейімділігіне қарай ойын кезіндегі атықаратын міндеттерді бөліп орналастыруды айтады («Спорт»). Бұлардың жаңа жерге, жаңа жағдайға бейімділігі түрліше болды (Д.Керімбаев, Жылқы өсіру). 2. Қабілеттілік, іскерлік, ептілік.</p> <p><i>Шоқанның ғылыми жұмысқа бейімділігін корпус бастықтары да көрген</i> (М.Ақынжанов, Қазақтың ағартушылары). Баймағамбеттің өлең шығаруға бейімділігі он жасынан байқалған сияқты (С.Мұқанов, Өсу жолдарымыз). Күләштың искусствоға бейімділігін ең алғаш халық артисі Серке Қожамқұлов байқайды (С.Мұқанов, Саяхаттар). (ҚС, 220).</p> <p>2. Әзербайжан: korrupsiya 3. Қырғыз: планы мүмкүн 4. Өзбек: korrupsiya 5. Түрік: yolsuzluk potansiyeli 6. Ағылшын: corruptionism 7. Испан: el corrupcionismo 8. Неміс: korrptionismus 9. Француз: corruptionisme</p>
1437.	ВЫМОГАТЕЛЬСТВО	қорқытып алу	<p>1. Жәбірленушіні немесе оның туыстарын арнамысы мен қадір-қасиетіне зиян келтіретін кез келген мәліметтерді жариялаймын деп қорқытып, бөтен мүлікті не мүлікке құқықты беруді немесе мүліктік сипатқа ие өзге де әрекеттерді жасауды талап ету.</p> <p>«Вымогательство» – қылмыстық құқықта қандай да бір тұлғаны немесе оның жақындарын күшпен қорқыту , сондай-ақ оларды масқара қылатын мәліметтерді жариялаймын немесе олардың мүлкін жоямын деп қорқыту арқылы мүлікті (немесе мүлік құқығын) беруді талап ету жолымен жеке меншікке қарсы жасалатын қылмыс. (http://vseslova.com.ua/word/Вымогательство).</p> <p>«Бопсалау». I. Етістік. 1. Қоқан-лоқылап, сес көрсету. «Ұрыны ұстап тұрған алып кел» деп, бопсалап батыраштар шал атанды (І.Жансүгіров, Шығармалар жинағы). Тінтуден нәтиже шықпады, бопсалап, қорқытып сұрап еді, «мектептен шығып, жол-жөнекей кластас жолдасым Генаның үйіне кірдім»</p>

			<p>– дегеннен басқа тіс жарып ештеңе айтпады (К.Сейдеханов, Түркістан түлегі). Сөйтіп, ондағы аз күнгі мүмкіндікті пайдаланып, «мені тергеу басқармасының қызметкерлері бопсалады» деп қарсы арыз жазып үлгереді («Егемен Қазақстан»). (ҚС, 247).</p> <p>«Қорқытып алушылық» I. Тұрақты тіркес. 1. заң. Бөтен мүлікті немесе мүлікке құқықты беруді немесе күш қолданумен не бөтен мүлікті жоюмен немесе бүлдірумен қорқыту арқылы мүліктік сипаттағы басқа да іс-әрекеттер жасауды талап ету, сол сияқты жәбірленушіні немесе оның жақындарын масқаралайтын мәліметтерді таратумен, не жәбірленушінің немесе оның жақындарының мүдделеріне елеулі зиян келтіру мүмкін өзге де мәліметтерді жариялау (Заң терминдерінің қазақша-орысша анықтамалық сөздігі). (ҚС, 818).</p> <p>«Қүнезер» I. Сын есім. 1. Неден болса да қайтпайтын даукес, даукұмар. <i>Жұман байды шама келгенше дабырасыз жерлеп, жегісі н өткізгеннен кейін, сақалтай-сақалтай құнезер балалары енші алысу жайын қолға алысып, тарбайысып қалып еді</i> (Ғ.Мүсірепов, Таңдамалы шығармалары). (ҚС, 826).</p> <p>2. Әзербайжан: qəsb 3. Қырғыз: опузалап талап кылуу 4. Өзбек: tovlamachilik 5. Түрік: gasp 6. Ағылшын: extortion 7. Испан: extorsión 8. Неміс: erpressung 9. Француз: extorsion</p>
1438.	переплата	артық төлем	<p>1. Артық енгізілген, төлем жасаушыға қайтарылуға тиіс сома. 2. Әзербайжан: overpayment 3. Қырғыз: артық төлөө 4. Өзбек: to'lov 5. Түрік: fazla ödeme 6. Ағылшын: overpayments 7. Испан: pago en exceso 8. Неміс: Überbezahlung 9. Француз: trop-perçu</p>
1439.	методология	әдіснама	<p>1. Методология – грек «methodos» – әдіс, «logos» – ұғым, ілім-білім. Қызметтің құрылымы, құрылу</p>

			<p>қағидаттары, әдістері мен құралдары, ғылыми танымның нысандары мен тәсілдері туралы түсінік беретін әдістердің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: metodologiya</p> <p>3. Қырғыз: методология</p> <p>4. Өзбек: metodologiyasi</p> <p>5. Түрік: metodoloji</p> <p>6. Ағылшын: methodology</p> <p>7. Испан: metodología</p> <p>8. Неміс: Methodik</p> <p>9. Француз: méthodologie</p>
1440.	обоснование	негіздеме	<p>1. Қандай да бір растауды немесе тұжырымдаманы қабылдауға негіз болатын дәлелдерді немесе айғақтарды келтіру рәсімі.</p> <p>2. Әзербайжан: məntiqi</p> <p>3. Қырғыз: негиздеме</p> <p>4. Өзбек: asosiy sabab</p> <p>5. Түрік: gerekçe</p> <p>6. Ағылшын: rationale – жерге қосу, негіздеме, негіз, қайраңға отырғызу, бегістеу</p> <p>7. Испан: razón fundamental</p> <p>8. Неміс: gründe – негіздеме, уәждеме, негіз, мекем, аргументация; іргетасты қалау, негізін қалау, негіздеме; негізге алу, негіздеме</p> <p>9. Француз: raisonnement – база, іргетас, негіз, топырақ, базис, негіздеме</p>
1441.	плавающий обменный курс	өзгермелі айырбастау бағамы	<p>1. Елдердің ішкі нарықты теңдестіру мақсатында айырбастау бағамын өзгерту құқығы болатын халықаралық есеп айырысу жүйесі. Халықаралық есеп айырысу жүйесі, валюталардың еркін толқымалы бағамдарының тәртібі, ол валютаны реттеудің нарықтық тетігіне негізделген, мұнда елдердің ішкі нарықты теңдестіру мақсатымен айырбас бағамын өзгерту құқығы болады.</p> <p>2. Әзербайжан: üzən məzənnə</p> <p>3. Қырғыз: өзгөрмөлу алмашуу курсу</p> <p>4. Өзбек: to'lqinli kurs</p> <p>5. Түрік: dalgalı kur</p> <p>6. Ағылшын: floating exchange rate</p> <p>7. Испан: tipo de cambio flotante</p> <p>8. Неміс: Floating-Wechselkurs</p> <p>9. Француз: taux de change flottant</p>
1442.	окупаемость	өтелімділік	<p>1. Жұмсалған шығын мен алынған нәтиженің арақатынасы ретінде есептелетін шаруашылық қызмет тиімділігінің көрсеткіші.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: qaytarılma</p> <p>3. Қырғыз:өзүн-өзү актоо</p> <p>4. Өзбек:chiqimlarni qoplash</p> <p>5. Түрік:geri ödeme</p> <p>6. Ағылшын: recoupment</p> <p>7. Испан:recuperación de la inversión</p> <p>8. Неміс:Payback</p> <p>9. Француз:retour</p>
1443.	платежное требование	төлем талабы	<p>1. Бенефициар немесе бенефициардың банкі ақша жөнелтушінің банкіне ұсынатын, төлем құжатында көрсетілген ақша сомасын ақша жөнелтушінің банктік шотынан төлеу туралы төлем құжат.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ödəniş tələbi</p> <p>3. Қырғыз:төлөм талабы</p> <p>4. Өзбек:to'lov talab</p> <p>5. Түрік:ödeme isteği</p> <p>6. Ағылшын: payment claim</p> <p>7. Испан:solicitud de pago</p> <p>8. Неміс:Zahlungsanforderung</p> <p>9. Француз:demande de paiement</p>
1444.	платежное поручение	төлем тапсырмасы	<p>1. Ақша жөнелтушінің өз банкіне немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымға осы төлем құжатында айқындалған ақша сомасын бенефициардың пайдасына аудару туралы нұсқауы көзделетін төлем құжаты.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ödəтə əmri</p> <p>3. Қырғыз:төлөм тапшырмасы</p> <p>4. Өзбек:to'lov tartibi</p> <p>5. Түрік:ödeme emri</p> <p>6. Ағылшын: payment order</p> <p>7. Испан:orden de pago</p> <p>8. Неміс:Zahlungsauftrag</p> <p>9. Француз:ordre de paiement</p>
1445.	модификация	түрлендіру	<p>1. Модификация – лат. «modificatio» – шара белгілеу, лат. «modus» – шара, түр, бейне және лат. «facio» – істеу. Жаңа қасиеттерді пайдалана отырып, қандай да бір өзгерту, жетілдіру, түрін ауыстыру.</p> <p>2. Өзөрбайжан: modifikasiya</p> <p>3. Қырғыз:өзгөрүү</p> <p>4. Өзбек:o'zgarish</p> <p>5. Түрік:değişiklik</p> <p>6. Ағылшын: modification – модификация, өзгеру, түрін өзгерту, түзелу, умляут</p>

			<p>7. Испан:modificaci3n</p> <p>8. Неміс:Modifikation – модификация, түрін өзгерту, түрлену, өзгеру</p> <p>9. Француз:modification– модификация, түрін өзгерту, түрлену, өзгеру, жақсару, жетілу</p>
1446.	денежное обязательство	ақшалай міндеттеме	<p>1. Зиян келтіру және өзге негіздемелер салдарынан шарт негізінде бір тараптың екінші бір тарапқа ақша төлеу міндеттемесі.</p> <p>2. Әзербайжан: maddi öhdəlik</p> <p>3. Қырғыз:акчалай милдеттенме</p> <p>4. Өзбек:pul majburiyati</p> <p>5. Түрік:parasal yükümlülük</p> <p>6. Ағылшын: monetary obligation</p> <p>7. Испан:obligaci3n pecuniaria</p> <p>8. Неміс:finanzielle Verpflichtungen</p> <p>9. Француз:obligation pécuniaire</p>
1447.	глобальные облигации	ауқымды, жаһандық облигациялар	<p>1. Еурооблигациялар нарығында және сонымен бірге бір немесе бірнеше ұлттық нарықтарда орналастырылатын облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: global istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз:глобалдык облигациялар</p> <p>4. Өзбек:global obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік:küresel bağlar</p> <p>6. Ағылшын: Global bonds</p> <p>7. Испан:bonos globales</p> <p>8. Неміс:globale Anleihen</p> <p>9. Француз:obligations mondiales</p>

ЭКОНОМИКА САЛАСЫНЫҢ ТЕРМИНДЕРІ

1448.	а форфэ	а форфэ	<p>1. А форфэ – фр. a forfait – бүтіндей, жалпы сомасымен. Импортшы ризашылық білдірген вексельдерді экспортшыдан сатып алу нысанында сыртқы экономикалық операцияларды несиелендіру.</p> <p>2. Әзербайжан: bir forfait</p> <p>3. Қырғыз:а форфэ</p> <p>4. Өзбек:a forfait</p> <p>5. Түрік:forfait</p> <p>6. Ағылшын: a forfait, forfaiting</p> <p>7. Испан:un forfait</p> <p>8. Неміс:Ein Forfait</p> <p>9. Француз:a forfait – бүтіндей, жалпысомасымен</p>
1449.	авалирование	авальдау	<p>1. Аваль – фр. Aval – кепілгерлік, чек, вексель т.б. бойынша кепілгерлік. Аваль вексельдің бет жағына немесе сырт жағына авальшыны қайта жазу не</p>

			<p>вексельге тіркелетін арнайы құжатты – аллонжды ресімдеу жолымен беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: istifadə edərək</p> <p>3. Қырғыз: туюнтуп</p> <p>4. Өзбек: availing</p> <p>5. Түрік: availing</p> <p>6. Ағылшын: availing</p> <p>7. Испан: que haga uso</p> <p>8. Неміс: Nutzen</p> <p>9. Француз: availing</p>
1450.	авалист	авалист, авальшы	<p>1. Аваль – фр. Aval – кепілгерлік, чек, вексель т.б. бойынша кепілгерлік. Аваль жүргізген, яғни вексельдік тапсырыс берген тұлға. Жауапкершілік көлемі мен сипаты аваль берілген тұлғаның көлемі мен сипатына сәйкес келеді; вексельді төлеген авальшы ол өзі аваль берген, сондай-ақ осы авальды алғандарға жауапкер тұлғалардан төлемді етеуді талап ете алады.</p> <p>2. Әзербайжан: züytutan</p> <p>3. Қырғыз: колдоочу</p> <p>4. Өзбек: tarafdor</p> <p>5. Түрік: sponsor</p> <p>6. Ағылшын: avalist</p> <p>7. Испан: partidario</p> <p>8. Неміс: Geldgeber</p> <p>9. Француз: partisan</p>
1451.	аваль	аваль	<p>1. Аваль – фр. aval – кепілгерлік, чек, вексель т.б. бойынша кепілгерлік. Төлеу үшін ерекше кепілдікті жазба түрінде ресімделген жазбаша қаржы кепілгерлігі; банк несиеcін беру нысаны. Аваль чектің (вексельдің) бүкіл сомасына немесе оның тек бір бөлігіне ғана төлемшіден кез келген жауапты адамның атынан (мыс., чек немесе вексель иесінің, акцептанттың, индоссанттың атынан) жасалуы мүмкін. Аваль чектің (вексельдің) беткі жағына немесе қосымша параққа (аллонжға) «аваль деп есептелсін» деген сөздер жазу және оның кім үшін берілгені көрсетіліп белгі соғу жолымен беріледі. Авальшының мекен-жайы және жазу жазылған күн көрсетіліп, қолы қойылады. Банк, кепілдік берген басқа да несие-қаржы мекемесі чек (вексель) бойынша төлем үшін аваль берілген адаммен бірдей жауап береді, яғни оларға ынтымақты жауапкершілік жүктеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: zamin</p> <p>3. Қырғыз: кепилдик</p> <p>4. Өзбек: kafil</p>

			<p>5. Түрік: kefil 6. Ағылшын: aval 7. Испан: fiador 8. Неміс: Sicherheit – аваль, кепілгерлік 9. Француз: aval – кепілгерлік, чек, вексель т.б. бойынша кепілгерлік</p>
1452.	авансовые налоговые платежи	аванстық салық төлемдері	<p>1. Аванс – фр. Avance – озу, алда болу. 1) салық төлеушіалдағы салық төлемдерін белгілі бір салық кезеңдерінде өтеуі есебінен төлейтін төлемдер; 2) салық төлеу тәсілі, мұнда бюджетке төленуге жататын сома белгіленген тәртіппен салық бойынша төлем төлеу мерзімі басталғанға дейін төленеді. 2. Әзербайжан: vergi ödənişləri advance 3. Қырғыз:салық төлөмдөрүн алга 4. Өзбек:soliq to'lovlarini advance 5. Түрік:vergi avans ödemeleri 6. Ағылшын: advance tax payment, prepaid taxes 7. Испан:avanzar en el pago de impuestos 8. Неміс:Steuervorauszahlungen 9. Француз:les paiements anticipés d'impôts</p>
1453.	авансовый отчет	аванстық есеп, аванстық есептеме	<p>1. Аванс – фр. Avance – озу, алда болу. Қызметкердің қызмет бабындағы тапсырманы орындау үшін (іссапар, шаруашылық шығыны және т.б.) есеп беру кепілдігімен алынған аванстың пайдаланылғаны туралы құжаттық есептемесі. 2. Әзербайжан: əvvəlcədən bəyanat 3. Қырғыз:аванстык отчет 4. Өзбек:oldindan tasdiqlash 5. Түрік:avans ifadesi 6. Ағылшын: advance statement 7. Испан:declaración de antemano 8. Неміс:Vorausrechnung 9. Француз:déclaration préalable</p>
1454.	авансодержател ь	аванс ұстаушы	<p>1. Аванс – фр. Avance – озу, алда болу. Авансты иеленетін тұлға немесе ұйым. 2. Әзербайжан: advancee 3. Қырғыз:авансчу 4. Өзбек: advancee 5. Түрік: advancee 6. Ағылшын: advance holder 7. Испан: advancee 8. Неміс: Advancee 9. Француз: advancee</p>

1455.	авантаж	авантаж	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авантаж – фр. <i>avantege</i> – пайда, жағымды жағдай. 2. Өзөербайжан: <i>avantage</i> 3. Қырғыз: авантаж 4. Өзбек: <i>avantage</i> 5. Түрік: <i>avantage</i> 6. Ағылшын: <i>escarpment</i> 7. Испан: <i>avantage</i> 8. Неміс: <i>Avantage</i> 9. Француз: <i>avantege</i>
1456.	авантюра	авантюра	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авантюра – фр. <i>aventure</i> – кезу, саяхат; қауіп-қатерлі әрекет). Кездейсоқ сәттілікке есептелген тәуекелге, күмәнға толы әрекет; шынайы мүмкіндіктерді есепке алмай басталған және сәтсіздікке апарып соқтыратын іс. 2. Өзөербайжан: <i>масәга</i> 3. Қырғыз: тобокел 4. Өзбек: <i>sarguzasht</i> 5. Түрік: <i>масера</i> 6. Ағылшын: <i>adventure</i> – шытырман оқиға, авантюра, тәуекел, өту, тәуекелшіл кәсіпорын 7. Испан: <i>aventura</i> 8. Неміс: <i>Abenteuer</i> – шытырман оқиға, өту, авантюра 9. Француз: <i>aventure</i> – кезу, саяхат; қауіп-қатерлі әрекет
1457.	авераги	авераги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өнім, тауар санының орташа шамасы. 2. Өзөербайжан: <i>averagi</i> 3. Қырғыз: <i>авераги</i> 4. Өзбек: <i>averagi</i> 5. Түрік: <i>averagi</i> 6. Ағылшын: <i>averagi</i> 7. Испан: <i>averagi</i> 8. Неміс: <i>Averagi</i> 9. Француз: <i>averagi</i>
1458.	авераж	авераж	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авераж – ағылшын. <i>averaging</i> – орташалау). 1. Тауардың орташа саны; 2. Акциялар курсының өзгеруіне карай нақты шығарылымдағы акцияларды жүйелі түрде, белгілі бір уақыттан кейін сатып алудан немесе сатудан тұратын биржа ойнының стратегиясы. Мұндай жағдайда клиентке белгілі бір жеңілдіктер беріледі. 2. Өзөербайжан: <i>averazh</i> 3. Қырғыз: <i>авераж</i> 4. Өзбек: <i>averazh</i>

			<p>5. Түрік: averazh 6. Ағылшын: average 7. Испан: averazh 8. Неміс: Averazh 9. Француз: averazh</p>
1459.	аверс	аверс	<p>1. Аверс – лат. adversus – бетімен қаратылған. Мәнеттің және медальдың басты бет жағы. 2. Әзербайжан: zahiri tərəf 3. Қырғыз: алдынкы 4. Өзбек: old tomoni 5. Түрік: yüz 6. Ағылшын: obverse – аверс, бет жақ, бет, құрамдас бөлік, толқытыру, бірдеңенің алдыңғы жағы 7. Испан: anverso 8. Неміс: Avers 9. Француз: avers</p>
1460.	авизо	авизо	<p>1. Авизо – ит. avviso, фр. avis – хабарлама. Өзара есеп айырысудың жай-күйіндегі өзгерістер туралы, ақшаның аударылғаны туралы, тауарлардың жөнелтілгені туралы немесе үшінші бір тұлғалармен есеп айырысулары туралы бір контрагенттің екінші бір контрагентке жіберген хабарламасы. Банк практикасында қолданылады, поштамен немесе телеграфпен жіберілуі де мүмкін. 2. Әзербайжан: məsləhət 3. Қырғыз: кенеш 4. Өзбек: maslahat 5. Түрік: danışma 6. Ағылшын: aviso, advice, letter of advice 7. Испан: asesoramiento 8. Неміс: Beratung 9. Француз: avis – хабарлама</p>
1461.	авизо кредитовое	кредиттік авизо	<p>1. Авизо – ит. avviso, фр. avis – хабарлама; Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену. Банктің өз қызметін пайдаланушыға оның шотындағы кредиттік жазба туралы хабарлауы. 2. Әзербайжан: kredit memo 3. Қырғыз: кредиттик эсине 4. Өзбек: kredit bayonnoma 5. Түрік: kredi notu 6. Ағылшын: credit memo 7. Испан: nota de crédito 8. Неміс: Gutschrift 9. Француз: note de crédit</p>
1462.	ависта	ависта	<p>1. Ависта – ит. Avicta – ұсынылуы бойынша. 1)</p>

			<p>вексельдегі немесе қандайда болсын ақшалай есеп айырысулардағы жазу. Ол осы құжат бойынша төлемнің ұсынылған бойда немесе ол ұсынылған күннен бастап белгілі бір мерзім өткеннен кейін төленуі мүмкін екенін қуаттайды; 2) ұсынушыға арналған вексель, мұнда төлем мерзімі көрсетілмейді және оның кез келген уақытта төлеуге ұсынылуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: avista</p> <p>3. Қырғыз: ависта</p> <p>4. Өзбек: avista</p> <p>5. Түрік: avista</p> <p>6. Ағылшын: avista</p> <p>7. Испан: avista</p> <p>8. Неміс: Avista</p> <p>9. Француз: avista</p>
1463.	автаркия	автаркия	<p>1. Автаркия – гр. αὐτάρκεια – өзін-өзі қамтамасыз ету. Өз елінің экономикасын басқа елдердің экономикасынан оқшауландыруға бағытталған саясат.</p> <p>2. Әзербайжан: özerklik</p> <p>3. Қырғыз:автаркия</p> <p>4. Өзбек:autarchy</p> <p>5. Түрік:özerklik</p> <p>6. Ағылшын: autarky – автаркия, автократия, деспотизм</p> <p>7. Испан:autarquía</p> <p>8. Неміс:Autarkie</p> <p>9. Француз:autocratie (самодержавие)</p>
1464.	автоматическое лицензирование	автоматты түрде лицензиялау	<p>1. Лицензия – лат. licentia – құқық. Жекелеген тауарлар түрлерінің экспорты және (немесе) импорты серпінін мониторингтеу мақсатында белгіленетін уақытша шара.</p> <p>2. Әзербайжан: avtomatik lisenziya</p> <p>3. Қырғыз: автоматтық уруксат</p> <p>4. Өзбек:avtomatik litsenziyalash</p> <p>5. Түрік:otomatik lisans</p> <p>6. Ағылшын: automatic licensing</p> <p>7. Испан:licencias automáticas</p> <p>8. Неміс:automatische Lizenzierung</p> <p>9. Француз:licence automatique</p> <p>10. Заңнама: автоматическое лицензирование – автоматты түрде лицензиялау</p> <p>11. автоматты түрде лицензиялау</p>
1465.	агент платежный	төлем агенті	<p>1. Агент – лат. agens – әрекет. Банк немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге</p>

			<p>асыратын ұйым.</p> <p>2. Әзербайжан: ödənilməsi agent</p> <p>3. Қырғыз: төлөө агенти</p> <p>4. Өзбек: to'lash agent</p> <p>5. Түрік: ödeme acentesi</p> <p>6. Ағылшын: payment agent</p> <p>7. Испан: agente de pagos</p> <p>8. Неміс: Zahlstelle</p> <p>9. Француз: agent payeur</p>
1466.	агент финансовый	қаржы агенті	<p>1. Агент – лат. agens – әрекет; Финанс – фр. finances – ақша қаражаты. Агроөнеркәсіптік кешен саласында қызметін жүзеге асыратын ұлттық басқарушы холдинг.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə agent</p> <p>3. Қырғыз: қаржы агенти</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy agent</p> <p>5. Түрік: mali ajan</p> <p>6. Ағылшын: financial agent</p> <p>7. Испан: agente financiero</p> <p>8. Неміс: Finanzagent</p> <p>9. Француз: agent financier</p>
1467.	агент-банк	банк-агент	<p>1. Агент – лат. agens – әрекет; Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. 1) халықаралық несие синдикатының мүшелері несиенің бүкіл мерзіміне осы синдикат мүдделерінің кепіл берушісі ретінде уәкілеттік берген банк; 2) облигация шығару жүктелген банк; 3) үкіметтің, муниципалдық органның және т.б. мүдделері үшін белгілі бір операциялар жүргізуге уәкілеттік берілген банк.</p> <p>2. Әзербайжан: bank agent</p> <p>3. Қырғыз: банк-агент</p> <p>4. Өзбек: bank agent</p> <p>5. Түрік: banka ajanı</p> <p>6. Ағылшын: agent-bank</p> <p>7. Испан: agente bancario</p> <p>8. Неміс: Bankmittel</p> <p>9. Француз: agent de banque</p>
1468.	агент-делькредере	агент-делькредере	<p>1. Агент – лат. agens – әрекет; Делькредере – нем. Delkredere – кепілгерлік, итал. del credere – сенімге негізделген. Тауар үшін төлемнің сатып алушыдан принципалға түсуіне ерекше сыйақы ретінде кепілдік беретін агент.</p> <p>2. Әзербайжан: del credere agent</p> <p>3. Қырғыз: агент-делькредере</p>

			<p>4. Өзбек: del credere agenti 5. Түрік: del credere madde 6. Ағылшын: agent del credere 7. Испан: del credere agente 8. Неміс: Delcredere Mittel 9. Француз: delcredere agent</p>
1469.	агентство финансовое	қаржы агенттігі	<p>1. Агент – лат. agens – әрекет; Финанс – фр. finances – ақша қаражаты. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес экономиканың белгілі бір салаларында мемлекеттік инвестициялық саясатты іске асыруға уәкілеттік берілген ұлттық басқарушы холдинг және акцияларының жүз пайызы ұлттық басқарушы холдингке тиесілі заңды тұлғалар, сондай-ақ мемлекет жүз пайыз қатысатын банк немесе банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын және осы мақсаттарда Қазақстан Республикасының қаржы нарығынан және (немесе) халықаралық қаржы нарығынан қарыз алуды жүзеге асыратын ұйым.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə agentliyi 3. Қырғыз: қаржылық агенттиги 4. Өзбек: moliyaviy agentligi 5. Түрік: maliye dairesi 6. Ағылшын: financial agency 7. Испан: agencia financiera 8. Неміс: Finanzagentur 9. Француз: agence financière</p>
1470.	агрегат	агрегат	<p>1. Агрегат – лат. aggregatus – қосылған. 1) макроэкономикалық агрегаттар – экономикалық агенттердің жекелеген операцияларының жалпылама қорытындысы, экономиканың жай-күйінің жиынтық статистикалық сипаттамалары; 2) ақша агрегаттары – ақша массасы құрылымының көрсеткіштері, бір-бірінен өтімділік дәрежесімен ерекшеленетін ақша түрлері.</p> <p>2. Әзербайжан: agregados 3. Қырғыз: топтомдору 4. Өзбек: agregatlari 5. Түрік: agrega 6. Ағылшын: aggregates 7. Испан: agregados 8. Неміс: Aggregate 9. Француз: agrégats</p>
1471.	аживо	аживо	<p>1. Аживо – ит. aggio – артығы. Ақша белгілерінің, вексельдердің, басқа да бағалы қағаздардың аталған</p>

			<p>құнымен салыстырғанда олардың нарықтық бағамының көтерілуі (керісінше оның төмендеуі – диажо). «Ажио» термині атаулы құны бар және қор нарығында бағаланатын барлық бағалы қағаздарға қатысты пайдаланылады. Ақша белгілері мен вексельдерге қатысты тұрғыда «лаж» термині тең құқықта қолданылады. «Ажио» сондай-ақ валюта нарығында да қолданылады, бұл орайда атаулы құн ретінде базалық баға үшін қабылданған баға тіркеледі. Бағалы қағаз бағамының атаулы құннан төмен ауытқуы «дижазио» (ит. disagio – жетіспеушілік), ал тепе-тең болуы – «альпари» (ит. al pari, alla pari – тепе-тең) деп аталады. Биржалық бағам немесе нарықтық баға мен атаулы құн арасындағы салыстырмалы айырма ретінде қаралатын ажио қосымша, сыйлықақы ретінде, ал дижазио – дисконт ретінде қаралады.</p> <p>2. Әзербайжан: mü kafat</p> <p>3. Қырғыз:сыйлык</p> <p>4. Өзбек:premium</p> <p>5. Түрік:prim</p> <p>6. Ағылшын:agio</p> <p>7. Испан:prima</p> <p>8. Неміс:Prämie</p> <p>9. Француз:prime</p>
1472.	аккредитив	аккредитив	<p>1. Аккредитив – лат. akkreditivus – сенімгерлік. Жөнелтілген тауар немесе көрсетілген қызмет үшін сатып алушының аккредитивтік мәлімдемесінде көзделген шарттар негізінде жеткізушінің тауар-көлік құжаттарын төлеу (көбінесе міндеттемелер орындалған бойда дереу төлеу) жөнінде сатып алушы (импортшы) банктің жеткізуші (экспортшы) банкке берген тапсырмасы; ақша құжаты (атаулы бағалы қағаз), ол есімі жазылған адамның онда көрсетілген соманы несие мекемесінен толық немесе ішінара алу құқығын куәландырады.</p> <p>2. Әзербайжан: akkredetiv</p> <p>3. Қырғыз:насыя кат</p> <p>4. Өзбек:kredit maktub</p> <p>5. Түрік:akkreditif</p> <p>6. Ағылшын: letter of credit</p> <p>7. Испан:carta de crédito</p> <p>8. Неміс:Akkreditiv</p> <p>9. Француз:lettre de crédit</p>
1473.	аккредитив документарный	құжаттамалық аккредитив	<p>1. Аккредитив – лат. akkreditivus – сенімгерлік. Сыртқы сауда есеп айырысуында кең қолданылатын</p>

			<p>аккредитив. Импорттер аккредитивті ашудың бастамашысы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: sənədli akkreditiv</p> <p>3. Қырғыз:кредиттин даректүү</p> <p>4. Өзбек:kredit hujjatli Letter</p> <p>5. Түрік:kredi belgesel mektup</p> <p>6. Ағылшын: documentary letter of credit</p> <p>7. Испан:carta de crédito documentaria</p> <p>8. Неміс:Dokumenten-Akkreditiv</p> <p>9. Француз:documentaire lettre de crédit</p>
1474.	аккредитив на предъявителя	ұсынушыға арналған аккредитив	<p>1. Кепіл куәлігін ұстаушының келісімінсіз өзгертуге немесе жоюға болмайтын құжаттамалық аккредитив, оны ашу кезінде қойма куәлігін ұстаушы кепіл куәлігінде көрсетілген талаптардың сомасындағы ақшаны кепіл куәлігін өтеу үшін ұсынуға дейінгі мерзімге осы ақшаны ұсынушыға арналған аккредитив бойынша төлемдер үшін қолдану шартымен аккредитивті ашқан уәкілетті банктің иелігіне береді.</p> <p>2. Әзербайжан:mənzərə L / C</p> <p>3. Қырғыз:көрүү L / C</p> <p>4. Өзбек: ko'rish L / C</p> <p>5. Түрік: görme L / C</p> <p>6. Ағылшын: Letter of credit to bearer</p> <p>7. Испан: vista L / C</p> <p>8. Неміс: Anblick L / C</p> <p>9. Француз: Attraction L / C</p>
1475.	аккредитив револьверный	револьверлік аккредитив	<p>1. Аккредитив – лат. akkreditivus – сенімгерлік; Револьвер – ағылшын. revolve – айналу. Алғашқы соманы пайдаланғаннан кейін бұрынғы шарттар негізінде өздігінен жаңарып отыратын аккредитив.</p> <p>2. Әзербайжан: kredit dönər məktub</p> <p>3. Қырғыз:кредит линиясы</p> <p>4. Өзбек:kredit aylanma maktub</p> <p>5. Түрік:kredi döner mektup</p> <p>6. Ағылшын: open-end credit / revolving letter of credit</p> <p>7. Испан:carta de crédito renovable</p> <p>8. Неміс:Revolvierende Akkreditiv</p> <p>9. Француз:lettre de crédit renouvelable</p>
1476.	аккредитив товарный	тауар аккредитиві	<p>1. Аккредитив – лат. akkreditivus – сенімгерлік. Негізінен сыртқы саудада сатып алушы мен жеткізуші арасындағы есеп айырысу үшін сатып алушы өзіне қызмет көрсететін банкте ашатын аккредитив.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: kredit kommersiya məktub</p> <p>3. Қырғыз:кредиттин соода</p> <p>4. Өзбек:kredit tijorat maktub</p> <p>5. Түрік:kredi ticari mektup</p> <p>6. Ағылшын: commercial letter of credit</p> <p>7. Испан:carta de crédito comercial</p> <p>8. Неміс:Akkreditiv</p> <p>9. Француз:lettre de crédit commerciale</p>
1477.	акселератор	акселератор, жеделдеткіш	<p>1. Акселератор – лат. accelerare – жеделдету. Экономикалық дамудың еселену (жеделдеу) нәтижесін өлшеу үшін пайдаланылатын көрсеткіш. Ұлттық табыстың өсіміне жұмсалатын өткен жылғы инвестициялар сомасының ұлттық табыстың келесі жылы алынған өсіміне қатынасымен айқындалады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: sürətləndirici</p> <p>3. Қырғыз:тездеткич</p> <p>4. Өзбек:tezlatgich</p> <p>5. Түрік:hızlandırıcı</p> <p>6. Ағылшын: accelerator</p> <p>7. Испан:acelerador</p> <p>8. Неміс:Beschleuniger – газ басқышы, акселератор</p> <p>9. Француз:accélérateur</p>
1478.	активное управление активами	активтерді белсенді басқару	<p>1. Актив – лат. activus. Кірістіліктің ауытқу өзгермелілігінің мәні (tracking error) 0,5 (нөл бүтін оннан бес) пайыздан асып кететін басқару түрі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: aktiv aktivlərin idarə</p> <p>3. Қырғыз: активдүү мүлк башкаруу</p> <p>4. Өзбек: foydalanuvchining barcha e'lonlar, aktivlarni boshqarish</p> <p>5. Түрік: aktif varlık yönetimi</p> <p>6. Ағылшын: active asset management</p> <p>7. Испан: gestión activa</p> <p>8. Неміс: aktives Asset Management</p> <p>9. Француз: la gestion active des actifs</p>
1479.	активы внеоборотные	айналымнан тыс активтер	<p>1. Актив – лат. activus. Кәсіпорындардың, ұйымдардың шаруашылық қаражат айналымынан алып тасталған меншікті қаражаты. Оларға ұзақмерзімді пайдалану үшін алынған, жасалған немесе сатып алынған материалдық, материалдық емес және қаржылық сипаттағы активтер жатады, оларды сатуға арналған тауар ретінде пайдалану көзделмейді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: uzunmüddətli aktivlər</p> <p>3. Қырғыз:азық-тиричилик</p> <p>4. Өзбек:non-joriy aktivlar</p>

			<p>5. Түрік:duran varlıklar</p> <p>6. Ағылшын: non-circulating assets / non-current assets</p> <p>7. Испан:activos no corrientes</p> <p>8. Неміс:Langfristige Vermögenswerte</p> <p>9. Француз:actifs non courants</p>
1480.	активы нематериальные	бейматериалдық активтер	<p>1. Актив – лат. activus. Айналымнан тыс активтер тобы. Олардың материалдық-заттық мазмұны жоқ, бірақ құны болады, құжаттармен қуатталады, табыс әкеледі және табыс алуға алғышарттар жасайды, ұзақмерзімді кезеңде пайдаланылады, иеліктен шығаруға жарамды болады. Материалдық емес активтерге мыналар жатқызылады: патенттер, лицензиялар; авторлық құқықтар, патенттерден, лицензиялардан, авторлық шарттардан туындайтын құқықтар; жерді, жер телімдерін, жылжымайтын мүлікті, табиғат объектілерін пайдалану құқықтары; өндірісті ұйымдастыру, өнімдерді тарату саласындағы талдамалар, бағдарламалық өнімдер, ноу-хау; тауар белгілері, сауда таңбалары, зияткерлік меншіктің басқа да нәтижелері, т.б.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-maddi aktivlər</p> <p>3. Қырғыз:материалдық эмес активтер</p> <p>4. Өзбек:nomoddiy aktivlar</p> <p>5. Түрік:maddi olmayan varlıklar</p> <p>6. Ағылшын: Intangible assets</p> <p>7. Испан:activos intangibles</p> <p>8. Неміс:Immaterielle Vermögenswerte</p> <p>9. Француз:immobilisations incorporelles</p>
1481.	активы пенсионные	зейнетақы активтері	<p>1. Актив – лат. activus. Зейнетақы төлемдерін қамтамасыз етуге арналған қаражат.</p> <p>2. Әзербайжан: pensiya aktivləri</p> <p>3. Қырғыз:пенсиялық қаражаттар</p> <p>4. Өзбек:penziya aktivlari</p> <p>5. Түрік:emeklilik varlıklar</p> <p>6. Ағылшын: pension assets</p> <p>7. Испан:los activos de pensiones</p> <p>8. Неміс:Vorsorgevermögen</p> <p>9. Француз:les actifs de retraite</p>
1482.	акцептирование	акцептеу	<p>1. Акцепт – лат. acceptus – қабылданған.Бағалы қағаздарды таратуға кепілдік беру, делдалдық фирмалардың акцияларды сатып алу-сату кезіндегі функцияларының бірі. Қайсыбір компания акциялар шығарған кезде олар салымшыларға сату тапсырылған фирмаға сақтауға түседі. Егер</p>

			<p>акциялардың саны көп болса, делдалдық фирма белгілі бір тәуекелге барады, өйткені ол акциялардың бәрін тарата алмауы да мүмкін. Оның есесіне толық сатқан жағдайда ол өзінің қызметтері үшін көп табыс алады.</p> <p>2. Әзербайжан: qəbul</p> <p>3. Қырғыз:таануу</p> <p>4. Өзбек:qabul</p> <p>5. Түрік:kabul</p> <p>6. Ағылшын: acceptance</p> <p>7. Испан:aceptación</p> <p>8. Неміс:Akzeptanz</p> <p>9. Француз:acceptation</p>
1483.	акции именные	атаулы акциялар	<p>1. Алыс-берісі акционерлік қоғамның акцияларын тіркеу кітабында тіркелетін акциялар.</p> <p>2. Әзербайжан: qeydə səhmlər</p> <p>3. Қырғыз:катталған үлүштөрү</p> <p>4. Өзбек:akciyalari</p> <p>5. Түрік:nama yazılı hisse senetleri</p> <p>6. Ағылшын: registe-red shares</p> <p>7. Испан:acciones nominativas</p> <p>8. Неміс:Namenaktien</p> <p>9. Француз:actions nominatives</p>
1484.	акции оборонительные	қорғаныстық акциялар	<p>1. Табыстың тұрақты түсімімен және төлемімен белгілі болған, жағдаяттың нашарлауына біршама қорғаныш әрекетімен көзге түскен компанияның акциялары.</p> <p>2. Әзербайжан: müdafiə ehtiyatları</p> <p>3. Қырғыз:коргонуу запасы</p> <p>4. Өзбек:mudofaa qimmatli qog'ozlar</p> <p>5. Түрік:savunma stokları</p> <p>6. Ағылшын: defensive stocks, defensive shares</p> <p>7. Испан:valores defensivos</p> <p>8. Неміс:Defensive Titel</p> <p>9. Француз:valeurs défensives</p>
1485.	акции размещенные	орналастырылған акциялар	<p>1. Акционерлік қоғамның бағалы қағаздардың бастапқы нарығында құрылтайшылар мен инвесторлар құнын төлеген акциялары.</p> <p>2. Әзербайжан: səhmlərin ləğv</p> <p>3. Қырғыз: үлүштөрү маанайда</p> <p>4. Өзбек: aktsiyalar moyil</p> <p>5. Түрік: hisseleri bertaraf</p> <p>6. Ағылшын: shares placed</p> <p>7. Испан: acciones dispuestas</p> <p>8. Неміс: Aktien angeordnet</p>

			9. Француз: part disposés
1486.	акционер крупный	ірі акционер	<p>1. Бір-бірімен жасалған келісім негізінде әрекет ететін, өзіне (жинақтап алғанда өздеріне) акционерлік қоғамның дауыс беретін акцияларының он және одан да көп пайызы тиесілі акционер немесе бірнеше акционер.</p> <p>2. Әзербайжан: əsas səhmdarı</p> <p>3. Қырғыз: ири пакетинин</p> <p>4. Өзбек: asosiy aktsiyadori</p> <p>5. Түрік: bir büyük hissedarı</p> <p>6. Ағылшын: shareholder large</p> <p>7. Испан: un Importante Accionista</p> <p>8. Неміс: Großaktionär</p> <p>9. Француз: un actionnaire important</p>
1487.	акционер миноритарный	миноритарийлі к акционер, миноритарлық акционер	<p>1. Акционерлік қоғамның дауыс беретін акцияларының он пайызының азы тиесілі акционер.</p> <p>2. Әзербайжан: bir azlıq səhmdar</p> <p>3. Қырғыз: азчылыктын пакетинин</p> <p>4. Өзбек: ozchilik aktsiyadorlar</p> <p>5. Түрік: bir azınlık hissedar</p> <p>6. Ағылшын: minority shareholder</p> <p>7. Испан: un accionista minoritario</p> <p>8. Неміс: Minderheitsaktionär</p> <p>9. Француз: un actionnaire minoritaire</p>
1488.	акция простая	жай акция	<p>1. Мөлшері акционерлік қоғам жұмысының нәтижелеріне байланысты табыс (дивиденд) алуға құқық беретін бағалы қағаздардың түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi payı</p> <p>3. Қырғыз: жалпы үлүшү</p> <p>4. Өзбек: umumiy ulushi</p> <p>5. Түрік: ortak payı</p> <p>6. Ағылшын: easy action / ordinary share / ordinary stock</p> <p>7. Испан: acción ordinaria</p> <p>8. Неміс: Stammaktie</p> <p>9. Француз: action ordinaire</p>
1489.	аллонж	аллонж	<p>1. Аллонж – фр. allonge – үстіне жазу. Вексельге жапсырылған қосымша парақ, онда табыстау жазбасы (индосамент) немесе аваль (кепілдемелік кепілдікті жазба) жазылады.</p> <p>2. Әзербайжан: allonge</p> <p>3. Қырғыз: аллонж</p> <p>4. Өзбек: allonge</p> <p>5. Түрік: allonge</p>

			<p>6. Ағылшын: allonge 7. Испан: allonge 8. Неміс: Allonge 9. Француз: allonge</p>
1490.	альпари	альпари	<p>1. Альпари – ит. alpari – теңбе-тең. Бағалы қағаздардың немесе валютаның биржалық, нарықтық құнының олардың атаулы құнына (баламына) сәйкестігі. 2. Әзербайжан: başabaş 3. Қырғыз: альпари 4. Өзбек: nominal 5. Түрік: başabaş 6. Ағылшын: alpari 7. Испан: a la par 8. Неміс: zum Nennwert 9. Француз: au pair</p>
1491.	амортизационная норма	амортизациялық норма	<p>1. Амортизация – лат. amortisatio – өтеу; фр. amortir – бәсеңдету, жұмсарту; Норма – лат. norma сөзбе-сөз – «бұрыштық», ауыспалы мағынасы – «ереже». Негізгі қорлардың тозуы жылдық сомасының осы қорлардың бастапқы құнына пайыз түрінде көрсетілген қатынасы. 2. Әзербайжан: amortizasiya dərəcəsi 3. Қырғыз: жешилиши баасы 4. Өзбек: amortizatsiya darajasi 5. Түрік: amortisman oranı 6. Ағылшын: depreciation rate 7. Испан: tasa de depreciación 8. Неміс: Abschreibungssatz 9. Француз: taux d'amortissement</p>
1492.	амортизационный фонд	амортизациялық қор	<p>1. Амортизация – лат. amortisatio – өтеу; фр. amortir – бәсеңдету, жұмсарту; Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Ай сайынғы амортизациялық жарнаны аудару жолымен құралатын ақшалай қаражаттың мақсатты қорланымы. 2. Әзербайжан: batma fond 3. Қырғыз: чөгүп фонд 4. Өзбек: botgan Fond 5. Түрік: amortisman fonu 6. Ағылшын: amortization fund 7. Испан: fondo de amortización 8. Неміс: Tilgungsfonds 9. Француз: fonds d'amortissement</p>
1493.	амортизация	амортизация	<p>1. Амортизация – лат. amortisatio – өтеу; фр. amortir</p>

			<p>– бәсеңдету, жұмсарту. Жалпы ұлттық өнімді өндіру барысында тозған немесе пайдаланылған (тұтынылған) капиталдың көлемін бағалау; негізгі қорлардың тозуына қарай олардың құнын өндірілетін өнімге (орындалатын жұмысқа, көрсетілетін қызметке) бірте-бірте көшіру жолымен олардың құнын өтеу үдерісі.</p> <p>2. Әзербайжан: amortizasiya</p> <p>3. Қырғыз: тындыруу</p> <p>4. Өзбек: amortizatsiya</p> <p>5. Түрік: amortisman</p> <p>6. Ағылшын: amortization, depreciation</p> <p>7. Испан: amortización</p> <p>8. Неміс: Abschreibungen – бәсеңдету, өшу, жұмсарту, амортизация</p> <p>9. Француз: amortir – бәсеңдету, жұмсарту</p>
1494.	анализ фундаментальн ый	іргелі талдау	<p>1. Анализ – көне грек. ἀνάλυσις – ыдырау, бөлшектену; Фундамент – лат. fundamentum. Компаниялар қызметінің тиімділігін (олардың қаржы есептемелері бойынша) және негізгі саяси, экономикалық факторларды, сондай-ақ сыртқы ортамен байланысты факторларды (сұраныс пен ұсыныс, экономикалық статистика мен қаржы статистикасы, үкіметтің ақша-несие саясаты мен қазыналық саясаты, сыртқы экономикалық қоршау және т.б.) зерделеу жолымен акциялардың бағасын болжау әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: fundamental analiz</p> <p>3. Қырғыз: негизги талдоо</p> <p>4. Өзбек: fundamental tahlil</p> <p>5. Түрік: temel analiz</p> <p>6. Ағылшын: fundamental analysis</p> <p>7. Испан: análisis fundamental</p> <p>8. Неміс: Fundamentalanalyse</p> <p>9. Француз: analyse fondamentale</p>
1495.	андеррайтер	андеррайтер	<p>1. Андеррайтер – ағылшын. underwriter – кепілгер.. Сақтандыруда: сақтандыру компаниясының тәуекелдік түрлерін сақтандыруға немесе қайта сақтандыруға қабылдайтын уәкілетті тұлғасы, сақтандыру қоржынын қалыптастыруға жауап береді; қаржы қызметінде: қайта шығарылған акциялар мен басқа да бағалы қағаздардың белгілі бір санын кейінірек инвесторларға сату үшін, яғни нарықта бағалы қағаздарды бастапқы орналастыру үшін оларды сатып алу арқылы орналастыруды өз міндетіне алған кепілдік беруші (андеррайтердің</p>

			<p>қайта сату үшін олардың жаңа шығарылымын сатып алуы).</p> <p>2. Өзербайжан: anderrayter</p> <p>3. Қырғыз: андеррайтер</p> <p>4. Өзбек: obunachi</p> <p>5. Түрік: sigortacı</p> <p>6. Ағылшын: underwriter – кепілгер</p> <p>7. Испан: asegurador</p> <p>8. Неміс: Versicherer</p> <p>9. Француз: souscripteur</p>
1496.	андеррайтинг	андеррайтинг	<p>1. Андеррайтинг – ағылшын. underwriting – кепілдікпен орналастыру; қуаттау. 1) міндеттерін әдетте инвестициялық банктер атқаратын делдалдар арқылы бағалы қағаздарды көпшіліктің жазылуы бойынша тарату. Делдал-андеррайтер рөлін бағалы қағаздар нарығына кәсіпқой қатысушы – инвестициялық банк (делдалдық компа-ния немесе банк) атқарады.</p> <p>2. Өзербайжан: anderrayting</p> <p>3. Қырғыз: андеррайтинг</p> <p>4. Өзбек: anderrayting</p> <p>5. Түрік: sigorta poliçesini imzalama</p> <p>6. Ағылшын: underwriting</p> <p>7. Испан: suscripción</p> <p>8. Неміс: Zeichnungs</p> <p>9. Француз: souscription</p>
1497.	антидемпингove законы	демпингке қарсы заңдар	<p>1. Демпинг – ағылшын. dumping – түсіру. «Арзан» экспортқа (демпингке) қарсы бағытталған арнайы (кей жағдайларда халықаралық) құқықтық актілер мен ережелер.</p> <p>2. Өзербайжан: anti-dempinq qanunvericilik</p> <p>3. Қырғыз: демпингке қаршы мыйзамдар</p> <p>4. Өзбек: aksildemping qonunchilik</p> <p>5. Түрік: Anti-damping mevzuatı</p> <p>6. Ағылшын: underwriting</p> <p>7. Испан: legislación antidumping</p> <p>8. Неміс: Antidumpinggesetzgebung</p> <p>9. Француз: législation antidumping</p>
1498.	антициклическое регулирование	антициклдік	<p>1. Цикл – лат. cyclus, көне грек. κύκλος – шеңбер. Мемлекеттің экономикалық циклдерді жұмсартуға бағытталған экономикалық саясаты бағыттарының бірі.</p> <p>2. Өзербайжан: kontr-tsiklik tənziplənməsi</p> <p>3. Қырғыз: қаршы-мезгили менен жөнгө салуу</p> <p>4. Өзбек: counter-davriy tartibga solish</p> <p>5. Түрік: dengeleyici düzenleme</p>

			<p>6. Ағылшын: anticycle regulation 7. Испан: la regulación anticíclica 8. Неміс: antizyklische Verordnung 9. Француз: réglementation anticyclique</p>
1499.	апорт (экон)	апорт	<p>1. Апорт – лат. apporto – әкелу, жеткізіп беру. Акциялардың ақысын төлеу үшін акционерлік қоғамға түсетін мүлік. 2. Әзербайжан: gətirmək 3. Қырғыз: апорт 4. Өзбек: olib 5. Түрік: getirmek 6. Ағылшын: altavista 7. Испан: ir a buscar 8. Неміс: Holen 9. Француз: apporter</p>
1500.	арбитраж вексельный	вексель төрелігі	<p>1. Вексель – нем. Wechsel; Арбитраж – фр. arbitrage – делдалдық кезінде дауды шешу. Бағамдағы айырманы алу мақсатымен шетел валютасы түріндегі вексельдерді сатып алу және сату жөніндегі операциялар. 2. Әзербайжан: arbitraj qanun 3. Қырғыз: арбитраждык долбоору 4. Өзбек: arbitraj bill 5. Түрік: tahkim faturası 6. Ағылшын: note arbitrage, arbitrage of ex-change 7. Испан: proyecto de ley de arbitraje 8. Неміс: Schlichtung Rechnung 9. Француз: le projet de loi d'arbitrage</p>
1501.	арбитражер	арбитражер	<p>1. Арбитражер – фр. arbitrageur – делдал. Сатып алу-сату операцияларымен айналысушы саудагер. Биржалардағы алтын, күміс, валюта бағасы арасында болатын мезеттік айырманы қалт жібермейді. Белгілі бір тауарды арзанға сатып алып, қымбатқа сатады. Баға теңескенде аңысын аңдып, қолайлы сәтті күтеді. 2. Әзербайжан: arbitrager 3. Қырғыз: арбитражер 4. Өзбек: arbitrager 5. Түрік: arbitrager 6. Ағылшын: arbitrageur, arbitragist (arbitrator) 7. Испан: arbitrager 8. Неміс: Arbitrager 9. Француз: arbitragiste</p>
1502.	ассортимент	ассортимент,	<p>1. Ассортимент – фр. assortiment – жиынтық. Бір</p>

		сұрыпталым	<p>атаудағы өнімнің (қызметтердің) жиынтығы (іріктемесі), түр-түрі. Ол атаулары, түрлері, сұрыптары, таңбалары, мөлшерлері, артикулдары т.б. бойынша нақтыланады.</p> <p>2. Әзербайжан: çeşid</p> <p>3. Қырғыз: шайлоо</p> <p>4. Өзбек: saralash</p> <p>5. Түрік: çeşit</p> <p>6. Ағылшын: assortment</p> <p>7. Испан: surtido</p> <p>8. Неміс: Sortiment – таңдау, ассортимент, іріктеу, сұрыптау, таңдама; алуандық, гамма, спектр, ассортимент, поддон; ұсыныс, оферта</p> <p>9. Француз: assortment – ассортимент, іріктеме, жиынтық, кешен, гарнитур</p>
1503.	аудитор уполномоченный	уәкілетті аудитор	<p>1. Аудитор – лат. auditor – тыңдаушы. Уәкілетті мемлекеттік органның тиісті лицензиясы негізінде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының аудиті бойынша қызметті жүзеге асырушы аудиторлық ұйым (аудитор).</p> <p>2. Әзербайжан: səlahiyyətli auditor</p> <p>3. Қырғыз: ыйгарым укуктуу аудитор</p> <p>4. Өзбек: vakolatli auditor</p> <p>5. Түрік: yetkili denetçi</p> <p>6. Ағылшын: authorized auditor</p> <p>7. Испан: auditor autorizado</p> <p>8. Неміс: Autorisierter Prüfer</p> <p>9. Француз: vérificateur agréé</p>
1504.	аудиторское сопровождение	аудиторлық сүйемелдеу, аудиторлық ілеспе	<p>1. Аудитор – лат. auditor – тыңдаушы. Тұрақты клиентке нақты аудитор-диспетчер бекітілетін кешенді аудиторлық қызмет көрсету.</p> <p>2. Әзербайжан: audit məsləhət</p> <p>3. Қырғыз: аудитордук консультация</p> <p>4. Өзбек: audit maslahat</p> <p>5. Түрік: denetim danışma</p> <p>6. Ағылшын: auditor's support</p> <p>7. Испан: ayuda de auditoria</p> <p>8. Неміс: Audit-Beratung</p> <p>9. Француз: consultation d'audit</p>
1505.	аукцион депозитный	депозиттік аукцион	<p>1. Депонирование – лат. dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Қарсы әріптестің Ұлттық Банкте депозиттер (банктік салымдар) орналастыруға өтінімдер беруін білдіретін сауда-саттық нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: hərrac əmanət</p>

			<p>3. Қырғыз: аукцион депозит 4. Өзбек: auktsion depozit 5. Түрік: açık artırma mevduat 6. Ағылшын: auction deposit 7. Испан: depósito de la subasta 8. Неміс: Auktion Kaution 9. Француз: dépôt de vente aux enchères</p>
1506.	аукционер	аукционер	<p>1. Аукционға қатысушы. 2. Әзербайжан: auctioneer 3. Қырғыз: аукционер 4. Өзбек: auktsion 5. Түрік: mezatçı 6. Ағылшын: bidder / auctioneer 7. Испан: subastador 8. Неміс: Auktionator 9. Француз: commissaire-priseur</p>
1507.	аукционист	аукционшы	<p>1. Аукционды өткізуші тұлға. 2. Әзербайжан: auctioneer 3. Қырғыз: аукциончу 4. Өзбек: auktsion 5. Түрік: mezatçı 6. Ағылшын: auctioneer 7. Испан: subastador 8. Неміс: Auktionator 9. Француз: commissaire-priseur</p>
1508.	аутрайт	аутрайт	<p>1. Аутрайт – ағылшын. outright – қарапайым мәміле. Қателіктен немесе жете түсінспеушіліктен сәті түспеген не биржалық сессияның аяғында біржақты мәміле күйінде қалған биржалық мәміле. Жай мерзімдік валюта мәмілесі, онда төлемдерді тараптар қатаң белгілеген мерзімде «форвард» бағамымен төлеу қарастырылады. 2. Әзербайжан: асіқ 3. Қырғыз: ачык эле 4. Өзбек: ochiq 5. Түрік: düpedüz 6. Ағылшын: outright 7. Испан: francamente 8. Неміс: Offen 9. Француз: carrément</p>
1509.	аутсайдер	аутсайдер	<p>1. Аутсайдер – ағылшын. outsider – бөгде адам. 1) аса ірі бірлестікке кірмейтін, белгілі бір тауар нарығында сату көлемі бойынша соңғы түйіндес орындардың бірін алатын компания, фирма; белгілі</p>

			<p>бір саланың бизнесіндегі «шикі өкпе»; нарықтың байырғы қатысушылары тарабынан жағымсыз, тіпті өшпенділікпен сипатталады; 2) биржаның мүшесі болып табылмайтын, биржалық сауданың белгіленген ережелерін сақтай отырып, сауда залында жұмыс істеуге рұқсаты бар брокер.</p> <p>2. Әзербайжан: kənar adam</p> <p>3. Қырғыз: чоочун аял</p> <p>4. Өзбек: begona</p> <p>5. Түрік: yabancı</p> <p>6. Ағылшын: outsider – бөгде адам</p> <p>7. Испан: forastero</p> <p>8. Неміс: Außenseiter – бөгде адам, жеке тұлға</p> <p>9. Француз: outsider</p>
1510.	аффидевит	аффидевит	<p>1. Аффидевит – ағылшын. affidavit – сертпен көрсетім беру. Шетелдік жеке және заңды тұлғалардың қатарынан шыққан бағалы қағаздардың ұстаушыларына берілетін ресми құжат, ол бағалы қағаздарды иеленушінің оларды шетелге шығаруға, сондай-ақ олар бойынша дивидендтер алуына құқығын қуаттайды.</p> <p>2. Әзербайжан: beyanı</p> <p>3. Қырғыз: жазма көрсөтүүлөр</p> <p>4. Өзбек: vakolatnoma</p> <p>5. Түрік: beyanname</p> <p>6. Ағылшын: affidavit</p> <p>7. Испан: declaración jurada</p> <p>8. Неміс: Eidesstattliche Versicherung</p> <p>9. Француз: déclaration écrite sous serment</p>
1511.	«бай-бэк»	«бай-бэк»	<p>1. «Бай-бэк» – ағылшын. buy-back – сатып алу. Ұзақмерзімді тауар айырбасы операциясы.</p> <p>2. Әзербайжан: buyback</p> <p>3. Қырғыз: бай-бэк</p> <p>4. Өзбек: buyback</p> <p>5. Түрік: buyback</p> <p>6. Ағылшын: buy-back – сатып алу</p> <p>7. Испан: recompra</p> <p>8. Неміс: Rückkauf</p> <p>9. Француз: rachat</p>
1512.	бакетинг	бакетинг	<p>1. Бакетинг – ағылшын. Bucketing. Брокерлердің заңсыз қызметі. Оның мәні – клиенттердің бұйрықтарын әдейі орындамауда, фьючерстік мәмілелерді жүргізу кезінде олардың кепілдемелік жарнасын (маржаны) пайдаланбауда.</p> <p>2. Әзербайжан: baketing</p>

			<p>3. Қырғыз: бакетинг</p> <p>4. Өзбек: baketing</p> <p>5. Түрік: baketing</p> <p>6. Ағылшын: bucketing</p> <p>7. Испан: baketing</p> <p>8. Неміс: baketing</p> <p>9. Француз: baketing</p>
1513.	баланс торговый	сауда балансы	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Белгілі бір уақыт кезеңіндегі тауарлар экспорты мен импорты бойынша түсімдер мен төлемдердің арасалмағы.</p> <p>2. Әзербайжан: balans alış-veriş</p> <p>3. Қырғыз: баланс соода</p> <p>4. Өзбек: balans Savatga</p> <p>5. Түрік: dengesi alışveriş</p> <p>6. Ағылшын: balance of trade, trade balance</p> <p>7. Испан: balance comercial</p> <p>8. Неміс: Balance-Shopping</p> <p>9. Француз: achats balance</p>
1514.	баланс заключительный	қорытынды баланс	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Есепті жылдың аяғында, яғни 31 желтоқсанда жасалатын теңгерім.</p> <p>2. Әзербайжан: yekun balans hesabatı</p> <p>3. Қырғыз: жабуучу баланс</p> <p>4. Өзбек: yopilish balansi</p> <p>5. Түрік: kapatma bilançosu</p> <p>6. Ағылшын: closing balance sheet / final account</p> <p>7. Испан: balance de cierre</p> <p>8. Неміс: Schlussbilanz</p> <p>9. Француз: fermeture du bilan</p>
1515.	баланс компенсационный	өтемдік баланс	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Компенсация – лат. compensatio – өтеу, орнын толтыру. Коммерциялық несиенің пайыз түрінде көрсетілген бөлігі, бұл бөлікті қарыз алушы банкте депозит ретінде ұстауға міндетті.</p> <p>2. Әзербайжан: balans kompensasiya</p> <p>3. Қырғыз: баланс толтуруу</p> <p>4. Өзбек: balansi kompensatsiya</p> <p>5. Түрік: denge tazminat</p> <p>6. Ағылшын: compensation balance</p> <p>7. Испан: la compensación del balance</p> <p>8. Неміс: Abgleichskorrektur</p> <p>9. Француз: compensation de la balance</p>

1516.	баланс консолидированный	шоғырландырылған баланс	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар; Консолидация – лат. con – бірге, solido – нығайтамын. Негізгі серіктес пен еншілес серіктестердің біріктірілген есеп-қисабы; бірнеше серіктестердің біртұтас нәрсеге айналдырылған теңгерімі; бірлескен серіктестердің өзара айналымы қосарланған шоттан құтылу үшін қабылданбайды. Теңгерім өзара айналымды қоспағанда активтердің, меншікті капитал міндеттемелерінің, кіріс пен шығыстың көрсеткіштерін баптар бойынша және жолдар бойынша қосу арқылы қалыптасады.</p> <p>2. Әзербайжан: konsolidasiya edilmiş balans hesabatı</p> <p>3. Қырғыз: шоғырландырылған баланс</p> <p>4. Өзбек: jamlama balansı</p> <p>5. Түрік: konsolide bilançosu</p> <p>6. Ағылшын: consolidated balance</p> <p>7. Испан: balance consolidado</p> <p>8. Неміс: Konzernbilanz</p> <p>9. Француз: bilan consolidé</p>
1517.	баланс платежный пассивный	пассивті төлем балансы	<p>1. Пассив – лат. passivus – қабылдағыш, енжар, әрекетсіз; Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Елдің шетелдердегі шығындары мен төлемдерінің оның шетелден түсетін түсімдерінен асып түсетінін сипаттайтын төлем теңгерімі.</p> <p>2. Әзербайжан: passiv ödənişlər tarazlığı</p> <p>3. Қырғыз: чуркоону төлөм тедеми</p> <p>4. Өзбек: passiv to'lovlar balansı</p> <p>5. Түрік: pasif ödemeler dengesi</p> <p>6. Ағылшын: adverse balance of payments, unfavorable balance of payments</p> <p>7. Испан: la balanza de pagos pasivos</p> <p>8. Неміс: die Zahlungsbilanz passiv</p> <p>9. Француз: la balance des paiements passifs</p>
1518.	баланс прибыли	пайда балансы	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Өндірістік қызметтің барлық түрлері бойынша пайданың теңгерімде көрсетілетін жалпы сомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfəət balansı</p> <p>3. Қырғыз: пайда балансы</p> <p>4. Өзбек: foyda balansı</p> <p>5. Түрік: kar dengesi</p> <p>6. Ағылшын: balance of profit</p> <p>7. Испан: saldo positivo</p> <p>8. Неміс: Gewinnbilanz</p>

			9. Француз: solde des bénéfices
1519.	баланс торговый пассивный	пассивті сауда балансы	<p>1. Пассив – лат. passivus – қабылдағыш, енжар, әрекетсіз; Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Тауар әкелімінің тауар әкетілімінен асып түсетінін сипаттайтын сауда теңгерімі.</p> <p>2. Әзербайжан: passiv ticarət balansı</p> <p>3. Қырғыз: туюк соода балансы</p> <p>4. Өзбек: passiv savdo balansı</p> <p>5. Түрік: pasif ticaret dengesi</p> <p>6. Ағылшын: negative balance of trade, unfavorable trade balance</p> <p>7. Испан: balanza comercial pasiva</p> <p>8. Неміс: passive Handelsbilanz</p> <p>9. Француз: balance commerciale passiv</p>
1520.	балансовая модель	баланстық модель	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Кейбір ресурстың түсуі мен бөлінуі ара-сындағы тепе-теңдікті сипаттайтын экономикалық-математикалық үлгі.</p> <p>2. Әзербайжан: balans model</p> <p>3. Қырғыз: тең салмақтауулук модели</p> <p>4. Өзбек: muvozanat modeli</p> <p>5. Түрік: denge modeli</p> <p>6. Ағылшын: balance model</p> <p>7. Испан: modelo de balance</p> <p>8. Неміс: Bilanzmodell</p> <p>9. Француз: modèle de bilan</p>
1521.	балансовые показатели	баланстық көрсеткіштер	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Фирманың немесе кәсіпорынның қызметін сипаттайтын нәтижелер. Негізгі көрсеткіштері: өтімділік деңгейі, жалпы пайда көлемінің айналым шамасына пайыздық қатынасы, таза пайда сомасының жалпы пайда сомасына пайыздық қатынасы, алынған несие сомасының айналым шамасына қатынасы, сондай-ақ босалқы қорлардың қозғалу жылдамдығы.</p> <p>2. Әзербайжан: balans hesabatı əmsalları</p> <p>3. Қырғыз: баланстык катышы</p> <p>4. Өзбек: balansı nisbatı</p> <p>5. Түрік: bilançosu oranları</p> <p>6. Ағылшын: balance sheet, indicators of balance</p> <p>7. Испан: ratios de balance</p> <p>8. Неміс: Bilanzkennzahlen</p> <p>9. Француз: ratios du bilan</p>
1522.	банк акцептный	акцептілік банк	1. Акцепт – лат. acceptus – қабылданған; Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып

			<p>айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Траттаның қамтамасыз етілуі кепілдігімен сыртқы сауданы несиелендіретін банк.</p> <p>2. Әзербайжан: bank qəbul</p> <p>3. Қырғыз: кабыл алуучу банк</p> <p>4. Өзбек: bank qabul</p> <p>5. Түрік: banka kabulü</p> <p>6. Ағылшын: accepting bank, merchant bank</p> <p>7. Испан: la aseptación bancaria</p> <p>8. Неміс: Bank Akzeptanz</p> <p>9. Француз: acceptation bancaire</p>
1523.	банк биржевой	биржалық банк	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa; Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Несие-қаржы базасын биржалық мәмілеге үйлестіретін мамандандырылған банк.</p> <p>2. Әзербайжан: mübadilə Bank</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу банкы</p> <p>4. Өзбек: birja banki</p> <p>5. Түрік: değişimi bankasi</p> <p>6. Ағылшын: stock exchange bank</p> <p>7. Испан: de cambio del banco</p> <p>8. Неміс: Wechselbank</p> <p>9. Француз: change de la banque</p>
1524.	банк инновационный	инновациялық банк	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Инновация – лат. novatio – жаңарту, өзгерту, приставка in – бір бағытқа қарай, innovatio – өзгеріске бет алған. Өнертабысқа, ғылыми-техникалық талдамаларды кеңінен қолдануға жәрдемдесу үшін коммерциялық негізде құрылатын банк.</p> <p>2. Әзербайжан: yenilikçi bank</p> <p>3. Қырғыз: новатордук банкы</p> <p>4. Өзбек: innovatsion banki</p> <p>5. Түрік: yenilikçi bankasi</p> <p>6. Ағылшын: innovation bank</p> <p>7. Испан: banco innovadora</p> <p>8. Неміс: Innovative Bank</p> <p>9. Француз: banque innovante</p>
1525.	банк-гарант	кепілгер-банк	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Гарант – фр. garant – кепіл беруші, garantir – қамтамасыз ету. Несие алушының алдында өз клиенті үшін кепілдік бере-тін және борышқордың келісімшарт бойынша төлем міндеттемелерін орындауы үшін жауап</p>

			<p>беруге міндеттенетін банк.</p> <p>2. Өзбайжан: zamin bank</p> <p>3. Қырғыз: гарант банк</p> <p>4. Өзбек: kafil bank</p> <p>5. Түрік: garantör banka</p> <p>6. Ағылшын: guarantor bank</p> <p>7. Испан: banco garante</p> <p>8. Неміс: Garant Bank</p> <p>9. Француз: banque garante</p>
1526.	банки депозитные	депозиттік банктер	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Негізінен салым түрінде алынатын ресурстар есебінен клиенттермен ақша операцияларын жүргізетін банктер.</p> <p>2. Өзбайжан: bank әманәт</p> <p>3. Қырғыз: депозиттүк банктөр</p> <p>4. Өзбек: bank depozit</p> <p>5. Түрік: banka mevduat</p> <p>6. Ағылшын: deposit banks</p> <p>7. Испан: depósito bancario</p> <p>8. Неміс: Bankeinlagen</p> <p>9. Француз: dépôt bancaire</p>
1527.	банки развития	даму банктері	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Мемлекеттік немесе аралас тұрпаттағы мамандандырылған ұлттық немесе көп ұлттық инвестициялық несие-қаржы институттары.</p> <p>2. Өзбайжан: inkişaf bankları</p> <p>3. Қырғыз: өнүгүү банктары</p> <p>4. Өзбек: rivojlanishi banklar</p> <p>5. Түрік: kalkınma bankaları</p> <p>6. Ағылшын: development banks</p> <p>7. Испан: bancos de desarrollo</p> <p>8. Неміс: Entwicklungsbanken</p> <p>9. Француз: les banques de développement</p>
1528.	банки универсальные	әмбебап банктер	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Универсал – лат. universalis – жалпы. Банк операцияларының барлық түрлерін негізгі депозит, несие, қор, есеп айырысу, сенімхат операциялары мен басқа да операцияларды (Орталық банктер жеке-дара жүзеге асыратын банкнот эмиссиясынан басқа) жасайтын несие мекемелері. Көптеген дамыған елдерде коммерциялық банктер әмбебап банктер болып табылады.</p> <p>2. Өзбайжан: universal banklar</p>

			<p>3. Қырғыз: жалпы банктар 4. Өзбек: universal banklar 5. Түрік: evrensel bankalar 6. Ағылшын: univercal banks 7. Испан: bancos universales 8. Неміс: Universalbanken 9. Француз: banques universelles</p>
1529.	банки экспортно-импортные	экспорт-импорт бантері, экспорт-импорттық банктер	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Импорт – лат. importo – әкелу, енгізу; Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету. Сыртқы экономикалық операцияларды несиелендіруге және сақтандыруға, экспорттық несиеге кепілдік беруге арналған мамандандырылған несие институттары. 2. Әзербайжан: ixrac-idxal banklar 3. Қырғыз: экспорттук-импорттук банктөр 4. Өзбек:eksport-import banklari 5. Түрік:ihracat-ithalat bankalari 6. Ағылшын: export and import banks 7. Испан: bancos de exportación e importación 8. Неміс:Export-Import-Banken 9. Француз:les banques d'import-export</p>
1530.	банкир	банкир	<p>1. Банкир – нем. Bankier, фр. banguier. Банк қызметкері, банктің иесі немесе ірі акционері. 2. Әзербайжан: bankir 3. Қырғыз: банкир 4. Өзбек: bankir 5. Түрік: bankacı 6. Ағылшын: banker 7. Испан: banquero 8. Неміс:Bankier 9. Француз:banguier</p>
1531.	банкирский дом	банкир үйі	<p>1. Банкир – нем. Bankier, фр. Banguier. Бір банкирге немесе жауапкершілігі шектеусіз серіктестікке біріккен банкирлер тобына тиесілі жекеше банк кәсіпорындары (акцептілік, сауда және т.б. банк кәсіпорындары). 2. Әзербайжан: bank evlər 3. Қырғыз: банк үйлөр 4. Өзбек: bank uylar 5. Түрік: bankacılık evler 6. Ағылшын: banking house 7. Испан: casas bancarias 8. Неміс: Bankhäuser 9. Француз: maisons bancaires</p>

1532.	банк-кастодиан	банк-кастодиан	<p>1. Банк – итал. banco – мәнәттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Кастодиан – ағылшын. custodio – күзет, сақтау). Тапсырысшылардың сеніп тапсырған бағалы қағаздары мен ақшалай қаражатын жауаптылықпен сақтау және есепке алу жөнінде қызмет көрсететін банк.</p> <p>2. Әзербайжан: mühafizəci bank</p> <p>3. Қырғыз: банк-кастодиан</p> <p>4. Өзбек: qorovul bank</p> <p>5. Түрік: emanet bankası</p> <p>6. Ағылшын: custody bank</p> <p>7. Испан: banco depositario</p> <p>8. Неміс: Depotbank</p> <p>9. Француз: banque dépositaire</p>
1533.	банковская ликвидность	банк өтімділігі	<p>1. Банк – итал. banco – мәнәттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Ликвидность – лат. liquidus – сұйық, ағатын. Банктердің міндеттемелерін мезгілінде төлеуге олардың активтерінің жұмылғыштығы (ілкімділігі).</p> <p>2. Әзербайжан: bank likvidlik</p> <p>3. Қырғыз: банк өтүмдүүлүгү</p> <p>4. Өзбек: bank likvidligi</p> <p>5. Түрік: banka likidite</p> <p>6. Ағылшын: bank liquidity</p> <p>7. Испан: liquidez de los bancos</p> <p>8. Неміс: Bank Liquidität</p> <p>9. Француз: la liquidité bancaire</p>
1534.	банковская система	банк жүйесі	<p>1. Банк – итал. banco – мәнәттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Банк операцияларының бірыңғай ұлттық немесе халықаралық жүйесіне біріктірілген банктердің жиынтығы, яғни бір-бірімен және сыртқы ортамен тығыз байланыстағы банктердің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: bank sistemi</p> <p>3. Қырғыз: банк тутуму</p> <p>4. Өзбек: bank tizimi</p> <p>5. Түрік: bankacılık sistemi</p> <p>6. Ағылшын: banking system</p> <p>7. Испан: sistema bancario</p> <p>8. Неміс: Bankensystem</p> <p>9. Француз: système bancaire</p>

1535.	банковский заем	банктік қарыз	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Банктер несиелендіру барысында кәсіпорындардың (ұйымдардың, мекемелердің), азаматтардың қарамағына нормативтік актілерде көзделген тәртіппен беретін ақшалай қаражат.</p> <p>2. Әзербайжан: bank kredit</p> <p>3. Қырғыз: банқтык кредит</p> <p>4. Өзбек: bank kredit</p> <p>5. Түрік: banka kredisi</p> <p>6. Ағылшын: bank loan</p> <p>7. Испан: préstamo bancario</p> <p>8. Неміс: Bankkredit</p> <p>9. Француз: crédit bancaire</p>
1536.	банковский капитал	банк капиталы	<p>1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі; Капитал – лат. capitalis – негізгі, басым, басты. 1) банктер операция жүргізетін ақша капиталдарының жиынтығы; осы мағынада алғанда «банк капиталы» «банк ресурстары» ұғымымен үйлеседі; 2) банктердің банк ісіне салынатын және банк пайдасын әкелетін меншікті капиталы, яғни оның қызметінің қаржылық негізін құрайтын меншікті капиталының сомасы, ресурстарының көзі.</p> <p>2. Әзербайжан: bank kapital</p> <p>3. Қырғыз: банқтык капитал</p> <p>4. Өзбек: bank kapitali</p> <p>5. Түрік: banka sermaye</p> <p>6. Ағылшын: banking capital, capital of bank</p> <p>7. Испан: capital de los bancos</p> <p>8. Неміс: Bankkapital</p> <p>9. Француз: lecapitaldesbanques</p>
1537.	безвозмездная финансовая помощь	өтеусіз қаржылық көмек	<p>1. Финанс – фр. finances – ақша қаражаты. Донорлардың Қазақстан Республикасының мемлекеттік ұйымдарына тауарлар беруді, жұмыстарды орындауды және қызметтер көрсетуді қаржыландыру үшін ақша беруі.</p> <p>2. Әзербайжан: əvəzsiz maliyyə yardımı</p> <p>3. Қырғыз: кайтарымсыз қаржылык жардам</p> <p>4. Өзбек: bepul moliyaviy yordam</p> <p>5. Түрік: karşılıksız mali yardım</p> <p>6. Ағылшын: gratuitous financial assistance</p> <p>7. Испан: la ayuda financiera gratuita</p> <p>8. Неміс: unentgeltliche Finanzielle Hilfe</p> <p>9. Француз: aide financière gratuite</p>

1538.	безденежный реестр	ақшасыз тізілім	<p>1. Реестр – жаңа лат. <i>registreum</i>, лат. <i>registum</i>, польша. <i>rejestr</i> – тізім, тізімдеме. Республикалық бюджеттің нақты бюджет алушылардың қызметін қамтамасыз етуге және бюджеттік сыныптама бөлімшелеріне сәйкес республикалық бағдарламаларды іске асыруға жұмсалатын шығысты қаржыландыру туралы нұсқау баяндалған құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>qəriksiz Qeydiyyatdan</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>акчасуз реестр</i></p> <p>4. Өзбек: <i>kambag'al Ro'uxatdan o'tish</i></p> <p>5. Түрік: <i>fakir Kayıt</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>cash-strapped register, noncash budget register</i></p> <p>7. Испан: <i>registro impecunious</i></p> <p>8. Неміс: <i>Imprecunious Register</i></p> <p>9. Француз: <i>inscrivez-impécunieux</i></p>
1539.	безубыточность	залалсыздық	<p>1. Коммерциялық кәсіпорындардың, фирмалардың және кәсіпкерлік қызметпен айналысатын тұлғалардың шаруашылық қызметінің режімі, мұнда осы қызметтен алынатын табыс онымен байланысты жұмсалған шығыстан асып түседі немесе оған тең болады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>break-hətta</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>бузуп, атүгүл</i></p> <p>4. Өзбек: <i>sindirish, hatto</i></p> <p>5. Түрік: <i>başabaş</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>withot loss</i></p> <p>7. Испан: <i>punto de equilibrio</i></p> <p>8. Неміс: <i>Break-even</i></p> <p>9. Француз: <i>break-even</i></p>
1540.	бесса	бесса	<p>1. Бесса – гр. <i>baisse</i> – төмендеу. Бағалы қағаздардың бағамын немесе тауарлар бағасын төмендетуді мақсат етіп қойған биржалық алыпсатарлық.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>bess</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>бесс</i></p> <p>4. Өзбек: <i>bess</i></p> <p>5. Түрік: <i>bess</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>bess</i></p> <p>7. Испан: <i>bess</i></p> <p>8. Неміс: <i>Bess</i></p> <p>9. Француз: <i>bess</i></p>
1541.	бизнес игорный	ойын бизнесі	<p>1. Бизнес – ағылшын. <i>business</i> – іс, шаруа, кәсіпорын. Құмар ойындарды (бильярд, казино) ұйымдастырудан, лотерея өткізуден, ойын-сауық-</p>

			<p>эстрадалык қойылымдарды, сахналық көрсетімдерді және т.б. ұйымдастырудан пайда алуға бағытталған бизнес.</p> <p>2. Әзербайжан: iş qumar</p> <p>3. Қырғыз: бизнес-оюн-зоок</p> <p>4. Өзбек: biznes qimor</p> <p>5. Түрік: iş kumar</p> <p>6. Ағылшын: gambling business</p> <p>7. Испан: los juegos de azar negocio</p> <p>8. Неміс: Business-Glücksspiel</p> <p>9. Француз: jeu d'affaires</p>
1542.	бизнесмен	бизнесмен, бизнесші	<p>1. Бизнесмен – ағылшын. businessman – іскер. Бизнеспен айналысушы адам, коммерсант, кәсіпкер.</p> <p>2. Әзербайжан: biznesmen</p> <p>3. Қырғыз: ишкер эркек</p> <p>4. Өзбек: biznesmen</p> <p>5. Түрік: işadamı</p> <p>6. Ағылшын: businessman</p> <p>7. Испан: hombre de negocios</p> <p>8. Неміс: Geschäftsmann</p> <p>9. Француз: homme d'affaires</p>
1543.	бизнес-план	бизнес-жоспар	<p>1. Бизнес – ағылшын. business – іс, шаруа, кәсіпорын. Кәсіпорынды (кәсіпкерлік қызметті) белгілі бір кезеңде дамыту жоспары; пайда алу мақсатымен мәмілені жүзеге асырудың бағдарлама-жоспары; көзделген мақсатқа қол жеткізуге бағытталған шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: biznes plan</p> <p>3. Қырғыз: бизнес-план</p> <p>4. Өзбек: biznes rejasi</p> <p>5. Түрік: iş planı</p> <p>6. Ағылшын: business plan</p> <p>7. Испан: plan de negocios</p> <p>8. Неміс: Businessplan</p> <p>9. Француз: plan d'affaires</p>
1544.	билатеризм	билатеризм	<p>1. Билатеризм – лат. bi ... – екі + la-te-ralis – бүйірлік; екі тарапқа қатысты. Екі мемлекет арасында жасалған келісімдерге негізделген халықаралық сауда ұйымы. Қазіргі уақытта екіжақты келісім дамушы елдермен қатынастардан басқа сауда және валюта-қаржы қатынастары саласында шектеуші рөл атқарады.</p> <p>2. Әзербайжан: bilaterizm</p> <p>3. Қырғыз: билатеризм</p>

			<p>4. Өзбек: bilaterizm 5. Түрік: bilaterizm 6. Ағылшын: bilaterism 7. Испан: bilaterizm 8. Неміс: bilaterizm 9. Француз: bilaterizm</p>
1545.	биржа опционная	опциондық биржа	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa; Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Опционардың алуан түрлерімен сауда жасауға мамандандырылған биржа. 2. Әзербайжан: board options exchange 3. Қырғыз: опциондукбиржа 4. Өзбек: board options exchange 5. Түрік: opsiyon borsasi 6. Ағылшын: option exchange 7. Испан: board options exchange 8. Неміс: Board Options Exchange 9. Француз: conseil options exchange</p>
1546.	биржа товарная	тауар биржасы	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. bolsa. Акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған, саудасаттықтарды ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді тауар биржасының сауда жүйесін пайдалана отырып тікелей жүргізу жолымен жүзеге асыратын заңды тұлға. 2. Әзербайжан: əmtəə mübadiləsi 3. Қырғыз: чийки зат алмашуу 4. Өзбек: tovar ayirboshlash 5. Түрік: ticaret borsasi 6. Ағылшын: commodity exchange 7. Испан: el intercambio de mercancías 8. Неміс: Warenbörse 9. Француз: échange des produits de base</p>
1547.	биржа универсальная	эмбебап биржа	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa; Универсал – лат. universalis – жалпы. Тауарлардың кең ауқымымен ғана емес, сонымен бірге валютамен де, бағалы қағаздармен де, сондай-ақ келісімшарттармен де операциялар жүзеге асырылатын биржа. 2. Әзербайжан: universal exchange 3. Қырғыз: жалпы биржа 4. Өзбек: universal birjasi 5. Түрік: evrensel deęişim 6. Ағылшын: univercal exchange</p>

			<p>7. Испан: intercambio universal 8. Неміс: universal-Austausch 9. Француз: échange universel</p>
1548.	биржа фьючерсная	фьючерстік биржа	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. Bolsa; Фьючерс – ағылшын. futures. Тауар биржаларының саудасын ұйымдастырудың қазіргі нысаны. 2. Әзербайжан: fuçers exchange 3. Қырғыз: келечеги биржа 4. Өзбек: futures exchange 5. Түрік: vadeli işlem deęişim 6. Ағылшын: futures exchange 7. Испан: mercado de futuros 8. Неміс: Futures Exchange 9. Француз: bourse à terme</p>
1549.	биржа частная	жекеше биржа	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. Bolsa. Құрылтайшылары мен мүшелерінің депозиттерін біріктіру жолымен құрылатын биржа. 2. Әзербайжан: şəxsi mübadiləsi 3. Қырғыз: купуя биржа 4. Өзбек: xususiy almashish 5. Түрік: özel deęişimi 6. Ағылшын: private exchange 7. Испан: intercambio privado 8. Неміс: Privatvermittlung 9. Француз: échange privé</p>
1550.	биржевая интервенция	биржалық интервенция	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. Bolsa; Интервенция – лат. interventio – араласу. Бағалы қағаздардың бағамына әдейі ықпал ету, оларды өсіру немесе төмендету мақсатымен қор биржаларындағы операцияларға кейбір мемлекеттердің килігуі; бұл биржалық алыпсатарлық нысандарының бірі болып табылады. 2. Әзербайжан: valyuta müdaxiləsi 3. Қырғыз: алмашуу кийлигишүү 4. Өзбек: almashish harakat 5. Түрік: deęişimi müdahalesi 6. Ағылшын: exchange intervention 7. Испан: intervención en el mercado 8. Неміс: Marktinterventionen 9. Француз: intervention de change</p>
1551.	биржевая паника	биржа дүрбелеңі	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. Bolsa. Биржа дағдарысының</p>

			<p>неғұрлым шиеленіскен кезеңі. Ол бағалы қағаздар (ең алдымен акциялар) бағамының күрт, апаттық сипатта құлдырауымен сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar җахнашма</p> <p>3. Қырғыз: базар дүрбөлөң</p> <p>4. Өзбек: bozor vahima</p> <p>5. Түрік: piyasa panik</p> <p>6. Ағылшын: stock exchange panic</p> <p>7. Испан: pánico en el mercado</p> <p>8. Неміс: Panik am Markt</p> <p>9. Француз: panique du marché</p>
1552.	биржевая сводка	биржалық ақпар	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. Bolsa. Биржаларда тіркелген мәмілелер туралы деректерден тұратын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: konsolidə edilmiş tape</p> <p>3. Қырғыз: биржалук ақпар</p> <p>4. Өзбек: jamlama lenta</p> <p>5. Түрік: konsolide bant</p> <p>6. Ағылшын: con-solidated tape, stock exchange summary</p> <p>7. Испан: servicio de información consolidada</p> <p>8. Неміс: Consolidated Tape</p> <p>9. Француз: consolidated tape</p>
1553.	биржевое обеспечение	биржалық қамтамасыз ету	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. bolsa. Жасалатын биржалық мәмілелер бойынша өздерінің міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету ретінде биржалық сауда-саттыққа қатысу үшін тауар биржасының клирингтік орталығына биржалық саудаға қатысушылардың қайтарым негізінде енгізетін ақшалай қамтылымы.</p> <p>2. Әзербайжан: birja software</p> <p>3. Қырғыз: биржа программалык камсыздоо</p> <p>4. Өзбек: birja dasturi</p> <p>5. Түрік: borsa yazılım</p> <p>6. Ағылшын: exchange security</p> <p>7. Испан: software de bolsa de valores</p> <p>8. Неміс: Börsensoftware</p> <p>9. Француз: logiciel de bourse</p>
1554.	биржевой брокер	биржалық брокер	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. Bolsa; Брокер – ағылшын broker – маклер, брокер, делдал. «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сауда қызметін реттеу саласындағы уәкілетті орган беретін лицензия негізінде тауар</p>

			<p>биржасында өз қызметін жүзеге асыратын, акционерлік қоғамның немесе жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің ұйымдық-құқықтық нысанында құрылатын және клиенттің тапсырмасы бойынша, соның есебінен және мүддесі үшін биржалық тауармен мәмілелер жасайтын заңды тұлға.</p> <p>2. Әзербайжан: birjaçı</p> <p>3. Қырғыз: Стокброкер</p> <p>4. Өзбек: birja dalloli</p> <p>5. Түрік: borsa simsarı</p> <p>6. Ағылшын: Stockbroker</p> <p>7. Испан: corredor de valores</p> <p>8. Неміс: Börsenmakler</p> <p>9. Француз: agent de change</p>
1555.	биржевой дилер	биржалық дилер	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa; Дилер – ағылшын dealer – саудагер. «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес сауда қызметін реттеу саласындағы уәкілетті орган беретін лицензия негізінде тауар биржасында өз қызметін жүзеге асыратын, акционерлік қоғамның немесе жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің ұйымдық-құқықтық нысанында құрылатын және өзінің мүддесі үшін және өзінің есебінен, сондай-ақ клиенттің тапсырмасы бойынша биржалық тауармен мәмілелер жасайтын заңды тұлға.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta diler</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу дилердик</p> <p>4. Өзбек: almashish dilerlik</p> <p>5. Түрік: deđişimi satıcı</p> <p>6. Ағылшын: Exchange dealer</p> <p>7. Испан: comerciante de cambios</p> <p>8. Неміс: Devisenhändler</p> <p>9. Француз: cambiste</p>
1556.	биржевой сбор	биржалық алым	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa. Тауар биржасы сауда – саттыққа қатысушыдан биржалық сауда-саттықты ұйымдастырғаны үшін алатын комиссия.</p> <p>2. Әзербайжан: mübadilə haqqı</p> <p>3. Қырғыз: алмаштыруу акысы</p> <p>4. Өзбек: almashish to'lovi</p> <p>5. Түрік: deđişim ücreti</p> <p>6. Ағылшын: exchange fee</p> <p>7. Испан: tasa de cambio</p> <p>8. Неміс: Umtauschgebühr</p>

			9. Француз: frais d'échange
1557.	биржевые торги	биржалық сауда-саттық	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa. Биржалық тауарлар бойынша мәмілелер жасауға бағытталған, биржа қағидалары шеңберінде жүргізілетін процесс.</p> <p>2. Әзербайжан: mübadilə biznesmen</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу соода</p> <p>4. Өзбек: birja savdolari</p> <p>5. Түрік: değişimi işlemler</p> <p>6. Ағылшын: exchange trades</p> <p>7. Испан: las operaciones de cambio</p> <p>8. Неміс: Börsengeschäfte</p> <p>9. Француз: opérations de change</p>
1558.	биржевые торги электронные	электрондық биржалық сауда-саттықтар	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa; Электрон – көне грек. ἤλεκτρον – кәріптас. Электрондық сауда жүйесіне берілген электрондық өтінімдер негізінде биржалық мәмілелерді жасайтын биржалық брокерлердің (биржалық дилерлердің) авторландырылған трейдерлері қатысатын биржалық сауда-саттықтарды өткізу процесі.</p> <p>2. Әзербайжан: elektron mübadiləsi biznesmen</p> <p>3. Қырғыз: электрондук алмашуу соода</p> <p>4. Өзбек: elektron birja savdo sessiyasi</p> <p>5. Түрік: elektronik alışverişi işlemler</p> <p>6. Ағылшын: exchange trades electronic</p> <p>7. Испан: operaciones de intercambio electrónico</p> <p>8. Неміс: elektronische Börsengeschäfte</p> <p>9. Француз: opérations de change électronique</p>
1559.	благосостояние населения	халықтың әлауқаты	<p>1. Халықтың әлеуметтік-экономикалық тұрмыс жағдайының және қажеттерін қанағаттандырудың сипаттамасы.</p> <p>2. Әзербайжан: əhali rifah</p> <p>3. Қырғыз: калктын жыргалчылыгын</p> <p>4. Өзбек: aholisining farovonligini</p> <p>5. Түрік: nüfus refah</p> <p>6. Ағылшын: public welfare, welfare of population</p> <p>7. Испан: bienestar de la población</p> <p>8. Неміс: Bevölkerung Wohlergehen</p> <p>9. Француз: le bien-être de la population</p>
1560.	бланк-ваучер	бланк-ваучер	<p>1. Ваучер – ағылшын. voucher – қолхат, кепілгерлік. Орындалған, аяқталған коммерциялық операциялардың деректері бар бланкі, әдетте, жеткізушінің шотына тіркеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: form-çek</p>

			<p>3. Қырғыз: бланк-ваучер 4. Өзбек: shakl-kafil 5. Түрік: form kupon 6. Ағылшын: blank voucger 7. Испан: forma-bono 8. Неміс: Form-Gutschein 9. Француз: forme bon</p>
1561.	бойент	бойент	<p>1. Бойент – ағылшын. buoyant – қалқымалы, икемді. Қолайсыз жағдайлардың салдарынан баға оңай көтерілетін нарықтың жай-күйі. 2. Әзербайжан: boyent 3. Қырғыз: бойент 4. Өзбек: boyent 5. Түрік: boyent 6. Ағылшын: buoyant – қалқымалы, икемді 7. Испан: boyent 8. Неміс: boyent 9. Француз: boyent</p>
1562.	бонд	бонд	<p>1. Бонд – ағылшын. bond – кепілзат, кепілдік. Тауардың кеден бажы әлі төленбеген кездегі жай-күйі. 2. Әзербайжан: rabitə 3. Қырғыз: бонд 4. Өзбек: obligatsiya 5. Түрік: bağ 6. Ағылшын: bond – кепілзат, кепілдік 7. Испан: fianza 8. Неміс: Bindung 9. Француз: lien</p>
1563.	бонистика	бонистика	<p>1. Бонистика – фр. bonistique. Қағаз ақша белгілері мен боналарды тарихи құжаттар ретінде зерделейтін тарихи пән. 2. Әзербайжан: bonistika 3. Қырғыз: бонистика 4. Өзбек: bonistics 5. Түрік: bonistics 6. Ағылшын: bonistic 7. Испан: bonistics 8. Неміс: Bonistics 9. Француз: bonistique</p>
1564.	бонус	бонус	<p>1. Бонус – лат. bonus – ізгі, жақсы. 1) сатушы мәміле немесе жеке келісім талаптарына сәйкес сатып алушыға беретін қосымша сыйақы, сыйлықақы немесе қосымша шегерім. Әдетте</p>

			<p>мәміленің (шарттын) жалпы сомасының немесе басқа көрсеткіштің пайызы түрінде белгіленеді; 2) жер қойнауын пайдаланушының тіркелген төлемдері, жер қойнауын пайдалануға жасалған келісімшартта белгіленген мөлшерде және тәртіппен ақшалай нысанда төленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: mü kafat</p> <p>3. Қырғыз: премия</p> <p>4. Өзбек: bonus</p> <p>5. Түрік: ikramiye</p> <p>6. Ағылшын: bonus</p> <p>7. Испан: prima</p> <p>8. Неміс: Bonus – сыйақы, марапат, ұтыс, бонус, сыйлықақы</p> <p>9. Француз: prime</p>
1565.	бона	бон	<p>1. Бона – лат. bonus – ізгі, жақсы. Түрлі елдердің қазынашылығы, муниципалдық органдары, жеке фирмалары шығаратын және олардың иелері сатып алу мен төлем құралдары ретінде пайдаланатын қысқа- және ортамерзімді борышкерлік міндеттемелер.</p> <p>2. Әзербайжан: istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: бона</p> <p>4. Өзбек: obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: tahviller</p> <p>6. Ағылшын: bonds</p> <p>7. Испан: bonos</p> <p>8. Неміс: Bande</p> <p>9. Француз: obligations</p>
1566.	борд	борд	<p>1. Борд – фр. bord – шет, өлке. Қойылатын шарт, бұл шарт бойынша тауар кеме бортына сатушының есебінен жеткізілуге тиіс.</p> <p>2. Әзербайжан: kollegiya</p> <p>3. Қырғыз: борд</p> <p>4. Өзбек: taxta</p> <p>5. Түрік: tahta</p> <p>6. Ағылшын: board</p> <p>7. Испан: tablero</p> <p>8. Неміс: Brett</p> <p>9. Француз: bord – шет, өлке</p>
1567.	брокер	брокер	<p>1. Брокер – ағылшын. broker – маклер, бағалаушы, комиссионер, ескі-құсқыны сатып алушы. Делдал, мүдделі тараптар (жеткізуші-тапсырысшылар, тапсырысшылар мен сатып алушылар) арасында мәміле жасасу кезінде делдалдық жасаушы</p>

			<p>жекелеген тұлғалар немесе фирмалар.</p> <p>2. Өзбайжан: broker</p> <p>3. Қырғыз: брокер</p> <p>4. Өзбек: broker</p> <p>5. Түрік: komisyoncu</p> <p>6. Ағылшын: broker – маклер, бағалаушы, комиссионер, ескі-құсқыны сатып алушы</p> <p>7. Испан: corredor</p> <p>8. Неміс: Makler – маклер, брокер, делдал; биржалық маклер</p> <p>9. Француз: courtier</p>
1568.	брокераж	брокерлік сыйақы,	<p>1. Клиенттерден брокер (делдал) алатын сыйақы. Брокердің қатысуымен жасалған мәміле құнының пайызы есебімен есептеледі.</p> <p>2. Өзбайжан: broker</p> <p>3. Қырғыз: брокераж</p> <p>4. Өзбек: brokerlik</p> <p>5. Түрік: komisyonculuk</p> <p>6. Ағылшын: brocerage / brocer's commission</p> <p>7. Испан: corretaje</p> <p>8. Неміс: Maklergeschäft</p> <p>9. Француз: courtage</p>
1569.	брокер-дилер	брокер-дилер	<p>1. Брокер – ағылшын. broker – маклер, бағалаушы, комиссионер, ескі-құсқыны сатып алушы; Дилер – ағылшын. dealer – саудагер. Өз қызметінде брокердің (делдалдың) және дилердің (принципалдың) функциясын ұштастырушы заңды тұлға.</p> <p>2. Өзбайжан: broker-dealer</p> <p>3. Қырғыз: брокер-дилер</p> <p>4. Өзбек: broker-dilerlik</p> <p>5. Түрік: broker-bayi</p> <p>6. Ағылшын: broker-dealer, stockbroker</p> <p>7. Испан: casa de bolsa</p> <p>8. Неміс: Broker-Dealer</p> <p>9. Француз: courtier</p>
1570.	брокеры вексельные	вексель брокерлері	<p>1. Брокер – ағылшын. broker – маклер, бағалаушы, комиссионер, ескі-құсқыны сатып алушы; Вексель – нем. Wechsel. Қор нарықтарындағы вексельдерді есептеу және қайта есептеу жөніндегі мәмілелерде арада жүретін вексель делдалдары. Вексель сомасының белгілі бір өсімі түрінде комиссиялық сыйақы алады.</p> <p>2. Өзбайжан: birja maklerlari borc</p> <p>3. Қырғыз: брокерлер жөнөкөй</p>

			<p>4. Өзбек: brokerlar qarz 5. Түрік: broker emre yazılı 6. Ағылшын: bill brokers 7. Испан: corredores promisoría 8. Неміс: Makler Schuld 9. Француз: courtiers promissory</p>
1571.	брутто-ставка	брутто-мөлшерлеме	<p>1. Брутто – итал. brutto – жаман. Сақтандыру жөніндегі жарналардың тарифтік мөлшерлемесі; сақтандыру сомасына және төлем төлеу мерзіміне қатысты нормаланған сақтандыру жарнасының мөлшері. 2. Әзербайжан: ümumi mükafat 3. Қырғыз: брутто-ставка 4. Өзбек: yalpi premium 5. Түрік: brüt prim 6. Ағылшын: gross premium 7. Испан: prima bruta 8. Неміс: Bruttoprämien 9. Француз: primes brutes</p>
1572.	бэдивилл	бэдивилл	<p>1. Бүтіндей мүліктік кешен немесе фирманың дербес жұмыс жасап жатқан бөлігі ретіндегі фирманы сату (сатып алу) кезінде теңгерімдік және ағымдағы құнның арасында пайда болатын айырма («гудвиллге» қарама-қарсы). 2. Әзербайжан: bedvill 3. Қырғыз: бэдивилл 4. Өзбек: bedvill 5. Түрік: bedvill 6. Ағылшын: badwill 7. Испан: bedvill 8. Неміс: bedvill 9. Француз: bedvill</p>
1573.	бэерер	бэерер	<p>1. Бэерер – ағылшын. bear – ұсынушы, ұстаушы. Вексель ұстаушы. Бұл вексель бойынша төлем оның ұсынушысына төленеді. 2. Әзербайжан: beerer 3. Қырғыз: бэерер 4. Өзбек: beerer 5. Түрік: beerer 6. Ағылшын: bear – ұсынушы, ұстаушы 7. Испан: beerer 8. Неміс: beerer 9. Француз: beerer</p>
1574.	бэк-офис	бэк-офис	<p>1. Қызметкерлері табыс әкелетін операцияларға тікелей қатыспайтын банктің немесе басқа да</p>

			<p>қаржы-несие мекемелерінің бөлімдерінде ішкі интерфейсті (банктің компьютерлік жүйесіндегі өзара іс-қимыл құралдары мен ережелерін) сипаттау үшін қолданылатын термин.</p> <p>2. Әзербайжан: geri ofis</p> <p>3. Қырғыз: кайра бюросу</p> <p>4. Өзбек: orqaga ofisi</p> <p>5. Түрік: arka ofis</p> <p>6. Ағылшын: back-offise</p> <p>7. Испан:back office</p> <p>8. Неміс:back-office</p> <p>9. Француз: back office</p>
1575.	бэк-тестинг	бэк-тестинг	<p>1. Бэк-тестинг – ағылшын back-testing. Жинақтаушы зейнетақы қоры бойынша тарихи деректерді пайдалана және есептелген нәтижелерді көрсетілген операцияларды жасаудың ағымдағы (нақты) нәтижелерімен салыстыра отырып тәуекелдерді өлшеу рәсімдерінің тиімділігін тексеру әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: geri test</p> <p>3. Қырғыз: кайра-тестирлөө</p> <p>4. Өзбек: orqa-sinov</p> <p>5. Түрік: geriye dönük testi</p> <p>6. Ағылшын: back-testing</p> <p>7. Испан: las pruebas retrospectivas</p> <p>8. Неміс: Back-Testen</p> <p>9. Француз: backtesting</p>
1576.	бюджет минимальный	ең төменбюджет, минималды бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Кезекті қаржы жылына арналған бюджеттік реттеу көрсеткіштерін анықтау кезінде негіз ретінде алынатын кіріс пен шығыстың есептік көлемі, оның барысында бюджеттік жүйенің жоғары деңгейінің көмегімен төменгі деңгейдегі бюджеттер шығыстың қажетті минимумы шегінде теңдестірілуге тиіс.</p> <p>2. Әзербайжан: minimum büdcə</p> <p>3. Қырғыз: минималдуу бюджет</p> <p>4. Өзбек: minimal byudjet</p> <p>5. Түрік: minimum bütçe</p> <p>6. Ағылшын: minimum budget</p> <p>7. Испан: presupuesto mínimo</p> <p>8. Неміс: Mindestbudget</p> <p>9. Француз: budget minimum</p>
1577.	бюджет потребительски	тұтыну бюджеті	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Отбасының кірісі мен</p>

	й		<p>шығысының теңгерімі (орташа статистикалық теңгерім), ол отбасының түрлі топтарының қалыптасқан тұрмыс деңгейін сипаттайды.</p> <p>2. Әзербайжан: istehlakçı büdcə</p> <p>3. Қырғыз: керектөө бюджети</p> <p>4. Өзбек: iste'mol byudjet</p> <p>5. Түрік: tüketici bütçesi</p> <p>6. Ағылшын: consumer budget</p> <p>7. Испан: presupuesto del consumidor</p> <p>8. Неміс: Verbraucher Budget</p> <p>9. Француз: budget de consommation</p>
1578.	бюджет потребительски й минимальный	ең төмен тұтыну бюджеті, минималды тұтыну бюджеті	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Адамның физиологиялық және әлеуметтік-мәдени қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін тұтыну тауарлары мен көрсетілетін қызметтердің жиынтығын сатып алуға жұмсалатын шығын.</p> <p>2. Әзербайжан: minimum istehlak büdcəsi</p> <p>3. Қырғыз: минималдуу керектөө бюджети</p> <p>4. Өзбек: minimal iste'mol byudjet</p> <p>5. Түрік: asgari tüketici bütçesi</p> <p>6. Ағылшын: minimum consumer budget</p> <p>7. Испан: presupuesto mínimo de consumo</p> <p>8. Неміс: Mindest Verbraucher Budget</p> <p>9. Француз: budget minimum de consommation</p>
1579.	бюджет развития	даму бюджеті	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Мемлекеттің инновациялық және инвестициялық қызметін қамтамасыз ететін кез келген деңгейдегі бюджеттердің күрделі қаржы шығысының құрамдас бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: inkişaf büdcə</p> <p>3. Қырғыз: өнүктүрүү бюджети</p> <p>4. Өзбек: rivojlantirish byudjet</p> <p>5. Түрік: gelişirme bütçesi</p> <p>6. Ағылшын: budget development</p> <p>7. Испан: el presupuesto de desarrollo</p> <p>8. Неміс: das Entwicklungsbudget</p> <p>9. Француз: le budget de développement</p>
1580.	бюджет республиканск ий	республикалық бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Респуб́лика – лат. res publica – ортақ іс. Жалпы республикалық мәні бар шараларды қаржыландыру үшін қаражатты құраудың негізгі жоспары. Оның кірісі: жергілікті бюджеттерге аударылатын бөлігі шегерілген жалпы</p>

			<p>республикалық салықтар мен кірістер (қосылған құн салығы, акциздер, заңда көзделген басқа да кірістер); кәсіпорындардың, бірлестіктер мен ұйымдардың пайдасына салынатын салық (олардың осы салықты жергілікті бюджетке аударылатындарынан басқасы, сондай-ақ осы салықтың жергілікті бюджетке аударылатын бөлігінен басқасы); экспорт пен импорт салығы; кеден алымдары мен баждары; сыртқы экономикалық қызметтен және бағалы қағаздармен жасалған операциялардан түскен кірістер және т.б.</p> <p>2. Әзербайжан: respublika büdcəsi</p> <p>3. Қырғыз: республикалық бюджет</p> <p>4. Өзбек: respublika byudjeti</p> <p>5. Түрік: cumhuriyetçi bütçe</p> <p>6. Ағылшын: republican budget</p> <p>7. Испан: el presupuesto de la república</p> <p>8. Неміс: das Republikanische Budget</p> <p>9. Француз: le budget républicain</p>
1581.	бюджет утвержденный	бекітілген бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Қазақстан Республикасының Парламенті немесе тиісті мәслихат бекіткен бюджет.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə təsdiq</p> <p>3. Қырғыз: бюджетти бекитүү</p> <p>4. Өзбек: byudjet tasdiqlash</p> <p>5. Түрік: bütçe onayı</p> <p>6. Ағылшын: budget approved</p> <p>7. Испан: la aprobación del presupuesto</p> <p>8. Неміс: Budget-Genehmigung</p> <p>9. Француз: approbation du budget</p>
1582.	бюджет уточненный	нақтыланған бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Атқарылуы барысында Қазақстан Республикасының Парламенті немесе тиісті мәслихат қабылдаған өзгерістер мен толықтырулар ескеріле отырып, бекітілген бюджет.</p> <p>2. Әзербайжан: düzəliş büdcə</p> <p>3. Қырғыз: такталган бюджет</p> <p>4. Өзбек: belgilangan byudjet</p> <p>5. Түрік: düzeltilmiş bütçe</p> <p>6. Ағылшын: budget updated</p> <p>7. Испан: presupuesto ajustado</p> <p>8. Неміс: angepasste Budget</p> <p>9. Француз: budget ajusté</p>
1583.	бюджет	төтенше	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған</p>

	чрезвычайный	бюджет	<p>эмиян, сөмке, қапшық. Елде төтенше жағдайдың енгізілуіне байланысты қабылданатын, не жай бюджетке (ағымдағы кіріс пен шығыс бюджетіне) қосымша түрде, не оның орнына жасалатын бюджет, мемлекет кірісі мен шығысының тізбесі.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-adi büdcə</p> <p>3. Қырғыз: өзгөчө бюджет</p> <p>4. Өзбек: favqulodda byudjet</p> <p>5. Түрік: olağanüstü bütçe</p> <p>6. Ағылшын: extraordinary budget, emergency budget</p> <p>7. Испан: presupuesto extraordinario</p> <p>8. Неміс: Außerordentlicher Haushalt</p> <p>9. Француз: budget extraordinaire</p>
1584.	бюджетная дисциплина	бюджеттік тәртіп	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық; Дисциплина – лат. disciplina – ұстамдылық, қатандық; лат. discipulus – студент. Бюджеттік үдеріске қатысушылардың бәрі үшін бюджеттік заңдарда белгіленген бюджет жобаларын жасау және қарау, бюджеттерді бекіту, олардың атқарылуы және елдің бюджет жүйесінің барлық деңгейдегі бюджеттерінің атқарылуын бақылау ережелерін лайықты орындау жөнінде оларға жүктелген міндетті тәртіп.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə intizamı</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик тартип</p> <p>4. Өзбек: byudjet intizomi</p> <p>5. Түрік: bütçe disiplini</p> <p>6. Ағылшын: budgetary discipline</p> <p>7. Испан: disciplina presupuestaria</p> <p>8. Неміс: Haushaltsdisziplin</p> <p>9. Француз: discipline budgétaire</p>
1585.	бюджетная заявка	бюджеттік өтінім	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. Бюджеттік қаражат алушы дайындайтын және бюджеттік қаражатқа өкім жүргізушіге немесе басты өкім жүргізушіге бекітуге берілетін құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə zəng</p> <p>3. Қырғыз: бюджет чакыруу</p> <p>4. Өзбек: byudjet chaqiruv</p> <p>5. Түрік: bütçe çağırısı</p> <p>6. Ағылшын: budget call</p> <p>7. Испан: llamada de presupuesto</p> <p>8. Неміс: Budget Anruf</p> <p>9. Француз: appel budgétaire</p>
1586.	бюджетная	бюджеттік	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған</p>

	инициатива	бастама	<p>эмиян, сөмке, қапшық; Инициатива – лат. <i>initium</i> – бастау. Парламент мүшелерінің және заң шығарушылық бастама көтеретін басқа да субъектілердің үкімет ұсынған келесі қаржы жылына арналған жобасына негізді өзгерістер енгізу, сондай-ақ бюджеттік аяға қатысты заңдардың жобаларын қарауға ұсыну құқығы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>büdcə təşəbbüs</i></p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик демилгеси</p> <p>4. Өзбек: <i>byudjet tashabbusi</i></p> <p>5. Түрік: <i>bütçe girişimi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>budgetari initiative</i></p> <p>7. Испан: <i>iniciativa presupuestaria</i></p> <p>8. Неміс: <i>Budget-Initiative</i></p> <p>9. Француз: <i>initiative budgétaire</i></p>
1587.	бюджетная классификация	бюджеттік сыныптама	<p>1. Бюджет – ескі норманд. <i>bougette</i> – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық; Классификация (классифицирование) – лат. <i>classis</i> – разряд, дәреже, <i>facere</i> – істеу. Бюджетке түсетін түсімнің және бюджеттен жұмсалатын шығынның орталық атқарушы орган бекітетін функциялық, ведомстволық және экономикалық сипаттамалар бойынша топтастырмасы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>büdcə təsnifatı</i></p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик классификация</p> <p>4. Өзбек: <i>byudjet tasnifi</i></p> <p>5. Түрік: <i>bütçe sınıflandırması</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>budget classification</i></p> <p>7. Испан: <i>clasificación presupuestaria</i></p> <p>8. Неміс: <i>Haushalts-Klassifizierung</i></p> <p>9. Француз: <i>classification budgétaire</i></p>
1588.	бюджетная обеспеченность	бюджеттік қамтамасыз етілу	<p>1. Бюджет – ескі норманд. <i>bougette</i> – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. Тиісті бюджеттер қаражаты есебінен ұсынылатын, осы көрсетілетін қызметтерді алушылардың бірлігіне есептегендегі мемлекеттік қызметтер құны.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>büdcə təmin</i></p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик камсыз кылуу</p> <p>4. Өзбек: <i>byudjet ta'minot</i></p> <p>5. Түрік: <i>bütçe hüküm</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Budgetary security</i></p> <p>7. Испан: <i>crédito presupuestario</i></p> <p>8. Неміс: <i>Budget Bereitstellung</i></p> <p>9. Француз: <i>provision budgétaire</i></p>
1589.	бюджетная	бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. <i>bougette</i> – ақша салынған</p>

	политика	саясаты	<p>эмиян, сөмке, қапшық. Заң шығарушы (өкілдікті) және атқарушы органдар бюджеттік қатынастарды дамыту бағыттарын айқындаумен және оларды азаматтың, қоғамның және мемлекеттің мүдделері үшін пайдаланудың нақты жолдарын әзірлеумен байланысты жүзеге асырылатын шаралар мен қабылданатын шешімдердің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: bütçə siyasəti</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик саясат</p> <p>4. Өзбек: byudjet siyosati</p> <p>5. Түрік: bütçe politikası</p> <p>6. Ағылшын: budgetary policy</p> <p>7. Испан: política presupuestaria</p> <p>8. Неміс: Haushaltspolitik</p> <p>9. Француз: la politique budgétaire</p>
1590.	бюджетная процедура	бюджеттік рәсім	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. Мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдардың бюджеттің орындалуы туралы берілген есепті әзірлеу, қарау, бекіту жөніндегі заңнамалық актімен тәртіптелген қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан: bütçə proseduru</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик жол-жобосу</p> <p>4. Өзбек: byudjet tartibi</p> <p>5. Түрік: bütçe prosedürü</p> <p>6. Ағылшын: budget procedure</p> <p>7. Испан: procedimiento presupuestario</p> <p>8. Неміс: Haushaltsverfahren</p> <p>9. Француз: procédure budgétaire</p>
1591.	бюджетная статистика	бюджет статистикасы	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. 1) қаржы статистикасының түрлі деңгейдегі бюджеттер функциясының сандық жағын, бюджет жүйесінің ішкі және сыртқы байланыстарының серпінін көрсететін саласы; 2) үй қожалықтары бюджеттерінің статистикасы.</p> <p>2. Әзербайжан: bütçə statistika</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик статистикасы</p> <p>4. Өзбек: byudjet statistika</p> <p>5. Түрік: bütçe istatistikleri</p> <p>6. Ағылшын: budget statistics</p> <p>7. Испан: estadísticas presupuestarias</p> <p>8. Неміс: Haushaltsstatistiken</p> <p>9. Француз: statistiques budgétaires</p>
1592.	бюджетное планирование	бюджеттік жоспарлау	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық; План – лат. planus – теңдей,</p>

			<p>жазық; → ағылшын. plane, plain, нем. Plan. Бюджеттің жоспарлы түрде жасалуы, қаралуы, бекітілуі және атқарылуы барысы; басқарудың әрбір деңгейінде бюджеттік ресурстардың көлемін, құралу көздерін, нысаналы мақсатқа пайдаланылуын анықтауға мүмкіндік беретін қаржы жоспарлауының құрамдас бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə planlaşdırılması</p> <p>3. Қырғыз: бюджетти пландаштыруу</p> <p>4. Өзбек: byudjet rejalashtirish</p> <p>5. Түрік: bütçe planlama</p> <p>6. Ағылшын: budgetary plan-ning</p> <p>7. Испан: la planificación del presupuesto</p> <p>8. Неміс: Budgetplanung</p> <p>9. Француз: planification budgétaire</p>
1593.	бюджетное поручение	бюджеттік тапсырма	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Несиелерге басты немесе төменгі билік етушілер ашылған несиелерді бюджетте тұрған қарамағындағы мекемелерге беруі кезінде қолданатын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə komissiyası</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик тапсырма</p> <p>4. Өзбек: byudjet komissiyasi</p> <p>5. Түрік: bütçe komisyonu</p> <p>6. Ағылшын: budgetary order</p> <p>7. Испан: comisión de presupuesto</p> <p>8. Неміс: Haushaltskommission</p> <p>9. Француз: commission du budget</p>
1594.	бюджетное прогнозирование	бюджеттік болжау	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Бюджеттің дамуы бағыттары, оның келешектегі ықтимал жай-күйлері, осы жай-күйлерге жетудің баламалы жолдары мен мерзімдері туралы пайымдаулардың нақты есептеріне сүйенетін болжау; бюджеттік үдерістің ажырағысыз бөлігі, бюджеттік жоспарлаудың негізі.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə proqnozlaşdırılması</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик божомолдоо</p> <p>4. Өзбек: byudjet prognozlash</p> <p>5. Түрік: bütçe tahmini</p> <p>6. Ағылшын: budgetary forecasting</p> <p>7. Испан: previsión presupuestaria</p> <p>8. Неміс: Veranschla</p> <p>9. Француз: prévisions budgétaires</p>
1595.	бюджетное регулирование	бюджеттік реттеу	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Жоғары тұрған бюджеттен</p>

			<p>төмен тұрған бюджеттерге олардың кірісі мен шығысын тепе-тең ұстау үшін бөлінетін қаражат; реттеуші кірісті бөлу және салық әлеуеті жетіспеген кезде қаражатты түрлі деңгейдегі бюджеттер арасында қайта бөлу (субсидия, трансферттер беру және т.б.).</p> <p>2. Өзербайжан: bütçə nəzarət</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик башкаруу</p> <p>4. Өзбек: byudjet nazorat qilish</p> <p>5. Түрік: bütçe kontrolü</p> <p>6. Ағылшын: budget control, budgetary management</p> <p>7. Испан: control del presupuesto</p> <p>8. Неміс: Budgetkontrolle</p> <p>9. Француз: contrôle budgétaire</p>
1596.	бюджетное финансирование	бюджеттік қаржыландыру	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Финанс – фр. finances – ақша қаражаты. Бюджеттен қаражат алушылардың бәріне олардың бюджетте бекітілген іс-шараларды жүзеге асыруына жұмсалатын шығысты толық немесе ішінара өтеу үшін заңнамада белгіленген тәртіппен қайтарылмайтын және қайтарылатын негізде бюджеттен қаражат беру, яғни кәсіпорындарға (мекемелерге, ұйымдарға) олардың қызметін жүзеге асыру және дамыту үшін тегін берілген бюджет қаражаты.</p> <p>2. Өзербайжан: bütçə maliyyələşdirilməsi</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик қаржылоо</p> <p>4. Өзбек: byudjet moliyalashtirish</p> <p>5. Түрік: bütçe finansman</p> <p>6. Ағылшын: budget financing</p> <p>7. Испан: financiación presupuestaria</p> <p>8. Неміс: Haushaltsfinanzierung</p> <p>9. Француз: financement budgétaire</p>
1597.	бюджетно-налоговая политика	бюджет-салық саясаты	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Мемлекеттің бюджет жүйесі мен салық салу саласындағы нысаналы қызметі, бюджеттен бөлінетін қаражаттың мақсатқа сай пайдаланылуын, бюджеттің кірісі мен шығысының теңдестірілуіне қол жеткізуді көздейді, салық салудың айқындамалық ерекшеліктері мен басты қағидатын, мақсаттары мен міндеттерін белгілейді.</p> <p>2. Өзербайжан: vergi siyasəti</p> <p>3. Қырғыз: бюджет-салық саясаты</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy siyosat</p> <p>5. Түрік: maliye politikası</p> <p>6. Ағылшын: fiscal tax policy</p>

			<p>7. Испан: la política fiscal</p> <p>8. Неміс:Steuerpolitik</p> <p>9. Француз: la politique fiscale</p>
1598.	бюджетные ассигнования	бюджеттен бөлінетін қаражат	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Жиынтық бюджеттік тізімдемеде бюджеттік қаражатты алушыға немесе билеушіге беру көзделген бюджет қаражаты.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə ayırmaları</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттен қаражат</p> <p>4. Өзбек: byudjet xarajatlari</p> <p>5. Түрік: bütçe tahsisleri</p> <p>6. Ағылшын: budgetari appropriations</p> <p>7. Испан:las asignaciones presupuestarias</p> <p>8. Неміс: Haushaltszuweisungen</p> <p>9. Француз: allocations budgétaires</p>
1599.	бюджетные инвестиции	бюджеттік инвестициялар	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Инвестиция – ағылшын. investments. Табыс алу мақсатымен негізгі және айналым капиталына салынатын бюджеттік қаражатты заңды тұлғаларға беру нысандарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə investisiya</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттук инвестиция</p> <p>4. Өзбек: byudjet investitsiya</p> <p>5. Түрік: bütçe yatırım</p> <p>6. Ағылшын: budgeted investment</p> <p>7. Испан: la inversión presupuestaria</p> <p>8. Неміс: Haushalts-Investitionen</p> <p>9. Француз: l'investissement budgétaire</p>
1600.	бюджетные назначения	бюджеттік арналым, бюджеттік тағайындау	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Кірістің жекелеген түрлері бойынша және шығыстың функциялық, ведомстволық, экономикалық сыныптамасы бойынша бекітілген бюжетке сәйкес жоспарланған көрсеткіштері.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə ayırmaları</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттен қаражат</p> <p>4. Өзбек: byudjet xarajatlari</p> <p>5. Түрік: bütçe tahsisleri</p> <p>6. Ағылшын: budget allocations</p> <p>7. Испан: las asignaciones presupuestarias</p> <p>8. Неміс: Haushaltszuweisungen</p> <p>9. Француз: allocations budgétaires</p>
1601.	бюджетные	бюджеттік	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған</p>

	операции	операциялар	<p>эмиян, сөмке, қапшық; Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Бюджетті атқару процесінде жүзеге асырылатын операциялар.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: бюджет иштери</p> <p>4. Өзбек: byudjet operatsiyalari</p> <p>5. Түрік: bütçe işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: budgetary operations</p> <p>7. Испан: las operaciones presupuestarias</p> <p>8. Неміс: Haushaltsvorgänge</p> <p>9. Француз: opérations budgétaires</p>
1602.	бюджетные отношения	бюджеттік қатынастар	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. Бюджет процесінде туындайтын қатынастар.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə münasibətləri</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттер аралық мамилелер</p> <p>4. Өзбек: byudjet munosabatlari</p> <p>5. Түрік: bütçe ilişkiler</p> <p>6. Ағылшын: Budgetary relations</p> <p>7. Испан: las relaciones presupuestarias</p> <p>8. Неміс: Haushalts-Beziehungen</p> <p>9. Француз: relations budgétaires</p>
1603.	бюджетные полномочия	бюджеттік өкілеттіктер	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. Мемлекеттік билік органдары мен жергілікті өзін-өзі басқару органдарының бюджеттік аяға қатысты құқықтық актілерді қабылдау, бюджеттік қатынастарды реттеу, сондай-ақ бюджеттік үдерістің барлық сатыларында оны жүзеге асыру жөніндегі жүргізу тақырыптарының, құқықтары мен міндеттерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə səlahiyyətləri</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик ыйгарым укуктары</p> <p>4. Өзбек: byudjet vakolatlari</p> <p>5. Түрік: bütçe güçler</p> <p>6. Ағылшын: budgetary authorities</p> <p>7. Испан: poderes presupuestarios</p> <p>8. Неміс: Haushaltsbefugnisse</p> <p>9. Француз: pouvoirs budgétaires</p>
1604.	бюджетные поступления	бюджеттік түсімдер	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған эмиян, сөмке, қапшық. Мемлекеттік билік (республикалық және аймақтық деңгейдегі) органының немесе жергілікті өзін-өзі басқару органының қарамағына түсетін және олар өз функцияларын орындау үшін пайдаланатын</p>

			<p>ақшалай қаражаттың барлық түрлерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: bütсә daxilolmaları</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттен түшүүлөр</p> <p>4. Өзбек: byudjet tushumlar</p> <p>5. Түрік: bütçe makbuzlar</p> <p>6. Ағылшын: budget revenue / budget proceeds</p> <p>7. Испан: ingresos presupuestarios</p> <p>8. Неміс: Haushaltseinnahmen</p> <p>9. Француз: recettes budgétaires</p>
1605.	бюджетные санкции	бюджеттік санкциялар	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Сәнкция – лат. sanctio – өте қатаң қаулы. Бюджет заңдары бұзылған жағдайда қолданылатын ықпал ету шаралары.</p> <p>2. Әзербайжан: bütсә icazә</p> <p>3. Қырғыз: бюджет уруксат</p> <p>4. Өзбек: byudjet avtorizatsiya</p> <p>5. Түрік: bütçe yetkilendirme</p> <p>6. Ағылшын: budget sanctions</p> <p>7. Испан: autorización presupuestaria</p> <p>8. Неміс: Budget Genehmigung</p> <p>9. Француз: autorisation budgétaire</p>
1606.	бюджетные фонды целевые	бюджеттік нысаналы қорлар	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; ; Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес нысаналы мақсаттағы кірістің есебінен немесе кірістің нақты түрлері мен өзге де түсімдерден мақсатқа сай аударым жасау тәртібімен құралатын және әуел бастан тиісті қорды құру мақсаты ретінде айқындалған шығысты қаржыландыруға пайдаланылатын қаржы ресурстарының бюджет құрамында оқшауланған бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: bütсә vəsaitləri ayırdı</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик мақсаттуу каражаттар</p> <p>4. Өзбек: byudjet mablag'lari ajratilgan</p> <p>5. Түрік: bütçe fonları tahsis</p> <p>6. Ағылшын: target budgetary funds</p> <p>7. Испан: fondos presupuestarios destinados</p> <p>8. Неміс: Haushaltsmittel vorgesehen</p> <p>9. Француз: fonds budgétaires affectés</p>
1607.	бюджетный закон	бюджет заңы	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Заң шығарушы билік органының бюджетке белгілі бір мерзім ішінде орындалуға міндетті заң күшін беретін заңдық актісі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: bñdсә һñquq</p> <p>3. Қырғыз: бюджет мыйзамы</p> <p>4. Өзбек: byudjet qonun</p> <p>5. Түрік: bñtсe kanunu</p> <p>6. Ағылшын: budgetary law</p> <p>7. Испан: ley de presupuesto</p> <p>8. Неміс: Haushaltsgesetz</p> <p>9. Француз: loi de finances</p>
1608.	бюджетный иммунитет	бюджеттік иммунитет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Иммунитет – лат. immunitas. Бюджеттік қаражатқа қолданылатын өндіріп алу шарасы тек сот шешімі негізінде ғана жүзеге асырылатын құқықтық тәртіп.</p> <p>2. Өзөрбайжан: maliyyә toxunulmazlıq</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттик иммунитет</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy иммунитет</p> <p>5. Түрік: mali dokunulmazlık</p> <p>6. Ағылшын: budget immunity</p> <p>7. Испан: inmunidad fiscal</p> <p>8. Неміс: Steuerbefreiung</p> <p>9. Француз: immunité fiscale</p>
1609.	бюджетный инвестиционный проект	бюджеттік инвестициялық жоба	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Инвестиция – ағылшын. investments. Жаңа объектілерді құруға (салуға) не қолда барларын реконструкциялауға, сондай-ақ ақпараттық жүйелерді құруға, енгізуге және дамытуға бағытталған, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде бюджет қаражаты есебінен бюджеттік бағдарлама әкімшісі тікелей іске асыратын және аяқталған сипаттағы іс-шаралар жиынтығы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: bñdсә investisiya layihәleri</p> <p>3. Қырғыз: бюджет долбоорлорго</p> <p>4. Өзбек: byudjet investitsiya loyihalari</p> <p>5. Түрік: bñtсe yatırım projeleri</p> <p>6. Ағылшын: budget investment project</p> <p>7. Испан: proyectos de inversión del presupuesto</p> <p>8. Неміс: Budget Investitionsprojekte</p> <p>9. Француз: projets d'investissement budgétaire</p>
1610.	бюджетный процесс	бюджетпроцесі	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Мемлекеттік өкімет пен басқару органдарының бюджетті әзірлеу, қарау, бекіту, атқару, атқарылуын бақылау жөніндегі заңмен және басқа нормативтік актілермен тәртіптелген қызметі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: bñdсә</p>

			<p>3. Қырғыз: бюджеттик процесс</p> <p>4. Өзбек: byudjet</p> <p>5. Түрік: bütçeleme</p> <p>6. Ағылшын: budget process</p> <p>7. Испан: presupuestos</p> <p>8. Неміс: Budgetierung</p> <p>9. Француз: budgétisation</p>
1611.	бюджет местный	жергілікті бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Жергілікті басқару органдарының қаржылық негізі, олардың қажетті шараларды қаржыландыруға арналған қаражатын қалыптастырудың негізгі жоспары.</p> <p>2. Әзербайжан: yerli büdcələrə</p> <p>3. Қырғыз: жергиликтүү бюджеттер</p> <p>4. Өзбек: mahalliy byudjetlar</p> <p>5. Түрік: yerel bütçeler</p> <p>6. Ағылшын: local budgets</p> <p>7. Испан: presupuestos locales</p> <p>8. Неміс: lokale Budgets</p> <p>9. Француз: budgets locaux</p>
1612.	бюджет территориальн ый	аумақтық бюджет	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Территория – лат. territorium. Мемлекеттің бюджет жүйесіне кіретін бюджеттер. Бұған республикалық бюджеттен басқа жергілікті бюджеттер кіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: ərazi büdcələrə</p> <p>3. Қырғыз: аймақтық бюджеттер</p> <p>4. Өзбек: hududiy byudjetlar</p> <p>5. Түрік: toprak bütçeleri</p> <p>6. Ағылшын: territorial budgets</p> <p>7. Испан: presupuestos territoriales</p> <p>8. Неміс: territoriale Haushalte</p> <p>9. Француз: budgets territoriaux</p>
1613.	валовая продукция	жалпы өнім	<p>1. Өнім өндіру көлемінің құндық көрсеткіші, яғни кәсіпорынның, ұйымның (бірлестіктің) белгілі бір кезеңдегі қызметінің ақшалай нысандағы нәтижелерін сипаттайтын өнім өндіру көлемінің қорытындылаушы көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi çixiş</p> <p>3. Қырғыз: одоно чыгаруу</p> <p>4. Өзбек: yalpi ishlab chiqarish</p> <p>5. Түрік: brüt çıktı</p> <p>6. Ағылшын: gross product</p> <p>7. Испан: la producción bruta</p> <p>8. Неміс: Bruttoleistung</p>

			9. Француз: la production brute
1614.	валовой внешний долг	жалпы сыртқы борыш	<p>1. Алынған (игерілген) және өтелмеген мемлекеттік және мемлекеттік емес сыртқы қарыздардың, сондай-ақ ел резиденттерінің өз бейрезиденттерімен келісімшарттары бойынша борышкерлік міндеттемелерінің белгілі бір күнгі сомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi xarici borc</p> <p>3. Қырғыз: жалпы тышкы карыз</p> <p>4. Өзбек: yalpi tashqi qarzi</p> <p>5. Түрік: brüt dış borç</p> <p>6. Ағылшын: gross foreign debt</p> <p>7. Испан: la deuda externa bruta</p> <p>8. Неміс: Bruttoauslandsverschuldung</p> <p>9. Француз: la dette extérieure brute</p>
1615.	валовой внутренний продукт	жалпы ішкі өнім	<p>1. Елдің экономикалық аумағында белгілі бір кезең бойына (негізінен бір жыл бойына) өндірілген барлық ақырғы өнімнің (тауардың, орындалған жұмыстың, көрсетілген қызметтің) құнын сипаттайтын макроэкономикалық жиынтық көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi daxili məhsul</p> <p>3. Қырғыз: жалпы ички продукт</p> <p>4. Өзбек: yalpi ichki mahsulot</p> <p>5. Түрік: gayri safi yurtiçi hasıla</p> <p>6. Ағылшын: gross domestic produkt</p> <p>7. Испан: el producto interno bruto</p> <p>8. Неміс: Bruttoinlandsprodukt</p> <p>9. Француз: produit intérieur brut</p>
1616.	валовой национальный доход	жалпы ұлттық табыс	<p>1. Ел ішіндегі экономикалық қызметтің ғана емес, сонымен бірге елдің басқа елдердегі экономикалық аумағымен байланысты институционалдық бірліктері (меншікті резиденттері) қызметінің де, сондай-ақ осы елдің аумағындағы басқа елдердің осындай байланысы жоқ өкілдері (бейрезиденттер) қызметінің де нәтижелерін сипаттайтын макроэкономикалық көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi milli gəlir</p> <p>3. Қырғыз: жалпы улуттук киреше</p> <p>4. Өзбек: yalpi milliy daromad</p> <p>5. Түрік: gayri safi milli gelir</p> <p>6. Ағылшын: gross national income</p> <p>7. Испан: el ingreso nacional bruto</p> <p>8. Неміс: Bruttonationaleinkommen</p> <p>9. Француз: revenu national brut</p>

1617.	валовой национальный продукт	жалпы ұлттық өнім	<p>1. Елдің бір жыл бойына өндірген ақырғы (дайын) өнімінің (тауарлардың, қызметтер көрсетудің) нарықтық бағамен есептелген құнын сипаттайтын қорытындылаушы макроэкономикалық көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: safi milli</p> <p>3. Қырғыз: жалпы улуттук продукт</p> <p>4. Өзбек: yalpi milliy mahsulot</p> <p>5. Түрік: gayri safi milli hasıla</p> <p>6. Ағылшын: gross national product</p> <p>7. Испан: producto nacional bruto</p> <p>8. Неміс: Bruttosozialprodukt</p> <p>9. Француз: produit national brut</p>
1618.	валовой оборот	жалпы айналым	<p>1. Өндірістің қосынды көлемінің экономикалық көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi satış</p> <p>3. Қырғыз: grosстук сатуу</p> <p>4. Өзбек: yalpi savdo</p> <p>5. Түрік: brüt satış</p> <p>6. Ағылшын: gross turnover</p> <p>7. Испан: ventas brutas</p> <p>8. Неміс: Bruttoumsatz</p> <p>9. Француз: ventes brutes</p>
1619.	валоризация	валоризация	<p>1. Валоризация – фр. valorisation – арттыру. Мемлекеттік шаралар арқылы тауар бағасын, бағалы қағаздар бағамын және т.б. өсіру.</p> <p>2. Әзербайжан: qiymətqoyma</p> <p>3. Қырғыз: валоризация</p> <p>4. Өзбек: deǵerlendirilmesinin</p> <p>5. Түрік: valorizasyon</p> <p>6. Ағылшын: valorization</p> <p>7. Испан: valorización</p> <p>8. Неміс: Valorisierung</p> <p>9. Француз: valorisation</p>
1620.	вальвация	вальвация	<p>1. Вальвация – фр. Evaluation – бағалау. Шетелдік валютаның құнын ұлттық ақша өлшемімен анықтау; бағалы қағаздардың (акциялардың, облигациялардың және т.б.) құнын бағалау.</p> <p>2. Әзербайжан: devalvasiya</p> <p>3. Қырғыз: вальвация</p> <p>4. Өзбек: pul qiymati pasayish</p> <p>5. Түрік: devalüasyon</p> <p>6. Ағылшын: valuation</p> <p>7. Испан: devaluación</p>

			<p>8. Неміс: Abwertung</p> <p>9. Француз: dévaluation</p>
1621.	валюта баланса	баланс валютасы	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Баланс – фр. Balance – таразы, лат. Bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Кәсіпорын қаражатының теңгерім қорытындысында көрініс табатын жиынтығын білдіретін бухгалтерлік термин.</p> <p>2. Әзербайжан: balans dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: баланстык наркы</p> <p>4. Өзбек: balansi qiymati</p> <p>5. Түрік: denge değeri</p> <p>6. Ағылшын: balance value, currency balance</p> <p>7. Испан: valor del balance</p> <p>8. Неміс: Balance-Wert</p> <p>9. Француз: valeur d'équilibre</p>
1622.	валюта иностранная	шетел валютасы	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Шет мемлекеттердің ақша белгілері, сондай-ақ есеп айырысуда (халықаралық, аймақтық, мемлекетаралық және т.б.) пайдаланылатын шетелдік ақшалай өлшем түріндегі төлем және несие құжаттары (вексельдер, чектер).</p> <p>2. Әзербайжан: xarici valyuta</p> <p>3. Қырғыз: шетел валютасы</p> <p>4. Өзбек: xorijiy valyuta</p> <p>5. Түрік: döviz</p> <p>6. Ағылшын: foreign exchange, foreign currency</p> <p>7. Испан: moneda extranjera</p> <p>8. Неміс: Fremdwährung</p> <p>9. Француз: devises étrangères</p>
1623.	валюта клиринговая	клирингілік валюта	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Клиринг – ағылшын. Clearing – тазарту. Валюталық есеп айырысу өлшемдері.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta klirinq</p> <p>3. Қырғыз: клирингтук валюта</p> <p>4. Өзбек: valyuta kliring</p> <p>5. Түрік: para takas</p> <p>6. Ағылшын: clearing currency</p> <p>7. Испан: de compensación monetaria</p> <p>8. Неміс: Währung Clearing</p> <p>9. Француз: compensation monétaire</p>
1624.	валюта коллективная	ұжымдық валюта	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Коллектив – лат. collectivus – жиынтық. Мемлекетаралық экономикалық одақтардың шеңберінде халықаралық есеп айырысуларда пайдаланылатын валюта (ЭКЮ, СДР, ЕУРО).</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: kollektiv valyuta</p> <p>3. Қырғыз: жамааттык валютасы</p> <p>4. Өзбек: kollektiv valyuta</p> <p>5. Түрік: toplu para</p> <p>6. Ағылшын: collective currency</p> <p>7. Испан: moneda colectiva</p> <p>8. Неміс: Kollektive Währung</p> <p>9. Француз: monnaie collective</p>
1625.	валюта конвертируема я	айырбас валютасы	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Конвертірование – ағылшын. conversion, нем. konvertierung. Басқа шетелдік валютаға еркін де шектеусіз айырбасталатын валюта. Валюта айырбасталымы толымды айырбасталым болуы мүмкін, мұнда валюта кез келген шетелдік валютаға айырбасталады, сондай-ақ, ішінара айырбасталым болуы мүмкін, мұнда белгілі бір елдің валютасы тек кейбір валютаға ғана айырбасталады және халықаралық төлем айналымының барлық операцияларында бірдей айырбастала бермейді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: valyuta konvertasiya</p> <p>3. Қырғыз: айландырылуучу валюта</p> <p>4. Өзбек: valyuta almashtiriladigan</p> <p>5. Түрік: para konvertibl</p> <p>6. Ағылшын: convertible currency</p> <p>7. Испан: moneda convertible</p> <p>8. Неміс: Währung konvertierbar</p> <p>9. Француз: monnaie convertible</p>
1626.	валюта резервная	резервтік валюта	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Резерв – фр. réserve, лат. reser vare – сақтау, ұқыпты күту. Белгілі бір елдің халықаралық саудада басқа бір елдер неғұрлым жиі қолданатын, сондықтан да халықаралық төлем қаражатының сақтық қоры ретінде пайдаланылатын валютасы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ehtiyat valyuta</p> <p>3. Қырғыз: камдык валюта</p> <p>4. Өзбек: zahira valyuta</p> <p>5. Түрік: rezerv para birimi</p> <p>6. Ағылшын: reserve currency</p> <p>7. Испан: moneda de reserva</p> <p>8. Неміс: Leitwährung</p> <p>9. Француз: monnaie de réserve</p>
1627.	валютирование	валюталау	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Банкке ақша салған кісінің не корреспонденттің дербес шотындағы әрбір сомаға пайыз қай күннен бастап есептелетінін көрсету үшін қолданылатын термин.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: dəyəri dating</p> <p>3. Қырғыз: валюталандуруу</p> <p>4. Өзбек: qiymati tanishuv</p> <p>5. Түрік: değer partner</p> <p>6. Ағылшын: value dating</p> <p>7. Испан: fechas de valor</p> <p>8. Неміс: Valutierung</p> <p>9. Француз: valeur dating</p>
1628.	валютная декларация	валюталық декларация	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Декларация – фр. declaration – өтініш. Шекарадан валюта алып өту кезінде кеденге көрсетілетін мәлімдеме-құжат.</p> <p>2. Өзөрбайжан: valyuta bəyannamə</p> <p>3. Қырғыз: валюта жарыялоо</p> <p>4. Өзбек: valyuta deklaratsiyasi</p> <p>5. Түрік: para beyanı</p> <p>6. Ағылшын: currency declaration</p> <p>7. Испан: declaración de divisas</p> <p>8. Неміс: Währung Erklärung</p> <p>9. Француз: déclaration de devises</p>
1629.	валютная зона	валюталық аймақ	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Өзара валюталық қатынастар ережесін сақтаушы және аймақ елдері мен қалған елдер арасындағы есеп айырысуда жетекші ел валютасының айқындаушы рөл атқаратынын мойындаушы мемлекеттер тобының бірлесуі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: valyuta zonası</p> <p>3. Қырғыз: валюта зонасы</p> <p>4. Өзбек: valyuta zonasi</p> <p>5. Түрік: para bölge</p> <p>6. Ағылшын: currency zone</p> <p>7. Испан: zona de la moneda</p> <p>8. Неміс: Währungszone</p> <p>9. Француз: zone monétaire</p>
1630.	валютная котировка	валюталық баға белгіленімі	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Котировка – фр. Cote, ағылшын. Financial quote). Елдердің орталық (ұлттық) банктерінің төлем төлеу және есеп айырысу мақсатында ұлттық валютамен салыстырғанда шетел валютасының бағамын белгілеуі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: birja məzənnəsi</p> <p>3. Қырғыз: валюта котировкасы</p> <p>4. Өзбек: almashish narx</p> <p>5. Түрік: deęişimi tirnak</p> <p>6. Ағылшын: currency quotation</p> <p>7. Испан: cotizaci3n bursatil</p>

			<p>8. Неміс: Börsennotierung</p> <p>9. Француз: échange de cotation</p>
1631.	валютная монополия	валюталық монополия	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Монополия – грек. μονο – бір, πωλέω – сатамын. Мемлекеттің өз органдары арқылы валюта операцияларына және экономикалық агенттер табатын бүкіл валютаға үстемдік жасауы.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta inhisar</p> <p>3. Қырғыз: валюта монополиясы</p> <p>4. Өзбек: valyuta monopol</p> <p>5. Түрік: para tekeli</p> <p>6. Ағылшын: currency monopoly</p> <p>7. Испан: monopolio de la moneda</p> <p>8. Неміс: Währung Monopol</p> <p>9. Француз: monopole monétaire</p>
1632.	валютная позиция длинная	ұзақ валюталық позиция	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Позиция – лат. positio – жағдай, орналасқан жер. Бұл жеке шет мемлекетінің (шет мемлекеттер топтарының) валютасындағы ашық валюталық позиция, оларға қойылатын талаптарды (активтердің жиынтық сомасы мен шартты міндеттемелерін) жинақтаушы зейнетақы қорының сол шетел валютасындағы міндеттемелеріне (міндеттемелердің жиынтық сомасы мен шартты міндеттемелеріне) қарағанда күшейтуі.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta mövqeyi uzun</p> <p>3. Қырғыз: акча орду узун</p> <p>4. Өзбек: valyuta pozitsiyasi uzun</p> <p>5. Түрік: para pozisyonu uzundur</p> <p>6. Ағылшын: currency position is long</p> <p>7. Испан: posición en moneda es largo</p> <p>8. Неміс: Währungsposition ist lang</p> <p>9. Француз: position de change est longue</p>
1633.	валютная позиция короткая	қысқа валюталық позиция	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Позиция – лат. positio – жағдай, орналасқан жер. Жеке шет мемлекетінің (шет мемлекеттер топтарының) валютасындағы ашық валюталық позиция, оларға қойылатын талаптарды (активтердің жиынтық сомасы мен шартты міндеттемелерді) жинақтаушы зейнетақы қорының сол шетел валютасындағы міндеттемелеріне (міндеттемелердің жиынтық сомасы мен шартты міндеттемелеріне) қарағанда күшейтуі.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta mövqeyi qısa</p> <p>3. Қырғыз: акча орду қысқа</p>

			<p>4. Өзбек: valyuta pozitsiyasi qisqa</p> <p>5. Түрік: para pozisyonu kısadır</p> <p>6. Ағылшын: Short position</p> <p>7. Испан: posición en moneda es corto</p> <p>8. Неміс: Währungsposition ist kurz</p> <p>9. Француз: position de la monnaie est court</p>
1634.	валютная позиция открытая	ашық валюталық позиция	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Позиция – лат. positio – жағдай, орналасқан жер. Бұл жинақтаушы зейнетақы қорының жеке шет мемлекет (шет мемлекеттер топтары) валютасына қойылатын (талаптарды) міндеттемелерді жинақтаушы зейнетақы қорының сол шетел валютасына қойылатын міндеттемелеріне (талаптарына) қарағанда күшейтуі.</p> <p>2. Әзербайжан: ачық valyuta mövqeyi</p> <p>3. Қырғыз: ачык акча орду</p> <p>4. Өзбек: ochiq valyuta pozitsiyasi</p> <p>5. Түрік: açık döviz pozisyonu</p> <p>6. Ағылшын: Open currency position</p> <p>7. Испан: posición en moneda abierto</p> <p>8. Неміс: offene Währungsposition</p> <p>9. Француз: position ouverte de la monnaie</p>
1635.	валютная политика структурная	құрылымдық валюталық саясат	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Әлемдік валюта жүйесіндегі ұзақ мерзімді құрылымдық өзгерістерді жүзеге асыруға бағытталған шаралар жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: pul siyasəti strukturu</p> <p>3. Қырғыз: курулумдук валюта саясаты</p> <p>4. Өзбек: pul-kredit siyosati tuzilishi</p> <p>5. Түрік: para politikası yapısı</p> <p>6. Ағылшын: structural monetary policy</p> <p>7. Испан: estructura de la política monetaria</p> <p>8. Неміс: Geldpolitik Struktur</p> <p>9. Француз: la structure de la politique monétaire</p>
1636.	валютная самокупаемость	валюталық өзін-өзі өтеу	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Сыртқы экономикалық қызмет субъектісінің өзінің валюталық шығынын меншікті валюталық кірісі есебінен орналастыруы қағидаты.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta özünü kompensasiya</p> <p>3. Қырғыз: валюталук өзүн-өзү жактыруу</p> <p>4. Өзбек: valyuta o'zini-qoplanishi</p> <p>5. Түрік: para kendini telafi</p> <p>6. Ағылшын: currency selfrepayment</p> <p>7. Испан: moneda de auto-recuperación</p> <p>8. Неміс: Währung Selbst recoupment</p> <p>9. Француз: monnaie d'auto-récupération</p>

1637.	валютная система мировая	әлемдік валюта жүйесі	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Валюталық қатынастарды ұйымдастырудың және реттеудің мемлекетаралық келісіммен баянды етілген нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: dünya pul sistemi</p> <p>3. Қырғыз: дүйнөлүк валюта системасы</p> <p>4. Өзбек: jahon valyuta tizimi</p> <p>5. Түрік: dünya para sistemi</p> <p>6. Ағылшын: global monetary system / world monetary system</p> <p>7. Испан: sistema monetario mundial</p> <p>8. Неміс: Weltwährungssystem</p> <p>9. Француз: système mondial monétaire</p>
1638.	валютные блоки	валюталық блоктар	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Валюта үстемдігін орнату және басқа мемлекеттерге бірыңғай валюта саясатын жүргізу мақсатымен бірнеше елдің топтасқан одақтары.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta bloku</p> <p>3. Қырғыз: валюта блоктары</p> <p>4. Өзбек: valyuta bloki</p> <p>5. Түрік: para bloku</p> <p>6. Ағылшын: currency blocs</p> <p>7. Испан: bloque de la moneda</p> <p>8. Неміс: Währungsblock</p> <p>9. Француз: bloc monétaire</p>
1639.	валютные отношения	валюталық қатынастар	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Шет мемлекеттермен, халықаралық ұйымдармен, заңды және жеке тұлғалармен жасалатын қатынастар, олар сыртқы сауда, сыртқы несие операцияларын, саудадан тыс операциялар мен басқа да операцияларды жүзеге асыру кезінде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta munasibətləri</p> <p>3. Қырғыз: валюталук байланыш</p> <p>4. Өзбек: valyuta munosabatlari</p> <p>5. Түрік: para ilişkileri</p> <p>6. Ағылшын: currency relations</p> <p>7. Испан: las relaciones de divisas</p> <p>8. Неміс: Währungsrelationen</p> <p>9. Француз: relations monétaires</p>
1640.	валютные стабилизационные фонды	валютаны тұрақтандыру қорлары	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме; Стабилизация – лат. stabilis – тұрақты. Валюталық бағамды реттеу мақсатымен валюталық интервенцияға арналған</p>

			<p>алтын және шетел валютасы түріндегі мемлекеттік қорлар.</p> <p>2. Әзербайжан: mübadilə sabitləşmə fondu</p> <p>3. Қырғыз: валюта турукташтыруу фонд</p> <p>4. Өзбек: almashish mustahkamlash fondi</p> <p>5. Түрік: döviz kuru istikrar fonu</p> <p>6. Ағылшын: exchange stabilization funds</p> <p>7. Испан: fondo de estabilización cambiaria</p> <p>8. Неміс: Austausch Stabilisierungsfonds</p> <p>9. Француз: échange fonds de stabilisation</p>
1641.	валютные фьючерсы	валюталық фьючерстер	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Фьючерс – ағылшын. futures. Нақты валютаның стандарттық санын шарт жасасылған кезде белгіленген бағам бойынша белгілі бір күні (келешекте) сату немесе сатып алу туралы келісім (міндеттеме).</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta fyuçers</p> <p>3. Қырғыз: валюталук фьючерстер</p> <p>4. Өзбек: valyuta fyuchers</p> <p>5. Түрік: para vadeli</p> <p>6. Ағылшын: currency futurrees</p> <p>7. Испан: futuros de divisas</p> <p>8. Неміс: Devisentermin</p> <p>9. Француз: à terme sur devises</p>
1642.	валютный коридор	валюталық дәліз	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Мемлекеттік және қаржы институттарының әкімшілік жолмен ықпал етуі жағдайындағы икемді және болжап білуге болатын валюта бағамы.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta dahlizi</p> <p>3. Қырғыз: валюта коридору</p> <p>4. Өзбек: valyuta yo'lak</p> <p>5. Түрік: para koridoru</p> <p>6. Ағылшын: currency corridor</p> <p>7. Испан: corredor de la divisa</p> <p>8. Неміс: Währung Korridor</p> <p>9. Француз: couloir monétaire</p>
1643.	валютный коэффициент	валюталық коэффициент	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Коэффициент – лат. со(sum) – бірге, бірлікте + efficients – өндіруші. Валюталар бағамының арасалмағы, ол баға мен ақшалай қаражатты бір валютадан екінші валютаға қайта есептеу кезінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: məzənnə</p> <p>3. Қырғыз: валюталук коэффициент</p> <p>4. Өзбек: kurs</p> <p>5. Түрік: döviz kuru</p> <p>6. Ағылшын: exchange rate, foreign currency</p>

			<p>coefficient</p> <p>7. Испан: tipo de cambio</p> <p>8. Неміс: Wechselkurs</p> <p>9. Француз: taux de change</p>
1644.	валютный курс гибкий	икемді валюта бағамы	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Курс – лат. cursus – жүгіру, жүгіріс. Шетел ақшасына сұраным мен ұсынымды айқындайтын және еркін өсуі немесе төмендеуі мүмкін валюта бағамы.</p> <p>2. Әзербайжан: çevik məzənnə</p> <p>3. Қырғыз: ийкемду валюта курсу</p> <p>4. Өзбек: moslashuvchan kurs</p> <p>5. Түрік: esnek kur</p> <p>6. Ағылшын: flexible exchange rate</p> <p>7. Испан: tipo de cambio flexible</p> <p>8. Неміс: flexible Wechselkurs</p> <p>9. Француз: taux de change flexible</p>
1645.	валютный курс неустойчивый	орнықсыз валюта бағамы	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Курс – лат. cursus – жүгіру, жүгіріс. Сұраныс пен ұсыныстың әсерімен еркін өзгеріп отыратын, нарықтық тетікті пайдалануға негізделген валюта бағамы.</p> <p>2. Әзербайжан: məzənnə dəyişkənliyi</p> <p>3. Қырғыз: өзгөрмөлүүлүгү валюта курсу</p> <p>4. Өзбек: kurs uchuvchanlik</p> <p>5. Түрік: kuru oynaklığı</p> <p>6. Ағылшын: exchange rate volatility</p> <p>7. Испан: la volatilidad del tipo de cambio</p> <p>8. Неміс: Wechselkursschwankungen</p> <p>9. Француз: la volatilité des taux de change</p>
1646.	валютный курс форвардный	форвардтық валюта бағамы	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Курс – лат. cursus – жүгіру, жүгіріс; Форвард – ағылшын. forward – алға. Мерзімдік валюта бағамы, ол бойынша валютаны келешекте жеткізу шартымен сатып алуға және сатуға болады.</p> <p>2. Әзербайжан: irəli məzənnəsi</p> <p>3. Қырғыз: форвардтук валюта курсу</p> <p>4. Өзбек: oldinga kurs</p> <p>5. Түрік: vadeli döviz kuru</p> <p>6. Ағылшын: forward exchange rate</p> <p>7. Испан: el tipo de cambio hacia adelante</p> <p>8. Неміс: Terminkurs</p> <p>9. Француз: taux de change à terme</p>
1647.	валютный опцион	валюталық опцион	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Активі шетел валютасынан құралған опцион. Валюталық опцион опциондармен</p>

			<p>сауда жүргізілетін валюта биржаларында да, биржадан тыс валюта нарығында да тікелей банктердің арасында жасалуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta seçimi</p> <p>3. Қырғыз: валюталук опцион</p> <p>4. Өзбек: valyuta variant</p> <p>5. Түрік: para seçeneği</p> <p>6. Ағылшын: currency option</p> <p>7. Испан: opción de moneda</p> <p>8. Неміс: Devisenoptions</p> <p>9. Француз: option de monnaie</p>
1648.	валютный рынок	валюта нарығы, валюталық нарық	<p>1. Валюта – итал. Valuta. 1) валюталарды сұраным мен ұсынымның ықпалымен қалыптасқан бағам бойынша сатып алу-сату шоғырланған ресми орталық; 2) шетел валюталарын және шетел валютасымен төленетін төлем құжаттарын сатып алу-сату жөніндегі тұрақты экономикалық және ұйымдық қатынастар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta bazarı</p> <p>3. Қырғыз: валюта базару</p> <p>4. Өзбек: valyuta bozori</p> <p>5. Түрік: para piyasası</p> <p>6. Ағылшын: currency market</p> <p>7. Испан: mercado de divisas</p> <p>8. Неміс: Devisenmarkt</p> <p>9. Француз: marché des devises</p>
1649.	валютный рынок интегрированный	интеграцияланған валюта нарығы	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Интеграция – лат. integratio – қосылу, бірігу. Тараптардың жұмыс істеудің және мемлекеттік реттеудің жалпы қағидаттарымен біріктірілген ішкі валюта нарықтарының жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: integrasiya valyuta bazarı</p> <p>3. Қырғыз: интегралдық базардын</p> <p>4. Өзбек: integratsiyalashgan valyuta bozori</p> <p>5. Түрік: entegre döviz piyasası</p> <p>6. Ағылшын: The foreign exchange market is integrated</p> <p>7. Испан: mercado de divisas integrada</p> <p>8. Неміс: integrierte Devisenmarkt</p> <p>9. Француз: marché intégré des devises</p>
1650.	валютный фонд	валюталық қор, валюта қоры	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Кәсіпорындардың сыртқы экономикалық банктегі теңгерімдік және теңгерімнен тысқары шоттарындағы валюталай қаражаты; экспорт бойынша түскен валюталық</p>

			<p>түсімнен бес жылғы тұрақты пайыз түрінде қаржы аудару жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta fondu</p> <p>3. Қырғыз: валюта фонду</p> <p>4. Өзбек: valyuta jamg'armasi</p> <p>5. Түрік: para fonu</p> <p>6. Ағылшын: currency fund</p> <p>7. Испан: fondo monetario</p> <p>8. Неміс: Währungsfonds</p> <p>9. Француз: fonds monétaire</p>
1651.	валютный хаос	валюталық берекетсіздік	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Хаос – көне грек. χάος χάινω – ашыламын, жазыламын. Валюталық қарым-қатынастың ұзақ уақыт қожырауын көрсету үшін қолданылатын ұғым.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta хаос</p> <p>3. Қырғыз: валюта башаламандык</p> <p>4. Өзбек: valyuta betartiblik</p> <p>5. Түрік: para kaos</p> <p>6. Ағылшын: currency chaos</p> <p>7. Испан: el caos de divisas</p> <p>8. Неміс: Währungschao</p> <p>9. Француз: chaos monétaire</p>
1652.	валюта необратимая	қайтымсыз валюта	<p>1. Валюта – итал. Valuta. Елдің тек ішкі ақша айналысында ғана пайдаланылатын ақша өлшемі, яғни мемлекеттің заңнамасы валютаны халықаралық есеп айырысуда пайдалануға тыйым салатын немесе шектейтін валюта.</p> <p>2. Әзербайжан: qaralı valyuta</p> <p>3. Қырғыз:кепчишибизди валюта</p> <p>4. Өзбек:maydalanmaydigan valyuta</p> <p>5. Түрік:çevrilemeyen para</p> <p>6. Ағылшын: inconvertible currency</p> <p>7. Испан:moneda no convertible</p> <p>8. Неміс:konvertierbare Währung</p> <p>9. Француз:monnaie inconvertible</p>
1653.	варрант	варрант	<p>1. Варрант – ағылшын. және фр. warrant – өкілеттік, сенімхат. Тауардың сақтауға қабылданғаны туралы тауар қоймалары беретін куәлік (сатушының кепілдігі); иесіне құжатта көрсетілген тауарды кепілзатқа салып қарыз алуына құқық беретін құжат; қарызгердің облигацияларын немесе акцияларын тіркелген бағамен сатып алуына құқық беретін бағалы қағаздар нысанындағы облигациялық қарыз шарты.</p> <p>2. Әзербайжан: vəkalətnamə</p>

			<p>3. Қырғыз:ишеним кат 4. Өзбек:order 5. Түрік:garanti 6. Ағылшын: warrant – өкілеттік, сенімхат 7. Испан:orden 8. Неміс:Haftbefehl 9. Француз: warrant – өкілеттік, сенімхат</p>
1654.	ведомость оборотная	айналымдық тізімдеме	<p>1. Бухгалтерлік есеп шоттарында есептік тіркелімнің қорытынды деректеріне арналған бухгалтерлік есеп тізілімі. Жылдың басы мен аяғындағы қалдықтар және бір айдағы айналымдар туралы шоттардың деректері негізінде айдың аяғында жасалады. Жинақтамалы және талдамалы есеп шоттары бойынша жасалуы мүмкін. 2. Әзербайжан: müzakirə qanun 3. Қырғыз:келишимдүү долбоору 4. Өзбек:negotiable Bill 5. Түрік:kıymetli evrak, poliçe 6. Ағылшын: statement of the reverse, turnover balan-ce sheet 7. Испан:factura negociable 8. Неміс:verhandelbar Rechnung 9. Француз:connaissance négociable</p>
1655.	вексель бланковый	бланкілік вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel. Нақты міндетті деректемелері – сомасы, ұсынылатын күні, вексель берушінің қойылған қолы жоқ вексель. 2. Әзербайжан: boş faktura 3. Қырғыз:бланкулу вексель 4. Өзбек:bo'sh bill 5. Түрік:boş fatura 6. Ағылшын: blank bill 7. Испан:cuenta en blanco 8. Неміс:Blankowechsel 9. Француз:facture vide</p>
1656.	вексель депонированный	депозиттелген вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel; Депонирование – лат. dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Несиені қамтамасыз ету үшін берілген вексель. 2. Әзербайжан: qanun layihəsi təhvil 3. Қырғыз:эсеп сактоого вексель 4. Өзбек:bill saqlash uchun 5. Түрік:tasarı yatırılır 6. Ағылшын: collateral bill 7. Испан:proyecto de ley depositada 8. Неміс:Rechnung hinterlegt 9. Француз:facture déposé</p>

1657.	вексель домицированный	домицильденгени вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel; Домициль – ағылшын, фр. domicile – тұрғылықты жер. Вексель иесінің тұрғылықты жерінен басқа төлем орны көрсетілген вексель.</p> <p>2. Әзербайжан: fəaliyyət qanun</p> <p>3. Қырғыз:долбоору вексель</p> <p>4. Өзбек:doimiy yashovchi bill</p> <p>5. Түрік:mukim faturası</p> <p>6. Ағылшын: domiciled bill</p> <p>7. Испан:proyecto de ley de su domicilio</p> <p>8. Неміс:mit Sitz Rechnung</p> <p>9. Француз:facture domiciliée</p>
1658.	вексель комиссионный	комиссиялық вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel. Вексель ұстаушыдан инкассо үшін қабылданған вексель.</p> <p>2. Әзербайжан: komissiya qanun</p> <p>3. Қырғыз:комиссиялук вексель</p> <p>4. Өзбек:komissiya bill</p> <p>5. Түрік:komisyon faturası</p> <p>6. Ағылшын: bill for commission</p> <p>7. Испан:proyecto de ley de la comision</p> <p>8. Неміс:Kommission Rechnung</p> <p>9. Француз:facture de commission</p>
1659.	вексель коммерческий	коммерциялық вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel; Коммерция – лат. commercium – сауда. Сатып алу-сату, жұмыстар орындау, қызметтер көрсету (қаржылық қызметтер көрсетуді қоспағанда) шарттарының негізінде берілген вексель.</p> <p>2. Әзербайжан: kommersiya faktura</p> <p>3. Қырғыз: соода долбоору</p> <p>4. Өзбек: tijorat Bill</p> <p>5. Түрік: ticari fatura</p> <p>6. Ағылшын: Promissory note</p> <p>7. Испан: factura comercial</p> <p>8. Неміс: Wechsel</p> <p>9. Француз: commercial facture</p>
1660.	вексель простой	жай вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel. Вексель берушінің мерзімі басталғаннан кейін вексель иесіне (вексель ұстаушыға) белгілі бір соманы төлейтіні жөніндегі сөзсіз ақшалай міндеттемені куәландыратын бағалы қағаз.</p> <p>2. Әзербайжан: sadə faktura</p> <p>3. Қырғыз:жөнөкөй вексель</p> <p>4. Өзбек:oddiy bill</p> <p>5. Түрік:basit faturası</p> <p>6. Ағылшын: promissory note, note of hand</p>

			<p>7. Испан:factura sencilla 8. Неміс:einfache Rechnung 9. Француз:simple projet de loi</p>
1661.	вексельный иск	вексельдік талап қою	<p>1. Вексель – нем. Wechsel. Вексельдің заңды ұстаушысы вексель бойынша міндетті тұлғаға қоятын талап. 2. Әзербайжан: qanun iddia 3. Қырғыз:вексельдук иск 4. Өзбек:bill da'vo 5. Түрік:tasarı dava 6. Ағылшын: bill suit, promissory note suit 7. Испан:demanda factura 8. Неміс:Rechnung Klage 9. Француз:procès facture</p>
1662.	векселя «дружеские»	«достық» вексельдері	<p>1. Вексель – нем. Wechsel. Нақты коммерциялық мәмілеге негізделмеген вексельдер; кәсіпкерлер осы вексельді банкте есепке алу жолымен оны кепіл етіп ақша алу мақсатымен бір-біріне береді. 2. Әзербайжан: qanun «dost» 3. Қырғыз:«достук» вексель 4. Өзбек:harajatlarni «do'stona» 5. Түрік:faturaları «dost» 6. Ағылшын: «friendly» bills, accommodation bill 7. Испан:facturas «amigable» 8. Неміс:Rechnungen «freundlich» 9. Француз:factures «amicale»</p>
1663.	величина равновесная	тепе-тең шама, тендес шама	<p>1. Бәсекелі нарықта тепе-тең баға жағдайындағы сұраныс пен ұсыныстың шамасы. 2. Әзербайжан: tarazlıq dəyəri 3. Қырғыз:салмактуулук наркы 4. Өзбек:muvozanat qiymati 5. Түрік:denge deęeri 6. Ағылшын: equi-librated 7. Испан:el valor del equilibrio 8. Неміс:der Wert des Gleichgewichts 9. Француз:la valeur de l'équilibre</p>
1664.	величина спроса	сұраныс шамасы	<p>1. Белгілі бір тауардың (немесе қызметтің) мөлшері, оны сатып алушы белгілі бір кезең бойына нақты бағамен сатып алғысы келеді. 2. Әзербайжан: tələb dəyəri 3. Қырғыз:суроо-талаптын маани 4. Өзбек:talab qiymati 5. Түрік:talep deęeri 6. Ағылшын: level of demand, quantity demanded 7. Испан:valor de demanda</p>

			<p>8. Неміс:Bedarfswert</p> <p>9. Француз:valeur de la demande</p>
1665.	венчур	венчур	<p>1. Венчур – ағылшын. venture – тәуекелшіл кәсіпорын. Тәуекелшіл коммерциялық кәсіпорын; өнімнің жаңа түрлерін жасауға, өндірісті игеруге, енгізуге, жаңа технологияларды қолдануға маманданған шағын коммерциялық ғылыми-техникалық ұйым.</p> <p>2. Әзербайжан: risk</p> <p>3. Қырғыз:венчур</p> <p>4. Өзбек:korxonasi</p> <p>5. Түрік:girişim</p> <p>6. Ағылшын: venture – тәуекелшіл кәсіпорын</p> <p>7. Испан:empresa</p> <p>8. Неміс:Wagnis</p> <p>9. Француз:entreprise</p>
1666.	взимание налогов	салықтарды төлету, салықтарды алу	<p>1. Салықтарды төлеудің және төлетудің салық заңдарымен белгіленген тәртібі. Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес салық төлеу салық төлеушіге міндет ретінде жүктеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi ödəniş</p> <p>3. Қырғыз:салык чогултуу</p> <p>4. Өзбек:soliq yig'ish</p> <p>5. Түрік:vergi tahsilat</p> <p>6. Ағылшын: levying of taxes</p> <p>7. Испан:la recaudación de impuestos</p> <p>8. Неміс:Steuererhebung</p> <p>9. Француз:la perception des impôts</p>
1667.	взыскание налога	салықты өндіріп алу	<p>1. Салықты (алымды) заңдарда белгіленген мерзімде толық төлемеген немесе кем төлеген жағдайда салық төлеушінің немесе салық агентінің банктегі шоттарында тұрған ақшалай қаражатына, сондай-ақ салық төлеушінің өзге де мүлкіне шара қолдану жолымен салық төлеушіден (алым төлеушіден) мәжбүрлеп өндіріп алу. Ұйымдардан салық даусыз өндіріп алынады, ал жеке тұлғаларға сот тәртібімен төлеттіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi ödəniş</p> <p>3. Қырғыз:салык чогултуу</p> <p>4. Өзбек:soliq yig'ish</p> <p>5. Түрік:vergi tahsilat</p> <p>6. Ағылшын: tax collection</p> <p>7. Испан:la recaudación de impuestos</p> <p>8. Неміс:Steuererhebung</p> <p>9. Француз:la perception des impôts</p>

1668.	виремент	виремент	<p>1. Виремент – фр. virement – борышты аудару. Бір кісінің ағымдағы шотына белгілі мөлшерде ақша аудару үшін жасалатын банк операциясы. Банк клирингісімен ұштастырылғанда виремент айналыс шығындарын үнемдеуге септігін тигізеді.</p> <p>2. Әзербайжан:virement</p> <p>3. Қырғыз:виремент</p> <p>4. Өзбек:virement</p> <p>5. Түрік:virement</p> <p>6. Ағылшын: virement</p> <p>7. Испан:virement</p> <p>8. Неміс:virement</p> <p>9. Француз:virement – борыштыаудару</p>
1669.	внеквотная ставка (таможенные пошлины)	квотадан тыс мөлшерлеме (кедендік баждар)	<p>1. Квота – лат. quota. Белгіленген тарифтік квотадан артық әкелінетін немесе әкетілетін тауарларға белгіленетін кедендік әкелу немесе әкету бажының мөлшері (шамасы).</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük rüsumları yuxarıda kontingenti dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: бажы алымдарын жогоруда шартүлүшүнөн баасы</p> <p>4. Өзбек: boj yuqorida kutmoqda darajasi</p> <p>5. Түрік: gümrük vergilerinin yukarıda kota oranı</p> <p>6. Ағылшын: non-quota rate of customs duties</p> <p>7. Испан: tasa de derechos de aduana por encima del contingente</p> <p>8. Неміс: Rate der Zölle oben Quote</p> <p>9. Француз: taux de droits de douane hors contingent</p>
1670.	внутренний мониторинг	ішкі мониторинг	<p>1. Ұйымдардың, кәсіпорындардың, қаржы-несие мекемелерінің жай-күйін қадағалау, зерттеу және болжау кешені.</p> <p>2. Әзербайжан: daxili monitoring</p> <p>3. Қырғыз:ички мониторинг</p> <p>4. Өзбек:ichki monitoring</p> <p>5. Түрік:iç izleme</p> <p>6. Ағылшын: internal monitoring</p> <p>7. Испан:monitoreo interno</p> <p>8. Неміс:interne Überwachung</p> <p>9. Француз:surveillance interne</p>
1671.	внутриквотная ставка (таможенные пошлины)	квотаішілік мөлшерлеме (кедендік баж)	<p>1. Квота – лат. quota. Белгіленген тарифтік квота шегінде әкелінетін немесе әкетілетін тауарларға белгіленетін кедендік әкелу немесе әкету бажының мөлшері (шамасы).</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük rüsumlarının vnutrikvotnaya dərəcəsi</p>

			<p>3. Қырғыз: бажы алымдарын vnutrikvotnaya баасы</p> <p>4. Өзбек: boj vnutrikvotnaya darajasi</p> <p>5. Түрік: gümrük vergilerinin vnutrikvotnaya oranı</p> <p>6. Ағылшын: in-coke rate of customs duties</p> <p>7. Испан: vnutrikvotnaya tasa de derechos de aduana</p> <p>8. Неміс: vnutrikvotnaya Zollsatz</p> <p>9. Француз: taux vnutrikvotnaya des droits de douane</p>
1672.	вознаграждение комиссионное	комиссиялық сыйақы	<p>1. Агент (комиссияшы) өз атынан, бірақ комитенттің есебінен бір немесе бірнеше сатып алу-сату операцияларын жасағаны үшін принципалдан (комитенттен) алатын ақы.</p> <p>2. Әзербайжан: komisyon haqqı</p> <p>3. Қырғыз: комиссиялук сатып аалуу</p> <p>4. Өзбек: komissiya to'lovi</p> <p>5. Түрік: komisyon ücreti</p> <p>6. Ағылшын: commissions</p> <p>7. Испан: comisión</p> <p>8. Неміс: Provisionsgebühr</p> <p>9. Француз: frais de commission</p>
1673.	вознаграждение лицензионное	лицензиялық сыйақы	<p>1. Лицензия – лат. licentia – құқық. Лицензиялық келісім тақырыбы болып табылатын лицензияларды, «ноу-хауды» және т.б. пайдалану құқығының берілгені үшін сыйақы, бұл сыйақы ықтимал экономикалық тиімділікті және лицензиат лицензияны пайдалану негізінде алады деп жорамалданған пайданы бағалай отырып белгіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: lisenziya haqqı</p> <p>3. Қырғыз: лицензия үчүн төлөм</p> <p>4. Өзбек: litsenziya to'lovi</p> <p>5. Түрік: lisans ücreti</p> <p>6. Ағылшын: license fee</p> <p>7. Испан: tasa de licencia</p> <p>8. Неміс: Lizenzgebühr</p> <p>9. Француз: redevance</p>
1674.	временные разницы	уақыттық айырма, уақыттық айырмашылық	<p>1. Есепті кезеңдегі бухгалтерлік және салық салынатын табыстың арасындағы айырма, ол кіріс пен шығыстың бірсыпыра баптары салық салынатын табысқа енгізілген кезеңнің бухгалтерлік табысқа енгізілетін кезеңмен сәйкес келмеуі себепті пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: müvəqqəti fərqlər</p> <p>3. Қырғыз: убактылуу айырмачылыктар</p> <p>4. Өзбек: vaqtinchalik farqlar</p> <p>5. Түрік: geçici farklar</p>

			<p>6. Ағылшын: time difference 7. Испан:diferencias temporales 8. Неміс:temporäre Differenzen 9. Француз:différences temporaires</p>
1675.	всемирная валютная система	дүниежүзілік валюта жүйесі	<p>1. Валюта – итал. Valuta; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Дүниежүзілік шаруашылық байланыстардан туындаған валюта-экономикалық қатынастардың жиынтығы. 2. Әзербайжан: dünya pul sistemi 3. Қырғыз:дүйнөлүк валюта системасы 4. Өзбек:Jahon valyuta tizimi 5. Түрік:dünya para sistemi 6. Ағылшын: world currency system 7. Испан:sistema monetario mundial 8. Неміс:Weltwährungssystem 9. Француз:systeme mondial monétaire</p>
1676.	Всемирная торговая организация	Дүниежүзілік сауда ұйымы	<p>1. Организация – грек. ὄργανον – құрал-сайман. Аса ірі халықаралық сауда ұйымы; тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің халықаралық саудасы аясында үкіметтердің құқықтары мен міндеттемелерін айқындайтын көпжақты сауда шарты. 2. Әзербайжан: Ümumdünya Ticarət Təşkilatı 3. Қырғыз:Бүткүл дүйнөлүк соода уюму 4. Өзбек:Jahon savdo tashkiloti 5. Түрік:Dünya Ticaret Örgütü 6. Ағылшын: World trade organization 7. Испан:La Organización Mundial del Comercio 8. Неміс:Die Welthandelsorganisation 9. Француз:L'Organisation mondiale du commerce</p>
1677.	выборка аудиторская	аудиторлық іріктеу	<p>1. Аудитор – лат. auditor – тыңдаушы. Аудиторлық тексеру жүргізу тәсілі. Мұнда аудитор экономикалық субъектінің бухгалтерлік есебінің құжаттамасын бастан-аяқ тексермей, іріктеп тексереді, бірақ аудиторлық қызметтің тиісті ережелерінің (стандартының) талаптарын сақтайды. 2. Әзербайжан: audit sampling 3. Қырғыз:аудитордук үлгүлөрдү алуу 4. Өзбек:audit, namuna olish 5. Түрік:denetim örnekleme 6. Ағылшын: audit sampling 7. Испан:muestreo de auditoría 8. Неміс:Audit-Sampling 9. Француз:échantillonnage de vérification</p>

1678.	выработка	өндірім	<p>1. Еңбек өнімділігінің көрсеткіші, ол белгілі бір уақыт кезеңінде бір қызметкерге немесе жұмысшыға шаққанда орта есеппен өндірілген өнімнің санымен (орындалған жұмыстың, көрсетілген қызметтердің көлемімен) айқындалады.</p> <p>2. Әзербайжан: buraxılış</p> <p>3. Қырғыз: продукция</p> <p>4. Өзбек: chiqish</p> <p>5. Түрік: çıktı</p> <p>6. Ағылшын: generation, output, production, make, manufacture, yield</p> <p>7. Испан: salida</p> <p>8. Неміс: Ausgang – өндіріс, дайындау, жасау, өндіру, алу, орнату; өнімділік, қуаттылық; шығыс, өндірім, өндіру, әзірлеме</p>
1679.	галопирующая инфляция	өршімелі инфляция	<p>1. Галопирующая инфляция – ағылшын. Galloping inflation; Инфляция – лат. inflatio – кебу, қампаю. Жоғары қарқынмен үдей түсетін инфляция.</p> <p>2. Әзербайжан: ehtiyatla inflyasiya</p> <p>3. Қырғыз: галопирлуу инфляция</p> <p>4. Өзбек: uchib inflyatsiya</p> <p>5. Түрік: dörtlü enflasyon</p> <p>6. Ағылшын: galloping inflation</p> <p>7. Испан: la inflación galopante</p> <p>8. Неміс: Galoppierende Inflation</p> <p>9. Француз: inflation galopante</p>
1680.	гап	гап	<p>1. Гап – ағылшын. gap – үзілу, алшақтау. Биржа тауары бағасының күрт төмендеуі, мұнда алдыңғы биржа күнгі ең төмен баға ағымдағы күнгі ең жоғары бағадан жоғары болады, не тауар бағасының күрт жоғарылауы.</p> <p>2. Әзербайжан: gap</p> <p>3. Қырғыз: гап</p> <p>4. Өзбек: gap</p> <p>5. Түрік: gap</p> <p>6. Ағылшын: gap – үзілу, алшақтау</p> <p>7. Испан: gap</p> <p>8. Неміс: Gap</p> <p>9. Француз: gap</p>
1681.	гарантированн ый государством заем	мемлекет кепілдік берген қарыз	<p>1. Гарантия – фр. garantie – қамтамсыз ету. Мемлекеттік кепілдікпен қамтамасыз етілген мемлекеттік емес қарыз.</p> <p>2. Әзербайжан: dövlət zəmanətli kredit</p> <p>3. Қырғыз: мамлекет кепилдикке алган насыя</p>

			<p>4. Өзбек: davlat tomonidan kafolatlangan kredit</p> <p>5. Түрік: devlet garantili kredi</p> <p>6. ағылшын: State guaranteed loan</p> <p>7. Испан: préstamo garantizado por el Estado</p> <p>8. Неміс: staatlich garantierten Darlehen</p> <p>9. Француз: prêt garanti par l'État</p>
1682.	гарантированн ый правительством долг	үкімет кепілдік берген борыш, үкімет кепілдендірген борыш	<p>1. Гарантия – фр. garantie – қамтамсыз ету. Ел үкіметінің кепілдігі бар, белгілі бір күні игерілген және өтелмеген қарыздың сомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: hökumət borc təmin</p> <p>3. Қырғыз: өкмөт тарабынан гарантияланған қарыз</p> <p>4. Өзбек: davlat qarzdorlik kafolatlangan</p> <p>5. Түрік: hükümet borç garantili</p> <p>6. Ағылшын: government guaranteed debt, debt guaranteed by government</p> <p>7. Испан: la deuda garantizada</p> <p>8. Неміс: Staatlich garantierte Schulden</p> <p>9. Француз: la dette garantie par le gouvernement</p>
1683.	гармонизация	үйлесімдендіру , үйлестіру	<p>1. Гармония – көне грек. ἀρμονία – келісу. Экономикалық үдерістерді, қатынастарды, тауарларды өзара келісу, жүйеге келтіру, бір ізге түсіру, үйлестіру, ретке келтіру, өзара сәйкестігін қамтамасыз ету.</p> <p>2. Әзербайжан: uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: шайкеш келтирүү</p> <p>4. Өзбек: sergak</p> <p>5. Түрік: uyumlaştırma</p> <p>6. Ағылшын: harmonization</p> <p>7. Испан: armonización</p> <p>8. Неміс: Harmonisierung</p> <p>9. Француз: harmonisation</p>
1684.	гармонизация налогов	салықтарды үйлесімдендіру , салықтарды үйлестіру	<p>1. Гармония – көне грек. ἀρμονία – келісу. Салықтарды жүйелеу және бірегейлендіру, халықаралық аймақтық топтар мен бірлестіктерге кіретін елдердің салық жүйелері мен салық саясатын шоғырландыру.</p> <p>2. Әзербайжан: vergilərini uyğunlaşma</p> <p>3. Қырғыз: салықтарды шайкеш келтирүү</p> <p>4. Өзбек: soliqlar sergak</p> <p>5. Түрік: vergi uyumlaştırılması</p> <p>6. Ағылшын: tax harmonization</p> <p>7. Испан: armonización de los impuestos</p> <p>8. Неміс: Harmonisierung der Steuern</p> <p>9. Француз: harmonisation des taxes</p>
1685.	гастарбайтер	гастарбайтер	<p>1. Гастербайтер – нем. Gastarbeiter – келімсек-</p>

			<p>жұмысшы. Нашар дамыған елден өнеркәсібі дамыған елге тартылатын шетелдік жұмысшы.</p> <p>2. Әзербайжан: misafir işçi</p> <p>3. Қырғыз:гастарбайтер</p> <p>4. Өзбек:gastarbeiter</p> <p>5. Түрік:misafir işçi</p> <p>6. Ағылшын: gastarbeiter</p> <p>7. Испан:gastarbeiter</p> <p>8. Неміс: Gastarbeiter – келімсек-жұмысшы</p> <p>9. Француз:gastarbeiter</p>
1686.	гедонизм	гедонизм	<p>1. Гедонизм – гр. Hedone – ләззаттану. Жеке адамның өмірден барынша көп қанағат алу үшін өзінің әл-ауқатын арттыруға тырысуы.</p> <p>2. Әзербайжан: hedonizm</p> <p>3. Қырғыз:гедонизм</p> <p>4. Өзбек:hedonism</p> <p>5. Түрік:hazcılık</p> <p>6. Ағылшын: hedonism</p> <p>7. Испан:hedonismo</p> <p>8. Неміс:Hedonismus</p> <p>9. Француз:hédonisme</p>
1687.	гелиашер	гелиашер	<p>1. Қағаз ақшаға сурет салуға маманданған суретші.</p> <p>2. Әзербайжан:geliasher</p> <p>3. Қырғыз:гелиашер</p> <p>4. Өзбек:geliasher</p> <p>5. Түрік:geliasher</p> <p>6. Ағылшын: heliasher</p> <p>7. Испан:geliasher</p> <p>8. Неміс:Geliasher</p> <p>9. Француз:geliasher</p>
1688.	гетеродоксальн ая программа	гетеродокстық бағдарлама	<p>1. Гетеродокс – грек. Heteros – басқа, dokeo – ойлаймын, сенемін; Программа – грек. Про – алдында, грек. Γράμμα – жазба. Инфляцияға қарсы саясаттың, ең алдымен кіріс пен баға саясатының әдеттен тыс (ортодокстық) әдістерін қолдануға негізделген экономикалық тұрақтандыру бағдарламасы.</p> <p>2. Әзербайжан: geteredoksal program</p> <p>3. Қырғыз:гетеродокстук программа</p> <p>4. Өзбек:geteredoksal dasturi</p> <p>5. Түрік:geteredoksal programı</p> <p>6. Ағылшын: geteredox program</p> <p>7. Испан:programa geteredoksal</p> <p>8. Неміс:geteredoksal Programm</p> <p>9. Француз:programme geteredoksal</p>

1689.	гешефт	гешефт	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гешефт – нем. Geschft – сыйлық. Сауда алыс-берісі, пайда түсіретін іс, тиімді мәміле. 2. Әзербайжан:gesheft 3. Қырғыз:гешефт 4. Өзбек:gesheft 5. Түрік:gesheft 6. Ағылшын: gesheft 7. Испан:gesheft 8. Неміс: Geschft – сыйлық 9. Француз:gesheft
1690.	гиперинфляция	гиперинфляция	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гиперинфляция – гр. Hyper – үстінде, үстінен + inflatio – желбуаз. Ерекше ірі ауқымдағы инфляция, ол айналыстағы ақша көлемінің және тауар бағасының айрықша тез өсуімен сипатталады, мұның өзі ақша өлшемінің күрт құнсыздануына, төлем айналымының қожырауына және қалыпты шаруашылық байланыстарының бұзылуына апарып соқтырады. 2. Әзербайжан: hiperinflyasiya 3. Қырғыз:гиперинфляция 4. Өзбек:inflasyon 5. Түрік:hiperenflasyon 6. Ағылшын: hyperinflation 7. Испан:hiperinflación 8. Неміс:Überblähung 9. Француз:hyperinflation
1691.	глобализация мировой экономики	әлемдік экономиканың жаһандануы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Глобальный – фр. Global – жалпыға ортақ, лат. Globus – шар; Экономика – көне грек. Οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Шаруашылық өмірдің интернационалдануының ең жаңа сатысы. Әлемдік экономиканың жаһандануының жалпы жұрт қабылдаған анықтамасы жоқ. Қазіргі әлемдік экономика ұлттық экономикалардың барған сайын біте қайнасуымен сипатталады. 2. Әзербайжан: dünya iqtisadiyyatının qloballaşması 3. Қырғыз:дүйнөлүк экономиканын глобалдашуу 4. Өзбек:jahon iqtisodiyoti globallashuv 5. Түрік:dünya ekonomisinin küreselleşmesi 6. Ағылшын: globalization of the world economy 7. Испан:la globalización de la economía mundial 8. Неміс:Globalisierung der Weltwirtschaft 9. Француз:la mondialisation de l'économie mondiale

1692.	государственно е регулирование экономики	экономиканы мемлекеттік реттеу	<p>1. Эконóмика – көне грек. Οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Мемлекет әлеуметтік-экономикалық жүйеге ықпал ету мақсатымен өзінің түрлі деңгейдегі институттары арқылы жүзеге асыратын заңнамалық, әкімшілік және экономикалық сипаттағы шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: iqtisadiyyatin dövlət tənzimlənməsi</p> <p>3. Қырғыз:экономиканы мамлекеттик жөнгө салуу</p> <p>4. Өзбек:iqtisodiyotning davlat tomonidan tartibga solish</p> <p>5. Түрік:ekonominin devlet düzenlemesi</p> <p>6. Ағылшын: government regulation of economy</p> <p>7. Испан:la regulación estatal de la economía</p> <p>8. Неміс:staatliche Regulierung der Wirtschaft</p> <p>9. Француз:la régulation étatique de l'économie</p>
1693.	государственны й накопительный пенсионный фонд	мемлекеттік жинақтаушы зейнетақы қоры	<p>1. Фонд – фр. Fond, лат. Fundus – негіз, негіздеме. Белгіленген тәртіппен салымшылардың міндетті зейнетақы жарналарын жинайтын және алушыларға зейнетақы төлемдерін төлейтін, сондай-ақ зейнетақы активтерін қалыптастыру жөніндегі қызметті жүзеге асырып, оларды бағалы қағаздарға, банктердің депозиттеріне, халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздарына инвестициялайтын заңды тұлға; құрылтайшысы Үкімет болып табылатын жабық акционерлік қоғам нысанында құрылады.</p> <p>2. Әзербайжан: dövlət uıgım pensiya fondu</p> <p>3. Қырғыз:мамлекеттик топтомом пенсиялык фонд</p> <p>4. Өзбек:davlat jamg'arib boriladigan pensiya jamg'armasi</p> <p>5. Түрік:devlet toplayıcı emekli sandığı</p> <p>6. Ағылшын: state accumulation pension fund</p> <p>7. Испан:de fondos de pensiones acumulativo estado</p> <p>8. Неміс:Staatliche akkumulativen pensionskasse</p> <p>9. Француз:fonds de retraite par capitalisation de l'État</p>
1694.	государственны й финансовый контроль	мемлекеттік қаржы бақылауы	<p>1. Финанс – фр. Finances – ақша қаражаты; Контроль – фр. Contrôle, contreôle – екі данада болатын тізім, лат. Contra – қарсы, rotulus – шиыршық, оралған қағаз. Мемлекеттің қаржыны бақылау функциясын пайдалануына негізделген мемлекеттік бақылаудың аса маңызды түрлерінің бірі; республикалық бюджеттің, республикалық бюджеттен тыс қорлардың атқарылуын, ақша айналысының ұйымдастырылуын, несие</p>

			<p>ресурстарының пайдаланылуын, мемлекеттік ішкі және сыртқы борыштың, мемлекеттік сақтық қорлардың жай-күйін, қаржы жеңілдіктері мен артықшылықтардың берілуін, мемлекеттік органдарға, ұйымдарға, кәсіпорындарға және мекемелерге бекітіліп берілген мүліктің және республикалық меншіктегі басқа да мүліктердің пайдаланылуын бақылау.</p> <p>2. Әзербайжан: dövlət maliyyə nəzarəti</p> <p>3. Қырғыз:мамлекеттик каржылык көзөмөл</p> <p>4. Өзбек:davlat moliyaviy nazorat</p> <p>5. Түрік:devlet mali kontrol</p> <p>6. Ағылшын: government financial control / state fiscal control</p> <p>7. Испан:control financiero del Estado</p> <p>8. Неміс:staatliche Finanzkontrolle</p> <p>9. Француз:le contrôle financier de l'Etat</p>
1695.	гоф-маклер	гоф-маклер	<p>1. Гоф-маклер – нем. Hofmakler. Биржаның бас маклері, оны биржа мүшелері биржа маклерлері қатарынан белгілі бір мерзімге сайлайды; биржа комитетінің құрамына кіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: gough broker</p> <p>3. Қырғыз:гоф-маклер</p> <p>4. Өзбек:gough broker</p> <p>5. Түрік:gough komisyoncu</p> <p>6. Ағылшын: gof-broker</p> <p>7. Испан:corredor de gough</p> <p>8. Неміс:Hofmakler</p> <p>9. Француз:courtier gough</p>
1696.	градуализм	градуализм	<p>1. Градуализм – ағылшын. Gradatio – бірте-бірте өзгеру. Посткеңестік қоғамдардың нарықтық экономикаға көшуінің негізгі баламалы екі тұжырымдамасының бірі. Градуализм директивалы-жоспарлы экономиканың нарықтық экономикаға көшуін өндірісті тұрақтандыруға жетекші рөл берілетін біршама ұзақ және бірте-бірте өту үдерісі ретінде қарастырады.</p> <p>2. Әзербайжан: tədrisən</p> <p>3. Қырғыз:градуализм</p> <p>4. Өзбек:bosqichlilik</p> <p>5. Түрік:tedricilik</p> <p>6. Ағылшын: gradatio – бірте-бірте өзгеру</p> <p>7. Испан:gradualismo</p> <p>8. Неміс:gradualism</p> <p>9. Француз:gradualisme</p>
1697.	границы	салық салу	1. Қазыналық саясатты жүзеге асыруға,

	налогообложена	шекарасы	<p>экономиканың барлық салаларында ғылыми-өндірістік қызметтің дамуын ынталандыруға мүмкіндік беретін салықтарды өндіріп алудың жоғарғы шегін айқындау.</p> <p>2. Әзербайжан: sərhəd vergi</p> <p>3. Қырғыз: чек ара салық</p> <p>4. Өзбек: chegara soliq</p> <p>5. Түрік: sınır vergisi</p> <p>6. Ағылшын: border tax, taxation limit</p> <p>7. Испан: fiscal en frontera</p> <p>8. Неміс: Grenzsteuer</p> <p>9. Француз: taxe à la frontière</p>
1698.	грантор	грантор	<p>1. Грантор – ағылшын. Grantor – сыйға тартушы. Грант беруші шетелдік қайырымдылық қоры.</p> <p>2. Әзербайжан: qrant ауған</p> <p>3. Қырғыз: болуусучу</p> <p>4. Өзбек: hadyachi</p> <p>5. Түрік: grantor</p> <p>6. Ағылшын: grantor – сыйға тартушы</p> <p>7. Испан: concedente</p> <p>8. Неміс: Grantor</p> <p>9. Француз: grantor</p>
1699.	гратификация	гратификация, сияпаттау,	<p>1. Гратификация – лат. Gratificatio – марапаттау. Қызметкерлерге өз міндеттерін сапалы орындағаны үшін берілетін ақшалай сыйлық, оларды көтермелеу, ынталандыру.</p> <p>2. Әзербайжан: mü kafat</p> <p>3. Қырғыз: гратификация</p> <p>4. Өзбек: lazzatlanish</p> <p>5. Түрік: haz</p> <p>6. Ағылшын: gratification / primage</p> <p>7. Испан: gratificación</p> <p>8. Неміс: Befriedigung – гратификация, ақша ағыны, көтермелеу</p> <p>9. Француз: gratification</p>
1700.	«грюндерская горячка»	«грюндерлік жанталас»	<p>1. Акционерлік қоғамдардың тез өсуімен сипатталатын экономикадағы құбылыс.</p> <p>2. Әзербайжан: «gryunder fever»</p> <p>3. Қырғыз: «грюндер ысытма»</p> <p>4. Өзбек: «gryunder isitma»</p> <p>5. Түрік: «gryunder ateş»</p> <p>6. Ағылшын: «gryunder tremens» / «grunder fever»</p> <p>7. Испан: «fiebre gryunder»</p> <p>8. Неміс: «gryunder Fieber»</p> <p>9. Француз: «fievre gryunder»</p>

1701.	дамно	дамно	<p>1. Дамноно – лат. <i>Damnum</i> – залал; ит. <i>Damno</i> – шығасы, залал. Вексельдерді, темір жолдың жүк құжаттарын, коносаменттерді (теңіз тасымалының шарты туралы құжаттарды) және басқа құжаттарды жинау (инкассолау) және есепке алу жөніндегі тапсырмалардың орындалғаны үшін клиенттерден алынатын ерекше төлемақы (комиссиядан, пайыздардан және пошта шығындарынан тыс).</p> <p>2. Әзербайжан: <i>damno</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>дамно</i></p> <p>4. Өзбек: <i>damno</i></p> <p>5. Түрік: <i>damno</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>damno</i></p> <p>7. Испан: <i>damno</i></p> <p>8. Неміс: <i>Damno</i></p> <p>9. Француз: <i>damno</i></p>
1702.	дань	алым-салық	<p>1. Ежелгі үнді тіліндегі «<i>danam</i>» және латынның «<i>donum</i>» – «қайырмалдық» деген сөздерімен түбірлес. Жеңген ел жеңілген елге салатын заттай немесе ақшалай алым.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>xərac</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>алым</i></p> <p>4. Өзбек: <i>soliq</i></p> <p>5. Түрік: <i>haraç</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>tribute</i></p> <p>7. Испан: <i>homenaje</i></p> <p>8. Неміс: <i>Tribut</i></p> <p>9. Француз: <i>hommage</i></p>
1703.	дарение	сыйға тарту	<p>1. Бір тұлғаның өзіне тиесілі мүліктік құндылықтарды екінші бір тұлғаның меншігіне қайтарусыз беруі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>ianə</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>белек, садага</i></p> <p>4. Өзбек: <i>hadya</i></p> <p>5. Түрік: <i>bağış</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>grant, donation, giving, gift</i></p> <p>7. Испан: <i>donación</i></p> <p>8. Неміс: <i>Spende</i> (дар, дарение)</p> <p>9. Француз: <i>don</i></p>
1704.	движение денег	ақша қозғалысы	<p>1. Операциялық, инвестициялық және қаржы қызметтері бойынша сыныпталатын кезеңдегі ақшаның түсуі (істен шығуы).</p> <p>2. Әзербайжан: <i>pul hərəkət</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>акча-кредит кыймылы</i></p> <p>4. Өзбек: <i>pul harakati</i></p>

			<p>5. Түрік: parasal hareketi 6. Ағылшын: Cash flow 7. Испан: movimiento monetaria 8. Неміс: Geld-Bewegung 9. Француз: mouvement monétaire</p>
1705.	дебентура	дебентура	<p>1. Дебентура –лат. Debere – борышты болу. Баждың қайтарылғаны туралы кеден куәлігі. 2. Әзербайжан: borc senedi 3. Қырғыз:дебентура 4. Өзбек: qarz olish-berish bilan bog'liq bo'lgan majburiyatlar 5. Түрік:borç senedi 6. Ағылшын: debenture 7. Испан:obligación 8. Неміс:Pfandbrief 9. Француз:débentures</p>
1706.	дебет-нота	дебет-нота	<p>1. Дебет-нота – лат.Debet – ол қарыз + nota – белгі, ескерту. Жеткізуші төлемақы талабы бойынша артық алған соманы жеткізушінің шотынан даусыз шығару туралы төлемшінің өзіне қызмет көрсететін банк мекемесіне берген өкімі. 2. Әзербайжан: debit qeyd 3. Қырғыз: дебет эскертме 4. Өзбек: debet eslatma 5. Түрік: borç dekontu 6. Ағылшын: debit note 7. Испан: nota de débito 8. Неміс: Lastschriftanzeige 9. Француз: note de débit</p>
1707.	дебит	дебит	<p>1. Дебит – фр. Debit – өткізім, шығын. Табиғи немесе жасанды көздерден (бұрғылау ұңғымасынан, құбырдан, құдықтан және т.б.) уақыт өлшемі ішінде түсетін сұйық заттардың (мұнайдың, судың) мөлшері. 2. Әзербайжан: buraxılış 3. Қырғыз:дебит 4. Өзбек:chiqish 5. Түрік:çıktı 6. Ағылшын: debit 7. Испан:salida 8. Неміс:Ausgang 9. Француз: debit – өткізім, шығын</p>
1708.	депрессия	депрессия	<p>1. Депрессия – ағылшын degression – төмендеу. Неғұрлым ұсақ табыс үшін пайызды кеміте отырып,</p>

			<p>үйлесімді салық салу.</p> <p>2. Өзербайжан: degression</p> <p>3. Қырғыз:дегрессия</p> <p>4. Өзбек:kamayish</p> <p>5. Түрік:vergı indirimı</p> <p>6. Ағылшын: degression</p> <p>7. Испан:degresióñ</p> <p>8. Неміс:Degression</p> <p>9. Француз:dégressivité</p>
1709.	декорт	декорт	<p>1. Декорт – нем. Decort – шегерім. Тауар төлемақысының мерзімінен бұрын төленгені немесе мәміле шарттарымен салыстырғанда сапасының неғұрлым төмен болғаны үшін оның белгіленген бағасынан шегеру.</p> <p>2. Өзербайжан:dekort</p> <p>3. Қырғыз:декорт</p> <p>4. Өзбек:dekort</p> <p>5. Түрік:dekort</p> <p>6. Ағылшын: dekort</p> <p>7. Испан:dekort</p> <p>8. Неміс: Decort – шегерім</p> <p>9. Француз: dekort</p>
1710.	декувер	декувер	<p>1. Декувер – фр. Dekouvert – өтелмеген, жабылмаған. Мүліктің бағасы мен сақтандыру сомасы арасындағы айырма, ол сақтанушының тәуекелі үшін қалдырылады.</p> <p>2. Өзербайжан: dekuver</p> <p>3. Қырғыз: декувер</p> <p>4. Өзбек: dekuver</p> <p>5. Түрік: dekuver</p> <p>6. Ағылшын: decouvert</p> <p>7. Испан: dekuver</p> <p>8. Неміс: dekuver</p> <p>9. Француз: dekouvert – өтелмеген, жабылмаған</p>
1711.	деливери	деливери	<p>1. Деливери – ағылшын. Delivery – жеткізілім. Тауар беру туралы жазбаша өкім.</p> <p>2. Өзербайжан: Çatdırılma</p> <p>3. Қырғыз:жеткирүү</p> <p>4. Өзбек:yetkazib berish</p> <p>5. Түрік:teslim</p> <p>6. Ағылшын: delivery – жеткізілім</p> <p>7. Испан:entrega</p> <p>8. Неміс:Lieferung</p> <p>9. Француз:livraison</p>
1712.	делистинг	делистинг	<p>1. Делистинг – лат. Delistihg – тізімнен. Қайсыбір</p>

			<p>акционерлік қоғамның бағалы қағаздарының қамтамасыз етілуін тексергеннен кейінгі шешім ретінде оларды қор биржасындағы сауда тізімінен алып тастау.</p> <p>2. Өзербайжан: delisting</p> <p>3. Қырғыз: делистинг</p> <p>4. Өзбек: tuzilmalari va voqeadan chetlatilganlarga</p> <p>5. Түрік: delisting</p> <p>6. Ағылшын: delistihg</p> <p>7. Испан: exclusión de la lista</p> <p>8. Неміс: Delisting</p> <p>9. Француз: retrait de la cote</p>
1713.	делькредере	делькредере	<p>1. Делькредере – нем. Delkredere – кепілгерлік, итал. Del credere – сенімге негізделген. Комиссионердің үшінші бір тұлғамен жасасқан шартының орындалуы үшін комиссионердің комитент алдындағы кепілгерлігі. Делькредере үшін комиссионер ерекше сыйақы алады.</p> <p>2. Өзербайжан: delcredere</p> <p>3. Қырғыз:делькредере</p> <p>4. Өзбек:delcredere</p> <p>5. Түрік:dükrüvar</p> <p>6. Ағылшын: delcredere</p> <p>7. Испан:delcrédere</p> <p>8. Неміс:Delkredere</p> <p>9. Француз:ducroire</p>
1714.	демаркетинг	демаркетинг	<p>1. Демаркетинг – лат. Де... күшін жою + ағылшын. Marketing – нарық, өткізу. Жағдайлы маркетинг, мұнда тауарға сұраным өндірістік қуаттардан асып түседі және тауар ресурстары шектен тыс сұранымға ие болады; бағаны көтеру немесе жарнама мен қызмет көрсетуге қаражатты қысқарту арқылы тапшы тауарға сатып алушылардың сұранымын төмендету.</p> <p>2. Өзербайжан:demarketing</p> <p>3. Қырғыз:демаркетинг</p> <p>4. Өзбек:demarketing</p> <p>5. Түрік:demarketing</p> <p>6. Ағылшын: demarketing</p> <p>7. Испан:desmarketing</p> <p>8. Неміс:Demarketing</p> <p>9. Француз:démarketin</p>
1715.	демерредж	демерредж	<p>1. Демерредж – фр. Demeurer – кідіру. Контрсталиялық уақыт үшін төленетін ақы.</p> <p>2. Өзербайжан: boşdayanmasına göre haqq</p>

			<p>3. Қырғыз: демерредж 4. Өзбек: demeraj 5. Түрік: bekleme süresi 6. Ағылшын: demurrage – демерредж, қарапайым кеме, тоқтап тұрғаны үшін алынатын төлем 7. Испан: estadia 8. Неміс: Liegegeld 9. Француз: demeurer – кідіру</p>
1716.	демпинг	демпинг	<p>1. Демпинг – нем. Dumping – сөзбе-сөз мағынасы: лақтырып тастау. 1) тауарлардың сыртқа едәуір төмен бағамен (кейде оны «тастанды» баға деп атайды) шығарылуы; 2) тауарлардың ішкі нарықтағы бағаға қарағанда сыртқы нарықта неғұрлым төмен бағамен сатылуы. 2. Әзербайжан: dempinq 3. Қырғыз: демпинг 4. Өзбек: tushirish 5. Түрік: dumping 6. Ағылшын: dumping 7. Испан: dumping 8. Неміс: Dumping – сөзбе-сөз мағынасы: лақтырып тастау 9. Француз: dumping</p>
1717.	демпинговая маржа	демпингтік маржа	<p>1. Демпинг – ағылшын. Dumping – түсіру; Маржа – ағылшын. Margin, фр. Marge – айырма, артықшылық. Тауардың экспорттық бағасын шегергенде мұндай тауардың экспорттық бағасына оның қалыпты құнының пайызбен көрсетілген қатынасы не тауардың қалыпты құны мен оның экспорттық бағасының арасындағы абсолютті көрсеткіштермен көрсетілген айырма. 2. Әзербайжан: dempinq margin 3. Қырғыз: демпингтік маржа 4. Өзбек: tushirish bo'yicha chet 5. Түрік: dumping marjı 6. Ағылшын: dumping margin 7. Испан: el margen de dumping 8. Неміс: die Dumpingspanne 9. Француз: la marge de dumping</p>
1718.	денационализация	мемлекет иелігінен шығару	<p>1. Денационализация – фр. Denationalisation. Мемлекет меншігінен алу немесе мемлекеттің өзі құрған мемлекеттік меншікті (өнеркәсіп орындарын, банктерді, жер телімдерін, көлікті, акцияларды және т.б.) жеке, ұжымдық меншікке немесе қоғамдық ұйымдардың меншігіне</p>

			<p>айналдыруы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: nәinki dövlәtsizlәshmә</p> <p>3. Қырғыз: мамлекеттен ажыратуу</p> <p>4. Өзбек: davlat tasarrufidan chiqarish</p> <p>5. Түрік: ulusalsızlaşması</p> <p>6. Ағылшын: denationalization</p> <p>7. Испан: desnacionalización</p> <p>8. Неміс: Entstaatlichung – ұлттық сипаттан айыру</p> <p>9. Француз: denationalisation</p>
1719.	денежная единица	ақша бірлігі	<p>1. Елдің заңнамалық тәртіппен белгіленген ақша белгісі (валютасы). Ақша өлшеудің бірлігі болып табылады. Ұлттық ақша жүйесінің негізгі элементі ретінде тауарлардың, орындалған жұмыстардың, көрсетілген қызметтердің бағасын өлшемдестіруге және көрсетуге қызмет етеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: pul vahidi</p> <p>3. Қырғыз:акча бирдиги</p> <p>4. Өзбек:pul birligi</p> <p>5. Түрік:parasal birim</p> <p>6. Ағылшын: monetary unit, currency</p> <p>7. Испан:unidad monetaria</p> <p>8. Неміс:Währungseinheit</p> <p>9. Француз:unité monétaire</p>
1720.	денежная реформа	ақша реформасы	<p>1. Реформа – лат. Reformo. Ұлттық валютаны нығайту, ақша айналысын реттеу мақсатында елдің ақша жүйесін қайта құру. Түрлері: ақшаның көрсетулі құнын сақтай отырып, оның жаңа үлгісін шығарып, ақша белгілерін толық немесе ішінара ауыстыру; ақша өлшемін ірілендіру нысанында деноминациялау; ұлттық валютаның бағамын өзгерту; девальвация – ұлттық валютаның бағамын төмендету; ревальвация – ұлттық валютаның бағамын көтеру.</p> <p>2. Өзөрбайжан: pul islahati</p> <p>3. Қырғыз:акча кайра</p> <p>4. Өзбек:pul islohoti</p> <p>5. Түрік:parasal reform</p> <p>6. Ағылшын: currencu reform, monetary reform</p> <p>7. Испан:reforma monetaria</p> <p>8. Неміс:Währungsreform</p> <p>9. Француз:réforme monétaire</p>
1721.	денежное обращение	ақша айналысы	<p>1. Айналыс қаражаты мен төлем қаражаты міндетін атқаратын ақшаның үздіксіз қозғалысы. Ақша тауар айналысы, қызмет көрсету және түрлі төлемдер төлеу барысында ішкі нарықта қолма-қол ақша</p>

			<p>нысанлары мен қолма-қол ақшасыз нысандарда айналыста жүреді.</p> <p>2. Әзербайжан: pul dövriyyəsi</p> <p>3. Қырғыз:акча жыгырты</p> <p>4. Өзбек:pul muomalasi</p> <p>5. Түрік:parasal sirkulasyon</p> <p>6. Ағылшын: money circulation, currency</p> <p>7. Испан:la circulación monetaria</p> <p>8. Неміс:Geldumlauf</p> <p>9. Француз:la circulation monétaire</p>
1722.	денежные агрегаты	ақша агрегаттары	<p>1. Агрегат – лат. Aggregatus – біріктірілген, жиналған. Ақша массасы құрылымының көрсеткіштері, бір-бірінен өтімділік дәрежесімен ерекшеленетін ақша түрлері. Ақша агрегаттарның құрамы елдер бойынша ажыратылады.</p> <p>2. Әзербайжан: pul aqreqatlar</p> <p>3. Қырғыз:акча топтомдору</p> <p>4. Өзбек:pul agregatlari</p> <p>5. Түрік:parasal büyüklükler</p> <p>6. Ағылшын: money circulation, currency</p> <p>7. Испан:los agregados monetarios</p> <p>8. Неміс:monetäre Aggregate</p> <p>9. Француз:agrégats monétaires</p>
1723.	денежный документ	ақша құжаты	<p>1. Документ – лат. Documentum – үлгі, куәлік, дәлелдеме. Ақша қозғалысын көрсететін құжат, оның көмегімен касса операциялары есептелінеді.</p> <p>2. Әзербайжан: pul aləti</p> <p>3. Қырғыз: акча документи</p> <p>4. Өзбек: pul vositasi</p> <p>5. Түрік: parasal enstrüman</p> <p>6. Ағылшын: money document</p> <p>7. Испан: instrumento monetario</p> <p>8. Неміс: Geld-Instrument</p> <p>9. Француз: instrument monétaire</p>
1724.	денежный мультипликатор	ақша мультипликаторы	<p>1. Мультипликатор – лат. Multiplicare – көбейту, ұлғайту, қосу. Депозиттік шоттардағы ақшаның коммерциялық банктер жүйесі арқылы қолма-қол ақшасыз қозғалыс үдерісінде ақшаның бастапқы сомасымен салыстырғанда көбеюі тетігі. Тек орталық (ұлттық) банк банк жүйесінің қалған буындарына қатысты «банктердің банкі» функциясын орындағанда ғана пайда болады. Мұндай жағдайда банктер орындайтын эмиссиялық функция бөлінеді: нақты ақшаны орталық (ұлттық) банк шығарады, ал қолма-қол ақшасыз міндетті</p>

			<p>коммерциялық банктер орындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: pul multiplikatoru</p> <p>3. Қырғыз:акча көбөйткүч</p> <p>4. Өзбек:pul birinchi navbatda</p> <p>5. Түрік:para çarpanı</p> <p>6. Ағылшын: money multiplier</p> <p>7. Испан:multiplicador del dinero</p> <p>8. Неміс:Geldmultiplikator</p> <p>9. Француз:multiplicateur monétaire</p>
1725.	денежный оборот	ақша айналымы	<p>1. Ақшалай қаражаттың заңды және жеке тұлғалардың арасындағы және олар мен мемлекеттің арасындағы айналымы. Қолма-қол ақшалай айналыс пен қолма-қол ақшасыз есептесуден тұрады, мұнда ақша айналыс құралдары мен төлем құралдары функциясын орындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: pul dövriyyəsi</p> <p>3. Қырғыз:акча жүгүртүү</p> <p>4. Өзбек:pul aylanmasi</p> <p>5. Түрік:para ciro</p> <p>6. Ағылшын: money turnover</p> <p>7. Испан:rotación de dinero</p> <p>8. Неміс:Geld Umsatz</p> <p>9. Француз:chiffre d'affaires de l'argent</p>
1726.	денежный регистр	ақша тіркелімі	<p>1. Республикалық бюджеттің бюджеттік сыныптама (жіктелім) бөлімдеріне сәйкес нақты бюджет алушылардың қызметін және республикалық бағдарламалардың іске асырылуын қамтамасыз ету үшін жұмсалатын шығысын қаржыландыру туралы нұсқау баяндалған құжат. Ақша тіркелімінде республикалық бюджеттен бюджет алушылар бойынша бөлінетін қаржыға басты өкімгердің құқығы іске асырылады.</p> <p>2. Әзербайжан: cash register</p> <p>3. Қырғыз:акча регистру</p> <p>4. Өзбек:kassa</p> <p>5. Түрік:yazar kasa</p> <p>6. Ағылшын: cash register</p> <p>7. Испан:caja registradora</p> <p>8. Неміс:Registrierkasse</p> <p>9. Француз:caisse</p>
1727.	денежный стандарт	ақша стандарты	<p>1. Стандарт – ағылшын. Standard – норма, үлгі. Ортақ келісім бойынша бір елдің немесе бірқатар елдің ақша жүйесінің негізіне алынатын құндылық немесе материал. Мұнда ақшаның және ақша</p>

			<p>өлшемінің құндық құрамы оның осы негізге қатынасы бойынша айқындалатын болады. Ақша стандартын белгілеудің мақсаты – ақшаның құнын тұрақты ақша өлшеміне қатысы бойынша айқындау.</p> <p>2. Әзербайжан: pul standart</p> <p>3. Қырғыз:акча стандарты</p> <p>4. Өзбек:pul standart</p> <p>5. Түрік:parasal standart</p> <p>6. Ағылшын: monetary standard</p> <p>7. Испан:patrón monetario</p> <p>8. Неміс:Münzfuß</p> <p>9. Француз:étalon monétaire</p>
1728.	денежный фетишизм	ақша фетишизмі	<p>1. Фетишизм – фр. Fetyche және португал. Feitigo – бас ию, тағзым ету объектісі. Ақшаға табыну, оған құдіретті қасиет беру, ақшаны тәңіріге айналдыру. Экономикалық теорияда ақшаның рөлін асыра көрсетушілік түрінде сипатталады. Ақша фетишизмі ақшаның тауарлық табиғатын түсінбеушіліктен, тауар мен ақшаның өзара байланысын кем бағалаудан туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: pul fetişizm</p> <p>3. Қырғыз:акча фетишизму</p> <p>4. Өзбек:pul fetisizm</p> <p>5. Түрік:para fetişizmi</p> <p>6. Ағылшын: money fetishism</p> <p>7. Испан:dinero fetichismo</p> <p>8. Неміс:Geld Fetischismus</p> <p>9. Француз: fetyche – бас ию, тағзым ету объектісі</p>
1729.	депозит импортный	импорттық депозит	<p>1. Импорт – лат. Importo – әкелу, енгізу; Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Импортты шектеу әдісі, бұл әдіс бойынша импортшы өзі әкелетін тауарлар құнының бір бөлігін уақыттың белгіленген кезеңінде төлеуге дейін депозиттеуге міндетті.</p> <p>2. Әзербайжан: idxal əmanət</p> <p>3. Қырғыз:импорттук депозит</p> <p>4. Өзбек:import depozit</p> <p>5. Түрік:ithalat teminatı</p> <p>6. Ағылшын: import deposit</p> <p>7. Испан:depósito de importación</p> <p>8. Неміс:Kautions</p> <p>9. Француз:dépôt à l'importation</p>
1730.	депозит сберегательный	жинақ ақша депозиті	<p>1. Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Жеке тұлғалар сақтау және табыс алу мақсатымен банктерде және несие ұйымдарында</p>

			<p>орналастыратын ақшалай қаражат.</p> <p>2. Өзербайжан: əmanət qənaət</p> <p>3. Қырғыз:депозиттик аманат</p> <p>4. Өзбек:depozit omonat</p> <p>5. Түрік:mevduat tasarruf</p> <p>6. Ағылшын: savings deposit</p> <p>7. Испан:depósitos de ahorro</p> <p>8. Неміс:Anzahlung Einsparungen</p> <p>9. Француз:économies de dépôt</p>
1731.	депозитарная деятельность	депозитарлық қызмет	<p>1. Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Мамандандырылған ұйым жүзеге асыратын бағалы қағаздардың иелерін есепке алу мен олардың құқықтарын растау, сондай-ақ бағалы қағаздарды материалсыздандыру жөніндегі қызмет.</p> <p>2. Өзербайжан: depozit fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз:депозитардык иш-аракет</p> <p>4. Өзбек:depozitariy faoliyati</p> <p>5. Түрік:depositary etkinlik</p> <p>6. Ағылшын: depositary activity</p> <p>7. Испан:actividades de los depositarios</p> <p>8. Неміс:Verwahrstelle Aktivität</p> <p>9. Француз:activité dépositaire</p>
1732.	депозитарная расписка	депозитарлық қолхат	<p>1. Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Кастодиан-депозитарий шығаратын құжат.</p> <p>2. Өзербайжан: depozit alınması</p> <p>3. Қырғыз:депозитардык алуу</p> <p>4. Өзбек:depozitariy olish</p> <p>5. Түрік:depo Sertifikası</p> <p>6. Ағылшын: deposit slip / depositary receipt</p> <p>7. Испан:recibo de depósito</p> <p>8. Неміс:Depositary Receipt</p> <p>9. Француз:réception dépositaire</p>
1733.	депозитарный договор	депозитарлық шарт	<p>1. Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Инвестициялық қор мен депозитарий арасында жасасылатын шарт.</p> <p>2. Өзербайжан: depozitar müqavilə</p> <p>3. Қырғыз:депозитардык келишим</p> <p>4. Өзбек:depozitar shartnoma</p> <p>5. Түрік:emanetçi sözleşme</p> <p>6. Ағылшын: depositary contract</p> <p>7. Испан:contrato de depósito</p> <p>8. Неміс:Hinterlegungsvertrag</p> <p>9. Француз:contrat de dépôt</p>

1734.	деPOSITные операции	деPOSITтік операциялар	<p>1. Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын; Операция – лат. Operatio – іс-әрекет. Несие мекемелерінің пассив операцияларының негізгі түрі, ол капиталдың ауыспалы айналымы барысында босаған ақшалай қаражатты, сондай-ақ рантьенің ақшалай капиталдарын және халықтың жинақ ақшасын тартудан көрініс табады.</p> <p>2. Әзербайжан: depozit əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз:депозиттик аракеттер</p> <p>4. Өзбек:depozit operatsiyalari</p> <p>5. Түрік:mevduat işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: deposit of operations</p> <p>7. Испан:las operaciones de depósito</p> <p>8. Неміс:Einlagengeschäft</p> <p>9. Француз:opérations de dépôt</p>
1735.	деPOSITный сертификат	деPOSITтік сертификат	<p>1. Депонирование – лат. Dēpōnō – қоямын, қалдырамын. Ақшалай қаражат салымы туралы эмитент-банктің жазбаша құжаты, ол салымшының (заңды тұлғаның) белгіленген мерзім өткеннен кейін салым сомасын және ол бойынша пайыздарды банктің кез келген мекемесінен алу құқығын куәландырады.</p> <p>2. Әзербайжан: əmanətın arayış</p> <p>3. Қырғыз:депозиттик сертификат</p> <p>4. Өзбек:depozit sertifikatı</p> <p>5. Түрік:milletler</p> <p>6. Ағылшын: certificate of deposit</p> <p>7. Испан:certificado de depósito</p> <p>8. Неміс:Hinterlegungsbescheinigung</p> <p>9. Француз:certificat de dépôt</p>
1736.	депорт	депорт	<p>1. Депорт – фр. Deport. Бағамдық айырма (қор және валюта биржаларында бағалы қағаздар бағамының өзгеруіне байланысты нарықтық бағадағы айырма) алу мақсатында бағалы қағаздар бағамын төмендету есебімен жасасылған биржадағы алыпсатарлық мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: backwardation</p> <p>3. Қырғыз:депорт</p> <p>4. Өзбек:backwardation</p> <p>5. Түрік:depor</p> <p>6. Ағылшын: deport, backwardation</p> <p>7. Испан:backwardation</p> <p>8. Неміс:Warda</p> <p>9. Француз:deport</p>
1737.	депрессия	депрессия	<p>1. Депрессия – лат. Depression – жаншылу,</p>

			<p>терендеу. Өндірістің құлдырау кезеңінен кейін болатын экономикалық кезең.</p> <p>2. Өзербайжан: böhran</p> <p>3. Қырғыз:депрессия</p> <p>4. Өзбек:depressiya</p> <p>5. Түрік:depresyon</p> <p>6. Ағылшын: depression</p> <p>7. Испан:depresión</p> <p>8.Неміс:Depression – депрессия, күйзеліс, басылғандық, езілген күй, ойдым; әлсіреу, әлсіздену, тоқырау</p> <p>9.Француз:dépression – терендеу, шұңқыр, ойыс, қазаншұңқыр, тоқырау, басылғандық</p>
1738.	деприватизация	жекешесіздендіру	<p>1. 1) заңсыз жасалған болса, жекешелендіру туралы шешімнің күшін жою; 2) бұрын халық меншігіне айналдырылған меншікті – тұрғын үйлерді, жерді, шаруашылық құрылыстарды және басқа мүлікті бұрынғы меншік иесіне (оның мұрагеріне) табыстау.</p> <p>2. Өзербайжан: deprivatization</p> <p>3. Қырғыз:жекешелемеу</p> <p>4. Өзбек:deprivatization</p> <p>5. Түрік:deprivatization</p> <p>6. Ағылшын: deprivatization</p> <p>7. Испан:desprivatización</p> <p>8. Неміс:Deprivatisierung</p> <p>9. Француз:déprivatisation</p>
1739.	дефицит бюджета	бюджет тапшылығы	<p>1. Бюджет – ескі норманд. Bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Дефицит – лат. Deficit – жетіспейді. Бюджеттің шығыс бөлігінің кіріс бөлігінен асып түсуі.</p> <p>2. Өзербайжан: büdcə kəsiri</p> <p>3. Қырғыз: бюджет тартыштығы</p> <p>4. Өзбек: byudjet kamomadi</p> <p>5. Түрік: bütçe açığı</p> <p>6. Ағылшын: budget deficit</p> <p>7. Испан: el déficit presupuestario</p> <p>8. Неміс: das Haushaltsdefizit</p> <p>9. Француз: le déficit budgétaire</p>
1740.	дефлятор	дефлятор	<p>1. Дефлятор – ағылшын. Deplator. Белгілі бір (базистік) кезеңде бағадағы құндық көрсеткіштерді қайта есептеу кезінде пайдаланылатын баға индексі.</p> <p>2. Өзербайжан: deflyator</p> <p>3. Қырғыз: дефлятор</p> <p>4. Өзбек: deflatör</p>

			<p>5. Түрік: deflatörü</p> <p>6. Ағылшын: deplator</p> <p>7. Испан: deflactor</p> <p>8. Неміс: Deflator</p> <p>9. Француз: déflateur</p>
1741.	дефолт	дефолт	<p>1. Дефолт – ағылшын. Defolt – міндеттемелердің бұзылуы. 1) міндеттемелерді орындамау, борыштарды төлеуден бас тарту; 2) сотқа келмеу.</p> <p>2. Әзербайжан: default</p> <p>3. Қырғыз: дефолт</p> <p>4. Өзбек: default</p> <p>5. Түрік: varsayılan</p> <p>6. Ағылшын: defolt – міндеттемелердің бұзылуы</p> <p>7. Испан: defecto</p> <p>8. Неміс: Default</p> <p>9. Француз: par défaut</p>
1742.	деятельность аудиторская	аудиторлық қызмет	<p>1. Аудитор – лат. Auditor – тыңдаушы. Шаруашылық жүргізуші субъектілердің бухгалтерлік (қаржылық) есептемесі мен басқа да құжаттарын жасалған қаржы және шаруашылық операцияларының дұрыс болуы және қолданыстағы заңдарға сай келуі тұрғысынан баға беру мақсатымен аудиторлар мен аудиторлық ұйымдардың (фирмалардың) тәуелсіз тексеруі.</p> <p>2. Әзербайжан: auditor fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: аудитордук иш-аракеттери</p> <p>4. Өзбек: auditorlik faoliyati</p> <p>5. Түрік: denetçinin faaliyetleri</p> <p>6. Ағылшын: auditor's activities / auditing</p> <p>7. Испан: actividades de 659arrera659e</p> <p>8. Неміс: Prüfer Aktivitätenen</p> <p>9. Француз: les activités de l'auditeur</p>
1743.	деятельность операционная	операциялық қызмет	<p>1. Операция – лат. Operatio – іс-әрекет. Банктің базалық үш функциясының (несиелендіру, инвестиция және операциялық қызмет) бірі, депозиттерді шоғырландыру, есеп айырысу операциялары, депозиттік операцияларға қызмет көрсету, қолма-қол ақшаны басқару, бухгалтерия, әкімшілік бақылау, ақпаратты өңдеу міндеттерін жүзеге асырады.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: өндүрүштүк иш-чаралар</p> <p>4. Өзбек: operatsion faoliyati</p> <p>5. Түрік: işletme faaliyetleri</p> <p>6. Ағылшын: operations</p>

			<p>7. Испан: las actividades de explotación</p> <p>8. Неміс: betrieblicher Tätigkeit</p> <p>9. Француз: activités d'exploitation</p>
1744.	джоббер	жоббер	<p>1. Джоббер – ағылшын. Jobber – маклер, комиссионер, пайдақор. Тауар өткізуші агент, көтерме сауда фирмасы; тауарға меншік құқығын сатып алатын және тауарды тасымалдаумен, қойма шаруашылығымен байланысқан, дайын өнімнің босалқы қоры бар, оның сақталуы мен сатып алушыға жөнелтілуін қамтамасыз ететін делдал.</p> <p>2. Әзербайжан: dəllal</p> <p>3. Қырғыз: джоббер</p> <p>4. Өзбек: jobber</p> <p>5. Түрік: borsa simsarı</p> <p>6. Ағылшын: jobber – маклер, комиссионер, пайдақор</p> <p>7. Испан: corredor</p> <p>8. Неміс: Jobber</p> <p>9. Француз: tripoteur</p>
1745.	диверсификация экономической деятельности	экономикалық қызметті әртараптандыру	<p>1. Эконóмика – көне грек. Οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі; Диверсификация – жаңа лат. Diversificatio – өзгеріс, алуан түрлілік; лат. Diversus – әртүрлі, facere – істеу. Маркетинг стратегиясының түрі, ол өндірісті жан-жақты дамытуға, өндірістің бір-бірімен байланысты емес көптеген түрлерін бір мезгілде дамытуға, өндірілетін бұйымдардың түр-түрін кеңейтуге бағытталған.</p> <p>2. Әзербайжан: təsərrüfat fəaliyyətini diversifikasiyası</p> <p>3. Қырғыз: экономикалық иш-түркүндөтүү</p> <p>4. Өзбек: xo'jalik faoliyatini diversifikatsiyalash</p> <p>5. Түрік: ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi</p> <p>6. Ағылшын: diversification of economic activity</p> <p>7. Испан: diversificación de las actividades económicas</p> <p>8. Неміс: Diversifizierung der Wirtschaftstätigkeit</p> <p>9. Француз: la diversification des activités économiques</p>
1746.	диверсификация концентрическая	шоғырландырма алы әртараптандыру, шоғырландыры	<p>1. Диверсификация – жаңа лат. Diversificatio – өзгеріс, алуан түрлілік; лат. Diversus – әртүрлі, facere – істеу; Концентр – лат. Приставка con – бірге, centrum – орталық. Бұрыннан бар тауарларға қосымша түрде жаңа тауарлар шығару арқылы</p>

		лған эртаптапандыр у	тауарлардың түр-түрін кеңейту. 2. Өзербайжан: konsentrik diversifikasiyası 3. Қырғыз: кошборбордуу түркүндөтүү 4. Өзбек: konsentrik diversifikatsiyalash 5. Түрік: eş çeşitlendirme 6. Ағылшын: concentric diversification 7. Испан: la diversificación concéntrica 8. Неміс: konzentrische Diversifizierung 9. Француз: diversification concentrique
1747.	дивиденд	дивиденд	1. Дивиденд – лат. Dividendus – бөлінуге тиіс. Акционерлік қоғам тапқан таза пайданың жалпы сомасының акционерлер арасында олардың қолындағы акцияларға сәйкес бөлінетін бөлігі. Олардың жалпы көлемі алынған пайдадан салық, өндірісті ұлғайтуға, облигациялар бойынша пайыз төлеу сақтық қорларын толықтыруға аударылған аударым сомасы шегерілгеннен кейін айқындалады. 2. Өзербайжан: bölünən 3. Қырғыз: бөлүштүрүү 4. Өзбек: dividend 5. Түрік: kâr payı 6. Ағылшын: dividend 7. Испан: dividendo 8. Неміс: Dividende – пайданың бір үлесі, дивиденд 9. Француз: dividende
1748.	дивидендная перепись	дивидендтік санақ	1. Дивиденд – лат. Dividendus – бөлінуге тиіс. Дивиденд алушылардың бар-жоғын, мекенжайын нақтылау және т.б. мақсатта жүргізілетін барлық акция ұстаушылардың санағы. Санақ мерзімін басқарма, әдетте жалпы жиналыс өткізілерден 1 ай бұрын белгілейді. 2. Өзербайжан: dividend siyahıyaalma 3. Қырғыз: бөлүштүрүү каттоо 4. Өзбек: dividend ro'uxatga olish 5. Түрік: temettü sayım 6. Ағылшын: dividend census 7. Испан: censo de 661arrera661 8. Неміс: Dividenden Volkszählung 9. Француз: recensement de 661arrera661
1749.	дизажио	дизажио	1. Дизажио – ит. Disagio – ауытқу, шегеру. Бағалы қағаздардың нарықтық бағамының олардың көрсетулі құнынан (атаулы құнынан) азаюы, төмендеу жағына қарай ауытқуы. 2. Өзербайжан: disagio 3. Қырғыз: дизажио

			<p>4. Өзбек: disagio 5. Түрік: döviz değişim ücreti 6. Ағылшын: disagio 7. Испан: disagio 8. Неміс: disagio 9. Француз: disagio</p>
1750.	дилер	дилер	<p>1. Дилер – ағылшын. Dealer – саудагер, сатарман. Бағалы қағаздар нарығына кәсіпқой қатысушы. 2. Әзербайжан: diler 3. Қырғыз: дилер 4. Өзбек: dilerlik 5. Түрік: satıcı 6. Ағылшын: dealer – саудагер, сатарман 7. Испан: comerciante 8. Неміс: Händler – саудагер, дилер, көпес, сатушы, коммерсант 9. Француз: marchand</p>
1751.	дилерская деятельность	дилерлік қызмет	<p>1. Дилер – ағылшын. Dealer – саудагер, сатарман. Бағалы қағаздарды сатып алу немесе сату бағасын көпшілік алдында жариялау жолымен оларды өз атынан және өзінің есебінен сатып алу-сату мәмілесін жасау. 2. Әзербайжан: diler fəaliyyəti 3. Қырғыз: дилердин иши 4. Өзбек: dilerlik faoliyati 5. Түрік: satıcının aktivite 6. Ағылшын: dealer’s activity 7. Испан: la actividad del comerciante 8. Неміс: Dealers Aktivität 9. Француз: l’activité du</p>
1752.	дилерские скидки	дилерлік жеңілдіктер	<p>1. Дилер – ағылшын. Dealer – саудагер, сатарман. Көтерме сауда және бөлшек сауда сатармандарына, агенттерге және делдалдарға берілетін баға жеңілдігі. Бұл жеңілдік дилердің сату мен қызмет көрсетуге жұмсалатын шығынын өтеуге және олардың белгілі бір мөлшерде пайда алуын қамтамасыз етуге тиіс. 2. Әзербайжан: diler endirimlər 3. Қырғыз: дилердик арзандатуулар 4. Өзбек: dilerlik chegirmalar 5. Түрік: bayi indirim 6. Ағылшын: dealer’s discounts 7. Испан: descuentos concesionario 8. Неміс: Händler Rabatte 9. Француз: rabais</p>

1753.	директива эмиссионная	эмиссиялық директива	<ol style="list-style-type: none"> 1. Эмиссия – фр. Émission – шығарылым. Ақшаны айналысқа шығарудың белгіленген тәртіппен айқындалған шекті мөлшері. 2. Әзербайжан: emissiya direktiv 3. Қырғыз: эмиссиянын жетекчилик 4. Өзбек: emissiya ko'rsatma 5. Түрік: emisyon yönergesi 6. Ағылшын: emission directive 7. Испан: 663arrera663e de emisiones 8. Неміс: Emissionsrichtlinie 9. Француз: directive d'émission
1754.	дискаунтер	дискаунтер	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дискаунтер – ағылшын. Discounter – шегеруші. Өнеркәсібі дамыған елдерде ұзақ мерзімді тұтыну тауарларын (тоңазытқыштарды, телевизорларды, радиотехника мен видеотехниканы, т.б.) қандай да болсын қосымша қызметтер көрсетпестен арзан бағамен сататын дүкен. 2. Әзербайжан: indirimcisi 3. Қырғыз: дискаунтер 4. Өзбек: Indirimcisi 5. Түрік: indirimcisi 6. Ағылшын: discounter – шегеруші 7. Испан: tienda de descuento 8. Неміс: discounter 9. Француз: discounter
1755.	дисконт	дисконт	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисконт – ағылшын. Discount – шегерім. Биржалық және валюталық мәмілелерде – тауар, валюта бағасынан шегерім; банк вексельді есептеу кезінде (банктің вексель бойынша төлем төлеу мерзімі басталғанға дейін вексель иелерінен оны сатып алуы кезінде) – өндіріп алатын есептік пайыз. 2. Әзербайжан: endirim 3. Қырғыз: дисконт 4. Өзбек: chegirma 5. Түрік: indirim 6. Ағылшын: discount – шегерім 7. Испан: descuento 8. Неміс: Rabatt 9. Француз: réduction
1756.	дисконтирован ие затрат	шығынды дисконттау	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисконт – ағылшын. Discount – шегерім. Болашақтағы барлық кіріс пен шығынды уақыттың бір кезеңіне келтіру. Түрлі инвестициялық жобаларды олардың табыстылығы мен өтелімділік мерзіміне, болашақтағы шығын мен табыстың

			<p>бүгінгі құнына қарай салыстырмалы талдау жасау үшін бағалау кезінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: indirim хәрcləri</p> <p>3. Қырғыз: дисконттоо чыгымдар</p> <p>4. Өзбек: diskontlash xarajatlar</p> <p>5. Түрік: indirim maliyetleri</p> <p>6. Ағылшын: discounting costs</p> <p>7. Испан: los costos de descuento</p> <p>8. Неміс: Diskontierung Kosten</p> <p>9. Француз: les coûts d'actualisation</p>
1757.	дисконтная политика	дисконт саясаты	<p>1. Дисконт – ағылшын. Discount – шегерім. Есеп мөлшерлемелерін көтеру немесе төмендету саясаты, оны орталық эмиссиялық банктер несие капиталдарының сұранымы мен ұсынымына, төлем теңгерімінің жағдайына және валюта бағамына ықпал ету мақсатында жүргізеді.</p> <p>2. Әзербайжан: endirim siyasət</p> <p>3. Қырғыз: дисконт саясаты</p> <p>4. Өзбек: chegirma siyosati</p> <p>5. Түрік: indirim politikası</p> <p>6. Ағылшын: discount policy</p> <p>7. Испан: política de descuentos</p> <p>8. Неміс: Rabattpolitik</p> <p>9. Француз: politique d'escompte</p>
1758.	диспаша	диспаша	<p>1. Диспаша – фр. Dispsche – кеме апатынан келтірілген залал. Теңізде ортақ апаттың болғанын тіркейтін арнаулы құжат, одан келтірілген залалдың есебі және оны сапарды ұйымдастыруға қатысушылар (кеме жалдаушы, кеме иесі, кемені жалға беруші) арасында бөлу.</p> <p>2. Әзербайжан: orta tənzimlənməsi</p> <p>3. Қырғыз: диспаша</p> <p>4. Өзбек: o'rtacha qiymatni</p> <p>5. Түрік: ortalama düzeltme</p> <p>6. Ағылшын: average adjustment, average statement</p> <p>7. Испан: ajuste promedio</p> <p>8. Неміс: durchschnittliche Anpassungs – диспаша, жалпы апат бойынша залалды есептеу</p> <p>9. Француз: dispsche – кеме апатынан келтірілген залал</p>
1759.	диспашеры	диспашерлер	<p>1. Диспаша – фр. Dispsche, dèpêche, retule, despache; ағылшын. Average statement, average adjustment. Теңіз құқығы саласында білімі мен тәжірибесі бар диспашаны анықтау жөнінде есеп жасайтын тұлғалар.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: orta tənzim</p> <p>3. Қырғыз: орточо кураштыруучу</p> <p>4. Өзбек: o'rtacha yig'uvchi</p> <p>5. Түрік: avaryu dispeççisi</p> <p>6. Ағылшын: dyspacheers</p> <p>7. Испан: ajustador de la media</p> <p>8. Неміс: Dispacheur</p> <p>9. Француз: dispacheur</p>
1760.	диспонент	диспонент	<p>1. Диспонент – лат. Disponens – орналастырушы, бөлуші. 1) фирма, компания істері бойынша уәкілетті адам; өкімші, басқарушы; 2) комиссионерлердің (мәміледегі делдалдардың) немесе банк корреспонденттерінің шоттарында бос сомасы бар жеке немесе заңды тұлға.</p> <p>2. Өзөрбайжан: disponent</p> <p>3. Қырғыз: диспонент</p> <p>4. Өзбек: disponent</p> <p>5. Түрік: disponent</p> <p>6. Ағылшын: disponent</p> <p>7. Испан: disponent</p> <p>8. Неміс: disponent – диспонент, жарлықшы, уәкілетті, басқарушы</p> <p>9. Француз: Disponent</p>
1761.	дифферент	дифферент	<p>1. Дифферент – лат. Differens – айырма, айырмашылық. Тауарға тапсырыс беру кезінде және оны алу кезінде оның бағасында (сауда операциялары кезіндегі) болатын айырма.</p> <p>2. Өзөрбайжан: trim</p> <p>3. Қырғыз: дифферент</p> <p>4. Өзбек: tartib</p> <p>5. Түрік: düzeltmek</p> <p>6. Ағылшын: different</p> <p>7. Испан: recortar</p> <p>8. Неміс: trimmen</p> <p>9. Француз: rogner</p>
1762.	договор арендный	жалгерлік шарт	<p>1. Арэнда – лат. Arrendare – жалға беру. Жалға беруші мен жалгер арасында еріктілік және толық тең құқықтылық негізде жасалатын жалдау шарты.</p> <p>2. Өзөрбайжан: icarə müqaviləsi</p> <p>3. Қырғыз: ижара келишими</p> <p>4. Өзбек: ijara shartnomasi</p> <p>5. Түрік: kira kontrati</p> <p>6. Ағылшын: lease, lease contract</p> <p>7. Испан: contrato de arrendamiento</p> <p>8. Неміс: Mietvertrag</p>

			9. Француз: contrat de location
1763.	договор кастодиальный	кастодиандық шарт	<p>1. Кастодиан – ағылшын. Custodio – күзет, сақтау. Бағалы қағаздар мен ақшалай қаражатты жауапкершілікпен сақтау және есепке алу туралы кастодиан-банк пен оның тапсырысшысы жасасатын шарт.</p> <p>2. Әзербайжан: mühafizəçi müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: кастодиандук келишим</p> <p>4. Өзбек: qorovul shartnoma</p> <p>5. Түрік: veli anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: custodian contract</p> <p>7. Испан: contrato de custodia</p> <p>8. Неміс: Depotvertrag</p> <p>9. Француз: convention de ббbarre</p>
1764.	договор корреспондентс кий	корреспондент тік шарт	<p>1. Елдің ішіндегі және одан сырт жердегі банктер арасындағы келісім.</p> <p>2. Әзербайжан: müqavilə müxbir</p> <p>3. Қырғыз: корреспонденттук келишим</p> <p>4. Өзбек: shartnoma muxbiri</p> <p>5. Түрік: sözleşme muhabir</p> <p>6. Ағылшын: correspondent agreement</p> <p>7. Испан: corresponsal de contrato</p> <p>8. Неміс: Vertrag Korrespondent</p> <p>9. Француз: correspondant du contrat</p>
1765.	документация аудиторская	аудиторлық құжаттама	<p>1. Аудитор – лат. Auditor – тыңдаушы; Документ – лат. Documentum – үлгі, куәлік, дәлелдеме. Аудитор, тексерілетін экономикалық субъект қызметкерлері және аудитордың аудиторлық тексеру басталғанға дейін, тексеру барысында, тексеру аяқталғаннан кейін сұратуы бойынша үшінші тұлғалар әзірлейтін, аудитордың рас есептемесі мен қорытындысын дайындау үшін, сондай-ақ аудиттің сапасын ағымдағы және кейінгі бақылау үшін қажетті мәліметтерден тұратын ақпараттың жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: audit sənədlər</p> <p>3. Қырғыз: аудитордук документтер</p> <p>4. Өзбек: audit hujjatlar</p> <p>5. Түрік: denetim dokümantasyon</p> <p>6. Ағылшын: audit documentation</p> <p>7. Испан: documentación de la auditoría</p> <p>8. Неміс: Audit-Dokumentation</p> <p>9. Француз: documentation d'audit</p>
1766.	ДОЛГ	шоғырландыры	1. Консолидация – лат. Con – бірге, solido –

	консолидированный	лған борыш	<p>нығайтамын. Әдетте, пайыздар әкелетін облигациялар немесе борыш міндеттемелері. Ұзақмерзімді банк несиесін қамтуы мүмкін. Ұзақ мерзімді қарызды, артықшылық берілген немесе жай акцияларды қамтымайды.</p> <p>2. Әзербайжан: konsolidə edilmiş borc</p> <p>3. Қырғыз: шогырландырылған қарыз</p> <p>4. Өзбек: jamlama qarz</p> <p>5. Түрік: konsolide borç</p> <p>6. Ағылшын: consolidated debt</p> <p>7. Испан: deuda consolidada</p> <p>8. Неміс: Konzernschulden</p> <p>9. Француз: dette consolidée</p>
1767.	долг муниципальный	муниципалдық борыш	<p>1. Муниципалитет – нем. Munizipalität, фр. Municipalité, лат. Municipium). Жергілікті өзін-өзі басқару органының заңды және жеке тұлғалар алдындағы муниципалдық қарыз алудан, жергілікті өзін-өзі басқару органы қабылдаған кепілдіктерден, сондай-ақ үшінші тұлғалардың міндеттемелерінен туындаған борышқорлық және басқа міндеттемелерінің жалпы көлемі.</p> <p>2. Әзербайжан: bələdiyyə borc</p> <p>3. Қырғыз: муниципалдук қарыз</p> <p>4. Өзбек: shahar qarz</p> <p>5. Түрік: belediye borç</p> <p>6. Ағылшын: municipal debt</p> <p>7. Испан: la deuda municipal</p> <p>8. Неміс: Gemeindeschulden</p> <p>9. Француз: dette 667arrera667e</p>
1768.	долг безнадежный	үмітсіз борыш	<p>1. Соттың немесе төрелік соттың үкімімен байланысты немесе борышқордың төлеуге қабілетсіздігі себепті өндіріп алу мүмкін емес (үмітсіз) деп табылған алашақ (дебиторлық берешек) бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: borclar</p> <p>3. Қырғыз: жаман қарыздар</p> <p>4. Өзбек: yomon qarzlar</p> <p>5. Түрік: şüpheli alacaklar</p> <p>6. Ағылшын: uncollectible debts, bad debts</p> <p>7. Испан: la morosidad</p> <p>8. Неміс: uneinbringliche Forderungen</p> <p>9. Француз: mauvaises créances</p>
1769.	долг сомнительный	күмәнді борыш	<p>1. Кәсіпорындардың шарттарында белгіленген мерзімде өтелмеген және тиісті кепілдіктермен қамтамасыз етілмеген дебиторлық берешегі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: şübhəli borclar</p> <p>3. Қырғыз: күмөн карыздар</p> <p>4. Өзбек: shubhali qarzlar</p> <p>5. Түрік: şüpheli borçlar</p> <p>6. Ағылшын: doubtful debt / bad debts</p> <p>7. Испан: dudoso cobro</p> <p>8. Неміс: Schulden fraglich</p> <p>9. Француз: créances douteuses</p>
1770.	долларизация экономики	экономиканың долларлануы	<p>1. Эконóмика – көне грек. Οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Ұлттық валютадан долларға (басқа да шетелдік валютаға) «безіну» («қашу»); капиталдың шекарадан өтпей «безінуінің» бір түрі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: iqtisadiyyatın dollarlaşma</p> <p>3. Қырғыз: экономиканын долларлашуу</p> <p>4. Өзбек: iqtisodiyotning Dolarizasyonu</p> <p>5. Түрік: ekonominin dolarizasyon</p> <p>6. Ағылшын: dollarization of economy</p> <p>7. Испан: dolarización de la economía</p> <p>8. Неміс: Dollarisierung der Wirtschaft</p> <p>9. Француз: 668arrera668e668668668668 de l'économie</p>
1771.	долларовая зона	долларлық аймақ	<p>1. Халықаралық экономикалық және валюта-қаржы қатынастары саласында бірыңғай саясат жүргізетін АҚШ бастаған елдердің, көбінесе Солтүстік, Орталық және Оңтүстік Америка елдерінің валюта бойынша топтастырылуы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: dollar zone</p> <p>3. Қырғыз: доллар зонасы</p> <p>4. Өзбек: dollar zonasi</p> <p>5. Түрік: dolar bölge</p> <p>6. Ағылшын: dollar area</p> <p>7. Испан: zona dólar</p> <p>8. Неміс: Dollar-Zone</p> <p>9. Француз: zone dollar</p>
1772.	доля меньшинства	азшылық үлесі	<p>1. Еншілес компанияның үлесіне келетін таза қызмет нәтижелерінің және таза активтерінің бөлігі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: azlıq maraq</p> <p>3. Қырғыз: азчылықтардын пайыздык</p> <p>4. Өзбек: ozchilik ulushi</p> <p>5. Түрік: azınlık faiz</p> <p>6. Ағылшын: minority interest</p> <p>7. Испан: interés minoritario</p>

			<p>8. Неміс: Minderheitsanteile</p> <p>9. Француз: intérêts minoritaires</p>
1773.	домициль	домициль	<p>1. Домициль – лат. Domicilium – мекенжай. 1) вексель бойынша төлем төленетін жер, ол несие алушыға вексель берілген кезде көрсетіледі; 2) адамның заңды мекенжайы.</p> <p>2. Әзербайжан: yurd</p> <p>3. Қырғыз: домициль</p> <p>4. Өзбек: doimiy turar joy</p> <p>5. Түрік: konut</p> <p>6. Ағылшын: domicile</p> <p>7. Испан: domicilio</p> <p>8. Неміс: Domizil</p> <p>9. Француз: domicile</p>
1774.	домицияция	домицильдеу	<p>1. Домициль – лат. Domicilium – мекенжай. Вексель бойынша төлемшінің оны төлеуге байланысты функцияны банкке жүктеуі; вексельде ол бойынша төлемді төлеуге міндетті тұлғаның мекенжайынан бөлек төлем төленетін жерді көрсету.</p> <p>2. Әзербайжан: domisilləşdirmə</p> <p>3. Қырғыз: домицильдеу</p> <p>4. Өзбек: domiciliation</p> <p>5. Түрік: ruhsati</p> <p>6. Ағылшын: domiciliation</p> <p>7. Испан: domiciliación</p> <p>8. Неміс: Domizilierung</p> <p>9. Француз: domiciliation</p>
1775.	донор	донор	<p>1. Донор – лат. Dono – сыйлаймын. Шет мемлекеттер, олардың үкіметтері мен агенттіктері, халықаралық және шетелдік мемлекеттік ұйымдар, қызметі. Қазақстан Республикасының Конституциясына қайшы келмейтін шетелдердің үкіметтік емес қоғамдық ұйымдары және қорлары.</p> <p>2. Әзербайжан: donorlar</p> <p>3. Қырғыз: донорлор</p> <p>4. Өзбек: donorlar</p> <p>5. Түрік: donörler</p> <p>6. Ағылшын: donors</p> <p>7. Испан: donantes</p> <p>8. Неміс: Geber</p> <p>9. Француз: donateurs</p>
1776.	«дорогие деньги»	«қымбат ақша»	<p>1. Банктердің міндетті сақтық қорларының есептік мөлшерлемесін, нормасын ұлттық (орталық) банктің өсіруі, мемлекеттік бағалы қағаздарды</p>

			<p>коммерциялық банктердің сатуы салдарынан несиенің қымбаттауы.</p> <p>2. Әзербайжан: «bahali pul»</p> <p>3. Қырғыз: «кымбат акча»</p> <p>4. Өзбек: «qimmat pul»</p> <p>5. Түрік: «pahali para»</p> <p>6. Ағылшын: «dear money», «expensive money»</p> <p>7. Испан: «dinero caro»</p> <p>8. Неміс: «Teures Geld»</p> <p>9. Француз: «argent cher»</p>
1777.	доступ рынкам	к нарыққа қолжетімділік	<p>1. 1) Шеттен әкелінетін тауарлар үшін елдің ішкі нарығына қол жеткізу дәрежесі; 2) мәміле жасасу үшін нарыққа шығу мүмкіндігі.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar giriş</p> <p>3. Қырғыз: базарга мүмкүндүк алуу</p> <p>4. Өзбек: bozor kirish</p> <p>5. Түрік: pazara giriş</p> <p>6. Ағылшын: market access</p> <p>7. Испан: acceso al bazar</p> <p>8. Неміс: Marktzugang</p> <p>9. Француз: l'accès au marché</p>
1778.	дотация экспортная	экспорттық демеуқаржы	<p>1. Экспорт – лат. Exporto – әкету, шығару, алып кету; Дотация – лат. Dotatio – тарту, құрбандық, қайырмалдық. Тауарлар әкетілімін көтермелеу мақсатымен экспортшыларға мемлекеттік бюджеттен бөлінетін қаражат.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac dotasiya</p> <p>3. Қырғыз: экспорттук субсидияларды</p> <p>4. Өзбек: eksport mablag'</p> <p>5. Түрік: ihracat sübvansiyonu</p> <p>6. Ағылшын: export subsidies</p> <p>7. Испан: subvención a la exportación</p> <p>8. Неміс: Ausfuhrsubventionen</p> <p>9. Француз: subvention à l'exportation</p>
1779.	доход бюджета	бюджет кірісі	<p>1. Бюджет – ескі норманд. Bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. 1) экономикалық мазмұны бойынша – мемлекетте (уәкілетті органдар арқылы) елдің бюджеттік қорын, сондай-ақ мемлекеттік және әкімшілік-аумақтық құралымдардың бюджеттік қорларын жасақтау үдерісінде заңды және жеке тұлғаларға қатысты туындайтын ақшалай қатынастар; 2) материалдық-заттық көрінісі бойынша – елдегі қолданыстағы заңдарға сәйкес республикалық және аймақтық мемлекеттік билік органдары мен жергілікті өзін-өзі</p>

			<p>басқару органдарының қарамағына өтеусіз және қайтарусыз түсетін ақшалай қаражат.</p> <p>2. Әзербайжан: bütсә gəlirləri</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттин кирешеси</p> <p>4. Өзбек: byudjet daromad</p> <p>5. Түрік: bütçe geliri</p> <p>6. Ағылшын: budget revenue / budget receipt</p> <p>7. Испан: Los ingresos del presupuesto</p> <p>8. Неміс: Haushaltseinnahmen</p> <p>9. Француз: recettes budgétaires</p>
1780.	ДОХОД ИНВЕСТИЦИОННЫ Й	инвестициялық табыс	<p>1. Инвестиция – ағылшын. Investments. Бағалы қағаздар нарығын реттеу жөніндегі уәкілетті орган белгілеген тәртіппен жинақтаушы зейнетақы активтерін инвестициялау нәтижесінде алынған табыс (ақшалай қаражат).</p> <p>2. Әзербайжан: investisiya gəliri</p> <p>3. Қырғыз: инвестициялук кирешелер</p> <p>4. Өзбек: investitsiya daromadi</p> <p>5. Түрік: yatırım geliri</p> <p>6. Ағылшын: investment income</p> <p>7. Испан: los ingresos de 671arrera671e</p> <p>8. Неміс: Kapitalerträge</p> <p>9. Француз: 671arrera de placement</p>
1781.	ДОХОД МАРЖИНАЛЬНЫЙ	маржалық табыс	<p>1. Маржá – ағылшын. Margin, фр. Marge – айырма, артықшылық. Өндірілген өнімнің қосымша өлшемін сату салдарынан жалпы табыстың (түскен ақшаның) өзгеруі.</p> <p>2. Әзербайжан: marjinal gəlir</p> <p>3. Қырғыз: маргиналдуу киреше</p> <p>4. Өзбек: marginal daromad</p> <p>5. Түрік: marjinal gelir</p> <p>6. Ағылшын: marginal income, marginal revenue – сөзбе-сөзмағынасы: «шектітабыс»</p> <p>7. Испан: el ingreso marginal</p> <p>8. Неміс: Geringfügigkeits</p> <p>9. Француз: le 671arrera marginal</p>
1782.	ДОХОД МОНОПОЛЬНЫЙ	монополиялық кіріс	<p>1. Монополия – грек. Mono – бір, πωλέω – сатамын. Нарық субъектісінің монополистік қызметті жүзеге асыру нәтижесінде алған табысы.</p> <p>2. Әзербайжан: gəlir inhisar</p> <p>3. Қырғыз: киреше монополиясу</p> <p>4. Өзбек: daromad monopol</p> <p>5. Түрік: gelir tekeli</p> <p>6. Ағылшын: revenue exclusive</p> <p>7. Испан: monopolio de la renta</p>

			<p>8. Неміс: Einkommen Monopol</p> <p>9. Француз: monopole sur le revenu</p>
1783.	доход предельный	шектегі кіріс	<p>1. Өнімнің қосымша өлшемін сатудан алынған ең жоғары табыс.</p> <p>2. Әзербайжан: gəlir limit</p> <p>3. Қырғыз: киреше чеги</p> <p>4. Өзбек: daromad chegarasi</p> <p>5. Түрік: gelir sınırı</p> <p>6. Ағылшын: marginal return, marginal revenue</p> <p>7. Испан: límite de ingresos</p> <p>8. Неміс: Einkommensgrenze</p> <p>9. Француз: limite de 672arrera</p>
1784.	доход предпринимательский	кәсіпкерлік кіріс	<p>1. Жұмыс істеп жүрген кәсіпкердің несиеге алған капиталына пайызды төлегеннен кейін оның қарамағында қалған табыс (пайда) бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: sahibkarlıq gəlir</p> <p>3. Қырғыз: ишкердик киреше</p> <p>4. Өзбек: tadbirkorlik daromadi</p> <p>5. Түрік: girişim geliri</p> <p>6. Ағылшын: entrepreneurial income, income from business</p> <p>7. Испан: renta empresarial</p> <p>8. Неміс: Unternehmensgewinn</p> <p>9. Француз: le 672arrera d'entreprise</p>
1785.	доход процентный	пайыздық кіріс	<p>1. Процент – лат. Per cent – жүзге бір. Ақшалай қаражатты немесе капиталды тиімді жұмсау шарасы.</p> <p>2. Әзербайжан: faiz gəlirləri</p> <p>3. Қырғыз: пайыздық кирешелер</p> <p>4. Өзбек: foiz daromadi</p> <p>5. Түрік: faiz gelirleri</p> <p>6. Ағылшын: interest income</p> <p>7. Испан: ingresos por intereses</p> <p>8. Неміс: Zinsertrag</p> <p>9. Француз: revenus d'intérêts</p>
1786.	доход чистый	таза кіріс	<p>1. Міндетті төлемдер (салық, банк несиесі үшін пайыз және т.б.) шегерілгеннен кейінгі табыс немесе жекелеген субъектілердің билігіндегі табыс, яғни жалпы табыс пен төленген салықтарды қосқанда өндіріске жұмсалған шығынның арасындағы айырма, субъект есепті кезеңде алған қалдықтық нәтиже.</p> <p>2. Әзербайжан: xalis gəlir</p> <p>3. Қырғыз: таза киреше</p>

			<p>4. Өзбек: sof daromad</p> <p>5. Түрік: net gelir</p> <p>6. Ағылшын: net income</p> <p>7. Испан: los ingresos netos</p> <p>8. Неміс: Jahresüberschuss</p> <p>9. Француз: 673arrera net</p>
1787.	доходы неналоговые	салықсыз кіріс	<p>1. Бюджеттің салықтармен байланысы жоқ кірісінің санаты.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-vergi gəlirləri</p> <p>3. Қырғыз: салықтық эмес кирешелер</p> <p>4. Өзбек: non-soliq daromadi</p> <p>5. Түрік: vergi dışı gelirler</p> <p>6. Ағылшын: nontax profits</p> <p>7. Испан: los ingresos no 673arrera673e673673</p> <p>8. Неміс: nicht-Steuererinnahmen</p> <p>9. Француз: les recettes non fiscales</p>
1788.	доходы от финансирования	қаржыландыру дан түсетін кірістер	<p>1. Финанс – фр. Finances – ақша қаражаты. Сыйақылар бойынша, дивидендтер бойынша, қаржылық жалдау бойынша, инвестициялық жылжымайтын мүлік операцияларынан алынатын, қаржылық құралдардың әділ құнын өзгертуден түсетін кірістер және қаржыландырудан түсетін өзге де кірістер.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə gəliri</p> <p>3. Қырғыз: финансы боюнча кирешелер</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy daromad</p> <p>5. Түрік: finansman geliri</p> <p>6. Ағылшын: income from financing</p> <p>7. Испан: los ingresos financieros</p> <p>8. Неміс: Finanzerträge</p> <p>9. Француз: Les produits financiers</p>
1789.	доходы регулирующие	реттеуші кіріс	<p>1. Аударым нормативтерін реттейтін салықтар.</p> <p>2. Әзербайжан: gəlirləri idarəetmə</p> <p>3. Қырғыз: кирешелер башкаруу</p> <p>4. Өзбек: daromadlar etakchi</p> <p>5. Түрік: gelirler yöneten</p> <p>6. Ағылшын: regulating incomes</p> <p>7. Испан: los ingresos de gobierno</p> <p>8. Неміс: Umsatz Regierungs</p> <p>9. Француз: les revenus d'administration</p>
1790.	доходы фискальные	фискалдық кіріс	<p>1. Фискалы – лат. Fiscus – себет; касса, қазына, қаржы. Мемлекеттік қазына кірісі. Тар мағынада «мемлекеттің ресми монополиялардан алатын кірісін белгілеу» деген мәнде қолданылады.</p>

			<p>2. Өзбайжан: maliyyə gəlirləri</p> <p>3. Қырғыз: салықтык кирешелер</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy daromad</p> <p>5. Түрік: mali gelirler</p> <p>6. Ағылшын: fiscal revenues</p> <p>7. Испан: los ingresos fiscales</p> <p>8. Неміс: Steuereinnahmen</p> <p>9. Француз: fiscaux revenus</p>
1791.	доходы чрезвычайные	төтенше кіріс	<p>1. Төтенше бюджетте қарастырылатын мемлекеттік кірістер.</p> <p>2. Өзбайжан: qeyri-adi gəlir</p> <p>3. Қырғыз: өзгөчө киреше</p> <p>4. Өзбек: favqulodda daromad</p> <p>5. Түрік: olağanüstü gelirler</p> <p>6. Ағылшын: emergency income</p> <p>7. Испан: ingresos extraordinarios</p> <p>8. Неміс: außerordentliche Erträge</p> <p>9. Француз: produits exceptionnels</p>
1792.	дуополия	дуополия	<p>1. Дуополия – лат. Duo – екі + гр. Poleo – сатамын. Нарықта бірдей өнімді ұсынатын екі өндіруші (тауарды сатушы) ғана болатын, ал сатып алушылардың саны шектелмейтін шектеулі бәсекелестік жағдайы.</p> <p>2. Өзбайжан: duopoly</p> <p>3. Қырғыз: дуополия</p> <p>4. Өзбек: duopoly</p> <p>5. Түрік: düopol</p> <p>6. Ағылшын: duopoly</p> <p>7. Испан: duopolio</p> <p>8. Неміс: Duopol</p> <p>9. Француз: duopole</p>
1793.	дуопсония	дуопсония	<p>1. Дуопсония – ағылшын. Duopsony – екі сатып алушы. Нарықта толып жатқан өндірушілер ұсынатын бірдей өнімнің тек екі ғана сатып алушысы болатын жағдай.</p> <p>2. Өзбайжан: duopsoniya</p> <p>3. Қырғыз: дуопсония</p> <p>4. Өзбек: duopsoniya</p> <p>5. Түрік: duopsoniya</p> <p>6. Ағылшын: duopsony – екі сатып алушы</p> <p>7. Испан: duopsoniya</p> <p>8. Неміс: duopsoniya</p> <p>9. Француз: duopsoniya</p>
1794.	еврочек	еурочек	<p>1. Еуропалық банк жүйесіне қатысушы елдердің</p>

			<p>кез келгенінде төлеуге қабылданатын чек.</p> <p>2. Әзербайжан: eurocheck</p> <p>3. Қырғыз: еврочек</p> <p>4. Өзбек: eurocheck</p> <p>5. Түрік: eurocheck</p> <p>6. Ағылшын: eurocheque</p> <p>7. Испан: eurocheck</p> <p>8. Неміс: Eurocheck</p> <p>9. Француз: eurochèque</p>
1795.	единица налогообложе ния	салық бірлігі салу	<p>1. Салық базасын сандық тұрғыдан көрсетуге пайдаланылатын салық салу ауқымының өлшемі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi vahid</p> <p>3. Қырғыз: салық бирдиги</p> <p>4. Өзбек: soliq birligi</p> <p>5. Түрік: vergi ünitesi</p> <p>6. Ағылшын: unit of taxation</p> <p>7. Испан: unidad tributaria</p> <p>8. Неміс: Steuereinheit</p> <p>9. Француз: 675arre 675arrer</p>
1796.	единство кассы	касса бірлігі	<p>1. Мемлекеттік бюджеттің кассалық атқарылуын ұйымдастыру қағидаты: мемлекеттік бюджеттің барлық кірістері қазынашылықтың (қаржы министрлігінің) Ұлттық (Орталық) банкте шоғырландырылған бірыңғай шотына түсуге тиіс, одан барлық бюджеттік шығыстар жүргізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: pul birlik</p> <p>3. Қырғыз: касса бирдиги</p> <p>4. Өзбек: naqd birligi</p> <p>5. Түрік: nakit birlik</p> <p>6. Ағылшын: unity of office</p> <p>7. Испан: la unidad de dinero en efectivo</p> <p>8. Неміс: Einheit von Bargeld</p> <p>9. Француз: 675arre de trésorerie</p>
1797.	жесткая цена	қатаң баға	<p>1. Қысқамерзімді келешекте жиынтық сұраныс өзгергенде өзгеріссіз қалатын баға.</p> <p>2. Әзербайжан: sərt qiymət</p> <p>3. Қырғыз: катаал баасы</p> <p>4. Өзбек: qattiq Narx</p> <p>5. Түрік: sert fiyat</p> <p>6. Ағылшын: rigid prices / hard prices</p> <p>7. Испан: precio duro</p> <p>8. Неміс: harter Preis</p> <p>9. Француз: prix difficile</p>
1798.	жирант	жирант	<p>1. Жирант – ит. Guonte, girare – соманы аудару.</p>

			<p>Вексельдің сыртқы бетіне табыстау жазушы адам; «индоссант» деген сөзбен мағыналас.</p> <p>2. Әзербайжан: indossant</p> <p>3. Қырғыз: индоссант</p> <p>4. Өзбек: indossant</p> <p>5. Түрік: ciranta</p> <p>6. Ағылшын: endorser</p> <p>7. Испан: endosante</p> <p>8. Неміс: Indossant – жирант, индоссант</p> <p>9. Француз: endosseur</p>
1799.	жират	жират	<p>1. Жират – ит. Girate. Атына вексель аударылатын адам, «индоссат» деген сөзбен мағыналас.</p> <p>2. Әзербайжан: keşidecinin</p> <p>3. Қырғыз: индоссант</p> <p>4. Өзбек: endorsee</p> <p>5. Түрік: lehdar</p> <p>6. Ағылшын: endorsee</p> <p>7. Испан: endosatario</p> <p>8. Неміс: Indossat – жират, индоссат</p> <p>9. Француз: endossataire</p>
1800.	жиро	жиро	<p>1. Жиро – ит. Giro – айналым, айналыс. 1) көптеген елдерде қолма-қол ақшасыз есеп айырысу түрі; 2) вексельдің, чектің және басқа несиелік айналыс құралдарының сыртқы бетіне жазылған табыстау жазбасы.</p> <p>2. Әзербайжан: GIRO</p> <p>3. Қырғыз: жиро</p> <p>4. Өзбек: giro</p> <p>5. Түрік: giro</p> <p>6. Ағылшын: giro</p> <p>7. Испан: giro</p> <p>8. Неміс: Giro – жиро, индоссамент</p> <p>9. Француз: giro – индоссамент, жиро</p>
1801.	жирорасчет	жироесептесу	<p>1. Жиро – ит. Giro – айналым, айналыс. Банктер мен жинақ кассалары соманы бір шоттан екінші шотқа аудару арқылы жүргізетін қолма-қол ақшасыз есеп айырысу түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: giros</p> <p>3. Қырғыз: жирорасчет</p> <p>4. Өзбек: giros</p> <p>5. Түрік: giros</p> <p>6. Ағылшын: giros / telegiro</p> <p>7. Испан: giros</p> <p>8. Неміс: giros – жироесептеу</p> <p>9. Француз: Giros</p>

1802.	жирочет	жирошот	<p>1. Жиро – ит. Giro – айналым, айналыс. Чек немесе аударым бойынша төлем төлеу және төлем алу мақсатында несие қалдығымен (сальдосымен) жүргізілетін шот.</p> <p>2. Әзербайжан: giro hesab</p> <p>3. Қырғыз: жиро счет</p> <p>4. Өзбек: giro hisob</p> <p>5. Түрік: posta çeki hesabı</p> <p>6. Ағылшын: giro account</p> <p>7. Испан: cuenta de giro</p> <p>8. Неміс: Girokonto</p> <p>9. Француз: compte giro</p>
1803.	жирочек	жирочек	<p>1. Жиро – ит. Giro – айналым, айналыс. Чек берушінің банкке өзінің жирошотынан жиро берушінің шотына белгілі бір ақша сомасын аудару туралы бұйрығы жазылған чек.</p> <p>2. Әзербайжан: zhirocek</p> <p>3. Қырғыз: жирочек</p> <p>4. Өзбек: zhirocek</p> <p>5. Түрік: zhirocek</p> <p>6. Ағылшын: girocheq</p> <p>7. Испан: zhirocek</p> <p>8. Неміс: zhirocek</p> <p>9. Француз: zhirocek</p>
1804.	задолженность налоговая	салық берешегі	<p>1. Бересі сомасы, сондай-ақ өсімпұлдар мен айыппұлдардың төленбеген сомасы. Тексеру нәтижелері туралы хабарламада көрсетілген өсімпұлдар сомасы, сондай-ақ әкімшілік жаза қолдану туралы қаулыда Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен шағым жасалу кезеңінде шағым жасалу бөлігінде көрсетілген айыппұлдар сомасы салық берешегіне қосылмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi borcu</p> <p>3. Қырғыз: салык карызынын</p> <p>4. Өзбек: soliq qarzi</p> <p>5. Түрік: vergi borcu</p> <p>6. Ағылшын: Tax arrears</p> <p>7. Испан: deuda tributaria</p> <p>8. Неміс: Steuerschuld</p> <p>9. Француз: dette fiscale</p>
1805.	задолженность по процентам	пайыз бойынша берешек	<p>1. Процент – лат. Per cent – жүзге бір. Негізгі борыш бойынша берешектің белгілі бір күнге дейін төлене қоймаған сомасына есептелген пайыздардың</p>

			<p>сомасы.</p> <p>2. Өзербайжан: marağ borcu</p> <p>3. Қырғыз: пайыздарды төлөө боюнча қарыздары</p> <p>4. Өзбек: qiziqish qarzi</p> <p>5. Түрік: ilgi gecikmiş</p> <p>6. Ағылшын: arrears of interest</p> <p>7. Испан: atrasos de interés</p> <p>8. Неміс: Rückstände von Interesse</p> <p>9. Француз: arriérés d'intérêts</p>
1806.	заем компенсационн ый	өтемақы қарызы	<p>1. Компенсация – лат. Compensatio – өтеу, орнын толтыру. Отандық валютаға айырбастау үшін шетелдік валюта түрінде қарыз беру туралы келісім. Мұндай келісім валюталық тәуекелдіктің немесе валютаны шектеудің алдын алу немесе бейтараптандыру мақсатын көздейді.</p> <p>2. Өзербайжан: kredit kompensasiya</p> <p>3. Қырғыз: насыя акы</p> <p>4. Өзбек: kredit kompensatsiya</p> <p>5. Түрік: kredi telafisi</p> <p>6. Ағылшын: back-to-back loan</p> <p>7. Испан: la compensación de préstamos</p> <p>8. Неміс: Darlehen Entschädigung</p> <p>9. Француз: compensation de prêt</p>
1807.	заем негосударствен ный	мемлекеттік емес қарыз	<p>1. Қазақстан Республикасының Үкіметін, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкін және жергілікті атқарушы органдарды қоспағанда, Қазақстан Республикасының резиденті қарыз алушы болатын қарыз қатынастары.</p> <p>2. Өзербайжан: qeyri-hökumät kredit</p> <p>3. Қырғыз: өкмөттүк эмес насыя</p> <p>4. Өзбек: nodavlat kredit</p> <p>5. Түрік: sivil toplum kredisi</p> <p>6. Ағылшын: Private loan</p> <p>7. Испан: préstamo no gubernamental</p> <p>8. Неміс: nicht-Regierungs-Darlehen</p> <p>9. Француз: prêt non gouvernementale</p>
1808.	заем облигационный	облигациялық қарыз	<p>1. Облигация – лат. Obligatio – міндеттеме. Қарыз алушының борыш міндеттемелерін облигациялар нысанында шығару арқылы қаржы ресурстарын жұмылдыру әдісі.</p> <p>2. Өзербайжан: bond kreditlär</p> <p>3. Қырғыз: облигациялук насыялар</p> <p>4. Өзбек: aloqa kreditlar</p> <p>5. Түрік: tahvil kredileri</p> <p>6. Ағылшын: bond loans</p> <p>7. Испан: préstamos de bonos</p>

			<p>8. Неміс: Briefdarlehen</p> <p>9. Француз: emprunts obligataires</p>
1809.	закладнаяценна я бумага	кепілхаттық бағалы қағаз	<p>1.Төлем кепілдігі жылжымайтын мүлікті (жер телімдерін, онымен ажырағысыз байланыстағы құрылысты, теңіз және өзен кемелерін, ұшақтарды) кепілге салу жолымен – ипотекамен қамтамасыз етілген бағалы қағаздар.</p> <p>2. Әзербайжан: ipoteka qiymətli kağızlar</p> <p>3. Қырғыз: ипотекалық баалуу кагаздар</p> <p>4. Өзбек: ipoteka qiimmatli qog'ozlar</p> <p>5. Түрік: ipotek senetleri</p> <p>6. Ағылшын: mortgage-backed securities</p> <p>7. Испан: títulos hipotecarios</p> <p>8. Неміс: Hypothekensapiere</p> <p>9. Француз: titres hypothécaires</p>
1810.	заклучение аудиторское	аудиторлық қорытынды	<p>1. Аудитор – лат. Auditor – тыңдаушы. Аудитордың тапсырысшыға беретін ресми құжаты, онда бухгалтерлік, салық және өзге есептің заң актілері талабына сәйкес келетіндігі туралы деректер, ақпараттар келтіріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: müfəttiş</p> <p>3. Қырғыз: аудиторлук қорытынды</p> <p>4. Өзбек: auditor</p> <p>5. Түрік:denetçi</p> <p>6. Ағылшын: audit report</p> <p>7. Испан:auditor</p> <p>8. Неміс: Revisor</p> <p>9. Француз: auditeur</p>
1811.	закон рыночной экономики	нарықтықэконо мика заңы	<p>1. Экономика – көне грек. Οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Нарықтың объективті түрде қолданылып жүрген заңдары, оларды елемей қоғамды әлеуметтік және экономикалық прогреске жеткізбейді. Оларға мыналар жатады: 1) толық әкімшілік тәуелсіздік және тауар өндірушілердің дербестігі; 2) тауар өндіруші өз еңбегінің нәтижелерін меншіктенуші болуға тиіс; 3) шикізатты жеткізушілердің және өнімді тұтынушылардың еркін таңдауы; 4) тауарлар өндірісін монополиясыздандыру; 5) үдемелі салық саясаты және т.б.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar iqtisadiyyatı qanunları</p> <p>3. Қырғыз: базар экономикасынын мыйзамдары</p> <p>4. Өзбек: bozor iqtisodiyoti qonunlari</p>

			<p>5. Түрік: piyasa ekonomisi yasaları</p> <p>6. Ағылшын: laws of market economy</p> <p>7. Испан: leyes de economía de 680arrera</p> <p>8. Неміс: Marktwirtschaft Gesetze</p> <p>9. Француз: les lois de l'économie de marché</p>
1812.	закупочная операция	сатып алу операциясы	<p>1. Операция – лат. Operatio – іс-әрекет. Бағаның күрт төмендеуі кезеңінде ішкі нарықты тұрақтандыру, ішкі нарықты реттеу және ауыл шаруашылығы өнімін экспорттық жеткізіп беруді қамтамасыз ету мақсатында бекітілген баға бойынша ауыл шаруашылығы өнімін сатуды ұйымдастыру және жүргізу жөнінде мемлекет жүзеге асыратын іс-шаралар.</p> <p>2. Әзербайжан: alış əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: сатып алуу иштери</p> <p>4. Өзбек: xarid operatsiyalar</p> <p>5. Түрік: satın alma işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: Purchasing operations</p> <p>7. Испан: operaciones de compra</p> <p>8. Неміс: Kaufvorgänge</p> <p>9. Француз: opérations d'achat</p>
1813.	затраты допустимые	жол берілетін шығындар	<p>1. Мердігердің келісімшарт талаптары шегінде жұмсаған және тапсырыс беруші өтеуге тиісті шығыны.</p> <p>2. Әзербайжан: verilən xərclər</p> <p>3. Қырғыз: жол берілген чыгымдар</p> <p>4. Өзбек: ruxsat etilgan xarajatlar</p> <p>5. Түрік: masraf gösterilebilir giderler</p> <p>6. Ағылшын: allowable costs</p> <p>7. Испан: gastos permitidos</p> <p>8. Неміс: zulässige Aufwendungen</p> <p>9. Француз: les dépenses admissibles</p>
1814.	затраты приведенные	келтірінді шығын	<p>1. Негізгі уақыт кезеңіндегі шығын, ол өзінің мәні жағынан уақыттың әртүрлі сәтінде жұмсалған шығындардың жиынтығына барабар.</p> <p>2. Әзербайжан: xərcləri azalıb</p> <p>3. Қырғыз: чыгымдар төмөндөйт</p> <p>4. Өзбек: xarajatlar kamayadi</p> <p>5. Түрік: maliyetleri azaltılmış</p> <p>6. Ағылшын: the costs shown</p> <p>7. Испан: 680arre reducidos</p> <p>8. Неміс: Kosten reduziert</p> <p>9. Француз: 680arrera680e des coûts</p>
1815.	защита	капитал	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты.</p>

	капиталовложени ний	жұмсалымын қорғау	Әдетте мемлекетаралық деңгейде ресімделетін шетелдік инвесторлардың мүдделерін қорғау жөніндегі экономикалық құқықтық және ұйымдық шаралар жүйесі. Шетелдік несие ресурстарын тартуға жәрдемдеседі. 2. Әзербайжан: investisiya qorunması 3. Қырғыз: салым коргоо 4. Өзбек: investitsiya himoya 5. Түрік: yatırım koruması 6. Ағылшын: investment protection, protection of capital outlay 7. Испан: protección de la inversión 8. Неміс: Investitionsschutz 9. Француз: protection des investissements
1816.	защита прав потребителей	тұтынушылардың құқықтарын қорғау	1. Тұтынушылардың тиісті сападағы, өмірі мен денсаулығына қауіпсіз тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатып алу; тауарлар мен олардың дайындаушылары туралы ақпарат алу; тұтынушыларды ағарту; олардың мүдделерін мемлекеттік және қоғамдық тұрғыда қорғау; тұтынушылардың қоғамдық ұйымдарға бірігу құқықтарын жүзеге асырудың мемлекет белгілеген тетігі. 2. Әзербайжан: istehlakçılarını müdafiəsi 3. Қырғыз: керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо 4. Өзбек: iste'molchilar huquqlarini himoya qilish 5. Түрік: tüketiciyi koruma 6. Ағылшын: protection of consumers rights 7. Испан: protección al consumidor 8. Неміс: Verbraucherschutz 9. Француз: la protection des consommateurs
1817.	значительное влияние	елеулі ықпал	1. Сақтандыру ұйымдарының дауыс беретін акциялардың кемінде 20 (жиырма) пайызына иелік ететін заңды тұлғаның жарғылық капиталына қатысуы не сақтандыру ұйымдарының басқа заңды негіздемелер жөніндегі қаржылық және басқа саясаты бойынша шешімдер қабылдауға қатысуы. 2. Әзербайжан: əhəmiyyətli təsir 3. Қырғыз: олуттуу таасир 4. Өзбек: muhim ta'siri 5. Түрік: önemli etkisi 6. Ағылшын: significant impact 7. Испан: una influencia considerable 8. Неміс: erheblicher Einfluss 9. Француз: une influence considérable
1818.	золотое	алтынмен	1. Елдің орталық эмиссиялық банкіндегі банк

	обеспечение	қамтамасыз етілу	эмиссиясын жабуға арналған алтын қоры. 2. Өзербайжан: qızıl təhlükəsizlik 3. Қырғыз: алтын коопсуздук 4. Өзбек: oltin xavfsizlik 5. Түрік: altın güvenlik 6. Ағылшын: gold support 7. Испан: la seguridad de oro 8. Неміс: Gold-Sicherheit 9. Француз: la sécurité d'or
1819.	зона свободного предпринимательства	еркін кәсіпкерлік аймағы	1.Егеменді ұлттық-мемлекеттік аумақтың оқшауландырылған бөліктері. 2. Өзербайжан: Free Economic Zone 3. Қырғыз: Эркин экономикалык аймагы 4. Өзбек: Erkin iqtisodiy zonaga 5. Түрік: Serbest Ticaret Bölgesi, 6. Ағылшын: free enterprise zone 7. Испан: Zona Económica Libre 8. Неміс: Freie Wirtschaftszone 9. Француз: Zone économique libre
1820.	издержки маргинальные	маржалық шығасы	1. Маржа – ағылшын. Margin, фр. Marge – айырма, артықшылық. Өнімнің қосымша өлшемін өндіру кезінде жұмсалатын қосымша шығын. Жетілдірілген бәсеке жағдайында маржалық шығасы фирманың ықпалынан тыс тұрған нарықтық бағаға тең болар еді. 2. Өзербайжан: marzhinal хәрсләри 3. Қырғыз: маржалук чыгымдар 4. Өзбек: marzhinal харажатлар 5. Түрік: marzhinal maliyetler 6. Ағылшын: marginal costs 7. Испан: marzhinal costos 8. Неміс: marzhinal Kosten 9. Француз: marzhinal coûts
1821.	издержки маркетинга	маркетингтік шығасы	1. Мәркәтинг – ағылшын. Marketing – нарықтағы әрекет, нарықтық қызмет. Кәсіпорынның (фирманың) нарықтық мүмкіндіктерін талдауға, маркетингінің кешенді шараларын әзірлеуге, оларды жүзеге асыруға және маркетинг бақылауын жүргізуге жұмсайтын жиынтық шығыны. 2. Өзербайжан: marketing хәрсләри 3. Қырғыз: маркетинг чыгымдар 4. Өзбек: marketing харажатлари 5. Түрік: pazarlama maliyetleri 6. Ағылшын: marketing costs 7. Испан: los costos de comercialización

			<p>8. Неміс: Marketingkosten 9. Француз: les coûts de 683arrera683e683683683683n683on</p>
1822.	издержки обращения	айналыстық шығасы	<p>1. Тауарлардың айналысы үдерісіне қызмет көрсетуге жұмсалатын ақша түрінде есептелетін нақты және заттандырылған еңбек шығыны. Оның есебі әдетте сауда қызметінің салалары мен түрлері бойынша жүргізіледі, мыс., Көтерме және бөлшек сауда, қоғамдық тамақтандыру, ауыл шаруашылығы өнімдерін дайындау және т.б. 2. Әзербайжан: paylama xərcləri 3. Қырғыз: бөлүштүрүү чыгымдар 4. Өзбек: tarqatish xarajatlari 5. Түрік: dağıtım maliyetleri 6. Ағылшын: distribution costs, circulation costs 7. Испан: los costos de distribución 8. Неміс: Vertriebskosten 9. Француз: les coûts de distribution</p>
1823.	издержки переменные	өзгермелі шығасы	<p>1. Фирма өз өндірісінің көлемін көбейткенде (қысқартқанда) жалпы шамасы ұлғаятын (азаятын) шығын; өзгермелі ресурстарға жұмсалатын шығын. 2. Әзербайжан: dəyişən xərcləri 3. Қырғыз: өзгөрүлмө чыгымдар 4. Өзбек: o'zgaruvchan xarajatlar 5. Түрік: değişken maliyetler 6. Ағылшын: variable costs, variable charges 7. Испан: los costos variables 8. Неміс: 683arrera683 Kosten 9. Француз: coûts variables</p>
1824.	издержки предельные	шекті шығасы	<p>1. Өнімнің әрбір қосымша өлшемін өндіру үшін қажетті ең жоғары ауыспалы шығын; бір өлшем бірлігіне шаққанда өндіріс көлемін ұлғайтумен байланысты жиынтық шығындардың өсу шамасы. 2. Әзербайжан: marjinal xərcləri 3. Қырғыз: шекту чыгымдар 4. Өзбек: marginal xarajatlar 5. Түрік: marjinal maliyetler 6. Ағылшын: marginal costs 7. Испан: 683arre marginales 8. Неміс: Grenzkosten 9. Француз: les coûts marginaux</p>
1825.	издержки транзакционны е	транзакциялық шығасы	<p>1. Транзакция – ағылшын. Transaction – іс, мәміле, келісім. Транзакцияларды жүзеге асыруға жұмсалатын шығыс. Бағалы қағаздармен жасалатын</p>

			<p>операцияларға жұмсалады.</p> <p>2. Өзербайжан: әмәлиуат хәрәләри</p> <p>3. Қырғыз: трансакциялук шығым</p> <p>4. Өзбек: tranzaksiya narxlari</p> <p>5. Түрік: işlem maliyetleri</p> <p>6. Ағылшын: transaction costs</p> <p>7. Испан: los costos de transacción</p> <p>8. Неміс: Transaktionskosten</p> <p>9. Француз: les coûts de transaction</p>
1826.	изменчивость отклонения доходности	кірістіліктің ауытқу өзгермелілігі	<p>1. Эталондық портфельдің кірістілігі мен портфельдің кірістілігі арасындағы айырма.</p> <p>2. Өзербайжан: gәlir sарma дәуішкәnlіk</p> <p>3. Қырғыз: кирешелүүлүк кетүүлөрдү өзгөргүчтүк</p> <p>4. Өзбек: hosil goyat o'zgaruvchanlik</p> <p>5. Түрік: verim sарmaların değıshkenligi</p> <p>6. Ағылшын: variability in yield deviation</p> <p>7. Испан: la variabilidad de las desviaciones de rendimiento</p> <p>8. Неміс: Variabilität der Ausbeute Abweichungen</p> <p>9. Француз: variabilité des écarts de rendement</p>
1827.	изъятие денег из обращения	ақшаны айналыстан алу	<p>1. Эмиссиялық-кассалық реттеу нышаны, ақша белгілерінің бір бөлігін айналыстан шығару операциясы.</p> <p>2. Өзербайжан: dövriууәdән сıxarılması</p> <p>3. Қырғыз: акчаны жүгүртүүдөн алып салуу</p> <p>4. Өзбек: muomaladan qaytish</p> <p>5. Түрік: dolaşımdan çekme</p> <p>6. Ағылшын: withdrawal of money from circulation</p> <p>7. Испан: retirada de la circulación</p> <p>8. Неміс: Rückzug aus dem Verkehr</p> <p>9. Француз: изъятие денег – ақша алу; обращение – айналым, айналыс</p>
1828.	именной приватизационный чек	атаулы жекешелендіру чегі	<p>1. Азаматтарға заңнама негізінде берілетін, өтеусіз бөлінетін мемлекеттік және муниципалдық меншіктегі үлес құқығы туралы, сондай-ақ қолданылып жүрген заңнамаға сәйкес жекешелендіру салымын пайдалану құқығы туралы мемлекеттік куәлік.</p> <p>2. Өзербайжан: şahsi özәllәshdirmә çeklәri</p> <p>3. Қырғыз: жеке менчиктештирүү чектер</p> <p>4. Өзбек: shaxsiy xususiy lashtirish cheklari</p> <p>5. Түрік: kişisel özelleştirme çekler</p> <p>6. Ағылшын: personal privatization cheque</p> <p>7. Испан: cheques personales de privatización</p> <p>8. Неміс: persönliche Privatisierung Kontrollen</p>

			9. Француз:contrôles de privatisation personnelles
1829.	иммобилизация средств	қаражатты иммобилизация лау	<p>1. Иммобилизация – лат. Immobilis – қозғалыссыз. Қаражатты кәсіпорынның (ұйымның) айналымынан негізгі өндіріске зиян келтіріп, басқа мақсатқа жұмсау.</p> <p>2. Әзербайжан: immobilizasiya vasiteləri</p> <p>3. Қырғыз: қаражаттар иммобилизациясы</p> <p>4. Өзбек:immobilizasyon vositalari</p> <p>5. Түрік:immobilizasyon aracı</p> <p>6. Ағылшын: immobilization of capital</p> <p>7. Испан: medios de inmovilización</p> <p>8. Неміс:Blockierungsmittel</p> <p>9. Француз:des moyens d'immobilisation</p>
1830.	импорт субсидируемый	субсидияланат ын импорт	<p>1. Импорт – лат. Importo – әкелу, енгізу; Субсидия – көне грек. ἐμπορία ион. ἐμπορίη ἦ – тауар, сауды-саттық, сауда істері бойынша сарап; лат. Subsidium – көмек, қолдау. Өндірілуі, экспортталуы немесе тасымалдануы кезінде экспорттаушы үшінші елдің ерекше субсидиясы пайдаланылған тауардың Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына импорты.</p> <p>2. Әзербайжан: dotasiya idxal</p> <p>3. Қырғыз: субсидияланған импорт</p> <p>4. Өзбек: subsidiya import</p> <p>5. Түрік: sübvansiyonlu ithalatın</p> <p>6. Ағылшын: import subsidized</p> <p>7. Испан: importaciones subvencionadas</p> <p>8. Неміс: subventionierte Einfuhren</p> <p>9. Француз: importations subventionnées</p>
1831.	инаудит	инаудит, ішкі аудит	<p>1. Аудіт – лат. Audit – тыңдайды; приставка in – бір бағытқа қарай. Қаржы органдары жүйесіндегі шаруашылық есептегі акционерлік қоғам, оның міндеті – отандық және шетелдік әріптестерге ақыл-кеңес беру, отандық кәсіпорындар мен ұйымдардың қатысуымен құрылған бірлескен кәсіпорындардың бухгалтерлік есебі мен қаржы есеп-қисабын бақылау.</p> <p>2. Әзербайжан: internal audit</p> <p>3. Қырғыз: инаудит</p> <p>4. Өзбек: internal audit</p> <p>5. Түрік: iç denetimi</p> <p>6. Ағылшын: internal audit</p> <p>7. Испан: audiencia interna</p> <p>8. Неміс: Im Haus</p> <p>9. Француз: L'auditoire interne</p>

1832.	инвестиции портфельные	портфельдік инвестиция	<p>1. Инвестиция – ағылшын. Investments; Портфель – фр. Porte – әкелемін, feuilles – қағаз парақтары. Заңдынемесе жеке тұлғаның қаражатын бағалы қағаздардың және қаржы құралдарының бір, бірнеше немесе көптеген түрлеріне салуы; қор нарығында жағдаяттың өзгеруіне қарай кейіннен сату үшін бағалы қағаздарды сатып алу; несие алушыға, тәуелсіз қарыз алушыға несие беру.</p> <p>2. Әзербайжан: investisiya portfelinin</p> <p>3. Қырғыз: куржундук салым</p> <p>4. Өзбек: investitsiya portfeli</p> <p>5. Түрік: yatırım portföyü</p> <p>6. Ағылшын: portfolio investments</p> <p>7. Испан: cartera de inversiones</p> <p>8. Неміс: Investment-Portfolio</p> <p>9. Француз: portefeuille de placements</p>
1833.	инвестиционны й фонд организации	ұйымның инвестициялық қоры	<p>1. Инвестиция – ағылшын. Investments; Фонд – фр. Fond, лат. Fundus – негіз, негіздеме. Арнаулы шоттарға шоғырландырылатын және капитал құрайтын инвестицияға (негізгі капиталға, еңбек құралдарын күрделі жөндеуден өткізуге, жер телімдері мен табиғат пайдалану объектілерін сатып алуға жұмсалатын шығынға, бейматериалдық активтерге салынатын жұмсалымға, ғылыми-зерттеу және тәжірибе-құрастырым жұмыстарына, материалдық айналым қаражатының босалқы қорларын толықтыруға жұмсалатын шығынға арналған), сондай-ақ басқа ұйымның бағалы қағаздарына, жарғылық капиталына ұзақ мерзімді қаржы жұмсалымын салуға, басқа ұйымдарға қарыз беруге және т.б. арналған ақшалай қаражат.</p> <p>2. Әзербайжан: investisiya fondlari organization</p> <p>3. Қырғыз: салым каражаттары уюштуруу</p> <p>4. Өзбек: investitsiya fondlari tashkil etish</p> <p>5. Түрік: yatırım fonlari organizasyon</p> <p>6. Ағылшын: investment funds of an organization</p> <p>7. Испан: organización fondos de</p> <p>8. Неміс: Investmentfonds Organisation</p> <p>9. Француз: fonds d'investissement</p>
1834.	ИНВОЙС	ИНВОЙС	<p>1. Инвойс – ағылшын. Invoice – шот, фактура. Жеткізуші, сатушы шарт жасалғаннан кейін сатып алушының атына жазатын шот-фактура.</p> <p>2. Әзербайжан: faktura</p> <p>3. Қырғыз: инвойс</p>

			<p>4. Өзбек: schyot 5. Түрік: fatura 6. Ағылшын: invoice – шот, фактура 7. Испан: 687arrera 8. Неміс: Rechnung 9. Француз: facture</p>
1835.	индемнитет	индемнитет	<p>1. Индемнитет – ағылшын. Indemnity – орнын толтыру, өтем. Залалдың орнын толтыру, өтемақы. Әдетте, халықаралық құқықта қолданылады. 2. Әзербайжан: təzminat 3. Қырғыз: индемнитет 4. Өзбек: qorlash 5. Түрік: tazminat 6. Ағылшын: indemnity – орнын толтыру, өтем 7. Испан: indemnidad 8. Неміс: Entschädigung 9. Француз: indemnité</p>
1836.	индивидуальный подоходный налог	жеке табыс салығы	<p>1. Индивид, Индивидуум – лат. Individuum – бөлінбейтін. Табыс салығы түрлерінің бірі, оның салық салынатын объектілері: төлем көзінен салық салынатын табыстары мен төлем көзінен салық салынбайтын табыстары бар жеке тұлғалар оның төлемшілері болып табылады. 2. Әзербайжан: şəxsi gəlir vergisi 3. Қырғыз: жеке жактардан алынуучу киреше салығы 4. Өзбек: shaxsiy daromad solig'i 5. Түрік: kişisel gelir vergisi 6. Ағылшын: individual income tax 7. Испан: IRPF 8. Неміс: Einkommensteuer 9. Француз: impôt sur le 687arrera</p>
1837.	индикатор целевой	нысаналы индикатор	<p>1. Индикатор – лат. Indicator – көрсеткіш. Стратегиялық жоспардың немесе аумақты дамыту бағдарламасының мақсатына қол жеткізуді санмен өлшейтін көрсеткіш. 2. Әзербайжан: hədəf göstərici 3. Қырғыз: мақсаттуу көрсөткүч 4. Өзбек: maqsadli ko'rsatkichi 5. Түрік: hedef göstergesi 6. Ағылшын: target indicator 7. Испан: indicador de blancos 8. Неміс: Zielanzeige 9. Француз: indicateur de cible</p>

1838.	индоссат	индоссат	<p>1. Индоссат – нем. Indossat. Бағалы қағазды (чекті, вексельді) ұстаушыдан (индоссанттан) табыстау жазу (индоссамент) арқылы осы бағалы қағаз (чек, вексель) табысталған тұлға.</p> <p>2. Әзербайжан: keşidecinin</p> <p>3. Қырғыз: индоссант</p> <p>4. Өзбек: endorsee</p> <p>5. Түрік: lehdar</p> <p>6. Ағылшын: endorser, transferee</p> <p>7. Испан: endosatario</p> <p>8. Неміс: Indossat – құқықты иеленуші, индоссат; жират, индоссат</p> <p>9. Француз: endossataire</p>
1839.	индоссо	индоссо	<p>1. Индоссо – нем. Indosso. Вексельдің немесе бағалы қағаздың сыртқы бетіне қол қою. Аударым векселі немесе кепілді сертификат үшін қойылған мұндай қол оларды иемдену құқығын табыстау деген сөз.</p> <p>2. Әзербайжан: təsdiq</p> <p>3. Қырғыз: ырастоо</p> <p>4. Өзбек: ma'qullash</p> <p>5. Түрік: ciro</p> <p>6. Ағылшын: endorsement</p> <p>7. Испан: endoso</p> <p>8. Неміс: indosso</p> <p>9. Француз: approbation</p>
1840.	инкассатор	инкассатор	<p>1. Инкассатор – ит. Incassare – жәшікке салу. Ұйымдардан ақшаны банкке өткізу үшін қабылдайтын лауазымды адам.</p> <p>2. Әзербайжан: qanun kollektor</p> <p>3. Қырғыз: эсеп жыйноочу</p> <p>4. Өзбек: bill kollektor</p> <p>5. Түрік: tasarı toplayıcı</p> <p>6. Ағылшын: collector</p> <p>7. Испан: cobrador</p> <p>8. Неміс: Rechnung Sammler</p> <p>9. Француз: collecteur facture</p>
1841.	инкассо документарное	құжаттамалық инкассо	<p>1. Документ – лат. Documentum – үлгі, куәлік, дәлелдеме; Инкассо – ағылшын. Collection, encashment; итал. Incasso. Коммерциялық құжаттармен бірге жіберілген қаржы құжаттарымен ақша алу, сондай-ақ тек коммерциялық құжаттармен ғана ақша алу.</p> <p>2. Әзербайжан: sənədli kolleksiya</p> <p>3. Қырғыз: документ жыйнагы</p>

			<p>4. Өзбек: hujjatli yig'ish</p> <p>5. Түрік: belgesel koleksiyonu</p> <p>6. Ағылшын: documentary encashment</p> <p>7. Испан: fondo documental</p> <p>8. Неміс: Dokumentensammlung</p> <p>9. Француз: collection documentaire</p>
1842.	инкассо чистое	таза инкассо	<p>1. Инкассо – ағылшын. Collection, encashment; итал. Incasso). Қаржы құжаттарының инкассосы, мұнда олар коммерциялық құжаттармен қоса жөнелтілмейді.</p> <p>2. Әзербайжан: təmiz kolleksiyası</p> <p>3. Қырғыз: таза чогултуу</p> <p>4. Өзбек: toza yig'ish</p> <p>5. Түрік: temiz toplama</p> <p>6. Ағылшын: clean collection</p> <p>7. Испан: recogida limpio</p> <p>8. Неміс: saubere Sammlung</p> <p>9. Француз: collection 689arrer</p>
1843.	интервенция товарная	тауар интервенциясы	<p>1. Интервенция – лат. Interventio – араласу. Бағалардың өсуі кезінде ішкі нарықты тұрақтандыру мақсатында жүзеге асырылатын, астықты қоспағанда, азық-түлік тауарларының өңірлік тұрақтандыру қорларынан азық-түлік тауарларын тіркелген бағалар бойынша ішкі нарықта өткізу жөніндегі іс-шаралар.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə müdaxiləsi</p> <p>3. Қырғыз: тауар кийлигишүү</p> <p>4. Өзбек: tovar harakat</p> <p>5. Түрік: emtia müdahalesi</p> <p>6. Ағылшын: Commodity intervention</p> <p>7. Испан: la intervención de los productos básicos</p> <p>8. Неміс: Ist Intervention</p> <p>9. Француз: intervention des produits de base</p>
1844.	интервенция ценовая	баға интервенциясы	<p>1. Интервенция – лат. Interventio – араласу. Бағаның бақылаусыз өсуі кезеңінде мемлекеттік ресурстардан немесе өзге де көздерден ауыл шаруашылығы өнімінің негізгі түрлерін бекітілген бағалар бойынша ішкі нарықта сату жөніндегі іс-шаралар.</p> <p>2. Әзербайжан: qiymət müdaxilə</p> <p>3. Қырғыз: баа кийлигишүү</p> <p>4. Өзбек: narx harakat</p> <p>5. Түрік: fiyat müdahalesi</p> <p>6. Ағылшын: intervention of price</p> <p>7. Испан: intervención en los precios</p> <p>8. Неміс: Preis Intervention</p>

			9. Француз: intervention des prix
1845.	инфляция экспортируемая	экспортталаты н инфляция	<p>1. Инфляция – лат. Inflatio – кебу, кампаю; Экспорт – лат. Exporto – экету, шығару, алып кету. Ақша айналысына, төлем қабілеті бар сұранысқа және бағаға әсер ететін халықаралық экономикалық қатынастар тетігі арқылы бір елдерден басқа бір елдерге көшірілетін инфляция.</p> <p>2. Әзербайжан: inflyasiya ixrac</p> <p>3. Қырғыз: баанын экспорттолуу</p> <p>4. Өзбек: inflyatsiya eksport</p> <p>5. Түрік: enflasyon ihraç</p> <p>6. Ағылшын: exported inflation</p> <p>7. Испан: la inflación exportada</p> <p>8. Неміс: Inflation exportiert</p> <p>9. Француз: l'inflation exportée</p>
1846.	ипотечный сертификат	ипотекалық сертификат	<p>1. Кепілзаттық куәлік, бағалы қағаз түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: ipoteka arauış</p> <p>3. Қырғыз: ипотекалық күбөлүк</p> <p>4. Өзбек: ipoteka sertifikat</p> <p>5. Түрік: ipotek belgesi</p> <p>6. Ағылшын: mortgage certificate</p> <p>7. Испан: certificado de hipoteca</p> <p>8. Неміс: Hypothek Zertifikat</p> <p>9. Француз: b90arrera690e690690 hypothécaire</p>
1847.	источник налога	салық көзі	<p>1. Салық төлеу үшін пайдаланылатын сақтық қор. Салық төленуі мүмкін екі көз ғана бар, олар: салық төлеуші-субъектінің табысы мен капиталы.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi mənba</p> <p>3. Қырғыз: салык булагы</p> <p>4. Өзбек: soliq manbai</p> <p>5. Түрік: vergi kaynağı</p> <p>6. Ағылшын: source of income tax, source of taxation</p> <p>7. Испан: fuente de impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuerquelle</p> <p>9. Француз: source fiscale</p>
1848.	каверинг	каверинг	<p>1. Каверинг – ағылшын. Covering. Бағалы қағаздар құнының төмендеуіне үміт артушы биржа алыпсатарлары («аюлар» немесе хеджерлер) жасасқан мерзімдік мәміле бойынша міндеттемелерді тоқтату үшін бұрын сатылған бағалы қағаздарды, келісімшарттарды, тауарларды өтеуін төлеп алу.</p> <p>2. Әзербайжан: kavering</p> <p>3. Қырғыз: каверинг</p>

			<p>4. Өзбек: kavering 5. Түрік: kavering 6. Ағылшын: covering 7. Испан: kavering 8. Неміс: kavering 9. Француз: kavering</p>
1849.	казна	қазына	<p>1. 1) хандардың, корольдердің, патшалардың, үлестік жері бар ұлы кінәздердің, монастырьлардың және т.б. ақша, асыл құндылықтар, басқа да материалдық құндылықтар қоймасы; 2) мемлекеттің қаржы ресурстарының жиынтығы. 2. Әзербайжан: xəzinə 3. Қырғыз: казыналык 4. Өзбек: g'aznachilik 5. Түрік: hazine 6. Ағылшын: kazna, treasury, exchequer 7. Испан: 691arrer 8. Неміс: Fiskus – қазына, байлық, құндылық, көмбе 9. Француз: trésorerie</p>
1850.	казначей	қазынашы	<p>1. Капитализмге дейінгі формацияларда корольдің, кінәздің, қазынасын басқаратын сарай қызметшісі; капиталистік мемлекеттерде бюджеттен төленетін төлемдерді қабылдаушы және осы операциялар жөніндегі есеп-қисапты жүргізуші, сондай-ақ несиеге билік етушілердің қаражатты дұрыс беруін бақылаушы лауазымды адам. 2. Әзербайжан: xəzinədar 3. Қырғыз: казыналык 4. Өзбек: g'aznachi 5. Түрік: veznedar 6. Ағылшын: treasurer 7. Испан: tesorero 8. Неміс: Schatzmeister – қазынашы, құндылықтарды сақтаушы 9. Француз: trésorier</p>
1851.	казначейские боны	қазынашылық бондар	<p>1. Көбінесе ұсынушыға арналып шығарылатын қысқа және орта мерзімді (5 және одан көп жылға) мемлекеттік міндеттемелер. Әдетте жеке тұлғалардың арасында таратылады, ал табыс жыл сайын купондар бойынша төленеді. 2. Әзербайжан: xəzinə istiqrazlarının 3. Қырғыз: казыналык милдеттемелери 4. Өзбек: hazina qog'ozlari 5. Түрік: hazine bonolari 6. Ағылшын: treasury bonds 7. Испан: letras del 691arrer</p>

			<p>8. Неміс: Schatzwechsel</p> <p>9. Француз: bons du Trésor</p>
1852.	казначейский вексель	қазынашылық вексель	<p>1. Вексель – нем. Wechsel. Дүние жүзінің көптеген елдерінде қазына орнының қысқа мерзімді міндеттемелері, оларды мемлекет бюджет тапшылығын өтеу үшін оқтын-оқтын шығарып тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: xəzinə istiqrazlarının</p> <p>3. Қырғыз: казыналық вексельдери</p> <p>4. Өзбек: xazina qog'ozlari</p> <p>5. Түрік: hazine bonolari</p> <p>6. Ағылшын: treasury bills</p> <p>7. Испан: letras del 692arrer</p> <p>8. Неміс: Schatzwechsel</p> <p>9. Француз: bons du Trésor</p>
1853.	казначейская нота	қазынашылық нота	<p>1. Ортамерзімді мемлекеттік нарықтық бағалы қағаздардың бір түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: xəzinə qeydlər</p> <p>3. Қырғыз: казыналық ноталар</p> <p>4. Өзбек: xazina eslatmalar</p> <p>5. Түрік: hazine notlari</p> <p>6. Ағылшын: treasury notes</p> <p>7. Испан: las notas del 692arrer</p> <p>8. Неміс: Schatzanweisungen</p> <p>9. Француз: bons de Trésor</p>
1854.	казначейское обязательство	қазынашылық міндеттеме	<p>1. Қазынашылық немесе осыған уәкілеттігі бар қаржы органы айналысқа шығаратын және ұстаушыларына иеленудің бүкіл мерзімі бойына тіркелген табыс беретін мемлекеттік бағалы қағаздар.</p> <p>2. Әзербайжан: xəzinə istiqraz</p> <p>3. Қырғыз: казыналық байланыш</p> <p>4. Өзбек: xazina aloqa</p> <p>5. Түрік: hazine bonosu</p> <p>6. Ағылшын: treasury obligations</p> <p>7. Испан: bono del 692arrer</p> <p>8. Неміс: Schatzobligation</p> <p>9. Француз: obligations du trésor</p>
1855.	калькуляция отчетная	есептік калькуляция	<p>1. Калькуляция – лат. Calculatio – шот, санақ. Өндірістік шығынның бухгалтерлік есебі бойынша толтырылатын және өзіндік құнның серпінін зерделеу, шығынды азайтатын сақтық қорларды іздестіру үшін өзіндік құн жоспарының орындалуын бақылау құралы болып табылатын калькуляция.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: mühasibat hesabat</p> <p>3. Қырғыз: эсепке алуу отчеттук</p> <p>4. Өзбек: buxgalteriya hisobot</p> <p>5. Түрік: muhasebe raporlama</p> <p>6. Ағылшын: cost information report</p> <p>7. Испан: cuentas y contabilidad</p> <p>8. Неміс: Buchhaltungsberichts</p> <p>9. Француз: rapports comptables</p>
1856.	камбизм	камбизм	<p>1. Камбизм – ит. Cambio – айырбастау, ұсақтау. Валюталық операциялар стратегиясы. Камбизмнің мәні қаражатты басқа елге аударудың неғұрлым тиімді әдістерін іздестіруде.</p> <p>2. Өзөрбайжан: kübizm</p> <p>3. Қырғыз: камбизм</p> <p>4. Өзбек: kubizm</p> <p>5. Түрік: kübizm</p> <p>6. Ағылшын: kambizm</p> <p>7. Испан: cubismo</p> <p>8. Неміс: Kubismus</p> <p>9. Француз: cubisme</p>
1857.	камбио	камбио	<p>1. Камбио – ит. Cambio – айырбастау, ұсақтау. Қарыздарлық хат, вексель.</p> <p>2. Өзөрбайжан: cambio</p> <p>3. Қырғыз: камбио</p> <p>4. Өзбек: somali</p> <p>5. Түрік: cambio</p> <p>6. Ағылшын: cambio</p> <p>7. Испан: cambio</p> <p>8. Неміс: Cambio</p> <p>9. Француз: cambio</p>
1858.	камбист	камбист	<p>1. Камбист – ит. Cambista – ұсақтаушы. Вексель операцияларымен және шетел мәнетімен сауда жасаумен айналысатын адам.</p> <p>2. Өзөрбайжан: valyuta treyder</p> <p>3. Қырғыз: акча соодагер</p> <p>4. Өзбек: valyuta trader</p> <p>5. Түрік: para tüccar</p> <p>6. Ағылшын: cambist</p> <p>7. Испан: operador de monedas</p> <p>8. Неміс: Devisenhändler</p> <p>9. Француз: cambiste</p>
1859.	капитал венчурный	венчурлік капитал	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты; Венчур – ағылшын. Venture – тәуекелшіл кәсіпорын. Жаңа технологияларды, өнім немесе</p>

			<p>көрсетілетін қызмет түрлерін игерудің венчурлік (тәуекелдік) жобаларына жұмсалатын инвестиция.</p> <p>2. Әзербайжан: müəssisənin kapital</p> <p>3. Қырғыз: венчурлук капитал</p> <p>4. Өзбек: korxonasi kapital</p> <p>5. Түрік: girişim sermayesi</p> <p>6. Ағылшын: venture capital</p> <p>7. Испан: capital de riesgo</p> <p>8. Неміс: Risikokapital</p> <p>9. Француз: capital-risque</p>
1860.	капитал добавочный	қосымша капитал	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Меншіктенушілер (құрылтайшылар) ұйымның қызметін жүзеге асыру үшін салған мүлкінің құнын осы мүлік жарғылық капиталда көрсетілгенге дейін толықтыру.</p> <p>2. Әзербайжан: əlavə kapital</p> <p>3. Қырғыз: кошумча капитал</p> <p>4. Өзбек: qo'shimcha kapital</p> <p>5. Түрік: ek sermaye</p> <p>6. Ағылшын: additional capital / added capital</p> <p>7. Испан: capital adicional</p> <p>8. Неміс: zusätzliches Kapital</p> <p>9. Француз: capital supplémentaire</p>
1861.	капитал оборотный	айналым капиталы	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Кәсіпорынның, ұйымның ағымдағы активтері мен ағымдағы (қысқамерзімді) міндеттемелері арасындағы айырма. Кәсіпорынның ағымдағы (қысқамерзімді) міндеттемелеріне қысқамерзімді несие, несиегерлік берешек, алынған аванстар, төленуге тиіс дивиденд, жалға алу төлемдері және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: iş kapital</p> <p>3. Қырғыз: жүгүртмө капитал</p> <p>4. Өзбек: ish kapitali</p> <p>5. Түрік: döner sermaye</p> <p>6. Ағылшын: working capital, circulating capital</p> <p>7. Испан: capital de explotación</p> <p>8. Неміс: Working Capital</p> <p>9. Француз: fond de roulement</p>
1862.	капитал объявленный	жарияланған капитал	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Серіктестіктің, фирманың, акционерлік қоғамның құрылтайшылық құжаттарында көрсетілетін жарғылық капитал.</p> <p>2. Әзербайжан: paytaxt elan</p> <p>3. Қырғыз: жарыя капитал</p>

			<p>4. Өзбек: kapital e'lon 5. Түрік: sermaye açıkladı 6. Ағылшын: stated capital 7. Испан: de capital anunciada 8. Неміс: Hauptstadt angekündigt 9. Француз: capital annoncée</p>
1863.	капитал резервный	резервтік капитал	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты; Резерв – фр. Réserve, лат. Reservare – күзет, сақтау. Акционерлік қоғамдағы арнаулы ақшалай қор, олықтимал залалды жабу мақсатымен және облигацияларды өтеу және есепті кезеңде табысты кем алған жағдайда артықшылықты акциялар бойынша дивидендтерді төлеу үшін жыл сайынғы табыстан (пайдадан) аударылатын жарна есебінен құрылады.</p> <p>2. Әзербайжан: ehtiyat kapital 3. Қырғыз: резервдук капитал 4. Өзбек: zahira kapitali 5. Түрік: rezerv sermaye 6. Ағылшын: reserve capital 7. Испан: capital de 695arrera 8. Неміс: Reservekapital 9. Француз: 695arrera 695arrera</p>
1864.	капитал ссудный	несие капиталы	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Жеке немесе заңды тұлғаларға қайтарылу шартымен және несие пайызы түріндегі төлемақыға берілетін ақшалай нысандағы капитал.</p> <p>2. Әзербайжан: kapital kredit 3. Қырғыз: насыя капиталы 4. Өзбек: 695arrera kredit 5. Түрік: sermaye kredisi 6. Ағылшын: loan capital, loanable funds 7. Испан: préstamo de capital 8. Неміс: Kredit 9. Француз: prêt de capital</p>
1865.	капитал фондовый	қор капиталы	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты; Фонд – фр. Fond, лат. Fundus – негіз, негіздеме. Бағалы қағаздарға салынған, яғни акциялар, облигациялар және т.б. сатып алуға жұмсалған қаражат.</p> <p>2. Әзербайжан: fond kapital 3. Қырғыз: фонд капиталы 4. Өзбек: aktsiyadorlik kapitali 5. Түрік: stok sermaye 6. Ағылшын: fund capital</p>

			<p>7. Испан: capital social</p> <p>8. Неміс: Aktienkapital</p> <p>9. Француз: capital social</p>
1866.	капитализация прибыли	пайданы капиталдандыр у	<p>1. Капитализация – ағылшын. Capitalization; Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Кәсіпорын алған пайданың белгілі бір бөлігін ұлғаймалы ұдайы өндірісті қамтамасыз ету үшін пайдалану.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfəətin kapitallaşdırılması</p> <p>3. Қырғыз: эмгек капиталдаштыруу</p> <p>4. Өзбек: daromad kapitallashuv</p> <p>5. Түрік: kazançların kapitalizasyonu</p> <p>6. Ағылшын: capitalization of earnings</p> <p>7. Испан: capitalización de utilidades</p> <p>8. Неміс: Kapitalisierung der Erträge</p> <p>9. Француз: 69barrera69be696696696696n des 69barrera69be</p>
1867.	капитализм	капитализм	<p>1. Капитализм – ағылшын. Capitalism; Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. 1) өндіріс факторлары мен құрал-жабдығына жеке меншік кеңінен таралған, сондай-ақ өндірілген өнім, тауарлар, игіліктер, қызмет көрсетулер негізінен нарық арқылы бөлінетін экономикалық жүйе; 2) қоғамдық даму сатыларының маркстік теориясына сәйкес, әлемдік экономика дамуының тарихи бес кезеңінің бірі, феодализмді ауыстырған қоғамдық және мемлекеттік құрылыс.</p> <p>2. Әзербайжан: kapitalizm</p> <p>3. Қырғыз: капитализм</p> <p>4. Өзбек: kapitalizm</p> <p>5. Түрік: kapitalizm</p> <p>6. Ағылшын: capitalism</p> <p>7. Испан: capitalismo</p> <p>8. Неміс: Kapitalismus</p> <p>9. Француз: capitalisme</p>
1868.	капитализм авторитарный	авторитарлық капитализм	<p>1. Капитализм – ағылшын. Capitalism; Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты; Авторитарный – лат. Auctoritas – билік, ықпал. Негізгі ресурстар жеке меншікте болатын, ал үкімет экономикалық процесті кең ауқымда бағыттап, реттейтін экономикалық жүйе.</p> <p>2. Әзербайжан: avtoritar kapitalizm</p> <p>3. Қырғыз: бийликтен капитализм</p> <p>4. Өзбек: avtoritar kapitalizm</p> <p>5. Түрік: otoriter kapitalizm</p>

			<p>6. Ағылшын: autoritartarian capitalism 7. Испан: 697arrera697e697 autoritario 8. Неміс: autoritärer Kapitalismus 9. Француз: 697arrera697e697 autoritaire</p>
1869.	капитальные вложения (капиталовложения)	капитал жұмсалымы (капитал жұмсалымы)	<p>1. Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Негізгі капиталға (негізгі құрал-жабдыққа) инвестиция салу, жаңа құрылысқа, жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды кеңейтуге, қайта құруға және техникамен қайта жарақтандыруға шығын жұмсау, яғни негізгі және айналым қорларының көлемін ұлғайтуға және құрылымын жақсартуға жұмсалатын біржолғы шығынның сомасы, мәшинелер, жабдықтар, құралдар, керек-жарақтар сатып алу, жобалау-іздістіру жұмыстары және т.б. 2. Әзербайжан: kapital qoyuluşu 3. Қырғыз: капиталдык салымдар 4. Өзбек: sarmoya 5. Түрік: sermaye yatırımı 6. Ағылшын: capital expenditures, capital investment 7. Испан: la inversión de capital 8. Неміс: Kapitalanlage 9. Француз: l'investissement en capital</p>
1870.	кассовая наличность оборотная	айналымдағы кассалық қолма-қол ақша	<p>1. Касса – итал. Cassa – жәшік. Бюджеттің сақтық қоры түрлерінің бірі. Уақытша кассалық үзік пайда болған кезде бюджет шығысын үзіліссіз қаржыландыруға арналған. Бюджеттік үдерісті тәртіптейтін қолданыстағы заңдарға сәйкес барлық бюджеттерде құрылады. Мөлшері кезекті қаржы жылына арналған бюджетті бекіту кезінде бюджет туралы заңда жеке баппен айқындалады. Құралу көздері ретінде жоспарланатын жылдың басында пайда болған бюджеттік қаражат қалдығы пайдаланылады. 2. Әзербайжан: əl flip pul 3. Қырғыз: колу ебет нак акча 4. Өзбек: qo'l ShS pul 5. Түрік: El flip nakit 6. Ағылшын: reverse cash cash, reverse cash balance 7. Испан: dinero en efectivo en la mano flip 8. Неміс: Kassenbestand Flip 9. Француз: argent sur flip main</p>
1871.	кассовый лимит	кассалық лимит	<p>1. Касса – итал. Cassa – жәшік; Лимит – лат. Limes (limitis) – шекара (шек). Кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің кассаларында қалған нақты ақша қалдықтарының сомасы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: pul limit</p> <p>3. Қырғыз: акча чеги</p> <p>4. Өзбек: pul chegarasi</p> <p>5. Түрік: nakit limiti</p> <p>6. Ағылшын: cash limit</p> <p>7. Испан: límite de dinero en efectivo</p> <p>8. Неміс: Cash-Limit</p> <p>9. Француз: limite de trésorerie</p>
1872.	кассовый разрыв	кассалық алшақтық	<p>1. Касса – итал. Cassa – жәшік. Кезегі келген шығысты қаржыландыру үшін қажетті бюджеттік қаражаттың уақытша жетіспеушілігі; қаржы жылы бойына шығыс, несиелендіру, негізгі борыш сомасын өтеу көлемінің бюджетке түсетін түсімдердің, қарыздың, қаржы жылының басындағы бюджет қаражаты бос қалдықтарының көлемінен асып түсуі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: pul boşluğu</p> <p>3. Қырғыз: нак ажырым</p> <p>4. Өзбек: pul gap</p> <p>5. Түрік: nakit açığı</p> <p>6. Ағылшын: cash deficiency, cash gap</p> <p>7. Испан: brecha de dinero en efectivo</p> <p>8. Неміс: Cash-Lücke</p> <p>9. Француз: écart de trésorerie</p>
1873.	кастодиан	кастодиан	<p>1. Кастодиан – лат. Custadio – күзету, сақтау. Бағалы қағаздар нарығының кәсіпқой қатысушысы, өзінің депозитарлық қызметін инвесторларға (жекеше және институттық инвесторларға), ұсақ делдалдық фирмаларға, ұжымдық инвестицияның түрлі нысандарына қызмет көрсетуге шоғырлаған депозитарий.</p> <p>2. Өзөрбайжан: mühafizəci</p> <p>3. Қырғыз: көзөмөлчү</p> <p>4. Өзбек: qorovul</p> <p>5. Түрік: bekçi</p> <p>6. Ағылшын: custodian</p> <p>7. Испан: custodio</p> <p>8. Неміс: Kustos</p> <p>9. Француз: gardien</p>
1874.	каф	каф	<p>1. Каф – ағылшын. Caf [cost and freight] – құн және кірепұл. Сыртқы саудадағы сатып алу-сату шартының бір түрі, мұнда тауардың бағасына оның тиісті портқа дейінгі теңіз тасымалының құны (кірепұл) қосылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: dəyəri və freight</p>

			<p>3. Қырғыз: наркы жана</p> <p>4. Өзбек: qiymati va freight</p> <p>5. Түрік: maliyet ve serbestlik</p> <p>6. Ағылшын: caf, cost and freight</p> <p>7. Испан: costo y freight</p> <p>8. Неміс: Kosten und freight</p> <p>9. Француз: coût et freight</p>
1875.	квалиметрия	квалиметрия	<p>1. Квалиметрия – лат. Gualis – сапасы қандай және <гр. Metron – өлшем, өлшеймін. Өнім сапасын басқаруда және стандарттауда қабылданатын шешімдерді негіздеу үшін қолданылатын сапаны бағалаудың сандық әдістерін біріктіретін ғылым.</p> <p>2. Әзербайжан: qualimetry</p> <p>3. Қырғыз: квалиметрия</p> <p>4. Өзбек: qualimetry</p> <p>5. Түрік: qualimetry</p> <p>6. Ағылшын: qualimetry</p> <p>7. Испан: cualimetría</p> <p>8. Неміс: qualimetry</p> <p>9. Француз: qualimétrie</p>
1876.	квота импортная	импорттық квота	<p>1. Импорт – лат. Importo – әкелу, енгізу; Квота – лат. Quota. Өнімнің алуан түрлерін өндірудің жалпы көлемінде елдің халық шаруашылығы, жекелеген салалар, фирмалар мен кәсіпорындар, халықаралық ұйымға қатысушылар үшін импорттың мәнділігін сипаттайтын мөлшерлік көрсеткіш; заттай немесе құндық тұлғадағы тауарлардың әкелімін белгілі бір кезеңге мөлшерлік шектеуді белгілеу жолымен импорт операцияларын реттеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: idxal kvotası</p> <p>3. Қырғыз: импорттук квота</p> <p>4. Өзбек: import kvotasi</p> <p>5. Түрік: ithalat kotasi</p> <p>6. Ағылшын: import quota</p> <p>7. Испан: cuota de importación</p> <p>8. Неміс: Importquote</p> <p>9. Француз: quota d’importation</p>
1877.	квота специальная	арнаулы квота, арнайы квота	<p>1. Квота – лат. Quota. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына тауар импортының белгілі бір көлемін белгілеу, оның шеңберінде Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына тауар арнайы баж төленбей, ал одан асатын болса, арнайы баж төленіп жеткізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: xüsusi kontingent</p>

			<p>3. Қырғыз: атайын квота 4. Өзбек: maxsus qism 5. Түрік: özel kota 6. Ағылшын: special quota 7. Испан: cupo especial 8. Неміс: Sonderkontingent 9. Француз: quota spécial</p>
1878.	квота тарифная	тарифтік квота	<p>1. Квота – лат. Quota; Тариф – араб. Tarif – түсіндіру, анықтау. Кедендік әкелу немесе әкету бажының қолданыстағы мөлшерлемесімен салыстырғанда тауардың белгілі бір санын (заттай немесе құнымен алғанда) әкелу немесе әкету кезінде белгілі бір кезең ішінде кедендік әкелу немесе әкету бажының неғұрлым төмен мөлшерлемесін қолдануды көздейтін, жекелеген тауарлар түрлерін Қазақстан Республикасының аумағына әкелуді немесе Қазақстан Республикасының аумағынан әкетуді реттеу шарасы.</p> <p>2. Әзербайжан: tarif kvotası 3. Қырғыз: төлөмдөрдү орун 4. Өзбек: tarif kvotalari 5. Түрік: tarife kotası 6. Ағылшын: tariff quota 7. Испан: contingente arancelario 8. Неміс: Zollkontingent 9. Француз: contingent tarifaire</p>
1879.	кейнсианство	кейнсшілдік	<p>1. Ағылшын экономисі әрі публицисі Дж. М. Кейнстің есімімен байланысты. Экономикалық қызметті мемлекеттік реттеу қажеттігін жақтайтын экономикалық саясат.</p> <p>2. Әзербайжан: keynes 3. Қырғыз: кейнстик 4. Өзбек: keynesçilik 5. Түрік: keynezyenizm 6. Ағылшын: keynesianism 7. Испан: keynesianismo 8. Неміс: Keynesianismus 9. Француз: keynésianisme</p>
1880.	кластер	кластер	<p>1. Кластер – ағылшын. Cluster – шоғыр, шашақ, топ, ұялы ара. Бір-бірімен бірыңғай технологиялық тізбекке біріккен кәсіпорындар тобынан тұратын өндірістік жүйе.</p> <p>2. Әзербайжан: qrup 3. Қырғыз: кластер</p>

			<p>4. Өзбек: klaster</p> <p>5. Түрік: küme</p> <p>6. Ағылшын: cluster</p> <p>7. Испан: racimo</p> <p>8. Неміс: Gruppe – топ, бөлімше, жасақ, санат, ансамбль, кластер</p> <p>9. Француз: groupe</p>
1881.	клејмс	клејмс	<p>1. Клејмс – ағылшын. Claims – талап құқық. Жеткізілген тауар сапасының жеткілікті дәрежеде жоғары болмауына және жай-күйінің қанағаттанғысыз болуына байланысты сатушыға қойылатын кінәрат-талап.</p> <p>2. Әзербайжан: claims</p> <p>3. Қырғыз: дооматтар</p> <p>4. Өзбек: da'volar</p> <p>5. Түрік: hasar</p> <p>6. Ағылшын: claims – талап құқық</p> <p>7. Испан: reclamaciones</p> <p>8. Неміс: Ansprüche</p> <p>9. Француз: prétentions</p>
1882.	клерк	клерк	<p>1. Клерк – фр. Clerc – кеңсе қызметшісі. Биржа операциялық ғимаратта жұмыс істеу үшін тіркеген сенімгер қызметші.</p> <p>2. Әзербайжан: kargüzar</p> <p>3. Қырғыз: клерк</p> <p>4. Өзбек: mansabdor ayol</p> <p>5. Түрік: kâtip</p> <p>6. Ағылшын: clerk</p> <p>7. Испан: empleado</p> <p>8. Неміс: Schreiber – клерк, кеңсе қызметкері</p> <p>9. Француз: cleric – кеңсе қызметшісі</p>
1883.	«клика»	«клика»	<p>1. Клика – фр. Clique – шайка, банда, топ. Өздерінің мүдделеріне сай келетін бірыңғай, күнібұрын келісілген саясат жүргізу үшін биржада сауда жасайтын өзгеше монополистік бірлестік (биржа жаргоны).</p> <p>2. Әзербайжан: «clique»</p> <p>3. Қырғыз: «клика»</p> <p>4. Өзбек: «klik»</p> <p>5. Түрік: «klik»</p> <p>6. Ағылшын: clique</p> <p>7. Испан: «clique»</p> <p>8. Неміс: «Clique» – қауымдастық, кооперация, кооператив, артель, бірлестік, клика; поптар, дін</p>

			басылары, шайка, сыбайластар тобы, қашқан-пысқандар 9. Француз:clique – шайка, банда, топ
1884.	клиринг двусторонний	екіжақты клиринг	1. Клиринг – ағылшын. Clearing – тазарту. Қарсы талаптарды өздерінің орталық банктері арқылы өзара есепке алу туралы екі елдің үкіметтері арасында жасаған келісім. 2. Әзербайжан: ikitərəfli klirinq 3. Қырғыз: эки тараптуу клиринг 4. Өзбек: ikki tomonlama kliring 5. Түрік: ikili takas 6. Ағылшын: bilateral clearing 7. Испан: compensación bilateral 8. Неміс: bilaterales Clearing 9. Француз: compensation bilatérale
1885.	клиринговый центр	клирингтік орталық	1. Клиринг – ағылшын. Clearing – тазарту. Тауар биржасында жасалатын биржалық мәмілелерге клирингтік қызмет көрсету үшін тауар биржасының арнайы ұйымдастырылған құрылымдық бөлімшесі не тауар биржасы өзара іс-қимыл туралы шарт жасасқан дербес клирингтік ұйым. 2. Әзербайжан: klirinq ev 3. Қырғыз: клиринг доолбору 4. Өзбек: kliring uy 5. Түрік: kliring dairesi 6. Ағылшын: clearing center 7. Испан: cámara de compensación 8. Неміс: Verrechnungsstelle 9. Француз: chambre de compensation
1886.	колеблющийся валютный курс	ауытқымалы валюта бағамы	1. Валюта – итал. Valuta; Курс – лат. Cursus – жүгіру, жүгіріс. Сұраныс пен ұсыныстың әсерімен еркін өзгеріп отыратын, нарықтық тетікті пайдалануға негізделген валюта бағамы. 2. Әзербайжан: dəyişən məzənnə 3. Қырғыз: өзгөрүп алмашуу курсу 4. Өзбек: to'lqinli kurs 5. Түрік: dalgalanan döviz kuru 6. Ағылшын: floating its currency 7. Испан: tipo de cambio fluctuante 8. Неміс: fluktuiierende Wechselkurs 9. Француз: taux de change fluctuant
1887.	КОЛЛ	КОЛЛ	1. Колл – нем. Koll. Биржа сессиясы уақытындағы қысқа кезең. Бұл кезеңде мәміле жасасу тек бір айқындамамен ғана шектеледі, яғни бәрі бірден

			<p>бағаланбай, кезек-кезек бағаланады.</p> <p>2. Әзербайжан: çağırış</p> <p>3. Қырғыз: чакыруу</p> <p>4. Өзбек: chaqirish</p> <p>5. Түрік: çağrı</p> <p>6. Ағылшын: call</p> <p>7. Испан: llamada</p> <p>8. Неміс: Koll</p> <p>9. Француз: appel</p>
1888.	комиссионная операция	комиссиялық операция	<p>1. Операция – лат. Operatio – іс-әрекет. Белгілі бір тұлға (комиссияшы) немесе кәсіпорын (фирма) өз атынан, бірақ басқа бір тұлғаның (комитенттің) немесе кәсіпорынның тапсыруымен және соның есебінен жасайтын мәміле (сауда операциялары, есеп айырысу, кепілдіктер және т.б.), сондай-ақ банктер тапсырысшыларының тапсыруымен орындайтын операция.</p> <p>2. Әзербайжан: yükün әmәliyyat</p> <p>3. Қырғыз: комиссиялук операция</p> <p>4. Өзбек: yuk bitim</p> <p>5. Түрік: konsinye işlem</p> <p>6. Ағылшын: commission operation</p> <p>7. Испан: transacción de 703arre</p> <p>8. Неміс: Sendung Transaktion</p> <p>9. Француз: transaction de voiture</p>
1889.	комиссионное поручение	комиссиялық тапсырма	<p>1. Сатушы комиссиялық сыйақы мөлшерін, шот сомасының пайызын немесе сату жөніндегі агенттікті алуға құқығы бар комиссиялық сыйақының қандай да болсын басқа тәсілін көрсететін құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: komissiya üçün</p> <p>3. Қырғыз: комиссиясынын токтому</p> <p>4. Өзбек: komissiya tartibi</p> <p>5. Түрік: komisyon 703arr</p> <p>6. Ағылшын: commission order</p> <p>7. Испан: para 703arrera703e703</p> <p>8. Неміс: Provisions bestellen</p> <p>9. Француз: ordonnance de la commission</p>
1890.	комиссионные услуги	комиссиялық қызметтер көрсету	<p>1. Комиссиялық келісімнің негізінде көрсетілетін делдалдық қызметтердің бір түрі. Тауар нарығында осы шарттарға сәйкес тауар иесі (комитент) сауда делдалына (комиссионерге) комитентке (тапсырыс берушіге) қажетті осы тауарды сатуды (айырбастауды) немесе сатып алуды тапсырады.</p> <p>2. Әзербайжан: komissiya xidmətlər</p>

			<p>3. Қырғыз: комиссия кызматтары</p> <p>4. Өзбек: komissiya xizmatlar</p> <p>5. Түрік: komisyon hizmetleri</p> <p>6. Ағылшын: commission services</p> <p>7. Испан: servicios de la 704arrera704e704</p> <p>8. Неміс: Kommissionsdienststellen</p> <p>9. Француз: services de la commission</p>
1891.	комитет кредиторов	кредиторлар комитеті	<p>1. Кредитор – лат. Creditor – сенуші, лат. Credo – сенемін; Комитет – лат. Comitatus – алып жүруші, ілесуші. Әрбір жеке қарыз алушы үшін тиісті салалық қауымдастықтың өкілін қосу мүмкіндігі бар қаржы институттарының – кредиторлардың өкілдерінен қалыптасатын комиссия.</p> <p>2. Әзербайжан: kreditorların komitəsi</p> <p>3. Қырғыз: кредиторлордун комитети</p> <p>4. Өзбек: kreditorlar qo'mitasi</p> <p>5. Түрік: alacaklılar komitesi</p> <p>6. Ағылшын: creditor committee</p> <p>7. Испан: comité de acreedores</p> <p>8. Неміс: Gläubigerausschuss</p> <p>9. Француз: comité des créanciers</p>
1892.	коммандитное товарищество	сенімгерлік серіктестік	<p>1. Коммандит – фр. Commandite – сенімге негізделген. Серіктестіктің міндеттемелері бойынша өзінің бүкіл мүлкімен (толық серіктерімен) қосымша жауап беретін бір немесе одан да көп қатысушылармен қатар, серіктестіктің (салымшылардың) мүлкіне өздері салған салымдардың жиынтығымен шектелетін бір немесе одан көп қатысушыларды да енгізетін және серіктестіктің кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруына қатыспайтын серіктестік.</p> <p>2. Әзербайжан: məhdud tərəfdaşlıq</p> <p>3. Қырғыз: коммандиттик шериктештик</p> <p>4. Өзбек: cheklangan hamkorlik</p> <p>5. Түрік: komandit</p> <p>6. Ағылшын: limited partnership</p> <p>7. Испан: sociedad de responsabilidad limitada</p> <p>8. Неміс: Kommanditgesellschaft</p> <p>9. Француз: commandite – сенімгенегізделген</p>
1893.	коммерсант	коммерсант	<p>1. Коммерсант – фр. Commerçant, исп. Comerciante – сауда жасаушы, саудагер, сатарман. Жекеше саудамен, коммерциямен айналысушы тұлға, ірі саудагер.</p> <p>2. Әзербайжан: tacir</p> <p>3. Қырғыз: соодагер</p>

			<p>4. Өзбек: savdo 5. Түрік: tüccar 6. Ағылшын: businessman 7. Испан: comerciante – сауда жасаушы, саудагер, сатарман 8. Неміс: Händler 9. Француз: commercant – сауда жасаушы, саудагер, сатарман</p>
1894.	коммерческая деятельность	коммерциялық қызмет	<p>1. Коммерция – лат. Commercium – сауда. Шикізатты, материалдарды, жиынтықталатын дайын тауарларды сатып алуды және кейіннен пайда алу мақсатымен дайын өнімді тұтынушыларға сатуды қамтитын қызмет саласы. 2. Өзбекбайжан: commercial iş 3. Қырғыз:коммерциялук ишкердик 4.Өзбек: commercial ish 5. Түрік: commercial iş 6. Ағылшын: commercial activities / business 7. Испан: negocios 8. Неміс: Unternehmen 9. Француз: affaires</p>
1895.	коммерческая тайна	коммерциялық құпия	<p>1. Коммерция – лат. Commercium – сауда. Мемлекеттік емес сектор субъектілерінің құпия мәліметтердің жария болуы қаупіне және материалдық зиян келтірілуіне байланысты өздерінің өндірістік, сауда, қаржы, ғылыми-техникалық қызметі туралы мәліметтерді хабарламау және құпия сақтау жөніндегі құқығы. 2. Өзбекбайжан: ticarət sirri 3.Қырғыз: соода сыры 4. Өзбек: savdo sir 5.Түрік: meslek sirri 6. Ағылшын: confidential, commercalsecret, trade secret 7. Испан: secreto comercial 8. Неміс: Geschäftsgeheimnis 9. Француз: secret de commerce</p>
1896.	коммерческая экспертиза	коммерциялық сараптама	<p>1. Коммерция – лат. Commercium – сауда; Экспертиза – лат. Expertus – тәжірибелі, білікті. Несие берілетін ұйымның қаржы жағдайын және төлем қабілетін, сондай-ақ берілетін несиені оның пайдалану перспективаларын тексеру. 2.Өзбекбайжан: kommersiya müayinə 3. Қырғыз:коммерциялук экспертиза 4. Өзбек: tijorat ekspertisasi</p>

			<p>5.Түрік: ticari muayene</p> <p>6. Ағылшын: commercial examination, commercial expertise</p> <p>7. Испан: examen comercial</p> <p>8. Неміс: kommerzielle Prüfung</p> <p>9. Француз: kaupallinen tutkimus</p>
1897.	коммерческий директор	коммерциялық директор	<p>1. Коммерция – лат. <i>Commercium</i> – сауда; Директор – лат. <i>Dirigere, directum – di және regere – басқару.</i> Кәсіпорын (фирма, компания және т.б.) директорының жабдықтауды, маркетингіні, өткізуді, басқа да қаржы-шаруашылық қызмет мәселелерін басқаратын орынбасары.</p> <p>2. Әзербайжан: satış meneceri</p> <p>3. Қырғыз:коммерциялук директор</p> <p>4. Өзбек:tijorat direktori</p> <p>5. Түрік: satış müdürü</p> <p>6. Ағылшын: commercial director</p> <p>7.Испан: jefe de ventas</p> <p>8. Неміс: Verkaufsleiter</p> <p>9.Француз: directeur commercial</p>
1898.	коммерческий подкуп	параға коммерциялық сатып алу	<p>1. Коммерция – лат. <i>Commercium</i> – сауда. Коммерциялық немесе өзге ұйымда басқару қызметтерін атқаратын адамға заңсыз ақша, бағалы қағаздар немесе басқа мүлік беру, сол сияқты оны өзінің қызмет бабын сатып алушы адамның мүддесіне пайдаланғаны үшін оған мүліктік сипаттағы заңсыз қызмет көрсету.</p> <p>2. Әзербайжан: kommersiya rüşvət</p> <p>3. Қырғыз: соода пара</p> <p>4. Өзбек: tijorat pora</p> <p>5.Түрік: ticari rüşvet</p> <p>6. Ағылшын: commercial bribery</p> <p>7. Испан: soborno comercial</p> <p>8.Неміс: Bestechung im geschäftlichen Verkehr</p> <p>9. Француз: corruption 706arrera706e706</p>
1899.	коммерческий риск	коммерциялық тәуекел, коммерциялық қатер	<p>1. Коммерция – лат. <i>Commercium</i> – сауда; Риск – лат. <i>Resecō</i> – қырқу, қысқарту немесе көне грек. <i>ρίσκόν</i> – қауіптілік, қатер. 1) сатып алушының жауапсыздығы немесе төлеуге қабілетсіздігі салдарынан төлеу мерзімінің өтіп кетуіне байланысты несиелік қатер; 2) тұрлаусыздық, сенімді ақпараттың жоқтығы жағдайында шешімдер қабылдаумен немесе әрекеттер жасаумен байланысты табыстың ықтимал азаюы немесе шығынға ұшырауы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: kommersiya risk</p> <p>3. Қырғыз: соода тобокелдик</p> <p>4.Өзбек: tijorat xavfi</p> <p>5. Түрік: ticari risk</p> <p>6. Ағылшын: commercial risk</p> <p>7. Испан: riesgo 707arrera707e707</p> <p>8. Неміс: Geschäftsrisiko</p> <p>9. Француз: risque commercial</p>
1900.	коммивояжер	коммивояжер	<p>1. Коммивояжер – фр. Commis voyageur. Сауда фирмасының жүргінші өкілі, өткізу делдалы, ол тауарларды сатып алушыларға өзінің қолындағы үлгілер, тізімдемелер және т.б. бойынша ұсынады. Тауарлар үшін төлем алуға және оның мерзімін белгілеуге құқығы бар. Коммивояжер агенттен, комиссияшыдан немесе дилерден өзгеше түрде дербес заңды тұлға бола алмайды, сауда тіркеуінен өтпейді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: satıcı</p> <p>3. Қырғыз: сатуучу</p> <p>4. Өзбек: sotuvchi</p> <p>5. Түрік: satıcı</p> <p>6. Ағылшын: traveling salesman</p> <p>7. Испан: vendedor</p> <p>8. Неміс: Verkäufer</p> <p>9. Француз: commis voyageur</p>
1901.	компенсационная мера	өтемақы шарасы	<p>1. Компенсация – лат. Compensatio – өтеу, орнын толтыру. Өтемақы бажын (оның ішінде алдын ала өтемақы бажын) енгізу не субсидиялаушы үшінші елдің уәкілетті органы немесе экспорттаушы қабылдаған ерікті міндеттемелерді мақұлдау арқылы комиссияның шешімі бойынша қолданылатын, мүше мемлекеттердің экономика саласына экспорттаушы үшінші елдің ерекше субсидиясының әсер етуін бейтараптандыру жөніндегі шара.</p> <p>2. Өзөрбайжан: kompensasiya tadbir</p> <p>3. Қырғыз: акы чара</p> <p>4. Өзбек: kompensator chora</p> <p>5. Түрік: telafi edici önlem</p> <p>6. Ағылшын: compensatory measure</p> <p>7. Испан: medida compensatoria</p> <p>8. Неміс: Ausgleichsmaßnahme</p> <p>9. Француз: mesure compensatoire</p>
1902.	конверсия	конверсия	<p>1. Конвёрсия – лат. Conversio – айналу, өзгеру, түрлену. 1) айырбастау, айналдыру, қайта есептеу;</p>

			<p>валюталар мен бағалы қағаздар ауыстырымы – бір валютаны екінші валютаға қолданыстағы валюта бағамы бойынша айырбастау немесе акциялардың бір түрін екінші бір түріне айырбастау; қарыз ауыстырымы – қарыздың бастапқы шарттарын ауыстыру; 2) қорғаныс және онымен шектес кәсіпорындарының, бірлестіктері мен ұйымдарының ғылыми-техникалық әлеуетінің босатылған өндірістік қуаттарын әскери мұқтаждардан азаматтық мұқтаждарға ішінара немесе толық қайта бағдарлау.</p> <p>2. Әзербайжан: konversiya</p> <p>3. Қырғыз: айлануу</p> <p>4. Өзбек: aylantirish</p> <p>5. Түрік: dönüştürme</p> <p>6. Ағылшын: conversion</p> <p>7. Испан: conversión</p> <p>8. Неміс: Umwandlung</p> <p>9. Француз: commis voyageur /conversion</p>
1903.	конвертируемость	айырбасталымдылық	<p>1. Конвертируемость – лат. Convertere – айырбастау. Айналымдылық, бір валютаны екінші валютаға қолданыстағы бағам бойынша еркін аудару, айырбастау. Валютаның кез келген елде төлем құралы функциясын орындауға жарамдылығы.</p> <p>2. Әзербайжан: konvertasiya</p> <p>3. Қырғыз: эркин айлануу</p> <p>4. Өзбек: konvertatsiyasi</p> <p>5. Түрік: konvertibilite</p> <p>6. Ағылшын: convertibility</p> <p>7. Испан: convertibilidad</p> <p>8. Неміс: Konvertierbarkeit</p> <p>9. Француз: convertibilité</p>
1904.	конечный результат	түпкі нәтиже	<p>1. Мемлекеттік орган қызметінің тікелей нәтижелерге қол жеткізуіне негізделген стратегиялық жоспардың, аумақты дамыту бағдарламасының және (немесе) бюджеттік бағдарламаның мақсатына қол жеткізуді санмен өлшейтін бюджеттік бағдарлама көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан: yekun nəticə</p> <p>3. Қырғыз: акыркы жыйынтык</p> <p>4. Өзбек: yakuniy natija</p> <p>5. Түрік: nihai sonuç</p> <p>6. Ағылшын: final result</p> <p>7. Испан: resultado final</p> <p>8. Неміс: Endergebnis</p> <p>9. Француз: résultat final</p>

1905.	конкуренция «в открытую»	«ашық» бәсеке	<p>1. Конкуренция – лат. Concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Ұқсас өнім шығаратын өнеркәсіп фирмаларының (компанияларының) арасындағы баға туралы ақпарат алысу практикасы.</p> <p>2. Әзербайжан:müsabiqə «ақиқ»</p> <p>3. Қырғыз: атаандаштық «ачық»</p> <p>4. Өзбек: tanlov «ochiq»</p> <p>5. Түрік: yarışma «aşıқта»</p> <p>6. Ағылшын: competition «in the clear», open competition</p> <p>7. Испан: la competencia «a la intemperie»</p> <p>8.Неміс: Wettbewerb «im Grünen»</p> <p>9. Француз: la concurrence «en plein air»</p>
1906.	конкуренция монополистическая	монополистік бәсеке	<p>1. Монополия – гр. Monos – жалғыз + poleo – сатамын; Конкуренция – лат. Concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Әрқайсысы маркетингінің әртүрлі құрылымын ұсынатын бірнеше фирма болғанда туатын бәсеке.</p> <p>2. Әзербайжан: konkukonkurent inhisar</p> <p>3. Қырғыз: монополиялук мелдеш</p> <p>4. Өзбек: konkukonkurent monopol</p> <p>5. Түрік: konkukonkurent tekell</p> <p>6. Ағылшын: monopolistic competition, monopolistic competitiveness</p> <p>7. Испан: monopolio konkukonkurent</p> <p>8. Неміс: monopol konkukonkurent</p> <p>9. Француз: monopole konkukonkurent</p>
1907.	конкуренция чистая	таза бәсеке	<p>1. Конкуренция – лат. Concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Көптеген ұсақ сатып алушылар мен сатушылардың бәсекелестігі, олардың әрқайсысының жеткілікті дәрежеде толық нарықтық ақпараты болады, сондықтан олардың бірде-біреуі нарықтағы сұранысты, тауардың нарыққа жеткізілімін немесе оның бағасын бақылай алмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: təmiz rəqabət</p> <p>3. Қырғыз: таза атаандаш</p> <p>4. Өзбек: sof raqobat</p> <p>5. Түрік: saf rekabet</p> <p>6. Ағылшын: pure competition, the competition is pure</p> <p>7. Испан: competencia pura</p> <p>8. Неміс: reiner Wettbewerb</p> <p>9. Француз: laconcurrencepure</p>
1908.	консалтинговы	консалтингілік	1. Консалтинг – ағылшын. Consulting – кеңес беру.

	е услуги	қызметтер көрсету	<p>Кәсіпорындар мен ұйымдарға ғылыми-кеңес беру қызметтері, оларға ауызша және жазбаша ақыл-кеңестер, әдістемелік ұсыныстар, оқу құралдарын әзірлеу, талдамалы материалдар дайындау, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу, кадрларды оқыту және машықтандырмадан өткізу және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: konsalting xidmətlər</p> <p>3. Қырғыз: консалтинг қызматтары</p> <p>4. Өзбек: konsalting xizmatlar</p> <p>5. Түрік: konsalting hizmetleri</p> <p>6. Ағылшын: consulting services</p> <p>7. Испан: servicios konsalting</p> <p>8. Неміс: konsalting Dienste</p> <p>9. Француз: Services de konsalting</p>
1909.	консалтинговая компания	консалтинглік компания	<p>1. Консалтинг – ағылшын. Consulting – кеңес беру; Компания – лат. Compañia – дәмдес, табақтас адамдар тобы. Нарықты (тауарлар, қызмет көрсетулер, лицензиялар, ноу-хау және т.б.) зерттеу және болжау жөнінде қызметтер көрсететін компания.</p> <p>2. Әзербайжан: konsalting şirkəti</p> <p>3. Қырғыз: консалтинг компаниясы</p> <p>4. Өзбек: konsalting kompaniyasi</p> <p>5. Түрік: danışmanlık şirketi</p> <p>6. Ағылшын: consulting company</p> <p>7. Испан: empresa de consultoria</p> <p>8. Неміс: Beratungsunternehmen</p> <p>9. Француз: société de conseil</p>
1910.	консенсус социальный	әлеуметтік консенсус	<p>1. Консένсус – лат. Consensus – келісім, аяныш, бірауыздылық. Қоғамның әлеуметтік топтары мен жіктері мүдделерінің теңгерімі, ресурстар мен қоғамдық өнімді бөлу жөніндегі әлеуметтік келісім, бұған саяси және әлеуметтік-экономикалық институттар мен тетіктердің тармақталған жүйесі арқылы қол жеткізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: ictimai razılaşma</p> <p>3. Қырғыз: коомдук консенсус</p> <p>4. Өзбек: ijtimoiy 710arrera710e</p> <p>5. Түрік: toplumsal mutabakat</p> <p>6. Ағылшын: social consensus, consensus social</p> <p>7. Испан: consenso social</p> <p>8. Неміс: gesellschaftlicher Konsens</p> <p>9. Француз: consensus social</p>
1911.	консервация предприятий	кәсіпорынды консервацияла	<p>1. Консервация – лат. Conservatio – сақтау. Жұмыс істеп тұрған зауыттарды, фабрикаларды және басқа</p>

		у	<p>кәсіпорындарды белгілі бір мерзімге тоқтата тұру, ол осы кәсіпорындардың жабдығын істемей тұрған уақытта бүлінуден сақтандыратын бірқатар техникалық шараларға ұласады.</p> <p>2. Өзербайжан: müəssisələrini mühafizəsi</p> <p>3. Қырғыз: ишканалар сактоо</p> <p>4. Өзбек: korxonalar saqlash</p> <p>5. Түрік: işletmelerin korunması</p> <p>6. Ағылшын: maintenance companies, conservation of enterprises</p> <p>7. Испан: empresas preservación</p> <p>8. Неміс: Unternehmen Erhaltung</p> <p>9. Француз: la 711arrera711e711711711 des entreprises</p> <p>10. Заңнама: консервация – консервациялау, тоқтатып қою – приостановить</p> <p>11. кәсіпорындарды консервациялау</p> <p>Мұнда «консервация» сөзінің түпнұсқасын алу керек деп ойлаймыз. Өйткені «тоқтатып қою» сөз тіркесі «приостановить» сөзіне балама болады.</p>
1912.	консигнант	консигнант	<p>1. Консигнант – ағылшын. Consignor – жүк жөнелтуші; Консигнация – лат. Consignatio, ағылшын. Consignment – құжат, жазбаша дәлелдеме. Делдалға (консигнаторға) тауарды өз атынан сатуды тапсыратын тауар иесі (меншіктенуші).</p> <p>2. Өзербайжан: yükgöndөрән</p> <p>3. Қырғыз: жүк жөнөтүүчү</p> <p>4. Өзбек: tovarlarni</p> <p>5. Түрік: gönderici</p> <p>6. Ағылшын: consignor – жүк жөнелтуші</p> <p>7. Испан: consignador</p> <p>8. Неміс: Versender</p> <p>9. Француз: expéditeur</p>
1913.	консигнатор	консигнатшы	<p>1. Консигнация – лат. Consignatio, ағылшын. Consignment – құжат, жазбаша дәлелдеме; ағылшын. Consign – алу). Тауар иесінің (меншіктенушінің) өз тауарын консигнация шартымен сату жөніндегі тапсырмасын орындауға міндеттенген коммерциялық делдал.</p> <p>2. Өзербайжан: yükalan</p> <p>3. Қырғыз: алуучу</p> <p>4. Өзбек: qabul qiluvchi</p> <p>5. Түрік: alıcı</p> <p>6. Ағылшын: consign – алу</p> <p>7. Испан: consignatario</p> <p>8. Неміс: Empfänger</p> <p>9. Француз: destinataire</p>

			10. Заңнама: консигнатор – консигнатор 11. консигнатор
1914.	консигнация займов	қарызды консигнацияла у	1. Консигнация – лат. <i>Consignatio</i> , ағылшын. <i>Consignment</i> – құжат, жазбаша дәлелдеме. Мерзімімен байланысты қарыздарды өзгерту, яғни қысқамерзімді мемлекеттік қарызды ұзақмерзімді немесе мерзімсіз қарызға айналдыру операциясы; мемлекеттік борышты басқару әдістерінің бірі. 2. Әзербайжан: <i>yükün kreditlər</i> 3. Қырғыз: накладной насыялар 4. Өзбек: <i>yuk kreditlar</i> 5. Түрік: <i>konsinye krediler</i> 6. Ағылшын: <i>consignment of loans</i> 7. Испан: <i>préstamos de consignación</i> 8. Неміс: <i>Sendung Darlehen</i> 9. Француз: <i>consignation des prêt</i>
1915.	консолидация займов	қарызды шоғырландыру	1. Консолидация – лат. <i>Con</i> – бірге, <i>solido</i> – нығайтамын. Несиелік пайызын өзгерте отырып, бірнеше қарызды неғұрлым ұзақмерзімді бір қарызға біріктіру. 2. Әзербайжан: <i>Kreditlərin konsolidasiya</i> 3. Қырғыз: кредиттердин бириктирүү 4. Өзбек: <i>kreditlar mustahkamlash</i> 5. Түрік: <i>kredilerin konsolidasyon</i> 6. Ағылшын: <i>conslidation of loans</i> 7. Испан: <i>consolidación de préstamos</i> 8. Неміс: <i>Konsolidierung von Darlehen</i> 9. Француз: <i>consolidation des prêts</i>
1916.	консюмеризм	консюмеризм	1. Консюмеризм – ағылшын. <i>Consumerism</i> < <i>consumer</i> – тұтынушы. Тұтынушылардың мүдделерін қорғауға ұмтылу – азаматтар мен мемлекеттік органдардың нарықтағы айырбастың әділетсіз арасалмағына қарсы құқықтарын кеңейту жолындағы ұйымдасқан қозғалысы түріндегі тұтынушылар наразылығының түрі. 2. Әзербайжан: <i>consumerism</i> 3. Қырғыз: кардарлардын чындыгы 4. Өзбек: <i>iste'molchilik</i> 5. Түрік: <i>tüketimi özendirme</i> 6. Ағылшын: <i>consumerism</i> < <i>consumer</i> – тұтынушы 7. Испан: <i>consumismo</i> 8. Неміс: <i>Konsum</i> 9. Француз: <i>consumérisme</i>
1917.	контингент	контингент	1. Контингент – лат. <i>Contingenus</i> – жанасушы. Сыртқы саудада – кейбір тауар әкелімі мен әкетілімі немесе белгілі бір елге транзит үшін олардың

			<p>белгіленген шектік нормасы, бұл норма салмақ немесе күн өлшемінде көрсетіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: kontingent</p> <p>3. Қырғыз:КОНТИНГЕНТ</p> <p>4. Өзбек: miqdor</p> <p>5. Түрік: birlik</p> <p>6. Ағылшын: contingent / quota</p> <p>7. Испан: contingente</p> <p>8. Неміс:Kontingent</p> <p>9. Француз: contingent</p>
1918.	КОНТО	КОНТО	<p>1. Конто – ит. Conto – шот. Шот деген мағынаны білдіретін термин. Мыс., Конто-мио – менің шотым, конто-ностро – сіздің шот, конто-лоро – олардың шоты, конто-коррент – ағымдағы шот, конто-мета – ортақ шот.</p> <p>2. Әзербайжан: conto</p> <p>3. Қырғыз: конто</p> <p>4. Өзбек: conto</p> <p>5. Түрік: conto</p> <p>6. Ағылшын: conto</p> <p>7. Испан: conto</p> <p>8. Неміс: Conto</p> <p>9. Француз: conto</p>
1919.	контракт биржевой	биржалық келісімшарт	<p>1. Биржа – нидерл. Beurs, нем. Börse, фр. Bourse, итал. Borsa, исп. Bolsa. Биржада бағалы қағаздарды немесе тауарларды сатып алу және сату жөнінде жасалған мәміле; кассалық немесе қолма-қол ақша мәмілесі түрлеріне бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан:mübadiləsi müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: биржа келишими</p> <p>4. Өзбек: almashish shartnoma</p> <p>5. Түрік: deđişimi sözleşmesi</p> <p>6. Ағылшын: exchange contracts</p> <p>7. Испан: contrato de intercambio</p> <p>8. Неміс: Tauschvertrag</p> <p>9. Француз: contrat d'échange</p>
1920.	контракт спотовый	спот келісімшарты	<p>1. Спот – ағылшын. Spot – орнында. Тиісінше сатушы және сатып алушы өздеріне тиісінше сатушыда келісімшарт жасаған сәтте қолда бар парниктік газдар шығарындыларына квота бірліктерінің және көміртегі бірліктерінің белгілі бір мөлшерін сатып алушыға төлем жасалғаннан кейін, бірақ келісімшарт жасалған күннен бастап он жұмыс күнінен кешіктірілмей бере отырып, сату немесе төлеу міндетін алатын келісімшарт.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: spot müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: спот келишим</p> <p>4. Өзбек: spot shartnomasi</p> <p>5. Түрік: spot sözleşme</p> <p>6. Ағылшын: Spot contract</p> <p>7. Испан: contrato al contado</p> <p>8. Неміс: Spot-Kontrakt</p> <p>9. Француз: contrat spot</p>
1921.	контракт срочный	мерзімді келісімшарт	<p>1. Орындау мерзімі кейінге қалдырылған базалық активті шартсыз немесе шартты сатып алу-сатуға арналған келісімшарт, оған фьючерс, опцион жатады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: sabit müddətli müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: минет эмгек келишими</p> <p>4. Өзбек: muddatli shartnoma</p> <p>5. Түрік: belirli süreli sözleşme</p> <p>6. Ағылшын: contract urgent</p> <p>7. Испан: contrato de duración determinada</p> <p>8. Неміс: befristeter Vertrag</p> <p>9. Француз: contrat à durée déterminée</p>
1922.	контракт фьючерсный	фьючерстік келісімшарт	<p>1. Фьючерс – ағылшын. Futures. Биржа активін мәміле жасасу сәтінде тараптар белгілеген баға бойынша келешекте белгілі бір сәтте сатып алу-сату (жеткізу) жөніндегі стандартты биржалық шарт, яғни келешектегі тауар жеткізілімі туралы келісім, мұнда іс жүзінде барлық талаптар, атап айтқанда, жеткізілім сапасы, мөлшері, талаптары, төлем талаптары, буылып-түйілу, таңбалану, тауарды қарау тәртібі, форс-мажор және т.б. бір ізге түсіріледі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: fyuçers müqaviləsi</p> <p>3. Қырғыз: фьючерс келишими</p> <p>4. Өзбек: fyuchers shartnomasi</p> <p>5. Түрік: vadeli işlem sözleşmesi</p> <p>6. Ағылшын: futures contract</p> <p>7. Испан: contrato de futuros</p> <p>8. Неміс: Futures-Kontrakt</p> <p>9. Француз: contrat à terme</p>
1923.	контрактант	келісімшарт жасасушы	<p>1. Келісімшарт бойынша белгілі бір міндеттемелерді мойнына алушы адам немесе ұйым.</p> <p>2. Өзөрбайжан: podratçı</p> <p>3. Қырғыз: подрядчы</p> <p>4. Өзбек: Pudratchi</p> <p>5. Түрік: müteahhit</p>

			<p>6. Ағылшын: contractant / contractor 7. Испан: el contratista 8. Неміс: der Auftragnehmer 9. Француз: l'entrepreneur</p>
1924.	контрбаланс	контрбаланс	<p>1. Контрбаланс – фр. Contre-balancer – теңдестіру; ағылшын. Counterbalance. Теңгерімді немесе оның қайсыбір бөлігін тексеру, талдау мақсатымен бухгалтерлік деректер негізінде жасалатын кесте; бұл орайда талданатын теңгерімде қолданылған әдістен өзге әдіс қолданылады. 2. Әзербайжан: qarşı 3. Қырғыз: каршы баланс 4. Өзбек: og'irlik 5. Түрік: eş ağırlık 6. Ағылшын: counterbalance 7. Испан: contrapeso 8. Неміс: Gegengewicht 9. Француз: contre-balancer – теңдестіру</p>
1925.	конференция потребительская	тұтынушылар конференциясы	<p>1. Конференция – лат. Confero – бір жерге жинау. Маркетинг нышаны, жаңа өнімді әлеуетті сатып алушылар қатысатын бұқаралық шара. Конференцияда сатып алушыларға өнімнің артықшылықтары, оның техникалық сипаттамалары, неғұрлым ұтымды қолданылу салалары, қолдану мен пайдалану ережелері туралы мәліметтерді хабарлайды. 2. Әзербайжан: istehlakçı konfransi 3. Қырғыз: керектөөчү конференциясы 4. Өзбек: iste'mol konferentsiya 5. Түрік: tüketici konferansi 6. Ағылшын: consumer's conference, consumer conference 7. Испан: conferencia del consumidor 8. Неміс: Verbraucherkonferenz 9. Француз: 715arrera715e715desconsommateurs</p>
1926.	концентрация капитала	капиталдың шоғырлануы	<p>1. Концентрация – жаңа лат. Concentratio – шоғырлану, жиналу; Капитал – лат. Capitalis – негізгі, басым, басты. Капиталдың қорлануы барысында жеке капитал көлемінің ұлғаюы, яғни қосымша құнның капиталға айналуы. 2. Әзербайжан: kapitalın konsentrasiyası 3. Қырғыз: капиталдын топтолушу 4. Өзбек: kapital konsentratsiyasi 5. Түрік: sermayenin yoğunlaşması 6. Ағылшын: concentration of capital 7. Испан: concentración del capital</p>

			<p>8. Неміс: Konzentration des Kapitals</p> <p>9. Француз: concentration du capital</p>
1927.	концепция маркетинга	маркетинг тұжырымдамасы	<p>1. Мάρкэтинг – ағылшын. Marketing – нарықтағы әрекет, нарықтық қызмет; Концэпция – лат. Conceptio – түсіну, жүйе. Нарықтық экономика жағдайында кәсіпорынның, коммерциялық ұйымның өндірістік-өткізу және еңбек қызметін басқару туралы ғылыми түрде негізделген қағидат жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing konsepsiyası</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг түшүнүгү</p> <p>4. Өзбек: marketing tushunchasi</p> <p>5. Түрік: pazarlama kavramı</p> <p>6. Ағылшын: concept of marketing, marketing concept</p> <p>7. Испан: concepto de marketing</p> <p>8. Неміс: Marketing-Konzept</p> <p>9. Француз: concept marketing</p>
1928.	концессионные обязательства государственные	мемлекеттік концессиялық міндеттемелер	<p>1. Концессия – лат. Concessio – рұқсат, жол беру. Жасалған концессия шарттары бойынша концедент белгілі бір күнге қабылдаған және орындамаған қаржылық міндеттемелердің сомасы бойынша концеденттің құқықтары мен міндеттерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: state güzəşt öhdəliklər</p> <p>3. Қырғыз: мамлекеттик концессия милдеттери</p> <p>4. Өзбек: davlat yon berish majburiyatları</p> <p>5. Түрік: devlet imtiyaz yükümlülükleri</p> <p>6. Ағылшын: concession obligations</p> <p>7. Испан: obligaciones de la concesión del estado</p> <p>8. Неміс: Staatliche Konzession Verpflichtungen</p> <p>9. Француз: obligations de concession de l'état</p>
1929.	кооператив потребительский	тұтынушылар кооперативі	<p>1. Қатысушылардың материалдық және өзге қажеттерін қанағаттандыру үшін өздерінің мүлктік (девиденттік) жарналарын біріктіру арқылы жүзеге асырылатын азаматтардың мүшелік негіздегі ерікті бірлестігі; коммерциялық емес ұйымдар болып табылады және кәсіпкерлік қызметпен өздерінің жарғылық мақсаттарына сай келетіндей дәрежеде ғана айналыса алады.</p> <p>2. Әзербайжан: istehlakçılarını kooperativ</p> <p>3. Қырғыз: керектөөчүлөрдүн биргелешкен</p> <p>4. Өзбек: iste'molchilarning kooperatsiya</p> <p>5. Түрік: tüketicilerin kooperatif</p> <p>6. Ағылшын: consumer cooperative</p> <p>7. Испан: 71barrera716e716716 de consumidores</p>

			<p>8. Неміс: Verbraucher Genossenschaft</p> <p>9. Француз: la 717arrera717e717717 des consommateurs</p>
1930.	корнер	корнер	<p>1. Корнер – ағылшын. Corner – бұрыш, бұрышқа тығу, тұйыққа тіреу, сатып алу. Кейіннен қайта сату мақсатымен қайсыбір тауарды сатып алу үшін заңды және жеке тұлғалардың бірігуінің (келісуінің) ең қарапайым нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: künc</p> <p>3. Қырғыз: корнер</p> <p>4. Өзбек: burchak</p> <p>5. Түрік: köşe</p> <p>6. Ағылшын: corner – бұрыш, бұрышқа тығу, тұйыққа тіреу, сатып алу</p> <p>7. Испан: esquina</p> <p>8. Неміс: Ecke</p> <p>9. Француз: coin</p>
1931.	корпоративный подоходный налог	корпоративтік табыс салығы	<p>1. Елдің мемлекеттік бюджетінің түсімдерінде едәуір орын алатын төте салық түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: korporativ gəlir vergisi</p> <p>3. Қырғыз: жеке жактардан алынуучу киреше салыгы</p> <p>4. Өзбек: korporativ daromad solig’i</p> <p>5. Түрік: kurumlar vergisi</p> <p>6. Ағылшын: corporate income tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre sociedades</p> <p>8. Неміс: Körperschaftssteuer</p> <p>9. Француз: l’impôt sur le 717arrera des 717arrera717e</p>
1932.	коэффициент зависимости	тәуелділік коэффициенті	<p>1. Коэффициент – лат. Со(cum) – бірге, бірлікте + efficientis – өндіруші. Қаржы коэффициенттерінің бір түрі, кәсіпорынның, ұйымның сырттан қарызға алынатын қаржыландыру көздеріне қаржылық тәуелділігін сипаттайды.</p> <p>2. Әзербайжан: olaraq əmsalı</p> <p>3. Қырғыз: жараша коэффициенти</p> <p>4. Өзбек: qarab koefitsienti</p> <p>5. Түрік: bağlı katsayısı</p> <p>6. Ағылшын: dependent coefficient</p> <p>7. Испан: coeficiente que depende</p> <p>8. Неміс: je Koeffizient</p> <p>9. Француз: coefficient dépendant</p>
1933.	коэффициент информационный	ақпараттық коэффициент	<p>1. Коэффициент – лат. Со(cum) – бірге, бірлікте + efficientis – өндіруші; Информация – лат. Informātiō – түсіндіру, ұсыну, бір нәрсе туралы түсінік, лат. Informare – түр, пішін беру, үйрету; ойлау, елестету.</p>

			<p>Үстеме кірістілік деңгейінің кірістіліктің ауытқу өзгермелілігіне (tracking error) қатынасы.</p> <p>2. Әзербайжан: amil məlumat</p> <p>3. Қырғыз: жагдай жөнүндө маалымат</p> <p>4. Өзбек: omil axborot</p> <p>5. Түрік: faktör bilgisi</p> <p>6. Ағылшын: information coefficient</p> <p>7. Испан: la información sobre factores</p> <p>8. Неміс: Faktor Informationen</p> <p>9. Француз: information sur les facteurs</p>
1934.	коэффициент ликвидности	өтімділік коэффициенті	<p>1. Коэффициент – лат. Со(cum) – бірге, бірлікте + efficientes – өндіруші; Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын. Қарыз алушының қысқа мерзімді міндеттемелерді төлеу қабілетін көрсететін коэффициент. Өтімді активтер мен қысқамерзімді міндеттемелердің арасалмағы шаруашылық орган теңгерімі жай-күйінің өлшемі ретінде қаралады.</p> <p>2. Әзербайжан: likvidlik əmsalı</p> <p>3. Қырғыз: өтүмдүүлүк коэффициенти</p> <p>4. Өзбек: likvidligi nisbati</p> <p>5. Түрік: nakit oranı</p> <p>6. Ағылшын: coefficient of liquidite</p> <p>7. Испан: ratio de liquidez</p> <p>8. Неміс: Liquiditätsquote</p> <p>9. Француз: ratio de liquidité</p>
1935.	коэффициент тарифный	тарифтік коэффициент	<p>1. Коэффициент – лат. Со(cum) – бірге, бірлікте + efficientes – өндіруші; Тариф – араб. Tarif – түсіндіру, анықтау. Бірінші разрядтық тарифтік мөлшерлеме мен одан кейінгі разрядтық тарифтік мөлшерлеме арасындағы арасалмақты сипаттайтын бірыңғай тарифтік топ элементі.</p> <p>2. Әзербайжан: tarif dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: бажы коэффициенти</p> <p>4. Өзбек: tarif stavkasi</p> <p>5. Түрік: gümrük vergisi oranı</p> <p>6. Ағылшын: tariff coefficient</p> <p>7. Испан: la tasa arancelaria</p> <p>8. Неміс: Zoll</p> <p>9. Француз: taux tarifaire</p>
1936.	коэффициент хеджевый	хедж коэффициенті	<p>1. Коэффициент – лат. Со(cum) – бірге, бірлікте + efficientes – өндіруші; Хеджирование – ағылшын. Hedge – сақтандыру, кепілдік. Фьючерстік және нақты ақша айқындамалары арасындағы оңтайлы хеджерлеуді қамтамасыз ететін қатынас.</p> <p>2. Әзербайжан: əmsalı hedcinq</p>

			<p>3. Қырғыз: хедж коэффициенті</p> <p>4. Өзбек: koeffitsient xedj</p> <p>5. Түрік: katsayı çit</p> <p>6. Ағылшын: hedge ratio</p> <p>7. Испан: coeficiente de cobertura</p> <p>8. Неміс: Koeffizient Hedge</p> <p>9. Француз: couverture de coefficient</p>
1937.	кредит налоговый инвестиционный	инвестициялық салық кредиті	<p>1. Инвестиция – ағылшын. Investments; Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену. Салықтөлемдерінің мерзімін несиелік қайтарым негізінде ұзарту немесе салық төлеуден босату.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi investisiya kredit</p> <p>3. Қырғыз: салық салым кредит</p> <p>4. Өзбек: soliq investitsiya kredit</p> <p>5. Түрік: vergi yatırım kredisi</p> <p>6. Ағылшын: investment tax credit</p> <p>7. Испан: crédito de 719arrera719e impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuerinvestitionskredit</p> <p>9. Француз: crédit d’investissement fiscal</p>
1938.	кредит «связанный»	«байланысты» кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену. Халықаралық және үкіметаралық келісімдерге сәйкес және солардың негізінде дамушы елдерге экономика және әлеуметтік дамуы үшін бөлінетін мемлекеттік субсидия және жеңілдікті несие.</p> <p>2. Әзербайжан: «coupled» kredit</p> <p>3. Қырғыз: «көмөгү жана» кредит</p> <p>4. Өзбек: «birlashganda» kredit</p> <p>5. Түрік: «birleştiginde» kredi</p> <p>6. Ағылшын: «connected» credit</p> <p>7. Испан: crédito «acopla»</p> <p>8. Неміс: Kredit «gekoppelt»</p> <p>9. Француз: 719arrer «719arrer»</p>
1939.	кредит «стэнд-бай»	«стэнд-бай» кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену; Стэнд-бай – ағылшын. Stand-by credit. Қажет болған жағдайда ақшалай қаражаттың белгілі бір мөлшерінің уағдаласылған уақыт ішінде берілетіні туралы несие алушымен жасалған келісім.</p> <p>2. Әзербайжан: «gözləmə» kredit</p> <p>3. Қырғыз: «күтүү» кредити</p> <p>4. Өзбек: «kutish» kredit</p> <p>5. Түрік: «bekleme» kredi</p> <p>6. Ағылшын: standby credit</p> <p>7. Испан: «standby» crédito</p> <p>8. Неміс: Kredit «Standby», Standby-Kredit</p> <p>9. Француз: 719arrer «standby», de 719arrer stand-by</p>

1940.	кредит авансированный	авансталған кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; Аванс – фр. Avance – озу, алда болу. Екі немесе одан көп банктердің бір қарыз алушыға беретін несиесі. Несие алушы банктер ресурстардың немесе өтімді сақтық қорларының жеткіліксіздігі себепті бір банктің күші жете бермейтін ірі ауқымды шаралар тобын несиелендіру үшін өздерінің уақытша бос ақшалай қаражатын белгілі бір мерзімге біріктіреді. Осындай бірлесу (синдикат, консорциум) шеңберінде ұзақ мерзімге несиелендіру тәуекелі қатысушылар арасында бөлінеді, мұның өзі мүше банктердің өздерінің өтімді сақтық қорларын неғұрлым төмен деңгейде қолдауына мүмкіндік береді.</p> <p>2. Әзербайжан: kredit qabaqıl</p> <p>3. Қырғыз: өтүлдү кредиттик</p> <p>4. Өзбек: kredit ilg'or</p> <p>5. Түрік: kredi gelişmiş</p> <p>6. Ағылшын: advanced credit / to advance credit</p> <p>7. Испан: crédito avanzado</p> <p>8. Неміс: Kreditvoran</p> <p>9. Француз: 720arrer avancé</p>
1941.	кредит акцептный	акцепт кредиті, акцептік кредит	<p>1. Акцепт – лат. Acceptus – қабылданған; Кредит – лат. Creditum – қарыз. Экспортшы немесе импортшы банкке ұсынған өз вексельдерін осы банкке беру арқылы алатын банк несиесі. Мұндай вексельдердің сатылуы мүмкін, өйткені банк акцептісі вексельді сатып алушыға банкте осы вексель бойынша есеп айырысу құқығын береді.</p> <p>2. Әзербайжан: qəbul kredit</p> <p>3. Қырғыз: кабыл алуу-кредиттик</p> <p>4. Өзбек: qabul kredit</p> <p>5. Түрік: 720arre edilen kredi</p> <p>6. Ағылшын: acceptance credit</p> <p>7. Испан: de crédito de aceptación</p> <p>8. Неміс: Akzeptakkreditiv</p> <p>9. Француз: crédit d'acceptation</p>
1942.	кредит иностраннный	шетелдік кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз Халықаралық экономикалық қатынастар саласындағы несиелендіру капиталының қайтарымдылық, мерзімділік және пайыз төлеу шартымен валюта және тауар ресурстарын беруге байланысты қозғалысы.</p> <p>2. Әзербайжан: xarici kredit</p> <p>3. Қырғыз: чет өлкөлүк кредит</p> <p>4. Өзбек: xorijiy kredit</p>

			<p>5. Түрік: yabancı kredi 6. Ағылшын: poreign credit 7. Испан: crédito externo 8. Неміс: ausländischer Kredit 9. Француз: crédit étranger</p>
1943.	кредит коммерческий	коммерциялық кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; Коммерция – лат. Commercium – сауда. Несие беруші қарыз алушыға қайтарылу, мерзімділік, ақысы төлену талабымен ақшалай немесе тауарлай беретін несие; төлем мерзімін ұзарта отырып тауар сату түріндегі ерекше несие нысаны. 2. Әзербайжан: kommersiya kredit 3. Қырғыз: соода-кредиттик 4. Өзбек: tijorat kredit 5. Түрік: ticari kredi 6. Ағылшын: commercial loan 7. Испан: crédito 721arrera721e721 8. Неміс: Warenkredit 9. Француз: crédit commercial</p>
1944.	кредит партнерский	әріптестік кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; Партнёр – partenaire – қатысушы. Бірлескен қызметтегі әріптестердің бірі екінші әріптеске оның ақшалай қаражаты уақытша жетпеген кезде көмектесу үшін беретін несие. Әріптестік, мыс., қарапайым серіктестік туралы шарт түрінде ресімделуі мүмкін. Холдинглер, ұлтаралық корпорациялар, қаржы-несие топтары шеңберінде кеңінен қолданылады. 2. Әзербайжан: kredit tərəfdaşlıq 3. Қырғыз: өнөктөштүк кредит 4. Өзбек: kredit hamkorlik 5. Түрік: kredi ortaklığı 6. Ағылшын: partner credit 7. Испан: asociación de crédito 8. Неміс: Kredit Partnerschaft 9. Француз: partenariat de 721arrer</p>
1945.	кредит ролловерный	ролловерлік кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз. Капиталдар нарығындағы жағдайдың өзгеруін ескере отырып, тоқсан сайын немесе басқадай дүркіндік түзету енгізіліп отыратын өзгермелі пайыздық мөлшерлеме бойынша берілетін несие. 2. Әзербайжан: rollover kredit 3. Қырғыз: оодарылып кредит 4. Өзбек: rollover kredit 5. Түрік: rollover kredi 6. Ағылшын: rollover credit</p>

			<p>7. Испан: crédito vuelco 8. Неміс: 722arrer de roulement 9. Француз: crédit de roulement</p>
1946.	кредит студенческий	студенттік кредит	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз. Білім алушыларға тамағына, тұруына және оқу әдебиетін сатып алуына жұмсалатын шығынды ішінара өтеуге берілетін нысаналы көмек. 2. Әзербайжан: tələbə kredit 3. Қырғыз: студенттук насыя 4. Өзбек: talaba kredit 5. Түрік: öğrenci kredisi 6. Ағылшын: students credit 7. Испан: de préstamos estudiantiles 8. Неміс: Studentendarlehen 9. Француз: prêt étudiant</p>
1947.	кредитная защита	кредиттік қорғау	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену. Эмитенттің кредиттік рейтингісінің ықтимал төмендеуінен немесе эмитенттің ықтимал дефолтынан сақтандыру. 2. Әзербайжан: kredit müdafiə 3. Қырғыз: кредиттик коргоо 4. Өзбек: kredit himoya 5. Түрік: kredi koruma 6. Ағылшын: Credit protection 7. Испан: protección de crédito 8. Неміс: Kreditabsicherung 9. Француз: protection de crédit</p>
1948.	кредитное событие	кредиттік оқиға	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену. Қарыз алушының кредит қабілеттілігінің немесе қаржы құралының кредиттік сапасының өзгеруі. 2. Әзербайжан: kredit hadisə 3. Қырғыз: кредиттик иш-чара 4. Өзбек: kredit tadbir 5. Түрік: kredi olay 6. Ағылшын: Credit event 7. Испан: evento de crédito 8. Неміс: Kreditereignis 9. Француз: événement de crédit</p>
1949.	кредитный кризис	кредиттік дағдарыс	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; Кризис – көне грек. Κρίσις – шешім, бұрылысты тармақ. Несие жүйесінің қожырауы, ол, әдетте, өнімді артық өндіру дағдарысымен ұласады және кейбір жағдайда онымен байланыссыз да туындайды.</p>

			<p>2. Өзербайжан: kredit böhranı</p> <p>3. Қырғыз: кредиттик кризис</p> <p>4. Өзбек: kredit inqirozi</p> <p>5. Түрік: kredi krizi</p> <p>6. Ағылшын: credit crisis</p> <p>7. Испан: crisis de crédito</p> <p>8. Неміс: Kreditkrise</p> <p>9. Француз: crise du crédit</p>
1950.	кредитный риск	кредиттік тәуекел	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену; Риск – лат. Resecō – қырқу, қысқарту немесе көне грек. ρίσικόν – қауіптілік, қатер. Контрагенттің өз міндеттемелерін толық көлемде уақтылы орындамауының (орындамауының) мүмкін болуымен байланысты тәуекел.</p> <p>2. Өзербайжан: kredit riski</p> <p>3. Қырғыз: кредиттик тобокелдик</p> <p>4. Өзбек: kredit xavfi</p> <p>5. Түрік: kredi riski</p> <p>6. Ағылшын: credit risk</p> <p>7. Испан: riesgo de crédito</p> <p>8. Неміс: Kreditrisiko</p> <p>9. Француз: le risque de crédit</p>
1951.	кредитный триггер	кредиттік триггер	<p>1. Триггер – ағылшын. Trigger – құлдылау құрылғысы; Кредит – лат. Creditum – қарыз. Несие шартының орындалмауы осы шарттың несиегерге өзінен-өзі белгілі бір әрекет жасататын талабы (соның ішінде несиені мерзімінен бұрын өтеу талабы да).</p> <p>2. Өзербайжан: kredit trigger</p> <p>3. Қырғыз: кредиттик триггер</p> <p>4. Өзбек: kredit tepki</p> <p>5. Түрік: kredi tetik</p> <p>6. Ағылшын: credit trigger</p> <p>7. Испан: gatillo de crédito</p> <p>8. Неміс: Kredit Trigger</p> <p>9. Француз: déclenchement de 723arrer</p>
1952.	кредитовый перевод	кредиттік аударым	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену. Пайдаланушы-бастама жасаушы пайдаланушы-ақша жөнелтуші болып табылатын ақша аударымы.</p> <p>2. Өзербайжан: kredit transfer</p> <p>3. Қырғыз: кредит берүү</p> <p>4. Өзбек: kredit uzatish</p> <p>5. Түрік: kredi transferi</p> <p>6. Ағылшын: credit transfer</p>

			<p>7. Испан: transferencia de créditos</p> <p>8. Неміс: Überweisung</p> <p>9. Француз: virement bancaire</p>
1953.	кредиторское обязательство	кредиторлық міндеттеме	<p>1. Кредит – лат. Creditum – қарыз; лат. Credere – сену. Өзге де шаруашылық жүргізуші субъектілер алдында айналым құралдарын толықтыруға, негізгі құралдарды сатып алуға, ауыл шаруашылығы техникасы мен арнайы техниканы, технологиялық жабдықты лизингке алуға байланысты қарыз алушының міндеттемелері, сондай-ақ басқа да кредиторлар алдындағы міндеттемелерді қайта қаржыландыру.</p> <p>2. Әзербайжан: kreditor öhdəliklər</p> <p>3. Қырғыз: кредитор милдеттери</p> <p>4. Өзбек: kreditor majburiyatlarning</p> <p>5. Түрік: alacaklı yükümlülükleri</p> <p>6. Ағылшын: accounts payable</p> <p>7. Испан: obligaciones de los acreedores</p> <p>8. Неміс: Gläubiger Verpflichtungen</p> <p>9. Француз: obligations des créanciers</p>
1954.	кривая предложения	ұсыныс ауытқуы	<p>1. Сатушылар (сатушы) белгілі бір уақыт кезеңі ішінде түрлі бағамен сатуға ұсынатын тауарды немесе қызметтің мөлшерін көрсететін ауытқыма.</p> <p>2. Әзербайжан: təchizatı curve</p> <p>3. Қырғыз: сунуш ийреги</p> <p>4. Өзбек: ta'minlash egri</p> <p>5. Түрік: arz eğrisi</p> <p>6. Ағылшын: supply curve, demand curve</p> <p>7. Испан: curva de oferta</p> <p>8. Неміс: Angebotskurve</p> <p>9. Француз: courbe d'alimentation</p>
1955.	кривая спроса	сұраныс ауытқымасы	<p>1. Сатып алушылардың белгілі бір уақыт кезеңі шеңберінде белгілі бір тауарды немесе қызметті түрлі бағамен қандай мөлшерде сатып алуға әзір екенін көрсететін ауытқыма.</p> <p>2. Әзербайжан: tələb əyrisi</p> <p>3. Қырғыз: суроо-талап ийри</p> <p>4. Өзбек: talab egri</p> <p>5. Түрік: talep eğrisi</p> <p>6. Ағылшын: demand curve</p> <p>7. Испан: curva de demanda</p> <p>8. Неміс: Nachfragekurve</p> <p>9. Француз: courbe de demande</p>
1956.	кризис	биржа	<p>1. Биржа – нидерл. Beurs, нем. Börse, фр. Bourse,</p>

	биржевой	дағдарысы	итал. Bórsa, исп. Bolsa; Крiзис – көне грек. Крiсiс – шешiм, бұрылысты тармақ. Артық өндiру дағдарысы немесе ерекше саяси себептер туғызған қор биржасындағы дүрбелең. 2. Өзербайжан: valyuta böhranı 3. Қырғыз: биржа кризиси 4. Өзбек: almashish inqiroz 5. Түрік: deđişimi krizi 6. Ағылшын: stock exchange crisis 7. Испан: crisis de divisas 8. Неміс: Währungskrise 9. Француз: crise de change
1957.	кризис структурный	құрылымдық дағдарыс	1. Крiзис – көне грек. Крiсiс – шешiм, бұрылысты тармақ. Циклдік емес сипаттағы ауқымы кең дағдарысты құбылыстар. 2. Өзербайжан: struktur böhranları 3. Қырғыз: структуралық кризистер 4. Өзбек: tuzilmaviy krizislar 5. Түрік: yapısal krizler 6. Ағылшын: structural crisis 7. Испан: risis estructurales 8. Неміс: Strukturkrisen 9. Француз: crises structurelles
1958.	кросс-операции	кросс-операция	1. Операция – лат. Operatio – іс-әрекет. Үшінші контрагенттің, әдетте қосымша делдалдың қатысуымен жасалатын алыпсатарлық мәміле. Мұндай операциялар мысалы, ТМД елдерінің ұлттық валюталарымен жасалады және олардың бағамының долларға шаққандағы айырмасына негізделеді. 2. Өзербайжан: cross-әмәлиуат 3. Қырғыз: кросс-операция 4. Өзбек: hoch-operatsiya 5. Түрік: çapraz çalıřma 6. Ағылшын: structural crisis 7. Испан: cruzada operaci3n 8. Неміс: Quer Betrieb 9. Француз: contre-opérati3n
1959.	кросс-сделка	кросс-мәміле	1. Кросс – ағылшын. Cross – қиылысатын, тоғысатын, айқыш. Брокер түрлі екі клиенттің тапсырмасы бойынша іс-әрекет ете отырып не өзі үшін тапсырманы орындай отырып, сатушы тарапынан да, сатып алушы тарапынан да әрекет ететін биржалық мәміле. 2. Өзербайжан: cross-ticarät

			<p>3. Қырғыз: кайчылаш-соода</p> <p>4. Өзбек: xoch-savdo</p> <p>5. Түрік: çapraz ticaret</p> <p>6. Ағылшын: cross-bargain</p> <p>7. Испан: el tráfico tercero</p> <p>8. Неміс: Cross-Trade</p> <p>9. Француз: cross-commerce</p>
1960.	кулиса	кулиса	<p>1. Кулиса – фр. Coulisse – тасада тұрған, құпия, жасырын. Қалтарыстағы биржа – ресми биржа маклерлерінің делдалдығынсыз бағалы қағаздармен мәміле жасалатын бейресми биржа.</p> <p>2. Әзербайжан: rocker</p> <p>3. Қырғыз: кыйын</p> <p>4. Өзбек: rocker</p> <p>5. Түрік: rock'çı</p> <p>6. Ағылшын: culisse</p> <p>7. Испан: mecedora</p> <p>8. Неміс: Rocker</p> <p>9. Француз: coulisse – тасада тұрған, құпия, жасырын,</p>
1961.	кулисье	кулисье	<p>1. Кулисье – фр. Coulissier – маклер, делдал. Қалтарыстағы делдал – ресми маклерлердің қатысуынсыз биржалық мәміле жасасатын бейресми биржа делдалы, маклері.</p> <p>2. Әзербайжан: coulissier</p> <p>3. Қырғыз: кулисье</p> <p>4. Өзбек: coulissier</p> <p>5. Түрік: coulissier</p> <p>6. Ағылшын: coulissier</p> <p>7. Испан: coulissier</p> <p>8. Неміс: coulissier</p> <p>9. Француз: coulissier – маклер, делдал</p>
1962.	кумулятивный метод	кумулятивтік әдіс	<p>1. Бухгалтерлік есепте негізгі құрал-жабдықтың амортизациясын есептеудің үш әдісінің бірі. Әдістің мәні – есеп айырысу коэффициентін (кумулятивтік санды) анықтауда.</p> <p>2. Әзербайжан: hesablama metodu</p> <p>3. Қырғыз: чегерүү ыкмасы</p> <p>4. Өзбек: kelgan usuli</p> <p>5. Түрік: tahakkuk yöntemi</p> <p>6. Ағылшын: cumulative method</p> <p>7. Испан: método de acumulación</p> <p>8. Неміс: Abgrenzungsmethode</p>
1963.	купон	купон	<p>1. Купон – фр. Couper – кесу, жырту, coupon –</p>

			<p>жыртпалы талон. 1) бағалы қағаздың (облигацияның, акцияның) пайыз немесе дивиденд алу кезінде жыртып алынып, қолхатпен бірге табыстالاتын бөлігі, ол иеленушісіне белгілі бір уақыт ішінде (купондық кезеңде) белгіленген табыс алу құқығын береді. 2) иеленушіге қайсыбір тауарды сатып алуға құқық беретін жыртпалы талон.</p> <p>2. Әзербайжан: kupon 3. Қырғыз: купон 4. Өзбек: kupon 5. Түрік: kupon 6. Ағылшын: coupon 7. Испан: cupón 8. Неміс: Gutschein 9. Француз: coupon – кесу, жырту, coupon – жыртпалы талон</p>
1964.	купюра	купюра	<p>1. Купюра – фр. Coupure – кесу, тілу. Қағаз ақшалардағы, банкноттардағы, облигациялардағы, басқа да бағалы қағаздардағы көрсетулі құн, олардың құнын таңбалау, осындай құны көрсетілген ақша белгісі, акция, облигация немесе басқа да бағалы қағаз.</p> <p>2. Әзербайжан: ad 3. Қырғыз:купюра 4. Өзбек: ot 5. Түрік: mezher 6. Ағылшын: bond, note, denomination 7. Испан: denominación 8. Неміс: Konfession 9. Француз: coupure – кесу’ тілу</p>
1965.	курс инвентаризационный	түгендеу бағамы	<p>1. Курс – лат. Cursus – жүгіру, жүгіріс. Валютаны, бағалы қағаздарды, қымбат бағалы тастар мен асыл металдарды белгілі бір күнгі теңгерімде есептеу кезінде қолданылатын бағам.</p> <p>2. Әзербайжан: inventar dərəcəsi 3. Қырғыз: жолу баасы 4. Өзбек: inventarizatsiya darajasi 5. Түрік: envanter oranı 6. Ағылшын: inventory course, stock-taking 7. Испан: cuota de inventario 8. Неміс: Bestandsrate 9. Француз: taux d’inventaire</p>
1966.	курс инфляционный	инфляциялық бағам	<p>1. Курс – лат. Cursus – жүгіру, жүгіріс; Инфляция – лат. Inflatio – кебу, қампаю. Жаңа нарықтарға шығу</p>

			<p>кезінде өндіріс шығындарының болжап білуге болмайтын дәрежеде артуына байланысты туындайтын несие тәуекелі.</p> <p>2. Әзербайжан: inflyasiya</p> <p>3. Қырғыз: инфляция баасы</p> <p>4. Өзбек: inflyatsiya darajasi</p> <p>5. Түрік: enflasyon oranı</p> <p>6. Ағылшын: inflation rate</p> <p>7. Испан: tasa de inflación</p> <p>8. Неміс: Inflationsrate</p> <p>9. Француз: taux d'inflation</p>
1967.	курс форвардный	форвардтық бағам	<p>1. Курс – лат. Cursus – жүгіру, жүгіріс; Форвард – ағылшын. Forward – алға. Өтеудің белгілі бір мерзімінде форвардтық (бюджеттен тыс мерзімдік валюталық мәміле) операциялар жүзеге асырылатын бағам.</p> <p>2. Әзербайжан: irəli məzənnə, irəli dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз:форвард баасы</p> <p>4. Өзбек:oldinga kurs, oldinga darajasi</p> <p>5. Түрік: İleri kuru, ileri hızı</p> <p>6. Ағылшын: course forward, forward rate</p> <p>7. Испан: tipo de cambio forward, tipo a plazo</p> <p>8. Неміс: Terminkurs, Terminkurs</p> <p>9. Француз: taux de change à terme, taux à terme</p>
1968.	куртаж	куртаж	<p>1. Куртаж – фр. Courtage – комиссия. Биржа мәмілесін жасасу кезіндегі делдалдығы үшін тауарларды немесе бағалы қағаздарды сатудан делдал алатын сыйақы.</p> <p>2. Әзербайжан: broker</p> <p>3. Қырғыз: куртаж</p> <p>4. Өзбек: brokerlik</p> <p>5. Түрік: komisyonculuk</p> <p>6. Ағылшын: courtage, brokerage</p> <p>7. Испан: corretaje</p> <p>8. Неміс: Maklergeschäft</p> <p>9. Француз:courtage – комиссия</p>
1969.	куртье	куртье	<p>1. Куртье – фр. Courtier. Биржа брокері, делдал, маклер, агент.</p> <p>2. Әзербайжан:qarıqulu</p> <p>3. Қырғыз:куртье</p> <p>4. Өзбек: laganbardor</p> <p>5. Түрік: nedim</p> <p>6. Ағылшын: courti</p> <p>7. Испан: cortesano</p> <p>8. Неміс: Höfling</p>

			9. Француз: courtier
1970.	кэш-менеджмент	кэш-менеджмент	<p>1. Кэш-менеджмент – ағылшын. Cash-management; Менеджмент – ағылшын. Management – басқару, басшылық, әкімшілік, дирекция, өкім жүргізе, иелік ете, басқара білу. Жекелеген банктер ішкі қаржы тасқынын оңтайландыру және табысты барынша көбейту үшін фирмалық жоспарлау мақсатымен оның қолма-қол ақшасын басқару жөнінде корпоративтік клиенттерге көрсететін банктік-бухгалтерлік қызметтерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: pul idarə</p> <p>3. Қырғыз:кэш-менеджмент</p> <p>4. Өзбек: naqd boshqarish</p> <p>5. Түрік: nakit yönetimi</p> <p>6. Ағылшын: cash-management</p> <p>7. Испан: gestión de efectivo</p> <p>8. Неміс: Cash-Management</p> <p>9. Француз: gestion de trésorerie</p>
1971.	лаж	лаж	<p>1. Лаж – ит. Aggio – көбею. Бағалы қағаздардың, ақша белгілерінің, вексельдердің, т.б. атаулы құнынан олардың нарықтық бағамының асып түсуі.</p> <p>2. Әзербайжан: mü kafat</p> <p>3. Қырғыз: лаж</p> <p>4. Өзбек: premium</p> <p>5. Түрік: prim</p> <p>6. Ағылшын: las,agio</p> <p>7. Испан: prima</p> <p>8. Неміс: Prämie</p> <p>9. Француз: prime</p>
1972.	лампсум	лампсум	<p>1. Лампсум – ағылшын. Lumpsum – ірі сома; тұтас (паушалдық) сома. Тасылатын жүктің нақты көлеміне қарамастан, бүкіл кеме үшін кесімді түрде алынатын тасымал ақы.</p> <p>2. Әзербайжан: lampsum</p> <p>3. Қырғыз: лампсум</p> <p>4. Өзбек: lampsum</p> <p>5. Түрік: lampsum</p> <p>6. Ағылшын: lumpsum</p> <p>7. Испан: lampsum</p> <p>8. Неміс: lampsum</p> <p>9. Француз: lampsum</p>
1973.	лампсум роялти	лампсум роялти	<p>1. Лампсум – ағылшын. Lumpsum; Роялти – ағылшын. Royalty, ортағасырлық француз. Roialte, лат. Regalis – патшаға, корольге тиесілі,</p>

			<p>мемлекеттік. Тіркелген жалдау төлемі.</p> <p>2. Өзербайжан: lampsum royalti</p> <p>3. Қырғыз: лампсум роялти</p> <p>4. Өзбек: lampsum 730arrera</p> <p>5. Түрік: lampsum telif</p> <p>6. Ағылшын: lumpsum royalty</p> <p>7. Испан: lampsum royalty</p> <p>8. Неміс: lampsum Lizenz</p> <p>9. Француз: redevance lampsum</p>
1974.	лжепредприятия е	жалған кәсіпорын	<p>1. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылуы және (немесе) оған басшылық етілуі соттың заңды күшіне енген үкімімен не қаулысымен жалған кәсіпкерлік деп танылған жеке кәсіпкерлік субъектісі.</p> <p>2. Өзербайжан: pseudo-müəssisə</p> <p>3. Қырғыз: pseudo-ишкана</p> <p>4. Өзбек: psevdokorxon</p> <p>5. Түрік: sahte işletme</p> <p>6. Ағылшын: pseudo-enterprise</p> <p>7. Испан: pseudo-empresa</p> <p>8. Неміс: Pseudo-Unternehmen</p> <p>9. Француз: pseudo-entreprise</p>
1975.	либерализация международной торговли	халықаралық сауданы ырықтандыру	<p>1. Халықаралық сауданы дамыту жолында тұрған кедендік және тарифтік емес кедергілерді азайту үдерісі. Шаруашылықты интернационалдандыру үдерісіне және халықаралық еңбек бөлінісін тереңдетуге, ұлттық ұдайы өндіріс үдерістерінің тиімділігін арттыруға септігін тигізеді.</p> <p>2. Өзербайжан: beynəlxalq ticarətin liberallaşdırılması</p> <p>3. Қырғыз: эл аралык сооданы либералдаштыруу</p> <p>4. Өзбек: xalqaro savdo erkinlashtirish</p> <p>5. Түрік: uluslararası ticaretin</p> <p>6. Ағылшын: liberalization of international trade</p> <p>7. Испан: liberalización del comercio internacional</p> <p>8. Неміс: Liberalisierung des internationalen Handels</p> <p>9. Француз: la libéralisation du commerce international</p>
1976.	ЛИБИД	ЛИБИД	<p>1. Валюталық еуронарықтағы қысқа мерзімді операциялар бойынша сұраныстың (сатып алушының) Лондондағы банкаралық пайыздық мөлшерлемесі.</p> <p>2. Өзербайжан: libid</p> <p>3. Қырғыз: либид</p> <p>4. Өзбек: libid</p> <p>5. Түрік: libid</p> <p>6. Ағылшын: LIBID (London Interbank Bid Rate)</p>

			<p>7. Испан: libid 8. Неміс: Libid 9. Француз: libid</p>
1977.	ЛИБОР	ЛИБОР	<p>1. ЛИБОР – ағылшын. «London Interbank Offered Rate» деген сөздердің қысқарған түрі). Лондон банктерінің, әдетте, 3-6 айға беретін несиелері бойынша мөлшерлеме. 2. Әзербайжан: LIBOR 3. Қырғыз: ЛИБОР 4. Өзбек: LIBOR 5. Түрік: LIBOR 6. Ағылшын: LIBOR (London Interbank Offered Rate) 7. Испан: LIBOR 8. Неміс: LIBOR 9. Француз: LIBOR</p>
1978.	лизинг импортный	импорттық лизинг	<p>1. Импорт – лат. Importo – әкелу, енгізу; Лизинг – ағылшын. Leasing, to lease – жалға беру. Лизинг компаниясы шетел фирмасынан жабдықты алатын компания, оны отандық жалға алушыға беретін мәміле. 2. Әзербайжан: idxal lizing 3. Қырғыз: импорттық лизинг 4. Өзбек: import lizing 5. Түрік: ithalat kiralama 6. Ағылшын: import liasing 7. Испан: arrendamiento de importación 8. Неміс: Import-Leasing 9. Француз: location d'importation</p>
1979.	лизинг компенсационный	өтемақылық лизинг	<p>1. Лизинг – ағылшын. Leasing, to lease – жалға беру; Компенсация – лат. Compensatio – өтеу, орнын толтыру. Қаржы лизингісінің бір түрі. Жалға алушы жалға алу ақысы ретінде лизингілік фирмаға жалға алынатын мәшинелер мен жабдықты пайдалана отырып, өндірілген тауарды жеткізетін лизинг нысаны. 2. Әзербайжан: lizing kompensasiya 3. Қырғыз: лизинг ордун толтуруу 4. Өзбек: Lizing kompensatsiya 5. Түрік: kiralama telafisi 6. Ағылшын: compensation leasing 7. Испан: la compensación de arrendamiento 8. Неміс: Leasing Entschädigung 9. Француз: compensation de 731arrer-bail</p>
1980.	лизинг	халықаралық	<p>1. Лизинг – ағылшын. Leasing, to lease – жалға беру.</p>

	международны й	лизинг	<p>Әртүрлі елдердің кәсіпорындары мен ұйымдары жасасатын жалдау шарты, яғни лизинг берушінің материалдық құндылықтарды шетелдік лизинг алушыға түрлі мерзімге жалға беруі.</p> <p>2. Әзербайжан: sərhədləri aşan icarə</p> <p>3. Қырғыз: эл аралык лизинг</p> <p>4. Өзбек: chegara lizing</p> <p>5. Түрік: sınır ötesi kiralama</p> <p>6. Ағылшын: international leasing</p> <p>7. Испан: arrendamiento transfronteriza</p> <p>8. Неміс: Crossborder-Lease</p> <p>9. Француз: bail crossborder</p>
1981.	лизинг оперативный	оралымды лизинг	<p>1. Лизинг – ағылшын. Leasing, to lease – жалға беру. Көлік құралдарын, құрылыс техникасын, аспаптарды, аппаратураны және басқа техникалық құралдарды қысқа мерзімге (бір жылға дейін) жалға беру.</p> <p>2. Әзербайжан: operativ lizing</p> <p>3. Қырғыз: ыкчам лизинг</p> <p>4. Өзбек: tezkor lizing</p> <p>5. Түрік: ameliyat kiralama</p> <p>6. Ағылшын: operative leasing</p> <p>7. Испан: leasing 732arrera732e</p> <p>8. Неміс: operatives Leasing</p> <p>9. Француз: crédit-bail opérationnel</p>
1982.	лизинг операционный	операциялық лизинг	<p>1. Лизинг – ағылшын. Leasing, to lease – жалға беру; Операция – лат. Operatio – іс-әрекет. Мерзімі бұйымның амортизациялық кезеңінен қысқа келісім.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat lizing</p> <p>3. Қырғыз: операциялык лизинг</p> <p>4. Өзбек: operatsiya lizing</p> <p>5. Түрік: operasyon kiralama</p> <p>6. Ағылшын: operational leasing</p> <p>7. Испан: rekstur útleigu</p> <p>8. Неміс: Betrieb Leasing</p> <p>9. Француз: location d'opération</p>
1983.	лизинг экспортный	экспорттық лизинг	<p>1. Лизинг – ағылшын. Leasing, to lease – жалға беру; Экспорт – лат. Exporto – әкету, шығару, алып кету. Лизингілік компания ұлттық фирмадан жабдық сатып алатын, сонан соң оны шетелдегі жалға алушыға беретін мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac lizing</p> <p>3. Қырғыз: экспорттук лизинг</p> <p>4. Өзбек: eksport lizing</p>

			<p>5. Түрік: ihracat kiralama</p> <p>6. Ағылшын: export leasing</p> <p>7. Испан: arrendamiento de exportación</p> <p>8. Неміс: Export-Leasing</p> <p>9. Француз: location d'exportation</p>
1984.	ликвидация актива	активті жою	<p>1. Актив – лат. Activus; Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын. Активтер қоржынын басқару тәсілдерінің бірі, активтердің бір бөлігін, әдетте, нақты ақшаға немесе өтімділігі жоғары бағалы қағаздарға сату.</p> <p>2. Әзербайжан:aktiv ləğv</p> <p>3. Қырғыз: мүлк жоюу</p> <p>4. Өзбек: aktivlarni tugatish</p> <p>5. Түрік: varlık tasfiye</p> <p>6. Ағылшын: Liquidation of an asset</p> <p>7. Испан: liquidación de activos</p> <p>8. Неміс: Asset-Liquidation</p> <p>9. Француз: liquidation des actifs</p>
1985.	ликвидная ловушка	өтімді тұзақ	<p>1. Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын. Экономиканың жай-күйі, ол адамдардың өтімді қаражаттың (ақшаның) қорлануын артық санауына байланысты туындаған төтенше төмен инвестициялық белсенділігімен сипатталады, мұның өзі несие бойынша пайыз мөлшерлемесінің төмендеуіне мүмкіндік бермейді.</p> <p>2. Әзербайжан: likvidlik tələ</p> <p>3. Қырғыз: өтүмдүүлүк тузак</p> <p>4. Өзбек: likvidligi tuzoq</p> <p>5. Түрік: likidite tuzağı</p> <p>6. Ағылшын: liquidity trap</p> <p>7. Испан: trampa de la liquidez</p> <p>8. Неміс: Liquiditätsfalle</p> <p>9. Француз: piège de liquidité</p>
1986.	ликвидность баланса	баланс өтімділігі	<p>1. Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын; Баланс – фр. Balance – таразы, лат. Bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Бір жағынан, кәсіпорынның теңгерімінде көрсетілген төлемдік, тез өткізілетін қаражат, екінші жағынан, оның қысқамерзімді міндеттемелері арасындағы арасалмақты сипаттау үшін шаруашылық практикада қолданылатын термин. Бұл арасалмаққа өтімділік коэффициентінің атауы беріледі және ол бірлік өлшемінен кем болмағанда, яғни құрал-жабдық міндеттемелерге тең немесе одан көп болғанда, әдетте, қолайлы деп есептеледі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: balans hesabati likvidlik</p> <p>3. Қырғыз: баланстык өтүмдүүлүк</p> <p>4. Өзбек: balansi likvidligi</p> <p>5. Түрік: bilançosu nakit</p> <p>6. Ағылшын: liquidity of balance</p> <p>7. Испан: liquidez del balance</p> <p>8. Неміс: Bilanz Liquidität</p> <p>9. Француз: liquidité du bilan</p>
1987.	ликвидность на бирже	биржадағы өтімділік	<p>1. Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын; Биржа – нидерл. Beurs, нем. Börse, фр. Bourse, итал. Borsa, исп. Bolsa. Құндылықтарды қолма-қол ақшаға айналдыру мақсатымен оларды бағадағы аздаған шығынмен тез өткізу, сату мүмкіндігі, серіктесті іздестіруге байланысты биржада қиындық тумайтындай мәміле көлемін көздейтін жағдай, жекелеген мәмілені жасасу іс жүзінде баға (бағам) деңгейіне әсер етпейді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: fond birjasında likvidlik</p> <p>3. Қырғыз: биржа боюнча өтүмдүүлүк</p> <p>4. Өзбек: fond birjasida likvidligi</p> <p>5. Түрік: borsada likidite</p> <p>6. Ағылшын: exchange liquidity / liquidity to exchange</p> <p>7. Испан: la liquidez en la bolsa</p> <p>8. Неміс: Liquidität an der Börse</p> <p>9. Француз: la liquidité sur la bourse</p>
1988.	ликвидность рынка	нарық өтімділігі	<p>1. Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын. Нарықтың негізгі сипаттамаларының бірі, нарықта нақты тауарлардың немесе құндылықтарды сатып алушылар мен сатушылардың ұдайы болуын көрсетеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: bazar likvidlik</p> <p>3. Қырғыз: рынок өтүмдүүлүгү</p> <p>4. Өзбек: a bozorining likvidligi</p> <p>5. Түрік: bir piyasanın likidite</p> <p>6. Ағылшын: market liquidity</p> <p>7. Испан: la liquidez de un mercado</p> <p>8. Неміс: Liquidität eines Marktes</p> <p>9. Француз: la liquidité d'un marché</p>
1989.	ликвидные средства	өтімді қаражат	<p>1. Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын. Борышкерлік міндеттемелерді өтеу үшін пайдалануға болатын ақшалай қаражат пен басқа да активтер.</p> <p>2. Өзөрбайжан: maye vəsait</p> <p>3. Қырғыз: суюк каражаттар</p> <p>4. Өзбек: suyuq mablag'lar</p> <p>5. Түрік: sıvı fon</p>

			<p>6. Ағылшын: liquid funds / means of liquidity 7. Испан: fondos líquidos 8. Неміс: 735arrer Mittel 9. Француз: fonds liquides</p>
1990.	лимитирование	лимиттеу	<p>1. Лимит – лат. Limes (limitis) – шекара (шек). Қабылданатын тәуекелдердің сапалық, сандық шектеулерін белгілеу, Ұйымның операцияларына (мәмілелеріне) шектеулерді белгілеу. 2. Әзербайжан: məhdudlaşdırın 3. Қырғыз: чектөө 4. Өзбек: cheklash 5. Түрік: sınırlayıcı 6. Ағылшын: limiting – дүркін, ақталу, айлакерлік, көндіру, алданыш, лимиттеу 7. Испан: limitando 8. Неміс: Begrenzung – шектеу, лимиттеу, қысқарту 9. Француз: limitant – шектеу, лимиттеу</p>
1991.	лимитный стоп-приказ	лимиттік тоқтатым-бұйрық	<p>1. Ликвидность – лат. Liquidus – сұйық, ағатын. Бағалы қағаздарды белгілі бір бағаммен сатып алу туралы бұйрық. 2. Әзербайжан: limit stop sifariş 3. Қырғыз: лимит бирдиктүү тартиби 4. Өзбек: limit stop tartibi 5. Түрік: sınır durdurma emri 6. Ағылшын: stop-limit order (SLO) 7. Испан: para final de 735arrera 8. Неміс: Endanschlag Reihenfolge 9. Француз: limite ordre d'arrêt</p>
1992.	лист конкурентный	бәсекелік парак	<p>1. Конкуренция – лат. Concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Шетке шығарылатын және шеттен әкелінетін тауарды өткізу кезінде техникалық-экономикалық көрсеткіштері, сапасы, бағасы және коммерциялық шарттары туралы ақпаратты қорытындылайтын құжат. 2. Әзербайжан: rəqiblər siyahısı 3. Қырғыз: атаандаштар тизмеси 4. Өзбек: raqobatchilar ro'uxati 5. Түрік: Yarışmacılar listesi 6. Ағылшын: competitive list 7. Испан: lista de competidores 8. Неміс: Teilnehmerliste 9. Француз: liste des participants</p>
1993.	лицензировани е экспорта	экспортты лицензиялау	<p>1. Лицензия – лат. Licentia – құқық; Экспорт – лат. Exporto – әкету, шығару, алып кету. 1) халықаралық</p>

			<p>саудада экспортты мемлекеттің әкімшілік жолмен шектеуімен байланысты шарттардың бірі; 2) шетке шығару үшін лицензия – тауардың бір түрін белгіленген мерзімде экспортқа шығаруға рұқсат ететін құжат алу талап етілетін белгілі бір тауарлармен және көрсетілетін қызметпен сауда жасау мониторингі.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac lisenziyalaşdırma 3. Қырғыз: экспорттук лицензия 4. Өзбек: eksport litsenziyalash 5. Түрік: ihracat lisansı 6. Ағылшын: export licensing 7. Испан: licencias de exportación 8. Неміс: Ausfuhrgenehmigungs 9. Француз: licences d'exportation</p>
1994.	лицензия внешнеэкономическая	сыртқы экономикалық лицензия	<p>1. Лицензия – лат. Licentia – құқық; Экономика – көне грек. Οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Еркін әкелуге, әкетуге және тасымалдауға рұқсат етілмейтін тауарлардың белгілі бір мөлшерін әкелуге, әкетуге және тасымалдауға мемлекеттік органдардан алынатын арнаулы рұқсат.</p> <p>2. Әзербайжан: xarici lisenziya 3. Қырғыз: чет экономикалук лицензия 4. Өзбек: chet el litsenziya 5. Түрік: yabancı lisans 6. Ағылшын: foreign economic license 7. Испан: licencia extranjera 8. Неміс: ausländische Lizenz 9. Француз: licence étrangère</p>
1995.	лицензия импортная	импорттық лицензия	<p>1. Лицензия – лат. Licentia – құқық; Импорт – лат. Importo – әкелу, енгізу. Құзыретті органдар қолданыстағы ережелерге сәйкес беретін құжат, бұл құжат бойынша импортшы елге құжатта уағдаласылған шарттар негізінде уақыттың шектеулі кезеңінде не аталмыш тауарлардың шектеулі мөлшерін, не осындай тауарлардың шектеусіз мөлшерін әкелуге рұқсат беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: idxal lisenziya 3. Қырғыз: импорттук лицензия 4. Өзбек: import litsenziya 5. Түрік: ithal lisansı 6. Ағылшын: import licence 7. Испан: permiso de importación 8. Неміс: Einfuhrlizenz</p>

			9. Француз: licence d'importation
1996.	ЛОГИСТИКА	ЛОГИСТИКА	<p>1. Логистика – гр. Logiko – ақылға қонымдылық, ішкі заңдылық. Адам-мәшине жүйелерінде материал, еңбек, энергетика және ақпарат тасқындарының қозғалысы үдерістерін жоспарлау, басқару және бақылау теориясы.</p> <p>2. Әзербайжан: logistika</p> <p>3. Қырғыз: логистика</p> <p>4. Өзбек: logistika</p> <p>5. Түрік: lojistik</p> <p>6. Ағылшын: logistics</p> <p>7. Испан: logística</p> <p>8. Неміс: Logistik</p> <p>9. Француз: logistique</p>
1997.	ЛОДИНГ	ЛОДИНГ	<p>1. Лодинг – ағылшын. Loading – үстеме. Банк немесе есептеу үйі есептеуге (дисконттауға) ұсынылған аударма вексельдердің атаулы құнынан пайыздық және акцептік төлемдерге қосымша ретінде қауіп-қатер үшін алатын сыйлықақы.</p> <p>2. Әзербайжан: loding</p> <p>3. Қырғыз: лодинг</p> <p>4. Өзбек: loding</p> <p>5. Түрік: loding</p> <p>6. Ағылшын: loading – үстеме</p> <p>7. Испан: loding</p> <p>8. Неміс: Loding</p> <p>9. Француз: loding</p>
1998.	ЛОКО	ЛОКО	<p>1. Локо – ит. Loco. Мәміле шартын білдіретін коммерциялық термин. Мұнда сатушы тауар үшін белгілеген бағада оны әрі қарай тасымалдауға байланысты есептеулер қамтылмайды; шетелдің валютаны немесе бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілесі, мұнда осы мәміле жасалған жерде қолма-қол ақшамен есеп айырысылады.</p> <p>2. Әзербайжан: loco</p> <p>3. Қырғыз: локо</p> <p>4. Өзбек: loco</p> <p>5. Түрік: kaçık</p> <p>6. Ағылшын: loco</p> <p>7. Испан: locomotora</p> <p>8. Неміс: Lok</p> <p>9. Француз: locomotive</p>
1999.	ЛОКО СВОП	ЛОКО СВОП	<p>1. Локо своп – ағылшын. Loco swar – металды жеткізу орны. Түрі мен сапасы бойынша бірдей</p>

			<p>тазартылған бағалы металдардың орналасқан жерін айырбастау бойынша операция.</p> <p>2. Әзербайжан: loco swar</p> <p>3. Қырғыз: локо своп</p> <p>4. Өзбек: loco almashadi</p> <p>5. Түрік: loco takas</p> <p>6. Ағылшын: loco swar</p> <p>7. Испан: intercambio loco</p> <p>8. Неміс: Lok-Swap</p> <p>9. Француз: échange loco</p>
2000.	лоро-конто	лоро-конто	<p>1. Лоро-конто – ит. Loro-conto – олардың шоты. Банк өзінің банкіне (корреспондентіне) ашатын шот, оған соңынан алынатын немесе оның тапсырмасымен берілетін барлық сома енгізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: loro hesab</p> <p>3. Қырғыз: лоро есеби</p> <p>4. Өзбек: loro hisob</p> <p>5. Түрік: loro hesap</p> <p>6. Ағылшын: loro account</p> <p>7. Испан: cuenta loro</p> <p>8. Неміс: loro Konto</p> <p>9. Француз: compte loro</p>
2001.	лот	лот	<p>1. Лот – ағылшын. Lot – жеребе, үлес, салмақ. Жеткізу шарты бойынша тауар топтамасы немесе оның бір бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: çox</p> <p>3. Қырғыз: лот</p> <p>4. Өзбек: ko'p</p> <p>5. Түрік: çok</p> <p>6. Ағылшын: lot – жеребе, үлес, салмақ</p> <p>7. Испан: mucho</p> <p>8. Неміс: Los</p> <p>9. Француз: lot</p>
2002.	ЛОЯЛТИ	ЛОЯЛТИ	<p>1. Лоялти – ағылшын. Loyalty – адалдық, сенімділік. Клиенттерді көтермелеудің арнаулы бағдарламасы.</p> <p>2. Әзербайжан: sədaqət</p> <p>3. Қырғыз: лоялти, берилгендик</p> <p>4. Өзбек: vafo</p> <p>5. Түрік: bağlılık</p> <p>6. Ағылшын: loyalty – адалдық, сенімділік</p> <p>7. Испан: lealtad</p> <p>8. Неміс: Treue</p> <p>9. Француз:</p>
2003.	льгота	қосымша	<p>1. Жалақыдан тыс өтемақы түрлері, оларға</p>

	дополнительна я	жеңілдік	<p>ауырғанын растайтын құжат бойынша ақы төлеу, медициналық сақтандыру және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: əlavə fayda</p> <p>3. Қырғыз: кошумча пайда</p> <p>4. Өзбек: qo'shimcha imtiyozlar</p> <p>5. Түрік: ek avantajları</p> <p>6. Ағылшын: fringe benefits</p> <p>7. Испан: beneficios adicionales</p> <p>8. Неміс: Zusatznutzen</p> <p>9. Француз: des avantages supplémentaires</p>
2004.	мағазинаж	мағазинаж	<p>1. Мағазинаж– фр. magasinage. Тауарларды дүкендерде сақтау үшін төленетін ақша.</p> <p>2. Әзербайжан: magazinazh</p> <p>3. Қырғыз: мағазинаж</p> <p>4. Өзбек: magazinazh</p> <p>5. Түрік: magazinazh</p> <p>6. Ағылшын: Shop</p> <p>7. Испан: magazinazh</p> <p>8. Неміс: magazinazh</p> <p>9. Француз: magasinage</p>
2005.	магистраль	магистраль	<p>1. Магистраль – лат. magistralis – басты, негізгі. Америка ғалымы Дж. Нейман ойлап тапқан экономикалық өсудің математикалық теориясының ұғымы.</p> <p>2. Әзербайжан: şose</p> <p>3. Қырғыз: чоң жол</p> <p>4. Өзбек: avtomobil yo'li</p> <p>5. Түрік: karayolu</p> <p>6. Ағылшын: highway – тасжол, магистраль, автомагистраль, автодол, автострада</p> <p>7. Испан: carretera</p> <p>8. Неміс: Autobahn – көлік артериясы, магистраль</p> <p>9. Француз: autoroute – арна, өткел, магистраль, құбырөткізгіш, толқынөткізгіш, опло</p>
2006.	мажоризация	мажоризация	<p>1. Мажор – фр. majeur, лат. major – үлкен, ірі, лат. durus – қатты. Инвестордың шын мәнінде сатып алу ниеті болмайтын акцияларға алдын ала жазылуға жарнамалық мақсатты шартты түрде қатысуы.</p> <p>2. Әзербайжан: majorization</p> <p>3. Қырғыз: мажоризация</p> <p>4. Өзбек: majorization</p> <p>5. Түрік: majorlaştırma</p> <p>6. Ағылшын: majorization</p>

			<p>7. Испан: mayorización</p> <p>8. Неміс: Majorisierung</p> <p>9. Француз: majorisation</p>
2007.	маклер	маклер	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал.1) тауарларды, бағалы қағаздарды сатып алу-сату саласында кәсіби түрде делдалдықпен айналысатын адам; 2) сақтандырумен байланысты мәмілеге қатысатын адам; сақтандыру агентінен айырмашылығы – маклер сақтандыру ұйымында жалданып жұмыс істемейді; 3) келісімшарттарды өзінің есебінен сатып алушы және сатушы биржа делдалы (оның клиент үшін мәміле жасасатын делдалдан өзгешелігі осында).</p> <p>2. Әзербайжан: broker</p> <p>3. Қырғыз: брокер</p> <p>4. Өзбек: broker</p> <p>5. Түрік: komisyoncu</p> <p>6. Ағылшын: broker, operator, dealer</p> <p>7. Испан: corredor</p> <p>8. Неміс: Macler</p> <p>9. Француз: courtier – маклер, биржа маклері</p>
2008.	маклер зарегистрирова нный	тіркелген маклер	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал. Бағалы қағаздарды өз қаражаты есебінен сатып алып, сататын биржаға қатысушы.</p> <p>2. Әзербайжан: qeydә broker</p> <p>3. Қырғыз: катталған брокер</p> <p>4. Өзбек: ro'uxatdan broker</p> <p>5. Түрік: kaуıtlı komisyoncu</p> <p>6. Ағылшын: registered broker</p> <p>7. Испан: agente registrado</p> <p>8. Неміс: registrierte Makler</p> <p>9. Француз: courtier inscrit</p>
2009.	маклер курсовой	бағам маклері	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал. Бағалы қағаздар немесе валюта бағамдарының бағабелгіленімінен хабардар биржа маклері.</p> <p>2. Әзербайжан: xarici valyuta broker</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу брокери</p> <p>4. Өзбек: valyuta broker</p> <p>5. Түрік: döviz komisyoncu</p> <p>6. Ағылшын: course broker</p> <p>7. Испан: corredor de divisas</p> <p>8. Неміс: Devisen-Broker</p> <p>9. Француз: courtier en devises</p>

2010.	маклер операционный	операция маклері	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал; Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Брокерлердің тапсырмасы бойынша және олардың қаражаты есебінен операция жүргізетін маклер.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat broker</p> <p>3. Қырғыз: операция брокери</p> <p>4. Өзбек: operatsiya broker</p> <p>5. Түрік: operasyon komisyoncu</p> <p>6. Ағылшын: operating broker</p> <p>7. Испан: corredor de operación</p> <p>8. Неміс: Betrieb Broker</p> <p>9. Француз: courtier en fonctionnement</p>
2011.	маклер страховой	сақтандыру маклері	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал. Сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы делдал.</p> <p>2. Әзербайжан: sığorta brokeri</p> <p>3. Қырғыз: камсыздандыруу брокери</p> <p>4. Өзбек: sug'urta brokeri</p> <p>5. Түрік: sigorta komisyoncusu</p> <p>6. Ағылшын: insurance broker</p> <p>7. Испан: corredor de seguros</p> <p>8. Неміс: Versicherungsmakler</p> <p>9. Француз: courtier d'assurance</p>
2012.	макleriат	макleriат	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал. Биржа қызметі, ол мәміле жасасу кезінде делдалдық және өкілдік міндеттер атқаратын маклерлерден құралады.</p> <p>2. Әзербайжан: makleriat</p> <p>3. Қырғыз: макleriат</p> <p>4. Өзбек: makleriat</p> <p>5. Түрік: makleriat</p> <p>6. Ағылшын: makleriat, brokerage</p> <p>7. Испан: makleriat</p> <p>8. Неміс: makleriat</p> <p>9. Француз: makleriat</p>
2013.	маклерство	маклерлік	<p>1. Маклер – нем. Macler, <голланд. makelaar – алыпсатар, саудагер, делдал. Маклер кәсібі, биржа мәмілесіндегі делдалдық.</p> <p>2. Әзербайжан: broker</p> <p>3. Қырғыз: келчи</p> <p>4. Өзбек: brokerlik</p> <p>5. Түрік: komisyonculuk</p> <p>6. Ағылшын: broking, brokerage</p>

			<p>7. Испан: corretaje 8. Неміс: Maklergeschäft 9. Француз: courtage – куртаж, дәлдалдық, маклерлік, брокерлік қызмет</p>
2014.	макромаркетинг	макромаркетинг	<p>1. Макромаркетинг – гр.makros – үлкен + ағылшын.marketing, market – нарық, базар, өткізім. Кәсіпорындар мен ұйымдардың қызметін басқарудың маркетинг қағидатына негізделген жүйесі. 2. Әзербайжан: macromarketing 3. Қырғыз: микромаркетинг 4. Өзбек: macromarketing 5. Түрік: macromarketing 6. Ағылшын: macromarketing 7. Испан: macromarketing 8. Неміс: Makromarketing 9. Француз: macromarketing</p>
2015.	макроэкономика	макроэкономика	<p>1. Макро – гр.makros – үлкен: Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Экономиканы тұтас алып зерттейтін экономикалық теория бөлімі (оның тағы бір бөлімі – микроэкономика), сондай-ақ оның үй қожалығы (шаруашылығы), бизнес, мемлекеттік сектор және т.б. сияқты аса маңызды құрамдас жиынтықтары. 2. Әзербайжан: makroiqtisadiyyat 3. Қырғыз: макроэкономика 4. Өзбек: makroiqtisodiyot 5. Түрік: genel ekonomi 6. Ағылшын: macroeconomics 7. Испан: macroeconomía 8. Неміс: Makroökonomie 9. Француз: macroéconomie</p>
2016.	макроэкономическая политика	макроэкономикалық саясат	<p>1. <i>Макро</i> – макро, көне грек. μακρός – ұзын, үлкен; <i>Экономика</i> – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі; <i>Политика</i> – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Мемлекеттің экономиканың қажетті жай-күйін қолдау, қажетті қызмет етуін қамтамасыз ету мақсатында оны реттеуге бағытталған іс-қимылы. 2. Әзербайжан: makroiqtisadi siyasət 3. Қырғыз: макроэкономикалық саясат</p>

			<p>4. Өзбек: makroiqtisodiy siyosat 5. Түрік: makroekonomik politika 6. Ағылшын: macroeconomic policy 7. Испан: la política macroeconómica 8. Неміс: makroökonomischen Politik 9. Француз: la politique macro-économique</p>
2017.	макроэкономич еские модели	макроэкономик алық модельдер	<p>1. <i>Макро</i> – макро, көне грек. μακρός — ұзын, үлкен; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі; Модэль – фр. modèle, лат. modulus –өлшем, ұқсастық, үлгі. Жалпы экономиканы және оның барынша маңызды бөліктерін (салаларын, секторларын) дамытуды математикалық нысанда сипаттайтын экономика-математикалық модельдер. 2. Әзербайжан: makroiqtisadi modellər 3. Қырғыз: макроэкономикалық моделдер 4. Өзбек: makroiqtisodiy modellar 5. Түрік: makroekonomik modeller 6. Ағылшын: macroeconomic models 7. Испан: modelos macroeconómicos 8. Неміс: makroökonomische Modelle 9. Француз: modèles macro-économiques</p>
2018.	макроэкономич еские показатели	макроэкономик алық көрсеткіштер	<p>1. <i>Макро</i> – макро, көне грек. μακρός – ұзын, үлкен; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Жалпы экономика бойынша өндіріс пен тұтынудың, кіріс пен шығыстың көлемін, құрылымын, тиімділігін, әлауқат деңгейін, экспорт пен импорты, экономикалық өсудің қарқынын және т.б. жиынтық, жалпыланған, орташаланған көрсеткіштері. 2. Әзербайжан: makroiqtisadi göstəricilər 3. Қырғыз: макроэкономикалық көрсөткүчтөр 4. Өзбек: makroiqtisodiy ko'rsatkichlari 5. Түрік: makroekonomik göstergeler 6. Ағылшын: macroeconomic indicators 7. Испан: indicadores macroeconómicos 8. Неміс: makroökonomischen Indikatoren 9. Француз: indicateurs macro-économiques</p>
2019.	макроэкономич еский анализ	макроэкономик алық талдау	<p>1. <i>Макро</i> – макро, көне грек. μακρός — ұзын, үлкен; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты</p>

			<p>басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі; Анализ – көне грек. ἀνάλυσις – ыдырау, бөлшектену. Елдің экономикасын, тіпті әлемдік экономиканы, шаруашылықтың тұтас салаларын және әлеуметтік саланы қамтитын ғылыми зерттеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: makroiqtisadi təhlili</p> <p>3. Қырғыз: макроэкономикалық анализ</p> <p>4. Өзбек: makroiqtisodiy tahlil</p> <p>5. Түрік: makroekonomik analiz</p> <p>6. Ағылшын: macroeconomic analysis</p> <p>7. Испан:análisis macroeconómico</p> <p>8. Неміс:makroökonomische Analyse</p> <p>9. Француз: analyse macroéconomique</p>
2020.	мангонизация	мангонизация	<p>1. <i>Мангонизация</i>– жаңа лат. mango, onis – өз тауарларын қолдан жалған жасайтын сатушы.Тауарды қолдан жалған жасау.</p> <p>2. Әзербайжан: mangonizatsiya</p> <p>3. Қырғыз: mangonizatsiya</p> <p>4. Өзбек: mangonizatsiya</p> <p>5. Түрік: mangonizatsiya</p> <p>6. Ағылшын: mangoization</p> <p>7. Испан: mangonizatsiya</p> <p>8. Неміс: mangonizatsiya</p> <p>9. Француз: mangonizatsiya</p>
2021.	манко	манко	<p>1. Манко – <ит. manco – жетіспеушілік. Тауардың кем өлшенуі, жазуда жіберілген қатенің немесе кассирдің жаңылысуы салдарынан кассадағы ақшаның кем шығуы.</p> <p>2. Әзербайжан: manco</p> <p>3. Қырғыз: манко</p> <p>4. Өзбек: manco</p> <p>5. Түрік: manco</p> <p>6. Ағылшын: manko</p> <p>7. Испан: manco</p> <p>8. Неміс: Manco – тапшылық, жетіспеу, жеткізіп төлемей</p> <p>9. Француз:manco</p>
2022.	манто	манто	<p>1. Акцияның, облигацияның мәтінін түсіндіретін титр.</p> <p>2. Әзербайжан: manto</p> <p>3. Қырғыз: манто</p> <p>4. Өзбек: opera plash</p> <p>5. Түрік: pelerin</p> <p>6. Ағылшын: cloak</p>

			<p>7. Испан: cara de la ópera 8. Неміс: Oper Mantel 9. Француз: manteau d'opéra</p>
2023.	маргинализм	маргинализм	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті.1) шекті шамаларға немесе жай-күйге байланысты экономикалық процестер мен құбылыстарды түсіндіретін экономикалық ағым, теория; 2) шекті шамаларға немесе жай-күйге байланысты процестер мен құбылыстарды қарастыру мен талдаудың қағидаты, көзқарастар; 3) шекті жай-күйге, қандай да бір шекараға жету. 2. Әзербайжан:marginalism 3. Қырғыз: маргинализм 4. Өзбек:e'tibordan chetda 5. Түрік:marjinalizm 6. Ағылшын: marginalism 7. Испан:marginalismo 8. Неміс: Marginalismus 9. Француз: marginalism</p>
2024.	маржа банковская	банктік маржа	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті; Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Кредиттік және депозиттік мөлшерлемелер арасындағы, жекелеген қарыз алушыларға арналған кредиттік мөлшерлемелер арасындағы, актив және пассив операциялар бойынша пайыздық мөлшерлемелер арасындағы айырма. 2. Әзербайжан: bank margin 3. Қырғыз: банк маржасы 4. Өзбек: bank marjasi 5. Түрік: bankacılık marjı 6. Ағылшын: banking margin 7. Испан:margen de la banca 8. Неміс:Bankenmarge 9. Француз: la marge bancaire</p>
2025.	маржа гарантийная	кепілді маржа	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті; Гарантия – фр. garantie – қамтамасыз ету. Берілген кредит үшін белгіленген кепілзат құны мен кредиттің өзінің шамасы арасындағы айырма. 2. Әзербайжан: margin zəmanət 3. Қырғыз: кепилдик маржа 4. Өзбек: chet kafolati</p>

			<p>5. Түрік: marjı garanti</p> <p>6. Ағылшын: margin guarantee</p> <p>7. Испан:garantía de margen</p> <p>8. Неміс:Marge Garantie</p> <p>9. Француз: garantie de marge</p>
2026.	маржа кредитная	кредиттік маржа	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті; Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену. Қарыз шартында белгіленген тауар құны мен тауарды сатып алу үшін берілген несие шамасы арысындағы айырма.</p> <p>2. Әзербайжан: margin kredit</p> <p>3. Қырғыз: маржа кредит</p> <p>4. Өзбек: chet kredit</p> <p>5. Түрік: marj kredisi</p> <p>6. Ағылшын: Margin credit</p> <p>7. Испан:crédito margen</p> <p>8. Неміс:Marge Kredit</p> <p>9. Француз: crédit de marge</p>
2027.	маржа первоначальная	бастапқы маржа	<p>1.Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық. Клиент клирингілік мүшеге, корпорацияның бейклирингілік мүшесіне ашылатын әрбір келісімшарт үшін депозиттеген маржаның (жарнаның) ең аз мөлшері.</p> <p>2. Әзербайжан: ilkin margin</p> <p>3. Қырғыз: баштапқы маржа</p> <p>4. Өзбек: dastlabki chet</p> <p>5. Түрік: ilk kenar</p> <p>6. Ағылшын: initial margin</p> <p>7. Испан:margen inicial</p> <p>8. Неміс:Ersteinschusses</p> <p>9. Француз:la marge initiale</p>
2028.	маржа поддержания	қолдау маржасы, қолдау шегі	<p>1.Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық. Әрбір келісімшарт үшін қолдауға қажетті ең аз теңгерім.</p> <p>2. Әзербайжан: qaydalarından saxlamaq</p> <p>3. Қырғыз: запастарын сактоо</p> <p>4. Өзбек: chegaralariga saqlab</p> <p>5. Түрік: marjlarını korumak</p> <p>6. Ағылшын: margin maintenance –әрбір бастапқы маржадан (жарна шегінен) кейін клиенттің шотындағы қалдық</p> <p>7. Испан:mantener los márgenes</p> <p>8. Неміс:halten Margen</p> <p>9. Француз: maintenir des marges</p>

2029.	маржа прибыли	пайда маржасы	<p>1.Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық. Өткізілген өнім көлемінің немесе капиталдың пайызы түріндегі пайда көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан:mənfəət margin</p> <p>3. Қырғыз: пайда</p> <p>4. Өзбек: foyda marjasi</p> <p>5. Түрік: kar marjı</p> <p>6. Ағылшын: margin of profit</p> <p>7. Испан:margen de beneficio</p> <p>8. Неміс: Verdienstspanne</p> <p>9. Француз: marge bénéficiaire</p>
2030.	маржа форвардная	форвардтық маржа	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті; Форвард – ағылшын. forward – алға. Қолма-қол есеп айырысу (спот) мәмілелері бойынша валюта бағамы мен мерзімге жасалған мәміле бойынша валюта бағамы арасындағы айырма (дисконт немесе сыйақы).</p> <p>2. Әзербайжан: irəli margin</p> <p>3. Қырғыз: алдыга маржа</p> <p>4. Өзбек: oldinga chet</p> <p>5. Түрік:ileri marj</p> <p>6. Ағылшын: forward margin</p> <p>7. Испан:margen a proa</p> <p>8. Неміс:Marge nach vorn</p> <p>9. Француз: la marge avant</p>
2031.	маржинализм	маржинализм	<p>1.Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті. Экономикалық ой-пікір мектебі. Бұл мектеп шекті шаманы зерттеді және баламалы түрде пайдаланылу мүмкіндіктері бар мақсаттар мен шектеулі құралдар арасындағы өзара байланысты зерделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: marginalism</p> <p>3. Қырғыз: маржинализм</p> <p>4. Өзбек: e'tibordan chetda</p> <p>5. Түрік: marjinalizm</p> <p>6. Ағылшын: marginalism</p> <p>7. Испан: marginalismo</p> <p>8. Неміс:Marginalismus</p> <p>9. Француз: marginalism</p>
2032.	маржинальная выручка	маржалық пайда	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті. Тауардың қосымша бір бірлігін сату нәтижесінде алынған пайда өсімі.</p> <p>2. Әзербайжан: marjinal gəlir</p>

			<p>3. Қырғыз: маргиналдуу киреше</p> <p>4. Өзбек: marginal daromad</p> <p>5. Түрік: marjinal gelir</p> <p>6. Ағылшын: marginal revenue</p> <p>7. Испан: el ingreso marginal</p> <p>8. Неміс: Grenzerlös</p> <p>9. Француз: revenu marginal</p>
2033.	маржинальный остаток	маржалық қалдық	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті. Тауарды сатудан түскен пайда мен өндіріспен және сатумен байланысты белгілі бір шығасының қосынды шамасы арасындағы айырма, пайданың бір түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: margin qalıq</p> <p>3. Қырғыз: қалған маржа</p> <p>4. Өзбек: chet qoldiq</p> <p>5. Түрік: kenar tortu</p> <p>6. Ағылшын: marginal balance</p> <p>7. Испан: residuo margen</p> <p>8. Неміс: Marge Rückstand</p> <p>9. Француз: résidu de marge</p>
2034.	маркетинг	маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Кәсіпорынның (фирманың, бірлестіктің және т.б.) өндірістік-өткізу және сауда қызметін ұйымдастыру мен басқарудың кешенді жүйесі, яғни нарыққа кешенді талдау жасау, сұранысты қалыптастырып, ынталандыру, өндірістік процестің барлық сатыларында нарықтық факторлардың әрекетін есепке алу, тауардың айналыс арналары бойынша ақырғы тұтынушыға дейін жылжытылуын оңтайландыру, өндіріс пен айналысты қаржымен қамтамасыз ету, бағаның құралуы, контроллинг, жарнама және халықаралық қызмет жөніндегі іс-шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг</p> <p>4. Өзбек: marketing</p> <p>5. Түрік: pazarlama</p> <p>6. Ағылшын: marketing</p> <p>7. Испан: mercadeo</p> <p>8. Неміс: Marketing</p> <p>9. Француз: commercialisation – маркетинг, қағидаттарды зерттеу жөніндегі комиссия</p>
2035.	маркетинг дифференциров	дифференцияланған маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда; <i>Дифференциация</i> – лат. differentia –</p>

	анный		<p>айырма, айырмашылык. Нарықтың бірнеше сегментін пайдалануға негізделген маркетинг.</p> <p>2. Әзербайжан: fərqli marketing</p> <p>3. Қырғыз: ар кандай маркетинг</p> <p>4. Өзбек: tabaqalashtirilgan marketing</p> <p>5. Түрік: farklılaştırılmış pazarlama</p> <p>6. Ағылшын: differentiated marketing</p> <p>7. Испан:comercialización diferenciada</p> <p>8. Неміс:differenziertes Marketing</p> <p>9. Француз: commercialisation différenciée</p>
2036.	маркетинг конверсионный	конверсиялық маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда; Конверсия – лат. conversio – айналу, өзгеру, түрлену. Теріс сұранысты еңсеруге жағдай жасаушы маркетинг.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing dönüşüm</p> <p>3. Қырғыз: өзгөртүү маркетинг</p> <p>4. Өзбек: marketing aylantirish</p> <p>5. Түрік:pazarlama dönüşüm</p> <p>6. Ағылшын: marketing conversion</p> <p>7. Испан:la conversión de marketing</p> <p>8. Неміс:Marketing-Umwandlung</p> <p>9. Француз: conversion de la commercialisation</p>
2037.	маркетинг поддерживающ ий	қолдаушы маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Кәсіпорынның маркетингілік қызметінің бір түрі, ол сұранысты өзгертуі мүмкін факторларға ұдайы көңіл бөлу арқылы сұраныс пен ұсыныстың сай келуі кезеңінде тауарлар мен көрсетілетін қызметтерге сұраныстың жеткілікті деңгейін сақтауға мүмкіндік береді.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing dəstəyi</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг колдоо</p> <p>4. Өзбек:marketing qo'llab-quvvatlash</p> <p>5. Түрік:pazarlama desteği</p> <p>6. Ағылшын: supporting marketing</p> <p>7. Испан:apoyo a la comercialización</p> <p>8. Неміс:Marketing-Unterstützung</p> <p>9. Француз:soutien marketing</p>
2038.	маркетинг пробный	сынама маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Өнімді бір немесе бірнеше іріктелген аймақтарда өткізу және оқиғалардың болжанған маркетинг жоспары шеңберінде нақты дамуын бақылау.</p> <p>2. Әзербайжан: test marketing</p> <p>3. Қырғыз: сыноо маркетинг</p> <p>4. Өзбек: test marketing</p>

			<p>5. Түрік: Test pazarlama</p> <p>6. Ағылшын: test marketing</p> <p>7. Испан: comercialización de la prueba</p> <p>8. Неміс: Test-Marketing</p> <p>9. Француз: test marketing</p>
2039.	маркетинг развивающийся	дамытушы маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Кәсіпорында межеленіп отырған қажеттілікті қанағаттандыруға тиіс нақты тауар әлі жоқ жағдайда кәсіпорынның тауарлар мен қызметтерге сұранымын нақты ұсынылатын сұранымға айналдыру жөніндегі маркетингілік қызмет түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: inkişaf marketing</p> <p>3. Қырғыз: иштеп чыгуу маркетинг</p> <p>4. Өзбек: rivojlanayotgan marketing</p> <p>5. Түрік: gelişmekte olan pazarlama</p> <p>6. Ағылшын: developing marketing</p> <p>7. Испан: comercialización en desarrollo</p> <p>8. Неміс: Entwicklung von Marketing</p> <p>9. Француз: développement du marketing</p>
2040.	маркетинг целевой	мақсатты маркетинг	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Нарықтың белгілі бір сегментіне бағдарлануды көздейтін маркетинг.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing hədəf</p> <p>3. Қырғыз: максаттуу маркетинг</p> <p>4. Өзбек: marketing maqsad</p> <p>5. Түрік: pazarlama hedef</p> <p>6. Ағылшын: target marketing</p> <p>7. Испан: blanco de la comercialización</p> <p>8. Неміс: Marketing-Ziel</p> <p>9. Француз: cible marketing</p>
2041.	маркетинг ценовой	баға маркетингі	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Тауардың бағасын белгілеуге негізделген маркетинг.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing qiymət</p> <p>3. Қырғыз: баа маркетинги</p> <p>4. Өзбек: marketing narxlash</p> <p>5. Түрік: pazarlama fiyatlandırma</p> <p>6. Ағылшын: marketing price</p> <p>7. Испан: la fijación de precios de comercialización</p> <p>8. Неміс: Marketing Preis</p> <p>9. Француз: prix de vente</p>
2042.	маркетинговый контроль	маркетингілік бақылау	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Контроль – фр. contrôle, contrerôle –</p>

			<p>екі данада болатын тізім, лат. contra – қарсы, rotulus – шиыршық, оралған қағаз. Маркетинг жоспарларының іске асырылуын тексеру мақсатымен нәтижелерді бақылау, есептеу, талдау.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing nəzarət</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг башкаруу</p> <p>4. Өзбек: marketing nazorat</p> <p>5. Түрік: pazarlama kontrolü</p> <p>6. Ағылшын: marketing control</p> <p>7. Испан: el control de la comercialización</p> <p>8. Неміс: Vertriebssteuerung</p> <p>9. Француз: le contrôle de la commercialisation</p>
2043.	маркет-мейкер	маркет-мейкер	<p>1. Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда. Маркетмейкер – ағылшын. market maker – нарықты түзуші, жасаушы. Сауданы ұйымдастырушылар нарыққа жіберген саудаға қатысушы.</p> <p>2. Әзербайжан: market maker</p> <p>3. Қырғыз: маркет-мейкер</p> <p>4. Өзбек: bozor maker</p> <p>5. Түрік: piyasa uarısı</p> <p>6. Ағылшын: market maker</p> <p>7. Испан: formador de mercado</p> <p>8. Неміс: Market Maker</p> <p>9. Француз: market maker</p>
2044.	маркитант	маркитант	<p>1. Маркитант – итал. mercatante – сатарман. Ішіп-жем мен сусын сататын ұсақ саудагерді (көбінесе әйелдер) білдіретін тарихи термин.</p> <p>2. Әзербайжан: sutler</p> <p>3. Қырғыз: маркитант</p> <p>4. Өзбек: sutlari</p> <p>5. Түрік: orduyu takip eden satıcı</p> <p>6. Ағылшын: sutler – ерікті жалданған жұмысшы, маркитант, жағымпаз, біреудің сойылын соғушы</p> <p>7. Испан: cantinero</p> <p>8. Неміс: Marketender</p> <p>9. Француз: cantinier</p>
2045.	масштаб отклонений	ауытқулар ауқымы	<p>1. Масштаб – нем. Maßstab – «өлшеуіш ағаш», Maß – «өлшем», Stab – «ағаш». Нақты қол жеткен нәтиженің алдын ала жоспарланған белгілі мөлшерінен ықтимал айырмашылығы. Бұл жағдайда осы ауытқуды үйлестіру үшін шара қолданудың қажеті жоқ.</p> <p>2. Әзербайжан: sarma çərçivəsində</p> <p>3. Қырғыз: бузуулардын масштабы</p>

			<p>4. Өзбек: goyat muhit</p> <p>5. Түрік: sarmalar kapsamı</p> <p>6. Ағылшын: scope of deviations</p> <p>7. Испан:alcance de las desviaciones</p> <p>8. Неміс:Umfang der Abweichungen</p> <p>9. Француз:champ d'application de déviations</p>
2046.	медиа	медиа	<p>1. Медиа – лат. medius – орташа. Биржалық мәмілені орындаудың айдың ортасына тура келетін мерзімі.</p> <p>2. Әзербайжан: medio</p> <p>3. Қырғыз: медиа</p> <p>4. Өзбек: medio</p> <p>5. Түрік: medio</p> <p>6. Ағылшын: medio</p> <p>7. Испан: medio</p> <p>8. Неміс: Medio</p> <p>9. Француз: medio</p>
2047.	межбюджетные отношения	бюджетаралық қатынастар	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Түрлі деңгейдегі билік органдары арасындағы елдің бюджет жүйесіне түсетін кіріс пен жұмсалатын шығыстың тұрақты түрде (мерзімі көрсетілмейтін ұзақмерзімді) аражігін ажырату және қаражатты түрлі деңгейдегі бюджеттер арасында бюджетті реттеу тәртібімен бөлу (қайта бөлу) жөніндегі ақша қатынастары.</p> <p>2. Әзербайжан: dövlətlərarası münasibətləri</p> <p>3. Қырғыз: өкмөттөр аралық мамилелер</p> <p>4. Өзбек: hukumatlararo munosabatlari</p> <p>5. Түрік: hükümetlerarası ilişkiler</p> <p>6. Ағылшын: interbudget relations</p> <p>7. Испан:relaciones intergubernamentales</p> <p>8. Неміс:zwischenstaatlichen Beziehungen</p> <p>9. Француз:relations intergouvernementales</p>
2048.	международный косвенный лизинг	халықаралық жанама лизинг	<p>1. Лизинг – ағылшын. leasing, to lease – жалға беру. Жалға беруші мен жалға алушы бір елдің заңды ұйымдары болып табылатын, алайда алғашқысының (жалға берушінің) капиталы, сайып келгенде, ішінара шетелдік фирмалар мен қаржы мекемелеріне (әдетте, банктерге немесе шетелдік лизингілік компанияларға) тиесілі болатын мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq dolaylı lizing</p> <p>3. Қырғыз: эл аралық кыйыр лизинг</p> <p>4. Өзбек: xalqaro bilvosita lizing</p> <p>5. Түрік: uluslararası dolaylı kiralama</p> <p>6. Ағылшын: international indirect leasing</p>

			<p>7. Испан:arrendamiento indirecta internacional</p> <p>8. Неміс:internationales indirektes Leasing</p> <p>9. Француз:location indirecte internationale</p>
2049.	международная экономическая безопасность	халықаралық экономикалық қауіпсіздік	<p>1.Эконómика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі.Жан-жақты халықаралық қауіпсіздік жүйесінің қағидаттық экономикалық негізі. Мақсаты: сыртқы саяси қарама-қайшылықтың алдын алу және оны бәсеңдету, дағдарысты жағдайды болдырмау, экономиканың әртүрлі салаларындағы жан-жақты жемісті ынтымақтастық.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq iqtisadi təhlükəsizlik</p> <p>3. Қырғыз: эл аралык экономикалык жана коопсуздук</p> <p>4. Өзбек: xalqaro iqtisodiy xavfsizlik</p> <p>5. Түрік: uluslararası ekonomik güvenlik</p> <p>6. Ағылшын: international economic security</p> <p>7. Испан:seguridad económica internacional</p> <p>8. Неміс:internationale wirtschaftliche Sicherheit</p> <p>9. Француз:la sécurité économique internationale</p>
2050.	международное экономическое сотрудничество	халықаралық экономикалық ынтымақтастық	<p>1.Эконómика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Жекелеген елдер мен қандай да бір елдердің топтары арасындағы шаруашылық байланыстар кешені. Ынтымақтастық нысандары барған сайын күрделеніп, неғұрлым кешенді сипатқа ие болып отыр. Соңғы жылдары, мыс., өндірістің мамандануы, өтемдік негізде өндірістің кооперациялануы, тікелей байланыстар, сондай-ақ, ынтымақтастықтың басқа да көптеген түрлері кеңінен дамып келеді.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq</p> <p>3. Қырғыз: эл аралык экономикалык кызматташтык</p> <p>4. Өзбек: xalqaro iqtisodiy hamkorlik</p> <p>5. Түрік: uluslararası ekonomik işbirliği</p> <p>6. Ағылшын: international economic cooperation</p> <p>7. Испан:cooperación económica internacional</p> <p>8. Неміс:internationale wirtschaftliche Zusammenarbeit</p> <p>9. Француз:la coopération économique internationale</p>
2051.	международные валютные отношения	халықаралық валюта қатынастары	<p>1.Валюта – итал. Valuta. Дүниежүзілік шаруашылықта валютаның жұмыс істеуі кезінде қалыптасатын, ұлттық шаруашылықтар қызметінің</p>

			<p>нәтижелерін өзара айырбастауға қызмет көрсететін қоғамдық қатынастар жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq pul münasibətləri</p> <p>3. Қырғыз: эл аралық акча мамилелер</p> <p>4. Өзбек: xalqaro valyuta munosabatlari</p> <p>5. Түрік: uluslararası parasal ilişkiler</p> <p>6. Ағылшын: international monetary relations, international currency relations</p> <p>7. Испан: las relaciones monetarias internacionales</p> <p>8. Неміс: internationale Währungsbeziehungen</p> <p>9. Француз: relations monétaires internationales</p>
2052.	международны е платежные средства	халықаралық төлем қаражаты	<p>1. Сыртқы экономикалық байланыстарда және әртүрлі елдер арасындағы халықаралық есеп айырысуда пайдаланылатын ақша өлшемдері.</p> <p>2. Әзербайжан: ödəniş beynəlxalq vasitələri</p> <p>3. Қырғыз: эл аралық төлем қаражаты</p> <p>4. Өзбек: to'lov xalqaro vositalari</p> <p>5. Түрік: ödeme uluslararası araçları</p> <p>6. Ағылшын: international means of payments</p> <p>7. Испан: medios de pago internacionales</p> <p>8. Неміс: internationale Zahlungsmittel</p> <p>9. Француз: des moyens de paiement internationaux</p>
2053.	международны е стандарты оценки	халықаралық бағалау стандарттары	<p>1. Стандарт – ағылшын. standard – норма, үлгі. Халықаралық бағалау стандарттары жөніндегі комитет шығарған бағалау стандарттары.</p> <p>2. Әзербайжан: Beynəlxalq Qiymətləndirmə Standartlarına</p> <p>3. Қырғыз: Эл аралық баа берүү стандарттары</p> <p>4. Өзбек: Xalqaro baholash standartlari</p> <p>5. Түрік: Uluslararası Değerleme Standartları</p> <p>6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</p> <p>7. Испан: Normas Internacionales de Valoración</p> <p>8. Неміс: International Valuation Standards</p> <p>9. Француз: Normes internationales d'évaluation</p>
2054.	международны е счетно-денежные единицы	халықаралық шот-ақша өлшемдері	<p>1. Халықаралық борыш міндеттемелерін, төлемдерді, валюта сақтық қорын, депозиттер мен несиелерді өлшемдестіру, үшін қолданылатын шартты мөлшер болып табылатын жасанды валюта өлшемдері.</p> <p>2. Әзербайжан: countable beynəlxalq valyuta</p> <p>3. Қырғыз: эл аралық акча саналуучу</p> <p>4. Өзбек: sanaladigan xalqaro pul birliklari</p> <p>5. Түрік: sayılabilen uluslararası para birimleri</p> <p>6. Ағылшын: international account monetary units</p>

			<p>7. Испан:monedas internacionales contables</p> <p>8. Неміс:zählbar internationale Währungen</p> <p>9. Француз:dénombrables monnaies internationales</p>
2055.	международны е экономические организации	халықаралық экономикалық ұйымдар	<p>1. Эконóмика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Елдердің белгілі бір топтарын біріктіретін, ал кейбіреулері әлемнің барлық елдерін дерлік біріктіретін және тауарлардың, капиталдың, жұмыс күшінің халықаралық қозғалысының дамуын реттеу, олардың осы мекемелерге қатысушы елдердің мүдделері үшін өсуіне жәрдемдесу мақсатын көздейтін халықаралық үкіметаралық ұйымдар.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar</p> <p>3. Қырғыз: эл аралық экономикалық уюмдар</p> <p>4. Өзбек: xalqaro iqtisodiy tashkilotlar</p> <p>5. Түрік: uluslararası ekonomik kuruluşlar</p> <p>6. Ағылшын: international economic organizations</p> <p>7. Испан:organizaciones económicas internacionales</p> <p>8. Неміс:internationale Wirtschaftsorganisationen</p> <p>9. Француз:organisations économiques internationales</p>
2056.	международны й бухгалтерский стандарт	халықаралық бухгалтерлік стандарт	<p>1. Бухгáлтер – нем. Buchhalter, Buch – кітап, Halter – ұстаушы, Стандáрт – ағылшын. standard – норма, үлгі. Бухгалтерлік есепті жүргізудің нарықтық және инфляциялық процестерді және олардың кәсіпорынның материалдық-өндірістік босалқы қорларын бағалауға ықпалын ескеретін жалпы ережелер түріндегі бағдары.</p> <p>2. Әзербайжан: beynəlxalq mühasibat standartları</p> <p>3. Қырғыз: отчеттуулуктун эл аралық стандарттары</p> <p>4. Өзбек: xalqaro buxgalteriya standartlar</p> <p>5. Түрік: uluslararası muhasebe standartları</p> <p>6. Ағылшын: international accounting standard</p> <p>7. Испан:normas internacionales de contabilidad</p> <p>8. Неміс:internationale Rechnungslegungsstandards</p> <p>9. Француз:normes comptables internationales</p>
2057.	международны й стандарт аудита	халықаралық аудит стандарты	<p>1. Аудіт – лат. audit – тыңдайды; Стандáрт – ағылшын. standard – норма, үлгі. Аудиторлық тексеруді оңтайландырып, жеңілдететін, халықаралық тәжірибені ескеретін, кейбір аудиторлық фирмалар (ұйымдар) сапасының салыстырылуын қамтамасыз ететін нормалар мен жалпы ережелердің кешені.</p> <p>2. Әзербайжан: Beynəlxalq Audit Standard</p>

			<p>3. Қырғыз: Эл аралық стандарт боюнча аудит 4. Өзбек: Audit bo'yicha xalqaro standart 5. Түрік: Uluslararası Denetim Standardı 6. Ағылшын: international audit standard 7. Испан: Norma internacional de auditoría 8. Неміс: International Standard on Auditing 9. Француз: Norme internationale d'audit</p>
2058.	межотраслевая конкуренция	салааралық бәсеке	<p>1. Конкуренция – лат. concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Бір саланың фирмасы өндіретін өнімдердің екінші бір саланың фирмасы өндіретін өніммен бәсекелестігінен аңғарылатын, әртүрлі салалар фирмаларының арасындағы бәсекелестік. 2. Әзербайжан: sahələrarası rəqabət 3. Қырғыз: аралық мелдеш 4. Өзбек: tarmoqlararo raqobat 5. Түрік: sektörler arası rekabet 6. Ағылшын: intersectoral competition 7. Испан: competencia intersectorial 8. Неміс: sektorübergreifende Wettbewerb 9. Француз: la concurrence intersectorielle</p>
2059.	межправительственный заем	үкіметаралық қарыз	<p>1. Бір елге екінші бір ел тарапынан тауарлар немесе ақшалай қаражат белгілі бір төлем үшін мерзімділік және қайтарымдылық шарты нысанында берілетін халықаралық кредит. 2. Әзербайжан: hökumətlərarası kredit 3. Қырғыз: өкмөттөр аралық кредит 4. Өзбек: hukumatlararo kredit 5. Түрік: hükümetlerarası kredi 6. Ағылшын: intergovernmental loan 7. Испан: préstamo intergubernamental 8. Неміс: Regierungs Darlehen 9. Француз: prêt intergouvernemental</p>
2060.	мелон	мелон	<p>1. Мелон – грек. melos – ән, әуен. Бөлуге арналған барынша жоғары пайда сомасы. 2. Әзербайжан: yemiş 3. Қырғыз: мелон 4. Өзбек: qovun 5. Түрік: kavun 6. Ағылшын: melon 7. Испан: melón 8. Неміс: Melone 9. Француз: melon</p>
2061.	мемориал	мемориал	<p>1. Фирманың сауда операциялары күн сайын жазылып отыратын бухгалтерлік кітап.</p>

			<p>2. Өзбекбайжан: memorial</p> <p>3. Қырғыз: мемориал</p> <p>4. Өзбек: maqbara</p> <p>5. Түрік: anıt</p> <p>6. Ағылшын: memorial – мемориал, ескерткіш, меморандум, естелік, еске алу, жазба</p> <p>7. Испан: memorial</p> <p>8. Неміс: Denkmal – еске алатын жер, мемориал</p> <p>9. Француз: mémorial</p>
2062.	менеджер	менеджер	<p>1. Менеджер – ағылшын. manager – басқарушы. Өндірісті және тауар айналымы процестерін басқару жөніндегі маман.</p> <p>2. Өзбекбайжан: manager</p> <p>3. Қырғыз: менеджер</p> <p>4. Өзбек: rahbar</p> <p>5. Түрік: müdür</p> <p>6. Ағылшын: manager – басқарушы</p> <p>7. Испан: gerente</p> <p>8. Неміс: Manager – менеджер, ұйымдастырушы, әкімші-бағдарлама, орнатушы</p> <p>9. Француз: directeur – директор, басшы, меңгеруші, басқарушы, әкімші, менеджер</p>
2063.	менеджеризм	менеджеризм	<p>1. Менеджер – ағылшын. manager – басқарушы. Менеджмент – ағылшын. management – басқару, басқарма. Кәсіпорынның кәсіпқой басқарушысы, компанияның, банктің, қаржы мекемесінің, олардың құрылымдық бөлімшелерінің басқарушы құрамының мүшесі; басқару саласындағы маман.</p> <p>2. Өзбекбайжан: managerism</p> <p>3. Қырғыз: менеджеризм</p> <p>4. Өзбек: managerism</p> <p>5. Түрік: managerism</p> <p>6. Ағылшын: managerism</p> <p>7. Испан: managerismo</p> <p>8. Неміс: managerism</p> <p>9. Француз: managerism</p>
2064.	меркантилизм	меркантилизм	<p>1. Меркантилизм – итал. mercante – сатарман. XV-XVII ғғ. жататын ерте экономикалық теорияның бірі. Меркантилистер экономикадағы маңызды нәрсе – айналыс саласы арқылы пайда табу, ал ұлттың байлығы ақша болып табылады деген ұстанымда болды.</p> <p>2. Өзбекбайжан: mercantilism</p>

			<p>3. Қырғыз: меркантилизм</p> <p>4. Өзбек: merkantalizm</p> <p>5. Түрік: ticaret anlayışı</p> <p>6. Ағылшын: mercantilism</p> <p>7. Испан: mercantilismo</p> <p>8. Неміс: Merkantilismus</p> <p>9. Француз: mercantilisme</p>
2065.	меркантильнос ть	меркантильділі к	<p>1. Меркантилизм – итал. mercante – сатарман. Алыпсатарлыққа ұласатын өте ұсақ үнемшілдік, тым үнемшілдік.</p> <p>2. Әзербайжан: commercialism</p> <p>3. Қырғыз: сатарлық кылып</p> <p>4. Өзбек: savdogarlar tilida ishlatiladigan ibora</p> <p>5. Түрік: ticari anlayış</p> <p>6. Ағылшын: mercantile spirit</p> <p>7. Испан: mercantilismo</p> <p>8. Неміс: Handelsgeist</p> <p>9. Француз: mercantilisme</p>
2066.	«мертвая» рента	«өлі» рента	<p>1. Рента – фр. rente, нем. Rente; лат. reddere – қайтару, беру, лат. reddita – қайтарылған, берілген. Пайдаланылмайтын меншік, мүлік, жылжымайтын мүлік үшін төленетін жалгерлік төлем.</p> <p>2. Әзербайжан: ölü «icarə»</p> <p>3. Қырғыз: «өлүк» ижараға алуу</p> <p>4. Өзбек: «o'lik» Ijara</p> <p>5. Түрік: «ölü» kira</p> <p>6. Ағылшын: «dead» rent</p> <p>7. Испан: muerto «alquiler»</p> <p>8. Неміс: «dead» mieten</p> <p>9. Француз: mort «louer»</p>
2067.	мерчандайзинг	мерчандайзинг	<p>1. Мерчандайзинг – ағылшын. merchandising – өткізу өнері). Өткізу қызметі процесінің кезеңі, сатып алушыны тауарға «жақындатуға» және сатып алу ықтималдығын барынша қамтамасыз ететін қолайлы жағдай жасауға бағытталған шаралар кешені; сатып алушыға нақты дайындаушы кәсіпорынның тауарын сатушы адамның көмегінсіз сатып алуына психологиялық ықпал жасау және сендіру тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: kommersiya</p> <p>3. Қырғыз: мерчандайзинг</p> <p>4. Өзбек: merchandising</p> <p>5. Түрік: merchandising</p> <p>6. Ағылшын: merchandising</p> <p>7. Испан: comercialización</p>

			<p>8. Неміс: Handel</p> <p>9. Француз: merchandising</p>
2068.	мета	мета	<p>1. Мета – ит. meta – жартысы. Мәміле шартын білдіретін коммерциялық аталым, мұнда оған қатысушылар пайда мен залалды тең жартыға бөледі.</p> <p>2. Әзербайжан: meta</p> <p>3. Қырғыз: мета</p> <p>4. Өзбек: huzur</p> <p>5. Түрік: meta</p> <p>6. Ағылшын: equally, pari passu, fifty-fifty</p> <p>7. Испан: meta</p> <p>8. Неміс: meta</p> <p>9. Француз: méta</p>
2069.	метод стоимости	құн әдісі	<p>1. Есепке алу әдісі, мұнда инвестицияларды сатып алу кезіндегі қатысу сатып алу құны бойынша жазылады. Инвестициялардан түскен кіріс сақтандыру (негізгі) ұйымдардың қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелері туралы есепте тәуелді ұйымының сатып алған күннен кейін туындаған, жинақталған таза кірістің жалпы сомасынан түскен тиісті дивидендтер мөлшерінде танылады.</p> <p>2. Әзербайжан: dəyəri metodu</p> <p>3. Қырғыз: наркы ыкмасы</p> <p>4. Өзбек: xarajatli usuli</p> <p>5. Түрік: maliyet yöntemi</p> <p>6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</p> <p>7. Испан: método de costo</p> <p>8. Неміс: Kostenverfahren</p> <p>9. Француз: méthode du coût</p>
2070.	методы ценообразова ния	бағатүзілім әдістері	<p>1. <i>Méthod</i> – көне грек. μέθοδος – зерттеу немесе таным жолы, μετά- + ὁδός – жол. Тауар бағасын белгілеу тәсілдері. Баға белгілеудің әкімшілік, шығынды, нарықтық, келісімшарттық, параметрлік тәсілдері болады.</p> <p>2. Әзербайжан: qiymət üsulları</p> <p>3. Қырғыз: баа ыкмалары</p> <p>4. Өзбек: narxlash usullari</p> <p>5. Түрік: fiyatlandırma yöntemleri</p> <p>6. Ағылшын: pricing methods</p> <p>7. Испан: métodos de fijación de precios</p> <p>8. Неміс: preismethoden</p> <p>9. Француз: méthodes de tarification</p>

2071.	мидл-офис	мидл-офис	<p>1. Мидл-офис – ағылшын. middle office. Ұлттық банктің монетарлық операциялар және активтерді басқару департаментінің қаржы нарықтарын және алтын-валюта активтерінің және Ұлттық қор портфельдерін талдауды жүзеге асыруға уәкілетті бөлімшесі.</p> <p>2. Әзербайжан: orta ofis</p> <p>3. Қырғыз: орто бюросу</p> <p>4. Өзбек: o'rta ofis</p> <p>5. Түрік: orta ofis</p> <p>6. Ағылшын: middle office, amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</p> <p>7. Испан: middle office</p> <p>8. Неміс: Middle office</p> <p>9. Француз: middle office</p>
2072.	микромаркетинг	микромаркетинг	<p>1. Микромаркетинг – ағылшын. micromarketing. Жекелеген кәсіпорын (фирма, компания) деңгейіндегі маркетинг, яғни кәсіпорынның маркетингілік қызметі, маркетингінің өндірушілер мен тұтынушылар арасындағы байланысты қамтамасыз ететін бөлігі; кәсіпорынның нағыз және әлеуетті тұтынушылардың қажеттіліктерін қанағаттандыратын тауарларды өндіру мен өткізу, қызметтер көрсету нарығына бағдарланған қызметін ұйымдастыру.</p> <p>2. Әзербайжан: micromarketing</p> <p>3. Қырғыз: микромаркетинг</p> <p>4. Өзбек: micromarketing</p> <p>5. Түрік: micromarketing</p> <p>6. Ағылшын: micromarketing</p> <p>7. Испан: micromarketing</p> <p>8. Неміс: Mikromarketing</p> <p>9. Француз: micromarketing</p>
2073.	микроэкономика	микроэкономика	<p>1. Микроэкономика – гр. micro – шағын және oikonomike – үй шаруашылығын жүргізу өнері. 1) кәсіпкерлердің, кәсіпорындардың, тұтынушылардың мінез-құлқын бағалау мен зерттеуге негізделетін экономикалық талдау әдісі. 2) экономика ғылымының шағын ауқымды процестеріне, субъектілерге, кәсіпорындарға, фирмаларға, кәсіпкерлерге, олардың шаруашылық қызметтеріне, олардың арасындағы экономикалық қатынастарға қатысты зерттеулермен байланысты бөлімі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: microeconomics</p> <p>3. Қырғыз: микроэкономика</p> <p>4. Өзбек: Mikroiqtisodiyot</p> <p>5. Түрік: mikroekonomi</p> <p>6. Ағылшын: microeconomics</p> <p>7. Испан: microeconomía</p> <p>8. Неміс: Mikroökonomie</p> <p>9. Француз: microéconomie</p>
2074.	микс-фонд	микс-қор	<p>1. Микс-фонд – ағылшын. mixed – араластыру. Жылжитын құндылықтарға және жылжымайтын мүлікке салынатын аралас инвестициялық қор.</p> <p>2. Өзөрбайжан: mix fund</p> <p>3. Қырғыз: микс-қор</p> <p>4. Өзбек: mix fond</p> <p>5. Түрік: mix fonu</p> <p>6. Ағылшын: mix fund</p> <p>7. Испан: fondo de mezcla</p> <p>8. Неміс: Mix Fund</p> <p>9. Француз: fonds mix</p>
2075.	минимальная прибыль	ең төмен пайда	<p>1. Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Фирманы сақтап қалуға, қызмет етуін жалғастыруға, күйреудің алдын алуға қажетті пайданың барынша төменгі мәні.</p> <p>2. Өзөрбайжан: marjinal gəlir</p> <p>3. Қырғыз: маргиналдуу пайда</p> <p>4. Өзбек: marginal foyda</p> <p>5. Түрік: marjinal kâr</p> <p>6. Ағылшын: minimum profit</p> <p>7. Испан: beneficio marginal</p> <p>8. Неміс: marginaler Gewinn</p> <p>9. Француз: bénéfice marginal</p>
2076.	минимальная цена	ең төмен баға	<p>1. Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Белгілі бір тауарға белгілі бір нарықта белгіленетін бағаның төменгі деңгейі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: minimum qiymət</p> <p>3. Қырғыз: минималдуу баасы</p> <p>4. Өзбек: minimal narxi</p> <p>5. Түрік: minimum fiyat</p> <p>6. Ағылшын: minimum price</p> <p>7. Испан: precio mínimo</p> <p>8. Неміс: Mindestpreis</p> <p>9. Француз: prix minimum</p>
2077.	минимальное колебание	ең төменгі тербеліс	<p>1. Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Биржаның қағидаларымен белгіленетін, бағамның</p>

			<p>ауытқуының рұқсат етілетін шамасы, бір келісімшарт аясындағы баға.</p> <p>2. Әзербайжан: minimum dəyişməsi</p> <p>3. Қырғыз: минималдуу кундук четтөө</p> <p>4. Өзбек: minimal tebranish</p> <p>5. Түрік: asgari dalgalanma</p> <p>6. Ағылшын: minimum swing</p> <p>7. Испан: la fluctuación mínima</p> <p>8. Неміс: die minimale Schwankung</p> <p>9. Француз: la fluctuation minimum</p>
2078.	минимальное отклонение	ең төменгі ауытқу	<p>1. Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Биржа қағидаларымен белгіленетін, бағамның ауытқуының рұқсат етілетін шамасы, бір келісімшарт аясындағы баға.</p> <p>2. Әзербайжан: minimum sarpa</p> <p>3. Қырғыз: минималдуу четтөө</p> <p>4. Өзбек: minimal og'ish</p> <p>5. Түрік: asgari sarpa</p> <p>6. Ағылшын: minimum deviation</p> <p>7. Испан: desviación mínima</p> <p>8. Неміс: minimale Abweichung</p> <p>9. Француз: écart minimum</p>
2079.	минус-тик»	«минус-тик»	<p>1. <i>Минус</i> – лат. <i>minus</i> – аз, барынша аз. Алдыңғы мәміледен төмен баға бойынша жасалған мәмілені білдіру үшін пайдаланылатын термин.</p> <p>2. Әзербайжан: «minus gənə»</p> <p>3. Қырғыз: «минус-тик»</p> <p>4. Өзбек: «minus malumotlari»</p> <p>5. Түрік: «eksi kene»</p> <p>6. Ағылшын: «minus-tick»</p> <p>7. Испан: «menos la garrapata»</p> <p>8. Неміс: «minus tick»</p> <p>9. Француз: «moins tick»</p>
2080.	мнимые вклады	жалған салымдар	<p>1. Банктің ақшалай қаражатын нақты шынайы енгізуді расталмай, клиенттің ағымдағы шотына жазуы, қаражатты кейіннен салуды көздейтін банк клиентіне кредит берудің ерекше тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: xəyalı fəaliyyətləri</p> <p>3. Қырғыз: ойдон чыгарылған катышуучунун салымдары</p> <p>4. Өзбек: xayoliy hissasi</p> <p>5. Түрік: hayali katkıları</p> <p>6. Ағылшын: imaginary contributions</p> <p>7. Испан: contribuciones imaginarios</p> <p>8. Неміс: imaginäre Beiträge</p>

			9. Француз: contributions imaginaires
2081.	монетаризм	монетаризм, мәнетшілдік	<p>1. Монетаризм– ағылшын. monetary – мәнет, ақша. Макроэкономикалық талдау және экономиканы реттеу теориясы, яғни ақша ұсынысының өзгеруі тиісінше баға мен ұлттық табыстың қозғалысын, серпінін өзгертеді, айналыстағы ақша жиыны нарықтық экономиканы тұрақтандырып, дамытуда белгілі бір рөл атқарады дейтін экономикалық теория.</p> <p>2. Әзербайжан: monetarism</p> <p>3. Қырғыз: монетаризм</p> <p>4. Өзбек: parasalçılık</p> <p>5. Түрік:monetarizm</p> <p>6. Ағылшын: monetarism, monetary – мәнет, ақша</p> <p>7. Испан:monetarismo</p> <p>8. Неміс:Monetarismus</p> <p>9. Француз:monétaire</p>
2082.	монетарная политика	монетарлық саясат, мәнетшілдік саясат	<p>1. Монетаризм – ағылшын. monetary – мәнет, ақша; Политика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Үкіметтің инфляцияға және оның шектен шыққан нысаны – тоқырау көрінісіне қарсы күресуге бағытталған монетаризм туралы ілімге сүйенетін экономикалық саясаты.</p> <p>2. Әзербайжан: pul siyasəti</p> <p>3. Қырғыз: акча-кредит саясаты</p> <p>4. Өзбек: pul-kredit siyosati</p> <p>5. Түрік:para politikası</p> <p>6. Ағылшын: monetary policy, monetary – мәнет, ақша</p> <p>7. Испан:la política monetaria</p> <p>8. Неміс:Geldpolitik</p> <p>9. Француз: la politique monétaire</p>
2083.	монетный паритет	монеталық теңе-теңдік	<p>1. Монета – лат. moneta; Паритет – лат. paritas – теңдік, бара-барлық. Бір елдің екінші елге қатысты айырбас бағамын белгілеуге мүмкіндік беретін, екі елдің ақша бірлігінің алтын және күміс құрамының арақатынасы.</p> <p>2. Әзербайжан: nanə paritet</p> <p>3. Қырғыз: жалбыз паритети</p> <p>4. Өзбек:yalpiz paritesi</p> <p>5. Түрік:nane paritesi</p> <p>6. Ағылшын: coin parity</p> <p>7. Испан:la paridad de menta</p> <p>8. Неміс: Minze Parität</p> <p>9. Француз: parité monétaire</p>

2084.	мониторинг долга	борыш мониторингі	<p>1. Мемлекеттің өзі уәкілеттік берген органдар арқылы борышты есепке алу, талдау және қалыптастыру, өзгерту және қызмет көрсету процесін бақылау жөніндегі қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан: borc monitoring</p> <p>3. Қырғыз: карыз мониторинг</p> <p>4. Өзбек: qarz monitoring</p> <p>5. Түрік: borç izleme</p> <p>6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</p> <p>7. Испан: seguimiento de la deuda</p> <p>8. Неміс: Schuldenüberwachung</p> <p>9. Француз: suivi de la dette</p>
2085.	монометаллизм	монометаллизм	<p>1. Монометаллизм – грек. μόνος – бір, лат. metallum – металл). Ақша стандарты рөлін жалқы металл атқаратынақша жүйесі, яғни жалпыға бірдей балам (барлық тауарлар құнының өлшемі) ретінде тек бір ғана металл (алтын немесе күміс) қолданылатын ақша бірлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: monometallism</p> <p>3. Қырғыз: монометаллизм</p> <p>4. Өзбек: monometalizmi</p> <p>5. Түрік: monometallism</p> <p>6. Ағылшын: monometallism</p> <p>7. Испан: monometalismo</p> <p>8. Неміс: monometallism</p> <p>9. Француз: monométallisme</p>
2086.	монополизм	монополизм	<p>1. Монополизм – гр. monos – жалғыз + poleo – сатамын. Кәсіпкерлер меншікті мүдделерін өзінің бәсекелестеріне және қоғамға таңып, олардың меншікті мүдделерін елемейі мүмкін экономикалық қатынастар тұрпаты.</p> <p>2. Әзербайжан: inhisarçılıq</p> <p>3. Қырғыз: монополизм</p> <p>4. Өзбек: monopolism</p> <p>5. Түрік: tekelcilik</p> <p>6. Ағылшын: monopolism</p> <p>7. Испан: monopolismo</p> <p>8. Неміс: Monopolismus</p> <p>9. Француз: monopolisme</p>
2087.	монополии международны е	халықаралық монополиялар	<p>1. Монополия – грек. μονο – бір, πωλέω – сатамын. Барынша көп пайда алу мақсатымен дүниежүзілік шаруашылықтың бір немесе бірнеше салаларын бақылайтын жеке және акционерлік</p>

			<p>кәсіпорындардың ірі бірлестіктері.</p> <p>2. Өзбайжан: beynəlxalq inhisar</p> <p>3. Қырғыз: эл аралык монополия</p> <p>4. Өзбек: xalqaro monopol</p> <p>5. Түрік: uluslararası tekell</p> <p>6. Ағылшын: international monopoly</p> <p>7. Испан: monopolio internacional</p> <p>8. Неміс: internationale Monopol</p> <p>9. Француз: monopole international</p>
2088.	МОНОПОЛИСТ	МОНОПОЛИСТ	<p>1. Монополия – грек. моно – бір, πωλέω – сатамын. 1) қайсыбір салада монополияны пайдаланушы адам; 2) ірі капиталист, монополистік капиталдың өкілі.</p> <p>2. Өзбайжан: inhisarçı</p> <p>3. Қырғыз: монополист</p> <p>4. Өзбек: monopolist</p> <p>5. Түрік: tekelci</p> <p>6. Ағылшын: monopolist</p> <p>7. Испан: monopolista</p> <p>8. Неміс: Monopolisten</p> <p>9. Француз: monopoliste</p>
2089.	МОНОПОЛИСТИЧЕСКИЕ ДЕЙСТВИЯ	МОНОПОЛИСТИК ІС-ӘРЕКЕТ	<p>1. Монополия – грек. моно – бір, πωλέω – сатамын. Кәсіпорындардың нарықта бәсекені шектеуге немесе жоюға және соның арқасында монополиялық жоғары пайда алуға бағытталған іс-әрекеті.</p> <p>2. Өзбайжан: inhisarçı tadbirlər</p> <p>3. Қырғыз: монополиялық иш-аракеттери</p> <p>4. Өзбек: monopolistik harakatlar</p> <p>5. Түрік: tekelci eylemler</p> <p>6. Ағылшын: monopolistic actions</p> <p>7. Испан: acciones monopolicas</p> <p>8. Неміс: monopolistischen Aktionen</p> <p>9. Француз: actions monopolistiques</p>
2090.	МОНОПОЛИЯ ЧИСТАЯ	ТАЗА МОНОПОЛИЯ	<p>1. Монополия – грек. моно – бір, πωλέω – сатамын. Нақты тауар нарығындағы жағдай, мұнда небәрі бір ғана сатушы әрекет етеді.</p> <p>2. Өзбайжан: mütləq inhisar</p> <p>3. Қырғыз: абсолюттук монополист</p> <p>4. Өзбек: mutlaq monopoliya</p> <p>5. Түрік: mutlak tekell</p> <p>6. Ағылшын: pure monopoly</p> <p>7. Испан: monopolio absoluto</p> <p>8. Неміс: absolute Monopol</p> <p>9. Француз: monopole absolu</p>
2091.	МОНОПСОНИЯ	МОНОПСОНИЯ	<p>1. Монопсония – грек. monos – жалғыз + opsoneo –</p>

			<p>сатып аламын. Нарықтық құрылым түрпаты, мұнда белгілі бір тауарды жалғыз сатып алушының монополиясы әрекет етеді, яғни шаруашылық жүргізуші субъект нарықта белгілі бір игілікке сұранысты толық бақылап, оны жалғыз ықтимал сатып алушыға айналады.</p> <p>2. Әзербайжан: monopsony</p> <p>3. Қырғыз: монопсония</p> <p>4. Өзбек: monopsony</p> <p>5. Түрік: monopsony</p> <p>6. Ағылшын: monopsony</p> <p>7. Испан: monopsonio</p> <p>8. Неміс: monopsony</p> <p>9. Француз: monopsonie</p>
2092.	мортификация	мортификация	<p>1. Акция иелерінің акцияларды жоғалту немесе басқа да себептерге байланысты жарамсыз деп тану туралы хабарландыруы.</p> <p>2. Әзербайжан: qanqren</p> <p>3. Қырғыз: мортификация</p> <p>4. Өзбек: tushkunlik</p> <p>5. Түрік: kangren</p> <p>6. Ағылшын: morphing</p> <p>7. Испан: mortificaci6n</p> <p>8. Неміс: Kasteiung</p> <p>9. Француз: mortification</p>
2093.	«морщина»	«әжім»	<p>1. Инвесторлардың қызығушылығын тудыратын, олардың назарын аударатын қаржылық инновация; қаржы нарығындағы ерекше құбылыс.</p> <p>2. Әзербайжан: «qırıř»</p> <p>3. Қырғыз: «бырыш»</p> <p>4. Өзбек: «ajin»</p> <p>5. Түрік: «kırırıklik»</p> <p>6. Ағылшын: «wrinkle»</p> <p>7. Испан: «arruga»</p> <p>8. Неміс: «knittern»</p> <p>9. Француз: «ride»</p>
2094.	мультилатерализм	мультилатерализм	<p>1. Мультилатерализм – лат. «mltum» – көп, lateralis – бүйірлік, қапталдағы. Әр елге барлық әріптестерге қатысты артықшылықтарды қолдануға мүмкіндік беретін тетіктерге негізделген халықаралық қатынастарды ұйымдастыру.</p> <p>2. Әзербайжан: ıoxtərəflilik</p> <p>3. Қырғыз: мультилатерализм</p> <p>4. Өзбек: juda taraflılıđın</p> <p>5. Түрік: taraflılık</p>

			<p>6. Ағылшын: multilateralism 7. Испан: multilateralismo 8. Неміс: Multilateralismus 9. Француз: multilatéralisme</p>
2095.	мультипликатор	мультипликатор	<p>1. Мультипликатор – лат. multiplikator – көбейтуші. Кибернетикада оң кері байланыстың басқарылатын жүйенің шығыс шамасына көбейткіш ықпал ету мөлшерін көрсететін коэффициент; ұлттық өнімнің, табыстың немесе ақша айналысының өсуі немесе қысқаруы сомасы үкімет шығынының, салық аударымының немесе несие-қаржы институттарына салымдардың бастапқы сомасынан қанша есе асып түсетінін айқындаушы көрсеткіш (сандық коэффициент).</p> <p>2. Әзербайжан: sürət 3. Қырғыз: көбөйткүч 4. Өзбек: multiplikatori 5. Түрік: çarpan 6. Ағылшын: multiplier 7. Испан: multiplicador 8. Неміс: Multiplikator – дубликатор, қосарлаушы, мультипликатор 9. Француз: multiplicateur – мультипликатор, арттырушы редуктор</p>
2096.	муниципалитет	муниципалитет	<p>1. Муниципалитет – нем. Munizipalität, фр. municipalité, лат. municipium. Жалпы заңдар шеңберінде белгілі бір өңір шегінде міндетті шешімдер қабылдауға, жергілікті салықтар мен төлемдер енгізуге, жергілікті бюджетті қалыптастыруға және бөлуге, өңір тұрғындарын қолдауға бағытталған әлеуметтік шараларды іске асыруға құқылы жергілікті өзін-өзі басқару органдары.</p> <p>2. Әзербайжан: bələdiyyələr 3. Қырғыз: муниципалитеттер 4. Өзбек: baladiyya 5. Түрік: belediyeler 6. Ағылшын: municipalities 7. Испан: municipios 8. Неміс: Gemeinden 9. Француз: municipalités</p>
2097.	муниципалы	муниципалдар	<p>1. Муниципалитет – нем. Munizipalität, фр. municipalité, лат. municipium. АҚШ штаттарының үкіметтері және жергілікті билік органдары шығаратын бағалы қағаздар.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: bələdiyyə</p> <p>3. Қырғыз: муниципалдор</p> <p>4. Өзбек: shahar</p> <p>5. Түрік: belediye ait</p> <p>6. Ағылшын: municipalities</p> <p>7. Испан: municipal</p> <p>8. Неміс: Stadt</p> <p>9. Француз: municipal</p> <p>10. Заңнама: муниципал – муниципал</p> <p>11. муниципалдар</p>
2098.	муниципальны й бюджет	муниципалдық бюджет	<p>1. Муниципалитет – нем. Munizipalität, фр. municipalité, лат. municipium; Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Жергілікті салықтар мен төлемдерден қалыптастырылатын бюджет. Жергілікті бюджеттерді қалыптастыру мен бөлуге, өңір тұрғындарын қолдауға бағытталған әлеуметтік шараларды жүзеге асыруға жұмсалады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: bələdiyyə büdcəsi</p> <p>3. Қырғыз: муниципалдук бюджет</p> <p>4. Өзбек: shahar byudjet</p> <p>5. Түрік: шаардык бюджеттин</p> <p>6. Ағылшын: municipal budget</p> <p>7. Испан: presupuesto municipal</p> <p>8. Неміс: Gemeindehaushalt</p> <p>9. Француз: budget municipal</p>
2099.	мэтчинг	мэтчинг	<p>1. Мэтчинг – ағылшын. matching. Пассивтер мен активтер бойынша тәуекелдерді есептеу арқылы валюталық тәуекелді есептеу мен бағалау әдісі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ууғун</p> <p>3. Қырғыз: дал келген</p> <p>4. Өзбек: taalukli</p> <p>5. Түрік: uygun</p> <p>6. Ағылшын: mashing</p> <p>7. Испан: coincidente</p> <p>8. Неміс: Abstimmung</p> <p>9. Француз: assorti</p>
2100.	мэтьюрити	мэтьюрити	<p>1. Мэтьюрити – ағылшын. maturity. Борышты, несиені өтеу күні.</p> <p>2. Өзөрбайжан: metyuriti</p> <p>3. Қырғыз: мэтьюрити</p> <p>4. Өзбек: metyuriti</p> <p>5. Түрік: metyuriti</p> <p>6. Ағылшын: matyuriti</p> <p>7. Испан: metyuriti</p> <p>8. Неміс: Metyuriti</p>

			9. Француз: metyuriti
2101.	«мягкие доллары»	«жұмсақ доллар»	<p>1. Жалпы өтемдік соманың құрамына енгізілетін, брокердің қызметі үшін төленетін, пайда әкелмейтін төлем.</p> <p>2. Әзербайжан: «yumşaq dollar»</p> <p>3. Қырғыз: «жумшак доллар»</p> <p>4. Өзбек: «yumshoq dollar»</p> <p>5. Түрік: «yumuşak dolar»</p> <p>6. Ағылшын: «soft dollars»</p> <p>7. Испан: «dólares blandos»</p> <p>8. Неміс: «Soft Dollars»</p> <p>9. Француз: «des courtages»</p>
2102.	«мягкое приземление»	«жұмсақ қону»	<p>1. Бағамның өсуінен кейін валюталық бағамның стационарлық деңгейге дейін бірқалыпты төмендеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: «yumşaq eniş»</p> <p>3. Қырғыз: «жумшак конуу»</p> <p>4. Өзбек: «yumshoq qo'nish»</p> <p>5. Түрік: «yumuşak iniş»</p> <p>6. Ағылшын: «soft landing»</p> <p>7. Испан: «atterrizaje suave»</p> <p>8. Неміс: «weiche Landung»</p> <p>9. Француз: «atterrissage en douceur»</p>
2103.	налоги чрезвычайные	төтенше салықтар	<p>1. Мемлекеттің төтенше жағдайларда (соғыс, дүлей апат және т.б.) қаражатты жұмылдыру нысаны; жеке және заңды тұлғалардың төтенше жағдайлар болғанда мемлекеттік бюджетке төлейтін міндетті төлемдері.</p> <p>2. Әзербайжан: təcili vergi</p> <p>3. Қырғыз: өзгөчө салык</p> <p>4. Өзбек: favqulodda soliq</p> <p>5. Түрік: acil vergisi</p> <p>6. Ағылшын: emergency taxes</p> <p>7. Испан: emergencia al agua</p> <p>8. Неміс: Notfall</p> <p>9. Француз: nalog d'urgence</p>
2104.	надбавка	үстелім, үстеме ақы	<p>1. Қосымша ақы (сома, мөлшер, сыйлықақы және т.б.). Қызметтің түрлі аяларындағы құндық көрсеткіштерге үстелімнің алуан түрлері бар.</p> <p>2. Әзербайжан: vəsait</p> <p>3. Қырғыз: уруксат</p> <p>4. Өзбек: ruxsatnoma</p> <p>5. Түрік: ödenek</p> <p>6. Ағылшын: surcharge, premium, increase, increment,</p>

			<p>rise</p> <p>7. Испан: <i>concesión</i></p> <p>8. Неміс: Beihilfe – қосымша, үстеме, қосымша ақы, үстеме ақы, қосымша, қоспа</p> <p>9. Француз: <i>allocation</i></p>
2105.	надбавка к государственному налогу	мемлекеттік салыққа үстеме	<p>1. Жергілікті бюджетке түсетін, мемлекеттік салыққа белгілі бір үлесте белгіленетін қосымша салық.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>milli vergi sürşarj</i></p> <p>3. Қырғыз: улуттук салык боюнча ашыра жүктө</p> <p>4. Өзбек: <i>milliy soliq qo'shimcha pullik xizmat</i></p> <p>5. Түрік: <i>ulusal vergi ücretli</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>statutory tax surcharge</i></p> <p>7. Испан: <i>recargo sobre el impuesto nacional</i></p> <p>8. Неміс: <i>Zuschlag auf der nationalen Steuer</i></p> <p>9. Француз: <i>surtaxe sur la taxe nationale</i></p>
2106.	надбавка таможенной пошлине	кедендік бажға үстеме	<p>1. Кедендік баждың экономикалық және саяси мақсаттарға байланысты артуы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>gömrük vəzifə mükafat</i></p> <p>3. Қырғыз: бажы үчүн премиум</p> <p>4. Өзбек: <i>boj uchun premium</i></p> <p>5. Түрік: <i>gümrük vergisi prim</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>surcharge to customs duty</i></p> <p>7. Испан: <i>prima al derecho de aduana</i></p> <p>8. Неміс: <i>Aufschlag auf den Zoll</i></p> <p>9. Француз: <i>prime au droit de douane</i></p>
2107.	надбавки к ценам	бағаға үстеме	<p>1. Өнімді (тауарды) тұтынушы көтерме, бөлшек және толайым сауда бағасына бағалықта көзделген негізгі бағадан тыс төлейтін қосымша ақы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>qiymət haqları</i></p> <p>3. Қырғыз: сатылышын баасы</p> <p>4. Өзбек: <i>narx maoshni</i></p> <p>5. Түрік: <i>fiyat primleri</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>premium costs, price premiums</i></p> <p>7. Испан: <i>primas de precio</i></p> <p>8. Неміс: <i>Preisaufläge</i></p> <p>9. Француз: <i>primes de prix</i></p>
2108.	надувательство	алдамшылық	<p>1. Коммерциялық операциялардағы алдау, алақолдық.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>satmaq</i></p> <p>3. Қырғыз: сатуу</p> <p>4. Өзбек: <i>sotish</i></p> <p>5. Түрік: <i>satmak</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>sell</i> – алдаушылық, алдау, тауарды</p>

			<p>жақсы жағынан көрсете білу</p> <p>7. Испан: vender</p> <p>8. Неміс: verkaufen – алдау, алдампаздық, алаяқтық</p> <p>9. Француз: vendre – алаяқтық, алдаушылық, алдау</p>
2109.	накопительный вклад	жинақтау салымы	<p>1. Салымшы (клиент) салымды кезең-кезеңмен толықтыруға, қосымша сома енгізуге құқылы және тиіс болатын жинақтаушы салым.</p> <p>2. Әзербайжан: toplanması əmanət</p> <p>3. Қырғыз: топтолуучу депозит</p> <p>4. Өзбек: yig'ish depozit</p> <p>5. Түрік: birikim mevduat</p> <p>6. Ағылшын: accumulative contribution</p> <p>7. Испан: depósito de acumulación</p> <p>8. Неміс: Akkumulation Kaution</p> <p>9. Француз: dépôt d'accumulation</p>
2110.	накопление	қорланым, қорлану	<p>1. 1) макроэкономикалық тұрғыдан – ұлттық табыстың халық шаруашылығындағы өндірістік және бейөндірістік қорларды, сондай-ақ босалқы қорлар мен сақтық қорларды толықтыруға пайдаланылатын бөлігі. 2) микроэкономикалық тұрғыдан – тұрғындардың жеке капиталының, босалқы қорларының, мүлкінің, сондай-ақ экономикалық субъектілер активтерінің молаюы, олардың келешекте жаңа табыс жасауы үшін қаражатты негізгі капиталға салуы, яғни ұлттық табыстың бір бөлігін өндірісті кеңейту мұқтаждарына пайдалану.</p> <p>2. Әзербайжан: uğılma</p> <p>3. Қырғыз: чогултуу</p> <p>4. Өзбек: jamg'arma</p> <p>5. Түрік: birikim</p> <p>6. Ағылшын: accumulation</p> <p>7. Испан: acumulación</p> <p>8. Неміс: Akkumulation – жинақталу, шоғырландыру, топтастырылу</p> <p>9. Француз: accumulation – жинақтау, көбейту, үю</p>
2111.	накопления денежные	ақшалай қорланым	<p>1. Қоғамның, мемлекеттің, кәсіпорындардың, тұрғындардың ақшалай нысандағы таза кірісі.</p> <p>2. Әзербайжан: pul uğılması</p> <p>3. Қырғыз: акча топтоо</p> <p>4. Өзбек: pul yig'ish</p> <p>5. Түрік: paranın birikimi</p> <p>6. Ағылшын: accumulation of money</p> <p>7. Испан: acumulación de dinero</p> <p>8. Неміс: Anhäufung von Geld</p> <p>9. Француз: l'accumulation d'argent</p>

2112.	накопленная задолженность	жинақталған берешек	<ol style="list-style-type: none"> 1. Белгілі бір кезең ішінде жинақталған берешек (дебиторлық, кредиторлық, жалақы төлеу бойынша). 2. Әзербайжан: uđilmiř borc 3. Қырғыз: топтолгон карыз 4. Өзбек: to'plangan qarz 5. Түрік: birikmiř borç 6. Ағылшын: 7. Испан: deuda acumulada 8. Неміс: aufgelaufenen Schulden 9. Француз: dette accumulée
2113.	накопленный износ	жинақталған тозу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пайдалану кезеңі ішінде жинақталған жиынтық тозу, алдыңғы кезеңдердегі тозуды қосумен анықталатын негізгі қаражатты, ұзақмерзімді активтерді пайдалану. 2. Әзербайжан: uđilmiř amortizasiya 3. Қырғыз: жиналған бүзоо 4. Өзбек: to'plangan amortizatsiya 5. Түрік: birikmiř amortisman 6. Ағылшын: accumulated depreciation 7. Испан: depreciación acumulada 8. Неміс: kumulierten Abschreibungen 9. Француз: l'amortissement cumulé
2114.	наличный доход	қолма-қол кіріс	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке салықтарды (ең алдымен табыс салығын) шегеріп тастағаннан кейін қалатын жеке табыстың бір бөлігі; тұрғындар өз қалауы бойынша жұмсайтын қосынды ақшалай табыс. 2. Әзербайжан: pul gəliр 3. Қырғыз: нак киреше 4. Өзбек: pul daromadlari 5. Түрік: nakit gelir 6. Ағылшын: cash income 7. Испан: ingreso en efectivo 8. Неміс: Bareinkommen 9. Француз: revenus en espèces
2115.	налог акцизный	акциз салығы	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Акциз</i> – лат. accido – қиып тастаймын. Сатушының табыс алумен байланысты болмайтын салықтың бір түрі, жаппай тұтыну тауарының белгілі бір түрін сатуға салынатын жанама салық. Акциз тауардың бағасына қосылады және мемлекеттік және жергілікті бюджеттерге алынады. Акциздік салық негізінен арақ-шарап, сыра, темекі өнімдеріне, автомобильдерге салынады. 2. Әзербайжан: aksiz vergisi

			<p>3. Қырғыз: акциз салығы 4. Өзбек: aktsiz solig'i 5. Түрік: ÖTV 6. Ағылшын: excise tax 7. Испан: impuesto al consumo 8. Неміс: Verbrauchssteuer 9. Француз: taxe d'accise</p>
2116.	налог биржевой	биржалық салық	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa. 1) қор биржасындағы бағалы қағаздар айналымына салынатын салық; 2) биржада жасалатын мәмілелерге салынатын жергілікті салық. 2. Әзербайжан: vergi fond 3. Қырғыз: биржа салығы 4. Өзбек: soliq aksiyadorlik 5. Түрік: vergi stok 6. Ағылшын: exchange tax 7. Испан: stock impuestos 8. Неміс: Steuer Lager 9. Француз: banque d'impôt 10. Заңнама: биржевой – биржалық, налог – салық 11. биржалық салық</p>
2117.	налог водный	су салығы	<p>1. Су объектілерін пайдаланумен байланысты салық. Су объектілерін меншіктенуші мен су пайдаланушылар арасындағы экономикалық қатынастардың іске асырылу нысаны. 2. Әзербайжан: su vergi 3. Қырғыз: суу салық 4. Өзбек: suv soliq 5. Түрік: su vergisi 6. Ағылшын: water tax 7. Испан: impuesto al agua 8. Неміс: Wassersteuer 9. Француз: taxe d'eau</p>
2118.	налог гербовый	елтаңбалық салық	<p>1. <i>Герб</i> – польша. herb, нем. Erbe – мұра. Бірқатар операцияларды, мәмілелерді (фирманы тіркеу, акционерлік капиталды ұлғайту, бағалық қағаздарды басқа біреуге беру, қамқоршылықты рәсімдеу және т.б.) рәсімдеу кезінде қажетті құжаттарды рәсімдеуге салық түрінде мемлекет алатын ақшалай қаражат. 2. Әзербайжан: bandrol 3. Қырғыз: мөөр салығы 4. Өзбек: marka soliq 5. Түрік: damga vergi 6. Ағылшын: tax stamp</p>

			<p>7. Испан:estampillado</p> <p>8. Неміс:Banderole</p> <p>9. Француз: timbre fiscal</p>
2119.	налог деловой	іскери салық	<p>1. Түсімі әртүрлі деңгейдегі органдар арасында бөлінетін салық.</p> <p>2. Әзербайжан: biznes vergi</p> <p>3. Қырғыз: бизнес тарабынан салық</p> <p>4. Өзбек:business soliq</p> <p>5. Түрік:işletme vergi</p> <p>6. Ағылшын: business tax</p> <p>7. Испан:impuesto sobre actividades económicas</p> <p>8. Неміс: Gewerbesteuer</p> <p>9. Француз: taxe professionnelle</p>
2120.	налог имущественный	мүлік салығы	<p>1.Меншікке салынатын салық – жылжитын және жылжымайтын мүліктен (жер, орман, үй, сауда және өнеркәсіп орындары, бағалы қағаздар, босалқы қорлар, жабдық және т.б.) алынатын тікелей салық түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: əmlak vergisi</p> <p>3. Қырғыз: мүлк салығы</p> <p>4. Өзбек: mulk solig'i</p> <p>5. Түрік: emlâk vergisi</p> <p>6. Ағылшын: property tax, wealth tax</p> <p>7. Испан:contribución territorial</p> <p>8. Неміс: Vermögenssteuer</p> <p>9. Француз: impôt foncier</p>
2121.	налог инфляционный	инфляциялық салық	<p>1. Инфляция – лат. inflatio – кебу, қампаю. Мемлекет инфляция туғызатын саясат жүргізген экономикалық жағдайда тұтынушылар бүркемелі нысанда төлейтін салық.</p> <p>2. Әзербайжан: inflyasiya vergisi</p> <p>3. Қырғыз: баанын салық</p> <p>4. Өзбек: inflyatsiya solig'i</p> <p>5. Түрік:enflasyon vergisi</p> <p>6. Ағылшын: inflation tax</p> <p>7. Испан:impuesto de la inflación</p> <p>8. Неміс:Inflationssteuer</p> <p>9. Француз:taxe sur l'inflation</p>
2122.	налог на игорный бизнес	ойын бизнесі салығы	<p>1. Бизнес – ағылшын. business – іс, шаруа, кәсіпорын. Құмар ойындар мен бәске қойылатын ойын заттарына салынатын салық. Төлемшілер – ойын бизнесі саласында кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырушы ұйымдар мен жеке тұлғалар.</p> <p>2. Әзербайжан: qumar tax</p>

			<p>3. Қырғыз: кумар салык</p> <p>4. Өзбек: qimor to'g'risidagi soliq</p> <p>5. Түрік: kumar vergi</p> <p>6. Ағылшын: gambling businesstax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre los juegos de azar</p> <p>8. Неміс: Steuer auf Glücksspiel</p> <p>9. Француз: taxe sur les jeux de hasard</p>
2123.	налог на импорт	импорт салығы	<p>1. Импорт – лат. importo – әкелу, енгізу. Сыртқы сауданы мемлекеттік реттеу шарасын айқындайтын салық түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: idxal vergi</p> <p>3. Қырғыз: импорт салығы</p> <p>4. Өзбек: import solig'i</p> <p>5. Түрік: ithalat vergisi</p> <p>6. Ағылшын: tax on imports, import tax</p> <p>7. Испан: impuesto de importación</p> <p>8. Неміс: Importabgabe</p> <p>9. Француз: taxe à l'importation</p>
2124.	налог на недвижимость	жылжымайтын мүлік салығы	<p>1. Жылжымайтын мүлік үшін бюджетке жыл сайын төленетін міндетті төлем, яғни жер телімдеріне, үймереттерге, ғимараттарға, тұрғын үйлер мен үй-жайларға, оқшауландырылған су объектілеріне, ормандарға салынатын салық.</p> <p>2. Әзербайжан: əmlak vergisi</p> <p>3. Қырғыз: кыймылсыз мүлк салығы</p> <p>4. Өзбек: ko'chmas mulk solig'i</p> <p>5. Түрік: gayrimenkul vergisi</p> <p>6. Ағылшын: tax on real estate, immovable property tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre bienes inmuebles</p> <p>8. Неміс: Grundsteuer</p> <p>9. Француз: taxe foncière</p>
2125.	налог на прибыль	пайда салығы	<p>1. Төте салықтардың бір түрі, кәсіпорынның таза өнімінің (табысының) бір бөлігін бюджетке алу нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfəət vergisi</p> <p>3. Қырғыз: киреше салығы</p> <p>4. Өзбек: foyda solig'i</p> <p>5. Түрік: kazanç üzerinden vergi</p> <p>6. Ағылшын: income tax, profits tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre los beneficios</p> <p>8. Неміс: Gewinnsteuer</p> <p>9. Француз: impôt sur les bénéfices</p>
2126.	налог на рекламу	жарнама салығы	<p>1. Реклама – франц. reclame, лат. reclamo – жар саламын. Салық жүйесінде міндетті сипаты жоқ</p>

			<p>жергілікті салық түрлерінің бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: reklam vergi</p> <p>3. Қырғыз: жарнама боюнча салык</p> <p>4. Өзбек: reklama soliq</p> <p>5. Түрік: reklam vergisi</p> <p>6. Ағылшын: advertiding tax</p> <p>7. Испан: impuesto a la publicidad</p> <p>8. Неміс: Steuer auf Werbung</p> <p>9. Француз: taxe sur la publicité</p>
2127.	налог на сверхприбыль	үстеме пайда салығы	<p>1. 1) төтенше салық түрлерінің бірі. Әдетте, бюджеттің өткір тапшылығы кезінде алынады. Салық айқын қазыналық сипатта болады және жетпейтін қаржы ресурстарын толтыру құралдарының бірі болып табылады; 2) салыстырмалы түрде жақсырақ табиғи жағдайдағы қызметтен немесе өндірілген өнімді нарықтың салыстырмалы түрде жақсырақ жағдайында өткізуден алынған қосымша пайда үшін төлем.</p> <p>2. Әзербайжан: artiq mənfüət vergisi</p> <p>3. Қырғыз: ашыкча пайдасына салык</p> <p>4. Өзбек: ortiqcha daromad solig'i</p> <p>5. Түрік: aşırı kazançlar vergisi</p> <p>6. Ағылшын: excess profit tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre exceso de utilidades</p> <p>8. Неміс: Überschuss Gewinnsteuer</p> <p>9. Француз: impôt sur les excédents de bénéfices</p>
2128.	налог на ценные бумаги	бағалы қағаздар салығы, бағалы қағаздарға салынатын салық	<p>1. 1) акциялар, облигациялар және басқа бағалы қағаздар шығарылымына салынатын салық. Акционерлік компаниялардан алынады. Салық мөлшерлемесі, әдетте, бағалы қағаздардың түріне, кей реттерде атаулы құнына қарай белгіленеді; 2) биржалық мәмілеге салынатын салық. Бағалы қағазға меншік құқығы ауысқан кезде алынады.</p> <p>2. Әзербайжан: qiymətli kağızlar vergi</p> <p>3. Қырғыз: баалуу кагаздар салык</p> <p>4. Өзбек: qimmatli qog'ozlar soliq</p> <p>5. Түрік: menkul vergisi</p> <p>6. Ағылшын: securities tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre los valores</p> <p>8. Неміс: Wertpapiersteuer</p> <p>9. Француз: taxe sur les valeurs mobilières</p>
2129.	налог на экспорт	экспорт салығы	<p>1. Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету. Сыртқы сауданы мемлекеттік реттеу шарасын айқындайтын салық түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac tarif</p>

			<p>3. Қырғыз: экспорттук бажы</p> <p>4. Өзбек: eksport tarif</p> <p>5. Түрік: ihracat tarife</p> <p>6. Ағылшын: export tax</p> <p>7. Испан: arancel de exportación</p> <p>8. Неміс: Exportzoll</p> <p>9. Француз: tarif d'exportation</p>
2130.	налог на экспорт и импорт	экспорт пен импорт салығы	<p>1. Импорт – лат. importo – әкелу, енгізу; Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету. Сыртқы сауда бағасы мен ішкі республикалық баға деңгейлеріндегі айырмашылық нәтижесінде құралатын таза табысты мемлекет кірісіне алу нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac və idxal vergi</p> <p>3. Қырғыз: экспорт жана импорт салығы</p> <p>4. Өзбек: eksport va import soliq</p> <p>5. Түрік: ihracat ve ithalat vergisi</p> <p>6. Ағылшын: export and import tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre las exportaciones e importaciones</p> <p>8. Неміс: Steuer auf Exporte und Importe</p> <p>9. Француз: la taxe sur les exportations et les importations</p>
2131.	налог подомовой	түтін салық	<p>1. Жылжымайтын мүлік салығы түрлерінің бірі. Тікелей салыққа жатады. Салық салу объектісі – тұрғын үйлер мен басқа да құрылыстар (кеңсе, қойма, сауда жайлары).</p> <p>2. Әзербайжан: podomovoy vergi</p> <p>3. Қырғыз: үй салық</p> <p>4. Өзбек: ui soliq</p> <p>5. Түрік: podomovoy vergisi</p> <p>6. Ағылшын: perhouse tax</p> <p>7. Испан: impuestos podomovoy</p> <p>8. Неміс: podomovoy Steuer</p> <p>9. Француз: taxe sur podomovoy</p>
2132.	налог подушный	жанбасы салығы	<p>1. Әрбір салық төлеушіден (жеке тұлғадан) табысының шамасына немесе мүлкіне қарамастан алынатын тікелей салық түрлерінің бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: baş vergi</p> <p>3. Қырғыз: салық</p> <p>4. Өзбек: bosh soliq</p> <p>5. Түрік: baş vergisi</p> <p>6. Ағылшын: head tax</p> <p>7. Испан: la capitación</p> <p>8. Неміс: Kopfsteuer</p>

			9. Француз: taxe capitation
2133.	налог прогрессивный	үдемелі салық	<p>1. Прогресс – лат. progressus – алға жылжитын. Салық салынатын табыс мөлшерінің өсуіне қарай пайыздық тұрғыда өсіп отыратын салық.</p> <p>2. Әзербайжан: mütərəqqi vergi</p> <p>3. Қырғыз: прогрессивдүү салық</p> <p>4. Өзбек:progressiv soliq</p> <p>5. Түрік:kademeli vergi</p> <p>6. Ағылшын: progressive tax</p> <p>7. Испан:impuesto progresivo</p> <p>8. Неміс:progressive Steuer</p> <p>9. Француз:impôt progressif</p>
2134.	налог промысловый	кәсіпшілік салығы	<p>1. Майдагерлік, өнеркәсіптік кәсіпорындарға, сауда және көлік кәсіпорындарына салынатын нақты тікелей салық.</p> <p>2. Әзербайжан: ticarət vergi</p> <p>3. Қырғыз: соода боюнча салық</p> <p>4. Өзбек: savdo soliq</p> <p>5. Түрік:ticaret vergisi</p> <p>6. Ағылшын: tax on trade</p> <p>7. Испан:impuesto sobre el comercio</p> <p>8. Неміс:Steuer auf den Handel</p> <p>9. Француз:taxe sur le commerce</p>
2135.	налог наследства дарений	с и мұра мен сыйға салынатын салық	<p>1. Мүліктің бір тұлғадан екінші тұлғаға мұрагерлік құқық немесе сый түрінде өтуі кезінде жеке және заңды тұлғалар төлейтін салық.</p> <p>2. Әзербайжан: miras vergi</p> <p>3. Қырғыз: мурасталган салык</p> <p>4. Өзбек: meros solig'i</p> <p>5. Түрік: eski vergi</p> <p>6. Ағылшын: estate tax</p> <p>7. Испан:impuesto sobre la herencia</p> <p>8. Неміс: Erbschaftsteuer</p> <p>9. Француз: impôt sur le patrimoine</p>
2136.	налог с оборота	айналым салығы	<p>1. Бағаны мемлекеттік реттеу жағдайында кейбір пайдалылығы жоғары бұйымдарға белгіленетін салық, яғни халық тұтынатын өндірілген тауарлардың құнынан өндірістің ақырғы сатысында алынатын жанама салықтардың негізгі түрлерінің бірі. Оның мөлшерлемесі не көтерме сауда бағасының пайызы есебімен, не бағаға ақшалай үстеме (шегерім) түрінде белгіленеді. Бұл салық көбінесе көпшілік қолды тауарларға, кәсіпорындардың қызмет көрсету аясындағы</p>

			<p>көрсетілетін қызметтеріне салынады.</p> <p>2. Әзербайжан: dövrüüə vergisi</p> <p>3. Қырғыз: жүгүртүү салык</p> <p>4. Өзбек: aylanmasi solig'i</p> <p>5. Түрік: muamele vergisi</p> <p>6. Ағылшын: turnover tax</p> <p>7. Испан: impuesto sobre las ventas</p> <p>8. Неміс: Umsatzsteuer</p> <p>9. Француз: taxe sur le chiffre</p>
2137.	налогсоциальный бъединный	бірыңғай әлеуметтік салық	<p>1. Социум – лат. socium – жалпы, ортақ. Әлеуметтік мақсаттағы бюджеттен тыс мемлекеттік қорларға аударылатын біріктірілген салық</p> <p>2. Әзербайжан: sosial mənzil vergi</p> <p>3. Қырғыз: коомдук бирдиктүү салык</p> <p>4. Өзбек: ijtimoiy yassi soliq</p> <p>5. Түрік: sosyal sabit vergi</p> <p>6. Ағылшын: unified social tax</p> <p>7. Испан: impuesto fijo sociales</p> <p>8. Неміс: soziale Einheitssteuer</p> <p>9. Француз: sociale impôt forfaitaire</p>
2138.	налог экологический	экологиялық салық	<p>1. Экология – көне грек. οἶκος – мекен, баспана, үй, мүлік; λόγος – ұғым, ілім, ғылым. Қоршаған ортаға зиянды әсер еткені үшін төленетін міндетті төлем, яғни қоршаған ортаға ластаушы заттарды белгіленген лимиттер шегінде, сондай-ақ бекітілген лимиттерден тыс мөлшерде шығарғаны үшін заңды және жеке тұлғалардың бюджетке төлейтін төлемақысы. Жыл сайын қоршаған ортаға ластаушы заттарды шығарудың және белгіленген тиісті мөлшерлемелердің көлемін басшылыққа ала отырып есептеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: ekoloji vergi</p> <p>3. Қырғыз: айлана-чөйрөнү коргоо салыгы</p> <p>4. Өзбек: ekologiya solig'i</p> <p>5. Түрік: çevre vergisi</p> <p>6. Ағылшын: environmental taxes, eco-tax</p> <p>7. Испан: impuesto ambiental</p> <p>8. Неміс: Umweltsteuer</p> <p>9. Француз: taxe environnementale</p>
2139.	налог эмиссионный	эмиссиялық салық	<p>1. Эмиссия – лат. emissio – шығарылым. 1) алтын стандарты жағдайында банк билеттерінің алтынмен өтелмеген, белгіленген лимиттен асып түскен эмиссиясына салынған салық; 2) ақшаның шектен тыс шығарылуы салдарынан оның құнсыздануы себепті халық көтеретін шығын; 3) нақты тікелей</p>

			<p>салық түрлерінің бірі. Салық салу объектісі – бағалы қағаздар шығарылымы.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан:emissiya vergi 3. Қырғыз: эмиссиянын салыгы 4. Өзбек: emissiya soliq 5. Түрік:emisyon vergisi 6. Ағылшын: issue tax 7. Испан:impuesto sobre las emisiones 8. Неміс:Emissionssteuer 9. Француз:taxe sur les émissions
2140.	налоги адвалорные	адвалорлық салықтар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адвалор – лат. ad valorem – құндылыққа орайлас.Салық салынатын тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің құнынан тиянақты пайыздық мөлшерлеме негізінде алынатын төлемдер. Термин кеден ісінде қолданылады, мұнда адвалорлық мөлшерлеме тауарлардың кедендік құнынан пайыз түрінде белгіленеді. Адвалорлық салықтарға сауда салықтары, меншік салықтары, импорт баждарының көбісі кіреді. 2. Әзербайжан: advalor vergi 3. Қырғыз: макул салык 4. Өзбек:advalor soliq 5. Түрік:ederine vergisi 6. Ағылшын: advalorem taxes 7. Испан:impuesto al valor 8. Неміс:Wertsteuer 9. Француз:taxe ad valorem
2141.	налоги пропорциональные	пропорционал салықтар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пропорция – лат., pro – үшін; portio – бөлік, үлес. Мөлшерлемесі өзгермейтін, салық салынатын табыс көлеміне байланысты болмайтын салық. Мұндай салықтардың шамасы салық салынатын табыс шамасы тура пропорционал болады. 2. Әзербайжан: proporsional vergilər 3. Қырғыз: жараша салықтар 4. Өзбек:proportsional soliqlar 5. Түрік:oransal vergi 6. Ағылшын: taxes are proportional 7. Испан:impuestos proporcionales 8. Неміс:proportional Steuern 9. Француз: taxes proportionnelles
2142.	налоги прямые	төте салықтар, тікелей салықтар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жеке тұлғалардың еңбек ету қабілетіне немесе заңды тұлғалардың экономикалық әлеуетіне (пайда табу қабілетіне) тікелей салынатын салық, яғни салық төлеушінің табысынан немесе мүлкінен, сондай-ақ мұрадан, әлеуметтік сақтандыруға

			<p>аударымнан алынатын салықтар.</p> <p>2. Өзербайжан: birbaşa vergilər</p> <p>3. Қырғыз: түз салықтар</p> <p>4. Өзбек: to'g'ridan-to'g'ri soliqlar</p> <p>5. Түрік: doğrudan vergileri</p> <p>6. Ағылшын: direct taxes</p> <p>7. Испан: impuestos directos</p> <p>8. Неміс: direkte Steuer</p> <p>9. Француз: impôts directs</p>
2143.	налоги реальные	нақты салықтар	<p>1. Реальный – кейінгі лат. realis – заттық, нақты. Мүліктік құндылықтардың (жер, үй, бағалы қағаздар) жекелеген нақты түрлеріне салынатын тікелей салықтар.</p> <p>2. Өзербайжан: real vergilər</p> <p>3. Қырғыз: реалдуу салықтар</p> <p>4. Өзбек: real soliqlar</p> <p>5. Түрік: gerçek vergileri</p> <p>6. Ағылшын: taxes are real</p> <p>7. Испан: impuestos reales</p> <p>8. Неміс: Realsteuern</p> <p>9. Француз: impôts réels</p>
2144.	налоги регрессивные	регресті салық	<p>1. Регрессия – лат. regressus – кері қозғалыс. Мөлшерлемелері салық салынатын табыс шамасының өсуімен ұлғайып отыратын салық.</p> <p>2. Өзербайжан: reqressiv vergi</p> <p>3. Қырғыз: эскичил салықтар</p> <p>4. Өзбек: regressiv soliqlar</p> <p>5. Түрік: regresif vergi</p> <p>6. Ағылшын: taxes regressive</p> <p>7. Испан: impuestos regresivos</p> <p>8. Неміс: regressive Steuer</p> <p>9. Француз: taxes régressives</p>
2145.	налоги целевые	мақсатты салықтар	<p>1. Мемлекеттің белгілі бір іс-шараларды жүргізуге қаражат жұмылдыру нысаны.</p> <p>2. Өзербайжан: ayırdı vergilər</p> <p>3. Қырғыз: мақсаттуу салықтар</p> <p>4. Өзбек: ajratilgan soliqlar</p> <p>5. Түрік: tahsis edilen vergiler</p> <p>6. Ағылшын: special tax</p> <p>7. Испан: impuestos para fines específicos</p> <p>8. Неміс: zweckgebundene Steuern</p> <p>9. Француз: recettes fiscales affectées</p>
2146.	налоговая амнистия	салық рақымшылығы	<p>1. Амнистия – грек. αμνηστια – естен шығару, кешіру. Салықтық құқық бұзушылығын</p>

			<p>(қылмысты) жасаған кінәлі тұлғаны мемлекеттік биліктің жоғарғы органы (Қазақстанда – Парламент) қабылдайтын Рақымшылық туралы акт негізінде аталмыш құқық бұзушылық (қылмыс) үшін заңда көзделген әкімшілік, қаржылық және қылмыстық жауапкершіліктен босату.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>amnistiya vergi</i></p> <p>3. Қырғыз: мунапыс берүү салыгы</p> <p>4. Өзбек: <i>amnistiya soliqi</i></p> <p>5. Түрік: <i>affi vergi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>amnesty tax</i></p> <p>7. Испан: <i>amnistiya fiscal</i></p> <p>8. Неміс: <i>Steueramnestie</i></p> <p>9. Француз: <i>amnistie fiscale</i></p>
2147.	налоговая база	салық базасы	<p>1. База – грек. <i>basis</i> – негіз. 1) салық салудың нақты кезеңі бойына белгілі бір аумақтағы салық салушылар мен салық салу объектілерінің жиынтығы; 2) салық салу заттарының сандық көрінісі; 3) салықтың елеулі элементтерінің бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>vergi bazası</i></p> <p>3. Қырғыз: салык базасы</p> <p>4. Өзбек: <i>soliq bazasi</i></p> <p>5. Түрік: <i>vergi tabanı</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>tax base</i></p> <p>7. Испан: <i>base tributaria</i></p> <p>8. Неміс: <i>Bemessungsgrundlage</i></p> <p>9. Француз: <i>assiette fiscale</i></p>
2148.	налоговая задолженность	салық берешегі	<p>1. Бересі сомасы, сондай-ақ өсімпұлдар мен айыппұлдардың төленбеген сомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>vergi borcu</i></p> <p>3. Қырғыз: салык карызы</p> <p>4. Өзбек: <i>soliq qarzi</i></p> <p>5. Түрік: <i>vergi borcu</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>tax debt, tax indeptedness</i></p> <p>7. Испан: <i>impuestos atrasados</i></p> <p>8. Неміс: <i>Steuerrückstände</i></p> <p>9. Француз: <i>arriérés d'impôts</i></p>
2149.	налоговая квота	салықтық квота	<p>1. Квота – лат. <i>quota</i>. Салық төлеушінің табысына пайызға шаққандағы салық мөлшерлемесі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>vergi kvota</i></p> <p>3. Қырғыз: салык орун</p> <p>4. Өзбек: <i>soliq qism</i></p> <p>5. Түрік: <i>vergi kota</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>tax quota</i></p> <p>7. Испан: <i>cuota del impuesto</i></p>

			<p>8. Неміс: Steuerquote</p> <p>9. Француз: quota fiscal</p>
2150.	налоговая оговорка	салық ескертпесі	<p>1. Сыртқы сауда келісімшарттарында, қызмет көрсету туралы шарттарды, кредиттік келісімдерде көрсетілген шарт. Мұндай шарт бойынша уағдаласушы тараптардың әрқайсысы бүкіл ел аумағында белгілі бір мәміле бойынша көзделетін барлық салықтар мен алымдарды өз қаражаты есебінен төлеуге міндеттеледі. Салық ескертпесі салық төлеу бойынша экспортшылар мен импортшылар арасындағы қатынастарды реттейді.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi disclaimer</p> <p>3. Қырғыз: салық тартуу</p> <p>4. Өзбек: soliq Voz kechish</p> <p>5. Түрік: vergi feragat</p> <p>6. Ағылшын: tax clause</p> <p>7. Испан:descargo de responsabilidad tributaria</p> <p>8. Неміс:Steuer Haftungsausschluss</p> <p>9. Француз: avertissement fiscal</p>
2151.	налоговая отчетность	салық есеп-қисабы	<p>1. Салық төлеуші салық органдарына табыс ететін салық міндеттемелерін есептеу туралы ақпараттан тұратын құжаттама.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi hesabat</p> <p>3. Қырғыз: салықтық отчеттуулук</p> <p>4. Өзбек: soliq hisobot</p> <p>5. Түрік: vergi raporlama</p> <p>6. Ағылшын: tax reporting, tax reports</p> <p>7. Испан:la declaración de impuestos</p> <p>8. Неміс:Steuer-Reporting</p> <p>9. Француз:déclaration fiscale</p>
2152.	налоговая политика	салық саясаты	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Мемлекеттің салық құралдары: салық мөлшерлемесі мен салық жеңілдігі арқылы экономикалық саясатты жүзеге асыруы.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi siyasati</p> <p>3. Қырғыз: салық саясаты</p> <p>4. Өзбек: soliq siyosati</p> <p>5. Түрік: vergi politikasi</p> <p>6. Ағылшын: tax policy</p> <p>7. Испан:política tributaria</p> <p>8. Неміс:Steuerpolitik</p> <p>9. Француз:la politique fiscale</p>
2153.	налоговая система	салық жүйесі	<p>1. Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Елде салынатын</p>

			<p>өзара байланысты салықтардың, салық салу нысандары мен әдістерінің, салықтарды жинау мен пайдаланудың, сондай-ақ салық органдарының жиынтығы.</p> <p>2. Өзербайжан: vergi sistemi</p> <p>3. Қырғыз: салык системасы</p> <p>4. Өзбек:soliq tizimi</p> <p>5. Түрік:vergi sistemi</p> <p>6. Ағылшын: tax system</p> <p>7. Испан:sistema tributario</p> <p>8. Неміс: Steuersystem</p> <p>9. Француз: fiscalité</p>
2154.	налоговая скидка	салық шегерімі, салықтық шегерім	<p>1. Салық салынатын объект бойынша берілетін салық жеңілдігінің түрі. Салық базасын қысқартуға бағытталған. Әдетте салық төлеушінің кірісімен емес, шығысымен байланысты.</p> <p>2. Өзербайжан: vergi iadesi</p> <p>3. Қырғыз: салықтык жеңилдик</p> <p>4. Өзбек: soliq chegirma</p> <p>5. Түрік: vergi iadesi</p> <p>6. Ағылшын: tax credits, tax allowance</p> <p>7. Испан:devolución de impuestos</p> <p>8. Неміс:Steuernachlass</p> <p>9. Француз:remboursement de la taxe</p>
2155.	налоговая ставка	салық мөлшерлемесі	<p>1.Салық базасының өлшем бірлігіне шаққандағы салық есептеудің шамасы.</p> <p>2. Өзербайжан: vergi dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: салык баасы</p> <p>4. Өзбек: soliq stavkasi</p> <p>5. Түрік: vergi oranı</p> <p>6. Ағылшын: rate of tax</p> <p>7. Испан:tasa de impuesto</p> <p>8. Неміс: Steuersatz</p> <p>9. Француз: taux d'imposition</p>
2156.	налоговое администрирование	салықтық әкімшілік жүргізу, салық әкімшілігін жүргізу	<p>1.Администрировать – лат. administrare – көмектесу, қызмет көрсету, меңгеру; ad- + ministrare – «қызмет ету», лат. minister – жалшы, малай; minor – аздау, төмендеу. Елдің салық заңдарын ұйымдар мен жеке тұлғалардың сақтауын салық органдарының бақылауы (өздерінің өкілеттігіне сәйкес) қызметі.</p> <p>2. Өзербайжан: vergi inzibatçılığ</p> <p>3. Қырғыз: салықтык башкаруунун</p> <p>4. Өзбек: soliq ma'muriyati</p> <p>5. Түрік: vergi idaresi</p> <p>6. Ағылшын: tax administration</p>

			<p>7. Испан:administración tributaria</p> <p>8. Неміс: Steuerverwaltung</p> <p>9. Француз: l'administration fiscale</p>
2157.	налоговое бремя	салық ауыртпалығы	<p>1. Елдің салық жүйесінің салық төлеушілердің, жалпы халық шаруашылығының жағдайына салықтардың жасайтын келеңсіз әсерін, осы әсердің сандық бағалануын (салықтардың сомасын, олардың ЖІӨ-дегі немесе төлемшілердің жекелеген санатының табысындағы үлес салмағын) көрсететін жалпылама сипаттамасы; экономикалық қиындықтардың салық төлеушілерге қойылатын шектеулердің дәрежесі, деңгейі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi yükü</p> <p>3. Қырғыз: салық жүгү</p> <p>4. Өзбек: soliq yuki</p> <p>5. Түрік: vergi yükü</p> <p>6. Ағылшын: tax burden</p> <p>7. Испан:carga fiscal</p> <p>8. Неміс: Steuerbelastung</p> <p>9. Француз: charge fiscale</p>
2158.	налоговое регулирование	салықтық реттеу, салықпен реттеу	<p>1. Мемлекеттің салықтардың түрін, салық мөлшерлемесін өзгерту, салық жеңілдіктерін белгілеу, салық салудың, бюджетке аударымның жалпы деңгейін төмендету немесе көтеру жолымен экономикалық және әлеуметтік процестерге жанама түрде ықпал ету шаралары.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə tənzimlənməsi</p> <p>3. Қырғыз: салықтық жөнгө салуу</p> <p>4. Өзбек:moliyaviy tartibga solish</p> <p>5. Түрік:mali düzenleme</p> <p>6. Ағылшын: tax regulation, fiscal regulation</p> <p>7. Испан:la regulación fiscal</p> <p>8. Неміс: Steuergesetz</p> <p>9. Француз: réglementation fiscale</p>
2159.	налоговые вычеты	салық шегермесі	<p>1. Салық жеңілдігін беру нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi ayırmaları</p> <p>3. Қырғыз: салықтық чыгарып салуулар</p> <p>4. Өзбек: soliq imtiyozlari</p> <p>5. Түрік: vergi kesintileri</p> <p>6. Ағылшын: deduction of tax, tax deduction</p> <p>7. Испан:deducciones fiscales</p> <p>8. Неміс: Steuerabzüge</p> <p>9. Француз: déductions fiscales</p>
2160.	налоговые	салық	<p>1. Гаван – исп. havane adj – темекі түсі, ашық сұр.</p>

	гавани	айлақтары	<p>Салық жеңілдіктері мен басқа да жеңілдіктер беру жолымен шетелдерден несие капиталын тарту саясатын жүргізуші шағын мемлекеттер мен аумақтар.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi havens</p> <p>3. Қырғыз: салық бейиши</p> <p>4. Өзбек: soliq jannatlariga</p> <p>5. Түрік: vergi cennetleri</p> <p>6. Ағылшын: tax havens</p> <p>7. Испан: paraísos fiscales</p> <p>8. Неміс: Steueroasen</p> <p>9. Француз: paradis fiscaux</p>
2161.	налоговые каникулы	салық демалысы	<p>1. Каникул – лат. canicula – демалыс, бос орын; ваканциялар. Заңмен белгіленген мерзім, бұл мерзімде салық төлеушілердің белгілі бір санаттары белгілі бір салықты төлеуден босатылады.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi bayram</p> <p>3. Қырғыз: салық төлөө</p> <p>4. Өзбек: soliq dam olish</p> <p>5. Түрік: vergi tatil</p> <p>6. Ағылшын: tax holidays</p> <p>7. Испан: vacaciones fiscales</p> <p>8. Неміс: tax holidays</p> <p>9. Француз: exonérations fiscales</p>
2162.	налоговые льготы	салық жеңілдіктері	<p>1. Салық заңнамасына сәйкес салық төлеушілерді салықтан толық немесе ішінара босату, сондай-ақ салық төлеуші үшін салық ауыртпалығын өзге де жеңілдету; экономиканы мемлекеттік реттеу және қызметтің жекелеген түрлері мен халық топтарын әлеуметтік қорғау әдістерінің бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi istisnalar</p> <p>3. Қырғыз: салық төлөөдөн бошотуу</p> <p>4. Өзбек: soliq imtiyozlari</p> <p>5. Түрік: vergi muafiyetleri</p> <p>6. Ағылшын: tax benefits, tax exemptions</p> <p>7. Испан: exención de impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuerbefreiungen</p> <p>9. Француз: exonérations fiscales</p>
2163.	налоговые полномочия	салық өкілеттігі	<p>1. 1) салықтық құқықтық қатынастарға қатысушының (мемлекеттік органдардың) белгілі бір әрекеттерді жүзеге асыруға немесе осы құқықтық қатынастарға басқа бір қатысушылардан (салық төлеушілерден, алым төлеушілерден, салық агенттерінен) белгілі бір әрекеттерді талап етуге салық заңнамасында көзделген мүмкіндігі; 2) салық</p>

			<p>қызметі органдары лауазымды адамдарының салық органының атынан белгілі бір әрекеттерді жасауға құқығы.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi orqanı</p> <p>3. Қырғыз: салық органы</p> <p>4. Өзбек: soliq organi</p> <p>5. Түрік: vergi dairesi</p> <p>6. Ағылшын: tax authority, tax warrant</p> <p>7. Испан: autoridad fiscal</p> <p>8. Неміс: Steuerbehörde</p> <p>9. Француз: autorité fiscale</p>
2164.	налоговые поступления	салық түсімдері	<p>1. Бюджеттік сыныптамаға сәйкес белгілі бір бюджеттің кірісіне нақты түсетін сома.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi daxilomalari</p> <p>3. Қырғыз: салықтық түшүүлөр</p> <p>4. Өзбек: soliq tushumlari</p> <p>5. Түрік: vergi gelirleri</p> <p>6. Ағылшын: tax receipts</p> <p>7. Испан: los ingresos fiscales</p> <p>8. Неміс: Steuereinnahmen</p> <p>9. Француз: recettes fiscales</p>
2165.	налоговые санкции	салықтық ықпалшаралар, салық ықпал-шаралары	<p>1. С́анкция – лат. sanctio – қатаң сипаттағы қаулы. Салық салу туралы қолданылып жүрген заңдарды сақтамайтын салық төлеушілер мен лауазымды адамдарға салық органдарының мемлекеттік экономикалық және әкімшілік жолмен ықпал ету құралы, яғни салық төлеушінің салық заңнамасын бұзғаны үшін жауапкершілігін заңнамамен белгілеу.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi cezaları</p> <p>3. Қырғыз: салық жазасы</p> <p>4. Өзбек: soliq jazo</p> <p>5. Түрік: vergi cezaları</p> <p>6. Ағылшын: tax sanctions</p> <p>7. Испан: sanciones tributarias</p> <p>8. Неміс: Steuerstrafen</p> <p>9. Француз: pénalités fiscales</p>
2166.	налоговые убежища	салықтық баспана	<p>1. Салық деңгейлері салыстырмалы түрде төмен болатын және басқа елдерде жоқ салықтар қолданылатын шағын мемлекеттер немесе аумақтар. Мұндай аумақтарға көбінесе шамадан тыс салықтардан «баспана» іздеу үшін шетелдік капитал ұмтылады.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi havens</p> <p>3. Қырғыз: салық бейиши</p> <p>4. Өзбек: soliq jannatlariga</p>

			<p>5. Түрік: vergi cennetleri 6. Ағылшын: tax havens 7. Испан:paraísos fiscales 8. Неміс: Steueroasen 9. Француз: paradis fiscaux</p>
2167.	налоговый зонтик	салық қолшатыры, салық бүркеніші	<p>1. Ағымдағы және болашақтағы табыстарды салық салудан қорғау үшін осы табыстарды залалдың шамасына азайту арқылы өткендегі есепті кезеңнің залалын ілгері көшіру. 2. Әзербайжан: vergi çətir 3. Қырғыз: салық чатыры 4. Өзбек: soliq soyabon 5. Түрік: vergi şemsiye 6. Ағылшын: tax umbrella 7. Испан:paraguas de impuestos 8. Неміс:Steuer Regenschirm 9. Француз:parapluie fiscal</p>
2168.	налоговый иммунитет	салық қорғанышы, салық иммунитеті	<p>1. Иммунитет – лат. immunitas – организмді оның жасушалары мен тіндерін бұзуға себепкер болатын әртүрлі заттектер мен организмдерден қорғау тәсілі. Салық төлеуден босату. Салық иммунитеті ұлттық немесе халықаралық құқыққа сәйкес жеке және заңды тұлғаларға беріледі. 2. Әзербайжан: vergi toxunulmazlıq 3. Қырғыз: салық иммунитеті 4. Өзбек: soliq immunitet 5. Түрік: vergi bağışıklığı 6. Ағылшын: immunity from taxation 7. Испан:inmunidad tributaria 8. Неміс:Steuer Immunität 9. Француз:immunité fiscale</p>
2169.	налоговый механизм	салық тетігі	<p>1. Механизм – грек. μηχανή – құрылғы, қондырғы. Мемлекет заң шығарушылық жолмен белгілейтін салық салу ережелерінің жиынтығы. 2. Әзербайжан: vergi mexanizmi 3. Қырғыз: салықтық механизм 4. Өзбек: soliq mexanizmi 5. Түрік: vergi mekanizması 6. Ағылшын: taxation mechanism 7. Испан:mecanismo fiscal 8. Неміс: Steuermechanismus 9. Француз: mécanisme fiscal</p>
2170.	налоговый оклад	салықпұл	<p>1.Төлемші белгілі бір бюджетке бір салық бойынша төлейтін сома, яғни есептелген және бюджетке</p>

			<p>төлөнуге тиіс салық сомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi əmək haqqı</p> <p>3. Қырғыз: салық эмгек акысы</p> <p>4. Өзбек: soliq ish haqi</p> <p>5. Түрік: vergi maaş</p> <p>6. Ағылшын: tax salary</p> <p>7. Испан: salario impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuer Gehalt</p> <p>9. Француз: salaire d'impôt</p>
2171.	налоговый патент	салық патенті	<p>1. Патент – лат. patens – ашық, айқын, анық; litterae patentes – ашық хат. Арнаулы салық режимін қолдану құқығын куәландыратын және салық сомасының бюджетке төленуі фактісін растайтын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: patent vergi</p> <p>3. Қырғыз: патент салық</p> <p>4. Өзбек: patent soliq</p> <p>5. Түрік: patent vergisi</p> <p>6. Ағылшын: tax patent</p> <p>7. Испан: impuesto sobre patentes</p> <p>8. Неміс: Patentsteuer</p> <p>9. Француз: taxe sur les brevets</p>
2172.	налоговый платеж	салық төлемі	<p>1. Салық төлеушілер (заңды және жеке тұлғалар) пайдасының (табысының) бір бөлігін мемлекеттің орталықтандырылған қорына жұмылдыру нысаны, мемлекеттің салық заңнамасымен тәртіптеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi ödəniş</p> <p>3. Қырғыз: салық төлөө</p> <p>4. Өзбек: soliq to'lovi</p> <p>5. Түрік: vergi ödeme</p> <p>6. Ағылшын: tax payment</p> <p>7. Испан: el pago de impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuerzahlung</p> <p>9. Француз: paiement de l'impôt</p>
2173.	налоговый потенциал	салық әлеуеті	<p>1. Потенциал – лат. potentia – күш, мүмкіндік. Мемлекеттің белгілі бір уақытта салықтар мен алымдарды бюджетке шартты түрде жинау мүмкіндігі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi potensialı</p> <p>3. Қырғыз: салық салуу мүмкүн</p> <p>4. Өзбек: soliq solish salohiyati</p> <p>5. Түрік: vergileme potansiyeli</p> <p>6. Ағылшын: tax potential</p> <p>7. Испан: potencial de los impuestos</p> <p>8. Неміс: Potenzial der Besteuerung</p>

			9. Француз:potentiel d'imposition
2174.	налоговый режим специальный	арнаулы салық режимі	<p>1. Режим – фр. régime, лат. regimen – басқару, пәрмен беру, басшылық ету. Салық төлеушілердің жекелеген санаттары үшін белгіленетін және жекелеген салық түрлері мен жер учаскесін пайдаланғаны үшін төлемақыны есептеу мен төлеу тәртібі.</p> <p>2. Әзербайжан: xüsusi vergi rejimi</p> <p>3. Қырғыз: атайын салық режими</p> <p>4. Өзбек: maxsus soliq rejimi</p> <p>5. Түрік: özel vergi rejimi</p> <p>6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</p> <p>7. Испан: régimen fiscal especial</p> <p>8. Неміс: Steuersonderregelung</p> <p>9. Француз: régimefiscalspécial</p>
2175.	налоговый статус	салық мәртебесі, салықтық мәртебе	<p>1. Статус – лат. status – жай-күй, жағдай. Салыққа қатысты құқықтық қатынастарға қатысушылардың заңнамада белгіленген құқықтар мен міндеттердің жиынтығымен айқындалатын құқықтық жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi mövqe</p> <p>3. Қырғыз: салық қызматы</p> <p>4. Өзбек: soliq lavozim</p> <p>5. Түрік: vergi pozisyon</p> <p>6. Ағылшын: tax status, tax position</p> <p>7. Испан:posición fiscal</p> <p>8. Неміс: Steuerposition</p> <p>9. Француз: situation fiscale</p>
2176.	налоговый учет	салық есебі	<p>1. Салық заңнамасында көзделген тәртіпке сәйкес топтастырылған бастапқы құжаттардың негізінде салықтар бойынша салық базасын айқындау үшін ақпаратты жинау, тіркеу және қорытындылау жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə uçotu</p> <p>3. Қырғыз: салықтық эсепке алуу</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy buxgalteriya</p> <p>5. Түрік: mali muhasebe</p> <p>6. Ағылшын: tax accounting</p> <p>7. Испан:contabilidad fiscal</p> <p>8. Неміс: Finanzberichtswesen</p> <p>9. Француз: comptabilité fiscale</p>
2177.	налогообложено двойное	қосарлы салық салу, қос салық салу	<p>1. 1)түрлі елдерде ұқсас немесе табиғаты бірдей салықтарды бір мезгілде салу; 2)бірлескен кәсіпорынға шетелдік қатысушының пайдасын</p>

			<p>шетелге аудару кезінде осы пайдаға салық салу және оған шетелдік қатысушының елінде салық салу.</p> <p>2. Әзербайжан: ikiqat vergitutmanın</p> <p>3. Қырғыз: кош салык салуу</p> <p>4. Өзбек: ikki yoqlama soliqqa tortish</p> <p>5. Түрік: çifte vergilendirme</p> <p>6. Ағылшын: double taxation</p> <p>7. Испан: la doble imposición</p> <p>8. Неміс: Doppelbesteuerung</p> <p>9. Француз: double imposition</p>
2178.	налогообложено натуральное	заттай салық салу	<p>1. Натура – лат. natura – табиғат. Салықтарды ауыл шаруашылығы өнімдерімен немесе шаруашылық жүргізуші субъект өндіретін өзгедей тауарлармен алу тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: təbii vergi</p> <p>3. Қырғыз: табиғый жана салык салуу</p> <p>4. Өзбек: tabiiy soliq</p> <p>5. Түрік: doğal vergilendirilmesi</p> <p>6. Ағылшын: taxation of natural</p> <p>7. Испан: la tributación de los recursos naturales</p> <p>8. Неміс: Besteuerung natürlicher</p> <p>9. Француз: la taxation des ressources naturelles</p>
2179.	налогообложено прогрессивное	үдемелі салық салу	<p>1. Прогресс – лат. progressus – алға жылжитын салық мөлшерлемесі салық төлеушілер табысының өсуіне қарай белгіленетін салық салу жүйесі. Қазіргі жағдайда прогрессиялы салық табыс салығын есептеуде қолданылады. Ол табыстың өсуіне қарай салықтың үдемелі көбеюін көздейді және мөлшерлемесі барынша жоғары болады.</p> <p>2. Әзербайжан: mütərəqqi vergi</p> <p>3. Қырғыз: прогрессивдүү салык салуу</p> <p>4. Өзбек: progressiv soliqqa tortish</p> <p>5. Түрік: ilerici vergilendirme</p> <p>6. Ағылшын: progressive taxation</p> <p>7. Испан: impuestos progresivos</p> <p>8. Неміс: progressive Besteuerung</p> <p>9. Француз: imposition progressive</p>
2180.	налогообложено пропорциональное	үйлесімді салық салу	<p>1. Пропорция – лат., pro – үшін; portio – бөлік, үлес. Салық мөлшерлемесі салық төлеуші табысының шамасына қарамастан осы табыстың бірыңғай пайызы есебімен белгіленетін салық салу жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: proporsional vergi</p> <p>3. Қырғыз: жараша салык салуу</p>

			<p>4. Өзбек:proportsional soliqqa tortish</p> <p>5. Түрік:oransal vergi</p> <p>6. Ағылшын: proportional taxation</p> <p>7. Испан:impuestos proporcionales</p> <p>8. Неміс: Proportionalsteuer</p> <p>9. Француз: l'impôt proportionnel</p>
2181.	налогообложено регрессивное	кемімел салық салу	<p>1. Регрессия –лат. regressus –кері қозғалыс. Табысқа кереғар ауыртпалық түсіретін салық салу: табыс неғұрлым аз болса, төлемші үшін салық та соғұрлым ауырлай түседі.</p> <p>2. Әзербайжан: regressiv vergi</p> <p>3. Қырғыз: эскичил салык салуу</p> <p>4. Өзбек:regressiv soliq</p> <p>5. Түрік:gerici vergilendirme</p> <p>6. Ағылшын: regressive taxation</p> <p>7. Испан:impuestos regresivos</p> <p>8. Неміс:regressive Besteuerung</p> <p>9. Француз:imposition régressive</p>
2182.	налоги муниципальные	муниципалдық салықтар	<p>1.Муниципалитет – нем. Munizipalität, фр. municipalité, лат. municipium. Тиісті муниципалдық құрылымдардың аумағында заңи және жеке тұлғалардан алынатын міндетті жергілікті салықтар.</p> <p>2. Әзербайжан:bələdiyyə vergiləri</p> <p>3. Қырғыз:шаардык салык</p> <p>4. Өзбек: shahar soliqlar</p> <p>5. Түрік: belediye vergileri</p> <p>6. Ағылшын: municipal taxes</p> <p>7. Испан:impuestos municipales</p> <p>8. Неміс: Gemeindesteuer</p> <p>9. Француз: taxes municipales</p>
2183.	народное богатство	халық байлығы	<p>1. Елдің қуаты мен әлеуетті мүмкіндігін сипаттайтын аса маңызды көрсеткіш; адамдардың еңбегімен қорланған және белгілі бір кезеңде ел аумағында бар материалдық игіліктер, сондай-ақ, табиғат ресурстары.</p> <p>2. Әзербайжан: milli sərvət</p> <p>3. Қырғыз: улуттук байлык</p> <p>4. Өзбек:milliy boylik</p> <p>5. Түрік:milli servet</p> <p>6. Ағылшын: national wealth</p> <p>7. Испан: la riqueza nacional</p> <p>8. Неміс: Volksvermögen</p> <p>9. Француз:la richesse nationale</p>
2184.	наследование	салымды	<p>1. Салымның салымшы қайтыс болғаннан кейін</p>

	вклада	мұралану	өсиет немесе заң бойынша оның мұрагеріне ауысуы. Мұралану құқығы Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес заңмен қорғалады. 2. Әзербайжан: miras töhfə 3. Қырғыз: мурас салымы 4. Өзбек: meros hissa 5. Түрік: miras katkısı 6. Ағылшын: inheritance of deposit 7. Испан: contribución de la herencia 8. Неміс: Beitrag der Vererbung 9. Француз: contribution de l'héritage
2185.	насыщение спроса	сұранысты молықтыру	1. Табыс пен бағаның, сондай-ақ, осындай игіліктердің қорланған босалқы қорларының белгілі бір деңгейінде көптеген тауарлар мен қызметтерге сұраныстың осы тауарлар мен қызметтерге тән сипатта елеулі түрде қысқаруын немесе тіпті тоқтауын көрсететін санат. 2. Әзербайжан: tələb doyma 3. Қырғыз: суроо толтура 4. Өзбек: talab qondirish 5. Түрік: talep doyma 6. Ағылшын: demand saturation 7. Испан: la saturación de la demanda 8. Неміс: Nachfrage Sättigung 9. Француз: saturation de la demande
2186.	натуральные повинности	заттай міндеттіліктер	1. Натура – лат. natura – табиғат. Тұрғындарға, азаматтарға мемлекет жүктейтін және қоғамдық жұмыстарды орындау қажеттілігінен тұратын және азаматтарға тиесілі жеке мүліктің, материалдық құндылықтардың бір бөлігіне мемлекеттік органдардың билік жүргізуіне беру міндеті. 2. Әзербайжан: təbii vəzifələri 3. Қырғыз: табиғый милдеттери 4. Өзбек: tabiiy majburiyatlari 5. Түрік: doğal görevleri 6. Ағылшын: natural duties 7. Испан: deberes naturales 8. Неміс: natürliche Pflichten 9. Француз: devoirs naturels
2187.	натуральные показатели	заттай көрсеткіштер	1. Натура – лат. natura – табиғат. Үй шаруашылықтарының, кәсіпорындардың, мемлекеттің экономикалық қызметінің, өндірісі мен тұтыну санының, салмағының, ұзындығының, алаңының, көлемінің нақты бірліктерімен

			<p>өрнектелген көрсеткіштері.</p> <p>2. Өзербайжан: fiziki göstəriciləri</p> <p>3. Қырғыз: физикалык көрсөткүчтөрү</p> <p>4. Өзбек: jismoniy ko'rsatkichlari</p> <p>5. Түрік: fiziksel göstergeler</p> <p>6. Ағылшын: natural indicators</p> <p>7. Испан: indicadores físicos</p> <p>8. Неміс: physikalische Indikatoren</p> <p>9. Француз: indicateurs physiques</p>
2188.	натуральные трансферты	заттай трансферттер	<p>1. Натура – лат. natura – табиғат; Трансфэрт – фр. transfert, лат. transfero – орнын ауыстыру, басқа жерге апару. Тұрғындарға заттай тауарлар және қызметтер түрінде ұсынылатын мемлекеттік жәрдем. Мұндай трансферттерге ең алдымен медициналық қызмет, білім беру, тегін тамақтану жатады.</p> <p>2. Өзербайжан: cür köçürmələr</p> <p>3. Қырғыз: накталай которуулар</p> <p>4. Өзбек: mehribon tarjimalar</p> <p>5. Түрік: tür transferler</p> <p>6. Ағылшын: in-kind transfers</p> <p>7. Испан: transferencias en especie</p> <p>8. Неміс: Art Transfers</p> <p>9. Француз: les transferts en nature</p>
2189.	натуральный налог	заттай салық	<p>1. Натура – лат. natura – табиғат. Заттай, тауар түрінде салынатын салық.</p> <p>2. Өзербайжан: cür vergi</p> <p>3. Қырғыз: натуралай салык</p> <p>4. Өзбек: turdagi soliq</p> <p>5. Түрік: ayni vergi</p> <p>6. Ағылшын: natural tax</p> <p>7. Испан: impuesto en especie</p> <p>8. Неміс: Steuersach</p> <p>9. Француз: impôt en nature</p>
2190.	наукоемкие отрасли	ғылымды қажетсінетін салалар	<p>1. Ғылым мен техниканың соңғы жетістіктерін пайдаланумен байланысты жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді орындайтын өнімді шығаратын экономика салалары.</p> <p>2. Өзербайжан: biliklərə əsaslanan sənaye</p> <p>3. Қырғыз: билимге негизделген тармактар</p> <p>4. Өзбек: bilimga asoslangan sanoat</p> <p>5. Түрік: bilgiye dayalı endüstriler</p> <p>6. Ағылшын: science-intensive industries, knowledge-based industries</p> <p>7. Испан: industrias basadas en el conocimiento</p>

			<p>8. Неміс:wissensbasierten Industrien</p> <p>9. Француз:les industries du savoir</p>
2191.	наукоемкость	ғылымды қажетсінушілік	<p>1.Ғылыми-техникалық қызмет пен өндіріс арасындағы үйлесімділікті көрсететін, өнімнің бір өлшеміне шаққанда ғылымға жұмсалатын шығынның шамасы түріндегі көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: biliklərə əsaslanan</p> <p>3. Қырғыз: билимге негизделген</p> <p>4. Өзбек: bilimga asoslangan</p> <p>5. Түрік: bilgiye dayalı</p> <p>6. Ағылшын: science-intensive</p> <p>7. Испан:basada en el conocimiento</p> <p>8. Неміс:wissensbasierte</p> <p>9. Француз:fondée sur le savoir</p>
2192.	нау-счет	нау-шот	<p>1. Нау-счет –ағылшын. NOW – «negotiableordersofwithdrawal» деген сөздердің қысқартылған түрі). Чек депозиттерінің түрі; жинақ ақша мен ағымдағы шоттар арасындағы аралық жағдайда болатын банк шотының бір түрі.</p> <p>2. Әзербайжан:nau hesab</p> <p>3. Қырғыз:нау чығым</p> <p>4. Өзбек: Nau qaydnomasi</p> <p>5. Түрік: nau Hesap</p> <p>6. Ағылшын: NOW account</p> <p>7. Испан: cuenta Nau</p> <p>8. Неміс: nau Konto</p> <p>9. Француз: compte Nau</p>
2193.	наценка брокера	брокердің үстеме бағасы	<p>1. Брокер – ағылшын broker – маклер, брокер, делдал. Клиенттен бағалы қағаздарды салып алып, кейіннен оларды жоғары бағада сатумен байланысты брокердің немесе дилердің дилерлік қызметті орындауы кезінде алынатын төлем.</p> <p>2. Әзербайжан: broker margin</p> <p>3. Қырғыз: ортомчу маржа</p> <p>4. Өзбек:broker chet</p> <p>5. Түрік:komisyoncu marjı</p> <p>6. Ағылшын: mark-up</p> <p>7. Испан:margen de agente</p> <p>8. Неміс:Broker-Marge</p> <p>9. Француз: marge courtier</p>
2194.	наценка дилера	дилердің үстеме бағасы	<p>1.Дилер – ағылшын dealer – саудагер. Дилер клиент үшін бағалы қағаздарды сатып алу және кейіннен бағалы қағаздар нарығының кәсіпқой қатысушысына неғұрлым жоғары бағамен сату кезінде алатын ақы.</p>

			<p>2. Өзербайжан: diler margin 3. Қырғыз: дилердик маржа 4. Өзбек: dilerlik chet 5. Түрік: bayi marjı 6. Ағылшын: surcharge dealer 7. Испан: margen del distribuidor 8. Неміс: Händlermarge 9. Француз: marge marchand</p>
2195.	национальная валюта	ұлттық валюта	<p>1. Нация — лат. natio — тайпа, ру, халық; Валюта – итал. valuta. Мемлекет (мемлекеттік банк немесе ұлттық банк) осы мемлекеттің аумағында есептесу және төлем төлеу кезінде пайдалану үшін шығаратын ақша өлшемі. 2. Өзербайжан: milli valyuta 3. Қырғыз: улуттук акча 4. Өзбек: milliy valyuta 5. Түрік: ulusal para 6. Ағылшын: national currency 7. Испан: moneda nacional 8. Неміс: Landeswährung 9. Француз: monnaie nationale</p>
2196.	национальная валютная система	ұлттық валюта жүйесі	<p>1. Нация — лат. natio — тайпа, ру, халық; Валюта – итал. valuta; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Елдің сыртқы экономикалық байланыстарын қамтамасыз ету үшін валютаның өтемпаздығын көздейтін экономикалық, ақша-несие қатынастарының жиынтығы. 2. Өзербайжан: milli valyuta sistemi 3. Қырғыз: улуттук акча системасы 4. Өзбек: milliy valyuta tizimi 5. Түрік: ulusal para sistemi 6. Ағылшын: national currency system 7. Испан: sistema de moneda nacional 8. Неміс: nationale Währungssystem 9. Француз: système de monnaie nationale</p>
2197.	национальная денежная система	ұлттық ақша жүйесі	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Елдегі ақша айналысын ұйымдастырудың тарихи тұрғыда қалыптасқан және заңмен баянды етілген нысаны. Ақша жүйесі ақша өлшемін, оның алтын баламын, заңды төлем күші бар мемлекеттік ақша белгілерін шығару тәртібін көздейді. 2. Өзербайжан: milli pul sistemi 3. Қырғыз: улуттук акча-кредит системасы 4. Өзбек: milliy pul tizimi</p>

			<p>5. Түрік:ulusal para sistemi</p> <p>6. Ағылшын: national monetary system</p> <p>7. Испан:sistema monetario nacional</p> <p>8. Неміс:nationale Währungssystem</p> <p>9. Француз:système monétaire national</p>
2198.	национальная учетная система	ұлттық есепке алу жүйесі	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс.Бағалы қағаздарды елдің есепке алу институттарының: депозитарийлік қызметті жүзеге асырушы ұйымдардың, бағалы қағаздар иелерінің тіркелімін жүргізу қызметін жүзеге асырушы ұйымдардың жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: milli mühasibat uçotu sistemi</p> <p>3. Қырғыз: улуттук бухгалтердик эсепке алуу системасы</p> <p>4. Өзбек:milliy buxgalteriya tizimi</p> <p>5. Түрік:ulusal muhasebe sistemi</p> <p>6. Ағылшын: national accounting system</p> <p>7. Испан:sistema de contabilidad nacional</p> <p>8. Неміс:VGR</p> <p>9. Француз:système de comptabilité nationale</p>
2199.	национальная экономика	ұлттық экономика	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі.Елдің экономикалық аумағында жүзеге асырылатын шаруашылық бірліктердің жиынтығы (үкімет, жеке тұлғалар, пайда алмайтын жекеше ұйымдар, кәсіпорындар, фирмалар, компаниялар және т.б.).</p> <p>2. Әзербайжан: milli iqtisadiyyat</p> <p>3. Қырғыз: улуттук экономика</p> <p>4. Өзбек: milliy iqtisodiyot</p> <p>5. Түрік: ulusal ekonomi</p> <p>6. Ағылшын: national economic</p> <p>7. Испан: economía nacional</p> <p>8. Неміс: Volkswirtschaft</p> <p>9. Француз: économie nationale</p>
2200.	национальное богатство	ұлттық байлық	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық. Елдің экономикалық активтерінің оның қаржы міндеттемелерінің құнына азайтылған жиынтығы; елдің қуаты мен әлеуетті мүмкіндігін сипаттайтын аса маңызды көрсеткіш; адамдардың еңбегімен қорланған және белгілі бір кезеңде ел аумағында бар материалдық игіліктер, сондай-ақ, табиғат</p>

			<p>ресурстары.</p> <p>2. Өзөрбайжан: milli sərvət</p> <p>3. Қырғыз: улуттук байлык</p> <p>4. Өзбек: milliy boylik</p> <p>5. Түрік: milli servet</p> <p>6. Ағылшын: national wealth</p> <p>7. Испан: la riqueza nacional</p> <p>8. Неміс: Volksvermögen</p> <p>9. Француз: la richesse nationale</p>
2201.	национальные счета	ұлттық шоттар	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық. Елдің экономикалық қызметінің толық бейнесін алу мақсатымен шоттар мен кестелер түрінде құрылған өзара байланысты статистикалық көрсеткіштер жиынтығы, яғни әдетте біржылғы жиынтық қоғамдық өнім мен жалпы ішкі өнімді өндіру, бөлу және ақырғы пайдалану процесін сипаттайтын бухгалтерлік шоттар нысанындағы кестелер жүйесі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: milli hesablar</p> <p>3. Қырғыз: улуттук эсептер</p> <p>4. Өзбек: milliy daromad</p> <p>5. Түрік: milli hesaplar</p> <p>6. Ағылшын: national accounts</p> <p>7. Испан: cuentas nacionales</p> <p>8. Неміс: VGR</p> <p>9. Француз: comptes nationaux</p>
2202.	национальный доход	ұлттық табыс	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық. Елдің халық шаруашылығында немесе материалдық өндіріс саласында белгілі бір кезең (әдетте бір жыл) бойына жаңадан жасалған құнның макроэкономикалық көрсеткіші, жалпы қоғамдық өнімнің оны өндіруге жұмсалған шығынды шегергеннен кейін қалатын бөлігі; елдің әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылаушы көрсеткіші.</p> <p>2. Өзөрбайжан: milli gəlir</p> <p>3. Қырғыз: улуттук киреше</p> <p>4. Өзбек: milliy daromad</p> <p>5. Түрік: milli gelir</p> <p>6. Ағылшын: national income</p> <p>7. Испан: ingreso nacional</p> <p>8. Неміс: Nationaleinkommen</p> <p>9. Француз: revenu national</p>
2203.	национальный продукт	ұлттық өнім	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық. Елдің халық шаруашылығында бір жыл ішінде өндірілген өнім, тауар, көрсетілген қызмет көлемінің құны. Жалпы ұлттық өнім және таза ұлттық өнім түрлеріне</p>

			<p>бөлінеді.</p> <p>2. Өзербайжан: milli məhsul</p> <p>3. Қырғыз: улуттук продукт</p> <p>4. Өзбек: milliy mahsulot</p> <p>5. Түрік: milli hasıla</p> <p>6. Ағылшын: national product</p> <p>7. Испан: producto nacional</p> <p>8. Неміс: Sozialprodukt</p> <p>9. Француз: produit national</p>
2204.	национальный товар	ұлттық тауар	<p>1. Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық. Белгілі бір мемлекеттің экономикалық аумағында өндірілген тауар.</p> <p>2. Өзербайжан: milli məhsul</p> <p>3. Қырғыз: улуттук продукт</p> <p>4. Өзбек: milliy mahsulot</p> <p>5. Түрік: milli hasıla</p> <p>6. Ағылшын: national product, national wares</p> <p>7. Испан: producto nacional</p> <p>8. Неміс: Sozialprodukt</p> <p>9. Француз: produit national</p>
2205.	невозвратные издержки	қайтарымсыз шығасылар	<p>1. Кәсіпорын банкрот болған кездегі шығасы. Мұндай шығасыға ең алдымен бірреттік шығындар жатады, мысалы, лицензия сатып алу, кәсіпорынды тіркеу шығындары, ескерілмеген төлемдер.</p> <p>2. Өзербайжан: batmış xərcləri</p> <p>3. Қырғыз: батты чыгымдар</p> <p>4. Өзбек: botib xarajatlar</p> <p>5. Түрік: batık maliyetler</p> <p>6. Ағылшын: sunk costs</p> <p>7. Испан: costos hundidos</p> <p>8. Неміс: sunk costs</p> <p>9. Француз: coûts irrécupérables</p>
2206.	негарантированный заем	кепілдендірілмеген қарыз	<p>1. Гарантия – фр. garantie – қамтамасыз ету. Борышкердің борышын қайтару ниетімен және қабілетімен ғана байланысты қайтарылатын қарыз, кредит. Бұл негізінен қамтамасыз етілмеген қарыздар (сенімгерлік немесе бланкілік), қамтамасыз етілмеген берешек, қысқамерзімді коммерциялық вексельдер, овердрафт.</p> <p>2. Өзербайжан: zəmanətli kredit</p> <p>3. Қырғыз: кепілденген кредит</p> <p>4. Өзбек: kafolatlangan kredit</p> <p>5. Түрік: garantili kredi</p> <p>6. Ағылшын: guaranteed loan</p> <p>7. Испан: préstamo garantizado</p>

			<p>8. Неміс:garantierte Darlehen</p> <p>9. Француз: prêt garanti</p>
2207.	негативный подоходный налог	теріс табыс салығы	<p>1. Негатив – лат. negativum – теріс. Мемлекеттің тұрғындардың табысы аз бөлігіне бюджеттен субсидия төлеу.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfi gəlir vergisi</p> <p>3. Қырғыз: терс киреше салығы</p> <p>4. Өзбек:salbiy daromad solig'i</p> <p>5. Түрік:negatif gelir vergisi</p> <p>6. Ағылшын: negative income tax</p> <p>7. Испан:impuesto negativo</p> <p>8. Неміс:negative Einkommensteuer</p> <p>9. Француз: impôt sur le revenu négatif</p>
2208.	негоциант	негоциант	<p>1. Негициант – лат. negotians – сатарман. Ірі сауда операцияларын, негізінен халықаралық сауда операцияларын жүргізетін көтерме көпес, коммерсант.</p> <p>2. Әзербайжан: negotiant</p> <p>3. Қырғыз: негициант</p> <p>4. Өзбек: ulgurji savdogar</p> <p>5. Түрік:negotiant</p> <p>6. Ағылшын: negotiator – көпес</p> <p>7. Испан:negociante</p> <p>8. Неміс: negotiant – коммерсант, негициант, сатарман</p> <p>9. Француз: négociant</p>
2209.	негициация тратт	тратталардың негициациясы	<p>1. Негициация – лат. negotiare – сауда жасау; Тратта – ит. tratta. Халықаралық есеп айырысу кезінде аударым вексельдерін сатып алу.</p> <p>2. Әзербайжан: layihələrini müzakirə</p> <p>3. Қырғыз: долбоорлорун сүйлөшүү</p> <p>4. Өзбек: loyihalarini muhokama</p> <p>5. Түрік: taslakların müzakere</p> <p>6. Ағылшын: negotiation of drafts</p> <p>7. Испан:negociación de borradores</p> <p>8. Неміс:Aushandlung von Zugluft</p> <p>9. Француз: négociation de projets</p>
2210.	неделимый аннуитет	бөлінбейтін аннуитет	<p>1. Аннуитет – лат. annuitas – жыл сайынғы төлем. Мұрагерлер арасында кейіннен бөлуге жатпайтын кіріс.</p> <p>2. Әзербайжан: nonapportionable annuitet</p> <p>3. Қырғыз: бөлүнбөш аннуитет</p> <p>4. Өзбек: yillik daromad</p> <p>5. Түрік:nonapportionable rant</p>

			<p>6. Ағылшын: indivisible annuity 7. Испан: anualidad nonapportionable 8. Неміс: Rente nicht umlagefähigen 9. Француз: rente nonapportionable</p>
2211.	неизменные цены	өзгермейтін баға	<p>1. Шартты түрде тұрақты баға, көбінесе белгілі бір кезеңнің, жылдың бағаларына байлаулы баға. Әр жылдардағы өндіріс пен тұтынудың, кіріс пен шығыстың қомақты көлемдерін салыстыру үшін экономикалық талдауда қолданылады. 2. Әзербайжан: sabit qiymətləri 3. Қырғыз: туруктуу баалар 4. Өзбек: doimiy narxlar 5. Түрік: sabit fiyatlarla 6. Ағылшын: unchanged prices 7. Испан: precios constantes 8. Неміс: konstanten Preisen 9. Француз: prix constants</p>
2212.	нейтральность денег	ақшаның бейтараптығы	<p>1. Ұзақмерзімді кезеңде ақша массасының өзгеруі нарыққа, жұмыспен қамтуға, пайыздық мөлшерлемелерге әсер етпей, бағаның өсуіне ғана алып келетін қағидат. 2. Әзербайжан: pul neytrallıq 3. Қырғыз: ақшаның бейтараптуулугу 4. Өзбек: pul betaraflik 5. Түрік: paranın tarafsızlığı 6. Ағылшын: neutrality of money 7. Испан: neutralidad del dinero 8. Неміс: Neutralität des Geldes 9. Француз: la neutralité de l'argent</p>
2213.	неконтролирующие инвестиции	бақыланбайтын инвестициялар	<p>1. Контроль – фр. contrôle, contrerôle – екі данада болатын тізім, лат. contra – қарсы, rotulus – шиыршық, оралған қағаз; Инвестиция – ағылшын. investments. Басқа компанияның дауыс беруші акцияларының кем дегенде 50%-ын қамтамасыз ететін инвестиция. 2. Әзербайжан: qeyri-nəzarət investisiyalar 3. Қырғыз: контролдук эмес салымдар 4. Өзбек: non-nazorat investitsiyalar 5. Түрік: kontrol gücü olmayan yatırımlar 6. Ағылшын: non-controlling investments 7. Испан: las inversiones no dominantes 8. Неміс: nicht beherrschende Investitionen 9. Француз: investissements non contrôle</p>
2214.	неликвиды	өтімсіз заттар	<p>1. Ликвидность – лат. liquidus – сұйық, ағатын.</p>

			<p>Өндірісте пайдаланылмайтын тауар-материалдық құндылықтар және айналым құралдары айналымдылығының нормативтік мерзімі бойына өткізілмеген дайын өнім, яғни тауар-материалдық құндылықтардың нормативтен тыс, артық және кәсіпорынға керексіз босалқы қоры.</p> <p>2. Әзербайжан: pazarlanamaz məhsulları</p> <p>3. Қырғыз: буюмдар</p> <p>4. Өзбек: bozorbop emas mahsulotlari</p> <p>5. Түрік: pazarlanamaz ürünler</p> <p>6. Ағылшын: non-liquids, illiquid assets</p> <p>7. Испан: productos no comercializables</p> <p>8. Неміс: unverkäuflich Produkte</p> <p>9. Француз: produits invendables</p>
2215.	необеспеченная задолженность	қамтамасыз етілмеген берешек	<p>1. Кәсіпорынның, фирманың несие бойынша кредиторлық берешегінің оның өтімді активтер, меншікті қаражаты түріндегі қамтамасыз етілуінен асып кетуі.</p> <p>2. Әзербайжан: təminatlız borc</p> <p>3. Қырғыз: камсыздалбаган карыз</p> <p>4. Өзбек: xavfli qarz</p> <p>5. Түрік: teminatsız borç</p> <p>6. Ағылшын: unsecured debt</p> <p>7. Испан: deuda no garantizada</p> <p>8. Неміс: ungesicherte Schulden</p> <p>9. Француз: la dette non garantie</p>
2216.	необлагаемый минимум	салық салынбайтын минимум	<p>1. Минимум – лат. minimum – ең төменгі, ең аз. Салық жеңілдігінің бір түрі, салық объектісінің салық салудан толық босатылатын ең аз бөлігі. Жеке тұлғалардың мүлік салығын және табыс салығын (табыстың шамасына қарай) алу кезінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: azad limit</p> <p>3. Қырғыз: бошотуу чеги</p> <p>4. Өзбек: ozod chegarasi</p> <p>5. Түрік: muafiyet sınırı</p> <p>6. Ағылшын: exemption limit, nontaxable minimum</p> <p>7. Испан: límite de exención</p> <p>8. Неміс: Freigrenze</p> <p>9. Француз: limite d'exemption</p>
2217.	неопротекционизм	неопротекционизм	<p>1. Неопротекционизм – лат. protektio – қалқа, таса. Тауарлардың қалаусыз импортын шектеудің дәстүрлі нысандарына қосымша ретінде кейбір елдерде енгізілетін халықаралық саудадағы шектеулер.</p>

			<p>2. Әзербайжан: proteksionizm 3. Қырғыз: неопротекционизм 4. Өзбек: proteksionizm 5. Түрік: korumacılık 6. Ағылшын: protectionism 7. Испан: proteccionismo 8. Неміс: Protektionismus 9. Француз: protectionnisme</p>
2218.	неосвоение бюджетных средств	бюджет қаражатының игерілмеуі	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Бюджеттік қаражаттың үнемделуін, Қазақстан Республикасының Үкіметі мен жергілікті атқарушы органдардың резервтерінің бөлінбеген қалдығын, шартты түрде қаржыландырылатын шығыстарды, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Үкіметінің немесе жергілікті атқарушы органдардың шешімі бойынша толық пайдалануға рұқсат етілген, өткен қаржы жылы бөлінген нысаналы даму трансферттерінің қайтарылған сомасын қоспағанда, бюджеттік бағдарлама бойынша төленген міндеттемелердің төлемдері бойынша жиынтық қаржыландыру жоспарының есепті кезеңнің қорытындылары бойынша қалыптасқан асып түсу сомасы. 2. Әзербайжан: büdcə vəsaitləri istifadə edilməməsi 3. Қырғыз: бюджеттик каражаттарды пайдаланбоо 4. Өзбек: byudjet mablag'larini foydalanish etishmovchiligi 5. Түрік: bütçe fonları kullanma başarısızlık 6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate 7. Испан: la no utilización de los fondos presupuestarios 8. Неміс: Scheitern Haushaltsmittel zu verwenden 9. Француз: la non-utilisation des fonds budgétaires</p>
2219.	неразменные банкноты	айырбасталмайтын банкноттар	<p>1. Банкнота, банкнот – ағылшын. bank – банк; ағылшын. note – қолхат. Алтынға ұсақталмайтын банктік билеттер. 2. Әзербайжан: dəyişməz bank qeyd 3. Қырғыз: өзгөрбөс банкноттор 4. Өзбек: o'zgarmas bank eslatma 5. Түрік: değiştirilemez banknot 6. Ағылшын: unspecified banknotes 7. Испан: billete de banco inmutable 8. Неміс: unveränderliche Banknote 9. Француз: billet de banque inchangeable</p>

2220.	несовершенная конкуренция	шалағай бәсекелестік	<p>1. Конкуренция – лат. concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Фирмалар өздері өндіретін өнімнің бағасын бақылау мүмкіндігі болған жағдайдағы бәсеке.</p> <p>2. Әзербайжан: təkmil rəqabət</p> <p>3. Қырғыз: жетилбеген атаандаштык</p> <p>4. Өзбек: nomukammal raqobat</p> <p>5. Түрік: eksik rekabet</p> <p>6. Ағылшын: imperfect competition</p> <p>7. Испан: competencia imperfecta</p> <p>8. Неміс: unvollkommener Wettbewerb</p> <p>9. Француз: concurrence imparfaite</p>
2221.	нетарифные барьеры	тарифтік емес кедергілер	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау; Барьер – фр. barrières – кедергі, кезең. Кедендік-тарифтік шектеулердің шегінен шығып кететін, экономикалық және әкімшілік шаралардың жиынтығынан тұратын, сыртқы сауданы шектеулі түрде реттеу.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-tarif maneələri</p> <p>3. Қырғыз: бажы эмес тоскоолдуктар</p> <p>4. Өзбек: tarifsiz to'siqlar</p> <p>5. Түрік: tarife dışı engeller</p> <p>6. Ағылшын: non-tariff barriers</p> <p>7. Испан: barreras no arancelarias</p> <p>8. Неміс: nichttarifäre Hemmnisse</p> <p>9. Француз: barrières non tarifaires</p>
2222.	нетарифные ограничения	тарифтік емес шектеулер	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Кедендік-тарифтік шектеулердің шегінен шығып кететін, экономикалық және әкімшілік шаралардың жиынтығынан тұратын, сыртқы сауданы шектеулі түрде реттеу. Тарифтік емес тосқауылдар деп те аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-tarif məhdudiyuətləri</p> <p>3. Қырғыз: төлөмдөрдү эмес чектөөлөр</p> <p>4. Өзбек: tarifsiz cheklovlar</p> <p>5. Түрік: tarife dışı kısıtlamalar</p> <p>6. Ағылшын: non-tariff restrictions</p> <p>7. Испан: restricciones no arancelarias</p> <p>8. Неміс: nichttarifären Beschränkungen</p> <p>9. Француз: restrictions non tarifaires</p>
2223.	неттинг	неттинг	<p>1. 1) валютаны нығайту және барлық саудасаттыққа қатысушылардың және биржа бөлімшелерінің іс-әрекетін келісу арқылы валюталық мәмілелердің санын қысқарту; 2) банк филалдары немесе бірнеше банк арасында</p>

			<p>міндеттер мен активтердің, банктік сальдолардың өзара өтелімі.</p> <p>2. Әзербайжан: tor</p> <p>3. Қырғыз: неттинг</p> <p>4. Өзбек: netleşme</p> <p>5. Түрік: ağ</p> <p>6. Ағылшын: netting</p> <p>7. Испан: redes</p> <p>8. Неміс: Netz</p> <p>9. Француз: filets</p>
2224.	нетто	нетто	<p>1. Нетто – ит. netto – таза. Тауардың буып-түюсіз салмағы (таза салмағы); тауардың белгілі бір шегерімді шегеріп тастағаннан кейінгі бағасы (таза баға); шығасыны, шығысты, аударымды және т.б. алып тастағаннан кейінгі табыс сомасы немесе мөлшері, мыс., таза (нетто) ұлттық өнім, таза табыс.</p> <p>2. Әзербайжан: xalis</p> <p>3. Қырғыз: нетто</p> <p>4. Өзбек: to'r</p> <p>5. Түрік: net</p> <p>6. Ағылшын: net</p> <p>7. Испан: neto</p> <p>8. Неміс: Netz</p> <p>9. Француз: net</p>
2225.	нетто-активы	нетто-активтер	<p>1. Нетто-активтер – лат. netto – таза; актив – лат. activus. Компанияның материалдық емес активтерін және оның борыштық міндеттемелерін есепке алғандағы компания капиталының нарықтық баға бойынша құны.</p> <p>2. Әзербайжан: xalis aktivlər</p> <p>3. Қырғыз: таза каражаттар</p> <p>4. Өзбек: sof aktivlari</p> <p>5. Түрік: net aktifler</p> <p>6. Ағылшын: net assets</p> <p>7. Испан: los activos netos</p> <p>8. Неміс: Nettovermögen</p> <p>9. Француз: l'actif net</p>
2226.	нетто-доход	нетто-табыс	<p>1. Нетто – лат. netto – таза. Барлық шегерімдерді алып тастағаннан кейін қалатын табыс.</p> <p>2. Әзербайжан: xalis gəlir</p> <p>3. Қырғыз: таза киреше</p> <p>4. Өзбек: sof daromad</p> <p>5. Түрік: net gelir</p> <p>6. Ағылшын: net income</p>

			<p>7. Испан: los ingresos netos 8. Неміс: Jahresüberschuss 9. Француз: revenu net</p>
2227.	нетто-прибыль	нетто-пайда	<p>1. Нетто – лат. netto – таза. Таза пайда. 2. Әзербайжан: xalis gəlir 3. Қырғыз: таза пайда 4. Өзбек: sof foyda 5. Түрік: net kâr 6. Ағылшын: net profit 7. Испан: beneficio neto 8. Неміс: Reingewinn 9. Француз: bénéfice net</p>
2228.	нетто-проценты	нетто-пайыз	<p>1. Нетто – лат. netto – таза; Процент – лат. per cent – жүзге бір. Салықтарды шегіріп тастағаннан кейінгі пайыздық төлемдер. 2. Әзербайжан: xalis faiz 3. Қырғыз: таза пайыздық 4. Өзбек: net foiz 5. Түрік: net faiz 6. Ағылшын: net interest 7. Испан: intereses netos 8. Неміс: Der Zins 9. Француз: intérêts nets</p>
2229.	нетто-стоимость компании	компанияның нетто құны	<p>1. Нетто – лат. netto – таза. Компания активтері мен пассивтері арасындағы айырма, дербес капитал. 2. Әзербайжан: şirkətin xalis dəyər 3. Қырғыз: коомдун таза кетүү 4. Өзбек: bir kompaniyaning aniq qiymat 5. Түрік: Bir şirketin net değeri 6. Ағылшын: net worth of a company 7. Испан: patrimonio neto de una empresa 8. Неміс: vermögende eines Unternehmens 9. Француз: la valeur nette d'une entreprise</p>
2230.	неустранимые издержки	түзетуге болмайтын шығасылар	<p>1. Компанияның өндіріс көлемімен байланысты болмайтын, оның қызмет етуі процесіндегі ең төменгі тұрақты шығасылары. 2. Әзербайжан: qaçılmaz xərclər 3. Қырғыз: болтурбай чыгымдар 4. Өзбек: muqarrar xarajatlar 5. Түрік: kaçınılmaz maliyetler 6. Ағылшын: unavoidable costs 7. Испан: costos inevitables 8. Неміс: unvermeidbar Kosten 9. Француз: les coûts inévitables</p>

2231.	нефундированные займы	фундирленбеген қарыздар	<p>1. <i>Фундирование</i> – лат. fundare – негіздеу, салу; нем. Fundierung – негіздеме, негіз. Бірнеше жылдан бір жылға дейінгі мерзімге шығарылатын, негізінен орталық және коммерциялық банктер арқылы қазыналық вексельдер немесе басқа да борыштық міндеттемелер нысанында таратылатын қысқамерзімді мемлекеттік қарыздар.</p> <p>2. Әзербайжан: non-fundirovan kreditlər</p> <p>3. Қырғыз: фундир эмэс насыялар</p> <p>4. Өзбек: non-fundirovan kreditlar</p> <p>5. Түрік: non-fundirovan kredileri</p> <p>6. Ағылшын: unfunded loans</p> <p>7. Испан: préstamos non-fundirovan</p> <p>8. Неміс: non-fundirovan Darlehen</p> <p>9. Француз: prêts non-fundirovan</p>
2232.	неценовая конкуренция	бағадан тыс бәсеке	<p>1. Конкуренция – лат. concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Бәсекелестерден баға жағынан артықшылыққа ие болуды емес, жоғары сапаға, техникалық деңгейге, технологиялық кемелдікке жетуді көздейтін бәсекелестік күрес әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: nonprice müsabiqə</p> <p>3. Қырғыз: баалук эмес атаандаштык</p> <p>4. Өзбек: bagaly emes raqobat</p> <p>5. Түрік: dışı rekabet</p> <p>6. Ағылшын: non-price competition</p> <p>7. Испан: competencia distinta de los precios</p> <p>8. Неміс: nichtpreislicher Wettbewerb</p> <p>9. Француз: la concurrence hors-prix</p>
2233.	неценовые факторы	бағадан тыс фактор	<p>1. Фактор – лат. factor – жасаушы, өндіруші. Бағадан басқа нарықтағы тауарлардың сұранысы мен ұсынысына әсер ететін басқа факторлар. Бағалық емес факторларға сатып алушылардың табысы, тауар өндірісінің шығасылары, демеуқаржы беру және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-qiyumət amilləri</p> <p>3. Қырғыз: баа эмес жагдайлар</p> <p>4. Өзбек: non-narx omillar</p> <p>5. Түрік: fiyat dışı faktörler</p> <p>6. Ағылшын: non-price factors</p> <p>7. Испан: factores distintos del precio</p> <p>8. Неміс: nicht-Preisfaktoren</p> <p>9. Француз: facteurs non prix</p>
2234.	нечестная конкуренция	әділетсіз бәсеке	<p>1. Конкуренция – лат. concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Қатысушылары нарықта қабылданған</p>

			<p>бәсекелестік қағидалары мен нормаларын бұзатын, басқа бәсекелестерге қарсы астыртын сөз байласатын, олардың абыройын түсіріп, кемсітуге тырысатын, өз өнімдеріне жалған жарнама жасайтын, кейде демпингтік баға белгілейтін бәсеке.</p> <p>2. Әзербайжан: haqsız rəqabət</p> <p>3. Қырғыз: кара ниет атаандаштык</p> <p>4. Өзбек: adolatsiz raqobat</p> <p>5. Түрік: haksız rekabet</p> <p>6. Ағылшын: unfair competition</p> <p>7. Испан: competencia desleal</p> <p>8. Неміс: unlauteren Wettbewerb</p> <p>9. Француз: la concurrence déloyale</p>
2235.	неэластичное предложение	икемсіз ұсыныс	<p>1. Эластично – лат. elasticus – серпімді, серпілмелі. Тауардың ұсыныс шамасы тауар бағасының өзгеруіне әлсіз әсер ететін нарықтық жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: inelastic təchizatı</p> <p>3. Қырғыз: ийкемсиз менен камсыз кылуу</p> <p>4. Өзбек: moslashuvchan bo'lmagan ta'minoti</p> <p>5. Түрік: elastik olmayan besleme</p> <p>6. Ағылшын: inelastic offer</p> <p>7. Испан: oferta inelástica</p> <p>8. Неміс: unelastisch Versorgung</p> <p>9. Француз: inélasticité de l'offre</p>
2236.	неэластичный спрос	икемсіз сұраныс	<p>1. Эластично – лат. elasticus – серпімді, серпілмелі. Тауардың сұраныс шамасы тауар бағасының өзгеруіне әлсіз әсер ететін нарықтық жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: inelastic tələb</p> <p>3. Қырғыз: ийкемсиз сурам</p> <p>4. Өзбек: moslashuvchan bo'lmagan talab</p> <p>5. Түрік: esnek olmayan talep</p> <p>6. Ағылшын: inelastic demand</p> <p>7. Испан: demanda inelástica</p> <p>8. Неміс: unelastische Nachfrage</p> <p>9. Француз: demande inélastique</p>
2237.	неявные издержки	күңгірт шығасылар	<p>1. Фирма ресурстарын қолдану айқын (ақшалай) төлемдердің орнын толтырмайтын балама шығасы.</p> <p>2. Әзербайжан: gizli xərcləri</p> <p>3. Қырғыз: толук чыгымдар</p> <p>4. Өзбек: shubhasiz xarajatlar</p> <p>5. Түрік: örtük maliyetler</p> <p>6. Ағылшын: implicit costs</p> <p>7. Испан: costos implícitos</p> <p>8. Неміс: implizit Kosten</p>

			9. Француз: les coûts implicites
2238.	новация	жаңартпа	<p>1. Новация – лат. novatio – жаңарту, өзгерту. Азаматтық құқықта тараптардың бұрын жасасылған міндеттемелерді жаңа міндеттемелермен ауыстыру туралы келісімі (мыс., мүлік туралы қарыз шартын оны сатып алу-сату шартымен ауыстыру); банк несиесінің немесе басқа міндеттемелердің біреуге ауысуы нысаны, мұнда келісім тараптарының бірінің құқығы үшінші тұлғаға көшеді.</p> <p>2. Әзербайжан: novation</p> <p>3. Қырғыз: карызды которуу</p> <p>4. Өзбек: yangilik</p> <p>5. Түрік: yenileme</p> <p>6. Ағылшын: novation</p> <p>7. Испан: innovación</p> <p>8. Неміс: novation – жаңашылдық, жаңа енгізілім, жаңартпа, жаңарту</p> <p>9. Француз: novation</p>
2239.	номинальная заработная плата	атаулы жалақы	<p>1. Номинал – лат. nominalis – есімді, атаулы. Қызметкер белгілі бір жұмыс уақыты кезеңінде жұмсаған еңбегінің мөлшері мен сапасына сәйкес алатын ақша сомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: nominal əmək haqqı</p> <p>3. Қырғыз: номиналдык эмгек акы</p> <p>4. Өзбек: nominal ish haqi</p> <p>5. Түрік: nominal ücretler</p> <p>6. Ағылшын: nominal wages</p> <p>7. Испан: los salarios nominales</p> <p>8. Неміс: Nominallöhne</p> <p>9. Француз: les salaires nominaux</p>
2240.	номинальный доход	атаулы кіріс	<p>1. Номинал – лат. nominalis – есімді, атаулы. 1) сатып алу қабілетін, баға деңгейін, инфляцияны есептемегендегі таза ақшалай мәнде есептелген табыс; 2) облигация бойынша атаулы табыс; купон бойынша табыс.</p> <p>2. Әзербайжан: nominal gəlir</p> <p>3. Қырғыз: номиналдык киреше</p> <p>4. Өзбек: nominal daromad</p> <p>5. Түрік: nominal gelir</p> <p>6. Ағылшын: nominal income</p> <p>7. Испан: ingreso nominal</p> <p>8. Неміс: Nominaleinkommen</p> <p>9. Француз: revenu nominal</p>

2241.	номинальный паритет	атаулы паритет	<p>1. Номинал – лат. <i>nominalis</i> – есімді, атаулы; Паритет – лат. <i>paritas</i> – теңдік, бара-барлық. Ақша бірлігі мен эталон ретінде қабылданған металл немесе басқа валюта арасындағы белгіленген арақатынас.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>nominal paritet</i></p> <p>3. Қырғыз: номиналдық курсу</p> <p>4. Өзбек: <i>nominal paritesi</i></p> <p>5. Түрік: <i>nominal paritesi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>nominal parity</i></p> <p>7. Испан: <i>la paridad nominal</i></p> <p>8. Неміс: <i>nominale Parität</i></p> <p>9. Француз: <i>parité nominale</i></p>
2242.	номинальный совокупный спрос	атаулы жиынтық сұраныс	<p>1. Номинал – лат. <i>nominalis</i> – есімді, атаулы. Ағымдағы бағамен өлшенген, ақырғы тауарлар мен қызметтерге жалпы сұраныс; баға өсімі индексіне көбейтілген нақты сұранысқа тең.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>nominal məstmu tələbin</i></p> <p>3. Қырғыз: номиналдық чогуу алгандагы суроо-талаптын</p> <p>4. Өзбек: <i>nominal jami talab</i></p> <p>5. Түрік: <i>nominal toplam talep</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>nominal aggregate demand</i></p> <p>7. Испан: <i>la demanda agregada nominal</i></p> <p>8. Неміс: <i>nominale Gesamtnachfrage</i></p> <p>9. Француз: <i>la demande globale nominale</i></p>
2243.	норма амортизации	тозымпұл нормасы, өтемпұл нормасы, амортизация нормасы	<p>1. Амортизация – лат. <i>amortisatio</i> – өтеу; фр. <i>amortir</i> – бәсеңдету, жұмсарту; Норма – лат. <i>norma</i> сөзбе-сөз – «бұрыштық», ауыспалы мағынасы – «ереже». Амортизация жарнасының белгілі бір кезеңде белгіленген мөлшерінің негізгі өндірістік капиталдардың теңгерімдік құнына қатынасы, ол пайыз есебімен көрсетіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>amortizasiya dərəcəsi</i></p> <p>3. Қырғыз: жешилиши баасы</p> <p>4. Өзбек: <i>amortizatsiya darajasi</i></p> <p>5. Түрік: <i>amortisman oranı</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</i></p> <p>7. Испан: <i>tasa de depreciación</i></p> <p>8. Неміс: <i>Abschreibungssatz</i></p> <p>9. Француз: <i>taux d'amortissement</i></p>
2244.	норма выработки	өндірім нормасы	<p>1. Норма – лат. <i>norma</i> сөзбе-сөз – «бұрыштық», ауыспалы мағынасы – «ереже». Тиісті біліктілігі бар бір жұмыскер немесе жұмыскерлер тобы (бригада) жұмыс уақыты өлшемінде ұйымдық-</p>

			<p>техникалық және табиғат-климат жағдайында орындауға міндетті жұмыстың белгіленген көлемі (өнім мөлшері).</p> <p>2. Әзербайжан: istehsal standart</p> <p>3. Қырғыз: өндүрүштүк стандарты</p> <p>4. Өзбек: ishlab chiqarish standart</p> <p>5. Түрік: imalat standardı</p> <p>6. Ағылшын: production standard, output standard</p> <p>7. Испан: norma de fabricación</p> <p>8. Неміс: Fertigungsstandard</p> <p>9. Француз: norme de fabrication</p>
2245.	норма прибыли	пайда нормасы	<p>1. Норма – лат. norma сөзбе-сөз – «бұрыштық», ауыспалы мағынасы – «ереже». Пайданың авансыланатын капиталға қатынасы. Шаруашылықты жүргізу тиімділігінің, кәсіпкердің қолда бар өндіріс ресурстарын неғұрлым ұтымды пайдалана білуінің өлшемі ретінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: gəlirlik dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: пайданын нормасы</p> <p>4. Өзбек: qaytish darajasi</p> <p>5. Түрік: getiri oranı</p> <p>6. Ағылшын: rate of return</p> <p>7. Испан: tasa de retorno</p> <p>8. Неміс: Zinsfuß</p> <p>9. Француз: taux de rendement</p>
2246.	норма рентабельности	тиімділік нормасы, пайдалылық нормасы	<p>1. Норма – лат. norma сөзбе-сөз – «бұрыштық», ауыспалы мағынасы – «ереже»; Рентабельность – нем. rentabel – табысты, кірісті, пайдалы. Тиімділік деңгейінің шамасы. Өнімнің өзіндік құнына немесе өндірілген қорларға пайданың қатынасы (% есебімен) ретінде айқындалады.</p> <p>2. Әзербайжан: gəlirlik dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: пайданын нормасы</p> <p>4. Өзбек: qaytish darajasi</p> <p>5. Түрік: getiri oranı</p> <p>6. Ағылшын: rate of return, norm of profitability</p> <p>7. Испан: tasa de retorno</p> <p>8. Неміс: tasa de retorno</p> <p>9. Француз: taux de rendement</p>
2247.	нормальная цена	қалыпты баға	<p>1. <i>Нормально</i> – лат. normalis – бірқалыпты. Ұсыныс икемділігінің ұзақмерзімді өсу процесі нәтижесінде белгіленген баға.</p> <p>2. Әзербайжан: normal qiymət</p> <p>3. Қырғыз: нормалдуу баасы</p> <p>4. Өзбек: normal narx</p>

			<p>5. Түрік: normal fiyat</p> <p>6. Ағылшын: normal price</p> <p>7. Испан: precio normal</p> <p>8. Неміс: Normalpreis</p> <p>9. Француз: prix normal</p>
2248.	норматив оборотных средств	айналым қаражатының нормативі	<p>1. Норма – лат. norma сөзбе-сөз – «бұрыштық», ауыспалы мағынасы – «ереже». Ұйымның, кәсіпорынның шаруашылық қызметін қамтамасыз ететін ақшалай қаражаттың қажетті ең аз сомасы. Ол материалдық құндылықтардың бір күнгі жұмсалған шығынын, бір күнгі өнім шығарылымын айналым қаражатының тиісті түрлері бойынша күндермен есептелген босалқы қордың нормасына қосу жолымен айқындалады.</p> <p>2. Әзербайжан: dövriyyə aktivlərinin dəqiqləşdirilməsi</p> <p>3. Қырғыз: жүгүртүүчү каражаттарга минездемелер</p> <p>4. Өзбек: aylanma aktivlar spetsifikatsiyasi</p> <p>5. Түрік: dolaşım aktif belirlenmesi</p> <p>6. Ағылшын: normative current assets, standard working capital</p> <p>7. Испан: especificación de los activos circulantes</p> <p>8. Неміс: Beschreibung der zirkulierenden Vermögenswerte</p> <p>9. Француз: spécification de l'actif circulant</p>
2249.	ностро	ностро	<p>1. Ностро – ит. nostro conto – біздің шот. Банктің өз корреспондентіндегі шоты, оған оның барлық шығыстары мен түсімдері енгізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: nostro</p> <p>3. Қырғыз: ностро</p> <p>4. Өзбек: nostro</p> <p>5. Түрік: nostro</p> <p>6. Ағылшын: nostro</p> <p>7. Испан: nostro</p> <p>8. Неміс: nostro</p> <p>9. Француз: nostro</p>
2250.	нувориш	нувориш	<p>1. Нувориш – франц. nouveau riche – жаңа байшікеш, жаңа байыған адам. Тез арада байып шыға келген адам, қоғамның жоғары деңгейіне ұмтылатын байшыкеш.</p> <p>2. Әзербайжан: sonradan nouveau</p> <p>3. Қырғыз: салышууда</p> <p>4. Өзбек: nouveau rich</p> <p>5. Түрік: sonradan görme</p> <p>6. Ағылшын: nouveau riche – нувориш, шошақай бай</p> <p>7. Испан: nuevo rico</p>

			<p>8. Неміс: neureiche</p> <p>9. Француз: riche nouveau</p>
2251.	ньюс-мейкеры	ньюс-мейкерлер	<p>1. Ньюс-мейкер – ағылшын. news-makers – жаңалық жасаушылар. Ғылым, экономика, кәсіпкерлік және басқа да салалардағы қоғамдық-саяси оқиғалардың барысына айтарлықтай ықпал ететін қайраткерлер.</p> <p>2. Әзербайжан: xəbərләр maker</p> <p>3. Қырғыз: маалымат жаратуучусу</p> <p>4. Өзбек: yangiliklar maker</p> <p>5. Түрік: haber yapımcısı</p> <p>6. Ағылшын: news-maker</p> <p>7. Испан: fabricante Noticias</p> <p>8. Неміс: News Hersteller</p> <p>9. Француз: maker nouvelles</p>
2252.	ньюс-релиз	ньюс-релиз	<p>1. Ньюс-релиз – ағылшын. news release. Шарт жасасу кезінде пайдаланылатын, тауар немесе компания туралы деректер.</p> <p>2. Әзербайжан: news release</p> <p>3. Қырғыз: маалыматтық билдирүү</p> <p>4. Өзбек: yangiliklar reliz</p> <p>5. Түрік: haber bülteni</p> <p>6. Ағылшын: news release</p> <p>7. Испан: comunicado de prensa</p> <p>8. Неміс: pressemitteilung</p> <p>9. Француз: nouvelles de presse</p>
2253.	обеспечение кредита	кредитті қамтам асыз ету	<p>1. Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену. Кредиторға борышы қайтарылуына сенімді болуға негіз болатын шарттардың, міндеттемелердің жиынтығы. Мысалы, ақшалай кредиттің қамтамасыз етілуінің кепілі борышкердің тауары, материалдық құндылықтары болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: yanaşı</p> <p>3. Қырғыз: экинчи маанидеги</p> <p>4. Өзбек: qo'shimcha</p> <p>5. Түрік: yan</p> <p>6. Ағылшын: security for a loan</p> <p>7. Испан: colateral</p> <p>8. Неміс: sicherheit</p> <p>9. Француз: collatéral</p>
2254.	обесценение денег	ақшаның құнсыздануы	<p>1. Ақша құнының құлдырауы. Екі нысанда көрініс табады: ақшаның ішкі құнсыздануы – ақшаның ішкі нарықтағы сатып алуға жарамдылығының төмендеуі (мыс., өткен жылы 80 теңгеге қанша</p>

			<p>тауар сатып алынса, үстіміздегі жылы 100 теңгеге сонша тауар сатып алу, мұның өзі теңге 20 пайызға құнсызданды деген сөз); ақшаның сыртқы нарықта құнсыздануы – ұлттық валюта құнының басқа елдердің валютасына аударғанда төмендеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: pul amortizasiya</p> <p>3. Қырғыз: акча жешилиши</p> <p>4. Өзбек: pul amortizatsiya</p> <p>5. Түрік: paranın değer kaybetmesi</p> <p>6. Ағылшын: depreciation of money</p> <p>7. Испан: la depreciación del dinero</p> <p>8. Неміс: Geldentwertung</p> <p>9. Француз: dépréciation de la monnaie</p>
2255.	облигации «младшие»	«кіші» облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Басқа облигациялармен салыстырғанда өздері қамтамасыз етілген активтерге құқығы аз болатын, рейтингісі салыстырмалы түрде төмен облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: «kiçik» istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: «кенже» байланыштар</p> <p>4. Өзбек: «kichik» obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: «küçük» bağlar</p> <p>6. Ағылшын: «junior» bonds</p> <p>7. Испан: «junior» bonos</p> <p>8. Неміс: «Junior» bonds</p> <p>9. Француз: «junior» obligations</p>
2256.	облигации «мусорные»	«қоқыстық» облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Әдетте сатып алушыларды тарту үшін жоғары пайыздық мөлшерлеменен шығарылатын, қаржылық «абыройы» төмен облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: «junk» istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: «керексиз» байланыштар</p> <p>4. Өзбек: «junk» obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: «önemsiz» tahviller</p> <p>6. Ағылшын: «trash» bonds</p> <p>7. Испан: «basura» bonos</p> <p>8. Неміс: «Junk» Anleihen</p> <p>9. Француз: «junk» obligations</p>
2257.	облигации активные	белсенді облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Актив – лат. activus. Көбіне сатуға түсетін және бағалы қағаздар нарығында еркін айналыста болатын борыштық бағалы қағаздар.</p> <p>2. Әзербайжан: aktiv istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: активдүү байланыштар</p> <p>4. Өзбек: foydalanuvchining barcha e'lonlar, obligatsiyalar</p>

			<p>5. Түрік: aktif bağlar 6. Ағылшын: active bonds 7. Испан: bonos activos 8. Неміс: aktive bindungen 9. Француз: obligations actives</p>
2258.	облигации безопасные	қауіпсіз облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Пайызды төлеу сенімділігі, тұрақтылығы, жүйелілігі жоғары, өтеу мерзімдері қатаң сақталатын облигациялар. 2. Әзербайжан: təhlükəsiz istiqrazlar 3. Қырғыз: байланыштар коопсуз 4. Өзбек: xavfsiz obligatsiyalar 5. Түрік: güvenli bağlar 6. Ағылшын: bonds safe 7. Испан: bonos seguros 8. Неміс: Anleihen sicher 9. Француз: obligations de sécurité</p>
2259.	облигации беспроцентные	пайызсыз облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Процент – лат. per cent – жүзге бір. Тауарлар мен қызметтер үшін займ түрінде шығаралатын облигациялар. 2. Әзербайжан: faizsiz istiqraz 3. Қырғыз: пайызсыз байланыштар 4. Өзбек: foizsiz obligatsiyalar 5. Түрік: ilgi serbest bağlar 6. Ағылшын: interest-free bonds 7. Испан: bonos sin interés 8. Неміс: zinsfreie Anleihen 9. Француз: obligations sans intérêt</p>
2260.	облигации возвращаемые	қайтарымды облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Иесі эмитентке атаулы күн бойынша өтеу мерзімі біткенге дейін қайтарылуы мүмкін облигациялар. 2. Әзербайжан: istiqrazlar döndü 3. Қырғыз: кайткан байланыштар 4. Өзбек: obligatsiyalar qaytib 5. Түрік: bağlar geri 6. Ағылшын: returnable bonds 7. Испан: bonos devueltos 8. Неміс: Bindungen zurück 9. Француз: obligations retour</p>
2261.	облигации гарантированные	кепілдендірілген облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Гарантия – фр. garantie – қамтамасыз ету. Бас компанияның кепілдігімен еншілес компания борыштың негізгі сомасына, сондай-ақ пайыздарға қатысты шығарылатын облигациялар. 2. Әзербайжан: zəmanətli istiqrazları</p>

			<p>3. Қырғыз: кепилденген байланыштар</p> <p>4. Өзбек: kafolat qog'ozlari</p> <p>5. Түрік: garanti bağlar</p> <p>6. Ағылшын: guaranteed bonds</p> <p>7. Испан: bonos garantizados</p> <p>8. Неміс: garantierte Anleihen</p> <p>9. Француз: obligations garanties</p>
2262.	облигации государственные	мемлекеттік облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Эмитент мемлекет болып табылатын облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: dövlət istiqrazları</p> <p>3. Қырғыз: мамлекеттик баалуу кагаздар</p> <p>4. Өзбек: davlat zayom</p> <p>5. Түрік: devlet bonoları</p> <p>6. Ағылшын: state bonds</p> <p>7. Испан: bonos del gobierno</p> <p>8. Неміс: staatsanleihen</p> <p>9. Француз: obligations gouvernementales</p>
2263.	облигации долгосрочные	ұзақмерзімді облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Өтеу мерзімі бірнеше жылдан асатын облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: uzunmüddətli istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: узак мөөнөттүү баалуу кагаздар</p> <p>4. Өзбек: uzoq muddatli obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: uzun süreli bağları</p> <p>6. Ағылшын: long-term bonds</p> <p>7. Испан: bonos a largo plazo</p> <p>8. Неміс: langfristige Anleihen</p> <p>9. Француз: les obligations à long terme</p>
2264.	облигации жилищные	тұрғын үй облигациялары	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Иесі белгілі бір көлемдегі тұрғын алаң құрылысына қаражат салғандығын растайтын нысаналы облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: mənzil istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: турак жай байланыштар</p> <p>4. Өзбек: uy-joy obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: mahfaza bağları</p> <p>6. Ағылшын: housing bonds</p> <p>7. Испан: bonos de vivienda</p> <p>8. Неміс: Gehäuse Bindungen</p> <p>9. Француз: des liaisons de logement</p>
2265.	облигации именные	атаулы облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Иелері айрықша кітапта тіркелетін облигациялар. Мұндай облигациялар әдетте купонсыз болады.</p> <p>2. Әзербайжан: nominal istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: номиналдуу байланыштар</p>

			<p>4. Өзбек:nominal obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік:nominal bağlar</p> <p>6. Ағылшын: registered bonds</p> <p>7. Испан:bonos nominales</p> <p>8. Неміс:nominale Anleihen</p> <p>9. Француз: obligations nominales</p>
2266.	облигации ипотечные	ипотекалық облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз етілумен шығарылатын, пайызы қатаң ұзақмерзімді облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: ipoteka istiqrazları</p> <p>3. Қырғыз: ипотекалық баалуу кагаздар</p> <p>4. Өзбек:ipoteka obligatsiyalari</p> <p>5. Түрік:ipotekli tahviller</p> <p>6. Ағылшын: mortgage bonds</p> <p>7. Испан:bonos hipotecarios</p> <p>8. Неміс: Pfandbriefe</p> <p>9. Француз: obligations hypothécaires</p>
2267.	облигации конвертируемые	айырбасталатын облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Конвертируемость – лат. convertere – айырбастау. Бір компания шығарған басқа бағалы қағаздарға айырбасталуы мүмкін облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: konvertasiya istiqrazlar</p> <p>3. Қырғыз: айландырылуучу байланыштар</p> <p>4. Өзбек: almashtiriladigan obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: dönüştürülebilir bağlar</p> <p>6. Ағылшын: convertible bonds</p> <p>7. Испан: bonos convertibles</p> <p>8. Неміс: Wandelobligationen</p> <p>9. Француз: obligations convertibles</p>
2268.	облигации муниципальные	муниципалдық облигациялар	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Муниципалитет – нем. Munizipalität, фр. municipalité, лат. municipium. Муниципалдық меншіктің займы түрінде қалалық, жергілікті билік шығаратын облигациялар.</p> <p>2. Әзербайжан: bələdiyyə istiqrazları</p> <p>3. Қырғыз: коммуналдық байланыштар</p> <p>4. Өзбек: shahar obligatsiyalar</p> <p>5. Түрік: belediye tahvilleri</p> <p>6. Ағылшын: municipal bonds</p> <p>7. Испан: bonos municipales</p> <p>8. Неміс: kommunale Anleihen</p> <p>9. Француз: obligations municipales</p>
2269.	облигации	айналатын	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Бір</p>

	обратимые	облигациялар	компания шығарған басқа бағалы қағаздарға айырбасталуы мүмкін облигациялар. 2. Әзербайжан: konvertasiya istiqrazlar 3. Қырғыз: айландырылуучу байланыштар 4. Өзбек: almashtiriladigan obligatsiyalar 5. Түрік: dönüştürülebilir bağlar 6. Ағылшын: convertible bonds 7. Испан: bonos convertibles 8. Неміс: Wandelobligationen 9. Француз: obligations convertibles
2270.	облигации процентные	пайыздық облигациялар	1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Процент – лат. per cent – жүзге бір. Кірісі белгіленген пайыз түрінде, әдетте әрбір облигация бойынша қиылып берілетін купон негізінде төленетін облигациялар. 2. Әзербайжан: bond maraq 3. Қырғыз: байланыш пайыздық 4. Өзбек: aloqa qiziqish 5. Түрік: tahvil faiz 6. Ағылшын: interest-bearing bonds 7. Испан: interés de los bonos 8. Неміс: Bindung Interesse 9. Француз: intérêt des obligations
2271.	облигации целевые	нысаналы облигациялар	1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Тауарлар мен қызметтерге займ түрінде шығарылатын облигациялар. Мұндай облигацияларды сатып алушылар ақшалай табыс орнына туарлар мен қызметтер алуға құқылы. 2. Әзербайжан: inam istiqrazlar 3. Қырғыз: ишеним байланыштар 4. Өзбек: ishonch obligatsiyalari 5. Түрік: güven bağları 6. Ағылшын: target bonds 7. Испан: vínculos de confianza 8. Неміс: Bande des Vertrauens 9. Француз: liens de confiance
2272.	облигация	облигация	1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Бағалы қағаз, ол иеленушісінің ақшалай қаражат салғанын куәландырады және шығарылым шарттарында басқа жәйттер көзделмесе, қарыз алушының иеленушіге тіркелген пайызбен қоса осы бағалы қағаздың атаулы құнын күнібұрын көрсетілген мерзімде өтеуі міндеттемесін қуаттайды. 2. Әзербайжан: rabitə 3. Қырғыз: облигация 4. Өзбек: obligatsiya 5. Түрік: bağ

			<p>6. Ағылшын: bond 7. Испан: fianza 8. Неміс: Bindung – облигация, міндеттеме 9. Француз: lien – сақтап қою, кепілзат, міндеттеме, облигация, атастыру, құдаласу, кездесу</p>
2273.	облигация «вечная»	«мәңгілік» облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Өтеу күні көрсетілмеген облигация. 2. Әзербайжан: «əbədi» bond 3. Қырғыз: «түбөлүктүү» байланыш 4. Өзбек: «abadiy» aloqa 5. Түрік: «ebedi» bağ 6. Ағылшын: eternal bond 7. Испан: «eterno» bond 8. Неміс: «ewig» Bindung 9. Француз: «éternelle» obligation</p>
2274.	облигация дисконтная	дисконттық облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме; Дисконт – ағылшын. discount – шегерім. Екіншілік нарықта номиналынан төмен бағамен сатылатын облигация. 2. Әзербайжан: endirim bond 3. Қырғыз: эсептик байланыш 4. Өзбек: chegirma aloqa 5. Түрік: indirim tahvil 6. Ағылшын: discount bond 7. Испан: descuento en bonos 8. Неміс: Bindung Rabatt 9. Француз: réduction des obligations</p>
2275.	облигация доходная	табыстық облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Компания табыс алған жағдайда ғана пайыз төленетін облигация. 2. Әзербайжан: iştirak bond 3. Қырғыз: катышкан байланыш 4. Өзбек: ishtirok aloqa 5. Түрік: katılan bağ 6. Ағылшын: income bond 7. Испан: vínculo participar 8. Неміс: teilnehmende Bindung 9. Француз: participating bond</p>
2276.	облигация ипотечная	ипотекалық облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Жылжымайтын мүліктермен қамсыздандыру шартымен шығарылатын және тұрақты пайыз әкелетін ұзақмерзімді бағалы қағаз. 2. Әзербайжан: mortgage bond 3. Қырғыз: ипотека байланыш 4. Өзбек: ipoteka aloqa</p>

			<p>5. Түрік: ipotek bağ</p> <p>6. Ағылшын: mortgage bond</p> <p>7. Испан: bonos hipotecarios</p> <p>8. Неміс: Pfandbrief</p> <p>9. Француз: obligation foncière</p>
2277.	облигация купонная	купондық облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Қиылып берілетін купондардан тұратын облигация. Оларға белгілі бір мерзім өткеннен кейін пайыздық табыс төленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: kupon daşıyan bond</p> <p>3. Қырғыз: купон-жемиш байланыш</p> <p>4. Өзбек: kupon-tug'ish aloqa</p> <p>5. Түрік: kupon taşıyan bağı</p> <p>6. Ағылшын: coupon bond</p> <p>7. Испан: bono con cupón-cojinete</p> <p>8. Неміс: Coupon-Lager Bindung</p> <p>9. Француз: liaison de support de coupon</p>
2278.	облигация обеспеченная	қамтамасыз етілген облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Шығарған компания жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз ететін облигация.</p> <p>2. Әзербайжан: aktiv dəstəklədiyi bond</p> <p>3. Қырғыз: мүлккө колдогон байланыш</p> <p>4. Өзбек: aktiv qo'llab-quvvatlangan aloqa</p> <p>5. Түрік: varlığa dayalı tahvil</p> <p>6. Ағылшын: secured bond</p> <p>7. Испан: bono respaldado por activos</p> <p>8. Неміс: Asset-Backed-Anleihe</p> <p>9. Француз: adossé liaison</p>
2279.	облигация обычная	жайоблигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Акцияға айырбасталмайтын, бірақ эмитент сатып алу арқылы мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігіне ие облигация.</p> <p>2. Әзербайжан: düz bond</p> <p>3. Қырғыз: түз байланыш</p> <p>4. Өзбек: to'g'ri aloqa</p> <p>5. Түрік: düz bir bağı</p> <p>6. Ағылшын: conventional bond</p> <p>7. Испан: bonos simples</p> <p>8. Неміс: Straight Bond</p> <p>9. Француз: liaison rectiligne</p>
2280.	облигация предъявительская	ұсынбалы облигация	<p>1. Облигация – лат. obligatio – міндеттеме. Ұсынушыға арналған, атауы жоқ облигация.</p> <p>2. Әзербайжан: daşıyıcı bond</p> <p>3. Қырғыз: жарагын кийгиле</p>

			<p>4. Өзбек: ma'lumot aloqa 5. Түрік: taşıyıcı bağı 6. Ағылшын: bearer bond 7. Испан: título al portador 8. Неміс: bearer bond 9. Француз: obligations au porteur</p>
2281.	облиго	облиго	<p>1. Облиго – ит. obligo – міндеттілік, борыш; міндеттеме. 1) вексельдер бойынша жалпы берешектің сомасы; 2) банк кітаптары, оларда есептелген вексельдер бойынша міндетті адамдар тарабынан берешек есептеледі, яғни клиенттің банкпен операциялар бойынша бүкіл берешегі көрсетіледі. 2. Әзербайжан: öhdəliklər 3. Қырғыз: облиго 4. Өзбек: majburiyatlar 5. Түрік: taahhütler 6. Ағылшын: obligation 7. Испан: compromisos 8. Неміс: Verbindlichkeiten 9. Француз: engagements</p>
2282.	оборачиваемость	айналымдылық	<p>1. Айналым қаражатының пайдаланылуын, олардың кәсіпорындағы айналу жылдамдығы мен ұзақтығын сипаттайтын көрсеткіштердің бірі. Айналым қаражатының айналымдылығы кәсіпорынның өндірістік, жабдықтау-өткізу, делдалдық қызметіне, өндірістің салалық айрықшалығы мен ауқымына байланысты. Айналымдылықтың жеделдеуі кәсіпорынның айналымынан қаражатты босатумен ілесе жүреді, ал баяулауы шаруашылық айналымына қосымша қаражат тартумен, оның босалқы қорда, аяқталмаған өндірісте, дайын бұйымда қатарласа жүруімен ұштасады. 2. Әзербайжан: dövriyyə 3. Қырғыз: жүгүртүү 4. Өзбек: aylanmasi 5. Түрік: devir 6. Ағылшын: turnover 7. Испан: facturación 8. Неміс: umsatz 9. Француз: chiffre d'affaires</p>
2283.	оборачиваемость вкладов	салымдардың айналымдылығы	<p>1. Жинақ банктерінде салымдағы қаражаттың қозғалысын сипаттайтын көрсеткіш. 2. Әзербайжан: yataqlarının dövriyyəsi 3. Қырғыз: депозиттердин жүгүртүүсү</p>

			<p>4. Өзбек: omonatlar aylanmasi</p> <p>5. Түрік: mevduat ciro</p> <p>6. Ағылшын: turnover of deposits</p> <p>7. Испан: facturación de los depósitos</p> <p>8. Неміс: Umsatz von Einlagen</p> <p>9. Француз: le chiffre d'affaires des dépôts</p>
2284.	оборачиваемость капитала	капиталдың айналымдылығы	<p>1. Капитал – лат. capitalis – негізгі, басым, басты. Инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға авансыланған ақшалай қаражаттың қайтарылу жылдамдығы.</p> <p>2. Әзербайжан: kapital dövriyyəsi</p> <p>3. Қырғыз: капиталдын жүгүртүүсү</p> <p>4. Өзбек: kapital aylanmasi</p> <p>5. Түрік: sermaye ciro</p> <p>6. Ағылшын: turnover of capital</p> <p>7. Испан: la rotación de capital</p> <p>8. Неміс: Kapitalumschlag</p> <p>9. Француз: le chiffre d'affaires du capital</p>
2285.	оборачиваемость оборотных средств	айналым қаражатының айналымдылығы	<p>1. Кәсіпорынның, компанияның айналымдық қаражатының осы айналымдық қаражат толық айналымға түсетін уақытқа тең қозғалыс жылдамдығын сипаттайтын көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: iş kapital dövriyyəsi</p> <p>3. Қырғыз: жүгүртмө қаражаттар жүгүртүү</p> <p>4. Өзбек: ish kapital aylanmasi</p> <p>5. Түрік: işletme sermayesi devir</p> <p>6. Ағылшын: turnover of circulating assets</p> <p>7. Испан: la rotación del capital de trabajo</p> <p>8. Неміс: Working Capital Umsatz</p> <p>9. Француз: le chiffre d'affaires du fonds de roulement</p>
2286.	оборачиваемость товаров	тауарлардың айналымдылығы	<p>1. 1) тауарларды ұдайы жаңартып және ауыстырып отыру процесі, айналым саласындағы тауарлардың қозғалысы тауарлардың босалқы қорларының түзілуі және өткізілуі; 2) тауар айналымының жылдамдығын, олардың өндірушіден тұтынушыға сауда арқылы айналу саласындағы қозғалысын сипаттайтын көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан: malların dövriyyəsi</p> <p>3. Қырғыз: жүктер жүгүртүүсү</p> <p>4. Өзбек: tovarlar aylanmasi</p> <p>5. Түрік: malların ciro</p> <p>6. Ағылшын: turnover of goods</p> <p>7. Испан: movimiento de mercancías</p> <p>8. Неміс: Warenumschlag</p> <p>9. Француз: le chiffre d'affaires des biens</p>

2287.	оборот внешнеторгов ый	сырткы сауда айналымы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Елдің (елдер тобының) белгілі бір кезеңдегі экспорты мен импорты құнының сомасы. 2. Әзербайжан: xarici ticarət dövriyyəsi 3. Қырғыз: тышкы соода жүгүртүүсү 4. Өзбек: tashqi savdo aylanmasi 5. Түрік: dış ticaret cirosu 6. Ағылшын: foreign trade turnover 7. Испан: volumen de comercio exterior 8. Неміс: außen~~POS=TRUNC 9. Француз: le chiffre d'affaires du commerce extérieur
2288.	оборот капитала	капитал айналымы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Капитал – лат. capitalis – негізгі, басым, басты. Капиталдың ауыспалы айналымы. Ол дүркін-дүркін жаңарып отыратын процесс ретінде қаралады, оның дәйекті түрде авансылануын (өндіріс құрал-жабдығын сатып алуға, еңбекақы төлеуге аванс берілуін), өндірістік тауардың өткізілуін, бастапқы нысанға қайтып оралуын қамтиды. 2. Әзербайжан: kapital dövriyyəsi 3. Қырғыз: капиталдын жүгүртүүсү 4. Өзбек: kapital aylanmasi 5. Түрік: sermaye ciro 6. Ағылшын: capital turnover 7. Испан: la rotación de capital 8. Неміс: Kapitalumschlag 9. Француз: le chiffre d'affaires du capital
2289.	оборот облагаемый	салық салынатын айналым	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тауарларды өткізу көлемінің айналысы, бұндай айналысқа салық салынады. 2. Әзербайжан: vergi tutulan dövriyyə 3. Қырғыз: салық салынуучу жүгүртүү 4. Өзбек: soliq solinadigan aylanma 5. Түрік: vergiye tabi ciro 6. Ағылшын: taxable turnover 7. Испан: volumen de negocios imponible 8. Неміс: steuerbarer Umsatz 9. Француз: chiffre d'affaires imposable
2290.	обратимость валют	валютаның қайтымдылығы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Валюта – итал. valuta. Бір ел валютасының басқа бір елдердің валютасына қолданыстағы валюталық бағам бойынша айырбасталу (ауыстырылу) мүмкіндігі; алтын стандартында – банк билеттерін алтынға айырбастаудың әртүрлі нысандары. 2. Әзербайжан: valyuta valyuta dəyişmə 3. Қырғыз: улуттук акчаны эркин жүгүртүүгө 4. Өзбек: valyuta konvertatsiyasi 5. Түрік: konvertibilite

			<p>6. Ағылшын: currency convertibility, convertibility of currency</p> <p>7. Испан: convertibilidad de la moneda</p> <p>8. Неміс: Währungskonvertibilität</p> <p>9. Француз: convertibilité de la monnaie</p>
2291.	обратная бонификация	кері бонификация	<p>1. Бонификация – фр. Bonification, лат. bonus – мейірімді, жақсы. Саны стандарт талаптарынан немесе шартта келісілгеннен төмен, сатылатын, жеткізілетін тауар бағасына жасалған жеңілдік.</p> <p>2. Әзербайжан: reimbursable bonus ehtiyat</p> <p>3. Қырғыз: қайтарылбаған бонус жөлөкпул</p> <p>4. Өзбек: qaytariladigan bonus ruxsat</p> <p>5. Түрік: geri ödenebilir bonus ödeneği</p> <p>6. Ағылшын: back bonification</p> <p>7. Испан: descuento adicional por reembolsable</p> <p>8. Неміс: erstattungsfähigen Bonusgeld</p> <p>9. Француз: allocation de bonus remboursable</p>
2292.	обращение	айналыс	<p>1. Сатып алу және сату арқылы еңбек өнімін, ақшаны, басқа да меншік объектілерін айырбастаудың тауарлы өндіріске тән нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: müraciət</p> <p>3. Қырғыз: даттануу</p> <p>4. Өзбек: shikoyat qilish</p> <p>5. Түрік: temyiz</p> <p>6. Ағылшын: circulation</p> <p>7. Испан: apelación</p> <p>8. Неміс: Beschwerde – шақыру, айналыс, үндеу, түгендеу, тексеру, жинау</p> <p>9. Француз: appel – циркуляция, айналыс, айналым, айналу, таралу, жан дану</p>
2293.	обращение банкнотное	банкнот айналысы	<p>1. Банкнота, банкнот – ағылшын. bank – банк; ағылшын. note – қолхат. Орталық (ұлттық) банктер ақша айналысы қаражаты мен төлем қаражаты ретінде шығарған банк билеттерінің айналысқа түсуі</p> <p>2. Әзербайжан: banknot müalicə</p> <p>3. Қырғыз: banknot дарылоо</p> <p>4. Өзбек: banknot davolash</p> <p>5. Түрік: banknot tedavi</p> <p>6. Ағылшын: banknote circulation</p> <p>7. Испан: banknot tratamiento</p> <p>8. Неміс: banknot Behandlung</p> <p>9. Француз: banknot traitement</p>

2294.	обращение вексельное	вексель айналысы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вексель – нем. Wechsel. Ақша орнына жүретін вексельдің жеткізушілер мен төлемшілер арасындағы айналыс аясындағы қозғалысы. 2. Әзербайжан: vərəqələrinin dövriyyəsi 3. Қырғыз: мыйзам жутуртуу 4. Өзбек: qonun loyihalarini aylanish 5. Түрік: faturaları dolaşımı 6. Ағылшын: circulation of bills 7. Испан: circulación de las letras 8. Неміс: Zirkulation von Rechnungen 9. Француз: circulation des factures
2295.	обращение товарное	тауар айналысы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тауарларды ақшаның көмегімен айырбастау нысаны. Ақшаның көмегімен айырбастау әрекеті екі құрамдас бөлікке бөлінеді: тауарды ақшаға сатады және кейіннен осы ақшаға жаңа тауар сатып алады. 2. Әзербайжан: malların dövriyyəsi 3. Қырғыз: азык-жүгүртүү 4. Өзбек: tovarlar aylanishi 5. Түрік: malların dolaşımı 6. Ағылшын: circulation of commodities 7. Испан: circulación de mercancías 8. Неміс: Waarenzirkulation 9. Француз: circulation des marchandises
2296.	обслуживание долга	борышқа қызмет көрсету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Белгілі бір уақыт кезеңіндегі сыйақының, комиссиялық төлемдердің, айыппұлдардың және қарыз алу шарттарынан туындайтын өзге де төлемдердің жиынтық төлемі. 2. Әзербайжан: borc xidməti 3. Қырғыз: қарызды тейлөө 4. Өзбек: qarz xizmati 5. Түрік: borç servisi 6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate 7. Испан: servicio de la deuda 8. Неміс: Schuldendienst 9. Француз: service de la dette
2297.	обслуживание займа	қарызға қызмет көрсету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетті атқару жөніндегі орталық немесе жергілікті уәкілетті органның немесе банктің қарыз алушының шоттарындағы қарыз қаражатының пайдаланылуын және қарыз алушының сыйақы төлемдерін, комиссиялық төлемдерді және қарыз талаптарына сәйкес басқа да төлемдерді жүзеге асыруын есепке алу жөніндегі қызметі. 2. Әзербайжан: kredit xidmət 3. Қырғыз: насыя алуу кызматы 4. Өзбек: kredit xizmati

			<p>5. Түрік: kredi hizmeti</p> <p>6. Ағылшын: amortization quota, depreciation norm, depreciation rate</p> <p>7. Испан: servicio de préstamo</p> <p>8. Неміс: Kredit-Service</p> <p>9. Француз: service de prêt</p>
2298.	общая прибыль	ортақ пайда	<p>1. Жалпы табыс пен жалпы шығасы арасындағы айырма.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi mənfəət</p> <p>3. Қырғыз: жалпы киреше</p> <p>4. Өзбек: yalpi foyda</p> <p>5. Түрік: brüt kazanç</p> <p>6. Ағылшын: gross profit</p> <p>7. Испан: beneficio bruto</p> <p>8. Неміс: Bruttogewinn</p> <p>9. Француз: bénéfice brut</p>
2299.	общая рентабельность	жалпы рентабельділік	<p>1. Рентабельность – нем. rentabel – табысты, кірісті, пайдалы. Кәсіпорынның, саланың, шаруашылықтың белгілі бір уақыт кезеңінде (әдетте бір жыл ішінде) алынған жалпы (теңгерімдік) пайданың қатынасына тең экономикалық тиімділігінің жалпыланған көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi gəlirlilik</p> <p>3. Қырғыз: жалпы кирешелик</p> <p>4. Өзбек: umumiy rentabellik</p> <p>5. Түрік: genel karlılık</p> <p>6. Ағылшын: overall profitability</p> <p>7. Испан: rentabilidad global</p> <p>8. Неміс: Gesamtrentabilität</p> <p>9. Француз: rentabilité globale</p>
2300.	общественное благо	қоғамдық игілік	<p>1. Мемлекеттің өз азаматтарына теңдей бастамада ұсынатын тауарлары мен қызметтері. Мұндай игіліктер басқа тұлғаларға ұсынылмай, жекелеген тұлғаларға ұсынылуы мүмкін емес. Қоғамдық игіліктерге, мысалы, қорғаныс, тегін білім беру, саябақтарға, музейлерге бару және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: ictimai yaxşı</p> <p>3. Қырғыз: коомдук жакшы</p> <p>4. Өзбек: jamoat yaxshi</p> <p>5. Түрік: kamu malı</p> <p>6. Ағылшын: public good</p> <p>7. Испан: bien público</p> <p>8. Неміс: öffentliches gut</p> <p>9. Француз: bien public</p>

2301.	общий клиринг	жалпы клиринг	<p>1. Клиринг – ағылшын. clearing – тазарту. Чектерді Лондон есептік палатасы арқылы есепке алу.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi klirinq</p> <p>3. Қырғыз: жалпы клиринг</p> <p>4. Өзбек: umumiy o'rmon</p> <p>5. Түрік: toplam takas</p> <p>6. Ағылшын: general clearing</p> <p>7. Испан:total de despeje</p> <p>8. Неміс:Gesamt Clearing</p> <p>9. Француз: compensation totale</p>
2302.	общий объем спроса	жалпы сұраныс көлемі	<p>1. Барлық тұтынушылардың белгілі бір тауарға деген сұранысының қосынды шамасы, тауарға қатысты жиынтық сұраныс.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi tälüb</p> <p>3. Қырғыз: жалпы суроо-талап</p> <p>4. Өзбек:jami talab</p> <p>5. Түрік:toplam talebin</p> <p>6. Ағылшын: total demand</p> <p>7. Испан:la demanda total</p> <p>8. Неміс:Gesamtnachfrage</p> <p>9. Француз: la demande totale</p>
2303.	общий режим кредитования	жалпы кредиттеу режимі	<p>1. Режим – фр. régime, лат. regimen – басқару, пәрмен беру, басшылық ету; Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену. Жеңілдіксіз және қатаңдатусыз, жалпы қолданыстағы қағидаларға сәйкес кредит беру.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi kredit rejim</p> <p>3. Қырғыз: жалпы насыя режимі</p> <p>4. Өзбек: umumiy kredit rejimi</p> <p>5. Түрік:toplam borç verme rejimi</p> <p>6. Ағылшын: general credit regime</p> <p>7. Испан:régimen total de préstamos</p> <p>8. Неміс:Gesamtkreditregime</p> <p>9. Француз: régime total des prêts</p>
2304.	общий счет	ортақ шот	<p>1. Бірнеше клиент пайдаланатын банктік есеп айырысу шоты.</p> <p>2. Әзербайжан: birgə hesab</p> <p>3. Қырғыз: биргелешкен эсеп</p> <p>4. Өзбек: qo'shma hisob</p> <p>5. Түрік: ortak hesap</p> <p>6. Ағылшын: total score</p> <p>7. Испан:cuenta conjunta</p> <p>8. Неміс:gemeinsames Konto</p> <p>9. Француз: compte conjoint</p>

2305.	объединение конгломератное	конгломераттық бірлестік	<p>1. Конгломерат – лат. conglomerates – жинақталған, жиналған. Экономиканың түрлі салаларына жататын, тікелей өндірістік кооперациямен байланысты емес кәсіпорындардың бірлесу нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: holding dərnək</p> <p>3. Қырғыз: конгломерат бирикмеси</p> <p>4. Өзбек: konglomerat birlashmasi</p> <p>5. Түрік: konglomera ilişki</p> <p>6. Ағылшын: conglomeration association</p> <p>7. Испан: asociación conglomerado</p> <p>8. Неміс: Konglomerat Verein</p> <p>9. Француз: association conglomérat</p>
2306.	объект налогообложения	салық салу объектісі	<p>1. Объект – лат. – зат, нәрсе. Белгілі бір салық өндіріп алынатын мүлік, мәміле немесе мүліктік құқық.</p> <p>2. Әзербайжан: vergitutma obyektı</p> <p>3. Қырғыз: салық салуу объектиси</p> <p>4. Өзбек: soliq solish ob'ekti</p> <p>5. Түрік: vergi amaci</p> <p>6. Ағылшын: property tax, object of taxation</p> <p>7. Испан: objeto de los impuestos</p> <p>8. Неміс: Gegenstand der Besteuerung</p> <p>9. Француз: objet de l'imposition</p>
2307.	объем предложения	ұсыныс көлемі	<p>1. Сатушылар белгілі бір нарықта белгілі бір уақытта сату үшін ұсынуға дайын тауар саны.</p> <p>2. Әзербайжан: kütləsinin həsmi</p> <p>3. Қырғыз: массасынын көлөмү</p> <p>4. Өзбек: yetkazib berish hajmi</p> <p>5. Түрік: arz hacmi</p> <p>6. Ағылшын: volume of supply</p> <p>7. Испан: el volumen de suministro</p> <p>8. Неміс: das Volumen der Versorgung</p> <p>9. Француз: le volume d'approvisionnement</p>
2308.	объем спроса	сұраныс көлемі	<p>1. Сатып алушылар белгілі бір нарықта белгілі бір уақыт кезеңінде сатып алғысы келетін және сатып алуға қабілетті тауар саны.</p> <p>2. Әзербайжан: tələb həsmi</p> <p>3. Қырғыз: суроо-талаптын көлөм</p> <p>4. Өзбек: talab hajmi</p> <p>5. Түрік: talebin hacmi</p> <p>6. Ағылшын: volume of demand</p> <p>7. Испан: el volumen de la demanda</p> <p>8. Неміс: das Volumen der Nachfrage</p> <p>9. Француз: le volume de la demande</p>

2309.	обязательство гарантийное	кепілдікті міндеттеме	<p>1. Гарантия – фр. <i>garantie</i> – қамтамасыз ету. Кепілгер белгілі бір міндеттемелердің орындалуына өзі кепіл болатын тұлғаға беретін жазбаша куәлік (кепілдікті хат).</p> <p>2. Әзербайжан: <i>zəmanət öhdəliyi</i></p> <p>3. Қырғыз: кепилдик милдеттенме</p> <p>4. Өзбек: <i>kafolat majburiyati</i></p> <p>5. Түрік: <i>taahhüt zorunluluğu</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>warranty, guarantee bond, guarantee obligation</i></p> <p>7. Испан: <i>obligación de garantía</i></p> <p>8. Неміс: <i>Garantiepflichtung</i></p> <p>9. Француз: <i>obligation de garantie</i></p>
2310.	овербот	овербот	<p>1. Овербот – ағылшын. <i>overbought</i> – шектен тыс баға сұрау. Сатып алу көлемінің болмашы болуы себепті белгілі бір тауар бағасының секірісі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>overbot</i></p> <p>3. Қырғыз: овербот</p> <p>4. Өзбек: <i>overbot</i></p> <p>5. Түрік: <i>overbot</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>overbot</i></p> <p>7. Испан: <i>overbot</i></p> <p>8. Неміс: <i>overbot</i></p> <p>9. Француз: <i>overbot</i></p>
2311.	оверсолд	оверсолд	<p>1. Оверсолд – ағылшын. <i>oversold</i> – шектен тыс сату. Тауардың нарыққа айтарлықтай көп түсуі себепті оның бағасының күрт төмендеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>oversold</i></p> <p>3. Қырғыз: оверсолд</p> <p>4. Өзбек: <i>haddan tashqari savdo</i></p> <p>5. Түрік: <i>aşırı satım</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>oversold</i></p> <p>7. Испан: <i>sobreventa</i></p> <p>8. Неміс: <i>Überverkauft</i></p> <p>9. Француз: <i>survendu</i></p>
2312.	оговорка индексная	индекстік ескертпе	<p>1. Индекс – лат. <i>index</i> – тізім, тізбе, көрсеткіш, сұқ саусақ. Бағаның жалпы индексінің құбылуына қарай бағаны және төлем сомасын өзгертуді көздейтін валюталық ескертпе.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>index bənddə</i></p> <p>3. Қырғыз: индекс-берене</p> <p>4. Өзбек: <i>indeks gap</i></p> <p>5. Түрік: <i>indeks şartı</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>the index clause</i></p> <p>7. Испан: <i>cláusula de índice</i></p>

			<p>8. Неміс: Index-Klausel</p> <p>9. Француз: clause d'index</p>
2313.	оговорка инфляционная	инфляциялық ескертпе	<p>1. Инфляция – лат. inflatio – кебу, қампаю. Бағаның инфляциялық өсуіне байланысты төлемнің, құнның өзгеруін көздейтін, келісімшарттардағы, шарттардағы, келісімдердегі ескертпе.</p> <p>2. Әзербайжан: inflyasiya bənddə</p> <p>3. Қырғыз: инфляциялук пункт</p> <p>4. Өзбек: inflyatsiya gap</p> <p>5. Түрік: enflasyonist fikra</p> <p>6. Ағылшын: inflation clause</p> <p>7. Испан: cláusula de inflación</p> <p>8. Неміс: Inflationsklausel</p> <p>9. Француз: clause inflationniste</p>
2314.	оговорка вычете	о шегерім туралы ескертпе	<p>1. Сақтандырушы белгілі бір сомадан асып кеткен тәуекелді ғана төлеуге міндетті болатын сақтандыру шарты, сақтандыру шартындағы тармақ.</p> <p>2. Әзербайжан: bənddə çıxılmasına</p> <p>3. Қырғыз: пункт чегерүү</p> <p>4. Өзбек: gap xulosa</p> <p>5. Түрік: fikra indirimi</p> <p>6. Ағылшын: caveat clause</p> <p>7. Испан: deducción de la cláusula</p> <p>8. Неміс: Klausel Abzug</p> <p>9. Француз: déduction clause</p>
2315.	оговорка патентная	патенттік ескертпе	<p>1. Патент – лат. patens – ашық, айқын, анық; litterae patentes – ашық хат. Экспорттаушы таза тауарды жеткізуге міндетті болатын экспорттық келісімшарттың талабы.</p> <p>2. Әзербайжан: patent disclaimer</p> <p>3. Қырғыз: патент тартуу</p> <p>4. Өзбек: patent voz kechish</p> <p>5. Түрік: patent reddi</p> <p>6. Ағылшын: patent clause</p> <p>7. Испан:descargo de responsabilidad de patente</p> <p>8. Неміс:Patent Haftungsausschluss</p> <p>9. Француз: avertissement de brevet</p>
2316.	оговорка эскалаторная	эскалаторлық ескертпе	<p>1. Эскалатор – ағылшын. escalator, фр. escalade – шабуыл жасауға арналған баспалдақ, scala – баспалдақ. Келісімшарттың өзара есеп айырысу процесінде шығасының өсуін есепке алуға мүмкіндік беретін талабы.</p> <p>2. Әзербайжан: eskalator bənddə</p> <p>3. Қырғыз: эскалаторго-берене</p>

			<p>4. Өзбек: eskalator gap</p> <p>5. Түрік: eskalasyon şartı</p> <p>6. Ағылшын: escalator clause</p> <p>7. Испан: cláusula de escaleras mecánicas</p> <p>8. Неміс: Rolltreppe Klausel</p> <p>9. Француз: clause d'indexation</p>
2317.	оговорки защитные	қорғаныштық ескертпе	<p>1. Тараптардың келісуімен халықаралық келісімшарттарға енгізілетін, шарттың орындалуы барысында контрагенттердің ықтимал шығасыға ұшырауы қатерін сақтандыру мақсатымен оның бастапқы талаптарының өзгертілуі мүмкін екені ескертілетін шарт талаптары.</p> <p>2. Әзербайжан: təhlükəsizlik bənddə</p> <p>3. Қырғыз: коргоо-берене</p> <p>4. Өзбек: himoya gap</p> <p>5. Түрік: Sigorta maddesi</p> <p>6. Ағылшын: protection clause, protective clauses</p> <p>7. Испан:cláusula de salvaguardia</p> <p>8. Неміс:Schutzklausel</p> <p>9. Француз:clause de sauvegarde</p>
2318.	ограничения косвенные	жанама шектеулер	<p>1.Шектеулер, әкімшілік және экономикалық шараларды біріктіру және оларды ішкі нарыққа түсетін жергілікті жерде, сондай-ақ шетелде өндірілген барлық тауарларға бірдей қолдау бұл шектеулердің айырықша белгісі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: dolaylı məhdudiyətlər</p> <p>3. Қырғыз: кыйыр чектөөлөр</p> <p>4. Өзбек: bilvosita cheklash</p> <p>5. Түрік: dolaylı kısıtlamalar</p> <p>6. Ағылшын: indirect limitations</p> <p>7. Испан:restricciones indirectas</p> <p>8. Неміс:indirekte Beschränkungen</p> <p>9. Француз:restrictions indirectes</p>
2319.	ограничения нетарифные	тарифтік емес шектеулер	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Белгілі бір тауарларды елге әкелуге және елден әкетуге қойылатын тікелей қомақты шектеулер.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-tarif məhdudiyətləri</p> <p>3. Қырғыз: төлөмдөрдү эмес чектөөлөр</p> <p>4. Өзбек: tarifsiz cheklovlar</p> <p>5. Түрік: tarife dışı kısıtlamalar</p> <p>6. Ағылшын: non-tariff restrictions</p> <p>7. Испан:restricciones no arancelarias</p> <p>8. Неміс:nichttarifären Beschränkungen</p> <p>9. Француз: restrictions non tarifaires</p>

2320.	ограничения тарифные	тарифтік шектеулер	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Белгілі бір тауарларды елге әкелуді және елден әкетуді қиындататын кедендік тарифтер жүйесі. 2. Әзербайжан: tarif məhdudiyuətləri 3. Қырғыз: бажы чектөөлөр 4. Өзбек: tarif cheklovlar 5. Түрік: tarife kısıtlamalar 6. Ағылшын: tariff restrictions 7. Испан:restricciones arancelarias 8. Неміс: Zollbeschränkungen 9. Француз: restrictions tarifaires
2321.	ограниченное поручение	шектелген тапсырма	<ol style="list-style-type: none"> 1. Клиенттің брокерге беретін тапсырмасы, бағаның өзгеруінің немесе тапсырманың орындалу уақытының шектелген шамасы (мерзімі, көлемі). 2. Әзербайжан: məhdud sifariş 3. Қырғыз: чектелген тартиби 4. Өзбек: cheklangan tartibi 5. Түрік: sınırlı sipariş 6. Ағылшын: limited assignment 7. Испан: para limitada 8. Неміс:begrenzt bestellen 9. Француз: ordre limité
2322.	ограниченность ресурсов	ресурстардың шектеулілігі	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ресурс</i> – франц. ressource – қосалқы құрал-жабдық. Адам мен қоғамның өскелең қажеттіліктерін қанағаттандыруға қабелітті табиғи және еңбек ресурстарының, өндіріске арналған негізгі капиталдың жеткіліксіздігі. 2. Әзербайжан: resursların məhdudiyuə 3. Қырғыз: ресурстарды жардылығы 4. Өзбек: resurslardan Ishonchsizlik 5. Түрік: kaynakların azlık 6. Ағылшын: limited resources 7. Испан:escasez de recursos 8. Неміс:Kargheit von Ressourcen 9. Француз: scantiness des ressources
2323.	однократность налогообложения	бірреттік салық салу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бір ғана объектіге заңда белгіленген салық салу кезеңі ішінде белгілі бір түрдегі салық бір рет қана салынатын қағидат. 2. Әзербайжан: bir zaman vergi 3. Қырғыз: бир жолку салык 4. Өзбек:o'tgan soliq 5. Түрік:bir defalık vergi 6. Ағылшын: single taxation 7. Испан:el impuesto de una sola vez 8. Неміс:die einmalige Steuer

			9. Француз: la taxe unique
2324.	ожидания инфляционные	инфляциялық болжам	<p>1. Инфляция – лат. inflatio – кебу, қампаю. Өндірушілер мен тұтынушылар, сатушылар мен сатып алушылар өздерінің болашақ ақша және баға саясатын қалыптастыратын, табыстарын, шығыстарын, пайдаларын, кредиттерін бағалауға негіз болатын инфляцияның болжалды, күтілетін деңгейлері.</p> <p>2. Әзербайжан: inflyasiya gözləntiləri</p> <p>3. Қырғыз: inflationary күтүүлөр</p> <p>4. Өзбек: inflyatsiya taxminlar</p> <p>5. Түрік: enflasyonist beklentiler</p> <p>6. Ағылшын: inflationary expectations</p> <p>7. Испан: las expectativas de inflación</p> <p>8. Неміс: Inflationserwartungen</p> <p>9. Француз: les anticipations d'inflation</p>
2325.	окладной лист	айлықақы қағазы	<p>1. Салық төлеушіге төленетін салықтық төлемдерінің сомасы мен мерзімдерін хабарлайтын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi formaları</p> <p>3. Қырғыз: салық түрлөрү</p> <p>4. Өзбек: soliq shakllari</p> <p>5. Түрік: vergi formları</p> <p>6. Ағылшын: overhead sheet</p> <p>7. Испан: formularios de impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuerformulare</p> <p>9. Француз: les formulaires d'impôt</p>
2326.	окладные налоги	айлықақы салығы	<p>1. Шамалары салық салу бірлігіне қолданыстағы, қабылданған, бекітілген мөлшерлемелер бойынша белгіленетін салықтар мен алымдар.</p> <p>2. Әзербайжан: mühasib vergilər</p> <p>3. Қырғыз: бухгалтер салықтар</p> <p>4. Өзбек: hisobchi soliqlar</p> <p>5. Түрік: muhasebeci vergileri</p> <p>6. Ағылшын: salary taxes</p> <p>7. Испан: los impuestos contador</p> <p>8. Неміс: die Buchhalter Steuern</p> <p>9. Француз: les taxes comptable</p>
2327.	«окно льготных кредитов»	«жеңілдікті кредиттер терезесі»	<p>1. Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену. Арнаулы бағадарламалар бойынша немесе халықаралық банктер мен қорлар тарапынан дамушы елдерге көмек ретінде берілетін жеңілдікті кредиттер.</p> <p>2. Әзербайжан: «güzəştli kreditlərin qutusu»</p> <p>3. Қырғыз: «жумшак кредиттердин кутуча»</p>

			<p>4. Өзбек: «imtiyozli kreditlar box»</p> <p>5. Түрік: «yumuşak kredi kutu»</p> <p>6. Ағылшын: «preferential loan window»</p> <p>7. Испан: «caja de créditos blandos»</p> <p>8. Неміс: «Box von zinsgünstigen Darlehen»</p> <p>9. Француз: «boîte de prêts bonifiés»</p>
2328.	окупаемость валюты	валюта өтелімділігі	<p>1. Валюта – итал. valuta. Кәсіпорындар мен ұйымдардың сыртқы экономикалық қызметінің ұстанымы, бұл ұстаным олардың валюта түріндегі шығысын меншікті валюталық табысы есебінен өтеуді көздейді.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta qaytarılması</p> <p>3. Қырғыз: акча кайтарымдуулугу</p> <p>4. Өзбек: valyuta qaytish</p> <p>5. Түрік: para iade</p> <p>6. Ағылшын: currency selfrepaument</p> <p>7. Испан: rendimiento de la divisa</p> <p>8. Неміс: Währung Rückkehr</p> <p>9. Француз: retour des devises</p>
2329.	олигархия	олигархия	<p>1. Олигархия – грек. oligarcia, oligos – толып жатқан + arche – өкімет, билік. Саяси және экономикалық үстемдік, адамдардың шағын тобының басқармасы, сондай-ақ топтың өзі.</p> <p>2. Әзербайжан: oliqarxiya</p> <p>3. Қырғыз: олигархия</p> <p>4. Өзбек: oligarxiya</p> <p>5. Түрік: oligarşi</p> <p>6. Ағылшын: oligarchy</p> <p>7. Испан: oligarquía</p> <p>8. Неміс: Oligarchie</p> <p>9. Француз: oligarchie</p>
2330.	олигополия	олигополия	<p>1. Олигополия – грек. oligos – аздаған және poleo – сатамын, сауда жасаймын. Нарықта аздаған ірі компаниялар мен бірқатар шағын фирмалар әрекет ететін жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: Oligopoly</p> <p>3. Қырғыз: олигополия</p> <p>4. Өзбек: oligopol</p> <p>5. Түрік: oligopol</p> <p>6. Ағылшын: oligopoly</p> <p>7. Испан: oligopolio</p> <p>8. Неміс: Oligopol</p> <p>9. Француз: oligopole</p>
2331.	олигопсония	олигопсония	<p>1. Олигопсония – көне грекше: ὀλίγος – «аз», көне</p>

			<p>грекше: ὀψωνία – «сатып алуу». Нарықтағы аздаған сатып алушыларға көптеген сатушылар қарсы тұратын жағдай. «Олигополия» сияқты «МОНОПОЛИЯ» деген ұғымға мүлдем қарама-қарсы мағынаны білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: oligopsony 3. Қырғыз: олигопсония 4. Өзбек: oligopsony 5. Түрік: oligopson 6. Ағылшын: oligopsony 7. Испан: oligopsonios 8. Неміс: oligopsony 9. Француз: oligopsones</p>
2332.	ОМОЛОГАЦИЯ	ОМОЛОГАЦИЯ	<p>1. <i>Омологация</i> – ағылшын. homologation. Сатылатын тауардың техникалық сипаттамаларын, параметрлерін стандарттарға, тауарды тұтынатын елдің талаптарына сәйкестендіру.</p> <p>2. Әзербайжан: homologasyon 3. Қырғыз: омологация 4. Өзбек: homologasyon 5. Түрік: homologasyon 6. Ағылшын: homologation 7. Испан: homologación 8. Неміс: Homologation 9. Француз: homologation</p>
2333.	ОНКОЛЬ	ОНКОЛЬ	<p>1. Онколь – ағылшын. on call – талап бойынша. Қарыз алушының өзіне ашылған, тауарлар, вексельдер, бағалы қағаздар түріндегі кепілзатпен қамтамасыз етілген кредитпен біртіндеп пайдалану құқығы. Тараптардың кез келгенінің талабы бойынша онколь кез келген уақытта тоқтатылуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: zəng kredit 3. Қырғыз: чакыруу насыя 4. Өзбек: qo'ng'iroq kredit 5. Түрік: çağrı kredi 6. Ағылшын: oncol 7. Испан: préstamo de llamada 8. Неміс: Anruf Darlehen 9. Француз: prêt appel</p>
2334.	операции взаимопогашае мые	өзара өтелетін операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Мемлекеттік бюджетті және облыстың бюджетін, сондай-ақ олардың атқарылуы туралы есептерді қалыптастыру кезінде жүзеге асырылатын, қосарланған шотты болдырмау мақсатында бюджеттің бір деңгейінен</p>

			<p>басқа деңгейіне берілетін трансферттер, бюджеттік кредиттер және басқа да ақша сомаларын алып тастауға байланысты операциялар.</p> <p>2. Әзербайжан: qarşılıqlı kompensasiya əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: өз ара компенсирлөөчү операция</p> <p>4. Өзбек: o'zaro javob operatsiya</p> <p>5. Түрік: karşılıklı dengeleme operasyonu</p> <p>6. Ағылшын: mutual operations</p> <p>7. Испан: operación mutuamente de compensación</p> <p>8. Неміс: gegenseitig kompensierte Betrieb</p> <p>9. Француз: fonctionnement mutuellement compensation</p>
2335.	операции невидимые	көрінбейтін операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет. 1) қызметтер, туризм, ақша аударымдары, пайыз алу сияқты өндірістік емес қызметтерге жататын төлем теңгерімінің арнаулы баптарында көзделген төлемдер мен түсімдер бойынша операциялар; 2) ақшалай қаражаттың қозғалысына қатысты белгіленбеген жалған келісімшарттармен байланысты көлеңкелі қаржылық операциялардың шартты атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: görünməz əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: көзгө көрүнбөгөн иш</p> <p>4. Өзбек: ko'rinmas operatsiya</p> <p>5. Түрік: görünmez operasyon</p> <p>6. Ағылшын: invisible operations</p> <p>7. Испан: operación invisible</p> <p>8. Неміс: unauffälliger Betrieb</p> <p>9. Француз: opération invisible</p>
2336.	операции принципиальные	қағидаттық операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Принцип – лат. principium, грек. αρχή – бастау, негіз. Қайта сату және пайда алу мақсатында дилер өз қаражаты есебінен жүзеге асыратын бағалы қағаздарды сатып алу операциялары.</p> <p>2. Әзербайжан: əsas əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: негизги аракеттер</p> <p>4. Өзбек: asosiy operatsiyalari</p> <p>5. Түрік: temel işlemler</p> <p>6. Ағылшын: principal operations</p> <p>7. Испан: operaciones básicas</p> <p>8. Неміс: Grundoperationen</p> <p>9. Француз: les opérations de base</p>
2337.	операции реимпортные	кері импорттық операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Импорт – лат. importo – әкелу, енгізу; лат. приставка de – жою, тоқтату. Шекарадан бұрын әкетілген отандық</p>

			<p>тауарларды әкелу бойынша коммерциялық операциялар.</p> <p>2. Әзербайжан: ithal әмәлиyyat</p> <p>3. Қырғыз: реимпорт операциясы</p> <p>4. Өзбек: reimport operatsiya</p> <p>5. Түрік:yeniden içeri aktar operasyonu</p> <p>6. Ағылшын: re-import operations</p> <p>7. Испан:operación reimportación</p> <p>8. Неміс:Re-Import Betrieb</p> <p>9. Француз: opération de réimportation</p>
2338.	операции реэкспортные	кері экспорттық операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету; лат. приставка de – жою, тоқтату. Бұрын елге енгізілген өңдеуге ұшырамаған тауарды шекарадан әкету бойынша коммерциялық операциялар.</p> <p>2. Әзербайжан: təkrar ixrac әмәлиyyatları</p> <p>3. Қырғыз: реэкспорт иштери</p> <p>4. Өзбек: qayta-eksport operatsiyalarini</p> <p>5. Түрік: yeniden ihraç işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: re-export operations</p> <p>7. Испан:re-exportación operaciones</p> <p>8. Неміс:Re-Export-Operationen</p> <p>9. Француз: opérations de réexportation</p>
2339.	операции с иностранной валютой	шетелдік валютамен жасалатын операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Валюта – итал. valuta. Жеке және заңды тұлғалардың, қаржылық мекемелердің шетел валютасын сату-сатып алу, шетел валютасын пайдалану арқылы есеп айырысу, шетел валютасында кредит беру бойынша операциялары.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta әмәлиyyat</p> <p>3. Қырғыз: чет өлкө ишлери</p> <p>4. Өзбек: valyuta operatsiya</p> <p>5. Түрік: döviz işlem</p> <p>6. Ағылшын: foreign exchange operations</p> <p>7. Испан:transacción de divisas</p> <p>8. Неміс:Devisentransaktion</p> <p>9. Француз: opération de change</p>
2340.	операции с чеками	чектермен жасалатын операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Чек – фр. chèque, ағылшын. cheque/check.Дербес деректерді жинау мен өңдеуге қатысты ақпарат. Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын (ипотекалық қарыздарды) қайта қаржыландыру бағдарламасы.</p> <p>2. Әзербайжан: çekləri ilə әмәлиyyatlar</p> <p>3. Қырғыз: накталай акча менен иш</p> <p>4. Өзбек: cheklar bilan operatsiyalar</p>

			<p>5. Түрік:çeki ile işlemler</p> <p>6. Ағылшын: check operations</p> <p>7. Испан:operaciones con cheques</p> <p>8. Неміс:Operationen mit Kontrollen</p> <p>9. Француз:opérations avec contrôles</p>
2341.	операции учетные	есеп операциялары	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Банктердің коммерциялық вексельдерді және басқа да кейбір ұзақмерзімді міндеттемелерді есептеу бойынша операциялары.</p> <p>2. Әзербайжан: mühasibat əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: эсепке алуу иштери</p> <p>4. Өзбек: buxgalteriya operatsiyalar</p> <p>5. Түрік: muhasebe işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: accounting operations</p> <p>7. Испан:operaciones contables</p> <p>8. Неміс: Verrechnungen</p> <p>9. Француз: opérations comptables</p>
2342.	операции факторные	факторлық операциялар	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Фактор – лат. factor – жасаушы, өндіруші. Сауда операцияларын факторинг, сауда капиталын кредиттеудің өзіндік нысанын ұсынатын комиссиянер-банктердің шоттарын алдын ала төлеу негізінде қаржыландыру тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: faktoring əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: көбөйтүүчүлөргө иштери</p> <p>4. Өзбек:factoring operatsiyalar</p> <p>5. Түрік:factoring işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: factoring operations</p> <p>7. Испан:factorización operaciones</p> <p>8. Неміс:Factoring</p> <p>9. Француз: affacturage</p>
2343.	операции форексные	форекс операциялары	<p>1. Фóрекс – Forex, кейде FX, ағылшын. FOReign EXchange – «шетелдік айырбас»; Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Биржа және банкаралық нарықта валютаны сатып алу немесе сату.</p> <p>2. Әзербайжан: forex əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: форекс бүтүмдөр</p> <p>4. Өзбек: forex operatsiyalari</p> <p>5. Түрік:forex işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: forex operations</p> <p>7. Испан:las transacciones de divisas</p> <p>8. Неміс: Forex-Transaktionen</p> <p>9. Француз: opérationsdechange</p>
2344.	операции	фьючерстік	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Фьючерс –</p>

	фьючерсные	операциялар	ағылшын. futures. Биржалардағы мерзімдік мәмілелер. Оларға шикізат тауарларын, алтынды, валютаны, қаржы және несие құралдарын мәміле жасасу сәтінде тіркелетін бағамен сатып алу және сату жатады. Бұл орайда, операциялар белгілі бір уақыт аралығында (2-3 жылға дейін) орындалады. 2. Әзербайжан: fuçers әмәлиуатлары 3. Қырғыз: келечеги бүтүмдөр 4. Өзбек:fyuchers bitimlar 5. Түрік:vadeli işlemler 6. Ағылшын: futures transaction 7. Испан:operaciones de futuro 8. Неміс:Termingeschäfte 9. Француз:les opérations à terme
2345.	операционная система	операциялық жүйе	1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Компанияның және оның бөлімшелерінің қызметі туралы есептік-бухгалтерлік ақпаратты жедел алу, белгілеу және өңдеу жүйесі. 2. Әзербайжан: әмәлиуат sistemi 3. Қырғыз: операциондук система 4. Өзбек:operatsion tizim 5. Түрік:işletim sistemi 6. Ағылшын: operating system 7. Испан:sistema operativo 8. Неміс:Operationssystem 9. Француз: le système d'exploitation
2346.	операционные издержки	операциялық шығасылар	1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Мәміле жасасу және оны жүзеге асырумен байланысты шығасы, бұған серіктестерді іздеу және табу, келісімдерді рәсімдеу, оларға қол қою, олардың орындалуын бақылау шығындары енеді. 2. Әзербайжан: әмәлиуат хәрәләрі 3. Қырғыз: өндүрүштүк чығымдар 4. Өзбек: operatsion xarajatlar 5. Түрік: işletme masrafları 6. Ағылшын: transaction costs 7. Испан:gastos de operación 8. Неміс:Betriebskosten 9. Француз: les charges d'exploitation
2347.	операционные расходы	операциялық шығыстар	1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Мәміле жасасу және оны жүзеге асырумен байланысты шығасы, бұған серіктестерді іздеу және табу, келісімдерді рәсімдеу, оларға қол қою, олардың орындалуын бақылау шығындары енеді.

			<p>2. Өзөрбайжан: әмәлиууат хәрсләри</p> <p>3. Қырғыз: өндүрүштүк чығымдар</p> <p>4. Өзбек: operatsion xarajatlar</p> <p>5. Түрік: işletme masrafları</p> <p>6. Ағылшын: operating expenses</p> <p>7. Испан:gastos de operación</p> <p>8. Неміс:Betriebskosten</p> <p>9. Француз: les charges d'exploitation</p>
2348.	«операционный крах»	«операциялық күйреу»	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Қор биржасының қатысушылары операциялардың өскелең көлемін, олардың нәтижелерін өңдеуді игере алмай жатқандағы қор биржасының жай-күйі. Бұл биржа қызметінің бұзылуына және брокерлік фирмалардың қателесуіне алып келеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: әмәлиууат дағилмаси</p> <p>3. Қырғыз: ыкчам жыйноо</p> <p>4. Өзбек: tezkor buzish</p> <p>5. Түрік: operasyonel çöküşü</p> <p>6. Ағылшын: operational collapse</p> <p>7. Испан:colapso operacional</p> <p>8. Неміс:Betrieb Zusammenbruch</p> <p>9. Француз: effondrement opérationnel</p>
2349.	операционный риск	операция тәуекелі	<p>1. Операция – лат. operatio – іс-әрекет; Риск – лат. resesō – қырку, қысқарту немесе көне грек. ρίσκόν – қауіптілік, қатер. Жинақтаушы зейнетақы қорының ішкі бақылау ұйымына қойылатын талаптарды бұзуы (сақтамауы) салдарынан шығыстардың (шығындардың) туындау тәуекелі. Операция тәуекеліне сондай-ақ операция (компьютер) жүйелеріндегі елеулі іркілістердің туындауына байланысты тәуекелдер, белгіленген лимиттердің асып кетуі, бағалы қағаздармен немесе бэк-офис жұмысы барысында операторлардың қателерімен операциялар жасаған кездегі алаяқтық жатады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: әмәлиууат risk</p> <p>3. Қырғыз: ыкчам тобокелдик</p> <p>4. Өзбек:operatsion xavf</p> <p>5. Түрік:operasyonel risk</p> <p>6. Ағылшын: operational risk</p> <p>7. Испан: riesgo operacional</p> <p>8. Неміс: operationelle Risiken</p> <p>9. Француз: le risque opérationnel</p>
2350.	опережающие показатели	озыңқы көрсеткіштер	<p>1. Ауытқуы өндіріс көлемінің ауытқуының пайда болуынан уақыт жағынан озып кететін микроэкономикалық</p>

			<p>көрсеткіштер. Мұндай көрсеткіштерге акциялардың бағамы, ақша ұсынысы жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: апараси göstəriciləri</p> <p>3. Қырғыз: негизги көрсөткүчтөрү</p> <p>4. Өзбек: etakchi ko'rsatkichlari</p> <p>5. Түрік: öncü göstergeler</p> <p>6. Ағылшын: leading indicators</p> <p>7. Испан: los principales indicadores</p> <p>8. Неміс: Leitindikatoren</p> <p>9. Француз: les indicateurs avancés</p>
2351.	оппортунизм	оппортунизм	<p>1. Оппортунизм – лат. opportunus – қолайлы, пайдалы. Келісім жасасу кезінде уағдаласушы тараптардың бірінің келісім шарттарын келісім жасалатын серіктеске қатысты өздері артықшылықтарға қол жеткізіп, оған шығындардың көп бөлігін жүктейтіндей етіп қалыптастыруға ұмтылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: opportunizm</p> <p>3. Қырғыз: оппортунизм</p> <p>4. Өзбек: oportünizm</p> <p>5. Түрік: oportünizm</p> <p>6. Ағылшын: opportunism</p> <p>7. Испан: oportunismo</p> <p>8. Неміс: Opportunismus</p> <p>9. Француз: opportunisme</p>
2352.	оптимальное распределение	оңтайлы бөліну	<p>1. Оптимальный – лат. optimus – ең үздік. Бір тұтынушылардың ниетін жақсылап қанағаттандыру мақсатында жүзеге асырылатын қайта бөлу, игіліктерді тұтынушылар арасында басқа тұтынушылардың қанағаттануын нашарлатуға алып келмейтіндей етіп бөлу.</p> <p>2. Әзербайжан: optimal paylanması</p> <p>3. Қырғыз: оптималдуу бөлүштүрүү</p> <p>4. Өзбек: optimal taqsimlash</p> <p>5. Түрік: optimal dağılımı</p> <p>6. Ағылшын: optimal distribution</p> <p>7. Испан: distribución óptima de</p> <p>8. Неміс: optimale Verteilung der</p> <p>9. Француз: une répartition optimale des</p>
2353.	оптимум	оптимум	<p>1. Оптимум – лат. optimum – ең жақсы, тәуір. Экономиканы математикалық талдаудың негізгі ұғымы. Мұнда экономикалық агенттер өзінің қызметінде белгілі бір мағынада ең тәуір және нақты ықтимал (оңтайлы) шешімдерді ұдайы қабылдауға мәжбүр болатыны ескеріледі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: optimal</p> <p>3. Қырғыз: оптимум</p> <p>4. Өзбек: optimal</p> <p>5. Түрік: optimum</p> <p>6. Ағылшын: optimum</p> <p>7. Испан: óptimo</p> <p>8. Неміс: Optimum</p> <p>9. Француз: optimum</p>
2354.	оптовая надбавка	көтерме сауда үстелмесі	<p>1. Айналыс саласының көтерме сауда буынында құралатын үстелме ақша. Тараптардың жабдықтау-өткізу, көтерме сауда кәсіпорындары мен басқа да кәсіпорындар атынан жасалған келісімі бойынша белгіленеді және тауар қозғалысымен байланысты шығынның орнын толтыру, осы операциялардан пайда алу мақсатын көздейді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: topdansatış ehtiyat</p> <p>3. Қырғыз: оптом жөлөкпул</p> <p>4. Өзбек: ulgurji ruxsat</p> <p>5. Түрік: toptan karşılığı</p> <p>6. Ағылшын: wholesale surcharge</p> <p>7. Испан: subsidio por mayor</p> <p>8. Неміс: Großhandel Geld</p> <p>9. Француз: allocation de gros</p>
2355.	ОПЦИОН	ОПЦИОН	<p>1. Опцион –лат. optio, optionis – таңдау, қалау. 1) келісімшарт, шарт, келісім, мәміле тараптарының бірі қайсыбір параметр немесе параметрлер бойынша беретін таңдау құқығы. 2) болашақта акцияларды акционерлік қоғамдар өздерінің басқарушыларына оларды компания жұмысының тиімділігін арттыруға ынталандыру мақсатымен беретін тіркелген бағамен сатып алу құқығы. 3) қайсыбір активті сатып алу-сатудың (жеткізудің) шарт-келісімшартпен, соның ішінде қаржылық шарт-келісімшартпен ресімделген мәмілесі, болашақта (тараптар уағдаласқан мерзімде) шарт жасасу туралы алдын ала келісім; иесіне бағалы қағазды сатып алу немесе сату құқығын беретін құжат.</p> <p>2. Өзөрбайжан: seçimi</p> <p>3. Қырғыз: опцион</p> <p>4. Өзбек: variant</p> <p>5. Түрік: seçenek</p> <p>6. Ағылшын: option</p> <p>7. Испан: opción</p> <p>8. Неміс: Option</p> <p>9. Француз: option</p>

2356.	ОПЦИОН «ГОЛЫЙ»	«жалан» ОПЦИОН	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Негізгі бағалы қағаздың тең және карама-қарсы жайғасымымен өтелмейтін опциондық жайғасым. 2. Әзербайжан: seçimi «çılraq» 3. Қырғыз: параметр «жылаңач» 4. Өзбек: variant «yalang'och» 5. Түрік: seçeneği «çıplak» 6. Ағылшын: «naked» option 7. Испан: opción «desnudo» 8. Неміс: Option «nackt» 9. Француз: option «nue»
2357.	ОПЦИОН «при деньгах»	«ақша бардағы» ОПЦИОН	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Өзіндік құндылығы бар опцион. 2. Әзербайжан: «pul» seçimi 3. Қырғыз: «акча» параметри 4. Өзбек: «pul» variant 5. Түрік: «para» seçeneği 6. Ағылшын: «with money» option 7. Испан: opción «en el dinero» 8. Неміс: Option «im Geld» 9. Француз: option «dans l'argent»
2358.	ОПЦИОН «при своих»	«өзіміздікілерді ң алдында» ОПЦИОНЫ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Негізгі бағасы ағымдағы фьючерстік бағаға тең болатын опцион. 2. Әзербайжан: seçimi «ilə onun» 3. Қырғыз: параметр «менен анын» 4. Өзбек: variant «bilan» 5. Түрік: seçeneği «ile onun» 6. Ағылшын: call option 7. Испан: opción «con su» 8. Неміс: Option «mit seinem» 9. Француз: option «avec son»
2359.	ОПЦИОН «с возвратом»	«қайтарымы бар» ОПЦИОН	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Иесіне опционда көрсетілген тауарды белгілі бір уақыт кезеңі ішінде ең жоғарғы бағамен сатуға құқық беретін сатуға арналған опцион. 2. Әзербайжан: seçim «qaıtmaq» 3. Қырғыз: «қайтып келүү» параметри 4. Өзбек: «qaytish uchun» varianti 5. Түрік: seçenek «dönmek» 6. Ағылшын: option «with refund» 7. Испан: opción de «volver» 8. Неміс: Option «zurückzukehren» 9. Француз: option «retourner»

2360.	опцион «цилиндрический»	«цилиндрлік» опцион	<p>1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу; <i>Цилиндр</i> – көне грек. κύλινδρος — білікше, білік.«Пут» опционын бір мезгілде сату арқылы «колл» валюталық опционын барынша төмен бағамен сатып алу.</p> <p>2. Әзербайжан: seçimi «silindrik»</p> <p>3. Қырғыз: «түз» параметри</p> <p>4. Өзбек: variant «silindr»</p> <p>5. Түрік: seçeneği «silindirlik»</p> <p>6. Ағылшын: «cylindrical» option</p> <p>7. Испан: opción «cilíndrico»</p> <p>8. Неміс: Option «zylindrisch»</p> <p>9. Француз: option «cylindrique»</p>
2361.	опцион без покрытия	жабылмаған опцион	<p>1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Сатушысы сатып алушы өз құқықтарын сатушының пайдасына пайдаланбайтын жағдайдан қорғалмаған опцион, яғни параллель қарама-қарсы мәмілемен қорғалмаған опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: təbaşirlənməmiş seçimi</p> <p>3. Қырғыз: жабдылбаган параметр</p> <p>4. Өзбек: karlanmamış variant</p> <p>5. Түрік: karlanmamış seçenek</p> <p>6. Ағылшын: uncoated option</p> <p>7. Испан: opción sin revestir</p> <p>8. Неміс: option unbeschichteten</p> <p>9. Француз: option non couché</p>
2362.	опцион генеральный	бас опцион	<p>1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Кемені жалға берушінің чартерде көрсетілгендерінің ішінен тиеу және түсіру портын таңдау құқығы.</p> <p>2. Әзербайжан: general seçimi</p> <p>3. Қырғыз: жалпы орнотуулар</p> <p>4. Өзбек: umumiy variant</p> <p>5. Түрік: genel seçenek</p> <p>6. Ағылшын: general option</p> <p>7. Испан: opción general</p> <p>8. Неміс: allgemeine Option</p> <p>9. Француз: option générale</p>
2363.	опцион грузовой	жүк опционы	<p>1. Опцион – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Кемені жалға берушіге чартерде көрсетілген жүктердің ішінен тасымалдау жүгін таңдауға, белгілеуге құқық беретін опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: yük seçimi</p> <p>3. Қырғыз: жүк параметр</p> <p>4. Өзбек: yuk variant</p> <p>5. Түрік: kargo seçeneği</p>

			<p>6. Ағылшын: cargo option 7. Испан:opción de carga 8. Неміс:Fracht-Option 9. Француз: option de fret</p>
2364.	ОПЦИОН ДВОЙНОЙ	қос опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Опционның келісімшартты базистік баға бойынша сатып алу немесе сату (бірақ бір мезгілде сату және сатып алу емес) құқығы. 2. Әзербайжан: аyaqlarını aralamaq 3. Қырғыз: мингенде опцион 4. Өзбек: straddle 5. Түрік: arışır kalmak 6. Ағылшын: straddle – қос опцион, екіұшты саясат, кең адым, аяқты талтайтып қою 7. Испан:montar a horcajadas 8. Неміс:Spreizen 9. Француз: califourchon</p>
2365.	опцион европейский	еуропалық опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Әрекет ету мерзімі біткен сәтте ғана сатуға құқық беретін опцион. 2. Әзербайжан: Avropa seçimi 3. Қырғыз: европа параметри 4. Өзбек: evropa variant 5. Түрік: Avrupa seçenek 6. Ағылшын: European option 7. Испан:opción Europea 8. Неміс:Europäische Option 9. Француз: option Européenne</p>
2366.	опцион истекший	өтіп кеткен опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Әрекет ету мерзімі өткен, пайдаланылмаған опцион. 2. Әзербайжан: son variant 3. Қырғыз: акыркы чечим 4. Өзбек: oxirgi variant 5. Түрік: son seçenek 6. Ағылшын: last option 7. Испан: última opción 8. Неміс: letzte Option 9. Француз: dernière option</p>
2367.	ОПЦИОН КОЛЛ	ОПЦИОН КОЛЛ	<p>1. Колл-опцион – ағылшын. call option; Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Опционның түрі, оған сәйкес бір тарап (опцион коллды сатушы) келешекте базалық активті басқа тараптан (опцион коллды сатушыдан) опцион коллдың (страйк) орындалу бағасы бойынша сатып алу құқығын</p>

			<p>басқа тарапқа (опцион коллды сатып алушыға) сатады.</p> <p>2. Әзербайжан: opsiyonu</p> <p>3. Қырғыз: опцион колл</p> <p>4. Өзбек: chaqiriq variant</p> <p>5. Түрік: arama seçeneği</p> <p>6. Ағылшын: call option</p> <p>7. Испан: opción de compra</p> <p>8. Неміс: Call-Option</p> <p>9. Француз: option d'achat</p>
2368.	опцион на покупку	сатып алуға арналған опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Фьючерстік келісімшартты, тауарды немесе басқа да құндылықтарды алдын ала белгіленген бағамен сатып алуға құқық беретін, бірақ оны міндеттемейтін опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: alınması seçimi</p> <p>3. Қырғыз: сатып алуу үчүн тандоо</p> <p>4. Өзбек: sotib olish uchun imkoniyat</p> <p>5. Түрік: satın alma seçeneği</p> <p>6. Ағылшын: call option</p> <p>7. Испан: opción de compra</p> <p>8. Неміс: Option zum Kauf</p> <p>9. Француз: option d'achat</p>
2369.	опцион на продажу	сатуға арналған опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Фьючерстік келісімшартты, тауарды немесе басқа да құндылықтарды алдын ала белгіленген бағамен сатуға құқық беретін, бірақ оны міндеттемейтін опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: seçim qoymaq</p> <p>3. Қырғыз: параметрин койду</p> <p>4. Өзбек: variantni qo'yish</p> <p>5. Түрік: seçeneğini koymak</p> <p>6. Ағылшын: put option</p> <p>7. Испан: opción de venta</p> <p>8. Неміс: Put-Option</p> <p>9. Француз: mettre l'option</p>
2370.	опцион на процентную ставку	пайыздық мөлшерлемеге арналған опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу; Процент – лат. per cent – жүзге бір. Алдын ала белгілі бір пайыздық мөлшерлеме бойынша төленуге тиіс опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: faiz dərəcəsi seçimi</p> <p>3. Қырғыз: пайыздық чен боюнча тандоо</p> <p>4. Өзбек: bir foiz stavkasida variant</p> <p>5. Түрік: faiz oranı üzerinde seçenek</p> <p>6. Ағылшын: interest rate option</p>

			<p>7. Испан:opción en una tasa de interés</p> <p>8. Неміс:Option auf einen Zinssatz</p> <p>9. Француз: option sur un taux d'intérêt</p>
2371.	опцион незастрахованн ый	сақтандырылма ған опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Тең, бірақ қарама-қарсы жайғасым бойынша өтемделмеген опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: sığortası seçimi</p> <p>3. Қырғыз: параметр тандоо</p> <p>4. Өзбек: sug'urta qilinmagan variant</p> <p>5. Түрік: sigortasız seçenek</p> <p>6. Ағылшын: uninsured option</p> <p>7. Испан:opción sin seguro</p> <p>8. Неміс:nicht versichert Option</p> <p>9. Француз: option non assurés</p>
2372.	опцион обычный	жай опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Екі қатысушы жасасқан опционы бар, опцион бағасына және оның мерзімінің өту күніне қатысты стандартталмаған келісімшарт.</p> <p>2. Әзербайжан: şərti seçimi</p> <p>3. Қырғыз: шарттуу параметр</p> <p>4. Өзбек: an'anaviy variant</p> <p>5. Түрік: geleneksel seçenek</p> <p>6. Ағылшын: common option</p> <p>7. Испан:opción convencional</p> <p>8. Неміс:konventionelle Option</p> <p>9. Француз: option conventionnelle</p>
2373.	опцион паритетный	паритеттік опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу; Паритет – лат. paritas –теңдік, бара-барлық. Бағасы «сатып алу бағасы-сыйақы» (сатып алуға арналған опцион үшін) бағасына және «ату бағасы+сыйақы» (сатуға арналған опцион үшін) бағасына тең фьючерстік келісімшартты сатып алуға немесе сатуға арналған опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: paritet seçimi</p> <p>3. Қырғыз: паритети параметр</p> <p>4. Өзбек:parite variant</p> <p>5. Түрік:parite seçeneği</p> <p>6. Ағылшын: parity option</p> <p>7. Испан:opción de paridad</p> <p>8. Неміс:Parität Option</p> <p>9. Француз: option de parité</p>
2374.	опцион покрытый	жабылған опцион	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Сатуға арналған бұл опционмен бірге (параллель) фьючерстік келісімшарттарды сатып алуға арналған</p>

			<p>қарама-қарсы бағытта мәміле жасалады.</p> <p>2. Әзербайжан: əhatə seçimi</p> <p>3. Қырғыз: жабық параметр</p> <p>4. Өзбек: yoriq variant</p> <p>5. Түрік: karalı seçenek</p> <p>6. Ағылшын: covered option</p> <p>7. Испан:opción cubierto</p> <p>8. Неміс: dachte Option</p> <p>9. Француз: stillhalter</p>
2375.	опцион покупателя	сатып алушы опционы	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Сатып алушыға алдын ала сыйақысы келісілген баға бойынша белгілі бір фьючерстік келісімшартты сатып алуға құқық беретін опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: alıcının seçimi</p> <p>3. Қырғыз: сатып алуучунун параметри</p> <p>4. Өзбек: xaridorning variant</p> <p>5. Түрік: alıcının seçeneği</p> <p>6. Ағылшын: call option</p> <p>7. Испан:la opción de comprador</p> <p>8. Неміс:Käufer nach Wahl</p> <p>9. Француз: option de l'acheteur</p>
2376.	опцион продавца	сатушы опционы	<p>1. Опци́он – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Сатушыға белгілі бір фьючерстік келісімшартты кері сыйақысымен келісілген бағамен сатуға құқық берілетін опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: satıcının seçimi</p> <p>3. Қырғыз: сатуучунун параметри</p> <p>4. Өзбек: sotuvchining variant</p> <p>5. Түрік: satıcının seçenek</p> <p>6. Ағылшын: seller's option</p> <p>7. Испан:elección del vendedor</p> <p>8. Неміс:Verkäufer nach Wahl</p> <p>9. Француз: option du vendeur</p>
2377.	опцион пут	опцион пут	<p>1. Пут-опцион – ағылшын. put option; Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Опционның түрі, оған сәйкес бір тарап (опцион путты сатушы) келешекте базалық активті басқа тарапқа (опцион путты сатушыға) опцион путты (страйк) орындау бағасы бойынша сату құқығын басқа тарапқа (опцион путты сатып алушыға) сатады.</p> <p>2. Әзербайжан: seçim qoymaq</p> <p>3. Қырғыз: опцион пут</p> <p>4. Өзбек: variantni qo'yish</p> <p>5. Түрік: seçeneğini koymak</p> <p>6. Ағылшын: put option</p>

			<p>7. Испан: opción de venta</p> <p>8. Неміс: Put-Option</p> <p>9. Француз: mettre l'option</p>
2378.	опцион покрытием	с жабылған опцион	<p>1. Опціон – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Сатуға арналған бұл опционмен бірге (параллель) фьючерстік келісімшарттарды сатып алуға арналған қарама-қарсы бағытта мәміле жасалады.</p> <p>2. Әзербайжан: coated seçimi</p> <p>3. Қырғыз: капталған параметр</p> <p>4. Өзбек: qoplangan variant</p> <p>5. Түрік: kaplamalı seçenek</p> <p>6. Ағылшын: option with cover</p> <p>7. Испан: opción recubierto</p> <p>8. Неміс: beschichtete Option</p> <p>9. Француз: option coated</p>
2379.	опционный заем	опциондық қарыз	<p>1. Опціон – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Кредиторға белгілі бір шекте және белгілі бір талаптарда қарызды өтеу шартын таңдау құқығы берілетін борыштық міндеттеме нысанындағы опционы бар қарыз.</p> <p>2. Әзербайжан: isteğe kredit</p> <p>3. Қырғыз: кошумча насыя</p> <p>4. Өзбек: ixtiyoriy qarz</p> <p>5. Түрік: isteğe bağlı kredi</p> <p>6. Ағылшын: option loan</p> <p>7. Испан: préstamo opcional</p> <p>8. Неміс: optional Darlehen</p> <p>9. Француз: prêt en option</p>
2380.	опционный сертификат	опциондық сертификат	<p>1. Опціон – лат. optio – таңдау, қалау, тілеу. Иесіне басқа бағалы қағаздарды немесе шетел валютасын белгілі бір уақыт кезеңі ішінде белгілі бір баға бойынша сатып алуға немесе сатуға құқық беретін бағалы қағаз.</p> <p>2. Әзербайжан: isteğe arayış</p> <p>3. Қырғыз: кошумча күбөлүк</p> <p>4. Өзбек: ixtiyoriy sertifikat</p> <p>5. Түрік: isteğe bağlı sertifika</p> <p>6. Ағылшын: optional certificate</p> <p>7. Испан: certificado opcional</p> <p>8. Неміс: optional Zertifikat</p> <p>9. Француз: certificat en option</p>
2381.	опцион- предложение	опцион-ұсыныс	<p>1. Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Фьючерстік келісімшартты белгіленген баға бойынша опцион мерзімі өткенге дейін кез келген</p>

			<p>сәтте сатып алу құқығын беретін опцион.</p> <p>2. Әзербайжан: seçim təklif</p> <p>3. Қырғыз: опцион сунуш</p> <p>4. Өзбек: option taklif</p> <p>5. Түрік: opsiyon teklif</p> <p>6. Ағылшын: option-offer</p> <p>7. Испан: opción oferta</p> <p>8. Неміс: Option Angebot</p> <p>9. Француз: option Offre</p>
2382.	опытно-конструкторские разработки	тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар	<p>1. Өнімді жасау немесе жаңғырту кезінде орындалатын жұмыстар кешені, тәжірибелік үлгілерге арналған конструкторлық және технологиялық құжаттаманы әзірлеу, тәжірибелік үлгілер мен пайдалы модельдерді дайындау және сынау.</p> <p>2. Әзербайжан: təcübi inkişaf</p> <p>3. Қырғыз: тажрыйба-конструктордук дизайн</p> <p>4. Өзбек: eksperimental ishlab chiqish</p> <p>5. Түрік: deneysel geliştirme</p> <p>6. Ағылшын: Developmental engineering</p> <p>7. Испан: desarrollo experimental</p> <p>8. Неміс: experimentelle Entwicklung</p> <p>9. Француз: développement expérimental</p>
2383.	орган субсидирующий	субсидиялаушы орган	<p>1. Субсидия – көне грек. ἐμτορία ион. ἐμτορία ἦ – тауар, сауды-саттық, сауда істері бойынша сарап; лат. subsidium – көмек, қолдау; Орган – көне грек. ὄργανον — «құрал-майман». Экспорттаушы үшінші елдің мемлекеттік органы не жергілікті өзін-өзі басқару органы немесе тиісті мемлекеттік органның не жергілікті өзін-өзі басқару органының тапсырмасы бойынша әрекет ететін немесе құқықтық актіге сәйкес немесе нақты мән-жағдайларды негізге ала отырып, тиісті мемлекеттік орган не жергілікті өзін-өзі басқару органы уәкілеттік берген тұлға.</p> <p>2. Әзербайжан: subsidiyanın bədən</p> <p>3. Қырғыз: субсидиялоо орган</p> <p>4. Өзбек: subsidiya tanasi</p> <p>5. Түрік: sübvansе vücut</p> <p>6. Ағылшын: subsidizing authority</p> <p>7. Испан: cuerpo de la subvención</p> <p>8. Неміс: Subventionierung Körper</p> <p>9. Француз: corps subventionner</p>
2384.	органицизм	органицизм	<p>1. Органицизм – лат. organismus – тірі дене. Экономикалық жүйені өмірлік физиологиялық</p>

			<p>процестер тән және осы процестерді басқару әдістерін меңгерген тірі ағзаға ұқсастыратын ілім.</p> <p>2. Әзербайжан:organicism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек:organicism</p> <p>5. Түрік:organizmaciliğın</p> <p>6. Ағылшын: organicism</p> <p>7. Испан:organicismo</p> <p>8. Неміс:Organizismus</p> <p>9. Француз: organicisme</p>
2385.	ордер «деливери»	«деливери» ордері	<p>1. Ордер – фр. ordre – бұйрық, тәртіп, лат. ordo – қатар, рет, тәртіп; Деливери – ағылшын. delivery – жеткізілім. Тауап иесінің оны беру туралы ордері, жазбаша өкімі.</p> <p>2. Әзербайжан: əmri «Çatdırılma»</p> <p>3. Қырғыз: ордер «деливери»</p> <p>4. Өзбек: order «etkazib berish»</p> <p>5. Түрік:emri «Gönderme»</p> <p>6. Ағылшын: warrant «delivery»</p> <p>7. Испан:orden de «entrega»</p> <p>8. Неміс:warrant «Delivery»</p> <p>9. Француз: mandat «livraison»</p>
2386.	ордер «запличный»	«иықтағы» ордер	<p>1. Ордер – фр. ordre – бұйрық, тәртіп, лат. ordo – қатар, рет, тәртіп. Қосымша акциялар және қосымша ордерлер сатып алуға құқық беретін ордер.</p> <p>2. Әзербайжан: «çiyündə» əmri</p> <p>3. Қырғыз: «анын ийнине» ордери</p> <p>4. Өзбек: «uning yelkasiga» orderi</p> <p>5. Түрік: «omzunda» emri</p> <p>6. Ағылшын: «shoulder» warrant</p> <p>7. Испан: «justificar en su hombro» orden</p> <p>8. Неміс: warrant «garantiert auf seiner Schulter»</p> <p>9. Француз: mandat «justifier sur son épaule»</p>
2387.	ордер приходный кассовый	кассалық кіріс ордер	<p>1. Ордер – фр. ordre – бұйрық, тәртіп, лат. ordo – қатар, рет, тәртіп; Касса – итал. cassa – жәшік. Кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің комиссиялық ақшаны қабылдауы бойынша кассалық операцияларды рәсімдейтін ақша құжаты.</p> <p>2. Әзербайжан: pul üçün</p> <p>3. Қырғыз: накталай тартиби ордери</p> <p>4. Өзбек: pul tartibi</p> <p>5. Түрік:nakit sipariş</p> <p>6. Ағылшын: cash receipt</p> <p>7. Испан:para dinero en efectivo</p>

			<p>8. Неміс: Geldbestellung</p> <p>9. Француз: ordre de trésorerie</p>
2388.	ордер расходный кассовый	кассалық шығыс ордері	<p>1. Ордер – фр. ordre – бұйрық, тәртіп, лат. ordo – қатар, рет, тәртіп; Касса – итал. cassa – жәшік. Кәсіпорындардың, ұйымдардың, мекемелердің қолма-қол ақша беруі бойынша кассалық операцияларды рәсімдейтін ақша құжаты.</p> <p>2. Әзербайжан: hesab pul əmri</p> <p>3. Қырғыз: эсеп-кассалық ордер</p> <p>4. Өзбек: hisob pul order</p> <p>5. Түрік: hesap nakit emri</p> <p>6. Ағылшын: account cash warrant</p> <p>7. Испан: cuenta de orden de dinero en efectivo</p> <p>8. Неміс: Konto Bargeld Haftbefehl</p> <p>9. Француз: compte mandat de trésorerie</p>
2389.	ордерная книга	ордер кітабы	<p>1. Ордер – фр. ordre – бұйрық, тәртіп, лат. ordo – қатар, рет, тәртіп. Ордерлердің бланкілері бар кітап.</p> <p>2. Әзербайжан: sifariş kitab</p> <p>3. Қырғыз: ордердик китеби</p> <p>4. Өзбек: bir buyruq kitob</p> <p>5. Түрік: bir sipariş defteri</p> <p>6. Ағылшын: order book</p> <p>7. Испан: una cartera de pedidos</p> <p>8. Неміс: ein Auftragsbuch</p> <p>9. Француз: un carnet de commandes</p>
2390.	ориентация на потребителя	тұтынушыға бағдарлану	<p>1. Ориентация – лат. oriens, orientis – шығыс. Тауар өндіруші, сатушы таңдаған қызмет бағыты, тауар шығару және оны нарықта жылжыту.</p> <p>2. Әзербайжан: müştəri diqqət</p> <p>3. Қырғыз: кардарга багытталуу</p> <p>4. Өзбек: mijoz</p> <p>5. Түрік: müşteri odaklılık</p> <p>6. Ағылшын: consumer orientation</p> <p>7. Испан: la orientación al cliente</p> <p>8. Неміс: Kundenorientierung</p> <p>9. Француз: orientation client</p>
2391.	освидетельство ванная ценная бумага	куәландырылға н бағалы қағаз	<p>1. Меншік құқығы құжат түрінде расталуы мүмкін бағалы қағаз.</p> <p>2. Әзербайжан: imtahan təhlükəsizlik</p> <p>3. Қырғыз: экспертиза коопсуздук кагазы</p> <p>4. Өзбек: ekspertiza xavfsizlik</p> <p>5. Түрік: sınav güvenliği</p> <p>6. Ағылшын: survey security</p> <p>7. Испан: la seguridad examen</p> <p>8. Неміс: Prüfung der Sicherheit</p>

			9. Француз: la sécurité d'examen
2392.	освидетельство ванные товары	куэландырылға н тауарлар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тексеруден, сапа бақылауынан өткен және жеткізуге, сатуға жарамды деп танылған тауарлар. 2. Өзербайжан: mal yoxlamaq 3. Қырғыз: жүктер карап 4. Өзбек: tovarlarni tekshirib 5. Түрік: malları incelemek 6. Ағылшын: certified goods 7. Испан: examinar las mercancías 8. Неміс: Zollbeschau 9. Француз: examiner les marchandises
2393.	освобождение от налогов	салықтардан босату	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1) заң бойынша белгілі бір салықтарды төлеуден толықтай немесе ішінара босатылған жеке және заңды тұлғалар қатарын белгілеу; 2) салық салынбайтын пайданың бір бөлігін бөлісу. 2. Өзербайжан: vergi azad 3. Қырғыз: салыктан бошотуу 4. Өзбек: soliq imtiyozi 5. Түрік: vergi muafiyeti 6. Ағылшын: exemption from taxes 7. Испан: exención de impuestos 8. Неміс: Steuerfreiheit 9. Француз: exonération fiscale
2394.	оседание вкладов	салымдардың шөгуі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жинақтаушы мекемелерде сақталған, бір жыл ішіндегі өсімі салымдардың өсімі бойынша айналыстың жалпы сомасына шаққанда сан жағынан тең болатын салымдардың қозғалыс көрсеткіші. 2. Өзербайжан: çökmə yataqlarının 3. Қырғыз: чөгүп кетүү депозиттер 4. Өзбек: cho'kma depozitlari 5. Түрік: çökeltme yatakları 6. Ағылшын: settling of deposits 7. Испан: depósitos de sedimentación 8. Неміс: Sedimentablagerungen 9. Француз: dépôts de sédimentation
2395.	основная сумма долга	борыштың негізгі сомасы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сумма – лат. <i>summa</i> – қорытынды, жалпы саны. Борыштың борыш бойынша пайызды шегіріп тастағандағы сомасы. 2. Өзербайжан: məbləğ 3. Қырғыз: өлчөмү көрүнүктүү 4. Өзбек: mashhur miqdori 5. Түрік: ödenmemiş tutar 6. Ағылшын: principal amount of debt

			<p>7. Испан: la cantidad pendiente 8. Неміс: der Umlauf 9. Француз: le montant restant dû</p>
2396.	основная сумма облигаций	облигацияның негізгі сомасы	<p>1. Сумма – лат. <i>summa</i> – қорытынды, жалпы саны; Облигация – лат. <i>obligatio</i> – міндеттеме. Облигация ұсынушысына өтеу мерзімі болғанда (пайызын есептеместен) төленуге тиіс облигацияның атаулы құны. 2. Әзербайжан: <i>istiqrazların əsas məbləği</i> 3. Қырғыз: байланыштарынын негизги суммасы 4. Өзбек: <i>obligatsiyalar asosiy miqdori</i> 5. Түрік: <i>bağların anapara</i> 6. Ағылшын: <i>principal amount of bonds</i> 7. Испан: <i>la cantidad principal de los bonos</i> 8. Неміс: <i>die Hauptmenge von Anleihen</i> 9. Француз: <i>le montant principal des obligations</i></p>
2397.	основной капитал	негізгі капитал	<p>1. Капитал – лат. <i>capitalis</i> – негізгі, басым, басты. Кәсіпорынның, компанияның барлық капиталының (нақты, сондай-ақ ақшалай) ақшалай өрнегін сипаттайтын жалпылама көрсеткіш. Негізгі капиталға ұзақ уақыт қызмет ететін материалдық құндылықтар (жер меншігі, ғимарат, мәшине, жабдық), қаржылық салымдар (дербес бағалы қағаздар, басқа кәсіпорындарға салынған салымдар, басқа кәсіпорындарың борыштары), материалдық емес активтер (патенттер, лицензиялар, тауар белгілері, жобалар) жатады. 2. Әзербайжан: <i>əsas kapital</i> 3. Қырғыз: негизги капитал 4. Өзбек: <i>doimiy kapital</i> 5. Түрік: <i>sabit sermaye</i> 6. Ағылшын: <i>main capital</i> 7. Испан: <i>el capital fijo</i> 8. Неміс: <i>festes Kapital</i> 9. Француз: <i>capital fixe</i> – негізгі капитал, тұрақты капитал</p>
2398.	основные средства	негізгі қорлар	<p>1. Материалдық өндіріс саласында да, бейөндірістік салада да заттай нысанда ұзақ уақыт бойына жұмыс істейтін және өзінің құнын тозуына қарай бөліктер бойынша жоғалтатын материалдық-заттай құндылықтардың жиынтығы. Негізгі қорларға үймереттер, ғимараттар, беріліс қондырғылары, жұмыс және күш мәшинелері мен жабдықтар, өлшеуіш және реттеуіш аспаптар мен құрылғылар, өндірістік, шаруашылық құрал-</p>

			<p>саймандар мен керек-жарақтар, жегіндік және өнімдік мал, көп жылдық екпе ағаш және т.б. жатады.</p> <p>2. Өзербайжан: <i>sabit aktiv</i></p> <p>3. Қырғыз: негизги каражаттар</p> <p>4. Өзбек: <i>asosiy vositalar</i></p> <p>5. Түрік: <i>sabit varlıklar</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>fixed assets</i></p> <p>7. Испан: <i>los activos fijos</i></p> <p>8. Неміс: <i>Anlagevermögen</i></p> <p>9. Француз: <i>immobilisations</i></p>
2399.	особый счет	ерекше шот	<p>1. Жеткізуді төлеу үшін өнімді жеткізуші орналасқан жердегі банкте ашылған сатып алушының, тапсырысшының шоты.</p> <p>2. Өзербайжан: <i>xüsusi hesap</i></p> <p>3. Қырғыз: атайын эсеп</p> <p>4. Өзбек: <i>maxsus hisob</i></p> <p>5. Түрік: <i>özel hesap</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>special account</i></p> <p>7. Испан: <i>cuenta especial</i></p> <p>8. Неміс: <i>Sonderkonto</i></p> <p>9. Француз: <i>compte spécial</i></p>
2400.	остаток вклада	салым қалдығы	<p>1. Салымшының белгілі бір күнге шотында сақталған салымының жалпы сомасы.</p> <p>2. Өзербайжан: <i>yataqlarının balans</i></p> <p>3. Қырғыз: депозиттердин балансы</p> <p>4. Өзбек: <i>omonatlar qoldig'i</i></p> <p>5. Түрік: <i>mevduat bakiyesi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>balance of the contribution</i></p> <p>7. Испан: <i>el saldo de los depósitos</i></p> <p>8. Неміс: <i>der Restbetrag der Einlagen</i></p> <p>9. Француз: <i>le solde des dépôts</i></p>
2401.	остаток маржинальный	маржиналды қалдық	<p>1. Маржа – ағылшын. <i>margin</i>, фр. <i>marge</i> – айырма, артықшылық. Белгілі бір немес толық шығасыларды шегіріп тастағанда сатудан түскен пайда.</p> <p>2. Өзербайжан: <i>margin qalıq</i></p> <p>3. Қырғыз: қалған маржа</p> <p>4. Өзбек: <i>chet qoldiq</i></p> <p>5. Түрік: <i>kenar tortu</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>marginal balance</i></p> <p>7. Испан: <i>residuo margen</i></p> <p>8. Неміс: <i>Marge Rückstand</i></p> <p>9. Француз: <i>résidu de marge</i></p>

2402.	остаток свободный	еркін қалдық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Биржа клиентінің жеке брокерлік шотындағы, жаңа келісімшарттарды сатып алу немесе сату немес шоттан ақша алу үшін пайдаланылатын қаражат сомасы. 2. Әзербайжан: pulsuz qalıq 3. Қырғыз: бекер қалған 4. Өзбек: bepul qoldiq 5. Түрік: serbest bakiye 6. Ағылшын: free balance 7. Испан: libre de residuos 8. Неміс: Freier Rückstand 9. Француз: résidu libre
2403.	остаток солоу	солоу қалдық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістің жиынтық өнімділік факторларының өсіміне тең болатын макроэкономикалық көрсеткіш. 2. Әзербайжан: Solow qalıq 3. Қырғыз: Солоу қалған 4. Өзбек: Solow qoldiq 5. Түрік: Solow tortu 6. Ағылшын: Solo residue 7. Испан: residuo Solow 8. Неміс: Solow Rückstand 9. Француз: résidu Solow
2404.	остаток средств на счете	шоттағы қаражат қалдығы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Банк клиентінің есеп айырысу шотындағы (негізгі қызмет шотындағы), шоттан алынған шығындар және шотқа түскен түсімдер есептелген сома. 2. Әзербайжан: hesab balansı 3. Қырғыз: эсебинин балансы 4. Өзбек: hisob balansı 5. Түрік: hesap bakiyesi 6. Ағылшын: balance of funds on the account 7. Испан: el saldo de la cuenta 8. Неміс: der Kontostand 9. Француз: le solde du compte
2405.	осуществленные инвестиции	жүзеге асырылған инвестициялар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Инвестиция – ағылшын. investments. Экономикаға салынған жоспарланған, сонымен бірге доспарланбаған инвестицияның жалпы сомасы. 2. Әзербайжан: həyata keçirilməsi investisiyalar 3. Қырғыз: ишке ашыруу боюнча салымдар 4. Өзбек: amalga oshirish investitsiyalar 5. Түрік: uygulama yatırımlar 6. Ағылшын: investments made 7. Испан: las inversiones 8. Неміс: die Investitionen 9. Француз: les investissements

2406.	осуществленные расходы	жүзеге асырылған шығыстар	<ol style="list-style-type: none"> 1. Барлық жоспарланған және жоспарланбаған шығыстардың жалпы сомасы. Макроэкономикада жүзеге асырылған шығыстар ұлттық өнімге тең. 2. Әзербайжан: həyata keçirilməsi xərcləri 3. Қырғыз: ишке ашыруу боюнча чыгымдар 4. Өзбек: amalga oshirish xarajatlari 5. Түрік: uygulama maliyetleri 6. Ағылшын: realized expenses 7. Испан: costos de implementación 8. Неміс: Kosten der Umsetzung 9. Француз: les coûts de mise en œuvre
2407.	отвес	өлшенді	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жеткізілген тауардың салмаған растайтын құжат. «Салмақ сертификаты» деп те аталады. 2. Әзербайжан: şaql 3. Қырғыз: төмөндөй 4. Өзбек: shoql 5. Түрік: zoka 6. Ағылшын: Plummets 7. Испан: caer en picado 8. Неміс: Senkblei 9. Француз: dégringoler
2408.	отвлеченные средства	оқшауландырылған қаражат	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпорынның, компанияның айналыстан тікелей өндірістік қызметке байланысты болмайтын мақсаттар үшін алынған қаражаты. 2. Әзербайжан: təyin vəsait 3. Қырғыз: берілген қаражаттар 4. Өзбек: tayinlangan mablag'lar 5. Түрік: atanan fonlar 6. Ағылшын: abstract funds 7. Испан: los fondos asignados 8. Неміс: zugewiesenen Mittel 9. Француз: fonds affectés
2409.	открытая монополия	ашық монополия	<ol style="list-style-type: none"> 1. Монополия – грек. моно – бір, жалғыз. πωλέω – сатамын. Қандай да бір өнімінің нарықтағы бірден-бір сатушысы болып табылатын, бірақ бәсекеден арнаулы қорғанышы (мысалы, патент түрінде) болмайтын монополия. 2. Әзербайжан: ашық inhisar 3. Қырғыз: ачық монополияга 4. Өзбек: ochiq monopoli 5. Түрік: ачық tekel 6. Ағылшын: Open monopoly 7. Испан: monopolio abierta 8. Неміс: offenes Monopol

			9. Француз: monopole ouvert
2410.	открытая позиция	ашық жайғасым	<p>1. Позиция – лат. positio – жағдай, орналасқан жер. Биржада белгілі бір кезең сәтінде биржалық тауарды, қор және валюталық құндылықтарды сатып алуға және сатуға арналған өтінімдердің сәйкес болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: ачіq mövqe</p> <p>3. Қырғыз: ачык орду</p> <p>4. Өзбек: ochiq joy</p> <p>5. Түрік: ачіk pozisyon</p> <p>6. Ағылшын: open position</p> <p>7. Испан: posición abierta</p> <p>8. Неміс: offene Position</p> <p>9. Француз: position ouverte</p>
2411.	открытая продажа	ашық сату	<p>1. Биржада биржаның кез келген мүшесінің қатысу құқығы болатын мәмілелерді еркін жасасу.</p> <p>2. Әзербайжан: ачіq satıř</p> <p>3. Қырғыз: ачык соода-сатык</p> <p>4. Өзбек: ochiq sotish</p> <p>5. Түрік: ачіk satıř</p> <p>6. Ағылшын: open sale</p> <p>7. Испан: venta abierta</p> <p>8. Неміс: freier Verkauf</p> <p>9. Француз: vente ouverte</p>
2412.	открытый рынок	ашық нарық	<p>1. Орталық банктің бағалы қағаздарды айналыстағы ақша массасына және кредит көлеміне әсер ету мақсатында сатуы және сатып алуы.</p> <p>2. Әзербайжан: ачіq bazar</p> <p>3. Қырғыз: ачык базар</p> <p>4. Өзбек: ochiq bozor</p> <p>5. Түрік: serbest piyasa</p> <p>6. Ағылшын: open market</p> <p>7. Испан: mercado abierto</p> <p>8. Неміс: offener Markt</p> <p>9. Француз: marché libre</p>
2413.	открытый счет	ашық шот	<p>1. Сатушы мен сатып алушы арасындағы есеп айырысу-кредиттік қатынастар нысаны, мұнда сатушы сатып алушыға тауарды төлем жасай-ақ жүктеп жібереді, бірақ сатып алушы тауармен бірге келісімшартта келісілген мерзімде төлеуге міндетті тауар құжатын (төлем шотын) жібереді.</p> <p>2. Әзербайжан: ачіq hesab</p> <p>3. Қырғыз: ачык эсеп</p> <p>4. Өзбек: ochiq hisob</p>

			<p>5. Түрік: açık hesap 6. Ағылшын: open account 7. Испан: abrir una cuenta 8. Неміс: Kontokorrent 9. Француз: compte ouvert</p>
2414.	откуп	кері сатып алу	<p>1. Бұрын сатылған фьючерстік келісімшарт бойынша міндеттемелерді кері сатып алу арқылы тоқтату. 2. Әзербайжан: sonuç 3. Қырғыз: пайдасы 4. Өзбек: to'lov 5. Түрік: ödeme 6. Ағылшын: estate, buy-back 7. Испан: rentabilidad 8. Неміс: Auszahlung 9. Француз: paiement</p>
2415.	откупная система	сатып алу жүйесі	<p>1. Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Мемлекеттің жеке сатып алушы тұлғаларға салықтарды жинау құқығын белгіленген мерзімге беру. 2. Әзербайжан: icarə sistemi 3. Қырғыз: ижара системасы 4. Өзбек: lizing tizimi 5. Түрік: kira sistemi 6. Ағылшын: tax system 7. Испан: el sistema de arrendamiento 8. Неміс: der Mietvertrag System 9. Француз: le système de location</p>
2416.	отложенная акция	кейінге қалдырылған акция	<p>1. Акция – нем. Aktie, нидерл. Actie, лат. actio – басқалармен қатар. Кейінге қалдырылған дивиденді бар акция, яғни барлық басқа акциялар бойынша дивидендтер төменгеннен кейін төленетін дивиденд. 2. Әзербайжан: gecikmiş fəaliyyət 3. Қырғыз: кечигүү менен иш-аракет 4. Өзбек: kechiktirilgan harakat 5. Түрік: ertelenen eylem 6. Ағылшын: deferred share 7. Испан: acción retardada 8. Неміс: verzögerter Wirkung 9. Француз: action à retardement</p>
2417.	«отмывание денег»	«ақшаның жылыстауы»	<p>1. Ақшалай қаражаттың шынайы түсу көзін жасыру және алынған ақшаға заңды сипат беру мақсатында ақша иесі жүргізетін іс-әрекет, операциялар.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: çirkli pulların uyuulması</p> <p>3. Қырғыз: акча адалдоого каршы</p> <p>4. Өзбек: pul yuvish</p> <p>5. Түрік: para aklama</p> <p>6. Ағылшын: laundering of money</p> <p>7. Испан:el lavado de dinero</p> <p>8. Неміс: Geldwäsche</p> <p>9. Француз: blanchiment d'argent</p>
2418.	относительная цена	салыстырмалы баға	<p>1. Тауардың басқа, базистік тауардың бағасына қатысты анықталатын бағасы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: nisbi qiymät</p> <p>3. Қырғыз: салыштырмалуу баа</p> <p>4. Өзбек: nisbiy narxi</p> <p>5. Түрік: nispi fiyat</p> <p>6. Ағылшын: relative price</p> <p>7. Испан: precio relativo</p> <p>8. Неміс:relativer Preis</p> <p>9. Француз: prix relatif</p>
2419.	относительное преимущество	салыстырмалы басымдық	<p>1. Жаңа тауар өндіретін бір өндірушінің басқа өндірушілер алдындағы артықшылығы (ең төмен шығын, ескі тауарды жаңа тауармен ауыстыру).</p> <p>2. Өзөрбайжан: nisbi üstünlüyü</p> <p>3. Қырғыз: салыштырмалуу артыкчылық</p> <p>4. Өзбек: nisbiy afzalligi</p> <p>5. Түрік: nispi avantaj</p> <p>6. Ағылшын: relative advantage</p> <p>7. Испан:la ventaja relativa</p> <p>8. Неміс: der relative Vorteil</p> <p>9. Француз: l'avantage relatif</p>
2420.	относительные показатели	салыстырмалы көрсеткіштер	<p>1. Абсолют көрсеткіштің базистік мәнге қатынасы түрінде немесе екі әртекті көрсеткіштің арақатынасы түрінде анықталатын экономикалық көрсеткіштер.</p> <p>2. Өзөрбайжан: nisbi performance</p> <p>3. Қырғыз: салыштырмалуу атқаруу</p> <p>4. Өзбек:nisbiy bajarish</p> <p>5. Түрік:görelı performans</p> <p>6. Ағылшын: relative indicators</p> <p>7. Испан:rendimiento relativo</p> <p>8. Неміс:relative Performance</p> <p>9. Француз: performance relative</p>
2421.	отношения имущественные	мүліктік қатынастар	<p>1. Жеке және заңды тұлғалардың өзара және бір-бірімен несие, кредит, жалгерлік, сатып алу-сату түріндегі қатынастары.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: mülkiyyät münasibätleri</p> <p>3. Қырғыз: мүлктүк мамилелер</p> <p>4. Өзбек: mulkiy munosabatlar</p> <p>5. Түрік: mülkiyet ilişkileri</p> <p>6. Ағылшын: property relations</p> <p>7. Испан: las relaciones de propiedad</p> <p>8. Неміс: Eigentumsverhältnisse</p> <p>9. Француз: les relations de propriété</p>
2422.	отношения корреспондентские	корреспонденттік қатынастар	<p>1. Корреспондентские – лат. приставка con – бірге, respondeo – жауап беремін. Төлем-есеп айырысу операцияларын жүзеге асыру мақсатында белгіленетін кредиттік мекемелер арасындағы шарттық қатынастар.</p> <p>2. Өзөрбайжан: müxbir münasibätleri</p> <p>3. Қырғыз: корреспонденттик мамилелер</p> <p>4. Өзбек: vakillik munosabatlari</p> <p>5. Түрік: muhabir ilişkileri</p> <p>6. Ағылшын: correspondent relations</p> <p>7. Испан: relaciones de correspondencia</p> <p>8. Неміс: Korrespondent Beziehungen</p> <p>9. Француз: relations correspondantes</p>
2423.	отношения международные валютные	валюталық халықаралық қатынастар	<p>1. Валюта-ақша және есеп айырысу-кредиттік байланыстардың жиынтығы түріндегі халықаралық экономикалық қатынастардың құрамдас бөлігі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: beynälxalq pul münasibätleri</p> <p>3. Қырғыз: эл аралык акча мамилелер</p> <p>4. Өзбек: xalqaro valyuta munosabatlari</p> <p>5. Түрік: uluslararası parasal ilişkiler</p> <p>6. Ағылшын: international monetary relations</p> <p>7. Испан: las relaciones monetarias internacionales</p> <p>8. Неміс: internationale Währungsbeziehungen</p> <p>9. Француз: relations monétaires internationales</p>
2424.	отношения расчетные	есеп айрысу қатынастары	<p>1. Тауарға, жұмысқа, қызметтерге төлем төлеумен байланысты компаниялар, кәсіпорындар арасындағы қаржылық қатынастар.</p> <p>2. Өзөрбайжан: qәsәbә münasibätleri</p> <p>3. Қырғыз: эсептешүү мамилелер</p> <p>4. Өзбек: joy munosabatlari</p> <p>5. Түрік: yerleşim ilişkileri</p> <p>6. Ағылшын: calculated ratios</p> <p>7. Испан: las relaciones de liquidación</p> <p>8. Неміс: Siedlung Beziehungen</p> <p>9. Француз: les relations de règlement</p>
2425.	отношения	меншіктік	<p>1. Меншіктің бір қолдан екінші қолға өтуімен,</p>

	собственности	қатынастар	меншікті бөлісумен, меншікке қатысты жаңа құқықтардың пайда болуымен байланысты меншік объектілеріне қатысты құқықтардан туындайтын адамдар, ұйымдар арасындағы қатынастар. 2. Әзербайжан: mülkiyyət münasibətləri 3. Қырғыз: мүлктүк мамилелер 4. Өзбек: mulkiy munosabatlar 5. Түрік: mülkiyet ilişkileri 6. Ағылшын: property relations 7. Испан: las relaciones de propiedad 8. Неміс: Eigentumsverhältnisse 9. Француз: les relations de propriété
2426.	отправная цена	бастапқы баға	1. Сатып алушы тауарды сатып алуға келісетін ең жоғарғы баға немесе сатушы өз тауарын аукциондық сатуға ұсынуға дайын ең төменгі баға. 2. Әзербайжан: başlanğıc qiyməti 3. Қырғыз: баштапкы баасы 4. Өзбек: boshlang'ich narxi 5. Түрік: açılış fiyatı 6. Ағылшын: starting price 7. Испан: precio de salida 8. Неміс: Startpreis 9. Француз: prix initial
2427.	отрицательная ставка процента	пайыздың теріс мөлшерлемесі	1. Процент – лат. per cent – жүзге бір. 1) банк депозит (салым) иесінен ұстайтын пайыздық мөлшерлеме; 2) инфляция жағдайындағы шынайы пайыздық мөлшерлеме. 2. Әзербайжан: mənfi faiz dərəcəsi 3. Қырғыз: терс пайыздық чен 4. Өзбек: salbiy foiz stavkasi 5. Түрік: negatif faiz oranı 6. Ағылшын: negative interest rate 7. Испан: tasa de interés negativa 8. Неміс: negativer Zinssatz 9. Француз: taux d'intérêt négatif
2428.	отрицательный подоходный налог	теріс табыс салығы	1. Тұрғындар немесе жекелеген әлеуметтік топтар мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен алатын экономикалық игілік сомасы мен әлеуметтік қорлардан төленетін субсидия сомасы салықтық төлемдер сомасынан асып кететін, төленетін табыс салығы сомасының арақатынасы. 2. Әзербайжан: mənfi gəlir vergisi 3. Қырғыз: терс киреше салығы 4. Өзбек: salbiy daromad solig'i 5. Түрік: negatif gelir vergisi

			<p>6. Ағылшын: negative income tax 7. Испан: impuesto negativo 8. Неміс: negative Einkommensteuer 9. Француз: impôt sur le revenu négatif</p>
2429.	отрицательный спрос	теріс сұраныс	<p>1. Теріс сұраныс, сұраныстың болмауы. 2. Әзербайжан: mənfi tələb 3. Қырғыз: терс суроо-талап 4. Өзбек: salbiy talab 5. Түрік: negatif talep 6. Ағылшын: negative demand 7. Испан: negativa de la demanda 8. Неміс: negative Nachfrage 9. Француз: la demande négative</p>
2430.	отсроченная поставка	кейінге қалдырылған жеткізу	<p>1. Өзара келісу бойынша жеткізу мерзімін кейінге ауыстыру. 2. Әзербайжан: uzaq tədarükü 3. Қырғыз: алыскы башчыбызга 4. Өзбек: uzoq yetkazib 5. Түрік: uzak teslimatlar 6. Ағылшын: deferred delivery 7. Испан: entregas distantes 8. Неміс: ferne Lieferungen 9. Француз: livraisons lointaines</p>
2431.	отсроченный платеж	кейінге қалдырылған төлем	<p>1. Төлеу мерзімін кейінге ауыстыру. 2. Әзербайжан: təxirə salınmış ödəniş 3. Қырғыз: қалдырылған төлөм 4. Өзбек: ertelenen to'lov 5. Түрік: vadeli ödeme 6. Ағылшын: deferred payment 7. Испан: pago a plazos 8. Неміс: Stundung 9. Француз: paiement différé</p>
2432.	отсрочка	кейінге қалдыру	<p>1. Міндеттемелерді орындау мерзімін кейінге ауыстыру. 2. Әзербайжан: gecikdirmək 3. Қырғыз: кармоо 4. Өзбек: kechikish 5. Түрік: gecikme 6. Ағылшын: postponement – кешіктіру, кейінге қалдыру, баяулату, ұстап тұру, тоқтатып қою 7. Испан: retraso 8. Неміс: Verzögerung – ұзарту, созу, кейінге қалдыру, қосымша уақыт, пролонгация 9. Француз: retard – бұрынғы орнына орналастыру, тапсыру, жеңілдік, қайтарым, кейінге қалдыру,</p>

			шегеру
2433.	отсрочка погашения ссуды	несиені өтеудің мерзімін ұзарту	<p>1. Несиені қайтарудың бастапқы белгіленген мерзімін ұзарту.</p> <p>2. Әзербайжан: kredit ödəmə möhlət</p> <p>3. Қырғыз: кредит боюнча төлөө мөөнөтү кийинкиге калтырылуу</p> <p>4. Өзбек:kredit to'lov kechiktirish</p> <p>5. Түрік:kredi geri ödeme erteleme</p> <p>6. Ағылшын: delay in repayment of a loan</p> <p>7. Испан:aplazamiento de la devolución del préstamo</p> <p>8. Неміс:Kreditrückzahlung Aufschiebung</p> <p>9. Француз: report de remboursement de prêt</p>
2434.	отсрочка уплаты штрафов	айыппұл төлеу мерзімін ұзарту, айыппұл төлеу мәулеті	<p>1.Салық айыппұлын төлеу мерзімін заңнамада белгіленген мерзімнен неғұрлым кешірек мерзімге ауыстыру.</p> <p>2. Әзербайжан: cərimələrin ödənilməsi gecikdirən</p> <p>3. Қырғыз: кечигип айып төлөөнү</p> <p>4. Өзбек: jarima to'lanishi kechikib</p> <p>5. Түрік: ceza ödenmesini geciktirmek</p> <p>6. Ағылшын: delay of payment penalties</p> <p>7. Испан:retrasar el pago de las multas</p> <p>8. Неміс:Verzögerung Zahlung von Geldbußen</p> <p>9. Француз:retarder le paiement des amendes</p>
2435.	отступное	бас тарту	<p>1. Бір адам өзінің екінші адам алдындағы міндеттемелерінен босату үшін екінші адамға беруге тиіс ақша сомасы немесе мүліктік құндылық.</p> <p>2. Әзербайжан: geri çəkilmək</p> <p>3. Қырғыз: чегинүү</p> <p>4. Өзбек: dam</p> <p>5. Түрік: geri çekilme</p> <p>6. Ағылшын: compensation – шегіну, айналып өту, баспана, оқшаулану, бас тарту</p> <p>7. Испан: retiro</p> <p>8. Неміс: Rückzug – арақашықтық, аралық, дистанция, интервал, алшақтық</p> <p>9. Француз: retraite – үйге оралу</p>
2436.	отсутствие спроса	сұраныстың жоқтығы	<p>1. Тұтынушылардың тауарға мүдделі болмауы немесе оған немқұрайды қарауы мүмкін нарықтағы жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: tələb olmaması</p> <p>3. Қырғыз: суроо-талаптын жоқтауы</p> <p>4. Өзбек: talab yo'qligi</p> <p>5. Түрік: talebin olmaması</p> <p>6. Ағылшын: lack of demand</p>

			<p>7. Испан: la falta de demanda</p> <p>8. Неміс: Mangel an Nachfrage</p> <p>9. Француз: absence de demande</p>
2437.	отток капитала	капиталдың күрт әкетілуі	<p>1. Капитал – лат. capitalis – негізгі, басым, басты. Бір елдің қаржылық активтер сатып алу үшін басқа елдерге инвестициялар, несиелер түрінде бағытталған ақшалай қаражаты.</p> <p>2. Әзербайжан: kapital axını</p> <p>3. Қырғыз: капиталдын агылуу</p> <p>4. Өзбек: kapital oqimlarining</p> <p>5. Түрік: sermaye çıkışı</p> <p>6. Ағылшын: outflow of capital</p> <p>7. Испан: salida de capitales</p> <p>8. Неміс: Kapitalabfluss</p> <p>9. Француз: sorties de capitaux</p>
2438.	отчет балансовый	теңгерімдік есептеме	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Фирманың немесе жеке адамның белгілі бір күнгі активтері, пассивтері және таза құны туралы жиынтық есеп.</p> <p>2. Әзербайжан: balans hesabatı</p> <p>3. Қырғыз: баланстык отчет</p> <p>4. Өзбек: balans hisoboti</p> <p>5. Түрік: denge raporu</p> <p>6. Ағылшын: balance sheet</p> <p>7. Испан: informe de balance</p> <p>8. Неміс: Bilanzbericht</p> <p>9. Француз: rapport d'équilibre</p>
2439.	отчетность консолидированная	шоғырландырылған есеп-қисап, топтастырылған есеп-қисап	<p>1. Консолидация – лат. con – бірге, solido – нығайтамын. Белгілі бір заңдық және қаржы-шаруашылық өзара қатынастағы екі немесе одан көп компанияның біріктірілген есеп-қисабы. Шоғырландырылған есептілікті құрамынан негізгі (холдингтік) компаниялар және олар бақылайтын еншілес компаниялар кіретін бірлестіктер (корпоративтік топтар) жасайды.</p> <p>2. Әзербайжан: konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları</p> <p>3. Қырғыз: шоғырландырылған қаржылық отчеттуулук</p> <p>4. Өзбек: jamlama moliyaviy jadvallar</p> <p>5. Түрік: konsolide finansal tablolar</p> <p>6. Ағылшын: consolidated statements</p> <p>7. Испан: estados financieros consolidados</p> <p>8. Неміс: Konzernabschluss</p> <p>9. Француз: états financiers consolidés</p>
2440.	отчисления	аударым	<p>1. Кәсіпорын, фирма төлейтін төлем, жұмсайтын</p>

			<p>шығын. Аударым негізінен табыстан алынып, мемлекеттік және жергілікті бюджеттерге түседі.</p> <p>2. Әзербайжан: qonogar</p> <p>3. Қырғыз: роялти</p> <p>4. Өзбек: royalti</p> <p>5. Түрік: telif</p> <p>6. Ағылшын: deductions</p> <p>7. Испан: regalías</p> <p>8. Неміс: Lizenzgebühren – ауыртпалық, салықтар, аударымдар</p> <p>9. Француз: droits d'auteur</p>
2441.	отчуждение безвозмездное	өтеусіз иеліктен шығару	<p>1. Сый түрінде иеліктен шығару.</p> <p>2. Әзербайжан: əvəzsiz özgəninkiləşdirilməsi</p> <p>3. Қырғыз: ақысыз ээликтен ажыратуу</p> <p>4. Өзбек: bepul begonalashish</p> <p>5. Түрік: karşılıksız yabancılaşma</p> <p>6. Ағылшын: expropriation – экспортация</p> <p>7. Испан: alienación gratuita</p> <p>8. Неміс: unentgeltliche Entfremdung</p> <p>9. Француз: l'aliénation gratuite</p>
2442.	отчуждение возмездное	өтеулі түрде иеліктен шығару	<p>1. Ақысына иеліктен шығару.</p> <p>2. Әзербайжан: əvəzsiz yadlıq</p> <p>3. Қырғыз: жат түрдө үзүү</p> <p>4. Өзбек: uncompensated ayriliq</p> <p>5. Түрік: kompanse yabancılaşma</p> <p>6. Ағылшын: foreclosure</p> <p>7. Испан: distanciamiento no compensada</p> <p>8. Неміс: kompensierten Verfremdung</p> <p>9. Француз: non compensée brouille</p>
2443.	оферта свободная	еркін оферта	<p>1. Офёрта – лат. offero – ұсынамын. Бірнеше сатып алушыға ұсынылатын және нарықты алдын ала зерттеу үшін сатушы қолданатын оферта.</p> <p>2. Әзербайжан: pulsuz təklif</p> <p>3. Қырғыз: бекер сунуш</p> <p>4. Өзбек: bepul taklif</p> <p>5. Түрік: ücretsiz teklif</p> <p>6. Ағылшын: free offer</p> <p>7. Испан: oferta gratuita</p> <p>8. Неміс: kostenloses Angebot</p> <p>9. Француз: offre gratuite</p>
2444.	оферта твердая	қатаң оферта	<p>1. Офёрта – лат. offero — ұсынамын. Сатушы бір ықтимал, әлеуетті сатып алушыға сатушы сатуға міндеттеме алатын мерзімін көрсете отырып жасайды.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: qəti təklif</p> <p>3. Қырғыз: бекем сунуш</p> <p>4. Өзбек: firma taklif</p> <p>5. Түрік: firma teklif</p> <p>6. Ағылшын: firm offer</p> <p>7. Испан: oferta firme</p> <p>8. Неміс: verbindliches Angebot</p> <p>9. Француз: offre ferme</p>
2445.	официальная учетная ставка	ресми есептік мөлшерлеме	<p>1. Официальная – лат. officialis – лауазымдық. Орталық банк коммерциялық банктермен және басқа да өзара әрекеттесуші кредиттік институттармен (ұйымдармен) мемлекеттік қысқамерзімді міндеттемелерді сатып алу (есептеу) және жекеше коммерциялық вексельдерді қайта есептеу операцияларында қолданатын пайыздық мөлшерлеме.</p> <p>2. Өзөрбайжан: rəsmi diskont dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: расмий эсептик курсу</p> <p>4. Өзбек: rasmiy chegirma darajasi</p> <p>5. Түрік: resmi iskonto oranı</p> <p>6. Ағылшын: official discount rate</p> <p>7. Испан: la tasa de descuento oficial</p> <p>8. Неміс: der Diskontsatz</p> <p>9. Француз: le taux d'escompte officiel</p>
2446.	официальное финансировани е развития	дамуды ресми қаржыландыру	<p>1. Официальный – лат. officialis – лауазымдық; Финанс – фр. finances – ақшалай қаражат. Екіжақты мемлекеттік келісімдер негізінде берілетін (екіжақты қаржыландыру) немесе халықаралық институттар беретін (көпжақты қаржыландыру) несие және жәрдемқаражат.</p> <p>2. Өзөрбайжан: rəsmi inkişaf maliyyə</p> <p>3. Қырғыз: расмий өнүгүү</p> <p>4. Өзбек: taraqqiyotga rasmiy moliya</p> <p>5. Түрік: resmi kalkınma finans</p> <p>6. Ағылшын: development official financing</p> <p>7. Испан: financiación oficial para el desarrollo</p> <p>8. Неміс: offizielle Entwicklungsfinanzierung</p> <p>9. Француз: financement public du développement</p>
2447.	официальные резервные операции	ресми резервтік операциялар	<p>1. Официальные – лат. officialis – лауазымдық; Резерв – фр. réserve, лат. reservare – сақтау, ұқыпты күту; Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Елдің орталық банкінің шетел валютасын сатып алуы және сатуы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: rəsmi ehtiyat əməliyyatlar</p> <p>3. Қырғыз: расмий камдык бүтүмдөр</p>

			<p>4. Өзбек: rasmiy zahira operatsiyalari</p> <p>5. Түрік: resmi rezerv işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: official reserve operations</p> <p>7. Испан: transacciones de reserva oficiales</p> <p>8. Неміс: offizielle Reservetransaktionen</p> <p>9. Француз: opérations de réserves officielles</p>
2448.	официальный валютный курс	ресми валюта бағамы	<p>1. Официальный – лат. officialis – лауазымдық; Валюта – итал. valuta. Мемлекет ресми түрде белгілейтін валюта бағамы.</p> <p>2. Әзербайжан: rəsmi məzənnə</p> <p>3. Қырғыз: расмий курсу</p> <p>4. Өзбек: rasmiy kurs</p> <p>5. Түрік: resmi döviz kuru</p> <p>6. Ағылшын: official exchange rate</p> <p>7. Испан: tipo de cambio oficial</p> <p>8. Неміс: offizieller Wechselkurs</p> <p>9. Француз: taux de change officiel</p>
2449.	офсет	офсет	<p>1. Офсет – ағылшын. offset – орнын толтыру, өтемақы. Тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді алмасуды, сондай-ақ көрсетілетін алуан түрлі қызметтер мен жеңілдіктерге айырбас ретінде капитал салуға мүмкіндік беруді (мыс., өндірістік кооперация туралы келісімнің шеңберінде тетіктер мен бөлшектер жеткізуді) көздейтін мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: ofset</p> <p>3. Қырғыз: ордун толтуруу</p> <p>4. Өзбек: ofset</p> <p>5. Түрік: dengelemek</p> <p>6. Ағылшын: offset</p> <p>7. Испан: offset</p> <p>8. Неміс: ausgleichen</p> <p>9. Француз: offset</p>
2450.	офсетная операция	офсеттік операция	<p>1. Офсет – ағылшын. offset – орнын толтыру, өтемақы; Операция – лат. operatio – іс-әрекет. Фьючерстік келісімшарттарды жоюмен және өтеп алумен байланысты операциялар.</p> <p>2. Әзербайжан: ofset əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: ордун бүтүм</p> <p>4. Өзбек: ofset bitim</p> <p>5. Түрік: ofset işlem</p> <p>6. Ағылшын: offset operation</p> <p>7. Испан: transacción de compensación</p> <p>8. Неміс: Offset-Transaktion</p> <p>9. Француз: opération de décalage</p>

2451.	оффшор	оффшор	<p>1. Оффшор – ағылшын. off-shore – жағалаудан әрі. Орналасқан елінде тіркелген шетелдік компанияларға арнаулы салықтық және басқа да жеңілдіктер ұсыну жолымен шетелдік капиталды тартатын қаржы орталықтары.</p> <p>2. Әзербайжан: dəniz</p> <p>3. Қырғыз: чет</p> <p>4. Өзбек: offshor</p> <p>5. Түрік: açık deniz</p> <p>6. Ағылшын: offshore</p> <p>7. Испан: costa afuera</p> <p>8. Неміс: Off-Shore</p> <p>9. Француз: en mer</p>
2452.	оффшорная компания	оффшорлық компания	<p>1. Оффшор — ағылшын. offshore — «жағалаудан әрі»; Компания – лат. compania – дәмдес, табақтас адамдар тобы. Заң бойынша белгілі бір коммерциялық құрылымдарға елеулі салық жеңілдіктері, сондай-ақ бухгалтерлік есеп пен есеп-қисап-есептемені жүргізуді барынша азайту көзделген елде құрылған компания.</p> <p>2. Әзербайжан: şirkət dəniz</p> <p>3. Қырғыз: жээктеги компания</p> <p>4. Өзбек: offshor kompaniya</p> <p>5. Түрік: offshore şirket</p> <p>6. Ағылшын: offshore company</p> <p>7. Испан: compañía offshore</p> <p>8. Неміс: Offshore-Gesellschaft</p> <p>9. Француз: société offshore</p>
2453.	оффшорные центры	оффшорлық орталықтар	<p>1. Оффшор – ағылшын. offshore – «жағалаудан әрі». Шетел капиталдарын тарту саясатын жүргізуші және оларға шетел резиденттерімен және кез келген шетел валютасы түріндегі қаржы-несие операцияларын жүргізу кезінде түрлі жеңілдіктер беруші ұлттан тысқары орталықтар, шағын (әдетте аралдардағы) мемлекеттер.</p> <p>2. Әзербайжан: dəniz mərkəzləri</p> <p>3. Қырғыз: чет борборлору</p> <p>4. Өзбек: offshor markazlari</p> <p>5. Түрік: offshore merkezleri</p> <p>6. Ағылшын: offshore centres</p> <p>7. Испан: centros offshore</p> <p>8. Неміс: Offshore-Zentren</p> <p>9. Француз: les centres offshore</p>
2454.	охрана прав потребителей	тұтынушылар құқықтарын қорғау	<p>1. Тұтынушылардың мүдделерін қорғауға бағытталған қоғамдық қозғалыс, заңды құқықтық шаралар және мемлекеттік органдардың іс-қимылы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: istehlakçıların müdafiası</p> <p>3. Қырғыз: керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо</p> <p>4. Өзбек: iste'molchilar huquqlarini himoya qilish</p> <p>5. Түрік: tüketiciyi koruma</p> <p>6. Ағылшын: consumer protection</p> <p>7. Испан:protección al consumidor</p> <p>8. Неміс: Verbraucherschutz</p> <p>9. Француз: la protection des consommateurs</p>
2455.	пай	жарнапұл, үлеспұл	<p>1. Пай қорына кооператив мүшесінің ақшалай, жер телімдері, мүліктік үлестер, ауыл шаруашылығы техникасы және т.б. түрінде салатын, ақшалай нысанда бағаланатын мүліктің жарнасы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: səhm</p> <p>3. Қырғыз: үлүшү</p> <p>4. Өзбек: ulushi</p> <p>5. Түрік: hisse</p> <p>6. Ағылшын: pai,share</p> <p>7. Испан: cuota</p> <p>8. Неміс: Aktie – қатысу, қатыстыру, істегі үлес, пай, капитал жұмсалым</p> <p>9. Француз: part – үлес, мөлшер, пай, акциялар тізімі</p>
2456.	пакт	пакт	<p>1.Пакт – лат. pactum – шарт, келісім. Экономикалық, әлеуметтік және мәдени құқықтар туралы, сондай-ақ азаматтық және саяси құқықтар туралы халықаралық шарт, келісім атауларының бірі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: келишим</p> <p>4. Өзбек: shartnoma</p> <p>5. Түрік: pakt</p> <p>6. Ағылшын: pact</p> <p>7. Испан: pacto</p> <p>8. Неміс: Pakt – пакт, шарт, келісім</p> <p>9. Француз: pacte – шарт, пакт</p>
2457.	палата оценщиков	бағалаушылар палатасы	<p>1. Палата – лат. palatium – сарай, шертек. Бағалаушылардың, бағалаушы ұйымдардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау мақсатында құрылған өзін-өзі реттеуші ұйым.</p> <p>2. Өзөрбайжан: qiymətləndiricilərin palatasi</p> <p>3. Қырғыз: баалоочулардын палатасы</p> <p>4. Өзбек:baholovchilarning palatasi</p> <p>5. Түрік:değerleme odasi</p> <p>6. Ағылшын: chamber of appraisers</p> <p>7. Испан: cámara de tasadores</p>

			<p>8. Неміс: Kammer Gutachtern</p> <p>9. Француз: chambre des évaluateurs</p>
2458.	партнерство некоммерческо е	бейкоммерциял ық әріптестік	<p>1. Партнёр – фр. partenaire – қатысушы; Коммерция – лат. commercium – сауда. Жеке және (немесе) заңды тұлғалар құрған, пайда алу мақсатын көздемейтін және алынған пайданы қатысушылар арасында бөліспейтін мүшелікке негізделген ұйым.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-kommersiya tərəfdaşlığı</p> <p>3. Қырғыз: эмес киреше өнөктөштүк</p> <p>4. Өзбек: notijorat hamkorlik</p> <p>5. Түрік: kar amacı gütmeyen bir ortaklık</p> <p>6. Ағылшын: non-commercial partnershiip</p> <p>7. Испан: una asociación sin ánimo de lucro</p> <p>8. Неміс: eine gemeinnützige Partnerschaft</p> <p>9. Француз: un partenariat sans but lucratif</p>
2459.	пассивное управление активами	активтерді пассивтік басқару	<p>1. Актив – лат. activus; Пассив – лат. passivus – қабылдағыш, енжар, әрекетсіз. Кірістіліктің ауытқу өзгермелілігінің мәні (tracking error) 0,5 (нөл бүтін оннан бес) пайыздан аспайтын басқару түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: passiv aktivlərin idarə</p> <p>3. Қырғыз: туюк мүлк башкаруу</p> <p>4. Өзбек: passiv aktivlarni boshqarish</p> <p>5. Түрік: pasif varlık yönetimi</p> <p>6. Ағылшын: passive asset management</p> <p>7. Испан: gestión de activos pasiva</p> <p>8. Неміс: passive Vermögensverwaltung</p> <p>9. Француз: la gestion d'actifs passive</p>
2460.	переоценка	қайта бағалау	<p>1. Бағаның салыстырымдылығына қол жеткізу және теңгерімдік құнды ағымдағы құнға келтіру мақсатымен негізгі құрал-жабдықтың, тауарлардың, тауар-материалдық құндылықтардың, инвестициялардың және т.б. құнын бағалауды белгілі бір әдістермен өзгерту.</p> <p>2. Әзербайжан: yenidən qiymətləndirilməsi</p> <p>3. Қырғыз: коюлат</p> <p>4. Өзбек: qayta baholash</p> <p>5. Түрік: overestimation</p> <p>6. Ағылшын: revaluation</p> <p>7. Испан: sobreestimación</p> <p>8. Неміс: Überschätzung</p> <p>9. Француз: surestimation</p>
2461.	перестраховани е пропорциональ ное	үйлесімді қайта сақтандыру	<p>1. Пропорция – лат., pro – үшін; portio – бөлік, үлес. Қайта сақтандыру ұйымы сақтандырудың тиісті шартында көзделген жағдай басталғанда қайта сақтандыру шарты бойынша цеденттен</p>

			<p>қабылданған сақтандыру міндеттемелерінің үлесіне үйлесімді мөлшерде сақтандыру төлемін төлеу міндеттемесін өз мойнына алатын қайта сақтандыру.</p> <p>2. Өзербайжан: proporsional sıǵorta</p> <p>3. Қырғыз: жараша кайра камсыздандыруу</p> <p>4. Өзбек:proportsional qayta sug'urtalash</p> <p>5. Түрік:oransal reasürans</p> <p>6. Ағылшын: proportional reinsurance</p> <p>7. Испан:reaseguro proporcional</p> <p>8. Неміс:proportional Rück</p> <p>9. Француз:réassurance proportionnelle</p>
2462.	перестраховани е факультативное	факультативтік қайта сақтандыру	<p>1. Факультативно – лат. facultas – мүмкіндік. Қайта сақтанушыға және қайта сақтандырушыға толығымен немесе ішінара (белгілі үлесін) қайта сақтандыруға берілуі мүмкін тәуекелдерді бағалау мүмкіндігі берілетін қайта сақтандыру әдісі.</p> <p>2. Өзербайжан: fakultativ tǵkrarsıǵorta</p> <p>3. Қырғыз: милдетти түрде кайра камсыздандыруу</p> <p>4. Өзбек: fakultativ qayta sug'urtalash</p> <p>5. Түрік: ihtiyari reasürans</p> <p>6. Ағылшын: reinsurance optional</p> <p>7. Испан:reaseguro facultativo</p> <p>8. Неміс:fakultative Rückversicherungs</p> <p>9. Француз:réassurance facultative</p>
2463.	перформер	перформер	<p>1. Перформер – ағылшын. perform – орындау, жүзеге асыру. Сәтті акция. Барынша көп ықтималды дивиденді болғандықтан, қор биржасында нарықтық және көрсетулі құндар арасындағы ең көп айырмамен өткізілетін акцияларды «перформер» деп атайды.</p> <p>2. Өзербайжан: ifaǵı</p> <p>3. Қырғыз: аткаруучу</p> <p>4. Өзбек: ijrochi</p> <p>5. Түрік: sanatçı</p> <p>6. Ағылшын: performer</p> <p>7. Испан: intérprete</p> <p>8. Неміс: Schauspieler</p> <p>9. Француз: interprète</p>
2464.	пигу эффект	пигу нәтижесі	<p>1. Эффéкт – лат. effectus – орындау, іс-қимыл, лат. efficio – орындаймын, әрекет етемін. Жиынтық сұранысқа ықпал ету арқылыэкономиканы тепе-теңдік күйге қайтара алатын нарықтық тетік элементтерінің бірі.</p> <p>2. Өзербайжан: Pigou tāsiri</p>

			<p>3. Қырғыз: пигу таасири</p> <p>4. Өзбек: Pigou ta'siri</p> <p>5. Түрік: Pigou etkisi</p> <p>6. Ағылшын: pigou effect</p> <p>7. Испан: efecto Pigou</p> <p>8. Неміс: Pigou-Effekt</p> <p>9. Француз: effet Pigou</p>
2465.	планирование индикативное	индикативтік жоспарлау	<p>1. Индикатив – лат. modus indicativus – ашық рай. Экономикалық жоспарлау, мемлекеттік деңгейдегі бейдирективалық, ұсынушылық, бағдарлаушылық жоспарлау.</p> <p>2. Әзербайжан: indikativ planlaşdırma</p> <p>3. Қырғыз: тастыктайт пландаштыруу</p> <p>4. Өзбек: ko'rsatuvchi rejalashtirish</p> <p>5. Түрік: gösterici planlama</p> <p>6. Ағылшын: indicative planning</p> <p>7. Испан: planificación indicativa</p> <p>8. Неміс: indikative Planung</p> <p>9. Француз: planification indicative</p>
2466.	пластиковая карточка	пластикалық карта	<p>1. Карта – грек. χάρτης – қағаз. Жекебасылық ақшасыз есеп айырысу нысандарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: plastik kart</p> <p>3. Қырғыз: пластикалык карт</p> <p>4. Өзбек: plastik karta</p> <p>5. Түрік: plastik kart</p> <p>6. Ағылшын: plastic card</p> <p>7. Испан: tarjeta de plástico</p> <p>8. Неміс: Plastikkarte</p> <p>9. Француз: carte plastique</p>
2467.	платеж лицензионный	лицензиялық төлемақы	<p>1. Лицензия – лат. licentia – құқық. Заңды немесе жеке тұлғаның меншік иесіне немесе бір нәрсені жасаушыға (авторына) осы меншікті коммерциялық мақсатта пайдалану құқығы үшін ақы төлеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: ödəniş lisenziya</p> <p>3. Қырғыз: лицензия төлөмү</p> <p>4. Өзбек: to'lov litsenziya</p> <p>5. Түрік: ödeme lisans</p> <p>6. Ағылшын: license for payment</p> <p>7. Испан: greïðsla leyfi</p> <p>8. Неміс: Zahlung Lizenz</p> <p>9. Француз: licence de paiement</p>
2468.	платеж трансграничны й	трансшекаралық төлем	<p>1. Транс – фр. transir – мелшиип қалу, лат. transire – бір нәрсенің шегінен шығу. Ақша жөнелтуші бастама жасаған немесе оның атынан бастама</p>

			<p>жасалған, ақша жөнелтушінің және бенефициардың төлем қызметтерін жеткізушілер әртүрлі мемлекеттерде орналасқан төлем немесе ақша аударымы жөніндегі нұсқау.</p> <p>2. Әзербайжан: sərhəd ödəniş</p> <p>3. Қырғыз: чек аралык төлөм</p> <p>4. Өзбек: transchegaraviy to'lovlar</p> <p>5. Түрік: sınır ötesi ödeme</p> <p>6. Ағылшын: payment transboundary</p> <p>7. Испан: pago transfronterizo</p> <p>8. Неміс: grenzüberschreitende Zahlung</p> <p>9. Француз: paiement transfrontalier</p>
2469.	платеж эффективный	тиімді төлем	<p>1.Эффéкт – лат. effectus – орындау, іс-қимыл, лат. efficio – орындаймын, әрекет етемін. Вексель бойынша шетел валютасымен төленетін төлем. Мұнда вексель шетел валютасымен төленетін болып жазылады және осы валютаны вексель беруші төлем валютасы ретінде қолдануға уағдаласады.</p> <p>2. Әзербайжан: effektiv ödəniş</p> <p>3. Қырғыз: натыйжалуу төлөм</p> <p>4. Өзбек: samarali to'lov</p> <p>5. Түрік: etkili ödeme</p> <p>6. Ағылшын: efficient payment</p> <p>7. Испан:pago efectivo</p> <p>8. Неміс:effektive Zahlung</p> <p>9. Француз:paiement effectif</p>
2470.	платежи безакцептные	акцептісіз төлемдер, ризалықсыз төлемдер	<p>1.Акцепт – лат. acceptus – қабылданған. Төлемшілердің келісім (акцепт) беру-бермеуіне қарамастан, олардың банктегі шоттарынан есеп айырысу құжаттарын төлеу. Заңда көзделген реттерде қаражатты даусыз өндіріп алу түрлерінің бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: daha ödəniş olmadan</p> <p>3. Қырғыз: андан ары акы төлөбөстөн</p> <p>4. Өзбек: yanada to'lovsiz</p> <p>5. Түрік: ayrıca ödeme yapmadan</p> <p>6. Ағылшын: direct debit payments</p> <p>7. Испан:sin pago adicional</p> <p>8. Неміс: ohne weitere Zahlung</p> <p>9. Француз: sans autre paiement</p>
2471.	платежи рентные	ренталық төлемдер	<p>1. Рента – фр. rente, нем. Rente; лат. reddere – қайтару, беру, лат. reddita – қайтарылған, берілген.Кәсіпорынның, компанияның, фирманың қызметіне тәуелді факторларға байланысты емес,</p>

			<p>олардың табиғат ресурстарын пайдалануына байланысты алынған пайдасының бір бөлігі түрінде бюджетке төленетін төлемдер.</p> <p>2. Әзербайжан: avtomobil kirayəsi ödənişlər</p> <p>3. Қырғыз: ижара төлөмдөр</p> <p>4. Өзбек: ijara to'lovlari</p> <p>5. Түрік: kira ödemeleri</p> <p>6. Ағылшын: rental payment</p> <p>7. Испан:pagos de alquiler</p> <p>8. Неміс:Mietzahlungen</p> <p>9. Француз:les paiements de location</p>
2472.	платежи трансфертные	трансферттік төлөмдер	<p>1. Трансфёрт – фр. transfert, лат. transfero – орнын ауыстыру, басқа жерге апару. Мемлекеттік бюджеттен халыққа және жеке кәсіпкерлерге төленетін, олардың мемлекеттік қызметті орындауымен байланысты емес, бірақ қаражатты оған неғұрлым мұқтаж азаматтардың пайдасына бюджет арқылы қайта бөлу тәртібімен жүзеге асырылатын ақшалай төлемақылар.</p> <p>2. Әзербайжан: transfer ödənişləri</p> <p>3. Қырғыз: чегере боюнча</p> <p>4. Өзбек: uzatish to'lovlar</p> <p>5. Түрік:transfer ödemeleri</p> <p>6. Ағылшын: transfer payments</p> <p>7. Испан:pagos de transferencia</p> <p>8. Неміс:Transferzahlungen</p> <p>9. Француз:paiements de transfert</p>
2473.	платежная ведомость	төлөм тізімдемесі	<p>1. Жұмысшылар мен қызметшілерге жалақы, сыйлықақы, еңбекке жарамсыздығына байланысты жәрдемақы немесе басқа да төлемдер беруге арналған бухгалтерлік кассалық құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: əmək haqqı</p> <p>3. Қырғыз: төлөө ведомосту</p> <p>4. Өзбек:to'lov vedomosti</p> <p>5. Түрік:bordro</p> <p>6. Ағылшын: pay-roll, pay-sheet</p> <p>7. Испан:nómina de sueldos</p> <p>8. Неміс:Gehaltsliste</p> <p>9. Француз:paie</p>
2474.	платежное сообщение электронное	электрондық төлөм хабары	<p>1. Электрон – көне грек. ἤλεκτρον – кәріптас. Жүйедегі пайдаланушылардың позициялары бойынша ақша аударымдарын жүзеге асыруға негіз болатын, электрондық цифрлық қолтаңбасы бар электрондық хабар.</p> <p>2. Әзербайжан: elektron ödəniş mesaj</p>

			<p>3. Қырғыз: электрондук төлөм жөнөтүү</p> <p>4. Өзбек: elektron to'lov xabar</p> <p>5. Түрік: elektronik ödeme mesajı</p> <p>6. Ағылшын: payment message is electronic</p> <p>7. Испан: mensaje de pago electrónico</p> <p>8. Неміс: elektronische Zahlungsnachricht</p> <p>9. Француз: message de paiement électronique</p>
2475.	платежное указание	төлөм нұсқауы	<p>1. Пайдаланушының корреспонденттік шотынан Ұлттық Банктегі жүйенің шотына не Ұлттық Банктегі жүйенің шотынан оның корреспонденттік шотына ақша аударуға нұсқауы.</p> <p>2. Әзербайжан: ödəmə əmri</p> <p>3. Қырғыз: төлөм тапшырмасы</p> <p>4. Өзбек: to'lov tartibi</p> <p>5. Түрік: ödeme emri</p> <p>6. Ағылшын: payment instruction</p> <p>7. Испан: orden de pago</p> <p>8. Неміс: Zahlungsauftrag</p> <p>9. Француз: ordre de paiement</p>
2476.	платежный оборот	төлөм айналымы	<p>1. Ақша айналымының бір бөлігі, онда ақша төлем құралы ретіндегі міндетін атқара отырып, міндеттемелерді өтеу үшін пайдаланылады. Қолма-қол ақшасыз нысанда да, қолма-қол ақша нысанында да жүзеге асырылады.</p> <p>2. Әзербайжан: ödəmə əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: төлөм бүтүмдөр</p> <p>4. Өзбек: to'lov operatsiyalari</p> <p>5. Түрік: ödeme işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: payment transactions</p> <p>7. Испан: transacciones de pago</p> <p>8. Неміс: Zahlungsverkehr</p> <p>9. Француз: opérations de paiement</p>
2477.	подряд арендный	жалгерлік мердігерлік	<p>1. Аренда – лат. arrendare – жалға беру. Бөлімшелердің, кәсіпорындар мен ұйымдардың жекелеген қызметкерлерінің (қызметкерлер топтарының), ұжымдарының еңбегін ұйымдастыру және еңбекақысын төлеу нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: streak icarə</p> <p>3. Қырғыз: ижарага алуу</p> <p>4. Өзбек: xususiyat ijara</p> <p>5. Түрік: streak kiralama</p> <p>6. Ағылшын: lease contract</p> <p>7. Испан: alquiler racha</p> <p>8. Неміс: Streak Verleih</p> <p>9. Француз: Location de Streak</p>

2478.	подряд коллективный	ұжымдық мердігерлік	<p>1. Коллектив – лат. <i>collectivus</i> – жиынтық. Ұжымдық еңбекті ұйымдастыру мен ынталандыру нысаны, ол ұжымдық еңбекақыны түпкілікті нәтижелермен тығыз байланыстыру және иесіздік пен теңгермешілдікті жою мақсатын көздейді.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>streak kollektiv</i></p> <p>3. Қырғыз: катары менен жамааттык</p> <p>4. Өзбек: <i>xususiyat jamoa</i></p> <p>5. Түрік: <i>şerit toplu</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>collective contract</i></p> <p>7. Испан: <i>colectiva racha</i></p> <p>8. Неміс: <i>streak kollektive</i></p> <p>9. Француз: <i>collective de streak</i></p>
2479.	позиция закрытая	жабық жайғасым	<p>1. Позиция – лат. <i>positio</i> – жағдай, орналасқан жер. Мәміле бойынша есеп айырысуды аяқтау – тауарларды сатқаннан кейін оларды сатып алу немесе керісінше, сатып алғаннан кейін сату.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>bağlı mövqe</i></p> <p>3. Қырғыз: жабык орду</p> <p>4. Өзбек: <i>yopiq joy</i></p> <p>5. Түрік: <i>kapalı konuma</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>closed position</i></p> <p>7. Испан: <i>posición cerrada</i></p> <p>8. Неміс: <i>geschlossene Position</i></p> <p>9. Француз: <i>position fermée</i></p>
2480.	позиция лимитная	лимиттік жайғасым	<p>1. Позиция – лат. <i>positio</i> – жағдай, орналасқан жер; Лимит – лат. <i>limes (limitis)</i> – шек, шектеу; бір нәрсенің шекті нормасы. Инвестордың немесе дилердің бағалы қағаздар нарығында немесе активтер тобы бойынша алған орны. Мерзімді мәмілелер нарығындағы операциялар кезінде пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>limit mövqe</i></p> <p>3. Қырғыз: лимит орду</p> <p>4. Өзбек: <i>limit lavozim</i></p> <p>5. Түрік: <i>sinir pozisyon</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>limit position</i></p> <p>7. Испан: <i>posición límite</i></p> <p>8. Неміс: <i>Grenzposition</i></p> <p>9. Француз: <i>fin de course</i></p>
2481.	полезность предельная	шекті пайдалылық	<p>1. Тұтынушы тауардың немесе қызметтің бір қосымша өлшемінен алатын қосымша пайдалылық; пайдалылықтың жалпы мөлшерінің өзгеруіне тең, бұл өзгеру тұтыну шамасының өзгеруіне бөлінеді.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: marjinal kommunal</p> <p>3. Қырғыз: маргиналдуу пайдалуу</p> <p>4. Өзбек: marginal foyda</p> <p>5. Түрік:marjinal fayda</p> <p>6. Ағылшын: marginal utility</p> <p>7. Испан:la utilidad marginal</p> <p>8. Неміс: Grenznutzen</p> <p>9. Француз: utilité marginale</p>
2482.	полиполия	полиполия	<p>1. Полиполия – гр. poly – көп. Ірі сатушылардың шектеулі саны бәсеке шарттарын қолдау үшін жеткілікті сипатта болатын нарықтық жағдай.</p> <p>2. Өзөрбайжан: polipoliya</p> <p>3. Қырғыз: полиполия</p> <p>4. Өзбек: polipoliya</p> <p>5. Түрік: polipoliya</p> <p>6. Ағылшын: polypoly</p> <p>7. Испан: polipoliya</p> <p>8. Неміс: polipoliya</p> <p>9. Француз: polipoliya</p>
2483.	политика «дешевых» денег	«арзан» ақша саясаты	<p>1.Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Пайыздық мөлшерлемені төмендету арқылы банк несиесін ұлғайтуға бағытталған Үкімет пен банктер жүргізетін саясат.</p> <p>2. Өзөрбайжан: «Ucuz pul» siyasati</p> <p>3. Қырғыз: «Арзан ақча» саясаты</p> <p>4. Өзбек: «Arzon pul» siyosati</p> <p>5. Түрік:«Ucuz para» politikası</p> <p>6. Ағылшын: the policy of «cheap» money, cheap money policy</p> <p>7. Испан:la política de «dinero barato»</p> <p>8. Неміс:die Politik des «billigen Geldes»</p> <p>9. Француз:la politique de «l'argent pas cher»</p>
2484.	политика внешнеторговая	сыртқы сауда саясаты	<p>1.Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Сыртқысауда мен халықаралық төлемдерді мемлекеттік реттеумен байланысты экономикалық саясат бағытын, яғни белгілі бір елдің немесе елдер тобының сыртқы сауда қатынастарын дамыту жөніндегі экономикалық ұйымдастыру, саяси шараларының жүйесі; экспорт пен импорттың географиялық және тауарлық құрылымының көлемін анықтауды қамтиды.</p> <p>2. Өзөрбайжан: xarici ticarət siyasati</p> <p>3. Қырғыз: тышкы соода саясаты</p> <p>4. Өзбек: tashqi savdo siyosati</p> <p>5. Түрік: dış ticaret politikası</p>

			<p>6. Ағылшын: foreign trade policy 7. Испан: política de comercio exterior 8. Неміс: außen~POS=TRUNC 9. Француз: la politique du commerce extérieur</p>
2485.	политика внешнеэкономическая	сыртқы экономикалық саясат	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; Экономіка – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Елдің үкіметі экспорт пен импорт, кеден бажы, тарифтер, шетел капиталын шектеу, тарту және капиталды шетке шығару, сыртқы қарыз, басқа елдерге экономикалық көмек беру, бірлескен экономикалық жобаларды жүзеге асыру саласында жүргізетін саясат.</p> <p>2. Әзербайжан: xarici siyasət 3. Қырғыз: тышкы саясат 4. Өзбек: tashqi siyosat 5. Түрік: dış politika 6. Ағылшын: foreign economic policy 7. Испан: política exterior 8. Неміс: außen~POS=TRUNC 9. Француз: politique extérieure</p>
2486.	политика девизная	девиздік саясат	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; Девіз – фр. devise. Валюталық интервенция мен валюталық шектеулердің көмегімен шетел валютасын сатып алу арқылы валюта бағамын реттеу жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: siyasət şüarı 3. Қырғыз: саясат урааны 4. Өзбек: siyosat shiori 5. Түрік: politika sloganı 6. Ағылшын: foreign exchange policy 7. Испан: lema de la política 8. Неміс: Politik Motto 9. Француз: la devise de la politique</p>
2487.	политика дискреционная	дискреционды саясат	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Дискретность – лат. discretus – бөлінген, үзік-үзік. Бұл ұлттық өндірістің және жұмыспен қамтудың нақты көлемін өзгерту, инфляцияны бақылау және экономикалық өсуді тездету үшін мемлекет саналы түрде бюджетпен (салықтар және үкіметтің шығындармен) айла-шаралар (мемлекеттің сатып алуын көбейту немесе азайту, ірі қаржылар бағдарламасын жүргізу, әлеуметтік</p>

			<p>төлемдер мен салықтар арқылы) жүргізеді.</p> <p>2. Өзербайжан: diskresion siyasət</p> <p>3. Қырғыз: ыктыярында саясаты</p> <p>4. Өзбек: ixtiyoriy siyosati</p> <p>5. Түрік: ihtiyari politika</p> <p>6. Ағылшын: discretionary policy</p> <p>7. Испан: política discrecional</p> <p>8. Неміс: diskretionäre Politik</p> <p>9. Француз: politique discrétionnaire</p>
2488.	политика доходов	табыс саясаты, кіріс саясаты	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Бағаның өсуін және кәсіпорындар мен халықтың ақшалай табысын әкімшілік шаралар арқылы реттеу практикасында ақшаға сұранысты, өндірістің жалпы (макрэкономикалық) көлемін және инфляция қарқынын реттеу саясатының құрамдас бөлігі.</p> <p>2. Өзербайжан: gəlir siyasət</p> <p>3. Қырғыз: киреше саясаты</p> <p>4. Өзбек: daromad siyosati</p> <p>5. Түрік: gelir politikası</p> <p>6. Ағылшын: incomes policy</p> <p>7. Испан: política de ingresos</p> <p>8. Неміс: Einkommenspolitik</p> <p>9. Француз: la politique des revenus</p>
2489.	политика инвестиционная	инвестициялық саясат	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; Инвестиция – ағылшын. investments. Шаруашылық объектісінің, аймақ, ел ішінде, олардан сырт жерлерде өндірісті, кәсіпкерлікті дамыту, пайда алу, басқа да түпкілікті нәтижелерге қол жеткізу мақсатымен ұзақмерзімді жұмсалымның көлемін, құрылымы мен бағыттарын айқындайтын шаруашылық шешімдерінің жүйесі.</p> <p>2. Өзербайжан: investisiya siyasəti</p> <p>3. Қырғыз: инвестициялук саясат</p> <p>4. Өзбек: investitsiya siyosati</p> <p>5. Түрік: yatırım politikası</p> <p>6. Ағылшын: investment policy</p> <p>7. Испан: política de inversión</p> <p>8. Неміс: Anlagepolitik</p> <p>9. Француз: politique d'investissement</p>
2490.	политика недискреционная	дискреционды емес саясат	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; Дискрётность – лат. discretus – бөлінген, үзік-үзік. Бұл жанама тұрақтандырғыштар арқылы жүзеге асады. Жанама тұрақтандырғыштар – автоматты түрде қосылатын нормалар, бұл рөлді прогрессивті салықтар атқарады.</p>

			<p>2. Әзербайжан: qeyri-ixtiyari siyasət</p> <p>3. Қырғыз: ықтыярында эмес саясаты</p> <p>4. Өзбек: non-ixtiyoriy siyosati</p> <p>5. Түрік: isteğe bağılı olmayan politika</p> <p>6. Ағылшын: non-discretionary policy</p> <p>7. Испан: la política no discrecional</p> <p>8. Неміс: nichtdiskretionäre Politik</p> <p>9. Француз: politique non discrétionnaire</p>
2491.	политика стабилизационная	тұрақтандыру саясаты	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; Стабилизация – лат. stabilis – тұрақты. Экономиканың циклді ауытқуларының тігісін жатқызуға бағытталған мемлекеттік реттеу шараларының жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: sabitləşmə siyasət</p> <p>3. Қырғыз: турукташтыруу саясаты</p> <p>4. Өзбек: barqarorlashtirish siyosati</p> <p>5. Түрік: stabilizasyon politikası</p> <p>6. Ағылшын: stabilization policy</p> <p>7. Испан: política de estabilización</p> <p>8. Неміс: Stabilisierungspolitik</p> <p>9. Француз: politique de stabilisation</p>
2492.	политика фискальная	қазыналық саясат, қазына саясаты	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; «Фиск» деген сөзден шыққан лат. fiscus – Ежелгі Римде әскери касса, сонан соң императордың кассасы деген мағынаны білдіретін ақша себеті; қазіркөптеген тілдерде, мыс., фр. fisc – мемлекеттік қазына. Мемлекеттің жиынтық сұраныстың ауытқуын тежеу, жұмыспен қамтылу, инфляция, экономиканың басқа да көрсеткіштерінің деңгейіне ықпал ету үшін салық пен шығыс саласындағы қаржылық іс-шараларының жиынтығы; экономиканы (кіріс пен шығысты) реттеудің аса маңызды тұтқаларының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi siyasəti</p> <p>3. Қырғыз: бюджет-салык саясаты</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy siyosat</p> <p>5. Түрік: maliye politikası</p> <p>6. Ағылшын: fiscal policy</p> <p>7. Испан: la política fiscal</p> <p>8. Неміс: Steuerpolitik</p> <p>9. Француз: la politique fiscale</p>
2493.	положение доминирующее	үстем жағдай	<p>1. Доминация – лат. dominatio – өктемдік, үстемдік. Нарық субъектісінің немесе бірнеше нарық субъектісінің тиісті тауар нарығындағы тауар айналымының жалпы жағдайына шешуші ықпал</p>

			<p>етуге мүмкіндік беретін жағдайы.</p> <p>2. Өзербайжан: bir dominant mövqe</p> <p>3. Қырғыз: үстөмдүк абал</p> <p>4. Өзбек: bir hokim munosabat</p> <p>5. Түрік: hakim konumunu</p> <p>6. Ағылшын: dominant position</p> <p>7. Испан: una posición dominante</p> <p>8. Неміс: eine beherrschende Stellung</p> <p>9. Француз: une position dominante</p>
2494.	пользователь-бенефициар	пайдаланушы-бенефициар	<p>1. Бенефициар – франц. benefice – пайда, табыс. Ақша аударылатын пайдаланушы.</p> <p>2. Өзербайжан: istifadəçi benefisiar</p> <p>3. Қырғыз: колдонуучунун пайда</p> <p>4. Өзбек: foydalanuvchi-benefitsiar</p> <p>5. Түрік: kullanıcı yararlanıcı</p> <p>6. Ағылшын: beneficiary user</p> <p>7. Испан: user-beneficiario</p> <p>8. Неміс: Benutzer-Empfänger</p> <p>9. Француз: user-bénéficiaire</p>
2495.	пользователь-инициатор	пайдаланушы-бастама жасаушы	<p>1. Инициатива – лат. initium – бастау. Төлем хабарын жүйеге жіберген пайдаланушы. Пайдаланушы-бастамашы пайдаланушы-ақша жөнелтуші немесе пайдаланушы-бенефициар болып табылады.</p> <p>2. Өзербайжан: istifadəçi təşəbbüskarı</p> <p>3. Қырғыз: колдонуучунун демилгечиси</p> <p>4. Өзбек: foydalanuvchi-tashabbuskori</p> <p>5. Түрік: kullanıcı başlatıcı</p> <p>6. Ағылшын: initiating user</p> <p>7. Испан: user-iniciador</p> <p>8. Неміс: Benutzer-Initiator</p> <p>9. Француз: user-initiateur</p>
2496.	пользователь-посредник	пайдаланушы-делдал	<p>1. Пайдаланушылар мен бейрезидент қаржы ұйымдарының арасында трансшекаралық төлемдер және (немесе) ақша аударымдары бойынша ақша аударуды жүзеге асыратын пайдаланушы.</p> <p>2. Өзербайжан: icra</p> <p>3. Қырғыз: ишеним кат боюнча айдайбы</p> <p>4. Өзбек: proksi orqali</p> <p>5. Түрік: vekâleten</p> <p>6. Ағылшын: proxy-user</p> <p>7. Испан: por poder</p> <p>8. Неміс: durch einen Bevollmächtigten</p> <p>9. Француз: parprocuration</p>

2497.	портфель золотовалютных активов	алтын-валюта активтері портфелі	<p>1. Портфель – фр. porte – әкелемін, feuilles – қағаз парақтары; Актив – лат. Activus; Валюта – итал. valuta. Ұлттық Банк туралы заңға сәйкес алтын-валюта резервтерінен және өзге де активтерден тұратын портфель.</p> <p>2. Әзербайжан: qızıl aktivlərinin portfeli</p> <p>3. Қырғыз: алтын кенинин куржунунун</p> <p>4. Өзбек: oltin aktivlari portfeli</p> <p>5. Түрік: altın varlıklarının portföyü</p> <p>6. Ағылшын: portfolio of gold and foreign currency assets</p> <p>7. Испан: cartera de activos de oro</p> <p>8. Неміс: Portfolio an Goldaktiva</p> <p>9. Француз: portefeuille d'actifs d'or</p>
2498.	портфель Национального фонда	Ұлттық қордың портфелі	<p>1. Нация — лат. natio — тайпа, ру, халық; Портфель – фр. porte – әкелемін, feuilles – қағаз парақтары; Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Жинақтау және тұрақтандыру портфельдерінен тұратын портфель.</p> <p>2. Әзербайжан: Milli Fondunun portfeli</p> <p>3. Қырғыз: Улуттук Кордын куржунуну</p> <p>4. Өзбек: Milliy fondi hujjatlar</p> <p>5. Түрік: Ulusal Fon portföyü</p> <p>6. Ағылшын: Portfolio of the National Fund</p> <p>7. Испан: cartera del Fondo Nacional</p> <p>8. Неміс: Portfolio des Nationalfonds</p> <p>9. Француз: portefeuille du Fonds national</p>
2499.	портфель сберегательный	жинақтау портфелі	<p>1. Портфель – фр. porte – әкелемін, feuilles – қағаз парақтары. Мақсаты ұзақмерзімді перспективада активтердің кірістілігін арттыру болып табылатын Ұлттық қор активтерінің портфелі.</p> <p>2. Әзербайжан: portfel qənaət</p> <p>3. Қырғыз: тике аманат</p> <p>4. Өзбек: portfelı tejash</p> <p>5. Түрік: portföy tasarruf</p> <p>6. Ағылшын: savings portfolio</p> <p>7. Испан: ahorro de cartera</p> <p>8. Неміс: Portfolio Einsparungen</p> <p>9. Француз: économies de portefeuille</p>
2500.	портфель стабилизационный	тұрақтандыру портфелі	<p>1. Портфель – фр. porte – әкелемін, feuilles – қағаз парақтары; Стабилизация – лат. stabilis – тұрақты. Мақсаты активтердің өтімділігін арттыру және қысқамерзімді перспективада кірістілікті ұлғайту болып табылатын Ұлттық қор активтерінің</p>

			<p>портфелі.</p> <p>2. Өзербайжан: portfel sabitləşmə</p> <p>3. Қырғыз: тике турукташтыруу</p> <p>4. Өзбек: portfeli mustahkamlash</p> <p>5. Түрік: portföy stabilizasyon</p> <p>6. Ағылшын: stabilization portfolio</p> <p>7. Испан: la estabilización de la cartera</p> <p>8. Неміс: Portfolio Stabilisierung</p> <p>9. Француз: la stabilisation du portefeuille</p>
2501.	портфельный риск	қоржындық тәуекел	<p>Портфель – фр. porte – әкелемін, feuilles – қағаз парақтары; Риск – лат. resesō – қырқу, қысқарту немесе көне грек. ρίζικόν – қауіптілік, қатер. Бағалы қағаздар қоржыны табыстылығының өзгеруіне байланысты тұрлаусыздық.</p> <p>2. Өзербайжан: portfel risk</p> <p>3. Қырғыз: тике тобокелдиги</p> <p>4. Өзбек: portfolio xavf</p> <p>5. Түрік: portföy riski</p> <p>6. Ағылшын: portfolio risk</p> <p>7. Испан:riesgo de la cartera</p> <p>8. Неміс:Portfoliorisiko</p> <p>9. Француз:le risque du portefeuille</p>
2502.	пособие государственное	мемлекеттік жәрдемақы	<p>1.Мемлекеттік бюджеттің немесе арнаулы қорлардың есебінен заңнамаға сәйкес төленетін жәрдемақы.</p> <p>2. Өзербайжан: dövlät ehtiyat</p> <p>3. Қырғыз: мамлекеттик жөлөкпул</p> <p>4. Өзбек: davlat nafaqasi</p> <p>5. Түрік: devlet ödeneđi</p> <p>6. Ағылшын: state allowance</p> <p>7. Испан:permitido por el estado</p> <p>8. Неміс: Staatsgeld</p> <p>9. Француз: allocation d'État</p>
2503.	посредники маркетинговые	маркетинг делдалдары	<p>1. Мәркétинг – ағылшын. marketing – нарықтағы әрекет, нарықтық қызмет. Компанияның өз тауарларын клиенттерге жеткізуіне, өткізуіне және олардың арасына таратуына көмектесетін фирмалар.</p> <p>2. Өзербайжан: marketing vasitəçilər</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг ортомчулары</p> <p>4. Өзбек: marketing vositachilar</p> <p>5. Түрік:pazarlama aracilar</p> <p>6. Ағылшын: marketing agents, marketing intermediary</p> <p>7. Испан:intermediarios de marketing</p>

			<p>8. Неміс:Marketing-Vermittler</p> <p>9. Француз:intermédiaires commerciaux</p>
2504.	посредники оптовые	көтерме сауда делдалдары	<p>1. Дайындаушы кәсіпорындардың өнімін көтере сатып алатын және тауарды тұтынушыларға немесе сатушылар мен сатып алушыларға (тұтынушыларға) өткізуші тәуелсіз коммерциялық кәсіпорындар, басқа да шаруашылық жүргізуші субъектілер, сондай-ақ жекелеген тұлғалар.</p> <p>2. Әзербайжан: topdansatış vasitəçilər</p> <p>3. Қырғыз: оптом ортомчулары</p> <p>4. Өзбек:ulgurji vositachilar</p> <p>5. Түрік:toptan aracilar</p> <p>6. Ағылшын: wholesale agents</p> <p>7. Испан:intermediarios mayoristas</p> <p>8. Неміс:Großhandel Vermittler</p> <p>9. Француз:intermédiaires grossistes</p>
2505.	потенциал экспортный	экспорттық элеует	<p>1. Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету; Потенциал – лат. potentia – күш, мүмкіндік. Елдің ұлттық шаруашылығының сыртқы нарық үшін бәсекелесуге жарамды өнімді қажетті мөлшерде өндіру қабілеті; елдің игерілген табиғат байлықтарының, сыртқы нарықтың қажеттерін қанағаттандыруға бағдарланған экономикалық және өндірістік мүмкіндіктерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac potensialı</p> <p>3. Қырғыз: экспорттук дараметти</p> <p>4. Өзбек: eksport salohiyati</p> <p>5. Түрік:ihracat potansiyeli</p> <p>6. Ағылшын: export potential</p> <p>7. Испан:potencial de exportación</p> <p>8. Неміс: Exportpotenzial</p> <p>9. Француз: potentiel d'exportation</p>
2506.	пошлина антидемпингов ая предварительна я	алдын ала демпингке қарсы баж	<p>1. Демпинг – ағылшын. dumping – түсіру. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына тауар импорты кезінде қолданылатын баж, тергеп-тексеруді жүргізетін орган тергеп-тексеру барысында демпингтік импорттың және осыған байланысты мүше мемлекеттердің экономика саласына келтірілген материалдық залалдың, оны келтіру қатерінің немесе мүше мемлекеттердің экономика саласын құрудың едәуір баяулауының болуы туралы сол тауарға қатысты алдын ала қорытынды дайындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: ilkin antidempinq vəzifə</p> <p>3. Қырғыз: алдын ала демпингге милдети</p>

			<p>4. Өзбек: dastlabki antidamping vazifa</p> <p>5. Түрік: ön anti-damping vergisi</p> <p>6. Ағылшын: antidumping preliminary fee</p> <p>7. Испан: cuota compensatoria provisional</p> <p>8. Неміс: vorläufiger Antidumpingzoll</p> <p>9. Француз: droit antidumping provisoire</p>
2507.	пошлина компенсационная	өтемақылық баж	<p>1. Компенсация – лат. compensatio – өтеу, орнын толтыру. Өтемдік шараларды енгізу кезінде қолданылатын және үкімет қаулысы негізінде шет мемлекет (шет мемлекеттер одағы) қаражаттандыратын тауар импортына кеден бажының базалық мөлшерлемесінен тыс белгіленетін баж.</p> <p>2. Әзербайжан: kompensasiya vəzifə</p> <p>3. Қырғыз: антидемпингдик алым</p> <p>4. Өзбек: qarshi vazifa</p> <p>5. Түрік: telafi edici vergi</p> <p>6. Ағылшын: compensation duty</p> <p>7. Испан: derecho compensatorio</p> <p>8. Неміс: Ausgleichszoll</p> <p>9. Француз: droit compensateur</p>
2508.	пошлина компенсационная предварительная	алдын ала өтемақы бажы	<p>1. Компенсация – лат. compensatio – өтеу, орнын толтыру. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына тауар импорты кезінде қолданылатын баж, тергеп-тексеруді жүргізетін орган тергеп-тексеру барысында субсидияланатын импорттың және осыған байланысты мүше мемлекеттердің экономика саласына келтірілген материалдық залалдың, оны келтіру қатерінің немесе мүше мемлекеттердің экономика саласын құрудың едәуір баяулауының болуы туралы сол тауарға қатысты алдын ала қорытынды дайындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: ilkin countervailing vəzifə</p> <p>3. Қырғыз: алдын ала антидемпингдик милдети</p> <p>4. Өзбек: dastlabki kompensatsiyalash vazifa</p> <p>5. Түрік: ön telafi edici vergi</p> <p>6. Ағылшын: compensatory preliminary fee</p> <p>7. Испан: derecho compensatorio preliminar</p> <p>8. Неміс: vorläufiger Ausgleichszoll</p> <p>9. Француз: droits compensateurs préliminaires</p>
2509.	пошлина патентная	патент бажы	<p>1. Патент – лат. patens – ашық, айқын, анық; litterae patentes – ашық хат. Берілетін патентке сәйкес өнертабыстарды пайдаланудың ерекше құқығы берілгені үшін төленетін ақы. Патент алымының</p>

			<p>сомасы бюджет кірісіне аударылады.</p> <p>2. Өзбайжан: patent haqları</p> <p>3. Қырғыз: патенттик алымдар</p> <p>4. Өзбек:patent bojlari</p> <p>5. Түрік:patent ücretleri</p> <p>6. Ағылшын: patent tax</p> <p>7. Испан:los derechos de patente</p> <p>8. Неміс:Patentgebühren</p> <p>9. Француз:les frais de brevets</p>
2510.	пошлина специальная	арнайы баж	<p>1. Арнайы қорғау шарасын енгізген кезде қолданылатын және кедендік әкелу бажына қарамастан, мүше мемлекеттердің кеден органдары алатын баж.</p> <p>2. Өзбайжан: xüsusi vәzifә</p> <p>3. Қырғыз: атайын милдети</p> <p>4. Өзбек: maxsus vazifa</p> <p>5. Түрік: özel görev</p> <p>6. Ағылшын: special duty</p> <p>7. Испан: deber especial</p> <p>8. Неміс: Sondersteuer</p> <p>9. Француз: service spécial</p>
2511.	пошлина специальная предварительная	алдын ала арнайы баж	<p>1. Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына тауар импорты кезінде қолданылатын баж, тергеп-тексеруді жүргізетін орган тергеп-тексеру барысында мүше мемлекеттердің экономика саласына елеулі залал келтірген немесе келтіру қатерін төндіретін өскен импорттың болуы туралы сол тауарға қатысты алдын ала қорытынды дайындайды.</p> <p>2. Өзбайжан: vәzifә xüsusi pre</p> <p>3. Қырғыз: алдын ала милдети атайын</p> <p>4. Өзбек: oldindan vazifa maxsus</p> <p>5. Түрік: görev özel ön</p> <p>6. Ағылшын: special preliminary fee</p> <p>7. Испан: pre especial deber</p> <p>8. Неміс: duty spezielle pre</p> <p>9. Француз: devoir avant spéciale</p>
2512.	ПОШЛИНЫ ВЫВОЗНЫЕ	әкетілім бажы	<p>1. Тауарлар экспортты кезінде мемлекет өндіріп алатын кеден бажы; елдің ішінде үлкен сұранымға ие өнім тапшылығына жол бермеу мақсатымен белгіленеді. Баждың мұндай түрінің шамасын белгілеу кезінде бұрын төленген сатудан алынатын салықтар мен акциздік алымдардың мөлшері ескеріледі.</p> <p>2. Өзбайжан: ixrac rüsumları</p> <p>3. Қырғыз: экспорттук алымдар</p>

			<p>4. Өзбек: eksport bojlari</p> <p>5. Түрік: ihracat vergileri</p> <p>6. Ағылшын: export duties</p> <p>7. Испан: los derechos de exportación</p> <p>8. Неміс: Ausfuhrzölle</p> <p>9. Француз: droits à l'exportation</p>
2513.	пошлины защитные	қорғаныш бажы	<p>1. Қайсыбір тауарлар елдің кеден аумағына осындай немесе тікелей бәсекелесуші тауарлардың отандық өндірушілерге елеулі зиян келтіруі немесе қатер төндіруі мүмкін мөлшерде және жағдайда жеткізілген ретте кеден органдары кеден бажынан тыс алатын баж.</p> <p>2. Әзербайжан: vəzifələri zəschitnyə</p> <p>3. Қырғыз: милдеттери алымдар</p> <p>4. Өзбек: majburiyatlari zəschitnyə</p> <p>5. Түрік: görevleri zəschitnyə</p> <p>6. Ағылшын: protection duties</p> <p>7. Испан: deberes zəschitnyə</p> <p>8. Неміс: Aufgaben zəschitnyə</p> <p>9. Француз: fonctions zəschitnyə</p>
2514.	пошлины импортные	импорттық баж, әкелім бажы	<p>1. Импорт – лат. importo – әкелу, енгізу. Мемлекеттің импортталған тауарлардан алатын және мемлекеттік бюджет кірісіне түсетін кеден бажы, яғни шеттен әкелінетін тауарлардан шекарадан өту кезінде елге әкелінгені үшін алынатын төлем.</p> <p>2. Әзербайжан: import gömrüyü</p> <p>3. Қырғыз: импорттук милдеттери</p> <p>4. Өзбек: import bojlari</p> <p>5. Түрік: ithalat vergileri</p> <p>6. Ағылшын: import duties</p> <p>7. Испан: derechos de entrada</p> <p>8. Неміс: Einfuhrabgaben</p> <p>9. Француз: droits à l'importation</p>
2515.	пошлины фискальные	қазыналық баж	<p>1. Фискалы – лат. fiscus – себет; касса, қазына, қаржы. Мемлекеттік бюджетке табыс алу мақсатымен белгіленетін кеден бажы; кеден салығының тарихи тұрғыда неғұрлым ертеректегі түрі. Әдетте қазыналық баж белгілі бір елде өндірілмейтін тұтыну тауарларына (мыс., шайға, кофеге және т.б.) салынады.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə vəzifələri</p> <p>3. Қырғыз: салык милдеттери</p> <p>4. Өзбек: moliyaviy majburiyatlar</p> <p>5. Түрік: mali görevleri</p>

			<p>6. Ағылшын: fiscal duties 7. Испан: obligaciones fiscales 8. Неміс: steuerliche Abgaben 9. Француз: obligations fiscales</p>
2516.	пошлины экспортные	экспорттық баж, әкетілім бажы	<p>1. Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету. Тауарлар экспорты кезінде мемлекет өндіріп алатын кеден бажы; елдің ішінде үлкен сұранысқа ие өнім тапшылығына жол бермеу мақсатымен белгіленеді. Баждың мұндай түрінің шамасын белгілеу кезінде бұрын төленген сатудан алынатын салықтар мен акциздік алымдардың мөлшері ескеріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac rüsumları 3. Қырғыз: экспорттук алымдар 4. Өзбек: eksport bojlari 5. Түрік: ihracat vergileri 6. Ағылшын: export duties, duty on exports 7. Испан: los derechos de exportación 8. Неміс: Ausfuhrzölle 9. Француз: droits à l'exportation</p>
2517.	правила аудиторские	аудиторлық қағидалар	<p>1. Аудитор – лат. auditor – тыңдаушы. Аудиторлық тексеру жүргізуге және ол бойынша материалдарды ресімдеуге, сондай-ақ оларға ілеспе қызмет көрсетуге, аудиттің сапасын бағалауға, аудиторларды даярлау және олардың біліктілігін бағалау тәртібіне қойылатын бірыңғай талаптарды тәптіштейтін құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: audit qaydaları 3. Қырғыз: аудит эрежелери 4. Өзбек: audit qoidalari 5. Түрік: denetim kuralları 6. Ағылшын: auditing rules 7. Испан: normas de auditoría 8. Неміс: Prüfregelein 9. Француз: règles d'audit</p>
2518.	правила биржевой торговли	биржалық сауда қағидалары	<p>1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa. Биржалық сауданың үлгі қағидалары негізінде әзірленген, әрбір тауар биржасы үшін биржалық сауда жүргізу тәртібін белгілейтін құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: birja ticarəti qaydaları 3. Қырғыз: алмашуу соода эрежелери 4. Өзбек: birja savdo qoidalari 5. Түрік: karşılığında ticaret kuralları 6. Ағылшын: rules of exchange trade</p>

			<p>7. Испан: normas comerciales de intercambio 8. Неміс: Austausch Handelsregeln 9. Француз: échange des règles commerciales</p>
2519.	«прайм-рейт»	«прайм-рейт»	<p>1. Прайм-рейт – ағылшын. prime rate – бірінші сыныптағы мөлшерлеме. Қамтамасыз етілмеген қысқамерзімді несие (несиелендірудің нақты мақсаттарымен байланысты емес несие) бойынша ең аз пайыздық мөлшерлеме. 2. Әзербайжан: baş dərəcəsi 3. Қырғыз: өкмөт баасы 4. Өзбек: Bosh darajasi 5. Түрік: prime rate 6. Ағылшын: prime rate 7. Испан: tasa preferencial 8. Неміс: Leitzins 9. Француз: taux préférentiel</p>
2520.	предел бедности	кедейлік шегі	<p>1. Адамдардың ең төмен деңгейдегі қажетін қанағаттандыратын табыс шегі. 2. Әзербайжан: yoxsulluq həddi 3. Қырғыз: жакырчылыктын чеги 4. Өзбек: qashshoqlik chegarasi 5. Түрік: yoksulluk sınırı 6. Ағылшын: poverty limit 7. Испан: límite de la pobreza 8. Неміс: Armutsgrenze 9. Француз: seuil de pauvreté</p>
2521.	предложение совокупное	жиынтық ұсыныс	<p>1. Елде өндірілген барлық тауарлар мен көрсетілген қызметтердің жалпы мөлшері, жиынтық құны. 2. Әзербайжан: kompleks təklif 3. Қырғыз: жиийнтык сунуш 4. Өзбек: murakkab taklif 5. Түрік: karmaşik teklif 6. Ағылшын: aggregate supply 7. Испан: complejo oferta 8. Неміс: Komplex Angebot 9. Француз: offre complexe</p>
2522.	предпринимательская инициатива	кәсіпкерлік ынтагерлік	<p>1. Инициатива – лат. initium – бастау. Өндіріс пен өткізуді басқару нысаны, онда бәсекелесу қабілеті бар жаңа идеяларды тұрақты процесс ретінде іске асыру, неғұрлым жемісті идеяларды жедел енгізу және жаңа технология бойынша алынған жаңа өнімді барынша тез де тиімді өткізу жөніндегі шаралар жүйесін ұйымдастыру қамтылады. 2. Әзербайжан: sahibkarlıq təşəbbüsü 3. Қырғыз: ишкерлик демилге</p>

			<p>4. Өзбек: tadbirkorlik tashabbusi</p> <p>5. Түрік: girişimci girişimi</p> <p>6. Ағылшын: business initiative, entrepreneurial initiative</p> <p>7. Испан: iniciativa empresarial</p> <p>8. Неміс: unternehmerische Initiative</p> <p>9. Француз: l'esprit d'entreprise</p>
2523.	предпринимательство венчурное	венчурлік кәсіпкерлік	<p>1. Венчур – ағылшын. venture – тәуекелшіл кәсіпорын. Венчурлік компания құру және оның құрылтайшыларға акциялардың ірі пакетін алуына мүмкіндік беретін ашық немесе жабық корпорациясын құру жолымен пайда алуға, кәсіпкерлік және құрылтайшылық табыс алуға бағытталған қызмет.</p> <p>2. Әзербайжан: biznes müəssisəsi</p> <p>3. Қырғыз: венчур ишкердик</p> <p>4. Өзбек: biznes korxonasi</p> <p>5. Түрік: iş girişim</p> <p>6. Ағылшын: business venture</p> <p>7. Испан: empresa de negocio</p> <p>8. Неміс: Business-Venture</p> <p>9. Француз: entreprise commerciale</p>
2524.	предпринимательство государственное	мемлекеттік кәсіпкерлік	<p>1. Ұлттық экономиканы дамыту үшін қажетті тауарлар шығаратын және қызметтер көрсететін мемлекеттік кәсіпорындардың қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан: iş dövlət</p> <p>3. Қырғыз: бизнес-мамлекеттик</p> <p>4. Өзбек: Biznes davlat</p> <p>5. Түрік: iş durumu</p> <p>6. Ағылшын: state entre-preneuship, state business</p> <p>7. Испан: estado de negocio</p> <p>8. Неміс: Business-Zustand</p> <p>9. Француз: État d'affaires</p>
2525.	предпринимательство совместное	бірлескен кәсіпкерлік	<p>1. Екі немесе бірнеше елдердегі серіктестердің өндірістік-шаруашылық қызметінің нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: birgə müəssisəsi</p> <p>3. Қырғыз: биргелешкен ишкана</p> <p>4. Өзбек: qo'shma korxonasi</p> <p>5. Түрік: ortak girişim</p> <p>6. Ағылшын: joint enterprising</p> <p>7. Испан: la empresa conjunta</p> <p>8. Неміс: Gemeinschaftsunternehmen</p> <p>9. Француз: entreprise commune</p>
2526.	предприятие	жалгерлік	<p>1. Аренда – лат. arrendare – жалға беру. Заңды</p>

	арендное	кәсіпорын	<p>тұлға құқықтары берілген шаруашылық жүргізуші дербес субъект, ол еңбек ұжымы жалға алған мүлікті пайдалану негізінде өнім өндіріп, өткізеді, жұмыстар орындайды, қызметтер көрсетеді және жалгерлік туралы заңнаманың негіздеріне сәйкес жұмыс істейді.</p> <p>2. Әзербайжан: müəssisə icarə</p> <p>3. Қырғыз: ишкана ижараға алуу</p> <p>4. Өзбек: korxonа ijara</p> <p>5. Түрік: kurumsal kiralama</p> <p>6. Ағылшын: lease enterprice</p> <p>7. Испан:alquiler de la empresa</p> <p>8. Неміс:Unternehmen mieten</p> <p>9. Француз:location d'entreprise</p>
2527.	предприятие иностранное	шетелдік кәсіпорын	<p>1. Шетел қатысатын, республика заңдарына сәйкес ел аумағында құрылған, шетелдік инвестордың толық иелігіндегі, яғни жарғы капиталында 100% үлесі бар кәсіпорын.</p> <p>2. Әзербайжан: xarici şirkət</p> <p>3. Қырғыз: чет элдик компания</p> <p>4. Өзбек: chet el kompaniyasi</p> <p>5. Түрік: yabancı şirket</p> <p>6. Ағылшын: foreign company,foreign undertaking</p> <p>7. Испан: compañía extranjera</p> <p>8. Неміс: ausländische Unternehmen</p> <p>9. Француз: société étrangère</p>
2528.	предприятие коллективное	ұжымдық кәсіпорын	<p>1.Коллектив – лат. collectivus – жиынтық. Ұжымдық меншік негізінде жұмыс істейтін кәсіпорындар. Оларға кооперативтер, серіктестіктер, шаруашылық қауымдастықтары (бірлестіктер), қоғамдық немесе діни және т.б. ұйымдардың меншігіндегі кәсіпорындар жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: kollektiv müəssisə</p> <p>3. Қырғыз: жамааттык ишкана</p> <p>4. Өзбек: jamoa korxonasi</p> <p>5. Түрік: toplu kurumsal</p> <p>6. Ағылшын: collective enterprise</p> <p>7. Испан:empresa colectiva</p> <p>8. Неміс:kollektives Unternehmen</p> <p>9. Француз:entreprise collective</p>
2529.	преимущества конкурентные	бәсекелік артықшылық	<p>1.Конкуренция – лат. concurrere – соқтығысу, бәсекелесу. Тауарлардың немесе капиталдың бәсекелесу нарығының талаптарына сай келуін және жоғары бәсекелесу қабілетін айғақтайтын факторлар жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: rəqabət üstünlükləri</p>

			<p>3. Қырғыз: атаандаштық артыкчылықтары</p> <p>4. Өзбек: raqobat afzalliklari</p> <p>5. Түрік: rekabet avantajları</p> <p>6. Ағылшын: competitive advantages</p> <p>7. Испан: ventajas competitivas</p> <p>8. Неміс: Wettbewerbsvorteile</p> <p>9. Француз: avantages concurrentiels</p>
2530.	прибыль эмиссионная	эмиссиялық пайда	<p>1. Эмиссия– лат. emissio – шығарылым. Бағалы қағаздарды (акцияларды, облигацияларды) таратудан алынатын пайда, оны ірі банктер, басқа да несие-қаржы мекемелері бағалы қағаздарды шығарушылар мен оларды сатып алушылар арасында делдалдық жасау нәтижесінде алады; қаржы олигархиясының баю нысандарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfəət emissiya</p> <p>3. Қырғыз: пайда чыгаруу</p> <p>4. Өзбек: foyda emissiya</p> <p>5. Түрік: kar emisyon</p> <p>6. Ағылшын: issuing profit</p> <p>7. Испан: emisión de lucro</p> <p>8. Неміс: Gewinnemissions</p> <p>9. Француз: émission de profit</p>
2531.	прибыль балансовая	теңгерімдік пайда	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Кәсіпорынның кіріс пен шығыс теңгерімінде көрсетілетін бухгалтерлік пайда.</p> <p>2. Әзербайжан: kitab gəlir</p> <p>3. Қырғыз: китеп пайда</p> <p>4. Өзбек: kitob foyda</p> <p>5. Түрік: kitap karı</p> <p>6. Ағылшын: balance profit</p> <p>7. Испан: el resultado contable</p> <p>8. Неміс: Buchgewinn</p> <p>9. Француз: bénéfice comptable</p>
2532.	принципал	принципал	<p>1. Принципал – лат. principalis — басты, негізгі. Мәміле жасалатын атаулы сома, оның негізінде пайыздық мөлшерлеме бойынша төлемдер есептеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: əsas</p> <p>3. Қырғыз: башкы</p> <p>4. Өзбек: asosiy</p> <p>5. Түрік: asıl</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан: director</p> <p>8. Неміс: Prinzipal – басшы, принципал, шеф</p>

			9. Француз:principal
2533.	принципы налогообложе ния	салық салу қағидаты	<p>1. Принцип – лат. principium, грек. αρχή – бастау, негіз.Салық заңдары негізделетін қағидат, мемлекеттің салық жүйесін қанағаттандыруға тиіс жалпы талаптар. Олар – салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдерді төлеудің міндеттілігі қағидаты, салық салудың айқындылығы қағидаты, салық салудың әділеттілігі қағидаты, салық жүйесінің бірыңғайлылығы қағидаты және салық заңдарының жариялылығы қағидаты.</p> <p>2. Әзербайжан: vergitutmanın prinsipləri</p> <p>3. Қырғыз: салық салуунун негиздери</p> <p>4. Өзбек:soliqqa tortish tamoyillari</p> <p>5. Түрік:vergileme ilkeleri</p> <p>6. Ағылшын: principles of taxation</p> <p>7. Испан:principios de la tributación</p> <p>8. Неміс:Grundsätze der Besteuerung</p> <p>9. Француз:principes d'imposition</p>
2534.	принципы оценки	бағалау қағидаты	<p>1.Принцип – лат. principium, грек. αρχή – бастау, негіз. Объектілердің (жұмыс істеп тұрған кәсіпорынның немесе оған үлестік қатысудың, жылжымайтын мүліктің, зияткерлік меншіктің, инвестициялық жобалардың) құнын бағалау теориясының басшылыққа алынатын негізгі ережелері.</p> <p>2. Әзербайжан: qiymətləndirmə prinsipləri</p> <p>3. Қырғыз: баалоо негиздери</p> <p>4. Өзбек:baholash tamoyillari</p> <p>5. Түрік:değerleme ilkeleri</p> <p>6. Ағылшын: principles for evaluation</p> <p>7. Испан:principios de valoración</p> <p>8. Неміс: Bewertungsgrundsätze</p> <p>9. Француз: principes d'évaluation</p>
2535.	прификс	прификс	<p>1. Прификс – неміс. Prifix – тұрақты, тиянақты. Арзандатуға немесе қымбаттатуға болмайтын белгілі бір баға.</p> <p>2. Әзербайжан: prifiks</p> <p>3. Қырғыз: прификс</p> <p>4. Өзбек: prifiks</p> <p>5. Түрік: prifiks</p> <p>6. Ағылшын: prifiks, fixed price</p> <p>7. Испан: prifiks</p> <p>8. Неміс: Prifiks</p> <p>9. Француз: prifiks</p>

2536.	пробирный надзор	сынамалық қадағалау, сынауық қадағалау	<p>1. Пробирка – нем. probieren – сынау. Асыл металдардан (алтыннан, күмістен, платинадан, палладийден) жасалған бұйымдардың заңдастырылған сынамаға сай келуін мемлекеттік бақылау.</p> <p>2. Әзербайжан: raporlaması nəzarət</p> <p>3. Қырғыз: аларды туураган көзөмөл</p> <p>4. Өзбек: sinab ko'rish nazorat</p> <p>5. Түрік: tahlil denetim</p> <p>6. Ағылшын: assay control</p> <p>7. Испан:supervisión ensayar</p> <p>8. Неміс:Testen Aufsicht</p> <p>9. Француз:supervision de dosage</p>
2537.	прогнозирование социально-экономическое	әлеуметтік-экономикалық болжау	<p>1. Прогно́з – грек. πρόγνωσις — болжам, болжау, сәуегейлік; Социум – лат. socium – жалпы, ортақ; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Ғылыми-зерттеу және шаруашылық қызметтің болашақ жағдайына жалпы саяси, демографиялық, социологиялық өзгерістердің ықпалы ескерілетін болжам.</p> <p>2. Әзербайжан: sosial və iqtisadi proqnozlaşdırma</p> <p>3. Қырғыз: коомдук жана экономикалык болжолдоо</p> <p>4. Өзбек: ijtimoiy va iqtisodiy prognozlash</p> <p>5. Түрік: sosyal ve ekonomik tahmin</p> <p>6. Ағылшын: social economical forecasting</p> <p>7. Испан:la previsión de social y económico</p> <p>8. Неміс:Prognose der sozialen und wirtschaftlichen</p> <p>9. Француз:prévision de social et économique</p>
2538.	программа маркетинга	маркетинг бағдарламасы	<p>1.Маркетинг – ағылшын. marketing – нарық, базар, өткізім, сауда; Програ́мма – грек. про – алдында, грек. γράμμα – жазба. Өндіруші кәсіпорынның, сатушының және экспортшының межелі уақыт кезеңінде маркетингінің барлық салалары бойынша іс-қимылдарын айқындайтын өзара байланысты шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing program</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг программасы</p> <p>4. Өзбек:marketing dasturi</p> <p>5. Түрік:pazarlama programı</p> <p>6. Ағылшын: marketing program</p> <p>7. Испан:programa de marketing</p> <p>8. Неміс:Marketing-Programm</p> <p>9. Француз:programme de marketing</p>

2539.	продажа персональная	дербес сату	<p>1. Персона – лат. persōna – бетперде, перде, жекетұлға. Тауарлар мен қызметтерді өткізу жолының бір бөлігі, онда сату мақсатымен бір немесе бірнеше әлеуетті сатып алушылармен әңгімелесу кезінде оларды ауызша таныстыру көзделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: şəxsi satış</p> <p>3. Қырғыз: жеке сатуу</p> <p>4. Өзбек: Shaxsiy savdo</p> <p>5. Түрік: kişisel satış</p> <p>6. Ағылшын: personal selling</p> <p>7. Испан: venta personal</p> <p>8. Неміс: persönlicher Verkauf</p> <p>9. Француз: vente personnelle</p>
2540.	проект государственно-частного партнерства	мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасы	<p>1. Партнёр – ағылшын. partenaire – қатысушы. Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасына және «Мемлекеттік жекешелік-әріптестік туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес шектеулі уақыт кезеңі ішінде іске асырылатын және аяқталған сипатқа ие, мемлекеттік-жекешелік әріптестікті жүзеге асыру жөніндегі реттілікпен болатын іс-шаралар жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: ictimai-xüsusi ortaqlığı layihəsi</p> <p>3. Қырғыз: мамлекеттик-жеке өнөктөштүк долбоору</p> <p>4. Өзбек: xususiy-davlat hamkorligi loyiha</p> <p>5. Түрік: kamu-özel ortaklık projesi</p> <p>6. Ағылшын: public-private partnership project</p> <p>7. Испан: proyecto de asociación público-privada</p> <p>8. Неміс: Public-Private-Partnership-Projekt</p> <p>9. Француз: projet de partenariat public-privé</p>
2541.	производители отечественные	отандық өндірушілер	<p>1. Өндірістің жинақталған көлемі Қазақстан Республикасы аумағында өндірілетін осындай тауардың негізгі бөлігін құрайтын ұқсас тауарды қазақстандық өндірушілер.</p> <p>2. Әзербайжан: daxili istehsalçıları</p> <p>3. Қырғыз: ата мекендик өндүрүүчүлөр</p> <p>4. Өзбек: mahalliy ishlab chiqaruvchilarining</p> <p>5. Түрік: yerli üreticilerin</p> <p>6. Ағылшын: domestic producers</p> <p>7. Испан: fabricantes nacionales</p> <p>8. Неміс: inländische Hersteller</p> <p>9. Француз: fabricants nationaux</p>
2542.	производители региональные	аймақтық өндірушілер	<p>1. Регион – лат. regio – ел, облыс. Өңірлік нарықтағы отандық ұқсас тауар өндірушілердің жиынтығы.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: regional istehsalçıları</p> <p>3. Қырғыз: аймактык өндүрүүчүлөр</p> <p>4. Өзбек: mintaqaviy ishlab chiqaruvchilari</p> <p>5. Түрік: bölgesel üreticileri</p> <p>6. Ағылшын: regional producers</p> <p>7. Испан: los productores regionales</p> <p>8. Неміс: regionale Produzenten</p> <p>9. Француз: producteurs régionaux</p>
2543.	прокат	жалға беру, жал	<p>1. Жалгерліктің ерекше түрі, онда меншіктену құқығы жалға берушінің қолында қалады. Шартпен ресімделеді, оның міндетті талаптары: жалға беру мерзімі 1 жылдан аспайды; ақысын төлеу құны мен шарттары көрсетіледі; мүлік тұтынушылық мақсаттарға пайдаланылады және үшінші бір тұлғаға өткізілуге тиіс емес; жалгер жалға алынған мүліктен кез келген уақытта бас тарта алады; кепілзат (ақшалай, құжаттар және т.б. түрінде) көзделеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ішә</p> <p>3. Қырғыз: жалдоо</p> <p>4. Өзбек: ishga</p> <p>5. Түрік: kiralama</p> <p>6. Ағылшын: hire, rent</p> <p>7. Испан: contratar</p> <p>8. Неміс: mieten – прокат</p> <p>пункті, прокат, ломбард, несие</p> <p>9. Француз: louer</p>
2544.	промесса	промесса	<p>1. Промесса – фр. promesse – уәде. Кейбір елдерде – а) ұтыс қарызхаты облигациясының немесе лотерея билетінің иеленушісі ұтыс осы облигацияға шықса, оны белгілі бір сома үшін басқа біреуге беруге міндеттенетін құжат; ә) облигацияны сатушының облигация таралымда шыққан ретте осыған ұқсас ұтыс қарызхатын әлі өтеу таралымы шықпаған басқа облигацияға айырбастау жөніндегі міндеттемесі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: promession</p> <p>3. Қырғыз: promession</p> <p>4. Өзбек: promession</p> <p>5. Түрік: promession</p> <p>6. Ағылшын: promessa</p> <p>7. Испан: promación</p> <p>8. Неміс: Promession</p> <p>9. Француз: promession</p>
2545.	протекционизм	протекционизм	<p>1. Протекционизм – фр. protec-tionnisme, <лат.</p>

		, қолдампаздық	<p>protectio – бүркеу, қорғау, қамқорлық жасау. Мемлекеттің ұлттық экономиканы шетелдік бәсекеден қорғау жолымен оның дамуына жәрдемдесетін экономикалық саясаты.</p> <p>2. Әзербайжан: proteksionizm</p> <p>3. Қырғыз: коргонуу</p> <p>4. Өзбек: proteksionizm</p> <p>5. Түрік: korumacılık</p> <p>6. Ағылшын: protectionism</p> <p>7. Испан: proteccionismo</p> <p>8. Неміс: Protektionismus</p> <p>9. Француз: protectionnisme</p>
2546.	процент накопленный	қорланған пайыз	<p>1. Процент – лат. per cent – жүзге бір. Облигация бойынша соңғы төлем төленген күннен бастап құралған пайыз жиыны.</p> <p>2. Әзербайжан: marağ hesablanmış</p> <p>3. Қырғыз: кошуп пайыздар</p> <p>4. Өзбек: foizlar</p> <p>5. Түрік: faiz tahakkuk</p> <p>6. Ағылшын: accrued interest</p> <p>7. Испан: los intereses devengados</p> <p>8. Неміс: aufgelaufenen Zinsen</p> <p>9. Француз: intérêts courus</p>
2547.	процентная политика	пайыздық саясат	<p>1. Политика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет; Процент – лат. per cent – жүзге бір. Ресми (есеп) пайыздық мөлшерлемесін өзгерту арқылы несие ресурстарының бағасын мемлекеттің (Орталық банктің, Ұлттық банктің) реттеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: faiz dərəcəsi siyasəti</p> <p>3. Қырғыз: пайыздық чен саясаты</p> <p>4. Өзбек: foiz stavkasi siyosati</p> <p>5. Түрік: faiz politikası</p> <p>6. Ағылшын: interest policy</p> <p>7. Испан: política de tipos de interés</p> <p>8. Неміс: Zinspolitik</p> <p>9. Француз: la politique de taux d'intérêt</p>
2548.	процентная ставка форвардная	форвардтық пайыздық мөлшерлеме	<p>1. Процент – лат. per cent – жүзге бір; Форвард – ағылшын. forward – алға. Тараптар келешекте құбылмалы және белгіленген пайыздық мөлшерлемелер негізінде төлемдермен алмасу туралы уағдаласатын мөлшерлеме.</p> <p>2. Әзербайжан: irəli faiz dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: пайыздық чен алдыга</p> <p>4. Өзбек: oldinga foiz stavkasi</p> <p>5. Түрік: vadeli faiz oranı</p>

			<p>6. Ағылшын: forward interest rate 7. Испан: tipos de interés implícita 8. Неміс: Zinstermin 9. Француз: taux d'intérêt à terme</p>
2549.	процентный своп	пайыздық своп	<p>1. Процент – лат. per cent – жүзге бір; Своп – ағылшын. swar. Туынды қаржы құралы, оған сәйкес бір тарап екінші тарапқа белгіленген күні белгілі сомаға пайызды төлейді және басқа тараптан келісілген мөлшерлеме бойынша пайыз сомасына төлем алады. 2. Әзербайжан: faiz dərəcəsi svop 3. Қырғыз: пайыздық чен алмашуу 4. Өзбек: foiz almashtirish 5. Түрік: faiz oranı takası 6. Ағылшын: interest rate swap 7. Испан: swap de tasa de interés 8. Неміс: Zinsswap 9. Француз: swap de taux d'intérêt</p>
2550.	пул	пул	<p>1. Пул – ағылшын. pool – ортақ қазан.1) барлық қатысушылардың пайдасы ортақ қорға түсіп, кейіннен олардың арасында күнібұрын белгіленген үйлесімділікке сәйкес бөлінуімен ерекшеленетін картельдердің ерекше түрі; 2) сақтандырушылардың ерікті уақытша бірлестігі, ол бірлестікке қатысушылардың тәуекелдерді ынтымақты жауапкершілік жағдайында бірлесіп сақтандыру үшін құрылған. 2. Әзербайжан: hovuz 3. Қырғыз: бассейн 4. Өзбек: basseyn 5. Түрік: havuz 6. Ағылшын: pool – ортақ қазанхауыз, пул, ортақ қор, бірлестік, жүзу хауызы 7. Испан: piscina 8. Неміс: Pool –пул, кешен, бірлестік 9. Француз: piscine</p>
2551.	рабат	рабат	<p>1. Рабат – фр. ramattre – шегеру, кеңшілік жасау.Тауарға тиесілі бүкіл ақша сомасынан шегерме. Қолма-қол ақшалай төлегенде, көтере сатып алғанда және басқа кейбір жағдайда беріледі. 2. Әзербайжан: endirim 3. Қырғыз: арзандатуу 4. Өзбек: chegirma 5. Түрік: indirim 6. Ағылшын: rebat</p>

			<p>7. Испан: descuento</p> <p>8. Неміс: Rabatt</p> <p>9. Француз: ramattre – шегеру, кеңшілік жасау</p>
2552.	разовый сбор	бір жолғы алым	<p>1. Нарықтарда және осы мақсаттар үшін бөлінген басқа да жерлерде біржолғы сату үшін талондар немесе уақытша сауда жасау үшін патенттер сатып алғанда төленетін ақы.</p> <p>2. Әзербайжан: bir dəfə pulsuz</p> <p>3. Қырғыз: бир жолку айып</p> <p>4. Өзбек: bir martalik zaryad</p> <p>5. Түрік: tek seferlik şarj</p> <p>6. Ағылшын: single permit fee, one-time charge</p> <p>7. Испан:carga de una sola vez</p> <p>8. Неміс:einmalige Gebühr</p> <p>9. Француз:un temps de charge</p>
2553.	«райтер»	«райтер»	<p>1. Райтер – ағылшын. underwriter – сақтанушы. «Негізгі» бағалы қағазды опционның уағдаласылған бағасы бойынша сату немесе сатып алу міндеттемесін өз мойнына алушы адам.</p> <p>2. Әзербайжан: yazıçı</p> <p>3. Қырғыз: жазуучу</p> <p>4. Өзбек: yozuvchi</p> <p>5. Түрік: yazar</p> <p>6. Ағылшын: underwriter – сақтанушы</p> <p>7. Испан: escritor</p> <p>8. Неміс: Schriftsteller</p> <p>9. Француз: écrivain</p>
2554.	рамбурс	рамбурс	<p>1. Рамбурс – фр. rembourser – қайтару, орнын толтыру, төлеу. Халықаралық саудада сатып алынған тауардың ақысын банк арқылы төлеу.</p> <p>2. Әзербайжан: ödənmə</p> <p>3. Қырғыз: ордун толтуруу</p> <p>4. Өзбек: qaytarib to'lash</p> <p>5. Түрік:geri ödeme</p> <p>6. Ағылшын: rambursreimbursement,compensation</p> <p>7. Испан: reembolso</p> <p>8. Неміс: Rückerstattung</p> <p>9. Француз: rembourser – қайтару, орнын толтыру, төлеу</p>
2555.	рамбурсование	рамбурстау	<p>1. Рамбурс – фр. rembourser – қайтару, орнын толтыру, төлеу. Борышты, шығынды қайтару, төлеу; вексель беруші үшін төлеу, борышты үшінші бір адам арқылы өтеу.</p> <p>2. Әзербайжан: rambursovanie</p>

			<p>3. Қырғыз: рамбурстоо</p> <p>4. Өзбек: rambursovanie</p> <p>5. Түрік: rambursovanie</p> <p>6. Ағылшын: reimbursement</p> <p>7. Испан: rambursovanie</p> <p>8. Неміс: rambursovanie</p> <p>9. Француз: rembourser – қайтару, орнын толтыру, төлеу</p>
2556.	рассрочка уплаты штрафов	айыппұлды бөліп-бөліп төлеу, айыппұлды бөліктеп төлеу	<p>1. Штраф – нем. die Strafe. Айыппұл сомасын бөліктерге бөлу, мұнда осы бөліктерді төлеу мерзімі белгіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: cərimələrin taksit ödəniş</p> <p>3. Қырғыз: айып төлөм төлөө</p> <p>4. Өзбек: jarima to'lash to'lov</p> <p>5. Түрік: cezaların taksit ödeme</p> <p>6. Ағылшын: installment payment of fines</p> <p>7. Испан: pago a plazos de las multas</p> <p>8. Неміс: die Strafe</p> <p>9. Француз: versement des amendes</p>
2557.	растрата	ысырап	<p>1. Қарамағына заңды негіздерде түскен ақшаны немесе өзге мүлікті адамның заңсыз пайдалануы.</p> <p>2. Әзербайжан: tullantılar</p> <p>3. Қырғыз: бош</p> <p>4. Өзбек: chiqindilarni</p> <p>5. Түрік: atık</p> <p>6. Ағылшын: misappropriation, squander, embezzlement, squander, defalcation</p> <p>7. Испан: residuos</p> <p>8. Неміс: Abfall – ысырап, талан-тараж, заңсыз иемдену, жасыру, тығу, иелену</p> <p>9. Француз: déchets – ауытқу, тонау, ысырап, атрофия</p>
2558.	расходы бюджета	бюджет шығысы, бюджеттік шығыс	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. 1) экономикалық мазмұны бойынша – жария билік субъектілерінде заңды және жеке тұлғалармен арада және билік субъектілері арасында түрлі деңгейдегі бюджеттік қорларды функциялық, салалық және нысаналы мақсат бойынша бөлумен және пайдаланумен байланысты туындайтын ақша қатынастары.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə xərcləri</p> <p>3. Қырғыз: бюджеттин чыгашалары</p> <p>4. Өзбек: byudjet xarajatlari</p> <p>5. Түрік: bütçe harcamaları</p> <p>6. Ағылшын: expenditure budget, budget expenses,</p>

			<p>budgetary expenses</p> <p>7. Испан:gastos del presupuesto</p> <p>8. Неміс:Haushaltsausgaben</p> <p>9. Француз: les dépenses budgétaires</p>
2559.	расходы на финансирование	қаржыландыруға арналған шығыстар	<p>1. Финанс – фр. finances – ақшалай қаражат. Сыйақылар бойынша, қаржылық жалдау бойынша пайыздарды төлеуге арналған, қаржылық құралдардың әділ құнын өзгертуден алынатын шығыстар мен қаржыландыруға арналған өзге де шығыстар.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə xərcləri</p> <p>3. Қырғыз: қаржылоо чығымдар</p> <p>4. Өзбек: moliyalashtirish xarajatlari</p> <p>5. Түрік:finansman maliyetleri</p> <p>6. Ағылшын: financing costs</p> <p>7. Испан: los costes de financiación</p> <p>8. Неміс: Finanzierungskosten</p> <p>9. Француз: les frais de financement</p>
2560.	расходы непроизводственные	өндірістік емес шығыстар	<p>1. Өнімдер өткізу мен қызмет көрсету бойынша шығыстардан, әкімшілік шығыстардан, қаржыландыруға жұмсалған және басқа шығыстардан тұратын кезең шығыстары.</p> <p>2. Әзербайжан: səmərəsiz xərcləri</p> <p>3. Қырғыз: жемишсиз чығашалар</p> <p>4. Өзбек: samarasiz xarajatlar</p> <p>5. Түрік: verimsiz harcamalar</p> <p>6. Ағылшын: non-productive expenses</p> <p>7. Испан: gastos improductivos</p> <p>8. Неміс: unproduktive Ausgaben</p> <p>9. Француз: dépenses non productives</p>
2561.	расходы потребительские	тұтыну шығысы	<p>1.Макроэкономикада – тұтынуға жұмсалатын шығын; тұрғын үй сатып алуға немесе салуға жұмсалатын шығыннан басқа үй шаруашылығына жұмсалатын түпкілікті шығынның бәрін қамтиды.</p> <p>2. Әзербайжан: istehlak xərcləri</p> <p>3. Қырғыз: керектөө чығашалары</p> <p>4. Өзбек: iste'mol xarajatlari</p> <p>5. Түрік: tüketici harcamalarının</p> <p>6. Ағылшын: consumer spending, consumer disbursements</p> <p>7. Испан:gasto de los consumidores</p> <p>8. Неміс:Konsumausgaben</p> <p>9. Француз: les dépenses de consommation</p>
2562.	расходы	өндірістік	<p>1. Қызметтің негізгі және қайталама түрлерінің</p>

	производственн ые	шығыстар	өндірілген өнімі мен қызмет көрсетудің өзіндік құнын құрастыратын шығындар. 2. Әзербайжан: istehsal xərcləri 3. Қырғыз: өндүрүш чыгымдары 4. Өзбек: ishlab chiqarish xarajatlari 5. Түрік: üretim maliyetleri 6. Ағылшын: production costs 7. Испан: costos de producción 8. Неміс: Produktionskosten 9. Француз: les coûts de production
2563.	расходы чрезвычайные	төтенше шығыс	1. Төтенше бюджетте қарастырылатын мемлекеттік шығыс. 2. Әзербайжан: qeyri-adi xərcləri 3. Қырғыз: өзгөчө чыгымдар 4. Өзбек: favqulodda xarajatlar 5. Түрік: olağanüstü harcamalar 6. Ағылшын: extraordinary expenditures 7. Испан: gastos extraordinarios 8. Неміс: außerordentliche Aufwendungen 9. Француз: dépenses extraordinaires
2564.	расчетное подразделение	есеп айырысу бөлімшесі	1. Ұлттық Банктің ақша-кредит саясатының операциялары бойынша есеп айырысуды жүзеге асыратын бөлімшесі. 2. Әзербайжан: təxmin vahid 3. Қырғыз: баа бирдиги 4. Өзбек: hisoblab birligi 5. Түрік: tahmini birim 6. Ағылшын: Accounting unit 7. Испан: unitario estimado 8. Неміс: Schätzeinheit 9. Француз: unitaire estimé
2565.	расчеты актуарные	актуарийлік есептер	1. Актуарий – лат. actuarius – тез жазғыш. Түрлі сақтандыру жағдайында сақтандырушы мен сақтанушы арасындағы қаржылық қатынастарды реттейтін математикалық және статистикалық ережелер жүйесі. Өмірді сақтандырукезінде сақтанушы мен сақтандырушының барлық болжалды таза төлемдері шарттың жасалу сәтіне келтіріледі және сомасы теңеседі. 2. Әзербайжан: aktuar hesablamalar 3. Қырғыз: актуардык эсептөөлөрү 4. Өзбек: aktüer hisoblar 5. Түрік: aktüeryal hesaplamalar 6. Ағылшын: actuarial calculations 7. Испан: cálculos actuariales

			<p>8. Неміс:versicherungsmathematischen Berechnungen</p> <p>9. Француз:calculs actuariels</p>
2566.	расчеты чеками	чектер арқылы есеп айырысу	<p>1. Чек – фр. chèque, ағылшын. cheque/check. Қолма-қол ақшасыз есеп айырысу, мұнда шоттың иесі (чек беруші) өзінің шотынан қаражат алушының (чек алушының) шотына белгілі бір мөлшерде ақша аудару туралы қызмет көрсетуші банкке жазбаша тапсырма береді.</p> <p>2. Әзербайжан: çek ödənişləri</p> <p>3. Қырғыз: текшерүү боюнча төлөмдөр</p> <p>4. Өзбек: tekshirish tomonidan to'lovlar</p> <p>5. Түрік: çekle ödeme</p> <p>6. Ағылшын: calculation of cheques, calculation by cheques</p> <p>7. Испан:pagos por cheque</p> <p>8. Неміс:Zahlungen per Scheck</p> <p>9. Француз: les paiements par chèque</p>
2567.	реализуемость	өткізімділік	<p>1.Бір нәрсенің оңай сатылуы немесе сатып алынуы мүмкіндігінің көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан: texniki-iqtisadi</p> <p>3. Қырғыз:өткүзүм</p> <p>4. Өзбек: texnik-iqtisodiy</p> <p>5. Түрік: fizibilite</p> <p>6. Ағылшын: feasibility, marketability</p> <p>7. Испан: factibilidad</p> <p>8. Неміс: Durchführbarkeit</p> <p>9. Француз: faisabilité</p>
2568.	реверс	реверс	<p>1. Реверс – лат. reverse – қайтарамын, кері айналдырамын. Бір тұлғаның екінші тұлғаға берген жазбаша міндеттемесі, онда қандайда болсын кепілдік беріледі, мыс., кепілге берілген вексельді сатып алатыны жөніндегі міндеттеме.</p> <p>2. Әзербайжан: geri</p> <p>3. Қырғыз: жокко чыгаруу</p> <p>4. Өзбек: revers</p> <p>5. Түрік: ters</p> <p>6. Ағылшын: reverse</p> <p>7. Испан: marcha atrás</p> <p>8. Неміс: umkehren – реверс, қолхат, қайырма жаға, қайырма</p> <p>9. Француз: inverse</p>
2569.	реверсия	реверсия	<p>1. Реверсия – лат. reversio – қайтару. 1) мүлікті бастапқы иесіне қайтару; 2) қайсыбір құндылықтардың туындаған міндеттемесін қамтамасыз ету үшін несие алушыға уақытша</p>

			<p>табыстау, ал құндылықтар осы міндеттеме өтелгеннен кейін қайтарылады.</p> <p>2. Әзербайжан: reversion</p> <p>3. Қырғыз: өзгөртүү</p> <p>4. Өзбек: qaytish</p> <p>5. Түрік: veraset hakkı</p> <p>6. Ағылшын: reversion</p> <p>7. Испан: reversión</p> <p>8. Неміс: Reversion</p> <p>9. Француз: réversion</p>
2570.	регистрация цен	бағаларды тіркеу	<p>1. Базалық объектілердің іріктемелі репрезентативті жиынтығы бойынша өткізілетін тауар, өнімдер және қызметтер бағаларының деңгейі туралы ақпараттарды жинақтау әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: qiymət qeydiyyat</p> <p>3. Қырғыз: баа каттоо</p> <p>4. Өзбек: narx ro'yxatdan</p> <p>5. Түрік: fiyat kaydı</p> <p>6. Ағылшын: price registration</p> <p>7. Испан: el registro de precio</p> <p>8. Неміс: preis registrierung</p> <p>9. Француз: enregistrement des prix</p>
2571.	регрессант	кері талап қоюшы	<p>1. Регрессант – лат. regressus – кері қозғалыс. Вексель немесе чек бойынша төленген соманы өтеу туралы кері талап қоюшы адам.</p> <p>2. Әзербайжан: şəxs reqressant</p> <p>3. Қырғыз: адам кайрылган укугу</p> <p>4. Өзбек: odam birovga huquqiga ega</p> <p>5. Түрік: kişi rücu hakkı</p> <p>6. Ағылшын: person entitled to recourse</p> <p>7. Испан: persona que tenga derecho a recurrir</p> <p>8. Неміс: Berechtigte Regress – қуынымшы, кері талап қоюшы</p> <p>9. Француз: personne ayant droit à un recours</p>
2572.	регрессат	кері талап қойылушы	<p>1. Регрессат – лат. regressus – кері қозғалыс. Вексель немесе чек бойынша төленген соманы өтеу туралы кері талап қойылған жеке немесе заңды тұлға.</p> <p>2. Әзербайжан: recourse cəlb şəxs</p> <p>3. Қырғыз: ресурстар үчүн жооптуу жак</p> <p>4. Өзбек: birovga uchun javobgar shaxs</p> <p>5. Түрік: rücu sorumluluğu kişi</p> <p>6. Ағылшын: person liable to recourse</p> <p>7. Испан: persona obligada a recurrir</p>

			<p>8. Неміс: Schuldner Regress</p> <p>9. Француз: personne susceptible de recours</p>
2573.	регулирование аудиторской деятельности	аудиторлық қызметті реттеу	<p>1. Аудитор – лат. auditor – тыңдаушы. Аудиторлық қызмет көрсету нарығын қалыптастыру және дамыту, сондай-ақ мемлекеттің, экономикалық субъектілердің, аудиторлар мен аудиторлық фирмалардың өзара мүдделерін қорғау жөніндегі шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: audit çərçivə</p> <p>3. Қырғыз: аудитордук база қызметин жөнгө салуу</p> <p>4. Өзбек: audit kesish</p> <p>5. Түрік: denetim çerçevesi</p> <p>6. Ағылшын: auditing regulation</p> <p>7. Испан: marco de auditoría</p> <p>8. Неміс: Audit-Rahmen</p> <p>9. Француз: cadre d'audit</p>
2574.	регулирование экономики	экономиканы реттеу	<p>1. Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Экономикалық құбылыстар мен олардың байланыстарын белгілі бір деңгейде ұстау немесе қолайсыз процестерді болдырмау, басып тастау мақсатымен экономикаға ықпал ету. Экономиканы реттеу негізгі үш нысанда: директивалық жоспарлау, индикативтік реттеу және нарықтық өзін-өзі реттеу жолымен жүзеге асырылуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: iqtisadiyyatın idarə</p> <p>3. Қырғыз: экономиканы башкаруу</p> <p>4. Өзбек: iqtisodiyotning boshqarish</p> <p>5. Түрік: ekonominin yönetimi</p> <p>6. Ағылшын: management of economy</p> <p>7. Испан: la gestión de la economía</p> <p>8. Неміс: Management der Wirtschaft</p> <p>9. Француз: la gestion de l'économie</p>
2575.	редисконтирование	қайта дисконттау	<p>1. Дисконт – ағылшын. discount, итал. sconto – жеңілдік; лат. re – қайталау. 1) вексельді қайта есептеу; 2) дисконттауға кері математикалық операция, оның экономикалық мағынасы ағымдағы (қазіргі, бүгінгі) ақшалай соманың болашақтағы ықтимал құнын айқындауға саяды.</p> <p>2. Әзербайжан: indirim</p> <p>3. Қырғыз: редисконттоо</p> <p>4. Өзбек: diskontlash</p> <p>5. Түрік: indirim</p>

			<p>6. Ағылшын: rediscountion 7. Испан: descuento 8. Неміс: Diskontierung 9. Француз: actualisation</p>
2576.	режим классической торговли	классикалық сауда режимі	<p>1. Режим – фр. régime, лат. regimen – басқару, пәрмен беру, басшылық ету; Классика – лат. classicus – үлгілік, жоғары дәрежелі. Бірін-бірі білетін сатып алушылар мен сатушылар арасында биржалық тауардың шарттық бағасы бойынша атаулы мәмілелер жасалатын сауда режимі. 2. Әзербайжан: klassik ticarət rejimi 3. Қырғыз: классикалық соода режимі 4. Өзбек: mumtoz savdo rejimi 5. Түрік: klasik ticaret rejimi 6. Ағылшын: classical mode of trade 7. Испан: régimen comercial clásica 8. Неміс: klassische Handelsregelung 9. Француз: régime commercial classique</p>
2577.	режим торговли	сауда режимі	<p>1. Режим – фр. régime, лат. regimen – басқару, пәрмен беру, басшылық ету. Өтінімдерді жариялау және тауар биржасының сауда жүйесінде мәмілелер жасасу шарттарының жиынтығы. 2. Әзербайжан: ticarət rejimi 3. Қырғыз: соода режимі 4. Өзбек: savdo rejimi 5. Түрік: ticaret rejimi 6. Ағылшын: trade regime 7. Испан: régimen comercial 8. Неміс: Handelsregelung 9. Француз: régime commercial</p>
2578.	режим экономии	үнем режимі	<p>1. Режим – фр. régime, лат. regimen – басқару, пәрмен беру, басшылық ету; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Нақты және заттанған еңбекті барынша сақтап, неғұрлым тиімді қолдануға негізделіп құралған шаруашылықты жүргізу жүйесі; өндіріс тиімділігін арттырудың басты шарттарының бірі. 2. Әзербайжан: qənaət rejimi 3. Қырғыз: үнөмдөө режимі 4. Өзбек: tejash rejimi 5. Түрік: tasarruf modu 6. Ағылшын: economy regime 7. Испан: modo de ahorro</p>

			<p>8. Неміс: Sparmodus</p> <p>9. Француз: mode d'économie</p>
2579.	резервы обязательные	міндетті сақтық қорлар	<p>1. Резерв – фр. réserve, лат. reservare – сақтау, ұқыпты күту. Несие ұйымдарының қабылданған нормаларына сәйкес орталық (ұлттық) банкте сақтаулы қаражаты.</p> <p>2. Әзербайжан: məcburi ehtiyatlar</p> <p>3. Қырғыз: милдеттүү камдар</p> <p>4. Өзбек: majburiy zahiralari</p> <p>5. Түрік: zorunlu rezervler</p> <p>6. Ағылшын: mandatory reserve</p> <p>7. Испан: las reservas obligatorias</p> <p>8. Неміс: Pflichtreserven</p> <p>9. Француз: réserves obligatoires</p>
2580.	реинвестиция	қайта инвестициялау	<p>1. Реинвестиция– лат. re – қайталау, investire – салық салу. Инвестициялық объектіні пайдаланудан алынған қаражатты сол объектіге қайталап салу, атап айтқанда, заңды тұлғаның немесе жеке тұлғаның (акционердің) таза табыстың бір бөлігін (дивиденд) жарғы капиталын молайтуға немесе акционерлік қоғамның айналым қаражатын толықтыруға, яғни табысты инвестициялауға жұмсауы.</p> <p>2. Әзербайжан: təkrar investisiya</p> <p>3. Қырғыз: кайта жумшоо</p> <p>4. Өзбек: qayta investitsiya</p> <p>5. Түрік: yeniden yatırım</p> <p>6. Ағылшын: reinvestment</p> <p>7. Испан: reinversión</p> <p>8. Неміс: Thesaurierung</p> <p>9. Француз: réinvestissement</p>
2581.	реинвестиция дивидендов	үлеспайданы қайта инвестициялау	<p>1. Реинвестиция– лат. re – қайталау, investire – салық салу; Дивиденд – лат. dividendus – бөлінуге тиіс. Акционерлік қоғам пайдасының дивидендтер нысанында алынған бөлігін оның капиталын толтыру үшін пайдалану; пайданы капиталға айналдырудың негізгі нысандарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: dividendlərin təkrar investisiya</p> <p>3. Қырғыз: пайда болгон жумшоо</p> <p>4. Өзбек: dividendlar qayta investitsiya</p> <p>5. Түрік: temettülerin yeniden yatırım</p> <p>6. Ағылшын: reinvestment of dividends</p> <p>7. Испан: reinversión de dividendos</p> <p>8. Неміс: Reinvestition der Dividenden</p> <p>9. Француз: réinvestissement des dividendes</p>

2582.	рейтинг кредитный	кредиттік рейтинг	<p>1. Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену; Рейтинг – ағылшын. rating to rate – «бағалау», «баға беру». Эмитенттің шамамен алғандағы кредит қабілеттілігін немесе оның бағалы қағаздарының сапасы мен сенімділігін белгілейтін бағаның жеке сандық және әріппен белгіленген көрсеткіші.</p> <p>2. Әзербайжан: kredit reytingi</p> <p>3. Қырғыз: кредиттик рейтинги</p> <p>4. Өзбек: kredit reytingi</p> <p>5. Түрік: kredi derecelendirme</p> <p>6. Ағылшын: credit rating</p> <p>7. Испан: calificación de crédito</p> <p>8. Неміс: Kredit-Rating</p> <p>9. Француз: cote de crédit</p>
2583.	рекамбио	рекамбио	<p>1. Рекамбио – ит. recambio – кері вексель. 1) наразылық білдірілген вексельді төлеген адам өзіне төленген соманың орнын толтыру туралы және пайыздарды, өсімді наразылық бойынша шығынды төлеу туралы вексель бойынша міндетті адамдардың біріне қойған талап; 2) инкассоға қабылданған вексельге наразылық білдіруге байланысты шығысты өтеу жөнінде банктің клиентке ашқан шоты.</p> <p>2. Әзербайжан: alacadimdik</p> <p>3. Қырғыз: crossbill</p> <p>4. Өзбек: to'qaychumchuq</p> <p>5. Түрік: crossbill</p> <p>6. Ағылшын: recambio</p> <p>7. Испан: piquituerto común</p> <p>8. Неміс: Gegenwechsel wechsel~~POS=HEADCOMP</p> <p>9. Француз: bec-croisé</p>
2584.	реквирент	реквирент	<p>1. Реквирент – лат. requirens – талап етуші. Белгілі бір заңды себептермен вексельге наразылық білдіріп, сот органдарына немесе нотариусқа жүгінген вексель ұстаушы.</p> <p>2. Әзербайжан: rekvirent</p> <p>3. Қырғыз: реkvирент</p> <p>4. Өзбек: rekvirent</p> <p>5. Түрік: rekvirent</p> <p>6. Ағылшын: requirent</p> <p>7. Испан: rekvirent</p> <p>8. Неміс: rekvirent</p> <p>9. Француз: rekvirent</p>

2585.	ректа-вексель	ректа-вексель	<p>1. Ректа – лат. <i>rectio</i> – басшылық, бұйрық; Вексель – нем. <i>Wechsel</i>. Мәтінінде «Бұйрық бойынша» деген ескертпесі бар вексель, оның мәнісі вексельді үшінші бір адамға беруге вексель беруші тыйым салады деген сөз.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>rektawechsel</i></p> <p>3. Қырғыз: ректа-вексель</p> <p>4. Өзбек: <i>rektawechsel</i></p> <p>5. Түрік: <i>rektawechsel</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>rektawechsel</i></p> <p>7. Испан: <i>rektawechsel</i></p> <p>8. Неміс: <i>Rektawechsel</i></p> <p>9. Француз: <i>rektawechsel</i></p>
2586.	ремаркетинг	ремаркетинг	<p>1. Ремаркетинг – лат. <i>re</i> – қайталау; Маркетинг – ағылшын. <i>marketing</i> – нарық, базар, өткізім, сауда. Тауарлардың барлық түрлеріне және кез келген уақыт кезеңіне тән сұраныстың төмендеуі жағдайындағы маркетинг. Сұранысты қалпына келтіру қажеттігі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>remarketing</i></p> <p>3. Қырғыз: ремаркетинг</p> <p>4. Өзбек: <i>remarketing</i></p> <p>5. Түрік: <i>yeniden pazarlama</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>remarketing</i></p> <p>7. Испан: <i>remarketing</i></p> <p>8. Неміс: <i>Remarketing</i></p> <p>9. Француз: <i>remarketing</i></p>
2587.	ремиз	ремиз	<p>1. Ремиз – фр. <i>remise</i> – беру; тапсыру; аудару. Комиссия үшін алынатын ақша. Маклер мен бағалы қағаздарды сатып алушы арасында жүруші адамға биржа маклері төлейтін комиссиялық сыйақы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>feragat</i></p> <p>3. Қырғыз: ремиз</p> <p>4. Өзбек: <i>remise</i></p> <p>5. Түрік: <i>feragat</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>remiz, remise, fee, brocserage</i></p> <p>7. Испан: <i>remesón</i></p> <p>8. Неміс: remise – сыйлықақы, ремиз</p> <p>9. Француз: <i>remise</i> – беру; тапсыру; аудару, айыппұл, үндеу</p>
2588.	ремиссия	ремиссия	<p>1. Ремиссия– лат. <i>remisso</i> – азайту, әлсірету. Шоттағы төлем сомасын азайту жағына қарай дөңгелектеу.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>zəifləmə</i></p> <p>3. Қырғыз: алып салуу</p>

			<p>4. Өзбек: kechirish</p> <p>5. Түрік: hafifleme</p> <p>6. Ағылшын: remission</p> <p>7. Испан: remisión</p> <p>8. Неміс: Vergebung</p> <p>9. Француз: rémission –ремиссия, күнәларынан арылу</p>
2589.	ремитент	ремитент	<p>1. Ремитент – лат. remittens – салып жіберуші, жөнелтуші. Аударма вексель бойынша ақша алушы; пайдасына аударма вексель (тратта) жазылған адам.</p> <p>2. Әзербайжан: alıсı</p> <p>3. Қырғыз: алуучунун</p> <p>4. Өзбек: oluvchi</p> <p>5. Түрік: alacaklı</p> <p>6. Ағылшын: remittee</p> <p>7. Испан: tenedor</p> <p>8. Неміс: Zahlungsempfänger</p> <p>9. Француз: bénéficiaire</p>
2590.	ремитирование	ремиттеу	<p>1. Ремитирование – лат. remittere – салып жіберу, жөнелту. Берешекті ремессаның көмегімен шетел валютасы түрінде өтеу тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: pul köçürmələri</p> <p>3. Қырғыз: акча которуу</p> <p>4. Өзбек: pul o'tkazish</p> <p>5. Түрік: havale</p> <p>6. Ағылшын: redemption, remittance</p> <p>7. Испан: remesa</p> <p>8. Неміс: Überweisung</p> <p>9. Француз: remise</p>
2591.	реновация	қайта жаңарту, қайта жаңартпа	<p>1. Реновация – лат. renovatio – жаңарту. Фирманың сапалық жағынан ескіріп, тозған негізгі қорларын жаңаларымен ауыстыру, яғни табиғи және сапалық тозуы салдарынан өндірістен шыққан мәшинелерді, жабдықтарды, құралдарды жаңа негізгі құрал-жабдықтармен ауыстыру жөніндегі экономикалық процесс.</p> <p>2. Әзербайжан: abadlıq</p> <p>3. Қырғыз: кайра тургузуу</p> <p>4. Өзбек: ta'mirlash</p> <p>5. Түрік: yenileme</p> <p>6. Ағылшын: renovation</p> <p>7. Испан: renovación</p> <p>8. Неміс: Renovierung</p> <p>9. Француз: rénovation</p>

2592.	рента дифференциаль ная	дифференциял ық рента	<p>1.Рента – фр. <i>rente</i>, нем. <i>Rente</i>; лат. <i>reddere</i> – қайтару, беру, лат. <i>reddita</i> – қайтарылған, берілген; Дифференциация – франц. <i>differentiation</i>, лат. <i>differentia</i> – айырма, айырмашылық.Монополияланған табиғи күші бар учаскелердегі индивидуалдық өндірістік баға мен нарықтағы қалыптасқан бағаның айырмасы болып табылады. Жер меншігі артық пайдаға қатынасы жоқ, бірақ ол оның жер рентасы нысанына айналуының себебі болып табылады. Сондықтан рентаны «еңбекпен келмеген табыс» деп атайды.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>diferensial renta</i></p> <p>3. Қырғыз: түрдүү ижарага алуу</p> <p>4. Өзбек: <i>diferensial Ijara</i></p> <p>5. Түрік: <i>diferansiyel kira</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>differential rent</i></p> <p>7. Испан:<i>renta diferencial</i></p> <p>8. Неміс: <i>Differentialrente</i></p> <p>9. Француз: <i>location différentiel</i></p>
2593.	рента монопольная	монополиялық рента	<p>1.Рента – фр. <i>rente</i>, нем. <i>Rente</i>; лат. <i>reddere</i> — қайтару, беру, лат. <i>reddita</i> — қайтарылған, берілген; Монополия – грек. <i>μονο</i> – бір, <i>πωλέω</i> – сатамын. Жер рентасы нысандарының бірі. Тауар ерекше қолайлы (бірегей) жағдайда өндірілген кезде осы тауардың бағасын оның құнынан арттыру жолымен алынған қосымша табыс түрінде көрініс табады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>inhisar icarə</i></p> <p>3. Қырғыз: монополияга каршы рента</p> <p>4. Өзбек:<i>monopol ijara</i></p> <p>5. Түрік:<i>tekel kiralar</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>monopoly rent</i></p> <p>7. Испан:<i>rentas de monopolio</i></p> <p>8. Неміс:<i>Monopolrenten</i></p> <p>9. Француз:<i>rentes de monopole</i></p>
2594.	рентабельность активов	активтердің пайдалылығы, активтердің тиімділігі	<p>1. Рентабельность – нем. <i>rentabel</i> – табысты, кірісті, пайдалы; Актив – лат. <i>activus</i>. Өндіріс тиімділігінің жалпылама (қорытындылаушы) көрсеткіштерінің бірі. Пайданың кәсіпорын активтерінің орташа құнына қатынасы ретінде есептеледі. Таза пайда бойынша да есептелуі мүмкін. Ол кәсіпорындар, салалар, аймақтар және жалпы экономика бойынша айқындалады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>aktivlər üzrə qayıtmaq</i></p> <p>3. Қырғыз: каражаттарын кайра</p> <p>4. Өзбек: <i>ROA</i></p> <p>5. Түрік: <i>aktif karlılığı</i></p>

			<p>6. Ағылшын: return on assets 7. Испан: la rentabilidad sobre activos 8. Неміс: Return on Assets 9. Француз: le rendement des actifs</p>
2595.	рентабельность капитала	капиталдың пайдалылығы, капиталдың тиімділігі	<p>1. Рентабельность – нем. rentabel – табысты, кірісті, пайдалы; Капитал – лат. capitalis – негізгі, басым, басты. Жұмсалған капиталдың бір теңгесіне шаққандағы алынған пайданың шамасын сипаттайтын көрсеткіш. 2. Әзербайжан: kapital qayıtmaq 3. Қырғыз: капиталдын кирешелүүлүгү 4. Өзбек: Xususiy kapital rentabelligi 5. Түрік: öz kaynak kârlılığı 6. Ағылшын: return on capital, capital profitability 7. Испан: rentabilidad sobre recursos propios 8. Неміс: Return on Equity 9. Француз: rendement des capitaux propres</p>
2596.	репарация	репарация	<p>1. Репарация – лат. reparatio – қалпына келтіру. Халықаралық құқықта материалдық-құқықтық жауапкершілік түрі: мемлекеттің әскери шабуыл жасалған елге келтірген зиянын ақшалай не өзгедей нысанда толық немесе ішінара өтеуі. 2. Әзербайжан: təmir 3. Қырғыз: четтетүү 4. Өзбек: tovon 5. Түрік: onarım 6. Ағылшын: reparation 7. Испан: reparación 8. Неміс: Wiedergutmachung – түзелу, өтелу, өтеу, тегістеу, өтем, репарация 9. Француз: réparation – жөндеу, жамау, түзеу, түзету, қалпына келтіру, репарация</p>
2597.	республиканская бюджетная программа	республикалық бюджеттік бағдарлама	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық; Республіка – лат. res publica – ортақ іс; Программа – грек. про – алдында, грек. үрәциа – жазба. Мемлекеттік функцияларды орындауға және республикалық маңызы бар жобаларды іске асыруға бағытталған, Парламент тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет құрамында бекітетін бюджеттік бағдарлама. 2. Әзербайжан: respublika büdcə proqram 3. Қырғыз: республикалық бюджет программасы 4. Өзбек: respublika byudjeti dasturi 5. Түрік: cumhuriyet bütçe programı</p>

			<p>6. Ағылшын: republic budgetary programme</p> <p>7. Испан: programa de presupuesto de la república</p> <p>8. Неміс: Republican Budget-Programm</p> <p>9. Француз: budget programme républicain</p>
2598.	рестриктивные меры	рестриктивтік шаралар, шектеу шаралары	<p>1. Рестрикция – лат. restrictio – шектеу. Халықтың сатып алу қабілетін қысқартуға, бюджет тапшылығын азайтуға, инфляция деңгейін бәсеңдетуге, өндірісті шектеуге бағытталған шаралар жиынтығы (қарама-қарсы мағынасы – экспансионистік шаралар).</p> <p>2. Әзербайжан: məhdudlaşdırıcı tədbirlər</p> <p>3. Қырғыз: чектөөчү иш-чаралар</p> <p>4. Өзбек: cheklovchi chora-tadbirlar</p> <p>5. Түрік: kısıtlayıcı önlemler</p> <p>6. Ағылшын: restrictive measures</p> <p>7. Испан: medidas restrictivas</p> <p>8. Неміс: restriktive Maßnahmen</p> <p>9. Француз: mesures restrictives</p>
2599.	реструктуризация займа	қарызды қайта құрылымдау	<p>1. Реструктуризация – ағылшын. restructuration – құрылымды өзгерту, қалпына келтіру. Тараптардың қарыз шарты бойынша міндеттемелерді орындауының мерзімдерін, қаржылық және өзге де талаптарын олардың келісімі бойынша өзгерту.</p> <p>2. Әзербайжан: kredit restrukturizasiya</p> <p>3. Қырғыз: кредиттик жөнгө салуу</p> <p>4. Өзбек: kredit qayta qurish</p> <p>5. Түрік: yeniden yapılandırılan kredi</p> <p>6. Ағылшын: restructuration – құрылымды өзгерту, қалпына келтіру</p> <p>7. Испан: reestructuración de préstamos</p> <p>8. Неміс: Darlehen Umstrukturierung</p> <p>9. Француз: restructuration des prêts</p>
2600.	ресурсосбережение	ресурстарды үнемдеу	<p>1. Ресурс – фр. ressources – құрал-жабдық, мүмкіндік. Шикізат, материалдық, энергетикалық және басқа ресурстарды неғұрлым ұтымды да тиімді пайдалануға, оларды пайдалы нәтиже өлшеміне қысқартуға бағытталған ғылыми-техникалық, ұйымдық, экономикалық және тәрбиелік шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: resursların qorunması</p> <p>3. Қырғыз: ресурстарын сактоого</p> <p>4. Өзбек: resurslarini saqlab qolish</p> <p>5. Түрік: kaynaklarını korur</p> <p>6. Ағылшын: saving of resources</p> <p>7. Испан: conservar los recursos</p>

			<p>8. Неміс:Ressourcen schonen</p> <p>9. Француз:préserver les ressources</p>
2601.	рефакция	рефакция	<p>1. Рефакция – фр. refaction – шегерім. Тауардың төгіліп-шашылуына немесе бүлінуіне байланысты сатушының сауда мәмілесі кезінде оның бағасын немесе салмағын шегеруі; жүк көлемі көп болғанда жүк жөнелтушіге берілетін шегерім.</p> <p>2. Әзербайжан: refaction</p> <p>3. Қырғыз: рефакция</p> <p>4. Өзбек: refaction</p> <p>5. Түрік: refaction</p> <p>6. Ағылшын: refaction, tret</p> <p>7. Испан: refaction</p> <p>8. Неміс: refaction</p> <p>9. Француз: réfaction</p>
2602.	рефинансирование	қайта қаржыландыру	<p>1. Рефинансирование – лат. re – қайталау; Финанс – фр. finances – ақшалай қаражат. Мемлекеттің несие саясатының әдісі, ес-кі берешекті жаңа міндеттемелер қабылдау жолымен өтеу.</p> <p>2. Әзербайжан: yenidən maliyyələşdirmə</p> <p>3. Қырғыз: кайра қаржылоо</p> <p>4. Өзбек: qayta moliyalash</p> <p>5. Түрік: refinansman</p> <p>6. Ағылшын: refinancing</p> <p>7. Испан:refinanciación</p> <p>8. Неміс:Refinanzierung</p> <p>9. Француз:refinancement</p>
2603.	рефинансирование государственного долга	мемлекеттік борышты қайта қаржыландыру	<p>1. Рефинансирование – лат. re – қайталау; Финанс – фр. finances – ақшалай қаражат. Мемлекеттік борышты жаңадан алынған қарыз қаражаттары есебінен өтеу.</p> <p>2. Әзербайжан: dövlət borcunun yenidən</p> <p>3. Қырғыз: мамлекеттик карызды кайра қаржылоо</p> <p>4. Өзбек: davlat qarzi qayta moliyalash</p> <p>5. Түрік: kamu borcunun refinansman</p> <p>6. Ағылшын: refinancing of public debt</p> <p>7. Испан:refinanciación de la deuda pública</p> <p>8. Неміс:Refinanzierung der Staatsschulden</p> <p>9. Француз:refinancement de la dette publique</p>
2604.	рецессия	рецессия	<p>1. Рецессия – лат. recessus – артқа қайту. Экономикада, негізінен макроэкономикада бұл термин өндірістегі баяу қарқында артқа құлдырауды немесе экономикалық өсімнің баяулауын білдіреді.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: uzaqlaşdırma</p> <p>3. Қырғыз: тереңдик</p> <p>4. Өзбек: tushish</p> <p>5. Түрік: durgunluk</p> <p>6. Ағылшын: recession – күлдырау, рецессия, төмендеу, түсу, жойылу, шегіну</p> <p>7. Испан: recesión</p> <p>8. Неміс: Rezession – рецессия, өндірістің күлдырауы</p> <p>9. Француз: récession – шегіну, секіру, беріліс, рецессия, регресс</p>
2605.	реэкспорт	кері экспорт	<p>1.Реэкспорт– лат. re – қайталау; Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету. Басқа елдерден әкелінген тауарларды (әдетте шикізатты) өңдемей (қайта өңдемей) қайта сату.</p> <p>2. Өзөрбайжан: tәkrar ixrac</p> <p>3. Қырғыз: реэкспорт</p> <p>4. Өзбек: qayta eksport</p> <p>5. Түрік: silah trafiği</p> <p>6. Ағылшын: reexport</p> <p>7. Испан: reexportación</p> <p>8. Неміс: reexport</p> <p>9. Француз: réexporter</p>
2606.	римесса	римесса	<p>1. Римесса – ит. rimessa – табыстау, тапсыру, ақша аудару. Халықаралық есеп айырысуда борышкер үшінші бір тұлғадан ұлттық валютаға сатып алып, шетелдік несие алушыға өзінің берешегін өтеу үшін салып жіберген төлем құжаты (чек, тратта, ақшалай аударым).</p> <p>2. Өзөрбайжан: Rimesse</p> <p>3. Қырғыз: римесса</p> <p>4. Өзбек: Rimesse</p> <p>5. Түрік: Rimesse</p> <p>6. Ағылшын: rimesse, remittance</p> <p>7. Испан: Rimesse</p> <p>8. Неміс: Rimesse</p> <p>9. Француз: Rimesse</p>
2607.	ринг	ринг	<p>1. Ринг – ағылшын ring. Бірнеше кәсіпкердің белгілі бір тауарды монополиялау мақсатымен қайсыбір ауданда сатып алуға бағытталған келісімі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: üzük</p> <p>3. Қырғыз: ринг</p> <p>4. Өзбек: ring</p> <p>5. Түрік: halka</p>

			<p>6. Ағылшын: ring 7. Испан: anillo 8. Неміс: Ring – сақина, жүзік, шеңбер, ринг 9. Француз:anneau</p>
2608.	риск инвестиционны й	инвестициялық тәуекел	<p>1.Инвестиция – ағылшын. investments; Риск – лат. resecō – қырку, қысқарту немесе көне грек. ρίζικόν – қауіптілік, қатер. Инвесторға ақшалай қаражаттың келетініне сенімсіздік немесе инвестициялардың сақталатынына сенімсіздік. 2. Әзербайжан: investisiya risk 3. Қырғыз: салым тобокелдиги 4. Өзбек: investitsiya xavfi 5. Түрік: yatırım riski 6. Ағылшын: investment risk 7. Испан:el riesgo de inversión 8. Неміс:Anlagerisiko 9. Француз: le risque d'investissement</p>
2609.	риск потери ликвидности	өтімділікті жоғалту тәуекелі	<p>1. Ликвидность – лат. liquidus – сұйық, ағатын; . Риск – лат. resecō – қырку, қысқарту немесе көне грек. ρίζικόν – қауіптілік, қатер. Жинақтаушы зейнетақы қорының өз міндеттемелерін орындамауы не уақтылы орындамауына байланысты тәуекел. Бағалы қағаздар өтімділігін жоғалту тәуекелі активтер сияқты олардың тез сатылу қабілеттілігімен, төмен шығасылармен және қолайлы бағалар бойынша айқындалады. 2. Әзербайжан: likvidlik riski 3. Қырғыз: өтүмдүүлүк тобокелдигин 4. Өзбек: likvidligi xavfi 5. Түрік: likidite riski 6. Ағылшын: liquidity risk 7. Испан:riesgo de liquidez 8. Неміс:Liquiditätsrisiko 9. Француз: le risque de liquidité</p>
2610.	родительская страховая организация	бас сақтандыру ұйымы	<p>1. Бір және (немесе) одан астам тәуелді ұйымдары бар топ мүшесі болып танылған және шоғырландырған қаржылық есепті жасауға жауапты сақтандыру ұйымы. 2. Әзербайжан: valideyn sigorta təşkilatı 3. Қырғыз: аталык камсыздандыруу уюму 4. Өзбек: ota-ona sug'urta tashkiloti 5. Түрік:ebeveyn sigorta organizasyonu 6. Ағылшын: parental insurance organization 7. Испан: organización de seguros de los padres 8. Неміс: Elternversicherung Organisation</p>

			9. Француз: organisation d'assurance parentale
2611.	рынок мировой	әлемдік нарық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Елдер, оның ішінде әртүрлі әлеуметтік-экономикалық жүйелерге жататын, бір-бірімен халықаралық еңбек бөлінісіне қатысуы арқылы байланысқан елдер арасындағы тұрақты тауар-ақша қатынастарының аясы. 2. Әзербайжан: dünya bazarında 3. Қырғыз: дүйнөлүк базар 4. Өзбек: jahon bozori 5. Түрік: dünya pazarı 6. Ағылшын: world market, global market 7. Испан:mercado mundial 8. Неміс: Weltmarkt 9. Француз: marché mondial
2612.	рынок «медведей»	«аюлар» нарығы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бағаның төмендеу процесі әрекет ететін нарық. 2. Әзербайжан: «ауі» bazarı 3. Қырғыз: «аюу» базары 4. Өзбек: «ауіқ» bozor 5. Түрік: «ауі» piyasa 6. Ағылшын: market «bears» 7. Испан:mercado «oso» 8. Неміс:«Bear» Markt 9. Француз:marché «bear»
2613.	рынок биржевой	биржа нарығы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa. Сауда-саттықтарды ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді, оларды тікелей өткізу арқылы жүзеге асыратын сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйелері пайдаланылатын қатынастар жиынтығы. 2. Әзербайжан: birja 3. Қырғыз: биржа базары 4. Өзбек: fond birgasi 5. Түрік: borsa 6. Ағылшын: exchange market 7. Испан: mercado de valores 8. Неміс: Börse 9. Француз: marché boursier
2614.	рынок внебиржевой	биржадан тыс нарық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. Bolsa. Бағалы қағаздар нарығында сауданы телефонмен немесе биржадан тыс электрондық жүйе арқылы, әдетте, дилердің қатысуымен ұйымдастыру тәсілі, яғни қор биржасында, бағалы қағаздардың биржадан тыс

			<p>нарығында тіркелген бағалы қағаздармен жасалатын мәміле, оны биржаға мүше болып табылмайтын делдалдар жүзеге асырады.</p> <p>2. Әзербайжан: OTC bazar</p> <p>3. Қырғыз: OTC базар</p> <p>4. Өзбек: birjadan tashqari bozor</p> <p>5. Түрік: OTC pazarı</p> <p>6. Ағылшын: third market, over-the-counter market</p> <p>7. Испан: mercado OTC</p> <p>8. Неміс: OTC-Markt</p> <p>9. Француз: marché OTC</p>
2615.	рынок внутренний	ішкі нарық	<p>1. Елдің мемлекеттік шекарасымен шектелген тауар айырбасы аясы, тауар өндірушілер мен тұтынушылардың тауарларды өткізу жөніндегі экономикалық қатынастарының жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: daxili bazar</p> <p>3. Қырғыз: ички базар</p> <p>4. Өзбек: ichki bozor</p> <p>5. Түрік: iç pazar</p> <p>6. Ағылшын: internal market</p> <p>7. Испан: mercado interior</p> <p>8. Неміс: Binnenmarkt</p> <p>9. Француз: marché intérieur</p>
2616.	рынок денежный	ақша нарығы	<p>1. Нарыққа бейтауар активтер: ақша жиыны, бағалы қағаздар, туынды құралдар, несие капиталдары және т.б. бойынша қатысушылардың арасындағы экономикалық қатынастардың жиынтығы; қолма-қол ақша айналысы мен қолма-қол ақшасыз нысандағы айналысты, вексельдер мен чектер, банк сертификаттары мен депозиттерінің және т.б. айналысын қамтитын ақша жиынының агрегаттарына біріктіру дәстүрге айналған қысқа мерзімді ақша және қаржы активтері бойынша экономикалық қатынастар; ұлттық несие және депозит нарықтарының жиынтығы, мұнда орталық банк, коммерциялық банктер мен қаржы институттары қысқа мерзімді несие беру операцияларын жасайды.</p> <p>2. Әзербайжан: pul bazarı</p> <p>3. Қырғыз: акча рыногу</p> <p>4. Өзбек: pul bozori</p> <p>5. Түрік: para piyasası</p> <p>6. Ағылшын: money market</p> <p>7. Испан: mercado de dinero</p> <p>8. Неміс: Geldmarkt</p> <p>9. Француз: marché monétaire</p>

2617.	рынок закрытый	жабық нарық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтың сатып алушы бағамы сатушы бағамына тең жай-күйі. 2. Әзербайжан: bağlı bazar 3. Қырғыз: жабық базар 4. Өзбек: yopiq bozor 5. Түрік: kapalı pazar 6. Ағылшын: closed market 7. Испан:mercado cerrado 8. Неміс:geschlossener Markt 9. Француз:marché fermé
2618.	рынок кредитный межбанковский	банк аралық кредит нарығы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену; Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Ақша нарығының бір бөлігі, онда өзара несиелендіру операциялары банктер мен несие мекемелері арасында жүзеге асырылады. 2. Әзербайжан: banklararası kredit bazarında 3. Қырғыз: кредиттик ресурстардын банктар аралық рыногу 4. Өзбек: banklararo kredit bozor 5. Түрік: bankalararası kredi piyasası 6. Ағылшын: interbanker’s credit marcet 7. Испан: mercado de crédito interbancario 8. Неміс: Interbanken -Kreditmarkt 9. Француз: marché du crédit interbancaire
2619.	рынок межбанковский	банкаралық нарық	<ol style="list-style-type: none"> 1. Банк – итал. banco – мәнеттерді жайып қойып айырбастаған орындық, үстел, сәкі. Ұйымдастырылмаған нарықта шетел валютасын және қаржы құралдарын сатып алу немесе (және) сату операцияларын жүргізген кезде туындайтын қатынастар жиынтығы. 2. Әзербайжан: banklararası bazar 3. Қырғыз: банктар аралық рыногу 4. Өзбек: banklararo bozor 5. Түрік: bankalararası piyasada 6. Ағылшын: interbank market 7. Испан: mercado interbancario 8. Неміс: interbankenmarkt 9. Француз: marché interbancaire
2620.	рынок неорганизованный	ұйымдастырылмаған нарық	<ol style="list-style-type: none"> 1.Қандай да болсын шектеулер жоқ нарық. Онда сатылатын (сатып алынатын) келісімшарттардың санын, олардың орындалу мерзімі мен шарттарын осы мәмілеге кіретін тараптар қолданыстағы заңдар шеңберінде уағдаласады.

			<p>2. Өзөрбайжан: pozğun bazar</p> <p>3. Қырғыз: иштебеген базар</p> <p>4. Өзбек: uyushmagan bozori</p> <p>5. Түрік: örgütlenmemiş piyasa</p> <p>6. Ағылшын: unorganized market</p> <p>7. Испан:mercado no organizado</p> <p>8. Неміс:unorganisiertes Markt</p> <p>9. Француз:marché non organisé</p>
2621.	рынок односторонний	бір жақты нарық	<p>1.Тек сатып алушының бағамы ғана немесе сатушының бағамы ғана белгіленген баға болып табылатын нарық</p> <p>2. Өзөрбайжан: birtərəfli bazar</p> <p>3. Қырғыз: бир жактуу базар</p> <p>4. Өзбек: bir tomonlama bozor</p> <p>5. Түрік: tek taraflı pazar</p> <p>6. Ағылшын: single market, one-side market</p> <p>7. Испан:de un solo lado del mercado</p> <p>8. Неміс:einseitiger Markt</p> <p>9. Француз:marché à sens unique</p>
2622.	рынок олигополистический	олигополиялық нарық	<p>1. Олигополия –грек. oligos – аздаған және poleo – сатамын, сауда жасаймын. Баға белгілеу саясатына және бір-бірінің маркетингілік стратегиясына сезімтал аздаған сатушылар көптеген сатып алушылармен сауда жасайтын нарық.</p> <p>2. Өзөрбайжан: oliqopolist bazar</p> <p>3. Қырғыз: олигополистикалук базар</p> <p>4. Өзбек: oligopolistik bozor</p> <p>5. Түрік: oligopol piyasa</p> <p>6. Ағылшын: oligopolistic market</p> <p>7. Испан: mercado oligopólico</p> <p>8. Неміс:oligopolistischen Markt</p> <p>9. Француз:marché oligopolistique</p>
2623.	рынок покупателей	сатып алушылар нарығы	<p>1.Нарықтағы жағдай, мұнда тауарды өндірушілер мен сатушылардың ұсынымы қолданыстағы баға бойынша оған деген сұраныстан асып түседі, соның салдарынан баға төмендейді.</p> <p>2. Өзөрбайжан: alıcıların bazar</p> <p>3. Қырғыз: такырыбына базар</p> <p>4. Өзбек: qiluvchilar bozor</p> <p>5. Түрік: alıcı piyاسası</p> <p>6. Ағылшын: buyers’ market</p> <p>7. Испан:mercado de los compradores</p> <p>8. Неміс:Käufermarkt</p> <p>9. Француз:le marché des acheteurs</p>

2624.	рынок потенциальный	элеуетті нарық	<p>1. Потенциал – лат. potentia – күш, мүмкіндік. Нақты тауар немесе көрсетілетін қызметтер жөніндегі қажеттері ұқсас, ресурстары жеткілікті, сондай-ақ, сатып алуға әзір және мүмкіндігі бар адамдардың жиынтығынан тұратын нарық.</p> <p>2. Әзербайжан: potensial bazar</p> <p>3. Қырғыз: мүмкүн болгон базар</p> <p>4. Өзбек: salohiyati bozor</p> <p>5. Түрік: potansiyel pazar</p> <p>6. Ағылшын: potential market</p> <p>7. Испан:mercado potencial</p> <p>8. Неміс:potenzieller Markt</p> <p>9. Француз:marché potentiel</p>
2625.	рынок потребительский	тұтынушылар нарығы	<p>1.Жекелеген адамдар мен үй қожалықтары тұтыну тауарлары мен қызметтерін сататын және сатып алатын нарық.</p> <p>2. Әзербайжан: istehlak bazarında</p> <p>3. Қырғыз: керекти рыногунда</p> <p>4. Өзбек: iste'mol bozori</p> <p>5. Түрік: tüketici pazarı</p> <p>6. Ағылшын: consumer market</p> <p>7. Испан:mercado de consumo</p> <p>8. Неміс:Verbrauchermarkt</p> <p>9. Француз:marché des consommateurs</p>
2626.	рынок пробный	сынама нарық	<p>1.Жаңа тауар кіретін нарық. Сынама нарықта жаңа бұйымның параметрлерін бағалау, оны жетілдіру жолдарын айқындау үшін қажетті ақпарат жинақталады. Сынама нарықты ұйымдастыру кезінде оның жұмыс істейтін жерін, шекарасын және уақытын дұрыс таңдауға ерекше көңіл бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан:test bazar</p> <p>3. Қырғыз:сыноо базар</p> <p>4. Өзбек:test bozor</p> <p>5. Түрік:test pazar</p> <p>6. Ағылшын: test marcet</p> <p>7. Испан:mercado de prueba</p> <p>8. Неміс: Testmarkt</p> <p>9. Француз: marché test</p>
2627.	рынок продавца	сатушы нарығы	<p>1.Сатушы басымдыққа ие болатын нарықтағы жағдай, өйткені, сатып алушылардың бір нәрсені ұсынған баға бойынша сатып алуды қажетсінуі сатушының нарықты молықтыру жөніндегі мүмкіндіктерінен асып түседі.</p> <p>2. Әзербайжан: satıcının bazar</p>

			<p>3. Қырғыз: сатуучунун базар</p> <p>4. Өзбек: sotuvchining bozor</p> <p>5. Түрік: satıcının pazar</p> <p>6. Ағылшын: sellers' market</p> <p>7. Испан: mercado favorable al vendedor</p> <p>8. Неміс: Verkäufermarkt</p> <p>9. Француз: marché du vendeur</p>
2628.	рынок региональный	аймақтық рынок	<p>1. Регион – лат. regio – ел, облыс. Қазақстанның жекелеген әкімшілік-аумақтық бөлінісінің нарығы.</p> <p>2. Әзербайжан: regional bazar</p> <p>3. Қырғыз: регионалдык рынок</p> <p>4. Өзбек: mintaqaviy bozor</p> <p>5. Түрік: bölgesel pazar</p> <p>6. Ағылшын: regional market</p> <p>7. Испан: mercado regional</p> <p>8. Неміс: regionaler Markt</p> <p>9. Француз: marché régional</p>
2629.	рынок релевантный	релеванттық нарық	<p>1. Релевантность – ағылшын. relevant – іске атысты. Өнімнің немесе көрсетілетін қызметтердің белгілі бір түрінің сатушылары мен сатып алушылары іс-қимылдарының аясы, бұл ая шеңберінде олар үшін бәсеке мен монополияның нақты қатынастары қалыптасады.</p> <p>2. Әзербайжан: müvafiq bazar</p> <p>3. Қырғыз: тиешелүү базар</p> <p>4. Өзбек: tegishli bozor</p> <p>5. Түрік: ilgili pazar</p> <p>6. Ағылшын: relevant market</p> <p>7. Испан: mercado relevante</p> <p>8. Неміс: relevanter Markt</p> <p>9. Француз: marché pertinent</p>
2630.	рынок страховой	сақтандыру нарығы	<p>1. Сақтандыру бойынша қызметтер көрсету саласы, яғни сақтандыру қызметтерін көрсетуге сұраныс пен ұсыныстың қалыптасу аясы.</p> <p>2. Әзербайжан: sığorta bazarı</p> <p>3. Қырғыз: камсыздандыруу рыногу</p> <p>4. Өзбек: sug'urta bozori</p> <p>5. Түрік: sigorta piyasası</p> <p>6. Ағылшын: insurance market</p> <p>7. Испан: mercado de seguros</p> <p>8. Неміс: Versicherungsmarkt</p> <p>9. Француз: marché de l'assurance</p>
2631.	рынок третий	үшінші нарық	<p>1. Қор биржасында, бағалы қағаздардың биржадан тыс нарығында тіркелген бағалы қағаздармен</p>

			<p>жасалатын мәміле, оны биржаға мүше болып табылмайтын делдалдар жүзеге асырады.</p> <p>2. Әзербайжан: üçüncü bazar</p> <p>3. Қырғыз: үчүнчү базар</p> <p>4. Өзбек: uchinchi bozor</p> <p>5. Түрік: üçüncü pazar</p> <p>6. Ағылшын: third market</p> <p>7. Испан:tercer mercado</p> <p>8. Неміс:dritter Markt</p> <p>9. Француз:troisième marché</p>
2632.	рынок фондовый	қор нарығы	<p>1.Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Қаржы нарығының бір бөлігі, бағалы қағаздар нарығы, яғни бағалы қағаздар сатылатын және сатып алынатын, ал олардың бағасы сұраныспен және ұсыныспен айқындалатын нарық (ұйымдасқан және биржадан тыс нарық).</p> <p>2. Әзербайжан: birja</p> <p>3. Қырғыз: қор рыногы</p> <p>4. Өзбек: fond birgasi</p> <p>5. Түрік: borsa</p> <p>6. Ағылшын: stock market, equities</p> <p>7. Испан:mercado de valores</p> <p>8. Неміс:Börse</p> <p>9. Француз: marché boursier</p>
2633.	рынок форвардный	форвардтық нарық, жетекші нарық	<p>1. Форвард – ағылшын. forward – алға. Мерзімдік мәміле нарығы. Валюта немесе тауар нарығы, онда валютаны немесе тауарды келешекте жеткізу шартымен мәміле жасалады.</p> <p>2. Әзербайжан: irəli bazar</p> <p>3. Қырғыз: алдыга базар</p> <p>4. Өзбек: oldinga bozor</p> <p>5. Түрік: ileri pazar</p> <p>6. Ағылшын: forward market</p> <p>7. Испан:mercado a plazo</p> <p>8. Неміс: Terminmarkt</p> <p>9. Француз: marché à terme</p>
2634.	рынок фьючерсный	фьючерстік нарық	<p>1.Фьючерс – ағылшын. futures. Келешекте белгілі бір уақытта тауарлардың немесе шетел валютасының жеткізіліміне мәміле жасалатын нарық. Бұл нарықта тауарлардың өздері сатылмайды, тек болашақта жеткізу уәдесі ғана сатылады.</p> <p>2. Әзербайжан: fyuçers bazar</p> <p>3. Қырғыз: фьючерс рыногу</p> <p>4. Өзбек: fyuchers bozori</p>

			<p>5. Түрік: vadeli işlem piyasası 6. Ағылшын: futures market 7. Испан:mercado de futuros 8. Неміс:Futures-Markt 9. Француз:marché à terme</p>
2635.	рынок целевой	мақсатты нарық	<p>1. Сатушы маркетингілік күш-жігерді жұмылдырмақ ниетте болған сатып алушылар тобы. 2. Әзербайжан: hədəf bazar 3. Қырғыз: мақсатту базар 4. Өзбек: maqsadli bozor 5. Түрік: hedef pazar 6. Ағылшын: target market 7. Испан: mercado objetivo 8. Неміс: Zielmarkt 9. Француз: marché cible</p>
2636.	рынок ценных бумаг	бағалы қағаздар нарығы	<p>1. Бағалы қағаздар сатып алынатын және сатылатын нарық; бағалы қағаздардың эмиссиясы мен айналысы, оның кәсіпқой қатысушыларының қызметі кезінде туындайтын қатынастардың жиынтығы. 2. Әзербайжан: qiymətli kağızlar bazarı 3. Қырғыз: баалуу кагаздар рыногу 4. Өзбек: qimmatli qog'ozlar bozori 5. Түрік: menkul kıymetler borsası 6. Ағылшын: securitiesmarket 7. Испан:mercado de valores 8. Неміс:Wertpapiermarkt 9. Француз:marché des valeurs mobilières</p>
2637.	рыночная информация	нарықтық ақпарат	<p>1. Информация – лат. informātiō – түсіндіру, ұсыну, бір нәрсе туралы түсінік, лат. informare – түр, пішін беру, үйрету; ойлау, елестету. Нарықтарды танып-білу, белгілі бір басқарушылық шешімдер қабылдау үшін қажетті нарықтық қатынастардың барлық қырларын (ұсыныс пен сұранысты, жағдаятты, бәсекені, бағаны және т.б.) көрсететін істің мән-жайы туралы мәліметтер, хабарламалар. 2. Әзербайжан: bazar məlumat 3. Қырғыз: рыноктук маалымат 4. Өзбек: bozor haqida ma'lumot 5. Түрік: piyasa bilgileri 6. Ағылшын: market information 7. Испан:información sobre el mercado 8. Неміс:Marktinformationen 9. Француз:information sur le marché</p>

2638.	рыночная инфраструктура	нарықтық инфрақұрылым	<p>1. Инфраструктура – лат. infra – «төмен», «астында», structura – «құрылыс», «орналасу». Тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің нарықтағы қозғалысын қамтамасыз ететін ұйымдар мен мекемелер жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar infrastrukturu</p> <p>3. Қырғыз: базар объектилери</p> <p>4. Өзбек: bozor infratuzilmasi</p> <p>5. Түрік: piyasa altyapısı</p> <p>6. Ағылшын: market infrastructure</p> <p>7. Испан: infraestructura de mercado</p> <p>8. Неміс: Marktinfrastruktur</p> <p>9. Француз: infrastructure de marché</p>
2639.	рыночная кондиция	нарық кондициясы	<p>1. Кондиция – лат. condicio – келісім. 1) тауарлардың сапасына және тұтынылу қасиетіне оларды нарықта өткізу мүмкіндіктері тұрғысынан тұтынушылар қоятын талаптардың жиынтығы; 2) белгілі бір тауар жеткізілім шартының талаптарына сай келуге тиіс стандарт, норма, сапа.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar vəziyyəti</p> <p>3. Қырғыз: базар шарты</p> <p>4. Өзбек: bozor holati</p> <p>5. Түрік: piyasa koşulu</p> <p>6. Ағылшын: market condition</p> <p>7. Испан:condición de mercado</p> <p>8. Неміс:Marktbedingungen</p> <p>9. Француз:état du marché</p>
2640.	рыночная система	нарықтық жүйе	<p>1. Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Өнімдер мен ресурстардың экономиканы құрайтын барлық нарықтары және олардың арасындағы қолданылып жүрген байланыстар; осы нарықтарда қалыптасқан бағаның сирек экономикалық ресурстарды бөлуге, ресурстарды тұтынушылар, фирмалар мен жеткізушілер қабылдайтын шешімдер туралы ақпаратты қамтамасыз етуге және бұл шешімдерді келісуге мүмкіндік беретін тетік.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar sistemi</p> <p>3. Қырғыз: базар системасы</p> <p>4. Өзбек:bozor tizimi</p> <p>5. Түрік:piyasa sistemi</p> <p>6. Ағылшын: market system</p> <p>7. Испан:sistema de mercado</p> <p>8. Неміс:Marktsystem</p> <p>9. Француз:système de marché</p>

2641.	рыночная стоимость	нарықтық құн	<p>1.1) тауардың бағалы қағаздардың валю-таның ағымдағы бағасы, сондай-ақ, олардың сатып алынуы немесе сатылуы мүмкін баға деңгейі; 2) негізгі құрал-жабдықтың (кәсіпорындардың, жабдықтардың) құны.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar dəyəri 3. Қырғыз: базар баасы 4. Өзбек: bozor qiymati 5. Түрік: piyasa değeri 6. Ағылшын: market value 7. Испан: valor comercial 8. Неміс: Marktwert 9. Француз: valeur marchande</p>
2642.	рыночная теория	нарық теориясы	<p>1. Теория – грек. θεωρία — қарастыру, зерттеу. Тауар-ақша айырбасын және сатушылар мен тұтынушылар арасындағы әлеуметтік-экономикалық қатынастарды зерттейтін экономика ғылымының саласы.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar nəzəriyyəsi 3. Қырғыз: базар теориясы 4. Өзбек: bozor nazariyasi 5. Түрік: pazar teorisi 6. Ағылшын: market theory 7. Испан: la teoría del mercado 8. Неміс: Markttheorie 9. Француз: théorie du marché</p>
2643.	рыночное равновесие	нарықтық тепе-тендік	<p>1. Өзара байланысты экономикалық процестердің теңдестірілуі (мыс., сұраныс пен ұсыныстың теңдігі) және үйлестірілуі, экономикалық агенттер мен жалпы нарықтарды орын алып отырған жағдайды өзгертуге итермелейтін себептердің жоқтығы; сұраныс пен ұсыныстың экономикалық заңға баламалы арасалмағы; тауарлар мен көрсетілетін қызметтерге сұраныс көлемі мен құрылымының және олардың ұсыныс көлемі мен құрылымының арасалмағы.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar tarazlıq 3. Қырғыз: базар салмақтаулық 4. Өзбек: bozor muvozanati 5. Түрік: piyasa dengesi 6. Ағылшын: market equilibrium 7. Испан: equilibrio del mercado 8. Неміс: Marktgleichgewicht 9. Француз: l'équilibre du marché</p>
2644.	рыночное	нарықтық өзін-	1. Нарықтық тетіктің мемлекеттің араласуынсыз

	саморегулирование	өзі реттеу	<p>нарықтың дамуын оңтайландыра алуы, кәсіпкерлердің тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу кезінде тұтынушылардың пайдасын көздей отырып, пайданы барынша көбейтуге экономикалық мүдделерін келісуді қамтамасыз ете алуы.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar özünütənzimləmə</p> <p>3. Қырғыз: рыноктук өз алдынча жөнгө салуу</p> <p>4. Өзбек: bozor o'zini-o'zi tartibga solish</p> <p>5. Түрік: piyasa öz-düzenleme</p> <p>6. Ағылшын: market self-regulation</p> <p>7. Испан: la autorregulación del mercado</p> <p>8. Неміс: Marktselbstkontrolle</p> <p>9. Француз: autorégulation du marché</p>
2645.	рыночные фонды	нарықтық қорлар	<p>1. Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Ішкі нарықта жеке тұтыну үшін халыққа ұсынылатын тауарлардың жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: bazarı fondları</p> <p>3. Қырғыз: базар каражаттар</p> <p>4. Өзбек: bozor mablag'lar</p> <p>5. Түрік: piyاسası fonları</p> <p>6. Ағылшын: market funds</p> <p>7. Испан: los fondos del mercado</p> <p>8. Неміс: Marktfonds</p> <p>9. Француз: fonds du marché</p>
2646.	рыночный механизм	нарық тетігі	<p>1. Механизм – грек. μηχανή – құрылғы, қондырғы. Тауар-ақша қатынастарының тетігі, ол тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің, жұмыс күшінің, қаржы мен бағалы қағаздардың баламалы айырбасын қамтамасыз етеді.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar mexanizmi</p> <p>3. Қырғыз: рынок механизми</p> <p>4. Өзбек: bozor mexanizmi</p> <p>5. Түрік: piyasa mekanizması</p> <p>6. Ағылшын: market mechanism</p> <p>7. Испан: mecanismo de mercado</p> <p>8. Неміс: Marktmechanismus</p> <p>9. Француз: mécanisme de marché</p>
2647.	рыночный риск	рыноктық тәуекел	<p>1. Риск – лат. resesō – қырқу, қысқарту немесе көне грек. ρίσκόν – қауіптілік, қатер. Қаржы нарықтарының қолайсыз қозғалыстарымен байланысты шығыстардың (шығындардың) туындау тәуекелі. Нарықтық тәуекелдің макроэкономикалық табиғаты бар, яғни қаржы жүйесінің макроэкономикалық көрсеткіштері нарықтық</p>

			<p>тәуекелдің көздері болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar riski</p> <p>3. Қырғыз: рыноктук тобокелдик</p> <p>4. Өзбек: bozor xavfi</p> <p>5. Түрік: piyasa riski</p> <p>6. Ағылшын: market risk</p> <p>7. Испан: riesgo de mercado</p> <p>8. Неміс: Marktrisiko</p> <p>9. Француз: le risque de marché</p>
2648.	рыночный спрос	нарықтық сұраныс	<p>1. Сатып алушылар тобының сапалы маркетингілік кешен бар болғанда нақты сауда кәсіпорындарында өткізілетін тауарлардың белгілі бір мөлшерін қажетсінуі.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar tələb</p> <p>3. Қырғыз: рыноктук суроо-талап</p> <p>4. Өзбек: bozor talabi</p> <p>5. Түрік: piyasa talebi</p> <p>6. Ағылшын: market demand</p> <p>7. Испан: la demanda del mercado</p> <p>8. Неміс: Marktnachfrage</p> <p>9. Француз: la demande du marché</p>
2649.	рыночный экстремизм	нарықтық экстремизм	<p>1. Экстремизм – фр. extremisme, лат. extremus – шалғай, бөлек. Тауар өндірушілердің толық дербестігі, еркін нарықтық баға негізінде жоспарлы экономикадан нарықтық экономикаға көшу.</p> <p>2. Әзербайжан: bazar ekstremizm</p> <p>3. Қырғыз: базар экстремизми</p> <p>4. Өзбек: bozor ekstremizm</p> <p>5. Түрік: piyasa aşırıclık</p> <p>6. Ағылшын: market extremism</p> <p>7. Испан: extremismo mercado</p> <p>8. Неміс: Markt Extremismus</p> <p>9. Француз: l'extrémisme du marché</p>
2650.	сальдо эмиссионное	эмиссиялық сальдо	<p>1. Эмиссия – фр. émission – шығарылым; Сальдо – итал. saldo – есеп айырысу, қалдық). Банктің белгілі бір кезеңде ақша шығару және оны айналыстан алу жөніндегі операцияларының нәтижесі.</p> <p>2. Әзербайжан: artıq emissiya</p> <p>3. Қырғыз: ашыкча чыгаруу</p> <p>4. Өзбек: profitsiti emissiya</p> <p>5. Түрік: artı emisyon</p> <p>6. Ағылшын: issue-balance</p> <p>7. Испан: emisión excedentes</p> <p>8. Неміс: überschüssiger Emissions</p> <p>9. Француз: émission excédentaire</p>

2651.	самоокупаемость	өзін-өзі өтеушілік	<p>1. Шаруашылықты жүргізу қағидатының бірі, мұнда кәсіпорын (фирма, компания, бірлестік және т.б.) өзінің өндіріске және тауарды (өнімді) өткізуге (жұмысты орындауға, қызметтерді көрсетуге) жұмсаған шығынын оны өткізуден алынған қаражат есебінен өтейді.</p> <p>2. Әзербайжан: özünü təmin</p> <p>3. Қырғыз: өзүн-өзү камсыз кылуу</p> <p>4. Өзбек: mustaqillik</p> <p>5. Түрік: kendine yetme</p> <p>6. Ағылшын: self-sufficiency, self-repayment</p> <p>7. Испан: autosuficiencia</p> <p>8. Неміс: Selbstversorgung</p> <p>9. Француз: autosuffisance</p>
2652.	самофинансирование	өзін-өзі қаржыландыру	<p>1. Финанс – фр. finances – ақшалай қаражат. Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін жүзеге асыру тәсілі. Мұнда тек ағымдағы кезеңдердің шығындары ғана емес, сонымен бірге күрделі жұмсалым да, болашақ кезеңдердің шығыстары да меншікті қаражат көздерінен өтеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: özünü maliyyələşdirmə</p> <p>3. Қырғыз: өзүн-өзү қаржылоо</p> <p>4. Өзбек: o'z-o'zini moliyalashtirish</p> <p>5. Түрік: oto-finansman</p> <p>6. Ағылшын: self-financing</p> <p>7. Испан: autofinanciación</p> <p>8. Неміс: Selbstfinanzierend</p> <p>9. Француз: autofinancement</p>
2653.	сбалансированность	теңгерімділік	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Тепе-теңдік, шығыстың кіріске теңгерілуі, актив пен пассивтің, шот дебеті мен кредитінің теңдігі.</p> <p>2. Әзербайжан: balans</p> <p>3. Қырғыз: тең салмақтауулук</p> <p>4. Өзбек: qoldiq</p> <p>5. Түрік: denge</p> <p>6. Ағылшын: balance, equilibrium</p> <p>7. Испан: equilibrio</p> <p>8. Неміс: Ausgeglichenheit – салмақтылық, теңгерімділік, теңдестік</p> <p>9. Француз: équilibre</p>
2654.	сбор лицензионный	лицензиялық алым	<p>1. Лицензия – лат. licentia – құқық. Мемлекет импортшыдан немесе экспортшыдан оған тауар әкелімі немесе әкетілімі үшін рұқсат (лицензия)</p>

			<p>беру кезінде алатын ақы.</p> <p>2. Әзербайжан: lisenziya haqqı</p> <p>3. Қырғыз: лицензия үчүн төлөм</p> <p>4. Өзбек: litsenziya to'lovi</p> <p>5. Түрік: lisans ücreti</p> <p>6. Ағылшын: license fee</p> <p>7. Испан: tasa de licencia</p> <p>8. Неміс: Lizenzgebühr</p> <p>9. Француз: redevance</p>
2655.	сбор патентный	патент алымы	<p>1. Патент – лат. patens – ашық, айқын, анық; litterae patentes – ашық хат. Өнеркәсіп орындарының, заңды тұлғалардың, сондай-ақ кәсіпшілікпен немесе кәсіпкерлік қызметпен шұғылданудан алатын табысы бар азаматтардың бюджетке төлейтін төлемі.</p> <p>2. Әзербайжан: patent kolleksiyası</p> <p>3. Қырғыз: патент чогултуу</p> <p>4. Өзбек: patent yig'ish</p> <p>5. Түрік: patentin koleksiyon</p> <p>6. Ағылшын: patent fee</p> <p>7. Испан: colección de patente</p> <p>8. Неміс: Sammlung von Patent</p> <p>9. Француз: collection de brevets</p>
2656.	сбор портовый	порт алымы	<p>1. Порт – лат. portūs – құйылыс, айлақ, кеме тоқтайтын жер, қойма. Порттарда кемелер мен жүктерден алынатын, белгіленген және ресми жарияланатын тарифтер бойынша есептелетін төлемдер.</p> <p>2. Әзербайжан: kolleksiya port</p> <p>3. Қырғыз: чогултуу порту</p> <p>4. Өзбек: yig'ish port</p> <p>5. Түрік: toplama noktası</p> <p>6. Ағылшын: port dues, port charges</p> <p>7. Испан: puerto de recogida</p> <p>8. Неміс: Sammelöffnung</p> <p>9. Француз: port de collection</p>
2657.	сбор регистрационный	тіркеу алымы	<p>1. Регистр – лат. registrum – тізім. Заңнамалық тәртіппен белгіленетін жанама салық салу түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: qeydiyyat haqqı</p> <p>3. Қырғыз: каттоо акысы</p> <p>4. Өзбек: ro'uxatdan to'lovi</p> <p>5. Түрік: kayıt ücreti</p> <p>6. Ағылшын: registration fee</p> <p>7. Испан: cuota de inscripción</p> <p>8. Неміс: Anmeldegebühr</p>

			9. Француз: frais d'inscription
2658.	сборы целевые	мақсатты алымдар	<p>1. Заңнамалық тәртіппен белгіленетін, мақсатты сипаттағы және мемлекеттік ұйымдарды ұстап-күту мен дамытуға жұмсалатын алымдар (міндетті төлемдер).</p> <p>2. Әзербайжан: inam haqları</p> <p>3. Қырғыз: ишеним төлемдөр</p> <p>4. Өзбек: ishonch to'lovlari</p> <p>5. Түрік: güven ücretleri</p> <p>6. Ағылшын: target duty, target fee</p> <p>7. Испан: honorarios fiduciarios</p> <p>8. Неміс: Vertrauen Gebühren</p> <p>9. Француз: frais de fiducie</p>
2659.	сбыт	өткізім	<p>1. Өнім (тауар) өткізуді (сатуды) қызмет көрсетуді және оны меншіктену құқығын дайындаушыдан (сатушыдан) тұтынушыға (сатып алушыға) табыстауды қамтамасыз ету қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан: marketing</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг</p> <p>4. Өзбек: marketing</p> <p>5. Түрік: pazarlama</p> <p>6. Ағылшын: sale, selling, marketing, distribute</p> <p>7. Испан: mercadeo</p> <p>8. Неміс: Marketing – өткізу, сату, өткізілу</p> <p>9. Француз: commercialisation – қарқындылық, өткізу, дүңгіршек, сөйлеу ырғағы, борыш</p>
2660.	сверхприбыль	үстеме пайда	<p>1. Негізгі капиталға алынған пайда шамасы мен пайданың кепілді нормасы, яғни мемлекеттік бағалы қағаз бойынша төленетін пайыз арасындағы оң айырма.</p> <p>2. Әзербайжан: artıq mənfəət</p> <p>3. Қырғыз: ашыкча пайда</p> <p>4. Өзбек: ortiqcha foyda</p> <p>5. Түрік: aşırı kar</p> <p>6. Ағылшын: excess profit, super profit</p> <p>7. Испан: el exceso de ganancias</p> <p>8. Неміс: Übergewinn</p> <p>9. Француз: surprofit</p>
2661.	свидетельство опционное	опциондық куәлік	<p>1. Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Сатыпалушының (сатушының) қайсыбір активті белгілі бір уақыт ішінде (немесе белгілі бір күні) сатушыдан (сатып алушыдан) белгіленген бағамен сатып алуға (сатуға) арналған опционды</p>

			<p>(опциондық келісімшартты) иелену құқығын куәландыратын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: isteğe arayış</p> <p>3. Қырғыз: кошумча күбөлүк</p> <p>4. Өзбек: ixtiyoriy sertifikat</p> <p>5. Түрік: isteğe bağlı sertifika</p> <p>6. Ағылшын: option certificate</p> <p>7. Испан: certificado opcional</p> <p>8. Неміс: optional Zertifikat</p> <p>9. Француз: certificat en option</p>
2662.	свидетельство складское	қойма куәлігі	<p>1. Тауар қоймасы жүк берушіге беретін және олардың арасында қойманың тауарды сақтауға қабылдау және сақтау шартының жасалғанын куәландыратын құжаттамалық бағалы қағаз.</p> <p>2. Әзербайжан: sübut saxlama</p> <p>3. Қырғыз: далил сактоо</p> <p>4. Өзбек: dalillar saqlash</p> <p>5. Түрік: delil saklama</p> <p>6. Ағылшын: warehouse certificate, warehouse warrant</p> <p>7. Испан: almacenamiento de pruebas</p> <p>8. Неміс: Beweise Speicher</p> <p>9. Француз: stockage de preuves</p>
2663.	СВИНГ	СВИНГ	<p>1. Свинг – ағылшын. swing – ауытқу, тербелу. Клирингілік есеп айырысушы тараптардың өзара несие беру шегі. Екі тараптың келіскен тауар айналымы көлеміне белгіленген пайыздық қатынасы бойынша белгіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: yelləncək</p> <p>3. Қырғыз: термелүү</p> <p>4. Өзбек: chayqalmoq</p> <p>5. Түрік: salıncak</p> <p>6. Ағылшын: swing – ауытқу, тербелу</p> <p>7. Испан: oscilación</p> <p>8. Неміс: Schaukel – качели</p> <p>9. Француз: swing</p>
2664.	СВИТЧ	СВИТЧ	<p>1. Свитч – ағылшын. switch – өту, ауысу. 1) жеткізу мерзімін бір айдан екінші айға ауыстыру. Қолданыстағы келісімшартты жою және тауарды жеткізудің неғұрлым ұзақ мерзімі көрсетілген, қолайлы жаңа келісімшарт жасасу арқылы қол жеткізіледі; 2) бір бағалы қағаздар мен валюталар түріндегі міндеттемелерді жойып, басқа мәміле жасасу; 3) клирингілік шоттағы қалдықты үшінші бір елге ресми бағаммен салыстырғанда жеңілдік жасалған бағам бойынша беру.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: switch</p> <p>3. Қырғыз: өчүрүп күйгүзгүч</p> <p>4. Өзбек: switch</p> <p>5. Түрік: şalter</p> <p>6. Ағылшын:switch – өту, ауысу</p> <p>7. Испан: conmutador</p> <p>8. Неміс: Schalter</p> <p>9. Француз: interrupteur</p>
2665.	своевременность ь	уақытылылық	<p>1.Есептемелердің сапалық сипаттамасы. Ол ақпараттың белгіленген уақыт ішінде өзінің мәнін жоғалтатынына байланысты оның уақытылы көрсетілуін талап етеді.</p> <p>2. Өзөрбайжан:vaxtında</p> <p>3. Қырғыз:өз убагында</p> <p>4. Өзбек:vaqtida</p> <p>5. Түрік: vakitlilik</p> <p>6. Ағылшын: timeliness, promptitude</p> <p>7. Испан: oportunidad</p> <p>8. Неміс: Aktualität</p> <p>9. Француз: opportunité – уақытылы, орындылық, қолайлы жағдай</p>
2666.	своп	своп	<p>1. Своп – ағылшын. swap – айырбас. Ұлттық валютаны шетелдік валютаға белгілі бір мерзімнен кейін қайта айырбастауға міндеттеніп айырбастау операциясы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: dəyişdirmək</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу</p> <p>4. Өзбек: swap</p> <p>5. Түрік: takas</p> <p>6. Ағылшын:swap – айырбас</p> <p>7. Испан: intercambio</p> <p>8. Неміс: Tauschen</p> <p>9. Француз: échange</p>
2667.	своп качества	своп сапа	<p>1. Своп – ағылшын. swap – айырбас. Түрлері бірдей, бірақ сапасы әртүрлі тазартылған бағалы металдарды айырбастау бойынша операция.</p> <p>2. Өзөрбайжан: keyfiyyət swap</p> <p>3. Қырғыз: сапаттуу алмашуу</p> <p>4. Өзбек: sifatli almashadi</p> <p>5. Түрік: kaliteli takas</p> <p>6. Ағылшын: quality swap</p> <p>7. Испан:swap de calidad</p> <p>8. Неміс:Qualität Swap</p> <p>9. Француз:échange de qualité</p>
2668.	своп кредитно-	кредиттік-	<p>1. Своп – ағылшын. swap – айырбас; Кредит – лат.</p>

	дефолтный	дефолттык своп	<p>creditum – қарыз; лат. credere – сену; Дефолт – ағылшын. defolt – міндеттемелердің бұзылуы. Туынды қаржы құралы, оған сәйкес кредиттік қорғауды сатушы белгілі кредиттік оқиға басталған жағдайда қарсы әріптестен базалық актив бойынша міндеттемелерді олардың номиналдық құны бойынша сатып алуға міндеттенеді, ал сатып алушы оның орнына кредиттік қорғауды сатушыға сыйлықақы төлейді.</p> <p>2. Әзербайжан: kredit default svopları</p> <p>3. Қырғыз: кредиттик демейки алмашуу</p> <p>4. Өзбек: kredit ko'rsatuv swap</p> <p>5. Түрік: kredi temerrüt takasları</p> <p>6. Ағылшын: swap credit default</p> <p>7. Испан: Credit Default Swaps</p> <p>8. Неміс: Credit Default Swaps</p> <p>9. Француз: swaps sur défaillance de crédit</p>
2669.	СВОПЦИОН	свопцион	<p>1. Свопцион – ағылшын. swaption; Своп – ағылшын. swap – айырбас. Бір тарап (свопционды сатушы) басқа тарапқа (свопционды сатып алушыға) келешекте белгілі күні пайыздық своппен операция жасау құқығын сататын туынды қаржы құралы.</p> <p>2. Әзербайжан: swaption</p> <p>3. Қырғыз: свопцион</p> <p>4. Өзбек: swaption</p> <p>5. Түрік: satım işlemleri, swaption</p> <p>6. Ағылшын: swaption</p> <p>7. Испан: swaption</p> <p>8. Неміс: swaption</p> <p>9. Француз: swaptions</p>
2670.	СВОТ	своТ	<p>1.СвоТ –ағылшын. strength – күш, қуат, weak – әлсіздік, opportunity – мүмкіндік, threat – қатер. Компанияның (фирманың) менеджері өзінің қызметін жүзеге асыратын экономикалық жағдайды, сондай-ақ қолда бар (немесе ықтимал) ресурстарды талдау үшін пайдаланатын СВОТ-талдау деген мағынаны білдіретін күрделі қысқарған сөз.</p> <p>2. Әзербайжан: vurmaq</p> <p>3. Қырғыз: суат</p> <p>4. Өзбек:svat</p> <p>5. Түрік: ezmek</p> <p>6. Ағылшын: swot – strength – күш, қуат, weak – әлсіздік, opportunity – мүмкіндік, threat – қатер</p> <p>7. Испан:aplastar</p> <p>8. Неміс: totschiagen</p>

			9. Француз: écraser
2671.	сделка адресная	атаулы мәміле	<p>1. Адрес – фр. adresse, adresser – бағыттау, жіберу. Биржалық тауардың сатып алушысы мен сатушысының алдын ала екіжақты уағдаластығы бойынша жасалған биржалық мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat ünvan</p> <p>3. Қырғыз: бүтүм дареги</p> <p>4. Өзбек: bitim manzili</p> <p>5. Түрік: işlem adresi</p> <p>6. Ағылшын: address transaction</p> <p>7. Испан: dirección de transacción</p> <p>8. Неміс: Transaktionsadresse</p> <p>9. Француз: adresse, adresser – бағыттау, жіберу</p>
2672.	сделка арбитражная	төрелікті мәміле	<p>1. Арбитраж – фр. arbitrage – делдалдық кезінде дауды шешу. Тараптардың бірі бір мезгілде басқа нарықта нақ сол активпен немесе соған жақын активпен (бағалы қағаздар, валюта, тауарлар) жасайтын мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: arbitraj müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: арбитраждык келишим</p> <p>4. Өзбек: arbitraj shartnoma</p> <p>5. Түрік: tahkim anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: arbitration agreement, arbitrage</p> <p>7. Испан: acuerdo de arbitraje</p> <p>8. Неміс: Schlichtung Deal</p> <p>9. Француз: affaire d'arbitrage</p>
2673.	сделка аутрайт	аутрайт мәмілесі	<p>1. Аутрайт – ағылшын. outright – қарапайым мәміле. Бір валютаны валюталау күні мәмілені жасау күнінен бөлек болатын басқа валютаға қарсы сатып алу туралы тараптар арасындағы келісім.</p> <p>2. Әзербайжан: aсıq əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: ачык бүтүм</p> <p>4. Өзбек: ochiq bitim</p> <p>5. Түрік: düpedüz işlem</p> <p>6. Ағылшын: outright transaction</p> <p>7. Испан: operación simple</p> <p>8. Неміс: endgültiger Kauf bzw. Verkauf</p> <p>9. Француз: transaction pure et simple</p>
2674.	сделка внешнеторговая	сыртқы сауда мәмілесі	<p>1. Тауарлардың, көрсетілетін қызметтердің экспортымен және импортымен, шығармашылық қызмет нәтижелерімен немесе оларды пайдалану құқығымен байланысты мәміле, мұнда шетелдік жеке немесе заңды тұлға қатысушылардың бірі болып табылады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: ticarət xarici ticarət</p> <p>3. Қырғыз: тышкы соода</p> <p>4. Өзбек: tashqi savdo</p> <p>5. Түрік: dış ticaret</p> <p>6. Ағылшын: foreign tradetransaction</p> <p>7. Испан:comercio exterior comercio</p> <p>8. Неміс:Handel außen~~POS=TRUNC</p> <p>9. Француз:le commerce extérieur du commerce</p>
2675.	сделка каф	каф мәмілесі	<p>1.Каф – ағылшын. caf [cost and freight] – құн және кірепұл. Сатушы тауар тасымалын ұйымдастырып, оны апарылатын жеріне дейін ақысын төлеуге, тауарды кеме бортына жеткізуге, экспорттық лицензия алуға, сатып алушыға шот пен коносаментті табыстауға, тауарды кемеге тиеу шығынын төлеуге, тауарды түсіру шығынын төлеуге міндеттенетін мәміле.</p> <p>2. Өзөрбайжан: әмәлиyyat dept.</p> <p>3. Қырғыз: бүтүм бөлүмү</p> <p>4. Өзбек: bitim bo'limi</p> <p>5. Түрік: işlem bölümü</p> <p>6. Ағылшын: bargain caf,caf transaction, cost and freight transaction</p> <p>7. Испан:dpto transacción</p> <p>8. Неміс:Transaktion Dept.</p> <p>9. Француз: transaction dept.</p>
2676.	сделка компенсационная	өтемақылық мәміле	<p>1.Компенсация – лат. compensatio – өтеу, орнын толтыру. Жеткізілген тауардың (өнімнің, жабдықтың, машиналардың), сондай-ақ көрсетілген қызметтердің (соның ішінде несие беру қызметтерінің де) ақысын кейіннен ыңғайласпа сауда жасасу (құны тең тауарларды өзара жеткізу) жолымен төлеуді көздейтін мәміле түрі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: kompensasiya müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: ордун келишим</p> <p>4. Өзбек:kompensatsiya shartnoma</p> <p>5. Түрік:tazminat anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: compensation deal</p> <p>7. Испан: acuerdo de compensación</p> <p>8. Неміс:Entschädigung Deal</p> <p>9. Француз:accord de compensation</p>
2677.	сделка обратная	кері мәміле	<p>1. Бұрын жасалған мәмілеге қарама-қарсы мәміле. Ол биржадағы және одан тыс сауда кезінде туындаған міндеттемелерді жою мақсатымен жасалады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: әкс әмәлиyyat</p>

			<p>3. Қырғыз: тескери бүтүм</p> <p>4. Өзбек:teskari operatsiyani</p> <p>5. Түрік:ters işlem</p> <p>6. Ағылшын: back deal</p> <p>7. Испан:operación temporal</p> <p>8. Неміс:Rückabwicklung</p> <p>9. Француз:opération de cession temporaire</p>
2678.	сделка онкольная	талап етілмелі мәміле, онколдық мәміле	<p>1.Онкол – ағылшын. on call – талап бойынша. Баға келісімшартты орындау барысында осы шартта бағаны тіркеу талаптары мен айқындау әдістері көрсетіле отырып тіркелетін мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat-zəng</p> <p>3. Қырғыз: бүтүм-чалуу</p> <p>4. Өзбек: bitim-chaqiriq</p> <p>5. Түрік: işlem çağrı</p> <p>6. Ағылшын: on-call transaction</p> <p>7. Испан: transacción de guardia</p> <p>8. Неміс:transaktions Anruf</p> <p>9. Француз:transaction appel</p>
2679.	сделка опционная	опциондық мәміле	<p>1. Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Объектісі опцион болып табылатын биржалық мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: isteğe əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: кошумча бүтүм</p> <p>4. Өзбек: ixtiyoriy bitim</p> <p>5. Түрік: opsiyonel işlem</p> <p>6. Ағылшын: transaction optional</p> <p>7. Испан:transacción opcional</p> <p>8. Неміс:Transaktion optional</p> <p>9. Француз:transaction facultative</p>
2680.	сделка офсетная	офсеттік мәміле	<p>1. Офсет – ағылшын. offset – орнын толтыру, өтемақы. Ыңғайласпа сауда нысандарының бірі, онда тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді айырбастау да, алуан түрлі көрсетілетін қызметтер мен жеңілдіктерге айырбас ретінде капитал жұмсау мүмкіндігін беру де көзделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: ofset əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: ордун бүтүм</p> <p>4. Өзбек:ofset bitim</p> <p>5. Түрік:ofset işlem</p> <p>6. Ағылшын: offset dean, offset contract</p> <p>7. Испан: transacción de compensación</p> <p>8. Неміс:Offset-Transaktion</p> <p>9. Француз:opération de décalage</p>

2681.	сделка репортная	репорттық мәміле	<p>1. Репорт – франц. report. Бағалы қағаздарды белгілі бір мерзім өткеннен кейін көтеріңкі құнымен (бағаммен) сатып алу шартымен банкке қолданыстағы бағамен сату.</p> <p>2. Әзербайжан: report əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: репорт бүтүм</p> <p>4. Өзбек: report bitim</p> <p>5. Түрік: report işlem</p> <p>6. Ағылшын: carryover transaction, report deals</p> <p>7. Испан: report transacción</p> <p>8. Неміс: report Transaktion</p> <p>9. Француз: report transaction</p>
2682.	сделка сиф	сиф мәмілесі	<p>1. СИФ – ағылшын. cost, insurance, freight – құн, сақтандыру, фрахт. Сатушы көлікті ұйымдастырып, апарылатын портқа дейін тауардың кірепұлын төлеуге, тауарды кеменің бортына жеткізуге, экспорттық лицензияны алып, баж төлеуге, тауарды тасымал кезінде сақтандыруға, сатыпалушыға шотты, коносаментті және сақтандыру полисін табыстап, тасымал шартына енгізілсе, тауарды тиеу мен түсіру шығынының төлеуге міндетті бол атын мәміле түрі. Сатыпалушы шот, сақтандыру полисі, коносамент алынса, тауарды қабылдайды, тасымал шартына енгізілмесе, тауарды түсіру шығынының төлейді.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat cif</p> <p>3. Қырғыз: сиф бүтүм</p> <p>4. Өзбек: bitim cif</p> <p>5. Түрік: işlem cif</p> <p>6. Ағылшын: transaction cif</p> <p>7. Испан: cif transacción</p> <p>8. Неміс: Transaktion cif</p> <p>9. Француз: cif transaction</p>
2683.	сделка спот	спот мәмілесі	<p>1. Спот – ағылшын. spot – дереу төленуге тиіс қолма-қол ақша. Тауар дереу жеткізілген жағдайда қолма-қол есеп айырысу жолымен сатылатын мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: spot əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: так бүтүм</p> <p>4. Өзбек: spot bitim</p> <p>5. Түрік: spot işlem</p> <p>6. Ағылшын: spot transaction</p> <p>7. Испан: operación al contado</p> <p>8. Неміс: Kassageschäft</p> <p>9. Француз: transaction au comptant</p>

2684.	сделка срочная	мерзімдік мәміле	<p>1. Бір тарап белгілі бір мөлшердегі тауарды не қаржы құралдарын болашақта белгілі бір мезетте жеткізуге, екінші тарап белгіленген бағамен ақысын төлеуге міндеттенетін келісімшарт.</p> <p>2. Әзербайжан: təcili məşğul</p> <p>3. Қырғыз: шашылыш мамиле</p> <p>4. Өзбек: favqulodda shug'ullanish</p> <p>5. Түрік: acil anlaşma</p> <p>6. Ағылшын: futures, forward deal, forward transaction</p> <p>7. Испан: tratar urgente</p> <p>8. Неміс: beschäftigen dringend</p> <p>9. Француз: traitez d'urgence</p>
2685.	сделка фас	фас мәмілесі	<p>1. Фас – фр. face – бет, жүз. Сатушы тауарды айлаққа жеткізуге, оны кеме бортының бойына жайғастыруға, экспедитордан құжаттарды алуға міндетті болатын мәміле түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat equ</p> <p>3. Қырғыз: фас бүтүм</p> <p>4. Өзбек: bitim kiritaman</p> <p>5. Түрік: işlem equ</p> <p>6. Ағылшын: fas transaction, fas business, bargain fas</p> <p>7. Испан: equ transacción</p> <p>8. Неміс: Transaktion equ</p> <p>9. Француз: transaction EQU</p>
2686.	сделка фоб	фоб мәмілесі	<p>1. FOB – ағылшын. Free On Board – франко борт, сөзбе-сөз – кемінің бортына тегін міну. Сатушы тауарды кеме бортына жеткізіп, экспорт лицензиясын табыстайтын, барлық алымдар мен баждарды, тауарды кеме бортына тиеу шығынын төлеп, коносамент алатын мәміле түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: əməliyyat fob</p> <p>3. Қырғыз: фоб бүтүм</p> <p>4. Өзбек: bitim fob</p> <p>5. Түрік: işlem fob</p> <p>6. Ағылшын: bargain fob, transaction fob</p> <p>7. Испан: fob transacción</p> <p>8. Неміс: Transaktion fob</p> <p>9. Француз: fob transaction</p>
2687.	сделка форвардная	форвардтық мәміле	<p>1. Форвард – ағылшын. forward – алға. Қолма-қол есеп айырысу жолымен жасалатын мерзімдік тауар-қор мәмілесінің түрі, бұл келісім бойынша тауар бірден жеткізілмейді, алдағы уақытта жеткізіледі, бірақ ақысы күнібұрын төленеді және әрбір өзара шарт жасасу барысында барлық жағдайлар</p>

			<p>айқындалады.</p> <p>2. Өзербайжан: irəli əməliyyat</p> <p>3. Қырғыз: чыдамсыздык менен бүтүм</p> <p>4. Өзбек:oldinga bitim</p> <p>5. Түрік:ileri işlem</p> <p>6. Ағылшын: orward transaction, forward business</p> <p>7. Испан:operación a plazo</p> <p>8. Неміс:Termingeschäft</p> <p>9. Француз: opération à terme</p>
2688.	сделка экспортная	экспорттық мәміле	<p>1. Экспорт – лат. exporto – әкету, шығару, алып кету. Шет мемлекет не оның өкілі (кәсіпорын, фирма, жеке тұлға) тараптардың бірі болып табылатын мәміле. Ол елде шетелдік валютаның көбеюіне септігін тигізеді.</p> <p>2. Өзербайжан: ixrac müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: экспорттук келишим</p> <p>4. Өзбек:eksport shartnoma</p> <p>5. Түрік:ihracat anlaşma</p> <p>6. Ағылшын: export transaction, export deal</p> <p>7. Испан:contrato de exportación</p> <p>8. Неміс: Exportgeschäft</p> <p>9. Француз: contrat d'exportation</p>
2689.	себестоимость предельная	шекті өзіндік құн	<p>1.Өнімнің бір өлшеміне шаққанда өндіріс көлемін ұлғайту немесе азайту кезінде жұмсалатын толық шығынның көбеюі немесе азаюы.</p> <p>2. Өзербайжан: marjinal хәрс</p> <p>3. Қырғыз: маргиналдуу наркы</p> <p>4. Өзбек: marginal qiymati</p> <p>5. Түрік:marjinal maliyet</p> <p>6. Ағылшын: marginal cost</p> <p>7. Испан:costo marginal</p> <p>8. Неміс: Grenzkosten</p> <p>9. Француз: coût marginal</p>
2690.	сертификат золотой	алтын сертификаты	<p>1.Алтынменөтелетін мемлекеттік бағалы қағаз.</p> <p>2. Өзербайжан: qızıl sertifikat</p> <p>3. Қырғыз: алтын күбөлүк</p> <p>4. Өзбек: oltin sertifikat</p> <p>5. Түрік:altın sertifikası</p> <p>6. Ағылшын: gold sertificate</p> <p>7. Испан:certificado de oro</p> <p>8. Неміс:Gold-Zertifikat</p> <p>9. Француз: certificat d'or</p>
2691.	система маркетинга	маркетинг жүйесі	<p>1.Система – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс; Маркетинг – ағылшын. marketing</p>

			<p>– нарық, базар, өткізім, сауда. Фирманы өзінің тауарын өткізу нарықтарымен байланыстыратын неғұрлым елеулі нарықтық қатынастардың және ақпарат тасқындарының кешені.</p> <p>2. Өзербайжан: marketing sistemi</p> <p>3. Қырғыз: маркетинг системасы</p> <p>4. Өзбек:marketing tizimi</p> <p>5. Түрік:pazarlama sistemi</p> <p>6. Ағылшын: marketing system</p> <p>7. Испан:sistema de comercialización</p> <p>8. Неміс:Marketing-System</p> <p>9. Француз:système de commercialisation</p>
2692.	система национальных счетов	ұлттық шоттар жүйесі	<p>1.Нация – лат. natio – тайпа, ру, халық; Систéма – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс. Көрсеткіштері табыстың, тұтынудың, қорланудың мөлшерін және күрделі шығынның шамасын анықтауға арналған теңгерімдік кестелердің өзара байланысты кешені.</p> <p>2. Өзербайжан: Milli hesablar sistemi</p> <p>3. Қырғыз: Улуттук эсептер системасы</p> <p>4. Өзбек:Milliy hisoblar tizimi</p> <p>5. Түрік:Ulusal Hesaplar Sistemi</p> <p>6. Ағылшын: National accounts system, System of national accounts</p> <p>7. Испан:Sistema de Cuentas Nacionales</p> <p>8. Неміс:System of National Accounts</p> <p>9. Француз: Système de comptabilité nationale</p>
2693.	система управления рисками	тәуекелдерді басқару жүйесі	<p>1. Систéма – көне грек. σύστημα – тұтас, бөліктерден тұратын, қосылыс; Риск – лат. resesō – қырку, қысқарту немесе көне грек. ρίσκόν – қауіптілік, қатер. Бұл процеске төрт негізгі элемент кіреді: тәуекелді бағалау, тәуекелді өлшеу, тәуекелді бақылау және тәуекел мониторингі.</p> <p>2. Өзербайжан: risk management</p> <p>3. Қырғыз: риск менеджмент</p> <p>4. Өзбек: xatarlarni boshqarish</p> <p>5. Түрік: risk yönetimi</p> <p>6. Ағылшын: risk management system</p> <p>7. Испан: Gestión de Riesgos</p> <p>8. Неміс: risk management</p> <p>9. Француз: gestion des risques</p>
2694.	сиф	сиф	<p>1. СИФ – ағылшын. Cost – құн, Insurange – сақтандыру, Freight – фрахт, тасымал, кіре. Сыртқы саудадағы сатып алу-сату шартының түрі; шеттен әкелінетін тауардың шекаралық бағасы, онда</p>

			<p>шетелден сатып алуға жұмсалатын шығын, тауарды апарылатын портына жеткізу, кеме бортынан айлаққа түсіру үшін қажетті халықаралық тасымал мен сақтандыру төлемі қамтылады.</p> <p>2. Әзербайжан: CIF</p> <p>3. Қырғыз: CIF</p> <p>4. Өзбек: CIF</p> <p>5. Түрік: CIF</p> <p>6. Ағылшын: CIF</p> <p>7. Испан: CIF</p> <p>8. Неміс: CIF</p> <p>9. Француз: CIF</p>
2695.	скидка сезонная	маусымдық шегерім	<p>1. Маусымнан тыс мерзімде сатып алатын тұтынушылар үшін тауардың немесе көрсетілетін қызметтің бағасын азайту.</p> <p>2. Әзербайжан: mövsümi endirim</p> <p>3. Қырғыз: сезондук эсептик</p> <p>4. Өзбек: mavsumiy chegirma</p> <p>5. Түрік: mevsimsel indirim</p> <p>6. Ағылшын: seasonal discount</p> <p>7. Испан: descuento de temporada</p> <p>8. Неміс: Saison-Rabatt</p> <p>9. Француз: réduction saisonnière</p>
2696.	скидка функциональная	атқарымдық шегерім	<p>1. Функция – лат. functio – орындау, атқару, жасау, қызметтік міндет. Бағаның азайтылуы, бұл шегерімді тауар өндіруші тауарды сату, оны сақтау және есебін жүргізу сияқты белгілі бір функцияларды орындайтын тауар жылжытымы қызметтеріне ұсынады.</p> <p>2. Әзербайжан: funksional endirim</p> <p>3. Қырғыз: иш эсептик</p> <p>4. Өзбек: funktsional chegirma</p> <p>5. Түрік: fonksiyonel indirim</p> <p>6. Ағылшын: functional discount</p> <p>7. Испан: descuento funcional</p> <p>8. Неміс: Funktions Rabatt</p> <p>9. Француз: remise professionnelle</p>
2697.	скидки временные	уақытша шегерім	<p>1. Негізінен маусымдық сипаты бар көпшілік қолды өніммен жасалатын саудада қолданылатын баға шегерімі.</p> <p>2. Әзербайжан: müvəqqəti endirim</p> <p>3. Қырғыз: убактылуу эсептик</p> <p>4. Өзбек: vaqtinchalik chegirma</p> <p>5. Түрік: geçici indirim</p> <p>6. Ағылшын: temporary sales, temporal discounts</p>

			<p>7. Испан:de descuento temporal</p> <p>8. Неміс:Zeitlich begrenzte</p> <p>9. Француз:réduction temporaire</p>
2698.	скидки закрытые	жабық шегерім	<p>1. Арнаулы үкімет аралық келісімдер бойынша жеткізілетін өнімге берілетін баға шегерімі.</p> <p>2. Әзербайжан: güzəştlər qaralı</p> <p>3. Қырғыз: арзандатуулар жабық</p> <p>4. Өзбек: chegirmalar yopiq</p> <p>5. Түрік: indirimler kapalı</p> <p>6. Ағылшын: closed discounts</p> <p>7. Испан:descuentos cerrados</p> <p>8. Неміс:Rabatte geschlossen</p> <p>9. Француз: réductions fermé</p>
2699.	скидки сконто	сконто шегерімі	<p>1. Скóнто – итал. sconto – жеңілдік. Қолма-қол ақшалай төлегені үшін немесе келісімшартпен салыстырғанда төлемдерді мерзімінен бұрын төлегені үшін берілетін баға шегерімі, ол мәміле құнының 3-5 пайызын құрауы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: pul endirim</p> <p>3. Қырғыз: кассалык эсептик</p> <p>4. Өзбек:pul chegirma</p> <p>5. Түрік:indirimli nakit indirim</p> <p>6. Ағылшын: discounts skonto</p> <p>7. Испан:del descuento por pronto pago</p> <p>8. Неміс:Rabatt Skonto</p> <p>9. Француз:escompte rabais</p>
2700.	скидки специальные	арнаулы шегерім	<p>1. Фирма ұзақ байланысқа түсетін және ерекше қатынастардың нысандары бар сатып алушыларға берілетін баға шегерімі.</p> <p>2. Әзербайжан: xüsusi endirimlər</p> <p>3. Қырғыз: атайын арзандатуулар</p> <p>4. Өзбек:maxsus chegirmalar</p> <p>5. Түрік:özel indirimler</p> <p>6. Ағылшын: special discounts, special allowances</p> <p>7. Испан:descuentos especiales</p> <p>8. Неміс:Sonderrabatte</p> <p>9. Француз: des remises spéciales</p>
2701.	скэлпер	скэлпер	<p>1. Скальпинг – ағылшын. scalping – бас терісін алу, жоғарғы бөлікті қиып алу. Өз атынан немесе тапсырма бойынша әрекет ететін, биржадағы нақты тауардың шағын топтамаларымен сауда-саттық жасайтын ұсақ маклер.</p> <p>2. Әзербайжан: skelper</p> <p>3. Қырғыз: скэлпер</p>

			<p>4. Өзбек: skelper 5. Түрік: skelper 6. Ағылшын: scalper 7. Испан: skelper 8. Неміс: skelper 9. Француз: skelper</p>
2702.	смарт-карта	смарт-карта	<p>1. Смарт-карта – ағылшын. smart card. Кіріктірілмелі микропроцессоры мен зердесі бар төлем картасы; «зияткерлік» карта. 2. Әзербайжан: smart kart 3. Қырғыз: смарт-карта 4. Өзбек: smart karta 5. Түрік: akıllı kart 6. Ағылшын: smart card 7. Испан: tarjeta electrónica 8. Неміс: Smart-card 9. Француз: carte à puce</p>
2703.	смета	смета	<p>1. Алдағы шығыс пен кірісті есептеу; материалдық және ақшалай қаражаттың жұмсалуды мен түсуінің жоспары, яғни кәсіпорындар мен ұйымдардың шығысын қаржыландыру үшін ақшалай қаражаттың түсуі мен жұмсалудының құжатталған жоспары. 2. Әзербайжан: qiymət 3. Қырғыз: баалоо 4. Өзбек: baholamoq 5. Түрік: tahmin 6. Ағылшын: estimate 7. Испан: estimación 8. Неміс: Schätzung – орнату, қойылым, орналастыру, монтаждау, смета 9. Француз: estimation – есептеу, есептеп шығару, есеп айырысу, калькуляция, смета</p>
2704.	смета затрат	шығын сметасы	<p>1. Кәсіпорынның белгілі бір күнтізбелік кезеңде өнім өндіру мен өткізуге жұмсалатын шығынының толық жиынтығы, ол шығынның экономикалық элементтері бойынша жасалады. 2. Әзербайжан: təxmin ittihamlar 3. Қырғыз: эсептелген төлөмдөр 4. Өзбек: hisoblab ayblovlar 5. Түрік: tahmini masraflar 6. Ағылшын: cost estimates, estimate of expenditures 7. Испан: gastos estimados 8. Неміс: geschätzte Kosten 9. Француз: frais estimés</p>
2705.	«снятие	«қаймағын	<p>1. Жаңа тауарды нарыққа шығарғанда</p>

	сливок»	қалқу»	<p>пайдаланылатын баға саясаты. Мұнда сатып алушылар бұл тауарды қайткенде де сатып алу үшін кез келген ақшаны береді.</p> <p>2. Әзербайжан: «çıxarılması krem»</p> <p>3. Қырғыз: «каймак алып салуу»</p> <p>4. Өзбек: «cream olib tashlash»</p> <p>5. Түрік: «krem dökücü»</p> <p>6. Ағылшын: «skim-ming»</p> <p>7. Испан: «crema de eliminación»</p> <p>8. Неміс: «Entfernungs-Creme»</p> <p>9. Француз: «crème dépilatoire»</p>
2706.	собственность войная	қосарлы меншік	<p>1. Меншіктің түрлі нысандарын (мыс., мемлекеттік меншікті, кооперативтік меншікті және т.б.) ұштастыру негізінде құрылған меншік.</p> <p>2. Әзербайжан: ikili mülkiyyət</p> <p>3. Қырғыз: кош менчик</p> <p>4. Өзбек: dual mulk</p> <p>5. Түрік: çifte sahiplik</p> <p>6. Ағылшын: double property</p> <p>7. Испан: doble propiedad</p> <p>8. Неміс: dual ownership</p> <p>9. Француз: double propriété</p>
2707.	собственность общая	ортақ меншік	<p>1. Екі не одан да көп адамдардың меншігіндегі мүлік.</p> <p>2. Әзербайжан: ümumi mülkiyyət</p> <p>3. Қырғыз: жалпы мүлкү</p> <p>4. Өзбек: umumiy mulk</p> <p>5. Түрік: ortak mülkiyet</p> <p>6. Ағылшын: common property</p> <p>7. Испан: propiedad común</p> <p>8. Неміс: Gemeineigentum</p> <p>9. Француз: propriété commune</p>
2708.	собственный капитал	меншікті капитал	<p>1. Капитал – лат. capitalis – негізгі, басым, басты. Субъектінің міндеттемелерін шегеріп тастағаннан кейінгі активтері.</p> <p>2. Әзербайжан: ədalət</p> <p>3. Қырғыз: капитал</p> <p>4. Өзбек: xolislik</p> <p>5. Түрік: adalet</p> <p>6. Ағылшын: equity capital</p> <p>7. Испан: equidad</p> <p>8. Неміс: Gerechtigkeit</p> <p>9. Француз: équité</p>

2709.	соглашение картельное	картельдік келісім	<p>1. Картель – фр. cartel. Өндірістегі және белгілі бір өнімді өткізу нарықтарындағы монополиялық жағдайға келісілген ұмтылыс негізінде бәсекелік күресті реттеу және неғұрлым жоғары пайда алу мақсатымен бір атаудағы өнімді өндірушілер мен тұтынушылар арасында жасалған келісім.</p> <p>2. Әзербайжан: kartel sazişi</p> <p>3. Қырғыз: картелинин келишим</p> <p>4. Өзбек: kartel shartnoma</p> <p>5. Түрік: kartel anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: cartel agreements</p> <p>7. Испан: acuerdo de cartel</p> <p>8. Неміс: Kartellabsprache</p> <p>9. Француз: accord de cartel</p>
2710.	соглашение клиринговое	клирингілік келісім	<p>1. Клиринг – ағылшын. clearing – тазарту. Экспорттан алынған табысты өзара саудада тепе-теңдікке қол жеткізу мақсатында пайдалануды көздейтін халықаралық сауда келісімі. Мұндай келісімдерді жасасу кезінде ресми айырбас бағамы пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: klirinq müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: клиринг келишим</p> <p>4. Өзбек: kliring shartnoma</p> <p>5. Түрік: takas anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: clearing agreement</p> <p>7. Испан: acuerdo de compensación</p> <p>8. Неміс: Clearing-Vereinbarung</p> <p>9. Француз: accord de compensation</p>
2711.	соглашение опционное	опциондық келісім	<p>1. Опцион – лат. optio, optionis – таңдау, қалау. Алдын ала жасалған лицензиялық келісім, бұл келісімге сәйкес лицензиат өзі назар аударған техника объектісімен неғұрлым ұзақ танысу құқығын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: isteğe müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: кошумча келишим</p> <p>4. Өзбек: ixtiyoriy kelishuv</p> <p>5. Түрік: opsiyonel anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: option agreement</p> <p>7. Испан: convenio opcional</p> <p>8. Неміс: optional Vereinbarung</p> <p>9. Француз: accord facultatif</p>
2712.	соглашения компенсационные	өтемақылық келісім	<p>1. Компенсация – лат. compensatio – өтеу, орнын толтыру. Белгілі бір шарттармен және белгіленген мерзімде несиелер мен қызметтердің орнын толтырумен байланысты сыртқы сауда</p>

			<p>келісімдерінің (мәмілелерінің) нысаны.</p> <p>2. Өзербайжан: kompensasiya müqavilə</p> <p>3. Қырғыз: ордун толтуруу жөнүндө макулдашуу</p> <p>4. Өзбек: kompensatsiya shartnoma</p> <p>5. Түрік: tazminat anlaşması</p> <p>6. Ағылшын: compensation agreements</p> <p>7. Испан: acuerdo de compensación</p> <p>8. Неміс: Vergütungsvereinbarung</p> <p>9. Француз: accord de compensation</p>
2713.	СОЛО-ВКСЕЛЬ	СОЛО-ВКСЕЛЬ	<p>1. Соло-вексель – итал. solo – бір, жалғыз; Вексель – нем. Wechsel. 1) жай вексельмен мағыналас; 2) төлем төлеуге міндетті бір ғана адамның қолы қойылған вексель (әдетте, вексельге екі және одан көп адамның қолы қойылады).</p> <p>2. Өзербайжан: veksel</p> <p>3. Қырғыз: карыздык баалуу кагаздар</p> <p>4. Өзбек: alar eslatma</p> <p>5. Түрік: emre yazılı senet</p> <p>6. Ағылшын: one name paper, sola, promissory note</p> <p>7. Испан: pagaré</p> <p>8. Неміс: Schuldschein</p> <p>9. Француз: billet à ordre</p>
2714.	СПЕКУЛЯЦИЯ БИРЖЕВАЯ	БИРЖАДАҒЫ АЛЫП-САТАРЛЫҚ	<p>1. Спекуляция – лат. specio – көзқарас; Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. bolsa. Сатып алу және сату бағамы (немесе бағасы) арасындағы айырмадан пайда алу мақсатымен биржада бағалы қағаздар мен тауарлар жөнінде мәміле жасасу.</p> <p>2. Өзербайжан: valyuta fərziyyə</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу сатарлык</p> <p>4. Өзбек: almashish o'ylash</p> <p>5. Түрік: değişimi spekülasyon</p> <p>6. Ағылшын: exchange speculation</p> <p>7. Испан: intercambio de la especulación</p> <p>8. Неміс: Austausch Spekulation</p> <p>9. Француз: échange spéculation</p>
2715.	СПОТ	СПОТ	<p>1. Спот– ағылшын. spot – дереу төленуге тиіс қолма-қол ақша. 1) жеткізу және нақты тауар немесе валюта үшін дереу ақысын төлеу жөніндегі мәміле түрі. Мыс., спот шартына негізделген валюта мәмілесі үшін бір тәулік немесе екі жұмыс күні ішінде жеткізіледі; 2) дереу ақысы төленіп сатылатын тауар бағасы; 3) кеме жалдаушының талаптарына сай келетін тоннаждағы кеме; 4) радио мен телехабарға қосуға арналған жарнама.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: ləkə</p> <p>3. Қырғыз: так</p> <p>4. Өзбек: spot</p> <p>5. Түрік: nokta</p> <p>6. Ағылшын: spot</p> <p>7. Испан: punto</p> <p>8. Неміс: Stelle</p> <p>9. Француз: place</p>
2716.	спот-товар	спот-тауар	<p>1. Спот – ағылшын. spot – дереу төленуге тиіс қолма-қол ақша. Шұғыл берілетін немесе алдағы уақытта берілетін, қоймада тұрған тауар.</p> <p>2. Өзөрбайжан: spot mal</p> <p>3. Қырғыз: так буюмдар</p> <p>4. Өзбек: spot mahsulotlar</p> <p>5. Түрік: hemen teslim edilen mallar</p> <p>6. Ағылшын: spot-goods</p> <p>7. Испан: las mercancías del punto</p> <p>8. Неміс: sofort lieferbare Waren</p> <p>9. Француз: produits spot</p>
2717.	спрос ажиторажный	дүрлікпе сұраным	<p>1. Ажитаж – фр. agiotage. Тұтыну нарығындағы жағдай, мұнда тауарлар мен көрсетілетін қызметтер жөніндегі төлем қабілеті бар сұраным тасқын тәрізді еселене түседі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: spekulyativ tələb</p> <p>3. Қырғыз: сатарлық суроо-талап</p> <p>4. Өзбек: spekulyativ talab</p> <p>5. Түрік: spekülatif talep</p> <p>6. Ағылшын: agiotage demand</p> <p>7. Испан: la demanda especulativa</p> <p>8. Неміс: spekulative Nachfrage</p> <p>9. Француз: la demande spéculative</p>
2718.	спрос инвестиционный	инвестициялық сұраныс	<p>1. Инвестиция – ағылшын. investments. Экономикада инвестициялық тауарларға: машиналарға, жабдықтарға, құрылыс материалдарына, құрылыс фирмаларының көрсететін қызметтеріне сұраныс.</p> <p>2. Өзөрбайжан: investisiya tələbi</p> <p>3. Қырғыз: салым суроо-талап</p> <p>4. Өзбек: investitsiya talabi</p> <p>5. Түрік: yatırım talebi</p> <p>6. Ағылшын: investment demand</p> <p>7. Испан: la demanda de inversión</p> <p>8. Неміс: Investitionsnachfrage</p> <p>9. Француз: la demande d'investissement</p>
2719.	спрос на деньги	ақшаға сұраныс	<p>1. Экономикалық субъектілердің өз билігінде төлем қаражатының белгілі бір мөлшері болуы, яғни</p>

			<p>нарықтың ақшалай қаражатты жалпы қажетсінуі тілегін түсіндіру үшін экономикалық талдауда пайдаланылатын жалпылама ұғым.</p> <p>2. Әзербайжан: pul tələb</p> <p>3. Қырғыз: акчага болгон суроо-талап</p> <p>4. Өзбек:pul uchun talab</p> <p>5. Түрік:para talebi</p> <p>6. Ағылшын: demand for money</p> <p>7. Испан:demanda de dinero</p> <p>8. Неміс:Nachfrage nach Geld</p> <p>9. Француз: demande de monnaie</p>
2720.	спрос негативный	жайсыз сұраныс	<p>1.Негатив – лат. negativum – теріс. Тауарды мүлдем жақтырмау; белгілі бір нарықта сатып алушылардың көбісі тауарды сапасына қарамастан, теріске шығаратын сұраныс; нарықта белгілі бір тауарға сұранымның барынша аз болуы немесе елеулі сұраныстың болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfı tələb</p> <p>3. Қырғыз: терс суроо-талап</p> <p>4. Өзбек:salbiy talab</p> <p>5. Түрік:negatif talep</p> <p>6. Ағылшын: negative demand</p> <p>7. Испан:negativa de la demanda</p> <p>8. Неміс:negative Nachfrage</p> <p>9. Француз:la demande négative</p>
2721.	спрос независимый	тәуелсіз сұраныс	<p>1. Белгілі бір кәсіпорында дайындалған немесе сақталған неғұрлым «жоғары деңгейдегі» әлдебір затпен салыстырғанда кешенге кірмейтін бұйымдарға сұраным.</p> <p>2. Әзербайжан: müstəqil tələb</p> <p>3. Қырғыз: өз алдынча талап</p> <p>4. Өзбек: mustaqil talab</p> <p>5. Түрік: bağımsız talep</p> <p>6. Ағылшын: independent demand</p> <p>7. Испан:la demanda independiente</p> <p>8. Неміс:Nachfrage unabhängig</p> <p>9. Француз: la demande indépendante</p>
2722.	спрос нерегулируемы й	реттелмейтін сұраныс	<p>1.Өткізім маусымдық, күнделікті және тіпті сағаттық негізде ауытқып отыратын сұраныс, мұның өзі ұйым үшін толық қуатымен жұмыс істемеу және жұмысбастылық проблемасын туғызады.</p> <p>2. Әзербайжан: tənzimlənməyən tələb</p> <p>3. Қырғыз: жөнгө салынбаган суроо-талап</p> <p>4. Өзбек: tartibga solinmagan talab</p>

			<p>5. Түрік: düzensiz talep</p> <p>6. Ағылшын: unregulated demand</p> <p>7. Испан: la demanda no regulada</p> <p>8. Неміс: Nachfrage unregulierten</p> <p>9. Француз: la demande non réglementée</p>
2723.	спрос полноценный	толымды сұраныс	<p>1. Сатып алушының фирма шығаратын тауарларға сұранымы, мұнда фирма өзінің сауда айналымына қанағаттанады.</p> <p>2. Әзербайжан: tam tələb</p> <p>3. Қырғыз: толугу менен талап</p> <p>4. Өзбек: to'liq talab</p> <p>5. Түрік: tam talep</p> <p>6. Ағылшын: complete demand</p> <p>7. Испан: exigir completa</p> <p>8. Неміс: fordern volle</p> <p>9. Француз: la demande complète</p>
2724.	спрос потенциальный	әлеуетті сұраныс	<p>1. Потенциал – лат. potentia – күш, мүмкіндік. Сатып алу қабілетімен және әлеуетті тұтынушылар санымен айқындалатын сұраныс.</p> <p>2. Әзербайжан: potensial tələb</p> <p>3. Қырғыз: мүмкүн болгон суроо-талап</p> <p>4. Өзбек: salohiyati talab</p> <p>5. Түрік: potansiyel talep</p> <p>6. Ағылшын: potential demand</p> <p>7. Испан: la demanda potencial</p> <p>8. Неміс: potenzielle Nachfrage</p> <p>9. Француз: la demande potentielle</p>
2725.	спрос селективный	талғамалы сұраныс	<p>1. Селекция – лат. selectio – таңдау. Басқа тауарларға сұраныс төмен болғанда тауарлардың жекелеген түрлеріне тандалмалы сұраныс.</p> <p>2. Әзербайжан: seçmə tələb</p> <p>3. Қырғыз: тандалма суроо-талап</p> <p>4. Өзбек: tanlab talab</p> <p>5. Түрік: seçici talep</p> <p>6. Ағылшын: selectivedemand</p> <p>7. Испан: demanda selectiva</p> <p>8. Неміс: selektive Nachfrage</p> <p>9. Француз: demande sélective</p>
2726.	спрос совокупный	жиынтық сұраныс	<p>1. Елдің нақты сатып алушылық қабілетінің көрсеткіші, яғни елдегі сатып алушылар бағаның белгілі бір деңгейінде сатып алғысы келетін тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің құндық тұлғадағы жиынтық көлемі.</p> <p>2. Әзербайжан: məsmu tələb</p>

			<p>3. Қырғыз: чогуу алгандагы суроо-талап 4. Өзбек:jami talab 5. Түрік:toplam talep 6. Ағылшын: aggregate demand 7. Испан: la demanda agregada 8. Неміс:Gesamtnachfrage 9. Француз:la demande globale</p>
2727.	спрэд	спрэд	<p>1. Спрэд – ағылшын. spread – айырма, үзік. 1) сұраныс пен ұсыныс бағасы арасындағы айырма; 2) тиянақты табыс әкелетін бағалы қағаздар үшін өтеу мерзімі әрқилы бір сыныптағы немесе әр сыныптағы, бірақ өтеу мерзімі бірдей бағалы қағаздар бойынша табыстағы айырма. 2. Әзербайжан: уаумақ 3. Қырғыз: жайылуу 4. Өзбек: tarqalishi 5. Түрік: уауılma 6. Ағылшын:spread – айырма, үзік 7. Испан: propagación 8. Неміс: Verbreitung 9. Француз: propagation – размножение, распространение</p>
2728.	средства внебиржевые	биржадан тыс қаражат	<p>1.Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. borsa, исп. bolsa. Бюджеттік мекемелердің бюджеттен бөлінетін қаражатпен қатар алатын табысы. 2. Әзербайжан: OTC vasitələri 3. Қырғыз: OTC қаражаттар 4. Өзбек: birjadan tashqari vositalari 5. Түрік:OTC araçlar 6. Ағылшын: off-budget income 7. Испан: medios OTC 8. Неміс:OTC-Mittel 9. Француз:des moyens de gré à gré</p>
2729.	средства внебюджетные	бюджеттен тыс қаражат	<p>1.Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Бюджеттік мекемелердің бюджеттен бөлінетін қаражаттан басқа алатын кірісі. 2. Әзербайжан: büdcədən kənar vəsaitlər 3. Қырғыз: бюджеттен тышкарқы қаражаттар 4. Өзбек: byudjetdan tashqari mablag'lar 5. Түрік: bütçe dışı fonlar 6. Ағылшын: extra-budgetary, off budget income 7. Испан:los fondos extrapresupuestarios 8. Неміс:außerordentliche Mittel</p>

			9. Француз: fonds extrabudgétaires
2730.	средства заемные	қарыз қаражаты	<p>1. Кәсіпорын банктің қысқамерзімді несиесі тәртібімен алған айналым қаражатының бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: borc</p> <p>3. Қырғыз: қарыз</p> <p>4. Өзбек: qarzlar</p> <p>5. Түрік: borçlar</p> <p>6. Ағылшын: borrowed funds</p> <p>7. Испан: préstamos</p> <p>8. Неміс: Anleihen</p> <p>9. Француз: emprunts</p>
2731.	средства оборотные	айналым қаражаты, айналымдағы қаражат	<p>1. Тауар-материалдық құндылықтардың босалқы қорында, дебиторлық берешекте, бағалы қағаздарда, қысқамерзімді міндеттемелерде, ақшалай қаражатта уақытша тұрған кезінде бір өндірістік цикл ішінде немесе бір жыл бойына қолма-қол ақшаға айнала алатын актив. Оны ағымдағы активтер деп те атайды. Айналымдық қаражатайналымдағы өндірістік қорлар мен айналыс қорларын қамтиды. Олар ұдайы өндіріс процесінде үздіксіз қозғалыста болады және міндетті түрде өндіріс сатысы мен айналыс сатысынан өтеді, осы орайда құн нысандарын өзгертіп отырады, яғни ақшалай нысаннан тауар (босалқы қор) нысанына, сонан соң өндірістік нысанға (аяқталмаған өндіріс) ауысады, қайтадан тауарға (дайын өнім) айналады, сөйтіп өзінің қозғалысын ақшалай нысанға айналумен аяқтайды. Құралу көздері бойынша айналымдық қаражат меншікті (жарғылық қордың, капиталдың бір бөлігі), қарыз (банктің қысқамерзімді несиесі), тартылынды (несиелік берешек) қаражат түрлеріне бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан: vasitə cari</p> <p>3. Қырғыз: учурдагы қаражаттар</p> <p>4. Өзбек: joriy vositalari</p> <p>5. Түрік: akım vasıtaları</p> <p>6. Ағылшын: current assets</p> <p>7. Испан: corriente de medios</p> <p>8. Неміс: Mittel Strom</p> <p>9. Француз: des moyens de courant</p>
2732.	средства фондирования	қорландыру қаражаты	<p>1. Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Қарыз алушылардың кредиттік/кредиторлық және лизингілік міндеттемелерін кейіннен қайта құрылымдау/қайта қаржыландыру үшін қаржы</p>

			<p>институты беретін қаржы агентінің тартылған қарыз қаражаты.</p> <p>2. Әзербайжан: maliyyə vasitələri</p> <p>3. Қырғыз: қаржылоонун билдирет</p> <p>4. Өзбек: moliyalashtirish anglatadi</p> <p>5. Түрік: finansman demektir</p> <p>6. Ағылшын: funding</p> <p>7. Испан: los medios de financiación</p> <p>8. Неміс: Mittel zur Finanzierung</p> <p>9. Француз: les moyens de financement</p>
2733.	ссуда персональная	атаулы несие	<p>1. Персона́л – лат. persona – жеке тұлға. Жеке қарызгерге берілетін несие. Әдетте ұзақ пайдаланылатын тұтыну тауарларын (автомəшине, теледидар, жиһаз) сатып алу ақысын немесе шығынның ерекше түрлерін – саяхатты, үйлену тойын, тұрғын үйді жөндеу және т.б. ұзартылған мерзімде өтеу шартымен беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: şəxsi kreditlər</p> <p>3. Қырғыз: жеке насыялар</p> <p>4. Өзбек: shaxsiy kreditlar</p> <p>5. Түрік: bireysel krediler</p> <p>6. Ағылшын: personal loan</p> <p>7. Испан: préstamos personales</p> <p>8. Неміс: persönliche Darlehen</p> <p>9. Француз: prêts personnels</p>
2734.	ставка базисная	базистік мөлшерлеме	<p>1. Базис – көне грек. βασίς, – негіз. Пайыздық мөлшерлемелер жүйесін қалыптастыру үшін негіз ретінде таңдап алынған мөлшерлеме.</p> <p>2. Әзербайжан: baza dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: база чены</p> <p>4. Өзбек: bazasi darajasi</p> <p>5. Түрік: baz oranı</p> <p>6. Ағылшын: basic rate</p> <p>7. Испан: La tarifa básica</p> <p>8. Неміс: Rate Basis</p> <p>9. Француз: base tarifaire</p>
2735.	ставка дисконтированная	дисконттау мөлшерлемесі	<p>1. Дисконт – ағылшын. discount – шегерім. Ұлттық Банк өткізетін аукционда бағалы қағаздың бағасын және көлемін есептеу үшін пайдаланылатын пайыздық мөлшерлеме.</p> <p>2. Әзербайжан: diskont dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: эсептик курсу</p> <p>4. Өзбек: chegirma darajasi</p> <p>5. Түрік: indirim oranı</p> <p>6. Ағылшын: discount rate</p>

			<p>7. Испан: tasa de descuento 8. Неміс: Diskontierungssatz 9. Француз: taux d'escompte</p>
2736.	ставка доходности	кірістілік мөлшерлемесі	<p>1. Кері сату (сатып алу) бағасын (екінші мәміле бағасын) және кері сату (сатып алу) мәмілесінің сомасын есептеу үшін пайдалынатын, жасалатын сатып алу (сату) және кері сату (сатып алу) мәмілелерінің өлшемі. 2. Әзербайжан: gəlirlik dərəcəsi 3. Қырғыз: пайданын нормасы 4. Өзбек: qaytish darajasi 5. Түрік: getiri oranı 6. Ағылшын: rate of return 7. Испан: tasa de retorno 8. Неміс: Zinsfuß 9. Француз: taux de rendement</p>
2737.	ставка отсечения	кесімді мөлшерлеме	<p>1. Өтінімдерді қанағаттандыру аяқталатын ең төменгі (бағалы қағаздарды кері сата отырып сатып алу аукционы үшін) не ең жоғарғы (бағалы қағаздарды кері сатып ала отырып сату аукционы үшін) пайыздық мөлшерлеме. 2. Әзербайжан: dərəcəsi cut 3. Қырғыз: чен кесүү 4. Өзбек: darajasi kesilgan 5. Түрік: faiz indirimi 6. Ағылшын: clipping rate 7. Испан: recorte de tasas 8. Неміс: Zinssenkung 9. Француз: baisse des taux</p>
2738.	ставка процента	пайыз мөлшерлемесі	<p>1.Процэнт – лат. per cent – жүзге бір. Несиеге алынған ақшалай және материалдық қаражат үшін қарызгер несиегерге төлейтін төлемақы мөлшері. 2. Әзербайжан: faiz dərəcəsi 3. Қырғыз: пайыздық чен 4. Өзбек: foiz stavkasi 5. Түрік: faiz oranı 6. Ағылшын: interest rate 7. Испан: tasa de interés 8. Неміс: Zinssatz 9. Француз: taux d'intérêt</p>
2739.	ставка процентная	пайыздық мөлшерлеме	<p>1.Процэнт – лат. per cent – жүзге бір. Белгілі бір кезеңдегі, әдетте, біржылғы несие капиталына пайыздық төлемнің салыстырмалы шамасы, яғни несие немесе қарыз капиталын пайдалану үшін</p>

			<p>төленетін төлемақының пайыздық көрсеткіші.</p> <p>2. Өзербайжан: faiz dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: пайыздық чен</p> <p>4. Өзбек: foiz stavkasi</p> <p>5. Түрік: faiz oranı</p> <p>6. Ағылшын: interest rate</p> <p>7. Испан: tasa de interés</p> <p>8. Неміс: Zinssatz</p> <p>9. Француз: taux d'intérêt – пайыздық мөлшерлеме, есептік пайыз</p>
2740.	ставка средневзвешен ная	орташа алынған мөлшерлеме	<p>1. Кесімді мөлшерлеме бойынша аукционда қалыптасқан, аукционға қатысушылардың (бастапқы агенттердің, қарсы әріптестердің) қанағаттандырылған (ішінара қанағаттандырылған) өтінімдерінің жалпы көлеміне қарай орташа алынған пайыздық мөлшерлеме.</p> <p>2. Өзербайжан: orta ölçülmüş qiymət</p> <p>3. Қырғыз: орточо салмактанып алынған баа</p> <p>4. Өзбек: o'rtacha narx</p> <p>5. Түрік: ortalama ağırlıklı fiyat</p> <p>6. Ағылшын: weighted average price</p> <p>7. Испан: precio medio ponderado</p> <p>8. Неміс: gewichtete durchschnittliche Preis</p> <p>9. Француз: prix moyen pondéré</p>
2741.	ставка тарифная	тарифтік мөлшерлеме	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Жұмыс уақытының бір өлшемі (сағат, күн, ай) үшін есептелетін еңбекақы мөлшері.</p> <p>2. Өзербайжан: tarif dərəcəsi</p> <p>3. Қырғыз: бажы баасы</p> <p>4. Өзбек: tarif stavkasi</p> <p>5. Түрік: gümrük vergisi oranı</p> <p>6. Ағылшын: tariff rate</p> <p>7. Испан: La tasa arancelaria</p> <p>8. Неміс: Zoll – тарифтік тор, тарифтік мөлшерлеме, жалақы шәкілі</p> <p>9. Француз: taux tarifaire</p>
2742.	стагфляция	тұралау	<p>1. Стагфляция – лат. stagno – тұралатамын және inflatio – желбуаз. Мемлекет экономикасының өндірістегі, саудадағы және экономиканың басқа да салаларындағы тоқырауымен және инфляциялық процестердің бір мезгілде өршуімен сипатталатын жай-күйі. Экономиканың құлдырауымен (рецессиямен) қосамжарланады, қоғамның ресурстары әлеуеттік (мүмкіндікті) деңгейден төмен деңгейде пайдаланылатын жоғары инфляцияға</p>

			<p>ұшырайды.</p> <p>2. Әзербайжан: staqflyasiya</p> <p>3. Қырғыз: стагфляция</p> <p>4. Өзбек: yuz bergan turg'unlik</p> <p>5. Түрік: stagflasyon</p> <p>6. Ағылшын: stagflation</p> <p>7. Испан: estanflación</p> <p>8. Неміс: Stagflation</p> <p>9. Француз: stagflation</p>
2743.	стандарт золотовалютны й	алтын-валюта стандарты	<p>1. Стандáрт – ағылшын. standard – норма, үлгі; Валюта – итал. valuta. ақша стандартының нысаны, алтынға (алтын стандартына) негізделген ақша жүйесі. Халықаралық қаржы, банк, ақша қоғамдастығында осы стандартты ұстанады. Мұнда ақшаны билеуші органдар мен ақша-несие ұйымдары ұлттық валютаны алтын стандартына негізделген шетел валютасына айырбастайды, сондай-ақ оны айырбас қаражатының сақтық қоры ретінде ұстайды.</p> <p>2. Әзербайжан: qızıl valyuta standartı</p> <p>3. Қырғыз: алтын алмашуу-стандарты</p> <p>4. Өзбек: oltin valyuta standartı</p> <p>5. Түрік: altın deđiřimi standartı</p> <p>6. Ағылшын: gold-exchange standard</p> <p>7. Испан: patrón oro</p> <p>8. Неміс: Goldstandard</p> <p>9. Француз: échange standard d'or</p>
2744.	стандарт золотодевизны й	алтын-девиз стандарты	<p>1. Стандáрт – ағылшын. standard – норма, үлгі; Девіз – фр. devise. Алтынға және девиздерге – шетел валюталарына негізделген әлемдік валюта жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: qızıl valyuta standartı</p> <p>3. Қырғыз: алтын алмашуу-стандарты</p> <p>4. Өзбек: oltin valyuta standartı</p> <p>5. Түрік: altın deđiřimi standartı</p> <p>6. Ағылшын: gold exchange standard</p> <p>7. Испан: patrón oro</p> <p>8. Неміс: Goldstandard</p> <p>9. Француз: échange standard d'or</p>
2745.	стандарт золотой	алтын стандарты	<p>1. Стандáрт – ағылшын. standard – норма, үлгі. Алтынды ақша ретінде пайдалануға негізделген ақша және валюта жүйелерінің тұрпаты.</p> <p>2. Әзербайжан: qızıl standart</p> <p>3. Қырғыз: алтын стандарты</p> <p>4. Өзбек: oltin standart</p> <p>5. Түрік: altın standart</p>

			<p>6. Ағылшын: gold standard 7. Испан: estándar de oro 8. Неміс: Goldstandard 9. Француз: étalon-or</p>
2746.	стандарт золотомонетны й	алтын-мәнет стандарты	<p>1.Стандарт – ағылшын. standard – норма, үлгі; Монета – лат. moneta. Алтын стандартының бір нысаны, мұнда ақша айналысы алтынға айырбасталатын алтын мәнеттер мен банкноттардан құралады. 2. Әзербайжан: qızıl sikkə standart 3. Қырғыз: алтын монета-стандарты 4. Өзбек: oltin tanga standarti 5. Түрік:altın para standart 6. Ағылшын: gold coin standard, gold specie standard 7. Испан:estándar de la moneda de oro 8. Неміс:Goldmünze Standard 9. Француз:standard pièce d'or</p>
2747.	стандарт золотослитковы й	алтын-құйма стандарты, құйма алтын стандарты	<p>1. Стандарт – ағылшын. standard – норма, үлгі. Алтын стандартының бір нысаны, мұнда ақша айналысы алтын құймаларға айырбасталатын банкноттардан (банк билеттерінен) құралады. 2. Әзербайжан: qızıl külçə standarti 3. Қырғыз: алтын куймалары-стандарты 4. Өзбек:oltin qolip standart 5. Түрік:altın külçe standardı 6. Ағылшын: gold bullion standard 7. Испан: estándar de oro en lingotes 8. Неміс:Goldbarren Standard 9. Француз:standard lingots d'or</p>
2748.	стартап	стартап	<p>1. Стартап – ағылшын. start-up – іске қосу, бастап кету. Жуырда құрылып, дами бастаған немесе келешекті нарықтарды зерттеу кезеңіндегі компания. Көптеген интернет-компаниялар құрылған дот-ком көпіршігі (dot-com bubble) кезінде «стартап» термині кең тарала бастады. 2. Әзербайжан: başlangıç 3. Қырғыз: баштоо 4. Өзбек: ishga tushirish 5. Түрік: başlangıç 6. Ағылшын: start-up 7. Испан: inicio 8. Неміс: Start 9. Француз: démarrage</p>

2749.	статья затрат	шығын бабы	<p>1.Өнімді өндіруге және сатуға (жұмыстарды орындауға, қызметтерді көрсетуге) жұмсалған, біртекті белгілеріне қарай біріктірілген шығынның жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: dəyəri maddə</p> <p>3. Қырғыз: наркы нерсе</p> <p>4. Өзбек: qiymati element</p> <p>5. Түрік: maliyet ögesi</p> <p>6. Ағылшын: article costs, expense item</p> <p>7. Испан: partida de gastos</p> <p>8. Неміс:Kostenposition</p> <p>9. Француз:élément de coût</p>
2750.	стоимость балансовая	теңгерімдік құн	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар. Барлық жинақталған амортизация мен жинақталған шығыс сомаларын құнсызданудан алып тастағаннан кейінгі бухгалтерлік теңгерімде актив танылатын сома.</p> <p>2. Әзербайжан: balans dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: баланстык наркы</p> <p>4. Өзбек: miqdorini ko'tarib</p> <p>5. Түрік: miktarını taşıyan</p> <p>6. Ағылшын: book value</p> <p>7. Испан: importe en libros</p> <p>8. Неміс: Buchwert</p> <p>9. Француз: la valeur comptable</p>
2751.	стоимость внутренняя	ішкі құн	<p>1. Опцион құны мен негізгі бағалы қағаздардың ағымдағы нақты ақшалай құны арасындағы айырманың доллар түріндегі көрінісі. Ішкі құн мен уақытша құн опцион сыйлық ақысының немесе бағаның екі құрамдас бөлігі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: daxili dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: ички баа</p> <p>4. Өзбек: ichki qiymati</p> <p>5. Түрік: gerçek deęer</p> <p>6. Ағылшын: intrinsic value</p> <p>7. Испан: valor intrínseco</p> <p>8. Неміс:Eigenwert</p> <p>9. Француз: la valeur intrinsèque</p>
2752.	стоимость дисконтированная	дисконтталған құн	<p>1.Дисконт – ағылшын. discount – шегерім. Активтерді өлшеу әдісі, бұл әдіске активтер ақшалай қаражаттың болашақ таза көбеюінің ағымдағы дисконттық құны бойынша есепке алынады.</p> <p>2. Әзербайжан: güzəştli dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: арзандатылған нарк</p>

			<p>4. Өзбек: diskontlangan qiymati 5. Түрік: iskonto edilmiş değer 6. Ағылшын: discounted value 7. Испан: valor actualizado 8. Неміс: Gegenwartswert 9. Француз: valeur actualisée</p>
2753.	стоимость залоговая	кепіл құны	<p>1. Бағалаушы белгілеген мүліктің ипотекалық құнынан үлес ретінде банк дербес айқындаған мүлік кепіліне берілетін кредит сомасы. 2. Әзербайжан: ipoteka dəyəri 3. Қырғыз: ипотекалық балл 4. Өзбек: ipoteka qiymati 5. Түрік: ipotek değeri 6. Ағылшын: collateral value 7. Испан: valor de la hipoteca 8. Неміс: Beleihungswert 9. Француз: valeur hypothécaire</p>
2754.	стоимость замещения	алмастыру құны	<p>1. Бағалау объектісінің тозығын ескере отырып, бағалау жүргізілген күні қолданылған нарықтық бағалардағы бағалаудың ұқсас объектісін жасауға жұмсалатын шығындар сома. 2. Әзербайжан: bəqra dəyəri 3. Қырғыз: ауыстыру баасы 4. Өзбек: almashtirish qiymati 5. Түрік: yenileme maliyeti 6. Ағылшын: replacement cost 7. Испан: costo de reposición 8. Неміс: Wiederbeschaffungskosten 9. Француз: coût de remplacement</p>
2755.	стоимость или ценность инвестиционная	инвестициялық күннемесе күндылық	<p>1. Инвестиция – ағылшын. investments. Нақты бір инвестордың немесе инвесторлар класының орныққан инвестициялық кезіндегі немесе өндірістік мақсаттағы мүлік құны. Бұл субъективтік ұғым нақты бір мүлікті нақты инвесторға, инвесторлар тобымен немесе белгілі бір инвестициялық мақсаттары және/немесе өлшемдері бар кәсіпорындармен сәйкестендіреді. 2. Әзербайжан: investisiya dəyəri və ya dəyər 3. Қырғыз: салымдардың балл же баалуу 4. Өзбек: investitsiya qiymati yoki qiymat 5. Түрік: yatırım değeri veya değer 6. Ағылшын: investment value or value 7. Испан: el valor de la inversión o el valor 8. Неміс: der Anlagewert oder Wert 9. Француз: la valeur d'investissement ou la valeur</p>

2756.	стоимость ипотечная	ипотекалық құн	<p>1. Қозғалысы экономикалық циклдің кезеңдерімен және алыпсатарлық сипаттағы элементтерге байланысы жоқ арнайы циклдік құн.</p> <p>2. Әзербайжан: ipoteka хәрcləri</p> <p>3. Қырғыз: ипотекалық чығымдар</p> <p>4. Өзбек: ipoteka харажатлар</p> <p>5. Түрік: ipotek masrafları</p> <p>6. Ағылшын: mortgage value</p> <p>7. Испан: costes de la hipoteca</p> <p>8. Неміс: Hypothekenkosten</p> <p>9. Француз: les coûts hypothécaires</p>
2757.	стоимость историческая	тарихи құн	<p>1. Мемлекеттің белгілі бір келісімшарттық аумақты барлауға, онда ашылған кеніштерді абаттандыруға байланысты және осы кеніштерді кез келген мердігердің (инвестордың) пайдалануы кезінде өтелуге тиісті өткендегі шығыны.</p> <p>2. Әзербайжан: ilkin дәуәр</p> <p>3. Қырғыз: тарыхый баасы</p> <p>4. Өзбек: tarixiy qiymati</p> <p>5. Түрік: tarihi maliyet</p> <p>6. Ағылшын: history value</p> <p>7. Испан: costo histórico</p> <p>8. Неміс: Anschaffungskosten</p> <p>9. Француз: coût historique</p>
2758.	стоимость кадастровая	кадастрлық құн	<p>1. Кадастр – фр. cadastre – бір нәрсенің немесе біреулердің тізімі, тізбесі. Жаппай бағалау амалымен айқындалған, кадастрлық бағалауды жүргізуді реттейтін заңнамаға сәйкес бекітілген, жылжымайтын мүлікті мемлекеттік кадастрлық бағалау процесінде белгіленген нарықтық құн. Кадастрлық құнды бағалаушылар салық салу мақсатында айқындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: kadastr дәуәрі</p> <p>3. Қырғыз: кадастрдык наркы</p> <p>4. Өзбек: kadastr qiymati</p> <p>5. Түрік: kadastro değeri</p> <p>6. Ағылшын: cadastral value</p> <p>7. Испан: valor catastral</p> <p>8. Неміс: Katasterwert</p> <p>9. Француз: valeur cadastrale</p>
2759.	стоимость ликвидационная	жойылу құны, таратылу құны	<p>1. Ликвидность – лат. liquidus – сұйық, ағатын. Негізгі құрал-жабдықты пайдалы қызмет мерзімінің аяғында жою кезінде істен шығуына байланысты межелі шығынды шегеріп тастағанда пайда болатын босалқы бөлшектердің, сынықтың, қалдықтардың</p>

			<p>алдын ала ойластырылған, болжалды құны.</p> <p>2. Әзербайжан: ləğvetmə dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: жоюу наркы</p> <p>4. Өзбек: tugatish qiymati</p> <p>5. Түрік: tasfiye değeri</p> <p>6. Ағылшын: liquidation value</p> <p>7. Испан: valor de liquidación</p> <p>8. Неміс: Liquidationswert</p> <p>9. Француз: valeur de liquidation</p>
2760.	стоимость налоговая	салық құны	<p>1. Қолданыстағы салық заңнамасының негізінде есептелетін құн.</p> <p>2. Әзербайжан: vergi dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: салықтык наркы</p> <p>4. Өзбек: soliq qiymati</p> <p>5. Түрік: vergi değeri</p> <p>6. Ағылшын: tax value</p> <p>7. Испан: impuesto sobre el valor</p> <p>8. Неміс: Steuerwert</p> <p>9. Француз: valeur fiscale</p>
2761.	стоимость нарицательная	көрсетулі құн	<p>1. Бағалы қағаздарда, әдетте, облигацияларда немесе сертификаттарда көрсетілетін атаулы баға, атаулы құн.</p> <p>2. Әзербайжан: nominal dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: наркы</p> <p>4. Өзбек: yuz qiymati</p> <p>5. Түрік: görünür deđer</p> <p>6. Ағылшын: face value</p> <p>7. Испан: valor aparente</p> <p>8. Неміс: Nennwert – номинал шама, көрсетулі құн, номинал құн, номинал</p> <p>9. Француз: valeur nominale</p>
2762.	стоимость нормальная	қалыпты құн	<p>1. Дағдылы сауда операциялары процесінде өндіруші және (немесе) экспорттаушы елге демпингке қарсы істі қарау нысанасы болып табылатын тауарға ұқсас тауарды сату кезінде нақты төленген немесе төленуге тиісті баға.</p> <p>2. Әзербайжан: normal dəyəг</p> <p>3. Қырғыз: нормалдуу баасы</p> <p>4. Өзбек: normal qiymati</p> <p>5. Түрік: normal deđer</p> <p>6. Ағылшын: normal cost</p> <p>7. Испан: el valor normal</p> <p>8. Неміс: Normalwert</p> <p>9. Француз: la valeur normale</p>

2763.	стоимость первоначальная	бастапқы құн	<p>1. Негізгі құралдарды басқа да активтерді мақсатты пайдалану үшін тікелей жұмыс жағдайын тұрғызу немесе сатып алу жөнінде нақты жұмсалған шығындардың құны, сондай-ақ белгілі бір күнге қолданыстағы нарықтық бағалар бойынша негізгі құралдардың құны.</p> <p>2. Әзербайжан: ilkin dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: баштапқы баасы</p> <p>4. Өзбек: boshlang'ich qiymati</p> <p>5. Түрік: ilk maliyet</p> <p>6. Ағылшын: initial cost</p> <p>7. Испан: costo inicial</p> <p>8. Неміс: Anfangskosten</p> <p>9. Француз: coût initi</p>
2764.	стоимость потребительная	тұтыну құны	<p>1. Заттың (тауардың, бұйымның, өнімнің және т.б.) пайдалылығы, оның адамның қандайда болсын қажетін қанағаттандыра алатындығы. Тауар сапасы көрсеткіштерінің тұтынушы (сатып алушы) талаптарына сай келуі сипаттамасын тауардың «тұтынылу құны» деп атайды.</p> <p>2. Әзербайжан: istehlak dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: пайдалануу баасы</p> <p>4. Өзбек: foydalanish qiymati</p> <p>5. Түрік: kullanim deęeri</p> <p>6. Ағылшын: use value, value in use</p> <p>7. Испан: valor de uso</p> <p>8. Неміс: Gebrauchswert</p> <p>9. Француз: valeur d'usage</p>
2765.	стоимость прибавочная	қосымша құн	<p>1. Жалдамалы жұмысшының жұмыс күшінің құнынан тыс еңбегімен жасалған және капиталист өтеусіз иемденіп алған құн.</p> <p>2. Әзербайжан: izafi dəyər</p> <p>3. Қырғыз: дөөдөй баасы</p> <p>4. Өзбек: profitsiti qiymati</p> <p>5. Түрік: artı deęer</p> <p>6. Ағылшын: surplus value</p> <p>7. Испан: plusvalía</p> <p>8. Неміс: Mehrwert</p> <p>9. Француз: la plus-value</p>
2766.	стоимость синергетическая	синергетикалық құн	<p>1. Синергетика – көне грек. συν- – бірлестік мәнді приставка, ἔργον – қызмет. Бастапқы мүліктік мүдде сомасына қарағанда оларды біріктіру нәтижесіндегі алынған мүліктік мүдде құны жоғары екі немесе одан да көп мүліктік мүдделерді үйлестіру есебінен нарықтық сомадан асып түсетін сома.</p> <p>2. Әзербайжан: sinergetik dəyəri</p>

			<p>3. Қырғыз: синергетикалык баасы</p> <p>4. Өзбек: sinergetik qiymati</p> <p>5. Түрік: sinerjik maliyet</p> <p>6. Ағылшын: synergetic cost</p> <p>7. Испан: costo sinérgica</p> <p>8. Неміс: synergetische Kosten</p> <p>9. Француз: coût synergétique</p>
2767.	стоимость специальная	арнайы құн	<p>1. Нарықтық құннан асып түсетін және активтің кейбір ерекшеліктерін көрсететін, арнайы сатып алушы үшін құндылыққа ие сома.</p> <p>2. Әзербайжан: xüsusi dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: атайын баасы</p> <p>4. Өзбек: maxsus qiymati</p> <p>5. Түрік: özel maliyet</p> <p>6. Ағылшын: special cost</p> <p>7. Испан: costo especial</p> <p>8. Неміс: sonderkosten</p> <p>9. Француз: coût spécial</p>
2768.	стоимость справедливая	әділ құн	<p>1. Активтерді ауыстыруға болатын немесе хабарландырылған, бір-біріне тәуелсіз тараптар арасында операция жасаған кезде міндеттемені орындайтын сома.</p> <p>2. Әзербайжан: ədalətli dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: адилет наркы</p> <p>4. Өзбек: adolatli qiymati</p> <p>5. Түрік: makul değer</p> <p>6. Ағылшын: fair value</p> <p>7. Испан: el valor razonable</p> <p>8. Неміс: Fair Value</p> <p>9. Француз: juste valeur</p>
2769.	стоимость страховая	сақтандыру құны	<p>1. Келісімшарттың немесе сақтандыру полисінің ережелерінде көзделген мүлік құны. Сақтандыру сомасының болжанып отырған мөлшері сақтандыру шартының талаптарына жүргізілген талдаудың нәтижелері негізінде, жалпы жекелеген сақтандыру жағдайлары, бір топ сақтандыру жағдайы үшін, сондай-ақ мүліктің табиғи жағдайының, оның ағымдағы пайдаланылу ерекшеліктерін, мүліктің нарықтық құнын қалыптастыруға сыртқы факторлардың ықпалын ескере отырып айқындалады.</p> <p>2. Әзербайжан: sığorta dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: камсыздандыруу наркы</p> <p>4. Өзбек: sug'urta qiymati</p> <p>5. Түрік: sigortalanan değer</p>

			<p>6. Ағылшын: insurance value 7. Испан: valor asegurado 8. Неміс: Versicherungswert 9. Француз: valeur assurée</p>
2770.	стоимость таможенная	кеден құны	<p>1. Қолданыстағы кеден заңнамасы негізінде есептелетін кеден төлемдерін аудару мақсатында айқындалатын құн. 2. Әзербайжан: gömrük dəyəri 3. Қырғыз: бажы наркы 4. Өзбек: bojxona qiymati 5. Түрік: gümrük değeri 6. Ағылшын: customs value 7. Испан: valor en aduana 8. Неміс: Zollwert 9. Француз: valeur en douane</p>
2771.	стоимость терминальная (реверсионная)	терминалдық (реверсиялық) құн	<p>1. <i>Термина́л</i> – ағылшын. <i>terminal</i> – соңғы, ақырғы; Ревёрсия – лат. <i>reversio</i> – қайтарым, қайтару, оралу. Бағаланатын мүліктің иелік ететін (болашақтағы) есептік кезеңінің соңындағы нарықтық құны. 2. Әзербайжан: terminal (reversion) dəyəri 3. Қырғыз: терминал (өзгөртүү) наркы 4. Өзбек: terminal (qaytish) qiymati 5. Түрік: terminal (Al) maliyet 6. Ағылшын: terminal (reversible) cost 7. Испан: terminal (reversión) costo 8. Неміс: Terminal (Reversion) Kosten 9. Француз: terminal (retour) coût</p>
2772.	стоимость утилизационная	кәдеге жарату құны	<p>1. Утилизация – жаңа лат. <i>utilis</i> – пайдалы. Экономикалық жарамдылық мерзімінің соңындағы, яғни мүлікті пайдалану қауіпті немесе керексіз болып қалғандағы, яғни жөндеуге кететін шығындары оның бастапқы құнның 80%-нан асатын нарықтық құны. 2. Әзербайжан: scrappage xərcləri 3. Қырғыз: scrappage чыгымдар 4. Өзбек: scrappage xarajatlar 5. Түрік: hurda maliyetleri 6. Ағылшын: recycling cost 7. Испан: costos de desguace 8. Неміс: Verschrottungskosten 9. Француз: les coûts de mise à la casse</p>
2773.	стоимость фактурная	куәландырма құн, фактуралық	<p>1. Факту́ра – лат. <i>factūra</i> – өңдеу, құрылыс. Нақты сатып алу-сату мәмілесінің бағасы, ол көлік және сақтандыру шығындарының сомасына өзгеруі</p>

		күн	<p>мүмкін.</p> <p>2. Өзөрдбайжан: faktura dəyəri</p> <p>3. Қырғыз: эсеп-дүмүрчөк баасы</p> <p>4. Өзбек: faktura qiymati</p> <p>5. Түрік: fatura değeri</p> <p>6. Ағылшын: invoice value, invoice cost</p> <p>7. Испан: valor de la factura</p> <p>8. Неміс: Rechnungswert</p> <p>9. Француз: valeur facture</p>
2774.	СТОП-ЛИСТ	тоқтатым-парақ	<p>1. Төлем карталарының қабылдауға тыйым салынған нөмірлерінің тізімі. Оны эквайпер өзі қызмет көрсететін қабылдау орындарына таратады.</p> <p>2. Өзөрдбайжан: siyahısı dayandırılması</p> <p>3. Қырғыз: тизмесин токтотуучу</p> <p>4. Өзбек: ro'uxatini to'xtatish</p> <p>5. Түрік: listeyi durdurma</p> <p>6. Ағылшын: stop list</p> <p>7. Испан: lista parar</p> <p>8. Неміс: Stoppliste</p> <p>9. Француз: liste d'arrêt</p>
2775.	СТОП-ПРИКАЗ	тоқтатым-бұйрық	<p>1. Қор биржаларында лимиттік бұйрықтың бір түрі, бағалы қағаздарының бағасы белгілі бір аралық шектен шығатын сәттен бастап олармен сауданы тоқтата тұру туралы клиенттің делдалға берген өкімі (бағалы қағаздарды сату кезінде, әдетте бағаның төменгі шегі тіркеледі, ал сатып алу кезінде жоғарғы шегі тіркеледі).</p> <p>2. Өзөрдбайжан: sifariş dayandırmaq</p> <p>3. Қырғыз: тартипти токтотуу</p> <p>4. Өзбек: tartibini to'xtatish</p> <p>5. Түрік: sırasını durdurmak</p> <p>6. Ағылшын: stop-order</p> <p>7. Испан: para detener</p> <p>8. Неміс: Stop-Order</p> <p>9. Француз: ordre stop</p>
2776.	страна назначения товара	тауардың межелі елі	<p>1. Тауар тұтынылатын, пайдаланылатын немесе қайта өңдеуге ұшырайтын ел.</p> <p>2. Өзөрдбайжан: malların təyinat ölkə</p> <p>3. Қырғыз: алып бара турған өлкө</p> <p>4. Өзбек: tovarlar joyga mamlakat</p> <p>5. Түрік: mallarin varış ülkesi</p> <p>6. Ағылшын: country of destination</p> <p>7. Испан: el país de destino de la mercancia</p> <p>8. Неміс: das Bestimmungsland der Waren</p> <p>9. Француз: le pays de destination des marchandises</p>

2777.	страна отправления товара	тауарды жөнелту елі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тауарды халықаралық тасымалдау басталған, көлік (тасымалдау) құжаттарында мәліметтер көрсетілген ел. 2. Өзербайжан: malların mənşə ölkəsi 3. Қырғыз: жүктер келип чыккан өлкөсү 4. Өзбек: tovar kelib chiqqan mamlakat 5. Түрік: mallarin menşei ülke 6. Ағылшын: country of departure 7. Испан: país de origen de las mercancías 8. Неміс: Ursprungsland der Waren 9. Француз: pays d'origine des marchandises
2778.	страна происхождения товара	тауардың шығарылған елі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тауар толық өндірілген немесе Еуразиялық экономикалық одақтың кеден заңнамасымен айқындалған критерийлер немесе тәртіпке сәйкес жеткілікті қайта өңдеуге ұшыраған ел. 2. Өзербайжан: mənşə ölkəsi 3. Қырғыз: келип чыккан өлкөсү 4. Өзбек: kelib chiqishi mamlakat 5. Түрік: menşe ülke 6. Ағылшын: country of origin 7. Испан: país de origen 8. Неміс: Ursprungsland 9. Француз: pays d'origine
2779.	страхование двойное	қосарлы сақтандыру, қосанжар сақтандыру	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мүлікті бірнеше сақтандырушыда бір тәуекелден (қатерден) жалпы жиыны сақтандырылған нысанның сақтандыру құнынан асып түсетін сомаға сақтандыру. 2. Өзербайжан: ikiqat sigorta 3. Қырғыз: кош камсыздандыруу 4. Өзбек: er-xotin sug'urta 5. Түрік: çift sigorta 6. Ағылшын: double insurance 7. Испан: doble seguro 8. Неміс: Doppelversicherung 9. Француз: double assurance
2780.	страхование налогов	салықты сақтандыру	<ol style="list-style-type: none"> 1. Экономикалық қатынас түрлерінің бірі; ақша (сақтандыру) қорын жасау шараларының жүйесі, оның қаражатынан сақтандыру жағдайы басталғанда, коммерциялық кәсіпорындардың түрлі деңгейдегі бюджетке төлеуге тиесілі салықты төлеуге мүмкіндігі болмаған жағдайда шеккен зиян өтеледі немесе өзге де төлемдер төленеді. 2. Өзербайжан: vergi sigorta

			<p>3. Қырғыз: салык камсыздандыруу</p> <p>4. Өзбек: soliq sug'urta</p> <p>5. Түрік: vergi sigortası</p> <p>6. Ағылшын: tax insurance</p> <p>7. Испан: seguros impuestos</p> <p>8. Неміс: Steuer Versicherung</p> <p>9. Француз: assurance fiscale</p>
2781.	страхование экологических рисков	экологиялық тәуекелді сақтандыру	<p>1. Экология – көне грек. οἶκος – мекен, баспана, үй, мүлік; λόγος – ұғым, ілім, ғылым; Риск – лат. resesō – қырку, қысқарту немесе көне грек. ρίσικόν – қауіптілік, қатер. Кәсіпорындардың өндірісте болған апаттан қоршаған табиғи ортаның ластануы және кейіннен ықтимал азып-тозуы үшін жауапкершілігін сақтандыру түрі. Мұндай жағдайды тудырған апаттың салдары еңбек етуге қабілетті азаматтардың өмірден өтуіне, денсаулығынан айырылуына, еңбек ету қабілетін жоғалтуына, мүлкінен айырылуына, пайданы кем алуына, басқа да залал шегуіне себеп болады.</p> <p>2. Әзербайжан: ekoloji risklər sığorta</p> <p>3. Қырғыз: экологиялық коркунучтарду камсыздандыруу</p> <p>4. Өзбек: ekologik xatarlarni sug'urtalash</p> <p>5. Түрік: çevresel riskler sigorta</p> <p>6. Ағылшын: environmental risc insurance</p> <p>7. Испан: seguro de riesgos ambientales</p> <p>8. Неміс: Umweltrisiken Versicherung</p> <p>9. Француз: les risques environnementaux assurance</p>
2782.	страхование экологическое	экологиялық сақтандыру	<p>1. Экология – көне грек. οἶκος – мекен, баспана, үй, мүлік; λόγος – ұғым, ілім, ғылым. Кәсіпорындарды, мекемелерді, ұйымдарды, сондай-ақ азаматтарды, олардың меншік объектілерін және табысын экологиялық және дүлей қасіреттен, түрлі апаттардан сақтандыру.</p> <p>2. Әзербайжан: ekoloji sığorta</p> <p>3. Қырғыз: айлана-чөйрөнү коргоо</p> <p>4. Өзбек: ekologik sug'urta</p> <p>5. Түрік: çevresel sigorta</p> <p>6. Ағылшын: ecological insurance</p> <p>7. Испан: seguro ambiental</p> <p>8. Неміс: Umweltversicherung</p> <p>9. Француз: l'assurance environnementale</p>
2783.	страховая деятельность	сақтандыру қызметі	<p>1. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының сақтандыру (қайта сақтандыру) шарттарын жасасумен және орындаумен байланысты қызметі,</p>

			<p>ол ел заңнамасының талаптарына сәйкес уәкілетті мемлекеттік органның лицензиясы негізінде жүзеге асырылады.</p> <p>2. Әзербайжан: sığorta fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: камсыздандыруу иш-чаралар</p> <p>4. Өзбек: sug'urta faoliyati</p> <p>5. Түрік: sigorta faaliyetleri</p> <p>6. Ағылшын: insurance activity</p> <p>7. Испан: las actividades de seguros</p> <p>8. Неміс: Versicherungsaktivitäten</p> <p>9. Француз: activités d'assurance</p>
2784.	страховая комиссия	сақтандыру комиссиясы	<p>1. Комиссия – лат. comittere – тапсыру, ұйымдастыру, comeo – қосыламын, жиналамын. Сақтандыру компаниясы сақтандыру делдалдарына (сақтандыру брокерлеріне немесе сақтандыру агенттеріне) сақтандыру үшін клиенттер іздестіріп, тартқаны, сақтандыру шарттарын және өзге де қажетті құжаттарды ресімдегені, сақтандыру жарналарын (сыйлықақысын) алғаны және инкассолағаны, сақтанушыларға сақтандыру шартының жасалғанын қуаттайтын сақтандыру құжаттарын (полистерін, сертификаттарын) тапсырғаны, сақтандыру төлемақысын төлеуді ұйымдастыру құжаттарын дайындауға жәрдемдескені, сақтандыру жөніндегі кінәрат-талаптарды қарауға қатысқаны, сондай-ақ сақтандыру компаниясының атынан және соның тапсырмасымен өзге де сақтандыру қызметтерін көрсеткені үшін төлейтін ақшалай сыйақы.</p> <p>2. Әзербайжан: sığorta komissiyasi</p> <p>3. Қырғыз: камсыздандыруу комиссиясы</p> <p>4. Өзбек: sug'urta komissiyasi</p> <p>5. Түрік: sigorta komisyonu</p> <p>6. Ағылшын: insurance commission</p> <p>7. Испан: comisión de seguro</p> <p>8. Неміс: Versicherung Kommission</p> <p>9. Француз: commission de l'assurance</p>
2785.	страховой ущерб	сақтандыру зияны	<p>1. Тиісті сақтандыру шарты қолданылған жағдайда сақтанушы өтеуге тиіс сақтандыру уақиғасы басталуы салдарынан сақтандырушының ақшалай нысанда шығасыға ұшырауы.</p> <p>2. Әзербайжан: sığorta ziyan</p> <p>3. Қырғыз: камсыздандыруу зияны</p> <p>4. Өзбек: sug'urta zarar</p> <p>5. Түрік: sigorta hasar</p> <p>6. Ағылшын: insurance claims</p>

			<p>7. Испан: seguros de daños</p> <p>8. Неміс: Versicherungsschäden</p> <p>9. Француз: assurance dommage</p>
2786.	стресс-тестинг	стресс-тестинг	<p>1. Стресс-тестірование – ағылшын. stress testing. Ұйымның қаржылық жағдайына төтенше, бірақ ұйымның қызметіне әсер етуі мүмкін ықтимал оқиғалардың әлеуетті әсер етуін өлшеу әдісі. Жинақтаушы зейнетақы қорының қаржылық жай-күйіне төтенше, бірақ сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының қызметіне әсер етуі мүмкін ықтимал оқиғалардың нақты әсер етуін өлшеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: stress-test</p> <p>3. Қырғыз: стресс-тестирлөө</p> <p>4. Өзбек: stress-test</p> <p>5. Түрік: stres testi</p> <p>6. Ағылшын: stress testing</p> <p>7. Испан: pruebas de estrés</p> <p>8. Неміс: Stresstests</p> <p>9. Француз: stress tests</p>
2787.	стринг	стринг	<p>1. Стринг – ағылшын. string – қатар, серия. Аукциондық сауда-саттықта ортақ бағамен сатылатын бір өлшемге біріктірілетін бір текті тауарлар тобы.</p> <p>2. Әзербайжан: sim</p> <p>3. Қырғыз: аркан</p> <p>4. Өзбек: tor</p> <p>5. Түрік: sicim</p> <p>6. Ағылшын: string – қатар, серия</p> <p>7. Испан: cadena</p> <p>8. Неміс: Schnur</p> <p>9. Француз: chaîne</p>
2788.	стрэнгл	стрэнгл	<p>1. Бітетін күндері бірдей, бірақ орындалу бағасы әртүрлі бір базистік активке арналған колл және пут опциондар қолданылатын нарық нысандарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: boğmaq</p> <p>3. Қырғыз: муунтуу</p> <p>4. Өзбек: bo'g'moq</p> <p>5. Түрік: boğmak</p> <p>6. Ағылшын: strangle</p> <p>7. Испан: estrangular</p> <p>8. Неміс: Erwürgen</p> <p>9. Француз: étrangler</p>
2789.	стрэп	стрэп	<p>1. Стрэп – ағылшын. strap. Бітетін күндері бірдей</p>

			<p>бір базистік активке арналған бір пут опцион мен екі колл опцион қолданылатын нарықтық стратегия нысандарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: qauış</p> <p>3. Қырғыз: боонун</p> <p>4. Өзбек: tasma</p> <p>5. Түрік: kauış</p> <p>6. Ағылшын: strap</p> <p>7. Испан: correa</p> <p>8. Неміс: Gurt</p> <p>9. Француз: sangle</p>
2790.	субаренда	қосалқы жалгерлік	<p>1. Субаренда – лат. sub – астында, төменде; arendare–жалға беру. Жалға алынған мүліктің бір бөлігін үшінші бір адамға немесе адамдар тобына жалға беру. Мұндай жағдайда жалгер қайталама жалға беруші рөлін атқарады.</p> <p>2. Әзербайжан: sub-icagə</p> <p>3. Қырғыз: жалдоо</p> <p>4. Өзбек: toshli bo'lsa ijaraga</p> <p>5. Түрік: devren kira</p> <p>6. Ағылшын: sublease</p> <p>7. Испан: subarriendo</p> <p>8. Неміс: Untermietvertrag – қосымша жалдау, қосалқы жалдау</p> <p>9. Француз: sous-location</p>
2791.	суббербоут-чартер	суббербоут-чартер	<p>1. Кемені жалдау шарты, ол бойынша кемені жалдаушы жолаушыларды, багаж бен жүкті тасуға және сауда мақсатында теңізде жүзудің өзге де мақсаттарына арнап жарақтандырылмаған және экипажбен жасақталмаған кемені немесе бірнеше кемені келісілген ақы (жалдау ақысын) алып, үшінші тұлғаларға белгілі бір мерзімге иелену және пайдалану үшін беруге міндеттенеді.</p> <p>2. Әзербайжан: subberbout nizamnamə</p> <p>3. Қырғыз: subberbout жаргылык</p> <p>4. Өзбек:subberbout charter</p> <p>5. Түрік:subberbout tüzük</p> <p>6. Ағылшын: sub-bay-charter</p> <p>7. Испан: carta subberbout</p> <p>8. Неміс: subberbout Charter</p> <p>9. Француз: charte subberbout</p>
2792.	суброгация	суброгация	<p>1. Суброгация– лат. subrogatio – ескі заңға ішінара толықтыру.Сақтандыру нәтижесінде өтелген залал үшін жауапты үшінші тұлғаға талап қою құқығының сақтанушыдан немесе пайда алушыдан</p>

			<p>мүліктік сақтандыру мен жауапкершілікті сақтандыру шарты бойынша сақтандыру өтемін төлеген сақтандырушыға көшуі.</p> <p>2. Әзербайжан: subroqasiya</p> <p>3. Қырғыз: суброгация</p> <p>4. Өзбек: boshqa birovga</p> <p>5. Түрік: halefiyet</p> <p>6. Ағылшын: subrogation</p> <p>7. Испан: subrogación</p> <p>8. Неміс: Forderungsübergang</p> <p>9. Француз: subrogation</p>
2793.	субсидировани е процентной ставки	пайыздық мөлшерлемені субсидиялау	<p>1. Субсидия – көне грек. ἐμπόρια ион. ἐμπόριή ἥ – тауар, сауды-саттық, сауда істері бойынша сарап; лат. subsidium – көмек, қолдау; Процент – лат. per cent – жүзге бір. Қарыз алушының кредиттік және (немесе) лизингтік міндеттемелері бойынша сыйақы ретінде қаржы институтына төлейтін шығыстарын ішінара өтеу үшін пайдаланылатын АӨК субъектілерін мемлекеттік қолдау нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: faiz dərəcəsi subsidiyalar</p> <p>3. Қырғыз: пайыздық чен субсидиялар</p> <p>4. Өзбек: foiz stavkasi subsidiyalar</p> <p>5. Түрік: faiz sübvansiyonları</p> <p>6. Ағылшын: interest subsidy</p> <p>7. Испан: bonificaciones de intereses</p> <p>8. Неміс: Zinszuschüsse</p> <p>9. Француз: bonifications d'intérêt</p>
2794.	субсчета корреспондентс кие	корреспондент тік қосалқы шоттар	<p>1. Басқа елдімекендерде бөлімшелері, филиалдары бар банктерге, кәсіпорындарға, ұйымдарға банктерде ашылатын негізгі шоттардан басқа, қосымша шоттар.</p> <p>2. Әзербайжан: müxbir subaccounts</p> <p>3. Қырғыз: корреспонденттик субэсептор</p> <p>4. Өзбек: muxbir subaccounts</p> <p>5. Түрік: muhabir althesapları</p> <p>6. Ағылшын: correspondent subaccounts</p> <p>7. Испан: subcuentas correspondientes</p> <p>8. Неміс: Korrespondent Subaccounts</p> <p>9. Француз: sous-comptes correspondant</p>
2795.	субсчета текущие	ағымдағы қосалқы шоттар	<p>1. Басқа елдімекендерде бөлімшелері, филиалдары бар банктерге, кәсіпорындарға, ұйымдарға банктерде ашылатын негізгі шоттардан басқа, қосымша шоттар. Әдетте коммерциялық есептегі бөлімшелердің орналасқан жерінде ашылады. Ағымдағы қосалқы шоттарға түсетін қаражат толық</p>

			<p>коммерциялық есептегі ұйымдардың негізгі шоттарына дүркін-дүркін аударылып тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: cari subaccounts</p> <p>3. Қырғыз: учурдагы субэсептор</p> <p>4. Өзбек: joriy subaccounts</p> <p>5. Түрік: geçerli althesapları</p> <p>6. Ағылшын: current subaccounts</p> <p>7. Испан: subcuentas actuales</p> <p>8. Неміс: Strom Subaccounts</p> <p>9. Француз: courant sous-comptes</p>
2796.	субтайм-чартер	субтайм-чартер	<p>1. Кемені жалдау шарты, ол бойынша кемені жалдаушы жолаушыларды, багаж бен жүкті тасымалдауға және сауда мақсатында теңізде жүзудің өзге де мақсаттарына арнап жарақталған және экипажбен жасақталған кемені немесе бірнеше кемені сыйақы алып, үшінші тұлғаларға белгілі бір мерзімге беруге міндеттенеді.</p> <p>2. Әзербайжан: subtaum nizamnamə</p> <p>3. Қырғыз: субтайм жарғылық</p> <p>4. Өзбек: subtaum charter</p> <p>5. Түрік: subtaum çarter</p> <p>6. Ағылшын: sub-time-charter</p> <p>7. Испан: carta subtaum</p> <p>8. Неміс: subtaum Charter</p> <p>9. Француз: charte de subtaum</p>
2797.	суточные деньги	тәуліктік ақша	<p>1. Өтемақылық сипаттағы қосымша төлем. Іссапарға жұмсалатын шығыстың құрамына кіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: gündəlik müavinət</p> <p>3. Қырғыз: суткалык акча</p> <p>4. Өзбек: gazeta ruxsat</p> <p>5. Түрік: günlük ödenek</p> <p>6. Ағылшын: daily allowance</p> <p>7. Испан: cantidad diaria</p> <p>8. Неміс: Taggeld</p> <p>9. Француз: indemnité journalière</p>
2798.	счет депо	депо шот	<p>1. Депозитарийдің бухгалтерлік кітабындағы арнаулы есептік тізілім, онда депозитарийге есеп үшін сенім білдірілген бағалы қағаздардың айқындалған параметрлерінің жай-күйі көрсетіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: nəzarətdə hesab</p> <p>3. Қырғыз: депо эсеби</p> <p>4. Өзбек: saqlash hisobi</p> <p>5. Түрік: saklama hesabi</p> <p>6. Ағылшын: depot account, account of deposit</p> <p>7. Испан: cuenta de custodia</p>

			<p>8. Неміс: Depot</p> <p>9. Француз: compte de garde</p>
2799.	счёт контокоррентный	контокорренттік шот	<p>1. Контокоррент – ит. conto – шот, corrente – ағымдағы. Банк өз қызметін пайдаланушыға ашатын ағымдағы және несиелік шот; банк беретін несие де, банкке банк қызметін пайдаланушылардан салымдар мен несиені қайтару түрінде түсетін қаражат та осы шот бойынша өтеді.</p> <p>2. Әзербайжан: cari hesab</p> <p>3. Қырғыз: учурдағы эсеп</p> <p>4. Өзбек: joriy hisob</p> <p>5. Түрік: cari hesap</p> <p>6. Ағылшын: current account</p> <p>7. Испан: cuenta corriente</p> <p>8. Неміс: Girokonto – ағымдағы шоттар</p> <p>9. Француз: compte courant – ағымдағы шоттар</p>
2800.	счёт лицевой	дербес шот, бет эсеп	<p>1. Дебиторлармен және кредиторлармен: жеке тұлғалармен және қаржы, несие мекемелерін, сондай-ақ мемлекеттік билік органдарын қоса, заңды тұлғалармен есепайырысуға арналған бухгалтерлік шот.</p> <p>2. Әзербайжан: şəxsi hesab</p> <p>3. Қырғыз: өздүк эсеп</p> <p>4. Өзбек: shaxsiy hisob</p> <p>5. Түрік: kişisel hesap</p> <p>6. Ағылшын: client account, personal account</p> <p>7. Испан: cuenta personal</p> <p>8. Неміс: Konto</p> <p>9. Француз: compte personnel</p>
2801.	счёт маржевой	маржалық шот	<p>1. Маржа – ағылшын. margin, фр. marge – айырма, артықшылық, фр. marginal – шекті. Клиринг ұйымында ашылатын және туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша мәмілелер бойынша қамтамасыз етуді есепке алу және есеп айырысуларды жүргізу мақсатында пайдаланылатын, туынды қаржы құралдарымен операцияларды жүргізуге арналған ағымдағы шот.</p> <p>2. Әзербайжан: margin hesab</p> <p>3. Қырғыз: маржа каттоо эсеби</p> <p>4. Өзбек: chet hisob</p> <p>5. Түрік: marj hesabı</p> <p>6. Ағылшын: margin account</p> <p>7. Испан: cuenta de margen</p> <p>8. Неміс: Margin-Konto</p> <p>9. Француз: marge compte</p>

2802.	счет онкольный	талап етілмелі шот, онколдық шот	<p>1. Онкол – ағылшын. on call – талап бойынша. Банктегі шот, ол пайыздық қағаздарды немесе басқа да құндылықтарды кепілге алып ашылады.</p> <p>2. Әзербайжан: zəng hesab</p> <p>3. Қырғыз: чакыруу эсеби</p> <p>4. Өзбек: qo'ng'iroq hisob</p> <p>5. Түрік: çağrı hesap</p> <p>6. Ағылшын: on-call account</p> <p>7. Испан: cuenta a la vista</p> <p>8. Неміс: Anruf Konto</p> <p>9. Француз: compte appel</p>
2803.	счет открытый	ашық шот	<p>1. Әдетте тұрақты сатып алушыларға, соның ішінде сыртқы сауда операцияларындағы сатып алушыларға да берілетін коммерциялық несие нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: açıq hesab</p> <p>3. Қырғыз: ачык эсеп</p> <p>4. Өзбек: ochiq hisob</p> <p>5. Түрік: açık hesap</p> <p>6. Ағылшын: open account</p> <p>7. Испан: abrir una cuenta</p> <p>8. Неміс: Kontokorrent</p> <p>9. Француз: compte ouvert</p>
2804.	счет расчетный	есеп айырысу шоты, есептесу шоты	<p>1. Кәсіпорынның (фирманың, компанияның және т.б.) ақшалай қаражатты сақтау, есеп айырысу, несие операциялары мен кассалық операциялардың барлық түрлерін жүзеге асыру үшін банкте ашқан шоты.</p> <p>2. Әзербайжан: cari hesab</p> <p>3. Қырғыз: алыш-бериш эсеби</p> <p>4. Өзбек: hisob raqami</p> <p>5. Түрік: cari hesap</p> <p>6. Ағылшын: current account, settlement account</p> <p>7. Испан: cuenta corriente</p> <p>8. Неміс: Girokonto – ағымдағы шот</p> <p>9. Француз: compte courant – ағымдағы шот</p>
2805.	счета бюджетные	бюджеттік шоттар	<p>1. Бюджет – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық. Түрлі деңгейдегі бюджеттердің кассалық атқарылуын жүзеге асыратын банктерде осы бюджеттерді кассалық атқару операцияларын банк мекемелері мен уәкілетті несие ұйымдары есепке алуы үшін ашылатын шоттар.</p> <p>2. Әзербайжан: büdcə hesabları</p>

			<p>3. Қырғыз: бюджеттик эсептер 4. Өзбек: byudjet hisob 5. Түрік: bütçe hesapları 6. Ағылшын: budget accountings 7. Испан:cuentas presupuestarias 8. Неміс: Haushaltskonten 9. Француз: comptes budgétaires</p>
2806.	счета внебалансовые	теңгерімнен тыс шоттар	<p>1.Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар.Активтері мен пассивтерінде көрсетілмеген, яғни субъектіге меншіктік құқық ретінде тиесілі емес құндылықтарды есепке алу үшін пайдаланылатын субъектілердің жұмыс жоспарының шоттары, мұндай құндылықтарға жалға алынған құралдар (ағымдағы жалгерлік), жауапкершілікпен сақтауға немесе өңдеуге берілген жабдық, мердігерге құрастыруға берілген жабдық, «сенімгердің» қаржы-қаражаты және т.б. жатады. 2. Әзербайжан: balansdankənar hesab 3. Қырғыз: баланстан каттоо эсеби 4. Өзбек: yengil hisob 5. Түрік: nazım hesap 6. Ағылшын: non balance accounts 7. Испан:fuera de balance de la cuenta 8. Неміс:off-Balance-Konto 9. Француз:hors solde du compte</p>
2807.	счета забалансовые	теңгерімнен тысқары шоттар	<p>1. Баланс – фр. balance – таразы, лат. bilanx – өлшейтін екі табағы бар.Бухгалтерлік есеп шоттары, мүлік пен міндеттемелердің қозғалысы туралы бухгалтерлік теңгерімнен тыс көрсетілетін деректер. 2. Әзербайжан: balansdankənar hesablar 3. Қырғыз: баланстан тысқаркы эсептер 4. Өзбек:off-balans hisob 5. Түрік: bilanço dışı hesaplar 6. Ағылшын: off balance accounts 7. Испан:cuentas fuera de balance 8. Неміс:außerbilanzielle Konten 9. Француз:comptes de bilan et hors-bilan</p>
2808.	счета корреспондентские	корреспондент тік шоттар	<p>1.«Ностро» (біздікі) және «Лорро» (олардікі) тұрпатындағы шоттар. 2. Әзербайжан: müxbir hesablar 3. Қырғыз: корреспонденттик эсептер 4. Өзбек: muxbir hisob 5. Түрік: muhabir hesapları</p>

			<p>6. Ағылшын: correspondent accounts</p> <p>7. Испан: cuentas corresponsales</p> <p>8. Неміс: Korrespondenzkonten</p> <p>9. Француз: comptes de correspondants</p>
2809.	счета пассивные	пассив шоттар	<p>1. Пассив – лат. passivus – қабылдағыш, енжар, әрекетсіз. Бухгалтерлік есептің кәсіпорын қаражатының көздерін, олардың өзгеруін есепке алуға, жай-күйін бақылауға арналған шоттары</p> <p>2. Әзербайжан: passiv hesablar</p> <p>3. Қырғыз: туюк билдирүүлөр</p> <p>4. Өзбек: passiv hisob</p> <p>5. Түрік: pasif hesaplar</p> <p>6. Ағылшын: passive accounts</p> <p>7. Испан: cuentas pasivas</p> <p>8. Неміс: passive Konten</p> <p>9. Француз: comptes passifs</p>
2810.	сюрвейер	сюрвейер, сарапшы	<p>1. Сюрвейер – ағылшын. surveyor. Сақтандыруға қабылданатын мүлікті тексеріп қарайтын және сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін сақтандырылған мүлікті тексеретін сарапшы.</p> <p>2. Әзербайжан: bilirkіші</p> <p>3. Қырғыз: иликтөөчү</p> <p>4. Өзбек: tuzuvchi</p> <p>5. Түрік: bilirkіші</p> <p>6. Ағылшын: surveyer</p> <p>7. Испан: topógrafo</p> <p>8. Неміс: Landvermesser</p> <p>9. Француз: arpenteur – землемер</p>
2811.	табель	тізімдік, тәбіл	<p>1. Табель – лат. tabula – тақта, кесте. Фирманың әрбір штаттық қызметкерінің жұмыс уақыты есебінің ішкі құжаты. Ол жалақыны тарифтік мөлшерлемелер мен қызметақы бойынша есептеуде негізге алынады.</p> <p>2. Әзербайжан: masa</p> <p>3. Қырғыз: табель</p> <p>4. Өзбек: tablo</p> <p>5. Түрік: tablo</p> <p>6. Ағылшын: table</p> <p>7. Испан: mesa</p> <p>8. Неміс: Tabelle – куәлік, табель, аттестат, көрсетпе</p> <p>9. Француз: table – үстел, кесте, тарау, тізілім, көрсеткіш, табель</p>
2812.	таблица затрат и результатов	шығындар мен нәтижелер	<p>1. Таблица – польша. tablica, лат. tabula – тақта, кесте. Өндіруші секторлардың, тұтынушы</p>

		кестесі	<p>секторлардың тізімінен тұратын, өндірілген өнімді тұтынушылар арасында бөлу туралы сапалық деректер, сондай-ақ белгілі бір уақыт кезеңінде тұтынушы сектордың қандай мөлшерде өнім алғаны туралы деректер көрсетілген кесте.</p> <p>2. Әзербайжан: хәрсләри вә faydaları masa</p> <p>3. Қырғыз: чығымдарды жана пайдаларды жадыбалы</p> <p>4. Өзбек: foyda va xarajatlar stol</p> <p>5. Түрік: maliyet ve faydaların tablo</p> <p>6. Ағылшын: cost and results table</p> <p>7. Испан:tabla de costos y beneficios</p> <p>8. Неміс:Тabelle von Kosten und Nutzen</p> <p>9. Француз:tableau des coûts et des avantages</p>
2813.	таблица обмена валют	валюта айырбастау кестесі	<p>1. Таблица – польша. tablica, лат. tabula – тақта, кесте; Валюта – итал. valuta. Бір валюта бірлігіне екінші валюта бірлігінің арақатынасы белгіленген ресми кесте.</p> <p>2. Әзербайжан: valyuta masa</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу жадыбал</p> <p>4. Өзбек: valyuta stol</p> <p>5. Түрік: döviz masası</p> <p>6. Ағылшын: currency exchange table</p> <p>7. Испан:mesa de cambio de divisas</p> <p>8. Неміс:Wechseltisch</p> <p>9. Француз:table de change</p>
2814.	таблица обменных курсов	айырбастау бағамдарының кестесі	<p>1. Таблица – польша. tablica, лат. tabula– тақта, кесте. Жеке және заңды тұлғалар үшін коммерциялық банк айырбастайтын айырбастау бағамы туралы мәліметтен тұратын кесте, ведомость.</p> <p>2. Әзербайжан: məzənnə masa</p> <p>3. Қырғыз: алмашуу курсу жадыбал</p> <p>4. Өзбек:kurs stol</p> <p>5. Түрік:kuru tablosu</p> <p>6. Ағылшын: table of exchange rates</p> <p>7. Испан:tabla de tipos de cambio</p> <p>8. Неміс:Kurstabelle</p> <p>9. Француз:table de taux de change</p>
2815.	таблица прибылей	пайда кестесі	<p>1. Таблица – польша. tablica, лат. tabula – тақта, кесте. Нақты уақыт аралығындағы компания стратегиясының, биржалық операцияларының, опциондық мәмілелерінің нәтижесі бейнеленетін кесте түріндегі ақпарат.</p> <p>2. Әзербайжан: mənfəət masa</p>

			<p>3. Қырғыз: пайда жадыбал</p> <p>4. Өзбек: foyda stol</p> <p>5. Түрік: kar tablosu</p> <p>6. Ағылшын: profit table</p> <p>7. Испан: tabla de ganancias</p> <p>8. Неміс: Gewinntabelle</p> <p>9. Француз: table de bénéfices</p>
2816.	тайминг	тайминг	<p>1. Тайминг – ағылшын. timing – уақытты таңдау. Акцияларды сату немесе сатып алу үшін барынша қолайлы сәтті білдіретін биржа термині.</p> <p>2. Әзербайжан: vaxtı</p> <p>3. Қырғыз: убакыт</p> <p>4. Өзбек: vaqt</p> <p>5. Түрік: zamanlama</p> <p>6. Ағылшын: timing</p> <p>7. Испан: sincronización</p> <p>8. Неміс: Timing</p> <p>9. Француз: timing</p>
2817.	таймшит	таймшит	<p>1. Таймшит – ағылшын. time – уақыт + sheet– парақ, тізімдік. Шетелдік теңіз тасымалында жүк тиеу-түсіруге кететін уақыт шығыны дәл көрсетілетін теңіз тасымалы құжаты.</p> <p>2. Әзербайжан: timesheet</p> <p>3. Қырғыз: башаламандык</p> <p>4. Өзбек: vaqt jadvalini</p> <p>5. Түрік: zaman çizelgesi</p> <p>6. Ағылшын: timesheet</p> <p>7. Испан: parte de horas</p> <p>8. Неміс: Zeiterfassung</p> <p>9. Француз: feuille de présence</p>
2818.	тайна аудиторская	аудиторлық құпия	<p>1. Аудитор – лат. auditor – тыңдаушы. Аудиторлық ұйымдар мен жеке аудиторлардың құпиялылық қағидатына сәйкес тексерілетін тұлғалар мен ілеспе аудиторлық қызмет көрсетілген тұлғалардың операциялары туралы құпияны сақтауға міндеттілігі.</p> <p>2. Әзербайжан: auditing sirr</p> <p>3. Қырғыз: аудитордук сыры</p> <p>4. Өзбек: auditorlik sir</p> <p>5. Түрік: denetim gizem</p> <p>6. Ағылшын: audit secret</p> <p>7. Испан: misterio de auditoría</p> <p>8. Неміс: Revision Geheimnis</p> <p>9. Француз: mystère d'audit</p>

2819.	тайна предпринимательская	кәсіпкерлік құпия	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фирманың мүддесі үшін бәсекелестерден құпия сақталатын өнертабыстар, өндіріс құпиялары, ноу-хау, қаржыны, маркетингіні басқару тәсілдері. 2. Әзербайжан: sahibkarlıq gizli 3. Қырғыз: ишкердик сыры 4. Өзбек: tadbirkorlik maxfiy 5. Түрік: girişimci sırrı 6. Ағылшын: business secret 7. Испан: secreto empresarial 8. Неміс: unternehmerisches Geheimnis 9. Француз: un secret d'entreprise
2820.	тайна финансовая	қаржылық құпия	<ol style="list-style-type: none"> 1. Финанс – фр. finances – ақшалай қаражат. Заңды тұлғаны бәсекелестерден қорғау мақсатында бухгалтерлік және қаржылық құжаттарды, іскери қызметтік ақпаратты бөгде адамдардың қолжетімділігінен сақтау. 2. Әзербайжан: maliyyə gizli 3. Қырғыз: қаржылық сыры 4. Өзбек: moliyaviy yashirin 5. Түрік: mali sırrı 6. Ағылшын: financial secret 7. Испан: secreto financiera 8. Неміс: Finanz-Geheimnis 9. Француз: un secret financier
2821.	тайная уступка в цене	бағаны құпия түсіру	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сатушы мен сатып алушы өкілдерінің құпия сөз байласуы нәтижесінде тауарды бағанамалық (прейскуранттық) бағадан төмен бағамен сату. 2. Әзербайжан: qiymət gizli azaldılması 3. Қырғыз: баасы жашыруун кыскартуу 4. Өзбек: narxi maxfiy qisqartirish 5. Түрік: fiyat gizli azalma 6. Ағылшын: clandestine price 7. Испан: la reducción en el precio secreta 8. Неміс: geheime Preisminderung 9. Француз: réduction secret prix
2822.	тайный сговор	құпия сөз байласу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бірнеше фирма, тұлға жабық аукционда немесе нарықта бірлескен іс-қимылдар туралы құпия уағдаласатын, бағаны белгілейді, нарықты өзара бөлісетін, жосықсыз бәсекелестік нысанының бір түрі. 2. Әзербайжан: sözləşmə 3. Қырғыз: купия бүтүм 4. Өзбек: maxfiy kelishuv 5. Түрік: hile 6. Ағылшын: collusion – сөз байласу, құпия сөз

			байласу, құпия келісім 7. Испан: colusión 8. Неміс: Kollusion 9. Француз: complicité – бірге қатысу, құпия сөз байласу
2823.	такса	бағалама	1. Такса – ағылшын. taxare – бағалау. Мемлекет немесе жергілікті басқару органдары дәл белгілеген тауарлар бағасы немесе еңбек пен көрсетілетін қызмет ақысының мөлшері. Заттай, шартты-заттай және еңбек көрсеткіштері таксалау арқылы ақшалай көрсеткіштерге аударылады. 2. Әзербайжан: dachshund 3. Қырғыз: такса 4. Өзбек: taksa 5. Түрік: daksund 6. Ағылшын: taxi,dachshund,tariff 7. Испан: dachshund 8. Неміс: Dackel – алым, жарна, баж, тариф, төлем 9. Француз: teckel – есептеу, бағалық, пайыз, пайыздық мөлшерлеме, салық сомасы
2824.	таксатор	таксатор	1. Такса –фр. taxe, лат. taxare – бағалау. 1) бағалаушы, таксалау жөніндегі маман; 2) салық агенті. 2. Әзербайжан: qiymətqoyan 3. Қырғыз: баалоочу 4. Өзбек: baholovchi 5. Түрік: değer biçen kimse 6. Ағылшын: taxer – бағалаушы 7. Испан: tasador 8. Неміс: Schätzer 9. Француз: expert
2825.	таксационный показатель	таксалық көрсеткіш	1. Такса –фр. taxe, лат. taxare – бағалау. Таксалау үшін қолданылатын көрсеткіш. 2. Әзербайжан: vergi tədbir 3. Қырғыз: салық салуу чарасы 4. Өзбек: soliqqa tortish chorasi 5. Түрік: vergilendirme önlemi 6. Ағылшын: taxation indicator 7. Испан: medida tributaria 8. Неміс: steuerliche Maßnahme 9. Француз: la fiscalité mesure
2826.	таксация	таксалау	1. Такса –фр. taxe, лат. taxare – бағалау. Таксаны, тауарлардың бағасын, қызметтердің тарифтерін белгілеу.

			<p>2. Өзөрбайжан: vergi qoyma</p> <p>3. Қырғыз: салык салуу</p> <p>4. Өзбек: soliq solish</p> <p>5. Түрік: vergilendirme</p> <p>6. Ағылшын: taxation</p> <p>7. Испан: impuestos</p> <p>8. Неміс: Besteuerung – бағалау</p> <p>9. Француз: imposition</p>
2827.	тактика экономическая	экономикалық тактика	<p>1. Тактика – грек. taktika – әскерді сапқа тұрғызу өнері; Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Қысқамерзімді экономикалық әрекет, ағымдағы жағдайға байланысты болатын салыстырмалы түрде қысқамерзімді кезеңге есептелген экономикалық іс-қимылдар желісі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: iqtisadi taktika</p> <p>3. Қырғыз: экономикалық тактика</p> <p>4. Өзбек: iqtisodiy taktika</p> <p>5. Түрік: ekonomik taktik</p> <p>6. Ағылшын: economic tactics</p> <p>7. Испан: tácticas económicas</p> <p>8. Неміс: Wirtschafts Taktik</p> <p>9. Француз: tactiques économiques</p>
2828.	таллиман	таллиман	<p>1. Таллиман – ағылшын. tallyman. 1) тауарды тиеу және түсіру, жүкті қабылдау және тапсыру кезінде, әдетте, айлақта болатын бақылаушы; 2) тауардың құнын бөліп төлеуге сататын адам.</p> <p>2. Өзөрбайжан: talliman</p> <p>3. Қырғыз: таллиман</p> <p>4. Өзбек: talliman</p> <p>5. Түрік: talliman</p> <p>6. Ағылшын: tallyman</p> <p>7. Испан: talliman</p> <p>8. Неміс: talliman</p> <p>9. Француз: talliman</p>
2829.	таможенная «война»	кеден «соғысы»	<p>1. Әлемдік нарықта тараптар арасындағы бәсеке күрес, кеден тарифтерінің шамасын енгізу немесе өзгерту оның негізгі құралы болып табылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: gömrük «müharibə»</p> <p>3. Қырғыз: бажы «согуш»</p> <p>4. Өзбек: bojxona «urush»</p> <p>5. Түрік: gümrük «savaş»</p> <p>6. Ағылшын: customs «war»</p>

			<p>7. Испан:«Guerra» de Aduanas</p> <p>8. Неміс:Zoll «Krieg»</p> <p>9. Француз: «de la guerre» des douanes</p>
2830.	таможенная бандероль	кедендік бандероль	<p>1. Бандероль – фр. banderole, bande – жолақ, role – түйіншек, тізім. Кедендік баж немесе акциз төленгендігін растайтын тауарға жабыстырылған жапсырма.</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük bağlama</p> <p>3. Қырғыз: бажы жөнөтмө</p> <p>4. Өзбек: bojxona uydagi hamma</p> <p>5. Түрік: gümrük parsel</p> <p>6. Ағылшын: customs post</p> <p>7. Испан:paquete de las aduanas</p> <p>8. Неміс:Zoll Paket</p> <p>9. Француз: parcelle de douane</p>
2831.	таможенная блокада	кедендік бұғаттау	<p>1. Блокада – ағылшын. blockade. Кедендік жоғары баж белгілеу, кедендік тосқауылдар жасау арқылы бір мемлекетті басқа мемлекеттердің экономикалық тұрғыдан оқшаулауы.</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük blokada</p> <p>3. Қырғыз: бажы блокадасы</p> <p>4. Өзбек: bojxona qurshov</p> <p>5. Түрік: gümrük ablukası</p> <p>6. Ағылшын: customs blockade</p> <p>7. Испан: bloqueo costumbres</p> <p>8. Неміс:Zollblockade</p> <p>9. Француз:blocus des douanes</p>
2832.	таможенная конвенция	кедендік конвенция	<p>1. <i>Конвención</i> – лат. conventio – шарт, келісім. Конвенцияға қосылатын елдерге кедендік режим қағидаттарын, кедендік бақылау мен кедендік баж алудың жалпы қағидаларын белгілейтін халықаралық шарт.</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük konvensiya</p> <p>3. Қырғыз: бажы жыйын</p> <p>4. Өзбек: bojxona shartnoma</p> <p>5. Түрік: gümrük kongre</p> <p>6. Ағылшын: customs convention</p> <p>7. Испан:convenio aduanero</p> <p>8. Неміс: Zollabkommen</p> <p>9. Француз: convention douanière</p>
2833.	таможенная пошлина вывозная	кедендік әкелу бажы	<p>1. Тауарларды Еуразиялық экономикалық одақтың кедендік аумағына әкелу кезінде кеден органдары алатын міндетті төлем.</p> <p>2. Әзербайжан: ixrac rüsumu</p> <p>3. Қырғыз: экспорттук алым</p>

			<p>4. Өзбек: eksport vazifa</p> <p>5. Түрік: ihracat vergisi</p> <p>6. Ағылшын: export customs duty</p> <p>7. Испан: derecho de exportación</p> <p>8. Неміс: Ausfuhrzoll</p> <p>9. Француз: droit à l'exportation</p>
2834.	таможенный протекционизм	кеден протекционизмі	<p>1. Протекционизм – фр. protec-tionnisme, <лат. protectio – бүркеу, қорғау, қамқорлық жасау. Шетелдік бәсекелестіктен әкелуге салынатын кедендік баждарын және тауарды әкелуді лицензиялаудың құнын жоғары қою арқылы қорғауға арналған мемлекеттік экономикалық стратегия.</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük proteksionizm</p> <p>3. Қырғыз: бажы коргонуу</p> <p>4. Өзбек: bojxona proteksionizm</p> <p>5. Түрік: gümrük korumacılık</p> <p>6. Ағылшын: customs protectionism</p> <p>7. Испан: proteccionismo costumbres</p> <p>8. Неміс: Zoll Protektionismus</p> <p>9. Француз: protectionnisme douanes</p>
2835.	таможенный союз	кеден одағы	<p>1. Үшінші бір елдерге әкелінетін немесе олардан әкетілетін тауарларға қатысты бірыңғай кеден тарифін ұстанатын және өзара қатынаста баждың күші толық жойылған екі немесе одан да көп елдің ортақ кедендік аумағы.</p> <p>2. Әзербайжан: gömrük birliyi</p> <p>3. Қырғыз: бажы биримдиги</p> <p>4. Өзбек: bojxona ittifoqi</p> <p>5. Түрік: gümrük birliđi</p> <p>6. Ағылшын: customs union</p> <p>7. Испан: unión aduanera</p> <p>8. Неміс: Zollunion</p> <p>9. Француз: union douanière</p>
2836.	таможенный тарифдвойной	қосарлы кеден тарифі	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Кеден бажы мөлшерлемелерінің (көп мөлшерлемесі мен аз мөлшерлемесінің) екі қатарынан тұратын тарифі.</p> <p>2. Әзербайжан: ikiqat tarif</p> <p>3. Қырғыз: эки бажы</p> <p>4. Өзбек: ikki tarif</p> <p>5. Түрік: çift tarife</p> <p>6. Ағылшын: double customs tariff</p> <p>7. Испан: doble tarifa</p> <p>8. Неміс: Doppeltarif</p> <p>9. Француз: tarif double</p>

2837.	тантьема	тантьема	<p>1. Тантьема – фр. tantiema – үлес, бөлік. Өнеркәсіптік, сауда, банк кәсіпорындарының (акционерлік қоғамдардың, фирмалардың) таза пайдасынан олардың басқармаларының мүшелеріне, директорларына және басқа қызметшілеріне төленетін қосымша сыйақы.</p> <p>2. Әзербайжан: mü kafat</p> <p>3. Қырғыз: премия</p> <p>4. Өзбек: bonus</p> <p>5. Түрік: ikramiye</p> <p>6. Ағылшын: tantieme</p> <p>7. Испан: prima</p> <p>8. Неміс: Bonus – тантьема, пайда үлесі</p> <p>9. Француз: prime – премия, награждение</p>
2838.	таргетирование	нысаналау, таргеттеу	<p>1. Таргетирование – ағылшын. target – нысана. Мемлекеттің немесе белгілі бір кәсіпорынның шаруашылық саясатын іске асыру тәсілі. Ол белгілі бір нәтижелерге, алға қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін әсер ету қажет болып отырған әлдебір экономикалық «нысананы» таңдаудан көрініс табады.</p> <p>2. Әзербайжан: hedefleme</p> <p>3. Қырғыз: бағытталған</p> <p>4. Өзбек: nishonga</p> <p>5. Түрік: hedeflemesi</p> <p>6. Ағылшын: targeting</p> <p>7. Испан: focalización</p> <p>8. Неміс: Targeting</p> <p>9. Француз: le ciblage</p>
2839.	тариф автономный	дербес тариф	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау; Автономия – грек. αὐτονομία – «дербес заңы бар», «өз-өзіне қожа». Кеден тарифінің түрі, оны елдің үкіметі заңнамалық тәртіппен белгілейді. Дербес кеден тарифіне шарттық тарифтен өзгеше түрде аса жоғары мөлшерлемелер қойылады.</p> <p>2. Әзербайжан: muxtar tarif</p> <p>3. Қырғыз: автономдуу бажы</p> <p>4. Өзбек: avtonom tarif</p> <p>5. Түрік: otonom tarife</p> <p>6. Ағылшын: autonomous tariff</p> <p>7. Испан: arancelario autónomo</p> <p>8. Неміс: autonomer Zoll</p> <p>9. Француз: tarif autonome</p>
2840.	тариф гибкий	икемді трафик	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Отандық</p>

			<p>және импорттық тауарлардың бағасын теңестіру үшін пайдаланылатын кедендік тариф.</p> <p>2. Әзербайжан: flexible tarif</p> <p>3. Қырғыз: ийкемдүү бажы</p> <p>4. Өзбек:moslashuvchan tarif</p> <p>5. Түрік:esnek tarife</p> <p>6. Ағылшын: flexible tariff</p> <p>7. Испан:de tarifas flexibles</p> <p>8. Неміс:flexible Tarif</p> <p>9. Француз: tarifaire souple</p>
2841.	тариф запретительный	тыйым салу тарифі	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Жекелеген тауарларды әкелуді немесе әкетуді шектеуге арналған жоғары кедендік тариф, оның мәні тауар құнының 30%-ынан асып кетуі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: qadağanedicі tarif</p> <p>3. Қырғыз: тыюу бажы</p> <p>4. Өзбек: taqıqlovchi tarif</p> <p>5. Түрік: yasaklayıcı tarife</p> <p>6. Ағылшын: prohibitive tariff</p> <p>7. Испан: arancel prohibitivo</p> <p>8. Неміс:unerschwinglich Tarif</p> <p>9. Француз:tarif prohibitif</p>
2842.	тариф конвенционный	конвенциялық тариф	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау; <i>Конвенция</i> – лат. conventio – шарт, келісім. Жеңілдікпен төмендетілген мөлшерлемеден тұратын шарттық кедендік тариф; үкіметаралық сауда келісімдері негізінде белгіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: şərti tarif</p> <p>3. Қырғыз: шарттуу бажы</p> <p>4. Өзбек:an'anaviy tarif</p> <p>5. Түрік:geleneksel tarife</p> <p>6. Ағылшын: conventional tariff</p> <p>7. Испан:de tarifas convencionales</p> <p>8. Неміс:konventioneller Tarif</p> <p>9. Француз: tarif conventionnel</p>
2843.	тариф льготный	жеңілдікті тарифі	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау. Сауда жағдайы барынша қолайлы елдердің импорттаушылары әкелетін тауарларға ең төменгі кедендік салық салу мөлшерлемесі көзделетін кедендік тариф.</p> <p>2. Әзербайжан: güzəştli tarif</p> <p>3. Қырғыз: артыкчылықтуу баа</p> <p>4. Өзбек: imtiyozli tarif</p> <p>5. Түрік: tercihli tarife</p> <p>6. Ағылшын: discount rate</p>

			<p>7. Испан: aranceles preferenciales</p> <p>8. Неміс: Vorzugstarif</p> <p>9. Француз: tarif préférentiel</p>
2844.	тарифный барьер	тарифтік тосқауыл, тарифтік кедергі	<p>1. Тариф – араб. tarif – түсіндіру, анықтау; Барьер – фр. barrières – кедергі, кезең. Кеден салығының жоғары деңгейін қолдану арқылы елге әкелінетін тауарлар импортының кедергісін шектеу шарасы.</p> <p>2. Әзербайжан: tarif maneə</p> <p>3. Қырғыз: төлөмдөрдү тоскоолдук</p> <p>4. Өзбек: tarif to'siq</p> <p>5. Түрік: tarife bariyer</p> <p>6. Ағылшын: tariff barrier</p> <p>7. Испан: barrera arancelaria</p> <p>8. Неміс: Tarifbarriere</p> <p>9. Француз: barrière tarifaire</p>
2845.	тезаврамия	тезаврамия	<p>1. Тезаврамия – грек. thesauros – қазына. 1) тұрғындардың ақшаны айналыстан ала отырып жинақтауы; 2) жеке тұлғалардың алтынды байлық, қазына ретінде жинақтауы; 3) елдің алтын қорын қалыптастыру.</p> <p>2. Әзербайжан: tezavramiya</p> <p>3. Қырғыз: тезаврамия</p> <p>4. Өзбек: tezavramiya</p> <p>5. Түрік: tezavramiya</p> <p>6. Ағылшын: thesaurus</p> <p>7. Испан: tezavramiya</p> <p>8. Неміс: tezavramiya</p> <p>9. Француз: tezavramiya</p>
2846.	тезаврация	қазына жинау	<p>1. Тезаврация – гр. thesaurus – байлықтың қорлануы, жинақталуы. Жеке тұлғалардың қазына (қорланым) жасау процесі. Толымды (металл) ақша функциясының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: müvəqqəti cəpər</p> <p>3. Қырғыз: зекети</p> <p>4. Өзбек: e'lon</p> <p>5. Түрік: istifleme</p> <p>6. Ағылшын: thesaurisation</p> <p>7. Испан: acaparamiento</p> <p>8. Неміс: Bauzaun</p> <p>9. Француз: palissade</p>
2847.	тезаврирование	тезаврамиялау	<p>1. Тезаврамия – грек. thesauros – қазына. 1) тұрғындардың ақшаны айналыстан ала отырып жинақтауы; 2) жеке тұлғалардың алтынды байлық, қазына ретінде жинақтауы; 3) елдің алтын қорын</p>

			<p>қалыптастыру.</p> <p>2. Әзербайжан: müvəqqəti çərər</p> <p>3. Қырғыз: зекети</p> <p>4. Өзбек: e'lon</p> <p>5. Түрік: istifleme</p> <p>6. Ағылшын: thesaurus</p> <p>7. Испан: asaramiento</p> <p>8. Неміс: Bauzaun – жанақтау, жинау, ақша жинақтау, тезаврациялау</p> <p>9. Француз:palissade</p>
2848.	тель-кель	барымен базар	<p>1. Тель-кель – фр. tel guel – барымен базар. Халықаралық саудада сатып алу-сату талаптарының бірі.</p> <p>2. Әзербайжан: tel quel</p> <p>3. Қырғыз: тель-кель</p> <p>4. Өзбек:tel quel</p> <p>5. Түрік:tel quel</p> <p>6. Ағылшын: tel quel</p> <p>7. Испан:tal cual</p> <p>8. Неміс: tel quel</p> <p>9. Француз: tel guel – барымен базар</p>
2849.	теневая экономика неформальная	бейформалды көлеңкелі экономика	<p>1. Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі; <i>Форма</i> – лат. <i>forma</i>, грек. μορφή – нысан. Даралық, жекелік немесе отбасылық сипатына, өлшеуіштердің болмауына байланысты есепке алуға жатпайтын көрсеткіштер.</p> <p>2. Әзербайжан: rəsmi kölgə iqtisadiyyatı</p> <p>3. Қырғыз: расмий эмес көмүскө экономика</p> <p>4. Өзбек: norasmiy soyasi Iqtisodiyot</p> <p>5. Түрік: kayıt dışı gölge ekonomi</p> <p>6. Ағылшын: informal shadow economy</p> <p>7. Испан:economía sumergida informal</p> <p>8. Неміс:informelle Schattenwirtschaft</p> <p>9. Француз:économie souterraine informelle</p>
2850.	теневая экономика скрытая	жасырын көлеңкелі экономика	<p>1. Экономика – көне грек. οἶκος – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, νόμος – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Экономикалық субъектілердің салық төлеуден қашу және өзінің іс-әрекеттерінің және табысының көпшілікке белгілі болуына қаламау мақсатында көрсетілмеген көрсеткіштер.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: gizli yeraltı iqtisadiyyat</p> <p>3. Қырғыз: жашыруун көмүскө экономика</p> <p>4. Өзбек: yashirin er osti iqtisodiyoti</p> <p>5. Түрік: gizli yeraltı ekonomisi</p> <p>6. Ағылшын: hidden shadow economy</p> <p>7. Испан: economía subterránea oculta</p> <p>8. Неміс: versteckte unterirdische Wirtschaft</p> <p>9. Француз: économie souterraine cachée</p>
2851.	теневик	көлеңкешіл	<p>1. Көлеңкелі экономиканың ысқаяғы, астыртын бизнесмен.</p> <p>2. Өзөрбайжан: kölgə biznes</p> <p>3. Қырғыз: көмүскө бизнес</p> <p>4. Өзбек: soya biznes</p> <p>5. Түрік: gölge işletmeler</p> <p>6. Ағылшын: shadowman</p> <p>7. Испан: empresas de sombra</p> <p>8. Неміс: Schatten Unternehmen</p> <p>9. Француз: entreprises d'ombre</p>
2852.	«терпеливые» деньги	«шыдамды» ақшалар	<p>1. Бірлескен кәсіпорында қаржыландыруды қамтамасыз ететін серіктестің негізгі төлемдерді, несие пайызын іс пайда әкелмейінше сақтай тұру қабілетін сипаттайтын термин.</p> <p>2. Өзөрбайжан: «хəстə» pul</p> <p>3. Қырғыз: «сабыр» ақча</p> <p>4. Өзбек: «sabr» pul</p> <p>5. Түрік: «hasta» para</p> <p>6. Ағылшын: «patient» money</p> <p>7. Испан: «dinero» paciente</p> <p>8. Неміс: «Patienten» Geld</p> <p>9. Француз: «l'argent» des patients</p>
2853.	техико-экономическое обоснование	техника-экономикалық негіздеме	<p>1. <i>Техника</i> – көне грек. <i>τεχνικός, τέχνη</i> – өнер, шеберлік, дағды; <i>Экономика</i> – көне грек. <i>οἶκος</i> – үй, шаруашылық, шаруашылық жүргізу, <i>νόμος</i> – шаруашылықты басқару аумағы, ереже, заң, сөзбе-сөз – үй шаруашылығын жүргізу ережесі. Ұсынылатын құрылыс салу, кәсіпорын ғимаратын салу, жаңа техникалық объект тұрғызу, қолданыстағы объектілерді жаңғырту және реконструкциялау жобасын жүзеге асырудың экономикалық тұрғыдан мақсатқа сай екендігін талдау, есептеу, бағалау.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ТІӨ</p> <p>3. Қырғыз: техникалық-экономикалық негиздеме</p> <p>4. Өзбек: ТИА</p> <p>5. Түрік: fizibilite çalışması</p>

			<p>6. Ағылшын: feasibility study 7. Испан: estudio de factibilidad 8. Неміс: Machbarkeitsstudie 9. Француз: étude de faisabilité</p>
2854.	технический кредит	техникалық кредит	<p>1. <i>Техника</i> – көне грек. τεχνικός, τέχνη – өнер, шеберлік, дағды; Кредит – лат. creditum – қарыз; лат. credere – сену. Белгілі бір тауарларды сатып алу үшін ұсынылатын мемлекетаралық ақшалай кредит; тауарларды кері жеткізу немесе мемлекеттік берешек рәсімдеу арқылы қайтарылады. 2. Әзербайжан: texniki kredit 3. Қырғыз: техникалық кредит 4. Өзбек: texnik kredit 5. Түрік: teknik kredi 6. Ағылшын: technical loan 7. Испан: crédito técnico 8. Неміс: technischer Kredit 9. Француз: crédit technique</p>
2855.	технократия	технократия	<p>1. Технократия – грек. techne – өнер, kratos – билік. 1) экономикалық процестер мен құбылыстарға қабылданатын техникалық шешімдердің әлеуметтік-экономикалық факторлары мен экономикалық салдарлар ескерілмей, таза техникалық тұрғыдан қарастыру; 2) өндірісті басқаруға, экономикалық саясатты жүзеге асыруға тікелей қатысатын біліктілігі жоғары мамандар. 2. Әзербайжан: technocracy 3. Қырғыз: технократия 4. Өзбек: teknoqrasi 5. Түрік: teknoqrasi 6. Ағылшын: technocracy 7. Испан: tecnocracia 8. Неміс: Technokratie 9. Француз: technocratie</p>
2856.	товар идеальный	мінсіз тауар	<p>1. Идеал – лат. idealis, грек. ἰδέα – бейне, идея. Адамның нақты қажеттерін қанағаттандыра алатын нақты тауар. 2. Әзербайжан: mükəmməl mal 3. Қырғыз: кемчиликсиз буюмдар 4. Өзбек: mukammal mahsulotlar 5. Түрік: mükemmel mallar 6. Ағылшын: ideal product 7. Испан: mercancías perfectas 8. Неміс: einwandfreie Ware 9. Француз: produits parfaits</p>

2857.	товар контрабандный	контрабандылық тауар	<p>1. Контрабáнда – итал. contrabbando, contra – қарсы, bando – үкімет жарлығы. Кедендік бақылаудан жасырын түрде мемлекеттік шекарадан заңсыз өткізілген тауар.</p> <p>2. Әзербайжан: qaçaq mal</p> <p>3. Қырғыз: контрабандалық буюмдар</p> <p>4. Өзбек: kontrabanda mollari</p> <p>5. Түрік:kaçak mallar</p> <p>6. Ағылшын: contraband goods</p> <p>7. Испан: productos de contrabando</p> <p>8. Неміс: Schmuggelware – контрабанда, контрабандный товар, товар</p> <p>9. Француз:contrebände</p>
2858.	товар повышенного спроса	жоғары сұранысқа ие тауар	<p>1. Сатып алушы сатып алу үшін қосымша шығындар салуға дайын, қасиеттері ерекше тауар.</p> <p>2. Әзербайжан: yüksək tələbat malları</p> <p>3. Қырғыз: суроо-талап жогору буюмдары</p> <p>4. Өзбек: yuqori talab mollari</p> <p>5. Түрік: yüksek talep ürünleri</p> <p>6. Ағылшын: commodity of increased demand</p> <p>7. Испан:productos de alta demanda</p> <p>8. Неміс:Waren von hohen Nachfrage</p> <p>9. Француз:produits de forte demande</p>
2859.	товар уцененный	арзандатылған тауар	<p>1. Бастапқы бағасы төмендеген тауар; әдетте маусымдық немесе өтпейтін тауар.</p> <p>2. Әзербайжан: aşağı qeyd mal</p> <p>3. Қырғыз: белгиленген түшүп буюмдар</p> <p>4. Өзбек: pastga belgilangan mahsulotlar</p> <p>5. Түрік: aşağı işaretlelenmiş mallar</p> <p>6. Ағылшын: discounted goods – жарамсыз деп танылған неке, жарамсыз деп танылған бұйым, арзандатылған тауар</p> <p>7. Испан:productos de marca hacia abajo</p> <p>8. Неміс:markiert unten Waren</p> <p>9. Француз: produits démarqués</p>
2860.	товарная биржа	тауар биржасы	<p>1.Биржа – нидерл. beurs, нем. Börse, фр. bourse, итал. bórса, исп. bolsa. Тауар нарығы инфрақұрылымының орталық буыны; тауарларды үлгілер мен стандарт бойынша алдын ала биржалық сарап негізінде сатып алу-сату жөнінде көтерме сауда мәмілесі жүзеге асырылатын мекеме</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə mübadiləsi</p> <p>3. Қырғыз: чийки зат алмашуу</p> <p>4. Өзбек:tovar ayirboshlash</p> <p>5. Түрік:ticaret borsası</p>

			<p>6. Ағылшын: commodity exchange 7. Испан: el intercambio de mercancías 8. Неміс: Warenbörse 9. Француз: échange des produits de base</p>
2861.	товарная корзина	тауар себеті	<p>1. Бір адамның немесе отбасының бір айлық (жылдық) тұтыну деңгейі мен құрылымын сипаттайтын есептік жиынтық, тауар түрлері. Мұндай жиынтық ең төменгі тұтыну бюджетін (ең төменгі күнкөріс деңгейін) есептеу үшін қолданылады. 2. Әзербайжан: səbət 3. Қырғыз: корзинаға салуу 4. Өзбек: savatga savatni 5. Түрік: alışveriş sepeti 6. Ағылшын: commodity basket 7. Испан: carro de la compra 8. Неміс: Einkaufswagen – сатып алынған заттарға арналған арба 9. Француз: panier</p>
2862.	товарная политика	тауар саясаты	<p>1. Політика – көне грек. πολιτική – мемлекеттік қызмет. Кәсіпорынның маркетингтік қызметінің нышаны, онда тауардың түр-түріне қатысты саясат, жаңа тауарлар жасау, оларды өндіріске жіберу, тұтынушылар сұранымын жоғалтқан тауарларды экспорт бағдарламасынан алып тастау, тауарларды сәнге лайықтау, буып-түю, тауар белгісі және тауар атауы мәселелері қамтылады. 2. Әзербайжан: məhsul siyasət 3. Қырғыз: продукт саясаты 4. Өзбек: mahsulot siyosati 5. Түрік: ürün politikası 6. Ағылшын: commodity policy 7. Испан: política de producto 8. Неміс: Produktpolitik 9. Француз: politique produit</p>
2863.	товарная экспертиза	тауар сараптамасы	<p>1. Экспертиза – лат. expertus – тәжірибелі, жетекші. Биржалық сауда-саттықта сатылатын тауардың сапасына жасалатын сараптама. 2. Әзербайжан: əmtəə ekspertizası 3. Қырғыз: тауар экспертизасы 4. Өзбек: tovar tekshirish 5. Түрік: emtia uzmanlığı 6. Ағылшын: commodity examination 7. Испан: especialización de los productos básicos 8. Неміс: Rohstoff-Know-how</p>

			9. Француз:expertise des produits de base
2864.	товарно-денежные отношения	тауар-акша қатынастары	<p>1.Бір-бірімен қоғамдық еңбек бөлінісі арқылы байланысқан оқшауланған тауар өндірушілердің қатынастары. Бұл қатынастар нарық, тауарларды сатып алу-сату, айырбастау арқылы көрініс табады.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə-pul münasibətləri</p> <p>3. Қырғыз: тауар-акча мамилелери</p> <p>4. Өзбек:tovar-pul munosabatlari</p> <p>5. Түрік:meta-para ilişkilerinin</p> <p>6. Ағылшын: commodity-money relations</p> <p>7. Испан:las relaciones monetario-mercantiles</p> <p>8. Неміс:Ware-Geld-Beziehungen</p> <p>9. Француз:relations marchandise-argent</p>
2865.	товарное обеспечение денег	акшаны тауармен қамтамасыз ету	<p>1. Өндірілген, әзірленген және нарыққа түскен тауарларға кәсіпорындардың, кәсіпкерлердің, тұрғындардың қолма-қол және қолма-қол емес ақша түрінде төлем қабілетті сұранысын қамтамасыз ететін шама.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə pul təmin</p> <p>3. Қырғыз: түлүк менен камсыз кылуу акча</p> <p>4. Өзбек: tovar pul bilan ta'minlash</p> <p>5. Түрік: emtia para sağlanmasının</p> <p>6. Ағылшын: commodity security of money</p> <p>7. Испан:los productos básicos que proporciona el dinero</p> <p>8. Неміс:Warengeld bereitstellt</p> <p>9. Француз:produits de base fournissant de l'argent</p>
2866.	товарно-материальные ценности	тауар-материалдық құндылықтар	<p>1. Құрамына өндірістік шығындар, аяқталмаған өндіріс, дайын өнімнің қалдықтары кіретін тауар-материалдық құндылықтардың белгілі бір күнгі құнын бейнелейтін статистикалық көрсеткіш.</p> <p>2. Әзербайжан:material aktivlər</p> <p>3. Қырғыз: тауар-материалдық каражаттар</p> <p>4. Өзбек: moddiy aktivlar</p> <p>5. Түрік: malzeme varlıklar</p> <p>6. Ағылшын: inventory</p> <p>7. Испан: bienes materiales</p> <p>8. Неміс: Sachwerte</p> <p>9. Француз: biens matériels</p>
2867.	товарные арбитражные сделки	тауарлық арбитраждық мәмілелер	<p>1. Арбитраж – фр. arbitrage – делдалдық кезінде дауды шешу. Тауар нарығында баға айырмасынан пайда алу мақсатында жасалатын мәміле.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə arbitraj əməliyyatları</p> <p>3. Қырғыз: тауар арбитраждук бүтүмдөр</p>

			<p>4. Өзбек: tovar arbitraj operatsiyalari</p> <p>5. Түрік: emtia arbitraj işlemleri</p> <p>6. Ағылшын: commodity arbitrage transactions</p> <p>7. Испан: operaciones de arbitraje de los productos básicos</p> <p>8. Неміс: Commodity Arbitrage-Transaktionen</p> <p>9. Француз: les opérations d'arbitrage des produits de base</p>
2868.	товарные запасы	тауарлардың босалқы қорлары	<p>1. Дайындаушылардағы (өткізудің босалқы қорлары) және сауда ұйымдарындағы дайын өнімнің босалқы қорлары, айналыс саласында тұрған және өткізуге арналған өнім.</p> <p>2. Әзербайжан: inventar</p> <p>3. Қырғыз: товар қору</p> <p>4. Өзбек: inventarizatsiya</p> <p>5. Түрік: envanter</p> <p>6. Ағылшын: commodity stocks</p> <p>7. Испан: inventario</p> <p>8. Неміс: Inventar</p> <p>9. Француз: inventaire – кеңсе, қайта есептеу, түгендеу</p>
2869.	товарный демпинг	тауар демпингі	<p>1. Демпинг – ағылшын. dumping – түсіру. Тауарларды төмендетілген бағамен шетке шығару, яғни ішкі нарықтағы бағадан төмен бағамен шетке шығару. Өткізу нарығы үшін күрес құралы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə dempinq</p> <p>3. Қырғыз: чийки зат көмүлгөн</p> <p>4. Өзбек: tovar tushirish</p> <p>5. Түрік: meta damping</p> <p>6. Ағылшын: sales dumping, commodity dumping</p> <p>7. Испан: mercancía vertido</p> <p>8. Неміс: Rohstoff-Dumping</p> <p>9. Француз: le dumping produit</p>
2870.	товарный рынок	тауар нарығы	<p>1. Сұраныс пен ұсыныстың ықпалдасуы арқылы тауар бағасы қалыптасатын және сатушылар мен сатып алушылар жалғастырылатын айырбас аясы, яғни өндіріс құрал-жабдығы немесе тұтыну тауарлары ұсынылатын нарық.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə bazarı</p> <p>3. Қырғыз: түлүк рыногу</p> <p>4. Өзбек: tovar bozori</p> <p>5. Түрік: emtia piyasası</p> <p>6. Ағылшын: commodity market</p> <p>7. Испан: mercado de materias primas</p>

			<p>8. Неміс: Rohstoffmarkt</p> <p>9. Француз: marché des matières premières</p>
2871.	товарный фетишизм	тауар фетишизмі	<p>1. Фетишизм – фр. fetuche және португал. feitigo – бас ию, тағзым ету объектiсi. Тауарларға ерекше, магиялық күш беру, оларды экономикалық қатынастардың ғана емес, адамдар арасындағы барлық қатынастарды реттеуші басты реттегіш ретінде қарастыру.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə fetişizm</p> <p>3. Қырғыз: тауар тумардай</p> <p>4. Өзбек: tovar fetisizm</p> <p>5. Түрік: emtia fetişizmi</p> <p>6. Ағылшын: commodity fetishism</p> <p>7. Испан:fetichismo de la mercancía</p> <p>8. Неміс:Warenfetischismus</p> <p>9. Француз:fétichisme de la marchandise</p>
2872.	товарный фонд	тауар қоры	<p>1.Фонд – фр. fond, лат. fundus – негіз, негіздеме. Тауар, қор және валюта биржаларында биржа операцияларына, сондай-ақ, тауарлардың қорларына жұмсау үшін жарналар түрінде немесе жарналық үлестерді (акцияларды) сату арқылы инвесторлардың, әдетте, ұсақ инвесторлардың капиталдарын біріктіру, яғни ішкі нарықта өткізуге не экспортқа арналған тұтыну қоры.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə fond</p> <p>3. Қырғыз: тауар фонду</p> <p>4. Өзбек: tovar jamg'armasi</p> <p>5. Түрік: emtia fonu</p> <p>6. Ағылшын: commodity fund</p> <p>7. Испан:fondo de materias primas</p> <p>8. Неміс:Rohstoff-Fonds</p> <p>9. Француз:fonds de matières premières</p>
2873.	товарный шлейф	тауар толықтырмасы	<p>1. Шлейф – нем. Schleife – «көйлектің ұзын етегі», нем. Schleifen – «сүйреу», «сүйрелеу».Тұтынушының ықыласын туғызуы және бәсекелік күресте табысқа жеткізуі мүмкін тауарға енгізілетін толықтырулар кешені.</p> <p>2. Әзербайжан: əmtəə sıgır</p> <p>3. Қырғыз: тауар чиркегичтери</p> <p>4. Өзбек: tovar iz</p> <p>5. Түрік: emtia iz</p> <p>6. Ағылшын: sales apron</p> <p>7. Испан:rastro de los productos básicos</p> <p>8. Неміс:Ist trail</p> <p>9. Француз:sentier des produits de base</p>

2874.	товародвижение (товарное движение)	тауар қозғалысы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тауардың экспортшы, импортшы, көтере сатып алушы арқылы аларман үшін бөлшек саудаға жеткізілу процесі. 2. Әзербайжан: mal yol 3. Қырғыз: буюмдары жол кыймылы 4. Өзбек: tovar-transport 5. Түрік: mal trafik 6. Ағылшын: goods traffic, novement of goods 7. Испан: el tráfico de mercancías 8. Неміс: Güterverkehr – грузооборот 9. Француз: le trafic de marchandises
2875.	товарооборот складской	қоймадағы тауар айналымы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Көтерме сауда тауар айналымының түрі, мұнда көтерме сауда базасы өз қоймаларына тауарлар әкеледі, тауарлар топтамаларын осында өңдеп, жиынтықтайды және қоймалардан тауарларды бөлшек сауда топтарына жөнелтеді. 2. Әзербайжан: inventar dövriyyəsi 3. Қырғыз: мүлк жолу жүгүртүүсү 4. Өзбек: inventarizatsiya aylanmasi 5. Түрік: stok devir hızı 6. Ағылшын: stock trade, warehouse commodity turnover 7. Испан: rotación de inventario 8. Неміс: Lagerumschlag 9. Француз: la rotation des stocks
2876.	товарооборот транзитный	транзиттік тауар айналымы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Транзит – лат. trans – «арқылы», «trans+ire» – «өту». Көтерме сауда айналымының бір түрі, мұнда көтерме сауда кәсіпорындардан немесе жеткізушілерден өз қоймаларына әкелместен, тікелей сатып алушыларға жөнелте отырып, сатады. 2. Әзербайжан: tranzit ticarət 3. Қырғыз: транзиттик соода 4. Өзбек: tranzit savdo 5. Түрік: transit ticaret 6. Ағылшын: transit trade, transit commodity circulation 7. Испан: comercio de tránsito 8. Неміс: Transithandel 9. Француз: commerce de transit
2877.	товары повседневного спроса	күнделікті сұраныс тауарлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тұтынушы жиі сатып алатын тауарлар. Бұл орайда, тұтынушы өзінің қажеттері мен машықтанған тәжірибесін басшылыққа алады. 2. Әзербайжан: FMCG 3. Қырғыз: FMCG

			<p>4. Өзбек: FMCG 5. Түрік: FMCG 6. Ағылшын: convenience goods, essential goods 7. Испан: bienes de consumo 8. Неміс: FMCG 9. Француз: produits de grande consommation</p>
2878.	товары потребительские	тұтыну тауарлары	<p>1. Түпкілікті тұтынуға, жекебастың, отбасының немесе үй ішінің пайдалануына арналған тауарлар мен көрсетілетін қызметтер. 2. Әзербайжан: istehlak malları 3. Қырғыз: керектөө мүлік 4. Өзбек: iste'mol mollari 5. Түрік: tüketim malları 6. Ағылшын: consumer goods 7. Испан: bienes de consumo 8. Неміс: Verbrauchsgüter 9. Француз: biens de consommation</p>
2879.	товары транзитные	транзиттік тауарлар	<p>1. Транзит – лат. trans – «арқылы», «trans+ire» – «өту». Кеден тәртіптемесі, мұнда тауарлар кеден бажын, салықтарды өндіріп алмастан, экономикалық саясат шараларын қолданбастан, бірақ кеден бақылауымен ел аумағы арқылы алып өтіледі. 2. Әзербайжан: tranzit mal 3. Қырғыз: транзит менен буюмдары 4. Өзбек: tranzit mollari 5. Түрік: transit mallar 6. Ағылшын: transit goods, goods in transit 7. Испан: las mercancías en tránsito 8. Неміс: Waren im Transit 9. Француз: marchandises en transit</p>
2880.	торги гласные	жария сауда-саттық	<p>1. Халықаралық сауда-саттық, бұл сауда-саттықты өткізу кезінде тендер комитеті сауда-саттыққа қатысушы фирмалар мен консорциумдардың көз алдында ұсыныстарды ашып, олардың негізгі шарттарын оқиды және тапсырысты қандай фирмалар консорциумының алғаны туралы мәліметтерді ашық баспасөзде жариялайды, бұл орайда оның көлемі және қол қойылған келісімшарттың жалпы мөлшері көрсетіледі. 2. Әзербайжан: sait təklifləri 3. Қырғыз: үндүү арыздар 4. Өзбек: unlilarni takliflar 5. Түрік: ünlüler teklifleri 6. Ағылшын: vowels trades, public auction</p>

			<p>7. Испан: ofertas vocales 8. Неміс: Vokale Gebote 9. Француз: offres de voyelles</p>
2881.	торги закрытые	жабық сауда-саттық	<p>1. Саны шектеулі фирмалар мен консорциумдар қатысуға шақырылатын халықаралық сауда-саттық. 2. Әзербайжан: qaralı tender 3. Қырғыз: жабык тендердик 4. Өзбек: yopiq tender 5. Түрік: karalı teklif 6. Ағылшын: sealed bidding, closed bidding 7. Испан: licitación cerrada 8. Неміс: geschlossene Bieter 9. Француз: enchère fermée</p>
2882.	торги международные	халықаралық сауда-саттық	<p>1.1) тауарды толайым сатып алуға ірі тапсырыстарды әлемдік нарықта орналастыру немесе жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету үшін мердігерлерді тарту әдістерінің бәсекелік нысаны, яғни халықаралық нарықта жабдықты сатып алуға берілген тапсырыстарды орналастырудың немесе кешенді объектілерді салу және басқа жұмыстарды орындау, сондай-ақ, инжинирингілік қызметтерді көрсету үшін мердігерлерді тартудың конкурстық нысаны; 2) тапсырысшыға тиімді коммерциялық жағдайларды, жұмыстарды орындаудың немесе қызметтер көрсетудің оңтайлы мерзімін қамтамасыз етудің бәсекелесуге қабілетті халықаралық жеткізушілерді немесе мердігерлерді тартуға мүмкіндік беретін жүйесі. 2. Әзербайжан: beynəlxalq tenderlər 3. Қырғыз: эл аралык тендер 4. Өзбек: xalqaro tenderlar 5. Түрік: uluslararası ihale 6. Ағылшын: international tender, international bid 7. Испан: licitaciones internacionales 8. Неміс: internationale Ausschreibungen 9. Француз: appels d'offres internationaux</p>
2883.	торги негласные	жасырын сауда-саттық	<p>1. Мұндай сауда-саттыққа тауарларды (мемлекеттік немесе басқа да тапсырыс) сатып алушылардың шектеулі саны қатыстыралады немесе сауда-саттықтың өзі тікелей қатысушылардың қатысуынсыз, сатып алушылардың жазбаша ұсыныстарын қарастыратын арнаулы тендерлік комитет (тапсырыс сатылатын болса, тапсырысшы) жүргізеді.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: söylenmemiş teklifleri</p> <p>3. Қырғыз: ага арыздар</p> <p>4. Өзбек: unspoken takliflar</p> <p>5. Түрік: söylenmemiş teklifler</p> <p>6. Ағылшын: unspoken bidding</p> <p>7. Испан: ofertas tácitas</p> <p>8. Неміс: unausgesprochene Gebote</p> <p>9. Француз: offres non-dits</p>
2884.	торги открытые	ашық сауда-саттық	<p>1. Халықаралық сауда-саттық, оған қатысуға барлық тілек білдіруші фирмалар мен ұйымдар қатысады. Мұндай сауда-саттықтың өткізілетіні туралы мерзімді баспасөзде жарияланады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: асіқ tender</p> <p>3. Қырғыз: ачык тендердик</p> <p>4. Өзбек: ochiq tender</p> <p>5. Түрік: асік ihale</p> <p>6. Ағылшын: open tenders, public auction, open bidding</p> <p>7. Испан: licitación abierta</p> <p>8. Неміс: offene Ausschreibungen</p> <p>9. Француз: appel d'offres ouvert</p>
2885.	торги публичные	жария сауда-саттық	<p>1. <i>Публичное</i> – лат. publicus – қоғамдық. Жария, ашық түрде, сауда-саттыққа қатысушылардың қатысуы арқылы өткізіледі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ictimai hәrrac</p> <p>3. Қырғыз: ачык соода</p> <p>4. Өзбек: ochiq savdolar</p> <p>5. Түрік: асік artırma</p> <p>6. Ағылшын: public auction</p> <p>7. Испан: subasta pública</p> <p>8. Неміс: öffentliche Versteigerung</p> <p>9. Француз: enchères publiques</p>
2886.	торговая выручка	саудадан түскен ақша	<p>1. Тауардың белгілі бір партиясын белгілі бір уақыт кезеңі ішінде сатудан түскен, сауда ұйымы, сатушы алған ақша сомасы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ticarәt daxilolmalar</p> <p>3. Қырғыз: соода түшүүлөр</p> <p>4. Өзбек: savdo tushumlar</p> <p>5. Түрік: ticaret makbuzlar</p> <p>6. Ағылшын: trade proceeds</p> <p>7. Испан: recibos comerciales</p> <p>8. Неміс: Handel Quittungen</p> <p>9. Француз: recettes commerciales</p>
2887.	торговая надбавка	сауда үстемесі	<p>1. Халыққа тауарды (өнімді) өткізу кезінде сауда кәсіпорындары немесе басқа кәсіпорындар</p>

			<p>белгілейтін үстеме. Олардың тауарды сатумен және осы операциялардан пайда алумен байланысты жұмсаған шығындарын өтеу үшін қосылады. Оның мөлшері үкіметтің немесе баға белгілеу органдарының шешімімен белгіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: ticarət ehtiyat</p> <p>3. Қырғыз: соода жөлөкпул</p> <p>4. Өзбек: savdo ruxsat</p> <p>5. Түрік: ticaret ödeneği</p> <p>6. Ағылшын: trade allowance</p> <p>7. Испан: descuento por</p> <p>8. Неміс: Handelsgeld</p> <p>9. Француз: allocation commerciale</p>
2888.	торговая наценка	саудадағы үстелме баға, саудадағы баға үстелмесі	<p>1. Тауардың бөлшек сауда бағасының бір бөлігі, ол ағымдағы шығындардың өтелуін және сауда кәсіпорындарының пайда алуын қамтамасыз етеді.</p> <p>2. Әзербайжан: ticarət margin</p> <p>3. Қырғыз: соода маржа</p> <p>4. Өзбек: savdo chet</p> <p>5. Түрік: ticaret marjı</p> <p>6. Ағылшын: markup, marketing margin</p> <p>7. Испан: margen comercial</p> <p>8. Неміс: Handelsspanne</p> <p>9. Француз: la marge commerciale</p>
2889.	торговая сессия	сауда-саттық сессиясы	<p>1. Сессия – лат. sessio – жиналыс, отырыс. Трейдерлер тауар биржасының сауда жүйесіне тауарларды сатып алуға (сатуға) өтінімдер беретін және олар бойынша биржалық мәмілелер жасалатын сауда күнінің уақыт кезеңі.</p> <p>2. Әзербайжан: ticarət sessiyası</p> <p>3. Қырғыз: соодалоо сессиясы</p> <p>4. Өзбек: savdo sessiyasi</p> <p>5. Түрік: savdo seansi</p> <p>6. Ағылшын: trading session</p> <p>7. Испан: sesión de negociación</p> <p>8. Неміс: Börsensitzung</p> <p>9. Француз: séance de négociation</p>
2890.	торговая сеть	сауда желісі	<p>1. Сауда базарларын қоспағанда, ортақ басқарудағы және бірыңғай коммерциялық белгі және дараландырудың өзге де құралдары аясында пайдаланылатын, екі және одан да көп сауда объектілерінің жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: kommersiya şəbəkə</p> <p>3. Қырғыз: соода түйүнү</p> <p>4. Өзбек: tijorat tarmoq</p>

			<p>5. Түрік: ticari ağ 6. Ағылшын: commercial network 7. Испан: red comercial 8. Неміс: Handelsnetz 9. Француз: réseau commercial</p>
2891.	торговая скидка	сауда шегерімі	<p>1. Көтере сатып алумен және белгілі бір тауар түрлерін аймақтардағы нарықтарда өзінің тұрақты көтере сатып алушылары болып табылатын бөлшек сауда жасаушыларға өткізумен айналысатын фирма ұсынатын өнімнің немесе көрсетілетін қызметтің бағасын төмендету; тауардың бөлшек сауда бағасының айналыс шығынын өтеу және пайда құралуы үшін сауда ұйымдары мен кәсіпорындарының қарамағында қалған бөлігі; тауарлар саудаға түсетін бөлшек сауда бағасы мен көтерме сауда бағасының арасындағы айырма. Кейде ол көтерме сауда бағасына қосылатын үстеме баға болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: ticarət endirim 3. Қырғыз: соода эсептик 4. Өзбек:savdo chegirma 5. Түрік:ticaret indirim 6. Ағылшын: rate of return,norm of profitability 7. Испан: descuento comercial 8. Неміс:Händlerrabatt 9. Француз:remise commerciale</p>
2892.	торговля беспошлинная	бажсыз сауда	<p>1. Елге кеден бажын (салығын, алымын) төлемей әкелінген тауарлармен, құндылықтармен және өзгедей заттармен жасалатын сауда. 2. Әзербайжан: azad ticarət 3. Қырғыз: эркин соода 4. Өзбек:erkin savdo 5. Түрік:serbest ticaret 6. Ағылшын: free trade 7. Испан: libre comercio 8. Неміс: Freihandel – еркін сауда 9. Француз: libre-échange</p>
2893.	торговля внешняя	сыртқы сауда	<p>1. Әкетуден (экспорт) және (немесе) әкелуден (импорт) тұратын, елдер арасындағы сауда. 2. Әзербайжан: xarici ticarət 3. Қырғыз: тышкы соода 4. Өзбек: tashqi savdo 5. Түрік: dış ticaret 6. Ағылшын: international trade 7. Испан: comercio exterior</p>

			<p>8. Неміс:Außenhandel</p> <p>9. Француз:le commerce extérieur</p>
2894.	торговля комиссионная	комиссиялық сауда	<p>1. Сауда кәсіпорындары мен жекелеген азаматтар арасында жасалған комиссия шартына негізделген сауда нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: komissiya ticarət</p> <p>3. Қырғыз: комиссия соода</p> <p>4. Өзбек:komissiya savdo</p> <p>5. Түрік: komisyon ticareti</p> <p>6. Ағылшын: commission trade</p> <p>7. Испан:intermediarios del comercio</p> <p>8. Неміс:Kommissionsverkauf</p> <p>9. Француз:commerce de commission</p>
2895.	торговля коммерческая	коммерциялық сауда	<p>1. Коммерция – лат. commercium – сауда. Тауарды халыққа коммерциялық бағамен ашық сату.</p> <p>2. Әзербайжан: kommersiya ticarət</p> <p>3. Қырғыз: коммерциялук соода</p> <p>4. Өзбек:tijorat savdo</p> <p>5. Түрік:ticari ticaret</p> <p>6. Ағылшын: commercial trade</p> <p>7. Испан:el intercambio comercial</p> <p>8. Неміс:kommerzieller Handel</p> <p>9. Француз: le commerce</p>
2896.	торговля консигнационн ая	консигнациялы қ сауда	<p>1.Консигнация – лат. consignatio, ағылшын. consignment – құжат, жазбаша дәлелдеме; ағылшын. consign – алу. Тауарлар иесінің тапсырмасымен оларды шетелдегі қоймадан ұйымдастырылған сату.</p> <p>2. Әзербайжан:yükün satış</p> <p>3. Қырғыз: накладной сатуу</p> <p>4. Өзбек: yuk sotish</p> <p>5. Түрік: konsinye satış</p> <p>6. Ағылшын: consignmenttrade</p> <p>7. Испан: venta en consignación</p> <p>8. Неміс: Sendung Verkauf</p> <p>9. Француз: vente en consignation</p>
2897.	торговля кооперативная	кооперативті сауда	<p>1. Кооператив – лат. cooperatio – ынтымақтастық. Қаражаты пайшылардың жарналарынан және шаруашылық қызметтен түскен пайдадан құралатын тұтынушылық кооператив қызметінің ерекше түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: kooperativ ticarət</p> <p>3. Қырғыз: биргелешкен соода</p> <p>4. Өзбек:kooperativ savdo</p>

			<p>5. Түрік: kooperatif ticaret 6. Ағылшын: cooperative trade 7. Испан: comercio cooperativo 8. Неміс: kooperativer Handel 9. Француз: commerce coopératif</p>
2898.	Медицина саласының терминдері		
2899.	абазия	абазия	<p>11. (еж. Грек а — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөзалды қосымшасы» + βάσις — «жүріс») — көбіне дененің тепе-теңдігін сақтауға немесе аяқтың қозғалу қабілеті бұзылуына байланысты жүйке жүйесі аурулары кезінде жүру қабілетінен айырылу. Науқастанған адам тиісті іс-қимылдарды жатып-ақ қажетті мөлшерде және жеткілікті күш шегінде орындай алады. Көбіне диссоциативті (конверсионды) бұзылулар (бұрын истерия деп аталатын) кезінде, аяқтың қозғалу қабілеті бұзылған және тепе-теңдікті сақтау (нақты айтқанда, қыртыстық атаксия) бұзылған кезде кездеседі. Көбіне астазиямен қатар жүреді.</p> <p>Абазияның хорейлық, паралитикалық, спастикалық және треморлы түрлері болады</p> <p>2. Әзербайжан: abasia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: abasia 5. Түрік: abasia 6. Ағылшын: abasia – Inability to walk 7. Испан: abasia 8. Неміс: abasia 9. Француз: abasie</p>
2900.	абдоминопластика	абдоминопластика	<p>1. (лат. abdomen, abdominis – «іш» + грек plastike – «пластика өнері») – бұл іштің салбырап тұрған бос терісінен арылуға, ішті тартуға, ішінді жалпақ әрі әдемі пішінге келтіруге, тері мен майдан тұратын салбырап тұрған артық нәрселерді алып тастауға көмектесетін пластикалық ота түрі. Бұл ота іш қабырғасының тонуын қалпына келтіреді, нәтижесінде мүсініңіз сымбатты бола түседі. Абдоминопластика – ең танымал бес пластикалық операцияның бірі болып саналады.</p> <p>2. Әзербайжан: abdominoplasty 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Xotining 5. Түрік: abdominoplasti 6. Ағылшын: Abdominoplasty</p>

			<p>7. Испан: abdominoplastia 8. Неміс: Abdominoplastik 9. Француз: abdominoplastie</p>
2901.	аберрация	аберрация	<p>1. (лат. aberratio – «ауытқу, алыстау, ерекшелену», лат. aberrare (лат. ab– – «бастап» + лат. errare – «адасу, шатасу») — «алыстау, ауытқу») – нормадан ауытқу; қателер, бұзылулар, ақаулықтар. 2. Әзербайжан: aberrasiya 3. Қырғыз: бурмалануу 4. Өзбек: adashish 5. Түрік: aberasyon 6. Ағылшын: aberration – аберрация, ауытқу, шатасу, естент тану, дұрыс бағыттан ауытқу aberrance – дұрыс жолдан ауытқу, нормадан ауытқу, аберрация 7. Испан: aberración 8. Неміс: Aberration 9. Француз: aberration – аберрация, бұрмалау, теріс түсіндіру, рухани бұзылу, шатасу, ілгек</p>
2902.	аборт искусственный	жасанды аборт	<p>1. (лат. Abortus — «түсік») — жүктілікті жасанды жолмен үзу. Заманауи медициналық стандарттар бойынша, жасанды түсік жүктіліктің 20 аптасына дейін немесе жүктілік мерзімі белгісіз болғанда, нәрестенің салмағы 400 г дейін жасалады. 2. Әзербайжан: induksiya abort 3. Қырғыз: жасалма бойдон алдыруулардын 4. Өзбек: sun'iy abort 5. Түрік: kürtaj 6. Ағылшын: Artificial abortion 7. Испан: aborto inducido 8. Неміс: Abtreibung 9. Француз: l'IVG</p>
2903.	аборт медицинский	медициналық аборт	<p>1. (лат. abortus — «түсік» және лат. medicina ars medicina – «емдеу өнері», «айығу, сауығу өнері» деген сөз тіркесінен пайда болған, және medeor – «айықтырамын» деген етістіктен де жасалған) – бұл 6–8 апта аралығындағы мерзімде қалаусыз жүктілікті жасанды түрде үзу. Бұл ота уақыт өтіп кеткен немесе жеңіл медикамент арқылы түсік тастауға немесе шағын түсік тастауға мүмкіндік болмаған кезде жасалады. terapeutik abort 2. Әзербайжан: 3. Қырғыз: дарылоо-аборт 4. Өзбек: davolash abort 5. Түрік: terapötik kürtaj</p>

			<p>6. Ағылшын: Medical abortion 7. Испан: aborto terapéutico 8. Неміс: therapeutische Abtreibung 9. Француз: l'avortement thérapeutique</p>
2904.	аборт неполный	жартылай аборт	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – қалаусыз жүктілікті жасанды түрде ұзу кезінде болуы мүмкін асқынулардың бірі. Жартылай түсік ұрық жұмыртқасының немесе оның бір бөлігінің бұрынғыдай жатыр қуысында қалғанын білдіреді. 2. Әзербайжан: natamam abort 3. Қырғыз: толук бойдон алдыруу 4. Өзбек: tugatilmagan abort 5. Түрік: tamamlanmamış kürtaj 6. Ағылшын: Incomplete abortion 7. Испан: aborto incompleto 8. Неміс: unvollständige Abtreibung 9. Француз: avortement incomplet</p>
2905.	аборт полный	толық аборт	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – ұрық жұмыртқасының толықтай жатырдан түсуін сипаттайтын өздігінен болған түсіктің соңғы кезеңі. 2. Әзербайжан: tam abort 3. Қырғыз: толук бойдон алдыруу 4. Өзбек: to'liq abort 5. Түрік: tam kürtaj 6. Ағылшын: Complete abortion 7. Испан: aborto completa 8. Неміс: vollständige Abtreibung 9. Француз: avortement complet</p>
2906.	аборт самопроизвольный	өздігінен болған аборт	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – 22 аптаға дейінгі мерзімде жүктілікті кенеттен табиғи түрде ұзу. Бұл ұрықтың дамуы бұзылған немесе ананың бойында қандай да бір патология болған жағдайда орын алады. 2. Әзербайжан: təbii abort 3. Қырғыз: башаламан бойдон алдыруу 4. Өзбек: o'z-o'zidan abort 5. Түрік: spontan abortus 6. Ағылшын: Spontaneous abortion 7. Испан: aborto espontáneo 8. Неміс: Spontanabort – түсік, өздігінен болған түсік, уақытынан ерте босану 9. Француз: avortement spontané</p>
2907.	аборт спонтанный	күтпеген аборт	<p>1. (лат. abortus — «түсік») және лат. <i>spontaneus</i> – «өздігінен») – жүктіліктің 20 аптасына дейін</p>

			<p>ұрықталу өнімдерінің пайда болуына байланысты ұрықтың немесе нәрестенің ықпалдандырылмаған қазасы.</p> <p>2. Әзербайжан: təbii abort</p> <p>3. Қырғыз: башаламан бойдон алдыруу</p> <p>4. Өзбек: o'z-o'zidan abort</p> <p>5. Түрік: spontan abortus</p> <p>6. Ағылшын: Spontaneous abortion</p> <p>7. Испан: aborto espontáneo</p> <p>8. Неміс: Spontanabort</p> <p>9. Француз: avortement spontané</p>
2908.	аборт трубный	түтіктік аборт	<p>1. (лат. abortus — «түсік») – ұрық жұмыртқасын жатыр түтігінен іш қуысына қарай итерумен сипатталатын түтіктегі жүктілік кезінде өздігінен болатын түсік.</p> <p>2. Әзербайжан: tubal abort</p> <p>3. Қырғыз: Тубал аборт</p> <p>4. Өзбек: tubal abort</p> <p>5. Түрік: tüp kürtaj</p> <p>6. Ағылшын: Tubal abortion</p> <p>7. Испан: aborto tubárico</p> <p>8. Неміс: Tubarabort</p> <p>9. Француз: l'avortement tubaire</p>
2909.	абстинентный синдром	абстиненттік синдром	<p>1. (лат. Abstinencia — «тартыну» және көне-грек. συνδρομή – «топталу, жиналу») — психоактивті затты қабылдауды толық тоқтату не болмаса бірнеше рет, әдетте, ұзақ және/немесе жоғары мөлшерде пайдаланғаннан кейін оның мөлшерлемесін төмендету салдарынан пайда болатын, үйлесімі мен ауырлық деңгейі әртүрлі белгілер тобы. Абстиненттік синдром пайда болатын және жалғасатын уақыттық шеңбер бар, бірақ бұл науқастың қабылдаған психоактивті затының түріне және одан тартыну алдындағы мөлшерлемеге байланысты болады. Абстинентті синдром тәуелділік синдромының құрамдас бөлігі болып табылады. Абстинентті синдром көбіне едәуір жақсы зерттелген алкогольді абстинентті синдромнан (бас жазумен салыстыруға болмайды) бөлек болады.</p> <p>2. Әзербайжан: abstinence symptom</p> <p>3. Қырғыз: антынын белги</p> <p>4. Өзбек: ro'za alomat</p> <p>5. Түрік: perhiz semptom</p> <p>6. Ағылшын: Abstinence syndrome</p> <p>7. Испан: síntomas de abstinencia</p>

			<p>8. Неміс: Abstinenz Symptom 9. Француз: symptôme d'abstinence</p>
2910.	абстиненция	абстиненция	<p>1. I (лат. abstinencia – «тартыну») – құмар, психикалық, әсіресе физикалық тәуелділік анықталған затты пайдалануды тоқтатқан кезде пайда болатын психикалық, вегетативті-соматикалық және неврологиялық бұзылулар белгісінің кешені. Организмге берілетін токсикомания (алкоголь, нашақорлық, ұйықтататын препараттар және т.б.) тудыратын заттар неғұрлым күрт тоқтаса, абстиненция белгілері айқын байқалады. Кейбір жағдайдарда, мысалы, барбитуратизм кезінде барбитураттарды қабылдауды тоқтату адамның өліміне әкеп соғуы мүмкін. Абстиненцияның клиникалық бейнесінің ерекшелігі қабылдайтын зат түріне, мөлшеріне және оны пайдалану ұзақтығын байланысты. Абстиненцияның болуы қалыптасқан токсикоманияны айғақтайды. Сондай-ақ «абстиненция» терминін қандай да бір нәрседен, мысалы, жыныстық қатынастан тартынуды белгілеу үшін қолданады.</p> <p>II (лат. abstinencia – «тартыну»; син. абстинентті синдром) – токсикомандық тәуелділік тудыратын заттарды қабылдауды (енгізуді) күрт тоқтату салдарынан немесе олардың антагонистерін енгізуден болатын жай-күй; психикалық, вегетативті-соматикалық және неврологиялық бұзылулармен сипатталады; абстиненцияның клиникалық бейнесі мен ағымы зат түріне, мөлшеріне және оны пайдалану ұзақтығына байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан: abstinence 3. Қырғыз: кармануу 4. Өзбек: ro'za 5. Түрік: kaçınma 6. Ағылшын: Abstinence 7. Испан: abstinencia 8. Неміс: Abstinenz 9. Француз: abstinence</p>
2911.	абсцесс малого таза	кіші жамбас абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – ішперде қуысының айтарлықтай төмен бөлігінде (еркектердің тікішекті-қуық, әйелдердің тікішекті-жатыр [дуглас кеңістігі] қуысында) орналасқан іріңдік, жедел қабыну ауруларының, іш қуысы органдарына зақым келу немесе ота жасау салдарынан пайда болады.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: absesi pelvic</p> <p>3. Қырғыз: ириьк жамбаш</p> <p>4. Өзбек: chipqon tos</p> <p>5. Түрік: apse pelvik</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of small pelvis</p> <p>7. Испан: absceso pélvico</p> <p>8. Неміс: Abszess Becken</p> <p>9. Француз: abcès pelvien</p>
2912.	абсцесс метастатически й	метастаздық абсцесс	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – іріңді инфекциялардың қоздырғыштарын қашықтағы ошақтан гематогенді немесе лимфогенді тасымалдау салдарынан асқынатын іріңдік.</p> <p>2. Өзөрбайжан: metastatik absesi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: metastatik chipqon</p> <p>5. Түрік: metastatik abse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess metastatic</p> <p>7. Испан: absceso metastásico</p> <p>8. Неміс: metastasierendem Abszess</p> <p>9. Француз: abcès métastatique</p>
2913.	абсцесс паранефральны й	бүйрекмаңы абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бүйрек жаны іріңдігі бір немесе екі бүйрек айналасындағы инфекция салдарынан туындаған ірің жиналатын қалта болып табылады. Бүйрек жаны іріңдігінің көбі несеп шығару жолдары инфекцияларының салдарынан орын алады, бұл инфекциялар қуықтан басталып, бүйрекке таралады, содан кейін бүйрек айналасындағы аймаққа таралады. Бүйрек жаны іріңдігінің басқа себептеріне несеп шығару жолдарына немесе репродуктивті жүйелерге жасалған оталар жатады. Бүйрек жаны іріңдігі үшін ең үлкен қауіп факторы бүйректегі тастар болып табылады, олар несеп ағынын бұғаттайды, соның салдарынан инфекция көбейетін аймақ түзіледі. Бактериялар тастарға жабысып алады, антибиотиктер оларды жоя алмайды. Бүйрек жаны іріңдігіне шалдыққан 20-60% пациентте тас болады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: Perirenal absesi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Paranebral chipqon</p> <p>5. Түрік: perirenal abse</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of the paranephric</p> <p>7. Испан: absceso perirrenal</p> <p>8. Неміс: perirenal Abszess</p> <p>9. Француз: abcès péri-rénale</p>

2914.	абсцесс паратонзиллярный	бадамшабезмаңы абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – таңдайдың бадамша безін қоршап тұратын тіндерде орналасқан, ірің толған қуыс. Іріңдік (іріңді қуыс) осы тіндердің қабынуы салдарынан, көбіне ангинадан кейін (таңдай бадамша бездерінің жедел қабынуы) немесе созылмалы тонзиллиттің ауыр түрі кезінде (таңдай бадамша бездерінің созылмалы қабынуы кезінде) асқынады. Орын алатын жағдайлардың басым көпшілігінде іріңдік бір жағында асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi paratonsillar</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: chipqon paratonsillar</p> <p>5. Түрік: apse paratonsillar</p> <p>6. Ағылшын: Paratonsillar abscess</p> <p>7. Испан: paratonsillar absceso</p> <p>8. Неміс: Abszess paratonsillar</p> <p>9. Француз: abcès paratonsillar</p>
2915.	абсцесс печени	бауыр абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бұл бауырдың іріңдеп-деструктивті түрде түзілуі, яғни тіндердің іріңденіп қабынуы, олардың жойылуы және іріңді қуыстың түзілуі салдарынан орын алады. Негізінен бауыр іріңдігі салдарлық болады (яғни, басқа ауру нәтижесінде асқынады).</p> <p>2. Әзербайжан: hepatophuma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: hepatophuma</p> <p>5. Түрік: hepatophuma</p> <p>6. Ағылшын: Abscess of the liver</p> <p>7. Испан: hepatophuma</p> <p>8. Неміс: hepatophuma</p> <p>9. Француз: hepatophuma</p>
2916.	абсцесс поддиафрагмальный	көкетасты абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – бұл көкет күмбезі мен іш қуысының жоғарғы бөлігіне жанасып тұрған органдар (бауыр, асқазан және көкбауыр) арасында түзілетін жергілікті ірің. Көкет астындағы іріңдік кезінде гипертермия, әлсіздік, эпигастрия және қабырғаастының қатты ауыруы, демікпе, жөтел байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi subdiaphragmatic</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: chipqon diafragma ostidagi</p> <p>5. Түрік: apse subdiaphragmatik</p> <p>6. Ағылшын: Abscess diaphragmatic</p> <p>7. Испан: subdiafragmático absceso</p> <p>8. Неміс: Abszess subdiaphragmaler</p> <p>9. Француз: abcès sous-diaphragmatique</p>

2917.	абсцесс подкожный	теріасты абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріндеу») – бұл ірің микробтарының әсерінен асқынатын іріңді қабынудың шектелген ошағы. Бұл ауру көршиқан, сыздауық, тілменің қабынуы, жарақат немесе тіліп алу салдарынан орын алуы мүмкін. Іріңдіктің белгілері ісіну, қызару, солқылдатып ауыруы болуы мүмкін. Бұл белгілермен қатар дене қалтырап, температураның көтерілуі, қабынудың жылдам күшейіп бара жатқанын білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: dərialtı absesi</p> <p>3. Қырғыз: Жылкыда ириьк</p> <p>4. Өзбек: teri ostiga chirqon</p> <p>5. Түрік: deri altı apse</p> <p>6. Ағылшын: Subcutaneous abscess</p> <p>7. Испан: absceso subcutáneo</p> <p>8. Неміс: subkutaner Abszess</p> <p>9. Француз: abcès sous-cutané</p>
2918.	абсцесс подпеченочный	бауырасты абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріндеу») – бауырдың төменгі қабаты мен ішек ілгектері арасындағы ішперде қуысына орналасатын іріңдік; бөлінген ірің перитониті салдарынан пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: absesi obstructive</p> <p>3. Қырғыз: ириьк тосуучу</p> <p>4. Өзбек: chirqon obstruktiv</p> <p>5. Түрік: apse obstrüktif</p> <p>6. Ағылшын: Abscessed paresis</p> <p>7. Испан: obstructiva del absceso</p> <p>8. Неміс: Abszess obstruktive</p> <p>9. Француз: obstructive abcès</p>
2919.	абсцесс почки	бүйрек абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріндеу») – жедел іріңді пиелонефриттің өте сирек кездесетін түрі. Бүйрек іріңдігі кеңінен қабынатын инфильтраттың асқынған жеріндегі тіннің іріңденіп балқуы не болмаса апостематозды пиелонефрит кезінде кішкентай іріңдер тобының бірігуі нәтижесінде немесе бүйректегі көршиқан іріңдеген жағдайда асқинуы мүмкін. Қабынудың экстрареналды ошақтарынан (деструктивті пневмония, септикалық эндокардит) алынған инфекцияларды енгізу кезінде туындайтын бүйректің метастатикалық іріндеуі де болады. Жеке іріңдіктер, әдетте, бір жағында пайда болады, ал метастатикалық көбіне көп және екі жақты болып келеді.</p> <p>2. Әзербайжан: böyrək absesi</p> <p>3. Қырғыз: бөйрөк ириьк</p>

			<p>4. Өзбек: buyrak chipqon 5. Түрік: böbrek apse 6. Ағылшын: Kidney abscess 7. Испан: absceso renal 8. Неміс: Niere Abszess 9. Француз: abcès du rein</p>
2920.	абсцесс холодный	суық абсцесс	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – іріңнің жай іріңге тән қабыну реакциясының жергілікті және жалпы белгілері (ауыру, терінің қызаруы, дене температурасының көтерілуі) жоқ шектеулі кеңістікке (әдетте, үлкен емес) жиналуы. 2. Әзербайжан: soyuq abses 3. Қырғыз: муздак ириьк 4. Өзбек: sovuq chipqon 5. Түрік: soğuk apse 6. Ағылшын: Abscess cold 7. Испан: absceso frío 8. Неміс: kalter Abszess 9. Француз: abcès froid</p>
2921.	абсцесс щеки	ұрт абсцесі	<p>1. (лат. abscessus – «іріңдеу») – процестің асқыну тереңдігіне қарай ісіну және қызару көбіне ұрттың тері қабаты жағынан, не ауыз қуысының шырышты қабатынанан айқын байқалады. Қатты ауырмайды, бірақ ауызды ашқан кезде күшейе түседі. Жалпы жағдайдың бұзылуы орташа байқалады. Іріңнің беттің басқа бөліктеріне таралуы өте қауіпті. Дәрігерге қаралғанға дейін (міндетті түрде бару керек) ауыруды басатын құрал ішу, жылу таңғыш басу, ауызды шайқау ұсынылады. 2. Әзербайжан: yanaq absesi 3. Қырғыз: бет ириьк 4. Өзбек: yonoq chipqon 5. Түрік: yanak absesi 6. Ағылшын: Abscess of cheek 7. Испан: absceso mejilla 8. Неміс: Wange Abszess 9. Француз: abcès joue</p>
2922.	абсцессотомия	абсцессотомия	<p>1. (abscessotomia; лат. abscessus – «іріңдеу» + грек. Томē – «қию,кесу») – іріңдікті ашатын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан: abtsessotomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: abtsessotomiya 5. Түрік: abtsessotomiya 6. Ағылшын: Abscessotomy</p>

			<p>7. Испан: abstsessotomiya 8. Неміс: abstsessotomiya 9. Француз: abstsessotomiya</p>
2923.	абсцессэктомия	абсцессэктомия	<p>1. (abscessectomia; лат. abscessus – «іріңдеу» + грек. Ektome – «кесу, тілу, жою») – қаптамаланған іріңді ашпай, тілетін немесе сылып тастайтын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан: abstsessektomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: abstsessektomiya 5. Түрік: abstsessektomiya 6. Ағылшын: Abscessectomy 7. Испан: abstsessektomiya 8. Неміс: abstsessektomiya 9. Француз: abstsessektomiya</p>
2924.	абузус	абузус	<p>1. (лат. Abusus – «пайдалану, шамадан тыс пайдалану») – айқын интоксикацияға апарып соғатын алкогольдің немесе нашақорлық құралдын аздаған мөлшерін аз уақыт (бір немесе бірнеше күн бойы) пайдалану. 2. Әзербайжан: abuzus 3. Қырғыз: 4. Өзбек: abuzus 5. Түрік: abuzus 6. Ағылшын: Abbusus 7. Испан: abuzus 8. Неміс: abuzus 9. Француз: abuzus</p>
2925.	авирулентность	авируленттілік	<p>1. (грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. virulentus – «улы») – микроорганизмдердің патогенді түрлерінің жеке штаммаларының ауру тудыруға қабілетсіздігі. 2. Әзербайжан: avirulence 3. Қырғыз: 4. Өзбек: avirulence 5. Түрік: avirülans 6. Ағылшын: Avirulence 7. Испан: avirulencia 8. Неміс: Avirulenz- 9. Француз: avirulence</p>
2926.	авиационная травма	авиациялық жарақат	<p>1. (лат. avis – «құс» және көне-грек. Τράυμα – «жара, зақымдану») – экипаж, жолаушылар немесе ұшаққа қызмет көрсететін техникалық</p>

			<p>қызметкерлердің ұшу аппараттарын әуеде не жерде пайдалану барысында немесе лаңкестік әрекет салдарынан пайда болған зақымдар кешені.</p> <p>2. Әзербайжан: aviasiya zədə</p> <p>3. Қырғыз: авиация жаракат</p> <p>4. Өзбек: aviatsiya jarohat</p> <p>5. Түрік: havacılık yaralanması</p> <p>6. Ағылшын: Air trauma</p> <p>7. Испан: esion de la aviación</p> <p>8. Неміс: Luftfahrt Verletzung</p> <p>9. Француз: blessure aviation</p>
2927.	автовакцина	аутовакцина	<p>1. (көне.-грек. Αὐτός – «өзі, өздігінен» + лат. vaccina – «сиыр») – науқастың өзінен алынған микробтардан дайындалған екпе.</p> <p>2. Әзербайжан: avtogen vaksin</p> <p>3. Қырғыз: грохоту вакцина</p> <p>4. Өзбек: tub emlash</p> <p>5. Түрік: otojen aşı</p> <p>6. Ағылшын: Autovaccine</p> <p>7. Испан: autovacuna</p> <p>8. Неміс: autogenem Impfstoff</p> <p>9. Француз: autovaccin</p>
2928.	автогамия	аутогамия	<p>1. (көне.-грек. Αὐτός – «өзі, өздігінен» + грек. Gamos – «неке») – 1) жоғары сатыдағы өсімдіктердің өздігінен тозаңдануы және өздігінен тұқымдануы түрлерінің бірі; 2) жалпы цитоплазмадағы қатар тұрған екі гаплоидты ядро бірігетін біржасушалы организмдердің (негізінен, қарапайымдыларда) өздігінен тұқымдануы.</p> <p>2. Әзербайжан: autogamy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autogamy</p> <p>5. Түрік: autogamy</p> <p>6. Ағылшын: autogamy – автогамия, өздігінен тұқымдану</p> <p>7. Испан: autogamia</p> <p>8. Неміс: autogamy</p> <p>9. Француз: autogamy</p>
2929.	автогемотерапия	аутогемотерапия	<p>1. (көне.-грек. Αὐτός – «өзі, өздігінен» + грек. Haimatos – «қан» + грек. Therapeia – «емдеу») – бұл пациентке оның тамырынан алынған өзінің қанын тері астына немесе бұлшық етке енгізу арқылы бірқатар ауруды емдеудің көне тәсілдерінің бірі. Әдістің жақсы жағы – организмнің аурумен күресуі кезінде жеке қорғаныс күшіне ықпал етеді.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: avtogemoterapiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avtogemoterapiya</p> <p>5. Түрік: avtogemoterapiya</p> <p>6. Ағылшын: Autohemotherapy</p> <p>7. Испан: avtogemoterapiya</p> <p>8. Неміс: avtogemoterapiya</p> <p>9. Француз: avtogemoterapiya</p>
2930.	автогемотрансфузия	аутогемотрансфузия	<p>11.(көне.-грек. Αὐτός – «өзі, өздігінен» + грек. Haimatos – «қан» + лат. Transfusio – «күю») – бұл науқастан алдын ала алынған және қансырауының орнын толтыру үшін оған қайтарылған өзінің жеке қанын немесе оның компоненттерін (плазма, эритроцитарлы масса) науқасқа күю.</p> <p>Қан ауыстырудың мынадай түрлері бар:</p> <ul style="list-style-type: none"> – науқасқа өзінің алдын ала дайындалған қанын немесе оның компоненттерін күю; – науқастан тікелей ота алдында алынған (салынған наркоздан кейін) өз қанын күю, интраоталық гемодиллюция деп аталады; – науқасқа ота барысында ота жасалған аймақтан және жарақат немесе ауру салдарынан қуысқа төгілген қанды жинау арқылы оған қанын қайтару (реинфузия). <p>2. Өзөрбайжан: avtogemotransfuziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avtogemotransfuziya</p> <p>5. Түрік: avtogemotransfuziya</p> <p>6. Ағылшын: avtogemotransfuziya</p> <p>7. Испан: avtogemotransfuziya</p> <p>8. Неміс: avtogemotransfuziya</p> <p>9. Француз: avtogemotransfuziya</p>
2931.	автоинфекция	аутоинфекция	<p>1. (көне.-грек. Αὐτός – «өзі, өздігінен» + орта-ғасырлық. Лат. Infectio – «жұқтыру») – организмнің өзінде тіршілік етіп жатқан немесе алдыңғы инфекциялық аурудан қалған бактерияларды өзіне жұқтыруы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: self-infeksiya</p> <p>3. Қырғыз: өзүн-өзү жара</p> <p>4. Өзбек: o'z-o'zini infektsiya</p> <p>5. Түрік: kendini enfeksiyon</p> <p>6. Ағылшын: Autoinfection – өзіне-өзі жұқтыру, автоинфекция, аутоинфекция</p> <p>7. Испан: auto-infección</p> <p>8. Неміс: Selbst Infektion</p> <p>9. Француз: auto-infection</p>

2932.	автолаборатория	автозертхана	<p>1. (көне.-грек. <i>Αὐτός</i> – «өзі, өздігінен» + лат. <i>Laboro</i> – «істеймін») – дала жағдайында зертханалық зерттеулер жүргізуге арналған жабдықтар орналасқан арнайы шанағы бар автокөлік.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>avtolaboratoriya</i></p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: <i>avtolaboratoriya</i></p> <p>5. Түрік: <i>avtolaboratoriya</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Autolaboratory</i></p> <p>7. Испан: <i>avtolaboratoriya</i></p> <p>8. Неміс: <i>avtolaboratoriya</i></p> <p>9. Француз: <i>avtolaboratoriya</i></p>
2933.	автоматизм сердца	жүрек автоматизмі	<p>1. (көне.-грек. <i>αὐτόματος</i> – «өздігінен қозғалушы») – қоздыру нәтижесінде пайда болатын жиырылу қабілеті. Жүректің ритмикалық қызметі негізгі орталықтың оң жүрекшесінің құлақшасы аймағындағы автоматизмнің — синусты-жүрекше (синусты) түйінінің болуы арқасында орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>ürək avtomatizm</i></p> <p>3. Қырғыз: жүрек автоматизмі</p> <p>4. Өзбек: <i>yurak avtomatizmi</i></p> <p>5. Түрік: <i>kalp otomatizm</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Automatism of the heart</i></p> <p>7. Испан: <i>automatismo del corazón</i></p> <p>8. Неміс: <i>Herz Automatismus</i></p> <p>9. Француз: <i>coeur automatisme</i></p>
2934.	автономная нервная система	дербес нерв	<p>1. (көне.-грек. <i>αὐτονομία</i> – «автономия, тәуелсіз» + лат. <i>nervus</i> – «сіңір, бұлшық ет, жүйке» + көне.-грек. <i>σύντημα</i> – «құрастырылға; жасау») – бұл тегіс бұлшық ет, миокард және бездерді реттеудің эфферентті жүйесі. Ол гомеостазды қолдауға және сыртқы стимулдарға жауап беруді үйлестіруге көмектеседі. Симпатикалық, парасимпатикалық және энтералды (ішек ішіндегі) бөлімдерден тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>avtonom sinir sistemi</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>autonomic тынчсыздана системасы</i></p> <p>4. Өзбек: <i>avtonom nerv tizimi</i></p> <p>5. Түрік: <i>Otonom sinir sistemi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Autonomic nervous system</i></p> <p>7. Испан: <i>sistema nervioso autónomo</i></p> <p>8. Неміс: <i>vegetatives Nervensystem</i></p> <p>9. Француз: <i>Système nerveux autonome</i></p>
2935.	автономный	автономиялы	<p>1. (көне.-грек. <i>αὐτονομία</i> – «автономия, тәуелсіз») –</p>

	рост	өсу	<p>бұл ісікке тән физиологиялық реттеуге байланысы жоқ, өсу ерекшелігі. Дербес өсудің негізгі ерекшелігі – оның түзілуіне әсер еткен себептерді жойғаннан кейін де ол тоқтамайды. Дербес өсу туралы түсінік бірқатар клиника-анатомиялық және эксперименттік бақылауларға негізделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Muxtar artım</p> <p>3. Қырғыз: Мухтар өсүшү</p> <p>4. Өзбек: avtonom o'sish</p> <p>5. Түрік: Özerk büyüme</p> <p>6. Ағылшын: Autonomous growth</p> <p>7. Испан: crecimiento autónomo</p> <p>8. Неміс: autonomes Wachstum</p> <p>9. Француз: croissance autonome</p>
2936.	агалактия	агалактия	<p>1. (грек. Α... , - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + грек. Gala – «сүт») — босанғаннан кейін әйелден мүлдем сүттің шықпауы. Сүттің жартылай ғана шығуы гипогалактия деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: agalactia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agalactia</p> <p>5. Түрік: agalactia</p> <p>6. Ағылшын: Agalactia</p> <p>7. Испан: agalaxia</p> <p>8. Неміс: agalactia</p> <p>9. Француз: agalaxie</p>
2937.	агорофобия	агорофобия	<p>11. (еж. Грек. ἀγορά — «базар, нарық» және φόβος — «үрей») — ашық есіктен, ашық кеңістіктен қорқу; психиканың бұзылуы, яғни оқыс іс-әрекетті қажет етуі мүмкін адамдардың шоғырлануынан пайда болатын үрей; үлкен алаңда немесе ешкім жоқ жерде кетіп бара жатқанда тап болатын бейсаналы үрей. Қорғаныс тетігі ретінде бейсаналы түрде байқалады. Бұл фобия адамдарға, адамдардан алған эмоционалды жарақаттарға байланысты қандай да бір нәрседен шын өмірде үрейлену салдарынан пайда болады. Көптеген жүйке бұзылуларымен және психикалық аурулармен қатар жүреді. Алғаш рет бұл жайында Карл Вестфаль жазған болатын.</p> <p>Сондай-ақ мағынасы осыған ұқсас, бірақ дәл қазіргі сәтте ескірген демофобия (еж. Грек. Δῆμος — «халық» және φόβος — «үрей») және охлофобия</p>

			<p>(еж. Грек. ὄχλος — «жиын» және φόβος — «үрей») деген терминдер бар, бұлар жиыннан немесе адамдардың көп болып шоғырлануынан қорқуды білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: agorafobi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agorafobi</p> <p>5. Түрік: agorafobi</p> <p>6. Ағылшын: agoraphobia – агорафобия, кеңістіктен қорқу</p> <p>7. Испан: agorafobia</p> <p>8. Неміс: Agoraphobie – агорафобия Platzangst – агорафобия, кеңістіктен қорқу</p> <p>9. Француз: agoraphobie – агорафобия</p>
2938.	агастрия	агастрия	<p>1. (грек. Α..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + грек. Gastēr, gastros – «асқазан, іш») – дамудағы ауытқушылық: іш қабырғасының жоғарғы бөлігі мен іш қуысының жоғарғы бөлігі органдарының болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: agastriya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agastriya</p> <p>5. Түрік: agastriya</p> <p>6. Ағылшын: Agastrium</p> <p>7. Испан: agastriya</p> <p>8. Неміс: agastriya</p> <p>9. Француз: agastriya</p>
2939.	аггравация	аггравация	<p>1. (лат. Aggravatio – «біреуге салмақ салу, ауырлату») – науқастың қандай да бір белгіні немесе ауыру жай-күйін тым әсірелеп жіберу. Әсіресе, психопатия, истерия, ятрогенияға шалдыққан науқастар аггравацияға бейім.</p> <p>2. Әзербайжан: kəskinləşmə</p> <p>3. Қырғыз: оордоо</p> <p>4. Өзбек: yomonlashish</p> <p>5. Түрік: kızdırma</p> <p>6. Ағылшын: Aggravation</p> <p>7. Испан: agravación</p> <p>8. Неміс: Verschlimmerung</p> <p>9. Француз: aggravation</p>
2940.	агеносомия	агеносомия	<p>1. (грек. Α..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + genes – «туылған»; soma – «дене») – жыныстық мүшенің туа бітті болмауы немесе жыныстық мүшенің дамуындағы ақаулық, жыныстық мүшенің туа бітті</p>

			<p>дамымауы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: agenosomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agenosomiya</p> <p>5. Түрік: agenosomiya</p> <p>6. Ағылшын: Arteriosomia</p> <p>7. Испан: agenosomiya</p> <p>8. Неміс: agenosomiya</p> <p>9. Француз: agenosomiya</p>
2941.	агнозия акустическая	акустикалық агнозия, есту агнозиясы	<p>1. (грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім» және грек. Akustikos – «есту») – әдеттегі күнделікті дыбыстардың шығу көзін және мәнін білу қабілетінің жойылуы. Пациент мәнсіз дыбыстар ағынын қабылдайды, олардың ішінде, иттің үруін, қадамдарды, жөтелді, телефон қоңырауын, толқындардың шуылын, автокөліктің шуылын және т.б. ажырата алмайды. Бұл бұзылу көбіне сенсорлы афазиямен қатар жүреді. Акустикалық агнозия түрлерінің бірі ретінде апперцептивті агнозия (лат. Ad – «дейін», персерсіо – «қабылдау») қарастырылады, яғни бұл – акустикалық нысанның жеке және оның элеменеттерінің дұрыс қабылданатын бүтін бейнесін құру қабілетінен айырылу, мысалы, музыка әуендерін тану қабілетінің бұзылуы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: akustik agnosia</p> <p>3. Қырғыз: акустикалық агнозия</p> <p>4. Өзбек: akustik agnosia</p> <p>5. Түрік: akustik agnosia</p> <p>6. Ағылшын: Acoustic agnosia</p> <p>7. Испан: agnosia acústica</p> <p>8. Неміс: akustische Agnosie</p> <p>9. Француз: agnosie acoustique</p>
2942.	агнозия вкусовая	дәмдік агнозия, дәм сезу агнозиясы	<p>1. (грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім») – заттарды олардың дәмдік сапасына қарап білу қабілетінің бұзылуы орын алатын агнозия.</p> <p>2. Өзөрбайжан: dad agnosia</p> <p>3. Қырғыз: таттырғыч агнозия</p> <p>4. Өзбек: ta'mga agnosia</p> <p>5. Түрік: tat agnozi</p> <p>6. Ағылшын: Flavored agnosia</p> <p>7. Испан: agnosia gustativa</p> <p>8. Неміс: Geschmacks- agnosia</p> <p>9. Француз: gustatifs agnosie</p>

2943.	агнозия зрительная	көру агнозиясы	<p>1. (грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + gnosis – «білім») – көру анализаторы арқылы келіп түсетін ақпаратты білу және анықтаудың мүмкін еместігі. Бұл санатта Лиссауэрдің заттық агнозиясы жеке алып көрсетіледі, яғни бұл көру қызметі сақталған жағдайда әртүрлі заттарды танудың бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: vizual agnosia</p> <p>3. Қырғыз: көрүү агнозия</p> <p>4. Өзбек: Visual agnosia</p> <p>5. Түрік: görsel agnozi</p> <p>6. Ағылшын: Visual agnosia</p> <p>7. Испан: agnosia visual</p> <p>8. Неміс: Agnosie</p> <p>9. Француз: agnosie visuelle</p>
2944.	агонадизм	агонадизм	<p>1. (грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + грек. Gone – «себепкер болу») – жыныстық бездердің болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: agonadism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: agonadism</p> <p>5. Түрік: agonadism</p> <p>6. Ағылшын: Agonadism</p> <p>7. Испан: agonadismo</p> <p>8. Неміс: agonadism</p> <p>9. Француз: agonadism</p>
2945.	агранулоцитоз	агранулоцитоз	<p>11.(грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. Granulum – «ұрық» + грек. Kytos – «жасуша») – гранулоциттер (кемінде $0,75 \cdot 10^9/л$) мен моноциттердің есебінен лейкоциттер деңгейінің (кемінде $1 \cdot 10^9/л$) төмендеуі байқалатын, организмнің бактериалды және грибокты инфекцияларға шалдыққыштығы ұлғаятын патологиялық жай-күй.</p> <p>Патогенезге байланысты миелотоксикалық агранулоцитоз (цитостатикалық ауру) және экзогенді антигендерге – агранулоцитоз гаптендеріне (гаптенді, дәрілік) қарсы антиденелердің түзілуіне байланысты болатын иммундық агранулоцитоз немесе аутоиммунды агранулоцитоз (коллагеноз, лимфома, вирусты гепатит кезінде) бар.</p> <p>2. Әзербайжан: aqranulositoz</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: agronulotsitoz 5. Түрік: agranülositoz 6. Ағылшын: Agranulocytosis 7. Испан: agranulocitosis 8. Неміс: Agranulozytose 9. Француз: agranulocytose</p>
2946.	агранулоцитоз иммунный	иммундық агранулоцитоз	<p>11.(грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. Granulum – «ұрық» + грек. Kytos – «жасуша» және лат. Immunis – «қандайда бір заттан азат») – бұл қандағы лейкоциттер мен гранулоциттер мөлшерін төмендететін қан ауруы. Иммунды агранулоцитоз дәрілерді (анальгетиктер, стероидты қабынуға қарсы препараттар, сульфаниламидтер, антитиреоидты құралдар) қабылдау нәтижесінде қозады. Олар лейкоциттерге жабысып, олардың антидене түзуіне күш береді. Гранулоциттер бұзылады. Бұл тетіктің негізінде иммундық қақтығыс жатыр.</p> <p>Ал қандағы лейкоциттер ауыруы тоғызыншы дәрежедегі 1×10^9 /л, ал гранулоциттер – кемінде тоғызыншы дәрежедегі $0,75 \times 10^9$ /л.</p> <p>2. Әзербайжан: agranulositoz immun 3. Қырғыз: агранулоцитоз иммундук 4. Өзбек: agronulotsitoz immun 5. Түрік: agranülositoz bağışıklık 6. Ағылшын: Agranulocytosis immune 7. Испан: inmunológico agranulocitosis 8. Неміс: Agranulozytose Immun 9. Француз: immunitaire agranulocytose</p>
2947.	агранулоцитоз миелотоксический	миелотоксиндік агранулоцитоз	<p>1. (грек. А..., - «болымсыздық мағынасын білдіретін сөздің бастапқы бөлігі» + лат. Granulum – «ұрық» + грек. Kytos – «жасуша» және миело-: грек. Myelos – «ми, милық тін, жұлын» + грек. Тохікон – «улайтын») – цитостатикалық әсері бар химиялық және физикалық факторлардың әсері нәтижесінде жілік майындағы миелопозддің ауырлануы арқылы түсіндірілетін агранулоцитоз.</p> <p>2. Әзербайжан: myelotoxic agranulositoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: myelotoxic agronulotsitoz 5. Түрік: myelotoxic agranülositoz 6. Ағылшын: Agranulocytosis myelotoxic 7. Испан: agranulocitosis mielotóxica 8. Неміс: myelotoxischen Agranulozytose</p>

			9. Француз: myélotoxique agranulocytose
2948.	агранулоцитоз симптоматический	симптомдық агранулоцитоз	<p>1. Гипопластикалық анемия, лейкоз және т.б. сияқты қан жүйесінің кейбір аурулары кезінде гемопоэздің ауырлануы салдарынан асқынған агранулоцитоз.</p> <p>2. Әзербайжан: aqranulositoz simptomatik</p> <p>3. Қырғыз: агранулоцитоз симптоматикалық</p> <p>4. Өзбек: agronulotsitoz simptomatik</p> <p>5. Түрік: agranülositoz semptomatik</p> <p>6. Ағылшын: Agranulocytosis symptomatic</p> <p>7. Испан: sintomática agranulocitosis</p> <p>8. Неміс: Agranulozytose symptomatische</p> <p>9. Француз: agranulocytose symptomatique</p>
2949.	агрегация клеток	жасуша агрегациясы	<p>1. (лат. <i>aggregatio</i> – «қосылу») – тінаралық айырмашылықтардың алғашқы белгісі бойынша сәйкестендірілетін жасушалардан дайындалған көп жасушалы құрылымдарды (агрегаттарды) түзу процесі; жасуша агрегациясы организмдердің қалыпты дамуы кезінде, ал экспериментте жасушаларды жасанды түрде ажыратқаннан кейін орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: mobil aqreqasiya</p> <p>3. Қырғыз: клетка жыйындысы</p> <p>4. Өзбек: Uyali aloqa jamlovchi</p> <p>5. Түрік: hücre agregasyonu</p> <p>6. Ағылшын: Aggregation of cells</p> <p>7. Испан: la agregación de células</p> <p>8. Неміс: Zellaggregation</p> <p>9. Француз: l'agrégation cellulaire</p>
2950.	адвентиция	адвентиция	<p>1. (лат. <i>Adventitia</i>, лат. <i>Adventicius</i> – «сыртқы»), негізінен талшықты байланыс тінінен түзілген органның сыртқы қабығы.</p> <p>2. Әзербайжан: adventitia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adventitia</p> <p>5. Түрік: adventisya</p> <p>6. Ағылшын: Adventitia</p> <p>7. Испан: adventicia</p> <p>8. Неміс: adventitia</p> <p>9. Француз: adventice</p>
2951.	аденовирус	аденовирус	<p>1. (грек. <i>Aden</i> – «темір» + лат. <i>Virus</i> «сілекей, сілекейлі шырын; у») – бұл инфекциялық вирустар тобы. Белгілері суық тиюге немесе өкпенің қабынуына ұқсас болады. Аденовирустар әдетте,</p>

			<p>ыны салу жолдарын зақымдайды. Аденовирустар – әдетте, ыны салу жолдарындағы тіндерді инфекциялайтын вирустар. Инфекцияның түріне қарай олар гастроэнтерит, конъюнктивит, цистит және бөртпе сияқты аурулар тудыруы мүмкін. Аденовирус–инфекциясының таралуы кезіндегі тығыздық, стресс жедел респираторлық ауруларға әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: adenovirus 3. Қырғыз: сыналуучу 4. Өзбек: adenovirus 5. Түрік: adenovirüs 6. Ағылшын: Adenovirus 7. Испан: adenovirus 8. Неміс: Adenovirus 9. Француз: adénovirus</p>
2952.	аденогипофиз	аденогипофиз	<p>11.(adenohypophysis, PNA, LNH; грек. Aden – «темір» + лат. hypophysis – «өскін») – құрылымы без сияқты болып келетін және ішкі секреция безі ретінде қызмет атқаратын гипофиздің үлесі; аденогипофиздің шұңқыр (pars infundibularis), аралық (pars intermedia) және дистальді (pars distalis) бөліктері бар.</p> <p>2. Әзербайжан: adenohypophysis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenohypophysis 5. Түрік: adenohipofiz 6. Ағылшын: Adenohypophysis 7. Испан: adenohipófisis 8. Неміс: Adenohypophyse 9. Француз: adénohypophyse</p>
2953.	аденоид	аденоид	<p>11.(грек. Aden – «темір» + грек. Eidos – «түр») – бұл жұтқын (жұтқыншақ) бадамша безінің (аденоидтардың) қабынып ауыруы. Көбіне мектепке дейінгі балалар мен бастауыш сыныпта оқитын балаларда кездеседі. Жұтқын бадамша безінің қабыну процесі тонзиллит (ангина) кезіндегі таңдай бадамша безіндегі қабыну процесі сияқты өтеді. Ангина сияқты ұзаққа созылған, емделмеген созылмалы аденоидит бүйрек (гломерулонефрит), ревматизм, жүрек ақауы, асқорыту жолдары органдарының аурулары және т.б. әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: genik eti 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenoid</p>

			<p>5. Түрік: lenf bezi 6. Ағылшын: Adenoid 7. Испан: adenoideo 8. Неміс: adenoide 9. Француз: adénoïdes</p>
2954.	аденоз железы молочной	сүт безі аденозы, емшек аденозы	<p>1. – безді эпителий гиперплазиясының үлесі басым болып келетін мастопатияның түрі. Сүт ағымы эпителийінің гиперплазиясы басым болса, көп мөлшердегі өлген эпителий жасушалары ағындардың саңылауын кеңейтіп, оларды бітеп тастайды. 2. Әзербайжан: süd vəzi adenosis 3. Қырғыз: Желин бези аденоз 4. Өзбек: ko'krak bezi adenosis 5. Түрік: Meme bezi adenozis 6. Ағылшын: Adenosis of breast gland 7. Испан: adenosis glándula mamaria 8. Неміс: Brustdrüse Adenose 9. Француз: adénose glande mammaire</p>
2955.	аденоидит острый	жітіаденоидит	<p>1. – вирустық немесе бактериалды инфекция нәтижесінде аденоидтар қабынуының жедел асқынуы (жұтқыншақ бадамша бездерінің патологиялық жайылуы). 2. Әзербайжан: kəskin adenoids 3. Қырғыз: Алкым бездери курч 4. Өзбек: o'tkir adenoids 5. Түрік: keskin adenoid 6. Ағылшын: Adenoiditis acute 7. Испан: adenoides afilados 8. Неміс: adenoids scharf 9. Француз: végétations tranchants</p>
2956.	аденоидэктомия	аденоидэктомия	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. «ektomē» - «кесілген, тілу, алынып тасталған») – экссудативті отитке шалдыққан немесе мұрын арқылы тыныс алуы қиындаған науқастардың аденоидтарын хирургиялық жолмен алып тастау. 2. Әзербайжан: adenoidectomy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adenoidectomy 5. Түрік: adenoidektomi 6. Ағылшын: Adenoidectomy 7. Испан: adenoidectomía 8. Неміс: adenoidectomy 9. Француз: adenoidectomy</p>

2957.	аденолипома	аденолипома	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. Λίπος — «май») – безді элементтерден тұратын липома.</p> <p>2. Әзербайжан: adenolipoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenolipoma</p> <p>5. Түрік: adenolipoma</p> <p>6. Ағылшын: Adenolipoma</p> <p>7. Испан: adenolipoma</p> <p>8. Неміс: adenolipoma</p> <p>9. Француз: adenolipoma</p>
2958.	аденолипомато з	аденолипомато з	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. Λίπος — «май») – тері асты жасұнығында (көбіне арқада, шапта және қолтық қуысында) көптеген аденолиптердің пайда болуымен сипатталатын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: adenolipomatoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenolipomatoz</p> <p>5. Түрік: adenolipomatoz</p> <p>6. Ағылшын: Adenolipomatosis</p> <p>7. Испан: adenolipomatoz</p> <p>8. Неміс: adenolipomatoz</p> <p>9. Француз: adenolipomatoz</p>
2959.	аденома ворсинчатая	бүрлі аденома	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + -ομα «ісік») – гүлді орамжапыраққа ұқсайтын қатерсіз ісік, консистенциясы өте жұмсақ, кейде көлемі үлкейіп, ішек саңылауын циркулярлы түрде қамтиды. Ісік жоғарыда сипатталған тубулярлы аденомадан түрі және клиникалық белгілері арқылы өзгешеленеді. Бүрлі аденоманың әдетте, аяғы болмайды, жалпақ негіздемеде тұрады, құрылымы жағынан тілімделген губкаға ұқсас және қолыңды ақырын тигізсең болды, қанайды. Кейде бүрлі ісіктің шұғыл белгіленген пішіні болады, ол тоқ ішектің шырышты қабатының бетіне шығады.</p> <p>2. Әзербайжан: villous adenoma</p> <p>3. Қырғыз: календардык аделаида</p> <p>4. Өзбек: villöz adenom</p> <p>5. Түрік: villöz adenom</p> <p>6. Ағылшын: Adenoma</p> <p>7. Испан: adenoma velloso</p> <p>8. Неміс: villous Adenom</p> <p>9. Француз: adénome villeux</p>
2960.	аденома гепатоцеллюля рная	бауыржасушалық аденома, гепатоцеллюля	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + -ομα «ісік») – бұл қатерсіз бауыр жасушалы ісік. Сыртынан қарағанда ісік диаметрі 5 см басталатын тығыз жұмыр түйін.</p>

		лық аденома	<p>Анаболикалық стероидтарды қабылдаған тұлғаларда және гликогенозамияға шалдыққан науқастарда мұндай түйіндеп көп болуы мүмкін (түйін саны төрттен асқан жағдайда бұл ауру бауыр аденоматозы деп аталады).</p> <p>2. Әзербайжан: hepatosellüler adenoma</p> <p>3. Қырғыз: гепатоцеллюлярная аделаида</p> <p>4. Өзбек: hepatocellular adenomasi</p> <p>5. Түрік: hepatoselüler adenom</p> <p>6. Ағылшын: hepatocellular adenoma</p> <p>7. Испан: adenoma hepatocelular</p> <p>8. Неміс: hepatozelluläres Adenom</p> <p>9. Француз: adénome hépatocellulaire</p>
2961.	аденома простаты	қуықасты безі аденомасы, простата аденомасы	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + -оμα «ісік» және грек. Prostates – «алдыңғы жақта тұрушы») – кеңінен таралған ауру. 50 жастан асқан еркектердің 30-40 %-ында, 65 жастан асқан еркектердің 75-90 %-ында кездеседі, қуық мойны аймағындағы безді тіндердің жайылуы түріндегі өзгерістер орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: prostat adenomasi</p> <p>3. Қырғыз: простат аделаида</p> <p>4. Өзбек: prostata adenomasi</p> <p>5. Түрік: prostat adenomu</p> <p>6. Ағылшын: prostate adenoma</p> <p>7. Испан: adenoma de próstata</p> <p>8. Неміс: Prostata-Adenom</p> <p>9. Француз: adénome de la prostate</p>
2962.	аденоматозный полип	аденоматозды полип	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + -оμα «ісік» және көне.-грек. πολύπους - «көпаяқтық; полип (теңіз жануары)») – бұл тоқ ішектің беткі қабатында өсетін полиптер, қатерлі ісік асқынуының қаупі өте жоғары. Аденоматоздық түймешіктер қатерлі ісік алдындағы ауру деп саналады, олар тоқ ішек қатерлі ісігінде асқынуы мүмкін. Тоқ ішекте пайда болуы мүмкін түймешіктердің басқа да типтері – гиперпластикалық, қабыну және гамартомды түймешіктер. Олардың тоқ ішек қатерлі ісігінде қайта пайда болу ықтималдылығы аз.</p> <p>2. Әзербайжан: adenomatöz polip</p> <p>3. Қырғыз: аденоматозный кремнезем</p> <p>4. Өзбек: adenomatous polip</p> <p>5. Түрік: adenomatöz polip</p> <p>6. Ағылшын: adenomatous polyp</p> <p>7. Испан: pólipos adenomatosos</p> <p>8. Неміс: adenomatöser Polyp</p>

			9. Француз: polype adénomateux
2963.	аденопатия	аденопатия	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. Pathos – «қайғыру») – француз клиницистері әртүрлі сипаттағы түйіндердің, бездердің ауруларын белгілеу үшін қолданатын термин. Олай болса, без дерті жинақтамалық ұғым болып табылады және лимфаның, аппараттың қабыну және қабынбау, спецификалық және спецификалық емес өзгерістерін білдіруі мүмкін. Біздің медициналық номенклатурада «аденопатия» деген термин қолданылмаған.</p> <p>2. Әзербайжан: adenopatıya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenopatıya</p> <p>5. Түрік: adenopatıya</p> <p>6. Ағылшын: adenopatıya</p> <p>7. Испан: adenopatıya</p> <p>8. Неміс: adenopatıya</p> <p>9. Француз: adenopatıya</p>
2964.	аденотомия	аденотомия	<p>1. (adenotomia; грек. Aden – «темір» + грек. Tome – «тілу, кесу») – аденоидтарды алып тастайтын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан: adenotomıya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenotomıya</p> <p>5. Түрік: adenotomıya</p> <p>6. Ағылшын: adenotomıya</p> <p>7. Испан: adenotomıya</p> <p>8. Неміс: adenotomıya</p> <p>9. Француз: adenotomıya</p>
2965.	аденофиброма	аденофиброма	<p>1. (adenotomia; грек. Aden – «темір» + лат. Fibra – «талшық» + ... oma – «ісік атауларының алғашқы, бастапқы атауы») – бұл қатерсіз ісік. Фиброаденома көбіне сүт безінде болады. Фиброаденома көбіне 20–30 жас аралығында және 40–50 жас аралығында кездеседі. Фиброаденома – қатерсіз ісік, фиброаденоматоз – сүт бездерінің дисгормонды ауыруы.</p> <p>2. Әзербайжан: adenofibroma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenofibroma</p> <p>5. Түрік: adenofibroma</p> <p>6. Ағылшын: adenofibroma</p> <p>7. Испан: adenofibroma</p> <p>8. Неміс: adenofibroma</p>

			9. Француз: adénofibrome
2966.	аденофлегмона	аденофлегмона	<p>1. (adenotomia; грек. Aden – «темір» + көне.-грек. Φλεγμονή — «ыстық көтерілуі, қабыну») – бұрын жұққан лимфа түйіншектерінен таралған инфекция салдарынан пайда болатын теріастындағы жасұнықтың іріңдеп қабынуы. Өте сирек кездеседі, ересектерге де, балаларға да жұғады.</p> <p>2. Әзербайжан: adenoflegmona</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenoflegmona</p> <p>5. Түрік: adenoflegmona</p> <p>6. Ағылшын: adenoflegmona</p> <p>7. Испан: adenoflegmona</p> <p>8. Неміс: adenoflegmona</p> <p>9. Француз: adenoflegmona</p>
2967.	аденоциты	аденоциттер	<p>1. (adenocytі; грек. Aden – «темір» + гист. Cytus – «жасуша») – гипофиздің алдыңғы үлесінің шырышты жасушалары.</p> <p>2. Әзербайжан: adenociti</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenociti</p> <p>5. Түрік: adenociti</p> <p>6. Ағылшын: adenociti</p> <p>7. Испан: adenociti</p> <p>8. Неміс: adenociti</p> <p>9. Француз: adenociti</p>
2968.	аденотом	аденотом	<p>1. (грек. Aden – «темір» + грек. Tome «кесу, тілу») – аденоидтарды алып тастайтын құрал, домалақ пішінді, көлемі әртүрлі пышақ.</p> <p>2. Әзербайжан: adenotom</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adenotom</p> <p>5. Түрік: adenotom</p> <p>6. Ағылшын: adenotom</p> <p>7. Испан: adenotom</p> <p>8. Неміс: adenotom</p> <p>9. Француз: adenotom</p>
2969.	аденотонзиллэк томия	аденотонзиллэк томия	<p>1. (көне.-грек. ἀδήν – «темір» + лат. tonsilla – «миндал тірізді темір» + көне.-грек. ἐκτομή – «тілік») – Америка Құрама штаттарында обструктивті ұйқы апноэсін емдеу үшін жиі белгіленетін емшара.</p> <p>2. Әзербайжан: adenotonzilléktomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: adenotonzilléktomiya</p> <p>5. Түрік: adenotonzilléktomiya</p> <p>6. Ағылшын: adenotonzilléktomiya</p> <p>7. Испан: adenotonzilléktomiya</p> <p>8. Неміс: adenotonzilléktomiya</p> <p>9. Француз: adenotonzilléktomiya</p>
2970.	адермия	адермия	<p>1. (adermia; грек а – «жоқ» + грек. Derma тері) – дамудағы ауытқу; терідегі ақаулық немесе оның болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: adermiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adermiya</p> <p>5. Түрік: adermiya</p> <p>6. Ағылшын: adermiya</p> <p>7. Испан: adermiya</p> <p>8. Неміс: adermiya</p> <p>9. Француз: adermiya</p>
2971.	адипонекроз	адипонекроз	<p>1. Пайда болу себебі белгісіз тері астындағы қабаттың ошақты некрозы. Көбіне асептикалық болып келеді, бірақ түзілім іріндеп кетуі де мүмкін. Алғашқы 1-2 аптада арқада, аяқ аймағында, бөксеңің теріастындағы қабатында диаметрі 1 см дейінгі тығыз орташа инфильтраттар пайда болуы мүмкін. Нығыз нәрсенің үстіндегі тері өзгермеген, пальпация ауыртпайды. Емдемеген жағдайда ошақтар бірнеше аптаның ішінде өздігінен жоғалып кетеді. Кейде нығыз нәрсенің үстіндегі теріде цианотикалық белгі, флюктуация және ауру сезімі пайда болады. Адипонекроз ошақтарын ашқан жағдайда ақ түсті ұнтақ тәрізді заттар бөлінеді, гистологиялық жағынан гранулематозды реакция ретінде бағаланады. Адипонекрозды өз бетінше ашу өте сирек болады. Балалардың жалпы жағдайына әсер етпейді.</p> <p>2. Әзербайжан: adiponekroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: adiponekroz</p> <p>5. Түрік: adiponekroz</p> <p>6. Ағылшын: adiponekroz</p> <p>7. Испан: adiponekroz</p> <p>8. Неміс: adiponekroz</p> <p>9. Француз: adiponekroz</p>
2972.	адипопексия	адипопексия	<p>1. Миға қан құйылу немесе ми қантамырларының бітелуі салдарынан оқыстан сал ауыруына ұшырау.</p> <p>2. Әзербайжан: adiporeksiya</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: adīropeksiya 5. Түрік: adīropeksiya 6. Ағылшын: adīropeksiya 7. Испан: adīropeksiya 8. Неміс: adīropeksiya 9. Француз: adīropeksiya</p>
2973.	адипсия	адипсия	<p>1. (грек. Α – «жоққа шығару формасы», + грек. Dipsao – «шөлді сезінем») – организмде су тапшы немесе тұз шамадан тыс көп болған жағдайда да шөлдемейтін ауру түрі. Бұл өте сирек кездесетін жағдай, гипернатрийлі сусыздану кезінде пайда болады. 2. Әзербайжан: adīpsiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adīpsiya 5. Түрік: adīpsiya 6. Ағылшын: adīpsiya 7. Испан: adīpsiya 8. Неміс: adīpsiya 9. Француз: adīpsiya</p>
2974.	адреналовая система	адреналдық жүйе	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. Renalis – «бүйрек» және «көне.-грек. σύστημα - «құрастырылған; құрастыру») – басқаша айтқанда, параганглии немесе хромафты жүйе, адреналин және норадреналин гормондарын түзетін, негізінен бүйрек үсті безіндегі ми затында, симпатикалық түйіншектер мен өрімдерде шоғырланатын жасушалар жиынтығы. 2. Әзербайжан: adrenalovaya sistemi 3. Қырғыз: адреналовый системасы 4. Өзбек: adrenalovaya tizimi 5. Түрік: adrenalovaya sistemi 6. Ағылшын: adrenalovaya system 7. Испан: sistema de adrenalovaya 8. Неміс: adrenalovaya System 9. Француз: système adrenalovaya</p>
2975.	адреналэктомия	адреналэктомия	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. Renalis – «бүйрек») – бір немесе екі бүйрек үсті безін хирургиялық жолмен алып тастау. Көбіне хирургиялық емдеу ісік процесіне байланысты жүргізіледі. Кушинг ауруының салдарынан болатын ауытқушылықтарды хирургиялық жолмен түзету үшін екі жақты (билатералды) бүйрек үсті безін отау жүргізіледі. 2. Әзербайжан: adrenalectomy</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: adrenalectomi 5. Түрік: adrenalectomi 6. Ағылшын: adrenalectomy 7. Испан: adrenalectomía 8. Неміс: Adrenalectomie 9. Француз: surrenalectomie</p>
2976.	адреномиметик	адреномиметик	<p>1. (лат. Adrenomimeticum, лат. Ad – «жанындағы» + лат. Renalis – «бүйрек»), + лат. Mimetes — еліктеу) (синонимдері — адреностимуляторлар, адренергиялық рецепторлар агонистері) — организмдегі адренергиялық рецепторларға күш беретін және организмде әртүрлі метаболикалық және функционалды өзгерістер тудыратын, табиғи немесе синтетикалық биологиялық белсенді заттар тобы.</p> <p>2. Әзербайжан: agonistler 3. Қырғыз: агонисттер 4. Өзбек: agonistleri 5. Түрік: agonistleri 6. Ағылшын: agonists 7. Испан: agonistas 8. Неміс: Agonisten 9. Француз: agonistes</p>
2977.	адренорецептор	адренорецептор	<p>1. (лат. Ad – «жанындағы» + лат. Renalis – «бүйрек» + лат. receptor – «қайта өндіруші; жасырушы; пана») – катехоламиндерге сезімтал рецепторлар. Катехоламиндерге адреналин (эпинефрин), норадреналин және олардың алдында қолданылған дофамин жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: adrenoreceptor 3. Қырғыз: 4. Өзбек: adrenoreceptor 5. Түрік: adrenoreseptör 6. Ағылшын: adrenoreceptor 7. Испан: los eceptors adrenérgicos 8. Неміс: Adrenorezeptor 9. Француз: adrénérgique</p>
2978.	асбестоз	асбестоз	<p>1. – асбест бөлшектерімен ыны са салдарынан туындайтын ыны салу жүйелерінің ауруы. Бұл бөлшектердің өкпеге ұзақ уақыт бойы тигізетін әсері өкпе тінінің тыртықтануына және демікпеге әкеп соғуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: asbestosis 3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: Asbestosis 5. Түрік: asbestoz 6. Ағылшын: Asbestosis 7. Испан: asbestosis 8. Неміс: Asbestose 9. Француз: asbestose</p>
2979.	азот остаточный	қалдық азот	<p>1. (көне.-грек. ἄζωτος — «жансыз») – қанның ақуызын тұндырғаннан кейін онда қалған азот қосылыстары (несепнәр, несеп қышқылы, креатинин, индикан). Азотемия (азоттың қандағы қалдығы) – бүйректің азот бөлетін қызметінің бұзылуы салдары (бүйрек тапшылығы). 2. Әзербайжан: azot ostatoçnyu 3. Қырғыз: 4. Өзбек: azot ostatoçnyu 5. Түрік: azot ostatoçnyu 6. Ағылшын: nitrogen ostatoçnyu 7. Испан: ostatoçnyu nitrógeno 8. Неміс: Stickstoff ostatoçnyu 9. Француз: ostatoçnyu d'azote</p>
2980.	азотурия	азотурия	<p>1. (нем. Azoturie, фр. Azoturie < көне.-грек. ἄζωτος — «жансыз» + urōn несеп) – несеппен бірге азотты өнімдердің жоғары деңгейде бөлінуі (несепнәр, несеп қышқылы және т.б.). 2. Әзербайжан: azotwriya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: azotwriya 5. Түрік: azotwriya 6. Ағылшын: azotwriya 7. Испан: azotwriya 8. Неміс: azotwriya 9. Француз: azotwriya</p>
2981.	акалькулия	акалькулия	<p>1. (acalculia; грек. Α – «жоққа шығару формасы» + лат. Calculo считать) – бас ми қабығының әртүрлі аймақтарының зақымдануы салдарынан санау және санау операцияларының бұзылуынан байқалатын нейропсихологиялық белгі. 2. Әзербайжан: akalkwliya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akalkwliya 5. Түрік: akalkwliya 6. Ағылшын: akalkwliya 7. Испан: akalkwliya 8. Неміс: akalkwliya 9. Француз: akalkwliya</p>

2982.	акантоз	акантоз	<p>1. (akantha – «кылқан, ұш, тікенек» + көне.-грек. – ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») – сүйелді кератоздар тобына жататын ауру. Бұл аурудың медицинада таралған тағы бір атауы – терінің пигментті-бүртікті дистрофиясы, бұл аурудың сыртқы белгілерін нақты анықтайды.</p> <p>2. Әзербайжан: akantoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akantoz</p> <p>5. Түрік: akantoz</p> <p>6. Ағылшын: akantoz</p> <p>7. Испан: akantoz</p> <p>8. Неміс: akantoz</p> <p>9. Француз: akantoz</p>
2983.	акантолиз	акантолиз	<p>1. (acantholysis; akantha – «кылқан, ұш, тікенек» + грек. Lysis – «бұзу, еру») – эпидермистің тікенекті қабатын дегенеративті түрде өзгерту, жасушааралық көпірлерді бұзудан, цитоплазманың көп бөлігінің жасушалары шығындалудан, ядролардың морфологиялық өзгеруінен байқалады; көпіршіктерді түзуге әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: akantolitichesky</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akantolitichesky</p> <p>5. Түрік: akantolitichesky</p> <p>6. Ағылшын: akantolitichesky</p> <p>7. Испан: akantolitichesky</p> <p>8. Неміс: akantolitichesky</p> <p>9. Француз: akantolitichesky</p>
2984.	акапния	акапния	<p>1. – қан құрамында көмір қышқылының болмауы немесе аздап төмендеуі. Бұл жай-күй тереңінен ыны салу салдарынан немесе адамның физикалық белсенділігі төмен болған кезде асқынуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: akapniya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akapniya</p> <p>5. Түрік: akapniya</p> <p>6. Ағылшын: akapniya</p> <p>7. Испан: akapniya</p> <p>8. Неміс: akapniya</p> <p>9. Француз: akapniya</p>
2985.	акатаматезия	акатаматезия	<p>1. (acatamathesia; грек. А – «жоққа шығару формасы» + грек. Katamathesis – «толық білім») – психикалық бұзылу: әңгімелесушінің тілін толық түсінбеу.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: akatamateziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akatamateziya</p> <p>5. Түрік: akatamateziya</p> <p>6. Ағылшын: akatamateziya</p> <p>7. Испан: akatamateziya</p> <p>8. Неміс: akatamateziya</p> <p>9. Француз: akatamateziya</p>
2986.	акатафазия	акатафазия	<p>1. (грек. Α – «болымсыздық белгісі» + грек. Katarhasis – «бекіту») – сөздердің дұрыс синтаксистік құрылысын бұзудан тұратын сөйлеу кезіндегі бұзылу. Әдетте, акатафазия терминінің орнына аграмматизм деген термин қолданылады. Акатафазия термині Аристотельден алынған.</p> <p>2. Өзөрбайжан:</p> <p>3. Қырғыз: akatafaziya</p> <p>4. Өзбек: akatafaziya</p> <p>5. Түрік:</p> <p>6. Ағылшын: akatafaziya</p> <p>7. Испан: akatafaziya</p> <p>8. Неміс: akatafaziya</p> <p>9. Француз: akatafaziya</p>
2987.	акме	акме	<p>1. (еж. Грек. Ακμή — «жоғарғы нүкте, шын») — тұлғаның дамуының кемелділігін, қызметінің, шығармашылығының едәуір жоғары көрсеткіштерге қол жеткізуін сипаттайтын оның соматикалық, физиологиялық, психологиялық және элеуметтік жағдайы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: yüksək nailiyyət</p> <p>3. Қырғыз: акматикалык</p> <p>4. Өзбек: Асме</p> <p>5. Түрік: doguk</p> <p>6. Ағылшын: acme</p> <p>7. Испан: cumbre</p> <p>8. Неміс: Gipfel</p> <p>9. Француз: acmé</p>
2988.	акнефобия	акнефобия	<p>1. (грек. Acne – «тері ауруының түрі» + phobos – «үрей») – 1. Теріге безеу шығады дегеннен үрейлену; 2. Ауру себебінен теріге безеудің шығуынан үрейлену.</p> <p>2. Өзөрбайжан: aknefobiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aknefobiya</p> <p>5. Түрік: aknefobiya</p>

			<p>6. Ағылшын: aknefobïya 7. Испан: aknefobïya 8. Неміс: aknefobïya 9. Француз: aknefobïya</p>
2989.	аккомодометр	аккомодометр	<p>1. (лат. accommodatio - «бейісделу» + грек. Metreo – «өлшеу, анықтау») – көз аккомодациясын зерттеуге арналған аспап. 2. Әзербайжан: akkomodometr 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akkomodometr 5. Түрік: akkomodometr 6. Ағылшын: akkomodometr 7. Испан: akkomodometr 8. Неміс: akkomodometr 9. Француз: akkomodometr</p>
2990.	акриловые стоматиты	акрилдік стоматиттер	<p>1. (көне.-грек. Στόμα — «ауыз») – иммунопатологиялық реакциялардың (өте сезімталдылық, гиперергия) асқынуымен түсіндіруге болатын ауыз қуысының шырышты қабатындағы қабыну өзгерістері. Аллергиялық стоматит белгілеріне ісіну, гиперемия, қан ағу, жаралар және шырышты қабат эрозиясы, ауыздың күйюі, тамақ ішкен кезде ауыру, гиперсаливация, кейде жалпы жағдайдың нашарлауы жатады. Аллергиялық стоматитке шалдыққан пациентті тексеру аллергологиялық анамнезді жинау, ауыз қуысын тексеру, провокациялық, элиминациялық сынама-лар, тері сынақтарын өткізу және т.б. тұрады. Аллергиялық стоматитті емдеу аллергенмен түйісуге, антигистаминді құралдарды қабылдауға, шырышты қабатты медикаментозды өңдеуге жол бермейді. 2. Әзербайжан: stomatit akrilovie 3. Қырғыз: стоматит акриловый 4. Өзбек: stomatit akrilovie 5. Түрік: stomatit akrilovie 6. Ағылшын: stomatitis akrilovie 7. Испан: akrilovie estomatitis 8. Неміс: Stomatitis akrilovie 9. Француз: stomatite akrilovie</p>
2991.	акроанестезия	акроанестезия	<p>1. (acroanaesthesia; грек. Akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. ἀναίσθησία — «сезімсіз») – аяқтың дистальді бөліктеріндегі сезімталдылықтың жоқтығы; ангиотрофоневроз және полиневрит кезінде байқалады. 2. Әзербайжан: akroanesteziya</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: akroanesteziya 5. Түрік: akroanesteziya 6. Ағылшын: akroanesteziya 7. Испан: akroanesteziya 8. Неміс: akroanesteziya 9. Француз: akroanesteziya</p>
2992.	акрогидроз	акрогидроз	<p>1. (acrohidrosis; грек. Akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. Hydor – «су» + көне.-грек. –ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») – алақанның және (немесе) табанның тершеңдігі. 2. Әзербайжан: akrogidroz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akrogidroz 5. Түрік: akrogidroz 6. Ағылшын: akrogidroz 7. Испан: akrogidroz 8. Неміс: akrogidroz 9. Француз: akrogidroz</p>
2993.	акродерматит	акродерматит	<p>1. (грек. Akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + көне.-грек. Δέρμα, δέρματος — «тері» + лат. Itis — «қабыну») – табан терісінің немесе қол буынының қабынуы. Жайылған созылмалы акродерматит болған жағдайда зақымданған аймақтар ісініп, қызарады, әрі қарай атрофияға ұшырайды. Ауру себебі белгісіз; тиісті емі де жоқ. 2. Әзербайжан: akrodermatit 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akrodermatit 5. Түрік: akrodermatit 6. Ағылшын: akrodermatit 7. Испан: akrodermatit 8. Неміс: akrodermatit 9. Француз: akrodermatit</p>
2994.	акромегалия	акромегалия	<p>1. (грек. Akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + -megafy – «қандайда бір заттың аномалды ұлғайуын білдіретін қосымша») – бұл гипофиздің өсу гормоны соматотропиннің жоғары өнімділігімен байланысты ауруы, бұл ауру кезінде қаңқа және ішкі органдар тез өседі, бет әлпеті іріленіп, зат алмасу бұзылады. 2. Әзербайжан: akromegaliya 3. Қырғыз: тосмолоо 4. Өзбек: akromegaliya 5. Түрік: akromegali</p>

			<p>6. Ағылшын: acromegaly 7. Испан: acromegalia 8. Неміс: akromegalie 9. Француз: acromégalie</p>
2995.	акромион	акромион	<p>1. (грек. Акрос – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + др.-грек. ὄνυμα – «есім») — бұғананың акромиалды буынның беткі қабатымен буындасатын жауырын сүйегінің латералдық ұшы (лат. <i>Facies articularis acromii</i>). Олар бірігіп акромиалды-бұғана буынын құрайды (лат. <i>Articulatio acromioclavicularis</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: akromion 3. Қырғыз: akromion 4. Өзбек: akromion 5. Түрік: akromion 6. Ағылшын: akromion 7. Испан: akromion 8. Неміс: akromion 9. Француз: akromion</p>
2996.	акропарестезия	акропарестезия	<p>1. (acroparaesthesia; грек. Акрос – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек., реч. Πᾶρά – «жанынан», «қасынан», «тыс», «жанында» + - hiemi, - «итеру, жаралау») – приангиотрофоневроз, полиневрит сияқты аурулар кезінде байқалатын аяқтың дистальді бөліктеріндегі жансыздану, шаншу және т.б. сезімдерінің кенеттен пайда болуы.</p> <p>2. Әзербайжан: akroparesteziya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: akroparesteziya 5. Түрік: akroparesteziya 6. Ағылшын: akroparesteziya 7. Испан: akroparesteziya 8. Неміс: akroparesteziya 9. Француз: akroparesteziya</p>
2997.	акрофобия	акрофобия	<p>1. (грек. Акрос – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + көне.-грек. Φόβος - «қорқыныш, үрей») – биіктіктен қорқу. Бұл атау еж. Грек. ἄκρος («биіктік») және φόβος («үрей»). Акрофобияға шалдыққан адам биік жерде тұрған кезде жүрегі айнып, басы айналады. Биік жерде тұрып бастың айналуы қалыпты физиологиялық реакция болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: Acrophobia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: acrophobia 5. Түрік: yükseklik korkusu</p>

			<p>6. Ағылшын: acrophobia – акрофобия, биіктен қорқу</p> <p>7. Испан: acrofobia</p> <p>8. Неміс: Höhenangst</p> <p>9. Француз: acrophobie –</p>
2998.	акроцефалия; голова коническая	акроцефалия	<p>1. (acroparaesthesia; грек. Akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + көне.-грек. Κεφαλή — «бас») – дамудағы ауытқушылық: бас сүйек тігісінің уақытынан бұрын бітелуі салдарынан орын алатын жоғары конустық бас сүйек.</p> <p>2. Әзербайжан: turricerphaly</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: turricerphaly</p> <p>5. Түрік: turricerphaly</p> <p>6. Ағылшын: Acrocephaly</p> <p>7. Испан: turricefalia</p> <p>8. Неміс: Turmschädel</p> <p>9. Француз: turricerphaly</p>
2999.	акселерация	акселерация	<p>1. (лат. Acceleratio — «жылдамдау») — тірі организмнің жылдам дамуы. Әдетте, соңғы 150 жылда байқалған адамның жылдам физиологиялық дамуын сипаттау үшін қолданылады, десе де бұл термин басқа да тірі организмдерге қатысты қолданыла береді.</p> <p>2. Әзербайжан: təcil</p> <p>3. Қырғыз: ылдамдатуу</p> <p>4. Өзбек: tezlatish</p> <p>5. Түрік: ivme</p> <p>6. Ағылшын: acceleration – жылдамдау, акселерация, жиілеу</p> <p>7. Испан: aceleración</p> <p>8. Неміс: Beschleunigung – акселерация</p> <p>9. Француз: accélération – жылдамдау, өсу, акселерация</p>
3000.	аксоплазматический ток	аксоплазмалық ағыс	<p>1. (көне.-грек. ἄξων – «өзек» + грек. Πλάσμα – «соғып жапсыру», «рәсімделген») – аксоплазманың және оның құрамындағы заттардың аксон бойынша нейрон денесінен периферияға дейін үздіксіз баяу қозғалуы.</p> <p>2. Әзербайжан: axoplasmatic cari</p> <p>3. Қырғыз: аксоплазмалық учурдагы</p> <p>4. Өзбек: axoplasmatic joriy</p> <p>5. Түрік: axoplasmatic akım</p> <p>6. Ағылшын: Axoplasmatic current</p> <p>7. Испан: actual axoplasmático</p> <p>8. Неміс: axoplasmatischen Strom</p>

			9. Француз: courant axoplasmatic
3001.	акроэритроз	акроэритроз	<p>1. (acroerythrosis; грек. Akros – «шеткі, ең шеткі, жоғары» + грек. Erythros – «кызыл» + көне.-грек. – ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») – жасөспірімдік шақта құлақ жарғағында, бет және алақанда тұрақты эритема түрінде пайда болатын туа біткен дерматоз.</p> <p>2. Әзербайжан: akroeritroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: akroeritroz</p> <p>5. Түрік: akroeritroz</p> <p>6. Ағылшын: akroeritroz</p> <p>7. Испан: akroeritroz</p> <p>8. Неміс: akroeritroz</p> <p>9. Француз: akroeritroz</p>
3002.	акроцианоз	акроцианоз	<p>1. (еж. Грек. Ακρόν «аяқ» + еж. Грек. Κυανός «қою көк» + көне.-грек. – ωσις – «бұзылған жағдайды білдіретін белгі») — ұсақ капиллярлардағы қанмен қамтамасыз етудің тапшылығына байланыста терінің көк түсті болуы. Қан айналымы бұзылған кезде цианоз жүректен едәуір қашықта орналасқан дене аймақтарынан, яғни қол және аяқ саусақтарына, мұрынның ұшынан, ерін, құлақ жарғағынан айқын байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: Akrosiyanoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: acrocyanosis</p> <p>5. Түрік: akrosiyanoz</p> <p>6. Ағылшын: Acrocyanosis</p> <p>7. Испан: acrocianosis</p> <p>8. Неміс: Akrozyanose</p> <p>9. Француз: acrocyanoses</p>
3003.	акт дефекации	дефекациялық әрекет	<p>1. (лат. Actus – «әрекет» және нем. Defäkation – «кірден тазарту, кірді жою») – организмнің ішектің артқы бөлігін үлкен дәрет массасынан босату бойынша рефлекторлық қызметі.</p> <p>2. Әзербайжан: qıǵlama</p> <p>3. Қырғыз: Заара</p> <p>4. Өзбек: tozlash</p> <p>5. Түрік: dışkılama</p> <p>6. Ағылшын: Act of defecation</p> <p>7. Испан: defecación</p> <p>8. Неміс: Defäkation</p> <p>9. Француз: efecation</p>

3004.	акт половой	жыныстық қатынас	<p>1. (лат. Actus – «әрекет») – жыныстық қатынасты қанағаттандыру үшін немесе ұрпақ жалғастыру үшін екі индивидуумың генитальді қарым-қатынасқа түсуі. Жыныстық қатынаста қозу фазасы, плато-фаза, оргазм фазасы және кері даму фазасы болады. Әдетте, жыныстық қатынасқа түсер алдында өзара аймалау, құшақтасу, сүйісу сияқты кіріспе әрекеттер болады. Эрекция пайда болған кезде еркек жыныстық мүшесін қынапқа енгізуге қабілетті болады. Еркек жыныстық қатынас кезінде қозғалысын (фрикциясын) бірде тоқтатып, бірде қайта қалпына келтіре отырып қатынасты соза алады, бірақ белгілі бір уақытқа дейін ғана. Кенеттен өзінің қозуын бақылай алмайтын сәт келгенде ұрық шашады. Қозу фазасында әйелдердің жыныстық органына қан құйылады. Осыған байланысты жыныс ернеуі 2-3 есеге ұлғаяды, жыныстық қозу артқан сайын оның түсі ашық қызғылтым түстен ашық қызыл немесе қою қызыл түске дейін өзгереді. Көптеген әйелдердің шүртекейі ұлғайып, тығыздала түседі. Жыныстық қозу басталғаннан кейін 10-30 секундтан кейін әйелдің жыныстық органы суланып, жыныстық мүшенің қозғалуын жеңілдететіндей қынап майланады. Әрі қарай фрикцияның әсерімен жыныстық органда орналасқан жүйке ұштарының ырғақты түрде тітіркенуі нәтижесінде жыныстық қозу арта түседі. Белгілі бір уақыт аралығында (плато-фаза) бұл сақталып тұрады. Жыныстық қозудың әрі қарай артуы оргазмға әкеледі. Бұдан кейін кері даму кезеңі басталады, жыныстық органның қанға толуы азаяды. Бірнеше секундтан кейін еркектердің эрекциясы айтарлықтай басылып, жыныстық мүшесі жұмсарып, көлемі кішірейеді, еркек жыныстық қатынасты жалғастыру қабілетін біртіндеп жоғалтады. Эякуляциядан кейін еркекте жыныстық қозбау кезеңі орын алады. Кейбір әйелдер де оргазмнан кейін жыныстық қатынас кезінде қозбайды. Оргазм болғаннан кейін әйелдерде қынаптың сыртқы бөлігінің қанға толуы азаяды, соның нәтижесінде ол тарылып, шәуеттің ағып шығуына кедергі болады. Оргазммен аяқталған жыныстық қатынас аяқталған деп аталады. Аяқталмаған жыныстық қатынас кезінде қынап қабырғалары жиырылмай, оргазм болмай, азғантай ғана жыныстық қозу орын алады. Көптеген әйелдер үшін жыныстық қатынас еркектермен</p>
-------	-------------	------------------	---

			<p>қарым-қатынас жасаудың маңызды сәті, онымен физикалық және рухани қосылуы. Жыныстық қатынастың ең аз ұзақтығы шамамен 1 минут, ең ұзағы – 3-5 минут (жасанды түрде созбаған жағдайда).</p> <p>2. Әзербайжан: cinsi əlaqə</p> <p>3. Қырғыз: жыныстық катнашка</p> <p>4. Өзбек: jinsiy aloqa</p> <p>5. Түрік: cinsel ilişki</p> <p>6. Ағылшын: Act of sexual</p> <p>7. Испан: relaciones sexuales</p> <p>8. Неміс: Beischlaf</p> <p>9. Француз: rapports sexuels</p>
3005.	акт санитарного обследования	санитариялық тексеру актісі	<p>1. (лат. Actus – «әрекет» және франц. Sanitaire – «денсаулық сақтауға жататын; санитар») – нысанның санитарлық жағдайы көрсетілген және анықталған санитарлық ережелер мен нормаларды жою бойынша ұсыныстар берілген медициналық құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: sanitar yoxlama aktı</p> <p>3. Қырғыз: санитардык текшерүү иш</p> <p>4. Өзбек: sanitariya inspeksiyaşi ish</p> <p>5. Түрік: sıhhi denetim eylemi</p> <p>6. Ағылшын: sanitaria acto de inspección...</p> <p>7. Испан: sanitaria acto de inspección</p> <p>8. Неміс: Sanitärinspektion Akt</p> <p>9. Француз: Loi sur l'inspection sanitaire</p>
3006.	акт судебно-медицинской экспертизы	сот-медициналық сараптама актісі	<p>1. (лат. Actus – «әрекет» және лат. Medicina, ars medicina — «емдеу өнері», «айықтыру өнері» сөз тіркесінен дәне medeor, «сауықтырамын» түбірінен жасалған және лат. Expertus – «тәжірибе») - сарапшының іс-әрекеттерін сипаттаудың және оның қорытындысынан тұратын, сот-медициналық сараптама кезінде жасалатын құжат.</p> <p>2. Әзербайжан: akt Sucları</p> <p>3. Қырғыз: акт криминалистика</p> <p>4. Өзбек: ish sud</p> <p>5. Түрік: hareket adli</p> <p>6. Ағылшын: Forensic report</p> <p>7. Испан: acto forense</p> <p>8. Неміс: Akt Forensik</p> <p>9. Француз: médecine légale acte</p>
3007.	активатор каналов калиевых	калий каналдарының активаторы	<p>11. (лат. activus – «әрекет етуші» және лат. canalis – «күбыр, астауша» және арабск. القَالِيَة(qalyah-al) - «сақар») – тегіс</p>

			<p>бұлшық ет жасушаларының калий арналарының ашылуына көмектесетін препараттар, бұл калий иондарының жасушадан тыс кеңістікке шығуына әсер етеді.</p> <p>Бұл топ препараттарының перифериялық тамырды кеңейтетін және қысымды төмендететін әсерлері бар. Бұл дәрілік заттар тобына никорандил (Икорел), миноксидил, пинацидил жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: kalium kanal activator</p> <p>3. Қырғыз: калий канал активатор</p> <p>4. Өзбек: kaliy kanali aktivator</p> <p>5. Түрік: potasyum kanal aktive edici</p> <p>6. Ағылшын: Activator of potassium channels</p> <p>7. Испан: activador del canal de potasio</p> <p>8. Неміс: Kaliumkanal –Aktivator</p> <p>9. Француз: activateur des canaux de potassium</p>
3008.	активированный уголь	белсендірілген көмір	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») – ағаш көмір (БАУ–А, ОУ–А, ДАК және т.б. маркалы белсендендірілген көмір), тас көмір коксы (АГ–3, АГ–5, АР және т.б. маркалы белсендендірілген көмір), мұнай коксы, кокос жаңғақтарының қабығы және басқа да материалдар сияқты органикалық заттардан дайындалатын әртүрлі көміртекқұрамды материалдардан алынған кеуекті зат. Ұсақ тесіктері өте көп, сондықтан да салмақ бірлігіне шаққандағы меншікті беткі қабаты үлкен болады, сондықтан да адсорбциялық қабілеті жоғары болады. Дайындау технологиясына қарай 1 грамм белсендендірілген көмір 500-ден 1500 м² дейінгі зат бетін алуы мүмкін. Әртүрлі заттарды тазарту, бөлу және алу үшін медицинада және өнеркәсіпте қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: uducu karbon</p> <p>3. Қырғыз: тизесинде көмүр</p> <p>4. Өзбек: changni yutish, uglerod</p> <p>5. Түрік: emici karbon</p> <p>6. Ағылшын: Activated carbon – белсендірілген көмір</p> <p>7. Испан: carbono absorbente</p> <p>8. Неміс: Aktivkohle</p> <p>9. Француз: carbone absorbant – белсендірілген көмір</p>
3009.	активность физическая	физикалық белсенділік	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және еж.-грее. Τὰ φυσικά немесе φυσική (ἐπιστήμη), φύσις - «зат; табиғат, мінез») – дененің бұлшық ет күші арқылы кез келген қозғалысы, мұндай қозғалыс кезінде күш-қуат шығындалады. Дене</p>

			<p>белсенділігінің деңгейін бағалау үшін екі сипаттама пайдаланылады: жұмыс істеу кезіндегі және бос кездегі қозғалыс белсенділігі.</p> <p>2. Әзербайжан: fiziki aktivlik</p> <p>3. Қырғыз: физикалык аракет</p> <p>4. Өзбек: jismoniy faoliyati</p> <p>5. Түрік: fiziksel Aktivite</p> <p>6. Ағылшын: Physical activity</p> <p>7. Испан: Actividad fisica</p> <p>8. Неміс: körperliche Aktivität</p> <p>9. Француз: L'activité physique</p>
3010.	активность препарата удельная	препараттың меншікті белсенділігі	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және лат. Praeparatus – «дайындалған») – препараттың 1 мг және ақуыздың 1 мг шаққанда ферменттің ферментативті белсенділік бірлігімен (МЕ немесе ЕД) өрнектеледі.</p> <p>2. Әзербайжан: hazırlanması xüsusi fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: даярдоо боюнча конкреттүү иш-аракет</p> <p>4. Өзбек: tayyorlash xos faoliyati</p> <p>5. Түрік: Preparatın spesifik aktivitesi</p> <p>6. Ағылшын: The activity of the drug is specific</p> <p>7. Испан: la actividad específica de la preparación</p> <p>8. Неміс: Die spezifische Aktivität des Präparates</p> <p>9. Француз: l'activité spécifique de la préparation</p>
3011.	активность симпатомиметическая внутренняя	симпатомиметикалық ішкі белсенділік	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») – b-адреналинді бұғаттаушының бұғаттайтын ғана, сондай-ақ b-адренорцепторларларға күш беретін де қабілеті. Бұл топқа окспренолол, пиндолол, ацебутолол және целипролол жатады. Олар брадикардияны және перифериялық артерия спазмын тудырмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: daxili sympathomimetic fəaliyyəti</p> <p>3. Қырғыз: ички симпатомиметикалык иши</p> <p>4. Өзбек: Ichki sempatomimetik faoliyati</p> <p>5. Түрік: İç ve sempatomimetik aktivitesi</p> <p>6. Ағылшын: Activity sympathomimetic internal</p> <p>7. Испан: actividad simpaticomimética de la interna</p> <p>8. Неміс: sympathomimetische Aktivität der internen</p> <p>9. Француз: activité sympathomimétique de l'intérieur</p>
3012.	активность фармакологическая	фармакологиялық белсенділік	<p>1. (лат. activus – «әрекет етуші») және грек. Pharmakon – «дәрі» + еж. Грек. λογική «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») – организмнің емделу, аурудың алдын алу немесе өмір сүрудің қажетті деңгейін сақтау кезінде пайдаланатын белгілі бір затты (немесе заттар қоспасын) қабылдауынан болатын әсерлер</p>

			<p>ЖИЫНТЫҒЫ.</p> <p>2. Өзөрбайжан: farmakoloji Fəaliyyət</p> <p>3. Қырғыз: дары-дармек менен аракет</p> <p>4. Өзбек: farmakologik faoliyati</p> <p>5. Түрік: farmakolojik Aktivitesi</p> <p>6. Ағылшын: Pharmacological activity</p> <p>7. Испан: Actividad farmacológica</p> <p>8. Неміс: pharmakologische Aktivität</p> <p>9. Француз: Activité pharmacologique</p>
3013.	актиномикоз	актиномикоз (боғмала)	<p>1. (жаңа лат. Actinomycosis; еж. Грек. ἀκτίς — «сәуле» және μύκης — «саңырауқұлак»; син. Тарамды грибок ауруы) — жануарлар мен адамдарда кездесетін микоз тобының созылмалы инфекциялық ауруы, әртүрлі тіндер мен органдарда актиномиком сияқты гранулематозды ошақтар пайда болады. Жануарлардың актиномикозы әлемнің барлық еліне таралған.</p> <p>2. Өзөрбайжан: aktinomikoz</p> <p>3. Қырғыз: актиномикоз</p> <p>4. Өзбек: aktinomikoz</p> <p>5. Түрік: aktinomikozu</p> <p>6. Ағылшын: Actinomycosis</p> <p>7. Испан: actinomicosis</p> <p>8. Неміс: Aktinomykose</p> <p>9. Француз: actinomycose</p>
3014.	акупунктура	акупунктура	<p>1. (сондай–ақ инерекфлексотерапія, рефлексотерапія, инетерапія, ине салу; лат. Acus — «ине» + лат. Punctura (pungo, pungere) — «егу, салу») — дәстүрлі қытай медицинасындағы бағыт, бұл бағытта денедегі ерекше нүктелер арқылы арнайы инелермен организмге әсер етеді және оларды басқарады. Бұл нүктелер циді («өмірлік қуат») циркуляциялануымыс меридиандарда орналасқан. Әдіс ауруды басу үшін және емдік мақсатта пайдаланылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: iynəbatırma</p> <p>3. Қырғыз: акупунктура</p> <p>4. Өзбек: ignaterapiya</p> <p>5. Түрік: akupunktur</p> <p>6. Ағылшын: acupuncture – ине салу, акупунктура, инемен емдеу</p> <p>7. Испан: acupuntura</p> <p>8. Неміс: Akupunktur – акупунктура, ине салу, инемен емдеу</p> <p>9. Француз: acupuncture</p>

3015.	акушер	акушер	<p>1. (фр. Accoucher — «босанған кезде көмектесу») — орташа медициналық қызметкер, жүкті және босанған әйелдерге көмек көрсететін, акушерлік саласындағы маман.</p> <p>2. Әзербайжан: tamaşa</p> <p>3. Қырғыз: акушер</p> <p>4. Өзбек: akusher</p> <p>5. Түрік: doğum uzmanı</p> <p>6. Ағылшын: obstetrician – акушер, акушерка accoucheur – акушер tocologist – акушер</p> <p>7. Испан: obstétrico</p> <p>8. Неміс: Geburtshelfer – акушер</p> <p>9. Француз: obstétricien – (le accoucheur) акушер</p>
3016.	акушер–гинеколог	акушер-гинеколог	<p>1. (фр. Accoucher — «босанған кезде көмектесу» + γυνή - «әйел» + λόγος «сөз, сөйлеу, ой; көзқарас») — акушерлік және гинекология, гинекологиялық патологияның алдын алу және емдеу, жүктіліктің өтуін медициналық тұрғыдан бақылау, босану және босанғаннан кейінгі кезеңдегі процесс кезінде дәрігерлік көмек көрсету мәселелері бойынша арнайы дайындықтан өткен дәрігер-маман. Бір сөзбен айтқанда, баланы босану процесін бақылайтын, нәресте мен ананың денсаулығы үшін жауапты дәрігер.</p> <p>2. Әзербайжан: tama-ginekoloq</p> <p>3. Қырғыз: акушер-гинеколог</p> <p>4. Өзбек: akusher-ginekolog</p> <p>5. Түрік: kadın doğum uzmanı jinekolog</p> <p>6. Ағылшын: Obstetrician-gynecologist</p> <p>7. Испан: ginecólogo obstetra</p> <p>8. Неміс: Gynäkologen</p> <p>9. Француз: gynécologue-obstétricien</p>
3017.	акушерское исследование	акушерлік зерттеу	<p>1. (фр. Accoucher — «босанған кезде көмектесу») – әйелді жүктілік кезінде және босану кезінде білу және оларды бағалауды тексеру әдістері.</p> <p>2. Әзербайжан: OB</p> <p>3. Қырғыз: ОБ</p> <p>4. Өзбек: ob</p> <p>5. Түрік: OB</p> <p>6. Ағылшын: Obstetric research</p> <p>7. Испан: OB</p> <p>8. Неміс: OB</p> <p>9. Француз: OB</p>

3018.	алакримия	алакримия	<p>1. – көзде туа біткен жастың болмауы, бұл көздегі жағымсыз сезім тудырады. Көздің құрғақтығы ксерофтальмияны, көз мүйізгегінің бұлдырлауын, шелдің жіңішкеруін асқындырады. Конъюнктива дөңестері, артқы симблефарон қысқаруы мүмкін. Көздің көру қабілеті бірден төмендейді. Көз құрғақтығын жас безінің болмауымен немесе жас безінің қызметіне әсер ететін орталық жүйке жүйесіндегі өзгерістермен түсіндіруге болады. Птоз, дистихиозбен қатар туа біткен көз құрғақтығы жағдайлары белгіленген. Ерін және таңдай жырығымен қатар орын алған көз құрғақтығының отбасылық жағдайы сипатталған. Көз құрғақтығы эктодермальді дисплазия және ангидроз кезіндегі тұрақты белгі болып табылады. Көз құрғақтығының оқшауланған бір жерді зақымдау сияқты туа біткен түрі анықталмаған.</p> <p>2. Әзербайжан: alakrimiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alakrimiya 5. Түрік: alakrimiya 6. Ағылшын: Alacrimia 7. Испан: alakrimiya 8. Неміс: alakrimiya 9. Француз: alakrimiya</p>
3019.	алейкия	алейкия	<p>1. (грек. А — «болымсыздық демеуліктер» + грек. Leukos – «ақ») – агранулоцитоз, перифериялық қанда нейтрофильді гранулоциттер санының күрт азаюы немесе болмауы. Сүйек кемігінің қызметін бәсеңдетеді. Алиментарлы-токсикалық лейкоцитсіздік фузариотоксикозе, қанағыш лейкоцитсіздік кезінде асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: aleukia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: aleukia 5. Түрік: aleukia 6. Ағылшын: Aleukia 7. Испан: aleucia 8. Неміс: aleukia 9. Француз: aleucie</p>
3020.	алексия	алексия	<p>11.(еж. Грек. ἀ- – «болымсыздық демеулігі» + λέξις – «сөз») — сол жақтағы (оң қолмен жазатындарда) жартышар қабығының әртүрлі бөліктерінің зақымдануынан орын алатын оқу қабілетінің бұзылуы немесе оқу процесін</p>

			<p>менгеруге қабілетсіздік. Оқи алмау көбіне жазу қабілетінің жоғалуымен және сөйлей алмаумен қатар жүреді. Үлкен жартышар қабығының зақымдану аймағына байланысты оқи алмаудың бірнеше түрі болады. Оқи алмаудың негізгі екі түрі кездеседі: «таза оқи алмау» және «жаза алмаумен қатар оқи алмау». «Таза оқи алмау» көру қыртысының сол жақтағы самай-шеке аймағымен байланысын үзген кезде шүйде үлесінің медиалды беткі қабатының зақымдануы кезінде асқынады. Әдетте, мұндай зақымдаулар бүйірлі қарыншаның артқы мүйізінің артында және төменгі жағында орналасқан зақымдаулар. «Таза оқи алмау» кезінде көптеген пациенттердің көру қабілеті қалыпты болады, десе де квадрантты гемианопсия немесе толық гемианопсия орын алуы мүмкін. Бейвербалды стимулдар (кез келген басқа да нысандар мен адамдар) қалыпты түрде танылуы мүмкін.</p> <p>«Жаза алмаумен қатар оқи алмау» шүйде үлесіне жақын, желке үлесінің конвексительді беткі қабатына тән, сондай-ақ мұндай кезде тек оқу қабілеті ғана бұзылмайды, сондай-ақ жазу ақаулығы да орын алады.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: alexia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Alexia 5. Түрік: okuma yitimi 6. Ағылшын: alexia – алексия 7. Испан: alexia 8. Неміс: Alexie 9. Француз: alexia
3021.	алкалоз	алкалоз	<ol style="list-style-type: none"> 1. (кейінгі лат. Alkali – «сілті», араб т. Al-qali) — абсолютті немесе қатыстық негіздемелердің шамадан тыс болуымен сипатталатын, организмдегі қышқыл-сілті тепе-теңдігінің бұзылуы. 2. Әзербайжан: alkaloz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alkaloz 5. Түрік: alkaloz 6. Ағылшын: alkalosis – алкалоз 7. Испан: alcalosis 8. Неміс: Alkalose 9. Француз: alcalose

3022.	алкалоз газовый	газды алкалоз	<p>1. (кейінгі лат. Alkali – «сілті», араб т. Al-qali және франц. gaze – «бетперде, дәке») — газды (респираторлы) алкалоз CO₂ организмнен шамадан тыс шығуына және артериялық қысымдағы көміртек диоксидінің парциалды қысымының 35 мм Т. Ст. төмен болуына әкеп соғатын өкпенің гипервентиляциясы салдарынан туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: qaz alkaloz</p> <p>3. Қырғыз: газ алкалоз</p> <p>4. Өзбек: gaz alkaloz</p> <p>5. Түрік: gaz alkaloz</p> <p>6. Ағылшын: Alkalosis gas</p> <p>7. Испан: alcalosis gas</p> <p>8. Неміс: Gas Alkalose</p> <p>9. Француз: alcalose de gaz</p>
3023.	алкалоз дыхательный	тыныстық алкалоз	<p>1. (кейінгі лат. Alkali – «сілті», араб т. Al-qali) — қанның жылдам немесе терең ыны са салдарынан көмірқышқыл газының концентрациясы төмендейтін негізгі (сілтілік) реакция іске асатын жағдайы.</p> <p>2. Әзербайжан: tənəffüs alkaloz</p> <p>3. Қырғыз: дем алуу алкалоз</p> <p>4. Өзбек: nafas olish alkaloz</p> <p>5. Түрік: solunum alkaloz</p> <p>6. Ағылшын: Alkalosis respiratory</p> <p>7. Испан: alcalosis respiratoria</p> <p>8. Неміс: respiratorische Alkalose</p> <p>9. Француз: alcalose respiratoire</p>
3024.	алкалоз метаболически й	метаболизмдік алкалоз	<p>1. (кейінгі лат. Alkali – «сілті», араб т. Al-qali + еж. Грек. μεταβολή - «айналу, өзгеру».) — жасушадан тыс сұйықтықта сутек иондары мен хлордың төмендеуінен, қандағы рН мәндерінің жоғары болуынан және қандағы бикарбонат концентрациясының жоғары болуынан байқалатын қышқыл-негізгі жағдайдың бұзылуы. Алкалозды сақтау үшін бүйрек экскрециясының HCO₃⁻ бұзылуы орын алуы керек. Ауыр жағдайларда симптомдары мен белгілеріне бас ауыруы, летаргия және тетания жатады. Диагностикасы клиникалық мәліметтер мен артериялық қандағы газ құрамын және плазмадағы электролиттердің деңгейін анықтауға негізделген. Бастапқы себебін түзету қажет, кейде күре тамырға немесе ауыз арқылы енгізу көрсетілген.</p> <p>2. Әзербайжан: metabolik alkaloz</p>

			<p>3. Қырғыз: метаболизм алкалоз</p> <p>4. Өзбек: metabolik alkaloz</p> <p>5. Түрік: metabolik alkaloz</p> <p>6. Ағылшын: Metabolic alkalosis</p> <p>7. Испан: alcalosis metabólica</p> <p>8. Неміс: metabolische Alkalose</p> <p>9. Француз: alcalose métabolique</p>
3025.	алкаптонурия	алкаптонурия	<p>1. (alcaptomiria; алкаптон – «гомогентизді қышқыл» + грек. Уρον – «несеп») – гомогентизин қышқылы оксидазасының бұзылуымен және гомогентизин қышқылының көп мөлшерінің несеппен бірге шығатын тирозин мен экскреция алмасуының бұзылуымен сипатталатын тұқым қуалайтын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: homogentisuria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: homogentisuria</p> <p>5. Түрік: homogentisuria</p> <p>6. Ағылшын: Alkaptonuria</p> <p>7. Испан: homogentisuria</p> <p>8. Неміс: homogentisuria</p> <p>9. Француз: homogentisuria</p>
3026.	алкогольный психоз	алкогольдік психоз	<p>1. (араб. الكحل, al-kuhl — «сүрме» және еж. Грек. ψύχωση - «ішкі қобалжу») – бұл науқастың психикалық, биологиялық және әлеуметтік қызметінің қырлары сияқты өмірінің барлық салаларын бұзатын ауру. Сонымен қатар бұл ауру маскүнемнің өміріне де, оның отбасы мүшелеріне де жаман әсер ететіні белгілі.</p> <p>2. Әзербайжан: spirtli psikoz</p> <p>3. Қырғыз: алкогольдук психоз</p> <p>4. Өзбек: ichkilik psixoz</p> <p>5. Түрік: alkollü psikoz</p> <p>6. Ағылшын: Alcoholic psychosis</p> <p>7. Испан: psicosis alcohólica</p> <p>8. Неміс: alkoholische Psychose</p> <p>9. Француз: psychose alcoolique</p>
3027.	аллантаис	аллантаис	<p>1. (грек. Allantoeidēs — «шұжық тәрізді») — жоғары сатыдағы омыртқалы жануарлардың эмбриондық ыны салу органы; эмбрионның артқы ішегінің қарсақтұс қабырғасында дамиды ұрық қабығы. Сонымен қатар несепқабық ұрықтың қоршаған ортамен газ алмасуына және сұйық қалдықтарды шығаруға қатысады.</p> <p>2. Әзербайжан: allantois</p> <p>3. Қырғыз: аллантаис</p>

			<p>4. Өзбек: allantois 5. Түрік: allantois 6. Ағылшын: Allantois 7. Испан: alantoides 8. Неміс: Allantois 9. Француз: allantoïde</p>
3028.	аллергическая реакция	аллергиялық реакция	<p>1. (еж. Грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον – еж. Грек. «іс, жұмыс» және лат. reactio - «кері әсер») – бұл организмнің, тіндердің қабынуы, сондай-ақ оның зақымдануы сияқты сыртқы факторларға берген реакциясы. Организмнің аллергиялық реакциясын аса сезімталдық деп атайды. Адамның иммундық жүйесінің жұмыс істеу принципі аллергия кезінде өтетін процестерге ұқсас. 2. Әзербайжан: allergik reaksiya 3. Қырғыз: аллергиялық жооп 4. Өзбек: allergik reaktsiya 5. Түрік: alerjik tepki 6. Ағылшын: allergic reaction 7. Испан: reacción alérgica 8. Неміс: allergische Reaktion 9. Француз: eaction allergique</p>
3029.	аллергический ринит	аллергиялық ринит	<p>1. (еж. Грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον – еж. Грек. «іс, жұмыс» және грек. Rhis, - «мұрын») - мұрынның шырышты қабатының аллергиялық қабынуы. Мұндай қабыну кезінде адамның мұрны бітеледі, түшкіреді және мұрынның шырышты қабаты ісінеді, қышиды. Аллергиялық ринит көбіне балаларда, жасөспірімдер мен жас адамдарда кездеседі. 2. Әзербайжан: burun allergiya 3. Қырғыз: ринит 4. Өзбек: burun allergiya 5. Түрік: burun alerjisi 6. Ағылшын: Allergic rhinitis 7. Испан: alergia nasal 8. Неміс: nasale Allergie 9. Француз: allergie nasale</p>
3030.	аллергический конъюнктивит	аллергиялық конъюнктивит	<p>1. (еж. Грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον – еж. Грек. «іс, жұмыс» және ерте лат. Conjunctivus – «жалғастырушы» + лат. –itis — «қабыну мағынасын беретін жұрнақ») – жас ағу, ісіну және қышу сезімі сияқты белгілері бар көздің конъюнктивальді қабығының аллергиялық тұрғыдан қабынуы (конъюнктива – бұл көз алмасының алдыңғы беткі</p>

			<p>қабаты мен қабақтың ішкі беткі қабатын жауып тұратын тін).</p> <p>2. Әзербайжан: allergik konjonktivit</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялык зд</p> <p>4. Өзбек: allergik kon'yunktivit</p> <p>5. Түрік: alerjik konjonktivit</p> <p>6. Ағылшын: Allergic conjunctivitis</p> <p>7. Испан: conjuntivitis alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Konjunktivitis</p> <p>9. Француз: conjonctivite allergique</p>
3031.	аллергический синусит	аллергиялык синусит	<p>1. (еж. Грек. <i>ἄλλος</i> - «басқа, өзге» + <i>ἔργον</i> – еж. Грек. «іс, жұмыс» және <i>жаңалат</i>. Sinusitis, лат. Sinus — «куыс» + лат. -itis — «қабыну мағынасын беретін жұрнақ») – аллергиялық болып табылатын мұрынның қосалқы қуыстарының шырышты қабығының ауруы (көбіне гаймор және торлы).</p> <p>2. Әзербайжан: allergik sinüzit</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялык синусит</p> <p>4. Өзбек: allergik sinusit</p> <p>5. Түрік: alerjik sinüzit</p> <p>6. Ағылшын: Allergic sinusitis</p> <p>7. Испан: sinusitis alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Sinusitis</p> <p>9. Француз: sinusite allergique</p>
3032.	аллергические дерматозы	аллергиялык дерматоздар	<p>11. (еж. Грек. <i>ἄλλος</i> - «басқа, өзге» + <i>ἔργον</i> – еж. Грек. «іс, жұмыс» және dermatoses; грек. Derma, dermatos – «тері» + -ōsis) – бұл теріде болатын аллергиялық ауру. Төменмолекулалы заттар, мысалы, металдар, латекс аллергені, дәрілік және косметикалық құралдар, тұрмыстық химия құралдары, азық-түлік, аэроаллергендер және тағы басқа аллергендер теріге тікелей әсер етуі немесе организмге шырышты асқазан-ішек жолы арқылы немесе инъекция арқылы енуі мүмкін.</p> <p>Аллергодерматоздың жалпы белгілері: терінің қышуы, тері гиперемиясы (қызаруы), уртикарлы бөртпе (күлдіреу, ісіну), экзематозды бөртпе (қабыршықтану, құрғау, терідегі суреттің өзгеруі).</p> <p>Аллергодерматоздың негізгі түрлері: -атопиялық дерматит (экссудативті диатез, нейродермит); -аллергиялық есекжем; -түйіспелі дерматит.</p>

			<p>Терідегі белгілермен қатар, азық-түлік және дәрі-дәрмекке болған аллергия асқазан-ішек жолдарынан да көрініс табуы мүмкін. Бұл еріннің, тілдің (Квинке ісігі) ісінуі, жүрек айну, құсу, іштің түйілмелі ауруы, диарея (аллергиялық энтеропатия) түрінде болады.</p> <p>2. Әзербайжан: allergik dermatit</p> <p>3. Қырғыз: аллергиялық дерматит</p> <p>4. Өзбек: llergic dermatit</p> <p>5. Түрік: alerjik dermatit</p> <p>6. Ағылшын: Allergic dermatoses</p> <p>7. Испан: dermatitis alérgica</p> <p>8. Неміс: allergische Dermatitis</p> <p>9. Француз: dermatite allergique</p>
3033.	аллергия	аллергия	<p>1. (еж. Грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον – еж. Грек. «іс, жұмыс») — бұрын организмді түршіктірген аллергеннің сол организмге қайта әсер етуі кезінде организмнің иммундық жүйесінің аса сезімталдығынан көрінетін типтік иммундық патологиялық процесс. Белгілері: көздің шаншуы, ісіну, мұрынның бітелуі, есекжем, түшкіру, жөтелу және т.б.</p> <p>2. Әзербайжан: allergiya</p> <p>3. Қырғыз: аллергия</p> <p>4. Өзбек: allergiya</p> <p>5. Түрік: alerji</p> <p>6. Ағылшын: allergy – аллергия, жиіркену, жоғары сезімталдық</p> <p>7. Испан: alergia</p> <p>8. Неміс: Allergie – аса сезімталдық, идиосинক্রазия, жоғары сезімталдық, жаңқа</p> <p>9. Француз: allergie – аллергия, жиіркену</p>
3034.	аллергоз	аллергоз	<p>1. (еж. Грек. ἄλλος - «басқа, өзге» + ἔργον – еж. Грек. «іс, жұмыс» + -ōsis) — Асқынуына экзогенді аллергендердің иммундық реакциясы салдарынан туындайтын тіндердің зақымдануы негіз болған ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: allergosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: allergozlarida</p> <p>5. Түрік: allergoz</p> <p>6. Ағылшын: Allergic disease</p> <p>7. Испан: alergia</p> <p>8. Неміс: Allergose</p> <p>9. Француз: allergosis</p>

3035.	аллерголог	аллерголог	<p>1. (грек. Allos – «басқа, өзге»; ergon – «эсер») – аллергиялық ауруларды анықтауға және оларды емдеуге маманданған дәрігер.</p> <p>2. Әзербайжан: allergist</p> <p>3. Қырғыз: Алерголог</p> <p>4. Өзбек: Allergologiya</p> <p>5. Түрік: allergist</p> <p>6. Ағылшын: allergist – аллерголог, Allergologist – аллерголог</p> <p>7. Испан: alergólogo</p> <p>8. Неміс: Allergologe – аллерголог</p> <p>9. Француз: allergologue</p>
3036.	аллопластика	аллопластика	<p>1. (alloplastica; грек. Allos – «басқа, өзге» + пластика; син. гомопластика) – басқа адамның тіндерін пайдалана отырып, ақауларды өзгерту немесе деформацияларды түзету.</p> <p>2. Әзербайжан: alloplastics</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: alloplastics</p> <p>5. Түрік: alloplastics</p> <p>6. Ағылшын: Alloplasty</p> <p>7. Испан: alloplastics</p> <p>8. Неміс: alloplastics</p> <p>9. Француз: alloplastics</p>
3037.	аллоритмия	аллоритмия	<p>1. (allorhythmia; грек. Allos – «басқа, өзге» + грек. Rhythmos – «біркелкілік, ырғақ»): син. Аллоритмиялық экстрасистолия) — әрбір (бигеминия), әрбір екінші (үшгеминия) немесе үшінші (квадригеминия) қалыпты қарынша кешенінің экстрасистолын тұрақты түрде ұстанумен сипатталатын жүрек аритмиясының бір түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: allodromy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: allodromy</p> <p>5. Түрік: allodromy</p> <p>6. Ағылшын: Allorhythm</p> <p>7. Испан: allodromy</p> <p>8. Неміс: allodromy</p> <p>9. Француз: allodromy</p>
3038.	аллотрансплант ат	аллотрансплант ат	<p>1. (грек. Allos – «басқа, өзге» + лат. Transplantare — «көшіру») – бір биологиялық дербес түрден алынған қондырым.</p> <p>2. Әзербайжан: allograft</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: allograft 5. Түрік: allogreft 6. Ағылшын: Allograft 7. Испан: aloinjerto 8. Неміс: Allograft 9. Француз: allogreffe</p>
3039.	аллотрансплантация	аллотрансплантация	<p>11.(allotransplantatio; грек. Allos – «басқа, өзге» + лат. Transplantare — «көшіру»; син. Гомотрансплантация) — бірбиологиялық дербестүрден алынған органда рментіндерді ауыстыру (медицинада — адамның). Бөтенін қондыру немесе гетерологиялық трансплантация — генетикалық және иммунологиялық басқа адамның организмін болыптабылатын қондырым доноры кезіндегі трансплантация. «Алло» — (грек. Allos басқа, өзге) – «басқа», «өзге», «өзгеше», «өзгетілген» деген мағынаны білдіретін күрделі сөздердің құраушы бөлігі. Оның мынадай түрлері бар: - жақын туыстық аллотрансплантация (бұл кезде қондырым доноры жақын генетикалық туысы болыптабылады); - алыс туыстық аллотрансплантация (бұл кезде донор алыс генетикалық туысы болыптабылады); - туыстық емес аллотрансплантация (бұл кезде донор реципиентпен мүлдем генетикалық туыстығы жоқ бөтен адам болыптабылады). 2. Әзербайжан: homeotransplantation 3. Қырғыз: homeotransplantation 4. Өзбек: homeotransplantation 5. Түрік: homeotransplantation 6. Ағылшын: Allotransplantation 7. Испан: homeotransplantation 8. Неміс: homeotransplantation 9. Француз: homeotransplantation</p>
3040.	алопеция	алопеция	<p>1. («лат. Alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтыр бастық») – басындағы шашы түсетін және жаңа шаштың өсу процесі бұзылған ауру. 2. Әзербайжан: alopecia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alopesia 5. Түрік: kellik 6. Ағылшын: alopecia – алапес, таз, baldness –</p>

			таз, қасқабастық, алапес, тақырбастылық 7. Испан: alopecia 8. Неміс: Alopezie 9. Француз: alorécie
3041.	алопеция гнездная	ұяшықтанған алопеция, ұялы	1. («лат. Alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») – бұл шаштың түйінін, кейде тырнақты зақымдайтын тері тігістері жоқ қабыну сипатындағы созылмалы ауру. Осының нәтижесінде бастағы, бет және басқа да дене аймағындағы шаш түсіп қалады. Әдетте, бұл аймақтар домалақ пішінді болады. 2. Әзербайжан: alopecia areata 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alopesi areata 5. Түрік: alopesi areata 6. Ағылшын: Alopecia areata 7. Испан: alopecia areata 8. Неміс: Alopecia areata 9. Француз: pelade
3042.	алопеция сифилитическая	мерездік алопеция	1. («лат. Alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») – екінші қайтара сифилис жұқтырған науқастан байқалатын ауру. Басқаша айтар болсақ, бұл патология ауруға шалдыққаннан кейінгі 2-ші жартыжылдықта орын алатын рецидивті ауру. Сифилистік қасқабастық шаш қатты түскенде немесе қасқабастану салдарынан туындайды, бұл шаш түйініндегі инфильтрация пайда болғаннан кейін көп ұзамай басталады. Нәтижесінде науқастан түссіз трепонемдер анықталады, бұл сифилистік инфекция асқынған кезде немесе қайталанған кезде эндокринді және жүйке жүйесінің зақымдануы салдарынан пайда болады. 2. Әзербайжан: sifilitik alopecia 3. Қырғыз: котон жара алопеция 4. Өзбек: Sifilitik alopesia 5. Түрік: frengili alopesi 6. Ағылшын: Alopecia syphilitic 7. Испан: alopecia sifilitica 8. Неміс: syphilitischer Alopezie 9. Француз: alorécie syphilitique
3043.	алопеция тотальная	тұтас алопеция	1. («лат. Alopecia — «жүні түсіп қалу, жылтырбастық») – бұл шаштың толық түсуі, сонымен қатар кейде бастағы шаш қана емес, басқа аймақтардағы да түктер түсіп қалады. Мұндай

			<p>күбылысты әйелдерден де, еркектерден де, тіпті балалардан да байқауға болады. Кейде бастағы шаш 2-3 айда-ақ түсіп қалады.</p> <p>2. Әзербайжан: sifilitik alopecia</p> <p>3. Қырғыз: котон жара алопеция</p> <p>4. Өзбек: Sifilitik alopecia</p> <p>5. Түрік: frengili alopesi</p> <p>6. Ағылшын: Alopecia syphilitic</p> <p>7. Испан: alopecia sifilitica</p> <p>8. Неміс: syphilitischer Alopezie</p> <p>9. Француз: alopecie syphilitique</p>
3044.	альбинизм	альбинизм	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — теріге, шашқа, көздің нұрлы және пигментті қабықтарына бояу беретін меланин пигментінің туа бітті болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: albinizm</p> <p>3. Қырғыз: көрүлгөн</p> <p>4. Өзбек: Albinizm</p> <p>5. Түрік: albinizm</p> <p>6. Ағылшын: albinism – альбинизм, пигменттің болмауы</p> <p>7. Испан: albinismo</p> <p>8. Неміс: Albinismus</p> <p>9. Француз: albinisme</p>
3045.	альбинос	альбинос	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — терісі, жүні немесе жапырақтарында пигментациясы жоқ, ақ түсті адам, жануар немесе өсімдік.</p> <p>2. Әзербайжан: albinos</p> <p>3. Қырғыз: Albino</p> <p>4. Өзбек: albino</p> <p>5. Түрік: albino</p> <p>6. Ағылшын: albino – альбинос</p> <p>7. Испан: albino</p> <p>8. Неміс: Albino – альбинос</p> <p>9. Француз: albinos – альбинос</p>
3046.	альбумин	альбумин	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — суда оңай еритін, қойылтылған тұз ерітіндісінде орташа еритін және қыздырған кезде қоюланатын ақуыз (ақуыздың денатурациясы). Олардың салыстырмалы молекулалық массасы шамамен 65000 құрайды, құрамында көмірсу жоқ. Жұмыртқа ақуызы сияқты альбуминнен тұратын заттар альбуминоидтар деп аталады. Сондай-ақ альбуминоидтарға қан ұйытындысы, өсімдіктің дәндері жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: albumin</p> <p>3. Қырғыз: Методикалық</p>

			<p>4. Өзбек: albumin 5. Түрік: albümin 6. Ағылшын: albumen – ақуыз, альбумин, ақуыз заты, ақ қыздырғыш, albumin –альбумин 7. Испан: albúmina 8. Неміс: Albumin – альбумин 9. Француз: albumine</p>
3047.	альбуминоз	альбуминоз	<p>1. (лат. Albus — «ақ») — асқазан сөлінің әсерінен өзгерген ақуыз. 2. Әзербайжан: albumin 3. Қырғыз: 4. Өзбек: albumin 5. Түрік: albümin 6. Ағылшын: Albuminosis 7. Испан: albuminoz 8. Неміс: albuminoz 9. Француз: albuminoz</p>
3048.	альбуминурия	альбуминурия	<p>1. (лат. Albumen — «ақуыз» + еж. Грек. Οὔρον — «несеп») — протеинурия, ақуыздың несеппен бірге бөлінуі, бүйректің қалыпты қызметінің бұзылу белгісі. Бүйрек, жүрек ауруы кезінде, көптеген жедел жұқпалы аурулар, улану кезінде байқалады. Сау адамның да несепінде ақуыз болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: albuminuriya 3. Қырғыз: азайтат 4. Өзбек: albumin 5. Түрік: albüminürya 6. Ағылшын: albuminuria – альбуминурия 7. Испан: albuminuria 8. Неміс: Albuminurie 9. Француз: albuminurie</p>
3049.	альвеококк	альвеококк	<p>1. – көбіне бауырды зақымдайтын гельминт. Бұл паразиттің тудыратын ауруы альвеококкоз деген атауға ие. 2. Әзербайжан: alveococcus 3. Қырғыз: 4. Өзбек: alveococcus 5. Түрік: alveococcus 6. Ағылшын: Alveococcus 7. Испан: alveococcus 8. Неміс: alveococcus 9. Француз: alveococcus</p>
3050.	альвеококкоз	альвеококкоз	<p>1. (лат. Alveococcosis; альвеолярлы эхинококкоз, көп камералы эхинококкоз) — ауыр</p>

			<p>созылмалы ауру, бауырдың ісік тәрізді алғашқы зақымдануы, кейде бас миы мен өкпедегі метостазалар, сондай-ақ көптеген басқа да органдардың зақымдануы арқылы сипатталатын цестодоз тобының гельминтозы. Көбіне бұл ауруға шалдыққандар қайтыс болады.</p> <p>2. Әзербайжан: alveococcosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: alveococcosis</p> <p>5. Түрік: alveococcosis</p> <p>6. Ағылшын: Alveococcosis</p> <p>7. Испан: alveococcosis</p> <p>8. Неміс: alveococcosis</p> <p>9. Француз: alveococcosis</p>
3051.	альгодисменорея	альгодисменорея	<p>1. («еж. Грек. ἄλγος — «ауру») – бұл толғақ тәрізді, іштің төмен жағының солқылдауы, етеккір кезінде сегізкөз аймағының ауыруы, жалпы әлсіздік сияқты белгілерден байқалатын етеккір циклінің бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: algomenorrhea</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: algomenorrhea</p> <p>5. Түрік: algomenorrhea</p> <p>6. Ағылшын: Algodismenorea</p> <p>7. Испан: algomenorrhea</p> <p>8. Неміс: algomenorrhea</p> <p>9. Француз: algoménorrhée</p>
3052.	альдостерома	альдостерома	<p>1. – клиникалық Конн синдромының – алғашқы альдостеронизмнің асқынуына әкеп соғатын бүйрекүсті безі қабығның шумақты эпителийіндегі гормоналды белсенді ісік.</p> <p>2. Әзербайжан: aldosteronoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aldosteronoma</p> <p>5. Түрік: aldosteronoma</p> <p>6. Ағылшын: Aldosterone</p> <p>7. Испан: aldosteronoma</p> <p>8. Неміс: Aldosteronom</p> <p>9. Француз: aldosteronoma</p>
3053.	альгофобия	альгофобия	<p>1. (грек. ἄλγος — «ауру», грек. Φόβος — «үрей, қорқыныш») — ауру үрейімен байланысты ерекше қорқу түрі. Оның пайда болуына бұрын шалдыққан ауру әсер етуі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: algofobiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: algofobiya</p>

			<p>5. Түрік: algofobiya 6. Ағылшын: Algophobia 7. Испан: algofobiya 8. Неміс: algofobiya 9. Француз: algofobiya</p>
3054.	амавроз	амавроз	<p>1. (грек. Amauros – «қараңғы, соқыр») – жартылай немесе толық соқырлыққа әкеп соғатын торлы немесе көру жүйкесінің зақымдануын білдіретін медициналық термин, бұл көзде көзге көрінетін зақымдану мен кемшіліктер байқалмайды. 2. Әзербайжан: amaurosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: amaurosis 5. Түрік: amoroz 6. Ағылшын: amaurosis – амавроз, мүлдем соқырлық 7. Испан: amaurosis 8. Неміс: schwarzer Star 9. Француз: amaurose</p>
3055.	амастия	амастия	<p>11.(amastia; еж. Грек. ἀ- – «болымсыздық демеулігі» + грек. Mastos – «емшек») – ұрықтың жатыр ішінде дамуы кезінде орын алатын патология, бұл патология салдарынан адам бір немесе екі емшек безінсіз туылады. Емшексіздік сирек кездесетін ауру, бұл адам өмірі үшін қауіпсіз, алайда мұндай адам емшек емізе алмайды (егер бұл ауруға әйел шалдыққан жағдайда). Шетелдік медицинада амастия және амазия деген терминдердің арасында айырмашылық бар, алайда олар бір-бірін өзара алмастыратын синонимдер ретінде де қолданылады. Емшексіздік жұмыртқада немесе организмнің басқа да жүйелеріндегі ақаулықтармен қатар жүруі мүмкін, бірақ бұл міндетті шарт емес. 2. Әзербайжан: amazia 3. Қырғыз: Амастиянын 4. Өзбек: amazia 5. Түрік: amazi 6. Ағылшын: Amastia 7. Испан: AMAZIA 8. Неміс: AMAZIA 9. Француз: AMAZIA</p>
3056.	амблиопия	амблиопия	<p>1. (грек. Amblys – «өтпейтін, әлсіреген» + ops – «көз») – екі көздің біреуі көру процесіне жартылай қамтылмаған (немесе мүлдем қамтылмаған) көру</p>

			<p>қабілетінің функционалды түрде, қайтымды түрде төмендеуі. Көздер әртүрлі суреттерді көреді, ал ми оларды бір үлкен ауқымға біріктіре алмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: göz tənbəlliyi</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ambliyori</p> <p>5. Түрік: ambliyopisi</p> <p>6. Ағылшын: amblyopia – амблиопия</p> <p>7. Испан: ambliopía</p> <p>8. Неміс: Amblyopie</p> <p>9. Француз: amblyopie</p>
3057.	амбулатория	амбулатория	<p>11.(лат. Ambulare — «жүру») — пациенттерге қабылдау кезінде және үйде көмек көрсететін, бірақ ішінде жататын кереуеті жоқ медициналық мекеме.</p> <p>Емханамен салыстырғанда амбулатория қызметтері емдеу, хирургия, стоматология (кейде, педиатрия, акушерлік және гинекология) сияқты негізгі бағыттар бойынша көрсетіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: klinika</p> <p>3. Қырғыз: оорукана</p> <p>4. Өзбек: klinika</p> <p>5. Түрік: klinik</p> <p>6. Ағылшын: Dispensary – диспансер, амбулатория, дәріхана, clinic – клиника, медпункт, емделетін жер, амбулатория, тақырыптық конференция, пән бойынша қсқаша курс, ambulant clinic – амбулатория</p> <p>7. Испан: clínica</p> <p>8. Неміс: Klinik – (der Ambulatorium) амбулатория</p> <p>9. Француз: clinique – (le ambulance) амбулатория, жедел жәрдем көлігі, la policlinique – амбулатория, емхана</p>
3058.	амебиаз	амебиоз	<p>1. – гистолдық амебаның бір клеткалы паразиті тудыратын (Entamoeba histolytica) ауру. Паразит тоқ ішекті зақымдайды. Барлық жерлерде кездеседі, бірақ климаты ыстық елдерде жиі кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: amöbiaz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: amyobali</p> <p>5. Түрік: amoebiasis</p> <p>6. Ағылшын: Amebiasis</p> <p>7. Испан: amebiasis</p> <p>8. Неміс: Amöbenruhr</p> <p>9. Француз: amibiase</p>

3059.	амелия	амелия	<p>1. – жатыр ішінде даму нәтижесінде қолдың немесе аяқтың туа бітті болмауы. Ұрық дамуының мұндай ауытқушылығы жүктіліктің алғашқы кезеңінде талидомиданды қабылдаумен байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан: Amelia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Amelia</p> <p>5. Түрік: Amelia</p> <p>6. Ағылшын: Amelia – Амелия, Эмилия</p> <p>7. Испан: Amelia</p> <p>8. Неміс: Amelia</p> <p>9. Француз: Amelia</p>
3060.	амелобластома	амелобластома	<p>11.– тіс емізікшесі эпителийінен, эмаль органының жасушалы элементінен немесе Малассе және Серре жасушалары сияқты оның терең қабатындағы дериваттарынан болатын қатерсіз ісік.</p> <p>Адамантиномның пайда болуына қарамастан (жақтағы барлық кистозды түзілімдердің 1,0 %-ы, жас және орта жастағы адамдарда пайда болады, 80,0 — 92,0 % жағдайда төменгі жақта, жақ денесінің бұрышы, тармағы және дистальді бөліктері аймағында, азу тіс және азу тісі алды аймағында орналасады) эмаль түзілмейді.</p> <p>2. Әзербайжан: ameloblastoma</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ameloblastoma</p> <p>5. Түрік: ameloblastoma</p> <p>6. Ағылшын: Ameloblastoma</p> <p>7. Испан: ameloblastoma</p> <p>8. Неміс: Ameloblastom</p> <p>9. Француз: ameloblastoma</p>
3061.	аменорея	аменорея	<p>1. (еж. Грек. ἀ- – «болымсыздық демеулігі» + грек. Мен – «ай» + rhoia – «ағым, өту») - бірнеше етеккір циклі ішінде етеккірдің болмауы. Етеккірсіздік – жеке диагноз емес, бұл анатомиялық, биохимиялық, генетикалық, физиологиялық немесе психикалық бұзылуды білдіретін симптом. Аменореяның екінші қайтара жиілігі — кемінде 3 %.</p> <p>2. Әзербайжан: amenorrhea</p> <p>3. Қырғыз: аменорея</p> <p>4. Өзбек: amenore</p> <p>5. Түрік: amenore</p> <p>6. Ағылшын: amenorrhea – аменорея, amenorrhoea – аменорея</p>

			<p>7. Испан: amenorrea 8. Неміс: Amenorrhoe 9. Француз: aménorrhée</p>
3062.	аметропия	аметропия	<p>1. (еж. Грек. ἄμετρος — «сәйкессіз» + ὄψ, ілік септігі ὀπός — «көз») — адам көзінің сыну қабілетінің өзгеруі, оның салдарынан аккомодациялық бұлшық ет босаңсыған кезде көздің артқы фокусы торлы қабатқа түспейді. 2. Әзербайжан: ametropia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: ametropia 5. Түрік: ametropia 6. Ағылшын: Ametropia – аметропия 7. Испан: ametropía 8. Неміс: Fehlsichtigkeit 9. Француз: amétropie</p>
3063.	амилоидоз	амилоидоз	<p>1. – ақуыз-полисахарид кешенінің, яғни амилоид тіндеріндегі қалдықпен және түзілімдермен қатар жүретін ақуыз алмасуының бұзылуы. 2. Әзербайжан: amiloidoz 3. Қырғыз: 4. Өзбек: amiloidoz 5. Түрік: amiloidoz 6. Ағылшын: amyloidosis – амилоидоз 7. Испан: amilosis 8. Неміс: Amyloidose 9. Француз: amyloïdose</p>
3064.	аминацидурия	аминацидурия	<p>1. – амин қышқылдарының көп мөлшерінің несеппен бірге шығуы немесе несепте олардың алмасу өнімдерінің қалыптан тыс болуы (мысалы, кетон денесі); бүйрек арналарының эпителийі арқылы амин қышқылдары тасымалының туа біткен бұзылуы салдарынан асқынады. 2. Әзербайжан: aminatsiduriya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: aminatsiduriya 5. Түрік: aminatsiduriya 6. Ағылшын: Aminaciduria 7. Испан: aminatsiduriya 8. Неміс: aminatsiduriya 9. Француз: aminatsiduriya</p>
3065.	аминокислоты	амин қышқылдары	<p>1. (аминкарбонды қышқыл; АМК) — молекуласының құрамында карбоксилді және амин органикалық топтар бар байланыстар. Амин қышқылдары бір немесе бірнеше сутек атомдары</p>

			<p>амин топтарына алмастырылатын карбон қышқылдарының туындылары ретінде қарастырылады.</p> <p>2. Әзербайжан: amin turşuları</p> <p>3. Қырғыз: аминокислоталар</p> <p>4. Өзбек: aminokislotalar</p> <p>5. Түрік: amino asitler,</p> <p>6. Ағылшын: Amino acids</p> <p>7. Испан: aminoácidos</p> <p>8. Неміс: Aminosäuren</p> <p>9. Француз: les acides aminés</p>
3066.	аминокислоты заменимые	алмастырылатын амин қышқылдары	<p>1. – ақуыз тағамымен бірге организмiмiзге түсетiн немесе организмiмiзде басқа амин қышқылдарынан түзілетiн амин қышқылдары. Алмастырылатын амин қышқылдарына мыналар жатады: аргинин, глутамин қышқылы, глицин, аспарагин қышқылы, гистидин, серин, цистеин, тирозин, аланин, пролин.</p> <p>2. Әзербайжан: nonessential amin turşuları</p> <p>3. Қырғыз: анча аминокислоталар</p> <p>4. Өзбек: keraksiz amino kislotalar</p> <p>5. Түрік: esansiyel olmayan amino asitler,</p> <p>6. Ағылшын: Amino acids are interchangeable</p> <p>7. Испан: aminoácidos no esenciales</p> <p>8. Неміс: nicht-essentielle Aminosäuren</p> <p>9. Француз: acides aminés non essentiels</p>
3067.	амиотония	амиотония	<p>1. (amyotonia; еж. Грек. ἄ- – «болымсыздық демеулігі» + грек. Μυς (myos) – «бұлшық ет» + грек. Τόπος «күш салу»; син. Миатония) – бұлшық ет тонусының болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: amyotonia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: amyotonia</p> <p>5. Түрік: amyotonia</p> <p>6. Ағылшын: Amyotonia</p> <p>7. Испан: amyotonia</p> <p>8. Неміс: amyotonia</p> <p>9. Француз: amyotonie</p>
3068.	амнионит	амнионит	<p>1. (грек. Amnion – «ұрық қабықшасы) – қағанақ қабынуы ұрықтың дамуын қиындататын жабыспалар мен тартулардың түзілуіне әкеп соғатын қабыну.</p> <p>2. Әзербайжан: amnionitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Amnionit</p> <p>5. Түрік: amniyonit</p>

			<p>6. Ағылшын: Amnionite 7. Испан: amnionitis 8. Неміс: Amnionitis 9. Француз: amniotite</p>
3069.	амниотом	амниотом	<p>1. (грек. Amnion – «ұрық қабықшасы) – қағанақ жаратын құрал акушерлікте баланы босандыру кезінде ұрық қуығын ашыу үшін қолданылады. Құрал бір ұшы жұмырланған үшкір ілгектің көмегімен ұрық қуысының қабығын ашуға мүмкіндік береді. Құрал жатыр мойны және ұрық үшін қауіпсіз. 2. Әзербайжан: amniote 3. Қырғыз: 4. Өзбек: amniote 5. Түрік: amniyota 6. Ағылшын: Amniot 7. Испан: amniote 8. Неміс: amniote 9. Француз: amniote</p>
3070.	амниоцентез	амниоцентез	<p>1. (amniocentesis; грек. Amnion – «ұрық қабықшасы, амнион» + грек. Kentesis – «шаншу, сұғу») – зертханалық зерттеу жүргізу үшін, амниоредукция немесе амниотикалық қуысқа дәрілік құралдарды енгізу үшін шараға сұйықтығын алу мақсатында амниотикалық қабықты инемен тесуден тұратын инвазивті емшара. 2. Әзербайжан: amniosentez 3. Қырғыз: 4. Өзбек: amniyosentez 5. Түрік: amniyosentez 6. Ағылшын: amniocentesis –амниоцентез 7. Испан: amniocentesis 8. Неміс: Amniozentese 9. Француз: amniocentèse</p>
3071.	амплитуда	амплитуда	<p>1. (лат. Amplitudo — маңыздылық, кеңділік, үлкендік, А деген үлкен әріппен белгіленеді) — тербеліс немесе толқын қозғалысы кезінде орын ауысудың немесе ауыспалы шаманың орташа мәннен өзгеруінің ең жоғарғы мәні. Көлемі анықталатын физикалық шамаға сәйкес келетін оң скалярлы шама. 2. Әзербайжан: amplituda 3. Қырғыз: бир- 4. Өзбек: amplituda 5. Түрік: genlik</p>

			<p>6. Ағылшын: amplitude – тербеліс, қарқын, ауқымдылық, көлем, жалпақтық, толықтық, range – диапазон, қатар, шеңбер, қашықтық, аймақ, тербеліс</p> <p>7. Испан: amplitud</p> <p>8. Неміс: Amplitude – (die Spannweite) аралық, қарқын, ерітінді, амплитуда, der Gipfel – ұшы, төбе, шың, жоғары, жоғарғы шек, тербеліс, der Scheitelwert – амплитуда</p> <p>9. Француз: amplitude – шама, ұзындық, тербеліс, қарқын, жалпақтық, тербеліс қарқыны</p>
3072.	ампула маточной трубы	жатыр түтіктігінің ампуласы	<p>1. (лат. ampulla - «ампула, фляга, көпіршік») – жатыр түтіктігінің ампуласы (ampulla tubae uterinae) түтіктің сыртқы жағы кеңейтілген, ирелеңделген және едәуір ұзын болып келетін бөлігі (шамамен 8 см). Оның қимасы орташа алғанда 0,6-1 см, қабырғасының қалыңдығы мойнақтан аздау.</p> <p>2. Әзербайжан: anabir boru ampulla</p> <p>3. Қырғыз: Жатындагы түтүк ампуласы</p> <p>4. Өзбек: Bachadon naycha ampulla</p> <p>5. Түрік: teri borusunun ampullanın</p> <p>6. Ағылшын: Ampoule of the uterine tube</p> <p>7. Испан: terine de la trompa terine</p> <p>8. Неміс: Ampulla des Röhrchens uterine</p> <p>9. Француз: ampoule de la trompe terine</p>
3073.	ампула прямой кишки	тік ішек ампуласы	<p>1. (лат. ampulla - «ампула, фляга, көпіршік») – тік ішектің ампулалық бөлігі — адамның тік ішегінің жоғарғы, кең бөлігі, сегізкөзбен бір деңгейде орналасқан. Тік ішек ампуласының жоғарғы бөлігі сигма тәрізді жиектеме ішекке, яғни тоқ ішектің дистальді ұшына ауысады.</p> <p>2. Әзербайжан: Düz bağırsağın ampul</p> <p>3. Қырғыз: тешигинен Ампула</p> <p>4. Өзбек: to'g'ri ichakning ampula</p> <p>5. Түрік: rektum ampul</p> <p>6. Ағылшын: Ampulla of the rectum</p> <p>7. Испан: ampolla del recto</p> <p>8. Неміс: Ampulle des Enddarms</p> <p>9. Француз: ampoule du rectum</p>
3074.	ампутация корня зуба	тіс түбірін ампутациялау	<p>1. (лат. Amputatio — «кесіп тастау») – бір түп аймағында патологиялық ошақ орналасқан жағдайда тістің тіссауыт бөлігін сақтау кезінде бүкіл түбінің алынуы.</p> <p>2. Әзербайжан: kök amputasiya</p> <p>3. Қырғыз: тамыры ампутация</p>

			<p>4. Өзбек: ildiz kesib tashlash 5. Түрік: kök amputasyon 6. Ағылшын: Amputation of the tooth root 7. Испан: la amputación de la raíz 8. Неміс: Wurzelamputation 9. Француз: amputation racine</p>
3075.	ампутация круговая	дөңгелектеп кесіп тастау, дөңгелектеп ампутациялау	<p>1. лат. Amputatio — «кесіп тастау») – дөңгелектеп кесіп тастау кезінде аяқтың жұмсақ тіндерінің бәрі бір циркулярлық қозғалыспен сүйекке дейін кесіледі. Егер сүйек сол деңгейде кесілсе, мұндай дөңгелектеп кесіп тастау гильотинді деп аталады. Терінің, тері астындағы жасунықтың, жеке шандырдың, беткейлі және терең бұлшық еттердің жиырылу қабілеті дөңгелектеп кесіп тастау деңгейінде бірдей емес.</p> <p>2. Әзербайжан: dairəvi amputasiya 3. Қырғыз: тегерек ампутация 4. Өзбек: circular amputatsiya 5. Түрік: dairesel amputasyon 6. Ағылшын: Amputation Circular 7. Испан: amputación circular 8. Неміс: Kreis Amputation 9. Француз: amputation circulaire</p>
3076.	анаболизм	анаболизм	<p>1.(гр.ἀναβολή — «көтеру, көтерілу») — тірі ағзадағы жасушалар мен тіндердің құрылымдық бөліктерін түзуге және жаңартуға бағытталған химиялық процестердің жиынтығы, жасушалардың қоректік заттарды сіңіруге бағытталған процессі. Соның нәтижесінде ағза денесі қалыптасады. Анаболизм ағзаның қоршаған ортадан келетін заттарды сіңіріп, қоршаған орта мен ағза арасындағы зат алмасуын қамтамасыз етеді, соның нәтижесінде қарапайым молекулалардан жасуша құрамындағы күрделі органикалық қосылыстар құралады. Клетка құрамы күрделенеді, энергия (куат) жинақталады. Анаболизм — катаболдануға (катаболизмге) кері эндоэнергиялық процесс. Мұның негізінде түрлі қосылыстар ыдырауынан пайда болған заттардан жаңа заттар түзіледі. Анаболизм жануарларда алғашқы жас даму сатысында, ал өсімдіктерде вегетац. Көбею кезеңінде өте жақсы жүреді. Анаболизм — бейорганикалық заттардан органикалық қосылыстар құруда яғни фотосинтез процесі кезінде маңызды рөл атқарады. Анаболизмде жасушаға тән емес химиялық заттар</p>

			<p>өзгеріп, түрге тән заттарға айналады. Катаболизммен бір уақытта өтеді. Анаболизм — тіріағзаға тән зат алмасу процесінің (метаболизмнің) қарапайым заттардан қуатты (энергияны) жинақтау арқылы күрделі молекулалы органикалық заттарды түзу кезеңі, яғни ол метаболизмнің катаболизм кезеңіне (күрделі органикалық заттардың қуатты бөлу арқылы өзінің қарапайым құрамына ыңырау процесі) қарама-қарсы жүретін процесс. Анаболизмнің жержүзіндегі маңызды көрінісі – жасыл өсімдіктер жасушаларында жүретін фотосинтезпроцесі .</p> <p>2. Әзербайжан: anabolism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anabolizm</p> <p>5. Түрік: anabolizma</p> <p>6. Ағылшын: anabolism – анаболизм, ассимиляция процесі</p> <p>7. Испан: anabolismo</p> <p>8. Неміс: anabolism</p> <p>9. Француз: anabolisme</p>
3077.	аналгезия	аналгезия	<p>11.(аналгезия, аналгия, лат. Analgesia, analgia — сөзбе-сөз «ауыртпайтын») — әртүрлі топтағы фармакологиялық препараттардың (нашақорлық анальгетиктер, стероидты емес қабынуға қарсы құралдар, спазмолитиктер және т.б.), хирургиялық әдістердің (нейротомия), физиотерапевтік әсердің (электр ұйқы әдісі арқылы электраналгезия, ультражоғары, жоғары және өте жоғары жиілікті электр магниттік өрістер, төмен жиілікті магниттік өрістер және т.б.) көмегімен ауру сезімін басу (оның ішінде, сезімталдықтың басқа да түрлері туралы сөз болмайтын іріктемелі). Ауруды қабылдау қарқыны қабылдауды толық мүмкін еместікке дейін басады.</p> <p>Анальгезия жүйке жүйесінің кейбір аурулары кезінде байқалады.</p> <p>Анальгезияны гипноз арқылы В. М. Бехтерев пен В. М. Нарбут зерттеген.</p> <p>Туа біткен анальгезия жағдайлары өте сирек кездеседі, мұндай жағдайда адам қарапайым адамдарда ауру сезімі арқылы анықталатын аурулардың асқынуына жол бермес үшін өз денесін бақылаудың белгілі бір кестесін ұстанып, дәрігерге жиі қаралуы тиіс.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: analgesia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: og'riqsizlantirish</p> <p>5. Түрік: analjezi</p> <p>6. Ағылшын: Analgesia</p> <p>7. Испан: analgesia</p> <p>8. Неміс: Analgesie</p> <p>9. Француз: analgésie</p>
3078.	анализ мочи	несеп талдамасы	<p>1. (еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту») – бүйрек, несеп-жыныс жүйесінің ауруын, сондай-ақ зат алмасудың бұзылуын анықтауға мүмкіндік беретін тесттер кешені.</p> <p>2. Өзөрбайжан: idrar tahlili</p> <p>3. Қырғыз: отпуск убагында</p> <p>4. Өзбек: siydik</p> <p>5. Түрік: idrar tahlili</p> <p>6. Ағылшын: Analysis of urine – (urinalysis) несеп талдауы</p> <p>7. Испан: análisis de orina</p> <p>8. Неміс: Urinalysis</p> <p>9. Француз: analyse d'urine</p>
3079.	анализ микроскопический	микроскопиялық талдау	<p>1. (еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және лат. <i>microscopium</i>, <i>μικρός</i> – «кіші») – металдарды көзбен шолып немесе лупаның көмегімен зерттеу, бұл сынамананы алу орнын дұрыс таңдау мақсатындағы микроталдау алудың алдын ала кезеңі болып табылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: mikroskopik analiz</p> <p>3. Қырғыз: микроскопиялық анализ</p> <p>4. Өзбек: mikroskopik tahlil</p> <p>5. Түрік: mikroskopik analiz</p> <p>6. Ағылшын: Microscopic analysis</p> <p>7. Испан: análisis microscópico</p> <p>8. Неміс: mikroskopische Analyse</p> <p>9. Француз: analyse microscopique</p>
3080.	анализ фармакогностический	фармакогностикалық талдау	<p>11.(еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және еж. Грек. <i>φάρμακον</i> – «дәрі, у» + <i>λόγος</i> — «сөз», «үйрену» + еж. Грек. Γνωστικός — «танушы») – дәрілік өсімдік негізді шикізатты, жануар тектес шикізаттар мен олардың өнімдерін талдау әдістерінің кешені, бұл олардың түпнұсқалығы мен қауіпсіздігін анықтауға мүмкіндік береді.</p> <p>Дәрілік құрал және одан алынған өнімдер НТҚ барлық параметрлеріне сәйкес келсе, толыққанды материал болып шығады. Бұл сәйкестік</p>

			<p>фармакогностикалық талдау арқылы анықталады. Оған талдаудың бірнеше түрі енеді.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: analiz Pharmacognostic 3. Қырғыз: талдоо фармакогностикалық 4. Өзбек: tahlil Pharmacognostic 5. Түрік: analizi Pharmacognostic 6. Ағылшын: Pharmacological analysis 7. Испан: análisis farmacognóstico 8. Неміс: Analyse Pharmakognostische 9. Француз: analyse pharmacognosie
3081.	анализ фармакопейный	фармокопейлық талдау	<p>1. (еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және еж. Грек. φάρμακον – «дәрі, у» + λόγος — «сөз», «үйрену» + грек. Ποιέο – «жасаймын») – фармакопейлық талдау фармацевтикалық талдаудың бір бөлігі болып табылады және фармакопеяда баяндалған дәрілік заттар мен дәрілік формаларды ресми зерттеу әдістерінің жиынтығы болып табылады және ол мыналар үшін пайдаланылады:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) зерттелетін препараттың түпнұсқалығын растау, б) қоспалардың жоқтығын немесе шекті құрамын тексеру, в) әсер ететін затты немесе дәрілік құралдың құрамына енетін ингредиенттерін сандық тұрғыдан анықтау. <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: analiz Farmacopoeias 3. Қырғыз: фармакопейлық талдоо 4. Өзбек: tahlil farmakopelerde 5. Түрік: analiz Farmakopesiler 6. Ағылшын: Analysis of pharmacopoeia 7. Испан: Farmacopoeas de análisis 8. Неміс: Analyse Pharmacopoeias 9. Француз: analyse pharmacopées
3082.	анализ фитохимически	фитохимиялық талдау	<p>1. (еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту» және грек. φύτον – «отырызылған, мебілген қанадайда бір өсімдік; өсімдік» + лат. chymia – «химия») – биологиялық белсенді заттар мен олардың концентрациясының бар-жоқтығын анықтау мақсатында өсімдік негізді дәрілік шикізаттың химиялық құрамын сапалы әрі сандық талдау.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: phytochemical tahlil 3. Қырғыз: фитохимиялық талдоо 4. Өзбек: o'simlik chiqqan kimyoviy tahlil 5. Түрік: fitokimyasal analizleri 6. Ағылшын: Phytochemical analysis 7. Испан: análisis fitoquímico

			<p>8. Неміс: phytochemical Analyse</p> <p>9. Француз: analyse phytochimique</p>
3083.	анализатор болевой	ауырсыну сезімінің анализаторы	<p>1. (еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту») – организмге зақымдайтын әсер ететін әртүрлі физикалық және химиялық әсерлер кезінде ауру сезімін құрайтын анализатор.</p> <p>2. Әзербайжан: ağrı analizator</p> <p>3. Қырғыз: оору анализатор</p> <p>4. Өзбек: og'riq analizator</p> <p>5. Түрік: ağrı analizörü</p> <p>6. Ағылшын: Pain analyzer</p> <p>7. Испан: analizador de dolor</p> <p>8. Неміс: Schmerz-Analysator</p> <p>9. Француз: analyseur de douleur</p>
3084.	анализатор вкусовой	дәм сезу анализаторы	<p>1. (еж. Грек. ἀνάλυσις – «ажырату, еріту») – адамдар мен жануарлардың дәм сезу органдарына әсер ететін химиялық тітіркендіргіштердің жеңіл талдауын қамтамасыз ететін күрделі анатомия-физиологиялық жүйе. Дәм сезу талдағышы перифериялық (хеморецепторлар), өткізгіштік (жүйке талшықтары) және орталық (сопақ ми, көру дөңестері және үлкен жартышар қабығының құрылымы) бөліктерден құралады. Дәм сезу талдағышы организмнің қажеттіліктеріне сәйкес келетін зиянды қосылыстар мен тағам таңдаудан бас тартуға әкеп соғады. Дәм сигналдарын алғаш рет кодтау хеморецепторлар деңгейінде жүргізіледі, бірақ дәм сезудің пайда болуында маңызды рөлді дәм сезу талдағышының орталық құрылымдары атқарады.</p> <p>2. Әзербайжан: analizator ləzzət</p> <p>3. Қырғыз: анализатор даам</p> <p>4. Өзбек: analizator lazzat</p> <p>5. Түрік: analizörü lezzet</p> <p>6. Ағылшын: Taste analyzer</p> <p>7. Испан: analizador de sabor</p> <p>8. Неміс: Analysator Geschmack</p> <p>9. Француз: saveur de l'analyseur</p>
3085.	анализатор зрительный	көру анализаторы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау») – көру тітіркендіргіштерін қабылдауды және талдауды жүзеге асыратын адамның күрделі жүйке-рецепторлы жүйесі. Көру талдағышы үш бөліктен құралады: перифериялық (көз), өткізгіштік (көру жүйкесі, көру жолдары және қабық астындағы жүйке түзілімдері) және орталық (бас ми</p>

			<p>қабығының көру аймағы).</p> <p>2. Әзербайжан: vizual analizator</p> <p>3. Қырғыз: көрүү анализатор</p> <p>4. Өзбек: vizualizator</p> <p>5. Түрік: görsel analiz</p> <p>6. Ағылшын: Analyzer</p> <p>7. Испан: visual Analyzer</p> <p>8. Неміс: visueller Analysator</p> <p>9. Француз: analyseur visuel</p>
3086.	анализатор обонятельный	иіс сезу анализаторы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау») – мұрын қуысының шырышты қабатына әсер ететін иісті заттарды талдауды жүзеге асыратын нейрофизиологиялық жүйе. Иіс сезу талдағышы перифериялық бөліктерден (иіс сезу рецепторлары), жүйке жолдарының ерекше өткізгішінен (иіс сезу жүйкесі және орталық иіс сезу жолы), қабық астындағы жүйке құрылымынан (еміздік тәрізді дене) және қабық бөлігінен (теңіз жыланының қатпары) тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: Olfaktör analizator</p> <p>3. Қырғыз: жыт анализатор</p> <p>4. Өзбек: hidlash analizator</p> <p>5. Түрік: koku analizörü</p> <p>6. Ағылшын: Olfactory analyzer</p> <p>7. Испан: el analizador olfativa</p> <p>8. Неміс: der olfaktorische Analysator</p> <p>9. Француз: l'analyseur olfactif</p>
3087.	анализатор слуховой	есту анализаторы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау») – қызметі адам мен жануардың дыбыстық тербелісін қабылдауды қамтамасыз ететін соматикалық, рецепторлық және жүйке құрылымдарының жиынтығы. Есту талдағышы сыртқы, орта және ішкі құлақтан, есту жүйкесінен, қабық астындағы релелік орталық пен қабық бөліктерінен тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: qulaq analizator</p> <p>3. Қырғыз: карынчалары анализатор</p> <p>4. Өзбек: quloqqa oid analizator</p> <p>5. Түрік: auriküler analizörü</p> <p>6. Ағылшын: Hearing Aid Analyzer</p> <p>7. Испан: analizador de auricular</p> <p>8. Неміс: auricular Analysator</p> <p>9. Француз: analyseur auriculaire</p>
3088.	анализатор тактильный	тактильдік анализаторы	<p>1. (грек. Analysis – «ыдырау, ажырау» және лат. tactilis – «айтарлықтай») – жанасу талдағышы адамның денесіне әсер ететін барлық механикалық</p>

			<p>эсерлерді талдау үшін қолданылады. Оған арналған рецепторлар теріде, атап айтқанда, эпидермис, дерма және жартылай теріасты жасуынығында бар.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Өзербайжан: toxunma analizator 3. Қырғыз: кёзь начар анализатор 4. Өзбек: teginish analizator 5. Түрік: dokunsal analizörü 6. Ағылшын: Tactile analyzer 7. Испан: analizador táctil 8. Неміс: taktiler Analysator 9. Француз: taktiler Analysator
3089.	анамнез	анамнез	<p>11.(грек. ἀνάμνησις — «естелік») — тексеріліп жатқан адамнан және/немесе оны білетін адамнан сұрау арқылы медициналық тексеру кезінде алынатын мәліметтер жиынтығы. Анамнезді анықтау, сондай-ақ сұрау сұрақтар мен жауаптардың жай ғана тізімі емес. Психологиялық үйлесімділік дәрігер мен науқастың әңгімелесу стиліне байланысты, бұл түпкілікті мақсат – пациент жағдайының жеңілдеуін анықтайды.</p> <p>Медициналық қызметкер анамнез мәліметтерін (аурудың асқынуы, өмір сүру жағдайы, тап болған аурулары, оталары, жарақаттары, жүктілігі, созылмалы патологиясы, аллергиялық реакциялары, тұқымқуалаушылық туралы мәліметтер және т.б.) диагностика жасау, емдеу және/немесе алдын алу әдісін таңдау мақсатында анықтайды. Анамнезді жинау медициналық зерттеудің негізгі әдістерінің бірі болып табылады. Кейбір жағдайларда, жалпы тексерілумен қатар бұл әрі қарай диагностикалық емшаралар жасамай-ақ диагнозды дәл қоюға мүмкіндік береді. Анамнез жинау — бұл медицинаның барлық саласында қолданылатын әмбебап диагностика әдісі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Өзербайжан: tarix 3. Қырғыз: тарых 4. Өзбек: tarix 5. Түрік: tarih 6. Ағылшын: anamnesis – анамнез, еске түсіру, науқастан сұрау 7. Испан: historia 8. Неміс: Geschichte – (der Anamnese) анамнез, die Krankengeschichte – анамнез 9. Француз: histoire – анамнез
3090.	анамнез жизни	өміранамнезі	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек. ἀνάμνησις — «естелік») — науқастың өмірі

			<p>туралы мәліметтер нағыз аурудың сипатын анықтау және оның пайда болу себебі мен шарттарын анықтау кезінде аса маңызды.</p> <p>2. Әзербайжан: həyat tarixi</p> <p>3. Қырғыз: өмүр таржымалы</p> <p>4. Өзбек: hayot tarixi</p> <p>5. Түрік: hayat öyküsü</p> <p>6. Ағылшын: anamnesis of life</p> <p>7. Испан: historia de vida</p> <p>8. Неміс: Lebensgeschichte</p> <p>9. Француз: l'histoire de la vie</p>
3091.	анаплазия	анаплазия	<p>1. (еж. Грек. ἀνα- «артқа, кері» + еж. Грек. Πλάσις «күру») — жасушаның шығу тегін анықтау толық мүмкін болмағанға дейін тірі жасушалар мен тіндердің сараланбаған жағдайға өтуі.</p> <p>2. Әзербайжан: anaplasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anaplasia</p> <p>5. Түрік: anaplazi</p> <p>6. Ағылшын: Anaplasia</p> <p>7. Испан: anaplasia</p> <p>8. Неміс: Anaplasie</p> <p>9. Француз: indifférenciation</p>
3092.	анастомозит	анастомозит	<p>1. (грек. Anastomosis – «саңылау, шығу») – көбіне асқазан-ішек жолы органдарында жасанды түрде жасалған анастомоз саласындағы қабыну.</p> <p>2. Әзербайжан: anastomositis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anastomositis</p> <p>5. Түрік: anastomositis</p> <p>6. Ағылшын: Anastomosing</p> <p>7. Испан: anastomositis</p> <p>8. Неміс: anastomositis</p> <p>9. Француз: anastomositis</p>
3093.	анатоксин столбнячный	сіреспе анатоксині	<p>1. (грек. Ана- - «кері» + грек. Τοxικον – «улаушы») – бұл вакцина ретінде енгізілетін дәрілік препарат. Айқын антитоксиндік, иммунномодуляциялаушы және иммунотүзетуші әсерлері бар. Жүйке жүйелерін зақымдаумен, бүкіл қаңқа бұлшық еттерінің тонустық кернеуімен және құрысқақпен сипатталатын бактериалдық жедел инфекциялық ауру болып табылатын сіреспеге қарсы ерекше иммундық жауапты қалыптастырады.</p> <p>2. Әзербайжан: tetanus toxoid</p> <p>3. Қырғыз: селейме оорусунан</p>

			<p>4. Өзбек: qoqshol tokseid 5. Түрік: tetanos toksoid 6. Ағылшын: Tetanus toxoid 7. Испан: toxoide tetánico 8. Неміс: Tetanustoxoid 9. Француз: anatoxine tétanique</p>
3094.	анатомия	анатомия	<p>1. (грек. ἀνα- — «қайта, жоғарыдан» + τέμνω — «кесемін», «шабамын», «ажыратамын») — организм денесінің құрылысы және олардың бөліктерін жасушадан жоғары деңгейде зерттейтін биологияның, нақты морфологияның бір бөлігі. Анатомия ғылым ретінде (атап айтқанда, анатомия пәні) жалпы организмнің сыртқы құрылысын ғана емес, сондай-ақ оның ішкі пішінін және оның құрамына енетін органдар құрылымын зерттейді. Қазіргі анатомия анатомиялық препараттарды кесу микроскопиясының көмегімен таным көкжиегін кеңейтіп, морфологиялық ғылымның тағы бір аспектісі – микроскопиялық анатомияны бөліп шығарды. Өз кезегінде, микроскопиялық анатомия тіндердің даму заңдылықтары мен құрылысын зерттейтін тіндер туралы ғылыммен (гистология грек. Сөзі Hystós — тін), сондай-ақ зерттелініп отырған макроорганизмдердің тіндері мен органдары құрылған жеке жасушалардың даму заңдылықтарын, құрылысы мен қызметін зерттейтін жасуша туралы ғылыммен (цитологиягрек. Сөзі Cýtos — жасуша) байланысты. Анатомия, гистология, цитология және эмбриология (грек. Έμβρυον — ұрық) бәрі бірге организмнің пішіні, дамуы мен құрылысы туралы жалпы ғылым морфологияны құрайды (грек. Morphé — пішін).</p> <p>2. Әзербайжан: anatomiya 3. Қырғыз: анатомия 4. Өзбек: anatomiya 5. Түрік: anatomi 6. Ағылшын: anatomy – анатомия, анатомиялау, талдау, қаңқа, мұқият іріктеу, тері мен сүйек 7. Испан: anatomía 8. Неміс: Anatomie – анатомия 9. Француз: anatomie – анатомия, анатомиялау, құрылғы</p>
3095.	анафилаксия	анафилаксия	<p>1. (грек. Ана- - «қарсы» + грек. Phylaxis – «қорған») – ісік, тұншығу, бұлшық ет спазмдары және қатты ауыру белгілерімен қатар жүретін, белгілі бір аллергенге берген жедел, өмір үшін қауіпті реакция.</p>

			<p>Ол дәрілік құрадарды қабылдағаннан, жәндіктердің шағып алуынан немесе басқа тітіркендіргіштермен өзара байланысу нәтижесінде орын алуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: anafilaksi</p> <p>3. Қырғыз: бронхалардын</p> <p>4. Өзбек: anafilaksi</p> <p>5. Түрік: anafilaksi</p> <p>6. Ағылшын: anaphylaxis – анафилаксия</p> <p>7. Испан: anafilaxia</p> <p>8. Неміс: Anaphylaxie</p> <p>9. Француз: anaphylaxie</p>
3096.	анаэроб	анаэроб	<p>1.-(грек. Ана — «ауа» + βιοζ —« өмір») — анаэробпен салыстырғанда энергия синтезі процестеріне арналған бос молекулалық оттегіні қажет ететін организмдер. Анаэробтарға мыналар жатады: жануарлардың басым көпшілігі, барлық өсімдіктер, сондай-ақ микроорганизмдердің белгілі бір бөлігі.</p> <p>Молекулалық оттегіге қатысты мынадай түрлері болады: облигатты анаэробтар, микроаэрофилдер (ортадағы оттегінің төмен парциалды әсері), факультативті анаэробтар, облигатты анаэробтар.</p> <p>2. Әзербайжан: anaerobe</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anaerob</p> <p>5. Түрік: anaerob</p> <p>6. Ағылшын: anaerobe – анаэроб, anerobe – анаэроб</p> <p>7. Испан: anaerobio</p> <p>8. Неміс: anaerobe</p> <p>9. Француз: anaérobe – анаэроб</p>
3097.	ангидремия	ангидремия	<p>1. (грек. А — «болымсыздық шылау» + грек. Нудор — «су» + грек. Наіма — «қан») – қанның қоюлануы, гидремия, яғни қанның сұйылуына қарсы жағдай. Қандағы су мөлшерінің нормасы аздаған мөлшерде ғана өзгереді, өйткені қан өзін-өзі реттей алады. Мұндай өзін-өзі реттеудің негізінде осмоз құбылысы, сондай-ақ сұйық коллоид ретінде қанның өз құрамындағы судың белгілі бір мөлшерін мықтап сақтауы жатыр. Сондықтан да әдетте, көрсетілген қатынастағы ауытқушылық су құрамындағы қанның жойылуы кезінде де, организмге сұйықтың артық мөлшері енген кезде де жылдам теңеледі. Ангидремияның асқыну жағдайы организм судың көп немесе аз мөлшерін жоғалтқан кезде орын алады, мысалы, тырысқақ кезінде.</p>

			<p>Ангидремия қатты терлеген кезде де орын алуы мүмкін, десе де тәжірибе барысында алынған нәтижелер сәйкес келмейді, бұл тін сұйықтығындағы мөлшерлердің жеке ауытқушылығына байланысты сияқты. Қатты қан жоғалтқан кезде ангидремия тіндер алдын ала сусызданған жағдайда ғана орын алады, өйткені әдетте, организм су жоғалтқан кезде қантамырларына тіндердегі сұйықтық келіп түсе бастайды да, ангидремия емес, өтпелі гидремия орын алады. Ангидремияның салдары жоғалған сұйықтық шамасымен ғана емес, сондай-ақ шығындалудың жылдамдығымен анықталады. Тырысқақ кезінде қан қоюланып, қарайып кетеді, бұл жүректің жұмысын қиындатып жібереді; қанның қозғалысы бәсеңдейді, зат және газ алмасу төмендеп, бұзылады. Нәтижесінде денеде сақталған зат алмасу өнімдері өзін-өзі улауға әкеп соғады. Ашқан кезде ангидремия тіндер ылғалдылығының төмендеуінен, өкпе қабығының, көкшандырдың сірлі жапырақтарынан көрінеді, бұл дене қуыстарында мүлдем сұйықтық болмайды немесе сұйық шырыштың консистенциясы сияқты қатты қоюланып кетеді.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: <i>angidremiya</i> 3. Қырғыз: 4. Өзбек: <i>angidremiya</i> 5. Түрік: <i>angidremiya</i> 6. Ағылшын: <i>Anhydromia</i> 7. Испан: <i>angidremiya</i> 8. Неміс: <i>angidremiya</i> 9. Француз: <i>angidremiya</i>
3098.	ангидроз	ангидроз	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек. <i>An</i> — «болымсыздық шылауы» + грек. <i>Hidros</i> — «тер») — грек тілінен аударған кезде «тердің болмауы» деген мағынаны білдіреді. Бұл патологиялық жағдай тері безінің жұмысындағы өзгерістерге байланысты, бұл тері бөлінуінің айтарлықтай азаюына немесе оның мүлдем болмауына әкеп соғады. 2. Әзербайжан: <i>anhidrosis</i> 3. Қырғыз: 4. Өзбек: <i>anhidrosis</i> 5. Түрік: <i>anhidrosis</i> 6. Ағылшын: <i>Anhidrosis</i> 7. Испан: <i>anhidrosis</i> 8. Неміс: <i>Anhidrose</i> 9. Француз: <i>anhidrosis</i>

3099.	ангиит	ангиит	<p>1. бұл дерматоздың бір түрі, оның пайда болуына тері қантамырлары қабырғаларының және теріастындағы жасұнықтың қабынуы себеп болады. Қабынудың аллергиялық сипаты бар. Васкулиттерге негізінен иммун кешенді патогенез тән.</p> <p>2. Әзербайжан: angiitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiitis</p> <p>5. Түрік: anjiitis</p> <p>6. Ағылшын: Angiitis</p> <p>7. Испан: angiitis</p> <p>8. Неміс: Angiitis</p> <p>9. Француз: angéite</p>
3100.	ангина катаральная	талаураған баспа, талаураған ангина	<p>1. (лат. <i>angīna</i> – «тамақ қыспа, ангина» және еж. Грек. <i>ῥέω</i> – «ағу, құйылу») – жедел инфекциялық ауру, баспаның клиникалық түрі, талаураған баспа кезінде бадамша без гиперемиясы, кейде таңдай доғасының ісінуі, бадамша бездің беткі қабатында шырышты-ірінді экссудат, аумақтық лимфа түйіндерінің орташа реакциясынан байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: kataral angina</p> <p>3. Қырғыз: сасык тумоо ангина</p> <p>4. Өзбек: Kataral angina</p> <p>5. Түрік: akıntılı anjin</p> <p>6. Ағылшын: Angina catarrhal</p> <p>7. Испан: angina catarral</p> <p>8. Неміс: katarrhalische Angina</p> <p>9. Француз: angine catarrhale</p>
3101.	ангиогепатогра фия	ангиогепатогра фия	<p>1. (грек. <i>Angeion</i> — «түтік» + грек. <i>Kardia</i> — «жүрек» + грек. <i>Grapho</i>— «жазамын, бейнелеймін») — контрастілі заттарды енгізу арқылы жүрек қуысы мен магистральді қантамырлардың көлеңкелі бейнесін алуға мүмкіндік беретін рентгенологиялық зерттеу әдісі.</p> <p>2. Әзербайжан: angiogepatografiya</p> <p>3. Қырғыз: angiogepatografiya</p> <p>4. Өзбек: angiogepatografiya</p> <p>5. Түрік: angiogepatografiya</p> <p>6. Ағылшын: Angiogeopathography</p> <p>7. Испан: angiogepatografiya</p> <p>8. Неміс: angiogepatografiya</p> <p>9. Француз: angiogepatografiya</p>
3102.	ангиография	ангиография	<p>1. (грек. <i>Angeion</i> — «түтік» + грек. <i>Grapho</i>— «жазамын, бейнелеймін») — қантамырларды</p>

			<p>контрастілі рентгенологиялық зерттеу әдісі. Рентгенография, рентгеноскопия, компьютерлік томография және гибридті отада қолданылады. Ангиография қантамырлардың функционалды жағдайын, жанама қан ағысын және патологиялық процестің ұзақтығын зерттейді.</p> <p>2. Әзербайжан: angiografiya</p> <p>3. Қырғыз: Алымбек</p> <p>4. Өзбек: angiografiya</p> <p>5. Түрік: anjiyografi</p> <p>6. Ағылшын: angiography – ангиография</p> <p>7. Испан: angiografía</p> <p>8. Неміс: Angiographie</p> <p>9. Француз: angiographie</p>
3103.	ангиография коронарная	коронарлық ангиография	<p>1. (грек. Angeion — «түтік» + грек. Grapho— «жазамын, бейнелеймін» және лат. Coronarius – «топай») — қантамырлар саңылауының қаншалықты тарылғанын, қандай ем белгілеуді анықтауға мүмкіндік беретін әдіс. Әдіс рентгенконтрастілі болып табылады, сондықтан да қантамырларын толтырып, тарылу деңгейін анықтауға мүмкіндік беретін арнайы зат қолданылады. Емшара алғаш рет 60 жылдары жүргізілген, алайда әлі күнге дейін өте бағалы әрі танымал болып келеді. Зерттеу өте күрделі болып табылатын бірнеше кезеңнен тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: koronar angiografiya</p> <p>3. Қырғыз: коронардык озгоруулар</p> <p>4. Өзбек: anjiyografi</p> <p>5. Түрік: koroner Anjiyografi</p> <p>6. Ағылшын: Coronary angiography</p> <p>7. Испан: Angiografía coronaria</p> <p>8. Неміс: Koronarangiographie</p> <p>9. Француз: coronarographie</p>
3104.	ангиодисплазия	ангиодисплазия	<p>1. (грек. Angeion — «түтік» + еж. Грек. Δυσ- — «сөздің дұрыс мағынасын терістеуші сөзалды қосымша» + πλάσις — «жасалу, түзілу») – туа біте пайда болатын сипаттағы қантамырлар (күретамыр, көктамыр немесе олардың үйлесуі) дамуындағы ақаулықтар. Адамның қантамыр арнасы әртүрлі анатомиялық құрылымдар арқылы берілген, сондықтан да ангиодисплазия тобы әртүрлі.</p> <p>2. Әзербайжан: angiodysplosia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiodysplosiyasi</p> <p>5. Түрік: anjiyodysplosi</p> <p>6. Ағылшын: Angiodysplasia</p>

			<p>7. Испан: angiodyplasia 8. Неміс: Angiodysplasia 9. Француз: angiodyplasia</p>
3105.	ангиодистрофия	ангиодистрофия	<p>1. (грек. Angeion — «түтік» + еж. Грек. Δυσ- — «сөздің дұрыс мағынасын терістеуші сөзалды қосымша» + грек. Trophē — «қорек») – қабырғалар құрылымы дисфункциясының және бұлшық ет қабатының асқынуы салдарынан қантамырлардың тонустық бейімделу қызметі бұзылатын патологиялық жағдай, күретамыр да, көктамыр да зақымдалады. Қантамырлы дистония (тонус патологиясы) жергілікті қан ағысының немесе жалпы қан ағысының дисфункциясымен сипатталады. 2. Әзербайжан: Kvinke ödemі 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anjiyoödem 5. Түрік: anjiödem 6. Ағылшын: Angioedema 7. Испан: angioedema 8. Неміс: Angioödem 9. Француз: angioedema</p>
3106.	ангиология	ангиология	<p>1. (грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + λόγος — «ілім») — қантамыр және лимфа тамырларын, олардың құрылымы мен қызметін, олардың аурулары мен патологиялық жағдайын, осы ауруларға диагностика жасау, алдын алу және емдеу әдістерін зерттейтін анатомия мен клиникалық медицинаның бір бөлігі. 2. Әзербайжан: angiology 3. Қырғыз: Ангиология 4. Өзбек: angiology 5. Түрік: anjioloji 6. Ағылшын: angiology – ангиология 7. Испан: angiología 8. Неміс: Angiologie 9. Француз: angiologie</p>
3107.	ангиоматоз	ангиоматоз	<p>1. (angiomatosis; грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + грек. — «ісік»), гемангиоматоз — калибрі әртүрлі қантамырлардың шамадан тыс таралуы (пролиферация); мезенхиманы қалыптастыруға тән ақау. Орталық жүйке жүйесіндегі өзгерістермен (парездер, сал болу, психиканың қатты бұзылуы), ішкі органдар қызметінің бұзылуымен қатар жүреді. Ангиоматоз басқа да туа біткен ақаулармен</p>

			<p>(мысалы, қоянжырық) бірге жүреді.</p> <p>2. Әзербайжан: anigiomatoz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anigiomatoz</p> <p>5. Түрік: anigiomatoz</p> <p>6. Ағылшын: Anemiomatosis</p> <p>7. Испан: anigiomatoz</p> <p>8. Неміс: anigiomatoz</p> <p>9. Француз: anigiomatoz</p>
3108.	ангиопатия	ангиопатия	<p>1. (жаңа лат. Angiopathia; еж. Грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + πάθος — «уайымдау, ауру»; син. Вазопатия) — жүйкені реттеу бұзылатын қантамырлардың зақымдануы. Ангиопатия дистониядан, уақытша кері спазмдардан және тамыр парездерінен байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: angiopathy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiopathy</p> <p>5. Түрік: anjiyopati</p> <p>6. Ағылшын: Angiopathy</p> <p>7. Испан: angiopatía</p> <p>8. Неміс: Angiopathie</p> <p>9. Француз: angiopathie</p>
3109.	ангиосклероз	ангиосклероз	<p>1. (angiosclerosis; еж. Грек. ἀγγεῖον — «тамыр» + грек. Sklerosis – «қатаю») – қосылу тіндерінің жайылуы салдарынан қантамыр қабырғаларының тығыздалуы және қалыңдауынан тұратын патологиялық процесс.</p> <p>2. Әзербайжан: angioskleroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angi sclerosis</p> <p>5. Түрік: angi sclerosis</p> <p>6. Ағылшын: Angiosclerosis</p> <p>7. Испан: angi sclerosis</p> <p>8. Неміс: Angiosklerose</p> <p>9. Француз: angi sclerosis</p>
3110.	ангиоскопия	ангиоскопия	<p>1.-I Ангиоскопія (грек. Angeion – «тамыр» + skoreō – «қарастыру, зерттеу») арнайы эндоскоптың көмегімен қантамыр аймағының ішкі беткі қабатын көзі тірісінде тексеру әдісі.</p> <p>II Ангиоскопія (грек. Angeion – «тамыр» + грек. Skoreō – «қарастыру») – арнайы эндоскоптың көмегімен қантамыр қабырғаларының ішкі беткі қабатын тексеруден тұратын қантамырларды зерттеу әдісі.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: angiосcopy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiосcopy</p> <p>5. Түрік: anjiyoskopisi</p> <p>6. Ағылшын: Angioscopy</p> <p>7. Испан: angiосcopia</p> <p>8. Неміс: Angioskopie</p> <p>9. Француз: angiосcopic</p>
3111.	ангиостомия	ангиостомия, 1. тамыр тесу 2. шәует шығатын түтікті тілу	<p>1. (грек. Angeion – «тамыр») + грек. Stoma – «саңылау») – физиол. Қантамырларға арнайы түтікшелерді (фистул) қою тәсілі, олардың көмегімен созылмалы тәжірибе жағдайында жануарлардан бірнеше рет қан алуға болады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: angiostomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiostomy</p> <p>5. Түрік: angiostomy</p> <p>6. Ағылшын: Angiostomy</p> <p>7. Испан: angiostomy</p> <p>8. Неміс: angiostomy</p> <p>9. Француз: angiostomy</p>
3112.	ангиотрипсия	ангиотрипсия	<p>1. (тар.; angiotripsia; грек. Angeion – «тамыр») + грек. Tripsis – «ұнтақтау, мыжғылау»; син. Артериотрипсия) – қан кетуді арнайы қыстырғыштың (тамырды жаншығыш) көмегімен тамырдың қан кетіп жатқан ұшын қатты жаншу және басу арқылы түбегейлі тоқтатудың лигатурсыз тәсілі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: angiotripsy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiotripsy</p> <p>5. Түрік: angiotripsy</p> <p>6. Ағылшын: Angiotypsy</p> <p>7. Испан: angiotripsy</p> <p>8. Неміс: angiotripsy</p> <p>9. Француз: angiotripsy</p>
3113.	ангиэктазия	ангиэктазия	<p>1. (angiectasia; грек. Angeion – «тамыр») + грек. Ektasis – «кеңейту») – қабырғасындағы патологиялық өзгерістер немесе қан (лимфа) айналымының бұзылуы салдарынан қантамыр немесе лимфа тамырлары саңылауының тұрақты түрде кеңеюі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: angiectasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiectasia</p>

			<p>5. Түрік: angiectasia 6. Ағылшын: Angiectasia 7. Испан: angiectasia 8. Неміс: angiectasia 9. Француз: angiectasia</p>
3114.	андрология	андрология	<p>1. (грек. Ανδρικός — «еркек» + еж. Грек. Λόγος — «ілім») — еркектерді, еркектер анатомиясы мен физиологиясын, еркектердің жыныстық аймағы аурулары және оларды емдеу әдістерін зерттейтін медицина саласы. Еуропада андрология ғылым мен практиканың жеке саласы ретінде қарастырылады. 2. Әзербайжан: Andrologiya 3. Қырғыз: андролог 4. Өзбек: Androloji'de 5. Түрік: androloji 6. Ағылшын: Andrology 7. Испан: andrología 8. Неміс: Andrologie 9. Француз: andrologie</p>
3115.	андрофилия	андрофилия	<p>1. (грек. Ανδρικός — «еркек» + грек. Phileo – «сүйемін») – ересек еркектерге құмар болатын еркектердегі гомосексуализм. 2. Әзербайжан: androfiliya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: androfiliya 5. Түрік: androfiliya 6. Ағылшын: Androphilia 7. Испан: androfiliya 8. Неміс: androfiliya 9. Француз: androfiliya</p>
3116.	андрофобия	андрофобия	<p>1. (грек. Ανδρικός — «еркек» + еж. Грек. Φόβος – «қорқыныш, үрей») – еркектерден қорқу. Термин еж. Грек. ἀνήρ «еркек» және φόβος «үрей» деген сөзден шыққан. Еркектен қорқу бұрын болған жанды жарақаттайтын оқиғаларға қатысты болады. Сондай-ақ бұл үрей социофобияға немесе әлеуметтік қатерлі бұзылуға, сондай-ақ зорлауға байланысты болуы да мүмкін. Еркектен қорқу әйелдерде де, еркектерде де болуы мүмкін. 2. Әзербайжан: Androphobia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Androphobia 5. Түрік: androphobia 6. Ағылшын: Androphobia 7. Испан: androphobia</p>

			<p>8. Неміс: androphobia 9. Француз: androphobie</p>
3117.	ангиотомия	ангиотомия	<p>1. (грек. Angos, angeion – «тамыр» + грек. Temnein – «кесу») – ҒЫЛЫМИ МАҚСАТТА АДАМ ДЕНЕСІНІҢ тамырларын ашу. 2. Әзербайжан: angiotomy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: angiotomy 5. Түрік: angiotomy 6. Ағылшын: Angiotomy 7. Испан: angiotomy 8. Неміс: angiotomy 9. Француз: angiotomy</p>
3118.	ангиома	ангиома	<p>1. (грек. Αγγείον — «тамыр ісігі») — жаңа түзілген қантамырлардан (нағыз ангиома) немесе лимфа кеңістіктерінен (лимфангиома) ғана тұратын ісік. Нағыз ангиоманың екі түрі болады — қарапайым ангиома түрінде және үңгірлі қантамырлы ісік түрінде. 2. Әзербайжан: anjiyo 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Anjiyo 5. Түрік: anjiyom 6. Ағылшын: angioma – ангиома 7. Испан: angioma 8. Неміс: Angioma 9. Француз: angiome – ангиома</p>
3119.	ангиопластика	ангиопластика	<p>1. (грек. Angos, angeion – «тамыр» + грек. Platike – «мүсіндеу») – тарылған тамырды арнайы құты немесе эндопротез (стент) арқылы кеңейту. 2. Әзербайжан: anjiyo 3. Қырғыз: ангиопластика 4. Өзбек: anjiyoplasti'nin 5. Түрік: anjiyoplasti 6. Ағылшын: Angioplasty 7. Испан: angioplastia 8. Неміс: Angioplastie 9. Француз: angioplastie</p>
3120.	ангиопластика коронарная	коронарлық ангиопластика	<p>1. (грек. Angos, angeion – «тамыр» + грек. Platike – «мүсіндеу» және лат. Coronarius – «топай») – жүректің тарылған тамырларын кеңейту үшін жасалатын хирургиялық манипуляция. 2. Әзербайжан: təzhdik anjiyo 3. Қырғыз: короно ангиопластика</p>

			<p>4. Өзбек: təzhdik anjiyoplasti'nin</p> <p>5. Түрік: təzhdik anjiyoplasti</p> <p>6. Ағылшын:</p> <p>7. Испан: Təzhdik angioplasty</p> <p>8. Неміс: təzhdik Angioplastie</p> <p>9. Француз: angioplastie təzhdı</p>
3121.	ангиопарез	ангиопарез	<p>1. (angior paresis; грек. Angos, angeion – «тамыр» + грек. Paresis – «әлсіздену») тіннің тамырланған аймақтарындағы ісіктен және қызарудан байқалатын артериялық тамыр тонусының төмендеуі.</p> <p>2. Әзербайжан: angioparalysis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angioparalysis</p> <p>5. Түрік: Angior paresis</p> <p>6. Ағылшын: angioparalysis</p> <p>7. Испан: angioparalysis</p> <p>8. Неміс: angioparalysis</p> <p>9. Француз: angioparalysis</p>
3122.	ангиопульмонография	ангиопульмонография	<p>1. -(грек. Angos, angeion – «тамыр» + лат. Pulmo, pulmonis – «өкпе» + грек. Graphō – «жазу, бейнелеу»; син. Ангиопневмография) – контрастілі затты енгізгеннен кейін қан айналымының кіші шеңберінің тамырларын рентгенологиялық зерттеу. Талғамалы ангиопульмонография (син. Селективті ангиопульмонография) — контрастілеу зерттелініп жатқан өкпеге немесе оның бір бөлігіне сәйкес келетін күре тамырға енгізілген катетер арқылы жүргізілетін ангиопульмонография. Жалпы ангиопульмонография — контрастілі зат күре тамырға немесе катетер арқылы өкпе өзегіне енгізілетін ангиопульмонография, соның арқасында қан айналымының кіші шеңбері контрастіленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: angiografıya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiografıya</p> <p>5. Түрік: anjiyografi</p> <p>6. Ағылшын: Angiopulmonography</p> <p>7. Испан: angiografia</p> <p>8. Неміс: Angiographie</p> <p>9. Француз: angiographie</p>
3123.	ангиосаркома	ангиосаркома	<p>1. (грек. Angos, angeion – «тамыр» + еж. Грек. σάρξ, σαρκός – «ет, тән» + -ома еж. Грек. εξόγκωμα – «кебу») – тамырлардың эндотелийі мен перителийі салдарынан туындайтын, өте қауіпті және көбінесе метастаздалатын ісік. Гистогенезі бойынша бұл</p>

			<p>ісіктер тобына Капош саркомасы жатады. Ангиосаркома — өте сирек кездесетін ауру, бұл 40-50 жас аралығындағы еркектер де, әйелдерде де бірдей кездеседі. Көбіне аяқта орналасады. Ангисаркоманың төрт клиникалық түрі бар: -аяқтың созылмалы лимфостазымен байланысты ангиосаркома (лимфангиосаркома); -беттің және бастың түкті қабатының идиопатиялық тері ангиосаркомасы; -сүт безінің алғашқы ангиосаркомасы; -радиациядан кейінгі тері ангиосаркомасы.</p> <p>2. Әзербайжан: Anjiyosarkom</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: angiosarcoma</p> <p>5. Түрік: anjiyosarkomu</p> <p>6. Ағылшын: Angiosarcoma</p> <p>7. Испан: angiosarcoma</p> <p>8. Неміс: Angiosarkom</p> <p>9. Француз: angiosarcome</p>
3124.	ангиоспазм	ангиоспазм	<p>1. (angiospasmus; грек. Angeion – «тамыр» + spasmus – «кұрысқақ, спазм») — тамыр қабырғалары бұлшық еттерінің қарқынды және ұзақ уақыт бойы шамадан тыс жиырылуы салдарынан күретамыр саңылауының өтпелі патологиялық тарылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: angiospasm</p> <p>3. Қырғыз: angiospasm</p> <p>4. Өзбек: angiospasm</p> <p>5. Түрік: angiospasm</p> <p>6. Ағылшын: Angiospasm</p> <p>7. Испан: angiospasm</p> <p>8. Неміс: Angiospasmus</p> <p>9. Француз: angiospasm</p>
3125.	ангулит	ангулит	<p>1. (angulitis; лат. Angulus oris – «ауыз бұрышы» + -ит) – бұл стрептококк немесе Candida текті ашытқы тәрізді грибоктар тудыратын ауыз бұрышының шырышты қабығында болатын ауру. Сондай-ақ аралас инфекция жағдайлары да болады, медиктер мұндай инфекцияны ангулярлы стоматит немесе ангулярлы хейлит деп атайды.</p> <p>2. Әзербайжан: Angulo</p> <p>3. Қырғыз: Ангуло</p> <p>4. Өзбек: Angulo</p> <p>5. Түрік: Angulo</p> <p>6. Ағылшын: Angulitis</p> <p>7. Испан: Angulo</p> <p>8. Неміс: Angulo</p>

			9. Француз: Angulo
3126.	аневризма артериовенозна я	артериавеналы қ аневризма	<p>1. (грек. Aneurysma, aneirynein – «шайқалу») + еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» + лат. Vena – «көктамыр, сіңір») – қабырғалары өзгерген, диаметрі әртүрлі варикоз-кеңейтілген тамырлар шумағы, бұл қабырғалардың құрылысы күре тамыр, сондай-ақ көктамыр қабырғаларының қалыпты құрылысынан өзгешеленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: arteriovenous anevrizma</p> <p>3. Қырғыз: артериялык аневризма</p> <p>4. Өзбек: arteriovenöz anevrizmasining</p> <p>5. Түрік: arteriovenöz anevrizma</p> <p>6. Ағылшын: Aneurysm arteriovenous</p> <p>7. Испан: aneurisma arteriovenoso</p> <p>8. Неміс: arteriovenöse Aneurysma</p> <p>9. Француз: anévrisme artério</p>
3127.	аневризма ложная	жалған аневризма	<p>1. (грек. Aneurysma, aneirynein – «шайқалу») – тамырдан тыс орналасқан және оның саңылауымен байланысқан қуыс, солқылдақ гематома туындаған кезде орын алады. Жалған аневризма тамыр қабырғаларының жарақаты кезінде түзіледі, соның салдарынан оның бүтіндігі бұзылады, бұл зақымданған деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: yalan anevrizma</p> <p>3. Қырғыз: жалған Aneurysm</p> <p>4. Өзбек: yolg'on anevrizmasining</p> <p>5. Түрік: yalanci anevrizma</p> <p>6. Ағылшын: Aneurysm is false</p> <p>7. Испан: falso aneurisma</p> <p>8. Неміс: falsches Aneurysma</p> <p>9. Француз: faux anévrisme</p>
3128.	анемия апластическая	аплазиялық анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. Грек. αἷμα – «қан» және грек. Α— «болымсыздық шылау») + грек. Platique – «мүсіндеу») Миелодисплазия санатына жататын және сүйек кемігіндегі немесе панмиелофтиздегі үш жасушалы сызықтың бәрінің өсіп-жетілуінің күрт бәсеңдеуінен немесе тоқтауынан байқалатын қан өндіретін жүйе ауруы.</p> <p>2. Әзербайжан: aplastik anemiya</p> <p>3. Қырғыз: апластикалык анемия</p> <p>4. Өзбек: aplastik anemiya</p> <p>5. Түрік: aplastik anemi</p> <p>6. Ағылшын: Anemia aplastic</p> <p>7. Испан: anemia aplásica</p> <p>8. Неміс: aplastischer Anämie</p>

			9. Француз: l'anémie aplasique
3129.	анемия пернициозная, злокачественная	пернициозды қатерліанемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және лат. <i>Perniciosus</i> — «апатты, қауіпті») – немесе В12 тапшылығы бар анемия немесе мегалобласттік анемия немесе Аддисон — Бирмер ауруы немесе (ескірген атауы) қауіпті қаназдық — организмде В12 дәруменінің тапшылығы салдарынан қан өндірудің бұзылуы арқылы түсіндірілетін ауру. Әсіресе, сүйек кемігі мен жүйке жүйесі тіндері осы дәруменнің тапшылығына өте сезімтал.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>məhvedici anemiya, məhvedici</i></p> <p>3. Қырғыз: залалдуу қаназдыкка, күрөшүүчү</p> <p>4. Өзбек: <i>zararli anemiya, zararli</i></p> <p>5. Түрік: <i>pernisiyöz anemi, öldürücü</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Anemia pernicious, malignant</i></p> <p>7. Испан: <i>anemia perniciosa, perniciosa</i></p> <p>8. Неміс: <i>Perniziosa, verderblich</i></p> <p>9. Француз: <i>l'anémie pernicieuse, pernicieuse</i></p>
3130.	анемия токсическая	уытты анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және грек. <i>Toxikon</i> – «у») – гемолитикалық фактор салдарынан туындаған анемия және қанның нормохромды және нормоцитарлы бейнесімен гематологиялық тұрғыдан сипатталады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>zəhərli anemiya</i></p> <p>3. Қырғыз: анемия уулуу</p> <p>4. Өзбек: <i>zaxarli anemiya</i></p> <p>5. Түрік: <i>toksik anemi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Anemia toxic</i></p> <p>7. Испан: <i>anemia tóxica</i></p> <p>8. Неміс: <i>Anämie giftig</i></p> <p>9. Француз: <i>anémie toxique</i></p>
3131.	анемия гемолитическая	гемолиздік анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және еж. Грек. <i>Αἷμα</i> — «қан», <i>λύσις</i> — «бұзылу», еру және анемия) — бір жағынан, анемия мен эритроциттердің ыдырау өнімдерін көп түзу арқылы, екінші жағынан, реактивті күшейтілген эритропоэз арқылы түсіндірілетін эритроциттердің қатты бұзылуы сияқты ортақ белгісі бар сирек кездесетін аурулардың топтық атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>hemolitik anemiya</i></p> <p>3. Қырғыз: гемолетическая анемия</p> <p>4. Өзбек: <i>gemolitik anemiya</i></p> <p>5. Түрік: <i>hemolitik anemi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Hemolytic anemia</i></p>

			<p>7. Испан: anemia hemolítica 8. Неміс: hämolytische Anämie 9. Француз: anémie hémolytique</p>
3132.	анемия гиперхромная	гиперхромиялы анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. Грек. αἷμα – «қан» және еж. Грек. ὑπέρ – «үсті, жоғары» + грек. Chroma – «түс») – гемоглобин тапшылығы салдарынан қанның түс көрсеткіші 0,8-ден аз болатын анемия түрінің жалпы атауы. Нозологиялық бірлік емес. Сондай-ақ гипохромия кезінде эритроциттегі гемоглобиннің орташа құрамы 30 пикограмнан аз, ал эритроциттегі гемоглобиннің орташа концентрациясы бір литрде 330 грамнан аз. Гипохромияның себептері – темір тапшылығы бар анемия, қорғасынмен созылмалы улану, әртүрлі талассемиялар, синтездің бұзылуы және порфириндердің жойылуы, В6 гиповитаминозы, сондай-ақ темір алмасуды бұзатын инфекциялық және инфекциялық емес генезді созылмалы қабыну аурулары.</p> <p>2. Әзербайжан: hyperchromic anemiya 3. Қырғыз: гиперхромдық анемия 4. Өзбек: hyperchromic anemiya 5. Түрік: hiperkromik anemi 6. Ағылшын: Anemia hyperchromatic 7. Испан: la anemia hyperchromic 8. Неміс: hyperchromen Anämie 9. Француз: l'anémie hyperchrome</p>
3133.	анемия гипопластическ ая	гипоплазиялық анемия	<p>1. (еж.-грек. ἄν - «емес, -сіз» + еж. Грек. αἷμα – «қан» және грек. Нуро- - «нормадан төмендетілген дегенді білдіретін сөзалды қосымша» + plasis – «қалыптасу, түзу») — сүйек кемігінің қан өндіретін қызметінің бәсеңдеуімен сипатталатын және эритроциттер, лейкоциттер мен тромбоциттер (пангемоцитопения) немесе тек қана эритроциттер (парциалды гипопластикалық анемия, эритробластофтиз) жеткілікті түрде түзілмейтін қан жүйесі ауруы.</p> <p>2. Әзербайжан: aplastik anemiya 3. Қырғыз: апластикалық анемия 4. Өзбек: aplastik anemiya 5. Түрік: aplastik anemi 6. Ағылшын: Anemia hypoplastic 7. Испан: anemia aplásica 8. Неміс: aplastischer Anämie 9. Француз: l'anémie aplasique</p>

3134.	анемия железодефицит ная	теміртапшылы қты анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және лат. <i>deficit</i> - «жеткіліксіз, жетіспейді») – организмдегі темір тапшылығы салдарынан гемоглобин мен эритроциттер мөлшерінің төмендеуін, сондай-ақ трофиялық бұзылуларды (тіндер құрылымының бұзылуы) сипаттайтын патологиялық жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>dəmir çatışmazlığı anemiya</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>темир жетишсиздик анемия</i></p> <p>4. Өзбек: <i>temir tanqisligi anemiyasi</i></p> <p>5. Түрік: <i>demir eksikligi anemisi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Anemia iron deficiency</i></p> <p>7. Испан: <i>La anemia por deficiencia de hierro</i></p> <p>8. Неміс: <i>Eisenmangelanämie</i></p> <p>9. Француз: <i>anémie par carence en fer</i></p>
3135.	анемия макроцитарная	макроцитті анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және еж. Грек. <i>μακρός</i> – «ұзын; үлкен, кең» + лат. <i>Citare</i> – «қозғалысқа келтіру, сілкілеу») – қандағы гемоглобин концентрациясы мен эритроциттер санының азаюын сипаттайтын анемияның тұқым қуалайтын түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>makrositik anemiya</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>macrocytic анемия</i></p> <p>4. Өзбек: <i>macrocytic anemiya</i></p> <p>5. Түрік: <i>makrositer anemi</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Macrocytic anemia</i></p> <p>7. Испан: <i>anemia macrocítica</i></p> <p>8. Неміс: <i>makrozytären Anämie</i></p> <p>9. Француз: <i>l'anémie macrocytaire</i></p>
3136.	анемия микроцитарная	микроцитті анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және еж. Грек. <i>Μικρός</i> [микрос] – «аз» + еж. Грек. <i>μακρός</i> – «ұзын; үлкен, кең» + лат. <i>Citare</i> – «қозғалысқа келтіру, сілкілеу») – эритроциттердегі және жалпы организмдегі темір деңгейінің төмендеуімен сипатталатын қан жүйесіндегі қайталанатын ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>mikrositik anemiya</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>микроциттік анемия</i></p> <p>4. Өзбек: <i>mikrositik anemiya</i></p> <p>5. Түрік: <i>mikrositer anemiler</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Microcytic anemia</i></p> <p>7. Испан: <i>anemia microcítica</i></p> <p>8. Неміс: <i>mikrozytäre Anämie</i></p> <p>9. Француз: <i>l'anémie microcytaire</i></p>

3137.	анемия нормохромная	нормохромиялы анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және лат. Norma «жапсырма; норма, ереже» + грек. Chroma – «түс») – қанының түс көрсеткіші қалыпты болатын анемияның жалпы атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: normochromic anemiya</p> <p>3. Қырғыз: нормохромдық анемия</p> <p>4. Өзбек: normochromic anemiya</p> <p>5. Түрік: normokromik anemi</p> <p>6. Ағылшын: Normochromic anemia</p> <p>7. Испан: anemia normocítica</p> <p>8. Неміс: normochrome Anämie</p> <p>9. Француз: anémie normochrome</p>
3138.	анемия постгеморрагическая	постгеморрагиялық анемия	<p>1. (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан» және лат. Post- - «артынан» + еж. Грек. <i>αἱμορραγία</i>: <i>αἷμα</i> – «қан» + <i>-ραγία</i> «жырты, айыру») – қансыраудан кейін асқынады. Постгеморрагиялық анемия жедел және созылмалы болып бөлінеді. Жедел постгеморрагиялық анемия мол, жедел пайда болатын қансыраудан кейін асқынады. Созылмалы постгеморрагиялық анемия ұзаққа созылған мол емес қансыраудан кейін асқынады.</p> <p>2. Әзербайжан: hemorragik anemiya</p> <p>3. Қырғыз: геморрагиялық анемия</p> <p>4. Өзбек: gemorragik anemiya</p> <p>5. Түрік: hemorajik anemi</p> <p>6. Ағылшын: Anemia posthemorrhagic</p> <p>7. Испан: la anemia hemorrágica</p> <p>8. Неміс: hämorrhagische Anämie</p> <p>9. Француз: l'anémie hémorragique</p>
3139.	анемия серповидноклеточная	орақжасушалы анемия	<p>1. . (еж.-грек. <i>ἄν</i> - «емес, -сіз» + еж. Грек. <i>αἷμα</i> – «қан») – ерекше кристалды құрылысқа ие болатын гемоглобин ақуызының құрылысын бұзумен байланысты тұқым қуалайтын гемоглобинопатия. Науқастардың гемоглобин түрі – S гемоглобині деп аталады. Қалыпты А гемоглобинінің орнына эритроциттерде болатын S гемоглобині микроскоппен қараған кезде өзіне тән орақ тәрізді пішінді болып келеді, сондықтан да гемоглобинопатияның бұл түрі орақ жасушалы анемия деген атауға ие болған.</p> <p>2. Әзербайжан: oraq hüceyrəli anemiya</p> <p>3. Қырғыз: орок клетка анемиясы оорусу</p> <p>4. Өзбек: o'roqsimon-xujayrali anemiya</p> <p>5. Түрік: orak hücreli anemi</p>

			<p>6. Ағылшын: Anemia sickle cell 7. Испан: anemia de células falciformes 8. Неміс: Sichelzellenanämie 9. Француз: l'anémie falciforme</p>
3140.	анергия	анергия	<p>1. (грек. An — «болымсыздық шылауы» + грек. Ergon – «жұмыс, әрекет») – белсенді қызметке (психикалық, қозғалыс, сөйлеу) деген қабілетінің төмендеуі, жоғалуы. Көбіне депрессия жағдайларында байқалады (анергиялық депрессия). 2. Әзербайжан: anergy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anerginin 5. Түрік: anerji 6. Ағылшын: Anergy 7. Испан: anergia 8. Неміс: Anergie 9. Француз: anergie</p>
3141.	анестезия аппликационная	аппликациялы анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») және лат. Applicatio – «қосылу; бейім») – тінге енгізбей, ауыруды басу қажет аймақтың беткі қабатына қою арқылы ауыруды басатын құрал. 2. Әзербайжан: anesteziya tətbiq başa 3. Қырғыз: анестезия арыз аяқтады 4. Өзбек: narkoz ariza yakunlandi 5. Түрік: anestezi uygulaması tamamlandı 6. Ағылшын: Application anesthesia 7. Испан: nesthesia solicitud nesthes 8. Неміс: Anästhesie abgeschlossen Anwendung 9. Француз: demande dûment remplie nesthesia</p>
3142.	анестезия внутрикостная	сүйекішілік анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») – көктамырға енгізілетін жергілікті анестезияның бір түрі. Сүйек ішіне енгізілген анестезиялық зат аяқтың веналық жүйесіне түсіп, тіндерді жаяды. Сүйекішілік анестезия аяққа ота жасау кезінде қолданылады. Аяқты жалпы қан ағысынан эластикалық бинт немесе тонометр манжетасы арқылы оқшаулайды. Анестезиялайтын затты аяқтың жоғарғы жағына және тоқпанжіліктің айдаршығына, шынтакжілік өсіндісіне, білек сүйегіне, ал төменгі жағында – ортанжіліктің, жіліншіктің айдаршығына, өкше сүйегіне енгізеді. Аяқтың жоғары жағына ота жасаған кезде бұрау иыққа, табанға ота жасаған кезде жіліншіктің төменгі жағының үштен бір бөлігіне, ал жіліншікке ота жасаған кезде санның төменгі үштен бір</p>

			<p>бөлігіне, санға ота жасаған кезде санның жоғарғы үштен бір бөлігіне салынады.</p> <p>2. Әзербайжан: intraosseous anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: внутрикосная анестезия</p> <p>4. Өзбек: intraosseous narkoz</p> <p>5. Түрік: intraosseöz anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anaesthesia intraosseous</p> <p>7. Испан: La anestesia intraósea</p> <p>8. Неміс: intraossäre Anästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie intra-osseuse</p>
3143.	анестезия инфильтрацион ная	инфильтрациялы анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») және лат. In – «інде» + орта.-ғасыр. Лат. Filtratio – «сүзгіден өткізу») – бұл ауыруды басатын, жиі кездесетін тәсіл, әдетте, біз оны анестезияның бір түрі (қатыру) деп атаймын. Инфильтрациялық анестезия иненің көмегімен енгізілетін анестетик инъекциясы (мысалы, лидокаин, ультракаин және т.б.) болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: infiltrasiya anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: кирип анестезия</p> <p>4. Өзбек: infiltratsion anesteziya</p> <p>5. Түрік: infiltrasyon anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Infiltration anesthesia</p> <p>7. Испан: anestesia de infiltración</p> <p>8. Неміс: Infiltrationsanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie par infiltration</p>
3144.	анестезия охлаждением	мұздатып анестезиялау	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») – суық затты (мұз, жылдам буланатын сұйықтық және т.б.) жергілікті жерге пайдалану арқылы жасалатын терминальді анестезия.</p> <p>2. Әзербайжан: cryanesthesia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: cryanesthesia</p> <p>5. Түрік: cryanesthesia</p> <p>6. Ағылшын: Cooling anesthesia</p> <p>7. Испан: cryanesthesia</p> <p>8. Неміс: cryanesthesia</p> <p>9. Француз: cryanesthesia</p>
3145.	анестезия поверхностная	беткейлік анестезия	<p>1.-(еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») – беткейлік анестезия жергілікті анестезияның бір түрі болып табылады. Беткейлік анестезия дегеніміз – шырышты қабаттың немесе терінің жергілікті анестезиялайтын дәрілік препаратты сіңіруі. Беткейлік анестезияның әсер ету тетігі – жергілікті анестетик терінің немесе шырышты қабаттың терең</p>

			<p>қабатына ауқымды түрде еніп, жүйке рецепторлары мен талшықтарының қызметін бұзады, соның нәтижесінде ауру және басқа да сезімдер бұғатталады.</p> <p>Беткейлік анестезия техникасы өте оңай, анестезиялық құралды ауыруды басуды қажет ететін тері немесе шырышты қабат аймағына енгізу (қою, бүрку) қажет.</p> <p>2. Әзербайжан: permeation anesteziya 3. Қырғыз: беткейлік анестезия 4. Өзбек: kirish narkoz 5. Түрік: nüfuz anestezi 6. Ағылшын: Anesthesia superficial 7. Испан: La anestesia permeación 8. Неміс: Permeation Anästhesie 9. Француз: anesthésie de perméation</p>
3146.	анестезия спинномозговая	жұлындық анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») – жұлын арқылы салынатын анестезия кезінде жергілікті анестетик сүйек кемігінің субарахноидті кеңістігіне ерітінде түрінде енгізіледі. 1899 ж. Август Бир алғаш рет сипаттаған кезден бастап жұлын арқылы салынатын анестезия барынша танымал болу, сондай-ақ оны ұмыту заманын басынан кешірген. Бұл әдіс жаңа жергілікті анестетиктер пайда болған, пункциялық инелер жетілдірілген кезден бастап, сондай-ақ ықтимал асқынулар және олардың алдын алу кезіндегі шараларды дайындау анықталған кезден бастап белсенді түрде қолданылып келеді. Дриппстың 1960 жылдардың басында жүргізген эпидемиологиялық зерттеулер жүйке жүйесіне арналған жұлын арқылы салынатын анестезияның қауіпсіздігін көрсетіп, осы әдістің кеңінен таралуына ықпал етті.</p> <p>2. Әзербайжан: spinal anesteziya 3. Қырғыз: жүлүн анестезия 4. Өзбек: o'murtqa behushlik 5. Түрік: spinal anestezi 6. Ағылшын: Anaesthesia spinal 7. Испан: anestesia espinal 8. Неміс: Spinalanästhesie 9. Француз: anesthésie spinale</p>
3147.	анестезия ингаляционная	ингаляциялық анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. Inhalare – «ыны са») — ыны салу жолдары арқылы науқастың организміне түсетін газ тәрізді немесе ұшпа жалпы анестетиктерді қолдануға</p>

			<p>негізделген жалпы анестезия тәсілі.</p> <p>2. Өзербайжан: inhalyasiya anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: ичке анестезия</p> <p>4. Өзбек: nafas olish narkoz</p> <p>5. Түрік: inhalasyon anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia inhalation</p> <p>7. Испан: anestesia de inhalación</p> <p>8. Неміс: Inhalationsanästhesie</p> <p>9. Француз: anesthésie par inhalation</p>
3148.	анестезия неингаляционн ая	бейингаляциял ық анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. <i>Inhalare</i> – «ыны са») — анестетиктер организмге ингаляциялық емес жолмен түсетін, ауыруды басудың бір түрі.</p> <p>2. Өзербайжан: anesteziya neingalyatsionnyh</p> <p>3. Қырғыз: анестезия неингаляционная</p> <p>4. Өзбек: narkoz neingalyatsionnyh</p> <p>5. Түрік: anestezi neingalyatsionnyh</p> <p>6. Ағылшын: Non-inhaling anesthesia</p> <p>7. Испан: neingalyatsionnyh anestesia</p> <p>8. Неміс: Anästhesie neingalyatsionnyh</p> <p>9. Француз: anesthésie neingalyatsionnyh</p>
3149.	анестезия проводниковая	өткізгіштік анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») – ота жасалады деп жоспарланған дене аймағында жүйке берілісі бұғатталатын анестезия түрлерінің бірі, анестезия салынған дене аймағы толық іс-қимылсыз қалады және ауыруы басылады.</p> <p>2. Өзербайжан: keçirilməsi anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: өткөрүү анестезия</p> <p>4. Өзбек: o'tkazilishi narkoz</p> <p>5. Түрік: iletim anestezi</p> <p>6. Ағылшын: Anesthesia</p> <p>7. Испан: nesthesia de conducción</p> <p>8. Неміс: Leitungsanästhesie</p> <p>9. Француз: nesthesia de conduction</p>
3150.	анестезия регионарная	аумақтық анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз» және лат. <i>Regiō</i> (-onis) – «бағыт; шегара; облыс») – бұл белгілі бір дене аймағын жансыздандыру, мысалы, білектен шынтаққа дейін немесе тек қана білекті. Жергілікті жансыздандырудың бір түрі болып табылады және ота жасалатын пациенттің ауру ауырудан секем алуының алдын алу үшін хирургиялық араласу кезінде пайдаланылады.</p> <p>2. Өзербайжан: regional anesteziya</p> <p>3. Қырғыз: регионалдык анестезия</p> <p>4. Өзбек: mintaqaviy behushlik,</p>

			<p>5. Түрік: bölgesel anestezi 6. Ағылшын: Regional anesthesia 7. Испан: anestesia regional 8. Неміс: Regionalanästhesie 9. Француз: anesthésie loco-régionale</p>
3151.	анестезия сакральная	сегізкөздік анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») және лат. Sacrum — «қасиетті, құдайға бағытталған») – эпидуралдық анестезия кезінде анестезиялайтын зат ерітіндісі құйымшақ саңылауы арқылы құйымшақ арнасының эпидуралдық кеңістігіне енгізіледі. 2. Әзербайжан: sakral anesteziya 3. Қырғыз: қасиеттүү анестезия 4. Өзбек: sacral narkoz 5. Түрік: nesth anestezi 6. Ағылшын: Anesthesia sacral 7. Испан: La nesthesia sacra 8. Неміс: Sakralanästhesie 9. Француз: nesthesia sacrale</p>
3152.	анестезия эпидуральная	эпидуралдық анестезия	<p>1. (еж. Грек. <i>ἀναίσθησία</i> – «сезімсіздік, сезімсіз») – сүйек кемігінің аймағына енгізілген ине-катетер, содан кейін бұл арқылы дененің төменгі бөлігінен сүйек кемігіне ауыру импульстерінің өтуін бұғаттайтын дәрі енгізіледі, бұл әйелді босандыру кезінде қолданылады. Әйелдің тілегі баланы босандыру кезіндегі ауыруды басу үшін жеткілікті көрсеткіш болып табылады. 2. Әзербайжан: epidural anesteziya 3. Қырғыз: арка 4. Өзбек: epidural behushlik 5. Түрік: epidural anestezi 6. Ағылшын: Epidural anesthesia 7. Испан: la anestesia epidural 8. Неміс: Periduralanästhesie 9. Француз: anesthésie péridurale</p>
3153.	анетодермия	анетодермия	<p>1. (anetodermia, грек. Anetos – «босаңсыған, солғын» + грек. Derma – «тері») - ошақты алғашқы тері атрофиясының түрі. Өте сирек кездеседі, көбіне жас және орта жастағы әйелдер шалдығады. Этимологиясы белгісіз. Кей жағдайларда созылмалы инфекциямен (туберкулез, алапес) байланысы анықталған. Кейде пенициллинмен емдеу оң нәтиже беріп жатады, бұл инфекциялық теорияны растайды. Нейроэндокриндік бұзылулардың әсері де болуы мүмкін.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: anetodermiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anetodermiya</p> <p>5. Түрік: anetodermiya</p> <p>6. Ағылшын: Anethodermia</p> <p>7. Испан: anetodermiya</p> <p>8. Неміс: anetodermiya</p> <p>9. Француз: anetodermiya</p>
3154.	анизорефлексия	анизорефлекси я	<p>1. (anisoreflexia; грек. Anisos – «тең емес» + лат. reflexus - «түргіздіру») – дененің сол және оң жақ бөліктерінің сіңір және (тері) рефлекстерінің қарқындылығы бірқалыпсыз болатын жағдай; бұл жүйке жүйесінің органикалық ауру белгісі болуы мүмкін.</p> <p>2. Өзөрбайжан: anizorefleksiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anizorefleksiya</p> <p>5. Түрік: anizorefleksiya</p> <p>6. Ағылшын: Anisoreflexion</p> <p>7. Испан: anizorefleksiya</p> <p>8. Неміс: anizorefleksiya</p> <p>9. Француз: anizorefleksiya</p>
3155.	анизохромия	анизохромия	<p>1. (anischromia; грек. Anisos – «тең емес» + грек. Chrōma – «түс, бояу») – жасушалардың және (немесе) жасуша құрылымдарының әртүрлі боялу деңгейі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: anizohromiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anizohromiya</p> <p>5. Түрік: anizohromiya</p> <p>6. Ағылшын: Anischromia</p> <p>7. Испан: anizohromiya</p> <p>8. Неміс: anizohromiya</p> <p>9. Француз: anizohromiya</p>
3156.	анизогнозия	анизогнозия	<p>(жаңа лат. Anosognosia; грек. ἀ- — «жоқ» + νόσος — «ауру» + γνῶσις — «білу, тану») — науқастың өз ақаулығын немесе ауруын (паралича, снижения зрениы, слуха и т. Д.) сыни тұрғыдан бағаламауы. Бұл құбылысты алғаш рет 1914 жылы Жозеф Бабинский сипаттаған.</p> <p>Ауруын елемей көбіне бас миының оң жақтағы төбе үлесінің зақымдануы кезінде байқалады.</p> <p>Психиатриядағы ауруын елемей дегеніміз – науқас өзінде психикалық бұзылудың (немесе ақаудың) бар екенін сезбейтін, осыған қарамастан тиісті ем</p>

			<p>жүргізуге қарсы болатын жағдай. Кей жағдайларда ауруын елемей өз-өзіне сыни тұрғыдан қарайтын ауыр психикалық бұзылуды білдіруі мүмкін (жарыместік, желікпе синдромы, сандырақтау немесе қарсақ психозы), кейбір жағдайларда науқас тұлғасының жағдайын (мысалы, маскүнемдік) немесе психологиялық қорғаныс тетіктерін кінәлі болу сезімінің әсерінен қолдануын білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: anizognoziya</p> <p>3. Қырғыз: anizognoziya</p> <p>4. Өзбек: anizognoziya</p> <p>5. Түрік: anizognoziya</p> <p>6. Ағылшын: Anisognosia</p> <p>7. Испан: anizognoziya</p> <p>8. Неміс: anizognoziya</p> <p>9. Француз: anizognoziya</p>
3157.	анизокория	анизокория	<p>1. (грек. Anisos – «тең емес» + грек. Kore – «қарашық») – оң және сол көз қарашықтары көлемінің әртүрлілігін сипаттайтын симптом. Көздің бір қарашығы қалыпты болады да, екіншісі бір жерде тұрып қалатын жағдайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: anisocoria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anisocoria</p> <p>5. Түрік: anizokori</p> <p>6. Ағылшын: Anisocoria</p> <p>7. Испан: anisocoria</p> <p>8. Неміс: Anisokorie</p> <p>9. Француз: anisocorie</p>
3158.	анизометропия	анизометропия	<p>1. (лат. Anisometropia: грек. Anisos – «тең емес» + грек. Metron – «өлшем» + ops, opos – «көз») — көз рефракциясының қалыптыдан ауытқуымен сипатталатын көз ауруы. Ауру астигматизммен қатар және онысыз болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: anisometropia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anisometropia</p> <p>5. Түрік: anizometropi</p> <p>6. Ағылшын: Anisometropia</p> <p>7. Испан: anisometropia</p> <p>8. Неміс: anisometropia</p> <p>9. Француз: anisometropia</p>
3159.	анизоцитоз	анизоцитоз	<p>1. (лат. Anisometropia: грек. Anisos – «тең емес» + гист. Cytus – «жасуша» + -оз) — Қанда көлемін физиологиялық түр шегінен (нормадан) тыс</p>

			<p>болатын пішінді элементтердің (жасушалардың) болуы.</p> <p>2. Әзербайжан: anisocytosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anisocytosis</p> <p>5. Түрік: anizositoz</p> <p>6. Ағылшын: Anisocytosis</p> <p>7. Испан: anisocitosis</p> <p>8. Неміс: Anisozytose</p> <p>9. Француз: anisocytose</p>
3160.	анизэйкония	анизэйкония	<p>1. (грек. Anisos – «тең емес» + грек. Eikon – «бейне») – қабылданатын бейнелердің көлемінде айтарлықтай айырмашылық болатын көздің жағдайы. Бұл екі көздің қабылдайтын толық бейнесінің көлеміндегі айырмашылық түрінде, сондай-ақ жеке меридиандардағы көлемнің айырмашылығы түрінде де қабылданады.</p> <p>2. Әзербайжан: anizeykoniya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anizeykoniya</p> <p>5. Түрік: anizeykoniya</p> <p>6. Ағылшын: Aniseikonia</p> <p>7. Испан: anizeykoniya</p> <p>8. Неміс: anizeykoniya</p> <p>9. Француз: anizeykoniya</p>
3161.	аниридия	аниридия	<p>1. (грек. An — «болымсыздық шылауы» + анат. Iris, iridis – «нұрлы қабық») – көздің сыртқы мөлдір қабығының жоқ болуы арқылы сипатталатын, өте сирек кездесетін, туа біткен генетикалық ауру. Ол жарықтан қорқу, нистагм, көру қабілетінің қатты нашарлауы, көздің мүйізгек қабығының дегенерациясы, катаракта, глаукома және басқа да көз ауруларымен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: aniridia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aniridia</p> <p>5. Түрік: aniridi</p> <p>6. Ағылшын: Aniridium</p> <p>7. Испан: aniridia</p> <p>8. Неміс: Aniridie</p> <p>9. Француз: aniridie</p>
3162.	анкилоблефарон	анкилоблефарон	<p>1. (грек. Ankylos – «қисық, қиғаш» + грек. Vlepharon – «қабақ») – жоғарғы және төменгі қабақтың шеттерін жартылай немесе толық бітісіп кететін патология. Соның салдарынан көз саңылауы</p>

			<p>тарылады немесе жоғалады. Бұл аурудың туа бітетін және жүре келе пайда болатын түрі болады.</p> <p>2. Әзербайжан: ankyloblepharon</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: ankyloblepharon</p> <p>5. Түрік: ankyloblepharon</p> <p>6. Ағылшын: Ankyloblopharon</p> <p>7. Испан: anquilobléfaron</p> <p>8. Неміс: Ankyloblepharon</p> <p>9. Француз: ankyloblépharon</p>
3163.	анкилоз	шорбуын	<p>1. (грек. Ankylos – «қисық, қиғаш») – буындағы патологиялық өзгерістер арқылы түсіндіруге болатын төменгі жақтың жартылай немесе толық қозғалмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: temporomandibular birgə ankiroz</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: TPJB ankylosis</p> <p>5. Түрік: temporomandibular eklem ankirozis</p> <p>6. Ағылшын: Ankylosis of temporomandibular joint</p> <p>7. Испан: anquilosis de la articulación temporomandibular</p> <p>8. Неміс: Ankylose des Kiefergelenks</p> <p>9. Француз: ankylose de l'articulation temporo-mandibulaire</p>
3164.	ановуляция	ановуляция	<p>1. (грек. An — «болымсыздық шылауы» + лат. Ovulum – «жұмалақ») – овуляцияның болмауы — етеккір циклінің бұзылуы, оның салдарынан жұмыртқа жасушалары жетілмейді және фолликулдан шықпайды, тиісінше бала бітпейді.</p> <p>2. Әзербайжан: anovulation</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anovulation</p> <p>5. Түрік: anovulasyonlarda</p> <p>6. Ағылшын: Anovulation</p> <p>7. Испан: anovulación</p> <p>8. Неміс: Anovulation</p> <p>9. Француз: anovulation</p>
3165.	аноксемия	аноксемия	<p>1. (грек. An — «болымсыздық шылауы» + окси(гениум) грек. Haima – «қан») – қанда оттегінің болмауы; өте сирек кездеседі.</p> <p>2. Әзербайжан: anoxaemia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: qonda kislorodning yetishmasligi</p> <p>5. Түрік: kanda oksijen azlığı</p> <p>6. Ағылшын: anoxemia – оттексіздік, оттегінің жетіспеуі, қандағы оттегі тапшылығы, anoxaemia –</p>

			<p>оттегіге ашығу, аноксемия, қандағы оттегі тапшылығы</p> <p>7. Испан: anoxemia</p> <p>8. Неміс: Anoxämie</p> <p>9. Француз: anoxémie</p>
3166.	аноксия	аноксия	<p>1.-(еж. Грек. άν- — «болымсыздық шылауы, болмау» + жаңа лат. Oxugenium — «оттегі») — организмде немесе жеке органдарда, тіндерде, қанда оттегінің болмауы (аноксемия). Организмде оттегі тапшылығы, яғни гипоксияны де бұрындары аноксия деп атаған.</p> <p>Аноксия — бұл адам организмі тіндерінің оттегіні жеткілікті мөлшерде алмауы.</p> <p>Биік жерлерге шыққанда атмосфералық қысымның төмендеуі кезінде, қан айналымы жеткіліксіз болғанда, қандағы эритроциттер мен гемоглобин азайғанда, сондай-ақ қан айналымы жүйесінің әртүрлі аурулары кезінде, мысалы, жүрек жеткіліксіздігі кезінде орын алуы мүмкін. Сонымен қатар әртүрлі тыныс алудың бұзылуы салдарынан өкпедегі қанның оттегіні жеткілікті деңгейде алмауы немесе өкпе тінінің тиімді тыныс алатын беткі қабаты азаятын пневмония сияқты ауру салдарынан орын алады.</p> <p>Шынайы жалпы аноксия кезінде көп ұзамай адам қайтыс болады.</p> <p>2. Әзербайжан: apoxia</p> <p>3. Қырғыз: Аноксия</p> <p>4. Өзбек: apoxia</p> <p>5. Түрік: apoksi</p> <p>6. Ағылшын: apoxia – аноксия, оттегінің болмауы</p> <p>7. Испан: apoxia</p> <p>8. Неміс: Anoxie</p> <p>9. Француз: apoxie</p>
3167.	аномалия развития	даму аномалиясы	<p>1. (еж. Грек. άμαλός – «тегіс; орта, орташ») – организмнің құрылымында және (немесе) функциясында жалпы немесе оның бөліктері мен жеке органдарының нормадан патологиялық ауытқуы.</p> <p>2. Әзербайжан: maldevelopment</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: maldevelopment</p> <p>5. Түрік: çarpık</p> <p>6. Ағылшын: Anomaly of development</p> <p>7. Испан: trastornos del desarrollo</p> <p>8. Неміс: Fehlentwicklung</p>

			9. Француз: maldéveloppement
3168.	анонихия	анонихия	<p>1. (грек. An — «болымсыздық шылауы» + грек. Онух, onychos – «тырнақ») – саусақта тырнақ пластинасы болмайтын қолдағы немесе аяқтағы тырнақ ауруы. Кейде бір ғана, кейде бірнеше, тіпті, барлық тырнақ болмайтын жағдайлар кездеседі. Мұндай жағдайда тырнақтың орнына тырнақ ұрығы тәрізді материалдан жасалған пішінсіз масса пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: anonychosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anonychosis</p> <p>5. Түрік: anonychosis</p> <p>6. Ағылшын: Anonichia</p> <p>7. Испан: anonychosis</p> <p>8. Неміс: anonychosis</p> <p>9. Француз: anonychosis</p>
3169.	анорхизм	анорхизм	<p>1. (еж. Грек. ἀν- — «болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + ὄρχις — «жұмыртқа») — жұмыртқа мүлдем болмайтын дамудағы ауытқушылық; қуықалды бездің ұрық шығаратын арналары, жұмыртқа өсінділері болмайды. Ұма мен жыныстық мүше де дұрыс дамымайды.</p> <p>2. Әзербайжан: anorchia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anorchia</p> <p>5. Түрік: Anorşi</p> <p>6. Ағылшын: Anarchism</p> <p>7. Испан: anorquia</p> <p>8. Неміс: Anorchie</p> <p>9. Француз: anorchidie</p>
3170.	анорхия	анорхия	<p>1. (anorchia; грек. ἀν- — «болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + грек. Orchis – «жұмыртқа») – дамудағы ауытқушылық: гормоналды дисфункциямен және әтектікпен қатар жүретін, жұмыртқаның мүлдем болмауы; жұмыртқа өсінділері мен ұрық шығаратын арнаның дамымауымен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: anorchidism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anorchidism</p> <p>5. Түрік: anorchidism</p> <p>6. Ағылшын: Anarchy</p> <p>7. Испан: anorquia</p> <p>8. Неміс: anorchidism</p>

			9. Француз: anorchidism
3171.	аноскоп	аноскоп	<p>1. (лат. Anus «айланшык» + грек. Skopeō – «қарастыру, зерттеу») – жарығы бар, екі жағы ашылатын тік ішектік айна болып табылатын құрал.</p> <p>2. Әзербайжан: anoscope</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Anoskop</p> <p>5. Түрік: anoskop</p> <p>6. Ағылшын: Anoscope</p> <p>7. Испан: anoscopio</p> <p>8. Неміс: anoscope</p> <p>9. Француз: anoscope</p>
3172.	анофтальм	анофтальм	<p>1. (еж. Грек. ἄν- —« болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + ὀφθαλμός — «көз») — көз алмасының дамымауы. Шынайы, сондай-ақ жалған анофтальмия кездеседі. Шынайы анофтальмия бір жақты болып табылады, ол алдыңғы мидың дамымауымен немесе даму процесінде көру жүйкесінің периферияға ауысуының бұзылуымен байланысты. Жалған анофтальмияның себебі – көз алмасының дамуын бәсеңдету болып табылады. Шынайы анофтальмия кезінде краниограммада көру саңылауы болмайды, жалған анофтальмия кезінде болады. Анофтальмияны рецессивті аутосомды ген арқылы түсіндіруге болады. Бұл белгі бойынша гомозиготаларда көз алмасы болмайды, ал гетерозиготаларда көз алмасы нормадан айтарлықтай төмен.</p> <p>2. Әзербайжан: anophthalmos</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anophthalmos</p> <p>5. Түрік: anophthalmos</p> <p>6. Ағылшын: Anophthalmos</p> <p>7. Испан: anoftalmos</p> <p>8. Неміс: Anophthalmus – (der Monophthalmie) анофтальм, монофтальмия</p> <p>9. Француз: anophthalmie</p>
3173.	антагонизм веществ	заттар антагонизмі	<p>1. (еж. Грек. Ανταγωνισμός — «жарыс, бәсекелестік», еж. Грек. ἄγων — «дау, күрес») — Организмдегі заттардың (амин қышқылдарының, дәрумендердің, дәрілердің) өзара әрекеттесуі, бұл процесс кезінде бір заттың әсері екінші заттың әсерін бәсеңдетеді. Оны дәрілік препараттарды кешенді түрде қолданған кезде ескерген жөн.</p> <p>2. Әзербайжан: hüsumət maddələr</p>

			<p>3. Қырғыз: антагонизм заттар</p> <p>4. Өзбек: antagonizm moddalar</p> <p>5. Түрік: antagonizmi maddeler</p> <p>6. Ағылшын: Antagonism of substances</p> <p>7. Испан: sustancias ntagonism</p> <p>8. Неміс: Antagonismus Substanzen</p> <p>9. Француз: substances ntagonism</p>
3174.	антацид	антацид	<p>1. (еж. Грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. Acidus — «қышқыл») — асқазан сөлінің құрамына енетін тұз қышқылын бейтараптандыру арқылы асқазан-ішек жолдарының қышқылға тәуелді ауруларын емдеуге арналған дәрілік препараттар.</p> <p>2. Әзербайжан: antacid</p> <p>3. Қырғыз: нбаасы</p> <p>4. Өзбек: antasit</p> <p>5. Түрік: antiasit</p> <p>6. Ағылшын: Antacid</p> <p>7. Испан: antiácido</p> <p>8. Неміс: säurebindendes Mittel</p> <p>9. Француз: antiacide</p>
3175.	антеверзия матки	жатыр антеверзиясы	<p>1. (anteversio uteri; еж. Грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. Verto, versum – «айналу, бұрылу») – денесі жамбас осіне қатысты бұрылып тұрған жатыр жағдайы; жатырдың қалыпты және патологиялық алға еңкеюі болады.</p> <p>2. Әзербайжан: rəhm anteverziya</p> <p>3. Қырғыз: Жатындагы антеверзия</p> <p>4. Өзбек: bachadon anteverziya</p> <p>5. Түрік: rahim anteverziya</p> <p>6. Ағылшын: Anteversion of the uterus</p> <p>7. Испан: anteverziya uterina</p> <p>8. Неміс: uterine anteverziya</p> <p>9. Француз: anteverziya utérine</p>
3176.	антепозиция матки	жатыр антепозициясы	<p>1. (antepositio uteri; еж. Грек. ἀντι- — «қарсы» + лат. Positio – «орналасу, жағдай») бүкіл жатырдың жамбас осіне қатысты алға қарай қозғалып кетуі.</p> <p>2. Әзербайжан: antepozitsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antepozitsiya</p> <p>5. Түрік: antepozitsiya</p> <p>6. Ағылшын: Anthesis</p> <p>7. Испан: antepozitsiya</p> <p>8. Неміс: antepozitsiya</p> <p>9. Француз: antepozitsiya</p>

3177.	антефлексия матки	жатыр антефлексиясы	<p>1. (antepositio uteri; еж. Грек. ἀντί- — «қарсы» + лат. flexio - «иілу, ию») – жатыр денесінің алға қарап тұруы. Бұл жатырдың қалыпты орналасуы.</p> <p>2. Әзербайжан: anteflektsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anteflektsiya</p> <p>5. Түрік: anteflektsiya</p> <p>6. Ағылшын: Anteflexia</p> <p>7. Испан: anteflektsiya</p> <p>8. Неміс: anteflektsiya</p> <p>9. Француз: anteflektsiya</p>
3178.	антибиотикотерапия	антибиотикпен емдеу	<p>1. (еж. Грек. ἀντί — «қарсы» + βίος — «өмір» + еж. Грек. Θεραπεία – «қызмет ету, оқу; емдеу») — тірі жасушалардың, көбіне прокариотикалық немесе қарапайым жасушалардың өсуін бәсеңдететін табиғи немесе жартылай синтетикалық зат. Табиғи тектес антибиотиктер көбіне актиномицеттер арқылы, кейде немицелиалды бактериялар арқылы өндіріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: antibiotik</p> <p>3. Қырғыз: антибиотик</p> <p>4. Өзбек: antibiotik</p> <p>5. Түрік: antibiyotik</p> <p>6. Ағылшын: Antibiotic therapy</p> <p>7. Испан: antibiótico</p> <p>8. Неміс: Antibiotikum</p> <p>9. Француз: antibiotique</p>
3179.	антигенный детерминант	антигендік детерминант	<p>1. (ағыл. Antigen: antibody-generator — «қарсы дене өндіруші» және лат. determinans – «анықтаушы») – иммундық жүйе (қарсы денелер, В-лимфоциттер, Т-лимфоциттер) танытын антиген макромолекулаларының бір бөлігі. Эпитопты танытын қарсы дененің бір бөлігі паратоп деп аталады.</p> <p>2. Әзербайжан: antigenic determinantları</p> <p>3. Қырғыз: антигендик анықтагычтар</p> <p>4. Өзбек: antijenik teoremalar</p> <p>5. Түрік: antijenik belirleyicileri</p> <p>6. Ағылшын: Antigenic determinant</p> <p>7. Испан: determinantes antigénicos</p> <p>8. Неміс: Antigen-Determinanten</p> <p>9. Француз: déterminants antigéniques</p>
3180.	антидепрессанты	антидепрессанттар	<p>1. (еж. Грек. ἀντί — «қарсы» + лат. Depressio – «басу, жаншу») – бұл депрессианы жеңілдететін немесе оның алдын алатын препараттар.</p>

			<p>Депрессияға қарсы дәрілер табылғанға дейін депрессияны емдеу үшін қоздыратын әсері бар, эйфория (апиын және басқа да опиаттар, кофеин, женьшень) жағдайына итермелейтін заттар белсенді түрде қолданылған. Мазасыздану жағдайынан арылу және тітіркенуді басу үшін шүйгіншөп, сондай-ақ бром тұзы қолданылған. 50 жылдардың басында депрессияға қарсы дәрілердің пайда болуы психофармакологиядағы нағыз жаңалық болды. Сол кезден бастап жарты ғасыр бойы бұл препараттар депрессияға қарсы негізгі құрал ретінде қолданылып келеді. Депрессияға қарсы дәрілер дәуірінің жақында ғана басталуына қарамастан, оның өзіне тән «аңыздары» бар.</p> <p>2. Әзербайжан: antidepressanlar</p> <p>3. Қырғыз: депрессияға</p> <p>4. Өзбек: antidepressantlar</p> <p>5. Түрік: antidepressanlar</p> <p>6. Ағылшын: Antidepressants</p> <p>7. Испан: antidepressivos</p> <p>8. Неміс: Antidepressiva – (der Thymoleptika) антидепрессанттар</p> <p>9. Француз: antidépresseurs</p>
3181.	антикоагулянт ы	антикоагулянт ар	<p>1. (еж. Грек. ἀντί — «қарсы» + лат. Coagulans, ілік септігі coagulantis — «ұятуға әсер ету») — қанның ұю жүйесінің белсенділігін бәсеңдетіп, тромбылардың түзілуіне кедергі болатын химиялық заттар және дәрілік құралдар.</p> <p>2. Әзербайжан: anticoagulants</p> <p>3. Қырғыз: антикоагулянттык</p> <p>4. Өзбек: antikoagulyantlar</p> <p>5. Түрік: antikoagulanlar</p> <p>6. Ағылшын: Anticoagulants</p> <p>7. Испан: anticoagulantes</p> <p>8. Неміс: Antikoagulantien</p> <p>9. Француз: anticoagulants</p>
3182.	антипатия	антипатия	<p>1.-(грек. Αντιπάθεια, αντί — «қарсы», және грек. Πάθος — «әуестік») — жек көру, жақтырмау немесе жиіркену сезімі, қандай да бір адамды немесе қандай да бір затты қабылдамаудың эмоционалды жағдайы. Бұл ұнатуға қарама-қарсы сезім. Жақтырмау да ұнату сияқты көбіне байыпсыз сезім болып табылады және де ерік-жігер арқылы түсіндірілмейді, десе де бұл сезім кейде саналы түрде, белгілі бір қоғамдағы көзқарастар жүйесінде қабылдағанды жақтырмайтын адамдарға, тірі</p>

			<p>ағзаларға немесе құбылыстарға қатысты моральдық бағалау нәтижесінде пайда болуы мүмкін. Жақтырмау зияндылық, қауіптілік, көріксіздік, жеке немесе тұқымқуалаушылық тәжірибе нәтижесінде пайда болған немесе тәрбие арқылы адамның бойына сіңірілген жақтырмайтын нысанның толыққанды еместігі туралы ұғымнан бастау алады. Бұл сезімнің негізінде индивидуумның жүйке жүйесінің ерекше қозғыштығы жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: antipatiya</p> <p>3. Қырғыз: жақтырбаган нерселерин</p> <p>4. Өзбек: yoqtirmaslik</p> <p>5. Түрік: antipati</p> <p>6. Ағылшын: antipathy – жақтырмау, жек көру, үйлеспеу, aversion – жек көру, жақтырмау, зауықсыздық, жиіркеніштік, жек көретін зат, dislike – жақтырмау, сүймеу, жақтырмай, бейімделмеу, repulsion – итеру, жек көру, жақтырмау, repugnance – жек көру, жақтырмау, бейімделмеу, үйлеспеушілік, қарама-қайшылық, жүйесіздік</p> <p>7. Испан: antipatía</p> <p>8. Неміс: Antipathie – жақтырмау, die Abneigung – жақтырмау, жаратпау, жақтырмау, жек көру, die Aversion – жек көру, жақтырмау, der Widerwille – жиіркену, жақтырмау, қаламау</p> <p>9. Француз: antipathie – жақтырмау, жек көру, жаратпау, le aversion – жақтырмау, жиіркену, жек көру, la répugnance – жақтырмау, жек көру, жиіркеніштік, le éloignement – қашықтық, алыстық, бөтендік, жақтырмау</p>
3183.	антирабические прививки	құтырмаға қарсы екпелер	<p>1. (грек. Anti – «қарсы» + лат. Rabies – «құтыру») - құтыру вирусы жұққан адамдар ауруының алдын алу мақсатында ерекше вакциналар, сарысулар, гамма-глобулиндер салу.</p> <p>2. Әзербайжан: quduz peyvəndi</p> <p>3. Қырғыз: кутурма эмдөө</p> <p>4. Өзбек: quturgan emlash</p> <p>5. Түрік: kuduz aşısı</p> <p>6. Ағылшын: Antirabies vaccinations</p> <p>7. Испан: vacuna contra la rabia</p> <p>8. Неміс: Tollwutimpfung</p> <p>9. Француз: la vaccination contre la rage</p>
3184.	антисептические препараты	антисептика препараттар	<p>1. (грек. Anti – «қарсы» + грек. Septikos – «іріңдену тудырушы, іріңдеген» және лат. Praeparatus – «дайындалған») – микробқа қарсы әсері бар және негізінен, тері мен шырышты қабатты өңдеу үшін,</p>

			<p>сондай-ақ жараларды жуу үшін сыртқа қолданылатын заттар. Антисептиктер тобы химиялық құрылымы, физика-химиялық қасиеттері және микробқа қарсы белсенділік деңгейі жағынан әртүрлі. Адамға едәуір тиімді әрі уыттылығы төмен құралдарды ғана қолдануға рұқсат етіледі. Алайда антисептиктердің тиімділігі микроорганизмдердің оған деген сезімталдылығына, әсер ету ұзақтығына, концентрациясына, температурасына, препаратты қолдану түріне байланысты екенін естен шығармау керек.</p> <p>2. Әзербайжан: antiseptik hazırlıq 3. Қырғыз: антисептик препараттар 4. Өзбек: antiseptik preparatlar 5. Түрік: antiseptik hazırlıklar 6. Ағылшын: Antiseptic preparations 7. Испан: preparaciones antisépticas 8. Неміс: antiseptische Präparate 9. Француз: préparations antiseptiques</p>
3185.	антропогенетика	антропогенетика	<p>1. (грек. <i>ἄνθρωπος</i> – «адам» + еж. Грек. <i>γεννητικός</i> – «туылғанға қатысты, шығу тегіне қатысты») – қазіргі және ежелгі адамдар популяция зерттеу кезінде генетиканың әдіс-тәсілдерін қолдануға негізделген адам генетикасының, адам биологиясы мен антропологиясының арнайы бағыты. Адамның популяциялық генетикасы, мінез-құлық генетикасы, цитогенетика, иммуногенетика, медициналық генетика, фармакогенетика, молекулалық генетика және т.б. бағыттардан тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: anthropogenetics 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anthropogenetics 5. Түрік: anthropogenetics 6. Ағылшын: Anthropogenetics 7. Испан: anthropogenetics 8. Неміс: anthropogenetics 9. Француз: anthropogenetics</p>
3186.	антропология	антропология	<p>1. (еж. Грек. <i>ἄνθρωπος</i> — «адам» + <i>λόγος</i> — «ғылым») — адамды, оның шығу тегін, дамуын, табиғи және мәдени (жасанды) ортада тіршілік етуін зерттеумен айналысатын ғылыми пәндер жиынтығы. Антропология адамдардың әртүрлі табиғи-географиялық ортада дамуы барысында тарихи қалыптасқан адамдар арасындағы физикалық айырмашылықты зерттейді. Кеңес одағында антропология адам және оның нәсілінің шығу тегі мен эволюциясы туралы ғылым ретінде,</p>

			<p>яғни физикалық антропология ретінде түсіндірілген.</p> <p>2. Әзербайжан: antropologiya</p> <p>3. Қырғыз: антропология</p> <p>4. Өзбек: Antropologiya</p> <p>5. Түрік: antropoloji</p> <p>6. Ағылшын: anthropology – антропология</p> <p>7. Испан: antropología</p> <p>8. Неміс: Anthropologie – антропология</p> <p>9. Француз: anthropologie – антропология</p>
3187.	апирогенность	апирогенділік	<p>1. (еж. Грек. άν- —« болымсыздықты білдіретін сөзалды қосымшасы» + еж. Грек. πῦρ (πυρός) – «от» + грек. –genes – «туғызушы, өндіруші») – дәрілердің температураны туындатпауы, жаңа дәрілік құралдардың бәрі, әрбір инфузиялық ерітінділердің жаңа топтамасы, парентералдық енгізуге арналған антибиотиктер және кейбір ампулалық препараттар қызба туындатпаушылыққа тексеріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: apirogennost</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: apirogennost</p> <p>5. Түрік: apirogennost</p> <p>6. Ағылшын: Pyrogenicity</p> <p>7. Испан: apirogennost</p> <p>8. Неміс: apirogennost</p> <p>9. Француз: apirogennost</p>
3188.	апнейстическое дыхание	апнейстикалық тыныс алу, апнейстиктік тыныс алу	<p>1. – жоғары дем алған кезде тыныс алуды кешіктіру арқылы дем алудың созылуымен сипатталады («инспираторлы спазм»). Тыныс алуды реттеуге қатысатын ми көпірі қақпағының орташа және каудальды бөліктерінің зақымдануын білдіреді. Ми көпірі аумағындағы инфарктті ошақты түзетін, вертебральді-базиллярлы жүйедегі ишемиялық инсульт белгілерінің бірі, сондай-ақ гипогликемия, аноксия салдарынан болады, кейде менингиттің ауыр түрі кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: apneysticheskoe nəfəs</p> <p>3. Қырғыз: апнейстичеслык деми</p> <p>4. Өзбек: apneysticheskoe nafas</p> <p>5. Түрік: apneysticheskoe nefes</p> <p>6. Ағылшын: Apneus breathing</p> <p>7. Испан: aliento apneysticheskoe</p> <p>8. Неміс: apneysticheskoe Atem</p> <p>9. Француз: souffle apneysticheskoe</p>
3189.	апостематозны	апостематозды	<p>1. (кейінгі латын тілінде apostematosus, грек.</p>

	й нефрит	нефрит	<p>Apostema – «іріндеген жер, ірінді ісік» + еж. Грек. Νεφρός — «бүйрек») — көбіне бүйректің қабығында затта көптеген ірінді ісіктер түзілетін метастаздық іріндеу процесі.</p> <p>2. Өзбайжан: apostematozny nefrit</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: apostematozny nefrit</p> <p>5. Түрік: apostematozny nefrit</p> <p>6. Ағылшын: Apostematous nephritis</p> <p>7. Испан: nefritis apostematozny</p> <p>8. Неміс: apostematozny Nephritis</p> <p>9. Француз: apostematozny néphrite</p>
3190.	антиокислитель	антитотықтырғыш	<p>1. (грек. Anti – «қарсы») – тотығуды төмендетуге арналған химиялық қоспа. Майлы азық-түліктер көгеріп кетпес үшін, резеңке тозбас үшін, жанармайда шайыр түзілмес үшін және т.б. үшін қолданылады. Көбіне бұл органикалық аминдер және фенолдар, олардың әсерлері тотығуды туғызатын бос радикалдар арасындағы тізбекті реакцияны аяқтауға негізделеді. Азық-түліктерге арналған тотықтырғышқа қарсы зат ретінде көбіне күкірт диоксиді мен аскорбин қышқылы қолданылады.</p> <p>2. Өзбайжан: antioksidləşdirici</p> <p>3. Қырғыз: антиоксидант</p> <p>4. Өзбек: antioksidant</p> <p>5. Түрік: antioksidan</p> <p>6. Ағылшын: Antioxidant</p> <p>7. Испан: antioxidante</p> <p>8. Неміс: Antioxidans</p> <p>9. Француз: antioxydant</p>
3191.	антиоксидант	антиоксидант	<p>1. (грек. Anti – «қарсы») – бұл заттар бос радикалдарды бейтараптандырады. Антиоксиданттар тобына минералдар, каротиноидтер және дәрумендер жатады. Бос радикалдар 1 немесе бірден бірнеше электроннан айырылған молекулалар болып табылады.</p> <p>2. Өзбайжан: antioksidləşdirici</p> <p>3. Қырғыз: антиоксидант</p> <p>4. Өзбек: antioksidant</p> <p>5. Түрік: antioksidan</p> <p>6. Ағылшын: antioxidant – антиоксидант</p> <p>7. Испан: antioxidante</p> <p>8. Неміс: Antioxidans</p> <p>9. Француз: antioxydant</p>

3192.	антипиретик	антипиретик	<p>1. (лат. Antipyretic; еж. Грек. ἀντί — «қарсы» + πῦρ — «от, ыстық») — ыстықты басатын әсері бар дәрілік құралдар тобы. Қызба кезінде жоғары дене температурасын басу үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: hummaya ait</p> <p>3. Қырғыз: pyretic</p> <p>4. Өзбек: Olov xorlovchi</p> <p>5. Түрік: ateş düşürücü</p> <p>6. Ағылшын: Antipyretic</p> <p>7. Испан: pirético</p> <p>8. Неміс: pyretic</p> <p>9. Француз: pyrétiq</p>
3193.	антисептика	антисептика	<p>1. (лат. Anti — «қарсы» + лат. Septicus — «шіру») — механикалық және физикалық әсер ету әдістері, белсенді химиялық заттар және биологиялық факторлар қолданылатын жарадағы, патологиялық ошақтағы, органдар мен тіндердегі, сондай-ақ жалпы науқастың организміндегі микроорганизмдерді жоюға бағытталған іс-шаралар жүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: antiseptis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antiseptika</p> <p>5. Түрік: antisepti</p> <p>6. Ағылшын: Antiseptic – антисептика</p> <p>7. Испан: antisepsia</p> <p>8. Неміс: Antiseptik</p> <p>9. Француз: antiseptie</p>
3194.	антитела	антиденелер	<p>1.-(лат. Anti — «қарсы») – адамның организмне немесе жылықанды жануарларға бактериялар, вирустар, ақуыз токсиндері және т.б. антигендерді енгізу нәтижесінде қан плазмасында түзілетін ақуыз қосылыстары. Белсенді аймақтармен (орталықтармен), бактериялармен және вирустармен байланысқан қарсы денелер олардың көбеюіне кедергі жасап, олардың бөлетін уытты заттарын бейтараптандырады.</p> <p>Қарсы денелер мембрананы байланыстыратын рецепторлар түрінде В-лимфоциттерінің беткі қабатында және қан сарысуында болатын гликопротеиндердің ерекше санаты болып табылады. Қарсы денелер ерекше гуморалды иммунитеттің маңызды факторы болып табылады. Иммундық жүйе қарсы денелерді бактериялар және вирустар сияқты бөтен нысандарды сәйкестендіру және бейтараптандыру үшін пайдаланады. Қарсы</p>

			<p>денелер екі қызметті атқарады: антиген-байланысты және эффекторлық (белгілі бір иммундық жауабы бар, мысалы, комплементтің іске қосылуының классикалық схемасы басталады).</p> <p>Қарсы денелер антигендердің болуы нәтижесінде плазмалық жасушаларға айналатын кейбір В-лимфоциттерімен синтезделеді. Әрбір антиген үшін оған сәйкес келетін, сол антигенге арналған ерекше қарсы дене түзетін плазмалық жасушалар қалыптасады. Қарсы денелер антигеннің беткейлі немесе желілік амин қышқылдары тізбегінің өзіне тән фрагментімен, яғни белгілі бір эпитоппен байланысатын антигендерді анықтайды.</p> <p>Қарсы денелер екі жеңіл және екі ауыр тізбектен тұрады. Сүтқоректілерде қарсы денелердің бес санаты болады (иммуноглобулиндер) — IgG, IgA, IgM, IgD, IgE, бұлар ауыр тізбектердің құрылысы мен амин қышқылдарының құрамы, атқаратын эффекторлық қызметтері жағынан өзара ерекшеленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: antikor</p> <p>3. Қырғыз: антитело</p> <p>4. Өзбек: Antikor</p> <p>5. Түрік: antikor</p> <p>6. Ағылшын: Antibodies – (antibody) қарсы дене, қарсы зат, sorula – байлам, қарсы дене, қарсы дене, амбоцептор, fixative – фиксатив, қарсы дене, фиксаж</p> <p>7. Испан: anticuerpo</p> <p>8. Неміс: Antikörper – антитело</p> <p>9. Француз: anticorps – антитело, қарсы зат</p>
3195.	антитоксин	антитоксин	<p>1. (лат. Anti — «қарсы» + грек. Toxikon – «уландырушы») – инфекциялық ауруларды қоздырғыштарды тудыратын улы заттарды зарарсыздандыратын қарсы дене түрі. Олар белгілі бір ауруға шалдыққан кезде немесе иммунитетті қалыптастыру кезінде уыт қайтарғылар түзеді.</p> <p>2. Әзербайжан: antitoksin</p> <p>3. Қырғыз: Антитоксиндер</p> <p>4. Өзбек: antitoksinlari</p> <p>5. Түрік: antitoksin</p> <p>6. Ағылшын: antitoxin – уыт қайтарғы, уға қарсы</p> <p>7. Испан: antitoxina</p> <p>8. Неміс: Gegengift – уға қарсы, уыт қайтарғы</p> <p>9. Француз: antitoxine – уыт қайтарғы</p>
3196.	антростомия	антростомия	<p>1. – синусит кезінде жасалатын хирургиялық ота,</p>

			<p>мұндай ота кезінде инфекция түскен сұйыққа дренаж жасау үшін мұрын қуысының (синустарының) біреуі ашылады.</p> <p>2. Әзербайжан: antrostomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antrostomiya</p> <p>5. Түрік: antrostomiya</p> <p>6. Ағылшын: Anthromia</p> <p>7. Испан: antrostomiya</p> <p>8. Неміс: antrostomiya</p> <p>9. Француз: antrostomiya</p>
3197.	антротомия	антротомия	<p>1. (грек. Tome – «тілік, кесу») – іріңді экссудатты алып тастау және дренаждалған жараны грануляциялау мақсатында самай сүйегінің емізік тәрізді өсіндісінің, оның ішінде емізік тәрізді қуыстың ауа тасымалдайтын ұяшықтарын ашатын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан: antrotomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antrotomiya</p> <p>5. Түрік: antrotomiya</p> <p>6. Ағылшын: Anthotomy</p> <p>7. Испан: antrotomiya</p> <p>8. Неміс: antrotomiya</p> <p>9. Француз: antrotomiya</p>
3198.	антрумэктомия	антрумэктомия	<p>1. (<i>άντρον</i> – «үңгір» + грек. Ektome – «кесу, тілу, жою») – асқазанның қалтқы бөлігін резекциялайтын хирургиялық ота.</p> <p>2. Әзербайжан: antrumectomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: antrumectomy</p> <p>5. Түрік: antrumectomy</p> <p>6. Ағылшын: Antrumectomy</p> <p>7. Испан: antrumectomy</p> <p>8. Неміс: antrumectomy</p> <p>9. Француз: antrumectomy</p>
3199.	анулопластика	анулопластика	<p>1. (anuloplastica; лат. Anulus – «сақина» + грек. Plátike – «мүсіндеу») – жіктерін гофрлеу арқылы жүректің фиброзды сақинасының шеңберін азайтатын хирургиялық ота; айқын жүрек кеңеюі бар митральді тапшылық кезінде қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: anuloplastika</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: anuloplastika</p> <p>5. Түрік: anuloplastika</p>

			<p>6. Ағылшын: Anuloplasty 7. Испан: anuloplastika 8. Неміс: anuloplastika 9. Француз: anuloplastika</p>
3200.	анус	анус, айналшық	<p>1. (лат. Anus — «артқы өтіс») — жануардың немесе адамның асқорыту жолының ең соңында орналасқан саңылау. Ол организмнен экскременттерді шығару үшін, сондай-ақ ішті босатқанға дейін экскременттерді тік ішекте ұстап тұру үшін керек. 2. Әзербайжан: göt 3. Қырғыз: көтөн чучук 4. Өзбек: anal teshigi 5. Түрік: anüs 6. Ағылшын: Anus 7. Испан: ano 8. Неміс: Anus 9. Француз: anus</p>
3201.	анэнцефалия	анэнцефалия	<p>1. (еж. Грек. ἀν- — «жоқ» + ж. грек. ἐγκέφαλος — «бас миы») — жүктіліктің ерте кезеңінде қалыптасатын ұрықтың дамуы кезінде құрсақ ішінде болатын ақаулық және де бұл қоршаған ортаның зиянды факторларының, уытты заттардың немесе инфекцияның әсерімен байланысты; бас миы дамуының қатты ақауы – бас миындағы үлкен жартышарлардың, бас сүйекті біріктіріп тұратын сүйектің және жұмсақ тіндердің мүлдем немесе жартылай болмауы. Туа біткен көпфакторлы даму ақауы, бұл нәрестенің туу алдындағы даму тетіктерінің бұзылуы, жүктіліктің 21-28 күні аралығында нәрестенің жүйке түтікшесінің қалыптасуының (жүйке түтікшесінің алдыңғы нейросаңылауының жабылмауы) бұзылуы салдарынан орын алады. 2. Әзербайжан: Anencephaly 3. Қырғыз: 4. Өзбек: anensefali 5. Түрік: anensefali 6. Ағылшын: Anencephaly 7. Испан: anencefalia 8. Неміс: Anenzephalie 9. Француз: anencéphalie</p>
3202.	аортит	аортит	<p>1. (aortitis; грек. Aortē аорта + -itis) – әдетте, инфекция немесе аллергия салдарынан болатын чешқолқа қабырғасының қабынуы. Кейде қолқа</p>

			<p>қабынуына себебі белгісіз алғашқы қолқа мелионекрозы жатады. Қолқа қабынуының аллергиялық түрлерінің ішінде аутоиммунды, инфекциялық-аллергиялық және уытты-аллергиялық түрлері бар.</p> <p>2. Әзербайжан: aortitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aortitis</p> <p>5. Түрік: aortit</p> <p>6. Ағылшын: aortitis – қолқа қабынуы</p> <p>7. Испан: aortitis</p> <p>8. Неміс: Mesaortitis</p> <p>9. Француз: aortites</p>
3203.	аортит сифилитический	мерездік аортит	<p>1. – солғын трепонем сияқты патогенді қоздырғыштың патогенді белсенділігі салдарынан адам организмінде асқынатын жедел инфекциялық ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: sifilitik aortitis</p> <p>3. Қырғыз: котон жара аортит</p> <p>4. Өзбек: Sifilitik aortitis</p> <p>5. Түрік: frengili aortit</p> <p>6. Ағылшын: Aortitis syphilitic</p> <p>7. Испан: aortitis sifilitica</p> <p>8. Неміс: syphilitisches Mesaortitis</p> <p>9. Француз: syphilitique aortites</p>
3204.	аплазия	аплазия	<p>1. (aplasia; грек.ἀ- — «жоқ» + грек. Plasis – «қалыптасу, түзілу») – органдардың ұрық жағдайында жеткілікті түрде дамымауы, кемтарлыққа себеп болады.</p> <p>2. Әзербайжан: aplaziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aplazisi</p> <p>5. Түрік: aplasia</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia</p> <p>7. Испан: aplasia</p> <p>8. Неміс: aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie</p>
3205.	аплазия легкого	өкпе аплазиясы	<p>1.-(aplasia; грек.ἀ- — «жоқ» + грек. Plasis – «қалыптасу, түзілу») – өкпенің болмауы – даму кезінде өте сирек кездесетін ауытқушылық, мұндай ауытқушылық кезінде бүкіл орган, оның ішінде тиісті негізгі бронх мүлдем болмайды.</p> <p>Өкпе дамымаушылығы – эмбриондық кезеңде тек қана тұйықталып бітетін негізгі бронх қана қалыптасады, ал оның тармақтары мен өкпе ұлпасы</p>

			<p>дамымайды.</p> <p>2. Өзөрбайжан: ađsiyər aplaziya</p> <p>3. Қырғыз: өпкөсүндө Aplasia</p> <p>4. Өзбек: o'rka aplazisi</p> <p>5. Түрік: akciđer aplazisi</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia of the lung</p> <p>7. Испан: aplasia de pulmón</p> <p>8. Неміс: Lunge aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie du poumon</p>
3206.	аплазия кожи	тері аплазиясы	<p>1. (aplasia; грек. ἄ- — «жоқ» + грек. Plasis – «қалыптасу, түзілу») – контурлары анық, бір немесе бірнеше жара немесе тыртық түрінде болатын туа біткен дерматоз.</p> <p>2. Өзөрбайжан: дәри һүсеурә aplaziya</p> <p>3. Қырғыз: тери клеткасы аплазия</p> <p>4. Өзбек: teri hujayra aplazisi</p> <p>5. Түрік: cilt hücre aplazisi</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia of the skin</p> <p>7. Испан: aplasia de células de piel</p> <p>8. Неміс: Haut Zelle aplasia</p> <p>9. Француз: aplasie cellulaire de la peau</p>
3207.	аплазия почки	бүйрек аплазиясы	<p>1. (aplasia; грек. ἄ- — «жоқ» + грек. Plasis – «қалыптасу, түзілу») – бір немесе екі бүйректің мүлдем болмауы. Бүйрек аплазиясы - казуистикалық сирек кездесетін ауру. Мұндай ауруға шалдығып туылған адамдар қайтыс болады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: böyräk aplaziya</p> <p>3. Қырғыз: бөйрөк аплазия</p> <p>4. Өзбек: buyrak aplazisi</p> <p>5. Түрік: böbrek aplasia</p> <p>6. Ағылшын: Aplasia of the kidney</p> <p>7. Испан: aplasia renal</p> <p>8. Неміс: Nieren aplasia</p> <p>9. Француз: plasia rénale</p>
3208.	апоневроз	апоневроз	<p>1. (еж. Грек. ἄλο- — «жою немесе бөлу, аяқтау, қайтару немесе оралу, болдырмау, тоқтату, айналу мағынасын беретін сөзалды қосымшасы» + νεῦρον – «сіңір, тарамыс, жүйке») — тығыз коллагенді және эластикалық талшықтардан құралған кең сіңір пластинкасы.</p> <p>2. Өзөрбайжан: aponeurosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aponeurosis</p> <p>5. Түрік: aponeurosis</p> <p>6. Ағылшын: aponeurosis – апоневроз</p>

			<p>7. Испан: aroneurosis 8. Неміс: aroneurosis 9. Француз: aronévrose</p>
3209.	апоплексия	апоплексия	<p>1. (еж. Грек. ἀπο- — «жою немесе бөлу, аяқтау, қайтару немесе оралу, болдырмау, тоқтату, айналу мағынасын беретін сөзалды қосымшасы» + лат. Plexus – «өрім») – миға қан құйылу немесе ми тамырының бітелуі салдарынан кенеттен сал болып қалу. 2. Әзербайжан: iflic 3. Қырғыз: Даля бир 4. Өзбек: shol 5. Түрік: felç 6. Ағылшын: apoplexy – қан құйылу, сал болу, инсульт, соққы, органның сал болуы, fit of apoplexy – қан құйылу, соққы 7. Испан: aroplejía 8. Неміс: Apoplexie – қан құйылу, қан құйылатын соққы, инсульт 9. Француз: apoplexie</p>
3210.	апоплексия яичника	анабез апоплек- сиясы	<p>1. (еж. Грек. ἀπο- — «жою немесе бөлу, аяқтау, қайтару немесе оралу, болдырмау, тоқтату, айналу мағынасын беретін сөзалды қосымшасы» + лат. Plexus – «өрім») – құрсақ қуысында қан кетумн, ауыртатын синдроммен қатар жүретін жұмыртқа тінінің кенеттен жарылуы (бүтіндіктің бұзылуы). 2. Әзербайжан: yumurtalıq iflic 3. Қырғыз: жумурткалардын калган Даля 4. Өзбек: tuxumdon shol 5. Түрік: yumurtalık felç 6. Ағылшын: Apoplexy of the ovary 7. Испан: aroplejía de ovario 8. Неміс: ovarian Apoplexie 9. Француз: apoplexie de l'ovaire</p>
3211.	апоптоз	апоптоз	<p>1. (еж. Грек. ἀπόπτωσης — «жапырақтардың қурап түсуі») — бағдарламаланатын жасушалардың жойылуын реттейтін процесс, нәтижесінде жасуша плазмалық мембранамен шектелген жеке апоптотикалық денелерге ыдырайды. 2. Әзербайжан: apoptozis 3. Қырғыз: апоптоз 4. Өзбек: apoptoz 5. Түрік: apoptoz 6. Ағылшын: Apoptosis 7. Испан: apoptosis 8. Неміс: Apoptose</p>

			9. Француз: apoptose
3212.	апофиз	апофиз	<p>1. (apophysis, PNA, BNA; грек. Αποφύσις – «өсінді») — эпифиз маңындағы сүйек өсіндісінің жеке сүйектенген ядросынан пайда болады. Апофиздің қызметі – бұлшық ет оған бекітіліп тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: Apophysis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: apophysis</p> <p>5. Түрік: apofizi</p> <p>6. Ағылшын: apophysis – апофиза, апофиз</p> <p>7. Испан: arófisis</p> <p>8. Неміс: apophysis</p> <p>9. Француз: apophyse – апофиз</p>
3213.	аппарат искусственного кровообращения	жасанды қанайналым аппараты	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – наукастың организміндегі немесе оқшауланған органдағы қан айналымының тиімді деңгейін қамтамасыз ететін құрылғы; жүрек пен өкпенің қызметін уақытша атқаруға арналған.</p> <p>2. Әзербайжан: ürək yardım cihaz</p> <p>3. Қырғыз: Жүрөк-жардам түзмөк</p> <p>4. Өзбек: yurak-yordam qurilma</p> <p>5. Түрік: Kalp-yardımcı cihaz</p> <p>6. Ағылшын: Cardiopulmonary bypass</p> <p>7. Испан: de asistencia cardiaca dispositivo</p> <p>8. Неміс: Herzunterstützungsvorrichtung</p> <p>9. Француз: assistance cardiaque dispositif</p>
3214.	аппарат опорно-двигательный	тірек-қимыл аппараты	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») – сүйек-бұлшық ет жүйесі, адамның немесе жануардың денесіне тірек болатын және олардың кеңістікте қозғалуын, сондай-ақ денесі мен органдарының жеке бөліктерінің (басы, аяғы және т.б.) қозғалуын қамтамасыз ететін сүйек, буын, қосылыс, бұлшық ет, олардың жүйке түзілімдерінен тұратын бірыңғай кешен. Тірек-қимыл құрылғысы қызметінің біртұтастығы организмнің эмбриондық дамуы кезінде, склеротомдардың қатар қалануымен анықталады, әрі қарай сүйек жүйесі мен миотомдар, әрі қарай бұлшық ет түзіледі. Тірек-қимыл құрылғысының пассив бөлігі қаңқа болып табылады, қаңқа – дегеніміз ішкі органдарды бірқатар механикалық әсерлерден (мысалы, соққылардан) қорғайтын дененің мықты негізі. Қаңқа сүйектеріне көлденең жолақты (қаңқа) бұлшық еттер бекітіледі, олардың қызметін жүйке</p>

			<p>ұштары арқылы орталық жүйке жүйесі басқарады. Тірек-қимыл құрылғысының белсенді бөлігі – бұлшық еттер. Дене бұлшық еттері қызметінің келісілген қызметінің арқасында көптеген және әртүрлі қозғалыстар іске асады. Дененің негізі тұрған немесе отырған кезде, кеңістікте қозғалған (мысалы, жүрген, жүгірген, жүзген, еңбектеу, секіру) кезде, дененің жеке бөліктері қозғалған кезде бұлшық етке белсенді түрде күш түседі. Тірек-қимыл құрылғысының қандай да бір бөлігі ауырған немесе зақымданған кезде организмнің динамикасы мен статикасы бұзылады, бүкіл тірек-қимыл құрылғысы, көбіне ішкі органдары зақымданады. Аяқтың біреуі қысқа болса, омыртқа қисаяды, соның салдарынан омыртқа жасушасы да деформацияланып, ыны салу органдарының ауруы мен қан айналымын асқынуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: maşın lokomotiv 3. Қырғыз: машина стили 4. Өзбек: mashina lokomotiv 5. Түрік: makine lokomotif 6. Ағылшын: Musculoskeletal system 7. Испан: locomotora de la máquina 8. Неміс: Maschine Lokomotive 9. Француз: locomotive machine</p>
3215.	аппаратура медицинская	медициналық аппаратура	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап» және лат. medicina «medicina – «дәрігерлік ғылым, медицина») – ауруға диагностика жасау үшін, оны емдеу үшін, сондай-ақ науқас пациенттерге күтім жасауға бағытталған әртүрлі шараларды жүзеге асыру үшін қолданылатын арнайы техникалық құрылғылардың көптеген спектрі.</p> <p>2. Әзербайжан: tibbi avadanlıq 3. Қырғыз: медициналық жабдуулар 4. Өзбек: tibbiy uskunalar 5. Түрік: tibbi malzeme 6. Ағылшын: Medical equipment 7. Испан: equipos edicos 8. Неміс: medizinische Geräte 9. Француз: équipements médicaux</p>
3216.	аппаратура наркозная	наркоздық аппаратура	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап» және еж.-грек. νάρκωσις – «тен айырылып қалушылық») - жалпы анестезияны қамтамасыз етуге арналған медициналық жабдық. Наркоз аппаратын анестезияны қамтамасыз етуге арналған жүйе деп атауға болады. Егер алғашқы наркоз</p>

			<p>аппараттарының қызметі – ингаляциялық анестетиктердің қоспасын және өмір сүруді қамтамасыз ететін газдарды пациентке беру болса, кейінгі жүлделер газ тәрізді және сұйық ингаляциялық анестетиктер мен оттегіні беруін, сондай-ақ өмірлік көрсеткіштердің кешенді мониторингін (ыны салу жолдарындағы қысым, оттегі ағысы мен концентрациясы) және пациент өкпесінің автоматты жасанды вентиляциясын қамтамасыз ете алады.</p> <p>2. Өзербайжан: keyidici avadanlıq</p> <p>3. Қырғыз: анестезиологиялық жабдуулар</p> <p>4. Өзбек: anestetik uskunalar</p> <p>5. Түрік: anestezi ekipman</p> <p>6. Ағылшын: Anesthetic equipment</p> <p>7. Испан: equipos de ateriela</p> <p>8. Неміс: Anästhesiegeräte</p> <p>9. Француз: ateriel d'anesthésie</p>
3217.	аппаратура рентгеновская	рентгендік аппаратура	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») - рентген сәулелерін медицинада қолдануға арналған медициналық жалпы жабдық. Рентгендік аппаратура рентген арқылы диагностика жасауға және рентген арқылы емдеуге арналған. Оған рентген сәулесі бар жоғары вольтті қуат беру құрылғысы, сәуле бергішті бекітуге және ауыстыруға, зерттеу немесе емдеу нысаны мен рентген сәулесін қабылдағышты орналастыруға арналған құрылғы жатады.</p> <p>2. Өзербайжан: X-ray avadanlıq</p> <p>3. Қырғыз: Рентген жабдуулар</p> <p>4. Өзбек: X-ray uskunalar</p> <p>5. Түрік: Röntgen cihazı</p> <p>6. Ағылшын: X-ray equipment</p> <p>7. Испан: equipo de rayos X</p> <p>8. Неміс: Röntgengeräte</p> <p>9. Француз: appareils à rayons X</p>
3218.	аппаратура физиотерапевтическая	физиотерапиялық аппаратура	<p>1. (лат. apparatus – «әзірлік; құрылғы; аспап») және грек. Physis – «табиғат, табиғат қасиеттер» + еж. Грек. Θεραπευτής — қадірлеуші, табынушы, қызмет етуші (дни)) - адамның организміне емдеу мақсатында қолданылатын механикалық, радиациялық, магниттік және электрлік әсері бар аппараттар мен құрылғылар кешені. Физиотерапиялық аппаратураға сынап-кварц шамдары, соллюкс шамдары, гальвандауға арналған аппараттар, аспаптар (кернеуі төмен</p>

			<p>тұрақты ток, жиілігі 10 – 100 Гц импульсті ток қолданылады), ӨЖЖ аспаптар (работаящие на частоте 39 МГц) және т.б. жатады.</p> <p>2. Әзербайжан: fizioterapiya avadanlıq</p> <p>3. Қырғыз: дене тарбия жабдуулары</p> <p>4. Өзбек: fizioterapiya uskunalar</p> <p>5. Түрік: fizyoterapi ekipmanları</p> <p>6. Ағылшын: Physiotherapeutic equipment</p> <p>7. Испан: equipos de fisioterapia</p> <p>8. Неміс: Physiotherapiegeräte</p> <p>9. Француз: matériel de physiothérapie</p>
3219.	аптека дежурная	кезекші дәріхана	<p>1. (еж. Грек. ἀλοθήκη — әқамба, қоймаә) — бұл тәулік бойы жұмыс істейтін дәріхана. Егер сізге қандай да бір дәрі керек болып, ал әдеттегі дәріханалардың жұмыс күні аяқталса, кезекші дәріхана өте ыңғайлы.</p> <p>2. Әзербайжан: növbətçi əsxaхana</p> <p>3. Қырғыз: күзөттө аптека</p> <p>4. Өзбек: navbatchi dorixona</p> <p>5. Түрік: nöbetçi eczane</p> <p>6. Ағылшын: Pharmacy attendant</p> <p>7. Испан: farmacia de guardia</p> <p>8. Неміс: Apotheke im Dienst</p> <p>9. Француз: pharmacie de garde</p>
3220.	аптекарь	дәріханашы	<p>1. (нем. Apotheker) — дәрілер саласындағы маман, қазіргі заманауи атауы — фармацевт.</p> <p>2. Әзербайжан: əsxaсı</p> <p>3. Қырғыз: дабагери</p> <p>4. Өзбек: dorixona</p> <p>5. Түрік: eczacı</p> <p>6. Ағылшын: Apothecary – дәріханашы, дәріхана, фармацевт, druggist – дәріханашы, фармацевт, chemist – химик, дәріханашы</p> <p>7. Испан: boticario</p> <p>8. Неміс: Apotheker – дәріханашы, фармацевт</p> <p>9. Француз: apothicaire – дәріханашы, фармацевт, le apothicaire – дәріханашы</p>
3221.	ареолит	ареолит	<p>1. (areolitis; анат. Areola mammae – «емшек ұшы айналасындағы шеңбер» + -ит) емшек ұшы айналасындағы сүт безінің қабынуы; маститтің түрі.</p> <p>2. Әзербайжан: areola</p> <p>3. Қырғыз: Ареола</p> <p>4. Өзбек: boshi</p> <p>5. Түрік: areola</p>

			<p>6. Ағылшын: Areolite 7. Испан: areola 8. Неміс: Warzenhof 9. Француз: aréole</p>
3222.	арerefлексия	арerefлексия	<p>1. (грек. ἀ- — «жоқ» + лат. reflexio – «жымқыру») – рефлекс доғасы бүтіндігінің бұзылуымен, жүйке жүйесінің жоғарғы бөліктерінің тежегіш әсерімен түсіндіруге болатын бір немесе бірнеше рефлексдің болмауы. 2. Әзербайжан: arefleksiya 3. Қырғыз: arefleksiya 4. Өзбек: arefleksiya 5. Түрік: arefleksiya 6. Ағылшын: Areflexion 7. Испан: arefleksiya 8. Неміс: arefleksiya 9. Француз: arefleksiya</p>
3223.	аритмия сердца	жүрек аритмиясы	<p>1. (грек. 'α"ρ'ρυθμία — «келістіре алмаушылық») – жүрек ырғағының бұзылуы немесе жүрек ырғақсыздығы жүректің жиырылуына әсер ететін электр импульстері дұрыс істемеген жағдайда орын алып, жүректің жылдам немесе баяу немесе тұрақсыз әрі ырғақсыз соғуына әсер етеді. 2. Әзербайжан: ürək aritmiya 3. Қырғыз: жүрек аритмиянын 4. Өзбек: yurak aritmiya 5. Түрік: kalp ritim bozukluğu 6. Ағылшын: Heart arythmy 7. Испан: arritmia cardíaca 8. Неміс: Herzhrythmusstörungen 9. Француз: arythmie cardiaque</p>
3224.	аритмия синусовая	синустық аритмия	<p>1. (грек. 'α"ρ'ρυθμία — «келістіре алмаушылық» және лат. sinus – «бүгіліс, синус») – жүрек ырғағының бұзылуы, мұндай бұзылу кезінде жүрек жиырылысының үйлесімділігі (жүрек камерасының (бөліктерінің) дұрыс әрі жүйелі жиырылуы) сақталған жағдайда олардың (жиырылу тең уақыт аралығы арқылы өтпейді) ырғағының бұзылуы. 2. Әзербайжан: sinus aritmiya 3. Қырғыз: синус аритмиянын 4. Өзбек: bo'shliq aritmiya 5. Түрік: sinüs aritmisi 6. Ағылшын: Sinus arrhythmia 7. Испан: arritmia sinusal 8. Неміс: Sinusarrhythmie</p>

			9. Француз: arythmie sinusale
3225.	артериальная гипертензия	артериялық гипертензия	<p>1. (еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия») және еж. Грек. ὑπέρ — «жоғары» + еж. Грек. Τόνος — «көтерілу») — артериялық қысымның 140/90 сын. Бағ. Мм және одан да жоғары болып тұрақты түрде көтерілуі. Эссенциалдық гипертензия (гипертониялық ауру) гипертония жағдайының 90-95 %-ын құрайды.</p> <p>2. Әзербайжан: arterial hipertoniya</p> <p>3. Қырғыз: артериялық гипертония</p> <p>4. Өзбек: arterial gipertenziya</p> <p>5. Түрік: arteriyel hipertansiyon</p> <p>6. Ағылшын: arterial hypertension</p> <p>7. Испан: hipertensión arterial</p> <p>8. Неміс: arterielle Hypertonie</p> <p>9. Француз: l'hypertension artérielle</p>
3226.	артериальный проток	артериялық түтік	<p>1.-(еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия») – түтік, эмбриондарда құрғақ омыртқалы өкпе өзегінің қолқамен байланысқан, 6-шы артериялық доғаның жоғарғы бөлігі.</p> <p>Бала туылғаннан кейін өседі де, қан өтпейтін артериялық байламға айналады. Артериялық түтік арқылы көктамырдағы қан қолқаның таза (артериялық) қанымен араласады. Кей жағдайларда артериялық түтік өспейді, бірақ туа біткен жүрек ақауы, яғни ашық артериялық түтік пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: ductus arteriyasının</p> <p>3. Қырғыз: суу каналына</p> <p>4. Өзбек: Ductus Arteriosus</p> <p>5. Түрік: duktus arteriosus</p> <p>6. Ағылшын: Arterial duct</p> <p>7. Испан: ductus arterioso</p> <p>8. Неміс: Ductus arteriosus</p> <p>9. Француз: arteriosus ductus</p>
3227.	артериит	артериит	<p>1. (еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия») + -ит) – инфекция немесе аутоиммунды реакция нәтижесінде артерия қабырғаларының қабынуы. Артериит – бұл толық зерттелмеген бұзылулар кешені. Осы ауруға шалдыққан организм жүйесіне негізделген артерииттердің бірнеше түрін бөліп көрсетуге болады. Артерииттің асқынуы тромбоз болып табылады, бұл өлімге апарып соғады. Артериит және флебит васкулит формасының бір түрі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: arteriti</p>

			<p>3. Қырғыз: артериит 4. Өзбек: arterit 5. Түрік: arterit 6. Ағылшын: arteritis – артериит 7. Испан: arteritis 8. Неміс: Arteriitis 9. Француз: artérite</p>
3228.	артерио-венозный анастомоз	артерия-веналық анастомоз	<p>1. (еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» + лат. <i>venosus</i> – «күретамыр, желілі») және грек. Anastomosis – «сыңылау, шығу») – капиллярлардан тыс, аумақтық перифериялық қан ағысын реттеу қызметін атқаратын артериялық арнаны күретамырмен байланыстыратын қантамырлар. Артерия-веналық анастомоз транскапиллярлы қан ағысының жолдарымен салыстырғанда едәуір қысқа болғандықтан, оларды шунт деп атайды. 2. Әзербайжан: arterio-venoz anastomoz 3. Қырғыз: Тамыр-тамыр анастомоз 4. Өзбек: arterio-venoz anastomoz 5. Түрік: arteriyo-venöz anastomoz 6. Ағылшын: Arterio-venous anastomosis 7. Испан: anastomosis arterio-venosa 8. Неміс: arteriovenöse Anastomose 9. Француз: anastomose artério-veineuse</p>
3229.	артериализация миокарда	миокардтың артериялануы	<p>1. (еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» және грек. <i>Mus (myos)</i> – «бұлшық ет» + грек. <i>Kardia</i> – «жүрек») – миокардтың қанмен жабдықталуын жақсартатын хирургиялық әдістердің жалпы атауы. 2. Әзербайжан: miokard arterialization 3. Қырғыз: миокарддын артериализация 4. Өзбек: miokard arterialization 5. Түрік: miyokardiyal damarlaşma 6. Ағылшын: Arterialization of the myocardium 7. Испан: arterialization infarto 8. Неміс: myokardiale Arterialisierung 9. Француз: artérialisation du myocarde</p>
3230.	артериопластика	артериопластика	<p>1. (грек. «ἀρθρον» — буын + <i>plastike</i> — «мүсіндеу, пластика») — буын қызметін қалпына келтіретін ота. Буынның ұштарын ажырату артропластикасы, жаңа буынның беткі қабатын модельдеу және олардың арасына науқастың тінінен (тері, шандыр) төсеме салу кезінде қолданылады. 2. Әзербайжан: arterioplasty 3. Қырғыз: 4. Өзбек: arterioplasty</p>

			<p>5. Түрік: arterioplastiden 6. Ағылшын: Arterioplasty 7. Испан: arterioplastia 8. Неміс: Arterienplastik 9. Француз: artérioplastie</p>
3231.	артериосклероз	артериосклероз	<p>1. (грек. Athéra – «быламық» + грек. Sklérōsis – «қату») — липидті және ақуыз алмасуының бұзылуы салдарынан орын алатын, қантамырлар саңылауында холестерин және липопротеидтердің кейбір қалдықтары жиналатын, эластикалық және бұлшық ет-эластикалық типті созылмалы артерия ауруы. Қалдықтар атероматозды түйіндік түрінде қалыптасады. Кейін оларда біріктіргіш тіннің (склероздың) өсуі және қантамыр қабырғаларының кальцинозы саңылауды деформациялап, тіпті, бітелуге (тамырды бітеу) дейін тарылтады. Атеросклерозды Менкеберг артериосклерозынан ажырата білген жөн, бұл артерияның склероздық зақымдануының басқа түрі, мұндай зақымдану кезінде кальций тұздары артерияның орташа қабығында жиналады. Жүрек тамырының атеросклерозы ишемиялық жүрек ауруының асқынуына әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: arterioskleroz 3. Қырғыз: атеросклероз 4. Өзбек: arterioskleroz 5. Түрік: arterioskleroz 6. Ағылшын: arteriosclerosis – артериосклероз 7. Испан: arteriosclerosis 8. Неміс: Arteriosklerose – артериосклероз 9. Француз: artériosclérose – артериосклероз</p>
3232.	артериосклероз облитерирующий	артериосклероз	<p>1.-(грек. Athéra – «быламық» + грек. Sklérōsis – «қату») — тамыр хирургиясындағы мәселелердің бірі – аяқ тамырларының стенозды ауруларын, аяқтың дистальді аймағындағы трофиялық бұзылушылықтарды емдеу. Мұндай патологиясы бар науқастар саны азаймай тұр, өйткені емдеудің тиімділігі төмен.</p> <p>Артерия ауруы кезінде оның саңылауы толық бітелгенше тарылып, қан ағысы бұзылады. Жағдайлардың үштен бір бөлігінде қолқа және мықын артериясы зақымданады, жағдайлардың екіден үш бөлігінде сан-тізе сегменті зақымданады. Бұл ауру 40 жастан асқанда басталады. Бұл гипертониялық ауру, семіздік, жүрек қантамырлары мен бас миының атеросклерозы, қант диабетімен</p>

			<p>қатар жүреді.</p> <p>Науқастардан ұстамалы қисаю (балтыр бұлшық еттері, сан бұлшық еттері, жамбас бұлшық еттері ауырады, жүрген кезде ауру күшейе түседі) белгісі байқалады, тез шаршайды. Пациентті қараған кезде бұлшық еттің әлсіз дамуы, терінің солғындығы, түк қабатының болмауы, аяқтың тоңуы, жамбас артериясында тамырсоғысының баяулығы немесе болмауы байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: damar sәrtliyi obliterans</p> <p>3. Қырғыз: атеросклероз өчүргүлө</p> <p>4. Өзбек: arteroskleroz obliterans</p> <p>5. Түрік: arterioskleroz obliterans</p> <p>6. Ағылшын: Obliterating arteriosclerosis</p> <p>7. Испан: arteriosclerosis obliterate</p> <p>8. Неміс: Arteriosklerose obliterans</p> <p>9. Француз: artérioscлérose oblitérante</p>
3233.	артериэктазия	артериэктазия	<p>1.-(arteriectasia; еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, артерия» + грек. Ektasis – «кеңею») Ұсақ және орташа калибрлі артерия саңылауының диффузиялық, ұзын болып кеңеюі, алайда олардың қабырғаларының құрылымы өзгермейді.</p> <p>2. Әзербайжан: arteriectasia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: arteriectasia</p> <p>5. Түрік: arteriectasia</p> <p>6. Ағылшын: Arterectasia</p> <p>7. Испан: arteriectasia</p> <p>8. Неміс: arteriectasia</p> <p>9. Француз: arteriectasia</p>
3234.	артерия бедренная	санартериясы	<p>1. (лат. Arteria femoralis) — аяқ, атап айтқанда, сан аймағын қанмен қамтамасыз ететін ірі қантамыр. Сыртқы мықын артериясының жалғасы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bud arteriyası</p> <p>3. Қырғыз: бир кыялдардан артериясы</p> <p>4. Өзбек: son arteriyasi</p> <p>5. Түрік: femoral arter</p> <p>6. Ағылшын: Artery femur</p> <p>7. Испан: arteria femoral</p> <p>8. Неміс: Femoralarterie</p> <p>9. Француз: artère fémorale</p>
3235.	артериотомия	артериотомия	<p>1. (грек. Arteria – «артерия» және tome – «ажырау») – артерия саңылауын хирургиялық жолмен ашу. Бұл емшара артеография немесе жүреке катетер салу,</p>

			<p>қолқа-коронарлы шунттау кезіндегі диагностикалық зерттеу барысында жасалады. Кейде артерия кесу эмболды алып тастау үшін де қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: arteriotomy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: arteriyotomi</p> <p>5. Түрік: arteriyotomi</p> <p>6. Ағылшын: Arteriotomy</p> <p>7. Испан: arteriotomía</p> <p>8. Неміс: Arteriotomie</p> <p>9. Француз: artériotomie</p>
3236.	артикулятор	артикулятор	<p>1. (лат. Articulo, articulatum – «бөлшектеу, бөлшектеп айт») – бұл төменгі жақ қозғалысы мен қабақ қозғалысын имитациялауға, шайнау қызметі кезінде тістің окклюзионды түйісуін іске асыруға арналған механикалық аспап.</p> <p>2. Әзербайжан: articulator</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: artikülatöre</p> <p>5. Түрік: articulator</p> <p>6. Ағылшын: Articulator</p> <p>7. Испан: articulador</p> <p>8. Неміс: Artikulator</p> <p>9. Француз: articulateur</p>
3237.	артроцентез	артроцентез	<p>1. – бұл буынды инемен тесу емшарасы. Буынтесушілік дұрыс орындалған және буында жалқық болған жағдайда жалқықты зерттеу үшін алуға болады.</p> <p>2. Әзербайжан: artrotsentez</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: artrotsentez</p> <p>5. Түрік: artrotsentez</p> <p>6. Ағылшын: Arthrocentesis</p> <p>7. Испан: artrotsentez</p> <p>8. Неміс: artrotsentez</p> <p>9. Француз: artrotsentez</p>
3238.	асинергия	асинергия	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + еж. Грек. Συνεργία, еж. Грек. Συν — «бірге», еж. Грек. Εργία — «әсер ететін, әсер») — үйлесімді қозғалыстар жасау қабілетінің бұзылуы. Әрекетсіздік мишық зақымдануының белгісі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: hyposynergia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: hyposynergia</p>

			<p>5. Түрік: hyposynergia 6. Ағылшын: Asynergy 7. Испан: hyposynergia 8. Неміс: hyposynergia 9. Француз: hyposynergia</p>
3239.	асистолия	асистолия	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ», «емес» + грек. Systole – «қысқарту») — биоэлектрлік белсенділік жоғалатын жүрек қызметінің тоқтауы. 2. Әзербайжан: asystole 3. Қырғыз: 4. Өзбек: ASISTOLI 5. Түрік: asistoli 6. Ағылшын: Asystole 7. Испан: asistolia 8. Неміс: Asystolie 9. Француз: asystolie</p>
3240.	аспирация	аспирация	<p>1. (лат. aspiratio – «иіскеу») — қысымның төмен болуы салдарынан орын алатын «сору» әсері. Мысалы, естен танып қалған жағдайда асқазан ішіндегісі ыны салу жолдарына аспирацияланады, бұл ателектазға немесе аспирациялық пневмонияға әкеп соғады. 2. Әзербайжан: arzu 3. Қырғыз: умтулуу 4. Өзбек: intilish 5. Түрік: özlem 6. Ағылшын: aspiration – ұмтылу, аспирация, талпыну, тілек, қырылдаған дыбыс, қатты қалау, inhalation – дем шығару, ингаляция, ыны са, аспирация 7. Испан: aspiración 8. Неміс: Aspiration – аспирация, der Behauchung – қырылдақ дыбыс, аспирация, die Absaugung – аспирация, сору, сору 9. Француз: aspiration</p>
3241.	аспления	аспления	<p>1. (asplenia; еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + + грек. Splen – «көкбауыр») – дамудағы ауытқушылық, көкбауырдың болмауы. 2. Әзербайжан: aspleniya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: asplenia 5. Түрік: aspleni 6. Ағылшын: Aspiration 7. Испан: asplenia</p>

			<p>8. Неміс: asplenia 9. Француз: asplénie</p>
3242.	ассенизация	ассенизация	<p>1. (фр. Assainissement — «сауығу») — коммуналды қызмет саласы, қаладағы кірді тазалау, стационарлы қоймаларды (кәрізден өзгеше) сорып алу және науаларды кәдеге жарату. Ассенизатор — қоқыстан тазарту жүйесінің қызметкері немесе осы мақсатта қолданылатын цистерна-сорғы көлік. 2. Әзербайжан: tullantıların toplanması 3. Қырғыз: таштандыларды чогултуу 4. Өзбек: chiqindilarni yig'ish 5. Түрік: atık toplama 6. Ағылшын: Sewage 7. Испан: recogida de residuos 8. Неміс: Abfallsammlung 9. Француз: la collecte des déchets</p>
3243.	астазия-абазия	астазия-абазия	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Stasis – «тұру» + еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Basis – қозғалу) – науқастың жатқан қалыпта барлық қозғалысы сақталса да, тұру және жүру қабілетінің, аяқтағы бұлшық ет күшінің жоғалуынан тұратын қозғалыс бұзылуларының синдромы. 2. Әзербайжан: astasia-abasia 3. Қырғыз: 4. Өзбек: astasia-abasia 5. Түрік: astasia-abasia 6. Ағылшын: Astasia-abasia 7. Испан: astasia-abasia 8. Неміс: Astasie-abasia 9. Француз: astasie-abasie</p>
3244.	астенический синдром	астениялық синдром	<p>1. (грек. <i>ασθένεια</i> – «күшсіздік, әлсіздік») – бұл бас миы және басқа да органдар мен жүйелер ауруына (жүрек-қантамыр, асқазан-ішек) байланысты орын алатын әлсіздік, жұмыс істеу қабілетінің төмендеуі және эмоционалды бұзылулар (көбіне – көңіл-күйдің болмауы, алайда ашушандық, қызбалық болуы да мүмкін) арқылы сипатталатын жай-күй. 2. Әзербайжан: astenik sindrom 3. Қырғыз: астеникалық синдрому 4. Өзбек: asthenic sindromi 5. Түрік: astenik sendromu 6. Ағылшын: Asthenic syndrome 7. Испан: El yndrome asténico</p>

			<p>8. Неміс: asthenic Syndrom</p> <p>9. Француз: syndrome asthénique</p>
3245.	астереогноз	астереогноз	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + лат. Stereos – «қатты» + лат. Gnosis – «білім») – таныс заттарды көзді жұмып тұрып ұстаған кезде оларды танымау. Мидың шеке аймағындағы екінші қабық жолақтарының зақымдануы арқылы түсіндіруге болады, бұл әртүрлі тері-кинестезиялық сезімдерді талдау және синтездеудің бұзылуына және заттардың тактильді бейнесін әлсіздендіруге әкеп соғады. Сол жартышардың (оңқайларда) самай бөліктері зақымданған кезде астереогноз афферентті моторлы немесе кинестезиялық афазиямен қатар жүруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: astereognosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astereognosis</p> <p>5. Түрік: astereognosis</p> <p>6. Ағылшын: Asteroognosis</p> <p>7. Испан: astereognosia</p> <p>8. Неміс: Astereognosie</p> <p>9. Француз: astéréognosie</p>
3246.	астигматизм	астигматизм	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + στίγμα «шаншылған белгі; клеймо; дақ; нүкте») – көру қабілетінің төмен болуына әсер ететін себептердің бірі. Көбіне астигматизм алыстан нашар көрумен (миопиялық астигматизм) немесе алысты көргіштікпен (гиперметропиялық астигматизм) қатар жүреді. ...Астигматизм көздің мүйізгек қабығы (кейде көзбұршағы) пішінінің дұрыс болмауы (сфералық емес) салдарынан туындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: astigmatism</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astigmatizm</p> <p>5. Түрік: astigmatizm</p> <p>6. Ағылшын: astigmatism – астигматизм</p> <p>7. Испан: astigmatismo</p> <p>8. Неміс: Astigmatismus – астигматизм</p> <p>9. Француз: astigmatisme – астигматизм</p>
3247.	астматоидный синдром	демікпе синдромы	<p>1. (еж. Грек. Συνδρομή - «жиналу, топталу») – бронхты демікпе ұстамасын еске түсіретін, бірақ патогенетикалық тұрғыдан аллергияға байланысты емес симптом кешені; мысалы, созылмалы бронхит,</p>

			<p>көкөттiң өңеш саңылауының жарығы кезiнде байқалады.</p> <p>2. Өзербайжан: astmatoidny sindromu</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: astmatoidny sindromi</p> <p>5. Түрік: astmatoidny sendromu</p> <p>6. Ағылшын: Asthmatoïd syndrome</p> <p>7. Испан: El síndrome astmatoidny</p> <p>8. Неміс: astmatoidny Syndrom</p> <p>9. Француз: syndrome de astmatoidny</p>
3248.	астма сердечная	жүрек демiкпесi	<p>1. (еж. Грек. ἄσθμα – «ауыр демалу») – жүректің сол жақ бөлігінің жұмысы бұзылған кезде өкпе көктамырында қанның іркіліп қалуы салдарынан туындаған демiкпе және тұншығу ұстамалары. Жүрек демiкпесiнің ұстамасы стресс, денеге түскен жүктеме салдарынан немесе қан ағысының өкпеге құйылуы күшейетін түнгі уақытта пайда болады.</p> <p>2. Өзербайжан: ürək astması</p> <p>3. Қырғыз: жүрөк муунтма</p> <p>4. Өзбек:</p> <p>5. Түрік: yurak astma</p> <p>6. Ағылшын: Cardiac asthma</p> <p>7. Испан: asma cardíaca</p> <p>8. Неміс: Herzasthma</p> <p>9. Француз: asthme cardiaque</p>
3249.	асфикция странгуляционн ая	странгуляциял ық тұншығу	<p>1. (лат. asphyxia: еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + + σφύζω – «соғу, лүпілдеу») – странгуляциялық тұншығу (тұншығу) ыны салу жолдарының өткізгіштігін жедел бұзу түрлерінің бірі және бұл кеңірдек, қантамыр және мойынның жүйке өзегін тікелей басқан кезде орын алады. Көп жағдайларда странгуляциялық тұншығу – өз-өзін асу, созылмалы маскүнемдікке шалдыққан (66%) немесе психикалық ауруға шалдыққан (25%) тұлғалардың суицидтік ұмтылыстары нәтижесі.</p> <p>2. Өзербайжан: asphyxiation boğulma</p> <p>3. Қырғыз: муунуу муунтуу</p> <p>4. Өзбек: bo'g'ilish bo'g'ilish</p> <p>5. Түрік: boğulma boğma</p> <p>6. Ағылшын: Aspiration strangulation</p> <p>7. Испан: estrangulamiento asfixia</p> <p>8. Неміс: Erstickung Strangulation</p> <p>9. Француз: strangulation asphyxiés</p>
3250.	атака	ревматизмдік	<p>1.-(еж. Грек. ρευματισμός – «ревматизм» еж. Грек.</p>

	ревматическая	өршу	<p>рѣѣма - «ағым, ағыс; кету, өту») – бұл әдетте, жас адамдар шалдығатын жүрек ауруы. Өкінішке орай, бұл ауру маңызды және жүрек жұмысының емделмейтін бұзылуына әкеп соғуы мүмкін, сондықтан да бұл ауруды жеңген адам абай болуы тиіс. Бірақ та мұндай адам белсенді өмір сүруге қабілетті болады.</p> <p>Құздамалық өршудің себебі – белгілі бір бактериялардың жұғуы болып табылады. Бұл ауру науқастанып қалған адам белгілі бір бактерияға аллергиясы бар сияқты болып жүреді. Сондай-ақ бұл тұқым қуалаушылықтың нәтижесі болуы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: revmatik hücum 3. Қырғыз: кызыл чабуул 4. Өзбек: revmatik hujum 5. Түрік: romatizmal saldırı 6. Ағылшын: Rheumatic attack 7. Испан: ataque reumática 8. Неміс: rheumatischen Angriff 9. Француз: attaque rhumatismale</p>
3251.	атаксия	атаксия	<p>1. (грек. Ataxia — «ретсіздік») — қозғалыс үйлесімділігінің бұзылуы; моториканың бұзылуы жиі кездеседі. Статикалық қимыл үйлесімсіздігі – тік тұрған қалпында тепе-теңдікті бұзу, динамикалық қимыл үйлесімсіздігі – қозғалыс кезіндегі үйлесімділіктің бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: ataxia 3. Қырғыз: атаксиянын 4. Өзбек: ataksiya 5. Түрік: ataksi 6. Ағылшын: ataxia – атаксия, ataxu – атаксия 7. Испан: ataxia 8. Неміс: Ataxia 9. Француз: ataxie</p>
3252.	атачмены	атачмендер	<p>1.-(ағылш. Attachment — «қосылу, бекіту») — тіс протезін механикалық тұрғыдан бекітуге, кідіртуге және тұрақтандыруға арналған құлыпты немесе топсалы құрылғы. Атачмендер бір-біріне қойылатын екі негізгі бөліктен тұрады және тіс протезінің тікелей бекітілуін қамтамасыз етеді.</p> <p>2. Әзербайжан: əlavə 3. Қырғыз: тиркеме 4. Өзбек: ilova 5. Түрік: haciz</p>

			<p>6. Ағылшын: Attachments 7. Испан: fijación 8. Неміс: Befestigung 9. Француз: attachement</p>
3253.	атерома	атерома	<p>1. (грек. Athera – «быламық» + грек. Oma – «ісік мағынасын беретін сөз бөлігі») – майбез ағысын бітеу және одан сөлдің жылыстауы нәтижесінде пайда болатын терідегі қауіпсіз ісік болып табылатын майбез кистасы. 2. Әзербайжан: ateroma 3. Қырғыз: 4. Өзбек: ateromdan 5. Түрік: aterom 6. Ағылшын: Atheroma – майбез, атерома, майлы түйін, стеатома, үлкен, халқы көп қала 7. Испан: ateroma 8. Неміс: atheroma 9. Француз: athérome</p>
3254.	атероматоз	атероматоз	<p>1. (грек. Athera – «быламық») – май субстанциялары, холестерин кристалдары, әк тұздары және т.б. быламық тәрізді массалардан тұратын, сол массаларда ыдырау фокустарының түзілуіне әсер ететін тіндердің патологиялық өзгеруі болып табылады. Атероматозды ыдырау ошақтары әсіресе, айқын атеросклероз кезінде артерияның ішкі қабығында жиі кездеседі. Жараланған атероматозды ошақтар атероматозды жараға айналып, артерияның саңылауын ашады. Бұлар көбіне қабырға жанындағы тромбалармен қапталып тұрады. Атероматозды ыдырау ошақтарының ыдырауын аралық тіндегі липоидты заттардың көп мөлшерде түзілуі, атап айтқанда, кенеттен пайда болған айқын атеросклероз кезінде холестериннің түзілуі арқылы түсіндіруге болады. Май қышқылдарын түзетін холестерин эстерлерінің ыдырауы және олардың плазманың әк тұздарымен жүйелі байланысуы салдарынан мұндай ошақтарда әктің түзілуі қайталанатын. Артерия қабырғаларынан басқа атероматоз жүрек қақпақшасы, сіңір және т.б. сияқты тығыз фиброзды-эластикалық тін жиналған организмнің басқа да аймақтарында кездеседі. Атероматозды ыдырау шеңберінің айналасында әдетте, солғын реактивті өзгерістер байқалады, мысалы, адасқан жасушалардың жиналуы, сіңіргіш және ксантом жасушаларына айналған липоидтар түрінде. Атероматозға апарып соғатын</p>

			<p>этиологиялық сәттер, атеросклероз кезіндегі сияқты бір жағынан липоидты зат алмасудың бұзылуынан, екінші жағынан, жергілікті механикалық әсерден тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: atheromatosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: atheromatosis</p> <p>5. Түрік: atheromatosis</p> <p>6. Ағылшын: Atheromatosis</p> <p>7. Испан: ateromatosis</p> <p>8. Неміс: Atheromatose</p> <p>9. Француз: athérome</p>
3255.	атеросклероз	атеросклероз	<p>1. (грек. Athera — «быламық» + грек. Sklerosis — «катаю») — артерияның ішкі қабырғасында холестерин және қақ және түйіндік түріндегі басқа да майлар жиналатын, ал қабырғалар тығыздалып, созылғыштығынан айырылатын созылмалы ауру. Бұл ауру салдарынан артерияның саңылауы тарылады, демек, қанның ағуы қиындайды.</p> <p>2. Әзербайжан: ateroskleroz</p> <p>3. Қырғыз: атеросклероз</p> <p>4. Өзбек: ateroskleroz</p> <p>5. Түрік: ateroskleroz</p> <p>6. Ағылшын: atherosclerosis – атеросклероз</p> <p>7. Испан: atherosclerosis</p> <p>8. Неміс: Atherosklerose</p> <p>9. Француз: athérosclérose</p>
3256.	атетоз	атетоз	<p>1. (еж. Грек. Athetos — «тұрақсыз») — гиперкинез (патологиялық еріксіз қозғалыстар), аяқ, бет, денедегі баяу тонустық құрысқақ түрінде болады. Ол дистония мен хорейаның арасындағы аралық орында, осы гиперкинездердің белгілерін біріктіріп тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: athetosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: athetosis</p> <p>5. Түрік: atetozis</p> <p>6. Ағылшын: Athetosis</p> <p>7. Испан: atetosis</p> <p>8. Неміс: Athetose</p> <p>9. Француз: athétose</p>
3257.	атипия	атипия	<p>1. – бұл жасушалардың құрылымы қисық, әртүрлі морфологиялық пішінді, көлемді болатын, дисплазия ұғымының құраушы бөліктерінің бірі болып табылады. Бұл патологиялық процесс,</p>

			<p>организмдегі жағымсыз, органның ісік алдындағы жағдайын немесе ісіктің бар екенін білдіретін белгі.</p> <p>2. Әзербайжан: atyria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: otib</p> <p>5. Түрік: atipі</p> <p>6. Ағылшын: Atyria</p> <p>7. Испан: atipia</p> <p>8. Неміс: atyria</p> <p>9. Француз: atypie</p>
3258.	атония желудка	асқазан тонуссыздығы	<p>1. (грек. Atonia – «босаңсу») – жүйке талшықтарының зақымдануы немесе жалпы айқын астения нәтижесінде орын алған асқазан бұлшық еттері тонусының жоғалуы арқылы сипатталатын ауыр жағдай.</p> <p>2. Әзербайжан: mədə kuvvetsizlik</p> <p>3. Қырғыз: асқазан atony</p> <p>4. Өзбек: oshqozon lanjlik</p> <p>5. Түрік: gastrik atoni</p> <p>6. Ағылшын: Atony of the stomach</p> <p>7. Испан: atonía gástrica</p> <p>8. Неміс: Magenatonie</p> <p>9. Француз: gastrique atonie</p>
3259.	атрепсия	атрепсия	<p>1. (athrepisia; еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Threpis – «тамақ, ас») – емшек ембейтін емшек жасындағы балалардан байқалатын, трофика бұзылуының ауыр түрі</p> <p>2. Әзербайжан: athrepisia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: athrepisia</p> <p>5. Түрік: athrepisia</p> <p>6. Ағылшын: Atrepia</p> <p>7. Испан: athrepisia</p> <p>8. Неміс: athrepisia</p> <p>9. Француз: athrepisie</p>
3260.	атриовентрикулярная блокада	атриовентрикулярлық блокада	<p>1. (лат. Atrium атрий – «ежелгі рим үйінің алдыңғы залы» + лат. ventriculus – «қарыен, қарынша») және франц. Bloquer – «қамауды ығыстыру ертеректегі, қоршау типі) – электр импульсінің жүрекшеден қарыншаға (атриовентрикулярлық өткізгіш) өтуінің бұзылуы білдіретін жүрек бөгелуінің түрі, кейде жүрек ырғағының бұзылуына және гемодинамикаға апарып соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: atrioventrikulyar məhəllə</p>

			<p>3. Қырғыз: айнегине блогу</p> <p>4. Өзбек: atriyoventriküler blok</p> <p>5. Түрік: atriyoventriküler blok</p> <p>6. Ағылшын: Atrioventricular block</p> <p>7. Испан: bloqueo auriculoventricular</p> <p>8. Неміс: AV-Block</p> <p>9. Француз: bloc auriculo</p>
3261.	атриовентрикулярный узел	атриовентрикулярлық түйін	<p>1. (лат. Atrium атрий – «ежелгі рим үйінің алдыңғы залы» + лат. ventriculus – «қарыен, қарынша») – жүректің өткізгіш жүйесінің бөлігі; жүрекше аралығында орналасқан. Импульс синусты жүрекше торабынан жүрекше кардиомиоциттері арқылы оған түседі, содан кейін жүрекше –қарыншалық түйін арқылы жүрекше миокардына беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: atrioventrikulyar node</p> <p>3. Қырғыз: айнегине түйүн</p> <p>4. Өзбек: atriyoventriküler tugun</p> <p>5. Түрік: atriyoventriküler</p> <p>6. Ағылшын: Atrioventricular node</p> <p>7. Испан: nodo atrioventricular</p> <p>8. Неміс: Atrioventrikularknoten</p> <p>9. Француз: nœud auriculo-ventriculaire</p>
3262.	атриотомия	атриотомия	<p>1. (atriotomia; лат. Atrium атрий – «ежелгі рим үйінің алдыңғы залы» + грек. Tome – «кесу, тілу») – жүрекше қабырғасының кесілуі; жүрекше аралығына және жүрекше-қарынша қақпақтарына жету үшін жасалады.</p> <p>2. Әзербайжан: atriotomiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: atriotomiya</p> <p>5. Түрік: atriotomiya</p> <p>6. Ағылшын: Atriotomy</p> <p>7. Испан: atriotomiya</p> <p>8. Неміс: atriotomiya</p> <p>9. Француз: atriotomiya</p>
3263.	аудиограмма	аудиограмма	<p>1. (лат. Аудио – «есту» + грек. Grámma - «кескін, әріп, жазу») – бұл адамның есту қабілетінің жай-күйін көрсететін кесте. Көлденең ось бойына жиіліктер (от 125 до 8000 Гц, набор значений частот стандартный), ал тік ось бойына – тиісті жиіліктердегі есту ақаулықтары, яғни пациент дыбысты еститін сигналдың дыбыстық қысымының ең төменгі деңгейлері жиналады.</p> <p>2. Әзербайжан: Audiogram</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: audiogram</p>

			<p>5. Түрік: odigram 6. Ағылшын: audiogram – аудиограмма 7. Испан: audiograma 8. Неміс: Audiogramm 9. Француз: audiogramme</p>
3264.	аттикоантромомия	аттикоантромия	<p>1. (atticoantrotomia: грек. Attikos – «аттикалық» + анат. Antrum mastoideum – «емізік тәрізді қуыс» + грек. Томē – «кесу, тілу») — созылмалы іріңді отит кезінде патологиялық өзгерген тіндерді жою үшін дабыл жарғағы үстіндегі қуысты және емізік тәрізді өсіндінің қуысын ашу арқылы жасалатын хирургиялық ота. 2. Әзербайжан: attikoantrotomiya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: attikoantrotomiya 5. Түрік: attikoantrotomiya 6. Ағылшын: Atticoanthrotomy 7. Испан: attikoantrotomiya 8. Неміс: attikoantrotomiya 9. Француз: attikoantrotomiya</p>
3265.	аутбридинг	аутбридинг	<p>1. (ағылш. Out — «тыс» + breeding — «ажырату») – тыс емес жеке организмдерді будандастыру немесе будандастыру жүйесі. «Тыс емес» деген сөз 4-6 ұрпақта ортақ бабаларының болмауы білдіреді (белгілі бір популяциядан таңдалған кез келген кездейсоқ жұппен салыстырғанда туыстық қатынасы жоқ екі жеке организмді будандастыру). Будандастыратын организмдердің туыстық деңгейі төмен болған сайын оларда белгілі бір гендердің әртүрлі аллельдерінің болу ықтималдылығы артады. Тыс емес неке дербес организмдердің гетерозиготалығының белгілі бір деңгейін арттыру немесе сақтау үшін пайдаланылады (көптеген биологиялық параметрлер бойынша гетерозиготалар көбіне гомозиготалық формалардан басым болады). Тыс емес жат неке ауылшаруашылық малдары мен өсімдіктерінің селекциясында және оларды өсіруде аса маңызды рөл атқарады. Сызықаралық және тұқымаралық (сұрыпаралық) будандастыру жүргізе отырып, тыс емес неке негізінде гетерозисті формалар алынады. 2. Әзербайжан: outbreeding 3. Қырғыз: инбридинг 4. Өзбек: outbreeding 5. Түрік: outbreeding 6. Ағылшын: Outbreeding</p>

			<p>7. Испан: exogamia 8. Неміс: outbreeding 9. Француз: exogamie</p>
3266.	аутоагрессия	аутоагрессия	<p>1. (еж. Грек. Αὐτός – «өзі, ол» + лат. Aggressio – «шабулдау») – жаулық әрекет белгілі бір себептер бойынша (көбіне әлеуметтік – агрессия тудырған нысанға қол жетпеген кезде, тым күшті, яғни қалай болғанда да әлсіз жақтары жоқ болғанда) тітіркендіретін нысанға емес, адамның өз-өзіне бағытталатын агрессивті мінез-құлық түрі. 2. Әзербайжан: autoaggression 3. Қырғыз: 4. Өзбек: autoaggression 5. Түрік: saldırganlık gösterileri 6. Ағылшын: Autoaggression 7. Испан: autoagresión 8. Неміс: Autoaggressions 9. Француз: auto-agression</p>
3267.	аутоаллергия	аутоаллергия	<p>1. (еж. Грек. Αὐτός – «өзі, ол» + еж. Грек. ἄλλος – «басқа, өзге» + ἔργον – «іс, жұмыс») – организмде аутоаллергендер деп аталатын ерекше аллергендердің түзілуі нәтижесінде орын алатын жоғары сезімталдылық жағдайы. Негізі зақымданбаған ақуыздар жеке организмді сезімтал етпейді. 2. Әзербайжан: autoallergy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: autoallergy 5. Түрік: autoallergy 6. Ағылшын: Auto-allergy 7. Испан: autoallergy 8. Неміс: autoallergy 9. Француз: auto-allergie</p>
3268.	аутоантиген	аутоантиген	<p>1. (еж. Грек. Αὐτός – «өзі, ол» + ағыл. Antigen: antibody-generator — «қарсы дене өндіруші») – белгілі бір жағдайларда бөтен ретінде танылатын жоғары сатыдағы жануарлардың жасуша, орган және тіндер құрамындағы заттар молекуласы. 2. Әзербайжан: self-antigen 3. Қырғыз: өзүн-өзү антиген 4. Өзбек: o'z-o'zini antigen 5. Түрік: kendinden antijen 6. Ағылшын: Autoantigen 7. Испан: autoantígeno</p>

			<p>8. Неміс: Selbstantigen 9. Француз: l'auto-antigène</p>
3269.	аутоантитело	аутоантидене	<p>1. (еж. Грек. Αὐτός – «өзі, ол» + ағылш. Antigen: antibody-generator — «қарсы дене өндіруші») – организмнің жеке жасушаларының немесе тіндерінің құрамына енетін заттардың молекулаларына қарсы денелер. Өзіндік антидене өнімдері В-лимфоциттерінің «тыйым салынған» клондары пайда болатын немесе «өзіндік» және «жат» сияқты иммундық тану тетігінің бұзылуынан болатын өзіндік антигендерге иммундық жауап ретінде пайда болады. Өзіндік антидененің синтезіне көптеген экзо және эндогенді факторлар (тұқымқуалаушылық) әсер етеді. Физика-химиялық қасиеттері бойынша өзіндік антидене экзоантигендер арқылы әсер ететін өзіндік антиденеден ерекшеленбейді. Толық өзіндік антидене (суықтық гемагглютининдер, антилейкоцитарлық Ат, созылмалы тиреоидит кезіндегі Ат), толық емес өзіндік антидене (ревматизм кезіндегі) және сарысу факторлары (антинуклеарлы, ревматоидты) бар. Өзіндік антидене физиологиялық (эмбрионның дамуы, организмнің қартаюы, организмнен зақымданған және өлі жасушаларды, денегенерацияланған ақуыздарды шығару) және патологиялық процестерде болжанады. Өзіндік антиденені, сондай-ақ аутоАг анықтау – аурудың аутоиммунды табиғатын немесе инфекциялық және инфекциялық емес патогенездегі аутоиммунды компоненттің болу-болмауын анықтаудың басты критерийлерінің бірі. Бұл әдеттегі иммунол. Реакциялардың көмегімен жүргізіледі.</p> <p>2. Әзербайжан: antikor 3. Қырғыз: 4. Өзбек: otoantikor 5. Түрік: otoantikor 6. Ағылшын: Autoantibody 7. Испан: autoanticuerpos 8. Неміс: Autoantikörper 9. Француз: autoanticorps</p>
3270.	аутовакцина	аутовакцина	<p>1. (еж. Грек. Αὐτός – «өзі, ол» + лат. Vaccina – «сиыр») – бұл науқастың өзінен бөлінген микроорганизмдерден тұратын препарат. Өз екпесі адамның ауруын тікелей тудыратын флорадан</p>

			<p>дайындалатындықтан, кез келген басқа құралдарды, оның ішінде антибиотиктерді қолдануға қарағанда, барынша әсер беруі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: müvafiq reyvənd</p> <p>3. Қырғыз: тиешелүү вакцина</p> <p>4. Өзбек: tegishli emlash</p> <p>5. Түрік: karşılık gelen aşı</p> <p>6. Ағылшын: Autovaccine</p> <p>7. Испан: correspondiente vacuna</p> <p>8. Неміс: entsprechender Impfstoff</p> <p>9. Француз: vaccin correspondant</p>
3271.	аутогемотрансфузия	аутогеморансфузия	<p>1. (еж. Грек. Αὐτός – «өзі, ол» + грек. Haimatos – «қан» + лат. Transfusio – «қотара құю») – науқасқа ота жасаудан бірнеше күн бұрын алынған оның өзінің қанын құю.</p> <p>2. Әзербайжан: autogemotransfuziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autohemotransfusion</p> <p>5. Түрік: autohemotransfusion</p> <p>6. Ағылшын: Autohemotransfusion</p> <p>7. Испан: autohemotransfusion</p> <p>8. Неміс: autohemotransfusion</p> <p>9. Француз: autohemotransfusion</p>
3272.	аутоинтоксикация	аутоинтоксикация	<p>1. (грек. Autos – «өзі» + лат. In – «сөзалды қосымша» + грек. Toxikon – «у») — организмде түзілетін заттардан улану салдарынан туындайтын өзіндік уыттану, патологиялық жағдай. Пайда болу тетігіне байланысты өзіндік уыттанудың бірнеше түрі болады.</p> <p>2. Әзербайжан: autointoxication</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: avtointoksikatsiya</p> <p>5. Түрік: kendi kendini toksinleme</p> <p>6. Ағылшын: autointoxication – аутоинтоксикация, өзіндік уыттану</p> <p>7. Испан: autointoxicación</p> <p>8. Неміс: autointoxication</p> <p>9. Француз: autointoxication</p>
3273.	аутоинфекция	аутоинфекция	<p>1. (грек. Autos – «өзі» + лат. Infectio – «сөзбе сөз жұқпа, індет») – сөзбе-сөз алатын болсақ, өзінен жұғу, яғни организмде патогенді формадан тыс болған немесе организмнің қорғаныс күштерін жеңуге қабілетсіз болған тітіркендіргіш салдарынан туындаған ауру.</p> <p>2. Әзербайжан: autoinfection</p>

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: autoinfection 5. Түрік: otoenfeksiyon 6. Ағылшын: autoinfection – өзіне-өзі жұқтыру, аутоинфекция, self-infection – өзіндік жұқпа, аутоинфекция, аутоинфекция 7. Испан: autoinfeción 8. Неміс: Autoinfektion 9. Француз: autoinfection</p>
3274.	аутокость	өз сүйегі	<p>1. (грек. Autos – «өзім») – өз тіндерін пайдаланып жөндеу үшін пайдаланылатын науқастың сүйегі. 2. Әзербайжан: autobone 3. Қырғыз: 4. Өзбек: autobone 5. Түрік: AutoBone 6. Ағылшын: Autochthonism 7. Испан: AutoBone 8. Неміс: AutoBone 9. Француз: AutoBone</p>
3275.	аутокровь	өз қаны	<p>1. (грек. Autos – «өзім») – деинфузия, аутогемотрансфузия немесе аутогемотерапия үшін пайдаланылатын науқастың қаны. 2. Әзербайжан: otolog qan 3. Қырғыз: қан 4. Өзбек: otolog qon 5. Түрік: otolog kan 6. Ағылшын: Autoblood 7. Испан: sangre autóloga 8. Неміс: Eigenblut 9. Француз: sang autologue</p>
3276.	аутопластика	аутопластика	<p>1. грек. Autos – «өзім» + грек. Platike – «мүсіндеу»] – мед. Организмнің жетіспейтін немесе зақымданған бөліктерінің немесе тіндерінің орнына сол организмнің өзге бөліктерін немесе тіндерін ауыстырып орналастыру арқылы ауыстыру. 2. Әзербайжан: autoplasty 3. Қырғыз: 4. Өзбек: autoplasty 5. Түрік: autoplasty 6. Ағылшын: autoplasty – аутопластика 7. Испан: autoplastia 8. Неміс: autoplasty 9. Француз: autoplastie</p>
3277.	ауто трансплант	ауто трансплант	<p>1. (autograft: грек. Autos — «өзім» +</p>

	ат	ат	<p>лат. Transplantare — «қондыру») – қондырылған организмнен алынған қондырылатын материал (тін, орган).</p> <p>2. Әзербайжан: autoplast</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autoplast</p> <p>5. Түрік: Autoplast</p> <p>6. Ағылшын: Autograft</p> <p>7. Испан: Autoplast</p> <p>8. Неміс: Autoplast</p> <p>9. Француз: Autoplast</p>
3278.	ауторепродукция	ауторепродукция	<p>1. (грек. Autos — «өзім» + лат. Re – «қайта» + productio – «жалғасу») – генетикалық ақпараттың дәл көшірмесін тұқымқуалаушылық (жасушадан жасушаға) арқылы беретін нуклеин қышқылдары молекулаларының өзін өндіру процесі. Қайта шығару спецификалық ферменттерді (хеликаза <helicase>, контролирующая расплетание молекулы ДНК, ДНК-полимеразы <DNA polymerase> I и III, ДНК-лигаза <DNA ligase>) қатыстыра отырып іске асады, репликативті айырды түзе отырып, жартылай консервативті түр арқылы өтеді; тізбектердің біреуінде үйлесімді тізбек синтезі үздіксіз, ал екіншісінде Дказак қалдықтарын түзі есебінен іске асады. Қайта шығару – өте дәл процесс, қате жіберу жиілігі 10-9 аспайды; эукариотты қайта шығару ДНК бір молекуласының бірнеше нүктесінде бірден іске асады; эукариотты қайта шығару жылдамдығы шамамен секундына 100 нуклеотид, ал бактерияларда – 1000.</p> <p>2. Әзербайжан: təkrarlanması</p> <p>3. Қырғыз: копиялоо</p> <p>4. Өзбек: replikatsiya</p> <p>5. Түрік: koryu</p> <p>6. Ағылшын: Autoreproduction</p> <p>7. Испан: replicación</p> <p>8. Неміс: Replikation</p> <p>9. Француз: réplіcation</p>
3279.	аутоотопагнозия	аутоотопагнозия	<p>1. (грек. Autos — «өзім» + грек. Topos – «орын» + a + грек. Gnosis – білім, ілім) – өз денесі немесе оның жеке бөліктері туралы түсініктің жалпы бұзылуы. Науқастар өз денесінің жағдайына бағдарлана алмайды, танымайды және өз денесінің бөліктерін, әсіресе, сал болған жақтарын көрсете алмайды. Өзіндік қалпын ажырата алмаудың</p>

			<p>бірнеше түрі болады: денесінің жартысын ажырата алмау, саусақ агнозиясы, тұрған қалпын ажырата алмау, оң-сол жақтағы бағдарының бұзылуы. Үлкен мидың субдоминантты жартышары қабығының зақымдануы кезінде тән.</p> <p>2. Әзербайжан: autotopognoziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autotopognoziya</p> <p>5. Түрік: autotopognoziya</p> <p>6. Ағылшын: Autopognosy</p> <p>7. Испан: autotopognoziya</p> <p>8. Неміс: autotopognoziya</p> <p>9. Француз: autotopognoziya</p>
3280.	ауто трансплантация	ауто трансплантация	<p>1. (грек. Autos — «өзім» + орта-ғасыр. Лат. Transplantatio – «көшіру») – қондырым реципиентінің өзіне донор болуы. Мысалы, зақымданбаған аймақтардағы теріні күйген аймақ терісіне өзіндік қондырымды қою қатты күй кезінде кеңінен пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: autotopognoziya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autotopognoziya</p> <p>5. Түрік: autotopognoziya</p> <p>6. Ағылшын: Autopognosy</p> <p>7. Испан: autotopognoziya</p> <p>8. Неміс: autotopognoziya</p> <p>9. Француз: autotopognoziya</p>
3281.	ауто трансфузия	ауто трансфузия	<p>1. (грек. Autos – «өзім» + лат. Trans— «арқылы» + fundo — «құямын») – науқасқа өзінің қанын құю. Өзіндік құюдың ең қарапайым тәсілі – перифериядағы (науқастың аяғынан) қанды ішкі, өмір үшін маңызды органдарға құю. Мысалы, аяқты кесудің алдында белгілі бір уақыт аралығында аяқты сәл көтеріп тұру керек немесе ота жасар алдында (қабыну құбылыстары болмаса) аяқтағы қанды тығыздап таңу арқылы алу (жарақаттанған кезде аяқты кесу кезінде кеңінен қолданылады). Ішкі қансырау кезінде (жатырдан тыс жүктілік, бауыр, көкбауыр және ұйқы безі сияқты ішперде қуысының паренхиматозды органдарының жаралануы және кесілуі, көкірек қуысы органдары – өкпе және жүрек) қан құю түрлерінің бірі болып табылатын модификация пайдаланылады. Бұл тәсіл былай іске асады: қансыраған жер анықталып, қансырау тоқтатылғаннан кейін сұйық құйылған қан қуыстан</p>

			<p>қасық немесе дәке сулығы арқылы жиналып, 10% Natrii citrici ерітіндісі бар ыдысқа сығылады, бұл ерітінді жиналған қан құрамында 0,4%-ға дейін болатындай есеппен қосылады. Жиналған қан дәкенің бірнеше қабаты арқылы сүзгіленеді, белгілі бір пропорцияда тұз ерітіндісімен сұйылтылады да, шынтақ бүгілісінің көктамырына немесе гинекологиялық ота кезінде кең жатырлы байлам көктамырларының біріне құйылады. Инфекцияның болуы салдарынан ішектің бірмезгілде зақымдануы болған жағдайда қарсы көрсетілген. Осы себепті ішперде қуысында ұзақ жатқан (бір тәуліктен аса) қанды құюға болмайды, өйткені мұндай жағдайларда бактериялар немесе олардың уытты заттары ішек қабырғалары арқылы терлеп, қанға инфекция түсіруі мүмкін. Өзіндік құю қазіргі таңда көп қолданылмайды.</p> <p>2. Әзербайжан: autotransfusion</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Ototransfüzyon</p> <p>5. Түрік: ototransfüzyon</p> <p>6. Ағылшын: Autotransfusion</p> <p>7. Испан: autotransfusión</p> <p>8. Неміс: Autotransfusions</p> <p>9. Француз: autotransfusion</p>
3282.	аутотренинг	аутотренинг	<p>1. (ағыл. autotraining: ағыл. auto- - «өзі-» + ағыл. training – «жаттығу») – бұл арнайы өзін-өзі сендіру. Көз байлау, яғни гипноз деген құбылыс бар. Гипноздың көмегімен адамды кез келген нәрсеге сендіруге болады. Бір сеанста гипноздаушы адам жас жігітті гипноздық ұйқы жағдайына енгізіп, қолына үлкен басты пияз берді. Содан кейін қолында өте дәмді алма тұр, дәмін татып көрші деді. Әлгі жігіт пиязды жей бастады, оны түгел бітіргенше тамсана жеді. Әрине, адамдардың бәрі оңай сене бермейді, бірақ мүлдем сенбейтін адамдар болмайды. Жақсы нәтижеге жету үшін арнайы әдіс-тәсілдерді пайдалану керек. Өзін жаттықтыру гипноздың әсеріне қарағанда әлсіздеу. Десе де, өзін жаттықтырудың көмегімен де өзіңе көптеген нәрселерді сендіруге болады. Тіпті, кейбір аурулар өзін жаттықтыру арқылы емделеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Autotraining</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: autotraining</p> <p>5. Түрік: autotraining</p> <p>6. Ағылшын: Auto-training – аутотренинг, аутогенді</p>

			<p>жаттығу</p> <p>7. Испан: autoaprendizaje</p> <p>8. Неміс: autotraining</p> <p>9. Француз: autoformation</p>
3283.	афты; пузырчатка; волдырь	күлдіреуік	<p>1. (грек. Aphthai – «бөрту, ауыз қуысына жара шығу») – асқазанға қатысты қиындықтар немесе дене қызуының жоғары көтерілуі салдарынан ауыз қуысында пайда болатын жаралар немесе ашық жаралар. Олар қатты ауырады және кішкентай нүкте, сондай-ақ, көзге көрініп тұратын жара түрінде болады.</p> <p>2. Әзербайжан: Aft</p> <p>3. Қырғыз: жаралары</p> <p>4. Өзбек: olabilirler.Majör</p> <p>5. Түрік: aftlar</p> <p>6. Ағылшын: aphthae – күлдіреуік, аусыл, ауыз қуысындағы жара, ауыздың уылуы</p> <p>7. Испан: aftas</p> <p>8. Неміс: Aphthen</p> <p>9. Француз: aphtes</p>
3284.	ахалазия пищевода	өңеш ахалазиясы	<p>1. (achalasia; a- + грек. Chhalasis расслабление) Өңештің қозғалыс белсенділігінің бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: özofagus akalazyu</p> <p>3. Қырғыз: тамак түтүгү менен achalasia</p> <p>4. Өзбек: qizilo'ngach achalasia</p> <p>5. Түрік: özofagus akalazyu</p> <p>6. Ағылшын: Achalasia of the esophagus</p> <p>7. Испан: acalasia esofágica</p> <p>8. Неміс: Ösophagus-Achalasie</p> <p>9. Француз: achalasia de l'oesophage</p>
3285.	ахалазия мочеточника	несепағар ахалазиясы	<p>1. (грек. А – болымсыздық және chhalasis – босаңсу) – несеппағардың жиі және ауыр ауытқушылығы болып табылатын нейро-бұлшық ет дисплазиясы кезеңдерінің бірі (I – жасырын немесе Н.А. Лопаткин және Л.Н. Лопаткина бойынша орны толтырылған).</p> <p>2. Әзербайжан: akalazyu ureter</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: achalasia siydik nayi</p> <p>5. Түрік: akalazyu üreter</p> <p>6. Ағылшын: Achalasia of the ureter</p> <p>7. Испан: uréter acalasia</p> <p>8. Неміс: Achalasia Harnleiter</p> <p>9. Француз: achalasia uretère</p>
3286.	ахейлия	ахейлия	<p>1. (acheilia; еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны</p>

			<p>білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Cheilos - «ерін») – даму ауытқушылығы: бір немесе екі еріннің бірдей болмауы.</p> <p>2. Әзербайжан: acheilia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: acheilia</p> <p>5. Түрік: acheilia</p> <p>6. Ағылшын: Acheilia</p> <p>7. Испан: acheilia</p> <p>8. Неміс: acheilia</p> <p>9. Француз: acheilia</p>
3287.	ахейрокинез	ахейрокинез	<p>1. (acheiroparesis; еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Cheir «қол» + грек. Kinēsis – «қозғалыс») – жүру кезінде қолдың үйлесімді қозғалысының болмауы; паркинсонизм белгісі.</p> <p>2. Әзербайжан: aheyrokinez</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aheyrokinez</p> <p>5. Түрік: aheyrokinez</p> <p>6. Ағылшын: Aheyroparesis</p> <p>7. Испан: aheyrokinez</p> <p>8. Неміс: aheyrokinez</p> <p>9. Француз: aheyrokinez</p>
3288.	ахиллобурсит	ахиллобурсит	<p>1. «еж. Грек. Ἀχιλλεύς — «гректің ер адам есімі» + лат. Bursa — «қалта, әмианның алғашқы мағынасы» + -ит) – Ахилл сіңірін қоршап тұратын синовиалық қоржынның қабынуы. Ахилл сіңірі – организмдегі ең мықты сіңір, ол жіліншік бұлшық еттерін артқы жағындағы өкше сүйегіен байланыстырып тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: retrocalcaneobursitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: retrocalcaneobursitis</p> <p>5. Түрік: retrocalcaneobursitis</p> <p>6. Ағылшын: Achillobursitis</p> <p>7. Испан: retrocalcaneobursitis</p> <p>8. Неміс: retrocalcaneobursitis</p> <p>9. Француз: retrocalcaneobursitis</p>
3289.	ахлоргидрия	ахлоргидрия	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + лат. Acidum hydrochloricum – «тұз қышқылы») - асқазан сөлінде тұз қышқылының концентрациясы аз болатын немесе мүлдем болмайтын ауру. Тамақты өңештің басқа бөліктері қорытатындықтан, бұл ауру бастапқы кезеңде өте сирек анықталады.</p>

			<p>2. Өзөрдбайжан: achlorhydria</p> <p>3. Қыргыз:</p> <p>4. Өзбек: achlorhydria</p> <p>5. Түрик: aklorhidri</p> <p>6. Ағылшын: Achlorhydria</p> <p>7. Испан: aclorhidria</p> <p>8. Неміс: achlorhydria</p> <p>9. Француз: achlorhydria</p>
3290.	ахолия	ахолия	<p>1. (еж. Грек. А- — «жоқ деген мағынаны білдіретін сөз алды қосымшасы» + грек. Chole — «өт») – өттің ұлтабарға түсуінің тоқтауы; кейбір аурулардың, көбіне өт жолдары ауруларының (жалпы өт ағысының бітелуі) белгісі. Бауырда қалған өт қанға түседі. Өттің ішекке түспеуі кезінде сары ауру, түссіз, балшық тәрізді нәжіс, өт түстес зәр, терінің қышуы, өте сирек ауыр ми құбылыстары (сандырақтау, кома), теріге және шырышты қабатқа қан кету, кейде жоғары температура орын алады. Емі: өттің ішекке түспеуін емдеу керек.</p> <p>2. Өзөрдбайжан: acholia</p> <p>3. Қыргыз:</p> <p>4. Өзбек: acholia</p> <p>5. Түрик: acholia</p> <p>6. Ағылшын: Achiolia</p> <p>7. Испан: acolia</p> <p>8. Неміс: Acholie</p> <p>9. Француз: acholie</p>
3291.	ахромазия	ахромазия	<p>1. – науқас қоршаған ортаны ақ-қара түспен көретін, түсті қабылдаудың қатты бұзылуымен сипатталатын ауру. Бұл ауру тұқым қуалаудың аутосомды-рецессивті түрі тән болатын тұқымқуалаушылық патологиясына жатады.</p> <p>2. Өзөрдбайжан: ahromaziya</p> <p>3. Қыргыз:</p> <p>4. Өзбек: ahromaziya</p> <p>5. Түрик: ahromaziya</p> <p>6. Ағылшын: Achromatization</p> <p>7. Испан: ahromaziya</p> <p>8. Неміс: ahromaziya</p> <p>9. Француз: ahromaziya</p>
3292.	ацидоз компенсирован ный	теңгерілген ацидоз	<p>1. (лат. Acidus – «қышқыл») – қандағы рН айтарлықтай өзгермейтін (7,35-7,45 шегінде қалатын) және қышқыл-сілті тепе-теңдігі көрсеткіштерінің жиынтығы бойынша анықталатын ацидоз.</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: kompensasiya asidoz</p> <p>3. Қырғыз: Төлөнүүчү ацидоз</p> <p>4. Өзбек: kompanse yomon</p> <p>5. Түрік: kompanse asidoz</p> <p>6. Ағылшын: Acidosis compensated</p> <p>7. Испан: La acidosis compensada</p> <p>8. Неміс: kompensierte Azidose</p> <p>9. Француз: acidose compensé</p>
3293.	ацидофилия	ацидофилия	<p>1. (лат. Acidus — «қышқыл» + еж. Грек. Φιλέω — «сүйемін») — қышқылдарға, оның ішінде қышқылды бояуыштарға ұқсас. Қышқыл бояуыштар арқылы боялу қабілетін сияқты ацидофилияның себебі – бояйтын элементтердің негізгі (сілтілік) қасиетінде. Ацидофилия жасуша құрылымдарын саралау кезінде, мысалы, қан жасушасын талдау кезінде пайдаланылады.</p> <p>2. Өзөрбайжан: acidophilia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: acidophilia</p> <p>5. Түрік: acidophilia</p> <p>6. Ағылшын: Acidophilia</p> <p>7. Испан: acidofilia</p> <p>8. Неміс: acidophilia</p> <p>9. Француз: acidophilie</p>
3294.	аэрозоль	аэрозоль	<p>1.(еж. Грек. ἀήρ – «ауа» + лат. Solutio — «ажырату, ерітінді) – бүріккіш қақпақ жүйесімен жабдықталған, герметикалық қаптамаға пропелленттермен бірге қысыммен салынатын, дәрілік заттардың ерітінділері, эмульсиялары, суспензиялары түрінде болатын дәрілік форма (дозаланатын немесе дозаланбайтын). Ауа кірнелер демді ішке жұтуға (ингаляцияға) да арналуы мүмкін. Ингаляциялық дәрілік формалардың түрі – ішке жұтуға болатын ұнтақтар (инхалерлер) болып табылады, олар ротодиск, вентодиск және т.б. сияқты арнайы қаптау-дозалау құрылғыларына салып шығарылады.</p> <p>Сондай-ақ, ауа кірнелер теріге, шырышты қабатқа, жараға емдік мақсатта жағылады.</p> <p>Ауа кірнелер мен бүріккіштерді ажырата білу керек. Ауа кірнелерінде дәрілік қоспа құтыдағы шамадан тыс қысымның әсерімен қақпақты ашу арқылы құтыдан беріледі. Ал бүріккіштерде құтыдағы қысым атмосфералық қысыммен бірдей, ал дәрілік қоспа микрсорғының піспегін механикалық жолмен басу арқылы құтыдан беріледі.</p> <p>2. Өзөрбайжан: aerezollar</p>

			<p>3. Қырғыз: аэрозолдорду</p> <p>4. Өзбек: aeroxol</p> <p>5. Түрік: aerosoller</p> <p>6. Ағылшын: Aerosols – аэрозоль, құты, аэрозоль қаптамасы, ұсақ сұйық бөлшектер, ұсақ қатты бөлшектер</p> <p>7. Испан: aerosoles</p> <p>8. Неміс: Aerosole – аэрозоль, бүріккіш, бүріккіш, құты, ингалятор</p> <p>9. Француз: aérosols – аэрозоль</p>
3295.	аэроотит	аэроотит	<p>1. (еж. Грек. $\acute{\alpha}\eta\rho$ – «ауа» + грек. Otos – «құлақ») – бұл атмосфералық қысымның өзгеруі салдарынан орын алатын ортаңғы құлақтағы қабыну процесі. Оның маңызды өзгерістері дабыл қуысының, мұрын мен өкпенің қосалқы қуыстарының зақымдануына әсер етеді. Сондай-ақ ауру жарылыс немесе құлақты жаралау кезінде алынған атмосфералық жарақат салдарынан орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: aeroxotitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aeroxotitis</p> <p>5. Түрік: aeroxotitis</p> <p>6. Ағылшын: Aeration</p> <p>7. Испан: aeroxotitis</p> <p>8. Неміс: aeroxotitis</p> <p>9. Француз: aeroxotitis</p>
3296.	аэросинусит	аэросинусит	<p>1. (грек. $\text{A}\acute{\epsilon}\rho$ — «ауа» + лат. Sinus — «қуыс») — барометрлік қысым шұғыл ауытқыған кездегі атмосфералық жарақат салдарынан орын алатын мұрын маңындағы қуыстардың шырышты қабатының қабынуы. Аэросинуит ұшы аппараттары экипаждар мүшелерінде жиі, кейде әуе жолаушыларында орын алады. Аэросинуиттің себебі: сыртқы қысым мен мұрын маңындағы қуыстардағы қысымның тепе-теңсіздігі, бұл анатомиялық өзгеріс немесе шеке-мұрын немесе гаймор қуысына кіру арналарының тарылуына әкеп соғатын мұрынның және мұрын маңындағы қуыстардың шырышты қабатындағы аурулары кезіндегі өзгеріс салдарынан болады. Аэросинуиттің белгілері: мұрын мен қуыстың шырышты қабатының қызаруы, осы аймақтардың ауыруы. 5-10 күнге созылған аэросинуит кезінде экипаж мүшелері ұшуға жіберілмейді.</p> <p>2. Әзербайжан: aerosinuit</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: aerosinuit 5. Түрік: aerosinuit 6. Ағылшын: Aerosynew 7. Испан: aerosinuit 8. Неміс: aerosinuit 9. Француз: aerosinuit</p>
3297.	аэротерапия	ауамен емдеу	<p>1. (грек. Aeris — «ауа»; грек. Therapia — «медициналық күтім, емдеу») — таза ауаны пайдалану, ашық ауада ұзақ уақыт жүру, ауа ваннасын қабылдау арқылы емделу және аурудың алдын алу әдісі. 2. Әзербайжан: arotherapy 3. Қырғыз: 4. Өзбек: arotherapy 5. Түрік: arotherapy 6. Ағылшын: arotherapy – аэротерапия, ауамен емдеу 7. Испан: aroterapia 8. Неміс: arotherapy 9. Француз: aérothérapie</p>
3298.	базальная дуга	негіздік доға	<p>1. (грек. Basis – «негіз») – тіс түптерінің жоғарғы қабатының жоғарғы және төменгі жақтың сыртқы беткі қабаты төбелерінің проекциясы бойынша өтетін қисық. 2. Әзербайжан: bazal qövs 3. Қырғыз: базалдык жаа 4. Өзбек: bazal arc 5. Түрік: bazal ark 6. Ағылшын: Basal arch 7. Испан: arco basal 8. Неміс: basalen arc 9. Француз: arc de base</p>
3299.	базальная мембрана	негіздік жарғақша	<p>1. (грек. Basis – «негіз» + лат. membrāna – «қабықша, қабық, жарғақ») – біріктіруші тінді эпителийден немесе эндотелийден ажыратып тұратын жұқа жасушасыз қабат. Негіздік жарғақша екі пластинкадан тұрады: ақшыл (lamina lucida) және қара (lamina densa). 2. Әзербайжан: zirzəmi membran 3. Қырғыз: төлөдөгү мембрана 4. Өзбек: Erto'la membrana 5. Түрік: bazal membran 6. Ағылшын: Basal membrane 7. Испан: membrana basal 8. Неміс: Basalmembran</p>

			9. Француз: membrane basale
3300.	базальные ядра	негіздік ядролар	<p>1. (грек. Basis – «негіз») – соңғы мидың жартышарындағы негіздеме деңгейінде таламустың бүйіріндегі ақ затта орналасқан сұр заттың айтарлықтай жиналуы. Негіздік ядролар самай үлестері мен би бағанасы үстіндегі аралық шекарада орналасқан алдыңғы мидың құрамына енеді.</p> <p>2. Әзербайжан: bazal ganglionlar</p> <p>3. Қырғыз: базалдык ядролар</p> <p>4. Өзбек: bazal ganglia</p> <p>5. Түрік: bazal gangliyonlar</p> <p>6. Ағылшын: Basal cores</p> <p>7. Испан: los ganglios basales</p> <p>8. Неміс: die Basalganglien</p> <p>9. Француз: les noyaux gris centraux</p>
3301.	базиллярная артерия	негіздік артерия	<p>1. (грек. Basis – «негіз» және еж. Грек. ἀρτηρία – «кеңірдек, күретамыр») – базиллярлы көпір сайында орналасқан жұпсыз қантамыр. Артерия көпір мен мишыққа тарамдалады, артқы екі ми артериясы арқылы жалғасады.</p> <p>2. Әзербайжан: bazilyar arteriya</p> <p>3. Қырғыз: дихотомияны артериясы</p> <p>4. Өзбек: basilar tomir</p> <p>5. Түрік: baziler arter</p> <p>6. Ағылшын: Basilar artery</p> <p>7. Испан: arteria basilar</p> <p>8. Неміс: basilaris</p> <p>9. Француз: artère basilaire</p>
3302.	бактериальная культура	бактерия өсіріндісі	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» + лат. Cultura – «өңдеу, аудау; тәрбиелеу») – бір бактериалды жасушаның ұрықтары болып табылатын бір түрлі бактерияларының нәрлендіргіш ортада жиналып, жасанды түрде өсірілуі.</p> <p>2. Әзербайжан: bakterial mədəniyyət</p> <p>3. Қырғыз: бактериялык маданият</p> <p>4. Өзбек: bakterial madaniyat</p> <p>5. Түрік: bakteriyel kültür</p> <p>6. Ағылшын: Bacterial culture</p> <p>7. Испан: cultivo bacteriano</p> <p>8. Неміс: Bakterienkultur</p> <p>9. Француз: culture bactérienne</p>
3303.	бактериальный	бактериялық	1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ»

	фильтр	сүзгі	<p>+ лат. <i>filtrum</i> – «киіз; киілден жасалған сүзгі») – сұйықтықтарды (қоректік орталарды), газдарды көлемі бактерия жасушаларының және олардың спораларының (яғни, споралардың көлемі микрон үлесін құрайды) көлемінен кішкентай кеуекті материал арқылы өткізу әдісімен бактериялардан босатуға арналған аппарат. Сүзгілейтін элемент ретінде керамика, асбест пластинкалары және арнайы жарғақшалар пайдаланылады. Микробиологияда және медицинада қоректік орталарды және дәрілік препараттарды «суықтай» зарарсыздандыру кезінде, техникада – технологиялық сұйықтықтар мен жоғары нүктелі (мысалы, микроэлектроникада) технология газдарын тазарту үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>bakterial filter</i></p> <p>3. Қырғыз: бактериялық чыпкасы</p> <p>4. Өзбек: <i>bakterial filtr</i></p> <p>5. Түрік: <i>bir bakteri filtresi</i>,</p> <p>6. Ағылшын: <i>Bacterial filter</i></p> <p>7. Испан: <i>filtro bacteriano</i></p> <p>8. Неміс: <i>Bakterienfilter</i></p> <p>9. Француз: <i>filtre bactérien</i></p>
3304.	бактерид	бактерид	<p>1. (еж. Грек. <i>βακτηρία</i> (<i>βάκτρον</i>) – «таяқ, асаяқ») – инфекциялық-аллергиялық тұрғыдан пайда болған тері бөртпелерінің жалпы атауы. Пустулалық бактерид – ірінді бөртпе түрінде болатын, көбіне білек пен табанда орналасатын бактерид; организмде стрептококк немесе стафилококк инфекцияларының қоздырғыштары болған кезде пайда болады.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>bakteridov</i></p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: <i>bakteridov</i></p> <p>5. Түрік: <i>bakteridov</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>Bacterium</i></p> <p>7. Испан: <i>bakteridov</i></p> <p>8. Неміс: <i>bakteridov</i></p> <p>9. Француз: <i>bakteridov</i></p>
3305.	бактериемия	бактериемия	<p>1. (еж. Грек. <i>βακτηρία</i> (<i>βάκτρον</i>) – «таяқ, асаяқ» + <i>αἷμα</i> — «қан») — қанда бактериялардың болуы. Әдетте, қан зарарсыздандырылған болып саналады, ал қанда бактериялардың болуы (әдетте, қанды отырғызудың көмегімен) патологияны білдіреді.</p> <p>2. Әзербайжан: <i>bakteriyemi</i></p> <p>3. Қырғыз: бактериемия</p>

			<p>4. Өзбек: bakteremi 5. Түрік: bakteriyemi 6. Ағылшын: Bacteremia 7. Испан: bacteriemia 8. Неміс: Bakteriämie 9. Француз: bactériémie</p>
3306.	бактериофобия	бактериофобия	<p>1. (bacteriophobia: еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ» + еж. Грек. Φόβος – «қорқыныш, үрей») – микроб жұқтырып алудан қорқу салдарынан туындайтын үрей. 2. Әзербайжан: bacteriophobia 3. Қырғыз: бактериоскопия 4. Өзбек: bacteriophobia 5. Түрік: bacteriophobia 6. Ағылшын: Bacteriophobia 7. Испан: bacteriophobia 8. Неміс: bacteriophobia 9. Француз: bacteriophobia</p>
3307.	бактерия	бактерия	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ») — прокариотты (ядросыз) , көбіне біржасушалы микроорганизмдердің домені (патшалық үсті). Қазіргі таңда бактерияның он мыңға жуық түрі сипатталған, олар миллионнан аса деген болжам бар, алайда бактерияның түрлері деген ұғымды қолданудың өзі қиындық тудырады. Микробиологияның бактериология деген бөлімі бактерияларды зерттейді. 2. Әзербайжан: bakteriya 3. Қырғыз: бактерия 4. Өзбек: bakteriya 5. Түрік: bakteri 6. Ағылшын: bacterium – бактерия 7. Испан: bacteria 8. Неміс: Bakterie – бактерия, das Bakterium – бактерия, der Spaltpilz – бактерия 9. Француз: bactérie – бактерия, le microbe – микроб, бактерия</p>
3308.	бактерия анаэробная	анаэроб бактерия	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ» және грек. 'α(v)- — жоқ деген мағына беретін сөзалды қосымша, грек. 'αῖρ — «ауа» + грек. βίος — «өмір») — өсу үшін оттегінің аздаған мөлшері қажет болатын, 10% көмір қышқылы бар тығыз қоректік ортаның беткі қабатында өсе алмайтын бактериялар. 2. Әзербайжан: anaerob bakteriyalar</p>

			<p>3. Қырғыз: анаэробдук бактериялардын</p> <p>4. Өзбек: anaerob bakteriyalar</p> <p>5. Түрік: anaerobik bakteri</p> <p>6. Ағылшын: Bacterium anaerobic</p> <p>7. Испан: bacterias anaerobias</p> <p>8. Неміс: anaerobe Bakterien,</p> <p>9. Француз: les bactéries anaérobies</p>
3309.	<p>бактерии капсульные</p>	<p>капсулалы бактериялар</p>	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және лат. capsula – «жәңбікше, қобдиша, сандықша») – ауру малдың организмінде, сондай-ақ қоректік орталарда микробты жасуша айналасында капсула өндіруге қабілетті, Enterobacteriaceae тұқымдас Klebsiella түрінің бактериялар тобы. Ұштары жұмыр болып келетін қысқа таяқшалар, қозғалмайды, спора түзбейді, грамтеріс, қарапайым қоректік орталарда өседі, факультативті аэробтар, капсулалары арнайы бояумен бояған кезде дәл анықталады. Жоғары температура мен антисептиктердің әсеріне сезімтал. Қапшықты бактериялар, әсіресе Фридендер таяқшасы (Klebsiella pneumoniae) жануарлардың клебсиеллезге шалдықтырады. Сондай-ақ, капсулалар ашытқы және зең саңырауқұлақтарын түзеді.</p> <p>2. Әзербайжан: capsular bakteriyalar</p> <p>3. Қырғыз: капсула бактериялар</p> <p>4. Өзбек: kapsüler bakteriyalar</p> <p>5. Түрік: kapsül bakteri</p> <p>6. Ағылшын: Bacterium capsule</p> <p>7. Испан: bacterias capsulares</p> <p>8. Неміс: Kapselbakterie</p> <p>9. Француз: bactéries capsulaires</p>
3310.	<p>бактерии непатогенные</p>	<p>бейпотогенді бактериялар</p>	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асатаяқ» және грек. Pathos — «қайғыру» + genes — «пайда болатын, тудыратын») — ауру тудырмайтын, көбіне организмге көмектесетін организмнің қалыпты микрофлорасының бактериялары (лактобактериялар, бифидумбактериялар, энтерококктар, ішек таяқшасы және т.б.). Мысалы, адамның терісінде және ішегінде тіршілік ететін жеке залалсыз бактериялар тірі организмге пайдалы әсер етеді, өйткені өздері орналасқан аймақтағы кез келген инфекцияны шығарып тастауға қабілетті. Тірі залалсыз бактериялардан дайындалған биопрепараттар дисбактериоздың алдын алу және емдеу үшін қолданылады. Алайда белгілі бір</p>

			<p>жағдайларда ауру тудырмайды деп есептелінетін кейбір бактериялар залалды болуы мүмкін, мысалы, несеп шығару жолдарының қабынуына тоқ ішекте қалыпты болатын бактериялар әсер етеді.</p> <p>2. Әзербайжан: qeyri-patogen bakteriyaların</p> <p>3. Қырғыз: эмес патогендүү бактериялар</p> <p>4. Өзбек: non-patogen bakteriyalar</p> <p>5. Түрік: patojenik olmayan bakteriler</p> <p>6. Ағылшын: Non-pathogenic bacteria</p> <p>7. Испан: bacterias no patógenas</p> <p>8. Неміс: nicht-krankheitserregende Bakterien</p> <p>9. Француз: bactéries non pathogènes</p>
3311.	бактерии патогенные	патогенді бактериялар	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ» және грек. Pathos — «қайғыру» + genes — «пайда болатын, тудыратын») — бұл инфекция тудыратын бактериялар. Бактериялардың көпшілігі зиянсыз немесе тіпті пайдалы деуге олады, алайда олардың кейбірі залалды болады. Өте ауыр болып саналатын бактериалды аурулардың бірі – Mycobacterium tuberculosis бактериясы салдарынан туындайтын туберкулез болып табылады, бұл ауру негізінен, Африка елдерінің оңтүстігінен Сахараға дейін жылына 2 миллионға жуық адамды өлтіреді. Залалды бактериялар Streptococcus және Pseudomonas сияқты бактериялар тудыртатын пневмония, Shigella, Campylobacter және Salmonella сияқты бактериялар тудыртатын тағамдық аурулар сияқты басқа маңызды аурулардың асқынуына әсер етеді. Сондай-ақ, залалды бактериялар сіреспе, іш сүзек, дифтерия, сифилис және алапес сияқты инфекцияларды қоздырады. Сондай-ақ залалды бактериялар дамушы елдердегі балалар өлімінің жоғарғы көрсеткішіне себеп болып отыр.</p> <p>2. Әзербайжан: patogen bakteriyaların</p> <p>3. Қырғыз: патогендүү бактериялар</p> <p>4. Өзбек: patogen bakteriyalar</p> <p>5. Түрік: patojenik bakteriler</p> <p>6. Ағылшын: Bacteria pathogenic</p> <p>7. Испан: bacterias patógenas</p> <p>8. Неміс: pathogene Bakterien</p> <p>9. Француз: bactéries pathogènes</p>
3312.	бактерии условнопатогенные	шартты патогенді бактериялар	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ» және грек. Pathos — «қайғыру» + genes — «пайда болатын, тудыратын») — дені сау организмде мекендейтін және белгілі бір жағдайларда, макроорганизмге оның резистенттілігін</p>

			<p>төмендететін әртүрлі стресс факторларының әсер етуі кезінде патогенді қасиетке ие болатын потенциалды патогенді микробтар.</p> <p>2. Әзербайжан: fürsətçi bakteriyalar</p> <p>3. Қырғыз: оппортунисттик бактериялар</p> <p>4. Өзбек: oportunistik bakteriyalar</p> <p>5. Түрік: fürsətçi bakterilerin</p> <p>6. Ағылшын: Opportunistic bacteria</p> <p>7. Испан: bacterias oportunistas</p> <p>8. Неміс: oportunistische Bakterien</p> <p>9. Француз: bactéries opportunistes</p>
3313.	бактериолиз	бактериолиз	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ») + грек. Lysis – «бұзылыс») – бактерия қабығының еріп, цитоплазманың қоршаған ортаға шығуы. Бактериофагтар мен бактериялар бөлетін ерекше заттардың (бактериолизиндер) әсерінен орын алады.</p> <p>2. Әзербайжан: bacteriolysis</p> <p>3. Қырғыз: бактериородопсин</p> <p>4. Өзбек: bakterioliz</p> <p>5. Түрік: bakterileri yok etme</p> <p>6. Ағылшын: bacteriolysis – бактериолиз</p> <p>7. Испан: bacteriolisis</p> <p>8. Неміс: Bacteriolyse – бактериолиз</p> <p>9. Француз: bactériolysie</p>
3314.	бактериолог	бактериолог	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ») – бактериология жөніндегі ғалым-маман.</p> <p>2. Әзербайжан: bakterioloq</p> <p>3. Қырғыз: бактериолог</p> <p>4. Өзбек: bakteriologi</p> <p>5. Түрік: bakteriyolog</p> <p>6. Ағылшын: bacteriologist – бактериолог</p> <p>7. Испан: bacteriólogo</p> <p>8. Неміс: Bakteriologe – бактериолог</p> <p>9. Француз: bactériologue – бактериолог</p>
3315.	бактериология	бактериология	<p>1.- (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ») + еж. Грек. Λογική – «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») – бактериялар туралы ғылым, айтарлықтай кең ғылыми пән болып табылатын микробиологияның бір бөлімі. Бактериология бірқатар жеке салаларға бөлінеді. Жалпы бактериология бактериялардың морфология, физиология, биохимия, олардың өзгергіштігі мен тұқымқуалаушылығын, эволюциясын, табиғатта таралуын және т.б. зерттейді. Медициналық</p>

			<p>және ветеринарлық бактериология ауру тудыратын бактериялардың биологиясын, олардың ажырату және анықтау әдістерін, иммунитеттік құбылыстарын зерттейді. Ауылшаруашылық бактериология топырақ, оның жемісі құрылымындағы, өсімдіктерді нәрлендіру, ауылшаруашылық өнімдерін (сүрлеу, ашыту, жібіту және т.б.) өңдеудегі бактериялардың рөлін зерттейді. Техникалық (өнеркәсіптік) бактериология бактериялардың спирт, органикалық қышқылдар, ферменттер, амин қышқылдарын, антибиотиктерді, өсу стимуляторларын түзу және т.б. процестерді зерттейді.</p> <p>2. Әзербайжан: bakteriolojiya 3. Қырғыз: бактериология 4. Өзбек: bakterologiya 5. Түрік: bakteriyoloji 6. Ағылшын: bacteriology – бактериология, микробиология 7. Испан: bacteriología 8. Неміс: Bakteriologie – бактериология 9. Француз: bactériologie – бактериология</p>
3316.	бактерофаг	бактерофаг	<p>1. (еж. Грек. βακτηρία (βάκτρον) – «таяқ, асаяқ» + еж. Грек. Φάγω — «жеймін») — бактериалық жасушаларды іріктеп зақымдайтын вирустар. Бактериофагтар көбіне бактерияның ішінде көбейіп, олардың лизисін тудырады. Бактериофаг ақуыз қабығынан және біртізбекті немесе екітізбекті нуклеин қышқылдарының (ДНҚ немесе РНҚ) генетикалық материалынан тұрады.</p> <p>2. Әзербайжан: bakterofag 3. Қырғыз: 4. Өзбек: bakterofag 5. Түрік: bakterofag 6. Ағылшын: Bacteriophage 7. Испан: bakterofag 8. Неміс: bakterofag 9. Француз: bakterofag</p>
3317.	бальнеология	бальнеология	<p>1. (латин тілінен balneum – «монша, шомылу» + еж. Грек. Λογική – «талқылау туралы ғылым, талқылау өнері; проза, логика») – минералды суларды және олардың емдік-профилактикалық қолданылуын, сондай-ақ балшықпен емдеу мәселелерін зерттейтін курортология бөлігі. Табиғи және жасанды түрде дайындалған минералды сулармен емдеу әдістері бальнеотерапия деп аталады .</p>

			<p>2. Өзөрбайжан: balneoloji</p> <p>3. Қырғыз: өпкөбронхиалдык</p> <p>4. Өзбек: balneologiya</p> <p>5. Түрік: banyo ile tedavi bilimi</p> <p>6. Ағылшын: balneology – бальнеология</p> <p>7. Испан: balneology</p> <p>8. Неміс: Balneologie</p> <p>9. Француз: balnéologie – бальнеология, курортология</p>
3318.	барабанная перепонка	дабыл жарғағы	<p>1.-(лат. Membrana tympani) — сыртқы және ортаңғы құлақты бөліп тұратын, ауа мен сұйық өткізбейтін жұқа мембрана. Дыбыстық ауытқушылықтарды ішкі құлаққа беруге арналған, сондай-ақ дабыл қуысына өзге денелердің түсіп кетпеуіне кедергі болады.</p> <p>Жер бетіндегі омыртқалыларда (құйрықты, аяқсыз қосмекенділерді, інқазғыш жыландарды қоспағанда) бар. Адамдарда сыртқы есту өткізгішінің тереңінде орналасады.</p> <p>Тілжұтқыншақтың тармағы болып табылатын дабыл жүйкесінің тармақтарымен инверттелген.</p> <p>2. Өзөрбайжан: qulaq pərdəsi</p> <p>3. Қырғыз: кулак тарсылдагы</p> <p>4. Өзбек: yuza</p> <p>5. Түрік: kulak zarı</p> <p>6. Ағылшын: eardrum – дабыл жарғағы, tympanic membrane – дабыл жарғағы, tympanum – тимпан, дабыл жарғағы, дабыл жарғағы, ортаңғы құлақ, drum – дабыл, цилиндр, дабылдың соғылуы, дабыл жарғағы, drumhead – дабыл жарғағы, дабылдағы тері, дромгед, шпильдің ұшы</p> <p>7. Испан: tímpano</p> <p>8. Неміс: Trommelfell – дабыл жарғағы</p> <p>9. Француз: tympan – дабыл жарғағы, тимпан</p>
3319.	барабанное кольцо	дабыл сақинасы	<p>1. – жаңа туылған нәрестенің дабыл жарғағын бекіту үшін қолданылатын сүйекті тұйықталмаған шеңбер; дабыл сақинасының нәтижесінде шеке сүйегінің дабыл бөлігі дамиды.</p> <p>2. Өзөрбайжан: drum ring</p> <p>3. Қырғыз: барабан шакек</p> <p>4. Өзбек: drum halqa</p> <p>5. Түрік: tambur halkası</p> <p>6. Ағылшын: Drum ring</p> <p>7. Испан: anillo de tambor</p> <p>8. Неміс: Trommelring</p> <p>9. Француз: anneau de tambour</p>

3320.	барагноз, барагнозия	барагноз, барагнозия	<ol style="list-style-type: none"> 1. (грек. Baros — «ауырлық» + грек. Agnosia — «білмеу») – салмақты білу қабілетінің болмауы. 2. Әзербайжан: baragnosis, baragnosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: baragnosis, baragnosis 5. Түрік: baragnosis, baragnosis 6. Ағылшын: Baragnosis 7. Испан: baragnosis, baragnosis 8. Неміс: baragnosis, baragnosis 9. Француз: baragnosis, baragnosis
3321.	барбитураты	барбитураттар	<ol style="list-style-type: none"> 1. – орталық жүйке жүйесіне қысым түсіретін әсері бар барбитура қышқылынан өндірілген дәрілік құралдар тобы. Мөлшерлемесіне қарай олардың емдеу әсері жеңіл тыныштандыратыннан наркоз деңгейіне дейін әсер етеді. 2. Әзербайжан: Barbitüratlar 3. Қырғыз: 4. Өзбек: barbituratlar 5. Түрік: barbitüratlar 6. Ағылшын: Barbiturates 7. Испан: barbitúricos 8. Неміс: Barbiturate 9. Француз: barbituriques
3322.	барбитуратизм	барбитуратизм	<ol style="list-style-type: none"> 1. – барбитураттардың көп мөлшерін жүйелі түрде қабылдаумен және созылмалы интоксикацияның асқынуымен байланысты токсикомания түрі. 2. Әзербайжан: barbituratizm 3. Қырғыз: 4. Өзбек: barbituratizm 5. Түрік: barbituratizm 6. Ағылшын: Barbituratism 7. Испан: barbituratizm 8. Неміс: barbituratizm 9. Француз: barbituratizm
3323.	баротерапия	баротерапия	<ol style="list-style-type: none"> 1.-(санск. vadra – «үлкен» және еж. Грек. Θεραπεία – «қызмет ету, табынушылық; емдеу») – организмге жоғары немесе төмен атмосфералық қысымның әсер етуінен тұратын физиотерапия. Гипербариялық (қысымы төмен) және гипобариялық (қысымы төмен) жалпы қысыммен емдеу бір немесе бірнеше пациентке есептелген арнайы барокамераларда өткізіледі. Сондай-ақ, жергілікті қысыммен емдеу бар, оған, мысалы, медициналық банкілерді қою арқылы жасалатын вакууммен емдеу жатады.

			<p>Емдік әсері қантамыр жүйесі шарттарының өзгеруіне, газ алмасу шарттарының өзгеруіне байланысты.</p> <p>Спортшыларды қалпына келтіруге арналған жоғары жетістік спортында қысыммен емдеуді қолдану «реинкарнациялауға» және осы физиотерапия әдісін қарқынды дамытуға барынша күш берді. Жоғары жетістік спортында пайдаланылатын қысыммен емдеудің бір түрі – қысыммен жаттығу болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: aeropiezotherapy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: aeropiezotherapy</p> <p>5. Түрік: aeropiezotherapy</p> <p>6. Ағылшын: Barotherapy</p> <p>7. Испан: aeropiezotherapy</p> <p>8. Неміс: aeropiezotherapy</p> <p>9. Француз: aeropiezotherapy</p>
3324.	бартолинова железа	бартолиний безі	<p>1. – әйелдер сарпайының үлкен жапсарының артқы кіреберісінің үштен бір бөлігінде орналасқан күржелі жұпты орган. Орналасқан жеріне қарай орган кіреберістің үлкен безі деп аталады. Бұл бір-бірімен байланытса жұмыс істейтін май және тері бездерінің жиынтығы болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: Bartholin vəzi</p> <p>3. Қырғыз: Бартолиний бези</p> <p>4. Өзбек: Bartholin bez</p> <p>5. Түрік: Bartholin bezi</p> <p>6. Ағылшын: Bartholin gland</p> <p>7. Испан: glándula de bartholin</p> <p>8. Неміс: bartholin Drüse</p> <p>9. Француз: glande de Bartholin</p>
3325.	бартолинит	бартолинит	<p>1. – бартолиний безі аймағында туындайтын қабыну процесі. Оның пайда болуына несеп шығару жолдарынан немесе қынаптан шыға алмайтын ішек таяқшасы, стафилококтар, трихомонадалар және т.б. әртүрлі бактериялар болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bartholinitis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bartholinitis</p> <p>5. Түрік: bartolinit</p> <p>6. Ағылшын: Bartholinite</p> <p>7. Испан: bartholinitis</p> <p>8. Неміс: bartholinitis</p> <p>9. Француз: Bartholinite</p>

3326.	барьер гематоэнцефал ический	гематоэнцефал дық тосқауыл	<p>1. (франц. <i>barrière</i> – «сақшы, тосқауыл» және еж. Грек. Αἷμα, ілік септігі αἷματο — «қан» және еж. Грек. Εὐκεφαλος — «бас миы») — миға ірі немесе полярлы молекулалардың, сондай-ақ қан, оның ішінде иммундық жүйе жасушаларының енуіне кедергі болатын қан мен жүйке тіні арасындағы жартылай өткізбейтін кедергі.</p> <p>2. Әзербайжан: qan-beyin baryeri</p> <p>3. Қырғыз: кан-мээ тоскоолдук</p> <p>4. Өзбек: qon-miya to'siq</p> <p>5. Түрік: kan-beyin bariyeri</p> <p>6. Ағылшын: Blood-brain barrier</p> <p>7. Испан: la barrera sangre-cerebro</p> <p>8. Неміс: die Blut-Hirn-Schranke</p> <p>9. Француз: la barrière hémato-encéphalique</p>
3327.	барьер гистогематический	қан-тіндік тосқауыл	<p>1. (франц. <i>barrière</i> – «сақшы, тосқауыл» және еж. Грек. ἰστός — «тін» + еж. Грек. Αἷμα — «қан») — қан мен тін сұйықтығы арасында болатын физиологиялық «сүзгілердің» жалпы атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: maneə gistogematicheskie</p> <p>3. Қырғыз: тоскоолдук гистогематический</p> <p>4. Өзбек: to'siq gistogematicheskie</p> <p>5. Түрік: bariyer gistogematicheskie</p> <p>6. Ағылшын: Barrier of histogematic</p> <p>7. Испан: gistogematicheskie barrera</p> <p>8. Неміс: Barriere gistogematicheskie</p> <p>9. Француз: barrière gistogematicheskie</p>
3328.	батигиперестезия	батигиперестезия	<p>1. – проприоцептивті сезімталдылықтың артуы.</p> <p>2. Әзербайжан: bathyhyperesthesia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bathyhyperesthesia</p> <p>5. Түрік: bathyhyperesthesia</p> <p>6. Ағылшын: Batigyperesthesia</p> <p>7. Испан: bathyhyperesthesia</p> <p>8. Неміс: bathyhyperesthesia</p> <p>9. Француз: bathyhyperesthesia</p>
3329.	баугиноспазм	баугиноспазм	<p>1. – мықын ішектің ұшындағы бұлшық ет қысқышының түйілімелі жиырылуы; ішектің уақытша түйнегін тудырады.</p> <p>2. Әзербайжан: bauginospazm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bauginospazm</p> <p>5. Түрік: bauginospazm</p> <p>6. Ағылшын: Bauginospasm</p> <p>7. Испан: bauginospazm</p>

			<p>8. Неміс: bauginospazm 9. Француз: bauginospazm</p>
3330.	бахромка гиппокампа	гиппокампшаш ағы	<p>1. (араб. Mahrama – «орамал» және еж. Грек. ἵπλόκαμπος — «теңіз мысығ») – гиппокамптың жоғары медиалды ұшында орналасқан және дөңестің аяғына ауысатын оның эфферентті талшықтары арқылы түзілген мидағы ақ зат жолағы. 2. Әзербайжан: fimbria dənizati 3. Қырғыз: 4. Өзбек: fimbria Hippocampus 5. Түрік: saçaklı da hipokampus 6. Ағылшын: Fimbria of the hippocampus 7. Испан: fimbria del hipocampo 8. Неміс: fimbria Hippocampus 9. Француз: fimbria hippocampe</p>
3331.	бахромки маточной трубы	жатыр түтігі шашақтары	<p>1. (араб. Mahrama – «орамал») – жұмыртқа жасушаларын жатыр түтігінің саңылауына қарай итеруге көмектесетін жатыр түтігі шұңқырының шетіндегі көптеген өсінділер. 2. Әзербайжан: fallop boru fimbriyaların 3. Қырғыз: домен түтүк шашақтары 4. Өзбек: fallop kolbasi fimbriya 5. Түрік: Fallop tüpü fimbriya 6. Ағылшын: Fimbria 7. Испан: fimbrias de las trompas de Falopio 8. Неміс: Fimbrien der Eileiter 9. Француз: fimbriae de la trompe de Fallope</p>
3332.	бациллоносите ль	бациллатасыма лдаушы	<p>1. (лат. bacillus – «таяқша») – медицинада – сыртынан қарағанда сау адам, бірақ организмінде өзін зақымдамайтын, басқа адамдарға берілуі мүмкін ауру қоздырғышы бар. Бацилла тасымалдаушыны анықтау қиын; көбіне олар өздерінің инфекция тасымалдаушылары екенін сезбейді. 2. Әзербайжан: basillər carrier 3. Қырғыз: Зонне ташуучу 4. Өзбек: batsilla tashuvchisi 5. Түрік: basil taşıyıcı 6. Ағылшын: Bacilli carrier – (contact) байланыс, қатынас, байланыстар, түйісу, жанасу, бацилла тасымалдаушы, carrier – тасымалдаушы, тасымалдаушы, тасымалдаушы, ұстаушы, жүк, бацилла тасымалдаушы, vector – вектор, тасымалдаушы, тасымалдаушы, инфекция тасымалдаушы, бірөлшемді массив, бацилла</p>

			<p>тасымалдаушы</p> <p>7. Испан: portador de bacilos</p> <p>8. Неміс: Bazillen Träger – бацилла тасымалдаушы</p> <p>9. Француз: support de bacilles</p>
3333.	бедренно-половой нерв	сан-жыныстық нерв	<p>1.-(лат. Nervus – «сіңір, бұлшықет, жүйке») – бел өрімінің жүйкесі.</p> <p>Сан-жыныс жүйкесі (LI — LII) үлкен бел бұлшықеттерінің қалың қабаты және оның алдыңғы беткі қабаты арқылы өтеді, несептамырдың артында орналасады және шап аймағына қарай кетеді. Қалың қабатта немесе одан шыққан жерде екі тармаққа бөлінеді – сан және шап.</p> <p>2. Әзербайжан: genitofemoral sinir</p> <p>3. Қырғыз: сан-жыныс нерв</p> <p>4. Өзбек: genitofemoral nerv</p> <p>5. Түрік: Genitofemoral sinir</p> <p>6. Ағылшын: Femoral-genital nerve</p> <p>7. Испан: nervio genito-femoral</p> <p>8. Неміс: N. Genitofemoralis</p> <p>9. Француз: nerf génito</p>
3334.	бедренное кольцо	сан сақинасы	<p>1. – шап байламы астындағы қантамыр қуысының медиалды бұрышында орналасқан сан түтікшесінің ішкі саңылауы; шап байламы (алдынан), сан көктамырының қынабы (жанынан), қуысты байлам (ортаңғы) және иректі байлам (артынан) арқылы түзілген; сан жарығы түзілген кезде жарық қақпақтарының рөлі бар.</p> <p>2. Әзербайжан: bud ring</p> <p>3. Қырғыз: бир кыялдардан шакек</p> <p>4. Өзбек: son halqa</p> <p>5. Түрік: femoral halka</p> <p>6. Ағылшын: Femoral ring</p> <p>7. Испан: anillo femoral</p> <p>8. Неміс: femoralen Ring</p> <p>9. Француз: anneau fémoral</p>
3335.	бедренный канал	сан каналы	<p>1. (лат. <i>canalis</i> – «күбыр, астауша») – алдындағы санның кең шандырының беткі қабатты парағының орақ тәрізді шетінің жоғарғы мүйізінен, артындағы – тарақты шандырдан, жанындағы – сан көктамырының қынабынан түзілген тар үшбұрышты саңылау; ішкі саңылауы бар – сан сақинасы және сыртқы – теріастындағы сақина; қалыпты жағдайда сан өзегінде талшық, лимфа түйіндері, қантамырлар бар; сан жарығының шығатын жері болып табылады.</p>

			<p>2. Өзөрдбайжан: bud kanal</p> <p>3. Қыргыз: бир кыялдардан канал</p> <p>4. Өзбек: son kanal</p> <p>5. Түрік: femoral kanal</p> <p>6. Ағылшын: Femoral canal</p> <p>7. Испан: canal femoral</p> <p>8. Неміс: Femurkanals</p> <p>9. Француз: canal fémoral</p>
3336.	бедренный треугольник	сан үшбұрышы	<p>1. – үстінен – шап байламымен, сыртынан – тігінші бұлшық етінің ішкі шетімен, ішінен – ұзын, әкелетін бұлшық етпен шектелген санның алдыңғы беткі қабатының үшбұрышты аймағы.</p> <p>2. Өзөрдбайжан: bud üçbусақ</p> <p>3. Қыргыз: бир кыялдардан үч бурчтук</p> <p>4. Өзбек: son uchburchak</p> <p>5. Түрік: femoral üçgen</p> <p>6. Ағылшын: Femoral triangle</p> <p>7. Испан: triángulo femoral</p> <p>8. Неміс: femoralen Dreieck</p> <p>9. Француз: triangle fémoral</p>
3337.	бедро	сан	<p>1. – адамның (жануарлардың, құстардың, жәндіктердің артқы аяғы) төменгі аяғының жамбас және тізе буындары арасындағы</p> <p>2. Өзөрдбайжан: bud</p> <p>3. Қыргыз: сан</p> <p>4. Өзбек: son</p> <p>5. Түрік: uyluk</p> <p>6. Ағылшын: hip – сан, вальма, бүйір, уайым, төбе шатыржалы, төбенің қабырғасы, thigh – сан, femur – сая, сан сүйегі, haunch – сан, борбай, артқы аяқ, артқы бөлік, арканың жартылай доғасы, дөңестің қанаты, Ham – ветчина, сан еті, радиоәуестік, сан, борбай, нашар актер, reed – қамыс, қамыс, сыбызғы, қамыс өсінділері, садақ, сан, huckle – сан</p> <p>7. Испан: muslo</p> <p>8. Неміс: Schenkel – (der Lanke) бел, сан, тұтас еттің артқы жағы, der Hüfte – сан, жая, der Lende – сан, сан, бел, жон еті, die Schenkel – сан, борбай, тізе, аяқ</p> <p>9. Француз: cuisse – сан, сан, la hanche – сан</p>
3338.	беттолепсия	беттолепсия	<p>1.- Беттолепсия (грек. Bēttō – «жөтелу» + грек. Lēpsis – «ұстамас») – қатты жөтел ұстамасы кезінде асқынатын, кейде құрысқақпен қатар жүретін сананың бұзылуы. Оның негізінде – кеуде ішілік</p>

қысымның және гипервентиляцияның артуы салдарынан туындаған миды қанмен жабдықтаудың бұзылуы жатыр. Ұстамалы жөтел көбіне өкпелік жүрекке және күретамырдағы қантамырларының қанға толуына шалдыққан науқастардан байқалады. Көкжөтел, бронхты демікпеге шалдыққан науқастарда, сондай-ақ жоғарғы көмей жүйкесінің невралгиясы кезінде респираторлық-ми эпилепсиялық ұстамасы сипатталған. Ұстамалы жөтелдің патогенезінде жедел күретамырдағы іркілумен қатар рефлексогенді ыны салу жолдары аймақтарынан, жоғары көмей жүйкесінен, каротидті синус рецепторларынан, қолқадан, мойындырақ көктамыр, мидың көктамырлы синустарынан келген патологиялық импульсация маңызды рөл атқарады, бұл кезбе жүйке орталығының тітіркенуі мен жедел брадикардияға, тіпті Морган — Адамс — Стокс синдромының асқынуына әкеп соғады.

Ұстамалы жөтелдің клиникалық белгілері әртүрлі науқастарда ауырлығына қарай, кейде бір ғана науқастан әр уақытта әртүрлі болуына қарай байқалады. Жөтел кезінде қысқа уақытты күңгірт саналы күйден құрысқақпен, несеп мен нәжіс ұстамаумен қатар жүретін қатты естен тануға дейінгі түрлері бар. Әдетте, науқас жөтелген кезде кенеттен естен танып, біраз уақыттан кейін қалпына келеді. Кейде эпилепсиялық формалы құрысқақ байқалады, бұл дененің қандай да бір аумағымен шектелуі мүмкін. Көбіне талма эпилепсияға тән психикалық бұзылулары бар кезеңсіз, жылдам аяқталады.

Ұстамалы жөтелдің ағысы мен аяқталуы негізінен, науқастың жалпы соматикалық жағдайына байланысты. Атеросклероз, гипертониялық ауру негізіндегі созылмалы ми қан айналымының тапшылығына шалдыққан науқастарда ұстамалы жөтел тұрақты салдары бар бас ми құрылымының зақымдануларына әкеп соғуы мүмкін.

Емдеу кезінде негізгі ауруды емдеу керек. Ұстамалы жөтел әдетте, терапевтік емсіз, бірнеше секунд немесе минуттан кейін өтеді.

Ұстамалы жөтел алғаш рет анықталған жағдайда науқасты тексеру үшін емханға жатқызған жөн. Созылмалы бронх-өкпе ауруына шалдыққан науқастың ұстамалы жөтелінің алдын алу мақсатында жөтелуге қарсы, бронхтың түйіндігін жақсартатын препараттар мен құралдар белгіленеді. Егер ұстама кезінде **брадикардия** анықталса,

			<p>атропин белгіленуі қажет. Ұстамалы жөтелге шалдыққан науқастар терапевтке де, невропатологқа да қаралуылары тиіс.</p> <p>II Беттолепсия (грек. Bēttō – «жөтелу» + грек. Lēpsis – «ұстап қалу, ұстама») –</p> <p>Қатты жөтел ұстамасы кезінде, кейде құрысқақпен қатар жүретін, көбіне созылмалы өкпе-жүрек тапшылығына шалдыққан науқастарда кездесетін, естен айырылу.</p> <p>2. Әзербайжан: bettolepsiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bettolepsiya</p> <p>5. Түрік: bettolepsiya</p> <p>6. Ағылшын: Bettlepsy</p> <p>7. Испан: bettolepsiya</p> <p>8. Неміс: bettolepsiya</p> <p>9. Француз: bettolepsiya</p>
3339.	билирубин непрямой	жанама байланыспаған билирубин	<p>1. (лат. Bilis — «өт» + лат. Ruber — «қызыл») – қан плазмасының ақуызында адсорбцияланған, суда онша ерімейтін, қосымша өңдегеннен кейін ғана Эрлиха диазореактивімен реакцияға түсетін билирубин; қан плазмасында жанама билирубиннің жоғары болуы билирубин көп түзілген кезде, мысалы, гемолитикалық сары ауру кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: sərbəst bilirubin</p> <p>3. Қырғыз: жанама билирубиндин</p> <p>4. Өзбек: qisqa borayotgan indirekt bilirubin</p> <p>5. Түрік: indirekt bilirubin</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubin indirect</p> <p>7. Испан: bilirrubina no conjugada</p> <p>8. Неміс: unkonjugiertes Bilirubin</p> <p>9. Француз: bilirubine non conjuguée</p>
3340.	билирубин прямой	тура байланысқан билирубин	<p>1. (лат. Bilis — «өт» + лат. Ruber — «қызыл») – бұл бауырда түзілетін, уыттылығы аз және суда еритін, қандағы жалпы билирубин фракциясы. Бауырда синтезделетін бұл билирубин фракциясының көп бөлігі әрі қарай аш ішекке түседі.</p> <p>2. Әзербайжан: birbaşə bilirubin</p> <p>3. Қырғыз: түздөн-түз билирубиндин</p> <p>4. Өзбек: to'g'ridan-to'g'ri bilirubin</p> <p>5. Түрік: direkt bilirubin</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubin straight</p> <p>7. Испан: bilirrubina directa</p> <p>8. Неміс: direkte Bilirubin</p> <p>9. Француз: bilirubine directe</p>

3341.	билирубинемия	билирубинемия	<p>1. (лат. Bilis — «өт» + лат. Ruber — «қызыл») – қанның құрамындағы билирубин; әдетте, бұл термин қызыл түсті қанды денелердің (гемолиздер) ыдырауы салдарынан немесе оны шығару төмендеген кезде (бауыр және өт шығару жолдарының ауыруы) түзілетін қан құрамындағы билирубиннің жоғары екенін белгілеу үшін қолданылады.</p> <p>2. Әзербайжан: bilirubinemia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bilirubinemia</p> <p>5. Түрік: bilirubinemi</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubinemia</p> <p>7. Испан: bilirubinemia</p> <p>8. Неміс: Bilirubinämie</p> <p>9. Француз: bilirubinémie</p>
3342.	билирубинурия	билирубинурия	<p>1. I Билирубинурія (лат. Bilis — «өт» + лат. Ruber — «қызыл» + грек. Uron – «несеп») – билирубиннің несеппен бірге шамадан тыс бөлінуі; бұл кезде несеп қоюланады (сырамен түстес). Қалыпты кезде несептің құрамындағы билирубин көп болмайды, оны қарапайым зертханалық әдістер арқылы анықтау мүмкін емес. Несеппен бірге тікелей (глюкурон қышқылымен байланысты) Билирубин бөлінеді. Тікелей емес (бос) билирубин нашар еритіндіктен және нашар байланысқандықтан, бүйрек шумақшасы арқылы өтпейді және несептен анықталмайды. Сондықтан да билирубиннің несеппен бөлінуі паренхиматозды және обтурациялық сияқты сары аурудың екі түрі кезінде байқалады, бұл кезде қанда тікелей билирубин жиналады. Гемолитикалық сары ауру кезінде қанда тікелей емес билирубин жиналады, билирубиннің несеппен бөлінуі байқалмайды (бір ғана ерекше жағдай – жаңа туылған нәрестелердің физиологиялық сарылығы, бұл кезде тікелей емес билирубин бүйрек сүзгісінің жоғары өткізгіштігі салдарынан несепке өтеді).</p> <p>Билирубиннің несеппен бөлінуі сары ауруға ұласуы мүмкін, епатобилиарлы жүйенің зақымданғаны туралы ерте анықталған белгі болуы мүмкін. Сары ауру кезінде несепте билирубиннің болмауы қанда тікелей емес билирубиннің бар екенін айғақтайды. Билирубиннің несеппен бөлінуі аурудың ауырлығымен қатар күшейеді. Обтурациялық сары ауру кезінде билирубиннің несеппен бөлінуінің</p>

			<p>төмендеуі өт жолдары өткізгіштігінің қалпына келіп жатқандығын білдіреді.</p> <p>Клиникалық тәжірибеде билирубиннің несеппен бөлінуін анықтау үшін негізінен, биливердинмен араласып, көк бояу беретін, тотықтырудың әсерінен жасыл биливердинне немесе қызыл билипурпуриндерге айналдыруға негізделген тікелей билирубинді анықтаудың сапалы әдістерін пайдаланады. Билирубинге жасалған көптеген сынаманың ішінен 1 % спирттік йод ерітіндісімен жасалатын Розин реакциясы немесе Фуше реактивімен бірге Гаррисон сынамасы қолданылады.</p> <p>II Билирубинурія (лат. Bilis — «өт» + лат. Ruber — «қызыл» + грек. Уρον – «несеп») – Билирубиннің несеппен бірге бөлінуі.</p> <p>2. Әзербайжан: bilirubinuria</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: bilirubinuria</p> <p>5. Түрік: bilirubinüri</p> <p>6. Ағылшын: Bilirubinuria</p> <p>7. Испан: bilirrubinuria</p> <p>8. Неміс: Bilirubinurie</p> <p>9. Француз: bilirubinurie</p>
3343.	бинокулярное зрение, зрение одновременное	бинокулярлы көру	<p>1.(лат. Binі — «екі» және лат. Oculus — «көз») — заттың бейнесін екі көзбен анық көру қабілеті; мұндай жағдайда адам өзі қарап тұрған заттың бір бейнесін көреді, яғни бұл әр көздің алған бейнесін көру анализаторында (бас миының қабығында) бірыңғай бейнеге бейсаналы түрде байланыстыру арқылы қос көзбен көру. Бейнеге көлем береді. Сондай-ақ бинокулярлық көру қабілетін стереоскопиялық деп атайды.</p> <p>Егер бинокулярлық көру қабілеті дамымаса, тек сол немесе оң көз арқылы көруге болады. Мұндай көру қабілеті монокулярлы деп аталады.</p> <p>Кезекпен көру қабілеті де орын алуы мүмкін: біресе сол көзбен, біресе оң көзбен, яғни бұл монокулярлы алмасатын. Кейде екі көзбен де көру қабілеті кездеседі, бірақ бір көру бейнесіне бірмезгілде қосылмайды.</p> <p>Екі көз ашық тұрған кезде бинокулярлы көру қабілетінің болмауы біртіндеп асқынып келе жатқан қылилық түрінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: binokulyar görmə, eyni zamanda görmə</p> <p>3. Қырғыз: бинокулярдык көрүнүш, бирок ошол эле</p>

			<p>учурда бул көрүнүш</p> <p>4. Өзбек: ikki ko'z, bir vaqtning o'zida ko'rish</p> <p>5. Түрік: binoküler görme, aynı zamanda görme</p> <p>6. Ағылшын: Binocular vision, simultaneous vision</p> <p>7. Испан: la visión binocular, la visión a la vez</p> <p>8. Неміс: Binokularsehen, die Vision zugleich</p> <p>9. Француз: la vision binoculaire, la vision en même temps</p>
3344.	бинт	дәкелі таңғыш	<p>1. (нем. Binde — «жиектеме, таңғыш) – бұл таңбаны бекіту үшін, сондай-ақ кейбір хирургиялық ауруларды емдеу және алдын алу үшін қолданылатын медициналық бұйымдар.</p> <p>2. Әзербайжан: sarğı</p> <p>3. Қырғыз: бинт</p> <p>4. Өзбек: bint</p> <p>5. Түрік: bandaj</p> <p>6. Ағылшын: bandage – таңба, дәке, бандаж, таңба материалы, байлап, ұстатқыш, roller – ролик, білік, қақтаушы, көк қарға, бигуди, бинт, swathe – таңба, бинт, орау, fascia – шандыр, белдік, белбеу, маңдайша, жолақ, бинт, roller-bandage – бинт, бинт орамы</p> <p>7. Испан: vendaje</p> <p>8. Неміс: Verband – (die Bandage) бинт, бандаж, die Binde – таңба, бинт, бандаж, бант, der Verband – таңба, бинт, таңу, одақ, қоғам, федерация</p> <p>9. Француз: bandage – (la bande) магнитофон таспасы, жолақ, топ, топ, компания, бинт, le Bandage – бинт, таңу, бандаж, шеңбер, жиектеме, тартпа қамыт</p>
3345.	биогенез	биогенез	<p>1. (др.-грек. Βίος — «өмір» + грек. Genesis – «жаралу, шығу, бастау») – тірі организмдердің органикалық байланыстар түзуі. Кең мағынада алғанда, биогенез – тірі нәрсенің бәрі тірі нәрседен ғана бастау алады деген пайымдаманың эмпирикалық жиынтығы.</p> <p>2. Әзербайжан: biogenesis</p> <p>3. Қырғыз: Сынак жумалыгы</p> <p>4. Өзбек: Biyo</p> <p>5. Түрік: biogenez</p> <p>6. Ағылшын: biogenesis – биогенез</p> <p>7. Испан: biogénesis</p> <p>8. Неміс: Biogenese</p> <p>9. Француз: biogènèse</p>

3346.	биоенные стимуляторы	биоендік стимуляторлар	<p>1. (др.-грек. Βίος — «өмір» + еж. Грек. Γένος — «тұқым» және нем. Stimulator: < лат. Stimulus — «жүк арбасына жегілген буйволды (бұқаны) айдау үшін қолданылатын сырықтың үшкір металл ұштығы» - жануарлар мен өсімдіктердің қолайсыз орта жағдайларына бейімделуі барысында олардың оқшауланған тіндерінде түзілетін, биологиялық белсенділігі бар заттар.</p> <p>2. Әзербайжан: biogen stimulyatorlar</p> <p>3. Қырғыз: биоендик стимуляторлорун</p> <p>4. Өзбек: biyojenik oghlantirguvchilar</p> <p>5. Түрік: biyojenik uyaricilar</p> <p>6. Ағылшын: Biogenic stimulators</p> <p>7. Испан: estimuladores biogénicos</p> <p>8. Неміс: biogenen Stimulatoren</p> <p>9. Француз: stimuleurs biogènes</p>
3347.	биологические активные вещества	биологиялық белсенді заттар (заттектер)	<p>1. (грек. Βιολογία: еж. Грек. Βίος — «өмір» + еж. Грек. Λόγος — «оқу, ғылым» және лат. activus — «әрекет етуші») – тірі организмдердің белгілі бір тобына (бірінші кезекте – адамға қатысты, сондай-ақ өсімдіктерге, жануарларға, саңырауқұлақтарға және т.б. қатысты) немесе олардың жасушаларының жеке топтарына қатысты үлкен концентрация кезінде жоғары физиологиялық белсенділікке ие химиялық заттар. Заттардың физиологиялық белсенділігі оларды медициналық тұрғыдан пайдалану мүмкіндігі тұрғысынан да, адам организмнің қалыпты өмір сүруін қамтамасыз ету немесе организмдер тобына ерекше қасиеттер беру тұрғысынан да (мысалы, мәдени өсімдіктердің ауруларға төзімділігін арттыру ретінде) қарастырылады.</p> <p>Пайда болуына қарай ББЗ биоенді және абиоенді болып бөлінеді.</p> <p>2. Әзербайжан: bioloji aktiv maddə</p> <p>3. Қырғыз: биологиялык активдүү зат</p> <p>4. Өзбек: biologik faol modda</p> <p>5. Түрік: Biyolojik aktif madde</p> <p>6. Ағылшын: Biological active substances</p> <p>7. Испан: la sustancia activa biológica</p> <p>8. Неміс: der biologische Wirkstoff</p> <p>9. Француз: la substance active biologique</p>
3348.	биогеоценоз	биогеоценоз	<p>1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. Γη — «жер» + грек. Κοινός — «жалпы») — тірі организмдердің тобын және онымен байланысты өзара заттар мен энергия ағыны (табиғи экожүйе) ұласулары арқылы</p>

			байланысқан, бір аумақ шегіндегі ортаның абиотикалық факторлар жиынтығынан құралған жүйе. 2. Әзербайжан: biogeocoenosis 3. Қырғыз: 4. Өзбек: biogeocoenosis 5. Түрік: biogeocoenosis 6. Ағылшын: Biogeocoenosis 7. Испан: biogeocoenosis 8. Неміс: biogeocoenosis 9. Француз: biogeocoenosis
3349.	биомеханика нижней челюсти	төменгі жақсүйектің биомеханикасы	1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. Mechanike: mechane – «машина») – төменгі жақсүйектің қозғалыс заңдарын зерттейді. 2. Әзербайжан: mandibular Biyomekanik 3. Қырғыз: жаак биомеханика 4. Өзбек: pastki biyomekanik 5. Түрік: Alt çene biyomekanik 6. Ағылшын: Biomechanics of the lower jaw 7. Испан: biomecánica mandibular 8. Неміс: Kiefer Biomechanik 9. Француз: biomécaniques mandibulaires
3350.	биометрия	биометрия	1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. Metreo — «өлшеймін») - тірі организмдерді зерттеу кезінде статистикалық әдістерді пайдалану туралы ғылым. Табындағы және популяциядағы жануарлардың шаруашылық-пайдалы белгілерінің өзгеру және тұқымқуалау заңдылықтарын зерттейді. 2. Әзербайжан: biometry 3. Қырғыз: 4. Өзбек: Biyometri 5. Түрік: biyometri 6. Ағылшын: biometrics – (biometrics) биометрия, biometry – биометрия 7. Испан: biometría 8. Неміс: Biometrie – биометрия 9. Француз: biométrie
3351.	биомикроскопи я	биомикроскопи я	1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. Μικρός — «ұсақ, кішкентай» + грек. Σκοπέω — «көремін») – саңылау шамы деген арнайы оптикалық аспаптың көмегімен жүргізілетін көздің құрылымын бүге-шігесіне дейін зерттелуі. Аспаптың негізгі бөлігі – тар саңылау түріндегі диафрагма болып табылады, атауы да осыдан шыққан. 2. Әзербайжан: biomikroskopiya

			<p>3. Қырғыз: 4. Өзбек: biomicroscopy 5. Түрік: biyomikroskopi 6. Ағылшын: Biomicroscopy 7. Испан: biomicroscopía 8. Неміс: biomikroskopisch 9. Француз: biomicroscopie</p>
3352.	бионика	бионика	<p>1.(еж. Грек. Βίον — «тіршілік ететін») — техникалық құрылғылары мен жүйелерінде тірі табиғаттың құрылымын, қасиетін, қызметтері мен құрылысын, яғни табиғаттағы тірі нәрселер мен олардың өнеркәсіптегі аналогтарын пайдалану туралы қолданбалы ғылым. Қарапайым тілмен айтқанда, бионика — бұл биология мен техниканың бірігуі. Бионика биология мен техниканы жаңа қырынан қарастырып, табиғат пен техникадағы ортақ белгілер мен айырмашылықтарды түсіндіреді. Түрлері: - биологиялық бионика, биологиялық жүйелерде болатын процестерді зерттейді; - теориялық бионика, осы процестердің математикалық модельдерін құрады; - техникалық бионика, инженерлік міндеттерді шешу үшін теориялық бионика модельдерін пайдаланады. Бионика биология, физика, химия, кибернетика және электроника, навигация, байланыс, теңіз ісі және басқа да инженерлік ғылымдармен байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан: bionika 3. Қырғыз: бионик 4. Өзбек: bionika 5. Түрік: biyonik 6. Ағылшын: bionics – (bionics) бионика, bionic – бионика 7. Испан: biónica 8. Неміс: Bionik – бионика 9. Француз: Bionique – бионика</p>
3353.	биополе	биоөріс	<p>1. (еж. Грек. Βίον — «тіршілік ететін») – тірі организмдер жасайтын энергетикалық өріс. 2. Әзербайжан: Biosahə 3. Қырғыз: 4. Өзбек: biofield 5. Түрік: Biyo alanlarında 6. Ағылшын: Biofield 7. Испан: biofield</p>

			<p>8. Неміс: Biofeld</p> <p>9. Француз: biofield</p>
3354.	биопсия	биопсия	<p>1. (еж. Грек. Βίος — «өмір» + ὄψις — еж. Грек. - «сыртқы түр») — диагноз жасау немесе зерттеу мақсатында тірі организмнен жасуша немесе тін (биоптата) алу жүргізілетін зерттеу әдісі. Биопсия – онкологиялық аурулар бар деген күмән болған жағдайда диагнозды растаудың міндетті әдісі болып табылады.</p> <p>2. Әзербайжан: biopsiyası</p> <p>3. Қырғыз: биопсиясы</p> <p>4. Өзбек: biopsiya</p> <p>5. Түрік: biyopsi</p> <p>6. Ағылшын: biopsy – биопсия</p> <p>7. Испан: biopsia</p> <p>8. Неміс: Biopsie – биопсия</p> <p>9. Француз: biopsie – биопсия</p>
3355.	биопсия пункционная	пункциялық биопсия	<p>1. (еж. Грек. Βίος — «өмір» + ὄψις — еж. Грек. - «сыртқы түр» және лат. Punctio — «укол») — арнайы иненің көмегімен іске асырылатын тіндердің қалдықтарын жинау. Бұл зерттеу түрі мыналарды қамтиды: аспирациялық (жіңішке ине) биопсия және трепан-биопсия (жуан ине), тінге енгізілетін бұрандасы бар инелерді пайдалануды көздейтін.</p> <p>2. Әзербайжан: biopsiyası iynə</p> <p>3. Қырғыз: биопсиясы ийне</p> <p>4. Өзбек: biopsiya igna</p> <p>5. Түрік: biyopsi iğnesi</p> <p>6. Ағылшын: Biopsy of puncture</p> <p>7. Испан: aguja de biopsia</p> <p>8. Неміс: Biopsienadel</p> <p>9. Француз: aiguille de biopsie</p>
3356.	биоритм	биоритм	<p>1. (грек тіліндегі βίος — bios, - «өмір» және ρυθμός — rhythmos, - «кез келген қайталанатын қозғалыс, ырғақ») — биологиялық процестер мен құбылыстар сипаты мен қарқындылығының кезең-кезеңмен қайталанатын өзгерістері. Олар молекулалық және субжасушалықтан бастап биосфераға дейінгі құрылымы әртүрлі деңгейдегі тірі материяға тән. Кейбір биологиялық ырғақтар салыстырмалы түрде жеке болады (мысалы, жүректің жиырылу, ыны салу жиілігі), кейбіреуі организмдердің геофизикалық циклдерге бейімделуіне байланысты: тәуліктік (мысалы, жасушалардың бөліну, зат алмасу, жануарлардың</p>

			<p>қозғалыс белсенділігі қарқындылығының ауытқуы), көтерілу (мысалы, теңіздің көтерілу деңгейіне байланысты теңіз моллюскілері бақалшығының ашылып-жабылуы), жылдық (жануарлардың саны мен белсенділігінің, өсімдіктердің өсуінің және дамуының өзгеруі және т.б.)</p> <p>2. Әзербайжан: biorhythm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biorhythm</p> <p>5. Түрік: biorhythm</p> <p>6. Ағылшын: Biorhythm</p> <p>7. Испан: biorritmo</p> <p>8. Неміс: Biorhythmus</p> <p>9. Француз: biorythme</p>
3357.	биосинтез	биосинтез	<p>1. (еж. Грек. Βίος — «өмір» + грек. Synthesis — «қосу, үйлестіру») – тірі организмдердің табиғи органикалық байланыстар синтезінің процесі.</p> <p>2. Әзербайжан: biosintezi</p> <p>3. Қырғыз: биосинтези</p> <p>4. Өзбек: biosintezi</p> <p>5. Түрік: biyosentezi</p> <p>6. Ағылшын: biosynthesis – биосинтез</p> <p>7. Испан: biosíntesis</p> <p>8. Неміс: Biosynthese – биосинтез</p> <p>9. Француз: biosynthèse</p>
3358.	биосфера	биосфера	<p>1. (еж. Грек. Βίος — «өмір» + еж. Грек. Σφαῖρα — «сала, шар») — тірі организмдер қоныстанған, олардың әсері орын алған, оларды өмір сүрумен қамтамасыз етуге арналған өнімдер салынған Жер қабығы; «өмір үлдірі»; Жердің жаһандық экожүйесі.</p> <p>2. Әзербайжан: biosfer</p> <p>3. Қырғыз: бекитүү</p> <p>4. Өзбек: biosfera</p> <p>5. Түрік: biyosfer</p> <p>6. Ағылшын: biosphere – биосфера</p> <p>7. Испан: biosfera</p> <p>8. Неміс: Biosphäre</p> <p>9. Француз: biosphère – биосфера</p>
3359.	биотелеметрия	биотелеметрия	<p>1. (еж. Грек. Βίος — «өмір» + грек. Tele — «алыста, алыс» + грек. Metreo — «өлшеймін») – адамның денесіне немесе жануарға бекітілген бергіштен келген дабылды тіркеу тәсілі. Әдетте, ол үшін шағын ұзын толқынды радиобергіштер мен радиоактивтің қайнар көздері пайдаланылады. Биоөлшемдер әдісі белгілі бір малдың орналасқан</p>

			<p>жерін нақты анықтауға, жүрек жиырылуының ырғағын, қан қысымын және т.б. тіркеуге болады.</p> <p>2. Әзербайжан: biotelemetry</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biotelemetry</p> <p>5. Түрік: biyotelemetri</p> <p>6. Ағылшын: Biotelemetry</p> <p>7. Испан: biotelemetría</p> <p>8. Неміс: biotelemetry</p> <p>9. Француз: biotélémetrie</p>
3360.	биотоки	биотоктар	<p>1. (еж. Грек. Βίος — «өмір») – әртүрлі биопотенциалдың әсерінен тірі организмнің әртүрлі аймақтарына өтетін токтар. Бұлшық ет, жүрек, ми және т.б. биотоктары болады. Биотоктар тиісті органның жағдайы мен қызметі туралы ақпаратты береді. Медицина және т.б. мақсатта биоэлектродтардың көмегімен биотоктарды организмнің әртүрлі жерлеріне енгізеді де (немесе орнатады), осы электродтарға қосылған аспаптар арқылы сезімталдылықты өлшейді. Сондай-ақ биотоктар биобасқару үшін де пайдаланылады.</p> <p>2. Әзербайжан: biotoki</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: biotoki</p> <p>5. Түрік: biotoki</p> <p>6. Ағылшын: Biocurrents</p> <p>7. Испан: biotoki</p> <p>8. Неміс: biotoki</p> <p>9. Француз: biotoki</p>
3361.	биотонус	биотонус	<p>1. (грек. Βίος — «өмір» + грек. Το-πος — «күш») – ассимиляция процестерінің жалпы сомасының диссимиляция процестерінің жалпы сомасына қатынасы, уақыт бірлігіне шаққандағы белгілі бір тірі зат көлемінің бірлігімен өлшенеді. Биотонустың бұл анықтамасын Макс Ферворн (Verworn) берген; қазіргі таңда биотонус деген термин сирек қолданылады. Егер ассимиляциялық процестердің жалпы қосындысын А деп, ал диссимиляциялық процестердің жалпы сомасын D деп белгілесек, -g- бөлшегі сандық биотонусты білдіреді. $A=D$ болғанда, $-t_j = 1$ болады, бұл зат алмасудың тепе-теңдігіне сәйкес келеді. $A^>B$ сәйкес келсе, бөлшек $->1$ болады; бұл өсуге сәйкес келеді. $A<CD$ болса, бөлшек $—< 1$ болады; бұл атрофияға сәйкес келеді.</p> <p>2. Әзербайжан: Biotonus</p> <p>3. Қырғыз:</p>

			<p>4. Өзбек: Biotonus 5. Түрік: Biotonus 6. Ағылшын: Biotonic 7. Испан: Biotonus 8. Неміс: Biotonus 9. Француз: Biotonus</p>
3362.	БИОТИН	БИОТИН	<p>1. (грек. Bios — «өмір») – В тобының түссіз, суда еритін дәрумені. Шашқа, теріге және тырнаққа тигізетін оң әсерінің арқасында биотинді «сұлулық дәрумені» деп атайды. Биотин бактериялармен, зеңмен және ашытқыш саңырауқұлақтармен, балдыркөкпен және кейбір өсімдіктермен синтезделеді. 2. Әзербайжан: biotin 3. Қырғыз: 4. Өзбек: biotin 5. Түрік: biyotin 6. Ағылшын: Biotin 7. Испан: biotina 8. Неміс: Biotin 9. Француз: biotine</p>
3363.	БИОЦЕНОЗ	БИОЦЕНОЗ	<p>1. (грек. Bios — «өмір» + грек. Koinos – «жалпы») – бұл салыстырмалы түрде алғанда, бірқалыпты тіршілік кеңістігін мекендейтін (күрлықтың немесе судың белгілі бір бөлігі) және өздерін қоршаған ортамен өзара байланысқан жануарлардың, өсімдіктердің, саңырауқұлақтар мен микроорганизмдердің тарихи қалыптасқан жиынтығы. 2. Әзербайжан: biocenose 3. Қырғыз: 4. Өзбек: biocenose 5. Түрік: biocenose 6. Ағылшын: biocenosis – биоценоз, biocenose – биоценоз 7. Испан: biorecursos 8. Неміс: biocenose – (die Lebensgemeinschaft) симбиоз, биоценоз, брак, супружество, совместная жизнь 9. Француз: biocénose</p>
3364.	БИОФАРМАЦИЯ	БИОФАРМАЦИЯ	<p>1. (грек. Bios — «өмір» + англ. Pharmacy — «дәрі және дәрі қабылдау») – фармацевтика ғылымдарының заманауи саласы, зерттеу пәні дәрілік формалардағы дәрілік құралдардың физика-химиялық қасиеттері, дәрілік формалар мен</p>

			<p>олардың тигізетін терапевтік әсері арасындағы өзара қарым-қатынастың кең ауқымы.</p> <p>2. Әзербайжан: Bio əsçaşılıq</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Biopharmacy</p> <p>5. Түрік: Biyofarmasi</p> <p>6. Ағылшын: Biopharmacy</p> <p>7. Испан: biofarmacia</p> <p>8. Неміс: Biopharmazie</p> <p>9. Француз: biopharmacie</p>
3365.	биоэлектрический потенциал	биоэлектрлік әлеует	<p>1. (грек. Bios — «өмір» + еж.-грек. ἤλεκτρον — «янтарь» және лат. potentialis– «күшті») – зерттелініп отырған тірі тінде, мысалы, мидың әртүрлі аймағында, жасушалары мен басқа да құрылымында болатын зарядтардың өзараәрекеттесуінің энергетикалық сипаттамасы.</p> <p>2. Әзербайжан: fəaliyyət potensial</p> <p>3. Қырғыз: иш-аракеттер мүмкүн</p> <p>4. Өзбек: harakat salohiyati</p> <p>5. Түрік: aksiyon potansiyeli</p> <p>6. Ағылшын: Bioelectric potential</p> <p>7. Испан: potencial de acción</p> <p>8. Неміс: Aktionspotential</p> <p>9. Француз: potentiel d'action</p>
3366.	биоэнергетика	биоэнергетика	<p>1. (грек. Bios — «өмір» + еж.-грек. ἤλεκτρον — «янтарь») - тірі субъектілердің организмінде болатын, олардың тіршілік ету процестері үшін жауап беретін энергияны трансформациялау процестерінің тобы. Индивидтердің организмінде түзілетін энергия жасушалық тотығу салдарынан жылу энергиясына және оның басқа да түрлеріне түрленеді.</p> <p>2. Әзербайжан: bioenergetics</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Biyoenerji</p> <p>5. Түрік: biyoenerji bilimi</p> <p>6. Ағылшын: Bioenergetics – биоэнергетика</p> <p>7. Испан: bioenergética</p> <p>8. Неміс: Bioenergetik – биоэнергетика</p> <p>9. Француз: bioénergétique</p>
3367.	бластогенез	бластогенез	<p>1. (грек. Blastos – «өскін, ұрық» + грек. Genesis – «пайда болу, шығу, даму») - көпжасушалы тірі организмнің жыныссыз (вегетативті) көбеюі кезіндегі жеке дамуы. Эмбриогенезден өзгешелігі бластогенездің бастапқы кезеңі жұмыртқа емес,</p>

			<p>көптеген соматикалык жасушалар түрінде болып келетін бүршік болып табылады. Сондықтан да бластогенезде бөлшектену және гастрүляция процестері болмайды, дамуы бүйректің құрамына енетін аналықтың тініне байланысты.</p> <p>2. Әзербайжан: blastogenesis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastogenesis</p> <p>5. Түрік: blastogenezis</p> <p>6. Ағылшын: Blastogenesis</p> <p>7. Испан: blastogénesis</p> <p>8. Неміс: blastogenesis</p> <p>9. Француз: blastogenesis</p>
3368.	бластодерма	бластодерма	<p>1. (еж. Грек. Βλαστός — «өсінді, ұрық» + еж. Грек. Δέρμα — «тері, қабат») — ядролардың, ал кейін бластула кезеңінде толық бөлшектелмейтін көпжасушалы жануарлардың ұрығынан тұратын жасушалардың қабаты.</p> <p>2. Әзербайжан: blastoderm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastoderm</p> <p>5. Түрік: blastoderm</p> <p>6. Ағылшын: blastoderm – бластодерма</p> <p>7. Испан: blastodermo</p> <p>8. Неміс: blastoderm</p> <p>9. Француз: blastoderme – бластодерма</p>
3369.	бластопатия	бластопатия	<p>1. (еж. Грек. Βλαστός — «өсінді, ұрық» + грек. Pathos – «уайымдау, ауру») – бластула құрылымындағы ауытқушылықтардың жалпы атауы.</p> <p>2. Әзербайжан: blastopatiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blastopatiya</p> <p>5. Түрік: blastopatiya</p> <p>6. Ағылшын: Blastopathy</p> <p>7. Испан: blastopatiya</p> <p>8. Неміс: blastopatiya</p> <p>9. Француз: blastopatiya</p>
3370.	бленнорея	бленнорея	<p>1. (еж. Грек. Βλέννος — «шырыш» + еж. Грек. ῥέω — «ағамын») – көбіне гонококк (гонобленнорея) салдарынан болатын көздің шырышты қабығының (конъюнктива) жедел іріңдеп қабынуы. Көбіне босанған кезде анасының ауру гонорейясынан жұғатын жаңа туылған нәрестелерді болады. Соқырлыққа әкеп соғуы мүмкін.</p>

			<p>2. Өзербайжан: blepharophthalmia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharophthalmia</p> <p>5. Түрік: blepharophthalmia</p> <p>6. Ағылшын: Blepharorrhea</p> <p>7. Испан: blepharophthalmia</p> <p>8. Неміс: blepharophthalmia</p> <p>9. Француз: blepharophthalmia</p>
3371.	блефаропластика	блефаропластика	<p>1. (еж. Грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек., plassein – «қырлау») – қабақтың пішінін, көздің қиығын өзгерту үшін жасалатын ота. Шұғыл араласудың бұл түрі тері қабаты мен май түзілімдерін тілуді қажет етеді.</p> <p>Қабақты жөндеу отасын жасауға болатын жағдайлар: жоғарғы және төменгі қабақ терісінің салбырауы, қабақтың «май түзілімдері», көздің төменгі бұрышының салбырауы, көздің қиығы мен формасы.</p> <p>Ота кезіндегі артық тері мен май көздің табиғи қатпарларын кесу арқылы алынады. Қабақты жөндеу отасы стационар жағдайында, жалпы жансыздандыру арқылы жасалады. Ұзақтығы 2-3 сағат. Оңалту кезеңі 10-12 күннен аспайды.</p> <p>2. Өзербайжан: Blepharoplasty</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: Blepharoplasty</p> <p>5. Түрік: Blefaroplasti</p> <p>6. Ағылшын: Blepharoplasty</p> <p>7. Испан: blefaroplastia</p> <p>8. Неміс: blepharoplasty</p> <p>9. Француз: blépharoplastie</p>
3372.	блефароплегия	блефароплегия	<p>1. (blepharoplegia: еж. Грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек. Plēgē соққы) – жоғарғы қабақ пен көздің айналасындағы бұлшық еттің қабақ бөлігін көтеріп тұратын бұлшық еттердің салдануынан болатын қабақтың салы.</p> <p>2. Өзербайжан: blefaroplegiya</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blefaroplegiya</p> <p>5. Түрік: blefaroplegiya</p> <p>6. Ағылшын: Blepharoplegia</p> <p>7. Испан: blefaroplegiya</p> <p>8. Неміс: blefaroplegiya</p> <p>9. Француз: blefaroplegiya</p>
3373.	блефароптоз	блефароптоз,	<p>1. (еж. Грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек. Ptosis –</p>

		салқабак	<p>«құлау») – әртүрлі себеп (истерия, көзді қимылдату жүйкесінің зақымдануы, көздің симпатикалық иннервациясының бұзылуы) салдарынан болатын жоғарғы қабақтың түсуі.</p> <p>2. Әзербайжан: blepharoptosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharoptosis</p> <p>5. Түрік: Blefaroptosis</p> <p>6. Ағылшын: Blepharoptosis</p> <p>7. Испан: blefaroptosis</p> <p>8. Неміс: blepharoptosis</p> <p>9. Француз: blépharoptose</p>
3374.	блефарорафия	блефарорафия	<p>1. (blepharorrhaphia: еж. Грек. Βλέφαρον — «қабақ» + грек. Rraphe – «тігіс») – көз саңылауын уақытша немесе тұрақты, жартылай немесе толық жабу үшін жасалатын хирургиялық ота; лагофтальма, нейросал болу кератиті және т.б. кезінде қолданылады, сондай-ақ, бұл орбитотомия және оптико-цилиарлы неврэктомия отасының кезеңі.</p> <p>2. Әзербайжан: blepharorrhaphy</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharorrhaphy</p> <p>5. Түрік: blepharorrhaphy</p> <p>6. Ағылшын: Blepharorrhaphy</p> <p>7. Испан: blepharorrhaphy</p> <p>8. Неміс: blepharorrhaphy</p> <p>9. Француз: blepharorrhaphy</p>
3375.	блефароспазм	блефароспазм	<p>1. (еж.-грек. Βλέφαρον — «қабақ» + еж.-грек. Σπασμός — «қатты жиырылу») – беттегі спазмның бір түрі, көздің айналасындағы бұлшық еттердің өздігінен жиырылуы. Сырттай қарағанда мұндай тырысу қабақтың қарқынды түрде қабысуы сияқты болып көрінеді. Ауру қабақтың ісінуімен, жас ағумен (тері мацерациясына әкеп соғады), жас бөлінуінің бұзылуымен қатар жүреді.</p> <p>2. Әзербайжан: nictitating spazm</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: nictitating siqilish</p> <p>5. Түрік: gözkapığı spazm</p> <p>6. Ағылшын: Blepharospasm</p> <p>7. Испан: espasmo nictitante</p> <p>8. Неміс: nictitating Krampf</p> <p>9. Француз: spasmes nictitante</p>
3376.	блефарофимоз	блефарофимоз	<p>1. Блефарофимоз (грек. Blepharon – «қабақ» + грек. Phimōsis – «тұйықталу, саңылаудың тарылуы») –</p>

			<p>әдетте, көздің сыртқы бұрыштарындағы қабақтың тұтасуы нәтижесінде көз саңылауының тарылуы; созылмалы конъюнктивит кезінде байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: blepharophimosis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharophimosis</p> <p>5. Түрік: blefarofimozis</p> <p>6. Ағылшын: Blepharopathy</p> <p>7. Испан: blefarofimosis</p> <p>8. Неміс: Blepharophimose</p> <p>9. Француз: blépharophimosis</p>
3377.	блефарохалазис	блефарохалазис	<p>1. (грек. Blepharon – «қабақ» + грек. Chalasis – «босаңсу») – әрқайсысы бірнеше күнге созылатын, мезгіл-мезгіл болып тұратын қабақтың ауырмай ісіну ұстамасы. Бұл жергілікті ангионевротикалық ісік түрі, яғни сұйықтың тіндерге жылдам жиналуы болып табылады. Мезгіл-мезгіл болып тұратын ұстамалар терінің жұқарып, атрофиялануына әкеп соғады.</p> <p>2. Әзербайжан: blepharochalasis</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: blepharochalasis</p> <p>5. Түрік: blepharochalasis</p> <p>6. Ағылшын: Blepharochalasis</p> <p>7. Испан: blefarocalasia</p> <p>8. Неміс: Blepharochalasis</p> <p>9. Француз: blépharochalasis</p>
3378.	близнец, двойня	егіз	<p>1.– жүктілік бойы дамыған, босану кезінде аздаған уақыт аралығында бірінен кейін бірі жарық дүниеге келген бір ананың балалары.</p> <p>Егіздердің негізгі екі түрі болады:</p> <p>-монозиготалы (гомозиготалы);</p> <p>-дизиготалы (гетерозиготалы);</p> <p>аралық тип: монозиготалы полярлық (жартылай ұқсас).</p> <p>2. Әзербайжан: əkiz, twins</p> <p>3. Қырғыз: эгиз, эгиз</p> <p>4. Өзбек: egizak, egizaklar</p> <p>5. Түрік: ikiz, ikizler</p> <p>6. Ағылшын: Twin, twins</p> <p>7. Испан: gemelos, gemelos</p> <p>8. Неміс: Zwilling, Zwillinge</p> <p>9. Француз: jumeau, jumeaux</p>
3379.	близнецы двухяйцевые	екіжұмыртқалы кегіздер	<p>1. – әртүрлі екі сперматозоидтың ұрықтандыруы нәтижесінде әртүрлі екі жұмыртқа жасушасынан</p>

			<p>дамитын егіздер. Жыныстары бірдей және әртүрлі болады, әдеттегі аға-әпкелерде болатын өзгешеліктері болады.</p> <p>2. Әзербайжан: twins dvuhyaytsevye</p> <p>3. Қырғыз: эгиз екіжумырткалы</p> <p>4. Өзбек: Egizaklar dvuhyaytsevye</p> <p>5. Түрік: ikizler dvuhyaytsevye</p> <p>6. Ағылшын: Twins twins</p> <p>7. Испан: gemelos dvuhyaytsevye</p> <p>8. Неміс: Zwillinge dvuhyaytsevye</p> <p>9. Француз: jumeaux dvuhyaytsevye</p>
3380.	близкофокусная лучевая терапия	жақынфокустық сәулемен емдеу	<p>1. – сәуле көзі сәуле түсетін дене аймағынан 5-10 см қашықта тұратын рентген терапиясы; сәуле көзі сәуле түсетін дене аймағынан 30 см қашықта тұратын гамма терапиясы.</p> <p>2. Әзербайжан: yaxın diqqət radiasiya terapiya</p> <p>3. Қырғыз: жакынкы басым нурлануу терапиясы</p> <p>4. Өзбек: yaqin-fokus radiatsiya davolash</p> <p>5. Түрік: yakın odaklama radyasyon tedavisi</p> <p>6. Ағылшын: Close-focus radiation therapy</p> <p>7. Испан: radioterapia del foco de cerca</p> <p>8. Неміс: Naheinstellungspunkt Strahlentherapie</p> <p>9. Француз: près de focalisation radiothérapie</p>
3381.	близорукость	сығырлық	<p>1.-(еж. Грек. Μύω — «сығыраямын» және ὄψις — «көзқарас, көру») — бейне көздің торлы қабығында емес, оның алдында қалыптасатын көз ақауы (рефракция ауытқушылығы). Аметропияның бір түрі болып табылады. Оның ең көп таралған себебі – көз алмасының ұзындық бойымен ұлғаюы, оның салдарынан торлы қабық фокалды жазықтықтан тыс орналасады. Сирек кездесетін түрі – көздің сындырушы жүйесі сәулені әдеттегіден қаттырақ бір орынға жинастырады (соның салдарынан олар торлы қабықта емес, оның алдында бірігеді). Кез келген түрінде қашықтағы заттарды қараған кезде торлы қабықта анық емес, бұлдыр бейне пайда болады.</p> <p>Адам жақыннан жақсы көреді де, алыстан көрмейді, бұл мәселені шешу үшін оптикалық күші теріс мәнді көзілдірік немесе түйіспелі линза тағады.</p> <p>2. Әзербайжан: yaxıngörmə</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: miyori</p> <p>5. Түрік: miyori</p> <p>6. Ағылшын: myopia – алыстан нашар көру, миопия, near-sightedness – алыстан нашар көру, short-sightedness – алыстан нашар көру, short sight –</p>

			<p>алыстан нашар көру, purblindness – алыстан нашар көру, алыстан көрмеу, near-sight – алыстан нашар көру</p> <p>7. Испан: miopía</p> <p>8. Неміс: Kurzsichtigkeit – алыстан нашар көру, der Myopie – алыстан нашар көру, миопия</p> <p>9. Француз: myopie – алыстан нашар көру</p>
3382.	близорукость ложная (миопия)	жалған сығырлық	<p>1. Аккомодация (лат. Accomodatio — «бейімделу») — көздің әртүрлі қашықтықтарда анық көру қабілеті. Бұл кірпік (цилиарлы) бұлшық ет, кірпік байланыс және көзбұршақ сияқты үш элементтің келісілген жұмысының көмегімен іске асады.</p> <p>2. Әзербайжан: yalan nearsightedness (miopiya)</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: yolg'on uzoqni ko'ra olmaslik (miyopi)</p> <p>5. Түрік: Yanlış uzağı (miyop)</p> <p>6. Ағылшын: Nearsightedness false (myopia)</p> <p>7. Испан: falsa miopía (miopía)</p> <p>8. Неміс: Falsch Kurzsichtigkeit (Myopie)</p> <p>9. Француз: fausse myopie (myopie)</p>
3383.	блокада внутрижелудочковая	қарыншаішілік блокада	<p>1.-(ағыл. Blockade – «блокада») – әртүрлі факторлардың жүрекке тигізетін әсері немесе мұндай әсерінсіз түсіндірілетін, әртүрлі жастағы пациенттерде дамиды жүрек қарыншалары бойынша электр импульстері өткізгіштігінің бұзылуы.</p> <p>Бөгеу көбіне қартайған шақта (60-70 жастан асқан адамдарда 1-2%) кездеседі, жастар арасында сирек кездеседі — қырық жасқа толмаған тұлғалардың 0,6%-ы. Бөгеулер балалар жасында да, шамамен алғанда, жүз мың баланың ішінен 5-еуінен кездесуі мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: intraventricular məhəllə</p> <p>3. Қырғыз: себебинен қарынчалар блогу</p> <p>4. Өзбек: intraventriküler blok</p> <p>5. Түрік: intraventriküler blok</p> <p>6. Ағылшын: Intraventricular blockade</p> <p>7. Испан: bloqueo intraventricular</p> <p>8. Неміс: intraventrikulären Block</p> <p>9. Француз: intraventriculaire</p>
3384.	блокада внутрикостная	сүйекішілік блокада	<p>1. (ағыл. Blockade – «блокада») – бұл анестетикті сүйектің кемікті затына енгізу арқылы ауруды және ауруға байланысты сезімтал, қозғалыс, қантамыр бұзылуларын емдеу тәсілі.</p> <p>2. Әзербайжан: intraosseous blokada</p>

			<p>3. Қырғыз: суйек ішінде блокада</p> <p>4. Өзбек: intraosseous qurshov</p> <p>5. Түрік: intraosseöz blokaaj</p> <p>6. Ағылшын: Intraosseous blockade</p> <p>7. Испан: bloqueo intraósea</p> <p>8. Неміс: intraosseous Blockade</p> <p>9. Француз: blocus intraosseuse</p>
3385.	блокада внутрипредсерд ная	жүрекшеішілік блокада	<p>1. (ағыл. Blockade – «блокада») – электр импульсінің жүрекшенің өткізгіш жүйесі бойымен өтуінің бұзылуы.</p> <p>2. Әзербайжан: blokada intraatrial</p> <p>3. Қырғыз: блокада жүрекшеішілік</p> <p>4. Өзбек: qurshov intraatrial</p> <p>5. Түрік: blokaaj intraatriyal</p> <p>6. Ағылшын: Atrial block</p> <p>7. Испан: intraauricular bloqueo</p> <p>8. Неміс: Blockade intraatriale</p> <p>9. Француз: blocus intra-auriculaire</p>
3386.	боковая область лица	беттің бір жақ аймағы	<p>1. – жақ, құлақ маңы-шайнау аймағы және самайасты шұңқырында орналасқан түзілімдерден тұратын беттің жұптық бөлігі.</p> <p>2. Әзербайжан: yan üz sahəsi</p> <p>3. Қырғыз: каптал бети аймағы</p> <p>4. Өзбек: yon yuzi maydoni</p> <p>5. Түрік: yan yüz alanı</p> <p>6. Ағылшын: Side face</p> <p>7. Испан: área de la cara lateral</p> <p>8. Неміс: Seitenflächenbereich</p> <p>9. Француз: côté surface frontale</p>
3387.	боковые лакуны	бүйірлік лакуналар	<p>1. (лат. Lacuna — «шұқырлау, шұңқыр») – синус саңылауы арқылы берілетін қатты ми қабығының жапырақтарынан түзілен қуыстар.</p> <p>2. Әзербайжан: lateral boşluqlar</p> <p>3. Қырғыз: жанынан кемчиликтер</p> <p>4. Өзбек: lateral bo'shliqlar</p> <p>5. Түрік: yan boşluklar</p> <p>6. Ағылшын: Lateral lacunae</p> <p>7. Испан: brechas laterales</p> <p>8. Неміс: seitliche Lücken</p> <p>9. Француз: lacunes latérales</p>
3388.	болевой синдром	ауырсыну синдромы	<p>1. (грек. Syndromē – «жиналу, топталу») – әрбір адам өмірінде ең болмаса бір рет сезінген жайсыз жағдай. Барлық ауру дерлік осындай жағымсыз процеспен қатар жүреді, сондықтан да бұл белгінің</p>

			<p>түрлері көп, олардың әрқайсысының өзіндік туындау себептері, белгілері, олардың қарқындылығы, ұзақтығы және емдеу тәсілдері бар.</p> <p>2. Әзербайжан: ağrı sindromu</p> <p>3. Қырғыз: оору синдрому</p> <p>4. Өзбек: og'riq sindromi</p> <p>5. Түрік: ağrı sendromu</p> <p>6. Ағылшын: pain syndrome</p> <p>7. Испан: El síndrome de dolor</p> <p>8. Неміс: Schmerzsyndrom</p> <p>9. Француз: syndrome douloureux</p>
3389.	болевая чувствительность	ауырсыну сезімталдығы	<p>1. – өте күшті және талқандаушы тітіркендіргіштерге деген сезімталдық; кенеттен жағымсыз эмоционалды реңкі және вегетативті реакциялары (тыныс алудың жиілігі, көз қарашығының ұлғаюы, перифериялық қантамырлардың тарылуы және т.б.) бар ауру сезімдерінің туындауымен байланысты сезімталдық бұзылған жағдайда (мысалы, есту қабілеті бұзылуының кейбір формаларында) ауруға сезімталдық деңгейінің төмендегені байқалады.</p> <p>2. Әзербайжан: algesthesia</p> <p>3. Қырғыз:</p> <p>4. Өзбек: algesthesia</p> <p>5. Түрік: algesthesia</p> <p>6. Ағылшын: Pain sensitivity</p> <p>7. Испан: algesthesia</p> <p>8. Неміс: algesthesia</p> <p>9. Француз: algesthesia</p>
3390.	болезнетворность	ауру тудырғыш туындатқыш	<p>1. – микроорганизмдердің (немесе кез келген басқа агенттің) ауру тудыруға деген қабілеті.</p> <p>2. Әзербайжан: zəhər</p> <p>3. Қырғыз: бөлүү</p> <p>4. Өзбек: yomonlik</p> <p>5. Түрік: öldürücülük</p> <p>6. Ағылшын: Disease</p> <p>7. Испан: virulencia</p> <p>8. Неміс: Virulenz</p> <p>9. Француз: virulence</p>
3391.	болезни алиментарные	алиментарлық аурулар	<p>1. (лат. Alimentum – «тамақ, қорек») – тамақтану кезінде белгілі бір тағамдық заттардың тапшылығына немесе шамадан тыс болуына байланысты туындаған аурулар.</p> <p>2. Әзербайжан: qida xəstəlik</p> <p>3. Қырғыз: азықтық оору</p>

			<p>4. Өзбек: oзуqaviy kasallik 5. Түрік: beslenme hastalık 6. Ағылшын: Diseases of alimentary 7. Испан: enfermedad nutricional 8. Неміс: Ernährungskrankheit 9. Француз: maladie nutritionnelle</p>
3392.	болезни кожные, дермат оз	тері аурулары, дерматоздар	<p>1. – паразиттер (қотыр, теміреткі, таз) салдарынан, механикалық немесе химиялық тітіркендіргіштер, көгеру және лас (күс) салдарынан теріде болатын әртүрлі зақымданулар. 2. Әзербайжан: dəri xəstəlikləri, dermatozlar 3. Қырғыз: тери оорулары, дерматитке 4. Өзбек: teri kasalliklari, dermatosis 5. Түрік: deri hastaliklari, dermatoz 6. Ағылшын: Dermatological diseases 7. Испан: enfermedades cutáneas, dermatosis 8. Неміс: Hautkrankheiten , Dermatosen 9. Француз: les maladies cutanées, les dermatoses</p>
3393.	болезни сопутствующие	қосарласқан	<p>1. – белгілі бір науқастың негізгі ауруымен қатар жүретін аурулары; диагноз қойған кезде көрінеді. 2. Әзербайжан: əlaqədar xəstəliklər 3. Қырғыз: оорулары менен байланыштуу 4. Өзбек: tegishli kasalliklar 5. Түрік: ilgili hastaliklar 6. Ағылшын: Diseases associated 7. Испан: enfermedades relacionadas 8. Неміс: Krankheiten verwandte 9. Француз: maladies connexes</p>
3394.	болезни хромосомные	хромосомалық аурулар	<p>1.-(еж.-грек. Χρόμα — «түс» + еж.-грек. Σόμα — «дене») – хромосома санының немесе құрылымының өзгерістері арқылы түсіндіруге болатын тұқымқуалаушылық аурулары. Геномды мутациялар немесе жеке хромосомалардың құрылымдық өзгерістері арқылы түсіндіруге болатын аурулар хромосомалы ауруларға жатады. Хромосомалы аурулар ата-анасының біреуіндегі жыныстық жасушалардағы мутация салдарынан орын алады. Ұрпақтан-ұрпаққа оның 3-5 %-ы ғана беріледі. Хромосомалы бұзылушылық салдарынан шамамен 50 % күтпеген түсік жасалып, 7 %-ға жуық бала өлі туылады. Хромосомалы аурулардың бәрін екі топқа бөлуге болады: хромосома сандарының ауытқуы және хромосома құрылымының бұзылуы. 2. Әзербайжан: xromosom xəstəlikləri</p>

			<p>3. Қырғыз: хромосомдук оорулар 4. Өзбек: xromosoma kasalliklari 5. Түрік: kromozomal hastaliklar 6. Ағылшын: Chromosomal diseases 7. Испан: enfermedades cromosómicas 8. Неміс: chromosomalen Erkrankungen 9. Француз: maladies chromosomiques</p>
3395.	болезнь адаптации	бейімделу ауруы	<p>1. (лат. Adapto — «бейімделемін») – шамадан тыс стресс алу, стреске түсіретін зақымдау тетіктері асқындыратын ауру. 2. Әзербайжан: uyğunlaşma xəstəlik 3. Қырғыз: ылайыкташуу оорусу 4. Өзбек: moslashish kasallik 5. Түрік: adaptasyon hastalığı 6. Ағылшын: Adaptation disease 7. Испан: enfermedad de adaptación 8. Неміс: Anpassung Krankheit 9. Француз: la maladie d'adaptation</p>
3396.	болезни хронические	созылмалы аурулар	<p>1. (грек chronos – «уақыт») – канадалық патолог Г. Сельенің организмнің бейімделу реакцияларының жетілмеуі нәтижесінде организмге спецификалық емес патогенді орта факторларының әсер етуі кезінде туындайтын патологиялық жағдайды белгілеу үшін ұсынған термині. 2. Әзербайжан: xroniki xəstəlik 3. Қырғыз: өнөкөт оорулар 4. Өзбек: surunkali kasallik 5. Түрік: kronik hastalık 6. Ағылшын: Chronic diseases 7. Испан: enfermedad crónica 8. Неміс: chronische Krankheit 9. Француз: maladie chronique</p>
3397.	болезнь бронхоэктатическая	бронхоэктаздық ауру	<p>1. (грек. Βρόγχος – «кеңірдек» + грек. Éktasis - «созу») — көбіне өкпенің төменгі бөліктеріндегі қайтымсыз өзгерген (кеңейген, деформацияланған) және функционалды тұрғыдан толық емес бронхыдағы созылмалы іріңдеу процесімен сипатталатын жүре пайда болған немесе туа біткен ауру. 2. Әзербайжан: bronxoektaziya 3. Қырғыз: 4. Өзбек: bronşektazi 5. Түрік: bronşektazi 6. Ағылшын: Bronchoectatic disease 7. Испан: bronquiectasia</p>

			<p>8. Неміс: Bronchiektasen 9. Француз: bronchectasie</p>
3398.	болезнь венерический	венерологиялы қ аурулар	<p>1.– негізінен инфекцияланған серіктеспен жыныстық қатынасқа түскен кезде пайда болатын жұқпалы аурулар тобы. Бастапқыда венерологиялық ауруға бес ауру жататын, олар: гонорея, сифилис, жұмсақ шанкр, шап лимфогранулематозы және венерологиялық гранулема. 1960 жылдары жыныстық қатынас арқылы басқа да аурулардың берілетіні көрсетілді. «Жыныстық қатынас арқылы берілетін аурулар» деген термин қазіргі таңда жоғарыда аталған аурулармен ғана шектелмейді, ол хламидиоз (<i>Chlamydia trachomatis</i> салдарынан болатын), жыныстық мүше герпесі, цитомегаловирус инфекциясы, В тобының стрептококкы, гепатит, вагинит, іш қуысы органдарының инфекциялары, сүйір кондилома және зоопаразитарлы ауруларды да қамтиды. Әртүрлі инфекция салдарынан өлімге әкеп соғатын жүре пайда болған иммун тапшылығы синдромы жыныстық қатынас арқылы да, басқа жолдармен де беріледі.</p> <p>2. Әзербайжан: v.d. 3. Қырғыз: 4. Өзбек: v.d. 5. Түрік: v.d. 6. Ағылшын: Venereal disease 7. Испан: v.d. 8. Неміс: V. D. 9. Француз: V.D.</p>
3399.	болезнь врожденная	тума дерт (ауру)	<p>1. – бала туылған кезде айқын немесе жасырын формада болатын аурулар және даму ақаулықтары. Туабіткен аурулардың бір бөлігі, оның ішінде ферментопатия тұқымқуалаушылық арқылы беріледі. Басқа тума дерттердің себептері ананың бойындағы аурулар, жүктілік кезінде алкоголь, кейбір дәрілік препараттар (цитостатиктер, стероидты гормондар, салицилаттар және т.б.), иондалған сәулеленудің ұрыққа тигізетін әсері, инфекция қоздырғыштар және т.б. болып табылады. Перинаталдық аурулар және өлім құрылымында тума дерт бірінші орындардың бірінде тұр.</p> <p>2. Әзербайжан: anadangəlmə xəstəlik 3. Қырғыз: тубаса оору 4. Өзбек: tug'ma kasallik 5. Түрік: doğuştan hastalık</p>

			<p>6. Ағылшын: Congenital disease 7. Испан: enfermedad congénita 8. Неміс: Erbkrankheit 9. Француз: maladie congénitale</p>
3400.	болезнь гипертоническая	гипертония ауруы	<p>1. – ең басты клиникалық белгісі – артериалды қысымның ұзақ уақыт бойы әрі тұрақты түрде көтерілуі болып табылатын созылмалы ауру. 2. Әзербайжан: 3. Қырғыз: 4. Өзбек: 5. Түрік: 6. Ағылшын: 7. Испан: 8. Неміс: 9. Француз:</p>
3401.	болезнь декомпрессионная	декомпрессиялық ауру	<p>1. организм қаны мен тіндерінде еріген газдардың қанға көпіршік түрінде бөлінуі, бұл жасуша қабырғаларын, қантамырларды бұзып, қан ағысын бұғаттайды. Сондай-ақ, бұл жағдай кессонн ауруы деп аталады. 2. Әзербайжан: 3. Қырғыз: 4. Өзбек: 5. Түрік: 6. Ағылшын: 7. Испан: 8. Неміс: 9. Француз:</p>
3402.	болезнь душевная	жан-жүйке ауруы	<p>1. – адамның айналадағы ақиқатты дұрыс түсіну және өзін-өзі басқару қабілетіне айтарлықтай ықпал ететін қалыпты психикалық қызметінің бұзылуынан байқалатын ауру. Қабылдау, ойлау, есте сақтау, эмоция, зейін, ерік-жігер, әуестік және мінез-құлықтың бұзылуынан байқалады. Рухани дертке шизофрения, эпилепсия, паранойя, олигофрения және т.б. жатады. 2. Әзербайжан: 3. Қырғыз: 4. Өзбек: 5. Түрік: 6. Ағылшын: 7. Испан: 8. Неміс: 9. Француз:</p>
3403.	болезнь	қалжыратпалы	<p>1. – өте ауыр, күш-қуат пен денсаулықтан</p>

	изнурительная	ауру	айыратын, қалжырататын дерт. 2. Өзербайжан: 3. Қырғыз: 4. Өзбек: 5. Түрік: 6. Ағылшын: 7. Испан: 8. Неміс: 9. Француз:
3404.	болезнь лучевая	сәулелік ауру, сәулесок ауру	1. – иондалған сәулеленудің бірнеше түрінің әсері салдарынан туындайтын және зақымдаушы сәулеленудің түріне, мөлшеріне, сәулелендіру көзінің орналасқан жеріне, мөлшерлемені уақыт бойынша және тіршілік иесінің (мысалы, адамның) денесіне таратуға байланысты симптоматикамен сипатталатын ауру. 2. Өзербайжан: radiasiya xəstəlik 3. Қырғыз: нур оору 4. Өзбек: radiatsiya kasallik 5. Түрік: radyasyon hastalığı 6. Ағылшын: Radiation sickness 7. Испан: enfermedad por radiación 8. Неміс: Strahlenkrankheit 9. Француз: le mal des rayonnements
3405.	нервные болезни	нерв аурулары	1. (лат. nervus - «сіңір, бұлшықет, жүйке») – бас миы және жұлынның, сондай-ақ перифериялық жүйке өзектері мен жүйке түйінінің зақымдануы салдарынан асқынатын ауру. Жүйке аурулары медицина білімінің мамандандырылған саласы – неврологияның зерттеу пәні болып табылады. Жүйке жүйесі организмнің барлық органдары мен жүйелерін байланыстырып, реттейтін күрделі аппарат, неврология кардиология, гастроэнтерология, гинекология, офтальмология, эндокринология, ортопедия, травматология, логопедия және т.б. клиникалық пәндермен тығыз байланысты. Жүйке аурулары саласындағы негізгі мамандық невролог болып табылады. 2. Өзербайжан: sinir xəstəliyi 3. Қырғыз: нерв оорусу 4. Өзбек: asab kasalligi 5. Түрік: sinir hastalığı 6. Ағылшын: Nerve diseases 7. Испан: enfermedad de los nervios 8. Неміс: Nervenkrankheit 9. Француз: maladie nerveuse

ӘРТҮРЛІ САЛАДА ҚОЛДАНЫЛАТЫН ТЕРМИНДЕР

3406.	баня	монша	<p>1. «Б́аня» (правслав. *ban’а < вулыг. лат. *<i>bāneum</i> < класс. лат. <i>balneum/balineum</i> < көне грек. βᾱλνείον) – су мен ыстық ауаның немесе су мен будың (орыс және финн моншасында) бір мезгілдегі әрекеті арқылы адам жуыну үшін жабдықталған үй-жай (https://ru.wikipedia.org/wiki/Баня).</p> <p>«Баня». 1. Жуынатын және буға түсетін арнаулы үй-жай немесе мекеме. 2. Адамдардың жуынуы (сөйлеу) (<i>Ожегов, 51</i>).</p> <p>«Монша» I. Зат есім. 1. Буға шабынып, жуынып-шайынуға арнап салынған үй. <i>Моншаға зияраттың тасын алып, Ағашын отқа, мұжсық, жағасың да. Та ба алмай бір барғанда еш белгісін, Көзден жас келдей болып ағасың да</i> (М. Дулатов). <i>Ол шағын екі бөлмеден тұратын монша салдырды</i> (Ж. Дүйсекеев). <i>Екеуі қосылып өзбектің «хамам» атты қыш моншасына шомылып қайтты</i> (Д. Досжанов). <i>Неге өзімді қинаймын деп соншама (Осындайда маған жолдас болшы, аға!) Кенеп қолғап және қайың сыпыртқы ап, Кей күндері кетіп қалам моншаға</i> (Қ. Мырзалиев).</p> <p>«Монша» сөзі орыс тілінің «мыться» деген сөзінен ауысып, татар тіліне «мунча» (Радлов. Опыт. сл. I-IV.) болып енген. Қазақ тілінің фонетикалық ерекшеліктеріне сай «мунча» сөзі «монша» болып өзгерген. У дыбысы о-ға, ч дыбысы ш-ға ауысқан. Сөйтіп, «монша» қазақ тіліне көршілес татар тілі арқылы орыс тілінен ауысқан сөз. (<i>ҚС, 940</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: hamam 3. Қырғыз: ванна 4. Өзбек: hammom 5. Түрік: banyo 6. Ағылшын: bathhouse 7. Испан: casa de baños 8. Неміс: Badhaus 9. Француз: maison de bain</p>
3407.	туалет	әжетхана, дәретхана	<p>1.«Туалет» (фр. <i>toilette</i>) – табиғи қажеттіліктерді өтеуге арналған үй-жай; киім; сыртқы келбетті ретке келтіру; алдында тұрып киінетін, таранатын, айнасы бар шағын үстел; медицинада: «күтім», «тазалық», «санация» (https://ru.wikipedia.org/wiki/Туалет).</p> <p>«Туалет». 1. Киім-кешек заттары, гардероб. 2.</p>

			<p>Киіну, сыртқы келбетті ретке келтіру. 3. Алдында тұрып киінетін, таранатын, айнасы бар шағын үстел. 4. Дәретхана, әжетхана. (Ожегов, 1908).</p> <p>«Туалет» I. Зат есім. 1. [француз toilette]. сөйлеу. Дәретхана. <i>Туалет жаққа барып қайтқан боп сәл жүріп, енді орнына кеп отыра бергенде бөлмеге Айнаш кіріп келді</i> (А.Байтанаев). (ҚС, 1281).</p> <p>«Дәретхана» I. Зат есім. 1. [араб.] Дәретке отыратын жер. <i>Мейманхана дегені: қорасы, үйінің іші-сырты тап-таза, кеңдеу төрт бөлмесі бар, ас пісіретін бөлмесі бар, қорада дәретханасы бар үй екен</i> (С.Мұқанов, Есею жылдары). <i>Тұрғын барақтардың бәрі кірден, қоқыр-қоңсықтан тазартылып, әктелінді.</i></p> <p>Дәретханаларға хлорка құйылды (М. Қаратаев, Дал адағы дабыл). <i>Мына жұпары бұрқыраған құрма бағының ішінен дәретхана қаза алмаспыз</i> (М.Сқақбаев). (ҚС, 357).</p> <p>«Әжетхана» I. Зат есім. 1. [араб.+иран. خانه – ءجاح]. сөйлеу. Дәретхана. <i>Шыбын ауру қоздырғыш микробтарды өзіне көбінесе әжет ханадағы нәжісті аралау арқылы жұқтырады</i> (Ж.Сұлтанов). <i>Станцияда әжетхана жоқ</i> (С.Төлешев). (ҚС, 150).</p> <p>2. Әзербайжан: tualet 3. Қырғыз: WC 4. Өзбек: dush 5. Түрік: WC 6. Ағылшын: toilet, bathroom, lavatory, restroom, toilette, loo 7. Испан: inodoro 8. Неміс: Toilette 9. Француз: toilette</p>
3408.	СТОЛОВАЯ	асхана	<p>1. «Столóвая» – қоғамдық тамақтану кәсіпорнының бір түрі, аспаздық өнім өндіруші және сатушы, жалпыға қолжетімді немесе белгілі бір адамдар тобына арналған тамақтану кәсіпорны (https://ru.wikipedia.org/wiki/Столóвая).</p> <p>«Столóвая». 1. Пәтерде, үйде үстел қойылған, тамақ ішіп-жеуге арналған бөлме. 2. Осындай бөлмеген арналған жиһаз жиыны (Ожегов, 1800).</p> <p>«Асхана» I. Зат есім.</p> <p>1. [иран. آشخانه] Көпшілік тамақтанатын орын. <i>Сақал алып, Шаш тарап, Сылап бетті креммен, Адамдардай аш</i></p>

			<p><i>қарақ Асханаға кірем мен (Қ.Мырзалиев, Мәңгі майдан). Студенттердің шағын асханасы. Стол басында үйлену тойына жиналған адамдар (М.Шаханов, Ғасырларды безбендеу). Асханада тамақ ішіп отырып та, оның есінен бүгін орыс тілінен сабақты білмей қалғаны кетпеді (М.Иманжанов, Адам туралы аңыз). (ҚС, 114).</i></p> <p>2. Әзербайжан: kantin 3. Қырғыз: ашкана 4. Өзбек: oshxonada 5. Түрік: yemek odası 6. Ағылшын: canteen 7. Испан: cantina 8. Неміс: Kantine 9. Француз: cantine</p>
3409.	больница	аурухана	<p>1. «Больница» – науқастарды емдеуге және/немесе стационарлық жағдайларда ауруға мамандандырылған сараланымды диагностика қоюға бағытталған азаматтық стационарлық медициналық мекеменің бір түрі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Больница).</p> <p>«Больница». Стационарлық емдеуге арналған медициналық мекеме (<i>Ожегов, 98</i>).</p> <p>«Аурухана» I. Зат есім.</p> <p>1. Науқас адамдар жатып емделетін мекеме. <i>Мұның алдында халықтың сәлеметтігі жайынан ел ішіндегі ауру-сырқаудың, өлім-жітімнің көптігін, хүкіметтің бұл туралы жеткілікті жәрдем бермей, ауруханалар ашпай, доктор, фельдшерлер жібермей тұрғанын жазып едік (М.Дулатов, Шығармалары).</i></p> <p><i>Бір ауданды басқарып отырған адамның соңғы бір жыл ішінде алты ай өмірін ауруханада өткізуі, әрине, оңай емес (З.Шүкіров, Қиын түйін).</i> Әскери қызметкерді емдейтін аурухананы госпиталь, ал жоғары медициналық оқу орнының базасы болатын аурухананы клиника деп атайды (Қазақстан Ұлттық энциклопедия).</p> <p><i>Жомарт ойы қона қалған бойына, Қауымына сәулесін шашып келген, Перзентінің тағдыр қосу тойына ауруханада жатқан жерінен қашып келген Медет қартқа берілмек ендігі сөз (М.Шаханов, Ғасырларды безбендеу). (ҚС, 129).</i></p>

			<p>2. Әзербайжан: xəstəxana 3. Қырғыз: оорукана 4. Өзбек: shifoxona 5. Түрік: hastane 6. Ағылшын: hospital 7. Испан: hospital 8. Неміс: Krankenhaus 9. Француз: hôpital</p>
3410.	типография	баспахана	<p>1. «Типография» (көне грек. τύπος – «бедер» және γραφή – «жазу») – басып шығару алдындағы дайындық (баспа нысанын, клише, мөртабандар даярлау), тасымалдаушыға (қағаз, пластик, металл) бейне салу, таралымын басу, сондай-ақ баспа өнімдерін басудан кейінгі өңдеу (брошюралау, ламинациялау, желімдеу және т.б.) жұмыстары жүзеге асырылатын полиграфиялық өндірістік кәсіпорын. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Типография).</p> <p>«Типография». Кітап, журнал, газет және басқа да баспа өнімдерін дайындаушы полиграфиялық кәсіпорын (<i>Ожегов, 1826</i>).</p> <p>«Типография» I. Зат есім. 1. [грек τυπος – таңба, γραφο – жазамын] з а т е с і м. Өртүрлі кітап, журнал, газет т.б. заттарды басып шығатын орын; баспахана.</p> <p><i>Кеше типографиядан кісілер келіп: «Бодаш ауырып қалған жоқ па?» – деп сұрап кетті</i> (М.Дүйсенов, Ант). <i>Карта-геодезия жұмыстарының орындалу нәтижесінде Қазақстанның барлық жеріндегі жұмыстардың 90 проценті дерлік 100 мыңдық, 200 мыңдық масштабта типография карталарымен толық қамтамасыз етілді</i> (Қ.Сәтбаев, Қазақстан – менің отаным). (<i>ҚС, 1248</i>).</p> <p>«Баспахана»I. Зат есім.1. <грек. τυπος- таңба, із, γραφο-жазамын>. Кітап, газет, журналдарды басып шығаратын өндіріс орны.</p> <p><i>Баспахана және шықты кітап басатұғын, Халыққа һүнер, магариф шашатұғын</i> (М.Дулатов, Шығармалары).</p> <p><i>Қазақша баспахана орнатып, газет шығармақшы болдық</i> (С.Сейфуллин). <i>М.Сералин Қазанға барып қаз ақша әріптер алып келді. Қостанайда баспахана ұйымдастырылды</i> (Б.Кенжебаев, Қазақ халқының XX ғасыр басындағы демократ жазушылары). (<i>ҚС, 201</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: mətbəə evi</p>

			<p>3. Қырғыз: басма үйү</p> <p>4. Өзбек: matbaa uyi</p> <p>5. Түрік: matbaa</p> <p>6. Ағылшын: printing house</p> <p>7. Испан: imprenta</p> <p>8. Неміс: Druckerei</p> <p>9. Француз: imprimerie</p>
3411.	ресторан	мейрамхана, ресторан	<p>1. «Ресторán» (лат. <i>Restauro</i> – қалпына келтіру, нығайту) – тапсырысты және фирмалық тағамдарды қоса алғанда, дайындалуы күрделі тағамдардың мол түрін дайындайтын қоғамдық тамақтану кәсіпорны (https://ru.wikipedia.org/wiki/Ресторан).</p> <p>«Ресторан». Әдетте музыкалық эстрадасы бар, қымбат тапсырысты тағамдар мен сусындар сататын, жақсы сәндендірілген, түрге дейін немесе түнде де ашық болатын тамақтану орны. (<i>Ожегов, 1580</i>).</p> <p>«Ресторан» I. Зат есім. 1. Мейрамхана (тамақ, ішімдік ішетін, билеп демалатын асхана тектес қоғамдық орын мейрамхана).</p> <p><i>Бұл той үшін Балташ Н. қаласындағы ресторанның әдейі ас дайындайтын кісілер шақырды (І.Есенберлин, Айқас). Мысалы, өзіңіз ойланыңыз, шетелден келген әнші әлбетте, жәй әншейін қонақ үйге тоқтамайды, жай ресторанның ауқаттанбайды («Қазақ әдебиеті»). Тіпті, оны был ай қойғанда, ресторанда пісірілген балық сорпасының да кешкі тұман үйірілген өзен жағасында мосыға асып, күйелі шелекке пісірген иісі мұрын жаратын басқа балық сорпасынан да пәлендей айырмасы жоқ (Қазақтар хақында). (ҚС, 1089).</i></p> <p>«Мейрамхана» I. Зат есім. 1. Тағам, ішімдік сататын, билеп, демалатын, асхана тектес қоғамдық орын, ресторан. <i>Соңғы жылдары Алматы қаласында мейрамханалар саны бірнеше есе өсті («Жас Алаш»). (ҚС, 916).</i></p> <p>2. Әзербайжан: restoran</p> <p>3. Қырғыз: ресторан</p> <p>4. Өзбек: restoran</p> <p>5. Түрік: restoran</p> <p>6. Ағылшын: a restaurant</p> <p>7. Испан: Restaurante</p> <p>8. Неміс: Restaurant</p> <p>9. Француз: restaurant</p>

3412.	аудитория	Дәрісхана, аудитория	<p>1. «Аудиторія» (лат. <i>auditorium</i> – «тыңдауға арналған орын») – оқу орнында немесе басқа да қоғамдық ғимаратта жұртшылық алдында ауызша сөз сөйлеуге арналған үй-жай (https://ru.wikipedia.org/wiki/Аудитория).</p> <p>«Аудитория». 1. Дәріс оқуға арналған үй-жай. 2. Дәрісті, баяндаманы тыңдаушылар (<i>Ожегов, 41</i>).</p> <p>«Аудитория» I. Зат есім.</p> <p>1. [латын. <i>auditorium</i>] п е д а г о г и к а л ы қ. Дәрісхан а.</p> <p><i>Кейде университеттің тыныштық билеген еңселі а аудиториясында отырған тәрізденеді</i> (С.Шаймерденов, Болашаққа жол). <i>Оқытушы шығып кеткеннен кейін екеу-екеуден қатар отырған қыздар бір-бірімен күбірлесе күлісті де, тегіс кеуделерін қозғап, жүздерін аудиторияның ең артында отырған маған қарай бұрды</i> (Ә.Нұршайықов, Махаббат жырлары). (<i>ҚС, 127</i>).</p> <p>«Дәріс». 1. [араб.] к ө н е р г е н с ө з. Жоғары және арнаулы оқу орындарындағы оқытушының тақырыпты түсіндіруі, лекция, сабақ жүргізудің негізгі әдістерінің бірі. Дәріс арнаулы кәсіптік оқу орындарында, жалпы білім беретін орта мектептердің жоғары сыныптарында, саяси-ағарту жүйелерінде қолданылады (<i>Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика</i>). <i>Бұл кітап 2-3 жыл бұрын қысқа уақыттық мұғалімдер курсына оқылған дәрістерден түзілген еді, бұл күнге шейін басылып шығып жарық көре алмады</i> (М.Жұмабаев, Шығармалары). (<i>ҚС, 116</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: <i>auditoriya</i></p> <p>3. Қырғыз: <i>угуучулар</i></p> <p>4. Өзбек: <i>auditoriya</i></p> <p>5. Түрік: <i>seyirci</i></p> <p>6. Ағылшын: <i>lecture hall</i></p> <p>7. Испан: <i>auditorio</i></p> <p>8. Неміс: <i>auditorium</i></p> <p>9. Француз: <i>auditorium</i></p>
3413.	общежитие	жатақхана	<p>1. «Общеж́итие» (сөйлеу. «<i>Общага</i>») – басқа жақтан келген студенттердің оқу кезінде уақытша тұруына арналған орын, маусымдық жұмысшылар үшін – жұмыс уақытында немесе мекеме жұмыскерлерінің тұрғылықты жеріне айналған орын (https://ru.wikipedia.org/wiki/Общежитие).</p>

			<p>«Общежитие». 1. Кәсіпорынның жұмысшыларына, оқу орнының білім алушыларына берілетін, жабдықталған тұрғын үй-жай. 2. Қоғамдық тұрмыс. (<i>Ожегов, 1014</i>).</p> <p>«Жатақхана» I. Зат есім. 1. Бір мекемеде жұмыс істейтін немесе бір оқу орнында оқитын адамдардың бірге тұратын тұрақ жайы. <i>Кешкі тамақтан кейін жатақханада бір бөлмеде тұратын төрт жігіт сабағымызды әзірлеп отыр едік, Бейімбет кіріп келді</i> (Ғ.Мүсірепов, <i>Кездеспей кеткен бір бейне</i>). <i>Осы бригадалар комбинаттың жұмысшылары үшін жатақхана салған</i> (Е.Байзақов, <i>Еңбек эстетикасы</i>). <i>Кешке жатақхананың суық бөлмесінде жалғыз қалған мен көзіме күлімдеп тұрған сені елестеттім</i> (Ә.Нұршайықов, <i>Махаббат қызық мол жылдар</i>).</p> <p>«Нан» дүкенінің ғимараты (жатақхананың төменгі қабатында орналасқан) («Егемен Қазақстан»). (<i>ҚС, 485</i>).</p> <p>2. Әзербайжан: hostel 3. Қырғыз: жатакана 4. Өзбек: hostel 5. Түрік: pansiyon 6. Ағылшын: dormitory 7. Испан: hostal 8. Неміс: hostel 9. Француз: auberge</p>
3414.	лаборатория	зертхана	<p>1. «Лаборатория» (орта. лат. <i>laboratorium, laboro</i> – «жұмыс істеймін») – арнаулы тәжірибелер мен химиялық, физикалық, техникалық, механикалық, физиологиялық, психологиялық және т.б. зерттеулерге бейімделген, жабдықталған үй-жай; әдетте жоғары оқу орындарында, зауыттарда, дәріханаларда және т.б. болады. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Лаборатория).</p> <p>«Лаборатория». 1. Ғылыми және техникалық тәжірибелер, эксперименттік зерттеулер, талдаулар жүргізілетін мекеме, бөлім. 2. ауыс. Шығармашылық қызметтің ішкі жағы. (<i>Ожегов, 721</i>).</p> <p>«Лаборатория» I. Зат есім. 1. [латын. <i>laboratorium</i>]. Зертхана (арнаулы жабдықтары бар, техникалық және ғылыми-зерттеу тәжірибелерін жүргізетін орын). <i>Тұқымның өнгіштік проценти тұқым сапасын бақыл</i></p>

			<p><i>ау лабораториясында анықталады (А.Ажкеев, Қант қызылшасы). Туберкулез ауруының диагнозын қою үшін үлкен тәжірибе, лабораториялар мен рентгендер керек (Ш.Көшербаев, Туберкулез). (ҚС, 877).</i></p> <p>«Зертхана» I. Зат есім. 1. <көне латын. laboratorium>. Техникалық және ғылыми зерттеу тәжірибелерін жасайтын арнайы жабдықталған орын. <i>Бауырды ағза «зертханасы» деп те атайды (Тәнтану). (ҚС, 561).</i></p> <p>2. Өзбекбайжан: laboratoriya 3. Қырғыз: лаборатория 4. Өзбек: laboratoriya 5. Түрік: laboratuvar 6. Ағылшын: laboratory 7. Испан: laboratorio 8. Неміс: Laboratorium 9. Француз: laboratoire</p>
3415.	библиотека	кітапхана	<p>1. «Библиотека» (грек. Βιβλίον – кітап + θήκη – қойма, жәшік) – қоғамдық пайдалану үшін баспа және жазба шығармаларын жинаушы және сақтаушы, сондай-ақ ақпараттық-библиографиялық жұмысты жүзеге асырушы мекеме. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Библиотека).</p> <p>«Библиотека». 1. Қоғамдық пайдалану үшін баспа және жазба шығармаларын жинаушы және сақтаушы, сондай-ақ ақпараттық-библиографиялық жұмысты жүзеге асырушы мекеме. 2. Кітаптардың, баспа шығармаларының жиыны, сондай-ақ олар сақталатын үй-жай. 3. Тақырыбы немесе арналымы, жанры бойынша біріккен кітаптар топтамасының атауы. (<i>Ожегов, 79</i>).</p> <p>«Кітапхана» I. Зат есім. 1. [араб. + иран.]. Баспа өнімдерін пайдалану ісін ұйымдастырып, оқырмандарға мәдени-ағарту және ғылыми бағытта көмек көрсететін мекеме.</p> <p><i>Кітапхана тарихы 4-5 ғасырларда Қаңлы патшалығы сарайындағы кітапханалардан, 11-12 ғасырлардағы Отырар кітапханасынан басталды (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). Қазақстанның кітапханаларынан көптеген әдебиеттің шығармаларын табуға болады (Ғ.Мүсірепов). Ресей Мемлекеттік кітапханасында Қазақстанның раритеттері болып табылатын, сонау XII ғасырдан бергі тарихты, мәдениетті, өнерді қамтитын кітаптар</i></p>

			<p>көрсетілді («Егемен Қазақстан»).</p> <p>2. Жеке адамның үйіндегі кітаптар жинағы. <i>Профессор Есімбекке иін тірескен екі бөлмедегі бай кітапханасынын қалаған кітабын оқуға беретін</i> (Е.Оразақов, Дәрігер). <i>Марқұмның кітапханасы жайлы сұрадым. Көршісі білетін боп шықты</i> (М.М ағауин, Бір ата). 1903 жылы <i>Петропавл, Көкшетау, Павлодар және Семей уезде рінде белгілі-белгілі қазақтардың үйінде тінту жүргізілді. Соның барысында алынған кітапханалар әлі күнге дейін иелеріне қайтарылмай отыр («Ана тілі»).</i></p> <p>3. и н ф о р м а т и к а л ы қ. <ағылшын. library> Атаулары бойынша тікелей қатынас құруға сәйкестендірілген тараулар мен бөлімдерден тұратын мәліметтер жинағы. <i>Кітапханаға және оның бөлімдеріне қатынас құру тікелей, ал бөлімдерден мәліметтерді таңдау тізбектік түрде іске асырылады</i> (Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Информатика және компьютерлік техника). (ҚС, 718).</p> <p>2. Әзербайжан: kitabxana 3. Қырғыз: китепкана 4. Өзбек: kutubxona 5. Түрік: kütüphane 6. Ағылшын: library 7. Испан: la biblioteca 8. Неміс: Die Bibliothek 9. Француз: la bibliothèque</p>
3416.	казино	ойынхана, казино	<p>1. «Казинó» – Карта ойындарына және сүйекпен ойнайтын ойындарға арналған рулеткаларды, ойын үстелдерін, ойын автоматтарын, сондай-ақ басқа да ойын жабдықтарын қолдану арқылы ақшалай немесе басқа да мүліктік ұтыс жарияланатын құмар ойындар ойналатын орын. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Казино).</p> <p>«Казино». Ойын үйі (Ожегов, 585).</p> <p>«Казино». I. Зат есім. 1. [француз. casino]. Ойынхана (түрлі көңілдендіруші мақсаттағы қызметтері бар әмбебап ойынханалық орын). (ҚС, 317).</p> <p>2. Әзербайжан: casino 3. Қырғыз: казино 4. Өзбек: kazino 5. Түрік: kumarhane 6. Ағылшын: casino</p>

			<p>7. Испан: casino 8. Неміс: casino 9. Француз: casino</p>
3417.	ПОЛИКЛИНИКА	емхана	<p>1. «Поликлініка» (көне грек. πόλι – «көп» және көне грек. κλινική – емдеу, айықтыру) – науқастарға қабылдау кезінде және үйде амбулаториялық медициналық көмек көрсетуге арналған көпсалалы немесе мамандандырылған емдеу-алдын алу мекемесі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Поликлиника).</p> <p>«Поликлиника». Науқастар келгенде немесе оларға үйіне барып көмек көрсетуге арналған түрлі мамандықтардағы дәрігерлері бар емдеу мекемесі (Ожегов, 1283).</p> <p>«Поликлиника». I. Зат есім. I. [грек. poliklinik, polis – қала, klinike – ем] с ө й л е у. Емхана (науқас адамдар келіп-кетіп емделетін медициналық мекеме). <i>Әдетте мектеп және участкалық поликлиникалар оқушыларды арнаулы қабылдау комиссияларына жібереді (Семья тәрбиесі). (ҚС, 863).</i></p> <p>«Емхана» I. Зат есім. I. м е д и ц и н а л ы қ. Аурулар барып-келіп емделетін аурудың алдын алу шараларын жүргізетін мекеме.</p> <p>Емхананың негізгі міндеттері: <i>өзіне бекітілген тұрғындарына денсаулығын қадағалау, белгілі жоспар бойынша түрлі ауруларға қарсы егу, ауыр операция жасатқан және түрлі жұқпалы аурулармен ауырған адамдарды диспансерлік есепке алу (Қазақстан Ұлттық энциклопедия). Жаңылды емханаға тіркетіп, қай дәрігерге көрінетін қағазын бердім де, өзім Оралдың хал-жағдайын білуге ауруханаға келдім (М.Дүзенов, Ақәже).</i></p> <p>Жеті ауылдық отбасылық емханаларға, оның ішінде Қожбақы ауылдық емханасына жедел жәрдем автокөліктері берілді («Жас Алаш»). Ауруханаларды, емханаларды дәрігерлермен қамтамасыз ету және ауыл-селолық жерлерде жұмыс істейтін дәрігерлерге жағдай жасау жөнінде де бірсыпыра шаралар белгіленуде («Социалистік Қазақстан»). (ҚС, 168).</p> <p>2. Әзербайжан: poliklinika 3. Қырғыз: оорукана</p>

			<p>4. Өзбек: poliklinika 5. Түрік: klinik 6. Ағылшын: polyclinic 7. Испан: policlínico 8. Неміс: Polyclinisch 9. Француз: polyclinique</p>
3418.	пекарня	наубайхана	<p>1. «Пекáрня» – Нан-бөлке және кондитерлік өнімдерді пісірумен және сатумен айналысатын шағын механикаландырылмаған кәсіпорын. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Пекарня). «Пекарня». Нан өнімдерін пісіру кәсіпорны. (Ожегов, 1150). «Наубайхана» I. Зат есім. 1. Нан пісіретін орын. <i>Ұн дүкенге түседі, нан наубайханада піседі</i> (Қ.Ысқақов, Тұйық). Наубайхана қақпасынан жан-жағына жаңа піскен нан иісін таратып машина өтті («Лениншіл жас»). (ҚС, 346). 2. Әзербайжан: çöгәк 3. Қырғыз: наабаткана 4. Өзбек: o'choq 5. Түрік: fırıncılık 6. Ағылшын: bakery 7. Испан: panadería 8. Неміс: bäckerei 9. Француз: boulangerie</p>

Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі

3419.	амбициозный	өршіл, асқақ	<p>«Амбиция» – лат. ambitio – өзін-өзі аса сүюшілік. Белгілі бір мақсаттарға қол жеткізу арқылы өзінің артықшылығын дәлелдеуге ұмтылудан көрінетін сананың бұзылуы. Өршілдік. зат. Қайсарлық, бірбеттік, табандылық (ҚС, 1038). Өршіл сын. Қайсар, қайтпас. Асқақ I. сын. 1. Биік, заңғар, зәулім; асқар. 2. ауыс. Өркөкірек, менмен, тәкаппар. 3. ауыс. поэт. Шарықтаған, шалқыған, шабытты. 4. ауыс. Жоғары, ұлы, өр, паң. 5. ауыс. Бейнелі, көркем, әдемі. 6. ауыс. Әдемі, сұлу. 2. Әзербайжан: iddialı 3. Қырғыз: мансапкор 4. Өзбек: shuhratparast 5. Түрік: hırslı 6. Ағылшын: ambitious 7. Испан: ambicioso 8. Неміс: Ehrgeizig 9. Француз: ambitieux</p>
3420.	боевик	содыр	<p>Содыр I. зат.1. жаңа сөз. Экстремизмді қолдаушы. II. сын. 1. Сотқар, тентек, бұзақы, бейбас адам. «Боевик» – заңсыз қарулы ұйымдарға (ұйымдасқан</p>

			<p>қылмыстық топ, террорлық ұйым және т.б.) қатысушы.</p> <p>2. Өзбекбайжан: thriller 3. Қырғыз: триллер 4. Өзбек: triller 5. Түрік: gerilim</p> <p>6. Ағылшын: thriller – триллер, соғыс туралы кино, қорқынышты кино</p> <p>7. Испан: novela de suspense 8. Неміс: Thriller 9. Француз: thriller</p>
3421.	взвешенный	байыпты (саясат, көзқарас)	<p>Байыпты I. сын. 1. Сабырлы, салмақты, орнықты (адамға қатысты). 2. Тұрақты, әбден қалыптасқан. 3. ауыс. Сәтті, жақсы.</p> <p>Салмақты I. сын. 1. Ауыр, салмағы көп. 2. ауыс. Байсалды, байыпты, орнықты (мінез). 3. ауыс. Нақты анық, асықпай орнықты айтылған (сөз). 4. ауыс. Астарлы, зілді (сөз). 5. ауыс. Қиындықты, ауыртпалықты, қайғылы, дертті.</p> <p>«Взвешенный» – 1. Жоғары көтеріліп тұрған қалып (ауыс. толық белгісіздік жағдайында). 2. Жақсылап ойластырылған, салмақты шешім.</p> <p>2. Өзбекбайжан: ағіrlіqlі 3. Қырғыз: салмактанып алынған 4. Өзбек: talabalari</p> <p>5. Түрік: ағіrlіklі</p> <p>6. Ағылшын: suspended – аспалы, шартты, ілінген, тоқтатылған, өлшенген, ілініп тұрған 7. Испан: ponderado 8. Неміс: Gewichtete – піскен, толған, ойластырылған, салмақтанған, негізді 9. Француз: pondéré</p>
3422.	воинствующий экстремизм	өштес экстремизм	<p>Экстремизм I. зат. 1. [лат. extremus – өте-мөте, аса]. Шектен асатын, біржақты көзқарастар мен шараларға берілгендік.</p> <p>«Воинствующий» – бітіспес, ымырасыз, агрессиялы, бір нәрсемен белсенді түрде күресуші.</p> <p>Өштес I. ет. 1. Қастасу, араздасу, жауласу, бір-бірімен дұшпан болу.</p> <p>Бітіспес I. сын. 1. Ешбір мәмілеге, ымыраға келмейтін.</p> <p>2. Өзбекбайжан: zoraki ekstremizm 3. Қырғыз: айыгышқан экстремизм 4. Өзбек: zo'ra von ekstremizm 5. Түрік: şiddetli aşırı cılık 6. Ағылшын: militant extremism</p> <p>7. Испан: extremismo violento 8. Неміс: gewalttätiger Extremismus 9. Француз: l'extrémisme violent</p>
3423.	насильственный экстремизм	зорлық-зомбылық	<p>Экстремизм I. зат. 1. [лат. extremus – өте-мөте, аса]. Шектен асатын, біржақты</p>

		экстремизмі	<p>көзқарастар мен шараларға берілгендік. Зорлық-зомбылық зат. 1. Қиянат-қылмыс, зәбір-жапа. «Насильственный» – зорлық-зомбылық, күштеу арқылы іске асырылатын; ерік-жігерге қарсы жүргізілетін. Зорлықшыл I. сын. 1. Қиянатшыл, әділетсіз, зорлық көрсеткіш. 2. Әзербайжан: zorakı ekstremizm 3. Қырғыз: айығышқан экстремизм 4. Өзбек: zo'ra von ekstremizm 5. Түрік: şiddetli aşırıcılık 6. Ағылшын: violent extremism 7. Испан: extremismo violento 8. Неміс: gewalttätiger Extremismus 9. Француз: l'extrémisme violent</p>
3424.	гармонизация	үндестіру	<p>Үндестіру I. ет. 1. Сәйкестендіру, үйлестіру. «Гармонизация» – 1. Үйлесім жағдайына әкелу. 2. Аккордты немесе хордың даусын қандай да бір әуенге үйлестіру. 2. Әзербайжан: uyğunlaşma 3. Қырғыз: шайкеш келтирүү 4. Өзбек: sergak 5. Түрік: uyumlaştırma 6. Ағылшын: harmonization – үйлестіру, үйлестірім 7. Испан: armonización 8. Неміс: Harmonisierung 9. Француз: harmonisation</p>
3425.	горячая линия	қауырт желі	<p>«Горячая линия» – оқиға орынан ең соны жаңалықтарды немесе мәліметтерді алғашқы дереккөзден таратуға арналған тікелей байланыс (мысалы, телефон желісі). Қауырт I. үстеу. 1. Жаппай. 2. Асығыс, тез арада. Шұғыл I. үстеу. 1. р е с м и. Тез, тығыз, жедел. 2. Дереу, бірден. 3. Кенет, кілт, аяқ астынан (жылдам, шапшаң, шалт, дереу, лезде, сәтте, заматта, демде, жедел, зәуметте, іле, әудемде, әндемде, әп-сәтте, қас-қағымда, тез). Қарбалас I. ет. 1. Жанталасу, жанұшыру; асығыс-үсігіс қимылдау. II. үстеу. 1. Тығыз-таяң, асығыс, қауырт. 2. Асығыс-үсігіс қимыл, жанталас. 2. Әзербайжан: qaunar xətt 3. Қырғыз: шашылыш 4. Өзбек: ishonch telefoni 5. Түрік: danışma hattı 6. Ағылшын: hot line – шұғыл желі, тікелей байланыс желісі 7. Испан: línea telefónica 8. Неміс: Hotline 9. Француз: hotline</p>
3426.	горячая точка	қақтығыс ошағы	<p>«Горячая точка» – қарулы қақтығыс, ұрыс қимылдары жүріп жатқан жер, өңір. Қақтығыс I. ет. 1. Қағылып-соғылу, соқтығысу. 2.</p>

			<p>Ұрысып-керісу, сөзге келу, айтысу. 3. Қырғи-қабак болу араздасу. II. Зат. 1. Бетпе-бет соғыс, шайқас. 2. Ұрыс-керіс.</p> <p>Ошақ I. зат.1. Үстіне қазан қойып, тамақ пісіруге арналған үш аяқты қоршау темір. 2. Үстіне қазан асып тамақ пісіретін, тастан, кірпіштен қалап жасалған немесе қазылған орын; жерошақ. 3. ауыс. Үй-іші, бала-шаға, отбасы. 4. ауыс. Бір нәрсенің шоғырланған, шоқталған жері. 2. Әзербайжан: hot spot 3. Қырғыз: ысык чекит 4. Өзбек: issiq nuqta 5. Түрік: sıcak bölge 6. Ағылшын: hot spot – шиеленіс ошағы, құнарлы жер, қызған жер 7. Испан: punto caliente 8. Неміс: Hot-Spot 9. Француз: point chaud</p>
3427.	корреспондировать	ұштастыру	<p>«Корреспондировать» – (ескі) қандай да біреумен хат-хабар алысып тұру; (ескі) қандай да бір жаққа хабарлама жазу және жіберу; (ресми) қандай да бір нәрсеге сәйкес келу; қандай да бір нәрсемен арақатынаста болу.</p> <p>Ұштастыру I. ет. 1. Ұластыру, жалғастыру. 2. ауыс. Байланыстыру, қатар алып жүру. 2. Әзербайжан: qiyabi daxil 3. Қырғыз: кат алышуунун салып 4. Өзбек: yozishmaga 5. Түрік: yazışma içine 6. Ағылшын: correspond 7. Испан: en correspondencia 8. Неміс: in Korrespondenz 9. Француз: en correspondance</p>
3428.	детонатор	тұтатқыш; пілте	<p>Детонатор (lang-fr etonер – жарылу) – бризанттық жарғыш заттар заряды; артиллериялық снарядтардың, миналардың, авиабомбалардың, ракетаның ұрыстық бөлігінің негізгі зарядын, сондай-ақ қопарғыш зарядты жару (оталдыру) үшін қолданылады. Тұтатқыш I. зат. Ашық оралған шиыршығы бар, тұтатуға арналған электр құрал. Пілте I. зат. 1. с ө й л е у. Білте (шам, шырақ сияқты жарық беретін құралдарды тұтандыру, от алдыру үшін пайдаланылатын ширатылған, өрілген мақта жіп). 2. Әзербайжан: detonator 3. Қырғыз: детонатор 4. Өзбек: detonator 5. Түрік: patlatıcı 6. Ағылшын: detonator – капсуль, детонатор, петарда 7. Испан: detonador 8. Неміс: Zünder – жарғыш, тұтандырғыш 9. Француз: détonateur – детонатор, петарда</p>

3429.	детонация	жарылыс	<p>«Детонация» – фр. détoner – «жарылу», лат. detonare – «күркіреу». Заттың бойы арқылы химиялық жану реакциясын тудыратын соққы толқын таралатын жану режимі, мұнда соққы толқынның қозғалысы экзотермиялық реакциядан бөлінетін жылу арқылы жүзеге асырылады.</p> <p>Жарылыс I. зат. 1. Оталып тұтанатын заттың жарылуынан пайда болған қопарылыс, дүмпу. 2. ауыс. Ішкі серпіліс, тұла бойды серпілткен күш. 2. Әзербайжан: detonasiya 3. Қырғыз: жарылуусунан 4. Өзбек: yonish 5. Түрік: patlama 6. Ағылшын: detonation – детонация, жарылыс, жарылыс кезіндегі гүрсіл 7. Испан: detonación 8. Неміс: Explosion – жарылыс, айырылу, детонация 9. Француз: détonation – детонация, атыс дауысы, жарылыс, гүрсіл, күркіреу</p>
3430.	досье	дерекнама	<p>Дерекнама I. зат. 1. Белгілі бір ғылыми зерттеуге негіз болатын жазба дүние, ескерткіш. «Досье» (фр. dossier) – қандай да бір нақты іске немесе мәселеге қатысты құжаттар мен материалдардың жиынтығы, сондай-ақ осы материалдар салынған папка. 2. Әзербайжан: dosye 3. Қырғыз: мумбайда 4. Өзбек: fayli 5. Түрік: dosya 6. Ағылшын: dossier – файл, егеу, картотека, қайрақ 7. Испан: dossier 8. Неміс: Dossier – іс, дерекнама, құжат 9. Француз: dossier – іс, арқалық, негіз, дерекнама, папка, жоба</p>
3431.	зрелость	кемелдік	<p>Кемелдік I. зат. 1. Кемеліне келгендік, жетілгендік, толысқандық. «Зрелость» – адам өміріндегі ең ұзақ әрі ең маңызды кезең (адамның жекетұлғалық қасиетіне байланысты 30-65 жас аралығын қамтиды).</p> <p>Кемелділік I. зат. 1. Толып жетілгендік, кемеліне келгендік. 2. Әзербайжан: yetkinlik 3. Қырғыз: мөөнөтү 4. Өзбек: yetuklik 5. Түрік: vade 6. Ағылшын: maturity – кемелдік, аяқталғандық, кәмететтік, ержеткендік 7. Испан: madurez 8. Неміс: Reife – піскендік, жетілгендік 9. Француз: maturité – кемелдік, пісу</p>
3432.	истерика	есерлену, аласұру, долылық	<p>«Истерика» – hystérique adj. < лат. hysterica < гр. hystera – жатыр (әйелдің дене мүшесі. Жүйкенің психикалық дерті; жүйке ұстамасы. Есерлену I. зат. 1. Әумесерлену, есіру, делқұлылану. 2. Ақымақтану,</p>

			<p>эңгілену, қызбалану. 3. ауыс. Ес жиғызбау, күшею, құтырыну. Аласұру I. зат. 1. Тыпыршып қолды-аяққа тұрмау; бой бермеу; байыз таппау. 2. Жанталасу, жаны қиналу, арпалысу. 3. Жанын салу, тыныштық көрмеу, тыным таппау. 4. ауыс. Желдің, боранның, дауылдың тұруы, қатты соғуы; теңіздің буырқануы, күннің күйдіруі. Долылық I. зат. 1. Қатты кернеген ыза, ызалы ашу. 2. ауыс. Өзен сулардың, табиғаттың ерекше өзгерісі, жайсыз құбылысы. 2. Өзербайжан: isteriya 3. Қырғыз: чатак 4. Өзбек: hysterics 5. Түрік: sinir bozukluğu 6. Ағылшын: hysterics – есерлік, есірік ұстама 7. Испан: histerismo 8. Неміс: Hysterie 9. Француз: hystériques</p>
3433.	конфронтация	текетірес	<p>«Конфронтация» (франц. confrontation) – текетірес, әлеуметтік жүйелердің, топтар мүдделерінің, сенімдердің қарама-қарсылығы. Текетірес I. зат. 1. Бірін-бірі жеңе алмаушылық, басым түспеушілік. II. ет. 1. Бірін-бірі жеңе алмау, басым түспеу. 2. Өзербайжан: qarşidorma 3. Қырғыз: бетме бет коюу 4. Өзбек: qaramaqarshilik 5. Түрік: yüzleşme 6. Ағылшын: confrontation – конфронтация, текетірес, беттестіру, салыстыру 7. Испан: confrontación 8. Неміс: Konfrontation – беттестіру, конфронтация, текетірес, қақтығыс, салыстыру 9. Француз: affrontement</p>
3434.	турбулентность	құйындама	<p>«Турбулентность» – лат. turbulentus – екпінді, қарқынды, ретсіз. 2. Өзербайжан: coşğunluq 3. Қырғыз: дуулдоо 4. Өзбек: girdobli harakat 5. Түрік: türbülans 6. Ағылшын: turbulence – турбуленттілік, қобалжу, екпінділік, ретсіздік 7. Испан: turbulencia 8. Неміс: Turbulenz – турбуленттілік, толқыныс, құйындау 9. Француз: turbulence</p>
3435.	«тихая дипломатия»	«үнсіз дипломатия»	<p>Үнсіз I. сын. 1. Дыбыс шығармай, дыбыссыз. 2. Жым-жырт, ләм демей. 3. ауыс. Меңіреу (тыныштық). Дипломатия I. зат. 1. [француз. diplomatie] саяси. Мемлекеттің сыртқы, халықаралық саясатын жүргізу жөніндегі үкімет әрекеті. 2. ауыс. Құлық, айла-шарғы. Бұйығы I. зат. 1.</p>

			<p>ботаникалық. Құмды жерде өсетін өсімдік. II. сын. 1. Тұйық, сөзге сараң, ұяң (адам). 2. ауыс. Енжар, марғау. 3. ауыс. Тыптыныш жатқан, меңіреу. 4. ауыс. Бір қалыпты, өзгеріссіз.</p> <p>2. Әзербайжан: sakit diplomatiya 3. Қырғыз: тынч дипломатия 4. Өзбек: sokin diplomatik 5. Түрік: sessiz diplomasi 6. Ағылшын: quiet diplomacy 7. Испан: diplomacia discreta 8. Неміс: stille Diplomatie 9. Француз: calme diplomatie</p>
3436.	ориентировать	бағдар беру	<p>«Ориентировать» – бір нәрсенің орналасқан жерін қоршаған ортаға қатысты анықтау. Бағдар I. зат. 1. <неміс. Marschrute>. Бағыт, беталыс, алдын ала белгіленген жол.</p> <p>2. Әзербайжан: səmtləmək 3. Қырғыз: багыт 4. Өзбек: yo'llamoq 5. Түрік: doğrultmak</p> <p>6. Ағылшын: orient – бағыттау, орналасқан жерін анықтау, шығысқа қарай бұру</p> <p>7. Испан: orientar 8. Неміс: ausrichten – тегістеу, туралау, теңестіру, дұрыстау, бағдарлау 9. Француз: s'orienter – бағдарлау, анықтау, бағыт беру</p>
3437.	отправная точка	бастапқы нүкте	<p>Бастапқы I. сын. 1. Әуелгі, алғашқы, алдыңғы. Нүкте I. зат. 1. Кішкентай ғана қара дақ, ноқат. 2. грамматика. Ойдың аяқталғандығын білдіру үшін сөйлем соңына қойылатын тыныс белгісі. 3. мат. Геометрияның жүйелі түрде баяндалуындағы негізгі ұғымдардың бірі. 4. Орын, мекенжай, елді мекен. 5. инфор. Экран бетіндегі немесе параққа басылған графикалық кескіннің бағдарлама бойынша түсі өзгертіле алатын ең кіші элементі.</p> <p>2. Әзербайжан: başlanqıç nöqtəsi 3. Қырғыз: баштапқы чекити 4. Өзбек: boshlang'ich nuqtasi 5. Түрік: hareket noktası 6. Ағылшын: a starting point – жолданатын жер, жолданатын пункт 7. Испан: punto de partida 8. Неміс: Ausgangspunkt – бастапқы пункт, жолданатын жер 9. Француз: point de départ</p>
3438.	«облетная группа»	байыптау тобы	<p>Байыптау I. ет. 1. Аңғару, көру. 2. Ақылға салып жан-жақты байқау; топшылау (абайлау, байқау, аңдау, аңғару, аңыстау, бағдарлау, байымдау, байқастау, парықтау, бағамдау, парлау). Байқастау I. ет. 1. Абайлап, байқап қарау. 2. Аңғару, аңдап білу.</p> <p>Топ I. зат. 1. Бірнеше адамның, малдың және т.б. заттардың басы қосылған шағын жиыны. 2. қоғ.-</p>

			<p>әлеу. Қоғамдағы өндірістік тәсілдерге сәйкес пайда болатын әлеуметтік жік. 3. Бір мүдде топтастырған адамдар. 4. пед. Әлеуметтік тұтастықтан белгілі бір нышанадары негізінде бөлінетін адамдардың шектеулі шамадағы қауымдастығы. 5. көнерген сөз. Зеңбірек.</p> <p>2. Әзербайжан: obletnaya qrup 3. Қырғыз: obletnaya тобу 4. Өзбек: obletnaya guruhi 5. Түрік: obletnaya grubu 6. Ағылшын: flying group 7. Испан: grupo obletnaya 8. Неміс: obletnaya Gruppe 9. Француз: groupe obletnaya</p>
3439.	«передовая группа»	алдыңғы топ	<p>Алдыңғы I. үстеу. 1. Ілгері, әуелгі, бастапқы, алдағы, кейінгі емес. 2. Бұрынғы, өткен уақыт, өткен күн, кешеден арғы күнгі, былтыр дан арғы жылы. 3. Болашақ, келер уақыт, алдағы уақыт. Топ I. зат. 1. Бірнеше адамның, малдың және т.б. заттардың басы қосылған шағын жиыны. 2. қоғ.-әлеу. Қоғамдағы өндірістік тәсілдерге сәйкес пайда болатын әлеуметтік жік. 3. Бір мүдде топтастырған адамдар. 4. пед. Әлеуметтік тұтастықтан белгілі бір нышанадары негізінде бөлінетін адамдардың шектеулі шамадағы қауымдастығы. 5. көнерген сөз. Зеңбірек.</p> <p>2. Әзербайжан: advance komanda 3. Қырғыз: алдын ала командасы 4. Өзбек: advance jamoasi 5. Түрік: öncü ekir 6. Ағылшын: advanced group 7. Испан: equipo de avanzada 8. Неміс: Vormannschaft 9. Француз: équipe avance</p>
3440.	отписка	сырғытпа жауап	<p>«Отписка» – қандай да бір сұрақ немесе мәселеге байланысты істің мән-жайына қатысы жоқ мазмұнсыз, формалды жазбаша жауап. Сырғытпа I. сын. 1. Шығарыпсалма, жылжытпа (сөз). Жауап I. зат. 1. [араб.] Біреудің сұрағына берілетін уәж, қайтарылатын сөз. 2. ауыс. Қарсы әрекет; еруліге қарулы. 3. ауыс. Тергеу, сот. 4. матем. Есептің қорытындысы, нәтижесі. 5. жерг. сөз. Рұқсат.</p> <p>2. Әзербайжан: gəlib-off 3. Қырғыз: келип-өчүрүү 4. Өзбек: kelib-off 5. Түрік: gel-off 6. Ағылшын: unsubscribing – әдіс-айла, бұлтақ, сырғытпа, аяқтау 7. Испан: venir-off 8. Неміс: Austritts 9. Француз: come-off</p>

3441.	калибровка	калибрлеу, дэлдеп-түзеу	<p>Калибрлеу – 1) прокат өндірісінде – металл шыбықтарды, сымды және басқа да осындай металл бұйымдарды белгілі бір өлшеммен шығару үшін созу станының арнаулы тесігінен өткізіп, суық күйінде сәл сығымдай созу; 2) тұқымды калибрлеу – әр түрлі дақылдардың (жүгері, қант қызылшасы және т.б.) дән түйірлерінің өлшемдеріне сәйкес іріктелуі. Дән сепкішті біркелкі тұқымдармен қамтамасыз етеді. Калибрлеу арнайы калибрлегіш машинамен жүзеге асырылады; 3) жемістерді калибрлеу – қолмен не калибрлеуші машина жәрдемімен жемістерді өлшемдеріне сәйкес біркелкі түйірлерге ажырату. Жемістерді (алма, цитрусты жемістер және т.б.) сапасы мен өлшемдеріне қатысты калибрлеу калибрлеуші машина (диам. 55-75 мм тесігі бар 5 транспортер) арқылы іске асырылады.</p> <p>Дәлдеу I. ет. 1. Дөп келетіндей етіп туралау, сәйкестіру, үйлестіру. 2. Нысанаға алып нақтай көздеу, мүлт жібермеу.</p> <p>Түзеу I. ет. 1. Қисық нәрсені түзу қалыпқа келтіру; дұрыстау. 2. Жөндеу, жөнге келтіру. 2. Өзербайжан: kalibrләтә 3. Қырғыз: калибрлөө 4. Өзбек: kalibr lash 5. Түрік: ayarlama 6. Ағылшын: calibration – калибрлеу, өлшемін алу, шамасы бойынша іріктеу 7. Испан: calibración 8. Неміс: Kalibrierung 9. Француз: étalonnage – калибрлеу, өлшемін тексеру, іріктеу, ыдысқа бөліп салу</p>
3442.	корреляция	корреляция, туралап-түзеу, арасалмақ	<p>Корреляция (көне лат. correlatio – арақатынас). 1) Биологияда – организмнің дамуы және тіршілігі кезіндегі клеткаларының, тіндерінің, органдарының және жүйелерінің құрылысы мен атқаратын қызметтерінің бір-біріне сәйкестілігі, үйлесімділігі. 2) Геологияда – бір-бірінен шалғай аймақтарда тараған тау жыныстары топтарының өзара қатынасы бойынша олардың геологиялық жасын анықтау. 3) Математикалық статистикада – қарастырылатын жалпы жағдайда тікелей функциялық байланыста болмайтын, ықтималдық немесе статисталық тәуелділік.</p> <p>Туралау I. зат. 1. инф. Мәтін жолына оның сөздерінің немесе символдарының арасындағы бос орындарды өзгерту (көбейту не азайту) арқылы көрсетілген пішімді пайдалану тәсілі. II.</p>

			<p>сын 1. Бағыты дұрыс, түзулеу; дұрыстау. III. ет. 1. Ретке келтіру, ыңғайлау. Түзеу I. ет. 1. Қисық нәрсені түзу қалыпқа келтіру; дұрыстау. 2. Жөндеу, жөнге келтіру. Арасалмақ I. зат. 1. Көлем-мөлшер. 2. Әзербайжан: nisbət 3. Қырғыз: өз ара байланыш 4. Өзбек: korrelyatsiya 5. Түрік: bağıntı 6. Ағылшын: correlation – корреляция, арақатынас, өзара байланыс, өзара тәуелділік, өзара қарым-қатынас 7. Испан: correlación 8. Неміс: Korrelation – корреляция, арақатынас 9. Француз: corrélation – корреляция, пропорция, келісу, өзара байланыс, арақатынас</p>
3443.	линия разлома	тайталас сызығы	<p>«Линия» – лат. linea – «жіп, бау; сызық». Созылған, жіңішке объект; ауыс. Бір-бірімен байланысқан объектілер тізбегі. «Разлом» – қандай да бір нәрсенің сынған жері. Тайталас I. зат. 1. Талас-тартыс, егес, қақтығыс. 2. Қатарлас, бірге, тең. II. ет. 1. Сөзбен я күшпен тіресу, таласып-тартысу. 2. Бәсекелесу, жарысу. Сызық I. зат. 1. Қағаз бетіне болмаса басқа бір затқа түскен жазу, сы зылған шимай. 2. геом. Түзу түріндегі геометриялық фигура. 3. ауыс. Бетке, маңдайға түскен әжім. 4. ауыс. Тағдыр бұйрығы, жазуы. 5. ауыс. Көңілдегі қайғы-қасірет, іштегі күйік. 6. ауыс. Қас, қыздың қасы. 7. инф. Экрандағы түзу сызық түріндегі геометриялық фигура немесе оны кескіндеу элемент і және графиктік редактордағы ең қарапайым геомет риялық элемент. Кікілжің I. зат. 1. Реніш, кейіс, өкпе (реніш, кірбің, кірбелең, кейіс, қыжыл, өкпе, қынжылыс, кірбең, кіркілжің, қаяу, нала, налыс, наза, керкіл, қапа, қырқылжың). Күйреу I. ет. 1. Құлдырау, дағдарысқа ұшырап, құру, құлау. 2. Бұзылу, қирау, сыну. 3. ауыс. Іштей таусылып жер болу, жасу. 4. ауыс. Әлсіздік, осалдық көрсету, имену. 2. Әзербайжан: qırıq xətt 3. Қырғыз: жаракан сызық 4. Өзбек: sinish liniyasi 5. Түрік: kırık çizgi 6. Ағылшын: fault line 7. Испан: línea de fractura 8.</p>

			Неміс: Bruchlinie 9. Француз: ligne de fracture
3444.	линия соприкоснове ния	тоғысу сызығы	<p>«Соприкосновение» – 1. Екі немесе бірнеше дененің бір-бірінің шегімен, бөліктерімен жанасқан жағдайы. 2. Қандай бір нәрселердің арасында тікелей жанасу орын алуы мүмкін тікелей жақындық, қалып. 3. ауыс. Тікелей қарым-қатынас, таныстық.</p> <p>«Линия» – лат. linea – «жіп, бау; сызық». Созылған, жіңішке объект; ауыс. Бір-бірімен байланысқан объектілер тізбегі.</p> <p>Тоғысу I. ет. 1. этн. Айдың Үркерді басып өтуі. 2. Әр тараптан келіп, бір-бірімен түйісу, тоқайласу, бір арнаға құю. 3. Бір жерге жиналу, бас қосу, кездесу. 4. ауыс. Ойлары бір жерден шығу, үйлесе кету. 5. ауыс. Табысу. 6. ауыс. Ұштасу, ұласу. 7. ауыс. Үстін-үстін үйілу. 8. ауыс. Ұқсау, бірдей болу. 9. ауыс. Тартысу, таласу.</p> <p>Сызық I. зат. 1. Қағаз бетіне болмаса басқа бір затқа түскен жазу, сызылған шимай. 2. геом. Түзу түріндегі геометриялық фигура. 3. ауыс. Бетке, маңдайға түскен әжім. 4. ауыс. Тағдыр бұйрығы, жазуы. 5. ауыс. Көңілдегі қайғы-қасірет, іштегі күйік. 6. ауыс. Қас, қыздың қасы. 7. инф. Экрандағы түзу сызық түріндегі геометриялық фигура немесе оны кескіндеу элементі және графиктік редактордағы ең қарапайым геометриялық элемент.</p> <p>2. Әзербайжан: təmas xəttində 3. Қырғыз: байланыштын сызык 4. Өзбек: aloqa liniyasi 5. Түрік: temas hattı 6. Ағылшын: contact line 7. Испан: línea de contacto 8. Неміс: Berührungslinie 9. Француз: ligne de contact</p>
3445.	маргинал	маргинал	<p>Маргинал (лат. margo – шет). I. зат. 1. лат. marginalis. филос. Әртүрлі әлеуметтік институттар мен топтар арасында аралық жағдайда тұрған, өз тобына тән белгілерінен айырылған жеке тұлғалар мен топтар.</p> <p>Қолшоқпар I. зат. 1. Ерте кездегі жорықшылардың, батырлардың қаруы (бір құлашқа таяу шоқпар ағаш). 2. ауыс. Біреудің сойылын соғушы, сөзін сөйлеуші.</p>

			<p>Қуыршақ I. зат. 1. Сәби бейнесіндегі қыз балалар ойыншығы. 2. Осы ойыншықпен ойнайтын ойын. 3. Ойыншық сияқты, кіп-кішкентай. 4. ауыс. Әркімнің еркінде кететін, біреудің айтқанын істейтін адам. 5. саяси. <франц. marionette>. Басқа біреудің, күштердің ырқымен жүріп, еркіне бағынатын адам, ұйым, мемлекет т.б. 6. Адам бейнесіндегі мүсін. 7. зоол. Толық түрленіп дамитын насекомдардың ересек насекомға айналар аралығындағы қоректенбейтін, қозғалмайтын, тыныштық қалпы.</p> <p>2. Өзербайжан: səfil 3. Қырғыз: кошпой 4. Өзбек: quvilgan 5. Түрік: serseri 6. Ағылшын: marginal 7. Испан: marginado 8. Неміс: Ausgestoßene 9. Француз: banni</p>
3446.	месседж	месседж; жолданым	<p>Месседж (ағылшын. message) – хабар, жолдау, арнау.</p> <p>2. Өзербайжан: mesaj 3. Қырғыз: кайрылуусу 4. Өзбек: xabar 5. Түрік: mesajı 6. Ағылшын: message 7. Испан: mensaje del 8. Неміс: Botschaft 9. Француз: message</p>
3447.	международный посредник	халықаралық дәнекер	<p>«Посредник» – коммерциялық, қаржылық операциялар жасау, сондай-ақ әртүрлі қатынастардағы даулы мәселелерді реттеу бойынша қызмет көрсететін заңды немесе жеке тұлға.</p> <p>Халықаралық I. сын. 1. Сыртқы саясатқа, халықтар мен елдердің өзара байланысына қатысты, соларға тән. 2. Көптеген халықтарға тараған, солардың арасында болатын, интернационалды.</p> <p>Дәнекер I. зат. 1. тех. Металдан жасалған заттарды ұстатып біріктіретін қорытпа, металл. 2. Екі затты қосып байланыстырушы зат. 3. ауыс. Адамдар арасын тығыз байланыстыратын, жақындастыратын негіз, себеп. 4. ауыс. Түрлі әрекеттерге ықпал етуші жағдайлар, себеп. 5. Қорек, қорек бергіш. 6. Байланыстырғыш, жалғастырғыш. 7. ауыс. Дәлел, көмек, айғақ.</p> <p>2. Өзербайжан: beynəlxalq vasitəçi 3. Қырғыз: эл аралык арачы 4. Өзбек: xalqaro vositachi 5. Түрік: uluslararası arabulucu 6. Ағылшын: international mediator 7. Испан: mediador internacional 8. Неміс: internationale Vermittler 9. Француз: médiateur international</p>

3448.	мозговой центр	ойталқы орталығы	<p>«Мозговой центр» – аналитикалық орталықтар, «фабрика мысли», «мозговой трест»; англ. think tanks, англ. brains trust. Әдетте өздерінің күш-жігерін гуманитарлық ғылымдар – саясаттану, экономика, әлеуметтану, құқық және т.б. салаларда үйлестіретін ғылыми-зерттеу ұйымдары.</p> <p>2. Әзербайжан: hesab-tank 3. Қырғыз: ойлоу борбору 4. Өзбек: deb o'uyayman 5. Түрік: düşünce kuruluşu 6. Ағылшын: think-tank – ойшыл орталық, сарапшылар комиссиясы, бақыраш, құты, бас 7. Испан: de reflexión 8. Неміс: Think-Tank 9. Француз: think-tank</p>
3449.	«мягкая сила»	«жұмсақ күш»	<p>«Мягкая сила» (англ. soft power) – еркін қатысу, мейірбандық көрсету негізінде оң нәтижелерге қол жеткізуді көздейтін сыртқы саяси стратегия нысаны.</p> <p>2. Әзербайжан: yumşaq güc 3. Қырғыз: жумшак күчтү 4. Өзбек: yumshoq kuch 5. Түрік: yumuşak güç 6. Ағылшын: soft power 7. Испан: poder blando 8. Неміс: soft Power 9. Француз: soft power</p>
3450.	приветственное слово	ілтпат сөз	<p>«Привётствие» – адамның (адамдар тобының) басқа адаммен (адамдар тобымен) қатынасқа түсуіне қажетті ым-ишара, сөз, сөз тіркестері, жазбаша жолдау (немесе осылардың барлығы) немесе басқаша бір жоралғы. Ілтпат I. зат. 1. [араб]. Біреуге деген жақсы ниет, риясыз көңіл; назар, ықылас, пейіл, ниет. Лебіз I. зат. 1. Сөйленген сөз, лепес. 2. Үн, дауыс. 3. линг. Айтылым, сөйлеу мағынасында. 4. ауыс. Ант, серт, уәде. 5. ауыс. Махаббат, сезім. 6. ауыс. Жанға жайлы жаймашуақ ауарайы туралы. 2. Әзербайжан: hoş ünvan 3. Қырғыз: саламдашуу дареги 4. Өзбек: xush kelibsiz manzil 5. Түрік: karşılama adresi 6. Ағылшын: greeting – сәлемдесу, кездесу, тағзым, тәжім 7. Испан: bienvenida 8. Неміс: willkommen Adresse 9. Француз: discours de bienvenue</p>
3451.	поздравительно е слово	құттықтау сөз	<p>«Поздравление» – қандай да бір салтанатты немесе қуанышты жағдай бойынша өзінің сәлемін және көзқарасын білдіру. Құттықтау I. зат. 1. сөйлеу. Құттықтау хат. II. ет. 1. Ресми құттықтау хат жолдау. Сөз I. зат. 1. Адамның ой-пікірі, көзқарасы. 2. линг. Белгілі бір</p>

			<p>мағынасы бар заттар мен құбылыстардың атауын білдіретін тілдің негізгі бірлігі. 3. Бір нәрсе жайында айтылған әңгіме. 4. Жиналыста көпшілікке қаратыла айтылатын пікір, мәлімдеме, деректі ақпар. 5. Өнге арналған өлең мәтіні.</p> <p>Лебіз I. зат. 1. Сөйленген сөз, лепес. 2. Үн, дауыс. 3. линг. Айтылым, сөйлеу мағынасында. 4. ауыс. Ант, серт, уәде. 5. ауыс. Махаббат, сезім. 6. ауыс. Жанға жайлы жаймашуақ ауарайы туралы. 2. Өзбек: tabrik so'zi 3. Қырғыз: куттуктоо сөзү 4. Өзбек: tabrik so'zi 5. Түрік: tebrik kelime 6. Ағылшын: congratulatory word 7. Испан: palabra de felicitación 8. Неміс: Gratulations Wort 9. Француз: mot de félicitation</p>
3452.	резонанс	резонанс, жаңғырық	<p>Резонанс – лат. resono, фр. resonance – үн қосу, дыбыс қайтару. Периодты түрде сырттан әсер етуші күштің жиілігі тербелмелі жүйенің меншікті жиілігіне жақындағанда сол тербелмелі жүйедегі еріксіз тербелістер амплитудасының күрт арту құбылысы; мәжбүр етуші күштің жиілігі жүйе тербелісінің меншікті жиілігіне жуықтаған кезде жүйедегі мәжбүр тербеліс амплитудасының кенеттен артып кету құбылысы Резонанс I. зат. 1. Дыбыстың жақсы естілуі. 2. Дыбысты күшейтетін, жақсы естіретін сипат, мекеме, орын-жайдың ыңғайлылығы. 2. Өзбек: rezonans 3. Қырғыз: резонанс 4. Өзбек: rezonans 5. Түрік: rezonans 6. Ағылшын: resonance 7. Испан: resonancia 8. Неміс: Resonanz – резонанс, жаңғырық, үн қату 9. Француз: résonance</p>
3453.	риторика	1. Риторика, 2. сөзуарлық	<p>«Ритóрика» – көне грек. ῥητορικὴ – «шешендік өнер», ῥήτωρ – «шешен». Сөйлеу өнерін, көркем сөйлеудің құрылу ережесін, шешендік өнерді зерттейтін филологиялық пән. Даурықпа I. зат. 1. Көпірме, бос сөз. II. сын. 1. Дабырлаған, қатты шыққан (дыбыс). 2. Айғай-шулы, таласты. 2. Өзбек: ritorika 3. Қырғыз: риторика 4. Өзбек: ritorikasi 5. Түрік: belâgat 6. Ағылшын: rhetoric – риторика, сөзуарлық, шешендік өнер 7. Испан: retórica 8. Неміс: Rhetorik – шешендік өнер, сөзшендік,</p>

			риторика 9. Француз: rhétorique
3454.	умеренный	бірқалыпты	<p>«Умеренный» – екі шектің арасындағы орташа қалып – үлкен емес және кіші емес, күшті емес және әлсіз емес.</p> <p>Біртоға I. сын. 1. Бірқалыпты, сабырлы, көп сөйлемейтін, бірмінезді.</p> <p>Ұстамды I. сын. 1. Байыпты, байсалды, сабырлы (сабырлы, байсалды, салмақты, маңғаз, салиқалы, сарабал, тағатты, байыпты, басалқы).</p> <p>2. Әзербайжан: mülayim 3. Қырғыз: орточо 4. Өзбек: o'rtacha 5. Түрік: ılımlı</p> <p>6. Ағылшын: moderate – бірқалыпты, орташа, шағын, ұстамды, тапал, шамалылық</p> <p>7. Испан: moderado 8. Неміс: mäßig – бірқалыпты, ұстамды, сабырлы, шағын, орташа</p> <p>9. Француз: modéré – бірқалыпты, ұстамды, сабырлы, ақыл-ойы түзу</p>
3455.	утечка информации	ақпараттың таралып кетуі	<p>«Утечка информации» – қорғалатын ақпараттың жария болуы, ақпаратқа рұқсатсыз қол жеткізу және қорғалатын ақпаратты шетелдік барлаушылардың алуы салдарынан бақылаусыз таралуы.</p> <p>2. Әзербайжан: məlumat sızmaq 3. Қырғыз: маалымат ийилүү 4. Өзбек: axborot oqish</p> <p>5. Түрік: bilgi sızıntı 6. Ағылшын: information leak – ағу, ағып кету, ақпараттың таралуы, борпас жер 7. Испан: información fuga 8. Неміс: Informationen Leck 9. Француз: information fuite – жосу, шұбыру, ағу, ағып кету, ақпараттың таралуы, жылтылдау</p>
3456.	скептически	күмәнмен қарау	<p>«Скептически» – грек. skeptomai – ойға бату, толғану. Қандай да бір нәрсеге сындарлы, сенімсіз қатынас, қандай да бір нәрсенің дұрыстығына, шынайылығына күмәнмен қарау. Күмән I. зат. 1. [иран] Сенбеуден туған сезікті ой, шүбә, күдік.</p> <p>2. Әзербайжан: skeptically 3. Қырғыз: күмөн 4. Өзбек: skeptically 5. Түрік: skeptically</p> <p>6. Ағылшын: skeptically – сенімсіз, күмәнмен 7. Испан: escepticismo 8. Неміс: Skeptisch – сенімсіз 9. Француз: sceptiquement</p>
3457.	скептик	күмәншіл	<p>«Скептик» – грек. skeptomai – ойға бату, толғану.</p> <p>1) скептикалық ілімнің ұстанушысы. 2) ешқандай дәлелі жоқ болса да үнемі күмәнданып жүретін, ешкімге сенбейтін адам. Күмәншіл I. сын 1. Күдіктене қарайтын, қауіпшіл.</p> <p>2. Әзербайжан: skeptik 3. Қырғыз: шектенгендерден 4. Өзбек: shubhachi</p>

			<p>5. Түрік: kuşkucu 6. Ағылшын: skeptic – дiрге сенбейтiн, скептик 7. Испан: escéptico 8. Немiс: Noes – қарсы дауыс берушi, терiстеушi, скептик, нигилист, барлық нәрсенi терiстеушi 9. Француз: sceptique</p>
3458.	соображение	ой-пайым	<p>Ой I. зат. 1. Объективтік шындық туралы түсiнiк, пiкiр, ұғым. 1. Адамның ой-өpiciне тән ұғым-түсiнiк, бiр нәрсенiң жөн-жобасы. 2. псих. Адам санасындағы ойлау процесiнiң тұжырымынан кейiнгi нәтижесi. Пайым I. зат. 1. Адамның ой-өpiciне тән ұғым-түсiнiк, бiр нәрсенiң жөн-жобасы. 2. псих. Адам санасындағы ойлау процесiнiң тұжырымынан кейiнгi нәтижесi. 2. Әзербайжан: mülahizə 3. Қырғыз: карап чыгуу 4. Өзбек: ko'rib chiqish 5. Түрiк: düşünce 6. Ағылшын: consideration – қарастыру, назар, түсiнiк, талқылау, өтеу, құрмет 7. Испан: consideración 8. Немiс: Berücksichtigung – аргумент, дәлел, сылтау, түсiнiк, ақыл-ой, логикалық ойлау, шама, өлшем 9. Француз: considération – қарастыру, бағалау, түсiнiк, құрметтеу</p>
3459.	обострение	шиеленiсу, асқыну	<p>Шиеленiсу I. ет. 1. Ушығысу, күрделене түсу. 2. Егесу, қақтығысу, шекiсу. Асқыну I. ет. 1. Күшею, мендеу. 2. Әзербайжан: көskinләşməsi 3. Қырғыз: курчуу 4. Өзбек: alangasi 5. Түрiк: azdırma 6. Ағылшын: exacerbation – шиеленiсу, күшею, экзациербация, пароксизм, ушықтыру 7. Испан: exacerbación 8. Немiс: Exacerbation – шиеленiсу, күшею 9. Француз: exacerbation</p>
3460.	эскалация	ушығу	<p>«Эскалация» – ағылшын. escalation – сөзбе-сөз: баспалдықтың көмегiмен көтерiлу. Қандай да бiр нәрсенiң үнемі артып отыруы, күшеюi, кеңеюi (мысалы, билiктегi сыбайлас жемқорлықтың артуы, соғыс эскалациясы); асқыну, созылу (соғыс қимылдары), таралу (қақтығыс), шиеленiсу (жағдай). Ушығу I. зат. 1. Жарақаттың асқынып кетуi. 2. ауыс. Араздықтың, өкпе-ренiштiң үдей түсуi, өршуi. 2. Әзербайжан: gərginlik 3. Қырғыз: эскалация 4. Өзбек: bekorchilik 5. Түрiк: kızışma 6. Ағылшын: escalation – эскалация, шиеленiсу,</p>

			кеңею, ауқымның ұлғаюы 7. Испан: escalada 8. Неміс: Eskalation 9. Француз: escalade – асып түсу, өр, көтерілу, эскалация
3461.	персона нон-грата	персона нон-гранта	<p>«Персона нон грата» (лат. persona non grata) – «жағымсыз персона», «жағымсыз тұлға» ретінде түсіндірілетін дипломатиялық термин.</p> <p>Жағымсыз I. сын. 1. Сүйкімі жоқ, ұнамсыз. 2. Қолайсыз, жайсыз, келіссіз. 3. Құлаққа жат, қатқыл. 4. Денсаулыққа жақпайтын, улы.</p> <p>Тұлға I. зат. 1. Адамның дене бітімі, пішіні. 3. Белгілі бір елдің танымал адамы, қоғамға еңбегі сіңген қайраткер, айтулы азамат. 4. филос. Жеке адамның өзіндік адамгершілік, әлеуметтік, психологиялық қырларын ашып, адамды саналы іс-әрекет иесі және қоғам мүшесі ретінде жан-жақты сипаттайтын ұғым.</p> <p>2. Әзербайжан: persona non grata 3. Қырғыз: персона нон грата 4. Өзбек: persona non grata 5. Түрік: istenmeyen adam 6. Ағылшын: persona non grata 7. Испан: persona non grata 8. Неміс: Persona non grata 9. Француз: persona non grata</p>
3462.	переплетение	астасу, ұштасу	<p>«Переплестись»– 1. Өрілу. 2. ауыс. Шатасу, араласып кету, астасып кету.</p> <p>Астасу I. ет. 1. Үйлесу, үндесу.</p> <p>Ұштасу I. ет. 1. Ұласу, жалғасу, байланысты болу. 2. Бірігу, қосылу.</p> <p>2. Әзербайжан: interweaving 3. Қырғыз: аралаштыруу 4. Өзбек: qorishib</p> <p>5. Түрік: birbirinin içine girme 6. Ағылшын: weave – торап, тор, тізбек, сұлба, қоғамдастық, өрілу, араласу 7. Испан: entrelazamiento</p> <p>8. Неміс: Verflechtung – араласу, бітісіп кету, өзара байланыс, байланыстылық</p> <p>9. Француз: entrelacement – қосылыс, орап байлау, таңу, өру, байланыстырушы, қоспа</p>
3463.	размораживани е конфликта	жанжалды қайта қозғау	<p>«Разморозиться» – 1. Тоңазытылған қалыптан шығу, жібу. 2. Жылудың ықпалынан мұзынан арылу.</p> <p>Жанжал I. зат. 1. Дау, шатақ, ұрыс-керіс. 2. саяси. Қоғамдағы әртүрлі әлеуметтік топтар арасындағы қордаланған өткір проблемалардың, халықаралық кикілжіндердің дер кезінде реттелмей, әртүрлі қақтығыстарға алып келуі.</p>

			<p>Жаңғырту I. ет. 1. Белгілі бір дүниені, халықтық мұраны жаңарту, қайт а өңдеу. 2. ауыс. Асқындыру, ушықтыру, шиеленістіру.</p> <p>Өршіту I. зат. 1. Үдету, күшейту. 2. Әзербайжан: münaqişənin unfreezing 3. Қырғыз: жанжал эритүү 4. Өзбек: mojaro ozod 5. Түрік: çatışma serbest bırakılması 6. Ағылшын: thawing out a conflict 7. Испан: descongelamiento del conflicto 8. Неміс: unfreezing des Konflikts 9. Француз: décristallisation du conflit</p>
3464.	реакция	реакция	<p>Реакция – лат. re... – қарама-қарсы + лат. actio – іс-әрекет. I. зат. 1. физ. Организмнің сыртқы және ішкі тітіркендіргіштерге әр кезде берет ін жауабы. 2. хим. Зат құрамының химиялық әсерлестігі. 3. хим. Бір заттардың бастапқы заттардан құрамы мен қасиеттері жағынан ерекше басқа бір зат тарға айналуы. 4. саяси. Күні бітуге айналған таптардың қоғамдық прогреске жасайтын қарсылығы. 2. Әзербайжан: reaksiya 3. Қырғыз: жооп 4. Өзбек: reaksiya 5. Түрік: reaksiyon 6. Ағылшын: reaction – реакция, ден қою, қарама-қарсы әрекет, іс-әрекет, әсер, ықпал 7. Испан: reaktion – reacción 8. Неміс: Reaktion – реакция, үн қату, жауап 9. Француз: réaction – реакция, кері әрекет, қарама-қарсы әрекет</p>
3465.	рецессия	рецессия	<p>Рецессия (<лат. recessus – шегіну) – өндірістің құлдырауы, өсу қарқынының баяулауы. 2. Әзербайжан: uzaqlaşdırma 3. Қырғыз: тереңдик 4. Өзбек: tushish 5. Түрік: durgunluk 6. Ағылшын: recession 7. Испан: recesión 8. Неміс: Rezession – рецессия, өндірістің құлдырауы 9. Француз: récession – шегіну, секіру, қайтарым, рецессия, регресс</p>
3466.	заморозка конфликта	жанжалды түмшалау	<p>«Заморозить» – 1. Қандай да бір нәрсені немесе қандай да бір адамды суықтың, үсіктің әсеріне шалдықтыру. 2. Қандай да бір нәрсенің қатты суыту. 3. Қандай да бір жерді ауыртпау. 4. ауыс. Қандай да бір нәрсені немесе қандай да бір істі бұрынғыша қалдыру, пайдаланбау.</p> <p>Жанжал I. зат. 1. Дау, шатақ, ұрыс-керіс. 2. саяси.</p>

			<p>Қоғамдағы әртүрлі әлеуметтік топтар арасындағы қордаланған өткір проблемалардың, халықаралық кикілжіндердің дер кезінде реттелмей, әртүрлі қақтығыстарға алып келуі.</p> <p>Доғару I. ет. 1. Жегулі арба-шананы тоқтатып, босату. 2. ауыс. Тоқтату, аяқтау.</p> <p>2. Әзербайжан: dondurulmuş münaqişə 3. Қырғыз: тондурулган жанжал 4. Өзбек: muzlatilgan mojarо 5. Түрік: dondurulmuş çatışma 6. Ағылшын: freezing of the conflict</p> <p>7. Испан: conflictо congelado</p> <p>8. Неміс: frozen Conflict</p> <p>9. Француз: conflit gelé</p>
3467.	«сверка часов»	«уақыт салыстыру», іс-қимылдарды үйлестіру	<p>«Сверка часов» – әскери және полициялық операцияларға дайындықтың маңызды элементі және күнделікті флоттық әдет-салт. Бұл операцияны ескермеудің салдары жеке құрам шығынының көп болуына, техникалық құралдардың, тартылған күштердің іс-әрекетінің үйлестірілмеуіне әкеліп соқтыруы мүмкін.</p> <p>2. Әзербайжан: saatlar sinxronizasiya 3. Қырғыз: саат синхрондоштуруу 4. Өзбек: soatlar sinxronlashtirish 5. Түрік: saatlerimizi ayarlayalım 6. Ағылшын: clock reconciliation 7. Испан: sincronizar relojes 8. Неміс: synchronisieren Uhren</p> <p>9. Француз: synchroniser les montres</p>
3468.	ультраправый	әсіреоңшыл	<p>«Ультраправые» («крайне правые», «радикальные правые») – саяси алаңның оң «жағында» болатын топтың немесе жеке адамның көзқарасын, айқындамасын білдіру үшін қолданылатын термин. Мұндай идеология әдетте авторитаризм, ұлтшылдық, расизм, фашизм және ксенофобия сияқты саяси жүйелерге тән болады.</p> <p>Әсіре I. үстеу. 1. Шамадан, шектен тыс, ерекше, тез.</p> <p>Оңшыл I. сын. 1. саяси. Саяси кертартпалықты қуаттайтын, реакцияшыл.</p> <p>2. Әзербайжан: - 3. Қырғыз: - 4. Өзбек: - 5. Түрік: - 6. Ағылшын: ultra-right 7. Испан: de ultra 8. Неміс: - 9. Француз: -</p>
<p>СӨЗДЕР МЕН СӨЗ ТІРКЕСТЕРІНЕ ЖАСАЛҒАН ЛИНГВИСТИКАЛЫҚ САРАПТАМА ҚОРЫТЫНДЫСЫ</p>			

3469.	сторнирование	түзетім	<p>1. «Сторнирование» – жазбада жіберілген қателерді түзету мақсатында жазылатын кітаптағы жазбаны (мақаланы) білдіретін бухгалтерия термині. (https://ru.wikisource.org/wiki/Сторнирование). «Сторнирование» – қандай да бір операцияны жоймай-ақ оны болдырмау. Мұндай операция кассалық операциялардың қорытындысына әсер етеді. (http://www.jadatex.com/wiki/documentation/storn). «Қайтарылу» I. Етістік. 1. «Қайтарыл» етістігінің қимыл атауы. <i>Жолаушылардың бір тобы билетке төлеген ақшаларының қайтарыл уын талап ете бастаған</i> (Ә.Әлімжанов, Отырардан жеткен сый). (ҚС, 734). «Түзету» I. Есістік. 1. «Түзет» етістігінің қимыл атауы; жөнге салу, жөнге келтіру. <i>Салдырдың жиырма мың сомасынан, Оздырдың бұл ісінді алашыңнан. Түзету ондай орын қиын сауда, Шығарып бір кісінің шамасынан</i> (Кердері Әбубәкір). <i>Кәсібі жаман нысықтың – «Жүзік көзінен жүз өту». Орыннан тұрар ұшып кім, Арманы – елді түзету?!</i> (Ғ.Қайырбеков, Көнсадақ). (ҚС, 1293). 2. Әзербайжан: bəpə 3. Қырғыз: өзгөрүү 4. Өзбек: bekor qilish 5. Түрік: tersine çevirme 6. Ағылшын: reversal 7. Испан: inversión 8. Неміс: umkehrung 9. Француз: renversement</p>
3470.	нерациональное расходование бюджетных средств	бюджет қаражатын тиімсіз жұмсау	<p>1. Бюджет қаражатын жұмсауда сараланатын бухгалтерия саласының термині. «Нерациональный» – 1) ұтымдылығынан айырылған, бір нәрсені ақылмен қолдануға бағытталмаған; 2) өмірге деген аса парасатты көзқарасымен ерекшеленбейтін. (https://ru.wiktionary.org/wiki/Нерациональный) «Бюджет қаражаты» – мемлекеттік меншікке түсуі және жұмсалуды бюджетте ақшалай нысанда көрсетілетін мемлекеттің ақшасы мен өзге де активтері. (http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K080000095_). «Расходовать» – 1. Бір нәрсені жұмсау, қолдану. 2. Өзінің жұмысы, қозғалысы үшін тұтыну. (Ожегов,</p>

1557).

«**Тиймсіз**» I. Сын есім.

1. Қажеті шамалы, пайдасыз. *Бұл жағдайдың өзіне **тиімсіз***

*екенін түсінген қарсыласы қызбалықты қойып, шай қастың барысын басқаша жоспарлай бастады (Ә.Б үркімбаев, Жетімек). Ханға **тиімсіз** жағдай бүкіл қазақ даласына*

***тиімсіз** болып саналуға тиіс (I.Есенберлин, Жанталас). (ҚС, 1249).*

«**Орынсыз**» I. Сын есім. 1. Жөн-

*жосықсыз, ретсіз, қисынсыз. **Фибрат** ал жақсылықтан жақын жүріп, Аулақ қаш жамандықтан сырттан шеттей. **Орынсыз** батырлыққа аран дама, Әр істің мазмұнына көзің жетпей (М.Дулатов). Мұндайда*

*сый алған балалар сый алу үшін гана тырысып, кеуделеріне **орынсыз** менмендік,*

ретсіз тәкаппарлық кіріп, сый алмаған балалар күншіл һәм өзіне-өзі сенбейтін

жасық болып шығады (М.Жұмабаев). Сол жаһатты сөз жаздым, Рүстембек,

*Шайхы шырыңға. Сіздерге бұл сөз насихат, Есен жүрсең ер жетіп: **Орынсыз** іске*

ұрынба! (О.Шораяқов, Шайыр). Мұндай жағдайда қай-қайсымыздың да ортақ

үйіміздің тезірек іргесі бүтінделіп, үзігі азаруы үшін істейтін өз міндетіміз бен парызымызды түсіндір

месек, сый-сияпат пән құрмет дәметуіміз

***орынсыз** болар еді (Ә.Кекілбаев, Үш белес). (ҚС, 1012).*

«**Жұмсау**» I. Етістік. 1. «Жұмсау» етістігінің

қимыл атауы. Бір істі атқаруға, орындауға

жіберу. *Жұмыстан бос уақытың **Билігі** енді*

*өзіңде. **Жұмсауға** байдың әлі жоқ*

Бос отырған кезіңде (С.Сейфуллин, Шығармалары).

2. Сілтеу, қолдану. *Өзі*

*тікелей ұрысқа қатыспайтындығынан хан көптен б ері сойыл, найзаны **жұмсауды***

ұмытқан (I.Есенберлин, Алмас қылыш). (ҚС, 529).

«Бюджет» – ескі норманд. bougette – ақша салынған әмиян, сөмке, қапшық.

2. Әзербайжан: büdcə fondlarının səmərəsiz xərcələnməsi

3. Қырғыз: бюджеттик каражаттардын калдыктары

4. Өзбек: byudjet mablag'larining samarasiz sarflanishi

5. Түрік: bütçe fonlarının verimsiz harcamaları

6. Ағылшын: inefficient spending of budget funds

			<p>7. Испан: gasto ineficiente de los fondos presupuestarios 8. Неміс: ineffiziente Ausgaben der Haushaltsmittel 9. Француз: dépenses inefficaces des fonds budgétaires</p>
3471.	законодательная инициатива	заң шығару инициативасы	<p>1. «Инициатива» – лат. initium – бастау. «Законодательная инициатива» – заң шығару билігі органдарының заң жобасын немесе заңды қабылдау, өзгерту, күшін жою туралы ұсыныстарды қарауына енгізуден тұратын заң шығару процесінің кезеңі. (https://ru.wikipedia.org/wiki/Законодательная инициатива). «Законодательство»– 1. Заңдар жиынтығы. 2. Заңдарды әзірлеу және шығару. 3. Акт (<i>Ожегов, 462</i>). «Инициатива». 1. Бастама, қызметтің жаңа түрлеріне деген ішкі ниет, тапқырлық. 2. Қандай да бір істегі басқарушылық рөл. 3. Талқылауға шығарылған ұсыныс. (<i>Ожегов, 556</i>). «Инициатива» I Зат есім. 1. [француз. initiative]. Бастама (белгілі бір істі, жұмысты атқаруға байланысты алғашқы бастама, ілкі қадам). Инициативаның <i>қандайы болсын дер кезінде көрсетілген көмектің жәрдемімен ғана буыны қатайып, бұғанасы бекімек (Б.Ырзабаев, Егінді көл жұлдыздары). Республикам ыздың қолөнершілері цементтің орнына жүретін материалдарды өндіру жөніндегі тамаша инициатива көрсетіп отыр (Қ.Сәтбаев, Қазақстан – менің Отаным).</i>2. Искерлік, өз бетінше белсенді әрекет жасау қабілеті. <i>Жеткіншектердің қоғамдық істерге өз инициативаларымен қатысуына мектепте, мектептен тыс жерлерде жағдайлар баршалық («Қазақстан мектебі»).</i> Инициатива – ынта, ықылас (іс-әрекетке жетелейтін қабілет). <i>Сыртқы тұлғалардан және өзіне тәуелсіз де фактормен анытайтын адамның белсенділігі (Әлеуметтанудың түсіндірме сөздігі).</i> 3. р е с м и. Талқылауға ұсынылған ұсыныс. <i>Бейбіт инициативалармен танылды.</i> <i>Білгіңіз келсе мұның өзі дәл осы менен шыққан инициатива (Ж.Еділбаев).</i>(ҚС, 581). «Бастама» I. Зат есім. 1. Бір нәрсенің, істің басы, ең алғашқы ұйытқысы. <i>Өк інішке орай, жоғары жақтан қолдау таппауы себепті – жақсы бастама жалғасын таппады («Қазақстан заман»). 1963 жылы Ашхабад</i></p>

			<p><i>та түйе шаруашылығы көрмесі өткізілді. Бұл жақсы бастама</i> (И.Жұмағұлов, Түйе өсіру). 2. Әдеби немесе музыкалық шығарманың басы. <i>Күй бастамасында жосылта шапқан ат тұяғының тасыр-тұсыры құлаққа келгендей</i> (Ж.Рысалдин, Ахмет Жұбанов). 3. ауыс.</p> <p>Бір нәрсенің бастауы, қайнар көзі, түп-тамыры, негізі. <i>Әлди, әлди – бастамасы бар әннің, Әлди, әлди – арманы зой адамның, Өмірімнің күй сазы боп шалқыған, Әлдиі зой менің әзіз анамның</i> (Ғ.Мүсірепов, Раушан).(ҚС, 201).</p> <p>«Заң шығару бастамасы – елдегі заң шығарушы органның қарауына белгіленген рәсімдемеге сәйкес заң жобасын ресми түрде енгізу құқығы; заң шығару процесінің алғашқы сатысы. Заң шығарушы орган енгізілген заң жобасын өзінің мәжілісінде қарауға міндетті. Қазақстанда Конституцияның 61-бабының 1-тармағына сәйкес Заң Шығару Бастамасының құқығы Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттарына, Республика Үкіметіне берілген және заң жобасы тек Парламент Мәжілісінің қарауына тапсырылады. Мәжіліске заң жобаларын енгізу туралы шешімді Парламент (Мәжіліс пен Сенаттың) депутаттары тиісті ұсыныспен рәсімдейді. Үкімет заң жобаларын енгізу туралы шешімге тиісті қаулы шығару арқылы қатысады. Заң Шығару Бастамасы құқығы жоқ мемл. ұйымдардан, қоғамдық бірлестіктер мен жеке азаматтардан түскен заң жобалары Мәжіліске Заң Шығару Бастамасы құқығы бар органдар мен тұлғалар арқылы ғана енгізілуі мүмкін. Президентке Заң Шығару Бастамасы құқығы берілмеген, алайда, Президент заң шығару процесіне ықпал ете алатындай өкілеттікпен қамтамасыз етілген (https://kk.wikipedia.org/wiki/Заң_Шығару_Бастамасы).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Әзербайжан: qanunvericilik rəhbərliyi 3. Қырғыз: мыйзам жетекчилиги 4. Өзбек: qonun rahbariyati 5. Түрік: yasama liderlik 6. Ағылшын: legislative initiative 7. Испан: iniciativa legislativa 8. Неміс: legislative Initiative 9. Француз: initiative législative
3472.	правопреемник	біреудің	1. Азаматтық-құқықтық қатынастарда құқықтар мен

құқығын
ауыстырып
алушы,
мирасқоры

міндеттерді бастапқы иеленуші орында тұрған жеке немесе заңды тұлға.

«**Правопреемник**» – басқа адамның барлық құқықтарын, міндеттемелерін, борыштарын өз мойнына алатын адам. Мысалы, қайтыс болған адамның (өмірі сүрген кезінде болған) қызметінің барлық субъектілері мұрагерлік жолымен оның туыстарына өтеді. (<http://1nasledstvo.ru/nasledniki/pravopreemnik.html>).

«**Құқықтық**» I. Сын есім.

1. Құқыққа қатысты, құқықпен байланысты.

Адамның

және азаматтың Конституцияда баянды етілген құқықтары мен бостандықтарына нұқсан келтірілген деп танылған заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық

актілердің күші жойылады және қолданылуға жатпайды (ҚР Конституциясы). Біз

құқықтық қоғамға негұрлым жақындай түскен сайын, қазақстандықтар өздерінің

еліміздің толыққанды және белсенді азаматтары екендіктеріне көбірек сене

түсетін болады (Н.Ә.Назарбаев, Ғасырлар тоғысында). Қоғамымыздың әлеуметтік-

экономикалық және саяси өмірінде болып жатқан өзгерістер жедел құқықтық

ресімдеу мәселесін алға қойды («Егемен Қазақстан»).

Біздің де бастапқы екі жылымыз тәуелсіздігімізді жүзеге асырудың құқықтық негізін жасауға кетті

(Ә.Кекілбай, Тіл және тәуелсіздік).(ҚС, 837).

«**Мирасқор**» I. Зат есім.

1. Мирасқа (мұраға) ие болушы, мұрагер. *Ғалым өмірінің заңды*

жалғасы, ата мұрасына ие болып қалған –

мирасқор шәкірт еді

(С.Мәуленов, Үркер төбеде тұр). Біздер, ақынның

мирасқорлары Сұлтанмахмұт

мерекесін поэзия тойына айналдырып, кемеңгер ақынның есімін жаңғырта түсуге

тиістіміз («Қазақ әдебиеті»). Жоқ еді бұрын менің

мирасқорым, Басымнан

Қайысты алып кетті сорым. Оллаһи, маған малдың керегі жоқ, Ол малға ие болмақ сіздерге орын (Ш.Құдайбердиев, Шығармалары).(ҚС, 932).

«**Мұрагер**» I. Зат есім. 1. Өзінен бұрынғы кісінің артында қалған дүниесіне ие болушы,

мирасқор.*Елуге таяған Әбілқайырдың тікелей*

хан тағына отырар
мұрагерің тұңғышы марқұм Шах-Будақ сұлтан болатын (І. Есенберлин, Алмас қылыш). Мұра қалдырушының шығармасын **мұрагерлер** өзге біреудің иемденіп кетуінен қорғай алады (Қазақстан Ұлттық Энциклопедия). *Нақ сол адам күйеу балам болады, Әрі мына т ағыма да мұрагер боп қалады!* (М.Шаханов).

2. Белгілі бір істі, өнерді т.б. жалғастырушы, дамытушы, өнегелі жолды қуушы. *Ол шыбықтай бұралып өсіп, енді-енді толыса бастаған домбырашы Динадан өз өнерінің мұрагері мен ертеңгі дағдырын бірден тани ды («Қазақстан әйелдері»). Қазақ баласы жердің негізгі иесі, даладағы ұлы тарихтың мұрагері екенін, осы елдегі жақсыға да, жаманға да жауапкер екенін толық сезінетін болды («Егемен Қазақстан»). Бүгінгі замандас – кешегі сұрапыл соғыс майданында ел намысы мен халық бостандығын қорғап қалған Ұлы Отан соғысы батырларының мұрагері (Ж.Исмағұлов, Адам мерейі).*

3. Бала, ұрпақ. *Сен де тұр қатарға, Манастың мұрагер ұлы, аяулы Шыңғыс ағам-ау, қырғыздың құлагер ұлы. Халқының жігер-күшіне қаламын жаныған Азияның заңғар шыңысың заманың таныған (М.Шаханов). (ҚС, 950).*

2. Әзербайжан: təqaüdçü
3. Қырғыз: оордун басуучу аял
4. Өзбек: huquq egasi
5. Түрік: halef
6. Ағылшын: assignee – құқықтық мирасқор, уәкілетті тұлға, өкіл
7. Испан: cesionario
8. Неміс: Rechtsnachfolger
9. Француз: cessionnaire

**2017 ЖЫЛЫ
БЕКІТІЛГЕН ТЕРМИНДЕР**

Редактор

Б.Ысқак

Корректорлар

О.Мақсұт, А.Әлайдар